FLAMINII PARISII I. C. CONSENTINI,

ET IN ALMO VRBIS GYMNASIO IVRIS PONTIFICII PRIMARII INTERPRETIS,

DE RESIGNATIONE BENEFICIORVM TRACTATVS,

Complectens totam fere praxim Beneficiariam.

Tomus Primus.

Decisionibus Rotæ Romanæ, & receptis Doctorum opinionibus vbique hoc Asterisco * notatis.

Indice primo Quæstionum, altero deinde sententiarum, ac verborum copiosissimo adiecto.

AD PAVLVM CAMILLVM SFONDRATVM S. R. E. PRESBYTERVM CARDINALEM AMPLISSIMVM.

ROMAE, Ex Typographia Ascanij, & Hieronymi Donangeli. 1591.

Cum Priuilegio, & Superiorum Permissu.

Dom. Prof. Rom.

PAVLO CAMILLO SFONDRATO
S. R. E. PRESBYTERO CARDINALI AMPLISSIMO
FLAMINIVS PARISIVS FELICITATEM.

EL familiaritas ea, quæ maxima Francisco Sfondrato Cardinali Auo tuo, cum Petro Paulo Cardinali Parisio, gentili meo, intercessit, hortatur me, vt, quæcumque à me proficisci possunt, ea Illustr. nomini tuo dicata esse velim. Nihil enim vel laboribus meis honestius, vel consentaneum magis officio meo esse potest, quàm quòd te mihi patronum videar adoptasse. Nam de GREGORIO XIV. Pont. Max. Patruo tuo, quid dicam? Is me, Cardinalis cum esset, semper fouit: neque nunc negligit, in Augustissima sede collocatus; vt iure, meritòq. tanti viri iudicio, & amore gloriari possim, nihilq. antiquius mihi ducam, quàm, vt is intelligat, cupere me, hanc obseruãtiam, quam eius summis virtutibus, & maximis erga me beneficijs debeo, ad suos quoq. transferre. Aditum igitur mihi ad tuam gratiam patefaciendum existimaui per hoc primum volumen de resignatione beneficiorum. Quod ipsum destinatũ amplitudini tuæ, cum à me nihil habeat, præter singularem quẽdam cultum quo te prosequor, non prorsus fortasse inutile erit, ob rei materiem, quæ & Romæ quotidie in vsu est, neque adhuc quidem ab alio quopiam est pertractata. Ego verò apud té grauissimis distentum negotijs, in arduis maximisq. rebus semper occupatum, longior nõ ero, quod satis in præsentia esse arbitror hac ratione declarasse meam erga te obseruantiam, ortam videlicet à maioribus meis, auctam à meritis tuis, cumulatam denique, ab assiduis sermonibus quos de te, deq. tua mira in agẽdo prudentia, cum admirabili commendatione reliquarum virtutum tuarum, habet vir sapiens, & alta quadam mente, ac iudicio præditus Vincentius Laureus Cardinalis Montis Regalis, cuius patrocinium iamdiu amplissimum mihi esse atque ornatissimum intelligo. Accipe igitur munus hoc, Princeps Illustrissime meæ in te, & in omnem familiam tuam obseruantiæ pignus. Quod si ex amplissima dignitate tua metieris, tenue, si ex ingenio meo, mediocre, si ex animo, per magnum esse reperies. Vale 10. Iulij MDXCI.

INDEX

LIBRORVM, ET QVAESTIONVM huius primi voluminis complectentis libros septem, Ac centum, & quatuordecim Quæstiones principales.

Liber Primus.

Quid sit resignatio, Quotuplex, Quid per eã amittat resignans, Quid consequatur Resignatarius, & ad quid teneatur, & quando vacet beneficium, & quando licita sit pœnitentia. Decem & octo continet Quæstiones.

Quæ

Liber Secundus.

Quæ beneficia possint resignari vigintiseptem continet Quæstiones.

Liber Tertius.

Qui possint resignare beneficia, decem & octo continet Quæstiones.

An

Liber Quartus.

Quibus personis possint Beneficia resignari. Vndecim complectitur Quæstiones.

Liber Quintus.

Ex quibus causis resignentur Beneficia. Sex continet Quæstiones.

Liber Sextus.

De resignatione cum reseruatione omnium fructuum, vel medietatis Pensionis, Regressus, Accessus, & Traslationis Pensionis. Quinque continet Quæstiones.

FLAMI-

FLAMINII PARISII IVRE CONSVLTI CONSENTINI DE RESIGNATIONE BENEFICIORVM.

LIBER PRIMVS.

PRIMAE QVAESTIONIS SVMMARIVM.

1 Definitio debet praecedere omnem tractatum.
2 Aequiuoca prius sunt distinguenda, & postea definienda.
3 Renunciatio beneficij duplex, tacita, & expressa.
4 Renunciatur tacitè, et expressè iuri patronatus nominationi, sententiae, rei iudicatae, fideicommisso, appellationi, instantiae haereditati, exceptionibus, attentatis, & priuilegijs.
5 Quisq. potest renunciare iuri sibi competenti in spiritualibus, & temporalibus.
6 Quisq. potest renunciare expressè, & tacitè.
7 Renūciatio tacita tantū operatur quātū expressa.
8 Taciti & expressi eadem est virtus.
9 Renunciatio tacita inducit priuationem beneficij vt expressa.
10 Tacita renunciatio quid sit.
11 Clericus contrahens matrimonium tacite videtur renunciare beneficys.
12 Matrimoniū & nulliter cōtractū, priuat beneficijs.
13 Priuatio quae fit per contractum matrimonij inducitur ipso iure.
14 Clericus contrahens matrimonium, videtur renūciare regressui, & liti ad beneficia.
15 Clericus contrahens matrimonium videtur renunciare pensioni.
16 Per assecutionem secundi incompatibilis, videtur renunciari primo.
17 Primum beneficium vacat per translationem ad incompatibile.
18 Beneficium primum vacat per electionem ad incompatibile.
19 Expectatiua gratia amittitur per assecutionem incompatibilis.
20 Liti renunciatur per assecutionem incompatibilis.
21 Possessio pacifica quae remissiue.
22 Clericus effect⁹ Miles secularis amittit beneficiū.
23 Consentiens vt beneficium suum alteri conferatur videtur illud renunciare.
24 Consentiens vt suum beneficium possideatur ab alio per triennium videtur illud renunciare.
25 Rei iudicatae renunciatur, patiendo, vt producantur iura, & dentur articuli.
26 Decimae renūciatur patiēdo vt alius illas exigat.
27 Appellationi renunciatur si appellans petit prorogationem à iudice à quo.
28 Appellationi renunciatur si causa non committatur infra decem dies.
29 Expressa renunciatio fit verbis expressis.
30 Renunciationis beneficij definitio.
31 Definitio debet exprimere quiditatē rei definitae.
32 Definitio debet esse congrua materiae subiectae.
33 Definitio debet conuerti cum suo definito.
34 Renūciare est cedere, dimittere, & derelinquere.
35 Renunciatio est donatio.
36 Donatio excedens summam quingentorum aureorum debet insinuari.
37 Renunciatio excedens summam quingentorum aureorum debet insinuari.
38 Renunciare est diminuere reditus.
39 Renunciatio est alienatio.
40 Verbum dimittere, est admodum generale.
41 Dimitto idem est quod relinquo, & derelinquo.
42 Verbū dimittere propriū est etiā in permutatione.
43 Renunciatio beneficij debet sponte fieri.
44 Renunciatio coacta non est proprie cessio.
45 Actus nullus non est proprie actus.
46 Actus renunciationis debet esse voluntarius.
47 Dimissio quae fit per priuationē nō est spōtanea.

E Resignatione benefi-
ciorum ecclesiastico-
rum tractaturis † a de-
1 finitione incipiendum
erit iuxta Ciceronis
præceptum lib. primo
officiorum relatum a
Bal. in præludijs Feud. num. 8. Et quia
† æquiuoca prius sunt distinguenda te-
2 ste philosopho; Ideo in primis scire o-
portet renunciationem beneficij † vel es-
3 se tacitam vel expressam vt scriptum re-
liquerunt Host. in cap. veniens num. 1.
de renunc. Ant. de Butr. in cap. ex trans-
missa num. 1. & 10. & in cap. quod in du-
bijs nu. 1. eo. tit. Abb. in cap. ex ore seden-
tis. num. 10. de his quæ fiunt a mai. part.
capit. Io. And. in c. clerici nu. 6. de cleric.
coniug. Card. Alexand. in cap. qualiter
nu. 4. 7. q. 1. Rot. decis. 15. de off. deleg. in
nou. Rebuff. in prax. beneficiar. tit. de re-
nunc. tacit. nu. 1. Christophorus Roffinia-
cus in tract. de benef. c. 14. num. 3. Petrus
Gregorius lib. 17. syntag. iur. c. 17. nu. 21.
Fuscus. de visitatione c. 20. nu. 20. & * com
muniter ab omnibus passim receptum est *
vt egregie ostendit D. meus Card. Paris.
cons. 76. in princ. vol. 4. Ita tacite & ex-
presse renunciatur Iuri patronatus † vt tra
dit, idem Card. Paris. cons. 144. num. 8. 4
vol. 4. ac Nominationi Rebuff. in tract. de
nominat. q. vlt. num. 18. & 19. & Regressui
Card. Paris. dic. cons. 76. nu. 7. vol. 4. Ca-
putaq. decis. 12. in princ. p. 3. & Sẽtentiæ.
Card. Paris. cons. 5. nu. 42. vol. 1. Rei iudi-
catæ. Corn. cons. 148. nu. 20. vol. 2. Appel-
lationi. Caputaq. decis. 29. & decis. 31. p.
1. Roland. a Vall. cons. 52. num. 22. vol. 4.
Alex. in l. 1. n. 4. C. de i integr. restit. fidei-
commisso Bal. cons. 450. n. 2. lib. 3. & cons.
440. nu. 3. eod. lib. 3. Caputaq. decis. 20. p.
2. Instantiæ. Paul. de Eleazar. in c. finem li
tibus nu. 39. de dolo & contum. Io. Crot.
in c. cum sit Romana nu. 24. de appellat.
Hæreditati. Bal. cons. 196. n. 7. lib. 4. Dec.
cons. 89. nu. 5. & cons. 266. num. 4. Card.
Paris. cons. 12. nu. 53. vol. 1. & cons. 69. nu.
7. vol. 3. Rolãd. a Vall. cõs. 99. n. 4. li. 4. Me
noch. cons. 6. n. 9. vol. 1. Gabriel. cons. 60.
nu. 2. vol. 1. Exceptionibus. Bal. cons. 210.
n. 4. lib. 5. Card. Paris. cons. 20. n. 37. vol. 1.
Ferijs. Alex. in l. 1. nu. 8. de ferijs Actẽtaris
D. Rober. Lãcelot. de attẽ. p. 2. c. 4. limit. 15
& p. 3. c. 3. n. 53. & Priuilegijs. Roland. a
Vall. cõs. 2. n. 31. lib. 4. Melchi. Palaez. in
tract. Maiorit. p. 1. q. 38. n. 1. Port. Imol. cõs.
22. n. 15. & plures casus refert Iacobus Bu
trigarius in tract. de renunciatione iuris,
& omnibus alijs rebus, cum quisq. † possit 5
renunciare iuri sibi competenti in spiritua
libus & temporalibus. Archid. in c. quam
periculosum. nu. 4. 7. q. 1. & in c. denique
num. 4. 6. q. 3. Iacob. de Arena in tract. de
posit. §. 5. nu. 2. Alex. cons. 116. nu. 2. lib. 3.
D. meus Card. Paris. cons. 65. n. 24. vol. 2.
Corneus cons. 109. n. 1. vol. 1. & cons. 239.
nu. 2. vol. 3. Roland. a Vall. cons. 85. nu. 63.
lib. 2. Rot. decis. 32. n. 3. de appell. in nou.
& decis. 1. nu. 3. de iureiur. per Bisignett.
& decis. 31. nu. 4. de re iud. in antiq. Soce.
iun. cons. 50. num. 2. vol. 2. Menoch. cons.
57. num. 15. & cons. 84. num. 61. vol. 1.
cons. 89. num. 7. eodem vol. non solum † 6
expresse sed etiam tacite. Cefal. cons. 18.
num. 5. Menoch. cons. 78. num. 22. vol.
1. & idem † effectus resultat ex vtraque 7
cap. ex ore & ibi gloss. & * omnes de his *
quæ fiunt a maio. part. cap. Cardin. Pa-
ris. cons. 76. in princ. volum. 4. cum † 8
taciti

taciti & expressi eadē sit virtus l. eū quid
ff. si cert. petat. quæ ad hoc semper allega-
tur vt ibi scribit Ias. num. 5. Card. Paris.
cons. 69. num. 11. vol. 3. & faciunt not. per
glos. Bal. & alios in l. emancipata C. de
iur. & fact. ignoran. Io. Andr. in c. clerici
num. 6. de cler. coniug. cum alijs vt per
Card. Paris. cons. 19. num. 153. cum se-
quen. vol. 2. Io. Crot. in cap. personas nu.
3. de appell. Dec. cons. 166. nu. 2. Robert.
Lancelott. de attenta. p. 2. cap. 4. lim. 15.
nu. 20. ideo dicimus vtramq. inducere pri
uationem beneficij Card. Paris. in c. cum
ecclesiæ nu. 1. de excep. & est * communis
opinio teste Alfons. Hoied. in tract. de in-
compat. beneficio. p. 1. c. 13. & c. 4. num. 7.
Mandos. in addic. ad lap. alleg. 16. lit. A.
9 Tacita renunciatio † est, quæ ipso iure
fieri intelligitur absq. verborum expres-
sione, cum deducatur ex quadam iuris in-
terpretatione clem. gratię vbi * omnes de
rescript. not. in c. de multa de præben. tra-
dit Roffiniac. dict. c. 14. de benef. sub. nu.
11 3. Quæ primo exemplificari potest † in eo
qui in minoribus ordinibus cōstitutus cō-
trahit matrimonium: nam iste tacite vide
tur renūciare beneficio quod obtinet ca.
1. & c. quod a te vbi glos. Hostiens. Imol.
& alij * omnes de cleric. coniug. Doct. in
cap. 1. eod. tit. lib. 6. Card. Paris. cons. 40.
nu. 30. vol. 4. Caputaq. decis. 215. num. 2.
p. 1. Cappell. Tholosan. decis. 239. Ma-
scard. de prob. concl. 182. nu. 3. Nauarr.
cons. 3. nu. 1. de renunc. & est * communis
opinio teste Euerardo cons. 111. circa prin
12 cipium etiam si matrimoniū sit nullū † ex
causa consanguinitatis vel affinitatis * cō
munis opinio teste Imol. in cap. Ioannes
13 nu. 24. de cleric. coniug. & † ipso iure pri-
uatur * comunis opinio, de qua attestatur
Menchiaca lib. 3. de testam. §. 22. n. 45. in
fin. Clar. lib. 5. recep. senten. §. vlt. q. 73.
vers. clericus. ac etiam videtur renuntia-
14 re † regressui & omni iuri competenti ad
beneficium ecclesiasticum * cōmunis opi-
nio teste Couarr. super 4. decret. p. 2. c. 6.
15 §. 3. nu. 5. & † etiam pensioni ex causa ces-
sionis sibi reseruatæ * cōmunis opinio teste
Gig. de pension. q. 54. secūdum quam opi
nionem fuit conclusum in Rot. * Roman.
coram Io. Paulo in vna Adiacen. pensio-
nis 4. Iunij 1546. teste Put. decis. 459. li. 2.
Secundo exēplificatur in eo qui conse-
16 quitur † possessionē secundi beneficij incō
patibilis: nam videtur eo ipso renuntiare
primum c. De multa c. quia in tātum c. ad
hæc c. præterea de præben. cap. sanctorum
dist. 70. c. 1. & 2. 21. q. 1. clem. Gratię de re
scrip. c. 4. sess. 7. Conc. Triden. de reform.
& c. 17. sess. 24. etiam de reform. Io. de Li-
gnano ī tract. de pluralit. benefic. in prin.
Gemin. in c. beneficium nu. 4. de regular.
in 6. & in c. pauper num. 3. de præben. eo.
lib. Ber. q. familiar. 80. nu. 1. late Duenas
reg. 71. Corasius tract. de benef. c. 5. n. 59.
latissime Mascard. de probat. concl. 183.
Petr. Greg. lib. 17. syntag. iur. c. 17. nu. 22. *
cōmunis opinio, de qua attestātur Alfons.
Hoied. tract. de incompat. benef. p. 1. c. 4.
in princip. Bursat. cons. 353. num. 1. vol. 4.
sicuti † per translationem ad beneficium 17
incompatibile vacat primum c. in apibus
7. q. 1. Rebuff. in prax. tit. requisita ad col-
lationem num. 52. Ferrett. cons. 29. nu. 13.
ac † per electionem * cōmunis opinio teste 18
Bursat. dic. cons. 353. nu. 6. & † per assecu-
tionem incompatibilis perditur etiam gra 19
tia expectatiua c. si pauper clericus de
præbend. lib. 6. vbi * omnes Roman. cons.
356. num. 1. Calder. cons. 5. de præben. An
char. cons. 214. nu. 4. Moedan. decis. ma-
nuscr. 130. & videtur † renunciari liti su- 20
per alio incompatibili glos. in dic. clem.
Gratiæ vbi Card. Zabarell. Gāmar. decis.
17. manuscr. & hæc procedūt quoties pos
sessio fuit pacifica, nam alias secus vt fuit
resolutum in Rot. * in vna Florentin. cano
nicatus & preben. die 11. Martij 1558. co
rā R. P. D. Prospero de sancta Cruce, nunc
Cardinali Amplissimo. teste Caputaque
decis. 415. lib. 1. in manuscr. & fuerat *
idem resolutum coram Vestan. 10. Ianua-
rij 1552. * in vna Barchinonen. beneficij
teste eodem Caputaq. decis. 294. p. 2. im-
press. & † quæ dicatur possessio pacifica 21
docet ex pluribus Mascard. in alleg. cōcl.
Tertio exemplificatur in † eo qui est ef- 22
fectus miles secularis: nam videtur taci-
te renūciare beneficio quod obtinet glos.
in c. vlt. verb. redierint de cleric. non resid.
Barbat. cons. 11. col. vlt. vers. præterea fa-
cit lib. 1. Gig. de pens. q. 55. num. 2. Curt.
sen. cons. 80. Rebuff. de nominat. q. vlti-
ma * cōmunis opinio teste Imol. in dic. c.
vlt. num. 6. de cleric. non residen. de cōmu
ni etiam attestatur Clar. lib. 5. recep. sent.
§. vlt. q. 73. vers. item clericus.
Quarto potest exemplificari † in eo qui 23
consensit vt beneficium suum conferatur
alteri, namq. videtur tacite renuntiare il-

lud gloss. in c. beneficium verb. assensu de
regular. in 6. Card. Alexan. in c. quamuis.
n. 1. 7. q. 1. Abb. in c. ex ore n. 5. & 9. de his
quæ fiũt a maior. part. capit. Moedan. dec.
24 manuscr. 335. incip. an indultum, & † patiatur vt ab alio possideatur per triennium
Rot. decis. 3. de renunc. in nou. Imo in
dic. c. ex ore, Mascard. de pbat. cõcl. 1263.
nu. 28 nam videtur illud habere pro derelicto Hostien. in c. veniens 2. de renunc. Ita
25 † tacite renunciatur rei iudicatæ patiendo
vt post illã producantur iura & dentur articuli pro ut fuit resolutum in Rot. * in vna
Tirasonen. seu Vasconon. canonicatus &
præbẽdæ coram Moedano die 23. Martij.
1547. teste eodẽ Moedan. decis. 39. in manuscr. & in * alia Placentin. coram Io. Paulo teste Peregrin. decis. 39. & decis. n. 14.
26 lib. 1. in manuscr. & † renũciatur tacite decimis patiẽdo vt alius illas exigat vt per
Balb. tract. præscriptio. p. 5. q. 7. rubr. de
27 decim. Caputaq. decis. 242. p. 1. & † tacite
videtur renunciatũ appellationi quoties
appellans comparet corã Iudice a quo &
petit prorogationem vt fuit resolutum in
Rot. * in vna Lucan. Charitatiui subsidij
corã Accorombono die 27. Aprilis 1551.
28 teste Caputaq. decis. 29. p. 1. sicuti † renunciatur appellationi si causa non fuit commissa infra decem dies vt fuit cõclusum in
Rot. * in vna Vlisbonen. coram Reumano
18. Octobris 1551. teste Caputaq. decis.
31. & 32. p. 1. Et de hac renunciatione tacita nõ erit noster tractatus sed de expressa
29 † quæ fit verbis expressis & explicitis vt
scribit Petrus Gregor. dic. lib. 17. syntag.
iur. c. 17. nu. 23. & est communis * opinio
omnium doct.

De expressa igitur resignatione beneficiorum ecclesiasticorum loquuturi, Primo Quæro quid sit? * communis responsio
30 ita se habet † Renunciatio est iuris proprij
spontanea refutatio seu dimissio. Host. in
summ. tit. de renunc. nu. 1. speculat. lib. 4.
specul. tit. de pact. & transact. §. 1. num. 6.
Vitalis de Cambanis tract. clausularum
in verbo clausula renunciauit Cardin.
quem refert & sequitur Petr. Gregor. syntag. iur. lib. 17. cap. 17. num. 13. Caccialup. tract. de transact. quæst. 3. num. 10.
Moedan. in recollectis manuscr. decis. 72.
Christophorus col. 2. sed hæc definitio mihi non probatur, nam congruit renunciationi in genere vt tradit Mandos. in trac.
de signat. grat. verbo resignationes col. 2.
vbi dicit quod ita diffinitur renunciatio
in genere sumpta & in his terminis loquuntur Speculat. Vital. de Camban. & Cacciaslup. vnde cum non exprimat † quidditatem naturam & substantiam rei definitæ non est bona. Bal. in l. maximum vitium 31
C. de lib. præt. Bart. in l. prima ff. de testament. Iaso. in l. si is qui pro emptore num.
88. ff. de vsucap. Alciat. lib. 6. paradoxo
cap. 9. & regulare est vt definitio † quæ nõ 32
congruit propriæ subiectæ materiæ rei definitæ non sit bona. l. si vno ff. locat. c. solitæ de maior. & obed. Angel. in l. damni
infecti ff. de damno infec. cum alijs vt per
Sebast. Medic. tract. de diffin. p. 1. quæst.
4. num. 44. Vnde secunda datur definitio: Renunciatio est iuris proprij spontanea & libera dimissio seu cessio. ita Rebuff. in praxi beneficiorum titul. de resignat. in princ. Sebastian. Medic. dic. tract.
de diff. p. 2. diffinit. 96. vbi explicat verba: sed hæc etiam definitio eodem morbo
laborat, congruit enim, quemadmodum
& superior, generali renuntiationi & non
conuertitur cum suo definito, datur namque spõtanea & libera cessio iuris proprij
& tamẽ non est renunciatio de qua loquimur & quando fit de iure temporali vel
quando fit de iure spirituali, vel quando
fit de beneficio coram non suo superiore.
c. quod in dubijs de renunciatio. & clarum est non esse bonam definitionem quæ
cum suo definito † non conuertitur gloss. 33
in l. vlt. ff. de verb. signific. & in l. prima
ff. de cap. dimin. glos. Inst. de oblig. in
princ. Petr. de Bellapert. in §. superest. nu.
6. de action. Bart. in l. prima §. dolum. vbi
Angel. num. 1. ff. de dol. Paul. de castr. in l.
si quis seruo n. 4. C. de furt. Gellius lib. 4.
cap. 1. noct. act. Alex. in l. 1. num. 4. ff. de
acquirend. possess. & est communis * opinio omnium Doctor.

Quare ita definirem seu magis describerem. *Renunciatio, de qua nos agimus, est dimissio spontanea, & libera beneficij obtenti facta cum causa coram superiore.* Dico dimissio.
quia renuncians † cedit dimittit dere- 34
linquit & donat ius suum l. hoc iure §. 1.
1. ff. de donat. l. si quis delegauerit cũ ibi
notat. ff. de nouat. Bal. in l. venditrici in fi.
C. de reb. eccl. nõ alien. Alex. cons. 22. n. 7.
vol. 5. & ppterea † renunciatio appellatur 35
donatio. Alex. cons. 115. n. 1. vol. 5. Card.
Paris. cõs. 26. n. 58. & cons. 65. n. 57. vol. 3.
Rolãd. a Vell. cõs. 64. n. 20. vol. 2. Menoch.
cons.

conf. 80. nu. 57. & conf. 1. nu. 211. & 214.
36 vol. 1. & sicuti Donatio † excedens summã
500. aureorum debet insinuari l. sancimus
37 C. de donat. ita † renunciatio prophana
excedens dictam summam Bald. in l. il-
lud C. de sacrosan. eccles. quem refert &
sequitur Afflic. in tract. de iur. prothomis.
in princ. legis nu. 3. Card. Paris. dic. cons.
26. n. 58. Hinc scribit idem D. meus Card.
38 Paris. cons. 127. n. 16. vol. 1. † quod renun-
ciare est diminuere redditus. Hinc capi
39 tur † pro alienatione Menoch. cons. 80. n.
21. & 56. & hoc verbum *dimissio* erit loco
40 generis, nam † complectitur quemcumq;
actum per quem quis a se ius propriũ ab-
dicat, vt colligitur ex Mãdos. in reg. Can-
cell. de infir. q. 13. n. 8. in fin. & nu. 9. tam in
temporalibus quã in spiritualibus. Petr.
41 Gregor. dic. lib. 17. c. 17. n. 14. nã † dimitto
idẽ est quod relinquo & derelinquo. Cic.
in 4. Academ. & 5. Matt. c. 5. l. meminisse
§. legatũ suũ ff. de off. procõs. c. ex parte.
1. de off. deleg. & est verbum propriũ huic
materię, nã de dimissione beneficij habe
mus plures canones, c. si beneficia. vbi plu
ries reperitur huiusmodi verbum de præ-
bend. lib. 6. extrauag. execrabilis Ioa. 22.
& Mandos. dic. q. 13. cum illa reg. cancel-
42 lariæ loquatur de dimissione beneficij, † eã
interpetratur habere locum etiam in per-
mutatione quod fuit etiã decisum in Rot.
* * pluries, vt infra suo loco dicetur.
Dico *spontanea* quia resignatio benefi-
43 ciorũ debet spõte † fieri. Hostien. in summ.
tit. de renunc. §. qualiter. Geminian. in c.
in ordinarijs §. in conferendis nu. 3. de off.
ordinarij lib. 6. Rot. decis. 5. num. 1. de re-
nũc. in nou. & decis. 6. n. 2. eo. tit. in antiq.
Io. Monac. in c. licet nu. 5. & ibi Franc. &
* Gãmar. & cõmuniter alij * de rer. permut.
* lib. 6. & ita tota die practicatur * & sic hoc
verbũ excludit vim dolũ metũ & ponitur
44 ad differentiã renunciationis coactę † quæ
nõ est proprie cessio. not. in c. super hoc de
renunc. c. ad audientiã q. met. cau. & est cõ
* * munis opinio * namq; est nulla vt omnes *
45 scribunt & actus nullus † non est proprie
actus l. 4. §. condemnatũ ff. de sent. & re iu
dic. c. illud de iur. patron. cũ actus renũcia
46 tionis debeat esse † volũtarius Lambertin.
de iur. patr. in 6. art. 6. q. princ. p. 2. lib. 1. n.
21. & dicetur infra & ad differentiã dimis
47 sionis, quę fit per priuationẽ † nã illa nõ est
* spontanea vt omnibus * notum est. Dico
libera quia resignatio beneficij debet libe-
re & pure fieri † absq; aliqua pactione cõ- 48
ditione & modo c. cum pridẽ de pact. c. ex
parte 1. de off. deleg. vbi omnes * Oldrad. *
cons. 324. sub nu. 5. Calderin. in c manda-
tum n. 4. de rescrip. Crauett. cons. 122. n. 2.
Mascard. de probat. concl. 1395. nu. 10. &
est communis * opinio omnium Docto. vt *
suo loco infra dicetur: & ex hoc excludun
tur renunciationes † simoniacæ & confidẽ 49
tiales quæ prohibitæ & nullæ sunt, & etiã
ponitur ad differentiã litis cui ceditur ob
rationẽ c. finẽ litibus de dol. & contumac.
& tradit Sebast. Medic. loco citat.
Dico *beneficij obtenti* nam beneficium nõ-
dum † collatum renunciari minime potest 50
Rot. decis. 26. de procur. in antiq. Ioan. de
Grass. de rescrip. apostol. n. 88. Boer. decis.
205. n. 4. & 308. Roffiniac. de benef. c. 14.
n. 43. & est * cõmunis opinio de qua dice- *
tur sequenti libro, nec etiã potest † renun- 51
ciari beneficium alteri collatum vt * cõmu
niter omnes docto. affirmãt, quia iuri alie
no † non potest renunciari. c. dilecto in fin. 52
de præben. toto tit. C. res inter. ali. act. Et
quia † qui beneficium non habet resigna- 53
re nõ potest. Put. decis. 166. in princ. lib. 1.
& est * cõmunis opinio, cum † nemo possit *
dare quod non habet. l. traditio ff. de ac- 54
quiren. rer. domin. l. nemo ff. de regul. iu-
ris: priuatio † enim præsupponit habitum 55
l. qui decem ff. de verb. oblig. & hoc verbũ
beneficij est genericum aptum † comprehen 56
dere Cardinalatum Episcopatum Abba-
tiam & alia beneficia vt infra sequenti li
bro dicetur.
Dico *facta cum causa* quia in resignatione
† requiritur causa, c. super hoc de renunc. 57
vbi Anr. de Butr. Innoc. Card. Abb. Imol.
& alij * omnes & dicam infra. *
Dico *coram superiore* namq; beneficium
debet resignari † coram superiore Abb. in
c. audita n. 3. de restit. spoliat. Turrecrem. 58
in c. denique num. 2. 6. q. 3. Cassad. decis.
2. num. 3. de renunc. D. meus Paris. cons.
93. nu. 25. vol. 4. & alij * omnes, & hoc ad *
excludendum renunciationem tacitam † 59
quæ nõ requirit auctoritatem superioris.
Benedic. Capr. in clement. Gratiæ num. 5.
de rescript. Et hæc definitio cum habeat † 60
genus & differentias ac cum suo definito
conuertatur erit optima. Bart. in l. prima
in princ. ff. de testamen. & in l. 1. §. dolum
ff. de dol. Ber. in Rubr. de consti. num. 76.
Euerard. in loco a defin. num. 3. Dec. &
Cagnol. in l. omnis definitio ff. de regul.

iur. Alciat. lib. 6. paradox. cap. 9. Ac com-
61 prehendit non solum † renunciationem fa
ctam coram ordinarijs, sed etiam illã quæ
fit coram summo Pontifice. Fusc. de visit.
lib. 2. cap. 28. num. 12. Roffiniac. de benef.
cap. 14. nu. 21. comprehendit etiam resi-
62 gnationem † simplicem & resignationem
in fauorem factam cum reseruatione fru-
63 ctuum vel pensionis, nam hæc † quoq; li-
bere fieri dicitur & cõditio apponitur de
voluntate Papæ, qui ex causa hoc facere
cõsueuit. Card. Paris. cons. 76. vol. 4. & ab
64 eo † resignatarius habet ius & non a resi-
gnante. Cassador. decis. 15. sub num. 1. de
præben. quem refert & sequitur Mandos.
regul. 33. de signar. per fiat. q. 7. nu. 8. ideo
attenta natura originaria, potest, dici pu-
65 ra, quæ in vnaquaq; materia † est spectan
da l. 3. C. ad Macedon. l. si procurator 1. re
spons. ff. mandat. l. clam possidere ff. de ac-
quir. poss. Marian. Socc. sen. in c. veniẽs n.
52. de accusar. Crauett. cons. 318. num. 4.
Et dixi in principio definitionis, *renunciatio expressa beneficij ecclesiastici* tum ad exclu-
66 dendam tacitam tum etiam quia † ver-
bum renunciare est æquiuocum vt tradit
Mandos. tract. signat. gratiæ. verb. resigna-
tiones. vers. resignare: renunciare. 1. arca-
num deferre l. si quid aliquid ff. de pæn. re
nunciare. 1. Referre. Cicero 8. philipp. cũ
legati renunciarint &c. Cæsar in coment.
1. & lib. 4. & habetur in l. cum in plures §.
mandaui tibi ff. locat. l. qui fundum 1. re-
spons. ff. de contrahen. empt. & ibi Bud. re
nũciare idest declarare. Teren. in Andria
Cic. pro lege Manlia & lib. 9. epistol. renũ
ciare idest remittere. Quintil. lib. 10. Bud.
in annot. pandect. in l. minor ff. de minor.
Renunciare idest cedere & ius suum repu
diare l. si quis in conscribendo iunctis his
quę ibi scribit Alciat. C. de pact. l. desti-
tisse ff. de iudic. l. si filius ff. de minor. l. si
mandauero §. vlt. ff. mandat. l. postquã liti
C. de pact. Alciat. in l. detestatio col. 4. in
princ. ff. de verbo. signif. & hoc modo sumi
tur in tit. de renunc. extr. in 6. & in clem.
67 & nos accipimus. Ita etiã † verbum cede
re est æquiuocum secundum Bonifac. de
Vitall. in clem. vnica nu. 6. de renunc. nam
aliquando vt ipse dicit sumitur pro percu
tiente aliquando pro incidente aliquan-
do pro dante locum aliquando pro renun
tiãte. cedere tempori Cicer. famil. 4. ibi te
cedentem tẽpori. cedere intercessioni vel
prouocationi. Bud. in pandect. super l. 2.
ff. de orig. iur. cedere legibus cedere pa-
triæ cedere vitæ cedere oneri vel honori
Bude. in l. hominem §. quoties ad fin. ff. de
positio. cedere fortunæ. Cæsar. in cõment.
lib. 6. belli Gallici prope finẽ. cedere ami-
citię Virg. lib. 11. Aeneid. & lib. 12. cedere
obsequijs Virg. lib. 3. Iouian. Maius in suo
re prouerbo cedere, cedere causæ Cas-
sador. decis. 12. n. 7. de appell. cedere liti l.
si filius ff. de minor. Rot. decis. 309. in nou.
cedere diẽ l. cedere diẽ ff. de verb. oblig.
cedere iuri, causæ, priuilegio, actioni; c. 2.
de alien. mutã. Iud. cau. fact. cedere bene
ficio idest a beneficio discedere Mãdos. ĩ
praxi signar. gratię in verb. cessionis ĩ prin
cipio & ex toto illud dimittere vt tradit
Card. Zabarell. in clem. vnica nu. 4. de re-
nunc. sicuti cedere bonis est a bonis disce
dere & illa tradere creditoribus vt habe-
tur in Rubr. & tot. tit. C. qui bonis cedere
poss. Roffred. in tract. libell. in rubr. de off.
Iudic. A. 22. in summ. in tit. qui bon. ced.
poss. Bald. in l. vlt. eo. tit. in princ. Alberic.
de Rosat. in l. penul. eod. tit. Iare Roland. a
Vall. cons. 7. lib. 2. & cons. 87. eo. lib. Mact.
Brun. de cessio. bonor. q. 1. & cedere iuri
est discedere a iure & illud alteri tradere
c. 4. Ruth. ibi cedo iuri propinquitati, &
tradit Lucill. lib. 28. relatus a Iouian. loco
citat. & cedere possessionẽ vel vsufructũ
est alteri possessionem & vsum tradere l. &
similiter ff. de leg. 2. l. sępe ff. d' acqui. poss.
& hoc modo accipitur in materia nostra.
Ita etiã verbum † resignare est æquiuo- 68
cũ vt tradit Mandos. dic. tract. signat. grat.
verb. resignationes vers. resignare & est cõ
munis * doctorũ sententia resignare quod
signatũ erat aperire l. si testamentum ff. de
testamen. l. 2. ff. de fals. Plaut. in Trinum.
Horat. 1. epistol. 7. & in epistol. ad Mæce-
natem lib. 1. l. si testamento quod signaue
rit & ibi gloss. ff. qui testamen. facer. poss.
Rebuff. in l. 39. ff. de verb. sign. fol. 294. litt.
M. resignare ꝓ perfecte signare Columel.
lib. 3. Mandos. loco citat. resignare. i. clau-
dere. Virg. lib. 4. æneid. & lumina morte re
signat. resignare pro abrogare siue dissol-
uere. Cicer. in oratione pro Archia Poeta.
Hic autẽ sumitur resignare † beneficiũ pro 69
dimittere Mandos. in reg. de Infir. q. 13.
nu. 10. & penitus abdicare ius a resignãte.
Innoc. Hostien. & Abb. & alij * omnes in c.
ꝙ in dubijs de renunc. Rota decis. 6. de re-
rum permut. in nou. & decis. 4. de renunc.
eo. lib. & decis. 5. n. 2. eo. tit. per Bisignett.
Cassa-

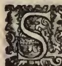
Caſſador.deciſ.2.n.3.de renunc. & deciſ.
4.nu.3.de reſtit.ſpoliat.Card. Pariſ.conſ.
* 39.nu.3.vol.4. & eſt cõmunis * opinio om
nium Doctorum.

Et quamuis Alfonſ.Sot. ſuper reg. 43.
Cancell. Innocen. VIII. verſ. Nam. con-
70 ſideret differentiam † inter renunciare &
cedere vt renuncietur beneficium ꝙ poſſi-
detur & cedatur iuri competenti ſuper ali
quo beneficio,quem videtur ſequi Petr.
Greg.lib.17.ſyntag.iur.c.17.nu. 21. Man
doſ.dict.tract.de ſignat.grat.tit.ceſſiones,
71 ver.ceſſiones;tñ verius ẽ hęc† tria verba.ſ.
renunciare cedere & reſignare inter ſe cõ-
fundi & vnum accipi pro alio vt in loco ci
tat.firmat Alfonſ.Sot.Rebuff.ſuper cõcor
dant.rubr.de reg. ad prælat. nominat. fa-
ciẽ.S.Monaſterij. in verſ.ceſſionẽ. Mãdoſ.
in dic.trac.ſignat.grat.tit.regreſſus & ac-
ceſſus col.2.verſ.illa verba.Bonifac.de Vi
tallin. in clem.1.n.6.de renunc. doct. in c.
ſuſceptum per illum tex.de reſcrip. lib. 6.
** & ſequuntur *omnes:ac ita practicari * vi
demus,quandoquidem vocabulorum di-
72 uerntas † non ſemper diuerſum oſtẽdit vt
docte & eleganter explicat Excellentiſſi
mus D.& præceptor meus D.Cinus Cam
panus in l.contractus n.105.ff.de reg.iur.
73 addunt quidã † quartum ſcilicet Eiurare.
Chriſtophorus Roſſiniac.de benef.c.14.c.
15.16.17.19 & 20.Petr.Greg.ſyntag.iur.
74 lib.17.cap.18. quod verbum † oſtendit re
nunciationem factam cum iuramento vt
ſcriptum reliquit Nauarr.in cap. accepta
oppo. decuplex. num. 10. de reſtit. ſpol.
Achill. de Graſſ. in recoll. manuſcr. de-
ciſ. 317.

SECVNDAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio duplex pura & condiſionalis.*
2 *Reſignatio pura quæſit.*
3 *Reſignationes antiquo tempore fiebant purè.*
4 *Renunciatio conditionalis qua ſit.*
5 *Renunciatio debet eſſe libera.*
6 *Papa permittit fieri coram eo reſignationes ſub conditione.*
7 *Quotidie fiunt hodie renunciationes cum conditione.*
8 *Stilus curiæ ſeruatur pro lege.*
8 *Conditiones permiſſæ a iure poſſunt apponi in collatione.*
9 *Conditiones permiſſa de ſtilo tolerantur in renunciatione.*
10 *Papa admittendo reſignationes ſub conditione, habet reſpectum ad ſupplicationem humiliter ſibi factam.*
11 *Clauſula non alias, nec alio modo apponitur a Copiſtis.*
12 *Renunciatio dependet a voluntate ſuperioris.*
13 *Reſignatarius habetius a Papa.*
14 *Renunciatio in fauorem dicitur conditionalis.*
15 *Renunciatio in fauorem recipit conditionem, ſi reſignatarius acceptet.*
16 *Reſignatarius debet acceptare.*
17 *Clauſula, & non alias de ſtilo, in renunciationibus ſolet apponi.*
18 *Clauſula & non alias, nec alio modo conditionem inducit.*
19 *Clauſula & non alias eſt limitatiua.*
20 *Papa de iure ordinario non poteſt alteri conferre quam nominato beneficium renunciatum cum dicta clauſula, & non alias.*
21 *Renunciatio dicitur conditionalis etiam ſi non apponatur dicta clauſula, & non alias.*
22 *Diſpoſitio quæ fundatur in duabus rationibus ceſſante vna ſuſtinetur in alia.*
23 *Renunciatio cõditionalis eſt quoties in eadem ſupplicatione vnus renunc. & alter ſupplicat.*
24 *Renunciatio facta in manibus Papæ de ſtilo interpetratur in fauorem.*
25 *Correſpectiui actus dicuntur qui fiunt eodem die.*
26 *Clauſula non alias nec alio modo non eſt hodie neceſſaria.*
27 *Matthæus Contarellus Cardinalis ſancti Stephani laudatur.*
28 *Petrus Paulus Cardinalis Pariſius legit Romæ, Patauy, & Bononiæ.*
29 *Gregorius* XIII. *fuit familiaris Cardinalis Pariſii.*
30 *Vincentius Laureus Cardinalis Montis Regalis laudatur.*
31 *Renunciatio in fauorem duplex, ſimplex & qualificata.*
32 *Renunciatio ſimplex in fauorem quæ.*
33 *Renunciatio qualificata in fauorem quæ.*

Ecundo quæro quotuplex
ſit hæc reſignatio expreſ-
ſa beneficij ? * communis *
Doctor. omninm reſponſio
eſt, eſſe † duplicem, ſcili- 1
cet puram ſeu ſimplicem,
& conditionalem in fauorem tertij aut
præuia conditione. Rebuff. in ſua prax.
tit. de reſignatione expreſſ. num. 2. Roſ-
ſiniac. de beneſic. cap. 14. num. 3. verſ.
prior Couarr.pract.q. cap. 36. ſub. num.
9. Petr. Gregor. ſyntag. iur. dic. lib. 17.
cap. 27. Sebaſt. Medic. in l. vlt. gloſ. 3.
num.306.C.de legibus. Mandoſ. in prax.
ſignat.gratiæ tit. regreſſus & acceſſus col.
2. & alij * omnes. ſimplex † & pura dici- *
tur quoties beneficium pure & ſimpliciter 2
renun-

renunciatur in manibus superioris. Put. decis. 158. in fi. lib. 3. & docto. * oēs supra citati & nulla fit resignanti reseruatio iux ta cōmunem * opinionem, de qua omnes *
3 docto. passim. & ita simpliciter fiebant † re signationes antiquo tempore, nā resigna tiones in fauorem non erant in vsu tēpore Alexādri III. & Innocen. III. ac Bonifacij VIII. Clemen. V. vt tradit Put. decis. 428. ante medium lib. 1. & ideo non nisi de resi gnatione simplici fit mentio in Decretaliū
4 lib. ac 6. & Clementina. Conditionalis † ve ro est quæ voluntate summi Pontif. eiusq. permissione recipit aliquā conditionē vel modū vt colligitur ex his quæ scribunt D. meus Paris. cōs. 5. col. 1. vol. 4. Ptolemæus decis. 100. in manuscr. & quamuis natura
5 resignationis est † vt sit libera & pura ac absq. pactione cōditione & modo. Innoc. glos. Abb. nu. 4. Ant. de Butr. Card. Imol. Dec. & alij * oēs in c. ex parte 1. de off. de leg. Archid. Bellam. & Card. Alexand. nu. 33. in c. ordinationes nu. 33. 1. q. 1. glos. in c. Apostolica 8. q. 1. glos. in l. illa institutio ff. de hered. instit. Calder. in c. mandatum n. 4. de rescrip. Imol. in c. cum inter n. 5. de elect. Rot. decis. 6. nu. 2. de renunc. in anti quior. Oldrad. cons. 324. sub n. 5. Card. Za barell. in c. cum dilecti n. 2. de præben. Ge minian. in c. dudū n. 12. de præben. lib. 6. Petr. de Balf. in direct. elect. p. 3. c. 1. nu. 4. Roffiniac. de benef. c. 27. n. 8. Gig. de pens. q. 4. n. 5. Arnul. Rux. de Iur. regal. priuileg. 32. nu. 6. Bonifac. de Vitall. in clemen. vni ca n. 1. de rerū pemut. Iacob. de Riminal. cons. 91. nu. 2. Crauett. cons. 122. nu. 2. Re doan. de simon. p. 2. c. 10. in princ. Card. Paris. in c. venerabilis n. 45. de except. Na uar. in Manual. c. 23. nu. 107. Mascard. de probat. concl. 1395. n. 10. & * communiter alij. tamen stilus * contrariū obseruat vt †
6 Papa sciente & hoc permittēte fieri possit resignatio sub modo & conditione pro vt de stilo attestantur Cassad. dec. 2. n. 3. de simon. & decis. 4. loc. Feli. i c. ad audientiā 2. col. 1. de rescrip. Boer. de auctor. leg. ala ter. col. antepenult. Redoan. dict. tract. de simon. p. 2. c. 12. & c. 13. n. 3. Abb. in c. non satis n. 8. de simon. Dec. in c. ex parte 1. n. 15. de off. deleg. Caccialup. de pēsio. q. 19. in prin. Gig. in eo. tract. q. 83. n. 9. Io. Car rafa in tract. de simon. mētal. n. 63. optime Mādos. in prax. signatur. grat. tit. regressus col. 2. vers. notādū. Ptolemeus i decis. 100.
7 in manusc. vbi † dicit q quotidie fiūt in ma nibus Papæ renunciationes cū conditio nibus & hunc esse stilū a multis seculis ser uatum attestatur Nauarr. in manual. c. 23. n. 107. vers. ad decimū & tamen † stilus cu 8
riæ pro lege seruatur. Lap. alleg. 6. Calder. cons. 8. n. 4. de rescrip. Card. Paris. cōs. 44. n. 17. & seq. vol. 1. & cons. 14. nu. 8. & 9. & cons. 128. n. 4. vol. 4. Gabriel. con. 73. nu. 78. vol. 1. & est cōmunis * opinio omnium docto. vt per Bursat. cons. 393. n. 15. vol. 4. Et sicuti conditiones permissæ ex † disposi 8
tione iuris cōmunis tolerantur in resigna tionibus ac collationibus beneficiorū pro vt notat Ant. in c. cum M. Ferrariensis col. 32. vers. venio ad sextum de const. & ha be tur per Dec. cōs. 118. & egregie per Card. Paris. cōs. 29. n. 8. vol. 4. Io. Seln. de benef. p. 3. q. 9. n. 4. ita † & conditiones permissæ 9
de stilo. Guido. Pap. cons. 119. nu. 4. & se quen. Milā repert. verb. stilus curiæ. Curt. Iuni. cons. 178. n. 13. Franc. de March. de cis. delphin. 158. n. 3. & decis. 276. n. 5. p. 1. Dec. cons. 699. nu. 4. Card. Paris. in c. illud nu. 2. de præscrip. Octauian. cacher. decis. pedemont. 22. n. 6. Cassane. in cōsuet. Bur gund. n. 8. Alciat. cons. 220. in fin. & prædi ctus stilus videtur fundari quia Papa ad mittens supplicationē † resignationis non 10
habet respectū ad illā clausulā q ille renū ciat ad commodum talis & non alias nec alio modo vel cū reseruatione, sed ad sup plicationem humiliter sibi factā vt in ter minis tradit Nicol. Boer. dic. tract. de au ctor. leg. a later. n. 127. allegans ad hoc Fe deric. de sen. in tract. permut. q. 29. sequi tur Redoan. de simon. p. 1. c. 27. nu. 17. & eadem p. 1. c. 25. col. vlt. vbi dicit prædictā † clausulam apponi a Copistis & per hoc 11
nō debere nocere partibus. glo. & Salicet. in l. vlt. C. de fid. instrum. Crauett. cōs. 220. in fin. & de clausula codicillari Bart. in l. 1. in 6. q. ff. de iur. codicil. Barbat. cons. 48. n. 56. 62. lib. 1. Hinc dicimus resignationem † 12
dependere a voluntate & potestate supe rioris. Mascard. de probat. cōclus. 1395. n. 11. & resignatarius † non habet ius c re 13
signāte sed a Papa. Abb. i c. 2. de præscrip. Cassador. decis. 15. sub nu. 1. de præbend. quos refert & sequitur Mandos. reg. 33. de signat. per fiat q. 7. n. 8. Et hæc resignatio conditionalis exemplificatur in renuncia tionibus † quæ fiunt in manibus Papæ in 14
fauorem alicuius nam hæ dicuntur con ditionales vt scriptum reliquerunt Ant. de Butr. c. inter cetera num. 6. de prebend. Put.

Put.decis.158.nu.2.lib.3.Crescent.decis.
37.lib.1.in manusct. Ias. cons.162. lib. 2.
& cons.86. lib. 3. Rommac. de benef. c.
24.num. 23. Fusc. de visit. lib. 2. cap. 28.
num.20. & tenuit pluries Rot. * teste Pro-
lom.decis.102. in manuscr.& est recepta
apud omnes * opinio etiam in praxi. Ideo
renunciatio causa permutationis quia fit
in fauorem dicitur conditionalis Ant. de
Butr.in dic.c. inter cætera. num. 6. Felin.
in cap. cum venerabilis de excep. & ibi
Card. Paris. num. 45. in fin.Petr.Gregor.
lib.17. Syntag. iur.cap. 17.num.31. & vo-
lunt * communiter doctor. extraditis in c.
vnico. de rerum permut. lib. 6. Gabriel.
cos.199.lib. 2. & huiusmodi resignationẽ
in fauorem dicunt Doctor. dici conditio-
nalem duplici respectu, primo quia reci-
15 pit conditionẽ † si resignatarius acceptet
beneficium resignatum vt quia est absens
aut alias vt tradit Hieron. Gabriel. cons.
192.nu.2.lib.1.Hinc pluries fuit decisum
16 in Rota * debere constare † de vera acce-
ptatione resignatarij vt fuit resolutum in
vna * Cęsaraguftana Vicariæ Sancti Egi-
dij coram Accorombono & in alia * Oxo-
men. pensionis vt per Moedan. in recol-
lect. manuscr. decis. 235. secundo quia
17 tunc apponitur † clausula & non alias ali-
ter nec alio modo iuxta * stilũ vulgarẽ de
quo attestatur Cassador.decis. 2. nu.3. de
simon.Redoan. de simon.p.2.c.12.& c.13.
nu.3.Mandos.in prax.sign.grat.tit. regres-
sus & accessus col.2.vers.notandum.& in
tit.resignationes col.2.vers. in resignatio-
18 nibus quæ † clausula conditionem indu-
cit Bal. in l. si quidem C. de except. & in
auth.ingressi n. 7. C.de sacr.sanct.eccles.
Alex.cons.3.nu.5.lib. 1.Soccin.sen.cons.
251.col.4.lib.2.Ias.in l.vlt.nu.142. C. de
iur.Emphyt.Dec.cons.528.n.11. Rebuff.
cons.4.nu.14.& cons.38.nu.3.& cons.93.
nu.14.Grat.cons.135.nu.12.cum sequen.
Card.Paris.cons.19.nu.18.vol.1.Io.Petr.
19 Surd.cons.143.num.43.& est † limitatiua
potestatis ac præseruatiua. Card. Paris.
cons.10.nu.28.vol.4.Caputaq. decis.84.
20 n.10.part.3.& est † tãtæ potẽtiæ huiusmo-
di clausula vt Papa ex potestate ordina-
ria non videatur posse alteri cõferre bene
ficium resignatũ cum dicta clausula, quã
nominato Mãdos.in tract.signat. grat. tit.
resignationes col. 3. vers. item & in simili
Cassador.decis.2.n.6.de simon.Card. Pa-
ris.cõs.6.ad fin.vol.4.Et si huiusmodi clau-
sula † & non alias nec alio modo nõ appo- 21
natur in resignatione in fauorem vt hodie
vt plurimũ fit, nihilominus dicitur renun-
ciatio cõditionalis vt fuit pluries resolu-
tum in Rot. * scilicet in vna Cesenaten. Mo-
nasterij de mẽse Aprilis 1542. corã Sarn.
teste Moedan.decis.338.licet regressus.in
manuscr.& in alia * Bononien. Monasterij
die vlt.Februarij.1558.teste R. P. D. Ga-
briel. Paleott. tunc auditore Rotæ nunc
Cardinali Amplissi.ita etiã attestatur. Ca-
putaq. decis.82.lib.1.in manusc.& tradit
Mandos.dic. prax.signat.grat. tit. regres-
sus col. 2. vers.notandũ, vbi etiam dicit de
raro accidere vt fiat absq. dicta clausula
quod si fiat subintelligitur, nam hoc casu 22
licet cesset hæc ratio secũda, viget tamen
prima argum.§. affinitatis Insti.tit. de nupt.
Immo quod est plus & valde notandum si
quis renuntiat non in fauorem cum dicta
clausula vel absque, sed simpliciter † & in 23
eadem supplicatione in qua ipse renũtiat
alter supplicat pro collatione, hoc etiam
casu dicitur resignatio conditionalis in
fauorem vt fuit etiã resolutum pluries in
Rot. * in vna Tranen. & in vna Vicentin.
Cantoriæ & in alia Firman. Prioratuũ co-
rãm R.P.D.Prospero de sancta cruce nũc
Cardinali Illustriss.die 28. Ianuarij 1547.
vt ipse attestatur decis. 150. alias 156. in
manuscr.& attestatur etiã Put.decis. 523.
lib.2.& in vna * Gebbenen.corã D.Camil
lo de Balconib. de anno 1534. teste Sarn.
decis.4.lib. 1.in manuscr.& Crescen. in re
collect.manusc.decis.78. li.1. & nouissime
in vna * Tuden.Beneficij corã R.P.D.Blan
chetto Rotæ Auditore Meritissimo, quod
probatur tũ ex eo q scribit Cassad. decis.
10.n.10.de concess.præben. dum vult † q 24
quando renuntiatio fit in manibus Papæ
quomodocumq. sit concepta renuntiatio
videtur de stilo * facta in fauorẽ, tum etiã
qa ex quo in eadẽ supplicatione vnus re-
nuntiat & alter supplicat videntur omnia
correspectiue facta. adnot. per Felin.in c.
pastoralis de rescrip. nam † correspectiui 25
actus dicũtur qui fiunt eodẽ tẽpore. Dec.
in l. certi conditio §. si nummos. n. 13. ff. si
cert.petat.& fuit dictũ in Rot. * in vna Ci-
uitaten. Abbatiæ die 6.Octob. 1551. corã
Accorãbono.Ex quo infertur † dictã clau- 26
sulã & non alias aliter nec alio modo non
esse necessariã in supplicatione, ideo hac
de causa & alijs bon. memor. Illustriss. &
Reuerendiss.D.Mattheus † Cõtarellus cũ 27
annis

annis elapsis superioribus Prodatarius es
set, mandauit vt dicta clausula nō appone
retur: nec certe mirum, fuit enim longo
vsu & exercitatione in Curię Romanę ne-
gotijs maxime versatus, & exierat de fa-
milia illa omnium bonarum artium, & vir
tutū Florentissima Petri Pauli Parisij Con
28 sentini Card. amplissimi gentilis mei, †
quem virum ob eius in legum disciplinā
præstantissimam eruditionem, egregiasq.
virtutes animi, postquam Romæ Pata-
uij ac Bononiæ in prima Cathedra ponti-
ficia & Cęsarea iura de loco superiori mul
tos annos esset interpretatus, Paulus III.
Pōtifex maximus Cardinalatus dignita-
te dignissimū iudicauit. Ex qua etiam fa
milia quamplures præstantissimi viri pro-
29 diere: Inter quos non reticebo † D. Hugo-
nem Boncompagnum Bononiensem I. C.
clarissimum à Pio IIII. Cardinalatus insi-
gnibus ornatum: qui postea Pontifex ma-
ximus creatus Gregorius XIII. fuit nomi
30 natus: Nec silentio † præteribo Illustriss. &
Reuerēdiss. D. Vincentiū Laureū Tropien
sem, quē propter multiplicē eruditionē, vi
teq. pietatē, & in rebus grauissimis tractā
dis summā prudentiam à Pio V. Episcopū
Montis regalis creatum, Greg. XIII. Fel.
record. post multas in longinquas regio-
nes feliciter defunctas legationes Cardi-
nalatus dignitate decorauit:
31 Et hęc resignatio cōditionalis ī fauorē †
dupplex est .s. simplex in fauorem & qua
lificata vt voluit Moedan. decis. 115. cir-
32 ca intellectum & decis. 184. & 185. in ma-
nuscr. Dicitur † simplex in fauorem quo-
ties quis resignat beneficium in fauorem
N. absque vlla reseruatione, Qualificata
33 † autem est quoties reseruatur aliquid re-
signanti; vt quia fit resignatio in fauorem
reseruato regressu Ptolomę. decis. 102. in
manuscr. Cott. decis. 12. Card. Paleott.
decis. 33. Moedan. decis. 338. Crescen.
decis. 107. in manuscr. Petr. Greg. lib. 17.
syntag. iur. c. 17. nu. 30. vel reseruatis fru-
ctibus aut medietate eorum: nā hęc quoq.
dicitur conditionalis Crescen. decis. 64.
lib. 1. in manuscr. Petr. Greg. dict. lib. 17.
syntag. c. 17. n. 29. & 30. aut reseruata pen
sione, nā hanc esse conditionalē est cōmu
nis opinio Ptolom. decis. 63. Guidobon.
decis. 14. & 59. Cott. decis. 318. ī manusc.
Put. decis. 248. lib. 2. Petr. Greg. dict. c. 17.
n. 29. & ita fuit resolutū p Rot. in vna Co
men. coram R. P. D. Bubalo 4. Iulij. 1584.

TERTIAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Aliud est renunciare simpliciter, & aliud cedere alteri.*
2 *Renunciatio simplex coram quocunq. potest fieri.*
3 *Resignatio conditionalis in manibus Papæ est facienda.*
4 *Renuncians coram ordinario non videtur habēre animum transferendi possessionem.*
5 *Renunciatio simplex statim abdicat ius.*
6 *Beneficium resignatum potest vt vacans conferri.*
7 *Possessio ciuilis, & naturalis amittitur per renunciationem simplicem.*
8 *Conditionalis renunciatio non abdicat ius, nisi adimpletis conditionibus.*
9 *Conditionalis renunciatio non seruatis conditionibus, perinde est ac si non esset facta.*
10 *Resignanti competit actio spolij non seruatis conditionibus.*
11 *Beneficium manet resignanti conditionibus non seruatis.*
12 *Conditio est seruanda.*
13 *Conditio formam importat.*
14 *Forma seruanda est ad vnguem.*
15 *Conditio debet adimpleri in forma specifica.*
16 *Conditio non potest pro parte adimpleri.*
17 *In conditione minimum non potest relaxari.*
18 *Conuentio censetur violata si in minimo fuerit mutata.*
19 *Conuentio fit vt seruetur.*
20 *Conditio suspendit actum conditionalem.*
21 *Conditione pendente actus non dicitur perfectus.*
22 *Contractus conditionalis non est proprie contractus.*
23 *Gratia conditionalis est perfecta.*
24 *Conditione pendente actus non dicitur actus.*
25 *Conditio nihil ponit in esse.*
26 *Quid sit conditio.*
27 *Conditione deficiente omnia conditionaliter disposita ruunt.*
28 *Iurisditione data sub conditione gestum ante est nullum.*
29 *Conditione deficiente actus habetur ac si non esset factus.*
30 *Conditione tacita deficiente actus est nullus.*
31 *Tacitum tantum operatur quantum expressum.*
32 *Paria sunt non facere, vel sub conditione si non purificetur.*
33 *Conditione deficiente nihil dicitur actum.*
34 *Ex actu conditionali, deficiente conditione, nihil perditur vel acquiritur.*
35 *Actus non operatur vltra intentionem agentis.*
36 *Actus non operatur cum cessat consensus.*
37 *Consensus præstitus super actu nullo non præiudicat.*
38 *Consensus præstitus super matrimonio nullo non præiudicat.*
39 *Purificata conditione fingitur omnia à principio interuenisse.*
40 *Asserens cōditionem purificatam debet probare.*
41 *Cōditionis purificatio probatur à duobus testibus.*

42 Renun.

42 *Renunciatio habetur ac si non esset facta non seruatis conditionibus.*

43 *Prouisio facta non seruatis conditionibus est nulla.*

44 *Renuncians ex certa causa illa non sequuta sibi non praeiudicat.*

45 *Renunciatio habet tacitam conditionem, vt pacta seruentur.*

46 *Reseruatur regressus si non seruet resignatarius pacta.*

47 *Resignanti non abdicatur ius nisi beneficium acquiratur resignatario.*

48 *Resignatio videtur semper facta sub conditione vt beneficium acquiratur resignatario.*

49 *Permutatione non sequuta non abdicatur ius.*

50 *Non abdicatur ius si non fuit renunciatio admissa a superiore.*

51 *Donatio iuris praesentandi habet effectum cum interuenerit authoritas superioris.*

52 *Renunciatio non nocet resignanti si fuit admissa in fauorem alterius quam illius pro quo supplicabatur.*

53 *Resignans potest continuare possessionem cum ab eo non abdicatur ius.*

54 *Papa consueuit resignationes admittere in fauorē personarum expressarum.*

55 *Renunciationes vt plurimum admittuntur aduota resignantium.*

56 *Resignans non abdicat ius antequam acceptet resignatarius.*

57 *Gesta per resignantem ante acceptationem resignatarij sunt valida.*

58 *Censurae latae contra resignantem antequam acceptet resignatarius, tenent.*

59 *Si resignatarius non est viuus, ius non abdicatur a resignante.*

60 *Filia quae renūciauit patri propter fauorē fratrū illis deficientibus admittitur ad bona patris.*

61 *Resignatario existenti excommunicato ius remanet resignanti.*

62 *Renunciatione annullata quia resignatarius non est clericus resignans potest agere spolio.*

63 *Resignans in fauorem dicitur possidere donec resignatarius acquirit.*

64 *Gratia si neutri non intrat vbi non datur vacatio.*

65 *Resignans scienter nulliter abdicat ius.*

66 *Resignans reseruato regressu non abdicat ius si ei non reseruetur.*

67 *Regressus hodie sunt sublati.*

68 *Procurator qui debet renūciare reseruato regressu resignans simpliciter nulla facta diligentia de eo Cessio non tenet.*

69 *Procurator debet seruare formam mandati.*

70 *Resignans reseruato regressu non abdicat ius, si ei non acquiratur.*

71 *Resignans scienter nulliter abdicat ius.*

72 *Resignans reseruato accessu non abdicat ius si ei non acquiratur.*

73 *Resignans reseruatis fructibus non abdicat ius si ei non reseruentur vel non acquirantur.*

74 *Naturalis possessio retinetur ex reseruatione vsusfructus.*

75 *Resignans seruata medietate fructuum non abdicat ius, si reseruatio est nulla.*

76 *Contra resignatarium dicentem pensionem nullam, datur actio spolij.*

77 *Resignans scienter nulliter abdicat ius.*

78 *Resignans reseruata pensione si ei non reseruetur ius non abdicatur.*

79 *Resignans cum pensione libera, si ita non fuerit reseruata non abdicat ius.*

80 *Resignans cum pensione exempta potest agere spolio si eam ita non reperiat.*

81 *Resignans reseruata pensione quatenus medietatem fructuū non excedat, si reperiatur excedere, pensio non est nulla sed reducenda.*

82 *Renuncians liti reseruata pensione si pēsio est nulla, lis non censetur extincta.*

83 *Cassans pensionem, vt alia sibi reseruetur ea non reseruata pensio non videtur cassata.*

84 *Consentiens pensioni ad effectū trāslationis in aliū videtur consentire conditionaliter.*

85 *Clausula ex tunc in actu conditionali refertur ad conditionem, & nihil antea efficit.*

86 *Pensione annullata resignans potest agere spolio.*

87 *Pensione existente nulla beneficium impetratur per obitum resignantis.*

88 *Subrogatus potest dicere pensionem nullam sicut poterat resignans.*

89 *Resignanti potest pensio reseruari super alio beneficio.*

90 *Si pensio reseruata resignanti existat nulla, resignatio non tenet etiam si resignans ratificauit.*

91 *Resignans reseruata pensione fructibus & regressu, si aliquid deficiat ius non abdicatur ab eo, & num. 93.*

92 *Resignans qui habuit beneficiū simplex in recōpensam potest agere spolio si reperitur curatū.*

94 *Consensus resignantis requiritur in capienda possessione, quoties fuit facta resignatio cum hac conditione.*

95 *Renunciatione nulla existente, ius non abdicatur a resignante.*

96 *Renunciatio beneficij iuris patronatus facta sine consensu patroni est nulla & non abdicat ius a resignante.*

97 *Resignans in manibus non habentis facultatem recipiendi resignationem non abdicat ius.*

98 *Resignans in manibus non superioris amittit possessionem, & ei non datur restitutio.*

99 *Resignans simoniace non abdicat ius.*

100 *Beneficium resignatum vacat per obitum resignātis cum ius non abdicatur.*

101 *Noua prouisio nō tenet cum beneficium non vacat, vt narratum fuit.*

102 *Noua prouisio non purgat vitia praeterita.*

103 *Resignatio non facta mentione intrusi annalis est nulla & ius non abdicatur.*

104 *Gratia si neutri, dicitur noua gratia.*

105 *Gratia si neutri habet tacitam conditionem si beneficium vacat.*

106 *Resignatio nulla ob non expressionem veri valoris non abdicat ius.*

107 *Prouisio est nulla non expresso vero valore.*

108 *Culpa resignatarij non debet nocere resignanti.*

109 *Regula de valore an operetur ante productionem.*

110 *Decretum irritans annullat gratiam.*

111 Ex-

111 *Expresio mala veri valoris facta scienter a resignatario non nocet resignanti.*
112 *Expresso vero valore abdicatur ius a resignãte.*
113 *Resignatio subreptitia non abdicat ius a resignante.*
114 *Renunciatio non facta mentione vnionis non abdicat ius.*
115 *Renunciatio facta a procuratore non seruata forma mandati est nulla.*
116 *Renunciatio non publicata non abdicat ius, hodie secus.*
117 *Renunciatio nulla non abdicat ius.*
118 *Renuncians scienter nulliter abdicat ius.*

Ertio quæro quæ differentia sit inter simplicem resignationem & conditionalem? nam differre apud* omnes receptum est cum
1 aliud sit † resignare simpliciter, aliud cedere alteri, Bald. cons. 403. n. 3. lib. 1. Duæ tñ afferuntur principales
2 differentiæ. Quarum prima † est vt resignatio simplex possit fieri coram ordinario & coram summo Pontifice; resignatio
3 autem † conditionalis coram Papa dumtaxat fieri potest, vt est* cõmunis omnium docto. sententia in praxi* obseruata & secundũ quã pluries resoluit Rot.* Mandos. in reg. de infir. resign. q. 16. num. 11. & in reg. de annal. q. 46. nu. 2. Caputaq. decis.
4 225. lib. 1. in manuscr. vbi dicit † quod renuncians coram ordinario & si habeat animum amittendi possessionem, non autem videtur habere animum illam transferendi in alium, cum hic actus coram eo non possit fieri. Redoan. de simon. p. 2. cap. 10. cum sequen. & alij multi vt inf. dicetur.
5 Secunda differentia est quia † resignatio simplex statim abdicat ius siue fuerit facta coram ordinario siue coram Papa & resignans remanet sine tit. etiam colorato & beneficium videtur haberi pro dereli-
6 cto & illud † vt vacans potest libere conferri aut impetrari. Abb. Ant. de Butr. Imol. & alij* omnes per illum tex. in cap. sollicite & cap. accepta de restit. spol. Cassad. decis. 4. eod. tit. Card. Put. decis. 158. in fin. num. 4. lib. 3. vbi refert ita fuisse decisum in Rot.* in vna* Burgen. præstimonij corã Fabio 15. Octobris. 1548. attestatur etiam Achill. de Grass. decis. 10. sub. tit. de rest. spoliat. alias 317. Pelegr. decis. 287. lib. 3. in manuscr. & est cõmunis* opi-
7 nio vt amittatur † etiam possessio ciuilis & naturalis. Put. dict. decis. 158. nu. 3. lib. 3. Resignatio vero conditionalis non abdicat ius nisi adimpletis cõditionibus. Rot. 8
decis. 4. de rer. permut. in antiq. Ias. cons. 86. lib. 3. Card. Paris. cons. 5. num. 7. vol. 4. Crescent. decis. 131. in manusc. Thom. de Tan. in recollect. manuscr. decis. 39. Moedan. decis. 2. & 183. manuscr. Pelegrin. decis. 75. Ptolom. dec. 63. Achill. de Grass. decis. 11. de pens. Guidobon. decis. 59. Cotta decis. 318. & 321. in manusc. Caputaq. decis. manuscr. 2. lib. 1. Mandos. in regul. cancell. de impetra. benefic. vacant. per obit. famil. Card. q. 31. num. 16. Idem Mandos. in prax. signat. grat. tit. regressus & accessus col. 2. vers. notãdum & ita fuisse sæpius in Rot.* resolutum attestantur Moedan. decis. 83. Corradus. in manuscr. Put. decis. 145. lib. 1. Caputaq. decis. 342. lib. 1. & habetur in lib. diuers. manuscr. decis. 14. & 54. & ita fuit nouissime resolutum in vna* Lucan. beneficiorum coram R. P. D. Seraphino Auditore Rotæ doctissimo die 4. Nouembris 1579. vt idem Seraphin. attestatur decis. 298. in manuscr. vbi etiam dicit rem esse claram & resolutam in pluribus causis: ita quoq. fuit resolutum in vna* Claramontana Pensionis coram R. P. D. Hippolyto Aldobrandino nũc sanctæ R. E. Cardinali Amplissimo: & hæc est cõmunis* omnium doctorum sententia in praxi* quoq. obseruata nam † per- 9
inde est ac si facta non esset si cõditiones nõ seruentur, vt egregie ostendit D. meus Paris. dict. cons. 5. nu. 7. vol. 4. & est communis* opinio, quia ius remanet penes resignantem ac etiam possessio † & actio spo- 10
lij ei cõpetit. Rot. decis. 4. de rer. permut. in antiq. Moedan. decis. 18. 183. & 341. in manuscr. Caputaq. decis. 342. lib. 1. in manuscr. Card. Paleott. decis. 148. Salamantin. de Aquila alias 212. Pelegr. decis. 75. Ptolom. decis. 63. Achill. de Grass. decis. 11. De pension. Thom. de Tan. decis. 39. Put. decis. 197. num. 5. lib. 3. & decis. 248. lib. 2. Cotta decis. 401. in manuscr. vbi attestatur ita fuisse resolutum per Rot.* coram Cardinali sanctæ Crucis, 10. Aprilis 1559. ac alias pluries teste Caputaq. dict. decis. 342. & est communis* omnium Docto. resolutio † vt ante cõditionem vel 11
modum impletum beneficium maneat resignanti. Sarnen. de trienal. q. 27. & 33. Gabriel. cons. 185. num. 2. lib. 1. & sic resignatio in fauorẽ est priuilegiata. Cassad. decis. 3. de renunc. Put. decis. 357. lib. 1. nec mirum nam † conditio est eius naturæ 12

vt sit

vt sit seruanda l. meuius & l. qui hæredi ff. de condic. & demonstrat. & ibi * omnes ne: dum in vltima volūtate, sed etiam inter viuos l. fistulas §. qui fundum. ff. de contrahend. empt. l. si seruus §. si plurium ff. si quis caut. Menoch. cons. 35. num. 4. volum. primo & quidem ad vguem cum
13 conditio † formam importet Card. Paris. cons. 97. num. 159. volum. 1. Ruin. cons. 199. num. 1. lib. 1. Socc. Iun. cons. 122. nu. 19. volum. 1. & cons. 85. num. 15. volum. 2. Tiraquel. de retract. conuent. §. 2. gloss. 1. num. 2. Andr. ab exea. in Rubr. de constit. num. 179. Menoch. cons. 60. num. 48.
14 volum. primo, & † forma obseruanda sit ad vguem vt dicunt communiter * Docto. in l. prima. ff. de lib. & posth. Dec. cons. 532. nu. 4. & 5. Tiraquel. de retract. Consanguin. §. 1. gloss. 11. num. 11.
15 Hinc est † quod conditio debet adimpleri in forma specifica dict. l. qui hæredi & l. meuius. ff. de condit. & demonstrat. Bart. & * communiter alij in l. Gallus. §. & quid si tantum. ff. de liber. & posthum. Alexan. consil. 59. num. 8. lib. 3. Corne. cons. 283. num. 1. lib. primo & cons. 67. num. 4. & cons. 199. num. 13. lib. 2. & cons. 75. num. 2. lib. 3. Cardin. Paris. consil. 32. num. 7. & 66. volum. primo, & cons. 22. num. 8. volum. 2. & cons. 138. num. 4. volum. 4. Idem Paris. in cap. in præsentia. num. 65. de probat. Socc. iun. cons.
16 90. num. 6. volum. primo; quo fit † vt conditio non possit pro parte adimpleri Alex.
17 cons. 75. num. 9. volum. 7. immo † si in aliquo minimo deficiat non dicitur illi satisfactum gloss. in l. res bona fide ff. de cōtrahen. emption. & ibi Bal. Dec. consil. 532. num. 4. Iaso. cons. 94. num. 2. lib. 2. Ruin. cons. 22. num. 5. volum. 2. Gozadin. cons. 40. num. 12. Menoch. cons. 35. num.
18 5. & cons. 60. num. 40. volum. 1. sicuti † conuentio censetur violata si in minimo fuerit immutata Fulgos. cons. 223. Co-
19 men. cons. 139. nam † videtur apposita eo animo vt adimpleatur & perficiatur Cardin. Paris. cons. 8. num. 26. volum. 3.
20 Hinc † conditio est eius qualitatis vt suspendat actum cōditionalem in euentum vel defectum conditionis l. cedere diem. ff. de verbo. signific. l. sub conditione. ff. de condit. indeb. l. prima in princ. ff. de regul. Catonian. l. si quis sub conditione dandorum decem. ff. si quis omiss. cau. testamen. Corn. cons. 227. num. 5. vol. 4. Menoch. cons. 63. num. 28. vol. 1. & cons. 78. nu. 14. eodem volum. 1. Socc. Iun. cons. 1. num. 35. vol. 1. & habet se ad esse & non esse Corn. cons. 192. num. 5. lib. 2. & cons. 263. nu. 5. lib. 3. ita vt ea pendente † actus 21
non dicatur perfectus Card. Paris. cons. 82. num. 7. volum. 4. ad quod accedat responsum Aret. cons. 11. num. 2. dicentis † 22
contractum conditionalē non esse proprie contractū quem ad hoc sequitur Menoch. cons. 63. nu. 9. vol. 1. & est * communis opinio † gratiam conditionalem esse imperfe- 23
ctam glos. per illum tex. in cap. si pro te de rescrip. lib. 6. Menoch. cons. 105. n. 86. vol. 1. idem Menoch. cons. 38. num. 15. eodem vol. nam † ea pendente actus non dicitur 24
actus l. pecuniam quam ff. si cert. petat. & ibi Alex. nu. 4. Menoch. cons. 105. n. 85. vol. 1. quia † nihil ponit in esse antequam 25
impleatur cap. si pro te & ibi glo. & docto. de rescrip. lib. 6. l. si quis sub conditione ff. si quis omiss. caus. testamen. l. quæ sub conditione ff. de condic. instit. l. 1. ff. de donat. l. donatarius ff. de donat. ob caus. glo. in clem. prima de concess. præben. Bar. in l. prima ff. de cond. & demonstrat. Card. Paris. cons. 164. num. 19. volum. 4. & cons. 44. num. 11. vol. 1. & cons. 23. num. 229. eodem vol. 1. Cefal. cons. 37. num. 47. & cons. 56. num. 31. & consil. 118. num. 10. vol. 1. Bursat. cons. 47. num. 42. & cons. 46. num. 20. vol. 1. Menoch. cons. 99. num. 140. vol. primo quod etiam colligitur ex eius definitione † quæ ita se habet conditio 26
est euentus fortuitus in quo dispositum suspenditur Socc. iun. cons. 1. num. 35. vol. 1. & cons. 65. num. 60. & cons. 82. num. 18. eodem vol. 1. Card. Paleott. de Not. spur. cap. 28. nu. 9. Sebastian. Medic. de fortuit. casib. quæst. 11. num. 4. & de definit. definitio. 81. num. primo Nauarr. cons. 2. nu. 1. de condic. appos. & cons. 17. num. 1. de sentent. excomm. Et ideo † cō- 27
ditione deficiente omnia conditionaliter disposita ruunt & inania reddūtur l. item quia §. 1. *ibi & nuptijs non sequutis ipso iure euanescit stipulatio.* ff. de pact. l. qui hæredi §. plautius vbi Bar. & Socc. Sen. ff. de cōdic. & demonstr. Corn. cons. 70. num. 2. vol. 3. Socc. iunior. cons. 85. n. 2. lib. 2. & cons. 57. n. 23. & cons. 113. n. 16. eod. lib. 2. & cons. 102. num. 6. lib. 1. & cons. 46. num. 28. vol. 4. Dominicus Paris. cons. 19. nu. 42. vol. 2.

B Cefal.

Cefal. cons. 143. num. 45. lib. primo. Bur
sat. consil. 44. num. 28. vol. primo Me-
noch. consil. primo num. 410. vbi alios ci-
tat vol. primo & cons. 99. nu. 133. Gabriel.
cons. 81. num. 2. lib. 2. Hinc † iurisdictio
ne data sub conditione gestum ante con
ditionem nullum est vt fuit resolutum
* in vna * Tiburtin. 20. Maij 1545. teste
29 Put. decis. 283. lib. 2. & actus † habetur ac
si non fuisset factus l. pecuniam quam. ff.
si cert. petat. l. necessario §. quod si pen-
dente. ff. de peric. & com. rei vendi.
§. ex conditionali Instit. de verb. oblig.
Oldrad. cons. 139. ad habendam & cons.
257. factum tale est colum. 3. D. meus
Card. Paris. cons. 5. num. 7. vol. 4. Soc.
iun. cons. 4. num. 16. & cons. 180. num.
40. vol. 2. Curt. Iun. cons. 92. num. 6.
Cefal. consil. 17. num. 8. & consil. 56.
num. 11. & cons. 97. num. 38. & con
sil. 114. num. 3. vol. primo docte Me-
noch. consil. 99. num. 139. vol. primo
Dec. consil. 179. num. 3. Card. Paris.
consil. 59. num. 5. & cons. 64. num. 17.
vol. primo Mandos. signat. grat. tit. resi-
gnationes. colum. 3. Gabriel. cons. 72.
num. 3. vol. 2. Rebuff. cons. 75. num. 4.
quod etiam vendicat sibi locum † in con-
30 ditione tacita & subintellecta vt ea defi-
ciente actus habeatur pro non facto Soc.
Sen. cons. 124. num. 17. & cons. 172. num.
15. lib. 2. Cefal. consil. 22. num. 7. vol. pri-
31 mo nam tacita † tantum operatur quantū
expressa Soc. iun. cons. 78. num. 13. vol.
3. cum taciti & expressi eadem sit virtus
* vulg. l. cum quid ff. si cert. pet. vbi * om-
32 nes: Paria † enim sunt nihil fieri aut fieri
sub conditione quæ non purificetur Rip.
resp. lib. primo cap. 2. num. 23. Cefalus
33 cons. 17. num. 8. vol. primo cum † nihil
dicatur actum Bal. in l. siquidem C. de ex
cept. Idem Bal. in §. denique quæ fuerit
prima. cau. feud. amittend. colum. vlt. in
vsibus feud. Ias. cons. 162. in causa col. 4.
lib. 2. Beltrand. cons. 133. viso num. 20.
lib. 2. Rebuff. de pacif. poss. num. 146. &
34 per consequens ex illo actu † & renuncia-
tione nullum ius perditur vel acquiritur
l. nec. vtile. ff. ex quib. cau. maio. l. qui
absenti. ff. de acquir. poss. l. 2. §. vlt. ff. de
donat. vbi loquitur in donatione facta in
qua deficit conditio Card. Paris. cons. 20.
num. 36. vol. primo & cons. 12. num. 91.
eod. vol. primo Paul. de castr. in l. eum
qui. ff. de inoffic. testam. Geminian. in c.
si beneficia. num. 5. de præben. in 6. ob ra
tiones prædictas & † ne actus operetur ul 35
tra intentionem agentis l. non omnis l. si-
quis nec causa ff. si cert. petat. l. obliga-
tionum substantia ff. de actio. & oblig.
Dominus meus Card. Paris. consil. 18.
num. 11. & consil. 41. num. 14. vol. 4. cum
† cesset consensus Bal. in l. Arethusa. ff. 36
de stat. homin. Dominus meus Paris. cōs.
31. num. 17. vol. 4. late excellentiss. Bur-
sat. cons. 411. num. 24. vol. 4. nam † con- 37
sensus præstitus super actu nullo non præ-
iudicat vt de consensu præstito per credi
tores super alienatione nulla habetur in
l. 4. §. vlt. vbi Bart. ff. quib. mod. pign.
vel. hypot. Alex. cons. 22. colum. prima.
lib. primo. Dec. in l. creditor num. 7. ff.
de reg. iur. & de consensu † præstito super 38
matrimonio nullo. Gemin. cons. 33. Paris.
cons. 52. num. 7. vol. 4. Ita e contrario si † 39
purificetur conditio habet naturam vt
fingat omnia a principio interuenisse &
perinde esse ac si a principio actus pure es
set factus l. vlt. §. primo. ff. de vulg. & pu-
pill. Dec. in l. pecunia. in 2. not. ff. si cer.
petat. Card. Paris. consil. 5. num. 39. vol. 4
Tiraquell. de retract. consang. †. §. primo.
gloss. 2. num. 17. Soc. Iun. cons. 181. num.
22. vol. 2. Andr. ab exea de pact. num.
503. Menoch. cons. 38. num. 33. & consil.
105. num. 20. vol. primo. Nauarr. consil.
primo num. 6. de condit. appos. verum † 40
asserens conditionem purificatam de-
bet probare purificationem Corn. consil.
92. num. 8. vol. 2. Menoch. de præsump.
lib. 2. præsump. 50. num. 35. Mascard. de
probat. concl. 343. quia est facti Cefal.
cons. 46. num. 44. vol. 1. & esse † probandā 41
duobus testibus scribit Corn. cons. 92.
num. primo vol. primo. Ideo redeundo ad
rem nostram non adimpletis conditioni-
bus ius non abdicatur a resignante & † re 42
signatio habetur ac si non fuisset facta, nā
non aliter præsumitur summ. Pontif. ad-
mittere has resignationes conditionales
nisi seruentur eæ conditiones vt scribunt
optime Ptolom. decis. 102. Moedan. de-
cis. 83. Corradus. & decis. 323. & decis.
338. Card. Paleott. decis. 33. die vlt. Ca
putaq. decis. 82. lib. primo. omnes in
recollect. manuscr. Hinc scriptum reli-
quit D. meus Card. Paris. cons. 114. nu. 7.
uolum. 4. † quod resignatio limitata debet 43
obser-

obseruari, alias prouisio illius causa facta nulliter processit. Hinc voluit Anchar. in cap. cum vniuersorum n. 2. de rer.
44 permut. quod † renuncians ex certa causa illa non sequuta potest redire, quod etiam videtur esse de mente Geminian. in cap. si tibi beneficium num. 5. de præ-
45 ben. lib. 6. † renunciationes enim habent tacitam conditionem vt pacta seruentur, vt respondit Angel. cons. 59. num. 8. & *
46 stilus obseruat vt reseruetur † regressus in beneficio resignato si resignatarius non obseruet quo casu locus est regressui. Cardin. Paris. cons. 114. nu. 7. vol. 4. Redoan. de simon. p. 3. cap. 3. num. 9. & ex hac conclusione ab omnibus * recepta & ita comprobata aliquæ deducendæ erunt illationes vt omnes casus habeantur & nihil intactum relinquatur.
47 Primo infertur † non abdicari ius a resignante nisi beneficium resignatum acquiratur resignatario in cuius fauorem fuit facta cessio. Caputaq. decis. 84. num. 5. p. 3. Ptolom. decis. 100. & decis. 202. in manuscrip. Put. decis. 158. num. 2. lib. 3. & decis. 523. lib. 2. Bursat. cons. 411. num. 4. & 5. vol. 4. Rebuff. de pacific. poss. num. 146. secundum paruam impressionem Achill. de Grass. decis. 10. de rest. spoliat. Moedan. decis. 296. incip. magna, alias 326. Rebuff. cons. 192. num. 8. & cons. 4. num. 13. & est communis * opinio omnium doct. secundum quam fuit sæpius resolutum in Rot. * & nouissime in vna Bononien. trāsalationis bonorum coram Illustrissimo D. Cardinali Aldobrandino de anno 1579. & in alia * Pampilonen. coram eodem de anno 1573. * Gerunden. beneficij. Mediolanen. Canonicatus, & in vna Hispalen. Cappellaniæ,
48 namque semper videtur † facta cum hac conditione resignatio dummodo beneficium quæratur resignatario l. nec vtile ff. ex quibus caus. maio. l. qui absenti ff. de acquiren. possess. Put. decis. 145. lib. primo, & decis. 523. lib. 2. & dic. decis. 158. lib. 3. & decis. 84. lib. primo Moedan. decis. 58. 83. & 341. in manuscrip. vbi dicit pluries * decisum, vnde si non quæratur ius remanet; nam abdicatur cum acquiritur illi. Ias. in l. si quis hæreditatem. C. de Instit. & subst. & in l. in substitutione ff. de vulg. & pupill. & hoc intelligitur licet non exprimatur quia mens resignantis est vt non alius quam resignatarius consequatur beneficium vt etiam fuit resolutum in Rot. * de mense Aprilis 1542. teste Moedan. decis. 341. in manusc. ita & in renūciatione facta causa pmutationis
ius non abdicatur † si non sequatur permu 49
tatio & fiat hinc inde collatio Collectan. in cap. iniustum num. 2. de rer. permut. Archid. in cap. Abbas. num. 5. 18. quæst. 2. Geminian. in cap. 1. num. 51. cum sequent. de rer. permut. lib. 6. Imol. in cap. exhibita num. 43. Anchar. num. 24. & * communiter Doct. de rer. permut. Bellam. de permut. benefic. p. 9. quæst. 1. num. 2. & p. 1. quæst. 10. num. 2. Rot. decis. 4. num. 1. de renunc. in antiq. Abb. in cap. cum secundum de præben. Mandos. de infir. q. 12. num. 2. & est * communiter per omnes receptum & scribit Moedan. decis. manuscrip. 323. magna difficultas quod si resignatio non operarur iuxta intentionem habetur pro non facta sequitur Caputaq. decis. manuscrip. 379. lib. 1. Hinc * com-
munis est opinio non † abdicari ius a resi- 50
gnante nisi resignatio a superiore admissa fuerit Crescen. decis. 332. lib. 1. in manuscrip. Caputaq. decis. 325. lib. etiam primo in recollect. manuscr. Idem Caputaq. decis. 84. num. 11. p. 3. in impressis vbi dicit ita fuisse * decisum Pelegrin. decis. 70. lib. 1. in manuscrip. Put. decis. 145. lib. 1. Petr. Gregor. syntag. iur. lib. 17. cap. 17. num. 28. Nauarr. in cap. accepta opp. 7.
num. 27. de restit. spoliat. ita † donatio iu 51
ris præsentandi non abdicat ius a donante ante superioris confirmationē. Put. decis. 16. lib. 2. Hinc etiam * communiter est
receptum non abdicari ius a resignante † 52
si resignatio fuit admissa in fauorem non tamen illius cui volebat & intendebat cedere & per consequens beneficium nō vacat, ita fuit resolutum in Rot. in vna * Tranen. & Firman. Prioratuum 28. Ianuarij 1547. coram R. P. D. Prospero de sancta Cruce nunc Card. Illustrissimo teste Put.
decis. 523. lib. 2. & † resignans poterit cō- 53
tinuare possessionem in suo beneficio * cōmunis opinio teste Socc. senior. cons. 168. in principio lib. 2. quam refert ad hoc & sequitur Rebuff. in tract. de pacif. poss.
nu. 146. hoc tamen de raro accidit, nam † 54
Papa non consueuit resignationem in fauorem certæ personæ factam pro alio quā pro eo in cuius fauorem cessio facta est

admittere vt dicunt Cassador. decis. 3.
num. 1. de renunc. Ptolem. decis. 101. in-
cip. Cōchen. Card. Paleott. decis. 48. in
Bononien. in recollectis manuscr. Mados.
in prax. signat. grat. tit. resignationes col.
3. vers. Nec Papa. & vsu esse compertum
55 videmus † quia licet a volūtate superioris
pendeat admittere resignationes, tamen
vt plurimum admittuntur & conceduntur
ad vota resignantium. Cassador. decis. 32.
num. 9. in fin. super regul. Cancell. nam
aut non admittitur resignatio per Papam
vel si admittitur recipitur vt detur bene-
ficium illi in cuius fauorem est resigna-
tum, alias resignans non præstat consen-
sum sine quo non possunt expediri litteræ
iuxta regulam Cancell. de qua infra suo
* loco dicetur, & stilo * esse receptum omnes
sciunt.

Hinc etiam si fuit admissa renuncia-
56 tio in fauorem illius cuius fuit facta † ve-
rum ille est absens ante quam acceptet
ipse resignatarius, ius non abdicatur a re-
* signante vt fuit resolutum in Rota * teste
Cott. decis. 153. in manuscrip. & tradunt
Card. Paleott. decis. 33. Moedan. decis.
10. in causa in recollett. manuscrip. Ga-
briel. cons. 192. num. 2. lib. primo vbi di-
cit pluribus decisionibus Rotæ esse com-
** probatum * & est communis * opin. Ca-
putaq. decis. 90. p. 3. vbi scribit non ab-
dicari ius nisi constet resignatarium acce-
ptasse, nam resignatio videtur facta cum
hac conditione si ille resignatarius absens
acceptet beneficium sibi resignatum, ideo
ante eius consensum ius non cecidit a re-
signante. Ant. de Butr. num. 18. post gloss.
in cap. cum pridem de pactis vbi Abb. in
fin. Sarn. de trien. quæst. 27. num. 34.
57 Quo fit vt † gesta per resignantem ante ac-
ceptationem resignatarij post vero resi-
gnationem sint valida & non possint retra
* ctari vt fuit resolutum in Rot. * in vna Cæ-
saraugustan. Vicariæ sancti Egidij coram
Accorambono vt habetur lib. diuers. de-
58 cis. 69. in manuscrip. & ideo † censuræ la-
tæ ob non solutionem pensionis contra re
signantem ante ratificationem resigna-
tarij post vero resignationem sunt validæ
* illatæ vt fuit resolutum in vna * Terdunen.
pensionis 17. Martij 1539. coram Moe-
dan. teste eodem decis. 10. in causa in ma
nuscrip. vbi quidam resignauit in fauo-
rem nepotis quædam beneficia quorum

fuit capta possessio absque mandato po-
stea fuit excommunicatus resignans ob
non solutionem. quærebatur de validita-
te fuit conclusum validas esse censuras ex
dicta ratione quia non abdicatur ius an-
te acceptationem resignatarij.

Hinc si non potest beneficium resigna-
tū acquiri resignatario quia est mortuus
tempore admissæ resignationis ius nō ab-
dicatur † a resignante qui credebat illum 59
esse viuum vt egregie scribit Guidobo-
nus. decis. 91. in manuscrip. quia vt ip-
se dicit inualide renunciauit, ad quod fa-
cit simile de renunciatione prophanorum
in fauorem certarum personarum nam il-
lis deficientibus euanescit. Roman. cons.
22. propositæ Georg. Nact. in cap. quam-
uis num. 39. de pact. lib. 6. vnde † filia quæ 60
renunciauit patri propter fauorem fra-
trum si fratres viuo adhuc patre mortui
sint filia non obstante renunciatione cum
iuramēto admittetur ad bona patris; Bal.
in l. pactum. C. de collatt. in 4. quæstione
vbi Salic. Idem Bal. in l. auus colum. 2.
C. de liber. præter. Geminian. in dict.
cap. primo & est * communis opinio. *

Hinc si beneficium resignatum non po-
test acquiri resignatario quia est † excom- 61
municatus vel ob aliam causam ius rema
net penes cedentem vt fuit resolutum in
Rot. * in vna Guesnen. præceptoriæ coram *
Cardinali sanctæ Crucis 23. Martij 1547.
teste Put. decis. 11. de renunc. in manuscr.

Hinc si beneficium resignatum † non po 62
test acquiri resignatario vel si cepit pos-
sessionem fuit annullata renunciatio quia
non erat Clericus vt narrauit resignans
potest agere spolio & venit, restituendus
Card. Paleott. decis. 112. alias. 163. Bri-
tonorien. hospitalis in manusc. Ita & alijs
similibus casibus, nam vt * cōmuniter om- *
nes concludunt † resignās in fauorem cer 63
tæ personæ dicitur possidere & habere ti-
tulum coloratum ante acquisitionem resi-
gnatarij. Put. decis. 158. num. 3. lib. 3. la-
te Sarn. de trien. quæst. 24. Mandos. prax.
signat. grat. tit. resignationes colum. 3.
& ob id alias fuit * decisum † non substi- *
neri gratiam si neutri cum non detur va- 64
catio teste Ptolem. decis. 30. in manuscr.
limita tamen hæc non procedere † si scien 65
ter resignans nulliter resignasset, nam ta-
li casu abdicaret ius quamuis resignata-
rio beneficium non acquiratur vt fuit re-
solutum

* solutum * in vna Rom. Canonicatus co-
ram R.P.D.Seraphino die Lunæ 17. No-
* uembris 1567.
66 Secundo infertur quod renuncians †
reseruato regressu,si regressus non fuit re-
seruatus,resignatio est nulla;cum non sit
seruata conditio.quare ius non abdica-
* tur a resignāte vt fuit pluries in Rota * re-
solutum,vt per Crescent. decis. 105. lib.
primo in manuscr. Achil. de Grass. decis.
prima de renunciat. alias 327. Pelegrin.
decis. 112. lib. 3. Caputaq. decis. 2. lib.
67 primo,omnes in recollect. manuscr. & †
quamuis regressus sint sublati a Concilio
Tridentino cap. 17. sess. 25. de refor. ta-
men adhuc est vtilis huiusmodi illatio,
68 nam si quis constituit † procuratorem ad
renunciandum beneficium reseruato sibi
regressu & non alias si procurator reser-
uauit simpliciter nulla facta diligentia de
regressu obtinendo resignatio est nulla,&
ius non abdicatur a resignante;vt fuit cō-
* clusum per Dominos de Rot.* in vna Ispa
len. portionis 25. Octobris 1560. coram
Oradino teste Cott. decis. 12. namque
ibi præsupponebatur tempore illo scillicet
tempore Pij IIII. non concedi regres-
sus & tamen fuit dictum debere consta-
69 re de aliqua diligentia procuratoris cir-
ca illum obtinēdum vt † seruaret formam
mandati l.diligenter ff.mandat.cap. cum
dilecta de rescript. Dec. cons. 77. num. 1.
Neuizan. cons. 70.num.3.Socc. cons. 22.
70 num. 14. lib. 3. Amplia idem procedere †
si regressus fuit reseruatus, sed non potest
resignans illum consequi: nam ius non vi-
* detur ab eo abdicatum vt fuit determi-
natum in Rota * in vna Maguntin. Cano-
nicatus coram Ptolomęo teste eodē Pto-
* lom.decis. 102. in manuscr. & potest po-
ni exemplum in causa * Cartaginen. pro-
posita in Rot. a Fabio. 9. Martij 1545.
namque fuerat resignanti reseruatus re-
gressus in Hispania qui dicebatur nullus
quia non aderat consensus requisitus per
priuilegium Cleri Hispaniarum annul-
lans omnes regressus absque consensu ex-
peditos fuit per omnes decisum ius tali
casu non esse abdicatum a resignante te-
ste Put. decis. 248. lib.2. ac etiam potest
exemplificari si fuit reseruatus regressus
per cessum vel decessum, verum non pote
rat illum habere cum alteri prius a Papa
sit concessus, nam hoc casu resignatio
est nulla & ius non abdicatur a resignan-
te vt fuit sententiatum per Dominos de
Rota in vna * Toletan.parochialis 20.De- *
cembris 1538. teste Moedan. decis. 66.
in manuscr.Limita tamen hæc omnia non
procedere † si resignans scienter nulliter 71
resignauit quia hoc casu abdicatur ius ab
eo vt fuit resolutum in vna * Roman. Ca- *
nonicatus 17. Nouembris 1567. coram
R. P. D. Seraphino. Amplia idem pro-
cedere si quis resignauit † reseruato ac- 72
cessu, nam si ille accessus haberi non po-
test cū resignatio sit conditionalis & cor-
respectiua ius non abdicatur a resignan-
te vt fuit sentētiatum per DD. de Rota in
vna * Gennen. parochialis 5.Martij 1543. *
teste Put.decis.438.lib.1.

Tertio infertur quod si quis resignauit † 73
reseruatis omnibus fructibus super bene-
ficio resignato si fructus ei non reseruen-
tur vel si fuerit facta reseruatio,verum nul
liter ius non abdicatur ab eo vt fuit reso-
tum in Rot. * teste Crescent. decis. 64. lib. *
1.in manuscr. vbi refert dubium decisum
in causa Brixien. in qua quidam presby-
ter resignauit parochialem quam obtine-
bat corā Notario vsus verbis quæ in con-
tractibus de rebus profanis apponi solent
scilicet quod parochialem suam cedebat
transferebat & donabat titulo donatio-
nis inter viuos irreuocabiliter, reseruato
tamē sibi vsufructu beneficij & eius bono-
rum in vita sua cuius resignationis vigo-
re de mandato ordinarij resignatarius cæ
pit possessionem; resignans tamen forsan
ductus pœnitentia coram loci ordinario
intentauit actionem spolij dictę parochia
lis & probata sua possessione obtinuit sen
tentiam a qua fuit appellatum per resi-
gnatarium & causa cōmissa in Rota quæ-
rebatur an subintraret actio spolij & sic
an sit restituendus?quidam dicebāt quod
non quia etiam per renunciationem nul-
lam amittitur possessio ciuilis & natura-
lis, contrarium tamen fuit decisum esse
confirmandam sententiam, & per con-
sequens restituendum quia etiam quan-
tum ad animum ipse noluit desinere pos-
sidere † cum remanserit sibi vsusfructus 74
ex cuius reseruatione naturalis possessio
non amittitur. l. naturaliter. cum ibi
not. ff. de acquirenda possessione, sed
tantum ciuilis transfertur & sic venit re-
stituendus.

75 Ita etiam resignans † reseruata medietate fructuum, si reseruatio sit nulla ius non abdicatur a resignante, vt fuit resolutum in Rot. * in vna Florentin. Sanctæ Felicitæ coram Capizuc. 15. Iunij 1551. teste Caputaq. decis. 86. lib. 3. in manuscr. & die 20. Aprilis 1556. coram Card. sanctę Crucis, vt habetur in recollect. manuscr. lib. diuers. decis. 167. nam ibi quidam resignauit beneficium reseruata medietate fructuum & non alias nec alio modo quam exegit per 20. annos: postea resignatarius cessit in fauorem N. qui dixit de nullitate resignarionis, quia tempore reseruationis beneficium erat grauatum pensione de qua nō fuit facta mentio: qua nullitate stante reseruatarius medietatis fructuum egit spolio & cum de hoc dubitaretur fuit resolutum posse; cum regula sit vt non seruata conditione possit agi spolio. Moedan. decis. 83. 91. Simonetta decis. 39. Sarn. decis. 1. Fabius decis. 16. & 40. Pelegrin. decis. 70. omnes in recollect. manuscr. Cassad. decis. 6. de restit. spoliat. Caputaq. decis. 342. lib. 1. Idem fuit conclusum in vna * Placentina de anno 1559. teste Cott. decis. 321. nam ibi quidam resignauit reseruata medietate fructuum loco pensionis non aliter &c. non facta mentione de quadam pensione quæ erat super benefi-
76 cio † si ex hoc resignatarius dicat pensionem nullam, resignans poterit agere spo-
77 lio. Limita tamen hæc non † procedere quoties resignans scienter nulliter resignauit iuxta decisionem factam in causa * Roman. Canonicatus de anno 1567. vt supra dictum est.

78 Quarto infertur quod resignans † reseruata pensione si pensio ei non reseruetur resignatio est nulla & ius non abdicatur a resignante ac si facta non esset, vt fuit pluries cōclusum in Rot. * & in vna * Oueten. Canonicatus coram Fantuccio 27. Martij 1555. teste Caputaq. decis. 379. lib. 1. in manuscr. Pelegr. decis. 151. lib. 2. & in vna * Valentin. coram R. P. D. Robusterio 14. Iunij 1585. & in vna * Auenionen. Canonicatus corā Io. Paulo teste Crescent. decis. 231. in manuscr. qui dicit, quod nolens soluere pensionem octo ducatorum amisit canonicatum valoris centum. Guidobon. decis. 74. in manuscr. Idemq; pro-
79 cedit † si fuit facta reseruatio verum non libere pro vt fuit facta resignatio, nam ius non abdicatur a resignante Moedan. decis. 183. in manuscr. & est communis * opinio & ob id fuit resolutū in vna * Vicētin. parochialis teste Ptolem. decis. 63. in manuscr. quod † qui resignauit reseruata 80
sibi pensione libera & exempta & non aliter & ipse resignans exegit pensionem exēptam elapso triennio deuenit ad eius notitiam pensionem nō esse exemptam, vtique potest agere spolio aduersus resignatarium qui nō poterit se iuuare regula de triennali. Idemque erit si fuit reseruata pensio verum inualide puta quia erat nulla ex aliqua causa nā ius non videtur abdicarū a resignante vt fuit conclusum in dicta * Oueten. 27. Martij 1555. coram Fantuccio teste Caputaq. decis. 379. lib. 1. in manuscr. & alias coram Cardinali sanctæ Crucis die 17. Maij. 1557. teste Cotta decis. 318. in recollect. manuscr. & in vna * Bisinianen. Archidiaconatus 12. Maij coram Cardinali sanctæ Crucis, vbi quidam resignauit Archidiaconatum in fauorem N. reseruata pensione 17. ducatorum super Ecclesia sancti Angeli nō poterat solui, pensio super dicta ecclesia, fuit resolutum non esse abdicatum ius a resignāte & posse agere spolio teste Caputaq. decis. 342. lib. 1. in manuscr. & habetur etiam hæc decisio in lib. diuersorum manuscr. decis. 54. & alias vt per Crescen. decis. 234. lib. 2. in manusc. vbi † qui- 81
dam resignauit reseruata sibi pēsione quæ asserebatur medietatem fructuum nō excedere, & quia vere medietatē fructuum excedebat petebatur in totū annullari cū subreptio vitiet: fuit resolutum posse resignantem reuerti ad suum beneficium vel reducatur pensio ad medietatē in eo quo excedit & habetur etiam per Cott. decis. 321. Pelegrin. decis. 112. lib. 3. Caputaq. decis. 2. lib. 1. Moedan. decis. 181. Vicētin. omnes in manuscr. & ob id † renuncians 82
iuri liti & causæ aliqua pensione sibi reseruata si pensio est nulla lis nō censetur extincta nec ius a resignāte abdicarū; etiā si cedens credēs illā pensionē probabiliter esse bonā per aliquos annos eā exegisse, vt fuit resolutū in vna * Barchinonē. Canonicatus & præbendæ corā Guicciardino, 7. Ianuarij 1567. teste Robert. Lancellot. de attent. p. 2. cap. 4. nu. 256. Ita † cassans 83
pensionem vt alia sibi reseruetur si nō fuit alia

alia valide reſeruata non videtur caſſata
* pẽſio prima vt fuit deciſum * corã Put. 4.
Februarij 1540. teſte Moedan. deciſ. 83.
Conradus de Graſſis vbi dicit, quod licet
pluries fuiſſet deciſum vt non abdicetur
ius non ſeruatis conditionibus hic tamen
caſus in ſpecie nõ erat deciſus, vnde idem
ſtatuendum cum adſit eadem ratio, ita
* quoq; fuit concluſum in vna * Eugubin.
die 2. Iunij 1559. teſte Card. Paleott. de-
ciſ. 326. Mandoſ. in prax. ſignat. grat. tit.
84 extinctiones col. 3. verſ. dubiũ. Ita † con-
ſentiens extinctioni pẽſionis ad effectum
translationis & non aliter conſenſus eſt
conditionalis & ante cõditionis euentum
perinde eſt ac ſi præſtitus non fuiſſet vt
conſuluit Gabriel. conſ. 185. lib. 1. etiam
85 ſi adſit † clauſula ex tunc conſenſiſſe, quia
clauſula ex tunc in actu cõditionali ſem-
per refertur ad conditionem & nihil an-
tea efficit Card. & Imol. in clem. vnica de
conceſſ. præbend. Caſſad. deciſ. 3. nu. 10.
de præben. Card. Pariſ. conſ. 82. num. 17.
* vol. 4. & in dict. * Eugubin. 2. Iunij 1539.
quod transferens penſionem in aliquem
tamquam clericum ſi conſtet eum non eſ-
ſe clericum ius non cenſetur abdicatum.
86 Amplia etiam † ſi illam penſionem inuali-
dam exegerit per aliquos annos, nam ſi
poſtea annulletur penſio poteſt reſignans
agere ſpolio, namque ius non fuit abdica
* tum, vt fuit ſententiatum per omnes * die
10. Aprilis 1559. teſte Cott. deciſ. 401. in
manuſcr. & alias vt cõſtat ex ſupradictis.
Et ſi reſignans inualiditatẽ penſionis igno
rans numquam aliquid dixit, ſed eã exe-
87 git credẽdo eſſe validum † ſi vere erat nul
la & iſte reſignãs moriatur poteſt per eius
obitũ beneficiũ impetrari, cũ ob nullitatẽ
penſionis numquã fuerit ius abdicatũ ab
88 eo. Et † ſubrogatus poterit dicere pen-
ſionem nullam ſicuti poterat reſignans dũ
erat viuus ſi ſciuiſſet nullitatem & per cõ-
ſequens recuperare beneficium, ita fuit
* pronunciatum in Rot. in vna * Vliſbonen.
corã Decano die 26. Iunij 1554. teſte Gui-
dobono deciſ. 59. in manuſcr. quod proce
89 dit ſiue penſio † fuerit reſeruata ſuper eo-
dem beneficio ſiue ſuper diuerſo Guido-
90 bonus dict. deciſ. 59. Amplia † etiã vt pro-
cedat ſi reſignans ſciens reſignationẽ nul-
lam illam de facto acceptauerit ac ratifi-
cauerit extinguendo penſionem, nam ni-
hilominus non valet reſignatio vt fuit ten

tum per omnes in vna * Tullen. parochia- *
lis 3. Iunij 1547. coram Pelegr. teſte eod.
deciſ. 70. lib. 1. & deciſ. 151. lib. 2. in manu
ſcr. nam ius remanſit penes reſignantem a
quo abdicari nõ potuit & ita pluries fuiſ-
ſe deciſum * atteſtatur Pelegr. dict. deciſ. *
70. Limita tamen niſi ſcienter nulliter reſi
gnaſſet, nam tunc abdicat ius iuxta deciſ.
ſupra allegatam.
Quinto infertur q ſi quis † reſignauit re 91
ſeruata ſibi pẽſione regreſſu aut fructibus
cũ poteſtate trãsferẽdi, ſi fuit facta reſer-
uatio pẽſionis vel fructuum abſq; dicta fa
cultate transferendi, ius non abdicatur a
reſignãte vt per omnes fuit reſolutum * in *
Rot. teſte Caputaq. deciſ. 298. p. 2. vbi lo
quitur in cedente epiſcopatum reſeruatis
fructibus cum poteſtate transferẽdi & eſt
cõmunis * opinio. Hinc † ſi reſignans pro 92
beneficio reſignato habuit recompenſam *
a reſignatario ſcilicet beneficium ſimplex
ſi illud reperiatur curatum poteſt agere
ſpolio vt fuit tẽtũ Romę * hoc anno 1589. *
ita quoq; ſi habuit duo beneficia & vnum
euincatur reſtituitur vt fuit * reſolutum *
teſte Bellam. deciſ. 348. Felin. in c. cum ve
nerabilis num. 11. de excep. Ita etiam ſi
fuit facta reſignatio cum reſeruatione fru
ctuum & pẽſionis † ſi vnũ reſeruetur abſq; 93
alio ius nõ abdicatur vt fuit cõcluſum * in *
vna Verdunen. Monaſterij 26. Iunij 1559.
corã Paleott. teſte Caputaq. deciſ. 2. lib.
1. in manuſcr. Ita quoq; ſi aliud ſimile fue
rit omiſſum vt fuit dictum * die Mercurij *
4. Nouembris 1579. in vna Lucan. bene-
ficiorum coram R. P. D. Seraphino. Præte
rea ſi quis † reſignauerit cũ decreto quod 94
non poſſit reſignatarius ingredi poſſeſſio-
nem niſi de mãdato & licentia ipſius vtiq;
non poterit reſignatarius illam acquirere
niſi impleta ea conditione, vt fuit dictum
in vna * Carthaginẽ. Archidiaconatus 13. *
Octobris 1557. teſte Card. Paleott. dec ſ.
18. alias 28 in manuſcr. 95
Sexto infertur quod † quomodocumq;
ſit nulla reſignatio ius non abdicatur a re-
ſignante Petr. Rebuff. conſ. 75. num. 4. &
fuit pluries deciſum * in Rot. teſte Capu- *
taq. deciſ. 216. num. 3. p. 1. & nouiſſime * *
coram R. P. D. Seraphino vt ipſe atteſta-
tur deciſ. 34. manuſcr. incip. domini fir-
marunt & alias ſæpius vt patebit ex infra
citandis ita quod hæc eſt * communis opi *
nio. Ita de permutatione fuit dictum * in *

Rot.

Rot.28.Iunij 1585.coram R.P.D.Bubalo.
96 Hinc si quis † resignat beneficium quod est de iure patronatus laicorum in fauorē certæ personæ sine consensu patronorum & sine legitima derogatione iuris patronatus,resignatio est nulla & ius remanet
* penes resignatē;vt fuit resolutū in Rot.* in vna Ispalen. capellaniæ sanctæ Catherinæ coram Rauell. 10. Decembris 1538. teste Moedan. decis. 338. licet regressus. in manuscr.& in alia Gerunden. beneficij 26.Februarij 1539. coram eodem Raueł-
* len. & in vna * Mediolanen. canonicatus coram Io. Paulo. 13. Ianuarij 1543. teste Moedan.decis.manuscr.323.magna difficultas.testatur etiā Bursat. qui hanc quoque opinionem defendit cons. 411. num.
* 4.& 5. & est * communis opinio. Hinc etiā
97 † resignans in manibus non habentis facultatem recipiendi resignationē non abdicat ius. Guid.Pap.cons.172.num.1.late Moedan.decis.133.tit.de renunc.in ma
98 nuscr.incip.Bis fuit propositum.† abdicat tamen possessionem & nō datur restitutio.
* Nauarr.in c.accepta,opp.7.nu. 23. & 33. de restit. spoliat. & ibi Ber.num.34. Hinc
99 † etiam resignans simoniace non abdicat ius, Innoc. in c.cum vniuersorum. de rer. permut. Rot. decis. 7. de renunc. in antiquis, Aragonia decis. 12.Illerden. in manuscr.Cassador.decis.3.de renunc.Caputaq. decis.251.p.2.& decis. 368. lib. 1. in manuscr.Bursat.cons.411.num.34. vol.4.
* & est * cōmunis opinio.& per consequēs †
100 beneficium vacat per mortem resignātis,
* vt fuit resolutum in vna * Legionen. teste Moedan.decis.243.incip.de anno,sub tit. de simonia:nam ibi quidam Nicolaus resignauit Archidiaconatum in fauorem Petri a quo recepit schedulā manu eius snb scriptam per quam promisit recipere in confidentiā & resignare cui voluerit: fuit resolutum schedulam esse simoniacam & ius nō esse abdicatum a resignante, & per
101 eius mortē beneficiū vacare, & ob id † noua prouisio nō suffragatur si narratum fuit Papæ quod beneficinm vacabat per resignationem;& resignatio erat simoniaca, cum ius non fuerit abdicatum a resignan-
* te,vt fuit conclusum in vna * Camaricen. canonicatus & præbendæ coram Decano die 4. Maij 1551. teste Caputaq. decis.
102 251.p.2.noua † enim prouisio non purgat vitia præterita,neque in illis aliquid disponit,Cassad.dec.6.num.8.de præbend.
Hinc † resignatio facta absque mentione 103 intrusi annalis est nulla & ius non abdicatur a resignante, Put.decis.48.num. 5.lib. 1.ex quo infert in vna * Cōchen. sancti Mi *
chaelis die 20.Nouembris 1540.fuisse coram ipso tentum resignatario non suffragari gratiā si neutri postea impetratam † qnia † gratia si neutri dicitur noua gratia, 104
Roman.cons.362.& habet † tacitam con- 105
ditionem si beneficium vacat,Brun. cons. 30.Put.decis.280. lib. 2. sed cum ius non fuerit abdicatū a resignāte, quia non fuit satisfactum primæ parti regulæ,nō potuit illud ius tamquā vacans cessionario cōferri . Hinc † resignatio nulla ob non ex- 106
pressionem veri valoris factam a resignatario nō abdicat ius, vt fuit sententiatum pluries in Rota * in vna Cōchen. coram *
Thoma de Tanis 27.Februarij 1542.teste Put.decis.170. lib. 1. & eodem Thom. de Tan. decis.39.in manusc.& Pelegr.decis. 123.lib.1.etiā in manusc.& in vna * Oxo- *
men. Parochialis de paces coram Guidobono die 20.Maij 1551.teste Caputaq. decis.84.p.3.& in alia * Dertusen. Benefi- *
cij coram Achill .de grass. 26. Iunij 1555. teste Caputaq. decis.368. lib. 1.in manuscr. & in vna * Pampilonen. prioratus co- *
ram Put. 26. Iunij 1551. teste Caputaq. decis.91.p. 3. & ratio est quia cum † resi- 107
gnatio sit nulla ob non expressionem veri valoris ptopter regulam de valore & propter communem * stilnm,ergo nō abdicat *
ius,Caputaq.decis.215.nu.3.p.1. & cum non possit beneficium resignatum acquiri resignatario,ius remanet penes resignantem,Paul.de Castr.in l. eum qni. in principio.ff.de inoffic. testam.Ias.cons.86.nu. 16.lib.3.Boet.decis.243.nu.11.& communiter * alij,vt supra dictum est. Præterea *
comprobatur † quia culpa resignatarij nō 108
debet nocere resignanti.l.sancimus C. de pœnis.l. si quis in suo.§. lex.C. de inoffic. testam. Nec obstat † quod regula de valo- 109
re non operetur nisi post prodnctionem: nā respondetur quod immo regula quandocumq; producta detegit nullitatem & inualiditatē ipsius resignationis,& † pro- 110
pter decretū irritans in ea appositum annullat gratiam,Cassad.decis.22.num.15. super regul. Cancell. Sarn. de ann. q. 5. Vnde non potest agi cōtra resignatarium ad priuationem, vt fuit resolutum in dicta

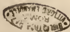
ɛ̃ta * Conchen. teste Thom. de Tan. dict.
111 decis. 39. Amplia procedere † etiam si
scienter fuisset facta mala expressio a re-
signatario vt fuit conclusum in dicta * Der
tusen. beneficij coram Achille 26. Iunij
1555. teste Caputaq. decis. 368. lib. 1. in
manuscript. & rationem ponit idem Ca-
putaq. decis. 84. nu. 5. p. 3. in impressis dũ
scribit culpam resignatarij non debere no
112 cere resignanti. Limita nõ procedere † si in
supplicatione fuit expressus verus valor,
nam hoc casu abdicatur ius a resignan-
te etiam si in litteris non fuit expressus
postea verus valor, nam ex quo poterat
expedire secundũ verum valorem expres-
sum ĩ supplicatione fuerat a principio ius
quæsitum, vnde postea expediendo litte-
ras nõ expresso vero valore ius vacat, ita
limitat Put. dic. decis. 270. lib. 1. vbi di-
cit hanc limitationem fuisse de mente do
minorum * de Rot. in causa Cõchen. pro-
posita die 27. Februarij 1542. & tradit Pe
legrin. decis. 123. lib. 1. in manuscr. quod
comprobatur quia resignans cõsensit sup-
plicationi in qua cum esset expressus ve-
rus valor & sic esset valida abdicauit ius a
113 se. Hinc quoque † si resignatio est subre-
ptitia & nulla ex alia causa non abdica-
tur ius a resignante Caputaq. decis. 315.
114 num. 2. & 3. p. 1. & decis. 84. par. 3. Hinc †
si in resignatione nõ est facta mentio vnio-
nis non abdicatur ius. Oldrad. cons. 275.
Card. Paris. cons. 114. num. 78. volum. 4.
115 Hinc † resignatio facta a procuratore non
seruata forma mandati est nulla & non
abdicat ius a resignãte vt fuit pluries de-
cisum in * Rot. vt habetur in lib. diuers.
manuscr. decis. 114. & est communis * opi
116 nio vt dicam infra suo loco. Hinc † si resi-
gnatio est nulla quia non fuit publicata,
ius non abdicatur a resignante vt fuit sæ-
pius in Rot. resolutum & in vna * Pampi-
lonen. 15. Martij 1573. coram Illustrissi-
mo Cardinali Aldobrãdino & in alia * Au
ximan. coram R.P.D. Brauo 13. Februa-
rii 1583. hodie tamẽ secus ex cõstitutione
sanctæ memor. Gregorij XIII. de publi-
candis resignationibus: vt suo loco dice-
117 tur. Hinc † etiam resignatio nulla ex alijs
casibus non abdicat ius a resignante &
potest agere spolio vt pluries fuit deci-
sum * in Rot. quæ decisiones fuerunt firma
tæ in vna * Roman. Canonicatus die Lu-
næ 17. Nouembris 1567. coram R. P. D.
Seraphino. Limita tamen hæc non pro-
cedere † quoties resignans scienter nulli- 118
ter resignat, nam tunc abdicat ius & non
potest agere spolio vt fuit sententiatum
in Rota in dic. * Roman. Canonicatus 17.
Nouembris 1567. coram R.P.D. Seraphi-
no. Hinc scribit Rebuff. cons. 192. num.
5. vers. nec obstat, quod clausula nõ alias
nec alio modo nõ operatur quando adest
culpa resignantis.

QVARTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficium vacat per renunciationem.*
2 *Vacatio vera dicitur quæ fit per renunciationem.*
3 *Beneficium vere vacat per mortem.*
4 *Mors omnia soluit.*
5 *Resignans habetur pro mortuo.*
6 *Mors ciuilis an æquiparetur naturali.*
7 *Beneficium vere vacat per priuationem.*
8 *Renuncians priuatur beneficio.*
9 *Maior causatur priuatio ex resignatione, quam ex sententia priuationis.*
10 *Paria sunt Papam obysse, aut renunciasse.*
11 *Concursus fit in beneficijs curatis, vacantibus per mortem, & renunciationem.*
12 *Vacandi modus per renunciationem est vnus ex dignioribus.*
13 *Ecclesia vacat per mortem naturalem, & ciuilem.*
14 *Beneficium vacat pluribus modis per mortem ciuilem.*
15 *Beneficium vacat per promotionẽ ad Ecclesiam Cathedralem.*
16 *Beneficium vacat per ingressum religionis.*
17 *Vacatio per resignationem inducitur facto hominis.*
18 *Beneficium vacat etiam per resignationem conditionalem.*
19 *In resignatione conditionali beneficium cõfertur.*
20 *Beneficium non vacans minime confertur.*
21 *In resignatione conditionali debet interuenire collatio.*
22 *Beneficium resignatum debet conferri resignatario.*
23 *Beneficia permutata debent conferri compermutantibus.*
24 *Dispositio loquens de vacatione non comprehendit eam, quæ fit per resignationem conditionalem.*
25 *Resignatio conditionalis est priuilegiata.*
26 *Gratia si neutri quando non prodest.*
27 *Gratia si neutri non intrat non data vacatione.*
28 *Expectatiua non capit beneficium resignatum.*
29 *Reseruatio per cessum, vel decessum non capit beneficium resignatum causa permutationis, vel conditionaliter.*

30 Renun-

30 Renunciatio conditionalis dicitur qualificata.
31 Verba per cessum interpretantur in cessione simplici.
32 Beneficia vacantia per renunciationem non debētur mandatarijs.
33 Beneficia tantum vacantia per obitum debentur mandatarijs.
34 Graduatis & nominatis non debentur beneficia resignata.
35 Priuilegium conferendi in Vrbe processum, vel decessum interpretatur in cessione simplici.
36 Cardinalis habens facultatem conferendi per cessum non potest conferre vacantia per resignationem conditionalem.
37 Regressui non fit locus per resignationem conditionalem.
38 Vnio non intrat in resignatione conditionali.
39 Beneficium resignatum in curia cō cadit sub clausulis generalibus.
40 Reseruatio Cardinalium propter familiaritatem cessat in resignatione conditionali.
41 Beneficium vacat post renunciationem admissam, & consensum præstitum.
42 Beneficium vacat per mortem resignantis si moriatur ante præstitum consensum.
43 Beneficium vacat per obitum resignantis si non seruentur conditiones.
44 Mortuo resignante antequam resignatarius acceptet, vel consentiat reseruationem vacat per eius obitum.
45 In formalibus nihil dicitur actum, si aliquid deest.
46 Forma est præcise seruanda.
47 Resignatarius qui non consensit reseruationi in uita resignantis, non potest postea.
48 Sententia lata contra cedentem ante acceptationem resignatarij valet.
49 Beneficium vacat per obitum resignatarij si moriatur post consensum, ante vero confectionem litterarum.
50 Beneficia resignata vacant vbi fit resignatio.
51 Resignans dicitur mori in loco resignationis.
52 Beneficia resignata coram summo Pont. dicuntur vacare in Curia.
53 Sententia priuationis lata in curia inducit vacationem apud sedem.
54 Beneficia resignata in Curia sunt reseruata.
55 Beneficia resignata in Curia non comprehenduntur sub consuetudine optandi.
56 Ordinarij non possunt conferre beneficia resignata in Curia.
57 Beneficium resignatum potest libere conferri.
58 Beneficium resignatum potest libere impetrari.
59 Beneficia resignata simpliciter, possunt indistincte conferri, conditionaliter vero non nisi personis nominatis.
60 Papa non confert beneficia resignata, nisi resignatarijs.
61 Clausula nec alias nec alio modo valde operatur.
62 Ordinarij possunt omnibus conferre.
63 Resignata in curia conferuntur per sum. Pont.
64 Ordinarius recipiens resignationē potest conferre.
65 Si beneficium resignatum est electiuum habentes eligere eligent.
66 Renunciatio debet præcedere collationem.
67 Collatio debet fieri de beneficio vacanti.
68 Beneficii non vacantis nulla est prouisio.
69 Beneficium debet conferri intra tempus præfinitū.
70 Beneficium dicitur vacans per resignationem.
71 Per renunciationem amittitur titulus, & possessio vtraque.
72 Canonicus iterum receptus denuo iurare debet.
73 In renunciatione conditionali resignans dicitur possidere donec acquiratur resignatario.

QVarto quæro, An per resi-
signationem vacet benefi-
cium? * communis opinio *
omnium docto. est affirma
tiua † quam tenet Lap. 1
alleg. 14. Bellam. de permut. benef. p. 11.
quæst. 3. num. 12. Archid. in cap. denique
num. 3. 6. quæst. 3. Io. Monach. Geminian.
Petr. de Anchar. & alij omnes in cap. su-
sceptum de rescr. lib. 6. Rot. decis. 1. de
rescr. in nou. & in pluribus alijs locis re-
latis per Card. Paris. cons. 76. num. 4. vol.
4. & alios citat Ecc. D. Franc. Bursat. cons.
393. num. 1. vol. 4. Aeneas de Falconib. de
reseruat. quæst. 5. princ. num. 8. vers. octa-
uo quæro, Pelegr. decis. 287. lib. 3. in vna
sanctę Agathæ in manuscr. Ptolom. decis.
manuscr. 30. Bisignet. decis. 30. de renunc.
Cels. Hug. cons. 16. num. 22. Port. Imolen.
cons. 131. num. 3. & plures adducit Boer.
decis. 2. nu. 1. Mandos. regul. 30. Cancell.
quæst. 7. per totam, Rebuff. cons. 38. num.
14. vers. nec obstat & cons. 185. quod ex-
presse probat tex. in dic. cap. susceptū ibi
per cessionem eiusdem ipsum proponente vacare, &c.
cap. quod in dubijs. cap. admonet. cap. su
per hoc cap. nisi cum pridem cap. vlt. de
renunc. cap. 1. & 2. vt lit. pend. cap. inter
cuncta vbi gloss. de præben. & ibidem do- *
ctores * omnes adnotant. Et hæc † dicitur
vera vacatio vt tradit Innocen. in c. acce- 2
pta num. 1. de restit. spoliat. vbi sequuntur
Nauarr. & Bero. Philippus Prob. de iur.
regal. quæst. 5. num. 6. & scriptum reliquit
D. meus Paris. cons. 76. num. 4. vol. 4. & est
cōmunis * conclusio ab omnibus recepta. *
nā † sicuti vacatio quæ fit per mortem di- 3
citur vera vacatio † cum mors omnia sol- 4
uat ita & hæc per resignationem cum resi-
gnans secundum communem * opinionē † *
quo ad beneficium resignatum habeatur 5
pro mortuo. Cassad. decis. 16. nu. 2. super
regul. Cancell. Abb. in cap. nisi essent de
præ-

præben.Card.Parif.conf.93.num.25.vol.
4.Put.decif.468.lib.2.nam amittit omne
ius quod in eo habebat Rot.decif. 6. in
fin. de rerũ permut. in nou. Caffad. decif.
2.num.3.eodem tit.Parif. con.39.num. 3.
* vol. 4. & cõmunitet * alij vt infra dicetur.
6 nam † mors ciuilis æquiparatur morti na
turali quando in cafu occurrenti tantum
operatur quantum mors naturalis l.Deo
nobis & ibi Bal.num. 8. C. de epifcop. &
cler. Felin. in cap. licet num. 2. de off.
deleg.Socc. conf. 92. num. 1. lib.1.Parif.
7 conf.68.num.8.vol.2. Et ficuti vere † va-
cat beneficium per legitimam priuationẽ
fuperioris Boer.decif.2.num.1. Rebuff. in
prax.benefic.tit.de modo amitten. benef.
Staphil.de grat.expectat.tit.de var.mod.
* vacat. nu. 5.Docto.* communiter in cap.
at fi clerici de iudic. ita & per refignatio-
8 nem cum † renuncians priuetur benefi-
cio.Ant.de Butr.in cap. veniens. num.27.
de renunc. Rot.decif.5.num.2.eodem tit.
in antiquior.per Bifignett. Cardin. Parif.
* conf.143.num.19.volum.4.Docto.* com-
muniter in cap. ex transmiffa de renunc.
9 immo † maior caufatur ptiuatio ex volun
taria ceffione quã ex illa quæ fit in inuitũ
Card.Parif.conf.135.cum fequent.vol.4.
10 & paria † funt Papam obijffe aut renun-
ciaffe vel depofitum fuiffe Mandof. regul.
Cancell. de verifimil.not.quæft.7.nu. 14.
Hinc Concilium Tridentinũ cap. 18. feff.
11 24. de reform. † mandat epifcopo vt fiat
examen per concurfum in beneficijs cura
tis fiue vacent per mortem fiue per renun-
12 ciationem. Et hic modus vacandi † per
refignationem eft vnus ex præcipuis & di-
* gnioribus & qui in dies* practicatur tefte
Mãdof.in regul.Cancell.de annal. quæft.
13 46. nu. 2. ex quo † collige quod ficut ec-
clefia vacat per mortem naturalem ita &
per ciuilem.Staphil.de grat. expectat.tit.
de var.mod. vacat. num. 92. Mandof. de
14 verif. not. quæft.7.num.11.per † mortem
autẽ ciuilem pluribus modis fcilicet per
refignationem priuationem translationẽ.
Boer.decif.2. num. primo addit Mandof.
regul. Cancell. de verifimil. not. quæft.7.
15 num. 2. † per promotionem ad ecclefiam
cathedralem,per adeptionem fecundi be
neficij incompatibilis, per non promotio-
nem ad facros ordines,per contractum
16 matrimonij per † ingreffum religionis de
quibus etiam Rebuff.in prax.tit. requifita
ad collationem & in 3.part. in tit.de mod.
amitten. benef. & Mandof. reg. Cancell.
de infirm. quæft. prima nu. 5. dicit hunc † 17
modum vacandi per renunciationem in-
duci facto hominis.

Sed dubiũ eft an hęc cõclufio vendicet
fibi locũ in refignatione cõditionali vt p
eã dicatur quoq; vacare beneficium refi-
gnatũ? cõmunis * opinio eft affirmatiua † *
Rot. decif. 1.de rer.permut.in nou. & de- 18
cif.7.& 10.eod. tit.in antiq.Bellam.decif.
89.Geminian.in c.1.col.5.Franc.col.2. de
rerum permut. lib.6. & alij * omnes Lam- *
bert.de iure patr.in 2.art.6.quæft.princip.
p.1.fecundi lib.nu.30.Bellam.de permut.
benef.p.5.quæft.2.nu.4. Staphil. de grat.
expectat.tit. de var. mod. vacat. num. 5.
& Doctores * omnes citati in principio hu *
ius quæftionis vbi loquuntur generaliter
in renunciatione fimplici & conditionali:
& probatur quia † in tali refignatione be- 19
neficium refignatum confertur cap. 1. de
rerum permut.lib.6.clem. vnica in fin.eo.
tit.ergo dicitur vacare quia alias † confer 20
ri nõ poffet cap.1.& cap.nulla de conceff.
præbend. gloff. in cap. fi propter in verb.
vacabunt de refcript. lib. 6.& fic ad effe-
ctum vt debeat interuenire † collatio di- 21
citur vacare beneficium refignatum per
renunciationem conditionalem & vt fu-
perior conferat Rot.dic.decif.7.de rerum
permut. in antiq. Mafcard. de probat.
concl.1395.nu.3.vbi atteftatur ita de fa-
cto * feruari. Declara tamen vt non vacet *
fimpliciter † fed ita demum vt conferatur 22
refignatario cum cõditionibus appofitis.
Ita Mafcard.de probat.dict.concl. 1395.
num.3. & eft communis * omnium docto- *
rum fententia dum fcribunt ius non abdi-
cari & manere beneficium refignanti fi nõ
acquiratur refignatario vel non feruentur
conditiones ac fi refignatio facta non ef-
fet vt fuit pluries * decifum in Rot. & di- *
ctum eft fupra abunde : ita quoque bene-
ficium † refignatum caufa permutationis 23
non vacat fimpliciter, fed ita demum vt
conferatur permutanti ita Abb. antiq. in
cap.inter cætera num. 1. de præben. Rot.
decif. 4. de rerum permut. in antiq. In-
nocen. & Hoftien. in cap. inter cætera in
principio de præbend. Lap. in addict. ad
Feder.de Senis in tract.de permut.benef.
quæft.6.& 7.Feder.de Sen.conf.62.col.2.
Card. in cap.quæfitum num.15.de rerum
permut.

permut.& est * cōmunis opinio secundum
quā fuit decisum in Rot. * in vna Brixien.
fructuum coram Sarn. de mense Decem-
bris 1542. ex quo sequitur recepta * opi-
nio non vacare vt alteri conferri possit il-
lud beneficium & hoc ex quadam æqui-
tate inquit Mascard. dic.concl.1395. nu.
3. Declara vlterius beneficia resignata
24 per renunciationem conditionalem † non
vacare ad effectum vt illa vacatio cōpre-
hendatur in iuribus & priuilegijs loquen
tibus de beneficijs vacantibus & in expe-
ctatiuis communis * est opinio pluries
in Rot.* resoluta & scriptum reliquit Ma
scard. de probat.dict.concl.1395.num.3.
vbi loquitur etiam in resignatione causa
permutationis & dicit ex quadam æquita
25 te, nam † resignatio in fauorem est admo-
dum priuilegiatā Cassad. decis. 3. de re-
nunc. Put. decis. 357.lib.1. Et ideo dici-
26 mus non prodesse † gratiam si neutri cum
non adsit vacatio beneficij vt fuit resolu-
tum * in Rot. in vna Conchen. beneficij
sancti Michaelis coram Puteo 28. Iunij
1540.teste eod.Put.decis.8.de renunc. in
manuscr.nam ibi fuerat facta renunciatio
de beneficio in quo alius erat annalis pos
sessor absque derogatione regulæ de an-
nali ex quo renunciatio erat nulla & ius
remansit penes resignantem, quærebatur
an valeret impetratio gratiæ si neutri cum
derogatione dictæ regulæ; fuit per omnes
27 conclusum quod non † cum non adsit va-
catio & attestatur Ptolom. decis. 30. in
manuscr.

28 Ex quo primo infertur † ꝙ gratia expe-
ctatiua non capit beneficium resignatum
in fauorem pro vt est text. in cap.1.de re-
rum permut. lib.6.& ibi * omnes & tradit
Put.decis.262.nu.3.lib.2.

29 Secundo infertur † quod beneficium re
seruatum per cessum vel decessum non ca
pit beneficium vacans causa permutatio-
nis aut resignationis conditionalis vt te-
30 net Put. decis.262.num.4.lib.2. cum illa †
cessio dicatur qualificata & non simplex
cessio Card.Paleott.decis.33.in manuscr.
Petr.Greg.lib.17.syntag.iur. cap. 17.nu.
31 28. & verbum † per cessum appositum in
reseruatione interpretatur in cessione sim
plici Put.decis.523.lib.2.Moedan. decis.
338. in manuscrip. & reseruatio non ha-
bet clausulā quo vis alio modo ad notat.
in cap.susceptum de rescrip. lib. 6. Alex.
cons.76.col.1.lib.3.& hæc opinio videtur
verior quamuis contrarium tenuerit.Rot.
in vna * Illerden.corā Io.Paulo 17. April.
1545.considerando diuersitatē inter hunc
casum & cap. primum de rerum permut.
lib.6.quia expectans si non capit illud po
test postea capere aliud, at hic si nō capiat
ex reseruatione illud, illa reseruatio esset
frustratoria: cui rationi potest responderi
quod reseruatarius potest suum intentum
consequi quandocunque beneficium per
simplicē cessionem vacaret & hoc eo ma-
gis si fuerit expressum, quodq; videtur te
nere Aeneas de Falconib.3.9.princ.num.
31.de reseruation.

Tertio infertur † quod beneficia vacan 32
tia per resignationem conditionalem non
debentur mandatarijs vt in facti contin-
gent. respondit Rebuff.cons. 40. num. 11.
vers.quarta quæstio & faciunt notat. in c.
Dudum de præbend.lib.6. vbi Doctor. ac
fuit resolutum * in Rota in vna Canonica-
tus collegiatę sancti Angeli de mēse Octo
bris 1522. & secundum declarationem
Leon. X. Pontif. Max. hoc nullum habet
dubium, nam † beneficia tantum per obi- 33
tum vacantia debentur mandatarijs ad
euitandas fraudes ordinariorum teste Re
buff.in tract.de nominat.quæst.15.nu.50.
& 51.& fuit latum * arrestū de anno 1553.
in mense Decembris teste Rebuff. cons.
56.num.11.& nu. 12.

Quarto infertur † beneficia vacantia 34
per huiusmodi resignationem conditiona
lem in mensibus graduatorum & nomina-
torum non deberi nominatis & graduatis
ita Rebuff.dic.cons.40. num. 11. vbi mo-
uetur ex eo quia is qui resignare vult non
resignabit nisi conferatur tali ergo non po
test deberi.

Quinto infertur quod † priuilegiū con- 35
cessum alicui vt possit conferre beneficia
etiam vacantia in curia per cessum vel
decessum non comprehendit resignationē
factam in curia in fauorem certæ personæ.
vt fuit resolutum * in Rot. in vna Augu-
stan. præceptoriæ de Villel.die 14.Nouem
bris 1548. coram Put. teste eodem decis.
177.lib.3.& Caputaq. decis.328.lib.3.in
manuscr. vbi loquuntur de priuilegio da-
to per Innoc. PP. magno magistro & reli-
gioni Hierosolym. quod nō valeant pro-
uisiones faciendæ etiā per Papam de com
mendis eorum vacantibus per cessum vel
deces-

decessum Put. decis. 4. titul. de renunciat. in manuscrip. idem Put. decis. 180. lib. 3. & ratio fuit quia si in huiusmodi resignatione non fit prouisio in fauorem illius in cuius resignatur beneficium non datur vacatio iuxta * communem opinionem supra relatam. Et potest etiam exempli-
36 cari in indultis † concessis Cardinalibus conferendi beneficia vacãtia in vrbe per cessum vel decessum, nam non comprehendunt vacantia per resignationem cõditionalem vt fuit resolutum in * Rot. in vna Tranen. & Firmana. prioratuum 28. Ianuarij 1547. coram Cardinali sanctæ Crucis teste Put. decis. 523. lib. 2. & ita interpretatur * communis stilus curiæ ex ratione allegata.

Sexto infertur quod per resignationem
37 in fauorem non † efficitur locus regressui quem alius habebat per cessum vel decessum in illo beneficio resignato cum insit conditio quatenus acquiratur resignatario vt fuit resolutum in Rot. * in vna Cęsenaten. Parochialis sancti Domitij coram Sarn. 28. Aprilis 1541. teste Put. decis. 6. titul. de renunciat. in manuscript. teste etiam Moedan. decis. 338. licet regressus in recollectis manuscrip. & in * alia Bononien. Monasterij coram P. Domino Paleotto nunc Cardinali doctissimo sub die Lunæ vltimo Februarij. 1558. teste eodem Cardin. Paleotto decis. 33. in manuscrip.

38 Septimo infertur quod † vnio facta de beneficijs vacantibus per cessum vel decessum non subintrat in resignatione facta in fauorem certæ personæ vt fuit pronunciatum in vna * Conchen. præstimonij de mẽse Octobris 1542. teste Put. decis. 357. lib. primo. de qua re dicetur late sequenti libro.

39 Octauo infertur quod † beneficium resignatum in curia non cadit sub clausulis generalibus positis in impetratione per contractum matrimonij & ingressum religionis. Bellam. decis. 251. ita in alijs impetrationibus vt doctores * communiter concludunt.

40 Nono infertur † quod reseruatio Cardinalium causata propter familiaritatem eorum cessat per resignationem factam a familiari in fauorem N. non familiaris & prouisionem Papæ vt fuit conclusum in * vna Ispalen. portionis 14. Aprilis coram Quiroga anno 1559. vt habetur in libro diuers. decis. 120. in manuscr. quia per resignationem fuit abdicatum ius vt acquiratur resignatario.

Vltimo declara † dari hanc vacatio- 41
nem, si resignatio fuit admissa per superiorem & consensus fuerit præstitus. Ant. de Butr. in cap. quidam num. 7. & 9. de renunciatione Put. decis. 523. lib. 2. & communiter * alij Doct. Et ideo † si re- 42
gnãs moriatur ante admissionem vel post ante tamen consensum præstitum in Camera vel Cancellaria beneficium secundum * communem opinionem vacat per eius obitum Put. decis. 92. num. 6. lib. 2. & gratia per resignationem non suffragatur. Bellam. decis. 251. in causa Antonij August. decis. 19. lib. 3. in manuscriptis Præterea † si non seruentur conditiones 43
beneficium vacat per obitum & non per resignationem, vt omnes * concludunt & est ratio quia cum ius non abdicetur a resignante tali casu per eius quoque obitum dicitur vacare, & ita fuit resolutum in vna * Paduan. Canonicatus die 11. Ianuarij 1557. teste Cott. decis. 400. in manuscrip. & in alia * Placentin. coram Ora dino teste eodem Cott. dict. decis. 400. & in vna Tullen. parochial. teste Pelegrin. decis. 112. lib. 3. & die vltimo Maij 1538. teste Ptolom. decis. 14. in manuscr. Ita † quoque si moriatur resignans ante- 44
quam acceptet resignatarius, vel antequam consentiat reseruationi fructuum aut pensionis beneficium vacat per eius obitum & nihil potest resignatario acquiri ex illa resignatione vt fuit pronunciatum per dominos * de Rota. in vna Corduben. die 9. Martij 1560. coram R. P. D. Io. Baptista teste etiam Cott. decis. 19. in manuscrip. quia non est perfecta resignatio Put. decis. 197. num. 5. lib. 3. ob non adimpletas conditiones Paul. de Castr. in l. eum qui in principio. ff. de inoff. testamen. quandoquidem † in for- 45
malibus nihil dicitur actum si aliquid desit cap. primo. de Baptism. Geminian. in cap. si beneficia num. 5. de præbend. lib. 6. Sarn. de Idiomat. quæst. 7. Card. sanctæ Crucis decis. 170. in recollect. manuscrip. nam forma † est præcise ser- 46
uanda. Dec. consil. 90. num. 6. & consil. 262.

C

46 262.num.4.Card.Parif.confil.12.nu.47. volum. 2. Et per confequens dictum beneficium poteft per mortem ipfius refignantis impetrari vt fuit refolutum in * Rot. tefte Cotta decif. 19. Vnde refignatarius † qui non confentit referuationi fructuum vel penfionis in vita refignãtis
47 non poterit eo mortuo hoc facere, quia res non eft integra & iam beneficiũ vacauit per mortem vt fuit refolutum in vna * Mantuan. Canonicatus & præbendæ coram Sarnen. tefte Crefcent. decif. 37. libro primo in manufcrip. & in vna * Brachinonen. Vicariæ coram Domino Pifaurien. tefte Crefcent. decif. 229. codem libro primo.

Hinc † fententia lata contra cedentem ante acceptationem refignatarij & eius
48 confenfum referuationi ei præiudicat vt fuit determinatum in vna * Toletan. parochialis coram Capizucco 2. Decembris 1551. tefte Caputaq. decif. 90. p. 3. fi vero † refignatarius acceptauit vel confenfit referuationi & poftea moriatur an-
49 te confectionem literarum beneficium dicitur vacare per eius obitum Caffad. decif. 8. num. 9. de reftitut. fpoliat. & fuit pronunciatum per * Rot. in vna Aquen. coram Cardinali fanctæ Crucis die 7. Februarij 1547. tefte Pelegrin. decif. 37. lib. primo in manufcrip. & decif. 39. lib. 2. & decif. Egidij 609. & 644. non feruatur in Rota & Cancellaria tefte Pelegrin. loco citato.

Secundo dubitatur vbi vacant beneficia refignata? communis * opinio ab omnibus recepta eft vt † vacent vbi facta eft renunciatio Archid. in cap. 2. de præbend.
50 lib. 6. & ibi Franc. colum. 3. gloff. in clemen. prima verb. collato vt lit. penden. Rot. decif. 4. de præbend. in antiq. Roman. confil. 342. num. 2. Pauin. de poteft. Capitoli fed. vacan. 2. p. quæft. 2. nu. 16. Bonif. de Vitall. in clemen. vnica num. 40. de renunciat. Gammar. in cap. licet. num. 131. de rerum permut. lib. 6. Ferrett. confil. 354 num. 4. Rebuff. in prax. tit. forma fignatu. Roffiniac. de benefic. cap. 28. num. 3. Iacob. Simonett. in tract. de referuat. benefic. cap. 31. Caputaq. decif. 64. lib. primo. quod procedit etiã fi quis conftituit aliquem procuratorẽ ad renunciandum, nam beneficium dicitur vacare vbi facta eft ceffio per procuratorem Archid. cap. licet vt lit. pend. Bonif. de Vitallin. dict. clemen. vnica num. 40. & * communiter docto. Et ratio eft quia quo ad tale beneficium renunciatum † refignãs 51
dicitur mori eo loco vbi facta eft refignatio & ideo non attenditur locus vbi refignans moram trahit vel vbi de beneficio litigatur, fed folum locus vbi moritur vel fit renũciatio. Card. Parif. conf. 10. nu. 2. volum. 4. Ex quo infertur quod fi beneficia fuerunt refignata coram ordinarijs dicuntur vacare extra curiam in locis vbi fit ceffio. Si vero fit refignatio † 52
in curia coram fummo Pontifice beneficia dicũtur vacare in curia. Franc. in cap. 2. colum. 2. de præbend. lib. 6. poft Archid. Card. in clemen. prima in 8. quæft. vt lit. pend. & ibi Petr. de Anchar. in 2. & 4. not. Imol. colum. 2. verfic. deinde Roman. confil. 342. num. 2. Rebuff. confil. 38. num. 14. verfic. non obftat Caputaq. decif. 64. p. 1. Roffiniac. de benefic. dict. cap. 28. num. 3. Card. Parif. dict. confil. 10. num. 1. volum. 4. Mandof. in prax. de fignat. grat. titul. refignat. colum. 3. verfic. beneficia.

Hinc † fententia priuationis lata in curia inducit vacationem apud fedem vt 53
fuit refolutum * in vna Compoftellan. Canonicatus & præbendæ coram Achille de Graff. 19. Decembris 1552. tefte Caputaq. decif. 90. lib. primo in manufcript. Et hæc beneficia † refignata coram Papa in curia erunt referuata referuatione iuris qua beneficia vacantia in curia 54
difpofitioni fedi Apoftolicæ referuantur cap. præfenti de præbend. lib. 6. Roman. dict. confil. 342. num. 2. Alexan. confil. 67. vifo puncto colum. 4. & 5. lib. 4. Simonett. de referuat. benefic. cap. 33. Ferrett. dict. confil. 354. Cardin. Parif. conf. 47. num. 29. volum. 4. Rebuff. loco citat. & eft communis * opinio vt patet ex adductis per Cardin. Parif. dict. confil. 10. colum. prima, vbi refpondit beneficia † refignata in curia non comprehendi fub confuetudine feu ftatuto de optando, nam huiufmodi confuetudo vel ftatutum non comprehendit vacantem præbendam apud fedem vt eft tex. apertus & ibi * omnes doctores fequuntur in c. vlt. de cõfuetud. lib. 6. Rot. decif. 4. de cõfuetud. 55
in nou.

in nou. Geminian. consil. 39. in princip. in reseruatis enim non habet locum ius optandi Rot. decis. prima de rerum permutat. in nou. Gemin. cons. 30. cum alijs quæ adducit Cardin. Paris. dict. consil. 10. col. 2. & 3. Ex quo sequitur quod de
56 dicto † beneficio resignato in curia non poterũt disponere ordinarij vt tenuit Rot.
* in vna * Zamoren. Archidiaconatus de mense Iunij anno 1532. Sarn. de infirm. quæstione 33. colum. 2. versic. prædictis Calder. consil. 9. de præbend. & est cõmu
* nis * opinio. Rebuff. tamen cons. 38. n. 15. tenet quod de vacantibus per resignationem in curia Papa non potest prouidere sine consensu Regis quia vacantia per resignationẽ in curia non sunt reseruata Pa-
* pæ; quæ opinio * communiter reprobatur vt dictum est.

Tertio dubitatur. An possit libere conferri beneficium resignatum? commu-
* nis * opinio est affirmatiua † Ant. de Butr.
57 in cap. sollicite num. 13. de restitut. spoliat. Innocen. in cap. accepta eodem titul. Bald. in Margarita in verb. renuncians Abb. in cap. ex parte el primo num. 2.
* de offic. delegati & alij * omnes. Et ratio est quia cum renuncians per ipsam renunciationem amittat omne ius & priuetur beneficio Redoan. de simon. p. 2. cap. 10. num. 26. & 27. & beneficium vacet ergo potest libere conferri ita arguit Butr. dict. cap. sollicite num. 13. versic. de priuatio. Beltrand. consil. 284. num. primo p. 1.

58 Hinc † etiam beneficium resignatum potest impetrari a Papa. Io. Andr. in rubr. de renunciatione num. 3. versic. item impetrari & ibi Abb. Bal. in Margarita super Innocen. in verbo renuncians Lambert. de iur. patr. lib. 2. num. 139. fol. 152.
*c ommunis * opinio vt patet ex citatis per Mandos. regul. Cancell. de verisimil. not. quæst. 7. num. 4. & ita practicatur.

Quarto dubitatur an quibuslibet possint conferri beneficia resignata? com-
* munis * distinctio hæc est vt † renunciata
59 simpliciter possint omnibus conferri alias idoneis; renunciata vero in fauorem & sic conditionaliter non nisi his in quorum fauorem resignantur vt ex pluribus supra
60 in 3. q. ostendi, nec † Papa consueuit resignationẽ in fauorẽ certę personę pro alio quam pro eo in cuius fauorem cessio facta est admittere. Cassador. decis. 3. num. primo de renunciat. Ptolom. decis. 101. Mandos. in prax. signat. grat. titul. re-
signationes colum. 3. & tota * die fieri *
videmus.

Et stãte clausula † & non alias nec alio 61
modo quæ apponi solet in supplicatione non videtur de potestate ordinaria posse illud beneficium resignatum alteri quam nominato conferre. Ias. in l. vlt. num. 142. C. de iure emphyteot. Card. Paris. cõs. 6. ad fin. vol. 4.

Ex quo sequitur † quod cum coram or 62
dinarijs non renuncientur beneficia nisi simpliciter posse p eos cõferri libere quibuslibet excipias tamen casus exceptos per constitutionem Pij V. 58. de qua late infra dicetur suo loco.

Quinto dubitatur a quo debeant conferri beneficia resignata? fac duas conclusiones quarum prima erit vt resigna-
ta in curia † conferantur per summum Pon *
tificem & hæc est * communis opinio, 63
nam ibi dicitur vacare & est reseruatum vt supra ostendi, & ordinarius nullo pa-
cto poterit se intromittere vt conclusit * *
Rot. in dict. Zamonen. Archidiaconatus de anno 1532. Sarn. de infir. quæst. 33. colum. 2. versic. prædictis. Secunda quoties renunciatio facta est coram ordina-
rijs & hoc casu distingue quod aut † reci- 64
piens resignationem habet potestatem conferendi & tunc poterit libere conferre, aut vero collatio spectat ad alium & tunc ille cui cõpetit debet cõferre Ant. de Butr. in dict. cap. sollicite sub num. 13. de restit. spoliat. Hostien. in cap. accepta eod. tit. Lambert. loc. cit. Gabriel. conf. 187. num. 6. lib. 1.

Et aduerte † quod si beneficium est 65
electiuum habentes eligere eligent; si vero est iuris patronatus, patronus præsentabit, vt late concludit per multa Boer. decis. 2. num. 3. 6. & 7. cum sequent. &
est. * communis opinio, & qui habet pri- *
uilegium nominabit. Rebuff. consil. 38. num. 14.

Sexto dubitatur quando debeant con-
ferri? commnnis * responsio est post resi- *
gnationẽ cum † renunciatio debeat pręce 66
dere collationem Gemin. in cap. ordinarij §. in conferendis nu. 4. de off. ordin. lib. 6.
Rot. decis. 12. n. 3. de re iudic. in nou. Nã † 67
collatio debet fieri de beneficio vacante

Abb. quem refert & sequitur Boer. dict. decis. 2. num. 42. Beltrand. cons. 284. nu. 1.
68 par. 1. nam † beneficij non vacantis nulla est prouisio ideo requiritur regulariter vt vacet de iure & de facto. Bellam. cons. 19. in causa colum. 2. Geminian. consil. 86. in causa in principio in terminis no-
69 stris Rebuff. consil. 4. num. 8. & † debent etiam conferri intra tempus statutum a canonibus.

Septimo dubitatur, An possessio dicatur vacans per resignationem? commu-
70 nis* opinio est † affirmatiua quam tenent Ant. de Butr. in cap. sollicite sub num. 13. de restit. spoliat. & ibi omnes & præcipue Abb. secundum quam opinionem conclusit* Rot. in vna Conchen. parochialis 1. Martij 1540. teste Moedan. decis. 87. incip. Tertius in manuscr. tit. de excep. col.
71 penult. in fin. & colum. vlt. Et ratio † est quia per resignationem amittitur ne dum dominium & proprietas, sed etiam omnis possessio naturalis & ciuilis. Innoc. Host. & Card. & Abb. in cap. quod in dubijs de renunc. Rot. decis. 9. de rerum permut. in nou. Cassad. decis. 2. num. 3. de renunc. Thom. de Tan. decis. 35. Card. sanctæ Crucis decis. 151. Caputaq. decis. 23. lib. 1. omnes in recollectis manuscr. & videtur tex. in l. 3. §. in amittenda & l. si quis vi §. differentia. ff. de acquirend. possess. vbi Alex. num. 4. Hinc dicit Philippus Probus in tract. de iure regal. quæst. 5. nu. 2. quod quo ad resignantem beneficium resignatum vacat tam quo ad proprietatem idest titulum quam quo ad possessionem gloss. pragmati. in tit. de elect. §. sicut & §. quo ad tollendum in verbo libere co-
72 lum. 3. Ex quo infert † Philippus Probus dict. quæst. 5. num. 9. versic. si igitur quod cum per resignationem fiat vacatio iuris & facti, fieri quoque aperturam regalium vt Rex Franciæ dum fiet collatio vtatur iure suo Regaliæ per inde ac si vacatio per mortem naturalem facta esset; ex quo etiam dixit idem Prob. quæst. 5.
73 num. 4. quod † si canonicus iurauit in sua prima institutione & postea renunciauit si iterum receptus fuerit in canonicum debet denuo iurare tamquam nouus nunquam receptus quia per illam renunciationem fuit solutus eo iuramento antiquo Rot. decis. 67. in antiq. Federic. de Sen. cons. 264. si canonici Calder. consil. 2. de rebus eccles. non alien. Decis. Tholos. 264. Sarn. de annal. possess. quæst. 66. Romanus consil. 374. præsens. Et hæc conclusio procedit in renunciatione simplici; in renunciatione † vero conditionali resi- 74
gnans dicitur possidere & titulum coloratum habere donec beneficium quæratur resignatario. Put. decis. 158. sub num. 3. lib. 3. & dicam infra in sequenti quæstione & vide Bursat. cons. 411. volum. 4.

QVINTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Per renunciationem quis priuatur beneficio.*
2 *Priuatio fit ipso iure per renunciationem.*
3 *Maior priuatio causatur ex renunciatione, quam ex ea quæ per sententiam.*
4 *Resignans quo ad beneficium resignatum habetur pro mortuo.*
5 *Resignans poterit obtinere renunciatum, & alia beneficia.*
6 *Monachus quo ad Mundum dicitur mortuus.*
7 *Vir separatus ab vxore iudicio Ecclesiæ quo ad ipsam reputatur mortuus.*
8 *Mors ciuilis quando æquiparatur naturali.*
9 *Beneficium vacat per renunciationem admissam.*
10 *Beneficium vacat per mortem translationem, & alijs modis.*
11 *Superior potest conferre beneficium resignatum.*
12 *Papa per renunciationem priuatur Papatu.*
13 *Resignatio facta parte absente nocet.*
14 *Renunciatio facta cum reseruatione omnium fructuum abdicat ius.*
15 *Per renunciationem amittitur titulus, & omnis possessio.*
16 *Appellatione beneficij venit possessio.*
17 *Possessio rei spiritualis non potest stare sine titulo.*
18 *Facilius amittitur possessio quam titulus.*
19 *Præsumitur resignans velle cedere etiam possessionem.*
20 *Renuncians rem videtur illam habere pro derelicto.*
21 *Habens beneficium pro derelicto spatio decem annorum ammittit possessionem.*
22 *Prophana & spiritualia in quibus æquiparentur.*
23 *Per renunciationem perditur ius, & possessio post præstitum consensum.*
24 *Per renunciationem amittitur omne ius postquam admissa est a superiore.*
25 *Spoliatus ante admissam possessionem restituitur.*
26 *Renuncians in manibus non superioris non restituitur.*
27 *Per spontaneam renunciationem, amittitur possessio.*
28 *Per resignationem non perditur detentatio.*
29 *Incumbendo possessioni post cessionem retinetur naturalis.*
30 *Resignatarius sine auctoritate superioris non potest capere possessionem.*

31 Spo-

31 *Spoliatus detentatione est restituendus.*
32 *Detentatio prodest pro regula de annali.*
33 *Resignans si est absens a loco beneficij amittit etiã detentationem.*
34 *Resignans manens in possessione per triennium potest opponere retrocessionem.*
35 *Retrocessio in Resignante hodie non procedit.*
36 *Per renunciationem simplicem quis amittit titulum, & possessionem vtramque videtur habere beneficium pro derelicto.*
37 *Resignans in fauorem dicitur possidere donec resignatarius acquirat.*
38 *Non perditur possessio nisi verificatis conditionibus.*
39 *Per renunciationem amittitur ius de præsenti nõ autem de futuro.*
40 *Per renunciationem etiam factam in manibus ordinarij amittitur omne ius.*
41 *Per renunciationem nullam amittitur possessio.*
42 *Procurator cõstitutus ad lites cessione reuocatur.*
43 *Clementina vlt. de procur. habet locum etiam in morte ciuili.*
44 *Cessante causa mandati cessat mandatum.*
45 *Mandatum extinguitur vbi non adest persona quæ repræsentetur.*
46 *Sententia lata contra procuratorem reuocatum est nulla.*
47 *Procuratore reuocato potest procedi aduersus dominum per contradictas.*
48 *Procurator reuocatus non potest appellare.*
49 *Appellatio interposita ab eo cui non interest est nulla.*
50 *Per resignationem factam reseruatis fructibus non reuocatur procurator resignantis.*
51 *Resignans reseruatis fructibus quoad suum interesse non dicitur mortuus in eo beneficio.*
52 *Manens in detentatione post renunciationem nõ videtur reuocare procuratorem.*
53 *Procurator non reuocatur post litem contestatam quoad expensas.*
54 *Procurator ad litem reuocatur cum intimatione facta aduersario.*
55 *In reuocatione procuratoris quæ fit per mortem non requiritur intimatio.*
56 *Quibus debet fieri intimatio reuocationis procuratoris.*
57 *Mandatum factum post cessionem contra resignatarium, non expirat per secundam cessionem.*

Vinto quæro quid amittat
* resignans? communis * &
recepta doctor. responsio
est vt per † eam quis priue
1 tur beneficio vt scribũt om
* nes * docto. & præcipue Oldrad. & Io.
Andr. relati a Card. Paris. cons. 143. n. 19.
vol. 4. Ant. de Butr. in cap. veniens nu. 27.
de renunc. vbi etiam Abb. nu. 6. & 7. Rot.
decis. 5. num. 2. de renunc. in antiquior.
per Bisignett. & decis. 6. in fin. de rerum
permut. in nou. & habetur in decis. Tho.
Ios. 286. Rip. in cap. ex parte 1. num. 23.
Ant. de Burg. num. 65. & 66. de off. deleg.
Sebastian. Medic. in l. vlt. gloss. 3. num.
305. de legib. Ludouic. Alfer. cons. 3. num.
2. Cassad. decis. 4. num. 10. de restit. spo-
liat. Moedan. decis. 2. quod probatur in
toto tit. de renunc. & præcipue in cap. ex
transmissa illius tit. ibi. *Verum quoniam iam
dicta ecclesia ab eo soluta dignoscitur ex quo ea quæ
sibi contulerat ad petitionẽ suam resignauit eidẽ &c.*
& in cap. super hoc eiusdem tit. ac in cap.
accepta de restit. spoliat.

Et huiusmodi † priuatio fit ipso iure 2
Ant. de Butr. in cap. sollicite num. 13. de
restit. spoliat. Redoan. de simon. p. 2. cap.
10. num. 26. & 27. per tex. in cap. quod in
dubijs de renunc. & non caret ratione at-
tenta voluntate ipsius. Hinc † post alios 3
scribit Card. Paris. cons. 135. num. 19. vol.
4. q maior priuatio causatur ex volunta-
ria priuatione qua ex illa quę fit ĩ inuitũ.
Resignans † enim quo ad beneficium resi- 4
gnatũ habetur pro mortuo vt scribit glo.* *
communiter recepta in cap. susceptum in
verb. non morte de rescr. in 6. & ibi Io. Mo
nac. Gemin. Archid. Anchar. & alij oẽs
Abb. in c. Nisi essent in glo. vlt. de pręben.
Card. Paris. cons. 93. nu. 25. vol. 4. & cons.
143. num. 8. eodem volum. Simonett. de-
cis. 53. Crescent. decis. 227. lib. 1. in ma-
nuscr. Put. decis. 354. lib. 1. Gabriel. cons.
67. num. 9. volum. 2. Crauett. cons. 968. nu.
1. Lambert. de iur. patronat. 3. artic. 6. q.
princip. 1. p. 2. lib. num. 2. Roffiniac. de be-
nef. cap. 22. num. 5. Put. decis. 468. lib. 2. &
probatur in cap. in apibus §. ecce 7. quęst.
1. & dicitur mortuus ciuiliter tantum Put.
dic. decis. 468. lib. 2. & decis. 80. lib. 3. quo
ad ipsam ecclesiam, nam † poterit obtine- 5
re alias vel ad eandem reassumi gloss. in 1
dic. cap. susceptum verb. non morte de
rescript. lib. 6. Put. dic. decis. 468. ita † Mo 6
nachus quo ad mundum mortuus dicitur
& reputatur cap. placuit. 2. 16. quæst. 1.
ita † & vir ab vxore iudicio ecclesiæ se- 7
paratus quantum ad ipsam habetur pro
mortuo cap. in summa in princ. 33. quæst.
2. & tali † casu mors ciuilis habet eundem 8
effectũ quæ naturalis licet regulariter se-
cus Io. Monach. in cap. si episcopus de sup
plen. prælat. negligen. Io. And. in cap. cum
sis de conuers. coniug. Oldrad. cons. 224.
Petr. de Anchar. cons. 249. Ant. de Butr. in
cap. licet de off. deleg. Gemin. in dic. cap.

susceptum nu.9.vers.aut mors ciuilis.
9 Hinc est quod per † resignationem admissam a superiore beneficium dicitur vacare, namque renunciatio admissa per superiorem inducit veram vacationem Bellam.de permut.benef.p.11.quæst.3.num. 12.cũ alijs adductis per Card.Paris.cons. 76.nu.4.vol.4.per Bursat.cons.393.nu.1. vol.4.& voluerunt Celsus Hugo cons. 16. nu.22.Port.Imolen.cons.131.nu.3.& cõ-
10 muniter * alij:nã † æque dicitur vacare ecclesia seu beneficium per translationem & renunciationẽ Cassad.decis.4.n. 4. loc. & conduc.& decis.3.num.4. & 5. de caus. poss.& propiet.& super regul. Cãcell. decis.16.nu.2.Roman.cons. 374. præsens in fin.Sarn.in regul.de publicãd.q.20.in fin. & de ann.62.q.Ant.de Butr.in c.susceptũ nu.2.& 6.de rescrip.lib.6.Boer.decis.2.& est * cõmunis opinio omniũ Doctorũ quæ probatur in dic.cap.susceptum ibi, *per cessionem eiusdem ipsum præponentem vacare, &c.* & ibi *cum beneficium ipsum cessione non morte va-*
11 *cauerit, &c.* de rescrip.lib.6.Ideo † superior ad quem spectat collatio potest beneficium renunciatum conferre & illi aufertur possessio sine citatione Innoc. in cap. accepta num. primo de restitut. spoliat. Bal. super Margarita verb.renunci ns Butr.in cap.2.num.13.de restit.spoliat.
12 Amplia vt renuncians † priuetur beneficio etiam si esset Papa Dec. in cap.ex parte n.20.de rescrip. & probatur in cap. 1.de renunc.lib.6.vbi est casus & ibi * cõmuniter Docto. hoc notant.
13 Amplia secundo etiam † si fuit facta resignatio parte absente ita Abb. post Innocen. & alios in cap. veniens num. 7. de renunc.
14 Amplia tertio vt † per renunciationem abdicetur ius etiam si fuerit facta cum reseruatione omnium fructuum Caputaq. decis.81.nu.1.p.3.
15 Amplia quarto vt resignatione † non solum quis amittat beneficium idest titulum proprietatem, sed etiam omne ius quod in eo habet ac etiam possessionem naturalem & ciuilem vt voluerunt Innocen. Hostiens.Cardin. Abb. Imol. & * alij omnes in cap. quod in dubijs de renunc. & in cap.super hoc & in cap.admonet eodem tit.Idem Abb. in cap. sollicite de restit. spoliat. Ant. de Butr. in cap.veniens num.27.de renunc. & in cap.3.num.6.de restitut. spoliat. Rot. decis.6. in fin. de rerum permut. in nouis.& decis.4.de renũc. eodem lib.& decis.5.num.2.eodem tit. in antiquior. per Bisignett. Cassad. decis. 2. num.3.de renunc. & decis.4.num.3.& 10. de restit. spoliat. Pelegrin.decis.97.lib.1. Thom.de Tan.decis.35.Card.sanctæ Crucis. decis. 151. Moedan.decis.12. & 236. colu.2. & decis. 235. Oxomen. Caputaq. decis. 23. lib. 1. & decis.93. eodem lib.in manuscr.Pauin.de potest.cap.sed. vacan. 2.p.quæst.2.sub num.14.Rossiniac.de benef.cap.16.num.3. cum sequen. Redoan. de Simon.p.2.cap.13.num. 8. Lancelott. de attent.cap.6. nu.2. Menoch. de recup. poss.1.remed.num.165.Card.Paris. cons. 39.nu.3.vol.4.Crauett.cons.341.num.3. vers.in renunc.Gig.cons.20.nu.9. & cons. 9.nu.3.Ferret.cons.6.num.9.& cons. 207. num.17.Port.Imolen.cons.25.nu.1.lib.1. Staphil. de grat. expect. tit. de var. mod. vacan.num.30.Gabriel.cons.191.num.1. vol. 1. Sarn. in regul. de ann.quæst.57.& plures allegat Mandos.in eadem regul.q. 28.nu.4.Vincent.Carot.in regul.concesso ampl.4.num.3.de regul.Iur.lib.6.Alex.in l.si quis vi §.differẽtia n.5.ff.de acquiren. poss. Calder. cons.4. de renunc. Fusc. de visit.lib.2.cap.28.num.24.Nauarr.in cap. accepta oppo. 7. num. 11. de restit. spol. Gerard. Mazol.cons. 60. num.16. & est * communis omnium doctorum sententia. pro qua facit l. 3. §. in amittenda & l. si quis vi §.differentia ff.de acquirend.possess. vbi Alex. num. 5. dicit quod renuncians beneficio videtur renunciare possessioni. Accedit † quia beneficij appel- 16
latione venit & eius possessio Innocen. in cap. Episcopi de rebus eccles. non alien. Bellam. in cap.2.num.8.de restit.spoliat. Menoch. de recuperand. possess. remed. primo num.265.vbi dicit † quod possessio 17
rei beneficialis non potest stare sine titulo
& † facilius amittitur possessio quam titu- 18
lus Rot.decis.5.num.2.de restitut.spoliat. per Bisignett.Nauarr. in dic.c.accepta oppos. 5. num. 10. & † præsumitur in dubio 19
resignantem velle etiam renunciare possessionem vt egregie vult Ant. de Butr. in dic.cap.veniens num.27. de renunc. & quia hunc animum habet ideo perdit etiã possessionem Oldrad. cons. 227. de toto, Io. Andr. & Rot. vt refert & sequitur Nauarr. in dict. cap. accepta oppos. 7. sub

num.

20 num. 11. de restit. spoliat. namque † renuncians rem pro derelicto illam habere videtur & ob id possessionem cum dominio amittit dict. l. si quis vi §. differentia iuncta l. prima & 2. ff. pro derelict. Abb. in cap. 2. num. 9. de restit. spoliat. Gerard. Maxol. dic. consf. 63. num. 16.
21 Hinc si quis † habet beneficium pro derelicto spatio decem ann. amittit possessionem vt fuit resolutum in vna* Gebenen. coram Camillo. 10. Iunij & iterum teste Sarn. decis. 46. lib. 2. in manu-
22 script. & sic in hac materia † quod dicitur in prophanis habet locum in beneficialibus Menoch. dic. remed. primo de recup. possess. num. 271. Nauarr. dic. cap. accepta oppo. 7.
23 Declara tamen hanc ampliationem † procedere si præstitus fuit consensus per ipsum resignantem, nam antea non amittit ius quod habet in beneficio iuxta ea quæ scribunt Put. decis. 106. lib. 3. Caputaq. decis. 115. lib. 1. Bursat. cons. 393. per totum volum. 4. & * communiter docto. vt
24 infra dicetur. Secundo declara † hanc ampliationem procedere post quam admissa fuit per superiorem resignatio namque post admissionem amittitur possessio & dominium Innocen. & Abb. ac alij. in dic. cap. quod in dubijs de renunciat. Ant. de Butr. in cap. quidam num. 9. eod. tit. Paul. de Eleazar in clement. 1. de renunc. Mil.
25 in repert. in verb. renunciatio num. 6. Gig. consil. 19. Franc. de March. decis. 1120. & 1101. p. prima Cels. Hug. cons. 16. num. 26. & cons. 43. num. 2. & cons. 78. num. 2. Menoch. de arbit. iud. cas. 201. num. 47. cum alijs allegatis per Bursat. cons. 393. num. 11. & 12. Nauarr. in cap. accepta in oppo. 7. num. 26. cum sequen. de restitut. spoliat. Put. decis. 94. num. 2. lib. 2. & decis. 523. num. 1. eodem lib. 2. & est *
25 communis opinio omnium doctorū: ideo † non admissa, spoliatus restituitur vt late per Menoch. de adipiscend. possess. pri-
26 mo remed. num. 303. & ideo † renuncians in manibus non sui superioris quamuis amittat possessionem non tamen amittit proprietatem Archid. in cap. Abbas nu. 5. 18. quæst. 2. Io. Andr. in cap. deliberatione num. 2. de off. deleg. lib. 6. Ias. in l. 1. §. si vir. nu. 27. ff. de acquiren. poss. de qua re dicam latius infra.
27 Declara tertio hanc † conclusionem procedere in spontanea resignatione Ant. de Burg. in cap. ex parte num. 65. de rescrip. num. 66. & 67. declarat quomodo intelligatur Cardin. Paris. cons. 143. num. 19. volum. 4. Sebast. Medic. in l. vlt. glos. 3. num. 305. de legib. & est communis * opinio de qua dicetur suo loco.
Declara quarto hanc ampliationem vt resignans perdat cum dominio possessionem iuris non tamen † videtur cessisse 28
detentationi vnde post admissam renunciationem potest incumbere possessioni realiter & de facto & † incumbendo animo continuandi retinetur naturalis. Calder. cons. 4. de renunciat. Ant. de Butr. in cap. sollicite de restitit. spoliat. Cassador. decis. 2. num. 3. de renunc. Sarn. de ann. quæst. 57. colum. 2. & in eadem regula quæst. 56. colum. etiam 2. & est notabilis decisio 1. Rot. de renunc. in nou. Sequitur Put. decis. 468. num. 2. lib. 2. Caputaq. decis. 94. & 86. p. 3. Moedan. decis. 87. in causa Conchen. & decis. 336. colum. 2. Mandos. de signat. grat. tit. Fructuum reseruationes col. 2. Sarn. de ann. q. 57. col. 2. Rebuff. cons. 4. num. 4. Achil. de Graff. decis. 10. de restit. spoliat. alias decis. 317. in manuscript. quia licet per cessionem amittatur tit. & possessio ea tamen possessio non transfertur. Sarn. loco citato quia † resignatarius sine auctoritate executoris illam apprehendere non potest vt est * communis opinio & † huiusmodi detentio est tanti momenti vt si spolietur ea detentione sit restituendus Rot. dic. decis. 1. de renunc. in nou. Innocen. in cap. super hoc eodem tit. de quo dicetur infra suo loco post Cassador. decis. 4. de restit. spoliat. & sufficit huiusmodi detentio † vt ille iuuetur regula de annal. 32
Sarn. de annal. dict. quæst. 56. colum. 2. Mandos. in eadem regul. quæst. 29. num. primo & 2. cum sequent. & facit quod scribit Put. in hac materia decis. 511. lib. 2. & melius decis. 158. lib. 3. si vero resignans † est absens a loco benefi- 33
cij amittit etiam detentationem Moedan. decis. 2.
Declara quinto hanc ampliationem non procedere † si resignans post admis- 34
sam resignationem manserit in possessione per triennium, nā hoc casu in odium negligentiæ resignatatij præsumitur retrocessio iuxta allegation. Lap. 84. quam sequitur Rot.

* Rot. * in pluribus causis vt per Put. decis.
106. lib. 3. qui dicit ita fuisse decisum in
* vna * Asturicen. parochialis, facit quod
scribit Put. decis. 250. num. 2. lib. 2. Capu-
taq. decis. 24. num. 4. & decis. 27. num. 1.
35 & decis. 148. nu. 4. lib. 1. quæ retrocessio †
hodie non haberet locum stante constitu-
tione Gregorij de publicād. resignat. quæ
annullat etiam has retrocessiones vt infra
dicetur.

Declara 6. hanc ampliationem vt in sim
36 plici † renunciatione post eius admissionē
amittatur statim omnis possessio ciuilis
& naturalis & res videtur habita pro dere
licto. Achil. de Grass. decis. 10. de restit.
spoliat. alias 317. in manuscrip. & est com
* munis * omnium doctorum sententia, si ve
ro resignatio fuit facta in fauorē alicuius,
37 resignans † dicitur etiam possidere & titu
lum coloratum habere donec resignatario
beneficium acquiratur & reseruatio fauo-
re ipsius facta habeat locum. Put. decis.
158. sub num. 3. lib. 3. namq; possessio sine
animo non transfertur l. 3. §. in amittenda
& l. quemadmodum ff. de acquirend. pos-
sess. Sarn. de trienn. quæst. 24. Rebuff. de
38 pacificis possess. num. 285. & † ille videtur
habere animum eam non perdendi nisi
verificatis conditionibus Put. decis. 248.
num. 2. lib. 2. & decis. 94. num. 4. eodem
lib. Caputaq. decis. 215. p. 1. Moedan. de-
* cis. 341. vbi attestatur ita * fuisse pluries re
solutum Put. decis. 377. nu. 1. lib. 2.

39 Declara 7. vt amittat † possessionem
quam habet de præsenti non autem illam
quam de futuro habere posset. Anchar. in
cap. ex insinuatione num. 6. de simon. Ca-
putaq. decis. 215. nu. 14. p. 1.

40 Quinto amplia vt etiam † per renuncia
tionem factam in manibus ordinarij renū
cians amittat omne ius & possessionem ci
uilem & naturalem Caputaq. decis. 134.
lib. 1. in manusc. & est communis * opinio
* recepta per doctores.

41 Sexto amplia vt etiam † per renuncia-
tionem nullam quis amittat ius & posses-
sionem ciuilem & naturalē Crescent. de-
cis. 64. lib. 1. Put. decis. 511. p. 2.

Et in tātum resignatione beneficij amit
titur possessio & omne ius ad illud benefi-
42 cium † vt etiam cessione procurator con-
stitutus ad lites omnes & negotia ratione
illius beneficij censeatur reuocatus vt re-
spōdit Roman. cōs. 374. pręsens ē quęstio
Rot. decis. 28. de procur. in nou. vbi dicit
fuisse * resolutum per omnes dispositionē † *
clement. vlt. de procur. volentem morte re 43
uocari procuratorem procedere etiam in
morte ciuili Crescēt. decis. 169. lib. 1. alias
171. eodem lib. Thom. de Tan. decis. 106.
Pelegrin. decis. 55. lib. 1. & decis. 32. lib.
3. Sarn. decis. 36. lib. 1. Bertand. cons. 350.
lib. 3. Cassad. decis. 2. num. 1. de appellat.
Caputaq. decis. 23. lib. 1. & ita fuit reso-
lutum in vna * Salamantin. portionis co- *
ram Fabio teste Anton. August. decis. 713.
lib. 3. & ita etiā fuisse iudicatum per Rot.
attestantur Sarn. de ann. quæst. 62. Horat.
Mandos. in addit. ad Roman. dic. cōs. 374.
in vers. mortuus.

Et hæc conclusio communiter * recepta *
probatur dict. clem. vlt. ex identitate ra-
tionis & multiplex affertur ratio, prima
quia cessante † causa mādati cessat ipsum 44
mandatum cap. si pauper clericus in fin.
de præben. in 6. sed per cessionem cessauit
causa procurationis quæ erat defensio iu-
ris renunciati, ergo, &c.

Secūda ratio quia cessante ratione in-
teresse constituentis cessat mādatum pro-
curatorium l. si remunerandi §. sicut & §. si
tibi mandauero. ff. mandat. sed propter
cessionem cessat interesse quod ille habet
in prosequutione iuris, ergo, &c.

Tertia ratio quia vbi † non est aliquis 45
qui repręsentet in specie vt successor per-
sonā ipsius mandantis mortui, finitur man
datum morte, etiam re non integra l. 1. C.
de actio. & obligat. l. si per epistolam ff. de
acquir. hæred. sed pręlato renunciante nō
reperitur successor in specie cum in benefi
cijs ecclesiasticis non succedatur & non
habeat locum successio cap. ad extirpan-
dam de filijs presbyt. ergo, &c. alias ra-
tiones deducit Roman. dict. cons. 374.

Et ideo † sententia lata contra illum 46
procuratorem est nulla Pelegrin. decis.
32. lib. 3. in causa Conchen. canonicatus
& ita fuisse resolutum * in Rot. die 16. De- *
cembris 1552. attestatur Caputaq. decis.
286. lib. 1.

Et ideo omisso procuratore † contra re- 47
nunciantem procedi potest per contra-
dictas ita fuit resolutum * in Rota coram *
Sarnen. de anno 1537. pro Lodouico Lo-
pes vt ipse attestatur decis. 36. lib. 1. Ro-
man. cons. 374. quamuis Guido Pap. de-
cis. 547. teneat contrarium.

Et

Et ideo si post cessionem factam de beneficio vel de iure competenti ad illud lata fuit sententia procurator renunciantis
48 non poterit appellare & si fuit interposita appellatio intelligitur nulla ex defectu mandati ita in facti contingentia interrogatus respondit Roman. dict. cons. 374. & ratio est quia appellatio ipsa procuratoris ad interesse suum non refertur sed constituentis cuius interesat a sententia adversus se latam appellare, sed propter cessionem constituentis cessat interesse ipsius cum nullum ius in illo beneficio habeat,
49 ergo non valet appellatio † namque nulla est appellatio interposita eius nomine cuius non interest cap. non solent 2. quaest. 6. cap. cum inter. de elect. l. non solemus. * ff. de appellat. recip. & ita fuit resolutum* in Rot. de mense Octobris 1519. in duabus causis coram D. Mercurio de Vipera & Nicolao de Arezio teste Cassad. decis. 2. de appellat. cedendo enim videtur nó habuisse animum litigandi vel saltem declarauit illam litem prosequi non velle.
50 Primo limita nisi † resignans reseruasset sibi fructus & regressum, nam hoc casu ex quo non cessat interesse suum mandatum non expirauit per cessionem sed adhuc * durat vt fuit resolutum* in vna Vicentin. Canonicatus & Praeben. coram Io. Maria teste Crescen. decis. 169. lib. 1. alias 171. & huiusmodi limitatio iustificatur ex rationibus a contrario sensu positis a Roman. dict. cons. 374. namque ad huc viget interesse suum cum habeat fructus reseruatos eo maxime si renuncians remanserit in detentatione Pelegrin. decis. 17.
51 lib. 2. & quia † tunc quo ad suum interesse renúcians non dicitur mortuus quo ad beneficiú resignatú Sarn. de annal. q. 62. col. 5. Marius Anguissol. cons. 20. num. 15.
52 Secundo limita nisi † resignans mansisset in possessione beneficij resignati, nam hoc casu procurator non censetur reuocatus & ideo valet processus agitatus cum * illo procuratore: ita resolutum in vna Placentin. Canonicatus die 6. Octobris 1546. teste Card. sanctae Crucis decis. 88. in manuscript. quę affirmant Pelegrin. decis. 17. lib. 2. in manuscr. Crescent. decis. 169. lib. 1. alias 171. & ita etiam fuit tentum * in vna * Perusin. die 10. Maij 1559. coram Paleott. teste Caputaq. decis. 23. lib. primo & ratio est quia tunc durat interesse resignantis & per consequens durat mandatum Crescent. decis. 245. & 277. & cum remanserit in possessione mors ciuilis nó operatur eundem effectum quod naturalis & per cósequens nó aequiparatur. Bar. in l. ex ea parte §. insula ff. de verb. oblig. Bal. in l. Deo nobis C. de Episco. & cleric. Paris. cons. 67. nu. 18. vol. 4.

Tertio limita vt mandatum † non reuocetur per cessionem factam post litē contestatam quo ad fructus & expensas pro vt fuit resolutú in * Rot. in vna Valentin. * canonicatus die 2. Octobris 1545. coram Thom. de Tan. teste Pelegrin. decis. 35. lib. 1. eo maxime si resignans remanserat in detentatione idem Pelegrin. dict. decis. 17. lib. 2. 53

Requiritur † tamen intimatio facienda aduersario in reuocatione quae inducitur ex resignatione. ita Cassad. decis. 2. sub nu. 14. de appell. sequitur Put. decis. 467. nu. 6. lib. 2. vbi dicit* ita fuisse resolutum * per D. D. de Rot. in vna Palentin. Canonicatus coram Thom. de Tan. die 8. Octobris 1546. & vt etiam ipse Thom. tradit decis. 106. & Card. sanctae Cruc. decis. 88. in manuscr. 54

Et ratio est quia tunc imputatur Domino. Vnde contrarium statuitur in reuocatione † procuratoris quae per mortem domini est inducta vt non sit intimanda aduersario Bart. in l. procuratoré ff. de procur. Abb. in cap. mandatum eodem tit. Felin. in cap. ex parte 21. fallen. de rescrip. quia nihil est quod possit imputari domino & hanc esse rationem differentiae tradit Put. dict. decis. 467. num. 6. lib. 2. Cassad. decis. 2. num. 14. de appell. 55

Quibus vero debeat fieri intimatio vide per Ias. in l. eius qui §. quas vero nú. 1. ff. si cert. petat. 56

Sed hic occurrit dubitare. An si quis resignauit in fauorem N. & post resignationem cóstituit procuratorem ad omnes causas motas & mouendas & mandatum erat contra N. omnesq; alios & postea iterum resignauit in fauorem alterius, dubitatur an per hanc secundam cessionem censeatur procurator constitutus reuocatus: hoc dubium fuit propositum in Rot. corá Thom. de Tan. die 8. Octobris 1546. in vna * Paletin. canonicatus in qua fuit * resolutum † durare mandatum vt tradit 57 Put. decis. 467. lib. 2. Thom. de Tan. decis. 106.

106.Sarn.de trien. qu. 62. Peregr. decis. 17. primo ex quo per resignationem primam erat mortuus constitutio procurationis post primam resignationem facta non potest intelligi nisi pro defensione ratione fructuum perceptorum per eum dum esset in possessione canonicatus & per consequens adest interesse vnde non censetur reuocatus vel ratione detentationis.

Vnde si fuit Lata sententia valida est vt per Puteũ dict. decis. 467. lib. 2. Tho. de Tan.decis.106.

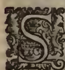
SEXTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Resignans post resignationem non potest percipere fructus.*
2 *Resignans tenetur dimittere procuratorem beneficij resignati.*
3 *Titulus quem habebat resignans per cessionem est extinctus.*
4 *Resignans post resignationẽ non potest possidere.*
5 *Resignans percipiens fructus post renunciationem tenetur ad illorum restitutionem.*
6 *Resignãs post resignationem reputatur intrusus.*
7 *Resignans post resignationem non habet titulum canonicum.*
8 *Intrusus est eiiciendus à possessione.*
9 *Malæ fidei possessor tenetur ad fructus perceptos*
10 *Resignanti coram ordinario vel Papa debentur fructus vsque ad tempus renunciationis.*
11 *Admissa renunciatione, perditur titulus, & possessio beneficij.*
12 *Resignans post cessionem non est dominus neque possessor.*
13 *Fructus spectant, ad Dominum.*
14 *Fructus percepti post renunciationem simplicem donec beneficiũ conferatur spectãt ad eum ad quẽ spectarent si beneficiarius esset mortuus.*
15 *Vacatio per mortem, et per resignationem æquiparantur.*
16 *Fructus percepti post obitum beneficiati spectant ad successorem.*
17 *Fructus percepti post obitum beneficiati spectant ad Cameram Apostolicam in Regno Neapolitano.*
18 *Fructus spectant ad eum cui facta est collatio.*
19 *Fructus pertinent ad quem bona.*
20 *Fructus sunt accessorij dominij.*
21 *Resignans potest percipere fructus donec fuerint intimatæ litteræ resignationis.*
22 *Resignatarius non potest percipere fructus ante expeditionem literarum.*
23 *Non sufficit, vt resignans, sciat literas esse expeditas.*
24 *Debet esse notum Iudici, vt Iudici,*
25 *In posse resignatarij est an velit vti gratia.*
26 *Resignans restituitur si spolietur antequam resignatarius expediat literas.*
27 *Resignans potest percipere fructus vsque ad tempus Datæ*
28 *Resignans post datam supplicationis amittit titulum dominium, & possessionem.*
29 *Fructus debentur domino a die quo ei acquiritur ius.*
30 *Fructus debentur domino a tempore quo emphyteuta cecidit.*
31 *Data est illa quæ attenditur.*
32 *Omnia secuta retro trahuntur ad tempus Datæ.*
33 *Consensus retro trahitur ad tempus Datæ.*
34 *Consensus formalis non est necessarius ad perfectionem gratiæ.*
35 *Resignatario debentur fructus a die captæ possessionis.*
36 *Purificatis conditionibus Resignatarius consequitur plenum ius.*
37 *Venditori licet percipere fructus ex venditione conditionali.*
38 *Vera est opinio vt fructus debeantur resignanti vsque ad diem præstiti consensus.*
39 *In renunciationibus correspectiuis attenditur tẽpus præstiti consensus.*
40 *Tempus datum ad publicandum olim computabatur a die præstiti consensus.*
41 *Resignans potest pœnitere vsque ad diem præstiti consensus.*
42 *Resignans spoliatus restituitur vsque ad diem præstiti consensus.*
43 *Resignatio dicitur perfecta præstito consensu.*
44 *Præstito consensu per resignantem resignatarius efficitur dominus.*
45 *Fructus spectant ad dominum.*
46 *Fructus sunt accessorij dominij.*
47 *Fructus pendentes, & futuri spectant ad emptorem.*
48 *Fructus interim percepti, spectant ad hæredem adita hæreditate.*
49 *Heres per aditionem efficitur dominus.*
50 *Maritus habet fructus dotis contracto matrimonio.*
51 *Fructus dotis non debent restitui per maritũ mortua uxoare.*
52 *Maritus est dominus dotis.*
53 *Fructus legitimæ debentur filio, a, die mortis patris.*
54 *Fructus debentur a tempore quo transfertur dominium.*
55 *In renunciationibus correspectiuis, & conditionalibus, ius addicatur præstito consensu.*
56 *Renunciationes conditionales fiunt præcedente tractatu.*
57 *In renunciationibus conditionalibus supplicatio porrigitur ab vtraque partem.*
58 *In renunciationibus conditionalibus consensus præstatur ab vtroque.*
59 *Certioratus non debet intimari.*
60 *Resignatarius non potest percipere fructus ante receptionem literarum.*
61 *Admissa renunciatione abdicatur ius. reuocabilitur vsque ad consensum.*

62 De sti-

62 *De stilo Curiæ consensus non retro trahitur ad tempus Datæ.*
63 *Resignans potest pœnitere etiam post præstitum paruum consensum ante extensum in Camera vel in Cancellaria.*
64 *In resignationibus conditionalibus consensus est formalis.*
65 *Consensus non retrotrahitur quoties pro forma rei agendi requiritur.*
66 *Dictum Doctoris debet intelligi secundum allegata per ipsum.*
67 *Capta possessione debentur fructus resignatario etiam antea debiti.*
68 *Actus conditionalis purificata conditione tribuit ius a principio.*
69 *Resignatario debentur fructus a tempore consensus præstiti etiam si per aliquot menses non expediuit litteras.*
70 *Gratia dicitur perfecta præstito consensu.*
71 *Ius plene quæritur resignatario post consensum.*
72 *Fructus percepti post consensum præstitum ante captam possessionem debentur resignatario.*
73 *Resignatarius fit dominus etiam ante adeptam possessionem.*
74 *Fructus debentur resignatario, etiam si steterit per aliquot tempus ad acceptandum.*
75 *Si conditio deficiat resignans habet fructus.*
76 *Resignatarius nõ habebit fructus ante cõsensum.*
77 *Aliud est resignare beneficium aliud fructus.*
78 *Resignans vendicabit fructus maturatos vsque ad diem consensus.*
79 *Constituens procuratorem ad renunciandum poterit percipere fructus vsque ad diem notificationis resignationis.*
80 *Fructus pendentes sunt diuidendi prorata inter resignantem & resignatarium.*
81 *Fructus pendentes non spectant ad hæredes.*

Exto quęro an resignãs post
resignationem possit perci-
pere fructus beneficij resi-
gnati? communis * omniũ
doctorum sententia est ne-
1 gatiua † Rot. decis. prima
de renunc. in nou. Io. Monac. in cap. si te
num. 30. de renunc. lib. 6. Card. Paris.
cons. 39. vol. 4. Rebuff. consil. 22. n. 19.
2 & alij inferius citandi, nam tenetur † post
resignationem possessionem beneficij resi-
gnati dimittere cum amiserit tit. possessio-
nem naturalẽ & ciuilem Card. Paris. con-
sil. 39. n. 3. vol. 4. Gig. cons. 20. n. 9. Fer-
rett. cons. 6. n. 9. cum alijs vt supra, & nul-
3 lum habeat titulum canonicum † cum sit
4 extinctum quod habebat ideo non † pote-
rit iure possidere c. 1. de regul. iur. lib. 6.
cum ibi notat. ex quo deducitur conclu-
sio * communiter recepta quod si resignãs
5 † perceperit fructus post renunciationem
tenetur ad illorum restitutionem cum nõ
fecerit illos suos ita Io. Monach. in dic. c.
si te n. 30. de renũc. lib. 6. Egregie Hieron.
Paul. in prax. cancell. quæ solet imprimi
post. praxim Rebuff. fol. 602. vers. con-
sultus. Rot. dict. decis. 1. de renunc. in
nou. Card. Paris. cons. 39. vol. 4. Gabriel.
cons. 192. col. 1. vol. 1. Rebuff. dict. cons.
22. num. 19. nam intrusus † reputatur vt 6
responderunt Paris. consil. 143. num. 18.
volum. 4. Port. Imolen. consil. 25. num. 3.
cum non habeat † Canonicum titulũ Rot. 7
decis. 13. de caus. possess. & propiet. in an-
tiq. Geminian. in cap. propter. colu. vlt.
dist. 19. Felin. in cap. veniens num. 2. & 3.
de accusat. Io. Selu. de benefic. p. prima
quæst. 11. nu. 9. cum sequen. Robert. Lan-
celott. de attent. p. prima cap. 3. num. 73.
Dec. cons. 111. circa fin. Card. Paris. cons.
47. num. 40. volum. 4. Coras. de benef. p. 4.
num. 13. Sarn. in regul. de trien. possess.
quæst. 47. Et cum † sit intrusus eijciendus 8
erit a possessione & nõ tuendus in ea cap.
licet Episcopus de præben. in 6. Innocen.
in cap. 2. de caus. possess. Abb. in cap. cum
olim eodem tit. Dec. cons. 120. cum alijs
vt per Ferrett. cons. primo num. 2. Rot. de-
cis. 9. de iur. patron. in antiq. Roman. cõs.
465. Felin. in cap. cæterum colum. penul.
de rescrip. Card. Paris. cons. 47. num. 31.
in fin. volum. 4. & cons. 79. num. 15. eodem
volum. 4. Rocch. de curt. de iur. patron. in
verb. honorificum quæst. 53. colum. 3. in
fin. Ita etiam † malefidei possessor tenetur 9
ad fructus late Corn. consil. 301. num. 4.
volum. primo vbi late declarat vt proce-
dat etiam si illos percipiat nomine illius
fauore cuius fuit beneficium resignatum
Rebuff. dict. cons. 22. num. 19.

Dubium tamen est quo tempore resi-
gnans amittat fructus idest vsq; ad quod
tempus potest illos percipere? Distinguen-
dum est inter simplicem resignationem &
conditionalem. In resignatione enim sim-
plici quæ fit coram ordinario vel coram
summo Pontifice statuenda est conclusio
in qua concordant * omnes † vt admissa re- 10
signatione per Papã vel per ordinariũ, &
præstito consensu, resignantẽ nõ posse am-
plius percipere fructus q ei debẽtur vsq;
ad illud tẽpus Cassad. decis. 4. nu. 6. de re-
stit. spoliat. Sarn. de public. q. 7. Gabriel.
qui expresse hanc opinionẽ tuetur cons.
192. qui beneficium nu. primo volu. pri-

mo

11 mo † namq; admissa resignatione per supe
riorem resignans perdit non tantum titu-
lum & dominium, sed etiam possessionem
Abb. in cap. sollicite num. 10. & 11. de re-
stitut. spoliat. & beneficium vacat de iu-
re & de facto Sarn. in regul. de infir. resig.
12 quæst. 31. num. 2. vnde cum iste post † resi-
gnationem non sit dominus neque posses
sor, impossibile est quod ad eum fructus
pertineant ad notat. per Bal. in l. si tradi-
tio colum. vlt. C. de actio. emp. Alex. cons.
120. num. 5. volum. 4. & cons. 73. volum. 2.
13 fructus † enim spectant ad eum qui habet
dominium cap. conquestus de vsur. l. he-
rennius. ff. de euict. Grat. cons. 18. num. 2.
lib. 1. Ruin. cons. 25. num. 2. & 53. num. 23.
lib. 2. Cefal. cons. 131. num. 14. & cons.
215. num. 49. & cons. 290. num. 13. Bursat.
* cons. 11. num. 7. volum. 1. & * communiter
14 docto. Vnde donec ordinarius vel Papa †
cõferat, illus beneficij ita simpliciter renũ
ciati fructus spectabunr ad eos quos spe-
ctarent si beneficium vacaret per obitum
cum vacatio per mortem & per resigna-
15 tionem † æquiparentur Doctor. in cap. su-
sceptũ de rescrip. lib. 6. Franc. de March.
decis. 1120. n. 2. & 3. p. 1. Bursat. cõs. 362.
16 nu. 1. idest † ad successorem vt statuit Iul.
III. in constit. quæ incipit cũ sicut. exce-
17 pto regno Neapolit. † vbi fructus a die va-
cationis vsque ad diem quo prouisi per
Rom. Pontif. cœperint possessionem spe-
ctant ad Cameram Apostolicam & exi-
guntur a comissarijs deputatis per Nun-
tium vt patet ex const. Pij IIII. 29. incip.
cupientes & ex const. Pij V. cupientes ma
18 litijs an. 2. sequuta † collatione fructus spe
* ctabunt ad eum cui facta est collatio vt *
cõmuniter per omnes est receptum, nam
19 fructus † pertinent ad quos pertinent bo-
na l. fructus vbi doctor. ff. de rei vendicat.
l. fructus C. de fruct. & lit. expẽs. Benedict.
20 Capr. cons. 10. num. 33. nam † sunt accesso
rij dominij l. prima. C. de condit. indeb. l.
indebiti cum ibi not. ff. eo. Cefal. cons. 63.
& cons. 131. nu. 14.

In resignatione vero conditionali quæ fit coram summ. Pontifice in fauorem alicuius & cum reseruatione fructuum aut pensionis diuersæ sunt opiniones.

Prima fuit opinio Rebuff. in prax. titul.
de resign. simon. num. 41. & in titul. de pu-
blicand. resign. gloss. 18. num. 7. & in tract.
21 de nomin. quæst. 14. num. 157. vbi † tenet
resignantem posse percipere fructus do-
nec fuerint sibi intimatæ literæ expeditæ
in fauorem resignatarij, post autem dictã
intimationem fructus spectant ad resigna
tarium; cuius opinio probatur, quia † resi 22
gnatarius non potest percipere fructus an
te receptionem literarum extrauag. iniun
ctæ de elect. in comm. Idem Rebuff. dict.
tit. de simon. resign. nu. 31.

Secundo quia † non sufficit vt resignans 23
sciat literas esse expeditas nisi fuerint ei
intimatæ. Nauarr. in cap. accepta opp. 7.
nu. 11. de restit. spoliat. nam debet ei esse
notum vt resignanti; sicuti dicimus notũ † 24
Iudici vt iudici l. hæc autem §. non defen-
di ff. ex quibus caus. in possess. eat. Bart. in
l. muruũ circa fin. ff. de cõdic. & demonstr.
Card. Zabarell. in clemen. quia contigit
in tertia oppos. de religios. domib. Dec.
cons. 295. num. 5. & ratio † rationis quia 25
nescit an pars velit vti prouisione facta
Franc. in cap. vt nostrum vers. hoc tamen
col. 4. de appell.

Tertio accedat † quia si ante id tẽpus re 26
signãs spolietur restituitur, Sarn. de trien.
q. 24. n. 8. Crescen. decis. 158. in fin. in ma-
nuscr. Pontanus de spol. cap. 13. nu. 26. &
nu. 143. & communiter * doctor. *

Secunda est opinio Sarn. in regul. de
public. quæst. 7. num. 2. vers. confirmatur † 27
vbi tenet resignantem posse percipere fru
ctus vsque ad tempus datæ supplicatio-
nis & ex illo tempore spectare ad resigna
tarium ad quod allegat Hieronym. Paul.
& hãc opinionem sequuti sunt plures ad-
uocati in vrbe & adest quoddam consiliũ
impressum de anno 1586. de redd. eccles. *
num. 78. in fin. & num. 76. & horum opinio
probatur, primo quia post datam suppli-
cationis resignans † amittit titulum do- 28
minium & possessionem. Rot. decis. 4. de
renunc. in nou. Cassad. decis. 2. eodem tit.
Sarn. de infir. resigna. quæst. 20. & domi-
nium acquiritur resignatario & tamen fru-
ctus † debentur domino a die quo ei ac- 29
quiritur ius vt post Ang. tradit Ias. in l. 2.
num. 17. C. de iur. emphyt. vbi fructus † 30
debentur Domino a die qua emphyteota
cecidit, licet postea idem dominus decla
rauerit caducitatem. Socc. cons. 167. nu.
12. lib. 2. Rip. in l. si vnquam num. 76. C.
de reuocand. donat.

Secũdo accedit † quia data est illa quę 31
attẽditur. Cald. in cap. quisquis de elect.

Bald.

Bald. in l. eum apud C. comm. seru. ma-
32 numitt. & omnia † sequuta retrotrahuntur ad tempus datæ Illustrissimus Cardin. Paleott. decis. 72. in manuscrip. Moedan. decis. 60. & 189. in manuscrip. Io. Paul. decis. 38. manuscrip. Crescent. decis. 210. manuscrip. consensus postea prestitus qui semper retrotrahitur ad tempus datę Cas
33 sador. decis. 2. & 3. num. 3. de renunciat. † in fin. vbi considerat illa verba in literis apponi solita hodie in manibus nostris,
34 &c. & ideo consensus † formalis non est necessarius ad perfectionem gratiæ si de eo aliunde constare potest Moedan. decis. 60. in manuscrip. Crescent. dict. decis. 210. in manuscrip. Cassador. decis. prima de renunciat. Boer. decis. 348. num. 4. & 5. Dominus meus Cardin. Paris. cons. 45. num. 21. volum. 4.

Tertia est opinio Christophori Rossiniac. de benefic. cap. 14. num. 26. dicen-
35 tis † resignatario deberi fructus a die captæ possessionis namque tunc consequitur exercitium & effectus dominij & idé Rebuff. cons. 186. num. 19. vult.

Quarta fuit opinio aliorum qui dicunt
36 fructus deberi resignanti donec † ius quæratur resignatario quod quæritur purificatis conditionibus & post acceptationem factam per ipsum resignatarium ad notat. per gloss. Anton. de Butr. num. 18. Abb. in fin. in cap. cum pridem de pact. Sarn. de trien. quæst. 27. & 34. in fin. & de hoc videtur tex. in l. necessario §. quod si pendente. C. de peric. & comm. rei vend. nam tunc abdicatur ius a resignatario vt fuit pluries resolutum in Rota vt late ostēdi supra quæst. 3. num. 47. cum sequentib.
37 confirmatur quia licet † venditori percipere fructus ex venditione conditionali l. 1. & 2. C. de peric. & comm. rei vend. Alex. consil. 75. lib. 2. Cardin. Paris. consil. 59. num. 35. cum sequen. volum. 1. & est* communis opinio doctorum.

Quid dicendum? Ego alias consulendo tenui secundam opinionem vt fructus debeantur resignanti vsq; ad tempus datæ ex illo tēpore debeantur resignatario.
38 Nunc autem teneo fructus † deberi resignanti vsque ad diem præstiti consensus & ab illa die incipiunt deberi resignatario & secundum hanc opinionem iudicaui in quadam causa Montis regalis mihi compromissa a partibus in qua supplicatio erat data die 18. Iulij 1585. consensus præstitus die 30. Decembris eiusdem anni & postea literæ expeditæ & collatio facta per ordinariū die 17. Ianuarij 1586. dubitabatur de fructibus perceptis a die 18. Iulij vsque ad diem 30. Decembris ad quos spectarent? censui & pronunciaui spectare ad resignantem perceptos vero post diem 30. Decembris ad resignatariū quamuis possessio fuisset capta in fine mēsis Ianuarij & secundum hanc opinionem reperio fuisse consultum per Hieronym. Gabriel consil. 192. num. 3. 4. & 5. & probatur hæc opinio quia † in resignationi- 39
bus correspectiuis ac conditionalibus attenditur tempus præstiti cōsensus qui appellatur formalis cum requiratur pro forma do sto. in cap. cum vniuersorum de rerum permut. Sarn. de infirm. resign. quæst. 31. colum. 2. in princ. qui dicit ita voluisse* Rot. in vna Placentin. Archidiaconatus de Trugillo coram Episcopo Marsican. & in alia* Toletan. coram Aquen. 1539. Moedan. decis. 213. a quo † com- 40
putabatur tempus datum ad publicandas resignationes vt sæpe tenuit Rot.* teste Sarn. de publ. resignat. quæst. 7. colum. 2. versic. sed prędictis licet hodie a die datæ vt patet ex declaratione Paul. III. vt per Put. decis. 42. lib. 3. & Pauli IIII. ac cōstitutione Pij V. & Gregorij XIII. de publican. resignationib. Hinc vsque † ad il- 41
lud tempus scilicet præstiti consensus potest pænitere resignans vt tenuit* Rot. in vna Compostellan. Archidiaconatus teste Paleott. decis. 257. incip. Gomesius die 21. Octobris 1558. & alias. & ita seruat stilus* notorius curiæ vt per Bursat consil. 393. volum. 4.

Hinc † si spolietur a resignatario vsque 42
ad illud tempus restituitur Cassador. decis. 4. de restitut. spoliat. Put. decis. 4. eodem titul. in manuscr. Pontan. de spol. cap. 13. num. 193. & nu. 194.

Tunc † enim potest appellari perfecta 43
resignatio Put. decis. 106. lib. 3. & ita* stilus obseruat & per consequens ab illa die debentur fructus resignatario, & ante spectant ad resignantem namque † 44
tunc efficitur vere dominus resignatarius & per consequens ad illum tamquam ad dominum spectant fructus. † l. fructus l. 45
D in

in fundo l. ex diuerso l. non solum §.meũ. ff. de vsur. l. si dominium. C. de pignoribus l. hærennius.ff.de euict.cap.conquestus de vsur. Paul. de Castr. in l. si pignore §.si prædo. ff.de pignor. act. Ruin. consil. 25. num. 2. & consil. 53. num. 23. lib. 2. Cefal. consil. 49. num. 13. & consil. 50. num. 3. & consil. 131. num. 14. & 215. num. 49. & 290. num. 13. Nauarr. consil. 7. de sentent. excommunic.
46 num. 2. nam † sunt accessorij dominij l. 1. ff. de condit. indeb. l. indebiti cum ibi not.ff.eodem Cefal. cons.63.& cons.131. num.14.

47 Hinc fructus † tam pendentes quam futuri spectant ad emptorem perfecta venditione Angel. consil. 55. in fin. Cagnol. in l. 2.num. 100. C.de pact. inter empt. & vendit.Tiraquel.de retract.conuent. §. 2. gloss. 1.num.34.cum sequunt.

48 Hinc fructus † interim percepti adita hæreditate spectant ad heredem grauatum vel in diem & non tenetur illos restituere l. in fideicommissarium. ff. ad trebell. Ruin. consil. 131. num.14.lib.primo. Bertand. consil. 21.thema num. 15. libro primo Cardin. Parif. consil. 55. num. 22.
49 volum.3. quia ipse † hæres per aditionem fuit effectus dominus Bart. in dict. l. in fideicommissarium col.1. versic. sed posset dubitari ff.ad trebell.

50 Hinc fructus † spectant ad maritum contracto matrimonio l. dotis fructus ff. de iur. dot. a die quo substinuit onera matrimonij cap.salubriter de vsuris Gabriel. consil. 20. num. 86. volum. 2. vbi * num. 88. dicit communem* esse opinio-
51 nem † non esse restituendos mortua vxo-
52 re quia tunc effectus fuit dominus dotis l. doce ancillam C. de rei vendit. cum ibi notat.

53 Hinc † etiam fructus legitimæ debentur filio a die mortis patris Bald. consil. 221. super primo puncto lib.4. Corn. cons. 265. ad fin.lib.3.Ruin. consil. 56. num. 2. lib. 2. Capr. consil. 6. num. 8. & consil. 153. Cefal. consil. 56. num. 49. & consil. * 95. num. 19. & 109. num. 29. lib. primo* communis opinio teste Menoch. consil. 77. num.13. volum. primo, & tandem in
54 omni materia a tempore † quo transfertur dominium debentur fructus l. fructus vbi docto. ff. de rei vendit. l. fructus C. de fruct. & lit. expens. l. traditionibus cum ibi notat. C. de pact. Capr. consil. 10. num. 33. & est* omnium communis opi- *
nio, sed in resignationibus † correspecti- 55
uis & conditionalibus ius abdicatur præstito consensu & tunc transfertur ius beneficij in resignatarium vt patet ex supra congestis & est communis * opinio om- *
nium doctor. ergo resignans poterit percipere fructus vsque ad diem præstiti consensus & ab illa die fructus incipiunt deberi resignatario cui acquiritur beneficiũ resignatum.

Non obstant adducta pro prima opinione namque id quod dicunt Rebuff. & Nauarr. de intimatione facienda resignanti non seruatur in praxi cum resigna-
tiones † conditionales fiant præceden- 56
te tractaru Boer. decis. 205. & † suppli- 57
catio porrigatur ab vtraque a parte Put.
decis. 523. libro secundo, & † consensus 58
præstarur ab vtroque a resignante respectu cessionis, a resignatario respectu reseruationis Caputaq. decis. 217. p. prima,
vnde alia intimatio † non requiritur cum 59
ille sit certioratus iux. l. 1. in fin. ff. de act. emp. & tradit in simili Card. Parif. conf. 39.num.34.volu.4.vbi dicit ita receptum esse † in Palatio. *

Nec primum argumentum adductum pro opinione Rebuffus illam probat,
quod resignatarius non possit † percipere 60
fructus ante receptionẽ literarum, nam-
que hoc verissimum est & communiter * *
ab omnibus receptum tamen ex hoc non infertur quod capta possessione non competant ei fructus antea debitos cum in cõtrarium se habeat veritas vt supra probauimus ex quo etiam tollitur secundum argumentum nec obstat tertium corruit enim quia habet aliam rationem vt dicetur suo loco.

Nec obstant adducta pro secunda opi-
nione quia respondetur quod † quamuis 61
admissa resignatione abdicetur ius a resignante hoc tamen intelligitur reuocabiliter ante consensum præstitum, sed po-
stea irreuocabiliter vt fuit decisum in * *
Rot. teste Put. decis. 106. libro 3. vnde non illud, sed hoc tempus erit attendendum pro vt diximus supra. minus ob-
stat illud quod adducebatur consensum † 92
retrotrahi ad tempus datæ namque de stilo

* stilo * curiæ non vadit ad perfectionem vt vidi consultum per Excellentissimum Aduocatum Dominum Bernardinum Bi-
63 sciam qui de hoc attestabatur † cum etiã post præstitum paruum concessum & signatam supplicationem donec consensus non sit extensus in Camera vel Cancellaria sit locus pœnitentiæ vt fuit resolu-
* tum in * Rota in vna Parmen. pensionis de mense Iunij de anno 1577. coram Cot
64 ta . Eoque magis in his † resignationibus conditionalibus in quibus hic consensus est formalis Sarn. de infirm. resi-
65 gnat. quæst. 31. colum. 2. & tamen † quoties pro forma rei agendæ consensus requiritur numquam actus retrotrahitur vt dicit Bald. in l. prima sub num. primo C. ad Macedon. vbi allegat Innocen. in cap. dudum de rebus eccles. non alien. & in cap. primo de eo qui dux. in matri. Vnde intelligo Sarn. dict. quæst. 7. de public. can. num. 2. versic. confirmatur loqui in resignationibus quæ fiunt simpliciter coram Papa vel ordinario, nam Hieronym.
66 Paul. quem citat loquitur hoc casu † & dictum doctoris debet intelligi secũdum allegata per ipsum iuxt. doctrinam Bart. in l. non solum. §. liberationis. ff. de lib. legat. & ita intelligo Cardinalē Paris. consil. 143. num. 18. volum. 4. Port. Imolen. consil. 25. num. 2. dum scriptum reliquerunt teneri resignantem ad fructus perceptos post resignationem scilicet pręstito consensu.

Nec obstat tertia opinio quia verum est quod scribit Rossiniac. de benefic. cap.
67 14. num. 26. † Capta possessione debe- ri fructus resignatario, sed non ex hoc infertur, quod ei non debeantur fructus ante id tempus debiti, vt supra probauimus.

Ad quartam opinionem respondetur
68 quod quamuis actus conditionalis † ante conditionem purificatam non tribuat ius tamen ea purificata tribuit vsque a principio Geminian. conf. 107. Staphil. de lit. grat. de mandat. de prouiden. in 5. form. ad finem.

Fructus igitur spectant ad resignantem vsque ad diem consensus præstiti & secundum hanc opinionem vidi sæpius concludi; ab illo autem tempore spectant ad resignatarium.

69 Quod † Ampliatur primo procedere etiã si stetisset per multos menses expediri literas resignatarius nã nihilominus ei debentur fructus a tẽpore consensus præstiti ita in terminis Gabriel. consil. 193. num. 6. volum. 1. & ratio est † quia gratia 70
tunc est perfecta Put. decis. 106. lib. 3. Caputaq. decis. 3. lib. 2. in manuscrip. Moedan. decis. 213. & ius † plene quæsitum 71
post consensum Abb. in cap. nostra num. 2. de rescript. Sarn. de infirm. resignat. quæst. 18. ergo nihil obstat quod literas non expediuerit dummodo postea fuerint expeditæ cum apud ipsum sit dominium iuxta ea quæ tradunt Bursat. consil. 11. num. 7. vol. 1. Cefal. consil. 49. nu. 13. & consil. 50. num. 3. vol. 1.

Secundo, Ampliatur procedere etiam si stetisset per aliquod tempus † post lite- 72
rarum expeditionem accipere possessionem namque fructus pendentes vel percepti medio tempore scilicet post consensum debentur resignatario, ita Gabriel. dict. consil. 192. num. 6. volum. primo. Ex his quæ dicta sunt in præcedenti ampliatione namque dominus † illico fit etiam 73
ante adeptam possessionem Archidia. in cap. si tibi colum. prima Geminian. num. 2. Franc. num. 7. de præbend. lib. 6. & in temporalibus hoc videtur dicere Alexan. consil. 121. num. 6. volum. 4.

Ex his etiam quæ diximus infertur † 74
quod si quis resignauit in fauorem absentis post præstitum consensum fructus debentur resignatario etiam si steterit per aliquot tempus ad acceptandum ita Gabriel. dict. consil. 192. num. 2. 3. & 4. volum. primo, nam consensus ratione fructuum retrotrahitur, & perinde est ac si tempore collationis fuisset præsens Geminian. in cap. si tibi absenti colum. 4. de præbend. libro 6. nam † conditione pen- 75
dente fructus spectant ad resignantem si cõditio deficiat Roman. singu. 538. Anan. consil. 19. num. 17. qui ita interpretatur leg. necessario §. si pendente. ff. de peric. & commo. rei vendit. facit text. in l. si dominium C. de pignor. l. prima & 3. C. de pignorat. action. l. 2. C. de pact. pignor. l. prima C. de distrahen. pignor. quæ iura ad hoc allegantur in decis. 2. Ianuen. num. 6. si autem conditio existat fructus debent omnino restitui resignatario cui de beneficio fuit prouisum, ita post euentũ cõditionis fructus restituũtur

a venditore emptori vt declarat egregie
Paul. castr. cons. 269. incip. in facto illo-
rum lib. primo. in antiq.

Et ita in aliis casibus in resignatione
76 conditionali erit respondendum. Qui † resi
gnatarius non poterit vendicare prætextu
resignationis fructus ante cõsensum quia
77 aliud † est resignare beneficium aliud fru-
ctus l. fundi Trebatiani vbi Bart. ff. de vsu
fr. leg. Gabriel. cons. 57. num. 7. vol. 2.
Vnde si renuncians non potuit habere fru
ctus exactos aut maturos ante diẽ præsti-
ti consensus quamuis resignararius cœpe
rit possessionem tamen iste resignans pote
rit illos fructus petere ac vendicare cum
ad se spectent ratione dominii & regimi-
nis ita Crauett. cons. 873. num. 2. vers. at-
que in specie vbi allegat specul. ita tenen
tem; quod concludenti ratione probatur
quia quoad illud tempus fuit dominus
ergo fructus quoad id tempus ei spe-
ctant. Grat. cons. 18. nu. 7. lib. primo Ruin.
cons. 25. num. 2. lib. 2. Capra cons. 10. nu.
33. Cefal. cons. 50. nu. 3. & satis est quod
tempore regiminis sui sint maturati.

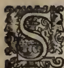
78 Ita si quis constituit † procuratorem ad
renunciandum poterit percipere fructus
absque dubio vsque ad diem præstiti con
sensus per procuratorem Gemin. in ca. 2.
num. 10. vers. quid si de renunc. lib. 6. Im-
mo iste poterit fructus percipere vsque
ad notificationem resignationis factæ
nam vsque ad illud tempus facit fructus
suos etiam in conscientia quia potest præ-
sumere quod superior noluit resignatio-
nem admittere vel procurator non resigna
uit aut pars non curauit ita Rebuff. cons.
22. num. 19. Prob. in addit. ad Monach.
cap. 2. num. 30. de renunc. lib. 6. arg. l. sed
& secus §. si absenti ff. pro socio.

79 Dubium tamen est † ad quem spectent
fructus pendentes scilicet ad resignantem
vel resignatarium Couarr. lib. 1. variar.
resolut. c. 15. sub nu. 12. constanter affir-
mat pro rata temporis esse faciendam di-
uisionem inter resignantem & resignata-
rium. Alberic. vero in. l. diuortio sub nu.
12. ff. solut matrim. tenet ad resignatariũ
fructus pendentes integre pertinere & hæc
* opinio * comunis est iuxta aliam * cõmu-
80 nem opinionem vt fructus † pendentes
non spectent ad hæredes de facto sed ad
ecclesiam vel ad successorem in beneficio
gloss. Gemin. Franc. & alij in cap. si pro-
pter de rescrip. lib. 6. & in cap. præsenti de
off. otdin. eodem lib. Host. Card. & alij
in cap. vltim. de pecul. cleric. Corset. in
singular. verb. Clericus, opinio vero Co
uarr. verior est & præsertim in beneficijs
curatis vel requirentibus residentiam pro
pter ministerium quod ecclesijs exhibue-
runt in eorum regimine & cura alijsque di
uinis obsequijs capit. cum secundum de
præben.

SEPTIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Resignans beneficium simpliciter non potest incumbere possessioni.*
2 *Intrusus non potest incumbere possessioni.*
3 *Ab intruso aufertur possessio absque citatione.*
4 *Is ad quem spectat collatio statim potest conferre beneficium vacans per renunciationem.*
5 *Vacatio per renunciationem parificatur vacationi per mortem.*
6 *In beneficio curato resignato Episcopus deputat Vicarium.*
7 *In beneficijs curatis vacantibus per renunciationem fit examen per concursum.*
8 *Decretum Concilij Tridentini cap. 18. sess. 24 de reform. non habet locum in Resignatione conditionali.*
9 *In resignatione conditionali potest resignans incumbere possessioni, & alia gerere donec resignatarius capiat possessionem.*
10 *Ius non abdicatur à resignante nisi acquiratur beneficium resignatario, & seruentur conditiones.*
11 *Capta possessione per resignatarium ius ei plene acquiritur.*
12 *Resignatarius ante captam possessionem non potest se ingerere beneficio.*
13 *Ne Ecclesia remaneat viduata multa permittuntur.*
14 *Viuente resignante non præscribitur tempus resignatario ad capiendam possessionem.*
15 *Resignans potest beneficia conferre donec resignatarius capiat possessionem.*
16 *Quandiu quis sustinetur in officio potest administrare.*
17 *Excommunicatus toleratus potest conferre & præsentare.*
18 *Cardinalis post cessionem Episcopatus non potest conferre.*

Eptimo quæro an resignãs
beneficium post admissam
renunciationem & consen
sum præstitum possit incũ-
bere possessioni & omnia
pertinentia ad illud bene-
ficium resignatum exercere & gerere do-
nec alter capiat possessionem? Distinguen
dum est de simplici ac de conditionali re-
1 signatione; in † simplici enim renũciatio-
ne vera est sententia negatiua quia cum
ex communi * amittat omne ius vt supra
probauimus sequitur non posse possessio-
2 ni incumbere iuxta ea quę † de intruso tra
dunt Dec. cons. 120. Ferrett. cons. 1. nu. 2.
Paris. cons. 47. num. 31. volum. 4. & alij
3 omnes * & ob id † aufertur ab eo possessio
absque citatione vt post Innocen. & Ho-
stiens. tradit Anton. de Butr. in cap. 2. nu.
13. de restit. spoliat. vbi dicit quod statim
4 potest † is ad quem spectat collatio con-
ferre cum ille per renunciationem sponta
neam sit priuatus ipso iure & hãc opinio-
nem egregie probat tex. Concil. Trident.
in cap. 18. sess. 24. de reform. vt inf. dice-
tur. Et hoc casu poterit superior vel sta-
tim conferre vel alia remedia adhibere
5 vt in beneficijs quæ vacant per mortem †
cum hæc vacatio illi parificetur Franc. de
March. decis. 1120. nu. 2. & 3. p. 1. Bursat.
6 cons. 362. num. 1. Quare † si beneficium est
curatum debet Episcopus deputare Vica
rium cum congrua fructuum assignatione
vt onera sustineat donec de Rectore pro-
7 uideatur & † examen per concursum face
re iuxta tex. aureum Conc. Trid. in c. 18.
sess. 24. de refor. vbi loquitur de uacatio-
ne quæ prouenit ex morte, & ex resigna-
tione, nam inquit tex. *expedit maxime anima-
rum saluti a dignis atque idoneis parochlis guber-
nari id vt diligentius ac rectius perficiatur statuit
sancta Synodus vt cum parochialis ecclesiæ vacatio
etiam si cura ecclesiæ vel episcopo incumbere dicatur
& per vnum vel per plures administretur etiam in
ecclesiis patrimonialibus seu receptiuis nuncupatis
in quibus consueuit episcopus vni uel pluribus curam
animarum dare quos omnes ad infrascriptum examẽ
teneri mandat per obitum vel resignationem etiam
in curia seu aliter quomodocumque contigerit etiam si
ipsa parochialis ecclesia reseruata vel affecta fuerit
generaliter vel specialiter etiam vigore indulti seu
priuilegij in fauorem sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardi-
nalium seu Abbatum vel capitulorum debeat Epi-
scopus statim habita notitia vacationis Ecclesiæ si
opus fuerit idoneum in ea Vicarium, &c.* Et sic
vides quod loquitur etiam de vacatione
per resignationem & hic tex. loquitur de
resignatione simplici † non autem condi- 8
tionali quæ fit in fauorem vt fuit resolu-
tum * per sacram congregationem in vna
Illerden. 4. Idus Octobris 1566. & in vna
Imolen. de mense Maij 1569. & in vna
Aurien. de mense Februarij 1565.

In resignatione autem cõditionali quæ
fit in fauorem statuenda est conclusio affir
matiua posse † resignãtem incumbere pos- 9
sessioni & omnia pertinẽtia ratione illius
beneficij resignati exercere & gerere do-
nec resignatarius capiat possessionem ita
Christophorus Rossiniac. de benefic. cap.
14. num. 26. & cap. 23. num. 10. Rebuff. de
simon. resign. nu. 27. & nu. 31. in prax. & in
tract. nomin. quæst. 14. num. 157.

Et ratio est quia cum huiusmodi resi-
gnatio habeat hanc conditionem † vt ius 10
non abdicetur a resignante nisi fuerit ac-
quisitum cum effectu resignatario, vt est
cõmunis * conclusio ab omnibus recepta,
vt late dixi supra quæst. 2. plene autem nõ
dicitur † acquisitum nisi fuerit capta pos- 11
sessio iuxta * communem opinionem ergo
vsque ad illud tempus poterit incumbere
possessioni & alia gerere. Accedat alia † 12
ratio quia resignatarius ante captam pos
sessionem non potest se ingerere beneficio
sibi resignato Aufrer. decis. Cappell. Tho
los. 444. Rossiniac. de benef. cap. 23. nu. 8.
Io. Selua de benef. p. 2. quęst. 15. Franc. de
March. quæst. 49. in 2. part. ergo ne † eccle 13
sia remaneat viduata poterit continuare
resignans arg. l. meminisse ff. de off. pro-
cons. §. vlt. Auth. de administr. extrauag.
iniunctæ de elect. cap. ne pro defectu de
elect. & alibi scribit Rossiniac. in eodem
tract. cap. 12. num. 20. quod † viuente resi- 14
gnante non proscribitur tempus resigna-
tario ad petendam possessionem beneficij
resignati quod hodie non procedit stante
constitutione 87. Gregorij XIII. Felic. re-
cord. de public. resign. vt inf. suo loco di-
cetur. Ideo qui resignauit † in fauorem 15
donec resignatarius ceperit possessionem
potest beneficia cõferre spectãtia ad col
lationem illius beneficij Rebuff. in prax.
de simon. resign. num. 27. & in tract. de no-
min. quæst. 14. num. 157. & ratio est secun
dum Rebuff. quia † quandiu quis sustine- 16
tur in officio administrare potest & con-

 ferre

ferre cap.vlt. 8. quæst.4. cap. ad proban-
17 dum de re iudic. vnde † excommunicatus toleratus potest conferre & præsentare Innocen. in cap. si vere in fin. de senten. excommun. Abb. in cap. ad probandum col.3.de re iudic.sed vsque ad illud tempus sustinetur, ideo poterit cõferre:quod confirmat Rebuff. alijs rationibus vt per ipsum. Ex quo infert Rebuff.num.45.ad
18 Cardinales † renunciantes episcopatui vt possint conferre donec alter episcopus ce perit possessionẽ quæ illatio non est vera quia ex quo Episcopatus renũciatur simpliciter in manibus Papę renuncians post renunciationem abdicauit a se omne ius Put.decis.158.num.4.lib.3.Caput. decis. 81.nu. 3. & communiter doctores,vnde non poterit conferre iuxta ea quæ supra scripsi,& facit quod decisum fuit in vna Salamantin. portionis coram Accorambono teste Ant. Maria Papazono in add. ad decis.1. num.13. de renunciat. in nou. nam admissa renunciatione nullum ius remanet penes resignantem.Lap.alleg. 24. Put.decis.250.lib.2.Crescenti. decis. 14. in manuscr.& fuit resolutũ in Rota in vna Tuden. beneficij lunæ 9.Maij 1578. corã R. P.D. Laurentio Blanchetto.

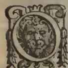
OCTAVAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Post renunciationem admissam, resignans non tenetur ad pensionem & nu.9.*
2 *Pensio imponitur super fructibus beneficij.*
3 *Resignans non potest fructus percipere post resignationem.*
4 *Cessante causa cessat effectus.*
5 *Per mortem extinguitur obligatio soluendi pensionem.*
6 *Mortuus ciuiliter non tenetur ad pensionem.*
7 *Resignans dicitur mortuus quo ad hoc beneficium resignatum.*
8 *Pensio est seruitus cuius liberationem ecclesia fauet.*
10 *Cautio bancharia cessat resignato beneficio.*
11 *Obligatio in forma Cameræ & Iuramentum soluendi pensionem cessat resignato beneficio.*
12 *Obligatio in forma Cameræ ad quid inuenta?*
13 *Obligatio in forma Cameræ non plus ligat quam actus.*
14 *Fidei iussio & Iuramentum sequuntur naturam actus, super quo interponuntur.*
15 *Obligatio principalis extinguitur cessante causa fructuum.*
16 *Resignans tenetur soluere pensionem, si ad illam se obligauit post resignationem.*
17 *Quisque potest fidei iubere pro alio.*
18 *Resignans tenetur ad pensiones decursas vsque ad diem renunciationis.*
19 *Resignans in fraudem tenetur ad pensionem.*
20 *Resignans tenetur ad pentionem, si post renunciationem fuit assumptus ad beneficium resignatum.*
21 *Quæ fiunt incontinenti censentur inesse.*
22 *Succedens in beneficio renunciato simpliciter tenetur ad pensionem.*
23 *Vacante beneficio, Oeconomus uel Camera in Regno Neapolitano soluit pensionem.*
24 *In Francia tempore apertæ Regaliæ non soluitur pensio.*
25 *Resignatarius tenetur soluere pensionem.*
26 *Resignans vt non teneatur ad pensionem debet probare resignatarium acceptasse.*
27 *Requiritur acceptatio resignatarij.*
28 *Acceptans beneficium pensione grauatum se obligat ad illam.*
29 *Acceptatio probatur per consensum in supplicatione.*
30 *Pe sio est onus reale, & transit ad quem beneficium.*
31 *Pensio transit cum rē in singularem successorem.*
32 *Resignatarius est successor legitimus in beneficio.*
33 *Verbum successor comprehendit omnes successores.*
34 *Pensio non debetur ex cõntractu, sed ex voluntate Papæ.*
35 *Inuito resignatario potest assignari pensio resignãti.*
36 *Pensionarius potest agere hypotecaria contra detinentem.*
37 *Intrusus, & non beneficiatus tenetur ad pensionem.*
38 *Intrusus tenetur ad Charitatiuum.*
39 *Litigans si possidet, tenetur ad pensionem.*
40 *An successor teneatur ad pensiones decursas tempore prædecessoris.*
41 *An successor teneatur ad iura Episcopalia.*
42 *Successor fundi tenetur ad decimas prædiales.*
43 *Possessor beneficij absque titulo canonico si soluat pensionem, illam computabit inter fructus restituendos.*
44 *Resignatarius tenetur ad pensionem etiam si resignatio sit nulla.*
45 *Resignatarius potest dicere de pensione nulla.*
46 *Non retardatur solutio dum dicitur pensio nulla.*
47 *Resignatarius debet probare excessum.*
48 *Non percipiens fructus ex casu fortuito non tenetur ad pensionem.*
49 *Per multos annos nõ percipiẽs fructus nõ tenetur ad pensionem quamuis in literis dicatur, etiam si non percipiat fructus.*
50 *Resignatarius tenetur ad pensionem a die consensus præstiti.*
51 *Successor tenetur ad pensionem a die collationis.*
52 *Diuisio terminorum fit causa commodioris solutionis.*

53 Resi-

53 *Resignatarius sicuti tenetur soluere pensionem ita & quartam, & alia similia onera.*

Ctauo quæro. An resignãs
post resignarionem admis-
sam & illi consensum præ-
1 stitum† teneatur ad pen-
sionem impositã super be-
neficio resignato? commu
* nis * omnium doctor. recepta sententia
* est non teneri amplius. Ioa. Andr. & alij*
omnes in cap. Nisi de præbend. Gammar.
de auctor. leg. a lat. lib. 6. titul. de pen-
sion. num. 421. Bursat. consil. 361. volum.
4. & fuit pluries resolutum* in Rota & in
vna Terdonen. pensionis coram Moedan.
* 11. Februarij 1538. & in alia* Oxomen.
pensionis teste eodem Moedan. decis. 2.
fuit facta resolutio in manuscrip. & alias
2 pluries quæ conclusio probarur primo, †
quia pensio imponitur super fructibus be
* neficij vt est communis* opinio omnium
3 doctor. sed renuncians post ad missam†
renunciarionem non potest fructus bene-
ficij recipere iuxta* communem conclu-
sionem de qua dictum est supra: ergo non
4 tenebitur ad pensionem quia cessante†
causa assignationis cessat pariter obli-
gatio soluendi pensionem. Roman. consil.
417. post. princip. num. 3. Gig. respons.
19. num. 4. & 5. Tiraquell. in suo tract.
cessante causa versic. promissionis cau-
sa & versic. concessionis & constitutionis
causa, &c.

5 Secundo per mortem† cessat obliga-
* tio soluendi pensionem vt est commune*
omnium elogium non solum per natura-
6 lem, sed etiam† per ciuilem. Rebuff. de
* pacif. possess. num. 137. & est communis*
7 opinio sed† resignãs dicitur mortuus quo
ad beneficium resignatum. Abb. in cap.
nisi essent in gloss. vlt. de præbend. Paris.
* cons. 93. num. 25. volum. 4. & *communi-
ter omnes vt supra dictum est & tradunt
Docto. in cap. susceptum de rescrip. lib. 6.
ergo post renũciationem quis amplius nõ
8 tenetur soluere pẽsionẽ & eo magis quia†
pensio est seruitus cuius liberationem ec-
clesia fauet Ferrett. consil. 388. num. 18. &
num. 26.

9 Primo amplia hanc† cõclusionem pro-
cedere etiam in eo resignante qui consen
sit illi pensioni impositæ super beneficio
* resignato vt est* communis opinio de qua
attestatur Gemmar. dic. tract. de auct. leg.
a later. tit. de pens. lib. 6. num. 421.

Secundo amplia procedere etiam si
iste qui consensit impositioni pensionis hu
iusmodi† promisisset sub fideiussore illam 10
soluere data securitate bãcharia per trien
nium vel per plures annos vt solet fieri in
curia, nam nihilominus post resignatio-
nem non tenetur soluere & caurio prædi-
cta bancharia expirat & fideiussores non
tenentur vt fuit resolutum* in Rot. Sarn. *
decis. 43. lib. 2. Moedan. decis. 287. inci-
pien. Oxomen. pensionis tit. de pension.
& decis. 292. in manuscrip. & est* com- *
munis opinio quia promisit & se obliga-
uit illam soluere vti Rector & dominus
beneficij & fructuum, ergo cessante bene-
ficio per renunciationem cessat obligatio
cap. cum cessante de appellat.

Tertio ampliatur etiam si iste qui con-
sensit impositioni pensionis se obligasset† 11
in forma Cameræ & cum iuramento ad
illam soluendam statutis temporibus, nã
nihilominus post resignationem non tene-
tur vt in facti contingentia respondit Bur
satus dict. consil. 361. num. primo cum se-
quent. volum. 4. vbi in fine attestarur* ita *
obtinuisse & fuisse pluries per* Rot. reso- *
lutum. Namque† licet obligatio in for- 12
ma Cameræ a procuratoribus Cameræ ob
illius credita inuenta, vt parata sit exe-
quutio absque mora faciendi processum
ordinarium vt per Gallef. in suo opusc. de
oblig. in forma Cameræ constituat faci-
liorem & efficaciorem cautionem vt tra-
dit idẽ Gales. in dict. tract. p. 1. quæst. 1. &
quæst. 2. num. 8. & par. 2. quæst. 1. nu. 14. † 13
tamen nõ plus obligat quam liget actus,
cum sequatur eius naturam sicut† fide- 14
iussio, & iuramentum. Nart. consil. 480.
num. 23. lib. 3. Neuizan. consil. 32. num.
14. Cefal. consil. 420. num. 27. lib. 3. Si-
mon de Prætis consil. 198. num. 130. Ri-
minald. iunior. consil. 5. num. 123. cum
sequen. lib. primo cum alijs vt per Ga-
briel. comun. opin. de iurelur. concl. 10.
per totam & est communis opinio de iu- *
rament. teste Anchar. quæstione familiar.
21. num. 16. p. 2. & 56. num. 17. p. prima,
& quæst. 20. num. 6. & 7. eadem p. prima &
est etiam * communis opinio de fideiusso- *
re pro vt testantur Iason. in l. cum mota.
nu. 10. C. de transat. Villalob. com. opin.
verb. stipulatio n. 126. ideoque licet obli-
gatio

15 gatio sit † personalis tamen extinguitur cessante causa fructuum. Soccin. Senior cons.31.col.penul.lib.1.& qui non habet fructus non potest pensionem soluere Ferrett.cons.319.nu.5.

16 Limita primo non procedere si post † resignationem se obligauit soluere pensionem quæ erat imposita antiquitus super illo beneficio resignato,nam tunc compellitur illam soluere non obstante resigna-
* tione vt fuit resolutũ in Rot. * in vna Prænestin. pensionis coram Quiroga die 20. Maij vt habetur lib. diuers. decis. 106. in manuscr. & ratio est quia tunc tenetur vi
17 nouæ obligationis, nam † quis non prohibetur fideiubere pro alio & se obligare ac bona sua in casu proposito absque si-
* monia vt fuit per dominos de Rot. * considerátum.

18 Limita secundo vt resignans † post resignationem teneatur ad pensiones decursas vsque ad diem resignationis & non so-
* lutas,vt fuit conclusum * per Rot. in vna Cremonen. coram Oradino vt habetur in lib.1.diuers.decis. manuscr. incip. in vna
* Cremonen. Et hæc est * communis opinio quæ nullam patitur difficultatẽ cum obligatio soluendi fuit ante renunciationẽ contracta vt omnibus patet.

19 Limit.3.non † procedere quoties renũciatio fuisset facta in fraudẽ: ita Gãmar. in tract.de auct.legat.a lat. tit. de pẽs.lib. 6.num.423. dicens hoc casu teneri ad interesse & ratio est quia culpa nemini de-
* bet patrocinari iuxta * communẽ regulã.

20 Limit. 4. non † procedere quoties resignans statim post renunciationem assumeretur ad illam ecclesiam resignatam, nam tunc teneretur soluere pensionẽ,ita Gammar. dict.tract.lib.6.num.424. & ratio est quia non videtur renunciasse qui statim assumptus est l. si propter §. versum. ff. de in rem vers. cap. diuortium de pœnit. distinct.1.& perinde habetur ac si in beneficio semper fuisset l. quod ita senatum. ff.
21 de ædilir.edicto, nam quæ † fiunt inconti-
* nenti censentur inesse l.lecta ff.si cert. pet. & hoc casu cessant rationes ex quibus supra conclusimus non teneri vnde cessabit dispositio cap.cum cessante de appell. secus vero si fuisset ad illam ecclesiam assumptus ex interuallo, nã tunc teneretur pro tempore quo eã possedit & percepit
* fructus vt * cõmuniter cõcludunt doctor.

Declara quinto vt in resignatione simplici statim liberetur resignans † ab onere 22
soluendi pensionem impositam super illo beneficio resignato & illam tenetur solue re successor idest ille cui dictum beneficiũ collatum fuit & si beneficium non confer tur per aliquod tempus vt accidere solet in beneficijs iuris patronatus potentissimi Regis Philippi II. tunc pẽsio adueniente tempore solutionis debetur ex fructibus ab Oeconomo † vt respõdit Gig.tract. 23
pension.quæst.65.per totam Bursat. cons. 361.num.24.vol.4. & in regno Neapolitano cum fructus spectent ad Cameram,Camera tenetur soluere pensionem pro rata.
In Francia † tamen tempore apertæ rega- 24
liæ scilicet a die vacationis episcopatus vsque ad subrogationem alterius non soluitur pensio,sed integri fructus Regi soluuntur vt tradit Arnulf. Rux.de iur.regal. priuil.53.relatus a Bursat. dict.cons. 361. num. 10. ex doctrina Castrens. cons. 442. videtur lib.1.

In resignatione vero conditionali in fauorem alicuius, admissa renunciatione † 25
liberatur resignans & tenetur resignatarius illã soluere vt fuit resolutum in vna * *
Prænestin. pensionis coram Quiroga die 10. Februarij 1558. teste Card. Paleott. decis.167. incip. proponebatur in manuscrip.& in alia * Grationopolitan.pensio- *
nis 2.Iunij 1539.coram Rauell.teste Moedan. decis. 295. de pension. & decis. 10. de sentent. excommunic. incipien. in causa Terdonen. in manuscr. & alias plures * fuit hoc idem resolutũ teste Bursat. *
cons.361. vbi attestatur etiã ita obtinuisse, * communis * opinio teste Gammar. **
dict.tract.de aucto.legat. a later.lib.6. de pension.nu.421. debet † tamen resignans 26
probare resignatarium acceptasse renunciationem & cepisse possessionem ad effectum vt ipse liberetur ab onere soluendi pẽsionem vt fuit resolutum * post longam *
disputationem in dict. Grationopolitan. pensionis 7.Iulij 1539. coram Episcopo Rauellen. teste Moedan. decis. 292. & in alia * Oxomen. pensionis vt per Moedan. *
decis.235.teste etiam Sarn.decis.159.lib. 1. in manuscr. vide Moedan.decis.2.Bursat. cons.361.nu.26.& ratio est quia præsumitur mansisse in detentatione & † regu- 27
lariter acceptatio resignationis requiritur vt fuit dictũ in vna * Cæsaraugustan. *

Vica-

Vicariæ sancti Egidij coram Accorambo-
no Melchior Pal. in tract. maiorit. p. 1.
quęst. 24. num. 29. Roffiniac. cap. 14. num.
28 26. & acceptans beneficiū † pensione gra-
uatū videtur se obligare ad onera posita
in illo beneficio Guid. Pap. quæst. 577.
Gig. de pens. quæst. 51. Caputaq. decis.
29 302. lib. 2. † & probatur acceptasse si con-
sensit supplicationi Port. Imolen. cons. 98.
num. 18. Bursat. dict. cons. loco citat. Et
hoc si erat resignans præsens in loco bene
ficij, si vero absens quia tunc cessat præ-
sumptio detentationis secus vt fuit bis re
solutum* in Rot. corā Moedan. teste Sarn.
decis. 153. lib. 2. in manuscrip. & vna ista-
rum decision. fuit facta die 10. Februa-
rij. 1538.

Et ratio cur hoc onus soluendi pensio-
nem spectet ad successorem in beneficio,
30 est quia pensio super fructibus constituta †
est onus reale sicut sunt decimæ census &
collectæ gloss. penult. in cap. Nisi essent
31 de probat. Geminian. & alij* communi-
ter in cap. vltimo in fin. de offic. ordinar.
lib. 6. Felin. in cap. ad audientiam num.
5. de rescrip. Paul. de Castr. cons. 338. qui
exceptio lib. 1. ideoque transit † cum ipsa
re in singularem successorem & rei posses-
sessorem qui pro pensione venit cōuenien
dus cap. si quis laicus 16. quæst. 1. cap. 1.
de solut. Gig. de pens. quæst. 43. & consil.
124. num. 1. Card. Paris. cons. 82. num. 2. &
36. volum. 4. late Put. decis. 189. lib. 2. &
decis. 151. lib. 3.

Hinc ex* communi stilo de quo attesta
tur Bursat. consil. 361. num. 12. volum. 4.
apponitur in literis apostolicis quādo im
ponitur aliqua pensio *per dictum modernū &c. vel eius in eadem ecclesia successorem singulis annis, &c.* quo fit vt amplius resignans non te-
neatur, sed is cui collatum fuit si fuit renū
ciatio simplex, vel resignatarius si fuit re-
32 signatio in fauorem † namque resignata-
rius successor legitimus in illo beneficio
est gloss. & alij docto. in dict. cap. nisi de
præben. Castrens. consil. 51. quem allegat
Paris. dict. cons. 82. num. 2. & 36. volum. 4.
33 verbum enim † successor omnes & quo-
scunque successores comprehendit Paris.
dict. cons. 82. volum. 4. Mandos. in regul.
Cancell. 33. quæst. 14. num. 11. Butr. cons.
55. quæ verba videtur dare formam, nam
obligatio soluendi pensionem super bene
34 ficio non contrahitur neque † constituitur
ex contractu & conuentione partium, sed
ex sola Pontificis auctoritate & conces-
sione a quo totum negotium huiusmodi
pendet Cassad. decis. 4. nu. 5. locati Gi-
gas cons. 26. num. 13. & cons. 31. num. 10.
& de pension. quæst. 44. in principio.

Hinc † etiam inuito resignatario potest 35
pensio resignanti assignari Felin. in dict.
cap. ad audientiam num. 5. cum sequent.
de rescrip. Caccialup. de pension. quæst.
5. num. 5. Idque procedit etiam si in lite-
ris apostolicis in quibus constituta est pē
sio nihil de successoribus dictum sit Cac-
cialup. de pen. quæst. 9. Ferrett. cons. 319.
num. 4. & 5. lib. 2. & cons. 388. nu. 8. & 15.
Alfons. Aluarez in speculo Roman. Pon-
tif. cap. 61. de pension. num. 14. Rebuff. de
pacif. possess. num. 126. † nam potest agi 36
hypothecaria contra detinentem benefi-
cium Roman. cons. 388. num. 5. Bero. cons.
17. nu. 8. & seq. lib. 1. Ferret. cons. 73. com
petit actio personalis pro pensione contra
successorem in beneficio quia acceptan-
do videtur cōtrahere vt fuit resolutum in
vna* Mediolanen. die 10. Februarij 1552.
coram Reomano teste Caputaq. decis. 13.
p. prima. Hinc intrusus ex quo † rem ha- 37
bet idest beneficium ac fructus percipit
tenetur ad pensionem nō autem verus be-
neficiarius, in terminis Gig. cons. 29. per
totum sicuti † intrusus & non verus bene- 38
ficiarius tenetur ad charitatiuū. Bellenc.
de charitat. subsid. quæst. 34. ita & † qui 39
litigat si possidet tenetur ad pensionē Re-
buff. de pacif. possess. num. 136. adeo quod
aliqui velint vt successor in beneficio † te 40
neatur etiam ad pensiones decursas tem-
pore prædecessoris mortui Caccialup. de
pens. quæst. 11. Gig. quęst. 39. nu. 13. vsque
ad fin. & fuit resolutum in Rot. in vna*
Senen. teste Achill. de Grass. decis. 1. de
pension. & in vna* Meliten. vt idem atte-
statur decis. 3. eodem titul. & hanc esse*
communem & probabilem tradit Bursat.
dict. cons. 361. num. 20. vsque ad num. 24.
licet Cassador. decis. 3. num. 2. & 3. loca.
attestatur non dum Iudicio Rotę fuisse ter-
minatum Ant. Augustin. lib. 3. controuers.
decis. 12. namque † successor soluit iura 41
Episcopalia pro tempore etiam præterito
quo suus auctor percipit Card. in clemet.
prima quæst. 11. de censib. & possessor fun
di † tenetur ad decimas prędiales de præ- 42
terito non solutas Feder. de Sen. cons. 81.
incip.

incip.laicus & conf.209. Gig.de pension.
dict. quæst. 44. & consil. 41. num. 4.
Hinc scribit idem Gig.cons. 124.nu.1.
43 quod si possessor beneficij † absque Cano-
nico titulo soluerit pensionem deinde co-
gatur restituere fructus, computabit pen-
44 siones solutas. Amplia vt † resignatarius
teneatur soluere pensionẽ & non resignãs
post renunciationem admissam & accepta-
tam etiam si fuisset nulliter facta resigna-
tio vt fuit resolutum in * Rot. in vna Ispa-
len. pensionis coram Io. Paulo die 10. Iu-
nij 1541.teste Moedan.decis.216.de pen-
sion .Put.decis.11. de pension. in manusc.
Et ratio est quia resignatarius percipit
fructus ideo non inspicitur ius sed qui fru
ctus percipit, nam ille tenetur ad onus rea
le iuxta doctrinam Bart.communiter * re-
ceptam in l. prima C. de ann. & trib. &
in l. quero ff. de vsufruc.legar.Castr.cons.
45 310.Potest † tamẽ resignatarius dicere de
pensione nulla & iniusta ad illam vel par-
tem illius cassandam vt fuit tẽtum in vna*
Regien. coram Capizucc.teste Achill. de
Grass.decis.8.de pension. Bursar.dict.cõs.
46 361.num.27.idque † non retardata solu-
tione Pur.decis.281.lib.2. & ita * commu
niter de stilo * seruatur : ipse tamen † de-
47 bet probare excessũ Capuraq.decis.299.
nu.1. p. 2. limita tamen in casu Capuraq.
decis.300.p.2.
48 Et si fructus † fortuito casu non perce-
perit non tenetur soluere pensionem, nam
liberatur cedendo actiones cõtra eos qui
manu hostili vel alio modo perceperunt
ita fuit decisum in Rot.* in vna Nouarien.
coram Rauellen.die 12. Decembris 1544.
teste Puteo quem refert & sequitur Bur-
sat. dict. cons. 361. num. 29.nisi in literis
fuisset dictum etiam si fructus non perci-
peret, nã hoc casu teneretur Gig. de pens.
49 quæst.62.nu.10. liberabitur tamen † etiã
hoc casu si per multos annos fructus non
percepit, nã promissio intelligitur de vno
vel altero seu paucis annis vt fuit resolu-
tum * in Rot. teste Ant. Augustino lib. 3.
decis. 707. in manuscr.
Dubium tamen est a quo tempore te-
neatur resignatarius soluere pensionem?
Respondit Card. Paris. cons.45. num. 23.
volum.4.a die datæ, nam ab illo tempore
liberatur : verior tamen est alia opinio vt
50 teneatur † & sit obligatus resignatarius sol
uere pensionem a die præstiti consensus,
nam ab illo tempore ei fructus debentur,
vt supra dictum est; ab illo eodem tempo-
re ergo obligatus existit arg.regul. secun-
dum naturã ff. de regul. iur. l. eum qui ff.
de iure iuran. Si vero resignario fuit sim-
plex, successor tenetur ad pensionem † a 51
tempore collationis sibi factæ, nam tunc
ei est ius quæsitum & hæc est * communis
opinio recepta ab omnibus iuxta ea quæ
supra dicta sunt.
Et scias quod licet quis ceperit posses-
sionem tempore Maij non tenetur soluere
terminum in natiuitate sancti Ioannis Ba
ptistæ de mense Iunij quia † diuisio termi- 52
norum fit causa commodioris solutionis
& sic si non percepit fructus non tenetur
quare erit obligatus qui percepit fructus
illius anni vt fuit resolutum in vna * Mes-
sanen. corã Moedan. 12. Decẽbris 1544.
teste Pur.decis.189.lib.2.quem vide.
Et quod dicimus de pensione vt illam
teneatur soluere resignatarius † idem erit 53
in alijs oneribus vt quarta & similibus vt
est * communis omnium docto. sententia
& ratio est quia cum ipse possideat bene-
ficium & percipiat fructus æquum est vt
ipse quoque ad onera teneatur illi bene-
ficio incumbentia.

NONAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Resignans non tenetur recitare horas canonicas si alia ratione non tenetur.*
2 *Ratione beneficij quis tenetur ad horas canonicas.*
3 *Non percipiens fructus beneficij non tenetur ad horas canonicas.*
4 *Resignans post renunciationem nullum ius habet in beneficio.*
5 *Resignans tenetur ad horas si ei fuerunt assignati omnes fructus loco pensionis.*
6 *Quid sint horæ canonicæ.*
7 *Ad horas canonicas tenentur religiosi sacris initiati & beneficia ecclesiastica obtinentes.*
8 *Peccat mortaliter omittens recitare septem aut vnam.*
9 *Habens beneficium non recitans horas canonicas tenetur restituere fructus.*
10 *Religiosi qua ratione teneantur ad horas canonicas.*
11 *Sacris Initiati cur obligantur ad horas & nu.13.*
12 *Habentes minores ordines non tenentur recitare horas.*
14 *Presbyter renuncians beneficium tenetur ad horas canonicas.*

15 *Resi-*

15 *Resignatarius tenetur recitare horas post collatio nem acceptatam.*
16 *Non recitans horas post sex menses tenetur ad restitutionem fructus.*
17 *Accipientes beneficia, & nescientes dicere horas peccant.*
18 *Expectantes beneficia debent preparare breuiaria & horas adiscere.*

ONO Quæro an resignans
post renunciationẽ admis
sam teneatur recitare ho-
ras canonicas? Cõmunis
* *opinio est negatiua, vt nõ
1 teneatur † si ad illas astringebatur tantum
ratione illius beneficij resignati vt scriptũ
reliquit Card. in §. primo distinct. 91. art.
8. quẽ refert & sequitur Nauarr. in tract.
de horis canonicis cap. 7. num. 19. & nu.
30. & in repet. cap. accepta oppos. 5. nu.
21. de restitut. spoliat. & ratio est quia cũ
2 † teneatur ratione beneficij ad horas ca-
nonicas cap. quod a te cap. diuersis falla-
cijs de cleric. coniug. cap. vlt. distin. 92.
eo cessante per cessionem cessat obligatio
cap. cũ cessante de appell. lato. Tiraquell.
in tract. cessante causa.
3 Quod confirmatur quia si ille † qui non
percipit fructus ex beneficio neque per se
neque per alium nec per eum stat quo mi-
nus percipiat non tenetur ad horas quia
cessat ratio obligationis Paludan. in 4. di
stinct. 15. q. 5. col. 3. Cardin. in dict. §. pri
* mo art. 14. & * communiter docto. vt per
Nauarr. dic. cap. 7. num. 28. vbi declarat
ergo eo magis in casu nostro nam militat
eadem ratio cum non possit fructus perci-
4 pere immo maior † nam nullum ius habet
in beneficio Innoc. in cap. quod in dubijs
de renunc. & ibi * communiter docto.
5 Quod limita primo nisi † resignanti fuis
sent omnes fructus assignati a summ. Põti
fice loco pensionis quia tunc vere benefi-
ciarius est ita Nauarr. dict. tract. de hor.
canon. cap. 7. num. 30.
Secundo limit. non procedere si tenere
tur ad eas recitandas ratione ordinis sa-
6 cri namque † horæ canonicæ sunt oratiõ
publica sub certo numero psalmorum le-
ctionum & aliorum huiusmodi. a sanctis
patribus ad laudem Dei ordinata & per
septem congruentes horas distributa Io.
de lignan. in clemen. prima de celebrat.
missarum vbi Card. quest. 9. Albert. de
ferrarijs in cap. primo de celebr. miss. Tur-
recrem. in §. primo dist. 91. art. primo ad
quas horas † canonicas tria genera homi 7
nũ tenentur scilicet religiosi, sacris inicia
ti, & beneficia ecclesiastica obtinentes;
Card. Turrecrem. dict. §. primo distinct.
91. Paludan. in 4. distinct. 15. quest. 5. col.
prima & 2. d. Antonin. in 3. p. tit. 13. §. 4
Abulen. cap. 6. super Matth. Maior dict.
4. distin. 12. & est communis * opinio te- *
ste Nauarr. dict. tract. de oratione & hor.
canonic. cap. 7. num. 1. vers. secundo dico,
adeo vt qui istorum † omiserit recitare vel 8
omnes septem aut vnam peccat mortali-
ter Turrecrem. dict. §. 1. distin. 91. art. 5.
Siluestr. in summ. verb. Hora quest. 12.
Palud. dict. distinct. 15. quest. 5. colum. 5.
qui autem omnes septem nõ recitat semel
peccat mortaliter quia vna tantum ora-
tio est nisi delliberate proponat eas non
recitare Gerard. in tract. de hor. canon.
quest. 8. Nauarr. vbi supra & habens be-
neficium vltra peccatum † mortale tene- 9
tur restituere fructus perceptos quod quã
uis fuisset alias dubium vt patet ex dictis
per Abb. in cap. primo num. 5. de celebr.
miss. hodie tamen est clarum ex decreto
Leonis. X. facto in concilio lateranen. in
sess. 9. §. statuimus vtlicet videre in con-
stitutione XI. Leon. X. incipien. supernæ.
quod decretum est innouatum per consti-
tutionem Pij. V. incip. ex proximo qua-
rum constitutionum verba habentur per
Nauarr. in manual. cap. 25. num. 122. &
religiosi tenentur † quia ecclesia appro- 10
bat religiones ad vitam contemplatiuã
vt non solum pro semetipsis orent sed etiã
pro vniuersali ecclesia Diu. Ant. in 3. par.
tit. 14. cap. 4. §. 1. & sustentantur vt sint
ministri ecclesię Palud. in 4. distinct. 15.
q. 5. colu. prima quãuis Caietan. in sum.
verb. Horarum §. 1. contra dicat. Sacri † 11
initiati tenentur cum sint deputati ad mi-
nisterium diuinum cap. primo de celebr.
miss. & cap. presbiter distinct. 91. Præpos.
in cap. presbit. dist. 28. † non autem in mi 12
noribus ordinibus constituti vt est. * com- *
munis omnium sententia. Beneficiati † ve 13
ro tenentur vt suis ad Deum orationibus
intercedant pro laicis qui persoluunt de-
cimas & dicta beneficia fundarunt & lau-
dẽt Deum pro eis qui, id facere nequeũt
propter occupationes Card. Turrecrem.
dict. §. primo distin. 91. Diu. Ant. 3. part.
tit. 13. cap. 4. §. primo vnde redeundo
ad pre-

14 ad propositum si quis est constitutus in ordinibus sacris & habeat beneficium † licet illud beneficiũ resignet est tamen obligatus recitare horas Canonicas ratione ordinis sacri nam qui tenetur ex dupplici causa vna cessante remanet ex alia obligatus not. in §. affinitatis Instit. de Nuptijs.

Dubium tamen est quando teneatur resignatarius recitare horas? Nauarr. in dict. tract. de orat. & hor. canon. affirmat
15 teneri statim † post collationem acceptatam quia per solam collationem ante possessionem queritur ius in re & dominium cap. si tibi absenti cap. penult. de præben. lib. 6. cum ibi not. contraria tamen opinio est verior ac* crebrior & in praxi obseruata vt sit obligatus recitare horas post captã possessionem quia tunc fructus per-
16 cipit; & incurrit pœnam † restitutionis fructuum si post sex menses ab obtento beneficio non recitauerit horas vt expresse dicitur in dictis constit. Leonis. X. & Pij. V. de quibus Nauarr. in manual. cap. 25. nu. 122. & ita tenet idem Nauarr. cons. 14. de celebrat. miss.

17 Peccant tamen † accipientes beneficia & nescientes dicere horas vt egregie tradit Nauarr. in tract. de hor. canon. cap. 11. num. 20. arg. l. idem iuris §. vlt. ff. ad leg. aquil. ibi *Nemo debet accipere officium ad quod per insitiam non est idoneus.* Ideo inquit Na-
18 uarr. loco cit. num. 27. quod † expectantes beneficium vel per viam collationis vel per viam resignationis aut electionis vel presentationis debent sibi præparare breuiaria & discere modum recitandi horas vnde multo magis peccant accipientes beneficia & non dicentes horas ex argumento à maiori auth. multo magis C. de sacrosant. eccles.

DECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Resignans post renunciationem non tenetur residere.*
2 *Residentia ratione beneficij.*
3 *De Iure communi etiam beneficia simplicia requirunt residentiã licet contrarium seruetur de consuetudine.*
4 *Residere nihil aliud est quam deseruire.*
5 *Papa tenetur ad residentiam.*
6 *Papa habet curam omnium Christianorum.*
7 *Papa post renunciationem non tenetur ad residentiam.*
8 *Cardinalis tenetur residere in curia.*
9 *Cardinalis post renunciationem Cardinalatus non potest cogi stare in curia.*
10 *Patriarcha tenetur residere.*
11 *Primas tenetur residere non autem post cessionem.*
12 *Archiepiscopus cogitur residere.*
13 *Episcopus tenetur residere non autem post renunciationem.*
14 *Canonicus dum habet canonicatum debet facere residentiam.*
15 *Parochus tenetur residere.*
16 *Curatus post renunciationem non arctatur ad residentium.*
17 *Canonicus renuncians canonicatum reseruatis fructibus non potest agere aduersus resignatarium pro distributionibus quotidianis.*
18 *Resignatarius tenetur residere postquam cepit possessionem.*
19 *Capta possessione resignatarius est uere beneficiarius & debet ecclesiæ inseruire*
20 *Resignatarius ante captam possessionem non potest se ingerere in beneficio resignato.*
21 *Resignatarius non residens in beneficio resignato priuatur.*
22 *priuatio est pœna non residentium.*
23 *Cardinalis non residens in Curia post monitionem potest priuari.*
24 *Cardinales debent residere in Vrbe*
25 *Cardinales sunt latus Papæ.*
26 *Cardinales faciunt vnum corpus cum Papa.*
27 *Cardinales non possunt à Curia discedere sine licentia Papæ.*
28 *Tempore Iulij ij fuerũt aliqui Cardinales priuati.*
29 *Episcopus non residens in suo Episcopatu potest excommunicari.*
30 *Episcopus non residens post legitimam monitionem debet detrudi in monasterium.*
31 *Episcopus non residens potest priuari.*
32 *Qua pœna puniantur hodie Episcopi non residentes ex Concilio Tridentino.*
33 *Ex qua causa Episcopus possit abesse à suo Episcopatu.*
34 *Nimis uituperabile est Episcopis non residere.*
35 *Per residentiam saluti proximorum intenditur.*
36 *Malus prælatus valde nocet ecclesiæ Dei.*
37 *Malus prælatus non est ferendus.*
38 *Episcopus residens pluribus priuilegijs decoratur.*
39 *Episcopi non possunt citari nisi de commissione Papæ.*
40 *Episcopi non posset citari vt Romam veniant nisi ex causa ex qua venirent deponendi.*
41 *Causæ episcoporum cognoscuntur ab Auditore Cameræ.*
42 *Horatius Burghesius Auditor Cameræ laudatur.*
43 *Episcopi residentes possunt procedere aduersus quoscumque.*
44 *Episcopi residentes sunt exempti ob omnibus oneribus.*
45 *Episcopi residentes gaudent alternatiua.*

46 *Quid*

46 *Quid est alternatiua.*
47 *A principio collatio omnium beneficiorum spectabat ad Papam.*
48 *Papa est dominus omnium.*
49 *Romani Pontifices concesserunt Episcopis facultatem conferendi.*
50 *Quando Episcopi conferebant in omnibus mensibus gratiæ expectatiue non dabantur.*
51 *Gratiæ expectatiuæ non reperiuntur in libris decretorum.*
52 *Gratie expectatiue sunt prohibite a Concilio Tridentino.*
53 *Antiquo tempore confuse conferebant Episcopi.*
54 *Locus preuentionis inter Papam & Ordinarios.*
55 *Episcopi residentes possunt conferre in sex mensibus.*
56 *Episcopi non residentes habent quatuor menses.*
57 *Potestas & facultas videtur dari cumulatiue.*
58 *Episcopi absentes causa reipublice habent alternatiuam.*
59 *Absens ex iusta causa non dicitur abesse.*
60 *Curati non residentes quomodo puniantur.*
61 *Curati absque licentia Episcopi post monitionem possunt priuari.*
62 *Canonici non possunt ultra tres menses abesse.*
63 *Canonici non residentes qua pœna puniantur.*
64 *Canonici non interessentes diuinis officijs amittunt distributiones quotidianas.*
65 *Canonici non possunt percipere distributiones quotidianas tempore trium mensium, quibus licet abesse.*
66 *Beneficium simplex de Iure communi requirit residentiam.*
67 *Beneficiũ simplex de generali consuetudine non requirit residentiam.*
68 *Pensionarius non tenetur residere.*
69 *Pensio est beneficium.*
70 *Cap. 6. sess. 23. de reform. Conc. Trid. non comprendit pensionarium.*

Ecimo Quæro an resignans post renunciationem admissam & ibi consensum prestitum teneatur residere in loco beneficij vt antea tenebatur? omnium * docto. re-
1 cepta †sententia est negatiua, & ratio est †
2 euidens quia quis tenetur ad residentiam ratione beneficii Innoc. in c. cum ex tue de cleri. non residen. Archid. in c. peruenit
3 num. 4. 7. quest. 1. & de iure communi † etiam si simplicia beneficia requirunt residentiam Abb. in cap. super in ordinata num. 5. de preben. Archid. in cap. clericis sub num. 4. 21. quest. prima Dec. in cap. cum omnes num. 6. lect. prima de cõstit. Idem Dec. in c. de monacis §. ad hæc num. 6. de prebend. & in cap. peruenit nu. 2. & 4. de appellat. cum alijs allegatis a Gig. de pens. quest. 31. communis * opinio teste Nauarr. in suo manual. cap. 25. num. 121. quamuis contrarium seruetur * 4
de consuetudine ideo residere † nihil aliud est quam deseruire Archid. in dic. c. peruenit num. 7. 67. quæst. 1. cessante igitur beneficio per renunciationem cessat & obligatio residendi & deseruiendi in illo beneficio c. cum cessante de appell. & hæc conclusio nullam habet difficultatem & † ideo Papa qui tenetur ad residentiam 5
Io. selu. de benef. p. 4. quæst. 1. uers. siue etiam sit Papatus, propter curam quam habet † omnium Christianorum Card. Iacoba. de conc. lib. 10. art. primo num. 50. 6
& lib. 6. art. primo num. 5. & lib. 7. art. 7. num. 36. Albin. de Pontif. potest. in uerbo Diuini numinis nu. 81. Franc. Vargas. de anctho. Pontif. confirmatione 5. nu. 3. †. 7
post renunciationem amplius non tenebitur cum cesset causa propter quam tenebatur. & ideo † Cardinales qui tenentur 8
in curia Romana residere Abb. in cap. 1. num. 2. vers. nota primo de cler. non residen. Præpos. in cap. filium vestrum. nu. 2. prima quæst. 1. Dominic. Sot. quem refert & sequitur Alfons. Hoied. de in compat. benef. p. 1. cap. 2. num. 6. & sub num. 15. & 2. par. cap. 2. num. 2. Hostiens. in cap. Bonæ memor. num. 1. de postulat. prelat. † 9
post renunciationem Cardinalatus non coguntur in curia permanere cũ cesset causa obligationis & ita * communiter seruatur. Hinc † etiam Patriarcha qui tenetur 10
residere Gig. de resid. episcop. cap. vlt. num. 5. Dominic. sot. lib. 2. de iustit. & iur. quæst. 3. Hoied. dict. tract. p. prima cap. 17. num. 1. post illius renunciationem amplius non tenebitur.

Hinc etiam † Primas qui tenetur reside- 11
re Gig. loc. citat. Thom. Campeg. de resid. episc. Hoied. dict. cap. 17. num. 1. post renunciationem amplius nõ astringitur: Hinc † etiam Archiepiscopus qui tene- 12
tur etiam residere Caietan. de pastor. residen. Dominic. sot. dic. lib. 2. de iust. & iur. q. 3. & alij * communiter infra citãdi post renunciationem Archiepiscopatus non tenebitur quia cessat causa obligationis & ita * cõmuniter practicatur. Hinc etiã † epi 13
scopus qui tenetur in suo episcopatu residere D. Tho. 2. 2. q. 185. ar. 5. & ibi Caiet. Turrecrem. in c. peruenit in principio 7. quæst. 1. Gig. dic. tract. c. 2. Card. Albaa.

de auctoritat. Papæ p.2. num. 36. post re-
nunciationem Episcopatus non tenebitur
eum cesset causa ex qua tenebatur & ita
seruari videmus.
14 Hinc † etiam Canonicus qui tenetur re-
sidere in suo Canonicatu Abb. in cap. di-
lecti num. 1. & 2. cum sequen. & ibi Bald.
* & Dec. num. 1. de appell. idem Abb. in
cap. inter quatuor num. 1. & 6. Imol. & *
communiter alij de cleric. non resident.
Archidiac. in cap. si qui num. 1.7. quæst. 1.
Hostien. in summ. tit. de præbend. num. 1.
Io. Selu. de benef. p.4.1. quæst. num. 3. Re-
buff. in sua prax. tit. dispensatio. de non re-
sidendo num. 1. post renunciationem cano-
nicatus non tenebitur, quia cessat causa
obligationis vt supra.
15 Hinc etiam † Parochus & habens cu-
ram animarum qui tenetur residere vt *
communiter tradunt Docto. in cap. de mul-
ta de præbend. & ibi Abb. nu. 2. cap. non-
nulli de cleric. non residenr. cap. ordinarij
de off. ordin. lib. 6. cap. cū singula de præ-
ben. eodem lib. clemen. gratiæ de rescrip.
extrauag. execrabilis Ioan. 22. de pręben.
16 cap. quia in tantum de præben. † post renū-
ciationem non tenebitur ad residentiam
cum cesset causa cur tenebatur, idest cura
animarum Ecclesiast. cap. 32. Ezzechiel.
cap. 3. & cap. 34. Ierem. cap. 12. Ioan. cap.
10. Petr. in prima cap. 5. Paul. att. 20. Da-
mas. Epist. 4. late Gregor. in suo pastoral.
& plurima huius generis deduxi in tract.
de resident. benef. quem præ manibus ha-
beo: & hæc procedunt etiam si quis resi-
17 gnaret reseruatis † omnibus fructibus stal-
lo in chorum namque iste non potest age-
re aduersus resignatariū pro distributio-
nibus quotidianis quia illas amisit ob nō
* residentiam vt fuit resolutum in vna * Bur-
gens. fructuum 29. Octobris 1584. coram
Cantuccio.
Dubium tamen est quando tenetur resi-
** gnatarius residere communis * opinio ex *
18 stilo ab omnibus recepta † est vt teneatur
residere post quam ceperit possessionem
19 illius beneficij resignati, quia tunc est, † ve-
re beneficiatus & ad eum spectat inserui-
re in illo beneficio Dec. in cap. cū omnes
nu. 6. lectu. prima de constitut. Proposit. in
c. si quis nu. 2. distin. 92. Marc. Ant. Marsil.
de reddit. eccles. cap. 20. nu. 1. cū sequent.
20 & hoc nota quia post † consensum præsti-
tum & ante captam possessionem non po-
test se ingerere in illo vti latissime dice-
tur, vnde requiritur possessio.
Et non ab re erit quærere qua pœna pu-
niatur resignatarius non residens in bene-
ficio resignato post captam illius beneficij
possessionem? communis * responsio docto- *
rum † est esse priuandum Hostiens. in cap. 21
peruenit nu. 4. de appell. & in summ. tit.
de cleric. non resident nu. 3. & sub nu. 5. nā
hæc ex * frequentiori calculo doctorū † est 22
pœna non residentium Siluestr. in summ. *
verb. residentia num. 5. Benedit. Capra in
tract. fallent. reg. 91. num. 42. cum alijs vt
per Io. Selu. de benef. lib. 4. cap. 3. in princ.
Alfons. Hoied. de incōpat. benef. p. 1. c. 4.
Rebuff. in prax. in tit. de mod. amitt. benef.
num. 50. sed quia huic opinioni aduersa-
tur Card. Alex. in cap. si quis in clero nu.
4.7. quæst. 1. ex illo tex. & alijs; ideo sigil-
latim in materia vtili residentię sunt con-
siderandi plures casus, quamuis aliqui
ipsorum ad rem nostram non faciant, &
quid hodie seruetur ponendum: quorum
primus erit in † Cardinali non residentę 23
in curia, qui poterit post monitionem pri-
uari, vt probatur in cap. ex gestis de cle-
ric. non residen. vbi * omnes doctores, &
in specie optime Abb. num. 2. versic nota.
tertio & Leo X. in constitutione ædita in
Conc. Lateran. de anno 1515. incipien.
supernæ in Bullario vndecima in ordine,
statuit vt omnes † Cardinales in Romana 24
curia resideant, & imponit pœnam aduer-
sus inobedientes & patet ex constitutio-
ne Pauli IIII. fol. 578. in Bullario, cū sint † 25
latus Papæ Hostiens. in cap. dilectus num.
2. de præbend. & faciant vnum corpus
cum † Papa Idem Hostiens. in cap. anti- 26
qua de priuileg. Archid. in cap. cū redem-
ptor & cap. Abbatibus 12. q. 2. Roman.
cons. 418. & ideo non possunt Cardinales
a curia discedere sine † licentia Papæ Car- 27
dinalis Alex. in cap. filium vestrum num.
2. 1. quæst. 1. & satis colligitur ex allega-
tis cōstitutionibus Leonis X. & Pauli IIII.
& huiusmodi priuatio hodie † non irroga- 28
retur nisi ob comptentum magnum, vt ac-
cidit tempore Iulij ij. vt per Guicciardin.
lib. 9. & 10.
Secundus casus est in Episcopo non re-
sidente in suo Episcopatu, † nam in Con- 29
cilio Niceno fuit statutum posse excom-
municari post monitionem, vt habetur in
cap. si qui vero 7. q. 1. in Concil. Agaten.
vt pos-

vt possit triennio a communione suspendi vt habetur in cap. si quis 7. quæst. 1. Gregorius Papa Anthemio subdiacono lib. 5.
30 Epistola 22. cap. 123. scribit Monasterio † esse detrudendum post legitimã monitionem, vt dicitur in cap. peruenit 7. quæst. 1. & ibi Præpos. in princ. Gig. de resid. Episcop. cap. 3. num. 14. Innocent. III. in cap. qualiter de cleric. non resident.
31 pœnam † priuationis imponit hoc idem videtur facere Iustinianus Imperator in authen. quomodo oporteat Episc. coll. 9. §. & illud & in Auth. de sanctiss. Episcop. §. interdicimus Duran. de mod. gener. Conc. celebran. rubr. 35. num. 5.

32 Hodie autem † seruatur quod dicitur in cap. primo §. si quis sess. 6. de reform. sub Paulo III. in Concil. Trident. vbi dicitur, quod si absque causa rationabili per sex menses abfuerint incurrant ipso iure pœnam quartę partis fructuum vnius anni, & si per alios sex mẽses perseuerauerint amittãt aliam quartam partem fructuum fabricæ Ecclesię, aut pauperibus loci applicandam; crescente contumacia Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes, Episcopus antiquior Metropolitanum absentem, sub pœna interdicti infra tres mẽses denunciare debent summo Pontifici, qui prouidebit pro vt contumacia exegerit, & de pastoribus vtilioribus prouidere poterit, & hoc fuit confirmatum per Pium IIII. vt patet in sua constitutione 17. incip. de salute gregis sub datum Romæ anno 1560. pridie nonas Octobris Pontificatus anno primo. Idemque postea fuit innouatũ in eodem Conc. Trident. vt patet in cap. primo sess. 23. de reform. §. si quis autem sub eodem Pio IIII. vbi etiam & clarius exprimitur dictos fructus amitti absque declaratione, & ideo esse restituendos, tamquã male perceptos si perceptos esse contra ipsius decreti dispositionem reperiatur, & causæ ex quibus licet abesse ibi exprimun-
33 tur,† scilicet ob euidentem Ecclesiæ aut Reipublicæ vtilitatem pro vt summ. Pontifex iudicauerit Gig. de residen. Episco. cap. 12. num. 6. nimis enim vituperabi-
34 le † est Episcopis non residere, & imputatur leuitati ac impudentiæ Turrecrem. in cap. peruenit 7. quæst. prima & in cap. non
35 cessat 2. quæst. 7. nam neglegit † operationem per quam saluti proximorum intenditur D. Thom. 2. 2. quæst. 185. artic. primo & quæst. 184. artic. 5. Archiep. Florent. in sum. p. 3. titul. 20. cap. primo & ob id solet dici quod nemo plus nocet in
Ecclesia Dei † quam malus Prælatus D. 36
Gregorius in suo pastoral. par. prima cap. 2. Turrecrem. in cap. Nemo 83. distinct.
& tali casu † nõ esse ferendum docet Petr. 37
de Baisio in direct. elect. in 3. p. cap. 49. nu. 9. & è contrario residens vltra q̃ facit
q̃ debet pluribus priuilegijs † decoratur, 38
nam residẽtes non possunt citari ad conparendum in Romana curia pro quocumque
delicto & a quocumque Iudice † nisi de commissione Papæ vt voluit bon. memor. Pius IIII. in dict. constitutione 17. incipient. de salute Gregis anno primo, & in §. eosdem. ad quod facit tex. Conc. Trident. cap. 6. sess. 13. de reform. dum
vult Episcopos † non posse citari, vt Ro- 40
mæ veniant nisi ex causa, ex qua veniret deponendi, & ex speciali commissione summi Pontificis, vt dicitur in cap. 5. sess. 24. de reform. ex auctoritatibus & rationibus quas ponit Leli. Iordan. in tract. de origin. Rom. sed. per totum: Et hodie
has causas † Episcoporum ex speciali mã- 41
dato summi Pontificis, ac eius facultate ordinaria cognoscit, & iudicat Auditor Cameræ, qui nunc est Illustrissimus & Re-
uerendissimus Dominus Horatius † Bur- 42
ghesius vir tum vitæ integritate tum doctrinæ magnitudine & experientia nulli inferior. Et Episcopi residentes gaudent
prærogatiua † vt possint in quibuscumque 43
ciuilibus & criminalibus & mixtis causis contra quoscumque clericos etiam exemptos ac regulares extra claustra degentes procedere vt in eadem constitutione. 17. Pij IIII. dicitur in §. & insuper ad quod facit cap. 4. sess. 24. Concil. Trident. de reform. & cap. 3. sess. 6. de reform. & cap. 14. sess. 25. de regular.

Ac † etiam sunt exempti ab omnibus 44
oneribus ordinarijs & extraordinarijs vt idem Pius IIII. voluit in citata constitutione 17. §. Nec non.

Et insuper † Episcopi residentes gau- 45
dent alternatiua, vt possint conferre in
mensibus † Februarij, Aprilis, Iunij, Augu 46
sti, Octobris, & Decẽb. vt scribit Staphil. de expectat. nu. 6. Sarn. in eod. tract. nu. 13. Pius V. in constitutione 164. incipien. sanctissimus anno 1566. Pontif. anno primo.

Gregorius XIII. in constitutione 6. inci-
pien. sanctissimus anno 1572. Pontif. anno
primo, & D. N. Sixtus V. in constitut. 18.
incipient. Sanctissimus anno 1585. Pon-
tific. anno primo, a Principio enim colla-
47 tio † omnium beneficiorum ad Roman:
Pontificem spectabat in Vrbe & in toto
Orbe cap. 2. de præbend. lib. 6. clement.
2. vt lit. penden. Archid. in cap. statutum
sub num. 3. de præbend. lib. 6. Gaspar. de
Perus. in tract. reseruat. benefic. in prin-
48 cipio num. primo, quia ipse † est Domi-
nus omnium cap. postquam §. his ita in
principio 1. quæstione 2. cap. si quis dein-
ceps 17. quæst. 4. cap. si quis requirit 27.
quæst. 1. cap. Adrianus distinct. 68. cap.
cuncta. 9. quæst. 3. cap. omnis anima de
cens. cap. primo in fin. de pœnitent. di-
49 stinct. 6. Postea vero attribuerunt † Ro-
mani Pontifices Episcopis omnimodam
potestatem conferendi in eorum Ecclesijs
Innoc. in cap. postulasti de iure Patronat.
gloss. magna in cap. quamquam eodem
tit. lib. 6. cum alijs vt per Abb. in disputat.
sua incip. Augerio in secundo dub. prin-
cipali colum. 2. versic. secundo probatur
& in cap. 2. not. 2. de restitut. spoliat. & in
cap. cum olim colum. 2. de maior. & obe-
dient. & tunc cœperunt Episcopi habere
dispositionem omnium beneficiorum suæ
diocesis cap. regenda 10. quæst. 1. cap.
omnes basilicæ 16. quæst. 1. cap. conquæ-
rente de offic. ordinar. cap. quia diuersi-
tatem de concess. præben. cap. ad aures
de excessibus prælat. Rot. decis. 4. de con-
50 cess. præbend. in nou. † & eo tempore gra
tiæ expectatiuæ a summo Pōtifice nequa-
quam concedebantur Ioan. Andr. in ad-
dit. ad speculat. rubr. de concess. præben.
Aeneas de Falcon. de reseruat. benefic.
num. primo prælud. 1. & ideo non repe-
51 riuntur in libris † decretorum Ioan. Andr.
in cap. duobus de rescript. lib. 6. Abb. in
cap. mandatum colum. 2. eodem titul.
Postea inceperunt summi Pontif. dare li-
teras expectatiuas parce tamen Abb. in
cap. constitutus primo not. de rescript. &
demum indistincte vsque ad prohibitio-
52 nem factam † per Concilium Trident. cap.
19. sess. 24. de reform.
53 Nec reperiebatur limitata potestas †
Episcoporum, sed confuse ipsi confere-
bant ac etiam Papa & inter illos erat lo-
54 cus præuentioni † ex quo collatio primo
facta præferebatur cap. duobus vbi gloss.
in verb. si apparet de rescript. lib. 6. gloss.
in cap. si à sede de præben. lib. 6. cum alijs
vt per Menoch. tract. de arbitr. iudic. cas.
48. num. 1. cum sequen. vnde plures orie
bantur lites, ideo vsus successiue introdu-
xit vt Episcopi † residentes haberent sex 55
relatos menses Episcopi vero non resi-
dentes quatuor dumtaxat † scilicet men- 56
sem Martij, Iunij, Septembris, & Decem-
bris vt ex citatis constitutionibus appa-
ret. Quare potestas ipsorum Ordinario-
rum generalis in omnibus mensibus ho-
die est limitata Rot. decis. 4. de præbend.
in nou. & decis. 27. eodem titul. & lib.
Cardinalis Paris. consil. 34. in princip.
volum. 4. Cassador. decis. 4. num. 2. de
præbend. Crauett. consil. 322. colum. 2.
namq; quamuis Romani Pontifices tran-
stulerint omnimodam potestatem circa
hoc, multo maiorem tamen penes se re-
tenuerunt cap. dudum §. not. cap. quam-
uis 2. de præbend. Cald. consil. 3. de præ-
bend. & huiusmodi † potestas videtur da- 57
ta accumulatiue non priuatiue Ioan. Mo-
noch. in cap. si eo tempore de elect. lib.
6. Bald. in cap. primo in principio qui feu
dare pos. Selu. de benefic. p. 3. quæst.
29. Rip. lib. primo respons. cap. 15. Sta-
phil. tract. de expectat. num. 8. & fuit re-
solutum in his terminis * mense Ianuario *
de anno 1538.
Et hanc alternatiuam habent Epi- 58
scopi absentes causa Reipublicæ vt cen-
suit * sacra congregatio Concilij 9. Iulij *
1573. quia absens † ex iusta causa non 59
dicitur abesse cap. ex parte 2. de cleric.
non resident. cap. vnico eodem tit. lib. 6.
gloss. in cap. de cætero extr. eod. tit. Card.
in clement. vt hi qui quæst. 9. de ætat. &
qualit. Card. Paris. cons. 31. num. 3. & 4.
volum. 4. Federic. de Sen. cons. 246. Cald.
consil. 17. de præbend.
Tertius casus in † curatis non residen- 60
tibus, namque Concilium Trident. dict.
cap. primo sess. 23. de reform. in §. eadem,
omnino mandat idem obseruandum quo
ad culpam, amissionem fructuum, & pœ-
nas, vt dictum est de Episcopis & * stilus *
obseruat, vt si habentes curam animarum
discedant † absque licentia Episcopi post 61
monitionem possint priuari vt etiam ex-
primitur in dict. cap. 1. §. quod si per edi-
ctum citati.

Quar-

Quartus casus in canonicis non residẽ-
tibus, Concilium Tridentinũ cap. 12. sess.
62 24. de reform. §. prætereà disponit † vt eis
non liceat vltra sex menses ab eisdem ec-
clesijs quolibet anno abesse alioquin pri-
63 mo anno priuetur † vnusquisque dimidia
parte fructuum secũdo anno priuetur om-
nibus fructibus, crescente vero contuma-
tia priuetur canonicatu. Et si canonici
64 aliqua die non inseruiunt † amittunt di-
stributiones quotidianas illa die compe-
tentes cap. vnico de cleric. non resident.
vbi Geminian. Anchar. Franc. & alij* om
nes Io. Selu. de benef. p. 4. quæst. 1. Alfons.
Hoied. de incompat. benef. p. prima cap.
17. num. 3. & faciunt cap. peruenit el. 2.
de appellat. cap. inter quatuor de cleric.
non resident. cap. ad audientiam & cap.
de cætero eodem titul. & dicto tempo-
65 re trium mensium † quo licet abesse, ca-
nonici non poterunt percipere distribu-
tiones quotidianas vt censuit sacra* con-
gregatio Conc. etiam si consuetudo esset
in contrarium, vt in vna Toletan. die se-
cundo Augusti 1584. censuit eadem sa-
cra congregario.
66 Quintus casus † in habentibus benefi-
cia simplicia; quia quamuis de iure com-
muni teneantur ad residentiam cap. san-
ctorum distinct. 70. cap. ex parte de offic.
Vicar. cap. conquerente de cleric. non re-
sident. Hostien. Innocen. & Ioan. Andr.
in cap. vlt. de cleric. non resid. Petr. Re-
buff. in prax. titul. de dispens. de non re-
siden. Ioan. Selu. de benefic. 4. p. quæst. 1.
& est* communis opinio teste Nauarr. in
Manual. cap. 25. num. 12. Generalis ta-
67 men consuetudo* totius orbis † est in con-
trarium vt attestatur Hoid. de incompat.
benefic. p. prima cap. 17. num. 26. & vali-
da est Panormitan. in cap. tuæ. in fine
de cleric. non residen. & in cap. cum om-
nes num. primo de constitut. & est* com-
munis opinio teste eodem in cap. extir-
pandæ §. qui vero num. 31. de præbend.
Mandos. regul. prima Cancell. quæst. 13.
num. 8. & in addict. ad alleg. Lap. 35.
in liter. B. ideo nulla erit dubitatio; si-
cuti neque in pensionarijs qui nequaquã
68 tenentur † ad residentiam Arebid. in
cap. vlt. quæst. 11. de cleric. non residen. &
in cap. quamuis. el. primo num. 2. versic.
prouideri Ioa. Andr. in verb. in pensione
Franc. in 2. not. Anchar. num. 2. versic. ter
tio collige Geminian. in finalibus verbis
de præbend. lib. 6. Io. Anan. in cap. non
satis colum. 2. de simon. Sarn. de annal.
quæst. 21. Gig. de pension. quæst. 31. num.
4. & est communis* opinio cum pensio † 69
non sit beneficium Abb. in cap. ad audien
tiam 2. de rescript. & ibi Felin. Selu. de
benefic. par. prima q. 3. Alfons. Hoied. de
incompat. benef. p. 1. in præfat. nu. 3. &
in par. 2. cap. 7. num. 4. Sarn. de grat.
expectat. verbo gratias num. 92. Staphi-
lus in eodem tractat. verb. forma nona
num. 12. Ideo censuit sacra congrega-
tio* Concilij 19. Iunij 1586. † cap. 6. sess. 70
23. de reform. non comprehendere eum
cui fuit reseruata pensio vti clericum si nõ
incedat in habitu & tonsura.

VNDECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Commissa causa canonico vel N. habenti dignitatem an ea renunciata possit de illa causa cognoscere & num. 6.*
2 *Committitur causa contemplatione dignitatis.*
3 *Causæ committuntur à Sede Apostolica constitutis in dignitate.*
4 *Legatus causam inchoatam finire non potest per regressum prouinciæ.*
5 *Successor succedit in locum prædecessoris.*
7 *In qualibet dispositione spectatur initium.*
8 *Origo spectanda.*
9 *Satis est quod qualitas adsit tempore quo dispositio sumpsit exordium.*
10 *Qualitas iuxta verbo intelligenda secundum tempus verbi.*
11 *Sufficit quod dignitas semper existat.*
12 *Quoties in commissione exprimitur nomen proprium siue præcedat siue subsequatur, delegatio videtur personalis.*
13 *Nomen proprium si præcedat semper facit delegationem personalem.*
14 *Ratio finalis cur causa debet committi constitutis in dignitate, est quia hi præsumuntur periti.*
15 *Accipiens qualitatem repugnantem effectus est indignus.*
16 *Mortuo eo cui fuit causa commissa succedit successor si delegatio fuit facta per nomen dignitatis, alias extinguitur.*
17 *Commissio facta Vicario expresso nomine dignitatis, transit ad successorem.*

V Ndecimo quæro si causa fuit comissa N. canonico aut constituto in alia dignitate qui post datam & receptionem literarum resignauit canonicatum vel aliam dignitatem in fauorem Petri an ipse resignans possit cognoscere & decidere causam illam vel resignatarius? Abb. in cap. quoniam Abbas sub num. 8. in fin. vers. ex
1 prædictis † tenet resignantem de illa non
2 posse cognoscere primo mouetur † quia commissio fuit realis & facta contemplatione dignitatis vt not. in cap. statutum de rescrip. lib. 6. qua cessante cessat delegatio cap. cũ cessante de appellat. quia peruenit ad casum a quo incipere non pote-
3 rat l. si ame. ff. de iudic. 2. quia † cum causæ debeant committi constitutis in dignitate ne Papa & sedes Apostolica a vili mi nistro representetur dic. cap. statutum de
* rescrip. lib. 6. vbi * communiter docto. notant post Gloss. in verb. cõmittantur hæc ratio militat non solum respectu principij sed etiam circa medium & finem causæ; namque qualitas dignitatis videtur denotare causam successiuam & permanentem cum eadem ratio militet etiam in omnibus casibus arg. l. illud. ff. ad leg. aquil.
4 tertio accedat quia legatus † causam inchoatam finire non potest post regressum cap. nouit de offic. deleg. quia exeundo prouinciam amittit dignitatem, quam habebat l. 3. ff. de off. præsidis. & ex mutatione status videtur mutata persona cap. feminæ distinctione 50. cap. primo distinctione 23.

Quare successor in dignitate cogno-
5 scet de illa causa, nã quoties cõmissio † facta est loco & non personæ si existens in dignitate amittit illam dignitatem, vel transit ad aliam, tunc successor cognoscet, In-
* nocen. & alii * communiter pro vt de communi attestatur Abb. dict. cap. quoniam Abbas sub num. 8.

6 His tamen non obstantibus † contraria
* opinio verior & * communis est vt ipse resignans post renunciationem possit cognoscere si tempore commissionis erat canonicus vel in dignitate illa constitutus quã opinionem tenuit gloss. in dic. cap. statutum in verb. canonico vers. & si tempore datę de rescript. lib. 6. Archid. nu. 3. vers. & quid si, Ancharan. nu. 5. vers. quarto quæro Geminian. num. 9. & alii omnes * *
idem Geminian. in cap. licet canon. in principio colum. 3. de elect. lib. 6. Card. Zabarell. in clem. & si pricipalis in 6. q. de rescrip. Abb. cons. 93. col. 3. lib. 2. Paul. de castr. cons. 327. ad primum in 3. dub. cum aliis citatis per Dec. in dic. cap. quoniam Abbas nu. 56. qui attestatur hanc esse * *
communem opinionem & ibi Bero. num. 95. Felin. num. 5. vers. sed numquid & sequuntur alii, & ego cum illud capitulum interpretarer hanc opinionem defendi.
Primo † quia in qualibet dispositione spe 7
ctatur initium cap. primo de rescrip. cap. si eo tempore & cap. dudum de elect. l. femine. ff. de senat. l. cæcus de iudit. † & ori- 8
go. l. 3. c. ad macedon. l. si procurator primo respon. ff. mãd. l. clam possidere. ff. de acquis. possess. vbi Ias. in 6. not. Mariani soc. sen. in cap. veniens sub num. 52. de acccusat. Cesal. cons. 133. num. 23. lib. primo sed tempore commissionis erat in dignitate vnde sufficiet vt huiusmodi qualitas affuerit tẽpore † quo dispositio sum- 9
psit effectũ l. 2. ff. de auro & argent. legat. l. ex facto §. si quis ff. ad trebell. 2. quia cũ dict. cap. statutum requirat vt causæ committantur habentibus dignitatem ecclesiasticam videtur tex. requirere dignitatem tempore commissionis, nam qualitas † iũcta verbo vel participio verbi est 10
intelligenda secundum tempus verbi vel participij l. in delictis §. extraneus. ff. de noxal. vbi Alex. l. Titius. ff. de testam. militar. late Bart. in l. ex facto in principio ff. de vulgar. & pupillar. idem Bal. in l. precipimus §. sane C. de appell. & ibi Bal. in fin. idem Bal. in l. predia col. vlt. vers. extra quæro C. de fidecommis. & per consequens sufficiet quod dicta dignitas † se- 11
mel existat licet postea deficiat l. in substitutione ff. de vulgar. & pupillar. l. hæred. ff. ad trebell. cum aliis vt per Archidiac. in dict. c. statutum num. 5. in fin. Bal. in l. generaliter col. 6. vers. & ex prædictis C. de episc. & cleric.

Non obstant argumenta in contrarium adducta nam ad primũ respondetur quod fuit contemplata dignitas vt ille sit capax commissionis; data igitur capacitate ab initio licet deficiat poterit tamẽ de ea causa cognoscere vt ex supra dictis liquet eoque magis quia quoties † exprimitur in 12
commissione nomen proprium & dignitatis si-

tis siue nomẽ proprium precedat vel sub-
sequatur delegatio videtur personalis
& non realis vt tenuit Imol. dict. cap.
quoniam Abbas colum. penult. qui dicit
fuisse opinionẽ Abbat. & Ioan. Alex. cons.
175. col. penult. lib. 5. Ber. in dict. ca. quo-
niam Abbas. n. 91. & n. 92. dicit esse in pũ
13 cto iuris veriorẽ & substentabilẽ † & si prę-
cedit nomen propriũ absq; dubio delega
tio dicitur personalis Abb. in cap. manda
to colum. 2. de præsump. Batt. in l. si com-
munis seruus ff. de stipul. seruo. commu-
* nis * opinio teste Ber. dict. num. 91. Dec.
* num. 41. & alij * omnes. Ad secundum ar
gumentum responsio colligitur ex supe-
rius adductis & dicit Imol. in clemen. &
si principalis colum. 4. de rescript. quod
præallegata ratio non videtur finalis, sed
14 impulsiua, ratio enim † finalis illa est quia
constituti in dignitate præsumuntur peri-
ti & honestiores argum. cap. cum in cun-
ctis de elect. vnde licet cesset dignitas præ
sumptio peritiæ remanet propter qualita-
tem præcedẽtem ac etiam honestatis Ge-
minian. dict. cap. statutum sub num. 8. Ad
tertium respondetur differentiam esse in-
ter legatum finita legatione & hunc, quia
ibi nulla est iurisdictio hic vero secus. Ac-
cedat quia legatus legatione finita co-
gnoscit de causa sibi commissa expresso
nomine proprio Abb. dict. cap. quoniam
Abbas. num. 11. verb. dubitatur versic.
* quæ opinio & est * communis opinio teste
Bero. ibi sub num. 102. versic. in hac ta-
men quæstione.

Concludendum igitur est resignantem
& non resignatarium posse cognoscere de
illa causa secundum quam opinionẽ fuit
* iudicatum in Sacra congregatione * Con-
cilij die 21. Maij 1587. in qua fuit propo
situm dubium hoc. An si is qui tempore
commissionis reperiatur constitutus in di-
gnitate & designatus inter iudices syno-
dales si eam dignitatem resignauerit pos-
sit de eadem causa cognoscere vel potius
is qui eam dignitatem postea obtinuit
vel neuter. ? Congregatio censuit resi-
gnantem posse cognoscere etiam post re-
nunciationem.

15 Hanc autem conclusionem † limita non
procedere si ille qui resignauit eam digni
tatem accepit qualitatem repugnantem
& effectus est incapax illius delegationis
vt quia cõtrhaxit matrimonium vel quid
simile fecit, nam hoc casu non poterit de
illa causa cognoscere Cardin. Zabarell.
in dict. clement. & si principalis in quæst.
6. vbi Imola. colum. 4. & est communis * *
opinio.

Quando autem ille cui causa fuit dele-
gata moritur communis * distinctio est † 16
quod aut delegatio fuit facta expresso no *
mine dignitatis aut expresso nomine pro-
pro. Primo casu transit ad successorem.
Secundo casu extinguitur morte vt egre-
gie probat dict. cap. quoniam Abbas de
offic. deleg. Specul. in eodem titul. §. vlt.
Bal. in l. more in 3. quæstione ff. de iurisd.
omn. Iud. Gemin. consil. 64. colum. 2. com
munis opinio * vt per Dec. qui alios citat *
in dict. cap. quoniam Abbas in 3. nota. n.
13. & ratio est quia dignitas numquã mo-
ritur cap. si gratiose de rescrip. lib. 6. quod
exemplificatur in Episcopo Abbate ac si-
milibus. Ita etiam commissio facta † Vi- 17
cario Episcopi expresso nomine dignita-
tis transit ad successorem vt tenuit Paul.
de Eleaz. in dict. clemen. & si principalis
de rescript. Abb. in dict. cap. quoniam
Abbas. num. 11. & fuit resolutum in Ro-
ta in vna † Senen. canonicatus & præben- 18
dæ coram D. Reumano die 25. Octobris
1546. teste Put. decis. 487. lib. 2. Cætera
vero pertinentia ad hanc materiam late
deduxi in interpretatione dict. cap. quo-
niam Abbas.

DVODECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Resignans non potest pænitere.*
2 *Renuncians tacite non potest pænitere.*
3 *Resignans post admissam renunciationem non potest contrauenire.*
4 *Admissa resignatione dicitur res perfecta.*
5 *Admissa resignatione vere vacat beneficium.*
6 *Proponens resignare & constituens procuratorem potest pænitere.*
7 *Proponens donare potest pænitere.*
8 *Confessio acceptata reuocari non potest.*
9 *Renunciatio primæ genituræ non potest reuocari.*
10 *Literæ renunciationis non præsentatæ non præiudicant.*
11 *Nuncius antequam præsentet quæ habet in mandatis non nocet.*
12 *Renũciatio præsentata superiori potest reuocari.*
13 *Renunciatio præsentata superiori antequam sit acceptata non nocet.*

14 Re-

14 *Renunciatio conditionalis potest reuocari.*
15 *Ordinarius admittens renunciationem statim facit vacare beneficium.*
16 *In Renunciatione quæ fit coram summo Pontifice licita est penitentia post admissionem vsque ad præstitũ cõsensum in Camera vel Cancellaria.*
17 *Signatura Papæ perficit resignationem.*
18 *Signatura Papæ habet tacitam conditionem quatenus supplicantes persistant in eadem voluntate.*
19 *Consensus retrotrahitur ad diem datæ & sub dicta data expediuntur literæ.*
20 *Ante præstitum consensum in Cãcellaria vel Camera resignatio non dicitur in totum perfecta.*
21 *Literæ resignationis non expediuntur nisi fuerit datus consensus per principalem, vel procuratorem.*
21 *Consensus attendendus est quia perficit actum.*
23 *Sine consensu resignatio est nulla.*
24 *Consensus præstitus alibi quam in Camera vel Cancellaria non prodest.*
25 *Dum superest aliquid agẽdum nihil dicitur actũ.*
26 *Post porrectam supplicationem per resignantem licita est pænitentia.*
27 *Post signatam supplicationem resignationis licitum est resignanti pænitere.*
28 *Sola signatura Papæ dat Ius in beneficio.*
29 *Resignans priuatur beneficio præstito consensu.*
30 *Consensus non retrotrahitur ad diem datæ quando medio tempore superuenit pænitentia resignantis.*
31 *Resignans potest penitere quamuis datata sit supplicatio resignationis.*
32 *Paruæ datæ effectus.*
33 *Supplicatio signata in vita resignantis potest perfici per legitimum procuratorem post mortem.*
34 *Prælatus fit ex sola pronunciatione Papæ.*
35 *Parua data remanet pœnes partes vt plurimum.*
36 *Pontifex concedit beneficia.*
37 *Procurator potest consensum extendere post mortem resignantis si eo viuente fuit signata supplicatio.*
38 *Gratia dicitur informis literis non expeditis.*
39 *Resignans potest pænitere etiam post solutam compositionem.*
40 *Solutio compositionis non abdicat ius.*
41 *Resignans potest pænitere etiam post registratam supplicationem.*
41 *Resignans potest pænitere etiã post extensum paruum consensum.*
43 *Resignans potest pænitere etiam si iurauerit consensum præstiturum.*
44 *Procurator constitutus ad renunciandum cum iuramento de non reuocando potest reuocari non obstante iuramento.*
45 *Resignans potest pænitere etiam si se obligauit in forma Cameræ dare consensum.*
46 *Consensus qui præstatur in Camera vel Cancellaria dicitur formalis.*
47 *Resignans potest reuocare procuratorem constitutum ad resignandum, & reuocare paruum consensum.*
48 *Reuocatio consensus etiam nulliter facta tenet.*
49 *Resignans potest pænitere etiam in præiudiciũ resignatarij in cuius fauorem erat signata supplicatio.*
50 *Resignans potest pænitere & retinere beneficium vel in fauorem alterius resignare.*
51 *Literę sine consensu expediri non possunt.*
52 *Permutantes possunt pænitere & cum alijs permutare ante consensum datum.*
53 *Permutantes non possunt pænitere post præstitum consensum in Camera vel Cancellaria.*
54 *Resignãte mortuo post signatam supplicationem, ante vero consensum præstitum beneficium vacat per mortem.*
55 *Inter duos resignatarios præfertur anterior in cõsensu quamuis posterior in data.*

DVodecimo Quęro, an resignans † beneficium possit 1
penitere? communis, * Et vulgaris conclusio Doct. est negatiua, quam tenent passim Doctores. infra citandi Rebuff, cons. 38. num. 10.

Quæ etiam procedit in renunciatione † 2
tacita, vt in facti contingentia respondit Rebuff. cons. 36. num. 12. Declara hanc cõclusionem * communem procedere † dum 3
modo fuerit admissa resignatio per superiorem, nam tunc preiudicat, & incipit preiudicare, & non potest resignans pœnitere, & reuocare resignationem, Antonius de Burr. in cap. quidam, num. 7. & 9. de renunc. Put. decis. 523. num. 1. lib. 2. Cel. Vgo cons. 43. num. 2. & cons. 78. nu. etiam 2. Bursat. cons. 393. nu. 12. li. 4. Gemin. cap. 2. colu. 2. vers. quid si clericus de renunc. lib. 6. Tiraquel. de iur. primigenit. quest. 28. num. primo in fin. Nauar. in c. accepta, in 7. oppos. num. 26. cum seq. de rest. spol. Menochi. de Arbit. Iud. Cas. 201 num. 47. & plures alios allegat idem Menochius de rec. poss. primo remed. num. 303. & communiter * per omnes est receptum; & ratio † est quia tunc est res perfe- 4
cta, & est ammissũ omne ius not. in c. quid in dubijs de ren. & tunc † vere vacat bene 5
fitium Card. Parisi. cons. 76. num. 4. volum. 4. Port. Imol. consil. 131. num. 3. Rebuff. cons. 21. num. 11. & cons. 192. num. 4. cum alijs aductis, supra.

Ex quo primo infertur † quod si quis 6
proponat renũciare, etiam si hoc redigat, in scripris vel constituat procuratorem ad renunciandum potest pœnitere; ex quo non est admissa adhuc renunciatio, a superiori nam res adhuc dicitur integra,

arg.

arg. l. si pecuniam, ff. de cond. ob cap. vbi
Bart. num. 12. quia remanet aliquid fa-
ciendum, Dec. in. vlt. num. 4. C. de pact.
7 ita quoque proponẽs † donare potest pœ-
nitere, & etiã post quam donauit antea, ta
men quam donatarius acceptet Castren.
cons. 195. lib. 2. Tiraq. in tract. de con-
stit. lim. 30. num. 8. cum seq. Cesal. cons.
8 382. similia adducit; Postea vero † secus,
Hinc confessio accepata amplius reuoca-
ri non potest. Bal. in l. Gallus. §. quidam
recte. ff. de lib. & post. Roman. in l. prima.
§. siquis simpliciter, & ibi Aret. de verb.
oblig. Alex. con. 90. col. prima lib. primo
9 Ita † renunciatio primogeniture accepta
ta nõ potest reuocari late Tiraq. de iure
pri. q. 28. Ex quo 2. infertur quod siquis
10 scribat literas † per quas renunciet si lite-
ræ non sunt præsentatæ superiori & per
eum admissæ non amicititur ius, Ant. de
Butr. in cap. 2. num. 5. Gemini. num. 9.
11 de ren. lib. 6. Ita, † & etiã si Nuncius non-
dum præsentauit quæ in mandatis habe-
bat Ant. de Butr. ibid. dicto cap. 2. num.
12 6. Gemi.[illegible]. num. decimo † 3. Infertur
quod si renũciatio fuit présẽtata superio
ri, coram quo fuit de hoc instatũm vt scili
cet admittatur antequã admissio fiat po-
test renuncians pœnitere communis * opi
nio vt per Nauar. in cap. accepta oppo.
13 7. nu. 28. de rest. spol. 4. Infertur quod †
si renunciatio fuit præsentata superiori, &
per eum non fuit admissa, renuncianti, ta
men hic actus non nocet qua propter po-
test continuare suam possessionem & sine
nouo titulo administrare communis * opi
nio de qua attestatur Nauarr. in cap. ac-
cepta oppo. 7. num. 28. de rest. spoliat.
tradit Bursat. cons. 393. num. 10, vol. 4.
vbi dicit rem esse integrã, & ratio est quia
cum non admiserit superior, renuncians,
nihil perdidit neque proprietatẽ, neque
vero possessionẽ. Inn. in cap. quod in du-
bijs de renunc. Abb. in cap. vlt. eod. tit.
Mil. in reper. in ver. renunciatio. num. 6.
Gig. resp. 19. Hinc dicit Iacobat. de
14 Conc. lib. 9. art. 11. num. 3. † quod renũ
ciatio conditionalis potest reuocari, an-
teaquam perficiatur.
Quid autem si superior respondit remit
tendo conscientiæ ipsius vide Butri. in d.
c. quidam num. 9. de renun.
Et hoc quod diximus vt post admissio
nem resignans non possit pœnitere proce-
dit in renunciatione quæ fit coram ordi-
narijs; nam † statim quod admittit ordi- 15
narius renũciationem beneficium vacat,
& res cum non sit amplius integra, nõ po-
test renuncians pœnitere, & habere bene
ficium, vt est Communis * opinio Docto-
rum in stilo etiam recepta vt omnes sciũt.
In resignatione vero quæ fit coram sum-
mo Pontifice, non sufficit † quod supplica 16
tio fuerit Papæ præsentata, & per eũ ad-
missa. i. signata, nã potest nihilhominus,
pœnitere, donec fuerit consensus presti-
tus in Cancellaria vel Camera, & exten-
sus; postea tamen, ne quaquam licitũ erit
resignanti pœnitere. vt est per omnes * re
ceptum, Ant. August. decis. 250. lib. 3.
& decis. 186. eod. lib. Sarn. deci. 20. lib.
primo Cott. decis. 16. Put. decis. 29. de
ren. Accorambo. decis. 48. Moheda. de-
cis. 11. Cardinalis Paleot. decis. 70. & de-
cis. 11. Caputaquen. decis. 55. lib. pri-
mo oẽs in manuscr. Put. decis. 106. lib. 3.
Gabrielli. cons. 198. num. 3. & ita respõ-
dit Bursatus cons. 393. volum. 4. per to-
tum, & fuit pluries resolutum in Rota, in
vna * Compostellan. Canonicatus, & in
alia * Camaricẽs. canonicatus corã Quiro
ga, de mẽse Octobris 1556. & in vna * Ge
runden. corã Capizucco, de anno 1558.
& in vna * Placentin. coram Oradino,
de anno 1557. & in alia Coram Paleotto,
die 21. Octobris, 1558. vt ipse attestatur,
in decis. manuscr. 257. vbi dicit rem
nõ habere difficultatem, & sepius fuisse
decisũ, & in vna * Abulẽ. Segobien. de uil
la castri teste Caput. decis. 55. lib. 1.
& in vna * Acherontin. coram R. P. D.
Brauo. 19. Iunii, 1579. vt habetur in lib.
2. diuer. decis. 74. manusc. & ratio est quia
admissio, & signatura gratiæ † que perficit 17
resignationem, Put. deci. 94. lib. 2. habet
tacitam conditionem † quatenus suppli- 18
cantes in eadem spontanea volũtate per-
sistant, Abb. in cap. super eo. num. 8. & in
fin. de cond. appos. quẽ ad hoc citat Bur
sat. dic. cons. 393. nu. 9. & ob id † consen 19
sus, retro traditur ad diem Datæ supplica-
tionis, & litere sub tali die expediuntur
Cassad. decis. prima & 2. num. 6. de ren.
Moheda. deci. 189. vnde ante prestitum
dictum † consensum resignatio nõ dicitur 20
in totum perfecta, Put. deci. 106. lib. 3.
& per consequens cum res sit integra, Re
signans potest pœnitere.

Secun-

21 Secunda Ratio colligitur ex regula Cã-
cellarie Xysti V. 40.† ex qua prohibentur
resignationes expediri, nisi prius consen-
sus fuerit extẽsus,& prestitus expresse per
principalem,si fuerit presens, vel per pro-
curatorem suum adhoc specialiter consti-
tutum,& ibi Alfon. à Sot. in Comm. dict.
reg. Franc. de March. decis. Delphin. 622.
num.2.p.2.& decis. 1168. par. prima, &
decis. 1180.par. prima & Decis. 160.nu.2.
ead. par. Boer. decis. 148. num. primo cũ
seq. ex quo expresse colligitur posse varia
re, & sic pœnitere ante extensum,& præsti-
tum dictum consensum ita colligunt Pa-
leott. dicta decis. 70. Ant. August. decis.
250. lib. 3. Sarn. dicta decis. 20. lib. primo
& communiter * alij Doct. supra citati, nã-
22 que hic consensus † attendendus est tam-
quam causa formalis, per quem actus resi-
gnationis perficitur & recipit robur arg. c.
si tibi absenti, de preb. lib. 6. Sarn. de in-
23 fir. resign. q. 31. col. 2. & fine † quo, actus
ipso iure annullatur vt tradit. Alfon. a Sot.
d. reg. secundum ipsum in ordine 43. ver-
24 siculo item ponder. ndum. Addequod †
consensus aliter præstitus quàm in Came
ra vel Cãcellaria, non prodest vt fuit ten-
tum * Corã Ant. August. die 5.& 16. Mar-
tii. 1548. teste Mando. de Inf. resign. qu.
19. num. 5. ergo ante consensum, licet pœ
25 nitere † quia dum superest aliquid agen-
dum, nihil dicitur actum, cap. cum super
de offi. deleg. l. vlti. C. ad sillan. Sarn. de
subrog. conlit. q. 10. & alias rationes ad
cõprobandũ adducit Bursat. d. cons. 393.
26 Ex quibus primo deducitur post † por-
rectam supplicationem per resignãtem co
ram summo Pontifice esse licitam pœnitẽ-
tiam vt est communiter * ab omnibus rece
ptum, & obseruatũ in praxi ac pluries de-
cisum * in Rota,
27 Secundo Deducitur post admissam † re
nunciationem, a summo Pontifice esse li-
citam pœnitentiam, vt est communis * opi
nio secundum quam Rota pluries * resol-
uit, & * stylus admisit.
Tertio Deducitur post signatam suppli-
cationem, manu, ipsius summi Pontif. per
verbũ fiat vt petitur, vel fiat motu proprio
posse resignantem pœnitere, Put. decis. 38
p. 2. & fuit * resolutum in Rota Coram
Thom. de Tanis. teste Ant. August. decis.
286. lib. 3. & alias * pluries, & ita * de stylo
obseruatur, quod est notabile, nam dicũt
Doct. quod sola † signatura admissionis re 28
signationis, priuat resignantem beneficio
Rebuff. in prax. titulo de simoni. resign.
n. 42. Card. Paris. cons. 9. n. 3. volu. 4. Put.
decis. 94. n. 2. lib. 2. late Caputa quen.
decis. 88. par. 2. quod verũ est, † si postea 29
fuerit prestitus consensus, & sic resignans
in eadem voluntate perseuerauerit Abb.
in d. cap. super eo nu. 8. & in fin. de cõd.
appo. vnde quamuis consensus retrotra-
hatur ad diem Datæ Cass. decis. 2. de ren.
& * cõmuniter Doctores, tamẽ nõ potest † 30
retrotrahi quãdo ante consensum, super-
uenerit pœnitentia, & sic extrema nõ sunt
habilia vt est expeditum, & probatur ex
his que not. in l. bonorum. ff. rem. rat. ha
bere Decius l. contract. num. 23. ff. de
reg. iur.
Quarto deducitur quod etiam † si sit da 31
tata supplicatio per Papam signata potest
resignans pœnitere, ante tamẽ consensum
prestitum in Cancell. vel Camera vt fuit
resolutum In vna * Regien. Abbatiæ, co-
ram Capizucco, die 2. Decẽbris 1552. te-
ste Caput. decis. 237. p. prim[illegible]bi attesta-
tur hunc esse * stylum notissimum Curiæ,
& in vna * Placeut. Corã Oradi. de anno,
1557. & in alia * Camaricẽ. de anno. 1556.
pront attestatur ipse Oradinus, in suis re-
coll. manuscri. tit. de resig. vbi attestatur
hunc esse * stilum, & * mentem Rotæ. Putc.
deci. 94. lib. 2. & alias die. 16. Decẽbris.
1560. coram eodem Oradino. teste Cotta
decis. 16. in vna Gadicen. & in vna * Com
postellanen. Corã Paleott. de anno, 1558.
teste Eodem Paleott. decis. 71. Bursatus
dict. cons. 393. volum. 4. & est com-
munis † omni: Doct. sententia, nam * quã- 32
uis ex paruæ datæ annotatione post porre
ctionem supplicationis videatur datus cõ
sensus dans valorem gratiæ Cass. decis. pri
ma de renun. & fuit * resolutũ in Rota die
16. Martij teste Mohed. in recollect. ma-
nuscr. in titulo de ren. in decis. que incipit,
in eadem parrochiali, vbi attestatur * prã-
ticari, quod quandocumque interueniat
consensus sufficiat ad not. per Bar. & Sar.
in l. siquis mihi bona. S. iussũ. ff. de acquir.
her. & ob id sepe † fuit * decisum in codẽ 33
auditorio Rotę quod porrecta supplicatio
ne, per simpliciter resignantem, vel pro-
curatorem legitimũ, & annotata cum da-
ta, posse prestari consensum in Cancella-
ria vel Camerą post mortem resignantis
Crescen.

Crescen. decis. 210. 220. & 37. lib. primo
in manuscript. Mandos. de infirm. resig.
quæst. 9. num. 5. late Boer. decis. 340. per
34 totam in secunda parte, & quamuis † ex
sola pronunciatione Papæ aliquis prælatus
fiat Io. Andr. Archid. Geminian. in
prohemio 6. Abb. in cap. nosti, de elect.
Sel. de benef. p. 2. quæstione 15. num. 4. &
5. & p. 3. quæstione 23. per totam Rebuff.
de pacif. poss. num. 51. nihilominus vera
est sententia posse resignantem etiam post
35 paruam datam pœnitere, † quia parua data
describitur a notarijs, & vt plurimum
remanet penes impetrãte se illorum procuratores,
quibus licet eas lacerare, & p
arbitrio retinere, vt tradit Bursat. dict.
cons. 393. num. 7. versic. 1. & nu. 14. versic.
3. & supplicatio datatur per Datarium, &
36 tamen non Datarius, & Notarij, † sed Pontifex
beneficia concedit Cassad. decis. 2.
num. 6. de renunc. Franc. de March. decis.
120. nu. 8. p. prima Cott. decis. 16. Paleott.
decis. 71. vnde adhuc res dicitur integra
post paruam datam, & per consequens licita
erit pœnitentia; & illud quod dictũ
est quod consensus præstatur, per procuratorem
mortuo resignãte, si inuita signata
37 fuit supplicatio, procedit dummodo †
principalis cedens perstiterit in eadem
voluntate cedendi tempore mortis, alias
* secus Menochi. de recup. poss. rem. primo
num. 243. & fuit decisum * in Rota teste
Mohed. decis. 189. sub titul. de renunc. &
illud quod dictum est solo verbo perfici,
18 gratiam, hodie non procedit † quia gratia
dicitur informis literis non expeditis Rota
decis. 20. num. 5. de concess. præbend. in
nou. Gig. respo. 42. num. 11. & patet ex
constitutione Iulij 3. edita sub die 27.
Maij 1553.

39 Quinto deducitur, vt etiam † post solutam
compositionem possit resignans pœnitere,
ante tamen præstitum, & extensum
consensum in Camera vel Cancellaria vt
* fuit pluries * resolutum in Rota, vt attestatur
Mohed. decis. 189. de renunc. & præ-
* sertim die 23. Ianuarii 1544. & in vna *
Placentin. canonicatus die 8. Octobris
1548. & in alia Salamantin. die 29. Ianuarij
1543. teste Put. decis. 29. in titul. de renunciat.
in manuscrip. Accoramb. decis.
48. Mohed. decis. 11. Cott. decis. 16. lib.
40 diuer decis. 103. in manuscr. Et † ratio est
quia solutio illius compositionis nullum
ius abdicat a resignante vt per Put. decis.
106. lib. 3.

Sexto deducitur quod † resignans po- 41
test pœnitere, etiam si supplicatio signata
per Papam, & datata fuerit registrara, &
hæc est communis * conclusio, recepta per *
omnes Doctor. supra allegatos, & ita
fuit sepius * in Rota iudicatum, & no- *
uissime seruatur * de stilo, & pluries * viri **
praticari, nã post registratam supplicationem
licita est pœnitentia vsque ad præstitum,
& extensum consensum in Camera
vel Cancellaria.

Septimo deducitur † licitam esse pœni 42
tentiam, etiam post prestitum paruum cõsensum
Paleott. decis. 71. Cott. decis. 16.
& communiter * D.D. Bursat. in dict. cons. *
393. vbi attestatur ita pluries fuisse determinatũ
* in Rota, & ita * praticatur ex his **
quæ dicta sunt sup. in 4. illatione.

Octauo deducitur quod † licet resignãs 43
post signatam supplicationem ac datatã
iurauerit se præstiturum consensum, in ea,
nam nihilominus potest pœnitere, &
aliam supplicationem porrigere, & in ea
præstare consensum, pro vt est * commu- *
nis opinio, & colligitur ex Bursat. d. cons.
393. sub num. 21. versic. secundum & fuit
alias resolutum in * Rota die 6. Octobris *
1535. nam † procurator constitutus ad re- 44
nunciandum cum iuramento de non reuo
cando, potest reuocari Boer. decis. 322.
communis * opinio teste Villalob. comm. *
op. verbo procurator. num. 322.

Nono deducitur † quod licet resignans, 45
post signatam supplicationem iurauerit se
præstaturum consensum, & non contrauenire
per instrumentum in forma Cameræ,
potest nihilominus renunciare ante præstitum,
& extensum consensum in Camera
vel Cancellaria, vt fuit resolutum per
Rotã * in vna Vrgel. & Val. benefic. die 6. *
Octobris 1535. vt refert Sarn. de inf. resig.
quæst. 31. colu. 3. ex not. per Abb. in cap.
super eo de cond. appo. nam huiusmodi
consensus præstandus in Cancellaria vel
Camera est formalis Doct. omnes † in cap. 46
cum vniuersorum de rerum. perm. & fuit
tẽtum in Rota * in vna Placẽtin. & in alia * *
Toletan. de anno 1539. teste eod. Samen.
dict. quæstione 31.

Decimo deducitur quod † si quis con- 47
stituit procuratorem ad resignandum, qui
procurator porrexit supplicationem quæ
fuit

fuit signata, & per dictum procuratorem fuit præstitus paruus consensus potest dominus reuocare procuratorem intimando in Camera vel Cancellaria dictam reuocationẽ, & licet nihil de reuocatione consensus exprimat, tamen id sufficit, vt fuit resolutum in* Rota coram Oradino in vna Gadicen. canonicatus 16. Decẽbris 1561. Mohed. decis. 179. in manuscrip. Bursat. cons. 393. colum. vltima in fin. & est* com-
48 munis opinio, vt late dicã suo loco, quod† procedit etiam si reuocatio consensus esset nulliter facta, dummodo constet de mẽte reuocantis, Paleott. decis. 257. incip. Gomesius in manuscrip. Bursat. dict. cons. 393. in fin.

49 Vndecimo deducitur† quod si resignatio erat facta in fauorem alicuius quamuis fuerit signata supplicatio, & datata, ac præstitus paruus consensus soluta compositio, & registrata, nihilominus potest in præiudicium resignatarij pœnitere resignans, vt omnes* Doctor. supra alleg. loquuntur, & fuit pluries, & sepissime per* Rotam determinatum, & ita de stilo* praticatur.

50 Duodecimo deducitur † quod talis resignans potest pœnitere, & retinere beneficium si vult, alias poterit resignare in fauorem alterius porrigendo aliam supplicationem, & super ea consensum præstando in Camera vel Cãcellaria, nam quamuis prima supplicatio fuerit signata, & registrata, hæc tamen secunda attenditur; cum sit reuocatoria primæ, & super ea
51 sint expeditæ literæ, † quæ sine consensu expediri non possunt. Et sic iste secundus. resignatarius consequetur beneficiũ resignatum, vt fuit pluries resolutum* in Rota, teste Mohed. dict. decis. 189. de renunciat. die 23. Ianuarij 1544. & in vna* Placentin. canonicatus 8. Octobris 1548. & in vna* Salamantin. etiam canonicatus 29. Ianuarij 1543. teste Put. decis. 79. tit. de renunciat. in manuscript. Accoramb. decis. 48. Cotta decis. 161. & die 6. Octobris 1535. teste Sarn. de Inf. resig. quæst. 31. colum. 2. ac sepissime, & hæc* est communis opinio, secundum quam vidi plures* praticari, &* iudicari, adeo quod nullam habet difficultatem.

52 Ita etiam si fuit porretta† supplicatio causa permutationis ante præstitum consensum, in Cancellaria vel Camera potest aliquis ipsorum pœnitere, & cum alio permutare, vel simpliciter renunciare, quæ secũda permutatio seu resignatio erit valida, & habebit effectum, aut retinere penes ipsum, vt fuit decisum in* Rota coram Put. 16. Ianuarij 1545. teste Ptolom. decis. prima de renunciat. & ita esse de* stilo attestatur Oradin. in recoll. manuscript. vbi attestatur alias ita fuisse decisum Put. decis. 204. lib. 2. secus† vero 53
post præstitum dictum consensum, nam tunc nõ posset pœnitere, & minus variare Ferr. cons. 207. num. 19. & est Communis* opinio.

Vnde scias ad † corroborationem supradictorum quod si resignans moriatur 54
post signatam supplicationem, ante præstitum consensum in Camera vel Cancellaria beneficium vacat per obitum, & non per resignationem Put. decis. 92. nu. 6. lib. 2. & dicetur in suo loco. Idem Pute. decis. 94. lib. 2. vbi dicit fuisse* resolutum die 4. Februarij 1544.

Et his accedat casus† pulcherrimus in 55
Rota resolutus in vna Guesnen. custodiæ coram Domino Camillo namque quis bis resignauerat in fauorem diuersorum, primus erat anterior in data, consensus autem in eius fauorem, erat præstitus post præstitum in fauorem secundi, quærebatur quis sit præferendus, an anterior in Data, cui est præstitus consensus postremo, an ille, qui est in data posterior, & anterior in consensu,* Rota conclusit anteriorem in consensu esse præferendũ licet in Data sit posterior, ex eo cum liceat pœnitere, anteaquam præstetur consensus in Cancellaria vel Camera poterit resignãs secundo loco resignare quod cum fecerit & consensum super secunda præstiterit statim secunda resignatio est perfecta, & resignatarius secũdus acquirit ius iuxta* communes conclusiones supra relatas.

Vnde quando secundo loco primæ supplicationi consensit res non est integra, nec potest ius per illũ primo resignatario acquiri, quia iam erat ius alteri quæsitum ad not. per Paul. de Castr. consil. 228. p. prima & hanc resolutionem refert Crescen. decis. 74. libro primo in manuscrip.

TER-

TERTIAEDECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Resignans nō potest beneficiū resignatū repetere.*
2 *Per renunciationem abdicatur omne ius.*
3 *Renūcians videtur habere beneficiū pro derelicto.*
4 *Superior non debet illudi.*
5 *Variatio prohibetur.*
6 *Viris ecclesiasticis prohibetur incōstātia. (sariū.*
7 *A principio volūtariū ex post facto efficitur neces*
8 *Renunciantibus actiones suas ad illas non datur regressus.*
9 *Renunciantibus beneficia ad illa obtinenda non datur regressus.*
10 *Tacite renuncians non potest pænitere & redire ad beneficium renunciatum.*
11 *Tacita renunciatio in præiudicium renunciantis idem operatur quod expressa.*
12 *Tacitæ & expressæ renunciationis idē est effectus.*
13 *Tacitum habetur pro expresso.*
14 *Tacitum idem operatur quod expressum.*
15 *Per renunciationē tacitā inducitur vera vacatio.*
16 *Renūciās electioni aut iuri ad rē non pōt pænitere.*
17 *Iuri ad rem & in rem potest renunciari.*
18 *Ius ad rem non est ita plenum.*
19 *Argumentum à maiori validum est.*
20 *Electores possunt procedere ad electionem postquā quis renunciauit electioni.*
21 *Renuncians electioni potest de nouo eligi.*
22 *Non potest quis appellare ne eligatur.*
23 *Qui renūciauit electioni si eligatur pōt consentire.*
24 *Renunciatur per procuratorem non potest redire ad beneficium renunciatum.*
25 *Factum a procuratore videtur factum a domino.*
26 *Renunciatio per literas per nuncium, parificatur renunciationi per procuratorem.*
27 *Non figura literarum sed obligatione obligamur.*
28 *Verba sunt nuncia cordis.*
29 *Qualitas verborum scriptorum est mentis nostræ testimonium.*
30 *Renūcians etiā absque iuramēto nō pōt pænitere.*
31 *Dictio maxime est implicatiua.*
32 *Iuramentum addit efficace vinculum ad excludendum renunciantem.*
33 *Iuramentum sequitur naturam actus super quo interponitur.*
34 *Petenti restitutionem beneficij obstat exceptio spontaneæ renunciationis. (sione.*
35 *Defectus notoriæ proprietatis repellit a restitu-*
36 *Renunciatio inducit defectum proprietatis.*
37 *Exceptio cessionis operatur idem quod exceptio litis finitæ.*
38 *Renuncians perfecte non potest pænitere.*
39 *An renuncians inconsulte possit repetere antequam collatio alteri fiat.*
40 *Renuncians dolo vi metu potest repetere.*
41 *Furiosus renuncians potest repetere. (nea.*
42 *Nō amittitur possessio si renūciatio nō est spōta-*
43 *Renuncians potest beneficium resignatum repetere ex noua causa.*
44 *Pōt alicui cōferri beneficiū quod alias resignauit.*
45 *Pōt cōferri beneficiū ei qui iurauit nō habere illud*
46 *Iuramentum non extenditur ad ea de quibus non fuit cogitatum.*
47 *Rescripta ad lites non extenduntur ad lites quæ non extabant tempore impetrati rescripti.*
58 *Transactio non extenditur ad ea de quibus non fuit cogitatum.*
49 *Ea quæ de nouo fiunt nouo indigent auxilio.*
50 *Non dicitur rumpere pacem offendens ex causa superueniente.*
51 *Renuncians ob crimen numquam potest repetere beneficium resignatum.*
52 *Episcopus renuncians vt Monachus fiat numquā potest redire ad episcopatum.*
53 *Renuncians spoliatus est restituendus.*
54 *Renuncians potest repetere beneficium resignatum si non seruentur conditiones.*

Ecimotertio quæro an resi-
gnans beneficiū possit † il- 1
lud repetere redūdo ad be
neficium resignatum? nega
tiue respōdent oēs * Doct. *
glos. in verbo quā, Gemin.
Turrecremata nu. 4. & alij oēs in c. q̄ peri *
culosū. 7. q. 1. Gl. Butr. nu. 1. Abb. Bald. & *
cōiter in c. ex trāsmissa de renun. idē Ant.
de Butr. in c. si te præbendā nu. 3. gl. in ver.
habita Gemin. nu. 9. Franc. in vers. in gl. 1.
de renunc. lib. 6. idē Ant. de Butr. in c. cum
vniuersorum nu. 2. de rer. perm. Specul. de
renun. sub nu. 6. Abb. in c. super hoc nu. 7.
de renun. Doct. oēs in c. accepta. de restit.
spol. Petr. de Vbal. de perm. benef. versic.
quam nu. 83. Card. Paris. cons. 67. nu. 5. &
cons. 135. nu. 2. vol. 4. Bursat. cons. 393. nu. *
2. vol. 4. & hoc esse planū * attestatur Gem.
in d. c. si te præbendā nu. 9. Crauet. cōs. 24.
nu. 4. Rebuff. cons. 4. n. 4. & cons. 192. nu. 4.

Et hæc cōclusio primo ꝓbatur in c. quā periculosum 7. q. 1. *quā periculosum sit in diuinis reb⁹ vt quis cedat iuri suo et potestati, scriptura sancta declarat, cū in genesi Esau primatū suum inde perdiderit, nec recipere id postmodū potuerit ꝙ semel cessit.*

Secundo probatur in c. ex trāsmissa. de ren. Ibi: *verū quoniā iā dicta Ecclesia ab eo iam soluta dignoscitur ex quo ea quæ sibi cōtulerat ad petitionem suā resignauit, eidē mandamus quatenus & si res ita se habet prædictum Abbatem, & socios eius ad receptionem P. nulla ratione compellas inuito &c.*

Tertio probatur in c. si te præbendā in fi. de ren. lib. 6. vbi postquā sum. Pōt. loquutus fuit de coniecturis ad detegendam renunciationē fraudulentā in fraudē expectātis, subdit ī vltimis verbis. *Ceterū si prædicto renunciāti, huiusmodi præbēda uel dignitas pīguior forsitan cōferatur eo ipso dicta fraus intelligatur esse probata, et idē renunciās habita oīno careat, et ambita.*

& præfatur ĩ d.c. in præsentia vbi cũ quæ-
stio esset inter duos electos ad quandam
Abbatiam fuit lata sententia cõtra vnum
q̃ cõquærebatur de iudice Papa respõdit
tantam esse iudicis authoritatem, vt sem-
per pro ipso præsumi debeat, donec &c.
subdit in fin. *quia tamen præter ista constitit de
ipsius renunciatione spontanea per quasdam Episco-
porum literas, & confessionem ipsius ei super ea-
dem Abbatia silentium duximus imponendum.* & sic
non auditur renuncians sponte, electioni,
de se factę & ratio est quia omne ius q̃ ha
buit ex ipsa electione, videtur amissũ per
spontaneam renunciationem Innoc. in d.
c. q̃ in dubijs Abb. & alij in c. accepta de
17 rest. spol. nã † iuri in re & ad rem potest re-
nũciari Paris. cons. 76. nu. 1. vol. 4. & si põt
illi renunciari, ergo, & huic cũ facilius re-
18 nuncietur † cum ius non sit ita plenũ. Rot.
decis 31. de cõcess. præb. in antiquioribus
19 Put. decis. 106. lib. 3. & argum. † a maiori
validũ est reg. cui licet de reg. iur. in 6. l. iu
ris gentiũ. §. adeo. ff. de pact. Roland. cõs.
15. nu. 41. vol. 1. Crauett. cons. 290. n. 7. &
20 cons. 326. nu. 10. vnde possunt post dictã †
electionẽ electores alium eligere, & qui re
nũciauit electioni, si appellauit ab illa ele
ctione noua non auditur, vt ꝓbatur in c. cũ
inter R. de elect. vbi idẽ dicit de appella-
tione interposita, ne canonici accedãt ad
21 electionẽ. Potest tñ † ille qui reuunciauit
electioni de se facte de nouo eligi, ad idẽ
* benef. vt docet Anchar. * cõmuniter rece-
ptus in d. c. cum inter R. nu. 1. de elect. cũ
iure nõ prohibeatur arg. l. illã C. de Coll.
22 nec † ille põt appellare quo minus de no-
uo non eligatur Anchar. in d. c. cũ inter R.
23 in eod. nu. 1. & ibi alij, & si † contingerit eũ
de nouo eligi potest cõsentire huic secũdę
electioni, licet in prima renunciauerit, ita
Anchar. in c. per suas nu. 4. & 5. locati q̃ est
valde notãdũ q̃a posset ĩ praxi cõtingere.
24 Amplio 3. ꝓcedere ẽt † ĩ eo q̃ renũciauit
ꝑ procuratorẽ habentẽ ad hoc ab ipso spe
ciale mandatũ namq; post renunc. nõ põt
repetere benef. ꝑ procuratorẽ renunciatũ,
* vt est * cõmunis conclusio omniũ Doct. de
25 qua dixi suo loco quia † renunc. facta per
procuratorem videtur per se ipsum facta,
* iuxta vulgarem regulam qui per alium fa
cit per se facere videtur.
26 Amplio 4. procedere in eo † qui renũcia
uit per literas missiuas, & per Nuntiũ quia
ita potest fieri renũciatio, & operatur esse
ctũ vt renun. facta per procuratorẽ. Ant. de
Butr. post Io. And. in c. si te prębendã nu. 3.
& 4. Gem. nu. 9. & alij * oẽs de renun. lib. 6. *
arg. l. nõ solũ ff. de election. & oblig. quia † 27
non figura literarũ sed oratione quã expri
munt literę obligamur l. non figura de act.
& oblig. cũ verba sint † nuntia cordis l. etsi 28
labeo fin. ff. de supp. leg. Dec. in l. semper
stipulationib. nu. 4. ff. de reg. iuris Crauet.
cõs. 20. n. 2. & cõs. 290. in fin. Boer. decis. 1.
n. 8. Tiraqu. ĩ l. si vnquã verbo liberis. n. 17.
C. de reuo. donat. & † qualitas verborũ scri 29
ptorũ est mentis nostrę testimoniũ Bald. in
rub. C. de prob. Ces. Cost. lib. 3. var. amb.
c. 14. Menoch. de arbitr. iudi. q. 7. nu. 75.
Amplia, & extende. quinto tã † si renun. 30
fuerit facta cũ iuram. q̃ sine iuramẽto vt re
nũciãs nõ possit repetere benef. renũciatũ,
ita extendit Abb. in c. super hoc nu. 7. in 1.
lect. de renun. Nauar. in c. accepta in 7. op.
de rest. spol. in princ. & est * cõmunis opi- *
nio recepta in praxi, * & probatur in c. su- *
per hoc de renun. Ibi *maxime si nõ interuenerit
iuramentũ &c.* dictio. n. † maxime quã pon- 31
derat Abb. est implicatiua, quasi dicat idẽ
esset, si iuramẽtũ interuenisset gl. pen. in l.
Illud. ff. ad l. aquil. Paris. cons. 65. nu. 18. &
19. vol. 1. ac etiã probatur in c. accepra, de
rest. spol. vbi tex. loquitur de renunc. facta
cũ iuram. & negat repetitionẽ, nãq; licet † 32
iuram. addat efficace vinculũ ad excludẽ
dum renunciantẽ Card. Paris. cons. 26. nu.
11. vol. 3. tñ † sequitur naturã actus l. vlt. C. 33
de nõ num. pecu. Card. Par. cõs. 86. n. 44.
vol. 3. decis. Pedement. 92. nu. 6. cũ alijs vt
ꝑ Gabriel. com. cõcl. lib. 2. de iureiur. cõcl.
10. cũ infinitis, cumulatis, per Bursat. cõs.
361. nu. 34. vol. 4. attestatur de * comm. & *
hãc conclusionẽ confirmat Nauarr. in d. c.
accepta in cõfirmatione. decuplex nu. 101
Ideo dicimus, q̃ † petẽti restitutionẽ bñfi 34
cij obstat exceptio, spõtaneæ renũciatiõis
ita Io. And. Bal. Ant. de Butr. Petrus de An
char. Card. Zabar. Abb. Nauar. & comm.
Doct. in c. accepta de rest. spol. Rebuff. cõs.
4. n. 18. q̃ probatur in d. c. accepta in fi. Ibi
*mandamus quatenus si nobis constiterit, quod præfatus
P. nullo metu, nel ui coactus sed spontaneè prælibatam
ecclesiam taliter abiurauerit ei super hoc perpetuum
silentium imponatis.*
Secũdo probatur in c. super hoc de ren.
quatenus habet ei q̃ benef. re poscit, ob-
stare exceptionẽ spontaneę, abiurationis.
Tertio probatur in c. extrasmissa, &c. in

præsentia de renun. vbi renũciatio simplex etiam non iurata obstat renuncianti.

Quarto c. ad aures de his quæ vi metusue causa vbi probatur quod qui ad populi clamorem renunciauit electioni suæ
35 sibi preiudicauit.

Ratio quia defectus† notorius proprietatis quem repellit a petitione qui beneficij c. q. &c. cõstitutus de fil. præsb. Rot. decis. 2. de rest. spol. cõmunis * teste Nauar. d. c.
36 accepta, confirmatio. decuplex num. 9. ac renunciatio inducit defectum † noto-
37 riũ Abb. cõmuniter receptus in c. sollicite de rest. spoliat. & hæc † exceptio cessionis operatur eundem effectum quæ exceptio litis finitæ, & rei iudicatæ, vt fuit resolutũ in vna * Mediolan. pensionis 1. Iulij 1551. corã Reuman. teste Caput. decis. 320. p. 1.

Amplia procedere, etiam in renunciatione non iurata Nauarr. in d. cap. confir. decuplex num. 4. versic. 5. Et hoc non habet dubium ex cap. ex trasmissa, & cap. in præsentia de renunciat. Nec obst. tex. in c. secundo de rest. spol. quia multipliciter respondetur vt per Nauarr. in d. c. ac-
38 cepta opp. decuplex nu. 27. eodem titul.

Declara primo si † renunciatio fuit perfecta eo modo vt dictum est late in præ
39 cedenti quæstione.

Declara secundo † non procedere in eo qui incõsulte renunciauit nãq; iste potest pœnitere, & repetere antequã collatio alteri sit facta, Bartol. Brix. in suis quæstionibus dominicalibus q. 6. Imol. in c. 2. de renun. lib. 6. & ibi Gemin. nu. 12. cum alijs * allegatis per Boeriũ decis. 150. nu. 5. est cõmunis * opinio teste Io. Fricard. in trac. com. op. verbo renun. de comm. etiã attestantur Villalob. vers. renun. n. 29. Bursat. cõs. 393. n. 10. vol. 4. vt qñ motus indignatione siue ira renun. Dec. in c. ex par. 1. nu. 24. de off. * deleg. & rationes aducit Boer. loco citato.

Hoc tamen hodie in praxi * non recipitur, loquendo de renunc. quæ fit corã sum. Põtif. namq; illa nõ expeditur statim, sed cũ interuallo tẽporis, & cũ licita sit pœnitentia vsq; ad cõsensum præstitũ, & extensum in Cancellaria, & Camera, hoc nõ põt cadere, namq; habet tempus pœnitendi.

40 Declara tertio nõ procedere † quoties renũciatio fuisset facta vi, metu dolo, nã tũc posset resignans, repetere beneficium resi- * gnatum Abb. Ant. de Butr. & alij * omnes in cap. super hoc de renunc. & in cap. præsentia, eo. titul. cum alijs citatis per Card. Paris. cons. 66. nu. 1. cũ seq. vol. 4. Coras. in tract. de benef. p. p. c. 8. n. 9. & 10. vbi dicit has causas repetẽdi, esse approbatas a iure, & probatur in d. c. super hoc de renun. Ibi *Quam si forte probabilem idest non vi, nec metu, nec oppressione, nec interuentu pecuniæ nec promissione extortam iudex inuenerit, &c.*

Idemque posset† procedere in furioso 41
renunciante Boerius decis. 350. per totum & dicetur suo loco, & hoc scribit Rosin. de benef. cap. 37. num. 5. in homine bonæfidei, renunciante, in fauorem hominis malefidei. Immo secundum† aliquos si 42
renunciatio non est spontanea nõ amittitur possessio, Antonius de Burg. in cap. ex parte num. 65. de rescrip. & num. 66. & 67. Card. Paris. cõs. 143. nu. 19. vol. 4. Sebast. Medic. in l. vlt. glo. 3. nu. 305. de legibus.

Declara quarto vt † possit illud benefi- 43
cium resignatum habere, & repetere ex noua causa gloss. communiter * recepta, in cap. ad nostram el 2. verbo probarent versic. si enim aliquis de iureiur. Doctor. * omnes in cap. 2. de renunc. vbi Abb. nn. 1. in 2. not. Ant. de Butr. nn. 4. quod de stilo * comm. est receptum, & quotidie * praticatur vt resignãs † aliquod beneficium possit 44
illud iterum consequi data vacatione, ex noua elect. præsentatione, postulatione, & collatione, seu confirmatione superioris, Paris. in cap. cum venerabilis num. 42. de except. idque procedit † etiam si ille ira- 45
uerit, vt tradit gloss. in d. cap. ad nostram, & probatur in d. c. 2. Ibi *Ideoque vobis mandamus quatenus si præfatum P. inueneritis de consensu maioris partis capituli fuisse de dicto beneficio authoritate Apostolica inuestitum, eum faciatis beneficium ipsum pacifice possidere, non enim videtur nobis impedimentum afferre iuramentum quod de eodem non petendo vlterius proponitur præstitisse, si consensus maioris, & sanioris, partis canonicorum Ecclesiæ interuenisit.* Et ibi Doct. tradũt post Abb. in 2. not. Antonius de Butr. num. 4. & est ratio quia iuramentum † non extenditur ad ea 46
ea de quibus non fuit cogitatum cap. clericus vbi communiter * Doctor. de iureiur. sicuti rescripta ad lites non extenduntur † ad lites quæ non extabant tem- 47
pore impetrati rescripti c. vlt. de rescrip. & transactio† nõ extenditur ad ea de qui- 48
bus non fuit dictum & cogitatum l. si de certa, C. de trans. & iuramentum regulariter non extenditur ad ea quæ de nouo su per-

peruenitunt gloss. in d. cap. ad nostram, 2. verb. probarent, quia intelligitur in esse clausula rebus sic stantibus cap. quēadmodum de iureiur. l. vlt. ff. qui satisda. cog. l. vlt. C. de non num. pec. l. si vnquam C. de renoca. don. Bart. in l. prima. §. & post. ff. de nou. op. nunc Feder.
49 de Senis cons. 281. incipit casus talis, ea † enim quæ denuo emergunt nouo indigent auxilio. l. de etate. §. ex causa. ff. de interog. act. Vbi Bar. Doctores in l. prima.
50 ff. de ventr. inspi. Et ideo † si quis offendit ex causa superueniente non dicitur rupta cautio data de non offendendo. Bart. in l. aut facta. §. causa ff. de pen. & in l. quæro. §. inter locatorem. ff. loc. & in l. cum queritur ff. de excep. rei iudic. Bald. in cap. primo colum. 2. de pace tenen. in vsibus feud. Rom. Alexan. & alij in l. semel mora. ff. sol. matri. Rom. consil. 183. Abb. in cap. primo de treg. & pac. Alex. consil. 113. lib. 2. cum alijs vt per Marsi. in l. prima. §. vlt. num. 152. ff. de quæstioni. Dec. cons. 531. num. 7. Affiict. decis. 206.* cōmunis opinio de qua attestatur Alex. in l. insula colum. prima & 2. ff. de verb. obligat. Card. Paris. consil. 165. num. 26. volum. 4. Dec. consil. 580. num. 2. Perusin. de Cautione cap. 13. num. 3. quod procedit etiam si in renuntiatione vel iuramento ponatur aliqua dictio tempus futurum respiciens vt de non repetendo vlterius, Abb. d. cap. 2. sub nu. primo vers. & nota. Ant. de Butr. num. 41.
51 Quod intellige non † procedere quoties ob crimen resignauit, Doctor. in cap. nisi de renunc. vbi Hostien. & Abb. & in
52 Episcopo † renunciante vt monacus fiat, nam vlterius ad Episcopatum illum redire non potest cap. hoc nequaquā 7. quæst. 1. vbi Card. Alex. Archid. Bellam. & alij omnes Doctor. in cap. post translationem de renun. Maiol. de irreg. lib. 3. c. 6. nu. 7.
53 Declara quinto vt † renuncias possit repetere beneficiū quod renūciauit postquam eo fuit spoliatus, nam esse restituendum hoc casu scribunt Rot. decis. 6. de renunciat. in antiq. & decis. 3. num. 4. de renunciat. in nou. & decis. 8. in titul. de restitut. spoliat. Card. Paris. consil. primo num. 151. volum. primo cum alijs, & per Menochiū de recup. poss. primo rem. nu. 263. & num. 272. qui attestatur hanc esse* omnium communem opinionem, & ita fuit resolutum in vna* Meliten. Abbatiæ* coram Rubeo de anno 1557. 6. Ianuarij teste Caputaquen. decis. 10. lib. 2. in manuscr. Cott. decis. 320. & in alia * Abulen.* sancti Martini coram Aldobrandino. 29. Decembris 1557. teste Cotta decis. 319. in manuscript. & habetur in libro diuer. decis. 209. in manuscrip. etiam si renunciauerit in fauorem alterius, quam illius qui spoliauit, vt fuit resolutum in vna* Brachinonen. corā Cardinali sanctæ Crucis de mense Nouembris 1546. vt ipse testatur in recollectis manuscrip. decis. 173. & coram Pelegr. in vna * Imolen. præben.* & canonicatus teste eodem Pellegrino, decis. 275. lib. 2. & Caputaq. decis. 241. li. 1. in manuscr. de qua re dicetur latius inf.

Declara sexto seu limita † non procedere quoties ius non fuit quæsitum resignatario, vel si fuit quæsitum conditiones non seruentur, nam hoc casu potest resignans repetere suum beneficium, vt fuit pluries in diuersis causis resolutum in* Rota est* communis opinio omnium Doctor. vt supra late scripsi q. 3. 54

QVARTAEDECIMÆ QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Si permutatio non est fortita effectū permutantes possunt redire absque noua collatione & n. 12.*
2 *Renunciatio debet præcedere collationem.*
3 *In renunciatione conditionali considerantur duo actus cessio & collatio.*
4 *Beneficium Ecclesiasticum sine collatione obtineri non potest.*
6 *Per renunciationem primus titulus est extinctus.*
6 *Quoties non abdicatur ius resignans potest redire sine noua collatione.*
7 *Cum conditiones non seruantur ius non abdicatur & beneficium non vacat.*
8 *Cum non seruantur conditiones resignatum non censetur.*
9 *Actus habetur ac si non esset. factus cum non seruantur conditiones.*
10 *Non impleta conditione titulus & possessio non dicitur dimissa.*
11 *Dimissio intelligitur rebus sic stantibus.*
13 *Quoties renunciatio est simplex vacat beneficium in conditionali si conditiones seruentur.*
14 *Rebuffus declaratur.*
15 *Resignans si non seruentur conditiones potest agere spolio & requiritur declaratoria iudicis.*
16 *Possessio occupata non potest propria authoritate apprehendi.*
17 *Renuncians male venit restituendus absque noua collatione.*

18 *Quoties beneficium est resignatum contra mandal si formam restituitur resignãs absque noua collatione.*
19 *Si resignatio conditionalis habuit effectum resignans nõ potest redire absque noua collatione.*
20 *Renuncians beneficium, simpliciter non potest redire absque noua collatione.*
21 *Requiritur noua collatio siue fuerit alteri collatum siue non,*
22 *Resignans potest denuo resignare cum non abdicatur Ius & secunda resignatio erit valida.*
23 *Renuncians Valide non potest rursus renunciare.*
24 *Renuncians duobus est periurus.*
25 *Resignans recuperans beneficium cum noua collatione quamuis consequatur omnia Iura non tamen prerogatiuam antiquitatis.*
26 *Recuperans beneficium ex noua collatione non habet Ius optandi.*
27 *Renuncians Canonicatum si ex collatione ad eundem redeat non habebit eundem locum.*
28 *Rediens ad beneficium resignatum vigore regressus recuperat eundem locum.*
29 *Vbi resignatio non tenet si resignans non redeat, aut superior non conferat collatio deuoluitur ad superiorem.*

Ecimoquarto quæro an supradictis casibusq; de quibus in vltima declaratione. præcedentis quæstionis resignans possit redire ad beneficium resignatũ absq; noua collatione?

Quod requiratur noua collatio uidetur
affirmare infrascripti Doct. dum firmant,
1 in permutatione † inualida, que suũ nõ est
sortita effectum permutantes non posse re
dire ad beneficia absque noua collatione
Rot. decis. prima num. 4. vers. in 3. dubio,
de rerũ pen in nouis, vbi dicit. ita * tentũ,
& decis. prima in fin. de fil. presb. vers. di
cebam in nouis & decis. 16. num. 6. de rer.
permu. in antiq. vbi dicit hãc opinionem
esse tutiorem, & veriorem, & decis. 3. eod.
tit. in antiquioribus per Bisiguetum Federi.
de Sen. consil. 156. Petr. Antonius de
Butr. Petrus de Perus. & alij relati. a Fely.
in cap. cum venerabilis. num. 11. de except.
& pro ea consuluit Bar. Sozzi. vtre
fert Deci. in dic. cap. cum venerabilis nu.
73. dicens. hãc esse magis ** communem,
& Ibi Card. Paris. num. 40. tuetur hanc
opinionem affirmans esse * communem,
de magis com. attestatur selua de benef.
par. 3. quæst. 24. num. 3. vbi dicit ab hac
opinione nõ esse recedendum, & dicit esse
magis equam, & securiorem Redoa. de
simon. par. 1. cap. 10. num. 30. & num. 31.
Mascard. de probat conclu. 1395. num. 3.

Ita & renunciates in fauorem si renunciatio non est sortita effectum non poterãt
redire absque noua collatione, & ratio † 2
est quia renunciatio debet precedere collationem Abb. in cap. inter cetera in principio de preb. Rot. decis. 7. de rer. permut. in antiq. Gloss. in cap. si propter in
vers. vacabunt de rescri. lib. 6. Card. cons.
62. sigillatim colum. 2. vers. ad tertiam, &
est communis * opinio, nã considerantur † 3
duo actus, cessio resignantis, & collatio,
in fauorem resignatarii, Boer. decis. 2. nu.
16. Mandos. de Inf. quæst. 12. in fin. dicẽs
in permutatione considerari etiam duos
actus, vnde cum beneficium vere vacauerit per renunciationẽ vt est communis *
opinio de qua late dixi supra sequitur nõ
posse redire † sine noua collatione cum be 4
neficium Ecclesiasticum vacans sine canonica institutione per eum qui in eo, ius nõ
habet, vel si ius habuit illud per priuationem, seu liberam resignationem perdidit
recuperari non possit cap. ex frequẽtibus
de insti. cap. primo de reg. iur. in 6. nam
primus tit. per dictam renũciationem fuit
extinctus † quo fit, vt virtute dicti tituli ex- 5
tincti non possit venire vt late, & Egregie
comprobat Card. Paris. d. cap. cum venerabilis. num. 41. arg. l. 4. §. condemnatũ.
ff. de re. iud. cap. illud de iure patro. & hãc
opin. in indiuiduo videtur tenere Rebuff.
de paci. poss.

His tamẽ nõ obstantibus contrariã opinionem existimo veriorem vt his casibus
resignãs, possit redire sine noua collatione 6
vt tenet Rot. decis. 7. de rest. spol. in antiquis, Cresce. decis. 228. lib. 2. in manuscri.
Cels. Vgo. cons. 43. nu. 6. Caputaq. decis.
379. lib. primo in manuscri. Mohed. decis.
323. in manuscri. Archid. in cap. si beneficio de preb. lib. 6. Card. Paris. cons. 5.
num. 7. vol. 4. Gabriell. cons. 185. nu. 2.
vol. primo, & fuit pluries * resolutum in Ro
ta vt patet ex decisionibus citatis, quibus
cauetur ius non abdicari, a resignante nõ
seruatis conditionibus † ergo beneficiũ 7
non vacat Rota decis. vltima in antiq. de
rer. perm. Put. decis. 523. lib. 2. & decis.
197. num. 5. lib. 3. & resignasse † non cen- 8
setur Inno. in c. intercetera de preb. in
princ. Rot. dict. decis. vlt. de rer. perm. in
antiq. Put. decis. 248. nu. 2. lib. 2.

Nam actus † habetur ac si non esset fa- 9
ctus

ctus non purificata conditione Cardin.
Paris. consil. 5. num. 7. cum seq. volum. 4.
Soccin. Iun. consil. 4. num. 16. volum. 2.
Cefal. cons. 17. nu. 8. volu. primo Gabriel.
cons. 72. num. 3. vol. 2.

Et titulus ac possessio † non dicitur di-
missa nisi adimpleta conditione gloss. in
cap. olim de restit. spoliat. Innoc. in cap.
inter cætera de preben. Cott. decis. 318. in
manuscrip. & * communiter Doct.

11 Nam dimissio † illa intelligitur rebus sic
stantibus Card. Paris. cons. 24. nu. 92. vol.
2. & cons. 67. num. 70. cum sequenti. eod.
vol. Vincentius Franc. decis. 181. num. 12.
Sarn. de trien. q. 24. Put. decis. 358. lib. 3.
cum nihil denuo videatur acquirere sed
acquisitũ cõseruare arg. l. filio ff. de iniust.
rup. test. l. peculiũ. §. si habere ff. de pecu-
li. l. voluntate ff. quib. mod. pig. vel hypot.

12 Et hanc opinionem videtur † tenere Io.
Anan. in cap. primo de rer. per. Feder. de
Sen. in tract. de permut. benef. in 3. quæst.
Rota decis. vlt. de rerum. perm. in antiq.
Card. & Imol. in cap. penul. colum. vlt. in
fin. vers. sed iusta prædicta eodem titul. de
rerum perm. Decius in d. cap. cum vene-
rabilis num. 73. dum tenent quod si per-
mutatio non habuit effectum permutãtes
possunt redire ad beneficium absque nō-
ua collatione Io. And. in cap. primo de re-
rum perm. in 6. & hæc opinio tenetur * de
cõsuetudine teste Petro Greg. Sintag. iur.
lib. 17. cap. 17. num. 33. vbi dicit ita fuis-
se * iudicatum in Senatu Parisien. 2. Maij
1525. & in Vigilia Beatissimæ Mariæ de
anno 1539. vt etiam refert Rebuff. de pa-
cif. poss. num. 166. adeo quod hodie hæc
est cõmunis resolutio, & * magis cõmunis.

13 Non obstat quod renunciatio † debet
præcedere collationẽ, & per renunciatio-
nem vacat beneficium, nam hoc est verif-
simum quoties renunciatio est simplex &
libera, vt * cõmuniter Doct. cõcludunt. de
quo dixi alias; in casu autẽ nostro renun-
ciatio non videtur libera sed limitata ca-
su quo conditiones habeant effectũ, quæ
si non sequantur renunciatio non videtur
facta Innoc. in d. c. inter cætera in princ.
de præbend. & quod ibi not. gloss. 2.
Egregie Rota dict. decis. vlt. de rer. perm.
in antiq. vnde poterit redire ad suum be-
neficium quod in effectu non renunciaui
cum conditiones effectum non habuerint,
14 nec obstat † Rebuff. loco citato, quia po-
test intelligi quando resignatio habuit ef-
fectum & ita illum declaro procedere.

Concludendum igitur est non requiri
nouam collationem cum conditiones posi-
tæ in resignatione nõ habẽt effectum quia
resignans potest redire absque ea: & hæc
opinio seruatur de * stilo, & est de men-
te * Rotæ.

Requiritur tamen declaratoria † supe- 15
rioris, declarantis ipsum posse redire vt
tenet Vbertinus de Carpagiano in Rep.
cap. vnici colum. 17. versic. quæro, septi-
mo de rerum permut. lib. 6. quem refert
Felin. in d. cap. cum venerabilis num. 11.
de except. namque in casibus in quibus
dictum est non abdicari ius resignans po-
test agere spolio, aduersus resignatarium,
& restituetur, & potest redire Mohed. de-
cis. 81. & 93. & 325. Accoramb. decis. 16.
& 31. lib. 2. Caputaquen. decis. 347. lib.
primo in manuscript. Sarnen. decis. 41.
lib. primo Simonett. decis. 39. Pelegrin.
decis. 70. Cott. decis. 321. in fi. & decis.
400. Paleott. decis. 112. alias 163. in ma-
nuscri. & Comm. * alij, & cum possessio † sit 16
occupata non potest propria authoritate
illam capere; vt in terminis firmat Rota
decis. 7. de restit. spoliat. in antiq. prope fi-
nem ex Innoc. in cap. trasmissam de elect.

Ideo † qui renunciat metu venit resti- 17
tuendus absq; noua collatione Abb. Fel.
in cap. si vero num. 11. de Iureiur. Cardin.
Paris. cons. 5. num. 165. volum. 4.

Hinc quatenus † beneficium est resigna- 18
tum contra mandati formam resignãs po-
test redire absq; noua collatione Rebuff.
in prax. titul. de publi. gloss. vlt. num. 32.
folio mihi 394.

Si vero † resignatio conditionalis ha- 19
buit effectum tunc resignans non potest re-
dire ad beneficium absque noua collatio-
ne vt tenet Rota vt refert & sequitur Feli.
in d. cap. cum venerabilis num. 11. de ex-
cepti. Cel. Vgo. cons. 43. num. 6. Rebuff. de
pacif. poss. num. 164. Redoa. de Simo. p.
2. cap. 10. num. 29. cum seq. Io. Selua. de
benef. par. 3. cap. 24. num. 3. Petr. Greg.
Sintag. iuris loco citato cõmunis * opinio
quę quotidie * praticatur.

Ita & etiam † si quis renunciat benefi- 20
cium simpliciter non potest ad illud redi-
re absque noua collatione Paris. in dict.
cap. cum venerabilis num. 42. de except.
& est * communis opinio; nam est extin-

ctus

ctus titulus quem habebat per renũciatio
nem ideo nouus requiritur vt egregie pro
bat Paris. d. c. cum venerabilis. num. 44.
vers. non propterea & hoc tenet Gloss. in
c. quod Dei de stat. mon. Nauar. in cap.
accepta num. 31. opp. 7. de rest. spoliat.
21 Ampliatur procedere † siue fuerit alte-
ri collatum siue non, nam vtroque casu va
cauit benefitium Paris. d. c. cum venerabi
lis. num. 42. & est communis * opinio, &
22 regulare est † vt quoties nõ abdicatur ius,
a resignante, & nulla est resignatio vt pos
sit resignans denuo resignare in fauorem
alterius, & hec secunda resignatio erit va
lida non obstante prima vt fuit pluries re-
solutum in Rota * in vna Ispalen. canoni
catus die. 9. Iulii 1568. coram Oradino,
teste eod. decis. 32. incipi. an ex præfatis
lib. 2. & in vna * Burgen. canonicatus co-
ram R. P. D. Gipsio Auditore Rote doctis
simo 18. Aprilis. 1586. & ratio colligitur
23 ex supradictis, alias autem nõ posset † post
resignationem renuntiare cum nullum ius
habeat * iuxta cõmunes cõclusiones infra
24 ponendas, † & est periurus ob iuramentum
quod solet in resignationibus prestari
quod non interuenit dolus, neque Fraus. &c.
limita tamẽ nõ procedere si resignasset ius
tantũ quod pretendit Pur. decis. 468. li. 1.
etsi non dicat quod habet ius vt fuit reso-
lutũ in vna * Brixien. fructuum corã Sarn.
27. Febr. 1542. teste Pur. decis. 269. lib. 1.
25 Et quoties quis redit † ad beneficium
cum noua collatione vt quia resignata-
rius ei illud retrocedat aut alias; quam-
uis recuperet omnia iura benefitii, & one-
ra, & commoda, non tamẽ eandem prero-
gatiuam antiquitatis, Hinc fuit resolutũ *
in Rot. in vna Paduan. optionis coram Ac
corambono 29. Nouẽbris 1557. teste Cor-
ta decis. 337. in manuscri. non competere
ius optãdi, nam quidam possederat cano
nicatum, per plures annos postea resigna
26 uerat, demum resignatarius retrocessit, †
querebatur an haberet prerogatiuam anti
quitatis, ex qua posset optare vt ante resi
gnationẽ poterat, fuit negatiue resolutũ;
quia per renunciationem amittit ius, &
prerogatiuam antiquitatis, Paris. cons. 93
num. 11. vol. 4. quod etiam habetur libro
diuersorum decis. 83. in manuscr.
27 Ita etiam † regulare est, vt si resignans,
canonicatum redeat ad eundem canoni-
catum, ex resignatione non habebit eundẽ
locum vt antea vt pluries fuit decisum, *
in Rot. quod tamẽ limita non procedere † 28
quoties quis redit vigore regressus vt late
per Mohed. decis. 72. in manuscri.
Et vbi resignario † non tenet si resignans 29
non redeat ad beneficium resignatũ & su-
perior non conferat collatio deuoluitur
ad superiorem Rot. decis. 8. num. 3. de re
nun. in nouis.

QVINTAEDECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Resignans semel non potest vlterius resignare.*
2 *Per resignationem amittunt titulus & possessio.*
3 *Non potest resignare qui non habet beneficium.*
4 *Priuatio præsupponit habitum.*
5 *Nemo potest dare quod non habet.*
6 *Qui cessit vni alteri cedere non potest.*
7 *Venditio secunda nõ valet in præiudicium primæ.*
8 *Ecclesiasticis personis probibita est variatio.*
9 *Nemo plus iuris in alium transferre potest quam ipse habet.*
10 *Consensus primæ est validus.*
11 *Gratia subreptitia cum nõ exprimitur id quod mouet concedentem.*
12 *Papa non solet tollere ius quesitum.*
13 *Collatio beneficij non vacantis est nulla.*
14 *Resignatarius habens ius abeo qui non habebat si capit possessionem dicitur intrusus.*
15 *Beneficium ecclesiasticum non potest obtineri sine canonica institutione etiam quoad possessionem.*
16 *Resignans non potest amplius resignare etiam in fauorem primi.*
17 *Fieri non debet quod factum non releuat.*
18 *Resignans non potest secundo resignare esto quod resignatarius non sit vsus resignatione per duos annos.*
19 *Resignans non potest secundo resignare etiam quod resignatarius sit mortuus.*
20 *Resignans non potest secundo resignare etiam si prima resignatio sit nulla.*
21 *Resignans sine consensu Regis contra priuilegium est indignus.*
22 *Si procurator renuntiat non potest dominus secundo resignare.*
23 *Secundus Resignatarius non potest se tueri regula de triennali aduersus primum.*
24 *Literæ que non valent non dicuntur literæ.*
25 *Possidens beneficium vnitum triennio non iuuatur regula de triennali.*
26 *Resignans secundo tenetur crimine stellionatus.*
27 *Donans duobus eandem rem tenetur crimine stellionatus.*
28 *Renuntiatio est donatio.*
29 *Que pena imponatur pro crimine stellionatus.*
30 *Priuatio non fit nisi ex magno crimine.*
31 *Resignans dicens in iuditio non resignasse tenetur pena falsi.*

32 Resi-

32 *Falsum debet esse dolosum vt puniatur.*
33 *Falsum nocinum est punibile.*
34 *Renunciatione, non admissa potest resignans rursus resignare.*
35 *Post reuocationem potest quis resignare.*
36 *Resignans potest rursus resignare in casibus in quibus non abdicatur ius.*
37 *Resignatio secunda tribuit titulum coloratum quando multa opponi possunt contra priorem.*

Ecimoquinto Quero: an qui
resignauit semel possit vlte
rius idem beneficium resi-
1 gnare? Com.* opinio est†
* negatiua secundum quam
in facti contingentia respő
dit Rebuff. cons.4. per totum, & num. 15.
& cons. 38. num. primo & 85. num. 20. &
cons. 90. ac cons. 93. num. 11. vers. quar-
2 ta questio. & cons. 185. num. 6. & ratio†
est quia per primam resignationem amisit
titulum, & omnem possessionem benefitii
* resignati DD. * omnes in cap. sollicite de
restit. spoliat. & in cap. quod in dubiis de
renunc. vnde non poterit secundo resigna
3 re quia, † qui non habet benefitium non
potest resignare Rebuff. d. cons. 38. nu. 1.
4 2. & 3. cum† priuatio præsupponat habi-
tum. l. qui decem. ff. de verbo: oblig. & ne
5 mo† potest dare, quod non habet. §. ser-
uus. de capit. dim. Rebuff. cons. 93. nu. 11.
6 qui, enim† cessit vni, alteri non potest idē
ius cedere. l. non quocunque §. qui Caium
ff. de leg. primo vbi Bart. Ias. Alex. cons.
7 28. viso. lib. 5. & † si quis vendit vni, & tra
dat licet alteri vendiderit non valet secun
da venditio. l. quoties Cod. de rei vend.
8 & quia† prohibita est vatiatio personis
maxime ecclesiasticis, Clem. prima de re
nunc. vbi DD. ex quo sequitur in secundū
resignatarium nihil traslatum fuisse vt vo-
luit expresse Rebuff. in consiliis allegatis,
9 & est communis† opinio, tum* quia nemo
* plus iuris in alium trasferre potest quàm
ipse habeat. l. traditio. ff. de acqui. rer.
dom. sed resignans nullum ius habet, ergo
nihil trastulit Rebuff. cons. 85. num. 11. &
12, tum etiam quia prouisio, & collatio ei
10 facta est nulla vt clare dicitur in reg. †. 40.
cancel. Ibi, *& seipsum resignantem, seu cedentem pluries super vno, et eodem beneficio in fauorem diuersarum personarum successiue consentire contingerit, voluit sanctitas sua quod primus consensus tenere debeat, & alij posteriores consensus ac literæ illorum prætextu, etiam sub priori data espedita pro tempore nul-*
lius sint roboris, vel momenti, et c. & subreptitia † 11
quia non fuerat expressum quod resignās
antea resignauerat, quod si espressisset non
est verisimile quod Papa cōtulisset, vt scri
bitur, in cap. postulastis in fin. de rescrip.
& voluisset † tollere ius quæsitum per pri- 12
mam resignationem c. quamuis de rescr.
in 6. & quia † collatio benefitii non vacan 13
tis est nulla, Bellam. cons. 19. colum. 2. Ge-
min. cons. 86. in princi. sed hoc non vaca
bat cum fuerat acquisitum primo resigna-
tario, ergo nulla collatio:

Vnde si cæpit positionem iste† secundus 14
resignatarius dicetur intrusus, vt respon-
dit Rebuff. dicto cons. 90. & primus resi-
gnatarius aduersus illum poterit agere, &
obtinebit; nam † benefitium ecclesiasticū 15
non potest obtineri sine canonica institu-
tione etiā quoad possessionē Glo. pragm.
in verbo inquirant: §. ordinarii, de pacifi.
possess. & hoc ne aperiatur via malitijs,
vt quis resignet duobus, & secundus ca-
piat possessionē, & tollat ius tertio, & ideo
renunciatio facta coram Papa pōst renun-
tiationem factam coram ordinario non va
let Rebuff. in prax. gl. 3. fol. 362.

Amplia primo, vt qui † semel resignauit 16
non possit vlterius resignare etiam in fauo
rem primi, Sarn. de public. resign. quæst.
18. Cassad. deci. 9. de concess. præben. Re
buff. cons. 4. num. 5. & cons. 185. num. 6.
& est ratio quia cū abdicauerit omne ius,
a se, per primam, secunda non prodest,† 17
& fieri non debet quod factum non rele-
uat. l. si quando. ff. ad uelleian.

Amp. secundo procedere, etiam si pri-
mus resignatarius non est vsus resignatio-
ne † per duos annos, nam nihilominus resi 18
gnans non poterit alteri resignare, vt in fa
cti contingentia respondit Rebuff. cons.
85. num. 10. ex ratione superius allegata.

Amplia. tertio procedere † etiam si pri- 19
mus resignatarius moriatur, nam tunc be-
nefitium vacat per obitum, & resignans nō
poterit resignare cū nihil habeat Rebuff.
d. cons. 85. num. 10. in fin.

Amplia. quarto procedere, etiam si pri 20
ma resignatio sit nulla quia fuit facta sine
consensu Regis, vt requiritur iux. priuile-
gia data Regi Franciæ, nam nihilominus
non potest alteri resignare etiam cum con
sensu Regis; vt respondit Rebuff. cons. 38.
num. 3. & cons. 93. nu. 14. quia tamquā † 21
indignus priuatur, cum renuntiatio videa
tur frau-

tur fraudulenta vnde non operatur hoc ca
su, clausula, & non alias nec alio modo
Rebuff. d. cons. 38. num. 6.& num. 14.
22 Amplia. quinto procedere † etiam in re
nuntiatione facta per procuratorem, nam
post quam procurator renuntiauit domi-
nus non potest alteri cedere ita respondit
Rebuff. cons. 4. num. 2. versiculo primo, &
est cõmunis * opinio, vt suo loco dicetur.
Amplia. 6. vt etiam † si secundus resi-
gnatarius possederit Illud beneficium per
triennium, nihilominus præfertur primus,
aduersus quem non poterit se tueri, regula
de triennali possess. vt in facti contingen-
tia, consultus respondit Rebuff. cons.
185. & ratio est quia, iste secundus re-
signatarius, vt constat ex supradictis non
habet titulum nec etiam coloratum, cum
sit nullus. c. factus in fin. 7. quæst. 2. Feli.
optime in cap. in nostra collor. 36. dere-
24 script. † & literæ quæ non valent non dicũ
tur literæ sed nullæ Glos. in cap. cum no-
stris in versiculo de facto, de concess. præb.
ergo non poterit vti remedio regulæ de
triennali, iuxta communem * resolutionẽ
firmatam quoque sepius in Rota. Hinc di-
cit Sarnen. de triennali. quęst. 8. num. 24.
25 quod possidens † pacifice beneficium triẽ-
nio non iuuatur regula de trienn. quia ca-
ret titulo qui per vnionem extinctus erat
Amplia. septimo vt non solum resigna-
26 tio sit nulla si resignans resignat secundo, †
& sic iterum, sed ipse videtur delinquere,
& crimine stellionatus tenetur cum non sit
alia pena statuta in iure canonico vt respõ
dit Rebuff. cons. 4. num. 11. & num. 12. &
cons. 90. num. 9. ac cons. 93. num. 14. vbi
dicit idem tenere Berber. in viatorio iuris
27 in rub. de crimin. stellio. in fin. sicuti qui †
duobus donat. l. 3. ff. de crim. stellio. vbi
Bart. Glo. in cap. nullo, & ibi. DD. omnes
28 de reb. Eccl. non alien. & tamen renuncia
tio est donatio, vt est * communis doctorũ
sententia de qua dictum est supra & hęc
29 pæna † est vt priuetur benefitiis, si que ha
bet. l. habemus. §. œconomus. C. de sacro,
sant. eccl. ita Rebuff. cons. 90. num. 9. cui
30 opinioni non de facili accederẽ, namq; †
priuatio benefitii, non fit nisi ex graui, &
magno crimine, ac in casibus a iure expres
sis vt late probaui. in c. ac si clerici de Iud.
31 & est communis * resoluto: † si vero fuit in-
terrogatus an resignauit, & respondit non
resignasse secundum Rebuff. d. cons. 90. n.
9. punitur pœna falsi, quod procedit si in
iuditio ita respondit, l. si a debitore, ff. ad
legem cornel. de fals. & si falsum fuit † do 32
losum, Bart. in l. siquis legatum ff. de fals.
Bald. in l. damus. C. eodem tit. Glo. in c.
quanto de iure iur. D. meus Card. Paris.
cons. 151. num. 23. cum seq. voln. 4. com
munis * opinio teste Gomes. in. §. pænales.
num. 6. inst. de action. & † si est nociuum 33
alicui; Glo. per illũ tex. in dicta l. damus
Ias. in l. sub prætestu. nu. 11. C. de transat.
Dec. cons. 8. Couarr. in cap. quamuis nu.
6. de pact. communis * opinio teste Alex.
cons. 145. colum. prima lib. 6. Curt. Iun.
de Feud. p. 4. quæst. 10. Clar. §. falsum Ver
siculo escusatur,
Limito primo non procedere † quoties 34
prima resignatio nõ fuit admissa, nam tũc
resignans potest iterum renuntiare, vt est
* communis opinio, de qua dixi late supra
in 12. questione.
Limito secundo non procedere quoties
fuit admissa renuntiatio, sed fuit † reuoca- 35
ta, ante præstitum consensum in Cancella
ria, vel Camera nam tunc potest in fa-
uorem alterius resignare Rebuff. cons. 4.
num. 15. & est cõmunis * opinio sepius re-
soluta in Rota † vt dixi in dicta. qu. † 12. 36
Limito tertio non procedere in casibus,
in quibus non † abdicatur ius a resignãte, 37
nam tũc potest iterum resignare vt sepius
fuit in Rota determinatum vt dictũ est su-
pra. quæst. 3. & quæst. 14. num. 22.
Limito quarto vt resignatio secunda tri
buat titulũ coloratũ, ad effectũ reg. de triẽ.
quãdo multa opponi possunt cõtra priorẽ,
vt fuit tantum 21. Martij, 1551. aut
habetur li. 6. diuers. manuscr. decis. 299.
in vna Placẽtina parrochialis coram Ant.
August. Sarn. de trien. quęst. 27. nu. 5. & 7.

SEXTEDECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *In Resignatarium transeunt omnia que competebant resignati.*
2 *Resignans non potest amplius in beneficio resignato se intromittere.*
3 *Resignans per resignationem amittit omne ius, & possessionem.*
4 *Ius & possessio beneficii resignati, acquiritur resignatario per collationem sibi factam.*
5 *In resignatione simplici ius transit in successorem.*

6 Resi-

6 *Resignatarius consequitur tam onera quam commoda.*
2 *Resignatarius potest percipere fructus.*
8 *Resignatarius tenetur soluere pensionem.*
9 *Resignatarius consequitur verũ titulum, etiam si sit reseruata omnimoda administratio.*
10 *In resignatarium transit instantia in eo statu quo reperitur.*
11 *Resignatarius potest repetere a resignante iura illius beneficij.*
12 *Iura beneficii resignati sunt inutilia penes resignantem.*
13 *Resignans percipit fructus vsque ad cessionem.*
14 *Instantia cepta per resignantem transit in resignatarium.*
15 *Instantia cepta per predecessorem transit in successorem.*
16 *Dilatio non est danda cessionario quando resignant illam habuit.*
17 *Post ius cessum renuncians non potest praeiudicare resignatario.*
18 *Dilatio datur duorum mensium citra montes, vltra vero quatuor.*
19 *Dilatio denegatur in causis exequutiuis.*
20 *Confessio cedentis nocet cessionario quando est facta ante cessionem.*
21 *Resignatarius non potest reuocare confessionem procuratoris cedentis ante cessionem factam.*
22 *Confessio resignantis facta post cessionem non nocet cessionario.*
23 *Resignans non potest praeiudicare resignatario post cessionem.*
24 *Confessio resignantis non probat vltimum statum beneficij.*
25 *Sententia lata contra resignantem non nocet resignatario.*
26 *Cedens habetur pro mortuo.*
27 *Mors ciuilis, & naturalis aequiparantur.*
28 *Sententia lata contra mortuum naturaliter est nulla.*
29 *Sententia lata contra mortuum ciuiliter est inualida.*
30 *Sententia lata sine citatione est nulla.*
31 *Sententia lata citato tantum resignante non nocet resignatario.*
32 *Sententia lata contra haeredem non praeiudicat fideicommissario non citato.*
33 *Desertio non nocet cum sententia sit nulla.*
34 *Sententia lata contra resignantem nocet resignatario scienti causam agitari.*
35 *Sententia lata ad fauorem resignantis non prodest resignatario.*
36 *Resignans post resignationem non est legitimus contra dicto.*
37 *Appellatio interposita per procuratorem resignantis non prodest resignatario.*
38 *Dilatio habita per resignantem post ius cessum nõ nocet resignatario.*
39 *Puniri non debet qui non deliquit.*
40 *In beneficialibus non datur successor.*
41 *Resignatarius tenetur purgare attentata per resignantem.*
42 *Tenetur purgare attentata, etiam qui in re attentata mediate successit.*

DEcimosexto quaero quę transeant in resignatarium? Cõ
munis opinio * est in eum *
omnia † transire quę compe 1
tebant resignanti ratione il
lius beneficii resignati: nam
quae † resignans non potest amplius se in il 2
lo beneficio resignato intromittere, cum
per mortuo habeatur, Crescen. decis. 227.
lib. primo, Glo. in cap. quamuis tibi, ver-
bo cedentium, de praeben. lib. 6. & ratio
est quia per renunciationem † resignans 3
amittit omne ius, & possessionem & alia,
Cardin. Parisius cons. 143. num. 19. vo-
lum. 4. Crauet. cons. 341. num. 3. Gig.
cons. 20. num. 9. & alii supra citati, quae † 4
acquiruntur resignatario per collationem
sibi factam, & ideo resignatarius consequi
tur omne ius, quod resignans habebat,
vt late per Bursat. cons. 406. sub num. 8.
volum. 4.
Primo amplio, vt non solum † transeant 5
in resignatarium haec, si resignatio est con-
ditionalis, sed in successorem, si resignatio
est simplex, quia eadem viget ratio.
Secundo amplio, vt † trãseant tam one 6
ra quam commoda, vt omnes * doct. con- *
cludunt. Hinc potest † recipere fructus, vt 7
est vulgaris & * communis opinio. Hinc † 8
tenetur ad pensionem iã impositam super *
illo beneficio, Cardin. Paris. cons. 45. num.
23. volum. 4. & * communiter alii superius *
allegati, late Rebuff. cons. 4. num. 7.
Tertio amplio, vt in resignatarium † 9
transeat verus titulus, etiam si reseruata
sit omnimoda administratio, vt fuit resolu
tum in vna * Abulẽ. canonicatus, 27. No- *
uẽbris 1573. coram D. Aldobrandino, vt
habetur in lib. decis. decis. 107. 172. lib.
2. in manuscri.
Quarto amplio vt transeat in resigna-
tarium † instãtia in eo statu quo reperitur. 10
cõmunis * opinio, vt per Bursat. cons. 406. *
sub num. 8. volum. 4. de qua dicetur infra.
Et ideo resignatarius † potest repetere 11
a resignante iura illius beneficii, puta, in-
strumenta, priuilegia, concessiones, infeu
dationes, locationes, & similia iura, vt scri
ptum reliquit Abb. * cõmuniter receptus *
in c. cum pridem. num. 5. de pact. motus
ex illo textu qui hoc expresse a simili
probat, namque dicta † iura sunt inuti 12
lia

lia penes resignantem,& vtilia resignatario ad quem spectabunt cum penes ipsum
* transeat omne ius iuxta cõmunem* con-
13 clusionem supra positam,& resignans † poterit percipere fructus vsque ad illud tempus Put.decis.175.lib.1.
14 An vero † instantia cepta per resignantem transeat ad resignatarium? affirmatiue concludendum est prout determinauit
* Rota * in vna Placentin. Castri Sarmatis 24. Nouembris 1544. teste Moedan. decis.41.incipien.post non paucam aduocatorum &c. in titul. de Iud. in manuscr.
* quia communis*est conclusio instantiam†
15 cæptam per prædecessorem transire in singularem successorem Bart.in l.lutius S. rogatus ff.ad Trebell.& in leg. si cum hominem ff. de fideiuss. & ibi Paul. de Cast. & Angelus,in statu in quo reperitur Rot.decis.13.in antiq.Innocen. in cap. significauit de rescrip.& in cap.dilecti de foro cõ-
16 pet. &† ideo dilatio non est danda cessionario quando resignans habuit dilationẽ ante ius cessum: quia tunc cedendo post terminum obtentum potuit præiudicare resignatario, secus autem si illam dilationem habuit cedens post ius cessum, quia tunc debetur cessionario dilatio: nam ce-
17 dens † non potuit ei præiudicare,vt fuit re
* solutum in vna * Compostellan. parochialis decespon.coram Episcopo Montisfiasconen. 7. Nouembris 1552. teste Caputaq.
18 decis. 259. par. prima † quæ dilatio datur duorum mensium citra montes, vltra vero, quatuor mensium vt fuit dictum
* in vna * Tullen.decanatus Lunæ 13. Iulij 1553.corã Decano Rotæ teste Caputaq.
19 decis.261.p.prima. Et † denegatur in causis executiuis,& quando partes habuerũt illam,quia videtur calumniose petita vt
* fuit resolutum in vna * Barchinon. parochialis sanctæ Crucis coram Capizucco lunæ 24. Octobris 1552. teste Caputaq. decis.262.p.prima.
20 Hinc etiam confessio † cedentis nocet cessionario quando est facta ante renunciationem; quia tũc potuit præiudicare. l. factã S. si hæres. ff. ad Trebell. vbi Paul.
* de Cast. communis * opinio teste Caputaqu. decis. 93. num. 4. par. prima & tradit Guidobon. decis.191.in manuscriptis
* & ita fuit resolutum in vna * Tirasonen. Archipresbyteratus coram D.Marsicano 27.Maij 1541.teste Put. decis. 149. lib.1.

& ideo † alias in vna * Astoricen.de forias 21
fuit resolutum,quod cessionatius non pos *
sit reuocare confessionem procuratoris cedentis factam ante renunciationem, teste Put.decis.79.lib.2. vnde cessionarius non poterit habere regressum aduersus cedentem.Put.dicta decis.149.lib.primo,si vero
confessio† fuit facta post renunciationem, 22
non nocet resignatario;† quia resignans 23
tunc ei non poterit præiudicare,*communiter doctores supracitati, &fuit resolu- *
tum * in vna Mediolan. hospitalis 8. Iunij *
1551. corã Reumano, quod † confessio re 24
signantis non probat vltimum statum beneficij, quod hospitale sit ad nutum communitatis amouibile contra resignatarium teste Caputaquen.decis.185.p.1.ex rationibus ibi adductis,& confessio facta ante cessionem ei non prẽiudicat,si nititur alio iure quam cedentis, Guidobon. decis.52.in manuscrip.

Aliqua dubia sunt explicãda quæ huic quæstioni conueniunt. Primum est an sententia lata contra resignantem respectu beneficij resignati noceat resignatario?
communis * opinio est † negatiua secun- 25
dum quam fuit resolutum in *Rota in vna *
sancti Quirici coram Domino Rossanen. *
16.Decembris 1547. teste Put. decis. 80. lib. 3. & ratio † est quia cum cedens ha- 26
beatur pro mortuo ciuiliter, & mors ciuilis † & naturalis æquipatentur,clem. vlt. 27
de proc.ergo sicut† sententia lata contra 28
mortuum naturaliter est nulla iuxta * cõ- *
munem opinionem, ita contra mortuum† 29
ciuiliter erit nulla nec præiudicabit cessionario. l.4.S.cõdemnatum. ff. de re. iud.c. illud de iure patr. Accedat quia præsupponimus resignatarium non fuisse † cita- 30
tum, ergo ei non nocebit,Bald.& Alex. in l.de vnoquoque colum.3. vers. item fallit ff.de re.iud. Cur. sen. consil. 23. colum. 5. Dec. in l. in iure ciuili num. 4. ff. de reg. iur. Loffred.cons.10.colum.ptima, & alij omnes.

Et ideo alias fuit resolutũ in vna* Tau *
rinen. coram Quiroga quod si pendente lite quis resignauit, & † postea resigna- 31
tarius fuit citatus, demum lata sententia citato tantum resignante, quod huiusmodi sententia non præiudicat resignatario, vt habetur in lib.diuer.decis.32.in manuscript. & ideo alias fuit resolutum * in Ro *
ta in vna Nouarien. seu Papien. Bonorum

3.la-

* 3. Ianuarij 1548. coram Puteo quod * sententia lata contra hæredem, non præiudicat fidei commissario, non citato saltem per proclama teste eodem Put. decis. 91. lib. 3.

Amplia hanc conclusionem procedere etiam si lata sententia contra resignantem resignatarius hoc sciens appellauit ab ea,
33 & postea trãsiuit in rem iudicatam, † nam nihilominus huiusmodi, appellatio deserta, non nocet cum sententia sit nulla, vt fuit per Rotam resolutum, in dicta San-
* cti Quirici, teste Put. dicta deci. 80. lib. 3.

34 Limita tamen illam † non procedere. quoties resignatarius sciret quod causa contra cedentem ageretur, quia tunc ei sententia noceret ita Puteus, dict. decis. 80. num. 3. vers. & dixi lib. 3. vbi ipse tenet hanc opinionem, ex cap. pen. de re iud. licet dicat super hoc nihil fuisse determinatum, & quòd alius Auditor dixit hanc distinctionem aut sciuerit vel ignorauerit procedere respectu possessionis Felin. in c. cum super de re iud. & non respectu iuris.

35 Ita pariter † sententia lata ad fauorem resignantis respectu beneficij resignati, non prodest resignatario, quia post resignationem non licet resignanti, prosequi litem, cum omne ius per illam amiserit, &
* ita fuit resolutum in vna * Segobien. Archidiaconatus 6. Iulij teste Put. decis. 142. lib. 1.

36 Ita etiam † resignãs post resignationem non est legitimus cõtradictor ad effectum impediendi ne procedatur via executiua ad immissionem prout fuit resolutum in
* vna * Pientin. beneficij die Veneris, 18. Aprilis 1578. prout attestatur R.P.D. Seraphin. decis. 252. manuscrip.

37 Hinc etiam appellatio † facta per procuratorem resignantis non prodest resignatario Fab. decis. 29. in manuscri. & ratio est quia cessione reuocatur procurator Rom. cons. 374. Rot. decis. 28. de procur. in nouis, Crescen. decis. 169. lib. 1. in manuscri. & communiter * vt supra diximus.

38 Hinc etiam † si cedens habuit dilationẽ post ius cessum dilatio debetur cessionario, quia cedens non potuit ei præiudi-
* care vt fuit resolutum in vna * Compostellan. parrochialis coram Episcopo Montisflasconen. 7. Nouembris 1552. test. Caputaq. decis. 259. par. 1.

Secundum dubium est an resignatarius teneatur purgare attentata per resignantem? aliqui tenuerunt negatiuam, tum quia resignatarius in nullo deliquit, & per † consequens pœnam non meretur. l. 39
sancimus C. de pœn. tum etiam quia, in beneficialibus † non datur successor sed 40
creatur nouum ius Rom. cons. 374. col. 2.

Contrariam tamen affirmatiuam opinionem † quòd resignatarius tenetur pur- 41
gare attentata per resignantem, tenuit Rota, in vna * Ariminen. nullitatis, & atten- *
tatorũ coram Acorambono 27. Aprilis 1556. dum censuit non esse procedendum in causa nisi purgatis per eum, attentatis, vt attestatur Robertus Lancelott. in tract. de attent. in c. 4. amplia. 5. nu. 3. & in c. 29. nu. 102. namque mediante resignatione fuit subrogatus in ius resignantis, qui attentauerat, & † tenetur ad purgationem 42
etiam qui in re attentata successit, mediate, vt tenuit Rota, in vna * Camaricen. Ar- *
chidiaconatus, sub die 13. Nouembris 1558. teste Card. Paleot. decis. 116. incipit Guter. in manuscri. & quia tenentur † 43
ad purganda attentata, non solum ij, qui per se attentarunt, vel per alium, de suo tamen speciali mandato; sed etiam is qui licet actualiter non attentauerit, habet tamen causam ab attentante, vt Lancelott. d. c. 29. col. vlt. probat, quia † licet regulari 44
ter remediũ attentatorum non detur cõtra tertium Rot. decis. 2. vt lite pend. in antiq. Afflict. decis. 354. n. 26. & fuit resolutum, * *
in vna Salmantinen. portionis de mense Nouẽbris 1544. teste Moedan. decis. 205. Pelegri. decis. 97. Achilles de Graff. decis. 6. alias 26. sub rub. de attent. in manuscri. tamen non † procedit in tertio habente 45
causam, à iudice, vel à parte adnot. in l. chirographis. §. 1. & ibi Bart. ff. de admin. tut. vbi alienata per appellatum, seu appellantem, reuocantur etiam à tertio possessore, ex quo habuit causam ab eis, & in c. cum M. in fine de const. ita Franc. in c. bene n. 2. & seq. de appell. & ibi Imol. col. 4. Præpo. nu. 18. Afflict. decis. 354. num. 21. cum alijs, vt per Lancelot. d. tract. c. 3. nu. 16. cum seq. & facit decis. 3. Rotæ vt lit. pend. in nouis, vbi si tertius permutat beneficium cum Titio reo, & possessore, lite pendente, etiam mortuo Titio contra illum tertium qui habuit causam ab eo reuocabitur dicta permutatio, via attentati, *
& ita etiam fuit resolutum in vna * Alba-

G rizen.

rizen. parochialis coram A. Augustino. 25. Ianuarij 1546. vt ipse attestatur decis. prima lib. primo in manuscrip. reliqua habes per Lancelot. locis citatis.

Limito hanc conclusionem non procedere in pulcro casu disputato diu in Rota in vna * Salamātin. portionis coram D. Fabio Acorambono 16. Nouembris 1546. in qua Didacus renunciauit portionem in fauorem Petri & post resignationem ante apprehensam possessionem per Petrum, Didacus fuit spoliatus a Thoma, & commissa causa spolij, quidam Beltramus fuit admissus ad causam pro suo interesse; & tandem in fauorem Didaci fuit decretum, sed male mandatum executiuum, ideo cū vigore illius apprehendisset possessionē videtur attētasse Petrus resignatarius, postea per paucos dies, cepit possessionē vigore resignationis, & possedit per octo annos, absque aliqua controuersia quærebatur an iste Petrus resignatarius excusetur ab attentatis & sic possit se defendi regula de trienn.? Dubium faciebat, quia iste habet causam a Didaco, cuius possessio erat vitiosa ergo vitium comitatur rem Franc. in dict. cap. bonæ versiculo tertia conclusio de appellat. Contrarium tamen fuit sententiatum, scilicet Petrum resignatarium excusari ab attentatis & posse se iuuare dicta regula vt attestatur Pelegr. ī suis recollect. manusc. decis. 14. alias 92. lib. 1. Robert. Lancelot. de attent. p. 1. c. 3. n. 28. nāq; licet † Petrus habuerit cau-
46 sam a Didaco tñ habuit causam ab eo, antequā attentaret, & conclusio coīs, vt tertius habens causam, &c. teneatur purgare attentata vt suprascripsi, non procedit quotiens habuit causam ante attentaret Put. decis. 106. & Didacus cum ex resignatione amisisset vtramque possessionē solum fuit restitutus ad detentationē; Vnde Petrus accepit possessionem vacantem idemque resolutum fuit in alia * Salamant. sancti Pauli coram Oradino 15. Decembris 1568. vbi fuit dictum quod licet attentet habens causam a collitigāte tamen quando illam habet ante litem nō attentat tunc capiens possessionem.

Residuum summarij eiusdem quæstionis sextadecimæ.

47 *Resignatarius non tenetur stare locationi factæ per resignantem.*
48 *successor potest renocare vel renouare locationē.*
49 *Resignatarius tenetur ad debita contracta pro necessitate Ecclesiæ.*
50 *Resignatarius tenetur seruare pacta, & conuentiones initas per prædecessorem.*
51 *C. primum de solut. habet locum, in debitis contractis pro vtilitate personæ.*
52 *Resignatarius non tenetur ad debita voluntaria resignantis.*
53 *Vicarius episcopi iam defuncti, non potest petere salarium non conuentum.*
54 *Episcopus non tenetur ex necessitate habere vicarium.*
55 *Vitium spolij est personale.*
56 *In spiritualibus non datur successor.*
57 *Spoliatus poterit agere spolio aduersus resignatarium.*
58 *Res transit cum suo vitio.*
59 *Subrogatus in ius alterius etiam quoad possessionem tenetur purgare spolium.*
60 *Remedium c. sepe de resti. spol. datur aduersus successorem.*
61 *Scientia præsumitur.*
62 *Abbas habens vsumfructum quādiu obtinet Abbatiam illa resignata illum non consequetur.*
63 *Abbas post renunciationem non dicitur obtinere Abbatiam.*
64 *Nobilitatis priuilegium, quod habetur propter nobilitatem, ea ammissa cessat.*
65 *Resignans habetur pro mortuo.*
66 *Vsusfructus non transit in successorem sed finitur morte.*
67 *Proprietas non debet inutilis esse semper.*
68 *Transactio facta per resignantem ligat resignatarium.*
69 *Ea quæ fiunt nomine dignitatis transeunt in successorem.*
70 *Transactio debet fieri in vtilitatem Ecclesiæ.*

Tertium erit dubium, an resignatarius teneatur stare locationi vel cōductioni factis per resignantem? vera est † negati- 47
ua sententia quam tenet Thom. de tan. decis. 33. manuscrip. Bellam. decis. 748. & secundum hanc opinionem fuit resolutum in * Rota in vna Portuen. 24. Octobris 1541. teste Put. decis. 181. lib. primo ex not. in cap. vltim. ne præla. vices suas; superuenientia. n. successoris extinguitur
locatio, vnde † alia fieri debet, vel il- 48
la renouari, vt tradit Put. dict. decis. 181. num. primo & 2. qui dicit hoc esse ex mente Rotæ.

Quartum dubium an resignatarius teneatur ad debita contracta per resignan-
tem? distinguendum est quod † aut fue- 49
runt contracta pro necessitate Ecclesiæ, & hoc casu communis * opinio est affirmatiua illum teneri, vt videtur probare tex. in

cap.

cap.primo de solut. vbi dicitur quod sicu
ti filius tenetur soluere debita patris, ita
& successor tenetur soluere debita prædecessoris cōtracta pro necessitate Ecclesiæ,
* & ibi gl. Abbas, & oēs * Doct. Put. decis.
50 43.lib. secundo. num.3. hoc etiam † casu
tenetur seruare pacta, & conuentiones ini
tas per prædecessorem, Cin. & Bald. in l.
digna vox C. de legib. Antonius de Butr.
cōsilio 58. Oldrad. consil. 94. ad fin. Loffred. consil. 38. colum. 6. Ruynus Consilio
36. num. 16. & consil. 91. lib. primo Boer.
decis. 204. Bursat. consil. 342. num. primo
* volum. 4. communis * opinio teste Rebuff.
super concord. titul. de collatione versic.
* item dicit, de * communi etiam attestatur Mandos. in cap. primo. num. 30. de
51 proba. & quamuis † tex. in dicto cap. primo loquatur de debitis contractis pro necessitate Ecclesiæ, extenditur tamen ad
debita contracta pro necessitate personæ
illius qui Ecclesiam possidet Abbas, in
cap. præsentium num. 5. de pignor. & in
cap. per suas num. 2. de donat. Mandos.
dict. cap. primo. num. 11. versiculo in pluralibus, & secundum hanc opinionem iu-
* dicauit * Rota in vna Caurien. pecuniaria 11. Februarij 1547. nā quidam Doctor
præstiterat patrociniū pro Episcopo Caurien. carcerato, pro quo, & eiusdem necessitatibus pecunias expenderat, euenit, quod moritur fuit resolutum successorem teneri teste Pelegrin. decis. 34. sub
titulo de solut. in manuscripit. quia videntur contracta pro necessitate Ecclesiæ, Damas. in materia Brochard. regula 83. quem refert, & sequitur Mandosius. dict. cap. primo. num. 11. vbi late
hanc conclusionem corroboraui;
52 Aut vero fuerunt † voluntarie illa debi
ta contracta per resignantem, & hoc casu
* resignatarius nō tenetur illa soluere vt * cō
muniter Doctor. post Abb. tradunt in dic.
cap. primo de solut. per illum textum qui
loquitur in debitis illis pro necessitate ec
clesiæ contractis, Put. decis. 43. lib. 2. Abb.
* in cap. præsentium de pig. & est * Commu
nis opinio, & ideo fuit resolutum in Rota
* 5. Nouēbris 1543. in vna * Zamaren. pecu
53 niaria coram Puteo quod † Vicarius, episcopi iam defuncti, non poterat petere salarium, non conuenctum a successore pro
seruitijs præstitis eius prædecessori, teste
Put. deci. 43. lib. 2. namque dictum debi-
tum est voluntarium † cum episcopus non 54
teneatur ex necessitate habere vicarium,
Io. And. inc. cum absenti, de vir. & hon.
cler. Gem. & Archid. in cap. statutum de
rescr. lib. 6. Petrus de Ancar. cons. 218.
col. vlti. versic. 2. moueor Feli. in cap. qui
dā de offi. ord. & * communiter Doctores. *

Quintum dubium, an spoliatus possit
agere contra successorem spoliantis per
resignationem? Quibusdam videbatur
quod non quia † hoc vitium est persona- 55
le, & sic non trasgreditur personam; secun
do, quia † in spiritualibus non datur suc- 56
cessor sed crearur nouum ius Rom. cons.
374. colum. 2.

His tamen non obstantibus contraria
opinio est verior, * & communis, vt spolia *
tus possit † agere spolio, aduersus resi- 57
gnatarium vt tenet Sarnensis, de trien. qu.
11. colum. vlti. versiculo sed istis non, Pelegri. decis. 14. alias 97. lib. primo in
manuscr. Ratio † quia res transit cum suo 58
vitio c. ex parte vbi Inno. de testi. Franc.
in c. bene versiculo 3. conclusio de appell.
Hinc † subrogatus in ius alterius etiā quo 59
ad possessionē tenetur purgare spolium, si- *
cut ille in cuius locum fuit subrogatus,
Doctor. communiter in l. rem que nobis. *
ff. de acquir. poss. & in c. sepe de rest. spol.
de communi * Sarnen. dic. quæst. 11. col. *
vlti. vers. sed istis non obst.

Ideo remedium † dict. c. sepe datur ad- 60
versus successorem etiam singularem, si
sciens & cet. vt Ibi dicitur & voluit Bald.
cons. 321. colum. prima lib. 3. Aret. cons.
103. num. 4. Calcan. cons. 116. nu. 7. Cor.
neus cons. 329. num. 10. & ii. lib. primo &
scientia præsumitur. Decius. cons. 160. col. 61
3. in fin. Alexan. cons. 103. num. 13. lib. 2.
Socc. seni. cons. 168. colu. pen. lib. 2. & intract. fall. reg. 176. fall. prima Ruynus cōs.
88. num. 12. lib. 5. Crauet. cons. 225. nu. 8.

Ad primum respondetur quod vitium
comitatur rem, vt est * communis, opinio *
& ita respondetur ad secundum quamuis
creetur nouum ius.

Sextum Dubium, an Abbas, vel alius
habens vsufructum super aliquibus rebus
quādiu Abbatialem † obtineret dignitatē 62
post resignationem illius Abbatiæ habeat
illum vsumfructum vel transeat ad successorem? respondetur negatiue super vtroque capite, omissis ambagibus prour in fa
cti contingentia consuluit Rebuff. cons.

104. num. 22. versiculo vltima quæstio, nā quod resignās illum amplius non habeat probatur ex concessione facta, quādiu Abbatialem obtinet dignitatem, ergo ea resignata cessat fundamentum consequendi
63 dict. fruct. cum post † resignationem, non dicatur habere Abbatiam, vt est * Cōmunis opinio de qua dictū est supra & cessan te causa cessat effectus, l. adigere. §. quamuis. de Iur. patr. & quia respectu benefitii resignati, habetur pro mortuo Doct. in c. susceptum, de rescr. lib. 6. Hinc si aliquis
64 habeat aliquod commodum, preheminentiam, vtilitatem, quia est nobilis, amissa nobilitate cessat præheminētia, & vtilitas vt est communis * opinio, quā prosequitur in multis casibus Tiraq. in suo tract. cess. caus. ita & in casu nostro, cum resignans obtineret vsumfructum ratione benefitii resignati, amplius illum vsumfructum nō habebit, cum non habeat benefitium, &
65 † quoad eum habeatur pro mortuo Cass. decis. 16. n. 2. super regul. Put. decis. 468. lib. 2. Card. Paris. cons. 93. nu. 25. vol. 4.

66 Quod neque resignatarius illum vsumfructum habeat † suadetur quia vsusfructus non transit ad successorem, sed finitur morte naturali vel ciuili. §. finitur inst. de vsufr. & est communis opinio, si enim fuit extinctus per dimissiónem Abbatiæ,
67 ne † inutilis sit semper proprietas. l. an vsu fructus. ff. de vsufr. nouus Abbas illum habere non potest.

Septimum Dubium an transactio fa-
68 cta per resignantem ante resignationem li get resignatarium? Communis * opinio est affirmatiua vt respondit Rebuff. cons. 104 num. 21. vers. 5. nam transactio videtur facta inter ecclesias & dignitates potius quam inter personas. cap. veniens de trās.
69 vbi Doctor. & † quæ fiunt nomine dignitatis transeunt, & ligant successorem, c. quoniam Abbas de off. deleg. vbi communiter * Doct. c. si gratiose de rescri. lib. 6.

70 Declara si est facta, in vtilitatem † ecclesiæ & si adest confirmatio Papæ, quia tunc ligat successorem, Doct. in c. pen. de confir. vtil. vel, inutil. & melius dict. c. veniens de trans. Rebuff. loco citato, nu. 21. in fin.

DECIMAESEPTIMAE QVAESTIONIS
SVMMARIVM.

1 *Papa renuncians Pontificatum maximum remanet Cardinalis.*
2 *Papa depositus, a, Papatu remanet Cardinalis.*
3 *Ioannes 23. fuit depositus, a, Concilio Constantiense.*
4 *Ioannes, 23. accessit vti clericus ad Martinum Quintum qui eum creauit Cardinalem.*
5 *Episcopus renuncians episcopatum retinet ea quæ sunt ordinis.*
6 *Renuntiatio episcopatus dupliciter fieri potest.*
7 *Renuntiatur loco quoties ceditur cura, & administratio.*
8 *Renuncians loco retinet dignitatem.*
9 *Episcopo renunciant i solet concedi retentio nominis.*
10 *Renuncians loco, & dignitati, amittit denominationem.*
11 *Episcopus renuntiat loco, & dignitati regulariter obcrimen.*
12 *Renuncians dignitati an possit vti vestibus episcopalibus.*
13 *Renuncians loco potest in eadem ecclesia reassumi.*
14 *Episcopus renuncians dignitati, non potest adeandem ecclesiam reassumi.*
15 *Episcopus renuncians loco potest alienum subditum ordinare quoad Characterem.*
16 *Episcopus renuncians loco non habet diœcesim.*
17 *Pontificalia non possunt extra diœcesim exerceri, nisi accesserit consensus ordinarij.*
18 *Episcopus renuncians loco non habet exercitium.*
19 *Episcopus renuncians dignitati non potest ordinare etiam ex licentia alterius episcopi.*
20 *Ordinatus ab Episcopo qui renūciauit etiam dignitati recipit characterem non tamen habet exequutionem.*
21 *Episcopo renuncianti potest conferri beneficium.*
22 *Summus Pontifex potest semper, & vbique vti pallio.*
23 *Archiepiscopus potest vti pallio in terminis suæ Iurisdictionis.*
24 *Monachus electus in Abbatem renuncians Abbatiam remanet Monachus.*
25 *Abbas per sententiam remotus remanet monachus eiusdem monasterij.*
26 *Monachus electus in Abbatem alterius Monasterij renuncians Abbatiam remanet monachus secundi monasterij.*
27 *Renuncians Abbatiam remanet monachus, & habet vocem.*

DEcimoseptimo Quero, an aliquid retineat renuncians post renunciationē? Et distincte procedendo, in primis scire opportet quod † 1 Papa renuncians Pontificatum maximum, remanet Cardinalis. S. R. E. ita etiam † depositus a, Papatu re- 2 manet Cardinalis, vt tradit Alfons. sot. in comment, reg. Cancell. de antelat. in nona & vlt. par. col. 2. in fin.

Limita

Limita nisi renunciasset etiā Cardinala
tū, & esset depositus quoq; a Cardinala-
3 tu vt fuit despositus † a Conc. Cōstantien.
Papa Ioannes 23. qui postea accessit Flo
rentiæ vti simplex clericus, ad Papā Mar
tinum Quintū canonice electum, & Mar-
4 tinus, † demum illum creauit Cardina-
lem, vt omnes historiæ illius temporis at-
testantur.
5 Episcopus vero† renuncians episcopa-
tum retinet ea quæ sunt ordinis, vt proba
tur in cap. primo de ord. ab Episcopo qui
renunciauit episcopatui & ibi Innoc. Ab-
* bas Host. & alii * omnes Iacob. de Zoc-
chis in repet. cap. omnis vtriusque num.
356. de penit. Fuscus de visit. lib. 2. cap.
28. nu. 10. & hoc procedit quoties renun-
ciauit administrationi Episcopatus, nam
vt inquit tex. in dict. cap. vers. responde-
6 mus † dupliciter potest fieri renunciatiō
Episcopatus, nam quandoque renuncia-
tur loco, quandoque loco, & dignitati:
7 fit renunciatio † loci, quoties renunciatur
cura & administratio illius Ecclesiæ cap.
* ad supplicationem de renunc. & ita * com
muniter solet fieri renunciatio Archiepi-
8 scopatus, & Episcopatus, & † taliter renun
cians retinet dignitatē Episcopalem, vn-
de potest appellari Episcopus & solet pas
9 sim † concedi retentio nominis ob quam
appellatur Episcopus illius loci, etiā post
renunciationē: Renūciatur loco & digni-
10 tati † quoties renūcians ex ipsa renunciā
tione, amittit dignitatē & denominatio-
11 nē illius dignitatis, quæ † renunciatio re-
* gulariter fit ob crimen, vt tradit Abb. * cō-
muniter receptus in dict. cap. primo num.
8. de ordinat. ab Episcopo, qui renuncia-
12 uit Maiolus de irreg. lib. 3. c. 6. nu. 6. & †
an isti possint vestibus pontificalibus vti
13 vide Abb. d. c. 1. nu. 3. Qui vero † renuncia
uit loco idest administrationi poterit Au
thoritate sedis Apostolicæ ad Ecclesiam
eādem redire, vel aliam siue per viam ele-
ctionis, siue per viā postulationis, siue per
14 viam collationis habere. Qui vero † re-
* nunciauit loco & dignitati nequaquā Io.
Mona. Archid. Io. Andr. relati per Ant.
de Butrio in cap. cupientes §. denique nu.
primo de elect. lib. 6. Maiol. dicto tract.
de irregul. lib. 3. cap. 6. num. 8. & * com-
15 muniter Doctores. Rursus† renuncians lo
co, idest administrationi cum retineat ea
quæ sunt ordinis potest alienum subdi-
tum ordinare quo ad characterem, quam-
uis nō quo ad iurisdictionem cap. Lugdo-
nen. nona q. 2. Iacob. de Zocchis in dict.
cap. omnis vtriusque num. 356. & cum
licentia Episcopi potest subditum illius,
ordinare vt probatur in dict. cap. primo
de ord. ab Episcopo qui renunciauit ibi,
nam in primo casu ordines, sicut antea, rogatus ab Episcopo aliquo poterit de ratione conferre, & cet.
tradit Abb. in cap. ad supplicationem
num. 10. de renunciat. vbi dicit quod
ipse non habet diœcesim cum renuncia- 16
uerit loco, & tamen † pontificalia non 17
possunt extra diœcesim exerceri, nisi ac-
cesserit consensus ordinarii. gloss. ma-
gna in clem. Archiepiscopo de priuileg.
& habetur in conc. Trid. sess. 6. de reform.
cap. 5. Mayol. de irreg. lib. 2. cap. 2. num. 2.
Vnde licet in hoc Episcopo qui renuncia-
uit administrationi, adsit character ordi-
nis quod residet in charactere consecra-
tionis dignitatis Episcopalis, ac etiam ha
bitus, qui cōsistit in habitu dignitatis de-
est tamen† tertium scilicet exercitiū quod 18
residet in administratione dignitatis ideo
cum non adsit hoc subiectum administra-
tionis non est mirum si non potest ordina-
re sine licentia Abb. in dict. cap. primo nu.
3. de ord. ab Episcopo. qui renun. &c. ex
d. c. ad supplicationem de renun. Renun
cians † vero loco, & dignitati non potest 19
ordines conferre etiam ex licentia alicu-
ius, Episcopi, vt dicitur in d. c. 1. vbi Abb.
& cōmuniter * Doctores Fusc. de Visit. lib.
2. cap. 28. nu. 10. Mayolus de irreg. lib. 3.
cap. 6. nu. 8. si vero iste aliquem † ordina- 20
uerit vtiq; ordinatus recipit characterem
namq; ex renūciatione dignitatis nō per-
ditur potentia ordinādi Abb. in d. c. 1. sub
nu. 3. taliter tamen ordinatus non habet
executionē, si habuit ordines sacros secus
si minores, vt voluit Alex. III. in d. cpa. 1.
illis verbis, *in secundo uero casu distinguendum putamus utrum sacros contulerit, an minores, si enim a tali ordines usque ad subdiaconatum aliquis acceperit quia & huiusmodi ordines a non Episcopis quandoque conferuntur, & in illis deseruire poterit, & ad maiores si idoneus fuerit promoueri; sane si ab eodem sacros ordines scienter quis receperit, quia indignum se fecit executionem officij non habebit nisi crassa, & supina fuerit ignorantia, discretus Pontifex dispensare.* Et ideo Archiepiscopus qui re-
nunciat ciuitati Metrepolitanæ ob aliquā
causam potest Pōtificalia exercere in Pro
uincia

uincia,& alibi permittentibns id Epiſcopis non autem poterit palleum deferre etiam ex licentia vt probat tex. in dicto cap. ad ſupplicationem de renunc. qui loquitur de Archiepiſcopo Raguſin. qui
21 fuit abſolutus a vinculo illius † Eccleſiæ eo quod ibi non poterat ſecure morari, & ei fuit collatum beneficium in Epiſcopatu Carleoli, ad ſuſtẽtationẽ his verbis; *Cui conceſſimus vt in ipſo Epiſcopatu abſque vſu pallij officium Epiſcopalem valeat exercere tibi iamquã metropolitano obedientiam, & reuerentiam, &c.* & ibi Abb. & *communiter alii poſt gloſſ.
* Maiol.de irreg.d.cap.6.nu. 8.verſic. hinc fit,& ratio eſt quia † ſolus ſummus Ponti-
22 fex ſemper, & vbique pallio vti poteſt c. ad honorem de vſu & auth.pall. Archiepiſcopus † autem eo vti poterit intra terminos ſue iuriſdictionis, adeo quod alibi etiam ex conſenſu ordinarij eo vti non poteſt gloſſa magn.in fin. in clem. Archiepiſcopo de priuileg.neque etiam ex conſuetudine cap. ex tuarum de vſu pall. late Mayol.de irreg.lib.2.c.2.nu.7.cum ſeq.

Monachus autem electus in Abbatem
24 renuncians † Abbatiam remanet monachus illius monaſterii Feder.de Sen.conſ. 5.colum.penul.Abb. in cap.ex tranſmiſſa num.7.de renun.Ancharanus in cap. cum ad monaſteria nu.26.de ſtat.mon.Mayol. de irreg.lib.3. cap.6. num.7. in fin. verſic.
* ideo,& eſt communis * opinio.

25 Ita Abbas per ſententiam remotus † remanet monachus c.cum ad monaſteriũ in fine de ſtatu monach. & ſi erat monachus talis, monaſterij & fuit electus in Abbatẽ
26 alterius † Monaſterij, ſi renunciat dictam Abbatiam remanet monachus huius ſecundi monaſterii, & non primi vt tenet Feder.de ſen. poſt longam diſputationem dict.conſ.5.col.penul.verſ.ſed ſi volumus, & alii Doct. ſupracitati: nam ex quo rite fuit tranſlatus, ad ſecundum monaſteriũ videtur renunciaſſe omni iuri ſibi competenti in primo cap. ne pro cuiuslibet 16. quæſt.1.cap.primo 18.quæſt.1.Et ideo ha-
27 bebit † vocem in capitulo prout alii monaci,quia quamdiu tolleratur aliquis in officio & adminiſtratione ſua non debet priuari aliquo iure ſibi competenti, ratione officij vel adminiſtrationis ſuæ c.nonne 8. quæſt.4.cap.quercla de elect. cap. conſultationibus de iur. patr. Federic. de Senis loco citato.

DECIMAEOCTAVAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Reſignatio fauorabilis eſt coadiuuanda.*
2 *Renunciatio fit ex liberalitate.*
3 *Renunciatio eſt odioſa quia per eam prouidetur perſona, & non Eccleſiæ.*
4 *Impetratio etiam ex cauſa ceſſionis eſt ambitioſa.*
5 *Renunciatio eſt fauorabilis ſi fiat ob vtilitatem Eccleſiæ.*
6 *Permutatio dicitur fauorabilis qoando per eam prouidetur beneficijs.*
7 *Renunciatio dicitur odioſa cum fit contemplatione perſonæ.*
8 *Recipere reſignationes eſt mere gratia.*
9 *Papa admittit reſignationes ad vota reſignantium.*
10 *Impetratio per reſignationem,eſt ambitioſa.*
11 *Mandatum ad cedendum dicitur odioſum.*
12 *Ex parte reſignatarij dicitur fauorabilis renunciatio.*
13 *Reſignatarius tractat de lucro captando.*
14 *Renunciatio quæ fit cũ cauſa dicitur fauorabilis.*
15 *Regulariter renũciationis materia dicitur odioſa.*
16 *Renunciatio non continet niſi quod expreſſum eſt.*
27 *Renunciatio ſtrictiſſime interpretatur.*
18 *Renunciatio eſt ſtricti iuris.*
19 *Renunciatio eſt donatio.*
20 *Renuncians literis non præſumitur renunciare contentis in eis.*
21 *Beneficia magnis laboribus acquiruntur.*
22 *Renuncians inſtrumento debiti non præſumitur renunciare debitum ſed tantum probationem.*
23 *Renuncians vni priuilegio alijs renunciare non præſumitur.*
24 *Renuncians iuri, de præſenti videtur renunciare.*
25 *Interpretatur renunciatio vt minus præiudicet.*
26 *Cũ aliquid operata eſt renunciatio non debet aliud operari.*
27 *Reſignatio generalis intelligitur generaliter.*
28 *Renunciatio generalis quos caſus non comprehendat.*
29 *Renunciatio non præſumitur.*

Ecimooctauo quæro, an reſignatio ſit fauorabilis vel odioſa?

Simonett. decis. 24.in recollet. manuſc.tenet † reſi- 1
gnationes eſſe fauorabiles & coadiuuandas, per gloſ. in cap.quamuis de prẹb.lib.6.hoc idem videtur firmare Caſſad.deciſ.13.nu.2. de præb. dicens eſſe fauorabiles, & coadiuuandas quia a mera voluntate, & quadam † quodamo- 2
do liberalitate fiunt. E procedunt.

Quod

3 Quod autem sit odiosa tenuit Mandos.
reg. de infirm. q. 12. nu. 3. motus † quia per
resignationem prouidetur personæ, & non
beneficiis, vnde erit odiosa iux. Theoricã
Card. Zabarell. in clemen. 2. q. 17. nu. 13.
vers. sed Papa, & legati. de off. ord. secun-
4 do accedat † quia impetratio etiam ex
causa cessionis est ambitiosa, & ideo re-
stringenda cap. quamuis de præb. lib. 6.

Pro concordia est distinguendum, q
5 aut resignatio fit ob vtilitatem, & necessi-
tatem Ecclesiæ vt quia resignans non po-
test inseruire vt deseruiebat, & requirit ne
cessitas Ecclesiæ, ad hoc vt beneficium ha
beat vtiliorem rectorẽ, & hoc casu resigna
tio dicetur fauorabilis, & erit coadiuuan-
6 da, ita & permutatio † dicitur fauorabilis
quia per eã prouidetur beneficiis potius
quam personis, cap. quæsitum resp. vlt. de
rer. perm. Feder. de Sen. ĩ tracta. de perm.
* benef. q. 18. & cons. 73. col. 2. & est * cõm-
munis opinio, vt per Rebuff. in sua prax.
titul. de permutat.
7 Aut vero † resignatio fit respectu perso-
næ in cuius gratiam, & fauorem fit, & hoc
casu dicitur odiosa, cum fiat respectu per-
sonæ, & non beneficii Card. in d. clem. 2.
nu. 13. Felin. in cap. ad aures in 14. coroll.
de rescrip. q tenet expresse Prosper Pas-
8 settus cons. 37. nu. 18. Nam † quamuis, sit
mere gratia recipere resignationes, Reb.
9 de nomin. q. 17. nu. 76. tñ videmus † Papã
* illas de stilo * admittere, ad vota resignan
tium Cassad. decis. 32. num. 9. super reg.
10 & quemadmodum impetratio † est ambi-
tiosa, ita eo magis hęc per resignationem
11 Cass. dict. decis. 13. nu. 3. de præb. Hinc †
mãdatum ad cedendum dicitur odiosum
Rebuff. in prax. tit. de proc. ad resig. cõst.
12 nu. ij. Quo vero † ad resignatarium dicitur
fauorabilis Card. Paleott. decis. 153. alias
13 226. in manuscr. quia tractat de lucro ca
ptando. Gig. cons. 135. num. 11. cum seq.
14 Et renunciatio † quæ fit cum causa dici
tur fauorabilis quæ sine, odiosa Oldrad.
consil. 324. num. 4.

Regulariter tamen renuntiationis ma-
15 teria, † dicitur odiosa vt scribit Cesal.
16 cons. 62. num. 49. lib. primo Ideo non † cõ
tinet nisi, quod expressum est. Cesal. cons.
58. nu. 22. eod. lib. primo Tiber. Decian.
cons. 64. num. 39. volum. 3. Roland. a val
17 le, cons. 43. num. 16. lib. 3. † nam stricte in-
terpretatur Deci. cons. 495. num. 19. & 20.
Crauett. cons. 200. num. 10. Curt. Iun.
cons. 28. in prin. Cesal. cons. 25. num. 47.
cons. 289. num. 29. & 30. Soc. sen. cons.
20. num. 26. col. 4. Bursat. cons. 147. num.
20. Immo strictissimi † iuris est Illustriss. 18
Card. Alban. cons. 17. num. 8. Melch. Pal.
de maiorit. p. prima quæst. 38. nu. 4. Gabr.
cons. 60. num. 6. & cons. 90. num. 39. vol.
primo cum sit † quædam donatio, late Ti- 19
raq. in. si vnquam verb. donatione. qu.
8. C. de reuoc. don. Hinc † renuncians li- 20
teris, non præsumitur renunciare conten-
tis in eis, sed solum probationi per ipsas
faciendæ Decian. cons. 29. nu. 76. vol. 2.
Mascard. de probat. concl. 1263. num. 13
† nam beneficia magnis laboribus acqui- 21
runtur, & sine magna causa sponte illis nõ
renunciatur. Gig. cons. primo num. 16. &
45. per cap. super hoc de ren. vbi omnes *
Docto. Hinc renũcians instrumento † de- 22
biti, non præsumitur renunciare debito,
sed tantum probationi fiendæ per istrumẽ
tum Bar. & Bal. in l. Labeo. §. primo. ff. de
pact. fel. in cap. capitulum nu. 14. de rescr.
Decius cons. 169. colum. 2. ante medium
Hinc renuncians Vni † priuilegio, aliis re- 23
nunciare non videtur. Paul. Castr. in l. si
domus. ff. de ser. vrb. pręd. Card. cons. 129.
in 3. dubio Hinc † per renunciationem iu- 24
ris, iuri tantum de præsenti, & non de futu
ro renunciatum videtur. Roman. in. l. pri-
ma quæst. 12. C. quando non petent. part.
Alex. cons. 170. num. 6. vol. 7. Deci. cons.
27. nu. 3. & cons. 379. nu. 9. Aret. cons. 94.
num. 8. Gabriell. cons. 89. num. 11. & cons.
156. num. 15. vol. primo Corne. cons. 80.
vol. 4. Card. Paris. cons. 95. num. 15. & 16.
volum. 3. Gozzad. cons. 20. num. 5. Gig.
cons. 70. num. 169. Decian. cons. 3. num.
123. vol. primo, & interpretatur renuntia-
tio † vt minus præiudicet, & noceat renun 25
tianti Bald. in l. labeo. §. sedentia colum.
prima. ff. de pact. & in l. prima in vlti. not.
C. de edit. diu. Adr. toll. Cald. cons. 5.
de præb. & plures alii quos citat Mascard.
de probat. conclu. 1263. num. 3. & num. 11
Ideo scribunt cõmuniter: Doct. quod quã
primum † aliquid operata est renuntiatio 26
non debet aliquid amplius operari Cur.
Iun. cons. 23. Deci. cons. 177. col. prima
Corn. cons. 291. volum. 4. Alba cons. 25.
num. 3. Illustrissimus Cardinalis Alban. in
in lucubra. ad Bart. in l. prima. §. si impu
bere. ff. de coll. bon. Cardinalis Paris.
cons.

cons. 12.num.94.volu.2.Natt. cons. 639. num.138.lib.3.Bertazzol. cons.31. num. 29.vol. primo Pancirol. cons.61.in fin. & cons.62.nu.13.Gabriell. cons. 59.nu.15.
27 vol. primo Hinc † quamuis renũtiatio generalis intelligatur generaliter Sælice. in. l. si decerta. C. de transf.Alex.cons.11.nu. 7.volo 2. Corn.cons.59.col.3.lib.3.Aret. cons. 17.Bursat. cons. 236. num. 12. vol.
28 3. non tamen comprehendit † præscriptionem Imol. in l.cum stipulatus tamen mihi col.3.ff. de verb. oblig. Alex. cons.170.n. 5.vol.7.nec etiam exceptionem simulationis, Bart. in l.nemo potest.ff.de leg.primo Capra cons. 87. num.176.Mascar.de probat. conclu. 1264. num. 23. nec in solita Crot.cons. 45. n. 5. Neuizan.cons.91.nu. 25. Gramati. decis. 47.nu.8.Pancir.cons. primo num.44. Decian.cons.39. num.18. vol.2. nec Legitimam,Boer.decis.3.nu.7. Card. Alban. cons.37. num. primo Alex. cõs.69.col.2.lib.2. nec Dotem Crot.cons. 123.nu. 9.Nec Alimenta, Mascard. dicta concl.1264.nu.39 vbi aducit alia exẽpla cũ suis ampliationibus,& limitationibus.

Hinc † etiam repudiatio cum sit quædã renũtiationis species non pręsumitur Antonius de Butr. in cap. accedentibus de ren. late Tiraq. in præfa.l. si vnquam nu. 128. C. de reuoc. don. Bart. in l.Is potest §. heres institutus ff.de hered.instit.& late Mascar. de probar. conclu. 1266. 29

Finis Primi Libri.

FLAMINII PARISII IVRE CONSVLTI

CLARISSIMI DE RESIGNATIONE BENEFICIORVM.

LIBER SECVNDVS.

PRIMAE QVAESTIONIS *SVMMARIVM.*

1 *Omnia beneficia possunt resignari.*
2 *Vnusquisque potest renunciare iuri sibi cōpetenti.*
3 *Omnia beneficia possunt permutari.*
4 *Papatus potest renunciari.*
5 *Papatus est beneficium ecclesiasticum.*
6 *Papa est præpositus curæ omnium Christianorū.*
7 *Papa tenetur residere.*
8 *Per assumptionem ad apicem Apostolatus vacāt omnia beneficia.*
9 *Per dictā assumptionē vacāt pensiones & officia.*
10 *Ecclesia approbauit quatuor renunciationes summorum Pontificum.*
11 *Ratio cur sanctus Clemēs renunciauit Papatum.*
12 *Papa non potest sibi eligere successorem & n. 13.*
13 *Clemens post renunciationem fuit rursus electus: Papa potest statuere circa electionem successoris, de cōsilio Cardinaliū, aut Cōcilij generalis.*
14 *Ciriacus renunciauit Papatum vt coronam martirij consequeretur.*
15 *Marcellinus renūciauit Papatū propter idolatriā.*
16 *Summus Pontifex non potest iudicari etiā a Concilio generali.*
17 *Celestinus cessit papatum propter imperfectionē.*
18 *Celestinus Papa erat sanctæ vitæ.*
19 *Celestinus de consensu Cardinalium statuit Papā posse renunciare pontificatum.*
20 *Papa pōt facere cōstitutionē tangentē successores.*
21 *Papa vices Dei fungitur.*
22 *Papa tribus rationibus potest renunciare.*
23 *Papatus est nomen dignitatis & non ordinis.*
24 *Papatus a Deo institutus.*
25 *Renunciatio Papæ recessit ab aula.*
26 *Papa potest renunciare non obstante voto.*
27 *Iuramentum debet habere tres comites.*
28 *Papa potest renunciare non obstante iuramento.*
29 *Papa pōt renunciare papatū per procuratorem.*
30 *Gregorius XII. renunciauit papatū per procuratorem.*
31 *Dictio maxime est implicatiua.*
32 *Cardinalatus potest renunciari.*
33 *Cardinalatus est beneficium ecclesiasticum.*
34 *Cardinales antiquitus sepelliebant mortuos et infantes baptizabant.*
35 *Cardinales hodie assistūt Papæ et sūt ei' cōsiliarij.*
36 *Cardinales tenentur residere in curia.*
37 *Dignitas Papatus magis est annexa Papæ quam Cardinalatus Cardinalibus.*
38 *Patriarcha potest renunciare.*
39 *Patriarchatus est beneficium ecclesiasticum.*
40 *Patriarcha tenetur residere.*
41 *Patriarchæ sunt quatuor principales.*
42 *Ciuitas Venetiarum habet Patriarcham.*
43 *Patriarchæ veniunt appellatione Episcoporum.*
44 *Primas potest renunciare.*
45 *Primas tenetur residere.*
46 *Ecclesiæ primatiales & patriarchales equiparātur.*
47 *Archiepiscopus potest renunciare.*
48 *Archiepiscopatus est beneficium ecclesiasticum.*
49 *Archiepiscopus tenetur residere.*
50 *Archiepiscopus dicitur ex eo q̄ sit sūmus Episcoporū.*
51 *Archiepiscopus comprehenditur sub dispositione loquente de Episcopo.*
52 *Archiepiscopus nihil habet plus quam episcopus.*
53 *Episcopus potest renunciare.*
54 *Episcopatus est beneficium.*
55 *Episcopus tenetur residere.*
56 *Papa est sponsus vniuersalis Ecclesiæ.*
57 *Episcopus est sponsus sua Ecclesiæ.*
58 *Renunciatio episcopi nō est de facili admittenda.*
59 *Episcopi possunt permutare. (simpliciter.*
60 *Papatus Cardinalatus Episcopatus renunciantur*
61 *Omnia beneficia possunt renunciari in fauorem.*
62 *Renunciatio in fauorē fit coram Papa dumtaxat.*
63 *Abbatia potest renunciari.*
64 *Abbatia dicitur beneficium Ecclesiasticum.*
65 *Abbatia nō venit sub simplici appellatione dignitatis.*
66 *Abbatiæ equiparantur episcopatibus.*
67 *Appellatione Abbatiæ non venit prioratus.*
68 *Abbatia duplex secularis & regularis.*
69 *Monesteria quæ dicantur.*
70 *Abbatissatus potest renunciari etiam in fauorem.*
71 *Abbatissatus est beneficium fœminarum.*
72 *Clementina ad compescēdum desequestrat. possess. & fruct habet locum in Abbatissa.*
73 *Abbatissa equiparatur Abbati.*
74 *Monasteria dicantur proprie etiam Monialium.*
75 *Prioratus potest renunciari.*
76 *Prioratus est beneficium.*
77 *Prioratus est principalis dignitas.*
78 *Dignitas ecclesiastica potest renunciari.*
79 *Dignitas ecclesiastica est beneficium.*
80 *Prima dignitas potest renunciari.*
81 *Prior collegiatæ dicitur habere beneficium.*
82 *Primæ dignitatis signa remissiue.*
83 *Consuetudo ecclesiarum attendenda ad cognoscendum primas dignitates.*
84 *Archidiaconatus potest renunciari.*
85 *Archidiaconatus est beneficium.*

H 86 Dece-

PRimo quæro quæ beneficia possunt resignari? Respondeo constituendo regulam affirmatiuā scilicet omnia
1 beneficia † posse resignari vt colligitur ex toto. tit. de renun. extr. in 6. & in elem. Moedan. decis. 266. fuit resolutum in tit. de iur. patron. in manuscr.* & communiter Doctor.

2 Et iustificatur ex eo quia † vnusquisq; potest renunciare beneficio sibi cōpetenti tā in spiritualibus quā tēporalibus Arch. in c. quam periculosum nu. 4. 7. q. 1. & in c. deniq; nu. etiam 4. 6. q. 3. Alex. cons. 116. n. 2. lib. 3. Card. Paris. cons. 65. n. 24. vol. 2. Rot. decis. 32. nu. 3. de appell. in nou. & cōmuniter* doctores vt dixi sup. lib. 1. q. 1. *

Ita omnia beneficia † possunt permutari nisi contrarium reperiatur expressum Bellam. in tract. de permut. benef. p. 3. in prohem. num. 3. & alij* omnes. 3

Ex quo primo infero † Papatum posse renunciari vt notant Io. Monach. Archid. Gemin. Anchar. Ant. de Butr. & alij* oēs in c. 1. de renunc. lib. 6. vbi de hoc est casus expressus glo. in c. non autem. §. vt non sue cederet in fi. 7. q. 1. Card. Alex. in c. qualiter nu. 6. 7. q. 1. Aluar. de planct. eccle. lib. 1. c. 18. & lib. 2. cap. 10. Egid. Columna in tract. de renun. Papæ, Io. Burgund. late in simili tract. Archiep. Floren. 3. par. tit. 23. & de renunc. lib. 6. c. 1. Armill. in verb. Papa Card. Iacobat. de conc. lib. 1. art. 3. nu. 30. Io. Capistr. de auctoritate Papæ 3. par. 2. par. prin. n. 7. August. Triūph. de potest. eccle. q. 4. per totam & q. 7. art. 7. Deci. in cap. ex parte num. 20. de rescr. Petr. And. Gamm. in extrauag. Iulij II. de Simoniaca elect. Pōnt. nu. 98. Coras. de benef. cap. 8. nu. 6. Sarn. de infir. resign. quæst. 1. Bonif. de Vitall. in elemen. 1. de renunc. 4

Namq; † Papatus est beneficium ecclesiasticum Summ. Angelic. in verb. beneficium §. 1. Card. Iacob. d. concil. lib. 10. ar. 1. n. 50. Selu. in tract. de benef. p. 1. q. 2. nn. 35. Marc. Ant. Marsil. Archiepiscopus Salernit. de ecclesiastic. redd. c. 11. nu. 20. Alfons. Hoied. in tract. de incompat. benef. p. 1. c. 1. nu. 2. & qui illum † obtinet est præpositus curę omnium Christianorum Io. c. 10. & ibi D. Augustinus & D. Chrisostomus, Card. Iacob. d. lib. 10. art. 1. nu. 50. & lib. 5. art. 8. nu. 16. & lib. 7. art. 7. nu. 36. Petrus Albin. de Pontif. potest. vers. Diuini Numinis num. 81. Franc. vargas de auct. Pontif. confir. 5. n. 5. & hac ratione Papa † tenetur residere Io. Selu. de benef. 4. part. q. 1. nu. 5. vers. siue etiam sit Papatus ex c. per venerabilem §. locus, qui filij sint legit. hac etiam ratione & alijs † per assumptionem ad apicem Apostolatus vacāt omnia beneficia etiam simplicia ac etiam pensiones † & officia Collect. in c. vlt. de concess. præben. Sarn. in prohem. regul. q. 1. ita resoluit Alfons. Hoied. in tract. de incompat. benef. par. 1. cap. 1. per totum. & est communis* opinio. * 5 6 7 8 9

Hinc

10 Hinc canones, & gesta sanctorum † referunt quatuor summos Pontifices renunciasse Papatui, quorum renunciationem ecclesia habuit ratā & acceptam, idq; colligitur ex eo quia illos scripsit in catalogo sanctorum vt tradit August. Triumph. d. tract. de potest. eccle. q. 4. art. 8. in fin. 2. colu. ex quo colligit auctoritate ecclesiæ licitam esse huiusmodi renunciationem. Hi quatuor fuerunt Clemens, Ciriacus, Marcellinus, & Celestinus, quorū renūciationes nō ex eadē causa & eodē fonte præcessere vt colligitur ex relatis scriptorib.

11 Nam Clemēs † renūciauit propter mali exempli in posterum vitationem, nam cū fuisset institutus Pontifex a B. Petro principe Apostolorū & Capite Ecclesiæ ne posteris exemplum perniciosum daretur vt
12 quisq; possit sibi successorem † delegere & per consequens Papatus daretur per successionem hereditariam & nō per electionem renunciauit Papatui & postmodum
13 quarto loco post † Petrum fuit Canonicæ electus vt not. in cap. si Petrus 8. q. 1. glos. magna in c. non autem verb. vt non succederet. 7. q. 1. Ideo fuit per summos Pontifices & Concil. Generalia statutum vt nō liceat successorē eligere: Nec Papa potest statuere vt sibi hoc liceat Card. Zabarel. in clem. Ne Romani nu. 5. de elect. cū alijs vt per Io. Selu. de iurament. par. 4. nu. 41. quamuis possit facere constitutionem super electione sui successoris vt est * cōmunis om. doct. sententia vt notant omnes in cap. licet de vitanda de election. honestū tamen est vt hoc faciat de consilio Cardinaliū, & in Cōc. Generali vt scribit Abb. * cōmuniter receptus in d. c. licet nu. 2. not. 2. vt fecit Alex. III. in Conc. Lateranen. vt duæ partes Cardinalium sufficiant d. c. licet de elect. Greg. X. in Conc. Lugdunen. vt Cardinales includantur in conclaui c. vbi periculū de elect. lib. 6. Clemens V. in Cōc. Viēnen. vt habetur i clem. 2. de elect. Clemēs VI. an. 1352. Iulius II. In Cōstitutione II. Pius IIII. cōst. 81. in Bullar. & hoc quod dicit gl. de renunciatione Clementis probabile est ex coniecturis, nulla tamen firma auctoritate probatur, namque doctores & auctores grauissimi qui illorū temporum historiam scribunt de hoc mentionem non faciunt Nicephorus lib. 2. c. 35. & lib. 3. c. 2. Damasus inuitis Pontificum, Marianus Scotus in Cronicis S. Hieronymus contra Iouinianum, Gregorius Turonen. in Eccl. histor. Athanasius lib. contra Acticum Petr. de Nat. lib. 2. c. 25. D. Antonin. p. 1. tit. 6. c. 25. §. 3. Platina in Vitis Pontificum, contendunt tamen an Clemen. fuerit tertius, quartus vel quintus Pontifex maximus.

Ciriacus † vero vt coronā martirij consequeretur congregatis S. R. Ecclesię Cardinalibus eis renitentibus & reclamantibus. Archiep. Floren. 3. part. tit. 23. & de renun. lib. 6. c. 1. Gemin. d. c. 1. sub n. 10. de renun. in 6. vbi subdit hūc nō denominari in catalogo Roman. Pontificū quia credi tū fuit nō renunciasse propter deuotionē. 14

Marcellinus † autem renunciauit Papatui propter Idolatriā, namq; in immani illa Diocletiani Imperatoris persecutione terrore ꝑteritus, Thus adhibuit Deorū simulacris; cuius peccati mox eū tantope re penituit, vt finuessem ad concilium centum octuaginta Episcoporum indutus cilicio venerit vbi lachrimis profusis scelus suum palam coram illis patribus confessus est dicens esse paratum obedire quicquid ab illis ei impositum esset. sed nemo ausus est illum damnare † clamantes tuo 16 te ore non nostro iudicio te iudica: nā prima sedes a nemine iudicatur quare ipse statim dictauit sententiā dicens. Ego Marcellinus ob scelus Idolatriæ quod infelix commisi Iudico me deponendum & anematizo omnes qui corpus meum tradiderint sepulturæ. & postea pergens ad Diocletianum fassus est se esse christianum ob quod suscepit martirium vt habetur in c. nunc autem dist. 21. Damas. in lib. de vit. Pontif. Archid. in d. c. Nunc autem. nu. 2. Albert. in tract. de agnosc. asser. quæst. 30. num. 6. Alber. Phrigius lib. 4. de ecclesi. Hierarch. cap. 8. 15

Celestinus † vero renunciauit propter 17 suæ imperfectionis recognitionem, nam agnoscens se impotentem & in sufficientem ad regimen eccl. consilio spiritus sancti ductus Papatui renunciauit namq; Celestinus † erat sanctæ vitę, sed in agibili- 18 bus mundi non erat expertus vt tradit Gemin. dict. c. primo nu. 7. vers. quæro de renunc. in 6. Aluar. de plāctu ecclesiæ lib. 19 2. c. 10. & ante † renunciationē statuit de consensu Cardinaliū Romanū Pōtificem posse renūciare Papatui cuius cōstitutio a Bonifacio VIII. eius successore fuit confirmata

mata an.dñi 1294.& reducta inter decre-
tales pro stabiliméto sui pôtificatus vt ha
betur in c. 1.de renũc. in 6. idq; valde ex-
pediẽs fuit cũ plures sint rationes ex qbus
videtur summ.Pontificẽ non posse renun-
ciare Papatui,& decem refert Io. Andr. in
d.cap.1.de renun,lib.6.alias addidit Au-
gust. Triumph.dict.quęst.4.quas non refe
ro,cum hodie ex dict. constitutione res sit
admodum clara & nullum remaneat du-
bium Corn.cõs.132.lib.2.& cons.106.sub
nu.1.lib.4.Cefal.cons.138.num.20.lib.1.
Dec.cons.484.n.1.Socc.Sen.cons.17.n.2.
20 lib.2.nec est hesitandũ an potuerit † Papa
id statuere,vt tenent Gemin.Io.And.Ant.
de Butr.nu.4.Gemin.sub n.10.vers.ꝗ autẽ
* &*cõiter doct.in d.c.1.Augst.Triumph.d.
tract. de potest. ecclesiæ q.7.art.7.ob eius
21 plenitudinis potestatẽ,† nã vice Dei fun-
gitur Archid.in c.quoties n.1.1.q.2.Host.
in c.ꝗ super nu.14.de vot.Sarn.de expect.
in princ. Accedit quia tribus rationibus
22 potest iustificari† Papam posse renũciare
Papatui vt tradit August. Triumph. d. q.
4.art.7. col.2.primo ratione personæ,quæ
in Papatũ assumitur, nã potest contingere
electum in Papã effici indispositũ ad exer
cendũ papale officium,aut ratione infirmi
tatis,aut ratione senectutis,vel fatuitatis
vt impossibile sit tale officiũ exercere. Se-
23 cundo ratione potestatis susceptæ,quia †
Papatus non est nomen ordinis,sed digni
tatis vt late per Franc. in d. c. 1. sub nu. 5.
de renun. in 6. vnde renunciat potestati,
iurisdictionis.

Tertio ratione finis propter quem susci
24 pitur,nã cum officium † Papatus a Deo sit
constitutum Matth.16.Apost.1.Corint.6.
Gamm.in d. extrauag. Iulij II. de Simon.
elect.Pontificis nu.98.pro vtilitate totius
ecclesiæ Pręposi.in c.sicut nu.3.7.q.1.& in
c.quoties nu.5.1.q.4. Abb. in c.per vene-
rabilẽ nu.20.qui fil.sint leg.consonũ est vt
si electus ad tale officiũ efficiatur impotẽs
vel quod consideret se esse insufficientẽ vt
possit renunciare & eligatur sufficientior.

Sunt & alia exempla eorum qui renun-
ciarũt Papatui de quibus per Io. Burgũd.
in d. tract. de renun.Pap. per Sarn.d. q.1.
regul.de infir.resig. vbi in 4.col.vers. quid
tenendum hunc casum dicit esse rariorem
coruo albo & Mandos.in d.reg.de infir. in
25 prohe. dicit † ꝗ recessit ab orbe & vrbe Bo
nifac.de Vitall.in clem.Ne Romani.§.fa-
ne nu.39.de elect.idem confirmat.

Amplia procedere etiã si emiserit vo- 26
tum non renunciare, nam nihilominus po
test renunciare ex causa rationabili Egid.
Col. quẽ refert & sequtur August. Triũph.
d.q.4.art.4. Armill.verb.Papa.ratio quia
votum est† iuramentum, ꝗ debet habere 27
tres comites veritatẽ,iudicium,& Iustitiã
D.Tho.2.2.q.79.ar.3. hoc est votũ nõ aũt
huiusmodi cum Papa obliget se perpetuo
ad id ꝗ perficere nõ posset salua cõsciẽtia.

Amplia secundo procedere† etiã si iura 28
ret nõ renunciare Archiep. Floren. quẽ re
fert & sequitur August. triũph.d.q.4.ar.4.

Amplia tertio posse renunciare per † 29
procuratorem Bonif.de Vital.in clem.vni
ca nu.7.de rennnc.quod euenit † in Gre- 30
gorio XII.

Amplia 4. procedere etiã si sit idoneus
Io.Crotus in Rub.6.de const.nu.5. vers. 2.
arguitur ex d. cap. 1. ibi† *maxime si se insuf-* 31
ficientem agnoscit. quæ dictio maxime inclu
dit alium casum quando esset idoneus l.
qui se patris vbi doct.C.vnd.libe.

Quomodo autem & corã quo sit facien
da huiusmodi renunciatio dicã suo loco.

Ex quo secundo infertur †Cardinalatũ 32
posse renunciari vt scriptũ reliquit Franc.
in c.1.sub nu.3.de renunc.in 6.Bertach.in
tract.de Episcop. p.1.2.lib. nu.52.Bursat.
cons.341.nu.20.lib.5. cum Cardinalatus
sit† beneficium ecclesiasticũ Io.Selu.tract. 33
de benef.p.1.q.2.nu.53.Hoied.in tract. de
incomp.benef.p.1.in prohem.nu.9.cuius† 34
officium antiquitus consistebat in mortuis
sepeliendis & in infantibus baptizandis
vt tradit Archid.in c.vbi periculum nu. 4.
de elect.lib.6.dicens Marcellum Pontifi-
cem qui fuit anno Domini 304. constituis
se 15. Cardinales in vrbe ad hunc effectũ
Card. Zabarel.in clem.ne Romani §. por-
ro nu.2.de elect.Barbat. in tract. de præst.
Card.1.quæst.1.part.nu.5. Hodie autem† 35
eorum officium est assistere Romano Pon-
tifici & illum consulere ac adiuuare in sa-
cerdotali officio vt scribũt Archid. Card.
& Barbat.loc.cit.Host.in c. bone memor.
nu.5.de postul.prælat.Præpo.in c.quamquã
nu.12.2.q.7.& ob id tenentur† residere in 36
curia Romana,vbi Papa residet Abb.in c.
2.nu.2.vers.nota primo de cler. non resid.
Præpos.in cap.filium vestrum nu.2. 1.q.1.
Domin.Sot.quem refert Hoied. dict. par.
1.cap.2.& est communis *opinio.

Acce-

Accedit, quia cum papatus possit renū
ciari vt dictum est supra, eo magis Cardi-
37 nalatus, † quia dignitas papatus magis est
annexa Papæ quam dignitas Cardinala-
tus Cardinalibus vt scribit Franc. d. c. 1.
sub. nu. 3. de renunc. lib. 6. Coram quo sit
facienda huiusmodi renunciatio dicā suo
loco. Bertach. autē loco cit. dicit hoe esse
de raro contingentibus.
38 Ex quo tertio infero † Patriarchatū pos
se renunciari, cū Patriarchatus sit benefi-
39 ciū † ecclesiasticū, Io. Selu. de benef. p. 1.
q. 2. n. 4. Alfons. Hoied. de incomp. benef.
par. 1. in præfat. n. 7. & ideo Patriarcha te
40 netur residere † vt scribit Gig. in tract. de re
siden. episco. c. 18. & colligitur ex Domin.
Sot. lib. 2. de iust. & iur. q. 3. & probatur p
Cōc. Trid. c. 1. sess. 6. de refor. c. 1. sess. 23.
41 de refor. & sunt quatuor † Cōstantinopoli-
tanus, Alexandrinus Antiochenus & Hie
rosolimitanus not. in c. antiqua de priuil.
c. renouantes dist. 20. c. definimus dist. 22.
& hi habent maximam prorogatiuam vt
tradit Præposit. dict. c. definimus: sunt &
alij Patriarchę Aquilegiē. Bituricen. Gra
den. Archid. in c. cleros dist. 21. & quia Pa
triarcha Gradēsis hodie est extinctus pro-
pter desolationē illius ciuitatis, huiusmo-
42 di dignitas fuit translata † in ciuitatē Ve-
netiarum per Nicolaum V. Pont. Max. an-
no Domini 1451. vt scriptum reliquit Gi-
gas dict. tract. de residen. Epis. c. 18. nu. 12.
43 vbi etiam † firmat hōs venire appellatio-
ne episcoporum, nō ergo mirū si poterunt
renunciare; Accedit etiam deducendo ar
gumentum a maiori ex dict. cap. primo de
renunc. lib. 6.
44 Quarto infero † Primatem posse renun-
ciare, nam Primas dicitur habere benefi-
45 cium ecclesiasticum † cū teneatur residere
Thom. Camp. in tract. de resid. Episc. Gig.
de resid. Epis. c. 18. est tex. in c. 1. sess. 6. de
refor. Conc. Trid. & c. 1. sess. 23. de reform.
non mirum igitur si poterunt renunciare,
46 cum nulla sit differētia inter ecclesias † Pri
matiales & Patriarchales glos. in c. vrbes
distin. 80. gloss. in c. si quis 2. q. 6. Archiep.
Floren. in summ. c. 14. in prin. Card. Alex.
in dict. c. si quis: Gig. dict. c. 18. n. 5. Hodie
etiam reperitur dignitas principalis ad si
militudinem Patriarchalis, & obtinēs il-
lam appellatur Primas, Mādos. in pręfat.
reg. 2. vbi late.
47 Quinto infero † Archiepiscopatum pos
se renunciari vt est casus in cap. ad suppli
cationem & in cap. nisi cum pridem de re-
nunc. cum sit beneficium ecclesiasticum † 48
vt tradunt Selu. de benef. p. 1. q. 1. nu. 41.
Alfons. Hoied. in præfat. de incōp. benef.
nu. 7. & ideo tenetur † residere c. rationis 49
dist. 100. c. 1. Conc. Trid. sess. 6. & c. 1. sess.
23. de reform. Gig. dict. c. 18. & dicitur Ar
chiepiscopus ex eo quod † sit summus epi 50
scoporum Host. in c. cum inferior nu. 12. de
maior. & obed. & in summ. in titul. de off.
Archid. S. & quia præest omnibus episco-
pis de sua prouincia c. cleros dist. 21. c. sci
tote 6. quæst. 3. Et comprehenduntur † in 51
dispositione loquēte de episcopis ad not.
in d. c. cleros Præpos. in 4. col. gl. in c. quia
periculosum de sent. excōmun. in 6. & ibi
Gemin. in fin. vbi etiā Franc. & * cōiter *
Et nihil habent † plus quam episcopi, ni 52
si reperiatur in iure expressum cap. con-
questus 9. quæst. 3. Thomas de Tanis dec.
21. manuscripta.
Sexto infero † Episcopatum posse re- 53
nunciari vt est casus expressus in c. quali-
ter 7. q. 1. & in cap. 1. de renunc. & in hoc
casu consuluit Dec. cons. 219. & patet in
cas. Moedan. dec. 301. Toletan. Put. dec.
152. lib. 1. nam Episcopatus † inter benefi 54
cia ecclesiastica cōputabatur Selu. decis.
p. prima q. 2. nu. 42. Angel. in verb. benefi-
cium Hoied. dict. præfat. nu. 7. & ideo Epi-
scopi tenentur † in eorum episcopatu resi- 55
dere D. Thom. 2. 2. q. 185. art. 5. Caiet. la-
tissime: Turrecremata in c. peruenit ī prin.
7. quæst. 1. & ibi Archid. & Card. Alex.
Card. Alban. in tract. de auctor. Pap. p. 2.
nu. 36. cum alijs a me adductis in tract. de
resident. benef. quæ præ manibus habeo:
sicuti enim Papa qui est sponsus † vniuer- 56
salis ecclesiæ Card. Alex. in c. sicut nu. 3.
7. q. 1. potest renunciare, vt dictū est supra
ita & episcopus qui est sponsus † particu- 57
laris ecclesiæ, & hoc quotidie experitur:
de facili autē † non est admittēda huiusmo 58
di renunciatio vt dicitur in c. quam peri-
culosum 7. q. 1. tradit Simon Maiol. de ir-
regul. lib. 3. cap. 6. num. 3.
Hinc episcopi possunt permutare † epi- 59
scopatus vt tradit Gemin. in c. vnico num.
90. de rer. permut. in 6. accedente tamen
consensu Papę vt est* communis omnium *
doctorū sententia recepta quoq; in praxi.
Et hic aduerte ꝙ renunciatio † Papatus, 60
Cardinalatus, Patriarchatus, Archiepi-

scopatus,Episcopatus,fit simpliciter vt est
* cõmunis * omnium doctorũ opinio,renun
61 ciatio †vero aliorũ beneficiorũ inferiorũ
nominandorum potest fieri simpliciter, &
62 in fauorem † coram summo Pontifice iux.
* cõmunem * omnium doctorum sententiã,
* in* stilo quoq; receptam vt quotidie vide
mus,& latius dicetur infra.
63 Septimo infero monasteriũ † siue Abba
tiã posse renũciari vt in cas.c.vlt.de renun.
Bal.in c.cum interim 2.de elect. & in cas.
Moedan.decis.185.licet.ĩ manusc.in casu
Pnt.decis.354.lib.3.in causa Britonorien.
Monasterij in casu Card. Paleott. decis.
101. Virdunen. in casu super quo respon-
dit Card.Patis.cons.5. volum.4. namque
64 Abbatia † dicitur beneficium ecclesiasti-
cum vt tradit Selu. de Benef. par. 1. dict.
quæst.2.nu.78.Hoied.dict.præfat.num.7.
65 & est de maioribus† dignitatibus quę sint
in ecclesia, & ob id speciali nota est di-
gna & non venit sub simplici appella-
tione dignitatum Lap.Alleg.84. num.11.
Io.Monach.in cap.inquisitiones de hæret.
lib.6.Franc. post Ioan.Andr.in cap. 2. de
præben.lib.6.Sarn. de infir.resig.q. 16. &
66 de val.q.3.& ob id Abbatie † equiparan-
tur episcopatibus Rebuff. super. concord.
de mand. aposto.§.statuimus verb. Mona
steria Mandos. in reg. de benef. vacant.
per promot.quæst.3.num. 8. & ideo appel
67 latione † Abbatiæ seu monasterii non ve-
* nit prioratus vt fuit tentum in * Rot. corã
Oradino 29. Nouembris 1553. teste Ca-
68 putaq. decis.225.p.2. Et quia † quædam
est Abbatia secularis,quædam vero Regu
laris vt colligitur ex glo. in verb.ex trans-
missa versic.Abbatis & ibi Panorm. nu. 5.
de renunc.Io.Selu.d.quęst.2.n.56.Hoied.
p.prima de incomp.benef. cap. 5. num. 2.
Ideo extendo hãc illationem ad vtramq:
& firmo vtramque posse renunciari ex his
69 quæ suo loco dicenrur.Et monasteria† di-
cuntur in quibus Abbates præficiuntur,
nam monasterium dicitur territorium Ab
batis Caputaq.decis.225.parte secunda.
70 Et quod est plus Abbatissatus † potest
renunciari vt in casu Cresc.decis.173.cõ-
tra lib.1.in manuscr.& in fauorem vt tra-
dit Pap.lib. 2.tit. 8. arrest. 8. Mandos. in
trac.de signat.gra.verb.resignationes col.
6.vers.resignationes monasteriorũ de quo
71 dicetur suo loco:nã Abbatissatus † est etiã
certo modo beneficiũ nõ masculorum,sed
feminarũ vt tradit Petr. Andr.Gammar.
decis. manuscr. 24. incip.Die.ex quo re-
fert die 29. * Aprilis 1523. fuisse.tentum *
coram D.Petrasanta quod lata senrentia
contra Abbatissam esse locum † clem. ad 72
compescendum de sequest.poss.& fruct.&
ideo debere contra ipsam fieri sequestra-
tionem,tum quia est beneficium ecclesia-
sticum,tum etiam quia militat eadem ra-
tio ne bona familie dilapidentur.Hinc Ab
batissa † equiparatur Abbati Panor. in c. 73
2.in princ.de his quæ fiu.a pręl.& in c.vlt.
num.5.de stat.Monac.Fusc.de visit. lib. 1.
c.2.nu.19.Hinc alias in vna*Calaguritan.
fuit annullata gratia cuisdam Abbatissa-
tus teste Crescen.decis.42.lib.2.ĩ manusc.
Et quod Monasteria dicantur propriet 74
etiam monalium tradit Mãdos. in præfat.
regul.2.Cãcell.n.6.per c.Monasteria puel
larum 18.q.2.& cap. monasteria de vit. &
honest.cleric.clem.1.iuncta gl.2.de elect.
Octauo infero Prioratum † posse rennn 75
ciari vt in casu Aragonie decis. manuscr.
12.Illerden. prioratus de petrusa, in casu
Moedan.decis.223.Eluen. prioratus in ca
su Put.decis.25.lib.1. & decis.523. par.2.
Nam prioratus† est quoq; beneficium 76
vt per clem.2.de rescr. tradit Io.Selu.d.q.
2.prime part.de benef.n.87:est enim Prio
ratus principalis dignitas in ecclesia col-
legiata † seu regulari & habet quasi iuris- 77
dictionem episcopalem & in effectu est ea
dem dignitas cum Abbatia Hoied.p.pri-
ma de incomp.benef.c.6. nu. 2. post alios
quos citat Oldrad.cõs.281.Card.in clem.
dudum §.statuimus sub. num.5.de sepult.
Mandos.reg.3.q.8.nu.4.in reg.Cancell.
Nono infertur † dignitatem ecclesiasti- 78
cam posse renunciari vt colligitur ex tit.
de renun.ext.& in cas.Put.decis.142. lib.
1.in casu Cardin.Paleot.decis. 153. alias
226.in manuscr. nam dignitas † ecclesia- 79
stica est beneficium habẽs administratio-
nem rerum ecclesiasticarum cnm iurisdi-
ctione Innoc.in c.cũ accessissent de const.
& in c.quia nõnulli de iud.Card. in clem.
2.vers.5.not.de iudic.& in clem. 2.versic.
quid est dignitas de præben.Gemin. in c.
primo de consuet. lib.6. communis * opi- *
nio teste Abbat.in cap.de multa nu.21. de
præben.vbi alij.
Hinc potest renunciari prima† dignitas 80
vt in cas.Moedan.decis. 141. cum magna
tam in chatedrali quam in collegiata cũ
eriam

81 etiã Rector † aut prior collegiatę dicatur
habere beneficium cum dignitate Paul. in
clem. 1. de elect. Innoc. & Hostien. in c. cum
ab ecclesiarum de off. ordin. Rot. decis. 1 1.
de præben. in nou. & quæ sint primę digni
82 tates in chatedrali † & collegiata habes
signa per Card. cons. 38. col. 1. & 3. nu. 20.
per Gemin. in c. deliberatione n. 6. de off.
leg. in 6. quæ non refero cum vera & com-
83 munis * sit opinio recurrendum esse ad †
* consuetudinem ecclesiarum & prouincia-
rum ad cognoscendũ hanc prærogatiuam
* vt tenuit Rot. in vna * Tuden. abbatiæ de
Anno 1554. coram Montis flasconen. in
fauorem bonę memoriæ Card. Pacecchi
pro vt attestatur Mandos. in reg. 3. de re
seru. quæst. prima num. 2. Ideo aliquando
prima dignitas est Archidiaconatus, ali-
quando Archipręsbyteratus secũdum di-
uersas locorum consuetudines Dec. cons.
451. num. 2. Alex. cons. 142. lib. 6. Card.
Paris. cons. 31. num. 39. vol. 4. Bocri. de-
cis. 286.
84 Hinc † potest renunciari Archidiaco-
natus vt in casu Moedan decis. 141. cum
magna & in casu Put. decis. 142. & 145.
lib. primo in casu Cardi. Palleott. decis.
28. alias 18. & decis. 71. & decis. 153.
alias 226. in manuscr. namque Archidia
85 conatus est beneficium ecclesiasticum &
obtinens illud habet dignitatem Put. de-
* cis. 89. lib. 1. & est communis * opinio.
86 Hinc etiam potest † renunciari Decana
tus vt in casu decis. 124. R. P. D. seraphi
87 ni, namque † decanatus est beneficium ha
bens dignitatem vt tradit Hoied. in tract.
de incõp. benef. p. 1. cap. 7. num. 3. & est *
* communis opinio.
88 Hinc etiam † Archipræsbyteratus po-
test renunciari vt in cas. Put. decis. 249.
lib. 2. in casu Moedan. decis. 119. 120. cũ
seq. in manuscr. nãque Archipræsbytera
89 tus † est beneficium & dignitas ecclesiasti
* ca, vt omnes doctores * scribunt in Rub.
de offic. Archipr.
90 Decimo Infero Personatum † posse re-
nunciari namque Personatus est beneficiũ
ecclesiasticum c. cum accessissent de cõst.
c. de multa de præben. c. primo de con-
suet. lib. 6. extrauag. Io. 22. incip. execra-
bilis. in tit. de præben. inter com. Selu.
de benefic. prima par. cap. 12. num. 3.
Alfons. Hoied. de incomp. benef. p. pri-
ma cap. 9. num. 2. ver. ex quo clarę, &

Personatus † est honor & præheminentia 91
in ecclesia absque administratione vt per
Coras de benef. p. 4. cap. 3. nu. 6. & 7. La
te per Hoied dic. c. 9. nu. 2. Srafile. in trac.
de mod. & form. Impetr. S. transeo nũc ad
dignitates. n. 4.
Vndecimo infero officiũ † quãdo est be 92
neficium ecclesiasticũ vt in casu Io. selu.
de benef. p. 1. q. 2. n. 75. Hoied. de incõp.
benef. p. 1. c. 8. n. 3. posse renunciari nam
tunc est beneficium cum administratione
ecclesiasticarum rerum sine præheminen-
tia & iurisdictione Coras. de benef. p. 4.
c. 3. n. 8. Bened. capr. tract. regul. & fall.
reg. 90. n. 91.
Hinc Thesauraria † potest renũciari cum 93
dicatur officium ecclesiasticum vt tradit
Alfons. Hoied. dic. c. 8. num. 3. & est * cõ *
munis oppinio.
Hinc Plebania † potest renunciari, vt in 94
casu Ant. de butr. in c. quod Dei. nu. 18.
de stat. Monach. quia Plebania † est offi- 95
tium ecclesiasticum Io. selu. de benef. dic.
p. 1. q. 2. num. 75.
Hinc † sacrista & custos renunciare pos 96
sunt quia hæc etiam sunt officia ecclesia-
stica vt tradit Hoied. dic. c. 8. num. 3. quod
intellige iuxta terminos suos.
Hinc præpositura † põt renunciari quia 97
prępositura dicitur officium ecclesiasticũ
vt ex c. Dudum el. primo de elect. tradit
Selu. dic. q. 2. num. 75. & omnes * alij se- *
quuntur.
Hinc Cantoria † potest renũciari vt in 98
casu Put. decis. 401. lib. 2. in cas. Card.
sanctæ Cruc. decis. 150. & Moedan. 106.
in manuscr. & Pono hoc exemplũ sub hac
illatione quia † Cantoria non est dignitas 99
vt scribit Put. decis. 89. lib. 3. & stylus ad- *
mittit.
Decimosecundo infero † Canonicatum 100
posse renunciari tam in chatedrali quam
in collegiata vt in cas. Aragon. decis. 38.
Calaguritan. in Cas. Thomę de Tanis. de-
cis. 35. Put. decis. 268. lib. 3. & decis. 97.
lib. 2. & decis. 248. eod. lib. 2. Peregri. de-
cis. 33. & 157. lib. 2. Moedan. decis. 53. in
causa & decis. 72. & decis. 97. & decis. 132
fuit & decis. 222. in Ispalen. canonicatus
& decis. 323. Magna. & habetur in lib. di
uersarũ decis. 83. decis. 114. & decis. 779.
in manuscriptis nãque Canonicatus † est 101
beneficiũ ecclesiasticum Archiep. Floren.
in 3. par. summ. tit. 15. cap. 1. S. 1. quem
refert

refert & sequitur Io.Selu. dic. prima par.
102 de benef. q.2.num.74.& canonicus † pro-
prie non dicitur habere dignitatem:sed
largo modo vt est communis * opinio de
qua attestatur Card. sanct. cruc.decis.29.
in manuscrip. Ideo Canonicus in Cathe-
103 drali sub larga significatione † venit sub
nomine dignitatis Achil. de grass. decis.
327.in manusc.& ita fuit tentū* in vna Ti
rasonen.pensionis coram Ant. Augustino
die 30. Octobris 1551. teste Caput.decis.
284.p.1.& idē Caputaque.attestatur de-
cis. 152.lib. primo in manuscript.

104 Decimotertio infero† parochialem pos
se renunciari vt in casu Aragon.decis.41.
Toletan. in manuscr.Card.S.Cruc. decis.
118.Crescen.decis.64.lib.1.Pelegr.decis.
123.lib.1.Put.decis.85.& decis. 145.lib.
primo & decis.341.& 342.lib.2.& decis.
13.& 111.lib.3.Moedan. decis.66. decis.
85.decis.126. per obitum & 164.& 181.
& 320.Paleott. decis.385. alias 250. om-
105 nes in manuscriptis. Nam parochialis†
est beneficium habens parochiam ad eius
curam deputatam &territorium limitatū
Archid.in cap.licet canon.col.2. de elect.
lib.6.Mil.in verb.ecclesia parochialis Ro
man.cons. 356. colum. prima,Alex.cons.
106 74.in princ.lib.6. ex quo illam obtinens †
tenetur administrare sacramenta ecclesię
cap.primo & per tot.de paroch.clem. du-
dum de sepult. Staphil.de stat.& qual. be
nef.num.2. cum sequen. Selu. dict. quæst.
2.1. part.de benef.

Idemque erit inobtinente curatam ec-
107 clesiam, nam beneficium† curatum dici-
tur quoties beneficiarius habet populum
& clerū,vt tradit Mandos. reg.3.Cancell.
de reseru.9. quæst. num. 2. & ius excom-
municandi absoluendi & visitandi simi-
liaque gerendi quę tendunt ad correctio-
nem morum Abb.in 7.not.in cap.Dudum
ecclesia post. gloss. de elect. & in cap. de
multa nu. 24. de præb. & exercet curam
animarum nomine suo Archid.& Imol. ac
omnes * in clem. vnica de off. ord. Oldr.
cons. 67. Sam. de Idiomat.quæst.11. late
Hoied.in tract.de incomp.benef.p.1.cap.
108 13.num.3.& 4. Hinc † ex iure dumtaxat
sepeliendi nō dicitur ecclesia curata, Fe-
der. de Sen.cons.135.Archid. in cap. pri-
mo de sepult.& * communiter doct. Hinc
109 neque dicitur † curata ex iure baptizandi
Sam. dict.quæst.11. de Idiomat. Staphil.
vbi sup.num. 24. Rebuff. in concordan. S.
statuimus. versic. ecclesiæ parochiales cū
actus † baptizandi quandoque per laicum 110
exerceatur Domin. Sot. in 4.sentent. dist.
4.quæst.vnica artic.2.siue qui tale benefi-
cium obtinet sit secularis siue canonicus
regularis † qui ex dispensatione episcopi 111
potest obtinere beneficium curatū vt fuit
resolutum in vna * Meren.parochialis co-
ram Guidobono 16.Nouembris 1552.te-
ste Caputaq. decis.85. p.1. vbi attestatur
hanc esse communem * opinionem.

Decimoquarto infero † Vicariam per- 112
petuam posse renunciari vt in casu Put.
decis. 389. lib. primo & decis. 69. coram
Accorambono libro diuers.in manuscrip.
nam Vicaria est beneficium vt resoluit Al
fons. Hoied. in tract. de incomp. benef.p.
prima cap.15.vbi etiam ponit ex quibus
causis constituatur Vicaria de qua re late
Rebuff. in tract. de benefic. congru. port.
hinc † Vicariæ possunt permutari Gamm. 113
in cap. licet num. 86. de rerum permut. in
6.& est * cōis opinio in praxi * recepta.

Decimoquinto infero † Mansionariam 114
posse renunciari quādo est perpetua:quia
tunc est beneficium ecclesiasticum & ità
reputatur,de mansionaria loquitur Gām.
in cap.licet nu.86.de rer.perm.in 6.

Decimosexto infero † portiones posse 115
renunciari vt in cas.Aragon.decis.53. Ci-
uitaten.partionis in casu Pelegrin. decis.
14.& 35.lib.primo lib.diuer.decis.216.&
252.in manuscr.Moedan.decis.42. in vna
in recollectis manuscrip. quod non solum
procedit in integra portione pro vt hi lo-
quuntur quibus addo Moedan.decis.133.
fuit.& decis.203.& si portionis Salaman-
tin. Sed etiā in dimidia portione vt habe-
tur in lib. diuers. decis. 112. & decis. 115.
in manuscriptis, nam hæc sunt beneficia
ecclesiastica & continentur † sub ipsorum 116
definitione ac veniunt appellatione bene
ficiorum,licet sint de inferioribus benefi-
cijs in Cathedrali Aragon.decis.manusc.
34.vbi ex hoc infert,quod dispēsatus ad† 117
beneficium videtur dispensatus ad por-
tionem in cathedrali.

Decimoseptimo infero † Cappellaniā 118
posse renunciari vt in casu Pelegr.decis.2.
& decis.202.lib.3.namque est† beneficiū 119
ecclesiasticum vt colligitur ex Selu. dict.
quæst. 2. & communiter * per omnes est
receptum.

Deci-

120 Decimooctauo infero † oratorium siue Cappellam posse renunciari, vt in casu
121 Moedan.decis.184.circa:quia † est beneficium ecclesiasticum Hoied.dict.pref. de incompat.benef.num.7.

122 Decimonono infero † Heremitorium posse renunciari vt in casu Moedan.decis. 178.vacãte quia est beneficium ecclesiasticum Nauarr.cons.1.de religios. domib.

123 Vigesimo infero † præstimonium posse renunciari vt in cas. Aragon.decis.43. Hispalen. Præstimonij, Put.decis.146. lib.2. & decis.158.175.& 317.& 371. lib.3. nã-
124 que præstimonia quæ dantur in titulum † Clericis sunt ecclesiastica bñficia Gemin. cons.109.& in cap.vlt.de concess.præben. in 6.Oldrad.cons.81.Dec.in cap.ad aures de rescr.Pauin.de potest.cap. sed. vacan. 2.p.quæst.1.num.5.Rebuff. de pacif. poss.
* num.90.& est * communis doct. sententia vt colligitur ex Menoch. de arb. Iud.
* cas.201.nu.59.& ita fuit pronunciatum * in vna Toletan.coram Achill.de grass. teste eo.in tit.de grat. decis.4.alias 162. in manuscr. tradit Cassad. decis.3. in fin. de præben.Crescen.decis.20.lib.2.Licet alia
125 quæ † non dantur in titulnm non veniant, cum in sola temporalitate consistant Io. And.in cap.vnico num.3. de rerum perm. in 6.Abb.cons.47.num.4. lib.2. Felin.in cap. postulasti num.8. de rescr. Sarn. de expect.in prima forma Mandos.de annal.
* quæst.12.num.2.& * communiter doct. vt per Hoied.de incomp. benef. p.1.cap.2.1. num.10.& p.2.cap.8.nnm.12.Ideo benefi
126 cium † non potest permutari cum præstimonio quod nõ datur in titulum vt tenuit Gemin.post Feder. de Sen. & Io. Andr. in cap. vnico num. 9. de rerum permut. in 6. quem ibi sequitur Andr.Gamm. num.66.
* & communiter * docto.

127 Vigesimoprimo infero † Scholastriam posse renunciari vt in casu Put.decis.295. lib. 2. quia scholastria est beneficium ecclesiasticum.

128 Vigesimosecũdo infero † Clericatũ sancti Petri de Vrbe posse renunciari vt in ca su Moedan. decis.112. Ambros. in ma-
129 nuscrip. Commendam † officij Claustralis Hieron. Gabriel. consil. 184. lib. 2. Hospitale Paleot.decis.112. in manusc. præceptoria Put.dec.177.lib.3. Ius Moedan. decis.164.in manuscrip.

Et tandem omnia beneficia ecclesiastica possunt † renunciari vt in cas. Pelegr. 130
decis.247.266.lib.2.& decis. 262. 280.& 347.lib.3.Medan.decis.236.Io. Baptista. & 214. Pensio in manuscr.& alij * omnes. *
Siue sint curata siue simplicia siue requirant residentiam siue non siue habeant dignitatem siue non & quocumque nomine appellentur secundum diuersas locorum consuetudines vt ex supradictis colligitur,& stilo * receptum esse omnes tradunt. *

Et pro maiori elucidatione omnium ca suum subijciã aliquas quæstiones ex quibus tota materia explicabitur.

SECVNDAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Ordinarius non potest conferre beneficia consistorialia.*
2 *Beneficia consistorialia sunt reseruata.*
3 *Ordinarius non potest admittere renunciationem beneficiorum consistorialium.*
4 *Beneficia consistorialia possunt resignari in fauorem in manibus Papæ.*
5 *Prouisio consistorialium debet fieri cõsistorialiter.*
6 *Beneficia dicuntur consistorialia quia Papa de eis dispenit in Consistorio.*
7 *Regula de annali non habet locum in Consistorialibus.*
8 *Regula de subrogandis non habet locum in Consistorialibus.*
9 *Dicente de beneficio consistoriali non consueuisse in consistorio prouideri incumbit onus probandi.*
10 *Beneficia scripta in libris Cameræ sunt Consistorialia.*
11 *Hodie vt plurimum fit prouisio Consistorialium extra Consistorium.*

Q Væro secundo an beneficia cõsistorialia possint resignari? Respondeo distinguendo aut quæritur si possunt resignari coram ordinario & in hoc dicas verã esse opinionem ab oĩbus * receptã de * stilo Ordinarium non † 1 **
posse conferre neque admittere resignationem beneficiorum cõcistorialium cum sint reseruata † ex regula 2. Cancell. ibi. 2
Nec non omnia monasteria nirorum valorem ducentorum florenorum auri communi extimatione excedentia, &c. & in hoc casu intelligo loqui Staphil.in tract.de lit.grat.& iust.S.dicendum nu.67.dum scribit quod non admittantur renunciationes beneficiorum concistorialium excedentium valorem 200. flore-

3 florenorum auri & nō possint admitti † ab
ordinario qui habet ligatas manus quo
ad reseruata Rota, decis. 4.num.1. de re-
nun. in nou. Caputaq. decis. 45.par.1. &
* & communiter * docto. vt dicetur infra.
Aut Quæritur an possint beneficia con-
4 sistorialia resignari coram summ. Pont. †
& in hoc dicas posse etiam in fauorem
cum dispositio dictorum beneficiorum sit
* ipsi reseruata & hæc est vera * & commu-
nis ab omnibus recepta cōclusio vt patet
ex his quæ dicta sunt supra dum locuti fui
mus de episcopatu & Abbatia.
5 Debet tamen † prouisio per resignatio-
nem dictorum beneficiorum fieri consisto
rialiter vt tradit Stafil. loco cit. n.62.vers.
quia, namque dicuntur hac ratione con-
6 sistorialia quia de eis disponit Papa †
in concistorio coram Cardinalibus Lap.
alleg. 84. colum. 2. late Mandos. de ann.
quæst. 16. num. 2. Rebuff. super concor. ad
præl. nomino. facien. vers. consistorialiter
Petr. Greg. Syntag. iur. lib. 15. c. 4. n. 15.
* Ita fuit sententiatum in vna * Nolan. co-
ram Illustrissimo Cardinali Paleott. die
19. Iunii 1559. teste Caput. decis. 19. lib. 1.
in manuscr. & in his consistorialibus quæ
7 prouidentur in consistorio non † habet lo
cum regula de annali vt per Sarn. de ann.
* q. 24. fuit tentum in vna * Spoletin. Abba-
tiæ coram Moedan. teste Card. San. cruc.
decis. 140. in manuscr. de qua etiam atte-
statur Put. decis. 502. lib. 2. In his etiam
8 non datur † subrogatio vt tradit Staphil.
dict. tract. de lit. gr. nu. 66. quamuis so-
leat dari subrogatio à Papa in locū vnius
ex litigātibus Cassad. decis. 1. vt lit. pend.
Rebuff. in prax. in tit. de subrog. Et si ali-
quis dicat de beneficio consistoriali non
9 cōsueuisse consistorialiter prouideri † ei
incumbit onus probandi pro vt fuit deci-
sum in Rot. in vna Nolan. coram Paleott.
2. Iunii. 1559. teste Caputaq. decis. 17.
lib. primo in manascr. sunt & etiam aliqua
10 beneficia † quæ appellantur consistorialia
vt quia scripta sunt in libris camere inter
consistorialia vt tradit Caputaq. d. decis.
19. lib. 1. manuscr. verum de illis non pro-
11 uidetur † consistorialiter ex consuetudine
* * & stilo Caput. dic. decis. 17. & est cōmu-
* nis opinio, & hæc etiam debent resignari
coram summ. Pontifice qui prouidebit ex
tra consistorium vt colligitur ex citat. do-
* cto. & de stilo * fit prouisio omnium benefi
ciorum consistorialium extra consistoriū
hodie apponitur tamen clausula in literis
ac si consistorialiter &c. paucis tamen ex
ptis existentibus in Germania, Francia,
& Sicilia, vt tota die * practicari videmus. *

TERTIAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Benefitium litigiosum pendente lite non potest resignari.*
2 *Resignatio quæ fit lite pendente videtur In fraudē facta.*
3 *Alienatio rei litigiosæ fieri non potest.*
4 *Alienatio litependente præsumitur facta dolo, et fraude.*
5 *Res litigiosa non potest donari.*
6 *Res litigiosa non potest pignorari.*
7 *Alienans rem lite pendente potest condemnari ad fructus.*
8 *Exeq‧tio fructuum rei litigiosa potest fieri contra personam.*
9 *Titulus delitigiosis habet locum etiam in benefitialibus.*
10 *Vitium litigiosi transit in resignatarium.*
11 *Patronus litependente non potst præsentare.*
12 *Resignatio facta in fauorem collitigantis valet,*
13 *Benefitiū litigiosum potest simplicite renunciari.*
14 *Capiens possessionem de beneficio post cessionem super quo litigabatur. non attentat.*
15 *Cessio litis potest fieri coram Notario in absententia iudicis.*
16 *In cessione litis debet fieri mentio dependentia.*
17 *Lis finitur cessione, morte, reindicata, & transactione.*
18 *Collitigans ingrediens possessionem vacuam post renunciationem non attentat.*
19 *Ordinarius non potest conferre beneficia renunciata lite pendente donec ei, finiatur.*
20 *Lite finita potest beneficium renunciari.*
21 *Reiudicata finitur lis.*
22 *Negligens litem videtur illam renunciare.*
24 *Quod tempus requiratur vt lis dicatur extincta ob non prosequutionem.*
24 *Capiens possessionem lite pendente non attentat si Princeps sensit extare litem.*
25 *Possessio potest capi lite pendente quoties cessio fuit facta ante litem & num. 28.*
26 *Possessio Capta lite pendente, est attentata.*
27 *Possessio etiam momentanea attentat.*
29 *Resignans potest lite pendente continuare possessionem.*
30 *Subrogatus gratiosæ ante litem potest capere possessionem pendente lite.*
31 *Sententia lata post resignationem mandatur executioni contra resignatarium.*
32 *Sententia lata post Cessionem mandatur executioni contra Resignantem si sustinuit litem, aut possideat.*

33 Resi-

33 *Resignatarius qui habuit gratiam ante litem potest expedire litteras lite pendente absque vitio attentatorum.*
34 *Lite pendente potest noua prouisio, aut gratia si neutri impetrari.*
35 *Lite pendente, potest quis ius suum corroborare.*
36 *lite pendente potest, a Principe beneficium cessionis impetrari.*
37 *Lite pendente potest fieri excussio.*
38 *Lite pendente permittitur alienatio necessaria.*
39 *Alienatio dicitur necessaria cum habet causam de præterito.*
40 *Quæ fiunt ex necessitate non dicuntur fieri in fraudem.*
41 *Tenet Renunciatio facta ante litis pendentiam quàmuis consensus fuerit postea præstitus.*
42 *Consensus retrotrabitur ad diem Datæ.*
43 *Quoties lis cœpta est, per solam citationem de ea non est facienda mentio.*
44 *Resignatio facta antequam causa cõmittatur contra resignantem est valida.*
45 *Resignatio facta lite pendente tenet si super ea fuerit obtenta noua prouisio.*
46 *Resignatio valet si lis pendebat coram iudice incompetenti.*
47 *Resignatio facta tenet si processus erat nullus.*
48 *Processus nullus non interrumpit præscriptionem.*
49 *Iuditium ceptum adistantiam curialis vigore eugeniana non facit rem litigiosam.*
50 *Renunciatio beneficij litigiosi non potest fieri, si dubitatur enim sit beneficium secus si incidenter.*
51 *Res non dicitur litigiosa si litigatur de opera facta in ipsa re.*
52 *Lis super possessione non facit rem litigiosam.*
53 *Potest fieri alienatio rei quoties lis non est super ipsa re.*
54 *Possessio litigiosa non potest cedi.*
55 *Lite pendente super iure reg-ediendi possunt percipi fructus.*
56 *lis super priuatione benefitiati non facit benefitiũ litigiosum.*
57 *lis super priuatione beneficiati vt abiudicetur beneficium illud facit litigiosum.*
58 *Resignatio facta lite pẽdente cũ mẽtione litis tenet.*
59 *Rescriptum impetratum pendente iuditio cum mentione litis valet.*
60 *In impetratione benefitij debet fieri mentio litis.*
61 *Vnio non potest fieri nisi facta mentione litis.*
62 *In dispensatione debet fieri mentio pendẽtiæ litis.*
63 *Gratia concessa etiam motu proprio non facta mentione litis est nulla.*
64 *Facienda est mentio de processu & statu causæ.*
65 *In renunciatione facienda est mentio litis etiamsi fuerit mota in fauorem actoris cedentis.*
66 *Resignans habetur pro mortuo cum resignatio est valida.*
67 *Subrogatus gratiose etiam quoad possessionem non dicitur attentare illam capiendo.*
68 *In subrogatione gratiosa etiã quoad possessionem non debet discuti ius actoris.*
69 *Decreto iudicis potest fieri vt possessio cõtinuetur.*
70 *Papa potest trasferre possessionem de vno in aliũ.*
71 *Potestas Papæ tollit vitium litigiosi.*
72 *Qui continuat non attentat.*
73 *Continuans non spoliat.*
74 *Attentare videtur qui prohibet nequis continuet.*
75 *Subrogatus gratiose continuat possessionem non de nouo acquirit.*
76 *Heres Capiẽdo possessionẽ lite pendente nõ attẽtat.*
77 *Instantia transit in heredem prout erat penes defunctum.*
78 *Successor singularis potest allegare cõtinuationẽ.*
79 *Subrogatio gratiosa excludit attentata litis pendentis, & subsequentis.*
80 *Resignatarius subrogatus gratiose potest capere possessionem post mortem resignantis.*
81 *Collitigans capiens possessionem non dicitur attentare cum est subrogatus.*
82 *Subrogato gratiose habenti processum fulminatũ non competit actio spolij nisi fuerit expressum.*
83 *In subrogationibus fit stricta interpretatio.*
84 *Subrogatus in omni iure non videtur subrogatus ad fructus.*
85 *Capiens posessionem ex sola supplicatione subrogationis attentat.*
86 *Subrogatus non expediens literas in forma subrogationis gratiose attentat.*
87 *Periude valere prodest.*
88 *Constitutio Iulij 3. de non capienda possessione ex sola supplicatione est Odiosa, & restringenda.*
89 *Dicta Constitutio Iulij 3. est vsu recepta, & discolorat titulum.*
90 *Successor non potest auctoris animum declarare expediendo litteras.*
91 *Subrogatus gratiose capiens possessionẽ post inhibitionem contra eum exequutã uidetur attẽtare.*
92 *Facta post inhibitionem sunt attentata.*
93 *Inhibitio habet decretum irritans.*
94 *Possessio capta vigore subrogationis in valida est attentata.*
95 *Subrogatio dicitur valida nõ facta mentione litis*
96 *Subrogatus accipit causam in eo statu quo erat.*
97 *Ordinarius nõ potest lite pẽdẽte alterũ subrogare.*
98 *Lite pendente inter duos præsentatos vno mortuo non potest Ordinarius alium subrogare.*
99 *Ordinarius debet dare possessionẽ ei cui cõpetit.*
100 *Renunciatio litis, & causæ potest fieri coram Papa, & coram ordinario & notario.*
101 *Beneficium potest simplicier renunciari coram Papa, & coram Ordinario.*
102 *Ordinarius non potest conferre beneficium litigiosum coram eo renunciatum.*
103 *Ordinarius potest recipere resignationem beneficiorum reseruatorum non autem illa conferre.*
104 *Solus pontifex concedit subrogationes.*
105 *Mortuo uno ex collitigantibus, Ordinarius non potest prouidere.*
106 *lites non debent fieri immortales.*
107 *Clementina prima de procurat. habet locum in renunciatione.*
108 *Ordinarius non potest subrogare in locum cẽdentis, vel decedentis.*
109 *Male prouisus ab ordinario, potest obtinere nouam prouisionem a Papa.*
110 *Ordinarius non potest recipere cessionem illius qui*

qui contra se habuit rem iudicatam.
111 *Ordinarius non potest prouidere nisi res iudicata habuerit effectum.*
112 *Resignatio in fauorem fit dumtaxat coram summo Pontifice.*

Ertio Quæro an beneficium litigiosum super quo pendet lis possit resignari? cõmunis * opinio est † negatiua non posse, alias nulla est
1 resignatio Sarn. in compend. signatu. num. 64. & 65. Stafil. quem refert & sequitur Put. decis. 354. lib. 3: vbi refert ita fuisse tentũ in vna * Britonorien. monasterii 9. & 19. Ianuarii 1551. Idem Put. decis. 511. lib. 2. & libr. diuer. decis. 32. in manuscr. Lancelott. in tract. de attent. lib. 2. cap. 4. num. 254.

2 Ratio quia resignatio † quæ fit lite pendente videtur fieri in fraudem non mirum si nulla cap. 2. vbi docto.* communiter vt lit. pend. lib. 6. hanc enim rationem in specie assignat Petr. Andr. Gam. de auct. Leg. a lat. lib. 10. num. 334.

3 Hinc alienatio † rei litigiosæ lite pendente fieri non potest & facta non tenet vt in rubr. & toto tit. ff. & C. & Authen. de litig. Mil. in versiculo litigiosa res Alex. cons. 45. num. 5. lib. 3. Guid. Pap. decis. 337. nu. 4. Afflic. decis. 396. nu. 10. Card. Paris. cons. 108. nu. 1. 4. vol. Dec. cons. 491.
4 quia talis alienatio † præsumitur facta dolo & fraude Card. Paris. cons. 138. nu. 28. vol. 4. Bero. cons. 120. nu. 23. vol. primo Cefalus cons. 64. nu. 19. lib. 1. Menoch. cons. 2. num. 291. lib. 1. Bursat. cons. 100. num. 23. lib. 1. & communiter * docto. passim
5 Hinc res litigiosa non potest donari. l. vlt. C. de litig. Boer. decis. 33. num. 2. Menoch. in 2. respon. causæ Finarien. in 4. articulo
6 num. 56. nec † hipotechari & pignorari Alciat. cons. 61. nu. 3. lib. 8. Hinc taliter alie
7 nans habetur pro possessore & potest † condemnari ad fructus perceptos medio tempore & qui percipi potuissent vt possessor, vt fuit resolutum in vna Perusina * bonorũ 22. Octobris 1548. coram Put. teste eod.
8 decis. 165. lib. 3. quãuis etiam contra † tertium in fauorem cuius est alienata possit fieri executio Ruin. cons. 34. num. 12. lib. 5 Neuiz. cons. 20. num. 13. Nact. cons. 350. nu. 4. lib. 2. ita conclusum * in vna Romana vineæ 20. Decẽbris 1534. teste Moëd. decis. 12. manuscr. & tamen titulus litigiosis habet † locum etiam in beneficialibus Franc. in cap. primo in Glo. litigantibus vt lit. pend. iu 6. & ideo vitium liti- 9
giosi transit † in resignatarium habentem causam a litigante vt colligitur ex decis. 10
1. vt lit. pend. in antiq. per Bisignet. Cassad. decis. 8. super reg. cancell. Moedan. decis. 207. Sarn. de trien. quæst. 27. quamuis Rot. in hoc variauerit vt tradit Paleott. decis. 218. dubitaui in manuscr. Robert. Lancelott. de act. p. 1. cap. 4. num. 363. & colligitur ex decis. 19. Io. Paul. & decis. 115. Crescen. in manuscr.

Hinc etiam si pendet lis super iure patronatus, Patronus ipsa lite pendente † nõ 11
potest præsentare Calder. cons. 1. vt lit. pend. Gemin. in c. primo in vlt. not. eod. tit. in 6. Card. Paris. cons. 47. num. 13. vol. 4. & hæc est communis * opinio teste Sarn. de subrogat. collitig. q. 13.* magis communis teste Roch. de Curt. * in tract. de iure patron. verb. honorificum num. 53. q. 23. ita tentum * corã Crescentio in vna Barchinonen. beneficii 27. nouemb. 1538. teste Sarn. decis. 31. & in vna * Compostellan. 16. Februarii 1554. coram Montis flasconen: teste Guidobon. decis. 104. & in vna * Astoricen. sanctę Cristinæ 9. Martii 1569. Coram Grato, quam conclusionem pluribus modis ampliat & limitat Robert. lancelott. de atten. part. 2. c. 4. a nu. 522. vsque ad finem.

Primo limita non procedere † quoties 12
cessio facta esset in fauorem collitigantis quia tunc est valida & extinguit litem nãque * communis est omnium docto. sententia beneficium litigiosum posse resignari in fauorẽ illius cum quo est lis & tũc resignatio extinguit litẽ ita Card. San. Cruc. decis. 137. in manuscr. & exat. decis. Rot. antiq. quam refert & sequitur Robert. lancelott. de attent. p. 2. c. 4. lim. 20. num. 5.

Limita secũdo nõ † procedere quoties 13
simpliciter esset renunciatum liti quia hoc casu purgatur vitium litigiosi Mil. in versiculo litigiosum beneficium Nact. cons. 350. num. 5. lib. 2. Crauett. cons. 182. num. 4. Alex. Ias. Dec. & alii in l. cum mota C. de transac. communis * opinio teste Lancelott. de attent. p. 2. c. 4. nu. 477. Hinc † 14
capiens possessionem de beneficio post renunciationem super quo litigabatur non dicitur attentasse vt fuit * tentum in vna Burgen. canonicatus coram Oradino 18. Decemb.

Decemb.1562. & Ratio est quia per renũ
ciationem finitur lis c. 1. de lit. contest. in
6. Cassad. decis. 1. sub n. 2. de re iudic. Mil.
in verb. lis finitur Vestr. in sua prax. Rom.
Cur. lib. 8. cap. 4. tit. vt lit. penden. nu. 26.
15 etiam † huiusmodi renunciatio fuerit fa-
cta coram Notario in absentia Iudicis vt
fuit conclusum in vna * Palentina. benefi-
cii coram Thom. de Tanis 15. Nouembris
1546. Card. S. Cruc. decis. 23. cedens liti
& in vna * Auximana parochialis coram
Illustriss. Card. Lancelott. 11. Maii 1571.
vbi ampliatur etiã si cessio fuerit facta co-
ram Notario non actuario Put. decis. 498.
16 nu. 62. dummodo † fuerit facta mentio li-
tis Guidobon. decis. 154. & fuerit secuta
possessio Achill. de Grass. decis. 181. lis igi
17 tur † cessione finitur sicuti etiam morte fi-
nitur Bellam. decis. 156. Cassado. decis. 1.
de re iud. Moedan. decis. 142. & dec. 190.
ac etiam per rem iudicatã Rota decis. 10.
n. 3. vt lit. pend. in nou. Prob. in addita. ad
Io. Monac. in ead. rub. in 6. Affli. dec. 342.
D. meus Card. Paris. cons. 30. n. 36. vol. 4.
Ber. cons. 54. nu. 18. lib. 3. & cons. 177. nu.
26. lib. 1. ac Transatione Anchar. cons. 16.
Tho. de Tan. decis. 5. incip. trausactio D.
meus Card. Paris. cons. 47. num. 43. vol. 4.
Hoc enim casu quia per renunciationẽ
factam a collitigante fuit amissum omne
ius ac possessio cum fuerit renunciatio sim
18 plex & pura † si alter collitigans ingredia
tur possessionem vacuam non attentat ita
fuit iudicatum in vna * Auersana. benefi-
ciorum corã Ant. Agustino 3. Martii 1553.
teste Caputaq. decis. 134. lib. 1. in manus.
voluit Ferret. cons. 25. in princ. lib. primo.
Cassad. decis. 6. nu. 6. de caus. poss. & pro-
piet. non obstat decisio Egid. 102. nam re-
spondet late Lancelott. de atten. p. 2. c. 4.
num. 332. vbi late de hoc.
19 Ex quo sequitur quod † Ordinarius co
ram quo facta est renũciatio beneficii lite
pendente non potest conferre donec lis fi-
niatur ita attestatur fuisse tẽtum * Moed.
decis. 178. in manuscrip.
20 Tertio limit. nisi lis † fuisset finita An-
char. cons. 16. colu. 1. Curt. Iun. cons. 174.
col. 2. Crauett. cõs. 182. n. 4. D. meus Card.
Paris. cons. 30. vol. 4. Menoch. de arb. iud.
cas. 202. nu. 15. & 16. Gabriel. quẽ refert &
sequitur Lancelott. de atten. cap. 4. illat.
21 7. nu. 655. vt puta † per rẽ iudicatã, namq;
per eã certũ est extingui & finiri litẽ Rot.
dec. 10. n. 3. vt lit. pẽd. in nou. Affli. dec. 342.
Card. Paris. cons. 30. n. 36. vol. 4. Bero. cõs.
177. nu. 26. lib. 1. & cons. 54. nu. 18. lib. 3.
Accoramb. decis. 27. & * cõiter doct. vel
Morte Egidius dec. 156. Cassad. decis. 1.
de re iud. Moed. decis. 142. aut Renunciat-
tione Rot. decis. 32. de senten. & re iud. in
antiq. late Lancelott. de atten. c. 4. n. 243.
cum sequen. † vel quia fuerit neglecta per 22
longum tempus namq; licet iure canoni-
co non sit statutũ tẽpus ad lites finiendas
ad not. in c. penul. de iud. tñ si per longũ tẽ
pus non fuerit prosecuta † videtur finita 23
hinc in vna * Viennen. corã Simonett. fuit
tẽtum litẽ esse extinctã quia per 29. annos
fuerat a prosecutione cessatũ teste eod. Si-
monett. decis. 35. an lis in manuscr.
Hinc in alia * Cõpostellan. canonicatus
corã Peleg. 28. Martij 1547. fuit tentũ esse
extinctã quia p 37. annos causa nõ fuerat
prosecuta teste eodẽ Peleg. decis. 95. alias
109. incip. dubitaui in manuscrip.
Hinc in casu decis. 5. Cassad. vt lite pen
dẽte fuit cõclusum prẽsumi derelictã quia
per 18. annos non fuit prosecuta & alias
fuit tentum esse extinctã litem quia fuerat
cessatũ a prosecutione per 22. ann. in vna *
Pampilonen. parochia. corã Montisflasc.
23. Iunij 1553. & in alia * Barchinon. Ca-
nicatus corã Guicciardino 7. Iunii 1567.
quia erat per 18. ann. cessatum.
Quarto limit. nisi tacite † Princeps sen- 24
sisset extare litẽ quia esse posset in gratia
clausula sine vitio attentatorũ, nã hoc ca-
su purgarentur ex hoc attentata & rescri-
ptum substineretur Cassad. decis. 6. super
regul. ita fuit sententiatũ in vna * Florẽtin.
coram Guidobon. 10. Febr. 1553. & in alia
Oximenen. Archipresbiteratus coram Ro
busterio 31. Ianuarii 1567. vt attestatur
Lancelott. de attent. p. 2. cap. 4. num. 657.
Quinto limi. nõ procedere † quoties resi 25
gnatio facta est ante litẽ cẽptã, nã hoc ca
su posset capi possessio etiã post litẽ quã-
uis lite pẽdẽte nõ possit quis capere posses *
sionẽ rei de qua agitur alias talis adeptio
reuocaretur † via attentatorũ Rot. dec. 10. 26
vt lit. pend. in nou. Nact. cons. 568. num. 4.
lib. 3. Sarn. de subrog. collitig. q. 13. Gui-
dobon. dec. 104. Capic. decis. 119. num. 9.
Moed. dec. 180. Peleg. decis. 96. & cõiter *
doct. etiam si possessio capta † lite pẽdente
fuisset momentanea, vt fuit tentũ * in vna 27
Salamantin. Abbatiæ coram Peleg. 7. Fe-

brua. 1547. vt ipse attestatur d. decis. 96.
vtrum sit procedendum etiã si huiusmodi
* possessio fuerit capta vigore regressus ha
bentis decretum irritans vt fuit tentum *
in vna Roman. beneficiatus S. Petri corã
Seraphino 2. Maij 1569. ac etiam si posses
sio fuit capta vigore sententiarum rei iudi
catę & literarum executorialium si illæ nõ
* fuerunt iuxta stilũ præsentatæ vt fuit con
clusũ in vn a* Gebbenen. spolij Serra Val
lis corã Anton. Augustino 27. Octob. 1553.
& in altera Portugallen. parochialis corã
Otadino die 19. Octobris 1565. & in vna
Toletan. 31. Ianuarij 1556. coram eodem
Otadino. tradit Cassad. decis. 6. de causæ
poss. & prop. Crescen. decis. 16. Moedan.
decis. 180. Io. Paul. decis. 3. Sam. de ann. q.
44. namque his casibus lis erat; ergo attẽ
tatum Cassad. decis. 6. num. 2. super reg.
Cancell. Paleott. decis. 222. Si tamen resi-
28 gnatio facta fuit † ante litem motam resi-
gnatarius potest capere possessionem pen
dente lite absq; metu attẽtatorum namq;
adeptio possessionis quando venit acces-
sorie ad aliquid quod habebat ante litem
motam tunc capiendo possessionem non
dicitur attentatum vt colligitur ex Imol.
in clem. 1. vt lit. pend. Abb. in c. vt nostrum
de appell. ĩ terminis D. meus Card. Paris.
29 cons. 172. nu. 12. vol. 4. & sicut resignans †
posset pendente lite continuare suam pos
sessionem & non attentat Rot. decis. 44. de
appell. in nou. ita pari ratione resignata-
39 rius † subrogatus gratiose ante litẽ potest
capere possessionem pendente lite & per
* hæc, ita fuit tentum * in vna Gebbenen. pa
rochialis 27. Februa. 1553. coram R. P. D.
Ant. August. vt tradit Card. Paleott. decis.
* 91. incip. Nihil & in alia Agustan. * cano-
nicatus 18. Martij 1558. coram bo. mem.
Card. Aldobrandino teste Moedan. decis.
* 202. ac in alia * Perusin. S. Crucis 14. Ia-
nuarii 1558. corã Illustriss. Card. Paleott.
prout attestatur Caputaq. decis. 50. lib. 1.
* manus. dicit ita sępius fuisse * in Rota pra
cticatũ & in alia Agustanen. parochialis
S. Germani 10. Martii 1561. coram Capu
taq. teste Cott. decis. 213. vbi refert, in for
tioribus terminis * fuisse decisum de anno
1560. & citat ad hoc Moedan. decis. 42. &
292. 327. Pelegr. decis. 114. & respondit
Bursat. cons. 413. vol. 4. vbi num. 18. & 19.
adducit plures decisiones Rotæ: Lãcelott.
de atten. p. 2. cap. 4. num. 338.

Hinc resignans ante † litẽ in fauorẽ N. si 31
postea fuit cepta lis ac fuit lata sententia
vbiq; non potest mãdari executioni cõtra
resignantẽ etiã si possederit vt procurator,
ita fuit decisum in vna * Astoricen. coram *
Fabio teste Ant. August. decis. 455. lib. 3.
nisi resignãs † sustinuisset litẽ post renũcia- 32
tionem vel steterit in possessione, nã tunc
sentẽtia potest exequi cõtra ipsum: ita tẽ-
tum in vna * Toletan. parochialis corã Ca *
pizucco teste Caputaq. dec. 326. p. 1. ad quod
facit quia in casibus in quibus finitur lis,
non finitur nisi secuta possessione Achil.
decis. 181. in vna Gerunden. beneficii.
Amplia 1. hãc limitationẽ vt possit resi-
gnatarius qui habuit gratiã ante litẽ † ex- 33
pedire literas lite penden. absq; vitio attẽ
tatorũ vt fuit sentẽtiatũ in vna * Ispalẽ. de *
qua testatur Tho. de Tan. dec. 62. incip. in
vna Ispalen. ĩ manus. Colligitur ex Card.
Paleott. decis. 118. incip. in vna Perusina
de qua re late Robert. Lãcelott. de attent.
p. 2. cap. 4. lim. 19. num. 1. cum sequen.
Ratio quia habet causam de præterito
quo casu actus est licitus Oldrad. cõs. 299.
Hinc quis † ad gratiã quã habet potest lite 34
pendẽte nouam prouisionem aut gratiam
si neutri impetrare. Bellam. decis. 102. &
decis. 662. Thom. de Tanis. decis. 72. late
Lancellot. de att. p. 2. c. 4. lim. 20. per totũ
cum lite pendente quis possit † ius suũ cor 35
roborare Bal. in l. 2. col. vlt. C. ne lit. pend.
potent. Alba cons. 20. n. 13. Rebuff. in sua
prax. benef. in tit. de resct. si neutri. nu. 29.
Gabriel. cõm. opin. tit. de iud. concl. 4. nu.
37. Grauatius Calaber in addictio. ad
Vestr. in prax. R. Cur. lib. 1. num. 6.
Hinc lite pendente † potest quis a Prin 36
cipe beneficium cessionis impetrare & illo
vti Afflic. dec. 379. Hinc lite pendente põt
fieri † excussio Guid. Pap. decis. 422. n. 10. 37
Cefalus cons. 112. nu. 19. lib. 1. dummodo
adsit causa de præterito. Port. Imol. cons.
171. nu. 29. lib. 4. Ferret. cons. 57. n. 1. Hinc
lite pdẽente permittitur alienatio † necessa 38
ria quę habet causã de pręterito l. alienatio-
nes ff. famil. hercis. Tiraquel. de vtroq.
retract. §. 36. in gl. finis nu. 2. Angel. in §. 1.
Auth. de litigios. Aemilian. cõs. 51. n. 20. * *
cõis vt resoluit Lancelott. d. tract. p. 2. c. 4.
in 8. limi. & satis dicitur † alienatio neces- 39
ria quãdo habet causam de præterito Af-
flic. dec. 191. Dec. cons. 160. colu. 2. Alex.
cons. 52. n. 4. lib. 1. Gozzad. cons. 94. nu. 15.
in fin.

40 in fin. Ratio est quia quæ fiunt ex† necessitate nō dicūtur fieri in fraudem Gozzad. cons. 97. nu. 15. ergo non attentatur &c. Rot. decis. 5. de re-sti. spoliat. in non.

41 Amplia secundo hanc limitationem† etiam si consensus fuit post litem præstitus nam si supplicatio resignationis signatur 1. Martii renuncians citatur 15. eiusdem mensis consensus per resignantem præstatur vltima Martii vtique resignans dicitur pacificus possessor ad effectum allegationis Lap. 89. & tenet renunciatio, vt fuit decisum alias in Rot. * teste Petr. And. Gām. in trac. de auct. leg. a later. lib. 3. nu. 454.

42 Ratio est quia† cōsensus retrotrahitur ad diē datæ & literæ expediuntur sub die datæ hodie in manibus nostris &c. ergo lis medio tempore superueniens non impedit, licet ante consensum; nam consensus est approbatio præteritæ voluntatis.

Ad quod accedat ad corroborationem
43 † quia licet debeat fieri mentio de lite, vt communiter * volunt docto. nō tamē quoties capta esset per solā citationem in rescripto Iust. Affli. decis. 220. nu. 13. Rolan. cons. 31. nu. 18. lib. 2. Ruin. cons. 61. nu. 2. lib. 5. Crauet. cons. 68. n. 3. & cōiter doct. * vt per Menoch. de arb. iud. cas. 202. nu. 4.

44 Limit. non procedere† quoties resignatio esset facta ante quam causa committatur contra resignantem, nam hoc casu resignatarius potest iuuari alleg. Lap. nā illo tempore dicitur pacificus resignans, ita tentum in vna * Placētin. parrochialis corā Ant. Augustino die 23. Octobris 1551. teste Caput. decis. 94. lib. 1. in manuscr. de qua re vide Moed. decis. 42. in manuscr. & patet ex supradictis.

Limita nisi super resignatione facta lite
45 pendente fuisset obtenta† noua prouisio cum nouæ prouisioni consensit is qui resignauit nā hoc casu resignatarius &c. ita * in vna Placētin. canonicatus & præbend. coram Reomano 1. Iulii 1551. teste Caputaq. decis. 95. lib. 1. in manuscr.

46 Limit. octauo non procedere† quoties lis esset mota coram iudice incompetente iuxta ea quæ notabiliter scribit Afflic. de-
47 cis. 85. vel esset mota† per falsum procuratorem quia talis motio rem non facit litigiosam Osasc. decis. Pedem. 144. nu. 8. Lāceolott. de atte. p. 1. c. 3. nu. 115. aut alias nullus sit processus. Nāque quoties processus est nullus, tunc non est in considera-tione vt subreptio possit iudicari in impetratione si de eo non fiat mentio Afflic. de cis. 366. nu. 9. Ruin. cōs. 76. nu. 8. lib. 5. hinc †processus nullus non interrumpit præscriptionē Ruin. cons. 47. nu. 8. lib. 4. Mandos. de subrog. collitig. q. 9. n. 6. & * cōiter alii. 48

Limit. nono non procedere quoties iudiciū fuisset super beneficio ad istant. Curialis vigore Eugenianæ institutum† quia tale iudiciū non facit rem litigiosam, vt fuit tentū * corā Accorāb. 8. Nouēb. 1553. 49

Limita decimo, & declara procedere quando† agitur & litigatur eius sit beneficium, secus si incidenter Mil. in verb. litigiosa res post Io. Andr. & Franc. Cassa. decis. 4. vt lit. pend. Ferret. cons. 12. nu. 4. Mandos. de subrog. collit. 913. nu. 4. communis * opin. teste Cassad. loco cit. de cōmuni etiam attestatur Lācellott. dic. trac. p. 1. c. 3. n. 120. Hinc† non dicitur res litigiosa si contenditur de opere facto in ipsa re glo. & Imol. in l. quāquā §. 1. ff. de aqua pluu. arcēd. Bar. in l. 1. §. 1. de litig. Abb. in c. ecclesia, vt lit. pend. facit q scribit Nact. cons. 2. nu. 2. lib. 1. & est cōmunis * opinio. 50 51

Vndecimo limit. nō procedere quādo lis esset super possessione quia per eā res non efficitur† litigiosa, sed sola possessio gloss. in c. primo vbi Abb. n. 1. de confir. vtil. vel inutil. Cassad. decis. 6. nu. 2. de rescr. Port. Imol. cons. 172. nu. 17. Curt. Inn. cons. 165. nu. 5. vbi attestatur * hanc esse cōmunem opinionem Sarn. de trien. q. 53. nu. 8. Nam vbi nō est quæstio super re vel aliquo iure cōnexo rei tūc nō efficitur litigiosa† vt nō possit alienari l. quamquā §. Iulianus ff. de aqua pluu. arcēd. Oldrad. cōs. 299. cū alijs vt p Nact. cōs. 145. n. 16. lib. 1. Osasc. dec. Pedemon. 144. num. 10. * communis teste Cassad. decis. 4. vt lit. pend. Ferrett. cons. 12. n. 4. bene verū possessio ipsa super qua litigatur† non potest cedi neq; ius ad illā adipiscendā vt fuit decisum in vna * Reatin. coram Binarino 12. Decēbris 1571. teste Lancelott. de atten. p. 2. c. 4. num. 493. 52 53 54

Hinc lite pendente† super iure regrediendi non attentat ille qui propria auctoritate percipit fructus, ita tentum * coram Fabio teste Achil. de Grass. decis. 6. tit. de lit. in manuscrip. 55

Limit. duodecimo non procedere quoties lis esset† super priuatione beneficiati, nam hoc casu huiusmodi lis non facit beneficium litigiosum vt fuit resolutū 56

in vna *Ispalen. attẽtatorum coram domi
no Aquen. 16. Nouembris 1553. teste Put.
57 decis. 66. lib. 2. nisi lis esset super † priua-
tione & vt adiudicetur sibi beneficium, nã
hoc casu dicitur beneficiũ litigiosũ Bonif.
de Vitall. in clem. prima nu. 31. de caus.
poss. & prop. gloss. in c. 2. vers. finita, vt lite
penden. in 6. Sarn. in regul. de subrog. q. 7.
nu. 5. Ita decisum* in vna Cesaraugustan.
præceptoriæ coram Thoma. de Tanis 12.
Nouembris 1546. teste Put. decis. 496. lib.
2. vide decis. Tholosan. 436. Paris. cons.
47. num. 42. volum. 4. Alciat. cons. 11. nu.
25. lib. 1. Ferret. cons. 13.
58 Limita decimotertio nisi † in renuncia-
tione fuisset facta mentio litis, nam hoc ca
su resignatio esset valida vt habetur in li
bro diuers. decis. 32. in manusc. & commu
niter* doct. allegati supra Sarn. & Stafil.
citati a Put. decis. 354. lib. 3. Guidobon.
decis. 154. fuit tentũ* in vna Britonorien.
teste Lancelott. de atten. p. 2. cap. 4. ill. 7.
num. 639.
59 Hinc non licet lite pendente † supplica
re principi & ab eo rescriptum impetrare
nisi facta mentione litis vt est decis.* Rotæ
Fastoli. caus. 35. dubio 64. Incip. eodẽ die
Franc. in cap. vt debitus nu. 34. de appell.
D. meus Card. Paris. cons. 74. nu. 15. vol. 4.
Affiic. decis. 98. Petr. de Anch. cons. 17.
& * communiter.
60 Hinc non licet impetrare † beneficium
nisi facta mentione litis Cassad. decis. 8.
num. 6. de præben. Felin. in cap. in nostra
nu. 17. de rescrip. Menoch. de arbit. Iudi.
cas. 201. num. 131. & facta mentione de
appellatione interposita Mil. in versiculo
gratia dicitur Ant. Gabr. de iud. conclus.
4. nu. 6. & volunt communiter* doctores.
61 Hinc vnio nõ † potest fieri de aliquo be
neficio nisi facta mentione litis vt fuit di-
ctum in vna* Britoricen. Monasterij Ca-
maldolen. coram Fabio 12. Martij 1550.
Guidobon. decis. 103. vnio in manuscr. Ita
62 despensatio † obtenta per filium presbyte
ri ad ordines sacros non facta mentione li
tis est inualida vt fuit tentum in vna Bo-
nonien.* parochialis de Ponticulo coram
Oradino 16. Decembris 1566.
Et in tantum est vera hæc conclusio vt
procedat etiam si sit facta concessio motu
63 proprio † nam nisi fiat mẽtio litis nulla est
gratia D. meus Card. Paris. con. 74. nu. 17.
vol. 4. Ruin. cons. 80. nu. 4. lib. 5. Roland.
cons. 31. in fin. lib. 2. Cefalus cons. 113. nu.
111. lib. 1. Menoch. de arbitr. iud. cas. 201.
nu. 122. & communiter* doctores.
Nec sufficit facere mentionẽ de lite sub
generali puta non obstãte litis pendentia
sed requiritur vt fiat mentio † de processu 64
& statu causæ Salic. in l. 2. C. vt lit. pẽd. cũ
alijs vt per Ruin. cons. 76. num. 6. lib. 5. &
cons. 229. nu. 8. lib. 1. Bero. cons. 1. n. 10. lib.
3. cũ alijs vt per Rober. Lãcelott. de atten.
p. 2. c. 4. illat. 7. nu. 645. &* est cõis opinio.
Sed hic quæritur an debeat fieri mentio
litis præsupponendo litem fuisse † introdu 65
ctam ad fauorem resignantis quia ipse ci-
tauit cũ possederet beneficium cõmitten-
do causam molestationis super dicto bene
ficio ac agitando litem contestando &c. &
postea renunciauit ad fauorẽ N. non facta
mentione litis an resignatio sit nulla? vel
extincta lis? & quidẽ prima facie videtur
dicendũ litẽ esse extinctã & renunciatio-
nem validam quia sicuti quãdo est lis in-
ter duos super beneficio mortuis ambo-
bus collitigantibus lis extinguitur & be-
neficium remanet liberum clem. vnica in
princ. vt lit. pend. ita videtur quod quãdo
lis est pro parte vnius introducta per ces-
sionem eius lis dicatur extincta cum mors
naturalis & ciuilis equiparentur namque
cædens quo ad beneficium dicitur mor-
tuus vt communiter concludunt docto.
His tamen non obstantibus contraria
opin. est verior quod cessio facta absque
mentione litis sit nulla etiam quod lis fue
rit tantũ introducta in fauorẽ actoris cedẽ
tis, vt tenuit Rot. in vna* Britonorien. mo-
nasterij coram Put. 9. Ianuarii 1551. teste
Put. decis. 354. lib. 3. ex his quæ scribunt
Sarn. in comp. signa. nu. 64. & 65. ac Stafil.
per Put. allegat. per c. 2. vt lit. pend. in 6.
namq; habetur pro mortuo resignãs quo-
ties resignatio † est valida ita notabiliter 66
declarat Put. dict. decis. 354. eo magis in
casu quæstionis nostræ cum lis sit contesta
ta &c. Vnde cessat id quod in fi. dicit Put.
dict. decis.
Decimoquarto Limit. non procedere in
subrogato † gratiose etiã quo ad posses-
sionẽ per resignationẽ factã pendente lite 67
nã iste resignatarius capiendo possessionẽ
beneficii sibi resignati ad quod fuit subro
gatus gratiose etiã quo ad possessionem
non dicitur attentare & propria auctori-
tate potest illam ingredi vt fuit decisum
in

in vna Lucen. parochialis coram episco-
po Aquen. 29. Octob. 1540. teste Moedan.
decis. 324. Incipien. fuit resolutum sub tit.
vt lit. pend. vbi attestatur ita fuisse in mul-
tis obseruatum. Namque quando Papa
gratiose subrogat etiam quo ad possessio-
68 nem tunc non debet discuti ius † auctoris
(prout est seruandum in subrogatione sim-
plici vt fuit tentum in vna Gerunden. be
neficii de mense Februarii 1539.) sed sta-
tim est danda possessio subrogato quia ita
Papa mandat cuius mandatum est ob-
seruandum.

Ratio est quia sicut possessio defuncti
non transit in hæredem l. cum hæredes ff.
69 de acquir. possess. & tamen ex decreto †
Iudicis seu statuto potest fieri quod pos-
sessio continuetur in hæredem Alexan. in
l. si actori & ibi Ias. C. de iur. delib. sic
per subrogationem gratiosam potest Pa-
70 pa transferre possessionem † & continua-
re de vno in alterum argum. l. scriptores
C. de Episc. & cler. Ita etiam fuit firma-
tum in vna Cesaraugustan. parochialis
coram Aldobran. 10. Decembris 1558.
teste Paleott. decis. 102. incipi. Marius.
Et in alia Perusina sanctæ Crucis 24. De
cembris 1558. teste eodem Paleott. decis.
119. incipiēte iuxta decisionem Moedan.
decis. 42. Pelegrin. decis. 92. alias 97.
Cott. decis. 313. In hunc ergo resignata-
tarium transfertur possessio ciuilis & na-
turalis quæ non dicitur de nouo acquisi-
ta, sed continuata, nam ministerio prin-
cipis transfertur Abb. in cap. cum venis-
sent num. 7. de restitut. spoliat. Rip. in l. 1.
num. 36. ff. de acquir. possess. Paleott. dict.
decis. 119. in manuscrip. quod patet quia
per hanc subrogationem Papa ei videtur
dare facultatem ingrediēdi possessionem
propria auctoritate Sarn. de trien. quæst.
14. num. 9. vnde non attentat quia aucto-
71 ritate Papæ hoc facit cuius potestas † tol-
lit vitium litigiosi & effectum clemen. 2.
vt lit. penden. vt dicit Moedan. decis. 292.
fuit dubium & ita quotidie in curia pra-
ticatur vt attestatur Lancelott. de attent.
p. 2. cap. 4. lim. 12. num. 7. cum sit supra
ius Rot. decis. 15. in fin. de rescrip. in nou.
Bellam. decis. 749. licet in fin. Dec. consil.
461. nu. 19. Paleott. decis. 147. cū ergo de
voluntate constet de auctoritate nō est du
bitandum Ruin. cons. 76. nu. 6. & 10. lib. 5.
Put. decis. 18. vt lit. pend. in manuscrip.

Accedit quia † regula est vt qui conti- 72
nuat non attentet glos. in cap. non solū de
appell. in 6. & in clem. secūda vt lit. pend.
Mil. in verb. innouare & in verb. lite pend.
Rot. decis. 10. de appell. in antiq. Bellam.
decis. 701. Lanfran. decis. 447. Capic. dec.
72. nu. 2. Card. Paris. cons. 41. nu. 38. vol. 1.
Gozzad. cons. 75. Bero. cōs. 77. lib. 3. Nact.
cons. 606. nu. 13. lib. 3. & hanc esse cōmu
nem docto. sententiam attestatur Paul. de
Castr. cons. 346. forma. colu. 1. circa med.
lib. 1. a qua nullum discrepare attestatur
Ant. Gabr. com. concl. lib. 5. cōcl. 6. in prin.
Hinc † continuans non spoliat Rot. decis. 73
11. de restit. spoliat. in nou. Dec. cons. 460.
nu. 20. quod adeo est verum vt cōtinuans pos-
sessionem etiam post inhibitionem nō di-
catur attentare Card. Paris. cons. 39. nu. 8.
vol. 1. Bertrand. cons. 4. col. 1. & seq. lib. 3.
Paleott. decis. 264. extabat ad finem Ne-
uizan. cons. 82. nu. 35. immo † attentare di- 74
citur qui prohiberet ne fiat continuatio
possessionis Card. Paris. cons. vlt. num. 14.
vol. 4. vbi attestatur de cōmuni Ber. cons.
119. nu. 2. & nu. 10. lib. 3. Menochi. de re-
cup. poss. remed. 17. nu. 50. sed subrogatio
gratiosa etiā quo ad possessionē operatur
vt possessio dicatur continuata a prędeces
sore in subrogatū principis ministerio non
autem † denuo acquisita vt tētum † fuit in 75
vna Perusin. parochialis 24. Decembris
1558. teste Paleott. decis. 119. & in alia
Gebennen. parochialis corā Ant. August.
die 27. Februarii 1553. nam nō solum suc
cessor vniuersalis & sic hæres continuat &
sic non attentat † capiendo possessionem 76
bonorū defuncti lite pendente Auth. nunc
si hæres & ibi Bal. col. 1. vers. nota. C. de li-
tigio. in princ. & fuit decisum in vna Mes
sinen. Baroniarum coram Oradino 5. No
uembris 1565. namque instātia cum toto
iure defuncti transit † in hæredē prout erat 77
penes defunctum l. hæres absens & l. si
petitor. ff. de Iudic. Maranr. in specul. in 5.
pat. nu. 12. sed etiam successor † singularis 78
potest allegare continuationē sui auctoris
& per consequens non attentat vt fuit tē
tum in vna Cremon. pręposituræ corā Ca-
putaq. 4. Decemb. 1560. etiam si non cō-
stet de subrogatione gratiosa vt fuit sentē
tiatum in vna Asculan. corā Ant. August.
de mense Maij 1556. & corā Caputaq. de
mēse Decemb. 1557. & in vna Vicentin.
21. Aprilis 1559. coram Caputaq. de qua

re late Lancelot.de atten.p.2.cap.4. limi.
prima nu.21. cum sequen.
79 Amplia vt subrogatio † prædicta exclu
dat attentata non solum respectu litis pen
dentis tempore impetrationis illius, sed
etiam litis subsequentis a ccessorie ad pri
* mam vt in notabili casu fuit decisum * in
Rot. in vna Gerunden. Canonicatus corã
Grato 26. Maij 1464. quem casum refert
Lancelott.dict.tract. de atten. p.2. cap.4.
num.350.
80 Amplia secundo procedere † etiã si fue
rit capta possessio vigore huius gratiosæ
subrogationis a resignatario post mortem
resignantis Paleott.d.dec.119. in manus.
Amplia tertio procedere etiã si adsint
duæ subrogationes & qui posterior est in
data ceperit possessionem puta quia an-
te subrogationem per obitum collitigan-
tis obtentam, defunctus beneficium resi-
gnasset & resignatarius in supplicatione
habuisset clausulã per quam gratiose sub-
rogaretur etiam quo ad possessionem resi-
gnantis etiam cum decreto itritanti quo-
81 niam si collitigans possessionem † capiat
* non dicitur attentare vt fuit decisum * in
vna Regien. Abbatiæ coram Capizuc-
co 12.Octobris 1551.& in alia Perusina.
plebis de confinio coram Caputaq. 4. No
uembris 1558. vt attestatur Robert. Lan-
celott.dict.cap.4.num. 351. vbi ponit ca-
sum in terminis de resignatione & dat ra-
tionem quia subrogatus quo ad possessio-
nem gratiose non habetur pro subrogato
nisi possessionem apprehenderit Sarn. de
* trien.quæst.14.nu.8.& 10.vt fuit tentum
18. Decembris 1558. coram Capizucco
teste Cott. decis.181. Cassad.decis.2. de
81 testit. spoliat. Vnde † subrogato gratiose
quo ad possessionem qui adhuc non habet
possessionem, sed processum fulminatum
non cõpetit actio spolij: quia numquam
possedit & ex subrogatione ei non compe
tit nisi interdictum adipiscendæ possessio-
* nis,ita resolutum in vna Gerunden. be-
neficij 24.Martij 1539.teste Moedan. de-
cis.322.in causa Gerunden. nisi fuerit di-
ctũ in specie in subrogatione vt possit age-
* re spolio,ita tentum in vna Mediolanen.
Cappellaniæ coram Card.Sanctæ Crucis
de anno 1555.teste Caputaq.decis.339.
82 lib.1.in manuscr.nam stricta sit † interpre
tatio in his subrogationibus Put. decis.
* 226.lib. 2. vbi refert die 6. Febru. 1545.*

in vna Taruisina sanctæ Helenæ fuisse ten
tum † quod subrogatus in omni iure quod 83
alicui Copetebat non videtur subrogatus
ad fructus ei competentes ante cessionem
& respondet ad decis.Bellam.359.& 951.
Sublimitatur primo dummodo † literæ 84
super subrogatione sint expeditæ, nam ca
piens possessionem ex sola supplicatio-
ne subrogationis gratiosę attentat & non
est bona vt fuit decisum in vna Spoletan. *
Prioratus coram Quiroga 4. Decembris
1557. Hinc in clausula gratiose subroga
tionis obtentæ in noua prouisione etiam
quo ad possessionem literis nõ expeditis,
si capiatur possessio est attentata vt fuit * *
decisum in vna Lucan.parochialis coram
Binarino 8.Iunii 1571.sicut † attentat si li 85
teras expediuit non in forma subrogatio-
nis gratiosæ,sed prouisionis vt fuit * ten- *
tum in vna Asturicen. Archidiaconatus
coram Oradino 12. Iunii 1557. nisi expe-
diuisset † literas in forma perinde valere 86
vt fuit * tentum in vna Gerunden. canoni- *
catus coram Grato 6.Nouembris 1564.&
hæc limitatio eo magis procedit stante
extrauag.Iuli III. † quæ licet sit odiosa & 87
restringẽda vt fuit dictũ in vna * Eugubin. *
prioratus coram Paleott. 28. Iunii 1556. 88
vt ipse attestatur decis. 16. incip.obiicie-
batur in manuscr.tamen est vsu * recepta *
& debet † obseruari cum discoloret titu- 89
lum inductum per supplicationem nouæ
prouisionis Caputaq. decis. 395. lib. 1. in
manuscr. Robert.Lancelott.de att.cap. 4.
p. 2. num. 378. vbi ex hoc limitat decis.
Moedan.292.& hoc adeo est verum quod
si ille qui non expediuit literas moriatur
successor nõ poterit expedire, nam succes
sor non poterit auctoris animum † decla- 90
rare vt fuit dictum in vna * Vrbeuetan.Mo *
nasterii coram Caputaqu. 23. Februarii
1562. Moedan. decis. 239. Sarn. de ann.
quæst.70.
Sublimit. secundo nisi talis † subroga- 91
tus cœpisset possessionem non solum lite
pendente,sed etiam post inhibitionẽ con- *
tra eum exequutam, nã hoc casu videtur
attẽtare vt fuit decisum in vna * Toletan. *
Canonicatus coram Vestano 1.Februarii
1555. & in vna * Cosentin. spolii paro- *
chialis sancti Petri coram eodem 7. Mar-
tii 1545.namque ea quæ non sunt atten-
tata si fiant post † inhibitionem subiiciun- 92
tur huiusmodi vitio Rot.decis. 20. & dec.
31.

31. de appellat. in nou. Roman. conf. 336. colum. 2. Dec. conf. 103. Paleot. decis. 207. dubium ad fin. & decis. 164. extabat in fin. Osasc. in decis. pedemon. 5. sub nu. 1. quia
93 inhibitio dicitur † habere decretum irritans Cassad. decis. 2. nu. 6. de rest. spoliat. Ideo actus ante licitus post inhibitionē fit illicitus vt plura exempla a d hoc deducit Lancelott. dict. tract. de att. c. 50. Ampl. 1.
94 Sublimita tertio dūmodo † subrogatio huiusmodi fuerit valida secus si inualida & subreptitia vt fuit resolutū in vna * Nolan. Abbatię 10. Octobris 1557. & 29. Octobris fuit iterum decisio confirmatā & in alia Perusina. S. Crucis coram Sarmiento 28. Maij 1568. & 8. Nouembris 1568. late Lancelott. d. cap. 4. num. 368. vbi declarat quando dicatur dicta subrogatio subreptitia & hic defectus inualiditatis detegetur in verificatione quam tenetur facere
* illam impetrans vt fuit dictum * In vna Virdunens. decanatus coram Oradino 15. Ianuarii 1571. & dicitur † valida etiam si
95 nulla mentio litis fuerit facta vt respondit Bursatus cons. 406. volum. 4. per totum, &
* fuit resolutum in vna * Perusina 3. Aprilis 1560. teste Card. Paleott. decis. 428. Lancelott. de attent. lit. penden. 2. part. cap. 4. in praef. num. 164. cum seq. & accipit causam in † eo statu quo erat vt fuit resolutū
96 * in vna * Florentin. coram Aldobrandino 10. Decembris 1558. teste Card. Paleott. decis. 158. in manuscr.

Sublim. quarto vt procedat in subrogatione concessa a Papa secus si ab Ordinario quia si Ordinarius lite pendente nō po
97 test in locum praedefuncti alterum † subrogare Franc. in cap. hi cōtra quos in 2. not. vt lit. pend. lib. 6. multo minus poterit lite pendente immittendo in possessionem alteri praeiudicare, vt in simil. Rot. decis. 10. vt lit. pend. in nou. ideo si lite pendente in-
98 ter duos praesentatos † vnus moriatur & superstes fuerit immissus in possessionem per Ordinarium lite adhuc pendente fuit decisum corā Seraphino 14. Ianuarii 1572.
* in vna * Posuanien. parochialis possessionem tamquam attentatam reuocandam.

Ad quod facit quia subrogatio quam
99 facit Ordinarius in casib. permissis est † rigorosa, nam non debet dare possessionem, nisi illi cui de iure competit; illa vero quā concedit Papa est gratiosa quando id exprimit vt in casu nostro praesupponimus in subrogatione enim rigorosa debet discuti de iure illius in cuius locū quis vult subrogari Moedan. decis. 324. fuit resolutum in manuscr. & fuit decisum in vna * Abulen. *
Portionis corā Binarino 21. Aprilis 1572. In alia secus, ergo non mirum si ita sublimitanda venit haec conclusio.

Sed quaero coram quo potest fieri huiusmodi resignatio pendēte lite de illa facta mentione; constituendi sunt tres casus Primus quando quis renunciat liti & causae & in hoc casu dicendum est veram * & *
communem esse opinionem † posse fieri 100
huiusmodi renunciationem non solum coram Papa, sed etiam corā Ordinario, ac etiam coram notario vt fuit decisum pluries * in Rot. teste Put. decis. 498. lib. 2. teste Card. S. Crucis decis. 23. in manuscrip. *
& alii supra relati, quod non habet dubiū.

Secundus casus quando quis renunciat † beneficium simpliciter lite pendente & in hoc casu dicas communem * esse 101
etiam sententiam quod non solum Sum. Pontif. potest recipere huiusmodi renunciationē, sed etiam Ordinarius. Bonif. de Vitall. in clemen. 1. q. 4. nu. 54. vt lit. pend. Franc. in cap. non potest §. vlt. de praeben. in 6. & alii inferius citandi.

Dummodo † Ordinarius illud beneficiū 102
non conferat, nam alias collatio esset nulla vt dicunt Bonif. de Vitall. & Franc. locis citatis Moedan. decis. 178. vacante heremitorio sub titulo vt lit. pend. in manus. vbi refert ita fuisse * per dominos dictum *
in illa causa Ant. August. decis. 781. lib. 3. Lancelott. de atten. p. 1. cap. 3. num. 144. & nu. 145. sicuti Ordinarius † recipit resi 103
gnationem beneficiorum reseruatorum, illa autem non confert Aeneas de Falco. in tract. reseruat. quaest. 14. in 3. effect. Rot. decis. 1. de rerum permut. in nou. & alii * cōiter vt infra dicā, ita hoc casu vt fuit decisum * in vna Caurien. Archidiaconatus *
coram Caputaq. die 20. Maii 1562. Sum. enim † Pontifex solus concedit subroga- 104
tiones Moedan. d. decis. 178. Sarn. in reg. de subrog. & communiter * doct. *

Accedit quia si lis pēdet † coram Ordi- 105
nario & moritur vnus ex collitigantibus vtique ipse Ordinarius non potest prouidere de beneficio alias collatio esset nulla vt egregie statuit Bonifac. 8. in cap. 2. vt lit. pend. lib. 6. vbi glos. Io. Monac. Gemin. Anchar. & Franc. communiter * notant, *
Rot.

Rot. decis. 10. num. 2. vt lit. pend. in nou.
Cassad. decis. 5. super reg. cancell. Bellam.
decis. 94. tum ne detur noui aduersarii tũ
106 etiam † ne lites fiant immortales Moedan.
decis. 178. vacante. ergo idem erit in mor
te ciuili Archid. in dic. cap. 2. Franc. colu.
107 prima in fin. namque † dispositio clem. 1.
de procur. habet locum in renunciatione
Rot. decis. 28. de proc. in nou. fuit tentum
* in vna * Caurien. Archidiaconatus cotã
108 Caputaq. die 20. Maij. 1562. Nec † etiam
ordinarius poterit subrogare aliquẽ in lo-
cum cedentis vel decedentis lite penden-
te Frãc. in dic. cap. 2. in 2. notab. Moedan.
decis. 178. vacante; aliter prouisus ab
Ordinario contra formam dic. cap. 2. est
remouendus de facto a possessione Rot.
decis. 3. de test. spoli. in nou. Cassad. de-
109 cis. 9. nu. 4. eodem tit. † nisi prouisus obti
nuisset nouam prouisionem a Papa cum
clausula gratiosæ subrogationis & mentio
ne litis ac expressione tit. infecti vt fuit de-
* cisum in vna * Pisan. canonicatus coram
D. de Rubeis 19. Octobris 1560. aliæ etiã
dantur limitationes ad hanc conclusionẽ
de quibus latissime Lancelott. de atten. p.
1. cap. 3. nu. 106. usque ad finem.
110 Hinc Ordinarius † non poterit recipere
* cessionem illius qui contra se habuit rem
iudicatam & prouidere vt fuit tentum * co
ram Aquens. 18. Octobris 1545. teste Lan
celott. de atten. p. 2. c. 5. n. 230. Moed. dict.
111 decis. 178. & per † consequens Ordinarius
non poterit prouidere nisi res iudicata ha
buerit effectum per adeptionem posses-
* sionis vt fuit * tentũ in vna Salamãtin. 28.
* Martii 1544. & in vna * Caurien. Archidia
conatus coram Grato 18. Aprilis 1564.
112 Tertius casus quando resignatio fit †
in fauorẽ alicuius & hoc casu dicas quod
* solus summus Pontifex ita * resolutum co-
ram Ant. August. teste eod. decis. 781. lib.
3. tũ quia Ordinarii nõ possunt; ita confer
* re vt est * communis docto. sentẽtia tũ quia
summ. Pont. solus admittit ita resignatio
* nes vt est * stylus notorius & vulgaris.

QVARTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficium Iuris patronatus potest resignari etiã in fauorem.*

2 *An Beneficium Iuris patronatus possit resignari sine consensu Patroni.*

3 *Prouisio spreto patrono est nulla.*

4 *In Renunciatione beneficij Iuris patronatus requiritur consensus patroni ex communi opinione.*

5 *Renunciatio facta absque consensu patroni est nulla.*

6 *Patronorum interest ne dimittantur beneficia ipsis spretis.*

7 *Ignari & inhabiles non debent præfici ecclesijs.*

8 *Patroni non debent retrahi à fundatione & dotatione ecclesiarum.*

9 *Nihil debet fieri in præiuditium patroni eo non vocato.*

10 *Beneficium Iuris patronatus non potest permutari sine consensu patroni.*

11 *Beneficium Iuris patronatus non potest vniri sine consensu patroni.*

12 *Bona beneficij Iuris patronatus non possunt alienari sine consensu patroni.*

13 *Beneficium Iuris patronatus non potest dari in commendam sine consensu patroni.*

14 *In beneficio Iuris patronatus potest constitui pensio absque consensu patroni.*

15 *Renunciatio facta beneficij iuris patronatus absque consensu patroni non abdicat Ius & eo moriente beneficium vacat per obitum.*

16 *Resignatio facta spreto patrono uenit annullãda.*

17 *Collatio facta spreto patrono non est nulla ipso iure.*

18 *Permutatio facta spreto patrono uenit annullãda.*

19 *In renuntiatione beneficij Iuris patronatus requiritur consensus patroni siue fuerit laicus siue clericus.*

20 *Papa facilius derogat Iuri patronatus clericorũ.*

21 *Renunciatio facta spreto patrono est nulla etiam si non contradicat patronus.*

22 *Quando videatur patronus habere ratam collationem factam ipso spreto.*

23 *Resignatio facta absque consensu patroni non abdicat Ius.*

24 *Non abdicatur Ius cum beneficium non acquiratur resignatario.*

25 *Renuncians simpliciter spreto patrono abdicat Ius.*

26 *Impetratio facta in curia non facta mentione de Iure patronatus est nulla.*

27 *Renunciatio facta spreto patrono est valida si superuenit consensus.*

28 *Resignatio facta spreto patrono valet eo non reclamante.*

29 *Regressus reseruatus absque consensu patroni valet ex eius tacito consensu.*

30 *Resignatio facta absque consensu patroni quæ validatur per eius patientiam non inducit statum libertatis.*

31 *Resignatio facta spreto patrono in curia cum derogatione Iuris patronatus est valida.*

32 *Summus pontifex potest derogare Iuripatronatus ecclesiastico & laicorum.*

33 *Laici habent Iuspatronatus ex mera gratia.*

34 *Summus pontifex in beneficialibus est dominus absolutus.*

35 Dero-

35 *Derogatio Iuris patronatus debet expresse fieri, & non præsumitur nisi in literis apponatur.*
36 *Clausula generales non induenunt derogationem Iuris patronatus.*
37 *Clausula etiam si ad alicuius præsentationem non derogat Iuripatronatus laicorum.*
38 *Iuripatronatus clericorum derogatur per simplicem derogationem factam à Papa.*
39 *Ius patronatus ecclesiasticum est quod ex bonis ecclesie construitur vel dotatur.*
40 *Ius patronatus laicorum est quod ex bonis patrimonialibus fit,*
41 *Clericus dotans ecclesiam ex bonis patrimonialibus acquirit Iuspatronatus laicale.*
42 *Derogationes Iurispatronatus laicorũ sunt odiosæ.*
43 *Derogatio Iurispatronatus laicorum non admittitur in Gallia & in Hispania.*
44 *Summus Pontifex non concedit derogationes nisi ex causis grauissimis.*
45 *Si beneficium vacat in curia summus Pontifex derogat Iuripatronatus etiam in totum.*
46 *Beneficia vacantia in curia sunt reseruata.*
47 *Iuripatronatus regum nõ derogatur etiã si vacet in curia.*
48 *Iuripatronatus ducis derogatur si vacet in curia.*
49 *Derogatio datur si Iuspatronatus est mixtum clericorum scilicet & laicorum.*
50 *Iuspatronatus mixtum assumit naturam ecclesiastici.*
51 *Iuri patronatus ex priuilegio præscriptione, aut consuetudine de facili derogatur.*
52 *Summus Pontifex potest conferre absque consensu patroni beneficiũ letigiosum vacãs in curia.*
53 *Iuripatronatus laicorum aliquando derogatur pro duobus tertijs.*
54 *Iuripatronatus vt plurimum derogatur pro medietate.*
55 *Derogatio pro medietate quid importat.*
56 *In derogatione pro medietate necesse est habere tot voces quæ cum medietate faciant maiorem partem.*
57 *Iuripatronatus derogatur quando orator est vnus ex patronis.*
58 *Derogatio datur in retentione beneficiorum quæ datur patrono.*
59 *Clausula dummodo accedat patronorum consensus non verificatur in consensu tacito.*
60 *Forma non impletur per tacitum consensum.*
61 *In derogatione solet dici pro hac vice tantum.*
62 *Obtenta derogatione debet resignatarius probare beneficium esse Iurispatronatus.*

VArto Quæro An beneficia
iuris patronatus possint re
* signari? * cõmunis opinio
* recepta etiã * in praxi est,
1 affirmatiua † posse resigna
* ri etiã in fauorem quam tenẽt * omnes do
ctores infra allegandi & hęc conclusio nul
lam habet difficultatem.
2 Dubium tamen est† an dicta beneficia
iuris patronatus possint renunciari sine cõ
sensu patroni Calder. cons. 6. in tit. de renunc. consuluit patronum etiam laicum
non esse vocandum quando præsentatus
per eum & postea per episcopũ institutus
vult renunciare beneficio, quia iura loquẽ
tia de renunciatione loquuntur tãtum de
episcopo vel prælato habente instituere
c. admonet & c. quod in dubiis de renũc.
ex quibus etiam elicitur quod vnusquisque potest libere resignare beneficium
quod obtinet in manibus superioris & nõ
sit differentia an beneficium sit de iure patronatus vel ne & hanc opinionem sequitur Pauin. in tract. de off. & potest. cap.
sede vacan. 2. par. quæst. 2. sub nu. 16. &
secundum hanc opinionem reperio fuisse
aliquando decisum * in Rot. in vna Hispa *
len. santę Caterinæ, inter Petrum de Frias
& Thomam de Las casus pro vt attestatur
Moedan. decisio. manuscr. 266. tit. de iure
patron. incip. fuit resolutum fol. 221. scilli
cet valere renunciationem factam coram
summ. Pontif. de benef. iur. patr. absque
consensu patroni & ibi Moed. limitat illã
conclusionem, quæ se habet † prouisionẽ 3
spreto patrono esse nullã. vt habetur in c.
decernimus. 16. q. 7. tradit late Felin. in c.
cum inter colum. 3. de excep. & in trac.
quando literæ apost. noceant Patrono, vt
non procedant in prouisione quæ fit per
resignationem.

His tamen non obstantibus contraria
opinio est verior & communis * quod in *
resignatione beneficiorũ iuris patr. requiratur consensus † patroni vt voluerunt In 4
no. in c. vlt. in fi. de renunc. vbi Abb. &
alii * omnes Idem Abb. in c. significaram *
colum. 2. de præben. vbi Imol. colum. 1.
Idem Abb. in c. de multa colu. 4. de pręben. Roch. de Curt. in tract. iurispatro.
verb. honorificum quæst. 3. Lamber. in
eod. tract. 2. artic. 5. quæst. princip. 3. par.
5. lib. num. 40. & in 5. artic. 7. quæst. princ.
3. lib. num. 5. & in 57. art. 6. q. princ. par. 1.
2. lib. num. 3. cum sequen. Crauett. cons.
153. nu. 10. Pelegr. decis. 102. lib. 3. in manuscr. Couar. in c. 36. pract. questionum
num. 9. Mandos. cons. 7. num. 1.

Et aliter facta † scilicet absque consen 5
su est nulla Ant. de butr. in c. quod in dubiis num. 6. Abb. num. 6. de renunc. Idem
Ant. de butr. & Abb. in cap. vlt. eod. tit.
Franc. in cap. 1. nu. 8. de rer. permut. lib. 6.

Bursat.

* Bursat.consf.411.lib.4.sub num.4.* communis opinio, vt habetur in primo Tomo
* com.opin. fol. 170. & ita fuit* decisum in Rot.die 15.Ianuarii corã Ptolomeo 1543.
* teste Put. decis. 412.num.2. lib. 1.* hanc etiã cõmunem & verã attestatur Mandos.
* cons.7.num. 4. Idemque fuit* decisum in vna Gerunden. beneficii desteria 29. Ianuarii 1539.coram Ranellen. Idemque re
* perio fuisse decisum in causa* Ispalen.die 2.Decembris 1538.corã eodem Rauellen. &non vt supra dictum est teste eodẽ Moedan. decis. 326. vel 296. in manuscrip. in tit.de iur.patro.incipien. magna difficultas & hanc decisionẽ ad hoc citat Bursat. d.cons.411.num.5.& Mandos.cons.7. nu. 3.tradit Pelegr.decis.202.lib.2.in manus.

6 Ratio quia † pattonorum interest ne beneficiati dimittant eorum beneficia ipsis spretis arg. not. in cap. in Lateranen. de præben. clement. 1. hoc titul. cap. cum &
7 plantare de priuileg.ne forsan † beneficiis præficiantur ignari & inhabiles vel inimici ipsis patronis ex quo Patroni retrahe-
8 rentur † a fundatione ac dotatione ecclesiarum vt considerat gloss. in cap. cum dilectus de iur.patron.Lap. Alleg. 96. post num.3.& in his terminis loquitur Gemin. in cap. 2. post. num. 11..de præben. lib.6.
* Alex. cons. 75. Visis num.1. vol. 4. & est* communis ac recepta est doctorum senten
9 tia nihil posse † fieri in præiudicium patroni eo non vocato vt late per Roch. in tract.iurispatron. Verbo honorificum q.3.

10 Hinc non possunt beneficia † iurispatronatus permutari sine cõsensu patrono-
* rum Gamm. & alii* communiter in cap. primo de rerum permut.lib.6.de qua re late Feder.de Sen. tract. permut. quæst. 30. Dec.consil.224. Cassan.cons.17.Crauett.
* cons.82.communis* opinio teste Couarr. dict.cap.36.pract.9.num. 9.

11 Hinc beneficia † iurispattonatus nõ possunt vniri sine consensu patroni Felin. in c.cum accessissent col.7. de const. Gemin. in cap.nemo de elect.lib.6.gl. Card.Abb. in clem.vlt.de reb. eccles.non.alien. Abb. & alii in cap. cum accessissent de constit. Soccin.Sen.cons.1.col.2.lib.3. Dec. cons. 174.col.vlt.Lamber.de iur. patron.lib. 3.
* quæst.6. artic. 2. communis* opinio teste Couarr.dict.cap.36.pract.quæst. num.11.
* & secundum hanc opinionem fuit* iudicatum in Rot,teste Roch.in d. §. honorificum nũ.8.vers.An autem præsentatio.

Hinc non possunt bona † beneficii iuris 12
patronatus alienari de honestate absque consensu patroni Anchar.cons. 121.* com *
munis opinio teste Roch. dict.§. honorificum num. 112.

Hinc beneficia † iuris patronatus non 13
possunt dari in commendam sine consensu patroni glos.in cap. Nemo deinceps de elect.lib.6.* communis teste Gemin. in c. *
quamuis de rescr. lib.6. Barbat. cons. 23. colum.7.lib.1. Immo multi dubitauerunt an possit constitui pensio in beneficio iuris patronatus sine cõsensu patroni † quã- 14
uis magis* communis opinio sit affirmati- *
ua quia per hanc pensionis cõstitutionem nulla lesio datur Rebuff.in prax. benef. 3. part.signat.versic.& iuri patronatus num. 28.& 48.late Gig. in tract. de pens. q. 23.

Vnde ex his sequitur veram illationem & communem quod si beneficium iuris patronatus fuit resignatum absque consensu patroni ac fuit admissa resignatio & per summum Pontificem vel Episcopum fuit collatum † dictum beneficium si moriatur 15
deinde resignans vtique beneficium vacat per obitum illius resignantis Felin. in cap.cum Bertoldus colum. 3. de re Iudic. Roch.in tract.iurispat.versic.honorificum quæst.2.Dec.cons.124.colu.4. circa med. Mandos.cons. 7. nu.3.in fin.vbi attestatur ita fuisse decisum* ĩ Rota & ratio est quia *
cum nulla fuerit resignatio ius irreuocabile resignatario non potuit acquiri vnde &c.iuxta ea quæ supra diximus lib.1.q. 3.

Sed dubium est an huiusmodi resignatio facta spreto patrono sit nulla ipso iure vel veniet annullãda communis* opinio † 16
est quod veniat annullanda prout attesta *
tur Thom.de Tan.decis. 90.in manuscrip. scilicet patrono reclamante vt bis fuit resolutum* in Rot.teste eodem Tho. de Tanis decis. 81. & agẽte de inualiditate propter contemptum vt fuit pluries resolutũ *
in Rot. teste eodem Tho. de Tanis. decis. 82.in fin.& sic de equitate ab initio est valida Felin.in c.cum Bertoldus de re iudic. namque videtur facta & recepta resigna- *
tio conditionaliter. Hinc in vna* Me- 17
diolanen. Canonicatus coram Ptolomeo *
die 8. Ianuarii 1543. fuit resolutum collationem factam ab ordinario per obitum spreto patrono videri factam conditionaliter & sic non esse nullam ipso iure, sed *
annul-

ann ullandam. Hinc etiam permutatio facta spreto patrono non est nulla ipso iure Rocch. de curt. in trac. iurispatr. verb. honorificum num. 8. de communi attestatur Felin. in dict. c. cum Bertoldus sub nu. 15. & est *magis communis & recepta teste Couarr. in cap. 36. lib. pract. quaestio. sub num. 8. cum aliis cumulatis per Lamb. in secundo articulo secundę quaestionis princip. 3. part. 2. lib. num. 4. & fuit pluries decisum* in Rota.

Amplia vt requiratur consensus patro-
19 ni in renunciatione iuris patronatus siue† patronus fuerit Laicus siue clericus: ita extendit Lābert. dec. art. 5. quintae q. princ. 3. lib. nu. 2. vbi dicit hoc esse de mente omniū *doct. supra allegatorū & ita in* praxi fieri videmus & ratio est quia ita inter-
20 est vni sicut alteri † quamuis facilius Papa deroget iuripatronatus clericorum Put. dec. 157. lib. 3.

Amplia secundo procedere etiam si pa-
21 tronus † non contradicat infra tempus datum ad praesentandum ita Put. decis. 412. nu. 1. lib. primo, qui dicit ita fuisse resolutū 15. Ianuarij 1243. in vna Mediolanen. Canonicatus & praeben. corā Ptolemaeo, quod est valde notandum nam conclusio illa communis de qua supra quod collatio facta spreto patrono sit annullanda nō habet locū quoties post dictam collationem lapsum sit tēpus praesentandi, nam vi-
22 detur patronus † habere ratam illam collationem Abb. in disputatione incip. Augerio Card. clem. 1. de supplen. praeleneglig. Felin. in dic. c. cum Bertoldus num. 14. de re iudi. de hoc tamen dicetur infra.

23 Amplia tertio vt ius non † fuerit abdicatū a resignante vt fuit resolutū in vna* Mediolan. canonicatus & pręben. coram Io. Paulo die 15. Ianuarii 1543. quamuis magna fuerit controuersiā & dubium pluries in Rota propositum & per consequēs si moriatur resignans beneficium poterit impetrari per obitum de consensu patroni teste Moedan. decis. 326. seu 296. incip. magna difficultas in tit. de iurepatr. vbi etiam attestatur* idem fuisse decisum in vna Ispalen. capellaniae S. crucis coram Rauellen. die 2. Octobris 1538. & in vna* Gerunden. beneficij 26. Februarij 1538. coram eod. Rauell. teste etiam eod. Moedan. decis. 338. licet regressus in manuscr. Et haec cōclusio de plano procedit quoties fuit facta resignatio per principalem vel per procuratorem in fauorem certae personae & non alias nec alio modo nam hoc casu si beneficium resignatum non acquiratur resignatario ob cōtradictionem patroni impedientem & irritantem resignationem ius non videtur abdicatum a resignante vt declarat Moedan. in dictis decis. & declarat Bursat. cons. 411. sub. num. 4. nam † est regulare vt si beneficium 24
non acquiratur resignatario ius non abdicetur a resignante. Ptolem. decis. 102. Achill. de Grass. decis. 10. de rest. spoliat.* communis opinio si vero resignatio † fuit 25
facta simpliciter tunc ius abdicatur cum prouisio valida esset a principio sed veniret irritanda a contradicente patrono ita intellig. Put. dic. decis. 412. num. 7. vbi attestatur *ita fuisse decisum die 12. Februarii 1543.

Amplia quarto vt procedat etiam in resignatione quae fit in curia nam ita loquuntur doctor. allegati: non enim valet impetratio † facta in curia nisi fiat mentio 26
in litteris de iurepatronatus* vt resolutū fuit in Rot. coram Ant. August. de mense Februarii 1547. teste Card. S. crucis decis. 71. in manuscr.

Limita primo non procedere quoties superuenerit consensus domini nam tūc † 27
reconualescit resignatio facta absque consensu Rot. decis. 5. de rer. permut. in nou. Hinc collatio facta spreto Patrono conualidatur per superuenientem consensum. Host. in summ. de iurepatr. §. vlt. vers. quid si ecclesia. Idem Host. & Io. And. in c. per uestras de iurepatr. Card. cons. 63. in causa in 3. dubit. lap. in addic. ad feder. de sen. in tract. de permut. q. 15.* cōmunis opinio vt per Felin. in dic. c. cum Bertoldus. num. 9. de re iudic.

Limita secundo nō procedere quoties patronus sciens & patiens † non reclama- 28
uit, nam hoc casu resignatio tenet vt* fuit conclusum in Rota in vna Salamantin. capellaniae teste Pelegr. decis. 202. lib. 3. Thom. de Tanis decis. 8. in manuscr. vt quia moritur resignatarius & patronus praesentat per obitum nam videtur ratificare renunciationem, Peleg. & Thomas de Tanis dic. decis. Hinc etiam alias *fuit resolutum quod † regressus reseruatus su- 29
per beneficio iuris patronatus ex causa resignationis absque consensu patroni

vali-

validetur ex scientia & tacito consensu
patronorum vt in vna * Salamantin. teste
Pelegrin. decis. 208.lib.3. & decis. 307;
in fin. in manuscr. & talis resignatio facta
30 absque consensu † patroni quæ validatur
per eius patientiam non inducit statum li
bertatis vt possessio presentandi amitta-
tur vt alias * resolutum fuit per Rot. teste
Card. S. Crucis decis. 69. in manuscr.
31 Limita tertio non procedere quoties †
Summ. Pontifex admitteret resignationē
& conferret cum derogatione iuris patro-
natus nam tunc non requiritur consensus
vt respondit D. meus Card. Paris. post
alios quos citat cons. 47. nu.17.cum seq.
vol.4. & num. 24. & 34. Archid. Gemin.
Præposit. in c. hortamur dist. 71. & est cō
munis* opinio doctorum.
32 Summus enim † Pontifex potest dero-
gare non tantum iuri patronatus ecclesia
stico sed etiam iuri patronatus laicorum
Glos. communis* & recepta in clem. 2.
verb. Apostolicis de præben. Archid. in
c. piæ mentis 16.quæst.7.Inno.& alii in c.
cum dilectus de iurepatr. & in c. illud ad
finem eo.tit. Abb. In c. 3. not. 2. eod. tit.
vbi late dixi Io. And.Gemin. & Franc. in
c.2.de præben.in 6.Felin.in tract.quando
liter. grat.noc. patro.Lamber. in tract. de
iurepatr. lib.3.par.3.q. 9. art.2.& hæc est
* communis opinio teste Couarr. pract.
quæst.c.36. colum.3. de communi etiam
Mandos. cons.7.num. 6.
33 Ratio est quia illud † laici habēt ex me
ra gratia ipsius Papę vt probatur in cap.
primo de iurepatr. ibi *hucusque eos sustinuit* &
ibi late dixi tradit Archid. in c. siquis nu.
3.16.quæst.3.Mil.in repert.in verbo Papa
potest de rogare & est communis* opinio
teste Ber. dic.c.primo num. 3. de iure pa-
34 tron.& ratio etiam quia † Summus Ponti
fex in beneficialibus est dominus absolu-
tus ac beneficiorum ecclesiasticorum di-
spensator & sic supra ius c. cuncta per mū
dum 9. quæstione 3. Archid.in c. primo
in fin.16.q.7.vbi communiter * omnes.
Requiritur tamen exprȩssa derogatio
35 iurispatronatus laicorum & ideo † nō præ
sumitur nisi id expresse in litteris consti-
terit Lap. Alleg. 96. Gloss.in dic.clemen.
2. verb. Apostolicis. Archid.in dic.c.piæ,
Abbas in c. dilectus num.4.de off.leg.vbi
hanc opinio.dicit *communē Paris. cons.
114.n.21.vol.4.de cōi etiam testantur Co
uarr.dicto c.36.col.3. Mādos.cons.7. n.8.
Bero. in c.3. nu.12. de iurepatr. Adeo † q 36
non sufficiant clausulæ generales Host. &
Ant.de butr. in c. quoniam de iurepatr.
Felin. in tract. quand. literæ apost. noc.
patr.Crescen. decis. 220. incip. lite pen-
dēte coram me lib. primo in manuscr. nec
sufficit in litteris exprimere etiam † si ad 37
alicuius præsentationem seu collationem
beneficium pertineat nā nihilominus non
comprehēditur beneficium quod spectat
ad præsentationem laicorum Lap.alleg.
84. Gemin. in cap. cum illis §. 1. de præ-
ben. in 6. colum. vlt. Io. And. in cap.dele
ctis de off. legat Barbat. cons. 23.colu. 7.
lib.1.communis opinio teste Couarr.dic.
cap. 36. pract. quæst.colum.5. & ideo di-
co laicorum quia iuri patronatus † cleri- 38
corum derogatur per simplicem collatio
nem factam a Papa Cassad.decis. 4. tit.
de probat. Angel. in l.sed si hac §. patro-
num.ff.de in ius vocan.
Et dicitur † ius patronatus ecclesiasti- 39
cum quoties ex ecclesiæ bonis ecclesia co
struitur,vel dotatur aut denique ratione
ecclesiæ vel dignitatis ecclesiasticæ com-
petit alicui;laicorum quando a rebus pro
piis † & secularis patrimonii originem 40
ducit Glo. in clem. 2. verb. prȩsentare de
iur. patron. Abb. in c.eam te colum.vlt.&
in cap.illud de iurepatr.Cæsar Lambert.
de iurepatr. lib. 1. quæst. 1. art. 5. Card.
Paris. cons. 128. vol. 4.
Nec refert patronum † esse clericū nā- 41
que annumerabitur inter patronos laicos
si hoc ius nactus fuerit ratione proprii pa
trimonii vt * est communis opinio de qua
attestatur Couarr. dic. c.36.pract. quæst.
& fuit conclusum in Rota † die 29. Octo- 42
bris 1526. teste Gammara decis. 53. ma-
nuscr.
Huiusmodi derogationes † iuris patro- 43
natus laicorum sunt admodum odiosæ &
in Gallia non admittuntur namque tribu
nalia † regia impediunt executionem vt 44
tradit Rebuff. in prax. in 3. part. signat.
verbo nec non num. 12. & 36. & in tract.
de nominat.quæst. 15. num. 2. Ita etiam
in Hispania vt tradunt Io. Lup.in tract.de
benef. vacan.in cur. §. 11.& Couarr. dic.
c.36. pract.quæst.
Ideo Summ.Pontifex † non solet conce 45
dere derogationes nisi ex causis vrgentis
simis & quidem sunt plures quarum pri-
ma est

ma est† quoties beneficia iurispatronatus vacant in curia, nam tunc Papa consueuit derogare vt tradit Stafil. de lit. grat. & iust. fol. 54. col. 1. Couarr. d. cap. 36. pract. quæst. sub nu. 4. etiam in totum Mandos. tract. de signat. grat. verbo derogationes
46 iuris patronatus; idque fit ex illa† generali reseruatione statuta a iure communi vt habetur in c. 2. de præbend. in 6. Sarn. de
47 trien. poss. quæst. 31. num. 19. Et hoc † non procedit in iure patronatus Regum, cui non derogatur etiam si beneficia & dignitates vacent in curia per obitū Io. Monac. Gemin. Io. And. in cap. 2. de præben. lib. 6. Card. cons. 57. Felin. in cap. Nibil col. 2. de præscr. Lambert. in trac. iurispatron. lib. 1. p. 3. quæst. 9. art. 11. Rebuff. in prax. beneficiorum in 3. parte sign. nu. 64. & 68. Stafil. super signat. de mod. & for. impetr. versic. 3. an sit locus Card. Paris. cons. 114. nu. 14. & 18. cum sequen. vol. 4. etiam si ius patronatus pertinet ad Reges ex priuilegio aut ex præscriptione Io. Selu. tract. de benef. 2. par. quæst. 13. Aeneas de Falco. in trac. reseruat. 3. q. princ. nu. 13. Rebuff. in trac. nominat. q. 15. nu. 9. Couarr. d. cap. 36. pract. quæst. sub num. 4. vbi etiam hoc ampliat in iure patronatus Ducum Marchionum
48 & Comitum. Ego † autem quo ad ius patronatus spectans ad Reges vidi seruari pluries hoc, scilicet vt non derogetur etiā si vacet beneficium in curia & habetur in regula Cancellariæ Alexan. VI. sub tit. de derog. quo ad alias personas nominatas per Couarr. nequaquam.
49 Secunda causa quoties † ius patronatus est mistum Clericorum & Laicorum quia tunc derogatio conceditur in totum Mandos. in d. tract. de signat. grat. verbo derogationes iurispatronatus colum. 2. in fin. & * communiter est receptum.
50 Et ratio est quia cum sit mistum † sapit naturam iurispatronatus Clericorum potius quam laicorum & sic quod tale iuspatronatus censeatur vere & ꝓprie ecclesiasticum vt tradit gloss. in cap. vnico §. vlt. de iurepatr. in 6. Abb. in cap. de quarta colum. 5. de præscr. Felin. in tract. quand. literæ Apostolicę colum. 4. Rocch. de curt. in tract. de iurepatro. verbo ius quæst. 8. prin. & quæst. 1. accessoria * cōmunis opin. teste Couarr. d. cap. 36. pract. quęst. num. 4. ex his quæ habentur in l. quæritur ff. de stat. hom. cap. quod in dubijs cum gloss. de consecr. eccles. Bar. in l. 2. nu. 2. ff. de verb. oblig. & hoc est verum quamuis aliqui dicant dici hoc ius patronatus Ecclesiasticum quo ad priuilegia & commoda iuris patronatus, quo vero ad derogationē censeatur laicale Feder. de Sen. cons. 66. Abb. in cap. vlt. de iur. patr. Cassad. decis. 7. de iurepatr. Rebuff. de nomin. quæst. 15. nu. 7. Couar. loco cit. de qua re late Mandos. in prima reg. Cancell. quæst. 8. num. 8.

Tertia causa vbi ius patronatus† est ex 51
priuilegio præscriptione aut consuetudine, nam tunc de facili derogatur in totum cum & absque derogatione * receptum fit valere collationem Ita Feder. de Sen. cons. 65. Cardin. cons. 69. colum. 2. Gemin. cons. 45. colum. 3. Cald. cons. 19. de iurepatr. Alex. cons. 74. & 75. lib. 4. Dec. cons. 117. & 126. & 149. Crauett. cons. 63. nu. 6. Cassad. decis. 4. de iurepatr. & decis. vlt. eo. tit. & dec. 4. de probat. cōmunis * opin. teste Lambert. de iurepatr. 2. lib. 3. part. q. 9. art. 25. & q. 8. art. 3.

Quarta causa quoties † beneficiū erat 52
apud curiam Romanā litigiosum Cassad. decis. 3. vt lit. pend. vbi probat posse summum Pontificem absq; patroni laici consensu cōferre beneficiū litigiosum in curia vacans & refert ita fuisse * tentum Sarn. in regula de impetr. benef. per obitum famil. Card. q. 8. nu. 7. quæ conclusio exemplificatur pluribus modis vt per Couarr. d. cap. 36. pract. quæst. nu. 7. & 8.

Quinta causa est ex qua† solet derogari 53
iuripatronatus laicorū ex aliquo fauore, pro duabus tertijs Mād. in d. tract. de sign. grat. vers. de rogationes iurepat. colum. 3.

Sexto derogatur aliquādo † pro medie 54
tate late de huiusmodi derogatione Ber. in c. 1. nu. 78. & seq. de iur. patr. Mandos. cons. 7. nu. 13. vbi nu. 16. declarat † ꝙ dero 55
gatio pro medietate aliud non est quā reducere cōsensus per plures patronos præstandos ad medietatē, vnde infert ꝙ quoties præsentatio spectat ad vnū pro medietate derogari non potest, & facta ex stilo * Romanæ curiæ non suffragatur ex rationibus vt per ipsum. Et dicit † ꝙ quando 56
pręsentatio spectat ad plures si derogatur pro medietate necesse est babere tot voces quæ cum ista medietate faciant maiorem partem, vt requiritur in iure patron. cap. 3. de iurepatr. clem. plures eod. tit. & communiter * est receptum.

K Septi-

57 Septimo quando orator est vnus† ex patronis vt per Mandos. loco cit. colum. 3. vers. quæro.

Octauo derogatur in retentione benefi
58 ciorum in fauorem † promoti ad Episcopatum & fit mētio vt requiritur, beneficiū esse iurispatronatus Rot. decis. 331. supposito. in nou.

Nono confertur cum clausula dummodo accedat patronorum consensus ex fun
59 datione † tunc.n. requiritur expressus consensus & non sufficit tacitus inductus ex lapsu quatuor mensium vt fuit sententiatū in Rota corā Christophoro Panicarola
* in vna * Pisana 16. Nouēb. 1556. teste And. Gām. dec. 57. in manus. nā illa verba indu
60 cunt formā quæ † non impletur per tacitū consensum qui dicitur fictus Aret. in l. 4. §. Cato colu. 14. ff. de verb. oblig. Felin. in c. nōnulli de rescr. Sicuti si obtenta est inualida derogatio iurispatronatus, nā etiā si non præsentet intra tēpus patronus colla-
* tio nō tenet vt fuit * cōclusum in Rot. teste Put. decis. 6. de iurepatr. in manuscriptis.
61 Et in derogatione † illud solet obseruari, vt dicatur pro hac vice tantum, ita Couarr. dict. cap. 36. pract. quæst. & id ex *
* stilo passim seruari videmus.
62 Vnum autem † nō omittam, quod quoties fuit narratum in resignatione beneficium esse de iure patron. vt obtineatur derogatio qua obtenta debet resignatarius probare beneficium resignatum esse de iu
* re patronatus alias impetratio nulla est vt fuit * conclusum per Rot. in vna Tranen. 17. Martii 1554. teste Put. decis. 120. lib. 2. quia narratiua illa iurispatronatus,
* cum sit pars gratiæ debet per impetrantē verificari iux. communem * regulam de qua infra dicetur suo loco, & de hac re late poteris videre apud Mascard. de probat. concl. 177.

QVINTAE QVAESTIONIS SVMMARIVM.

1 *Beneficia electiua possunt resignari in fauorem.*
2 *In beneficijs electiuis proceditur per viam electionis.*
3 *In resignatione beneficij electiui requiritur consensus eligentium.*
4 *In permutatione beneficij electiui requiritur consensus eligentium.*
5 *Sufficit quod consensus eligentium sequatur renunciationem.*
6 *Consensus quandocunque interueniat sufficit.*
7 *Actus nullus roboratur ex consensu subsequenti.*
8 *Renunciatio beneficij electiui absque consensu eligentium venit annullanda.*
9 *Permutatio facta spreto patrono venit annullanda.*
10 *Contemptus Capituli reddit actum annullandum.*
11 *In renunciatione beneficij electiui requiratur consensus omnium vel maioris partis.*
12 *Electores contempti quando possint procedere ad electionem.*
13 *Electo renunciante eligentes habent denuo integrum tempus.*

QVinto Quæro, an beneficia electiua possint † resignari? Responde posse etiam in fauorem, ita Paul. Card. Zabarell. Anchar. Imol. Bonif. de Vitall. & omnes * in clemen. vnica de renunc. gloss. in cap. 1. Gemin. num. 15. & alij omnes * de rerum permut. in 6. late Boer. decis. 2. p. t. 1 * *

Nam hæc non differunt † ab alijs beneficijs in alio nisi quia in eis proceditur per electionem, quæ exigit confirmationem superioris Cardin. Zabarell. in clemen. 2. §. vt autem num. 2. de religios. domib. Ioan. Selu. de benef. p. prima quæst. 3. & est * communis opinio. 2 *

Requiritur tamen in hac resignatione vt † adsit consensus eligentium Card. Zabarell. in dict. clemen. vnica num. 18. de renunc. Innoc. cap. 2. eodem tit. in 6. Abb. quem refert & sequitur Boer. dict. decis. 2. num. 15. & * communiter doct. ita etiam in permutatione beneficiorum † electiuorum requiritur consensus eligentium glo. in dict. cap. 1. vbi Gemin. num. 15. Gamm. num. 102. & * communiter alij de rerum permut. lib. 6. Gemin. cons. 97. in fin. 3 * 4 *

Qui consensus non requiritur de necessitate præcisa in ipsa renunciatione, sed sufficit † quod sequatur Lap. in dicta clement. vnica quem ibi sequitur Card. Zabarell. & ibi Paul. Gemin. in dicto cap. 1. num. 16. vbi dicit ita fuisse disputatum & * determinatum Bononiæ Boer. dict. decis. 2. num. 15. in fin. & * communiter doct. & ita * practicatur vt quandocūq; † interueniat cōsensus sufficiat teste Moed. dec. 60. in eadem per doctrinam Bartol. & Ias. in l. 5 * * * 6

in l. si quis mihi bona §. Iupsum. ff. de acquiren. hæred. nam superueniens consensus animat actum l. filio præterito. ff. de iniust. test.

7 Hinc actus † etiam nullus accipit robur ex subsequenti consensu l. eum vir prædict. ff. de vsufr. ex quo deducitur renunciationem non esse † a principio nullam sed annullandã reclamantibus electoribus sicuti in renunciatione beneficij iurispatronatus dictum est ex * communi & recepta in praxi opinione; quamuis Gamm. in d. c. primo nu. 10. teneat contrarium in permutatione facta spretis electoribus, nam † in contrarium est * communis opinio vt per Feder. de Sen. tract. permut. benef. num. 53. q. 30. arg. c. quod sicut de elect. c. cum in ecclesijs de præben. in 6. Hinc contemptus consensus † Capituli totius vel maioris partis reddit actum annullãdum * cap. ea noscitur vbi communiter * doctor. de his quæ fiu. a prælat. cap. illud in fin. de iure patr.

11 An vero requiratur † in hac resignatione consensus omnium vel maioris partis * communis est distinctio vt si fiat in fauorẽ personarum & illorũ vtilitatẽ requiratur consensus omnium, si autem fiat ad vtilitatem alicuius ecclesiæ sufficiat maioris partis Paul. in d. clem. vnica Io. And. quẽ refert Gemin. dict. cap. 1. nu. 15. vbi dicit habere æquitatem hanc distinctionem de rerum permut. lib. 6.

12 Quomodo possint † electores contempti procedere ad electionem vide late Boer. dict. decis. 2. per totam.

13 Et vnum non est omittendum quod † quoties renunciat electus, eligẽtes habẽt denuo integrum tempus. ita Io. Andr. in Rub. de renunc. nu. 6. per tex. in cap. si electio de elect.

SEXTAE QVAESTIONIS SVMMARIVM.

1 *Beneficium ad cuius titulum quis est promotus ad ordines sacros non potest resignari.*
2 *Non potest quis ordinari sub titulo Vicariæ temporalis.*
3 *Beneficium debet esse perpetuum ad quod quis promouetur.*
4 *Quis non potest ordinari sine titulo.*
5 *Episcopus ordinans aliquem sine titulo debet ei necessaria subministrare.*
6 *Titulus duplex beneficij & patrimonij.*
7 *Ordinatus ad titulum beneficij, cuius possessionem numquam habuit non est irregularis.*
8 *Ad titulum patrimonij ordinantur Clerici prout Episcopus iudicauerit.*
9 *Ad titulum donationis potest quis ordinari.*
10 *Patrimonium ad quod quis ordinatur non potest alienari.*
11 *Ob penuriam Sacerdotum potest quis ordinari si alius spondet necessaria.*
12 *Qui debet tantundem, quantum valet res donata non videtur suspensus.*
13 *Patrimonium ad quod quis promouetur debet esse sufficiens.*
14 *Quantitas patrimonij remittitur arbitrio Episcopi.*
15 *Ordinatus cum haberet bona mobilia; non videtur suspensus, sed illa debet conuertere in immobilia.*
16 *Patrimonium huiusmodi potest alienari si promotus consequatur beneficium sufficiens.*
17 *Cedens patrimonium, ad quod quis fuit ordinatus non est suspensus, & cessio est nulla.*
18 *Cap. 2. sess. 21. de reform. quas pœnas innouet contra ordinatos absque titulo.*
19 *Dictum cap. 2. sess. 21. procedit in Clericis regularibus in claustris degentibus.*
20 *Ordinati ad titulum patrimonij sunt vere Clerici.*
21 *Ordinati ad titulum patrimonij gaudent priuilegio.*
22 *Episcopus non tenetur dare victualia ordinatis ad titulum patrimonij.*
23 *Episcopus non tenetur dare victualia habenti patrem diuitem.*
24 *Non dicitur pauper, qui patrem habet diuitem.*
25 *Extimum patris extimatur extimum filij.*
26 *Valet consequentia Pater est diues, ergo filius.*
27 *Filius reputatur eadem persona cum patre.*
28 *Episcopi non debent ordinare filios diuitum, nisi eis fuerit donatum a Patre.*
29 *Episcopus debet vti magna diligentia in ordinandis Clericis.*
30 *Simoniaca est pactio quod ordinatus numquam petat beneficium.*
31 *Beneficiatus potest viuere de fructibus beneficij et conseruare reditus patrimoniales.*
32 *Potest quis ordinari, ad titulum Seminarij.*
33 *Potest quis ordinari ad titulum seruitij in aliqua Ecclesia.*
34 *Adscrittus certæ Ecclesia à nullo Episcopo est recipiendus.*
35 *Beneficium ad cuius titulum quis est ordinatus non potest renunciari.*
36 *Vales renunciatio Beneficij ad cuius titulũ quis promotus est, facta mentione de hoc, & quod habet aliunde vnde viuat.*
37 *Cessante causa prohibitionis cessat prohibitio.*
38 *In impetratione narranda sunt qualitates, ex quibus posset concedens moueri.*

39 *Resignatio non facta mentione quod ad titulum illius beneficij sit promotus est nulla.*
40 *De beneficio concesso miserationis gratia facienda est specifica mentio.*
41 *Clausula posita in cessione quia resignans habet vnde viuat respicit substantiam gratia.*
42 *Ordinarius admittēs renunciationem extra casus sibi concessos, est in culpa.*
43 *Iurans resignare potest pœnitere.*

SExto Quæro an possit resi-
gnari beneficium ad cuius
titulum quis est promotus
* ad ordines sacros? * com-
munis & ab omnibus rece
* pta sententia etiam in * pra
1 xi † est negatiua quam tenent Nauarr. in
Manual. cap. 22. num. 18. Sebast. Medic.
in l. vlt. gloss. 3. num. 312. C. de legib. Na
uarr. cons. 14. num. 2. de tempor. ordin.
Et probatur expresse in cap. 2. Concil.
Tridenr. de reform. sess. 21. ibi *Id vero be-
neficium resignare non possit. &c.* & loquitur Cō-
cilium de beneficio ad quod quis fuit or-
dinatus & facir tex. in cap. sanctorum. di-
stinct. 70. ibi *& in qua ecclesia quilibet titulatus est
in ea perpetuo perseuerat.* ergo illam non po-
test renunciare cum in ea debeat perpe-
tuo perseuerare.
Hinc nō potest quis ordinari sub titulo
2 Vicariæ temporalis & beneficiorum ma
nualium & amouibilium Abb. in cap. Mi-
chael. & in cap. cōstitutus de filijs præsb.
3 requiritur enim vt beneficium † sit perpe-
tuum Maiol. post Abb. de irregul. lib. 4. c.
* 15. num. 4. & est communis * opinio.
4 Et ratio est quia † quis non potest ordi-
* nari sine titulo, vt est * communis opinio
ne mendicet in vituperium totius militiæ
clericalis; ergo neque poterit renunciare,
nam viget eadem ratio argum. l. illud ff.
ad l. aquil. pro cuius rationis declaratio-
ne aliqua sunt ponenda & primo quod in
minoribus otdinibus clerico non est assi-
gnādus titulus Hostien. in snmm. in rubr.
de præbend. Cardin. Alexan. in cap. ne-
* minem sub num. 1. distinct. 70. & * commu
niter est receptum in praxi vt tota die vi-
demus, In maioribus autem necesse est
vt assignetur titulus prout in Concilio Vr
bani II. habito Placentiæ constat de quo
in cap. sanctorum distinct. 70. dum dicit
*sanctorum canonum statutis consona sanctione decer-
nim⁹ vt sine titulo facta ordinatio irrita habeatur etc.*
ne sordidum aliquem quæstum exerceant
vel cnm dedecore ordinis mendicare co-
gātur vt dicitur in cap. 2. sess. 21. de refor.
*cum non doceat eos, qui diuino ministerio ascripti sunt
cum ordinis dedecore mendicare aut sordidum ali-
quem quæstum exercere.* Quare statutum est
vt Episcopus otdinans aliquem sine titu-
lo † teneatur ei necessaria subministrare c. 5
episcopus de præbend. *Episcopus si aliquem
sine certo titulo de quo necessaria vitæ percipiat in
diaconum vel præsbiterum ordinauerit tamdiu ei ne-
cessaria subministret donec in aliqua Ecclesia con-
uenientia stipendia militiæ clericalis assignet, &c.* *
& ibi * omnes doctores.
Et hic † titulus potest esse duplex Na- 6
uarr. cons. 14. in principio de tempor. ord. *
& num. 4. & est * communis opinio rece- *
pta * in praxi scilicet vel beneficij d. cap.
sanctorum distinct. 70. quod debet esse suf
ficiens ad victum dict. cap. 1. Concil, Trid.
sess. 21. de reform. ibi *statuit Sancta Sinodus ne
quis deinceps Clericus secularis quamuis alias sit Ido-
neus moribus scientia & ætate ad sacros ordines pro-
moueatur nisi prius legitime constet eum beneficium
ecclesiasticum quod sibi ad victum honeste sufficiat
pacifice possidere &c.* & si illius bñficii adhuc † 7
non habuit possessionem nullam incurrit
pœnam vt respondit Nauarr. cons. 15. de
tempor. ordin.
Vel etiam patrimonij gloss. in dict. cap.
episcopus verbo subsidium de præben. &
probatur in cap. tuis eo. tit. de pręb en. ibi.
*Tuis quæstionibus respondemus quod clericos in
minoribus ordinibus constitutos de patrimonialibus bo
nis habentes vnde possint congrue substentari etsi non
dum fuerint beneficium ecclesiasticum assecuti (dum-
modo aliud canonicum non subsistat) ad superiores po
teris ordines promouere,* & ibi gloss. in verb. de
patrimonialibus dicit quod isti habēt pa-
trimonium pro titulo Abb. num. 3. quod
est etiam secundum mentem Concilij Tri
dentini. dicto cap. 2. illis verbis.
Patrimonium † vero vel pensionem obtinentes ordi- 8
*nari posthac non possunt nisi illi quos Episcopus indi-
cauerit assumendos pro necessitate uel commoditate
ecclesiarum suarum eo quoque prius prospecto patri-
monium illud vel pensionem uere ab illis obteneri, ta-
liaque esse quæ eis ad uitam sustentandam satis sint
atque illa deinceps sine episcopi licentia alienari aut
extingui, uel remitti nullatenus possint donec bene-
ficium ecclesiasticum sufficiens sint adepti, uel aliun-
de habeant, vnde uiuere possint antiquorum cano-
num pœnas super his innouando.* Ex quo tex.
primo colligitur ꝙ potest quis ordinari ad
titulum patrimonij. Amplia idē † esse ad 9
titnlum donationis ex * Congregationis *
Conc. sentētia si ita episcopus iudicauerit
pro

pro vtilitate aut necessitate ecclesiarum & si donatio est vera realiter & non ficta & illa bona dotatá ex eiusdē congregatio-
10 nis sententia non † possunt alienari absque Episcopi licentia donec beneficium ille adeptus fuerit vel aliunde habeat, vnde possit viuere. Nauarr. cons. 14. num. 2. de tempor. ordin. & * communiter alii. Et alias censuit * sacra congregatio & con-
11 cessit ob penuriam † sacerdotum vt possit quis ordinari sine beneficio vel patrimonio dummodo quis spōdeat necessaria mi-
12 nistrandis, & si debet † tantundem quantum valet res donata non videtur suspensus vt respondit Nauarr. cons. 13. & 47. de temp. ord.

13 Secundo colligitur hoc † patrimonium debere esse sufficiens Nauarr. cons. 18. de tempor. ordin. vbi quærit de eo qui dixit habere sufficiens patrimonium cum non haberet: & dicit non esse bene ordinatum nisi parum siue quantitas quæ non esset notabilis arbitrio boni viri deesset: & ex sententia * cōgregationis quātitas patrimonii †
14 non taxatur, sed remittitur ad terminos iuris, erit hoc ergo iudici arbitrarium arg. l.
15 1. ff. de iur. delib. & qui † fuit ordinatus cū esset filius diuitis, & nō haberet nisi mobilia, non videtur suspensus, sed curare debet vt quam primum dictus titulus bonorum mobilium cōuertatur in bona immobilia Nauarr. cons. 29. de temp. ord.

16 Tertio colligitur hoc † patrimonium nō posse alienari nisi consequatur ordinatus aliud beneficium vel habeat aliunde ex quo possit viuere Nauarr. cons. 13. nu. 3. de tempor. ordinand. & ideo renunciatio dicti patrimonii est nulla Nauarr. cons. 16. num. 3. de temp. ordin. vbi ex hoc respon-
17 det quod ordinatus † ad subdiaconatum cum titulo patrimonii, quem postea renū-ciauit in fauorem parentum, & postea fecit se ad superiores ordines ordinari ab Episcopo cui facta fuerat fides de titulo patrimonii, ex hoc nō incurrit cēsuras cū non præstet impedimentum quod nullum est, hoc idem vult idem Nauarr. cons. 42. eodem titulo de tempor. ordin.

Quarto colligitur ex finalibus verbis ꝙ Concilium innouat pœnas antiquorum
18 canonum in ordinatis aduersus formam † huius decreti idest pœnas. cap. cum secundum de preben. non pœnas cap. neminem * & cap. sanctorum distin. 70, vt * censuit sacra congregatio Conc. Ideo * alias censuit quod ordinatus cōtra formam huius decreti sine beneficio & patrimonio non est suspensus neque aliquam pœnam incurrit, sed cogēdus est ei Ordinarius prouidere iux. dict. cap. cum secundum, nam hic solus canon & non alii est a concilio innouatus. Vnde iste non erit suspensus executione ordinū quare celebrando non fit irregularis quicquid in cōtrariū voluerint Abb. in cap. cum contingat de ætat. & qualit. Idem Abb. in cap. veniēs in primo not. de fil. præsb. Burgas. de irregul. tit. de dispe. p. 1. q. 5. nu. 24. Maiol. in eod. tract. lib. 4. cap. 15. ante. num. 1. quorum opinio est verior in puncto iuris cum dicat Concilium generaliter *antiquorum canonum super his pœnas innouando*. Eoque magis cum solus ordinatus est in culpa decipiendo ordinatorum dicendo quod habet titulum beneficiarium vel secularem sufficientem, nam hoc casu videtur suspensus ordinatus, & sic per Concilium tali casu est innouata pęna dic. cap. neminem & c. sanctorum, vt respondit Nauarr. cons. 14. nu. 4. de temp. ord. & cons. 15. & 16. & cons. 18. & consil. 47. num. 3. eodem tit. si autem ordinatus bona fide ab Episcopo sciente, vel debente scire eum non habere, quo se aleret suscepit ordines, cum nō haberet titulum non ex hoc est suspensus, sed Episcopus debet ei prouidere, & in hoc Concilium innouat dict. c. cum secundum de præben. ita Nauarr. in loco citato: limita tamen nisi per mendatia & fraudem fingendo titulum decepit Episcopum, nam tunc ordinator non tenetur ad alendum ordinatum Dec. in cap. Episcopus num. 13. de præben. Nauarr. d. cons. 14. num. 3. ne Episcopus absque culpa puniatur cap. 2. de const. & quia dolus & fraus nemini patrocinari debēt c. sedes Apostolica de rescr. & si vterque est inculpa, vterque puniendus est Nauarr. dict. cons. 14. num. 4.

Pius tamē V. fel. rec. in const. 74. incip. Romanus extendēdo decretum conc. d. c.
2. † ad clericos regulares in claustris de 19
gentes & in perpetuum non emitētes professionem vel infra certum tempus statuit non posse ordinari sine titulo ne exeundo mendicēt apponit pœnas suspēsionis executionis ordinum tam in ordinato quā in ordinante & ab hac cōstitutione Gregor. XIII. Sant. mem. exemit patres de Iesu.

20 Quinto colligeꝉ taliter ordinatos ad
titulum patrimonii esse vere clericos & ef
fici de foro ecclesiæ quamuis non habeāt
ecclesiam Gloss. in dic. cap. episcopus
verb. subsidium allegat c. ecclesiarum ser-
uos 12. quæst. 2. & c. sunt 16. quæst. 1.
& gaudent priuilegio in bonis patrimo-
nialibus vt scribit ibi Abb. num. 3.
21 Sexto collige ordinatis ad titulum pa-
22 trimonii episcopum non teneri dare ꝉ be-
neficia aut victualia dic. c. episcopus de
præben. ibi *Nisi talis ordinatus de sua vel paterna
hæreditate subsidium vitæ possit habere.* & ibi hoc
notat Inno. S. Bonauent. in 4. dist. 24. D.
Thom. in ead. dist. 24. Idque procedit si
habeat vnde viuere tam de sua quam de
hereditate paterna & ibi Imol. colum. 2.
vers. vlterius potes, dicit quod Episco-
23 pusꝉ non tenebitur dare si tempore pro-
motionis ordinatus habet patrem diuitē
vel alium affinem a quo possit alimenta
percipere; sequitur Dec. num. 7. namque
24 non dicitur pauper, qui patrem habet di-
uitem c. primo de magist. extimum enim
25 ꝉ patris filii reputatur Glos. in l. 2. C. qui
æta. lib. 10. Alex. in l. in suis ff. de lib. &
posth. Barbat. cons. 10. sapienter colum.
1. lib. 2. Dec. cons. 443. num. 4. Tiraquell.
in trac. de iure primogenit. quæst. 41. nu.
17. & in l. si vnquam in præfat. num. 24. C.
26 de reuocan. donat. valet ꝉ enim consequē
tia pater est diues ergo filius Dec. dic.
cons. 443. num. 8. Alciat. in dic. l. in suis
27 num. 10. ff. de lib. & posth. filius ꝉ enim
eadē cum patre reputatur persona l. vlt.
C. de impub. & aliis. subst. Soci. iun. cōs. 4.
num. 4. lib. 2. & cadem caro c. contradici
mus §. auctoritate 35. quæst. 3. Sarn. in
§. actiones num. 8. de act. quod autem ho
die non procedit stante dispositione no-
uissima conc. Trid. dic. c. 2. namque requi
28 ritur ꝉ vt vere & realiter habeat patrimo-
niū quod sit vel ex hæreditate patris aut
ei donatum a Patre vel ab alio vt ibi dici-
tur alioquin non debet episcopus eum or
29 dinare qui magna ꝉdiligentia in clericos
ad ordines sacros promouēdos vti debet
prout faciebat sanct. mem. Carolus Borro
meus Cardinalis sanctæ Praxedis Archi-
episcopus Mediolanensis vt omnibus cō-
pertum est & tradit Mascard. de prob.
concl. 1140. num. 9. Qui episcopus debet
esse cautus ne inter ipsum & ordinatum
in consignatione talis patrimonii loco ti-
tuli beneficialis intercedat aliqua pactio
ꝉ quod numquam petat beneficium eccle 30
siasticum ab eo ex hac causa quia esset si-
moniaca pactio c. penul. de simon. Maiol.
de irregul. dic. c. 15. sub num. 2. sed si po
stea fuerit ordinato ad titulum patrimo-
nii collatum beneficium ꝉ poterit licite 31
viuere de beneficio & cōseruare redditus
patrimoniales & alienare illos vt tenuit
Inno. in dic. c. episcopus & est * commu-
nis opinio de qua testatur Abb. ibidem
num. 2. vbi plura scribit in hac materia.
Potest etiam aliquis ꝉ ordinari ad titu- 32
lum seminarii causa inseruiēdi beneficio
vnito seminario vt censuit * sacra congre-
gatio concilii Ita ꝉ etiam poterit quis or- 33
dinari ad titulum seruitii in aliqua eccle-
sia cui adscribitur & deseruire tenetur in
ordine subscepto c. 16. sess. 23. de refor.
*cum nullus debeat ordinari qui iudicio sui episcopi non
sit vtilis aut necessarius suis ecclesiis. Sancta Synodus
vestigiis sexti canonis conc. Calcedonen. inhærendo sta
tuit vt nullus in posterum ordinetur qui illi ecclesiæ
aut pio loco, pro cuius necessitate aut vtilitate assumi
tur non adscribatur vbi suis fungatur muneribus nec
in certis vagetur sedibus.* & hoc tradit Maiol.
de irregul. lib. 4. c. 15. sub nu. 2. & gaudet
iste priuilegio fori c. 6. sess. 23. de reform.
& iste ascriptus ꝉ certæ ecclesiæ a nullo 34
Episcopo recipiēdus est vt censuit sacra
Congregatio Concilii.
Cum ergo (redeundo ad propositū) non
possit quis ordinari sine titulo ea ratione
ne mendicet sequitur quod hæc ratio vi-
get ne possit ꝉillud beneficium resignare 35
ad quod quis * fuit ordinatus & ita * ab
omnibus tenetur & in * praxi seruatur
alioquin nulla & inualida est renun-
ciatio.
Limita vt possit ꝉ beneficium ad quod 36
quis fuit ordinatus renunciari quando il
le haberet aliunde vnde viuere; facta mē-
tione de duobus scilicet quod ad illud be
neficium fuit promotus & quod habet vn
de viuere vt probatur in dic. decre. Conc.
Trid. cap. 2. sess. 21. de reform. ibi *Id vero
beneficium resignare non possit, nisi facta mentione
quod ad illius beneficii titulum sit promotus neque ea
resignatio admittatur nisi constito quod aliunde viue
re commode possit & aliter facta resignatio nulla sit*
quod etiam colligitur ex cap. sancto-
rum ex cap. neminem distinct. 70. ex c.
episcopus ex c. suis de præben. cum alijs
supra allegatis. Ratio quod in dict. casu
admittatur resignatio est quia tunc quo-
ties

ties habet aliunde ex quo viuere possit cessat ratio sacrorum canonum de mendicitate ergo debet cessare † prohibitio cap.
37 cū cessante de appell. l. adigere §. quāuis de iurepatr. late Tiraquel. in tract. cessante causa.

Et ratio cur debet exprimi quod fuit ordinatus ad titulum illius beneficij est quia Papa potest ex hac narratione moueri ad non admittendam renunciationē arg. dict. cap. sanctorum & tamen regula-
38 riter † debent narrari illæ qualitates ex quibus posset moueri concedens negare vel ne Felin. in cap. in nostra de rescr. Io. Selu. de benef. p. 3. quæst. 11. Menoch. de arbitr. iud. cas. 201. & communiter * doct. in c. ad aures de rescr. Sebastian. Medices in additionibus ad Abbatem antiq. in c. admonet de renunciat. vbi loquitur in terminis nostris. Ideo si de hoc non fuerit fa-
39 cta mentio † nulla est resignatio vt * censuit sacra Cōgregatio Conc. de anñ. 1588. & fuit resolutū * in Rot. in vna Salamātina coram R.P.D. Orano Auditore Rotæ do-ctissimo mēse Maij eiusdem anni 1588. & in vna * Ispalen. coram R.P.D. Platta 17.
40 Iunii 1588. Hinc † est ꝙ de beneficio concesso miserationis gratia facienda sit specifica mentio Vinc. de Franch. decis. 181. num. 8.

Quæ ratio etiam concludit vt debeat exprimi quod habet aliunde, ex quo possit viuere, nam alioquin non concederetur & nō admitteretur resignatio prout * quotidie videmus fieri, & ideo hæc clausula apposita in supplicatione quia resignans
41 habet aliunde vnde † viuat respicit substātiam gratiæ, nam attento stilo * alias non solet concedi iux. d. cap. 2. sess. 23. Conc. Trid. de refor. & ita fuit resolutum * corā R.P.D. Orano 5. Decemb. 1586. in vna Lucan. quamuis Nauar. cons. 13. in fine versi secūdo, de præben. teneat contrariū, cuius opinio posset procedere in foro conscientiæ vt ipse paulo ante in dicto cons. firmauerat, in eo qui renūciauit bñficium ad cuius titulū fuerat ordinatus reseruata pensione cērum, vt sit tutus in foro poli; cū habeat, vnde viuat; licet nō expresserit quod fuerat ordinatus ad titulū illius beneficii; Et hæc si fuerit facta resignatio corā summo Pontifice: si vero Ordinarius admisit resignationem extra hunc casum vtrique tenetur de suo ministrare arg. dict. capi Episcopus de præbend. nam sicuti adest culpa in ordinando sine titulo, ita adest hoc casu. Hinc congregatio * Conc. alias rescripsit his verbis ordinarius qui admisit resignationem factam ab aliquo præsbytero qui nihil aliud præter illud beneficium habebat vnde commode sustentari possit tenetur eum alere nec potest eidē beneficium illud resignatū restituere, sed in eo institui debet ille, qui præsentatus fuit a patrono. ergo si fuerit collatum huiusmodi beneficium tenet collatio facta & alias eadem * congregatio Conc. † censuit quod si Ordinarius non habens facultatem admittendi resignationes nisi in certis casibus iuxta constitut. Pij Quinti si illam admiserit extra illos casus de beneficio habito in titulum beneficium vacat, sed Ordinarius de proprio illi prouidere tenetur & alias * fuit decisum per eandem Cōgregationem Concilij quod † si aliquis habens beneficium ad quod fuit in titulū ordinatus iurauerit illud resignare vel constituit procuratorem ad resignandum & iurauit illum non reuocare non compellitur renunciare & poterit procuratorem reuocare præmissa absolutione a dicto iuramento. 42 43

Et hæc sufficiant dixisse circa hanc pulcherrimam materiam.

SEPTIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficia exempta possunt resignari etiam in fauorem.*
2 *Beneficia exempta possunt permutari.*
3 *Resignatio beneficij exempti debet fieri coram Papa.*
4 *Papa est superior exemptorum.*
5 *Beneficia exempta dicuntur triplici respectu.*

SEptimo Quæro an beneficia † exempta possint resignari? * communis opinio omnium doct. est affirmatiua etiam in fauorē; nam possunt ex * communiori opinione † talia beneficia permutari Petr. de Perus. in tract. de permut. benef. 2. par. quæst. vlt. Petr. And. Gamm. in c. primo num. 132. de rer. permut. lib. 6. namque nihil repugnat. 1 2

Declara

Declara tamen dummodo huiusmodi
3 resignatio beneficiorum exemptorũ† fiat coram summ. Pontifice si soli Papæ subie-
4 cta sunt: ipse enim† duntaxat est superior tunc cap. auctoritate de priuil. lib. 6. not. in clemen. 1. de reb. eccles. & probatur in cap. si Abbatem de elect. lib. 6. vbi ab om-
* nibus hæc conclusio* recipitur secundum
* quam pluries in Rota decisum* fuit. Et hæc declaratio procedit si beneficium est exemptum quia soli Papæ subiectum est, ita Gamm. dict. cap. 1. num. 132. de rerum
5 permut. lib. 6. vbi dicit triplici† ratione dici beneficium exemptum primo quia soli Papæ est subiectum: secundo quia est exẽptum a proprio episcopo verũ subest proprio prælato & hoc casu si proprius prælatus habet iurisdictionem episcopalem aut priuilegium ipse poterit recipere renunciationem: tertio quia ecclesia est exempta a iurisdictione episcopi populus vero nequaquam & hoc casu secundum Petrũ de Perusio & Gamm. poterit episcopus recipere renuuciationem.

OCTAVAE QVAESTIONIS SVMMARIVM.

1 *Beneficia non debent esse sine reditibus.*
2 *Beneficia sine reditibus possunt resignari in fauorem.*

Ctauo Quæro: An beneficium sine reditibus possit resignari? quamuis regu-
1 lariter† beneficia non debeant esse sine redditibus Ferrett. cons. 312. num. 1. tamen si reperiantur vera est cõclusio pos
2 set resignari etiã in fauorem vt fuit resolu
* tum* in Rot. coram Io. Paul. in vna Tarraconen. de mense Iunii 1530. teste Sarn. decis. 2. lib. 1. in manuscr.

NONAE QVAESTIONIS SVMMARIVM.

1 *Beneficia vnita non possunt resignari.*
2 *Beneficia vnita non possunt permutari.*
3 *Beneficium vnitum nõ dicitur amplius beneficiũ.*
4 *Vnio fit ex necessitate & vtilitate.*
5 *Res subiecta restitutioni non potest alienari.*
6 *An per vnionem acquiratur ius ad rem vel in re.*
7 *Vnio de beneficio viuentis, fit absque præiudicio ipsius.*
8 *Resignatio facta in fauorem cum narratiua vnionis valet, & suspendit vnionem.*
9 *Papa suspendendo vnionem, non facit præiudiciũ considerabile.*
10 *Papa est dominus beneficiorum.*
11 *Aliud est differre aliud tollere.*
12 *Verbum per cessum non capit renunciationem in fauorem sed simplicem.*
13 *An requiratur derogatio iuris quæsiti.*
14 *Non facta mentione vnionis resignatio est inualida.*
15 *Gratia est surreptitia nõ facta mentionis vnionis.*
16 *Papa non præsumitur dare literas præiudiciales.*
17 *In generali concessione nõ venit illud quod Princeps non esset concessurus.*
18 *Regula Cancellariæ tollens vniones quæ effectum sortita non sunt non tollit factas auctoritate Concilij Triden.*
19 *In quibus casibus Concilium Triden. mandet fieri vnionem.*
20 *Resignatio nulla ob non factam narratiuam vnionis ius non abdicat.*
21 *Non faciens mentionem vnionis cum sciret abdicat ius.*
22 *Subintrat vnio facta renunciatione coram ordinario.*
23 *Verba per cessum vel decessum quomodo intelligantur.*
24 *Expectatiua capit beneficium vacans ex renunciatione facta in manibus ordinarij.*
25 *Expectatiua capit omnem modum vacationis.*
26 *Exceptio firmat regulã in casibus nõ exceptuatis.*
27 *Subintrat vnio facta renunciatione simplici coram Papa.*
28 *Resignatarius consequitur beneficium et quæ sunt annexa beneficio resignato.*

Ono Quæro; An beneficia vnita possint resignari antequam vnio sortiatur effectum? exemplum si beneficium Titii est vnitum beneficio meo aut alteri vt post eius mortem sortiatur effectum; An hoc casu Titius possit illud beneficium resignare in fauorem alicuius? communis *opinio est negatiua quã† tenuit Oldrad. cons. * 1
257. nu. 20. vers. tertio Felin. in cap. nostra num. 23. de rescr. Petr. Greg. Syntag. iur. lib. 17. cap. 17. num. 18. ita etiam* commu *
nis opinio est talia beneficia† vnita non 2
posse permutari Io. And. ĩ adic. ad specul. tit. de præb. in princ. Feder. de Sen. cons. 195. incipit permutatio & in tract. permut. benef. quæst. 33. Rot. decis. 1. de rer. perm. in antiquioribus & decis. 3. de rer. perm. in an-

in antiquis Petr. And. Gamb. in cap. licet
num. 78. eod. tit. in 6. vbi dicit ita esse te-
nendum* in iudicando & num. 80. dicit
hanc esse veram de* communi etiam atte
statur Bellam. de permut. benef. p. 3. quęst.
7. num. 10.

Et probatur hæc conclusio in c. 5. sess.
21. de referen. ibi. *Quæ vniones etiam non pos-*
sint reuocari nec quoquomodo infringi uigore cuius-
cunque prouisionis etiam ex causa resignationis aut
suspensionis & in c. 18. sess. 23. de reform. ibi:
nec per resignationem ipsorum beneficiorum vniones
& applicationes suspendi vel alio modo impediri pos-
sint sed omnino quacumque vacatione etiam si in cu-
ria effectum suum sortiantur & quacunque constitu-
tione non obstante. &c.

3 Et ratio est quia beneficium † vnitum
non dicitur amplius beneficium Oldrad.
cons. 257. factum tale est. num. 15. & num.
18. Caccialup. de vnionib. quæst. 11. art. 8.
num. 7. D. meus Card. Paris. cons. 31. nu.
10. volum. 4. Mandos. de Infir. resignat. q.
14. in princ. & est communis* opinio.

Secunda est ratio quia si valida esset re
4 signatio impediretur† vnio quæ secũdum*
magis communem opin. fit ex necessitate
& vtilitate ecclesiæ Rebuff. in prax. tit. de
Vnion. namque vnus renunciaret alteri &
ille alijs ita ꝙ numquam esset locus vnio-
5 ni & sicuti res subiecta † restitutioni alie-
nari non potest l. vlt. §. sed quia C. comm.
de leg. Ioan. And. in addic. ad Speculat. in
tit. de præbend. in princ. ita & beneficium
6 vnitum siue teneas per † vnionem quæri
ius ad rem vt per Oldrad. cons. 257. num.
29. vel in rem vt per Put. decis. 357. num.
10. lib. 1.

7 Tertio accedit quia vnio † de benefi-
cio viuentis fit absque præiudicio obti-
nentis vt est* communis opin. de qua per
Caccialup. & Rebuff. locis citatis hoc ve-
rificatur solum semel in eo qui de præsen-
ti obtinet tempore vnionis l. boues §. hoc
sermone ff. de verb. sign. vbi late Tiraq.

Limita non procedere quoties resigna-
tio facta esset in Curia ad fauorem alicu-
ius cum narratiua vnionis, nam hoc casu
Papa admittendo resignationem & confe
rendo beneficium resignatum ei in cuius
8 fauorem fuit facta † cessio cum clausula &
non alias &c. videtur suspendere pro illa
vice vnionem prout fuit resolutũ in Rot.
in vna* Conchen. præstimonij 23. Octob.
1542. teste Put. decis. 357. lib. 1. Mandos.
in prax. de signat. grat. tit. renunciationes
colum. 4. in fin. Namque summus Ponti-
fex suspendendo non dicitur facere præiu
dicium † considerabile vnioni quia potest 9
esse quod resignatarius pręmoriatur resi-
gnanti & sic vnio citius habebit effectum
& vnio concernit proprietatem beneficij
collatio vero fructus: vnde non erit absur-
dũ vt ex facto Pontificis suspendatur pro
illo tempore effectus vnionis ad not. per
Ioan. Andr. in clement. dispendiosam de
Iudic. nam† Papa est dominus omnium be 10
neficiorum Sarn. in prohœmio reg. quæst.
1. colum. 5. & aliud est tollere aliud vero † 11
differre & suspendere Innoc. in cap. cum
inter de consuetud.

Confirmatur quia vnio fit vt habeat lo
cum quam primum beneficium vacauerit
per cessum vel decessum quæ verba † non 12
capiunt renunciationem in fauorem ali-
cuius, sed tantum renunciationem simpli-
cem & mortem vt tradit Cassad. decis. 3.
de renunc. faciunt ea quæ de indulto Car
dinalium in simili scribunt Card. S. Cru-
cis decis. 71. Pelegr. decis. 52. lib. 3. in ma-
nuscrip. Put. decis. 523. lib. 2. & decis. 179.
& 180. lib. 3.

Et concedens vnionem videtur conce-
dere sub tacita conditione vt locum non
habeat in renũciatione facta in fauorẽ cer
tæ personæ ex vsu* Palatij scientis & ap-
probantis Bellam. decis. 167. Put. dict.
decis. 357. lib. 1. & ita communiter* pra-
cticatur.

Quod etiam procedit si non sit deroga-
tum iuri quæsito, nam † quicquid voluit 13
Oldrad. cons. 223. & 257. factum tale est
num. 29. ita fuit* iudicatum in Rot. Put. d.
decis. 357. lib. 1. melius tamen est vt pona
tur derogatio cum aliis clausulis solitis,
& ita vidi seruari.

Vnde facta resignatione in fauorem cer
tæ personæ cũ narratiua vnionis nõ subin
trat vnio vt aliqui tenuerunt, sed resigna-
tarius consequetur beneficium vt fuit ten
tum* in dict. Cochen. pręstimonij 23. Octo
bris 1542. teste Put. dict. decis. 357. lib. 1.
Mandos. in prax. de signat. grat. tit. renun-
ciationes col. 4. in fin.

Si autem non fuit facta † mentio vnio- 14
nis factæ, in resignatione in fauorem ali-
cuius, resignatio non tenet ita respondit
Oldrad. cons. 257. num. 20. cum sequen. &
num. 26. 27. & 29. Sequitur Put. dic. decis.
357. nu. 4. lib. 1. Rot. decis. 3. de rer. perm.
in

* in antiq.& est* cōmunis opinio,tum qui a
15 †gratia est subreptitia,cum in ea non sit fa
* cta mentio vnionis ad not.* per omnes & præcipue per Felin.in cap. super literis de rescrip. Tum quia non est verisimile quod Papa voluerit tollere & impedire effectū
16 vnionis cum summ. Pontifex non† intendat dare literas præiudiciales alteri nisi expresse exprimat Archid.in cap. cum ali quibus & cap.quamuis de rescr. eo maxime cum vnio respiciat necessitatē vel vtilitatem ecclesiæ cap.vnio.10. quæst.3. cap. postquam 16. quæst. 1. Hinc in generali
17 concessione non venit† illud quod Princeps non esset concessurus cap.in generali de regul.iur.l. qui peculij ff. de pecul.ꝙ eo maxime procedit si vnio fuit facta au-
18 ctoritate Concilij Tridentini, nam† Regula Cancell. tollens vniones,quæ effectum sortitę non sunt, non tollit factas auctoritate Concilij Triden.vt in casu cap.5.sess. 21.de reform.cuius auctoritate episcopus tamquam sedis Apostolicæ delegatus potest facere vniones quorumcumque beneficiorum etiam generaliter vel specialiter reseruatorum & affectorum (sine tamen
19 præiudicio obtinentium) propter eorum† paupertatē Et ratione tenuitatis fructuū Cathedrales ecclesię vniuntur per summ. Pōtificem habita relatione Concilij prouincialis cap.13.sess.21.de reform.Conc. Trident.& ratione etiam tenuitatis episcopus vnit beneficia simplicia præbendis cap. 15. sess. 24. de reform. Conc. Trident. ita pro erectione seminarij c. 18. sess.23.de reform.in eod.Conc.Trid.

Sed dubium est an hoc casu cum non valeat resignatio ob non factam narrati-
* uam vnionis subintret vnio? communis*
20 est opinio† ius non abdicari a resignante & per consequens resignantem posse continuare seu redire ad suum beneficium vt tenet Oldrad. quem refert & sequitur D. meus Card. Paris. cons.114.num.7.& 8. volum.4. secundum quam opinionem fuit
* Iudicatum* per sacram Congregationem Concilij & sic expectandus erit euentus simplicis vacationis.quod limita non ha-
21 bere locū† quoties resignans sciens vnionem de ea nō fecit mentionem : quia tunc scienter nulliter videtur renunciasse & per
* consequens amittit ius iux.decis.Rot.*facta de anno 1567. corā Seraphino de qua dictum est lib.1.quæst.3.

Ex hæc quæ diximus procedunt in resignatione quæ fit in manibus summi Pontificis;coram quo potest fieri renunciatio etiam in fauorem. Si autem quis renunciaret beneficium vnitum† coram Ordina 22
rio teneo subintrare vnionem & per consequens Ordinarium non posse illud beneficium conferre namque vnio sortitur effectum per † cessum vel decessum & sic in ca 23
su mortis & renunciationis simplicis Put. dict.decis. 357. lib. 1. Cassad. decis.3.de renunc. Card. S. Crucis decis.71.Pelegr. decis.52.lib.3.& *communiter doct.

Ita etiam expectatiua† Capit benefi- 24
cium vacans per resignationem factam in manibus Ordinarij etiam in mense Apostolico Collectan. in cap. pro illorum col. 1. versic. sed quid de præbend. Idem Collact. cap. 1. colum.8. in fin. versic. sed quid de reg. iur. & ita* seruari attestatur *
Aeneas de Falconi. de expectat. quæst. 3.principali num.31. & ita fuit resolutum *
in Rot. in vna* Columbrien. Canonica- *
tus] & prębend. die 27. Februarij 1542. teste Put.decis.273.lib.1.vbi dicit de hoc extare decis. antiq. Ptolom. decis.135. Moedan. decis.132.sub. tit. de præbend. incipit fuit resolutum in manuscr.namq;† 25
expectatiua capit omnem modum vacationis exceptis casibus in illa contentis. Et illi† casus firmant regulam in contra- 26
rium in casibus non exceptuatis l. quæsitū §.denique ff.de fund.istruc.cap.2.de coniug. leprос. venit enim omnis modus vacandi gloss.in cap.cupientes in principio de elect.in 6.Franc.& alij in cap. susceptū de rescript.lib.6. Lapus.alleg.6.colum.2. cum alijs vt per Felin.in cap. in nostra nu. 37.de rescr.Io.Selu. de benef. p. 3. quæst. 12.nu. 69.Rebuff. in praxi titul. pars ter. signat.in versi c. alia clausula num.2. & in tit.requisita ad collationem nu. 48. & 49.

Idemq; erit dicendum in renunciatione simplici facta corā summo Pontifice,vt tunc† subintret vnio;quia eadem ratio vi- 27
get, verum si summ. Pontifex conferat ad alicuius istantiam & deroget vnioni ; valida est collatio,alias est subreptitia per supra dicta.

Et in hac materia scias ꝙ si alicui fuit resignatū bñficiū,resignatarius consequetur illud beneficium resignatum & quæ† illi 28
beneficio sunt vnita vt fuit resolutum in Rot.* in vna Abulen.Deserentin. die 14. *
Martij

Martij 1543. coram Put. teste eod. decis. 442. lib. 1. & facit tex. Concilij Tridentini cap. 9. sess. 25. de reformat. §. insuper.

vt fuit resolutum in Rota in vna * Colombrien. Canonicatus & præbendæ die 27. Februarij 1542. teste Put. decis. 273. lib. 1. & dictum est supra quæst. præcedenti. *

DECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficia super quibus concessæ sunt expectatiuæ nõ possunt resignari in fauorem.*
2 *Beneficia huiusmodi non possunt permutari.*
3 *Expectantes non debent eludi.*
4 *Expectatiuæ hodie sunt prohibitæ.*
5 *Cessio huiusmodi beneficiorum cum derogatione est valida.*
6 *Per renunciationem simplicem expectans consequitur beneficium.*

1 DEcimo Quæro an beneficia † super quibus concessę sunt expectatiuæ a sede Apostolica possint resignari in fauorem alicuius? cõmunis * opinio est negatiua quam * tenent Callectan. in cap. pro illorum nu. 3. de præbend. Alexan. in l. filiæ num. 1. ff. solut. matrim. Gabriel. cons. 187. num. 6. lib. primo, nam huiusmodi beneficia non 2 possunt † permutari vt post Cardin. tenuit Barbat. in cap. quæsitum colum. 4. de rerũ permut. cum alijs vt per Gamm. in cap. licet nu. 42. de rerum permut. lib. 6. vbi tra- * dit ita * iudicandum esse Rot. decis. 16. nu. * 8. de rerũ perm. in antiq. Aen'e. de Fascon. * de expect. quæst. 3. num. 31. vbi dicit ita * seruari. & est * communis opinio. Et ratio 3 est quia expectantes † & concedentes eluderentur cõtra notat. in clem. 1. de renun. & plura posse ad hoc cumulare quæ omit tam stante prohibitione expectatiuarum 4 etiam in fauorem † collegiorum vniuersitatum & singularium personarum etiam sub nomine indulti per Concil. Trid. cap. 10. sess. 24. de reform.

5 Declara tamen † nisi esset facta resignatio coram Papa & Papa admitteret habita scientia expectatiuæ cum de rogatione iuxta ea quę diximus supra de vnione Put. decis. 357. lib. 1.

6 Si vero resignatio esset facta coram Ordinario de beneficio super quo † erat concessa expectatiua vtique per hanc resignationem factã in manibus Ordinarij subintrat expectans quia beneficium vacat

VNDECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficia manualia possunt resignari in fauorem.*
2 *Beneficia manualia possunt permutari.*
3 *Regula de publicandis comprehendit manualia.*
4 *Beneficia Manualia vacant per obitum, reuocationem superioris, & resignationem.*
5 *Beneficia manualia possunt esse perpetua attento quod prælatus non reuocabit.*
6 *Abbatiæ Regulares, et prioratus possũt resignari.*
7 *Resignatio Beneficij manualis est valida expressa manualitate.*
8 *An prouisio facta resignatario sit ad nutum reuocabilis.*
9 *Quæ a superiori dãtur per ĩferiorẽ tolli nõ possũt.*
10 *Verisimilis mens attendenda.*
11 *Inferior non potest infirmare sententiam Papæ.*

VNdecimo Quæro an beneficia † manualia possint resignari? communis conclusio est posse resignari etiã in fauorem namque possunt † permutari Federic. de Sen. in tract. de permutat. benef. quæst. 16. num. 24. Bellam. in eodem tract. p. 3. quæst. 5. Petrus de Perus. in eodem tract. de perm. benef. num. 10. Andr. Gamm. in cap. licet num. 84. de rerum permut. in 6. 1 * 2

Hinc in vna * Aquilan. Prioratus corã Cantuccio die Veneris 28. Ianuarij 1583. fuit † resolutum regulam de publicandis resignationibus habere locum in his beneficijs manualibus, si enim dictorum beneficiorum renunciatio non posset fieri vtiq; vana fuisset disputatio? * 3 *

Namque dicta beneficia † sicuti vacant per obitum & reuocationem superioris secundum gloss. & tex. in clemen. regulares verb. reuocare de supplen. prel. negl. Selu. de benef. p. 3. quæst. 21. nu. 2. Mil. in verb. beneficium. ita possunt vacare per resignationẽ, vt explicat nouiss. Eccel. D. Anast. Germon. de Indult. §. irregularia nu. 16. 4 11

Accedit quia vt dictũ est dicta beneficia possunt † esse perpetua attẽto quod prælatus forsan nõ reuocabit & hoc sufficit arg. cap. vlt. de rescr. lib. 6. l. sufficit ff. de cond. indeb. 5

indeb.Bonif.de Vitall.in clemen. prima.§. in quibus num.3.de supplen. prælat.negl. Gammar.de potest.leg.a lat.lib.4.nu.13. in fin. & num.14.15.& 16.

6 Ex quo infertur † Prioratus & Abbatias regulares hodie posse resignari tum ex supra dictis tum etiam quia hodie dantur in perpetuum Gammar. dict. tract. de auct.leg.a Later. lib.4. Mandos.reg.3.reseruat.quæst.11.num.3.

Declara tamen vt huiusmodi resigna-
7 tio facta in fauorem de beneficio † manuali sit valida si fuerit expressa manualitas, alias est subreptitia vt fuit resolutum in Rot.in vna * Camerinen. coram Petra sancta teste Simonett.decis.29.lib.1.& decis. 42. lib.2. in manuscrip. Achil.decis.7. de renunciat. in manuscr. & faciunt ea, quæ scripta sunt de vnione & expectatiuis in duabus præcedentibus quæstionibus.

8 Dubium tamen est † An prouisio facta resignatario sit ad nutum reuocabilis per superiores? aliqui tenent quod sic, quia Papa confert beneficium cum oneribus & qualitatibus suis non intendendo eius naturam alterare per hanc rationem hoc tenet Federicus de Sen. de permut. benef. quæst.17.vbi Lap.in addict. Contraria tamen opinio verior mihi videtur, quam tenuit Paul. qui hanc conclusionem disputauit Perusiæ vt tradit Alexan. de Antill. quem refert & sequitur Gamm. d.cap. licet sub nu. 84. vers. aduerte de rer. perm. lib.6.tum quia Papa ex certa scientia confert, vnde non poterit reuocari illud beneficium iuxta not.per Innoc.in cap. Nisi de præbend. doct. in cap. cum inter de elect.
9 tum † etiam quia quæ a superiore dantur per inferiorem tolli non possunt. cap. 1. vbi Innoc.Abb.Dec. Bero. & * communiter de conf.vtil.vel inutil.

Accedit quia talis resignatio rederetur elusoria, vnde verisimilis mens summi Pontificis est velle vt illud beneficium sit per-
10 petuum † quæ attendenda erit Bal. cons. 180. lib. 3. Oldrad. cons.13.cum quæstio in fin. Confirmatur quia ex scientia Papæ ille efficitur obedientiarius ipsius Papæ &
11 inferior non potest † infirmare sententiam latam per Papam cap.2. de confirm. vtil. vel inut. & hanc opin. tenent Bellam. de permut.benef.p.3,quæst.6.& est * communis & vera sententia.

DVODECIMAE QVAESTIONIS SVMMARIVM.

1 *Beneficia patrimonialia possunt resignari.*
2 *Beneficia patrimonialia debent renunciari in fauorem filiorum patrimonialium.*
3 *Beneficia patrimonialia quæ sint.*
4 *De beneficijs patrimonialibus iudicatur, vt de alijs.*
5 *Indulta Cardinalium capiunt beneficia patrimonialia.*
6 *Regula de mente comprehendit patrimonialia.*

Vodecimo Quæro an beneficia patrimonialia possint resignari? communis * opinio est affirmatiua † pos- 1 se resignari etiam in fauorem dummodo fiant in fauorem filiorum † patrimonialium & illis 2 conferantur ita Mandos.de Infir.resign.q. 15.num.8.vers.2.& num. 13. & in sequen. numeris explicat quæ † sint ista beneficia 3 prout sumuntur in Ciuitate Burgen. Calaguritan.& Palen.& alijs Hispaniæ; & † 4 regulare est vt de huiusmodi beneficijs iudicetur sicut de aliis: hinc † indulta Cardi- 5 naliũ capiũt patrimonialia, Put.dec. 163. lib.3.Caputaq.decis.66.lib.1. & decis.89. lib.2. Hinc etiam regula de mẽse † compre- 6 hendit patrimonialia, vt fuit resolutum in Rot. in vna * Calaguritana beneficii die Veneris 30. Martii 1590. Coram R. P. D. Orano Auditore Rotæ Doctissimo.

TERTIAEDECIMAE QVAESTIONIS SVMMARIVM.

1 *Beneficia extincta & suppressa possunt resignari.*
2 *Beneficia huiusmodi possunt permutari.*

Ertiodecimo Quæro An beneficium extinctum & suppressum possit resignari in fauorem, exemplum in beneficijs quæ non vacant vt sunt in ecclesia non numerata canonicatus & præbendæ cap. dilecto de rerum permut. Gemin.in cap.liceat num.24.in princ.de rerum permut.lib.6. Affirmatiua opinio † videtur verior in pũ 1

do

cto iuris quam tenent Io. de lignano & collectan. quos refert & sequitur Gemin. d.
2 cap. licet sub nu. 24. possunt itidem † dicta beneficia permutari Gamm. dict. cap. licet nu. 81. ex rationibus ibi allegatis quamuis Bellam. de permut. benef. 2. par. quæst. 1. num. 8. teneat contrarium.

Et ad hanc quæstionem possunt applicari ea quæ supra diximus de vnione quæ poterunt videri.

DECIMAEQVARTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Hospitalia aliquando conceduntur in titulum, aliquando in administrationem.*
2 *Hospitalia quæ dantur in titulū possunt resignari.*
3 *Hospitalia huiusmodi possunt permutari.*
4 *Hospitalia quoties dantur in titulum possunt permutari.*
5 *Constitutio de publicandis comprehendit hospitalia.*
6 *Hospitalia quæ dantur clericis in administrationem possunt resignari.*
7 *Hospitalia huiusmodi, non possunt sine labe symoniæ vendi.*
8 *Hospitalia huiusmodi comprehenduntur sub constitutione Greg. XIII. de publicandis.*
9 *Præceptoriæ possunt resignari.*
10 *Præceptoriæ comprehenduntur sub beneficio.*
11 *Præceptoriæ an sint ad nutum amouibiles.*

Ecimoquarto Quæro an Hospitalia possint resignari? præmittendum Hospitalia
1 aliquando † concedi in titulum aliquando in administrationem vt est cōmunis* omnium sententia de qua Rebuff. in tract.
* de pacific. poss. nu. 81. & 82. & in tract. de nominat. q. 15. doct. omnes in clem. quia
2 contigit de religios. domib.

Hospitalia † quæ dantur in titulum possunt resignari simpliciter & in fauorem vt in casu Card. Paleot. decis. 112. alias 163.
* Brittonorien. hospitalis in manus. & in casu Card. Putei decis. 261. lib. 1. & est cōis *
3 opinio† quia talia hospitalia possunt permutari Gemin. quem refert, & sequitur Gamm. in c. licet nu. 67. de rer. perm. lib. 6. Io. Andr. quem refert & sequitur Federic. de Sen. in tract. de permut. benef. q. 14. nu.
4 22. & alij * omnes † nā quoties hospitalia dantur in titulum sunt beneficia & de eis sicut de bñficijs iudicatur Card. cons. 117.

Mandos. reg. 16. canc. q. 51. nu. 3. & 4. Hinc die 14. Aprilis 1581. fuit resolutū in Rot. * coram Cātuccio in vna Aquil. prioratus † 5 regulā de publicādis resignationibus cōprehēdere hospitalia quæ dātur in titulū.

Hospitalia vero † quæ dantur clericis 6 in administrationem iuxta formam clem. quia contigit §. vt autem de religio. dom. possunt itidem resignari simpliciter & in fauorem, nam quamuis hoc casu ex* com *
muni non sint beneficia tamen non est titulus totaliter † profanus, sed ecclesiasticus 7 & sine labe simoniæ vendi non potest not. in cap. consulere de simon. clemen. literas de prob. ita Feder. de Sen. tract. de perm. benef. nu. 2. Bellam. in eod. tract. p. 3. q. 3. Petr. de Perus. in eod. tract. Gamm. in dict. cap. licet nu. 67. de rer. perm. lib. 6. & * om *
nes alij. Hinc in vna Regien. * hospitalis † *
coram R. P. D. Bubalo 13. Nouēbris 1587. 8 fuit resolutū in Rota dicta hospitalia comprehendi sub constitutione fel. recordat. Gregorij XIII. de publ. resign.

Et quæ dicta sunt † in hospitalibus ex- 9 tendo ad præceptorias datas siue in titulū siue in administrationem, siue ordinis sint S. Antonij vel alterius puta S. Ioannis Hierosolimitani S. Mariæ Theutonicorum & similium, nam † comprehenduntur sub be- 10 neficiis late Mādos. reg. 16. Cancell. q. 51. & posse renunciari colligitur ex dec. Put. 129. & 177. lib. 3. quamuis † sint ad nutum 11 amouibiles, de quo fuit dubitatū* in Rot. 10. Decemb. 1542. coram Marsican. teste Put. decis. 392. lib. 1.

DECIMAEQVINTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Pensio est Ecclesiasticum beneficiū contra nu. 11.*
2 *Dictio alia implicatiua similium.*
3 *Pensio succedit loco beneficij.*
4 *Subrogatus sapit &c.*
5 *In impetratione est facienda mentio depensione.*
6 *Dispositio cap. Mandatum de rescriptis habet locum in pensione.*
7 *Pensiones non possunt resignari.*
8 *Pensiones transferuntur.*
9 *Pensiones non possunt permutari.*
10 *Pensio est onus temporale.*
11 *Pensio non est Ecclesiasticum beneficium.*
12 *Mandatū de beneficio non comprehendit pensionē.*
13 *Regula de infirmis non comprehendit trāsferentes pensiones in articulo mortis.*
14 *Pensio potest transferri in articulo mortis.*

15 *Cap.6.sess.23.Conc.Trid.de reform.non compre-
hendit pensionarium.*
16 *Pensionarius non tenetur residere.*
17 *Pensio non facit incompatibilitatem cum benefi-
ficio curato.*
18 *Pensionarius non obligatur ad officium magnum.*
19 *Pensionarius tenetur recitare officium B.Mariæ*
20 *Pensio laico potest assignari.*
21 *Dictio alius quandoque est repetitiua similium.*
22 *Regula vulgaris de subrogatione procedit cum
adsunt eadem qualitates.*
23 *Pensionarius non est titulatus.*
24 *Pensionarius non venit appellatione beneficiarij.*
25 *Pensio potest cassari tacite, & expresse.*

Ecimoquinto Quæro An pẽ
siones quæ dantur in titu-
lũ super beneficijs possint
resignari ? Videtur quod
1 sic quia † pensio est eccle-
siasticum beneficium vt te-
nuit Andre. Barbat. in cap. Ad audien-
tiam 2. de rescrip. tum quia dict. cap. Ad
audientiam inquit *pensiones seu alia beneficia,*
2 & tamen dictio alia † est implicatiua si-
milium Bart. in l. sed & reprobari ff. de
excusat. tutor. Bald. in Auth. ex testa-
mento C. de collat. tum etiam quia pen-
3 sio † succedit loco beneficij Gig. de pens.
4 q.56. & subrogatus sapit † naturam eius
in cuius locum subrogatur S. fuerat inst.
de act. vbi Gomes. plura congerit Marsil.
Sing.255. Tiraquel. de legib. connubil. gl.
5 5.num.190.cum seq. Hinc † sicuti de bene
ficio in impetratione facienda est mensio,
ita & de pensione, alias est subreptitia im
petratio Socc. Sen. cons.260.colu.1.lib.2.
Ber. in cap. super literis num. 72. de rescr.
Crescen. decis.237. in manus. Menoch. de
arb. Iud. cas. 201.
6 Hinc dispositio † c. mandatum de rescr.
loquens de beneficijs habet locum in pen
sione vt ibi tenet Imol. in prin. Barb. nu. 15.
* & tenuit * Rot. teste Sarn. de infir. resign.
quæst.16. in princ.
His tamen non obstantibus contraria
* opinio est verior & * communis quod sci-
7 licet pensiones † nõ possunt resignari in fa
uorẽ vt in spetie tenet Sarn. de infir. resig.
q.16. colum.2. in princ. quem ibi sequitur
Mandos. col.1. vers. regula in q.11. Sed de
8 licentia transferri † vt prædicti dicunt &
* communiter * alij. Hinc non possunt per-
9 mutari † vt tenuit Petr. de Perus. in trac. de
permut. benef. in 1. par. q.9. Gammar. in
10 c. licet nu.87. de perm. benef. in 6. namq; †
pensio non est perpetua vt beneficium sed
onus temporale Put. dec. 202. nu.3. lib.3.
Et pensio † non sapit titulum bene- 11
ficialem, vt dicit Gammar. loco citat.
nec est beneficium ecclesiasticum Abb. in
cap. Ad audientiam. 2. de rescrip. & ibi
Felin. ac alij scriben. Anchar. Geminian.
Franc. & alij * omnes in cap. quamuis de *
præb. lib.6. Stafil. de grat. expectat. verb.
forma 9. n.12. Sarnen. in eo. tract. verb. gra
tias nu.92.* communis opinio de qua at- *
stantur Io. Selu. in trac. de benef. p.1. q.3.
num. 11. Hoied. de incompatib. benef. in
præfat. nu.3. & 2. part. cap.7. nu.4.
Hinc si mandatur alicui prouidere de
beneficio vigore dicti mandati † de pen- 12
sione prouidere non potest cap. quamuis
el primo de præben. lib.6.
Hinc regula † de infirmis resignat. non 13
comprehendit transferentes pensiones in
in articulo mortis prout fuit decisum in
Rot. * tempore Leon. X. teste Sarn. in cit. *
q.16. & de anno 1541. tempore Pauli III.
ac die 13. Maij 1542. corã Thoma de Ta-
nis ĩ vna * Gadicen. prout attestatur Sarn. *
in quibusdam addict. manusc. ad cõment.
super regul. Cancell. decis. 8. Mandos. d. q.
11. in fin. nam nulla lex prohibet huiusmo
di translationes pensionis posse fieri in ar
ticulo mortis, immo pẽsio potest † transfer 14
ri in articulo mortis etiam quod in con-
cessione simpliciter detur facultas transfe
rendi vt alias * fuit sentẽtiatum teste Put. *
decis. 138. lib. primo.
Hinc die 19. Iunij 1586. * sacra congre *
gatio Cõcilij censuit † c.6. sess.23. de refor. 15
Conc. Trid. non comprehendere quo ad
priuilegiũ fori eum, cui fuit reseruata pen
sio super fructibus alicuius beneficij.
Hinc pensionarius † ratione huiusmodi 16
pensionis non tenetur ad aliquam residen
tiam Archid. in c. quamuis el primo nu. 2.
vers. prouideri de præb. lib. 6. gloss. Ioan.
Andr. in verb. in pensione Franc. in 2. not.
Anchar. nu.2. vers. tertio collige Gemin. in *
finali. verbis eod. cap. quamuis Card. in
cap. vlt. q.11. de cler. nõ resid. Io. de Anan.
in cap. non satis col.2. de Simon. Sarn. de
ann. q.21. Hieron. Paul. Roman. Io. Seltr.
quos refert & sequitur Gig. de pens. q. 31.
num.4. & communiter * doct. *
Hinc pensio nõ facit † incõpatibilitatẽ cũ 17
alio beneficio curato vel requirẽti residen
tiam Imol. in clem. gratiæ nu. 10. de rescr.

Gig.

Gig. de pens. quest. 42. Duen. in Regul. 71. in 5. limit. Benedict. Capr. tract. regul. 90. * nu. 92. * communis vt per multa resoluit Alfons. Hoied. de incompat. benef. p. 2. cap. 7. in princ.

18 Hinc pensionarius † non obligatur ad offitium magnum Gig. de pens. q. 30. nu. 2. Domin. Sot. lib. 10. de iust. & iur. q. 5. art. 3.
19 licet ad officium † beatæ Mariæ Virginis ex præcepto Pij V. Pontif. Max.

20 Hinc etiã † pensio Laico potest assignari Card. in clem. 2. q. 9. de off. ordin. Caccialup. de pens. q. 12. nu. 2. Gig. in 20. tract. q. 21. per totũ Petr. And. Gamm. de auct. leg. a lat. lib. 6. tit. de pens. n. 246. Redoan. de spol. ecclesiastico. quæst. 8. §. ad maiorẽ num. 26. Rebuff. de pacif. poss. num. 151. Card. Paleott. in tract. de not. & spur. cap. * 58. num. 4. & * communiter doct. cum declarationibus vt per dictos doct.

Non obstant in contrariũ allegata nãq; doctri. Barbat. in d. cap. Ad audientiam * * communiter est reprobata nec eius rationes concludunt, nam quatenus attinet ad ponderationem subtilem dict. cap. ad Audientiam super dictione alia Respondetur
21 quod quandoque dictio † alius alia aliud est repetitiua dissimilium, vt in euangelio cap. 19. Ioan. Crucifixus est Cristus & alij duo latrones. tradit late Felin. in cap. sedes de rescr. & in cap. cum non ab homine de Iudic. & in cap. veniẽs in fin. de simon. Socc. cons. 300. causa vers. tertio principaliter in princ. lib. 2.

Ad illud vero quod dicit de subroga- * tione respondetur illam communem * & vulgarem conclusionem non procedere
22 quoties in subrogato † non sunt eadem qualitates & conditiones quæ in principali Bar. in l. 1. §. vlt. C. de præpos. agen. in reb. lib. 12. Bald. in l. Parabolani C. de episc. & cleric. Aret. in l. nemo colum. 2. in fin. ff. de duob. reis cum alijs vt per Ias. & Sam. in dict. §. fuerat inst. de actio. sed pensio diuersas habet qualitates a beneficio & in casu de quo agitur quia beneficiatus est in titulatus, pensionarius ve-
23 ro † non, vt est * communis opinio de qua * supra. Ideo appellatione beneficiarij non
24 venit † pensionarius Bursat. consil. 351. num. 27. Nec obstat esse faciendam mentionem, &cet. cum & mentio fiat de alijs, & tamen non omnia de quibus fit men- * tio sunt beneficia vt est * communis & late resoluunt Io. Selu. dict. quæst. 3. par. 1. de benef. Alfons. Hoied. dict. c. 7. 2. par. de incompat. benef. num. 16.

Potest tamen † habens pensionem il- 25 lam non exigere, & sic renunciare tacite hoc modo in fauorẽ illius a quo soluenda est vt est * communis opin. omnium doct. * vel expresse illam cassare vt dicetur late suo loco.

DECIMAESEXTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficia reseruata possunt resignari.*
2 *Beneficia reseruata possunt renunciari coram ordinario.*
3 *Ordinarij non possunt conferre beneficia resignata coram ipsis.*
4 *Beneficia reseruata non possunt permutari.*
5 *Ordinarius potest recipere renunciationem Beneficij litigiosi non tamen illud conferre.*
6 *Ordinarius non potest vnire beneficia reseruata.*
7 *Papa solus confert beneficia reseruata.*
8 *Collatio beneficij reseruati facta per inferiorem est nulla.*
9 *Per reseruationem ligantur manus ordinarij.*
10 *Reseruatio inficit titulum & possessionem.*
11 *Renunciatio beneficij reseruati facta coram ordinario inducit veram vacationem.*
12 *Agenti obstat exceptio renunciationis.*
13 *Exemptus non potest renunciare beneficia reseruata coram ordinario.*
14 *Per nouam prouisionem ratificatur resignatio, & collatio nulla.*
15 *Inno. Octauus reuocauit licentias resignandi beneficia reseruata.*
16 *Reseruatio est duplex generalis, & specialis.*
17 *Speciales reseruationes abierunt ab vsu.*
18 *Beneficia vacantia in vrbe sunt reseruata.*
19 *Papa est Episcopus Vrbis Romæ.*
20 *Beneficia exemptorum sunt reseruata.*
21 *Beneficia deuoluta sunt reseruata.*
22 *Beneficia quæ vacãt per incompatibilitatem sunt reseruata.*
23 *Beneficia promotorum sunt reseruata.*
24 *Reseruatio inducta per constitutionem sum. Pont. est generalis.*
25 *Beneficia collectorum offitialium, & familiarium sunt reseruata.*
26 *Beneficia collectorum sunt reseruata quamuis nõ esercuerint officium.*
27 *Beneficia vacantia per priuationẽ sunt reseruata.*
28 *Beneficia committentium confidentiam sunt reseruata.*
29 *Beneficia vacantia propter crimen hæresis sunt reseruata.*
30 *Beneficia omnia vacantis sede Episcopali vacante sunt reseruata.*

31 *Beneficia collata personis p rohibitis sunt reseruata.*
32 *Beneficia parochialia collata non seruata forma Cap. 18. sess. 24. Concil. Trident. de reformat. sunt reseruata.*
33 *Beneficia vacantia in Abbatia S. Crucis dioces. Eugubin. sunt reseruata.*
34 *Greg. XIII. Erexit plura collegia i vrbe et extra.*
35 *Beneficia familiarium Papæ sunt reseruata.*
36 *Qui dicantur familiares, & continui cōmensales,*
37 *Conclauista sunt familiares.*
38 *Milites Lauretani sunt familiares.*
39 *Alfonsus Gueuara Vicecamerarius laudatur.*
40 *Commissarius Cameræ est familiaris.*
41 *Thesaurarius Datariæ est etiam familiaris.*
42 *Auditor Causarum confidentiarum est familiaris.*
43 *Cardinales sunt familiares non tamen continui commensales.*

DEcimosexto Quæro an beneficia reseruata possint resignati? * communis opinio
1 est affirmatiua † quam tenuit Rot. decis. 10. de renun. in ant. & decis. 4. de renun. in nou. Lap. in addict. ad Feder. de Sen. in tract. permut. quæst. 36. num. 62. Bellam. in eod. tract. p. 3. qnæst. 1. & q. 2. Lancelott. de attent. p. 1. cap. 3. nu. 144. & alii doct. * cōmuniter inferius citandi, etiam in fauorē, vt tenent doctores prædicti.

Et hæc conclusio procedit tam si resignatio fiat coram summo Pontifice quam etiam si fiat coram Ordinariis, nam licet
2 reseruatio † afficiat beneficium quo ad potestatem conferendi, non tamen afficit illud quo ad potestatem renunciandi hanc tationem habes in decis. 4. per Bisignett.
3 de renunciat. dummodo † ordinarii non conferant beneficia reseruata resignata coram ipsis ita Lap. loco. cit. Rot. dict. decis. 4. de renunciat. in nou. Rot. decis. 4. de renunciat. per Bisignett. Cassador. decis. 8. num. 9. de præbend. Petr. Greg. Sintag. iur. lib. 17. cap. 17. Gabriel. cons. 189. num. 6. lib. 1. Caputaquen. decis. 45. par. 1. in impressis & decis. 357. lib. 1. in manuscrip. Robet. Lancelott. in tract. de atten. p. 1. cap. 3. num. 145. vbi alios ad * hoc citat & refert, ita fuisse decisum * in vna Caurien. Archidiaconatus coram Verallo die 20. Maij 1562. & ita fuit dictum coram R. P. D. Lancelotto nunc Illustrissimo ac amplissimo Cardin. in vna * Albiganen. Canonicatus de mense Iunii 1579. vt habetur in quodam lib. decis. 513. in manuscrip.

Hinc reseruatio † impedit permutationes coram Ordinariis, nam si possent admittere permutationes deberent conferre permutantibus cap. 1. vbi * communiter doct. de rerum permut. lib. 6. Ideo prohibentur admittere Calder. cons. 3. de rerū permut. Io. de Lignan. & Imol. in clemen. 1. eod. tit. Feder. de Sen. in tract. de perm. benef. & Petr. de Perus. in simili tract. 2. part. in prin. Egid. Bellam. in eodem tract. in 3. par. quæst. 1. & * communiter doctor. prout de communi attestatur Petr. Andr. Gammar. in dict. cap. 1. num. 38. de rerum permut. lib. 6. quamuis ipse teneat cōtrarium, & fuit decisum in * Rota die 17. Aprilis 1545. in vna Illerden. coram Io. Paulo teste Put. decis. 262. lib. 2. in principio. 4

Hinc beneficiorum litigiosorum resignationem † admittere potest ordinatius, non tamen illa conferre Bonif. de Vitall. in clemen. prima quæst. 4. num. 54. vt lit. pend. Filip. Franc. in c. non potest S. vlt. de præben. in 6. Moedan. decis. 178. vacante. Ant. August. decis. 781. lib. 3. Lancelott. loco cit. & * communiter doct. vt dixi supra eodem lib. quæst. 3. 5

Hinc beneficium † reseruatum non potest vniri per ordinarium Cald. cons. vlt. de reb. eccles. non alien. Lap. alleg. 27. Felin. in cap. postulasti num. 7. de rescr. Paris. cons. 114. per totum volum. 4. 6

Ratio est quia † collatio beneficiorum reseruatorum spectat ad solum Papā Rot. decis. 30. de præbend. in nou. & decis. 1. de rer. permut. decis. 3. de off. leg. eod. lib. Aeneas. de Falcon. in tract. de reseru. in prin. Archid. in c. cū in tua de cens. Gām. de auct. leg. lib. 3. n. 117. Bellam. dec. 549. & * communiter doctor. adeo vt omnis † dispositio inferiorum circa reseruata sit nulla cap. nomen 2. quæst. 1. cap. dudum & cap. multum stupeo 3. quæstione 6. cap. vt nostrum & ibi not. de appell. bonus tex. in cap. si eo tempore de elect. libro 6. & habemus extrauagan. execrabilis & extrauag. Bened. XII. quæ incipit. dudum. Ideo Nicolaus V. per suam cōstitutionem primam incipien. ad sacrā Petri sedem. & Clem. VII. in constit. 46. incip. Admonet anno 1534. & Gregor. XIII. in constitut. 42. incipit. quæ in ecclesia Dei. anno 1576. annullāt collationes factas de beneficiis 7 8

9 ficijs reseruatis † & per reseruationem li-
gantur manus ordinarij Ioan.And.in cap.
si eo tempore de elect.lib.6.& est* commu
* nis opinio.

10 Hinc decretum Papæ † in reseruationi-
bus non solum afficit & inficit titulum, sed
etiam possessionem Rot. decis.3. de restit.
* spol.in nou.& alij *omnes.

Et huiusmodi renunciatio beneficij re-
11 seruati facta coram ordinario † inducit
veram vacationem, cum renuncians amit
tat proprietatem ac omnem possessionem
* vt fuit * tentum in terminis prout habe-
tur in decis. 4. de renunciat. in nou. facit
decis. 4. de renunc. in antiq. per Bisignet.
Aeneas de Falcon. in tract. reseru. in 3.
effect. facit etiam decisio Rot. 1. de re-
rum permutat.in nou.Caputaq. decis.45.
num.2.p.1.

12 Hinc agenti obstat† exceptio renuncia
tionis Rot. dict. decis. 4. in nou. Limita
13 non procedere † quoties quis esset exem-
ptus & haberet beneficium reseruatum,
nam hoc casu iste non posset resignare co-
ram Ordinario; renunciando tamen priua
* tur possessione vt fuit * tentum vt habetur
in d. decis.4. per Bisignett. nisi obtinuerit
14 nouam prouisionem † nam per illam bene
ficium acquiritur impetrãti & Papa vide-
tur ratificare resignationem vt per Sarn.
in regul.de subrog.q. 19. ita decisum fuit
* in vna * Leodiens.canonicatus S.Martini
corã Put.12.Octob. 1551.teste Caputaq.
decis.45.p.1.nam ibi quidam renunciaue
rat beneficium reseruatum coram Ordina
rio cum esset exemptus.

Innoc. VIII. in constitutione 13. incip.
sicut bonus pastor datum Romæ apud san
ctum Petrum anno incarnat. 1491. quin-
to Kalendas Octobris Pontif.anno 8.pro-
15 pe finem † reuocat omnes licentias resi-
gnandi beneficia reseruata per hęc verba.
*Reuocamus quoq; omnes & singulas licentias & fa-
cultates huiusmodi obtentas a nobis & a sede Aposto
lica ad beneficia compermutantiũ seu simpliciter in
fauorem habentium facultates huiusmodi resignan-
tium dispositioni Apostolicæ generaliter reseruata
vel ex generali reseruatione affecta & quo ad illa vo-
lumus eas de cætero numquam suffragari. &c.*

Et hæc conclusio intelligenda est tam
de beneficijs generali reseruatione reser-
uatis quam de beneficijs speciali reserua-
tione reseruatis, namque reseruatio be-
16 ficiorum†est duplex, generalis est illa quę
in vna oratione idest reseruatione inclu-
dit plures species idest beneficia spetialis
in qua reseruatur vnũ beneficiũ Bellam.
cons. 34. supposito statuto vers. ad tertiũ.
Cald.cons.7.de rescr.Gemin.cons. 30. Bo
nif.col.2.cum alijs allegatis ab Aenea de
Falcon.in trac.de reser. benef.2. q. princ.
col.1.in fin.p.part. Rebuff. in prax. de re-
seruat. nu. 1. & 5. & non ab re er it ponere
aliqua exẽpla generalis reseruationis † cũ 17
speciales reseruationes abierint ab vsu,
nam fuerunt sublate a Concil. Trident.
cap. 19. vers. sed nec sess. 24. de reform.
& prius a Conc.Lateran.3.sess.9. tom.4.
fol.632.

Primum exemplum † beneficia omnia 18
vacãtia in vrbe sunt generaliter reseruata
Pontif.Rom.cap.2.de præben.in 6.vbi Io.
Monac.Flo.Archid.Gemin.* communiter *
hoc notant: est etiam tex. in cap.præsenti
eodem tit. & lib. tum ex ratione ablata a
Rebuff.in prax.tit.for.vic.nu.228.ne Ordi
narij creent Vicarios in Vrbe & auferant
collationem Papæ, tum etiam ex ratio-
ne ablata ab Aenea de Falcon. d.q.2. nu.
9.quia Papa est Episcopus † Vrbis Romæ 19
cap.si quis Episcopus 7.q.1.& cap. si quis
Episcopus 2.q.7.& hæc est cõis *ratio. *

Secundum exemplum est† in beneficijs 20
exemptorum & inmediate subiectorũ se-
di Apostolicæ cap.vlt. de renunc.

Tertium exemplum † in beneficijs de- 21
uolutis c.licet de supplen. prælat. neglig.
& hæc est propria reseruatio Aeneas de
Falcon. d. tract. de reseruat.benef.p. 1. q.
4.princip.in 4.conclus.in 5.effect.

Quartum exemplum est in illa quæ fit
per cap.debito de elect. in extrauag. om-
nibus Io.22. & in c. ad regimẽ de pręben.
& in extrauag.com.Bened.XII.

Quintum exemplum † in eo qui habet 22
curatnm & recipit aliud, namq; primnm
vacat vt ex * communi dictum est sup. lib. *
1.q. 1. ac est reseruatum cap. execrabilis
S.quę omnia de pręben.in extrauag.com.

Sexto in beneficijs eorũ†qui promouen 23
tur ad Episcopatũ Gamm.in trac.de auct.
leg.lib.3.num. 125.& 126.

Septimo in beneficijs quæ reseruantur
per regulas Cãcellariæ Mil.in verb. reser-
uatio 3.Gamm.dict.tract.lib.3. num.123.
cum sequent.

Quartum exemplum † est in reseruatio- 24
nibus inductis per particulares constitu-
tiones diuersorum summ.Pontif.nam hæc

etiã dicitur reseruatio generalis Aeneas de Falcon. dict. quæst. 2. princip. num. 13. versic. quintus casus.

Namque Nicolaus eius nomine V. per const. suam Incipien. ad sacram Petri sedem. reseruauit quamplura beneficia Germaniæ datum Romæ apud Sanctum Petrum anno 1447. Kalendis Aprilis Pontific. anno 2.

Paulus vero II. per const. incip. ad Romani. datum Romæ apud Sanctum Marcum anno 1467. Pontif. anno 3. reseruauit
25 omnia † beneficia collectorum fructuum Cameræ Apostolicæ officialium Romanæ Curiæ & familiarium Cardinalium Caputaquen. decis. 138. p. 1. idque procedit
26 etiam † si collector non exercuerit officiũ, nam sufficit deputatio Rot. decis. 10. in antiq. & decis. 17. in nou. de præben. Ca-
* putaquen. decis. 140. p. 1. & est * communis opinio.

27 Et beneficia vacantia † per priuationem sunt reseruata ex constitutione Paul. III. incip. sanctissimus ann. 1541. quæ est in ordine 67. Hieron. Paul. in pract. Cancell. fol. mihi 442.

28 Item omnia beneficia † recepta in confidentiam vacant ipso iure & sunt reseruata sedi Apostolicæ per constitutionem 109. Pij IIII. incip. Romanum Pontificem datum Romæ apud Sanctum Petrum p. ann. 5. & per constit. Pij V. 87. incipien. Intollerabilis datum Romæ apud S. Petrum Kalendis Iunij 1569. Pontif. ann. 4.

29 Ac omnia beneficia † vacantia propter Crimen heresis sunt reseruata sedi Apostolicæ per cõstitutionem 29. Pij V. incip. cum ex Apostolatus 1567. anno 2. & per constitutionem 68. Gregor. XIII. incip. in Ecclesijs.

30 Rursus omnia beneficia † vacantia sede Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, & Primitiali vacante sunt reseruata sedi Apostolicæ per Constitutionẽ Pij V. incip. Sanctissimus anno 1567. Pontif. anno tertio.

31 Et omnia beneficia † collata personis prohibitis propter genus aut heresim & a fide apostasiam sunt reseruata Greg. XIII. in const. 68. incip. in ecclesijs ann. 1580. Pontif. ann. 9.

32 Item beneficia † parochialia collata nõ seruata forma cap. 18. sess. 24. de reform. sunt reseruata vt statuit Pius V. in cõst. 32. incip. in conferendis ann. 1566. ann. sui Pontif. secundo.

Ac omnia beneficia † vacantia in Ab- 33
batia San. Crucis ordinis Camaldulen. Dioces. Eugubinæ sũt reseruata sedi Apostolicæ per Constit. Gregorij XIII. 107. incip. vt Apostolica anno 1578. Pontific. ann. 7. nam illa Abbatia fuit vnita Collegio Germanico vt ex hoc substentarentur tot nobiles Germani qui incumbunt literis in hac alma Vrbe, namque inter alia egregia † facta Sanctæ memorie Gregorij 34
XIII. illud ab omnibus laudatur, quod erexit tot collegia diuersarum nationum in Vrbe & extra ad fidei argumentum, & extirpandas hereses.

Et tandem sunt reseruata omnia beneficia † familiarium Papæ Iul. III. in const. 35
44. incip. Sanctissimus anno 1553. Pontif. anno 4.

Et qui dicantur † familiares & conti- 36
nui commẽsales quo ad hunc effectum & ad alios regularum Cãcellariæ habemus in proprijs terminis egregiam Constitutionem Pauli III. 68. incip. sanctissimus vbi declarat & disponit Referẽdarios & alios officiales ex palatio panem habẽtes, Protonotarios, Subdiaconos, Auditores Rotæ Accolitos, Scutiferos, Secretarios literarum Apostolicarum, scriptores Cubicularios ac milites sancti Petri reliquosque officiales deseruientes & custodiã facientes in palatio Rom. Pontif. pro tẽpore existentis licet in eodem non habitauerint & non habitent nec forsan habitabunt, nec in tinello comederint neq; comedant aut in futurum comedent statuit inquam hos esse veros familiares & reputari cõtinuos cõmensales ac si in palatio hodie habitassent in tinello vere & realiter comedissẽt.

Et Iul. III. in dict. const. 24. declarauit esse veros familiares & continuos commẽsales quo ad hunc & alios effectus Prælatos ex Palatio Apostolico panem habentes ratione personæ suæ & non alterius officij.

Conclauistæ † sunt familiares & conti- 37
nui commensales per constit. 32. Sixti V. circumspecta ann. 1.

Milites † Lauretani sunt familiares & 38
continui commensales per const. Sixti V. 35. postquam. Referendarij etiam nunc sunt familiares & continui commensales per const. 29. Sixti V. quemadmodum.

Vice-

39 Viececamerarius † est familiaris, & continuus commensalis, qui nunc est Illustrissimus ac Reuerendissimus D. Alfonsus Gueuara filins Ducis Bouini, vir omni virtutum genere præditus.

40 Comisarius † Cameræ est etiam familiaris & continuns commensalis per cōst. 44. Sixti V. ad excelsum ann. 2.

41 Thesaurarius † Datariæ est familiaris & cōtinuus commensalis per const. 45. Sixti V. vt ingens. ann. 2.

42 Auditor † Cameræ confidentiarum est familiaris & continuus commensalis per constit. Sixti Quinti Diuina de prouidentia ann. 2.

Et tandem † Cardinales sunt familiares non tamen continui commensales Si-
43 monett. decis. 24. lib. 1. & decis. 17. lib. 2. Sarn. decis. 10. lib. 1. & fuit resolutum in vna * Salamantin.

DECIMAESEPTIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Comenda quæ fit ad vtilitatem Ecclesiæ est temporalis.*
2 *Huiusmodi commenda non potest renunciari.*
3 *Commenda ad tempus non dat ius & titulum.*
4 *Commendatarij temporales tenentur redere rationem fructuum.*
5 *Huiusmodi commenda non est titulus canonicus.*
6 *Commenda temporalis non potest permutari.*
7 *Commenda temporalis potest simpliciter renunciari non autem in fauorem.*
8 *Commendæ perpetuæ conceduntur fauore personarum.*
9 *Commenda perpetua potest resignari in fauorem.*
10 *Huiusmodi commenda non potest permutari.*
11 *Commendatarius perpetuus consequitur ius, & titulum.*
12 *Commendatarius perpetuus facit fructus suos.*
13 *Dispositio* Cap. quoniam *Abbas de off. deleg. habet locum in commendatario.*
14 *Commendatarius habet liberam potestatem in temporalibus, & spiritualibus.*

Ecimoseptimo Quæro An beneficia cōmendata possint resignari? Respondetur distinguendo aut loqueris de commētis quæ fiunt ad vtilitatē Ecclesiæ quæ sunt
1 † temporales & ad nutū amouibiles donec ecclesię prouisum fuerit de Rectore vt in casu c. Nemo deinceps de elect. li. 6. vbi Gemin. Anchar. & * communiter scriben. * & in hoc constituas conclusionem has cōmendas † non posse resignari in fauorem 2 sicuti neque possunt permutari Florian. in cap. quæsitum de rerum permut. Bellam. de permut. benef. p. 3. quæst. 4. & est * com * munis opinio.

Ratio est quia commenda † ad tempus 3 non dat ius & qnandocumque potest reuocari gloss. & doct. in dict. cap. Nemo deinceps. Rota decis. 1. de præbend. in Antiquior. Sarn. de nō toll. iur. quæsi. q. 4. nu. 22. non dat titulum Mandos. in regul. 32. Cancell. de benefic. vacan. per obit. fam. Card. q. 9. Ideo † commendatarij tempo- 4 les tenentur redere rationem fructuum c. placuit 10. quæst. 3. & talis commenda † 5 non est titulus Canonicus Oldrad. consil. 119. Roman. cōs. 350. Ang. cōs. 35. Cassan. cons. 20. num. 3. * communis opin. teste Al * fons. Hoied. de incompat. benef. p. 1. c. 14. nu. 6. Nauar. cons. 4. de fil. pres bir. Et quāuis Imol. in cap. vlt. de rerum permut. quē sequitur Gamm. in cap. licet num. 83. vers. contrarium eodem tit. lib. 6. teneat licitū esse permutare commendas temporales, tamen contraria † opinio est verior ex his 6 quę scribunt Feder. de Sen. in tract. de rer. permut. quęst. 15. vbi Lap. in addit. Et hāc opinionem declaro vt non possint † com- 7 mēdę resignari in fauorem, quia illud ius non est perpetuum, bene tamē possunt simpliciter renunciari in manibus superioris, vt * omnibus compertum est. *

Si vero loqueris † de commendis per- 8 petuis quæ conceduntur in fauorem personarum vt patet in exemplis datis per Mandos. in regul. de verisimil. not. quęst. 3. num. 9. Rebuff. in prax. tit. de commen. per Hoied. de incomp. benef. p. 1. cap. 14. nu. 5. vbi late. vt quia prouideatur minori de beneficio incompatibili vsque ad etatem legitimam, vel quia prouidetnr regulari de beneficio seculari in commendam aut è contrario.

Et hoc casu constituo conclusionē posse has commendas perpetuas † resignari 9 etiam in fauorem vt in casu Pelegrin. dec. 137. lib. 2. in manuscrip. Put. decis. 94. & decis. 343. lib. 1. & alibi pluries &c. sicuti possunt † permutari Feder. de Sen. tract. 10 permut. q. 15. vbi Lap. in addict. Gammar. in c. licet n. 83. eod. tit. lib. 6. Petr. de Perus. per-

permutat. benef. num.9.Bellam. dict. p.3.
* quæst.4.& est * communis opinio.
Ratio est quia per commendam perpe-
11 tuam † commendatarius consequitur ius in illo beneficio ac titulum Io. Monac. in cap.Nemo de elect.lib.6.Mil.in verb.be-
* neficium §.25.ita tenuit * Rot. teste Sarn. de trien.quæst.5. Rebuff. de pacif.poss. n.
* 35.* communis omnium sententia teste Hoied.dict.cap.14.nu.6.vers. & quamuis &num.7.vers.videmus.
12 Hinc facit fructus † suos sicuti vere titu larius Gemin.cons.18.n.12. Roman. dict. cons.350. Sarn. de publ. quæst.4. Rebuff
* in praxi tit.de commenda & * communiter doct.
13 Hinc dispositio † cap. quoniam Abbas de off. deleg. habet locum etiam in commẽdatario vt ibi scripsi & tradit Barb.cõs. 2. colum. vlt.lib. 2. Cassan. in consuetud.
* Burgund.rubr.per succes.§.3.n. 88. & tan
14 dem commendatarius habet † liberam po testatem in temporalibus & spiritualibus Abb. in cap. nobis olim vlt. not. de elect.
* Rebuff.de pacif. possess.num.41.& * communiter per omnes receptum est.

DECIMAEOCTAVAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *An beneficium in quo reperitur reseruatus regressus possit resignari.*
2 *Valet cessio huiusmodi beneficij facta cum derogatione.*
3 *Nulla existente renunciatione quando intrat regressus.*
4 *Consensus nullus non præiudicat.*
5 *Consentiens matrimonio nullo sibi nõ praiudicat.*

1 Ecimooctauo Quero an beneficiũ in quo † alteri repe ritur reseruatus regressus per summũ Pontificẽ possit resignari in fauorem, si adest clausula in reseruatione dicti regressus per cessum etiam in fauorem vel decessum? responde negatiue Moedan. decis. 338. incip. licet regressus sit impositus sub titulo de renunc. in manuscr. Mandos. in prax. signat. grat. versic. regressus colu.3. ante medium Caputaq. decis.215. in principio 1.part.

Et ratio est quia illo cedente etiam in fauorem intrat regressus, vt ex forma vide re licet.

Limit. nisi habens † regressum præsta- 2
ret consensum & suspenderet suum regressum pro illa vice ad effectum vt beneficiarius possit resignare beneficium super quo reseruatus est regressus in sui fauorem; vt in casu de quo per Caputaquen. dict. dec. 215.par.1.quo casu si beneficiarius resignat in fauorem N. & resignatio est nulla ex aliqua causa consensus habẽtis regressum non censetur durare Caputaq. dict. decis.215.aum.1.& per consequens nulla existẽte resignatione cum ius non censea tur abdicatum † a resignante si resignans 3
moriatur vel contrahat matrimonium intrat regressus & consensus prædictus præstitus super actu nullo sibi non præiudicauit vt fuit resolutũ* in Rot. in vna Pientin. *
die 26. Nouembris 1554. coram Oradino & in eadem causa die 23. Ianuarij 1555.
Sicuti † dicimus de creditore consentien- 4
te alienationi nullę, nam sibi non pręiudicat l.4 §.vlt. vbi Bart. ff. quib. mod. pign. vel hipot. solu. Alex. cons. 22. colum. 1. Roman. cons. 132. colum. 1. Dec. in l. creditor. num.2. ff. de reg. iur.
Sicuti etiam consentiens † matrimonio 5
nullo Gemin. cõs.53. Card. Paris. cons. 52. num.7. volum.4.

DECIMAENONAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Indulta aliquando conceduntur cardinalibus cum clausula excepta vacatione per resignationem.*
2 *Indulta aliquando conceduntur Cardinalibus cũ clausula etiam si in curia.*
3 *Indultum huiusmodi non capit beneficium resignatum in fauorem.*
4 *In resignatione conditionali vacat beneficium si conferatur resignatario.*
5 *Verba perceßum interpretantur in resignatione simplici.*
6 *Mandatum de prouidendo quam primum vacat non comprehendit resignationem in fauorem.*
7 *Vnio facta de beneficijs vacantibus perceßum nõ comprehendit resignationem conditionalem.*
8 *Priuilegium conferendi vacantia perceßum non comprehendit resignationem in fauorem.*
9 *Regressus non intrat in cessione facta in fauorem.*
10 *Indultũ Cardinalis non intrat facta renunciatione in curia.*
11 *Solus Papa Confert resignata in curia.*
12 *In reseruatis non intrat indultum.*

13 *Dissoluta vnione vel commenda beneficium dicitur vacare per prius.*

Ecimonono Quæro An possint resignari beneficia alicuius diocesis, in qua quis habet indultum ea conferendi cum vacant, vt sunt S.R.E. Cardinales? in hac cōclusione constituas tria Capita seu tres casus. Primus casus quando conceduntur indulta Cardinalibus vt possint conferre beneficia vacantia in tali diœcesi
1 cum clausula † tamen excepta vacatione per resignationem in manibus Papæ prout attestatur Cardin. S. Crucis decis. 71. Pelegr. decis. 39. lib. 1. & decis. 52. lib. 3. in manusc.

Et hoc casu nullum est dubium posse resignari beneficium illius diœcesis cum hic casus sit exceptuatus.

Secundus casus quando conceduntur huiusmodi indulta conferendi omnia & singula beneficia talis diœces. etiam in
2 curia per promotionem † amissionem vel quacumque aliam dimissionem & sic per cessum & decessum vacātia vt in cas. Put. decis. 523. lib. 2. & decis. 177. lib. 3. & hoc casu dubium est an talia beneficia possint resignari in curia in fauorem certæ personæ? & quidem prima facie videtur dicendum quod non, cum indultum sit per cessum vel decessum.

3 His tamen † non obstantibus contraria * opinio est verior, quam tenuit* Rot. in vna Tranen. & Firman. Prioratuum 28. Ianuarij 1547. coram Card. S. Crucis teste * Put. decis. 523. lib. 2. & in alia * Augustana Præceptoriæ coram Puteo die 14. Nouembris 1548. teste eod. Put. decis. 177. lib. 3. sequitur Anastag. Germon. de Indult. S. si vero illa num. 69.

Namque quoties resignatio fit in fauo-
4 rem certæ personæ, tunc non † dicitur vacare beneficium nisi admittatur in fauorē illius & ei acquiratur Petr. Gregor. lib. 17. sintag. iur. cap. 17. num. 28. Io. Paul. decis. 102. Moedan. decis. 83. Corrad. Paleott. * decis. 33. Caputaquen. decis. 82. lib. 1. in manuscr. & communiter * doct. in prima
5 quæstione primi libri relati. Vnde † illa verba per cessum interpretantur in renunciatione simplici vt tradit Put. dict. decis. 523. Moedan. decis. 338. Paleott. decis. 33. & * communiter doctor. *

Hinc si Papa confirmat † creationem in 6 canonicum prouidendo ex nunc prout ex tunc quamprimum vacat per cessum vel decessum hæc verba non intelliguntur de cessione in fauorem certæ personæ, sed de cessione simplici * ita decisum fuit in Rot. * de mense Octobris 1522. coram DD. Paulo de Capizucchis & Camillo Baleonibus qui præposuerunt causam in vna canonicatus collegiatæ S. Angeli de Vrbe.

Hinc etiam † vnio facta de beneficijs 7 vacantibus per cessum vel decessum non habet locum in cessione facta in fauorem certæ personæ, sed in simplici dumtaxat, vt fuit tentum in vna * Conchen. præstimonii de mense Octobris 1542. teste Put. dec. * 357. lib. primo.

Hinc priuilegium † seu bulla Innoc. vt 8 N. possit conferre beneficia vacantia per cessum vel decessum non comprehendit resignationem factam in curia in fauorem certæ personæ vt fuit resolutum die 14. Nouembris 1548. in vna * Augustan. præceptoriæ de Vitall. teste Put. decis. 177. lib. 3. & decis. 180. in princ. eod. lib. *

Hinc reseruato regressu † per cessum vel 9 decessum, si prouidens resignat illud beneficium in fauorem certæ personæ non intrat regressus, vt fuit tentum in vna * Cesenaten. sancti Domitij de mense April. 1542. coram Sarnen. teste Moedan. decis. 338. licet regressus. & in alia * Bononien. * coram Illustrissimo Paleott. die vltima Februarii 1558. teste eodem decis. 33.

Et ex his possunt decidi alii casus vt late scripsi lib. 1.

Limita nisi essent apposita in indulto hæc verba per cessum vel decessum etiam in fauorem certæ personæ vt cauti faciunt vt tradit Moedan. d. decis. 338.

Tertius casus quoties in indulto non adsunt verba per cessum vel decessum, nā hoc casu clarum est non posse conferre resignata in curia tam simpliciter quam in * fauorem certæ personæ neque adest exceptio exceptuatis vacantibus in curia vt in principio huius quæstionis dixi.

Sed dubitatur, an si fuerint resignata beneficia simpliciter in curia vel in fauorē † 10 intret indultum. Et quidem dicendum est negatiue quia resignata in curia ibi vacāt Archid. * communiter receptus in c. 2. de * præbend. in 6. gloss. in clem. 1. vt lite pendente

dente cum alijs adiuctis per D.meũ Card. Parif.conf.10.num.1. volum.4.ergo dispo
11 fitio fpectat † ad folum Papam iux. rex. in cap.vlt. vbi * communiter doct. hoc notat de confuetud.lib.6.Geminian. conf.39.& conf. 136.namque per admiffionem refignationis beneficiũ dicitur affectum Rot. decif.16.de rer. permut.in antiq.& decif. 25.de conceff. præbend. eodem lib. cum alijs vt per Card.Parif.dict.conf.10. num.
12 4.† & in referuatis non intrat indultum nifi expreffe dicatur Rot. decif. 1.de rerum permut.in nou.Gemin.conf.30.& communiter * doct.vt fupra dixi.

Sed hic quæritur pone quod refignatio fuit facta in manibus Papæ qui admiffa dicta refignatione illud beneficium vniuit tali parochiali aut commendauit alicui cum non poffet Cardinalis habens indultũ fe intromittere vel quia in indulto erat facta exceptio dummodo non vacent in curia vt in primo capite vel fimpliciter vt in tertio: An fi poftea moritur ille cui fuit commẽdatum beneficium a Papa ex caufa refignationis,debeat illud beneficium fic vacãs conferre Cardinalis habens indultum vel Papa? breuiter cõcludendum eft collationem fpectare ad Papam dumtaxat vt fuit tentum * in Rot. die 14.Februarij 1547.tefte Peleg.decif.39.lib.1.& decif.52.lib.3.ita etia atteftatur fuiffe decifum Cardinalis S.Crucis.dict.decif.71. in manufcr.

13 Ratio quia † diffoluta vnione vel commẽda beneficium dicitur vacare per prius fcilicet per refignationẽ late Peleg.d.dec. 52.Card.S.Crucis.dict.decif.71.& eft de mente Federic.de Sen.in trac.de permut. benef.q.15.Rot.decif.15.de conceff. præben.in antiq.Roman.conf.350.

Nec in tali impetratione requiritur cõfenfus Cardinalis habentis indultum vt fuit decifum * de menfe Martij 1522. in vna Ipporegien.parochialis coram D. Camillo de Baleonibus tefte Caffad.decif.5. de priuileg. vbi habentur plures rationes & Auctoritates quas vide omnino.

VIGESIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficia quæ cadunt fub confuetudine optandi poffunt refignari in fauorem.*
2 *Huiufmodi beneficia poffunt permutari.*
3 *Confuetudo optandi nõ habet locum in referuatis.*
4 *Referuata non veniunt fub generali prouifione.*
5 *Beneficia refignata in curia funt referuata.*
6 *Refignans dicitur mori vbi facta eft refignatio.*
7 *In Beneficijs vacantibus in Curia nõ habet locum confuetudo optandi.*
8 *In prouifione quæ fit in curia folet apponi claufula non obftantibus,&c.*
9 *Per prouifionem Papæ de vacantibus extra Curiam differtur optio.*
10 *Decretum apponi folitum in litteris Apoftolicis ligat ignorantes.*
11 *Beneficia in quibus referuatus eft regreffus dicuntur vacare in curia.*
12 *In beneficijs uacantibus in curia non habet locum ius optandi.*

Igefimo Quæro An poffit refignari beneficiũ quod cadit fub confuetudine optãdi? vt quia in aliqua ecclefia eft confuetudo vt Antiquiores optent beneficia vacantia iux. cap. vlt. de confuet. lib. 6. Refponde affirmatiue poffe refignari etiã † 1 in fauorem in manibus fumm. Pontificis nec admiffa refignatione intrat confuetudo optandi; vt in facti contingentia refpõdit Dñeus Card.Parif. conf. 10. per totũ & maxime col.1. vol. 4. fecundum quam opinionem fuit refolutum anno 1555.* coram Card. S. Crucis, & in vna Vercellen. coram Oradino de anno 1554. prout atteftatur Caputaq.decif.358.lib.1.in manuf.

Ita etiam talia † beneficia poffunt permutari & tunc ceffat confuetudo optandi Paul.& Card.in clem.1.de rerum permut. 2 doct.omnes * in cap.vlt.de confuet. lib. 6. vbi per Archid.Gemin.num.4. latiffime refert plures opiniones & tandem ex allegatis per ipfum colligirur hãc effe veriorem & ** receptiorẽ Gammar.in cap.1.nu. 41. de rer.permut.lib.6.

Ratio eft quia † in referuatis ftatutum 3 & confuetudo optandi non habet locum Rot.decif. 1. colum.2.verf. fecus vero in referuatis de rerum permut. in nou. Gemin. conf.30.quo ad primum in princ.& col.2. verf.ad fecundum Archid.in dict. cap.vlt. de confuet.lib.6.Stafil.de liter. grat. folio 101.& * communiter; adeo quod hoc clarum eft * Card. Parif.dict.conf.10.num.5. volum.4.nam referuata non veniunt † fub 4 generali prouifione cap.2. in fin. de præb. late Aene.de Falcon. in tract. referuat. in pluri-

pluribus locis Lap. alleg. 54. Hinc in vna Mediolanen. optionis coram D. Moedano 16. Aprilis 1543. fuit resolutum quod si reseruatio est facta motuproprio siue generalis siue specialis impedit optionem per decis.4. Cassador. de concess. præben. teste Put. decis.4. lib.2. & tamen beneficia vacantia in curia per resignationem ibi
5 admissam † sunt reseruata vt voluit Archid. in cap.2. de præben. lib.6. vbi Franc. colum.3. vers. in gloss. in verb. vacare glos. in clem. 1. verb. collato vt lit. penden. vbi Cardin. Zabarell. in 8. quæstione Petr. de Anchar. in 2. & 4. not. & in colu. vlt. Imol. col.2. vers. Deinde circa præcepta Roman. cons.342. Cald. cons. 1. de præben. Card. Paris. cons.47. num.29. volum.4. Alexan. cons.67. viso puncto colum.4. & 5. & cons.
* seq. lib.4. & * communiter docto. ita deci-
* sum in vna * Zamoren. Archidiaconatus de mense Iunij 1532. coram Crescentio vt per Sarn. de Infirmis quæst. 33. colum. 2. vers. prædictis quia quo ad beneficium re-
6 nunciatum † renuncians dicitur mori eo loco vbi est facta renunciatio quare in curia vacare dicitur & per renunciationem admissam per summ. Pontificem apponentem manus beneficia sunt reseruata iuxta cap. vt nostrum de appellat. Rot. decis. 16. de rerum permut. in antiq. & decis. 25. de concess. præb. Bisignett. decis.2. de restit. spoliat. Gemin. cons. 136. in primo dubio.

Accedit quia vt ex docto. proxime allegatis colligitur per resignationem beneficium vacat in curia, & tamen in benefi-
7 cijs † vacantibus in curia non habet locum consuetudo optandi vt probat tex. in dict. cap. vlt. de consuet. lib.6. ibi *in præbendis vero apud sedem Apostolicam vacantibus, cum de ipsis per Roman. Pontificem ordinatur locus prædictæ consuetudini non existit, &c.* & ibi omnes *
* hoc notãt & est decisio Rot. 4. de consuet.
* in nou. vbi fuit * tentum per quandam declarationem Gregorij XI. quod sicuti Canonicatus vacans in curia optari non potest, ita nec etiam grossi fructus per dictũ Canonicum defunctum in curia obtenti prout consuluit Gemin. cons 39. ex thema-
* te in principio & hoc nõ habere * dubium scribit Cardin. Paris. dict. cons. 10. & num. 3. in fin.

Quod eo magis procedit quia facta prouisione per sum. Pontif. de benef. resignato in curia solet apponi in literis Apo-
stolicis clausula † non obstant. statutis & 8
consuetudinibus ex quibus collatio huiusmodi possit differri aut impediri quæ * *
de stilo curiæ solet in literis apponi vt tradi Gemin. dict. cons.39. ex themate col. 2. vers. sed quo ad casum nostrum, & tamen hæc clausula absq; dubio tollit optionem iux. not. in cap. si perpetua debita de rescrip. & in cap. quamuis vbi Lap. eod. tit. Gemin. tradit in specie loco citat. & alias cum fuisset propositum hoc dubium in * *
Rot. fuit resolutum per dict. clausulam differri consuetudinem optandi vt habetur in decis.5. de consuet. lib.6. D. meus Card. Paris. cons. 10. num. 8. & * communiter *
doct. ex rationibus relatis in dicta decis. 5. in prima colum.

Ex quo Ampliatur huiusmodi conclusio procedere non solum in beneficijs vacantibus in curia naturaliter scilicet per mortem & ciuiliter per resignationem vt dictum est quod non habet dubium, nam in hoc conueniunt * communiter doctor. *
Sed etiam in beneficiis vacantibus extra Curiam, nã si de illis prouidet Papa vtiq; differtur optatio † ita in facti contingen- 9
tia respondit Gemin. dict. cons.39. ex themate, namque ratio cur differtur consuetudo optãdi quia beneficium vacat in curia est quia tunc confert Papa, vt ibi dicitur cũ de *ipsis per Romanũ Pontificẽ ordinatur, etc.* Sed hæc ratio habet locum etiam hoc casu quia Papa confert. Vnde huiusmodi conclusio non habet dubium, &c. stante clausula derogationis vt dictum est & decreto apponi solito in literis quod ligat † 10
manus etiam ignorantis cap. si eo tempore de elect. lib. 6. c. penul. de præb. eo. lib. Vnde idem erit in beneficiis in quibus reseruatur regressus per resignationem factam in manibus Papę quia talia beneficia † dicuntur vacare in curia Archid. & 11
Io. Andr. & alii omnes in cap.2. de pręben. in 6. Franc. in cap. præsenti. §. semel. colu. 2. versic. tertio, eod. tit. & libro.

Et non habere † locum consuetudinem 12
optandi hoc casu fuit resolutum in * duabus decisio. supra allegatis coram Cardinali S. Crucis, & coram Oradino de anno 1554. & 1555. prout attestatur Caputaq. decis.358. lib. 1. in manuscr.

VIGE-

VIGESIMAEPRIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Ius quod prætenditur in aliquo beneficio potest renunciari in fauorem.*
2 *Huiusmodi ius potest permutari.*
3 *Ius permutandum debet esse in rem.*

Igesimoprimo Quęro an pos-
sit resignari in fauorem ius ꝙ
prætenditur in aliquo bene-
1 ficio? Respon.† posse vt tenet
Moedan. decis. 164. incip.
Aeneas de Villalob sub tit. de pensio. in
manuscr. vbi refert fuisse decisum in Rot.
die 20.Iunij 1541. renunciantem in fauo-
rem N.iuri sibi competenti super tali be-
neficio reseruata pensione cum clausula
possessione habita vel non habita posse co
gere resignatarium qui consensit reserua-
tioni ac successorem qui non auditur op-
ponens non constare de iure cesso ex quo
soluerunt pensionem & se contentauerunt
cum iure cesso, &c.
2 Ita habentes † ius possunt permutare
Petr. de Perus. de permut. benef. nu.1. &
* est * communis opinio.
3 Declara dummodo † hoc ius sit in re
iux.ea quæ dicemus infra quæst.23.

VIGESIMAESECVNDAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficium nondum collatum non potest renunciari.*
2 *Nemo potest transferre quod non habet.*
3 *Nemo potest renunciare beneficium tertij.*
4 *Qui non habet beneficium non potest permutare.*
5 *Collatio beneficij nondum vacantis non tenet.*
6 *Non entium nullæ sunt qualitates.*
7 *Fieri non debet quod factum non releuat.*
8 *Articuli impertinentes non sunt admittendi.*
9 *Beneficij nondum collati permutatio fieri non potest.*
10 *Beneficium de proximo conferendum renunciari non potest.*
11 *Propria beneficia possunt renunciari.*
12 *Absens ante acceptationem beneficij sibi collati non potest renunciare.*

Igesimosecundo Quæro An
possit beneficium nondum
collatum resignari simpli-
citer vel in fauorem Re-
spond. Negatiue † vt col- 1
ligitur ex decis. 26. Rot.
in fin. de procurat. in antiq. tradit Boer.
decis. 205.num. 4. & decis. 308. per to-
tum Roffin. de benef. cap. 14. num. 43.
cum seq.Io.de Grass. de rescrip. apost. nu.
88. Rebuff.cons.36.num.7. & est commu-
nis* opinio omnium doct. *
Ratio † quia nemo potest transferre id 2
quod non habet cap. quod autem de iur.
patr. reg.Nemo de regul.iur.sed ante col-
lationem quis nullum ius habet in benefi
cio nondum ei collato Cassad. decis. 21.
num. 9. super regul. Cancell. Put. decis.
90.nu.4.lib.1.& nemo potest † renuncia- 3
re quod non habet Card. Paris. consil.95.
nu.15.volum.3.
Hac ratione qui nō † habet beneficium 4
non potest permutare cap.primo. ibi. *si sua
beneficia*. de rerum permut. lib. 6. Anchar.
Gemin. & Franc.ibidem Gemin.cons.21.
in fin. Alexan.consil. 16. lib.6. Socc. Sen.
cons.168. colum.3.lib.2. & * communiter *
doctores.
Accedit quia † collatio beneficij non- 5
dum vacantis nō tenet cap.primo in prin-
cipio in verb. vacabat & ibi gloss. in verb.
esset Franc.4. not. de concess. præben. lib.
6.cap.vlt.§.sane vbi docto. eod. tit. & lib.
cap.proposuit vbi Barbat.in 2.not.eo.tit.
ex. & * communiter doctor. ergo neque *
etiam resignatio,nam non † entium nullæ 6
sunt qualitates l. eius qui in prouinciam
ff.si cert.petat.& inquit Paris.cons.95.nu.
15.vol.3.quod renunciatio iuris non com
petentis renuncianti non valet.
Comprobo quia fieri † non debet quod 7
factū non releuat l.hæc stipulatio §. diuus
ff.vt legat. nomine cauea.l. aliquando ad
fin.ff.ad Velleian.Card.Paris. cons. 5. nu.
44.volum.4.& ideo articuli † impertinen- 8
tes non sunt admittendi cap.cum contin-
gat de off.& potest.iud.deleg.Bart. per il-
lum tex.in l.si duo §.Idem Iulianus nu.13.
ff.de iust.& iur. Crauett. cons.23.num. 4.
Card. Paris. cons. 97. num. 131.volum.1.
& cons.67.num.14.volum.4. fuit decisum
in vna * Brachanen. parochialis de pedra *
xa corā Accorambono 15.Februarij 1552.
& in alia * Romana status coram Card. *
S.Cru-

S.Crucis.9.Maij 1552. sed huiusmodi renunciatio si fiat nihil releuat, ergo.

9 Hinc non † potest fieri permutatio beneficij nondum collati Petr. de Perus. de permutat. benefic. num.3.& est* communis opinio.

Amplia hanc conclusionem procede-
10 re etiam si resignetur certum beneficium †
conferendum de proximo, nam nihilominus huiusmodi resignatio non potest fieri, ita Boer. dict. decis.308. colu.2.sub nu.2. & * communiter est receptum per omnes. Quod est notãdum ad limitationem illius regulæ quod proxime accingendus habetur pro accincto.

11 Ex quo infertur † quod beneficia propria non autem quæ alterius sunt possunt resignari Perr. Greg. Sintag. Iur. cap. 17.
12 num.15.& est*communis resolutio. Hinc†
absens cui collatum fuit beneficium non potest resignare illud ante acceptationem vt respondit Rebuff. conf. 48. num. 8. & conf. 49. num. 2. quia nondum in eo ius habet cap. si tibi absenti de præben. lib.6. vbi communiter * doctores.

VIGESIMAETERTAIE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficium in quo quis habet ius ad rem potest renunciari simpliciter non autem in fauorem.*
2 *Habet ius considerabile qui habet ius ad rem.*
3 *Quisque potest renunciare iuri sibi competenti.*
4 *Ius ad rem non est tanta potentiæ vt possit in aliũ transferri.*
5 *Ius in re potest renunciari in fauorem.*
6 *Aliud est renunciare simpliciter aliud vt detur alteri.*
7 *Electus potest simpliciter electioni de se factæ renunciare.*
8 *Electus post electionem habet ius ad rem.*
9 *Electus post renunciationem non auditur.*
10 *Præsentatus ad beneficium potest renunciare simpliciter.*
11 *Præsentatus potest renũciare in manibus patroni.*
12 *Post præsentationem acquiritur ius ad rem.*
13 *Patronis laicis licet variare accumulatiue.*
14 *Habentes expectatiuã ad beneficia possunt renunciare simpliciter.*
15 *Per expectatiuam habetur ius ad rem.*
16 *Habentes regressum vel accessum possunt renunciare simpliciter.*
17 *Habentes ius ad rem non coguntur renunciare coram superiore.*
18 *Differentia inter ius ad rem & in rem.*

Igesimotertio Quęro an possit resignari beneficinm super quo volens resignare habet ius ad rem? Respon.
posse † renunciari simpliciter, non autem in fauo- 1
rem: ita colligitur ex Innoc. ex cap. quod in dubijs sub num. 1. de renunc. vbi Abb. & alij* omnes Archid. in cap. deliberatione de offic. leg. lib.6. Rot. decis.7. de iure patr. in antiq.& decis.8.eod.tit.in nou.nu. 2.& est* communis opinio.

Et ratio est † quia qui habet ius ad rem 2
habet ius considerabile, vnde non mirum si potest simpliciter illi renunciare iuxta vulgarem * & communem regulam vni-
cuique esse concessum renunciare iuri † si- 3
bi competenti Rot. decis.32.num.3. de appell. in nou.& decis.31. num.4. de Iud. in antiq.& decis. prima num.3.de iur. iuran. per Bisignett. D. meus Cardin. Paris. cons. 65.num.24.volu.2.non autem in fauorem,
cum dictum † ius non sit tantæ potentiæ 4
vt possit in alium transferri iux. not. per Sarn. in reg. de iur. quæsit. non tollen. Rot. decis. 17. de præbend. in nou. namque vt
procedat renunciatio in fauorem † requi- 5
ritur vt renuncians habeat ius in re, & sic vt a superiore habuerit titulum canonicum iux. cap. primum de reg. iur. in 6. iuxta ea quæ scribit Lapus allegat.89. & dicetur infra ex * communi. ex quo patet quod differunt hæc inter se scilicet renun
ciare † simpliciter & renunciare vt detur 6
alteri vt scriptum reliquit Bald. cons.403. num. 3. lib. 1. & hæc de stilo Cancellariæ appellatur cessio.

Ex quo infertur primo electum † ad ali 7
quod beneficium posse simpliciter renunciare electioni de se factæ cap. in præsentia de renunc. Innocen. in cap. cum venissent de restit. in integr. Rot. decis. 8. num. 3. de iur. patr. in nou. Cardin. Alexand. in cap. si quis. num.47. quæst. 1. Franc. in cap. beneficium num. 10. in fi. Moder. in tract. de elect. Gugliel. Mandagol. de elect. prælat. col.4. in fi. vers. electus & * cõiter doct.
Namque electus † post electionem habet 8
ius ad rem Abb. in cap. cũ Bertoldus de re iud. Felin. in c. in nostra in 28. corollario de rescrip. Bellam. decis.167. Rot. decis.6. de elect. in nou.*communis vt per Sarnen. regul. 1. de iur. quæsit. non tollen. colu.13. vers. primus igitur modus.

M Et

Et in tantum vale t huiusmodi renun-
9 ciatio electi sponte facta vt postea † non
audiatur Anton. de Butr. in dict. cap. in
* præsentia num. 1. vbi * communiter & mi-
nus potest appellare ne ad nouam electio-
nem deueniatur Zabarel. in cap. cum in-
ter nu. 1. de elect.
10 Secundo infero præsentatum † ad ali-
quod beneficium posse renunciare simpli-
citer dictæ præsentationi etiam post acce-
11 ptationem ac etiam† in manibus solius pa
* troni vt fuit * tentum, vt dicitur in dict.
decis. 7. de iur. patr. in antiq. Curtius in
tract. de iure patronatus verb. Honorificũ
* colum. 30. & * communiter omnes.
12 Nam per præsentationem † acquiritur
ius ad rem Sarn. dict. quæst. prima de iure
quæsit. non tollen. colum. 14. vers. secun-
dus Casus. Rebuff. in eadem reg. gloss. 6.
nu. 38. Bellam. decis. 167. postquam præ-
sentatus acceptauit Abb. in cap. cum Ber
toldus colum. 3. de re iud. Calder. cons.
* 17. de iur. patr. & cons. 9. eodem tit. & est *
communis opinio.
Quomodo enim tales præsentati pote-
runt resignare in fauorem?cum a superio-
re adhuc non sint instituti Bero. consil. 5.
num. 77. cum seq. lib. primo, namque li-
13 cet † patrono laico variare accumulatiue
cap. quod autem vbi glos. Innoc. Butri. Io.
* And. Card. Alex. & * communiter doctor.
vt de communi attestatur Bero. num. 8. de
iure patr. Card. Paris. cons. 47. in princi-
pio vol. 4. Ferrett. cons. 211. num. 9. Celsus
Hug. cons. 78. nu. 6. & 7. Gerardus Mazzo-
la cons. 61. nu. 28. Bero. dict. cons. 5. & nu.
77. & 79. lib. 1. Rip. in rubr. de Iud. nu. 69.
Franc. Marc. decis. delfin. 476. num. 20. &
479. per totum par. 1. & decis. 1154. ead.
* parte & est * communis omnium senten-
tia vt attestatur Bursat cons. 379. num. 11.
cum seq. vol. 4. vbi infinitos recenset.
14 Tertio infero habentem † expectati-
uam ad aliquod Beneficium posse renun-
ciare simpliciter illi gratiæ Rot. decis. 8.
de renunciat. in antiq. Gemin. cons. 127.
* in fin. Boer. decis. 308. num. primo, & *
communiter doctor. hoc volunt vt colli-
15 gitur ex Stafil. de liter. grat. cum † per ex-
pectatiuam habeatur ius ad rem Cardin.
Zabarel. in clement. Auditor & in clem.
seq. not. 2. de rescript. Sarn. dict. quæst. 1.
reg. de iur. quæsit. non tollen. colum. 14.
Non autem in fauorem cum adhuc bene-
ficium non sit suum virtualiter vt possit in
alium transferre.
Hinc tale beneficium non potest permu
tari Alexand. de Antill. Barba. in cap.
quæsitum colum. 4. de rerum permut. post
Zabarell. licet Gamm. in cap. licet nu. 42.
de rerum permutat. in 6. tenuerit contra-
rium, cuius opinio cõmuniter reprobatur. *
Quarto infero habentes† regressum vel 16
accessum ad beneficium posse renunciare
simpliciter Put. decis. 341. lib. primo Moe
dan. decis. 338. colum. 3. & * communiter *
doctor. vt suo loco dicam, isti enim habẽt
ius ad rem vt per Sarn. dicta quæst. 1. col.
18. de iur. quæsit. nõ tollen. vbi refert alios
casus ex quibus habetur ius ad rem & in
his idem erit dicendum vt supra.
Et renunciatio † istorum qui habent 17
ius ad rem non est necesse vt fiat in mani-
bus superioris gloss. in c. si electio de elec.
lib. 6. cum alijs alleg. a Rot. decis. 7. num.
3. de iur. patr. in antiq. & decis. 8. num. 2.
eodem tit. in nou. Gemin. cons. 127. Boer.
decis. 308. sub nu. 1. & * communiter doct. *
vt dicam infra suo loco.
Ex quo collige † differentiam inter ius 18
ad rem & in rem, namque facilius perdi-
tur ius ad rem quam ius in rem Rot. de-
cis. 17. num. 2. de præben. in nou. Rot. de-
cis. 14. nu. 5. de renunc. in antiq. & * com- *
muniter doctores.

VIGESIMAE QVARTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficium potest resignari etiam bullis non confectis.*
2 *In supplicatione narratur bullas non esse expeditas.*
3 *Post signatam supplicationem prouisus consequitur titulum beneficij.*
4 *De iure communi non requiritur expeditio literarum.*
5 *Ante expeditionem literarum titulus non dicitur perfectus.*
6 *Mortuo prouiso post registratam supplicationem beneficium vacat per obitum.*
7 *Quomodo fiat resignatio, quando supplicatio non est registrata.*

VIGE-

T quia recepta doctorum sententia est beneficium in quo quis habet ius iure posse resignari simpliciter, et in fauorem.

Vigesimoquarto Quæro An talis resignatio possit fieri bullis non
* confectis? communis * opinio est posse fie
1 ri † etiã ad fauorem Boer. decis. 24. num. 9. Rebuff. in cõcordantijs de mand. apost. in verb. literas vbi citat Imol. in clem. vnica. num. 22. de rerum permut. Arnulph. Rux. de iur. regal. priuileg. 4. num. 15.
* dicit * ita hodie practicari Mascard. de prob. conclus. 843. nu. 18. Aragon. decis. 12. Illerden. & habetur in lib. diuersarum decis. 250. in manuscrip. & colligitur ex decis. 182. R. P. D. Seraphini Mandos. in prax. sign. grat. tit. resignationes colum. 3. vers. beneficij obtenti, vbi dicit admitti huiusmodi resignationem his verbis scilicet possessione habita vel nõ habita ac forsan literis non expeditis resignare proponat prout resignat & cedit, nec signatura inquit Mandos. deleri consueuit illa verba forsan literis non confectis seu non expeditis arg. not. per gloss. primam in c. institutionis 25. q. 2. & per doct. in proh. 6. ho
2 die autem solet † narrari hoc quod literæ non sunt expeditæ & non de facili admittitur huiusmodi resignatio ad fauorẽ, sed cum magna intercessione, nam quamuis
3 post signatam supplicationem † ille consequatur titulum beneficij vt per Card. in cap. quisquis de elect. Bal. in l. cum apud. C. com. Succ. manusc. Sarn. de infir. resig. quæst. 31. qui titulus in beneficialibus attenditur cap. ex frequentibus de Institut. docto. in cap. ex literis de restit. spoliat. & in cap. ex insinuatione de procur. cap. institutionis 25. q. 2. & per consequens de iu
4 re communi non requiratur † expeditio
* literarum vt fuit dictum in vna * Bracchanen. Monasteriorum corã Accorãbono 24. Aprilis 1552. teste Caputaq. decis. 4. p. 1.
* tamen cum hodie * de stilo omnibus noto & ex reg. Cancell. requiratur dicta expeditio literarum sequitur ante dictam expe
5 ditionem titulum non dici perfectum † in suo esse Bellam. decis. 110. col. 4. & decis. 664. Mil. in verb. gratia Apostolica Oldrad. cons. 324. incip. factum tale Rot. decis. 27. de rescrip. in nou. & decis. 28. de præb. in antiq. Bellam. decis. 746. & decis. 252. vbi dicit sumptum de registro supplicationum in Iudicio fidem non facere licet secus sit in registro literarum Bullatarum.

Et hæc conclusio procedit postquam supplicatio signata per summ. Pontif. est registrata, nam tunc potest fieri huiusmodi resignatio quæ de stilo Cancellariæ appellatur cessio & tunc si moriatur ille ad cuius fauorem fuit signata † dicta supplicatio & registrata beneficium dicitur vacare ex eius obitu vt est vera conclusio per Sarn. in prima quæst. reg. de non iud. Cassador. dec. 8. nu. 9. vbi scribit dec. Bellam. 144. contrarium volentis non seruari & illum refert & sequitur Mandos. in prax. de signat. grat. tit. renunciationes colum. 4. in principio, hoc enim casu † potest resignare iste in fauorem, nam signatur alia supplicatio cum narratiua quod beneficium fuit alteri collatum qui cõsentit expeditioni literarum & renũciat omne ius & ita * vidi practicari. 6 7 *

Si autem solum est signata supplicatio tunc potest illa lacerari vt fieri * videmus tota die & alia signari in fauorem illius cui vult renunciare & ita fuit pluries dictum in Rota. * *

VIGESIMAEQVINTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *An literæ dicantur expeditæ quando sunt in plumbo.*
2 *Literis plumbatis potest fieri resignatio.*

Ed iuxta hoc vigesimoquinto Quæro pone quod post signatam supplicationem literę expediantur in Cancellaria & postea mittantur in officio vbi solet apponi plumbum, an iste possit resignare hoc beneficium in fauorem? hæc quæstio pendet ex alia quæstione.

An quando literæ sunt in plumbo dicantur † expeditæ de quo fuit dubitatum in Rot. * de mense Nouemb. 1539. coram R. P. D. Marcello Crescentio in vna Salamãtina parochialis in qua fuit cõclusum pro affirmatiua iux. c. licet de Crim. fals. 1 *

Gemin.in cap.sicut de præben.lib.6.prout attestatur Sarn. in q.1. regul. de non iud.
* iux.form.suppl.colum.4. & ita seruari* in praxi attestatur Felin. in cap. diligenti in fin. de simon. Vnde cum literæ sint expeditæ sequitur posse fieri resignationem iux.ea quæ dicentur in sequen.quæstione.
2 Ex quo infertur † quod absque dubio quis potest resignare postquam bullæ sunt
* plumbatæ,& in hoc concordant* omnes
* communiter ac ita seruat* stilus.

DECIMAESEXTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Ante apprehensam possessionem potest fieri resignatio.*
2 *Per collationem,et acceptationem acquiritur ius.*
3 *Per acceptationem acquiritur titulus beneficij.*
4 *Ius consistit in literis.*
5 *Possessio non potest capi sine literis.*
6 *Renuncians literis,videtur renunciare beneficiũ.*
7 *Non vtens literis per annum non videtur renunciare.*
8 *Quando videatur renunciari literis.*
9 *Aliud est renunciare Prælaturæ,aliud absoluere subditos.*

Igesimosexto Quæro An beneficiũ possit resignari etiã ad fauorem literis expeditis,ante tamen apprehen-
1 sam possessionem? Resp. † affirmatiuã opinionẽ a do
* ctor.*communiter recipi Gemin.cons.127. in fin. ad quod allegat Io. Andr.Archi & Rot. Boer.decis.308.nu.1.Calder.in c.mandatum nu. 15. de rescr. Petr.Anchar.in c.ad audientiam 2.nu.1.de rescr. Ant.de Burg. in c.cæterũ nu.151.de rescr.Petr.Gregor.
* Sintag.iur.lib.17.c.17.nu.16.& ita* cõmuniter practicari attestatur Arnalph. Rux. de iur.reg.priuileg.4.nu.15.
2 Ratio est quia per collationem † & ac-
* ceptationẽ ex* cõmuni ille cui confertur, consequitur ius in rem.cap.vlt.de concess. præb.lib.6. cap. si tibi absenti de præb. in 6.Put.decis.90. nu.4.lib.1. Rebuff. in reg. de iur.quæsit.non toll.gloss.6. nu.38.in fin.
3 ac † titulũ beneficij vt est* cõis opinio de
* qua late Sarn.de nõ iudi.iux. form. suppl. q.1.qui sufficit ad renunciãdum etiam in fauorem vt dictum est supra, namque possessio ad hoc nõ attenditur vt ex pluribus iuribus resoluit Boer.decis.24. nu. 8. † ius* 4
enim consistit in literis sine quibus prohibitum est capere pössessionem † ex consti- 5
tutione Iulij III.33.incip.sanctissimus sub pœna inhabilitatis & restitutionis fructuũ.

Ideo renuncians † expresse literis vide- 6
tur renunciare beneficio Ita Cald. post alios in c.mandatũ nu.14.de rescr. Maiol. de irregul.lib.3.cap.6.nu.12.subdit Cald.
d.cap.mandatum nu.16.quod † literis non vi- 7
detur renunciatum si quis eis non vtatur per annum,sicuti neq; per traditionem factam superiori subijciẽdo se misericordiæ ipsius Maiol.d.lib.3.de irreg.cap.6.in fin.† 8
nec per reuerentiæ exhibitionem aut obedientiæ prestationem Ant.de Butr.in cap. 3.num. 1. de his quæ fiunt a maior. part. cap.quem admodum † superiores prælati 9
absoluendo subditos a prælatura non videntur per hoc renunciare prælaturæ cap. lectæ de renunc. vbi Ant. de Butr. & Abb. quos vide.

VIGESIMAESEPTIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Promissus de præbenda sub conditione non potest illam renunciare pendente conditione.*
2 *Hæreditas ante conditionem impletam non potest renunciari.*
3 *Resignatio beneficij habet conditionem si fuerit facta publicatio.*
4 *Beneficium resignatum potest renunciari etiam ante publicationem.*
5 *Ius quæritur per signaturam Papæ.*
6 *Gratia si neutri non suffragatur ante publicationem.*
7 *Gratia si neutri capit beneficium vacans.*
8 *Expectans,& acceptans possunt resignare:*
9 *Potest fieri resignatio ante publicationem etiam si esset in fine.*

Igesimoseptimo Quæro An beneficium possit resignari antequam sit facta publicatio? præsuppone fuisse resignatũ beneficium N. qui vigore huiusmodi sesignationis capit possessionem non autem ad huc publicauit, vt tenetur ex regulis Cancellariæ,ac etiam ex constitutionibus Pij V.& Gregorij XIII. an possit resignari huiusmodi beneficium?

Videtur quod non ex doctrina Cin. quam refert & sequitur Alex. in l. 1s. qui hæres

hæres nu. 5. ff. de acquir. hæred. vbi vult
1 quod si fuerit prouisum† alicui de præbenda sub aliqua conditione quod pendente tali conditione non potest prouisus renunciare præbendæ idque Cin. & Alex. deducunt ex illo tex. dum eliciunt hæreditatē
2 delatam sub conditione † non posse renunciari pendente conditione, ita in casu nostro cum resignatarius teneatur publicare
3 alias amittit ius ergo antequā † ius suum sit resolutum nō potest resignare quia erat beneficium futurum resignatario sub conditione si publicaret vt in terminis scribit Roman. cons. 433. sub nu. 9.

His tamen non obstantibus contraria
4 opinio est verior & ab omnibus* recepta† vt beneficium resignatum possit resignari ante factam publicationem a resignatario ita fuit resolutum in vna * Toletan. præstimonii corā Sarn. teste Crescen. decis. 227. lib. 1. in manuscr.

5 Ratio est quia ius quæritur † per resignationem admissam & signatam a superiore vt est * communis opin. de qua per Sarn. in 1. q. reg. de non iudic. iux. form. supp. & in quæst. 31. 1. & 2. col. reg. de infir. resign. nec pendet a conditione si publicauit vt in specie tradit Moedan. decis. 348. fuit, &c. in tit. de pręben. Card. Paris. cons. 114. nu. 5. vol. 4. licet in euentum in quem nō publicauerit resoluatur, vt optime declarat Card. Paris. dict. cons. 114. num. 5. cum sequen.

Hinc ante factam publicationem si beneficium fuerit impetratum † per gratiam 6
si neutri licet non fuerit postea facta publicatio nihilominus nō valet huiusmodi impetratio cum ante publicationem ius esset pure quæsitum Ita fuit tentum in * Rota die 3. Februarii 1540. coram D. Ioanne Paulo. teste Moedan. d. decis. 348. fuit dubium sub tit. de pręben. de qua etiā decis. attestatur Orat. Mandos. in addict. ad Roman. d. cons. 433. in verbo sub conditione sub. num. 9. gratia enim si neutri capit beneficium† vacans & non vacaturum 7
vt dicetur infra.

Hinc acceptans & obtinens † sibi prouideri vigore expectatiue potest cedere 8
ius in beneficio acceptato competens ante cursum trium mensium datorum ad publicandum Cassad. decis. 27. super reg. vbi late. Et hæc opinio probatur in Constitutione fel. record. Gregorii XIII. de publicandis resignationibus, vbi arctat ne dum primum resignatarium, sed etiam secundum & tertium ad publicandum resignationes vt latius infra dicetur.

Non obstant in contrariū allegata quia illud cons. Roman. quatenus dicit ius esse sub conditione reprobatur a Rot. vt tradit Moedan. dict. decis. ac etiam Mandos. in addict. ad illud cons.

Amplia procederet† etiam si esset in fine 9
termini dati ad publicādum, ita Cassad. dict. decis. 27. tenuit palatium super reg. Cancell. ex rationibus per ipsum allegatis. & est communis * opinio. *

Finis Secundi Libri.

FLAMINII PARISII PONTIFICII CAESAREIQ. IVRIS CONSVLTISSIMI

DE RESIGNATIONE BENEFICIORVM.

LIBER TERTIVS.

PRIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

64 In

64 In prouisione secundi beneficij incompatibilis solet dari clausula vt primum infra duos menses libere dimittatur.
65 Apposita huiusmodi clausula non potest fieri resignatio in fauorem neque cum aliqua reseruatione.
66 Per promotionem ad Cardinalatum vacant priora beneficia ipso iure.
67 Summus Pont. in omnibus promotionibus concedit retentionem Cardinalibus.
68 Cardinales laborant pro Ecclesia vniuersali.
69 Cardinales sunt latus Papæ.
70 Cardinalium officium est assistere Papæ.
71 Cardinales appellantur fratres Papæ.
72 Canonici cum Episcopo faciunt vnum corpus.
73 Cardinalatus cum Episcopatu est incompatibilis.
74 Cardinales habentur pro residentibus.
75 Promotus ad Episcopatum non potest renuntiare beneficium ante obtentum.
76 Per assecutionem Episcopatus vacant beneficia.
77 Quæ debeant concurrere vt vacent beneficia promoti.
78 Beneficia promoti statim conferuntur.
79 Amissa ipso iure non possunt donari.
80 Qui nullum ius habet non potest renunciare.
81 Beneficia promoti ad Episcopatus possunt conferri non expectata sententia.
82 In foro conscientiæ quis tenetur ad penam in qua fuit condemnatus.
83 Promouendi non possunt renunciare.
84 Papa solet concedere retentionem promotis ad Episcopatum.
85 In retentione expediuntur literæ.
86 Retentio est iuris antiqui reseruatio.
87 Dispēsatione potest quis obtinere plura beneficia.
88 Summus Pontifex potest concedere retentionem.
09. Per promotionem ad Ecclesias existentes apud infideles non vacant priora beneficia.
90 Quis non tenetur ad diligentiam cum nihil operatur.
91 Primum curatum non perditur nisi fuerit capta pacifica possessio secundi.
92 Promotus apud infideles nihil consequitur præter dignitatem.
93 Duo beneficia curata simul sunt incompatibilia.
94 Potest quis habere duo beneficia quorum vnum est curatum habitu aliud actum.
95 Promotus ad Abbatiam non potest renunciare.
96 Beneficia promoti in Abbatem vacant ante benedictionem.
97 Episcopatus & Abbatia equiparantur.
98 Abbatia est ex maioribus dignitatibus.
99 Abbatia secularis equiparatur regularibus.
100 Prior regularis non potest renunciare.
101 Prior equiparatur Abbati.
102 Prioratus est principalis prælatura in Ecclesia regulari.
103 Habens personatum non potest renunciare priora si consequatur secundum.
104 Archidiaconus & Decanus non possunt renuntiare post obtentam aliam dignitatem.
105 Duæ dignitates sunt inter se incompatibiles.
106 Canonicus non potest renunciare primum, si consequatur secundum.
107 Incompatibile est habere duos Canonicatus in eadem Ecclesia.
108 Habens personatum si consequatur curatum non potest renunciare personatum.
109 Obtinens beneficium curatum si consequatur pacificam possessionem secundi non potest renunciare primum.
110 Duæ parochiales in commendam sunt incompatibiles.
111 Commenda perpetua est titulus canonicus.
112 Commendatarij perpetui faciunt fructus suos.
113 In dubio commenda perpetua præsumitur.
114 Dispositio cap. De multa de præb. habet locum in commendis.
115 Per adeptionem secundæ vicaria vacat prima.
116 Duæ Vicaria perpetuæ sūt inter se incōpatibiles.
117 Vicarius perpetuus dicitur habere titulum.
118 Vicarius perpetuus non potest resignare Vicariā post adeptionem secundi curati.
119 Ratione vnionis possunt ab vno plura beneficia obtineri.
120 Annexum non facit incompatibile.
121 Obtinens beneficium simplex in aliqua Ecclesia illud non potest resignare per adeptionē secundi.
122 Sub eodem tecto plura beneficia obtineri non possunt.
123 Episcopus non potest dispensare super incompatibilitate sub eodem tecto.
124 Non valet consuetudo vt quis possit obtinere plura beneficia sub eodem tecto.
125 Dispensatus ad duo beneficia non censetur dispensatus vt illa habeat in eadem Ecclesia.
126 Clausula motu proprio non tollit incompatibilitatem beneficiorum.
127 Clausula motu proprio non tollit defectum intentionis,
128 In eadem Ecclesia possunt obtineri duo beneficia dissimilia.
129 Vt vacet primum debet capi possessio pacifica secundi.
130 Pacifica possessio qua dicatur.
131 Verbum incontinenti quomodo interpretetur relinquitur arbitrio Iudicis.
132 Obtinens beneficium simplex residentiam requirens, si aliud simile consequatur primum non vacat ipso iure.
133 Et obtinenti datur optio vt eligat quod voluerit.
134 Non potest quis in diuersis Ecclesijs personaliter residere.
135 Non faciens residentiam priuatur ipso iure.
136 Primum præstimonium non vacat per adeptionem secundi.
137 Præstimonia dantur in titulum beneficij.
138 Habens beneficium sufficiens ad commodam sustentationē potest ex vsu alia beneficia habere.
139 Magna multitudo beneficiorum est incōpatibilis.
140 Præstimonia sunt beneficia Ecclesiæ.
141 Multa beneficia possunt haberi quando sunt modici valoris.
142 Decē aut octo beneficia dicitur magna multitudo.
143 Iudicis arbitrio relinquitur quæ dicatur magna multitudo beneficiorum.

144 Indi-

144 *Iudicis arbitrio relinquitur quæ dicatur magnitudo.*
145 *Iudicis arbitrio relinquitur quod certa lege non reperitur diffinitum.*
146 *Habens dignitatem si consequatur canonicatum non priuatur ipso iure.*
147 *Canonicus factus canoniens in alia Ecclesia non perdit primum ipso iure.*
148 *Dispositio cap. De multa de præb. est pænalis.*
149 *In litteris in forma dignum si Ordinarius non cõferat prouisus non potest capere possessionem.*
150 *Nemo potest perdere quod non habet.*
151 *Priuatus beneficijs non potest renunciare.*

Rimo Quæro qui possint beneficia resignare? regula * est affirmatiua omnes † posse resignare eorum beneficia vt colligitur ex Io. Andr. in Rubr. de renunciat. num. 4. Rot. decis. 26. in fin. de procur. in antiq. & decis. 31. num. 4. de re iudic. eod. lib. Boer. decis. 205. num. 4. & decis. 308. Bal. in cap. cum omnes nu. 24. de constitut. Ant. de Burg. in cap. ex parte num. 22. de rescrip. Roffiniac. de benef. c. 14. num. 43. Io. de Grass. de rescrip. apost. num. 88. Lambert. de iur. patronat. 2. art. quæst. 9. prin. p. 1. primi lib. nu. 40. doctor. * omnes in cap. quod in dubiis & cap. Admonet de renunc.

Et hæc conclusio Ampliatur procedere
2 ne dum in priuatis, sed etiam † in habentibus dignitatem quantumuis maximam; nam Episcopus, Cardinalis, ac etiam Papa, possunt resignare cap. 1. de renunciat. lib. 6. & ibi communiter * DD. vt late supra comprobauimus. in lib. 2. quæst. 1. Et hac sumpta occasione nõ omittam vnum dubium quod alias contigit; Nam N. Car
3 dinalis volebat † resignare quandam Abbatiam in fauorem Petri fuit signata supplicatio, & postea mortuus est summ. Pontifex Et ad apicem Pontificatus assumptus est dict. N. Cardinalis dubitabatur An resignatio sortiatur effectũ? ego distinguebam quod aut est præstitus consensus formalis, & tunc resignatio sortitur effectum, namque possunt expediri literæ: aut consensus nõ est præstitus, & hoc casu litere nõ possunt expediri nisi voluerit summ. Pontifex qui potest illud beneficium sicut alia quæ habebat conferre: cum commu-
4 nis * sit conclusio per † assumptionem ad Papatus vacare omnia beneficia assumpti vt tradit nota. Collectan. in cap. vlt. in fin. de concess. præben. Sam. quem refert. & sequitur Alfons. Hoied. de incõpatibilitate beneficiorum p. 1. c. 1. num. 10. in fin. Hieronim. Gabriell. cõs. 200. nn. 12. lib. 2. Egregie Anastas. Germon. de indult. §. si vero illa num. 34. sicuti per assecutionem † 5
Episcopatus vacat quodcumq; ecclesiasticũ beneficium assumpti cap. cum in cunctis §. cum vero de elect. vbi gloss. Innoc. Ant. de Butr. Abb. Anchar. Dec. & * communiter prout de communi attestatur Hoied. dict. tract. p. 1. cap. 4. nu. 1. & quia diximus * communem esse conclusionem vacare beneficia per assumptionem ad apicem Pontificatus; dubitatur an per dictã assumptionem extinguãtur † pensiones & 6
reseruationes fructuum, quas dum erat Cardinalis percipiebat vigore reseruationis eius fauore auctoritate apostolica factæ? Hoc dubium pluries euenit & de eo vidi dubitari, nam quidam dicebant negatiue cũ Papa † sit solutus legibus l. prin 7
ceps ff. de legib. Felin. & Dec. late in cap. primo de constit. Archar. cons. 290. Bert. tract. de episc. lib. 4. q. 16. Ergo legibus non comprehenditur, nã vt dicit Bal. in cap. primo circa fin. tit. de alien. feudi quod ex quo Deus Papæ leges subiecit, eius celsitudini nulla lex imponi potest.

In contrarium tamen se habet veritas vt per assumptionem ad Papatus extinguantur etiam pensiones & reseruationes fructuum secundum quam opinionem consuluit Hieronim. Gabriell. dict. cons. 200. lib. 2. hoc idem voluit Alfons. Hoied. dic. par. prima de incompat. benef. cap. primo num. 11. vbi hoc extendit ad officia & dicit summam habere æquitatem, immo secundum Gabriell. dict. cons. num. 12. * vsus & consuetudo temporis immemorabilis, hanc opinionem approbauit. Et primo probatur quia si cum aliquis fit episcopus & munus consecrationis suscipit amittit † pensionem quam antea habe 8
bat Gig. de pens. q. 56. vbi dicit quod hãc opinionem amplectitur * curia Romana Alfons. Hoied. dict. p. 1. cap. 4. num. 4. & habetur in cõstitutione Iulij II. vt refert Put. inter decis. manuscr. tit. de pension. decis. 16. vbi ait conclusum fuisse * in Rota bullam Iulij II. qua cauetur indulta † retinen 9
di pensiones & beneficia concessa Episcopis non suffragari nisi literæ sint expeditæ, non comprehendere Episcopos titulares

10 res † tantum ecclesiarum quæ sunt in par-
* tibus infidelium,& ita semper * obseruatum fuit & obseruatur teste Gabriell. dict. consil.200. num.1. vbi etiam num. 2. dicit
* ita se habere * stilum inueteratum qui ius facit cap.literis de constit. ergo eo magis cum quis fit summus Pōtifex amittet pensiones & reseruationes fructuum : nam Pa
11 pa † est quoque Episcopus cap. in illis in fin.distinct.4.cap.vlt.distinct.21.cap.1. de constitut. in 6. & totam orbem habet pro diœcesi cap.cuncta per mundum 9. quæst. 3.Felin.in cap. graue,colu.2.de off.ordin.
12 & sicut† Episcopus est pater spiritualis omnium de sua diœcesi,ita Papa est pater spi
13 ritualis † omnium Christianorum Abb. in cap.vlt.colum.penult.de purgat.can.Dec. in cap. at si clerici num. 47. de Iudic. Gabriell.consil.187.num.11.lib.2.

Secundo quia pēsio eisdem modis amittitur quibus beneficium Gig. quæst.56.de pension.Gabriell. dict. consil. 187. num.11.
* lib.2.& ita consuetudine * & stilo esse receptum attestatur Gabriell. dicto consil. 200.num.4.

14 Tertio quia pensiones * † & reseruationes fructuum Cardinalibus reseruantur, vt suum gradum honorabilius sustinere
* possint & ita de * stilo exprimitur ī literis, quæ ratio prorsus cessat cum Cardinalis assumptus est ad summum Pontificatum cap.2.de præben lib.6.clemen.1. in fin. vt lit.pend.Abb.in cap.constitutus de præb. Corn.consil. 349.lib.1. Alex. consil.2.lib.1. Dec.consil.173.in principio.

Quarto quia inhonestum est,nec carens scandalo videre Papam tenere beneficia vel frui pensionibus & fructibus qnibus in minoribns fruebatur vt tradit Gabriell. dict.consil.200.num.10.& hac ratione dicebat Hoied.loco cit. hanc opinionem niti æquitate nā præbet exemplum alijs prælatis vt se abstineant a pluralitate benefi-
15 ciorum cum & summ. † Pontificatus sit ecclesiasticum beneficium Angel.de clau. in sua summ.tit. de benef. §. 1. Nec obstat ꝙ sit solutus legibus & illis non comprehendatur,quia quamuis non teneatur,tamen
16 secundū † leges viuere debet & nisi aliud exprimatur censetur vti iure communi l.
17 digna vox C. de legib. & Papa † astringi lege honestatis scribit Diuus Thom. 1. 2. quæst.96.artic.6.ac dictamine rationis cū
18 sit † animal rationale politicum & morta- le Curt.consil.63.colum.7. Bal.in l.2.col.8. C. de seruit. & aq. Hinc † Princeps con- 19
tractum ab eo factum reuocare non potest Bart. in dict. l. digna vox idem Bart. in l. quod semel ff. de decret.ab ordin.facien. Butr.consil.59.Gemin.consil.74.col.1. Abb. consil.94.colum. 3.lib.2. Corn.consil.70.nu. 11.lib.2.Barbat.consil.1.lib.1.Soccin. cōsil. 4.colu.2.lib.3.Et in cap. 1. de probat. plures responsiones dedi ad dict.l.princeps.

Declara tamen hanc conclusionem principalem dummodo illi habeant ius super beneficijs, nam si nullum † ius habent re- 20
signatio non potest fieri & facta est nulla vt colligitur ex decis.5.Rot.de re iudic. in antiquis. per Bisignett. Felin. in cap. in nostra coll. 37.versic. fallit quinto de rescrip. cum alijs vt per Boer. decis.205.nu. 8.vers.item secus Roffiniac.de benef.cap. 20.num.7.Lancelott. de actent.cap.5.nu. 34. communis * opinio secundum quam *
fuit resolutum pluries * in Rot. & nouissi- *
me in vna * Compostellana parochialis *
die Veneris 24.Februarij 1584. coram R. P.D. Blanchetto & tradit Ant. August. decis.17.lib.1.Put.dec.266.lib.1.Rebuff. consil. 64. & quotidie * practicatur. *

Ex quo primo infertur quod † priuatus 21
beneficijs ipso iure non potest illa beneficia resignare in fauorē alicuius Rot.decis. 5. de re iudic. in antiquior. per Bisignett. Felin.in cap. in nostra num. 37. vers. fallit quinto de rescrip.Prob.in addic.ad Ioan. Monach.in cap.præsenti num.16. & num. 24.de off.deleg.lib.6.Boer. decis.205. nu. 8.versic. item secus Ant.de Butr. consil.43. incip.agredior Ant.de Burg.in cap. Canonum num.310.de constit. Gamm. de auct. leg. a later. lib. 10. de dispens. num. 340. Rebuff. consil.64. nu.4. Gabriel. consil.196. num.11. lib.1. Nauarr. consil.1. de rescrip. in principio & est communis * omnium do *
ctorum sententia.

Et ratio est † quia quoties beneficium 22
amittitur ipso iure nullum ius remanet beneficiario vt * communiter est receptum *
Tiraquell. in l. si vnquam uerbo reuertatur nnm.446. cum sequen.C. de reuocan. donat. Accedit quia ea quæ ipso † iure 23
sunt amissa non possunt alienari etiam si nō præcesserit sententia declaratoria Cin. & Bal. in Authent. incestas C. de Incest. nupt. Io.'Andr. Anchar. Gemin. Franc.in cap. secūdum post principium de hæretic. lib.6.

lib.6. Anchar. in cap.2.not.6.de præscrip.
eodem lib. Barbat.conſ.vlt. colum. 3. lib.
3.Rebuff.ſuper concord.rubr.de mandat.
Apoſtoli.§.ſtatuimus verſ. quæro.

24 Vnde ſimoniacus † non poteſt reſigna-
re ſuum beneficium in fauorem vt reſpon-
dit Rebuff.conſ.64. num.4. cum ſit priua-
tus ipſo iure Card. Pariſ. conſ.15.nu. 13.
& conſ.29.num.14.& conſ.30.nu. 15. vol.
4.Boer. deciſ.117. circa medium Sarn. de
trien. quæſt. 12. Menoch. de recup. poſſ.
rem.1.num.137.& 336. Franc. de March.
25 quæſt.497.num.13.quid in alijs † benefi-
cijs in quibus non commiſit ſimoniam vi-
de Rebuff.dict.conſ.64.

26 Neque etiam † poterit ad fauorem reſi
gnare ſua beneficia offendens S. R. Eccl.
Cardinales, cũ ſit priuatus ipſo iure cap.
felicis vbi gloſſ.in verb.diſponant. de hæ-
retic.lib.6.Alfonſ.Hoied.de incompat.be
nef. p.1.cap.penult.ſub num.100.Idemq;
27 erit in † falſificante literas apoſtolicas qui
etiam eſt priuatus ipſo iure cap. ad falſa-
* riorum de crimin.falſ.vbi gl.Abb. & alij *
omnes Rebuff.in prax.de mod. amittendi
benefic.nu.43.declarat Menoch. d. reme.
primo num.345.cum ſequen. Ac etiam in
beneficiato conſtituto in minoribus ordi-
28 nibus † contrahenti matrimonium, nam
* eſt priuatus ipſo iure vt eſt * communis te
ſte Clar.lib.5.recept.ſentent.§.vlt.q.73.

Neque etiam poteſt reſignare in fauo-
29 rem qui obtinuit beneficium † curarum &
non ſe fecit promoueri intra annum Boer.
deciſ.205.num.8.Caſſad. deciſ.27. tenuit
Palatium ſuper reg.Cãcell. & deciſ.4.nu.
4.loc. Oldrad.conſ.202.Lancelott. de at-
tent.cap.5.num.12. Roffiniac. de benefic.
cap.20.nu.7.Nauarr.dict.conſ.1.in princi
* pio eſt communis * doctor. ſententia cum
30 ſit † ipſo iure priuatus c. licet Canon de
elect.in 6.vbi Io.Monach.Pet.de Anchar.
* Gemin. & alii * omnes, Idemque erit in †
31 hæretico Lancelott.de attent.cap.5.num.
32 34.quia ipſo iure eſt † priuatus beneficijs
cap.ad abolendam §.primo de hæret. vbi
* hoc notant gloſſ.Abb.Archidiac. & alii *
communiter cap. cum non ab homine de
iudic. Diaz. in verb. hæreticus Rebuff. in
prax. tit. de mod. amitt. benef. num. 5. &
num.27. Ripa in l.naturaliter §. nihil com
mune num. 88. ff. de acquir.poſſeſſ. & eſt
communis * omnium ſanctorum patrum
ſententia vt dicit Pighius de Eccl. hierar.
cap.8.quã refert Simanc. de hæretic. cap.
45. num. 8. de communi etiam atteſtatur *
Clar.lib.5.recept.ſenten. §. hæreſis verſic.
item clericus: & ob id horum beneficia
poſſunt a quocumque impetrari etiam an
te ſententiam gloſſ.in cap. commiſſam de
elect.lib.6. Card. in clemen. prima quæſt.
8. vt lit. penden. Prob.in cap. Alma num.
8.de ſenten.excommun.Card.Pariſ.conſ.
112. volum. 4. Card. Paleott. deciſ. 246.
alias 375.Mutinen. Cappellania vbi atte
ſtatur ita fuiſſe * concluſum in illa cauſa *
die 16.Iunij Achill. deciſ.161. hæreticus
in fin. vbi dicit quod † beneficia hæretici 33
ante declaratoriam poſſunt conferri ad
quod vide Minſing. ſingul. obſeru. cent.2.
deciſ.43.Burſat.conſ.14.num.18. lib. pri-
mo, immo non ſolum hæretici ſunt priuati
ipſo iure † ſed etiam filij eorum Io.And.in 34
cap.vt commiſſi colum.2.& ibi Gemin. in
§.vt priuandi de hæretic. lib.6.Card.Ale-
xand.in cap. ſatis peruerſum diſtinct. 56.
Imol.in l.in inſulam in principio ff.ſol.ma
trim. communis * opinio de qua teſtatur *
Io. Lup.in tract.de regn.Nauarr.in 5.part.
quæſt.8.quem refert Couarr.lib.2. variar.
reſolut.cap.4. ſub num. 4. Alfonſ. Hoied.
dict.tract.p.1.cap.penult.num.100. ſi nati
ſunt poſt commiſſum delictum per patres,
nam hi abſque dubio † non poſſunt poſſi- 35
dere beneficia vt fuit reſolutum * in Cap- *
pell.Tholoſ.teſte Aufrer.deciſ.120. Clar.
in dict.§.hęreſis verſic.quæro Alciat.conſ. *
467.num.7. Simanc. de hæretic. cap.29.
nu. 3. idemq; erit in ſciſmaticis † qui ſunt 36
ipſo iure priuati cap.nos cõſuetudine 12.
diſtin.cap.quia diligẽtia de elect. Rebuff. *
de mod.amitten.benefic.num.29.in prax.
ſciſmaticus † enim dicitur hæreticus cap. 37
inter 24. quæſt.3. Ioan. Andr. in Rubr. de
ſciſmat. Et tandem idem erit dicendum in
alijs omnibus, qui ſunt priuati ipſo iure
iuxta declarationes ponendas infra.

Et hoc † etiam ſtante opinione quod re 38
quiratur declaratio iudicis iuxta magis
cõmunem ** opinionẽ, de qua per Burſat. **
conſ.14.num.18.19.21.& 25. volu. 1. vbi
plura adducit.

Secundo infertur † intruſos & alios ſi- 39
miles nõ habentes canonicum titulum &
ſic nullum ius habentes ad beneficia, quæ
detinent non poſſe renunciare in fauorem
vt colligitur ex Innoc. & Abb. in cap. niſi
de renun.intruſi enim nullum † habere ti- 40
tulum

tulum probat D. meus Card. Paris. consil. 47. num. 32. volum. 4. & habetur in direct. elect. p. 2. cap. 8. num. 2. & fuit pluries * resolutum in Rota. & hoc procedit etiam si intrusus diu possedit beneficium pacifice,
41 nam cum non habeat canonicum † titulum, licet diu pacifice possederit illud, non tamen potest renunciare in fauorem alicuius ita Calder. cons. 9. de rer. permut.
42 vbi loquitur † de permutatione, vt nō possit permutare, vnde idem erit in renunciatione in fauorem propter identitatem rationis Boer. decis. 205. num. 6. & est * communis opinio: nam ex quo ius non habet non potest in alium transferre cap. Daybertum 1. quæst. 7. cap. quod autem
43 de iur. patron. longa enim † detentio beneficij non iustificat titulum alias inualidum cap. dilecto de præbend. cap. 3. de Instit. reg. prima de regul. iur. lib. 6. c. causa & cap. accedentes & ibi Abb. & Felin. de præscrip. Ioan. Andr. in cap. 2. per illum tex. de prœb. lib. 6. Rebuff. de pacif. possess. num. 172. secundum paruam impressio-
44 nem. Hinc inhabilitas † præscribi non potest cap. cū causam & ibi Anchar. de elect.
45 Hinc ex diuturnitate temporis † non nascitur titulus in beneficialibus & spiritualibus Bal. per illum tex. in cap. ex parte 1. colum. prima de testibus & est * communis opinio omnium doct. licet faciat præsumere legitimam institutionem, Ant. de Butr. Abb. Felin. & alij * omnes in cap. illud de præsumpt. Boer. decis. 124. num. 14.
46 Intrusi enim sunt valde † odiosi, ideo condemnantur ad fructus a die motæ litis vt fuit resolutum * in vna Ispalen. fructuum 15. Ianuarij 1552. coram Reuman. teste Caputaq. decis. 111. p. 2.

Declara tamen hanc illationem secun-
47 dam, nisi ius resignantis super beneficio † resignato fuisset canonizatum per sententiam & rem iudicatam Rotalem, nam hoc casu non potest dici illum non habere ius vt fuit resolutū * in vna Calaguritan. pensionis coram Card. S. Crucis die 1. Aprilis 1552. teste Caputaq. decis. 300. p. 2.

Tertio infertur quod si resignatio facta sit in fauorem N. laici cum expressione, quod esset clericus iste N. non potest resi-
48 gnare in fauorem alterius † quia cum non possit habere beneficia vt est communis * conclusio de qua infra dicetur resignatio facta in eius fauorem fuit nulla; & ipse nihil potest † dare alteri, cum non habeat: ita 49
Ant. August. decis. 18. lib. primo in manus. facit decis. Put. 266. lib. 1. Ita etiam in casu Ptolom. decis. 141. in vna * Imolen. parochialis: nam vicarius cū non haberet facultatem recipiendi resignationem illam recepit & de eo beneficio prouidit Titio, qui Titius resignauit in curia ad fauorem N. vtique iste N. habet ab eo titulum qui non habebat ius fuit tamen decisum esse restituendum si spoliatus, nam sufficit hoc pro titulo colorato 16. Ianuarij 1542.

Quarto infertur promotum ad secundum beneficium incompatibile † non pos- 50
se resignare primum vt scriptum reliquit Alfons. Hoied. in tract. de incompat. benefic. p. 1. cap. 13. num. 2. & * est communis opinio, nunc recepta * in praxi vt non possit resignare in fauorem.

Ratio est quia per promotionem ad secundum beneficium incompatibile † va- 51
cat ipso iure primum iux. decretū cū multa prouidentia confectum in Concil. Lateran. de quo in c. de multa de præb. ibi. *Præsenti decreto statuimus, vt quicumque receperit aliquod beneficium curam animarum habens anne xam si prius tale beneficium habebat, eo sit ipso iure priuatus & si forte illud retinere contenderit etiam alio spolietur, &c.* & ibi. *hoc idē in personatibus, &c.* & ibi gloss. & Abb. & communiter doctor. quod est innouatum per decretum Concil. Trident. cap. 4. sess. 7. de reformat. *Quicumque de cætero plura curata aut alias incompatibilia beneficia ecclesiastica, &c. contra formam sacrorum Canonum et præsertim constitutionis Innoc. III quæ incipit de multa recipere ac simul retinere præsumpserit beneficijs ipsis iuxta ipsius constitutionis dispositionem ipso iure etiam præsentis Canonis uigore priuatus existat.* & ex tex. in clem. gratiæ de rescript. cap. quia in tantum cap. ad hæc cap. propterea de præbend. execrabil. Io. 22. in tit. de præben. Diaz. in prax. crimin. canon. cap. 42. Duen. in regul. 71. Benedict. Capr. tract. regul. & fallen. reg. 90. nu. 22. communis * opinio teste Bursat. cons. 353. num. primo lib. 4. ergo non possunt renunciare qnia quæ ipso iure amissa sunt † non 52
possūt alienari Bal. in auth. incestas C. de incest. nupt. Collectan. in cap. in quibus colum. 1. de pœn. Dec. cons. 236. colum. 3. vers. venio igitur; & tamen † resignare est 54
donare & alienare Card. Paris. cons. 26. num. 58. & cons. 65. num. 57. volum. 3. cum alijs supra citatis. lib. 1. q. 1.

Comprobo quia nullum ius habens in benefi-

beneficio non potest renunciare, isti enim
promori ad incõpatibile cũ sint priuari ip
so iure, nullũ ius habent ꝙ pater ex effectu
priuarionis inductæ ipso iure, cũ dicta † be
neficia possint cõferti nulla lata sentenria,
nec citaro possessore, Abb. in c. accepta de
restit. spol. Ludouic. Bolognin. ĩ addict. ad
conl. 32. Io. Anan. Roman. cõs. 212. dub. 1.
cõm. * opin. teste Mãdos. in addict. ad Lap.
alleg. 16. lirer. A. de cõi eriã attestarur Al-
fons. Hoied. tract. de incompar. benef. c. 4.
55 nu. 7. † & deijci sua possessione inaudiri gl.
in c. felicis vbi Gemin. de pœn. lib. 6. Inno.
& Hostiens. in c. accepta de restit. spoliat.
Gemin. in c. vbi periculũ §. ꝓpterea in pe-
nult. nor. & ibi Franc. in 1. nor. de elect. lib.
6. Card. cons. 32. Ideoq; cõductores bono
56 rum † dictorũ beneficiorũ quæ vacant ipso
iure non renenrur soluere eisdem benefi-
ciarijs, sed debent soluere ei cui fructus va
cante beneficio debẽrur, prour resoluit Ti
raquell. in d. l. si vnquã vers. reuertatur nu.
57 365. Ideoq; † etiam parochiani dictorum
beneficiorũ possunt se subtrahere ab obe-
dientia præfarorũ bñficiatorũ, Petr. de An
char. in c. ad Apostolicæ in 20. not. per illũ
tex. de sent. & re iudic. lib. 6. vbi dicit hoc
didicisse a Lap. præceprore suo dum lege-
ret c. sæpe de restitut. spoliar.
58 Hinc raliter † priuari renẽtur in foro cõ-
scientiæ dimittere beneficium, Abb. in c.
extirpandæ §. vero colu. 8. vers. ex his dico
de præb. Felin. in c. 1. col. 13. de cõst. Ruin.
cons. 4. nu. 11. lib. 5. cõis * opinio reste Al-
fons. Hoied. d. tract. de incompar. benef. p.
1. c. 13. nu. 61. Et si de facto detinẽr tenẽtur
ad restirutionẽ fructuũ perceprorũ in foro
poli, vt est * cõmunis opinio quæ patet ex
adductis per Tiraquel. in dict. l. si vnquam
vers. reuertatur num. 291. & 292.
59 Hinc eriam † est ꝙ si quis agat petitorio
pro beneficio ꝙ ipso iure amisit per obten
tionem alterius incompatibilis repellitur
exceprione priuarionis ipso iure, Inno. in
c. inter dilectos vbi Abb. col. vlt. de excess.
prælat. Archid. in c. quo iure dist. 8. Cõpo-
stell. in c. ꝙ sicur de elect. Petr. de Anch. in
c. 1. col. vlt. de elect. lib. 6. & cõirer * doct.
60 Hinc etiam † est ꝙ si raliter promoti fue
rint spoliati beneficijs, quæ vacabãt ipso
iure, nõ sunt restituẽdi, Io. And. in addict.
ad Specul. tir. de restit. spol. Anr. de Butr. ĩ
c. literis eod. tit. Abb. in c. item cũ quis nu.
9. & 10. eod. tit. extr. Rot. decis. 3. eod. tit.
de restit. spoliat. in nou. quia † potest oppo 61
ni defectus proprietaris, Ant. Cors. regul.
spoliatus lim. 16. Rip. in l. naruralirer §. ni-
hil commune nu. 92. ff. de acquir. poss. Cra
uett. cons. 322. cõmunis * opinio, vt patet
ex adductis per Iacob. Menoch. in tract.
de recuperand. possess. remed. 1. num. 330.
Moedan. decis. 15. siue † fuerit spoliatus a 62
iudice, ꝙ non haber dubium; nam docto-
res cõiter * vno ore hoc volunr non esse re
stituendum, gloss. in c. in nomine Domini
dist. 23. Abb. in c. dilectus de rescr. Felin.
in cap. cum causa col. 1. de off. deleg. cap.
alijs adductis ꝑ Ant. Gabriel. lib. cõmun.
conclus. rir. de restitur. spoliat. concl. 1. nu.
108. siue etiam fuerit spoliatus † a priuaro 63
auctorirate ramẽ Iudicis, Innocen. in cum
super hoc colum. penult. de renunc. Dec.
cons. 191. colum. penult. siue ab alio ha-
benre aliquale ius Oldrad. cons. 214. cum
alijs, vr per Gabriel. dict. tir. de restir. spo-
liat. num. 94. cum sequen.
Solet tamen † in prouisione secundi be- 64
neficij incõparibilis dari retentio cũ clau-
sula hac, volumus autem quod rale benfi-
cium in manibus nostris infra duos mẽses
a die habitæ possessionis vel qua per te ste
terir quo minus illam assequaris dimirre-
re omnino tenearis, alioquin tam primum
quam secundum vacet: & hodie in d. clau-
sula apponirur vr libere dimittanr: vnde † 65
non possunt resignare in fauorem, neque
etiã cum aliqua reseruarione pẽsionis aut
fructuũ vr antea fiebar rẽpore fel. record.
Gregorij XIII. & ira quoridie practicatur.
Ex quo primo deducitur ꝙ promotus ad
dignirate Cardinalatus non porest renun
ciare in fauorẽ dignirates & beneficia cu-
rara quæ prius obrinebat, nã vacanr ipso
iure † per promotionem vt resoluit Abb. in 66
cap. ecclesia vestra il 2. nu. 3. de elect. Al-
fons. Hoied. in tract. de incomp. benef. p. 1.
cap. 2. nu. 15. fuit renrum * in vna Brixien.
Priorarus 9. Aprilis 1546. coram Illustriss.
Card. S. Crucis teste Pur. decis. 438. p. 2.
Quamuis † summ. Pontifex fere in om- 67
nibus promorionibus concedat retentio-
nem obrentorũ promoris ad Cardinalarũ
vt parer ex decis. Pur. 430. in prĩn. lib. ã. ac
sexcentis in locis, idq; cõsuerudine * indu
ctũ esse colligirur ex his quæ scribit Perr.
Andr. Gamm. in tract. de auct. legar. a lar.
lib. 5. nu. 230. ꝙ optima ratione fieri existi-
mo. s. pro solicitudine † & opera quã na- 68

N uant

uant in cura totius Ecclesiæ vniuersalis,
Præpos. in c.quamquã nu.12.2.q.7.nam
69 sunt† latus Papæ,Hostien.in c.excom.n.3.
de off.leg.Idẽ Hostiens.in c.dilectus nu.2.
de præb.& in c.ex gestis nu.3.de cler. non
70 resident.eorum.n. † officium est assistere &
consulere Romano Pontifici illumq; adiu
uare in officio sacerdotali Archid.in c.vbi
periculũ nu.4.de elect.lib.6.Card.in clem.
ne Romani §.porro.nu.2.de elect. Barbat.
71 de Card.p.1.q.12.nu.1.& ob id † appellã
tur fratres ipsius Papæ,Hostiens.in c. ad li
berandam num.3.de iud.& faciunt vnum
72 corpus cum Papa sicuti † canonici cũ Epi
scopo Hostiens. in c. antiqua de priuileg.
Archid. in c. cũ redẽptor & in c. Abbatib.
12.q.7.Roman.cons.418.& hac ratione li
73 cet† Cardinalatus cũ Episcopatu sit incõ-
patibilis,vt tenuit Abb.in c.bonæ memo-
riæ el 1.nu.6.de postul.prælat.& in d.c. ec
clesia vestra el 2.n.3.de elect.Felin.in c.ad
aures nu.11.de rescrip.& in c.℘ super his,
de fide instrument.Sarn. in proœm. regul.
Cancell.Domin.Sot.quem refert & sequi
tur Alfons.Hoied.in d.tract.de incompat.
benef. p.1.c.2.vbi dat rationes;nihilomi-
nus videmus consuetudine * receptũ esse
contrarium, de qua attestatur Gamm. de
auctot.leg.lib.5.nu.230.& videmus expe-
rientia ℘ summ. Pontifex tolerat Episco-
patus Cardinalibus,quia cum assumant
74 partem diei & æstus,habẽtur† pro residen
tibus in Episcopatibus, & faciunt fructus
suos,Oldrad.cons.48.Martin. laoden. de
Card.q.5. Barbat. de præstan. Cardin. q.
12. Gondisal. de orig. & dignit. Cardin.
de quibus latissime Illustriss. Cardinalis
Albanus in suo tract.de Cardinal.

75 Ex quo secũdo deducitur† ℘ promotus
ad Episcopatum non potest renunciare in
fauorẽ beneficia quæ obtinebat ante pro-
motionẽ vt resoluit Alfons.Hoied.d.tract.
de incõpat.benef.p.1.c.4.nu.11.Rebuff.in
concord.tit.de mand.apostol.§.vlt.

76 Ratio est quia per assecutionẽ† Episco
patus vacat quodcumq; ecclesiasticũ be-
neficium per promotum antea obtentum,
vt probat tex.in c.cum in cunctis §. cũ ve-
ro de elect.& ibi gloss.in verb.ad quem,
Innocen. Hostiens. Abb.Anchar. Dec.&*
cõiter doctores omnes prout de cõi atte-
statur Alfons.Hoied.d.cap.4.in princ.quę
vacatio fit ipso iure Cald.cõs.1.de trãslat.
prælat.Oldrad.cons.14.incip.cum quæri-
tur Hostiens.in summ.de elect.§.quo tem-
pore vers.quid autem Abb.in d.§. cum ve
ro num.3.Pauin. de off.& potest.cap.sede
vacan.q.9.p.2.Gig.de pens.q.56.num.4.
quatuor † concurrentibus de iure,scilicet 77
prouisio, confirmatio,consecratio,& ade-
ptio possessionis,vt in d.§.cũ vero, vbi hoc
notant Butr.Cardin.Abbas,Dec.&* com-
muniter Roman.cons.335.col.1.Rebuff.in
concordant.in tit.de mandat. Apostolico
§.statuimus tit.ecclesias Chated. de stylo
tamen * curiæ tentum est,vt statim quod
per Papã aliquis promotus est ad episco-
patũ, beneficia ipsius possint cõferri tam-
quam vacantia non expectata consecra-
tione,Abb.& Dec.in dict.§. cum vero,Io.
Andr.in clemen.1.gloss.in verb.collocato
vt lit.pend.Cassador.decis.2.de constitut.
de stylo * attestatur Mandos.in regul. de
benef.vacant.per promot.q.4.n.4.Ferrett.
cons.53.nu.6. Hoied.d.c.4. nu.14. vbi etiã
dicit quod licet dicta beneficia † promoti 78
statim conferantur,vere tamen vacare nõ
dicũtur nisi adepta possessione, prout fuit
tentum in vna * Panormitan. beneficiorũ
coram D.Accorambono 9. Ianuarij 1548.
teste Mandos.loco citat.& in alia Aretin.*
& Senen.23.Iunij 1553.coram Decano te
ste Caputaquen.decis. 401.p. 2. vbi dicit
num. 3. iuxta stylum & consuetudinem *
Romanæ curiæ post adeptam possessionẽ,
Et ideo de stylo* decernuntur vacare be-
neficia promoti & conferuntur vt deducit
excelẽtiss. D.Anastas.Germon in tract.de
indultis §. si vero num. 27. fol. 146. & de
hoc stylo attestatur Mãdos. reg. prima Cã
cellariæ quæst.15.num.3.Io.And.in clem.
prima vt lit.penden.Cardin.vers.5.num.6.
Roman.341.num.17.& fuit dictum in vna
Placen.pensionis coram Illustriss. Cardin.
Aldobrãdino.& non solũ beneficia vacãt
per promotionem ad Episc.sed etiã pẽsio,
si nõ habetur retentio:ita seruari in curia*
Romana attestatur Gig.de pens.q.56.ha-
betur per Caputaq.decis.303.p.2.& 304.
& 400.& 401.eadem p.2. est cõis*. omniũ
sententia sæpius recepta* in Rot. teste Ca
putaq. d.dec.401, cũ ergo beneficia pro-
motorũ vt supra vacent ipso iure,sequitur
nõ posse renũciari,quia quę ipso iure sunt
amissa † non possunt alienari,Bal.in auth,
incestus,C.de incest.nupt.Collectan.in c. 79
i quibusdã col.1.de pęnis.Pet.de Anchar,
in c.2.not.6.de præscr.in 6.Barbat.cõs.vlt.
col.

col.3.lib.1.Dec.conf.236.col. 3. vers. ve-
nio igitur, Aretin. in l.si quis post accusa-
tionem col.2.ff.de testam.Franc.in c. cum
secundum post princip. de hæretic. lib. 6.
& renunciare est alienare & donare, Alex.
cons.22.num.7.lib.1.Card.Paris.cons.26.
nu. 58.& cons.65.num.57.vol.3. Roland.
a Val.cons. 64.num. 20. volum.2.

80 Accedat ad cõprobationem † quia qui
nullum ius habet in beneficio non potest
illud renunciare vt cõiter* volũt doctores
& scripsi supra.sed promotus ad Episco-
patum nullum ius habet ad beneficia ob-
tenta ante promotionem, cum per dictam
promotionem vacent ipso iure, Calderin.
cons.1.de translat.prælat.cum hunc effe-
ctum operetur priuatio inducta ipso iure,
communiter * Doctores per illum tex. in
cap.de multa de præbend. Tiraquell. in l.
si vnquam verb.reuertatur num.446.C.de
reuocan. donat.

Hinc dicta beneficia promoti ad Episc.
81 possunt conferri non expectata † sententia
declaratoria nec minus citato possessore,
Bal.in d.c.cum in cunctis in princ. per illũ
tex.de elect.& in cap.2.de feud. sine culp.
amitt.& cons.133. ad fin. lib.4. Abb. in c.
accepta de restit.spoliat.Card.in clem. 1.
in 15.not. de pœn. Gemin. post gloss.in c.
fundamenta de elect.lib.6.cõis * opin.te-
ste Mandos. in addict. ad Lap. alleg. 16.
Ideo tenetur Episcopus in foro cõscientię
dimittere beneficia antea obtenta & si de
facto obtinet tenetur ad restitutionem fru
ctuum in eodem foro poli vt est * commu-
nis vera sententia de qua Tiraquell. in d.
l.si vnquã vers.reuertatur nu. 291. & 292.
cum sequen. C. de reuocan. donat. sicuti
contigit in alijs qui priuantur ipso iure,
Abb.in c.1.col.3.& ibi Felin.de constitur.
Idem Abb. in cap.extirpandæ §. qui vero
de præben.Felin. in cap. inquisitionis col.
82 2.de accusat.nam † ad pœnã in qua quis
fuit condemnatus tenetur in foro cõscien-
tiæ D.Thom.2.2.quęst.62.art.3.Alfons.de
Castr.late de potest.leg.pœn.lib.7.cap.8.
quæst.10.& 11.Hinc fuit alias tentum* in
Rot.5.Iulij 1538. in vna Cracouien. De-
canatus coram Moedan. teste eodem in
recollect.manuscr.decis.15. fuit dubium,
quod per promotionem & translationem
amittitur ius & possessio ciuilis ac natu-
ralis beneficiorum obtentorum, & ideo
promotum translatum nõ posse agere spo-
lio. Et quicquid alias fuerit obseruatum,
hodie promoti ad chatedrales metropo-
litanas ecclesias non possunt renunciare,
immo neque promouendi † vt probatur in 83
regula 21. Cancellariæ Sixti Quinti.

*Item prædictus D.N.Papa voluit, decreuit, & ordi-
nauit quod quæcumque concessiones gratiæ & man-
data etiã motuproprio & cũ derogatione huius cõstitu
tionis, quæ ab eo pro quibusuis personis emanauerũt
de prouidendo eis, de quibusuis beneficijs vacaturis
per promotionẽ quorũcumque ad Ecclesiarum & mo-
nasteriorũ regimina si huiusmodi concessiones & man
data diẽ promotionis promouendorum ipsorum præces-
serint. Nec non quæcumque collationes, prouisiones,
& dispositiones pro tempore facienda de præmissis ac
quibusuis alijs beneficijs Ecclesiasticis, secularibus &
regularibus, quæ per promouendos vel assumendos
ad quascumque prælaturas inter illarum vacationis,
& huiusmodi promotionis, vel assumptionis tempora
simpliciter, vel ex causa permutationis vbicumque re
signari vel alias dimitti contigerit, eum inde secutis,
pro tempore sint cassæ, & irritæ nulliusque roboris vel
momenti.* de qua dicetur infra.

Limita primo nisi summ. Pontifex con-
cederet promotis retentionem iam ob-
tentorum, † quod Papa concedere solet, 84
vt patet ex his quæ scribunt Gig.tract.de
pens. quæst. 56. sub num. 4. vers. nisi sit a
Papa indultum, Rebuff.in sua prax. tit. de
dispens. de non residen. num. 77. Capu-
taquen.decis.303. p.2. Anastas. Germon.
de indult.§.si vero illa nu.36. fol.147. & † 85
literas expedire Put. decis. 327. par.1. &
quotidie nos * experimur., nam quando
Cardinalis proponit in consistorio secre-
to aliquem ad cathedralem vel metropo-
litan. post relatas qualitates ecclesiæ, ac
qualitates promoti supplicat pro expedi-
tione cum retentione compatibilium, si
summ. Pontifex concedit tunc Cardina-
lis scribit schedulã in qua testatur de cõ-
cessione, illamque mittit Vicecancellario
posteà fit expeditio cum clausula, vt per
Mandos. de regul. de benefic. vacan. per
promot. quæst. 4. num. 4. Alfons. Hoied.
dict.tract. de incompat. benefic. p. prima
cap. 4. sub num. 15. hoc enim casu ex di-
spensatione vt possit ea beneficia retine-
re ille habet ius, nam talis retentio est † 86
iuris antiqui reseruatio, Put. decis. 430.
num. 2. lib. 2. & faciunt quæ scribit Re-
buff. de dispens. ad plur. benefic. Caput.
decis.298. par. prima. Et ideo potest re-
nunciare, nam dispensatione † potest quis 87
habere plura beneficia ecclesiastica, glos.
in cap. quia in tantum de præbend. & in

cap. dudum el secondo de elect. specul. in titul. de dispensat. §. dicendum Lamber. tract. de iur. patron. p. 1. lib. 2. in 7. quæst. principali artic. 5. Petr. Duen. regul. 71. in
88 prima fallen. quia summus† Pōtifex absq; dubio potest illā concedere, Abb. & * communiter in cap. de multa de præb. Rebuff. loc. cit. Nauarr. in Manual. cap. 25. nu. 125. latissime de materia huius dispensationis Hoied. de incompar. benef. p. 2. c. 12. & vlt.

Secundo limitatur nō procedere in eis qui sunt promoti ad episcopatus existētes in partibus infideliū, qui vulgo nulla tenētes vocantur: namq; hi taliter promoti poterunt renūciare etiā beneficia antea obtē
89 ta† qnia per promotionem ad dictas ecclesias cathedrales vel metropolitanas existentes apud infideles non vacant priora beneficia, vt per promotionē ad alias: ita per plura resoluit Quintil. Mādos. in regul. Cancell. 26. de benef. vacant. per promot. q. 4. per totam, quem sequutus est Alfons. Hoied. d. tract. de incompat. benef. p. 1. c. 4. in fi. vers. sed his nō obstant, nouissime Anastas. Germon. de indult. §. si vero illa nu. 26. quorum sententiā tamquam verā & * cōmunē amplector, quamuis Cardinalis in clem. in plerisq; ante fi. de elect. & Rebuff. super cōcordan. de mād. apostol. §. statuimus vers. ecclesias cathedrales, tenuerint contrariū; namq; hi promoti ad episcopatum existentem in partibus infideliū non possunt assequi possessionem eius, neq; ad
90 aliquā diligentiā tenentur; † cum si illa fieret, nihil operaretur, vt est clarum l. vlt. ff. quis ord. in bonor. poss. seru. l. hæc stipulatio §. diuus ff. vt legat. nom. cauea. Ergo nō vacant beneficia priora, cum effectualiter tunc vacare censeantur cum possessio est capta vel est in mora ad illā capiēdam, vt scribit Abb. d. c. cum in cunctis §. cū vero in vlt. not. in fin. secundum quam opinionē fuit tentum Rot. in vna * Panormitan. beneficiorū corā Accorābono 9. Iunij 1548. vt supra retuli, sicut in simili quis non dici
91 tur perdere primum curatum, † nisi pacificam possessionē cœperit secundi curati & sic incompatibilis vt fuit tentū in vna Florentin. * canonicatus & præbendæ coram R. P. D. Episcopo Chissan. nunc Card. S. Crucis die 11. Martij 1558. teste Caputaq. dec. 415. lib. 1. in manus. & hæc opinio cōtinet magnā æquitatem, cum per adeptio-
92 nem dicti Episcopatus† in partibus infidelium quis nō consequatur fructus seu redditus, nec intret incompatibilitas; & per cōsequens cessant rationes ex quibus debēt priora vacare, vnde cessare etiā debet dispositio, c. cum cessante de appellat. maxima enim est differentia inter istos nulla tenentes & alios, vt licet colligi ex Bal. in authen. licentiam C. de Episc. & cler. Rip. respons. 23. & 25. de legibus lib. 1. Sarn. de annal. q. 47. Felin. in c. postulasti nu. 1. de rescrip. & latissime per excellentissimum Bursat. cons. 352. lib. 4.

Hinc licet duo† bñficia curata sint incō 93
patibilia, c. de multa de præb. vbi oēs, c. ordinarij de off. ordinarij lib. 6. clem. gratię de rescr. extrauag. execrabilis Io. 22. in princ. c. 17. sessio. 24. Conc. Trid. tamen si vnum est potentia tantū † curatum & non 94
habitu, bene potest obtineri cum alio actu curato vt probat tex. in c. pastoralis 7. q. 1. vbi gloss. & alij doctores, glos. in c. licet canon. in verb. parochialis de elect. lib. 6. gl. c. statutum vers. collegiatas eod. tit. & lib. Petr. Duen. tract. fallen. reg. 71. vers. quinto fallit, ad quod quatuor rationes deducit Alfons. Hoied. in tract. de incompat. benef. p. 2. cap. 6. nu. 2. cum seqnen. vbi latissime de hac materia, Bursat. cons. 352.

Tertio deducitur promotū† ad Abbatiā 95
non posse renunciare beneficia quæ obtinebat ante Abbatiā; quia talia beneficia vacant ipso iure statim post obtentam pacificā possessionē, etiā† si non fuerit benedi 96
ctus, Abb. in c. quāto de off. ordin. Oldrad. cons. 14. idem Abb. in c. cum in cunctis §. cū vero vbi Dec. nu. 2. de elect. Gig. de pēs. q. 56. n. 50. Rebuff. de mād. apost. §. statuimus vers. monasteria in cōcordan. Alfons. Hoied. 1. part. de incōpat. benef. c. 6. nu. 5. nam Episcopatus & Abbatia† æquiparan 97
tur, Rebuff. in d. §. statuimus in concordat. q probatur in pluribus iuribus allegatis per Hoied. d. par. 1. de incompat. c. 5. nu. 5. namq; Abbatiæ† sunt ex maioribus digni 98
tatibus & speciali nota dignæ, ita q non veniāt appellatione dignitatū, vt resoluit Lap. alleg. 84. nu. 11. Io. Monach. cāinquisitores de hęret. lib. 6. Io. And. & Franc. n. 5. i c. 2. de præb. i 6. Dec. i c. decernimus n. 4. de Iudic. Sarn. de infir. resign. q. 16. nu. 2. & de anna. q. 41. nu. 4. & in regul. de valor. exprim. 3. q. post princip. q† procedit tam in 99
Abbatijs secularibus quā regularibus, vt ex rationib. scribit Hoied. d. c. 5. n. 6. p. 1.

Quar-

100 Quarto infertur † promotum ad Prio-
ratum in regulari vel collegiata non posse
renunciare in fauorem beneficia obtenta
prius, quia vacant ipso iure, nam ea quæ
habent locum in Abbate vel Abbatia mi-
101 litant† in Priore seu Prioratu qui est prin
102 cipalis prælatura † in ecclesia regulari seu
collegiata & habet quasi iurisdictionem
Episcopalē ac est in effectu eadē dignitas
Io. Selu. in trac. de benef. q. 2. n. 53. Alfons.
Hoied. de incompat. benef. p. 1. c. 6. nu. 2.

103 Quinto infertur q† si quis habeat perso
natum si consequatur pacificā possessionē
alterius personatus non potest renunciare
primū in fauorem, quia est priuatus ipso
iure vt probatur in c. de mulra vers. pręsen
ti decreto iuncto vers. hoc idē in persona-
tibus de præben. extrauag. execrabilis de
præb. inter com. vers. qui vero deinceps q
declarat optime Hoied. d. p. 1. de incōpat.
benef. c. 9. vbi habetur q sinr personatus.

104 Sexto infertur q habens† dignitatē ec-
clesiasticam. s. Decanatum vel Archidiaco
natum aut alias similes obtinens pacificā
possessionem alterius dignitatis, nō potest
renūciare primam in fauorem quia vacat
ipso iure d. cap. de mulra & dict. extrauag.
execrabilis Alfons. Hoied. d. p. 1. c. 7. nu. 7.
105 & 8. c. 4. sess. 7. Conc. Trid. namq; † duę di-
gnirares sunt inter se incomparibiles. c. si-
cut de excess. Pręlat. cap. quia nonnulli de
cler. non resid. Gemin. in c. gratiā quā de
rescr. in 6. Abb. in c. extirpādæ S. qui vero
num. 30. de præbend. Feder. de Sen. cons.
120. & cons. 135. & cons. 155. Lap. alleg.
* 116. & * communiter Doctores.

106 Septimo infertur† q habens canonica-
tum in tali ecclesia si in eadē ecclesia cōse
quatur alium canonicatum, non porest re
signare primum in fauorē: quia vacat ipso
iure per adeptionem secundi c. literas de
concess. præb. vbi Abb. nu. 2. & nu. 4. Cle-
men. vlt. de præb. Stafil. in trac. de grat.
expectat. S. 3. forma nu. 7. Alfons. Hoied. d.
p. 1. de incompat. benef. c. 12. nu. 12. cū in-
107 cōpatibile† sir habere duos Canonicatus
Stafil. d. tract. de grat. expect. S. secūda for
ma Capr. tract. regul. reg. 90. num. 136. vbi
* dicit hanc esse * cōmunem opinionem ita
* tentū in vna * Calciaten. 3. Decēb. 1548. co
rā Fabio teste Put. dec. 189. p. 3. vbi etiā de
duabus dignitatibus in eadem ecclesia.

108 Octauo infertur† q obtinentes dignita-
tem personatū si cōsequantur possessionē
beneficiorum Curatorum non possunt resi
gnare primā in fauorem, quia vacat ipso
iure Io. de Lignano in tract. de pluralit. be
nef. nu. 1. cum sequent. Diaz. in prax. cri-
min. canon. cap. 42. cū alijs allegatis per
Hoied. d. p. 1. cap. 16. num. 2. de incompat.
benefic. vbi hoc probat late.

Nono infertur † q obtinens beneficium 109
Curatum si consequatur possessionē pacifi
cā secundi Curati nō potest renunciare in
fauorē primum, vt tradit Hoied. d. p. 1. de
incōpat. benef. c. 13. nu. 62. cum vacet ipso
iure, d. c. primo glos. Abb. & * oēs in d. cap. *
de mulra Diaz. d. c. 42. & cōiter Doctores,
tam si sit seculare quā regulare c. cum sin-
gula de præb. in 6. * cōis opin. teste Hoied. *
d. c. 13. nu. 14. siue sit pingue siue tenue c.
quorundam dist. 74. * cōis teste Benedict. *
Capr. dict. reg. 90. nu. 62. & hoc casu solet
dari illa clausula de qua supra num. . .

Decimo infertur q obtinens parochialē
in commendam perpetuam† si aliam paro 110
chialem in cōmendam perperuam conse-
quatur, non potest resignare primam in fa
uorem quia vacat ipso iure vt probatur
expresse in cap. 4. sess. 7. Concil. Trident.
*quicumque de cętero plura curata aut alias incompa-
tibilia beneficia ecclesiastica siue per viam vnionis
ad vitam, siue commendæ perpetuæ, &c.* ita post
longā disputationem resoluit Hoied. dict.
tract. cap. 14. a nu. 16. vsq; ad fin. p. prima.

Nam plures ecclesiæ parochiales in cō-
mendam ab vno detineri nō possunt, c. ne
mo deinceps de elect. in 6. Rebuff. in prax.
tit. de commend. Sarn. de trien. q. 5. namq;
commenda † perpetua absq. dubio est ti- 111
tulus canonicus ** magis cōmunis & vera **
sententia quam tenuit Io. Monach. in cap.
nemo deinceps de elect. in 6. Archid. in c.
si propter in fin. de rescript. in 6. Feder. de
Sen. in tract. permutat. quæst. 15. Rebuff.
de pacif. poss. num. 35. Sarn. de trienn. q.
5. Mandos. de verisimili not. q. 3. de com-
muni attestatur Ioan. Gall. in q. per arrest.
quæst. 18. vbi refert ita fuisse * iudicatum. *
& sine dubio commendatarij † perpetui 112
faciunt fructus suos Præpos. in cap. si quis
col. penul. dist. 58. Gemin. cons. 18. nu. 12.
Roman. cons. 350. nu. 8. late Sarn. de pu-
blicand. q. 4. & cōiter doctores & in dubio *
quando Papa commendat & nihil dicitur
præsumitur † cōmenda perpetua vt fuit tē 113
tum * corā Crescent. die 26. Iunij 1538. in *
vna Salamantin. vt per Sarn. dict. quæst. 4.

114 Vnde nō mirum † si dispositio c. de mul
ta habet locum hoc casu circa priuatio-
nem ipso iure ac extrauag. execrabilis ex
mēte & verbis generalibus Anchar. cons.
242. Paul. de Castr. cons. 126. ante fin. lib.
primo Abb. cons. 72. colum. 2. lib. 2. Alex.
consil. 14. colum. 4. versic. quinto proba-
* tur lib. 2.

Vndecimo infertur quod obtinens Vi-
cariam perpetuam in beneficio curato si
consequatur secundam vicariam haben-
tem curam animarum non potest resigna-
115 re primam Vicariam † in fauorem quia va
cat ipso iure per adeptionem secundæ vt
probat in terminis tex. in clement. pri-
ma de offic. Vicar. cuius verba sunt hæc.
*Qua de clericis curam animarum habentibus per re-
ceptionem aliarum similium amitten. & de ipsarum
rectoribus promouendis ad sacerdotium ætate a iure
statuta noscuntur in perpetuis ecclesiarum parochia-
lium vicarijs & assumptis ad eas volumus obseruari.*
& ibi gloss. in verb. perpetuis & alij com-
* muniter * scribent. ex quo tex. clare pro-
batur hæc conclusio vt etiam tradit Al-
fons. Hoied. dict. tract. de incōpat. benef.
p. 1. cap. 15. num. 18. & 19.

116 Hinc duæ † vicariæ perpetuæ sunt inter
se incompatibiles, cap. 2. de off. vicar. vbi
* gloss. in verb. plures Butr. Abb. & * commu
niter alij omnes Rebuff. in prax. tit. de di-
spens. ratio. ætat. §. vel earum perpetuæ
vicariæ Benedict. Capr. regul. 90. num. 25.
namque habēs huiusmodi vicariam per-
117 petuam † dicitur habere titulum in bene-
ficio Abb. in c. ad hæc de off. ordin. Andr.
Gamm. de potest. leg. a later. lib. 6. tit. de
* dispens. num. 10. & * communiter doctor.

Duodecimo infertur quod si quis ha-
bens Vicariam perpetuam consequatur
possessionem pacificam alicuius benefi-
118 cij † curati vtique non potest resignare
Vicariam in fauorem quia vacauit ipso
iure per adeptionem illius beneficij cura-
ti prout probatur in dict. clem. prima de
off. Vicar. vbi omnes doctores hoc volunt.

Nisi sint dicta beneficia ad inuicem vni
119 ta, nam ratione vnionis † possunt obtineri
ab vno plura beneficia etiam incompati-
bilia gloss. in summ. 21. quæst. 1. glos. pe-
nult. in cap. super eo de præben. in 6. & in
cap. dudum de elect. Lap. alleg. 35. vbi
Mādos. in liter. 9. Stafil. tract. de liter. grat.
in tit. de mod. & form. vacan. Benedict.
* Capr. dict. reg. 90. nu. 4. & est communis *
ac recepta Doctorum sententia † vt anne- 120
xum non faciat incompatibile, eum per
vnionem beneficium perdat nomen bene-
ficij Oldrad. cons. 257. factum tale nu. 15.
& num. 18. Card. Paris. cons. 30. num. 10.
volum. 4. communis * opinio vt late resol- *
uit Alfons. Hoied. dict. tract. de incompat.
benef. p. 2. cap. 3. num. 11.

Decimotertio quod † obtinens benefi- 121
cium simplex in tali ecclesia si simile bene
ficium consequatur in eadem ecclesia nō
potest resignare primum in fauorem cum
vacet ipso iure per adeptionem secundi
in eodem tecto vt probatur in cap. literas
in fin. de præbend. vbi Card. Zabarell. &
Abb. clemen. vlt. eodem tit. & doctor. * om *
nes Rebuff. in concordantijs in rubr. de
mandato Apostol. §. primo verb. ita tamē
vers. item quamuis Lambert. de iur. patr.
lib. 2. in prima part. in 7. quæstione princ.
in 15. art. num. primo cum sequen. Alfons.
Hoied. de incompat. benef. p. 1. cap. 20.
num. 26. & est * communis sententia quia *
iura aborrent vt in eadem ecclesia & sic
sub eodem tecto † quis obtineat duo bene 122
ficia vt post alios licet videre in Stafil. de
liter. grat. tit. de grat. expect. in tertia for.
Rebuff. in prax. in tit. de dispens. ration.
ætat. §. incompatibilia & §. si sunt sub eo-
dem tecto. Idoque Episcopus non † po- 123
test super hac incompatibilitate dispen-
sare Ioan. Andr. in cap. literas de concess.
præbend. vbi Abb. num. 2. & 3. Idem Abb.
in cap. cum iam dudum nu. 9. de præbend.
communis * opinio teste Petr. Duen. regul. *
71. ampl. 5. & ideo non valet † consuetudo 124
vt quis obtineat plura beneficia in eadem
ecclesia Lambert. de iur. patron. lib. 2. in
prima part. art. 15. in 6. quæstione princip.
& est * communis opinio teste Hoied. dict. *
cap. 20. num. 3.

Hinc dispensatus † ad duo beneficia 125
nequaquam censetur dispensatus vt illa
habeat in eadem ecclesia nisi expresse fue
rit dictum, etiam si sint simplicia, Petr. de
Anchar. in cap. permittimus de ætat. &
qualit. Card. cons. 53. Anchar. & Franc. in
cap. primo de consuetud. lib. 6. cōmunis * *
opinio teste Abb. in dict. cap. de multa nu.
4. de preb. etiam si in dispensatione adsit
clausula motu proprio vt late resoluit post
longam disputationem Hoied. dict. cap.
20. nu. 13. cum * communis & vera sit sen-
tentia clausulam motu † proprio non tol- 126
lere

lere incompatibilitatem beneficiorum vt
tenuerunt glos. in cap. vlt. de off. deleg. lib.
6. Bonif. de Vitall. in clement. si Romanus
num. 30. de præbend. Card. cons. 17. colu.
prima Card. Paris. cons. 74. num. 29. cum
127 sequent. volum. 4. sicuti neque † tollit defe
ctum intentionis Bellamer. dec. 102. Alex.
cons. 215. lib. 7. Curt. senior cons. 35. num.
36. & cons. 150. nu. 154. Card. Paris. cons.
82. num. 66. volum. primo & cons. 74. num.
23. volum. 4. & cons. 79. nu. 12. eod. vol. 4.
& communiter * doctores.

Et hæc sententia procedit in beneficijs
128 vniformibus seu conformibus † vt non sit
licitum habere sub eodem tecto duas prę-
bendas vel duas portiones aut duo bene-
ficia simplicia seu præstimonia non autem
in dissimilibus, puta beneficium simplex
& capellam requirentem celebrationem
missæ certis diebus, vel canonicarũ & ca-
pellam, ita Lap. alleg. 116. num. 5. vbi ad-
ditionator Mil. in repert. versic. beneficia
plura Rebuff. in concord. tit. de mandato
Apostol. §. 1. verb. ita tamen prope fin. &
in prax. benef. tit. de non promot. intra an.
num. 76. & hæc * est communis sententia
quamuis Alfons. Hoied. dict. p. prima de
incompat. benef. cap. 20. sub num. 25. vers.
mihi tamen, teneat contrariam opinionẽ.

Et quia supra dictum est * communem
129 esse sententiam receptam † ab omnibus
quod ad hoc vt primum incõpatibile va-
cet ipso iure requiratur vt ille obtinens
consequatur possessionem pacificã secun-
di beneficij curati aut alias incompatibi-
lis secundum quam tenuit Rot. Roman. in
vna * Florentin. Canonicatus & prębendæ
coram Card. Sanctæ Crucis die 11. Martij
1558. teste Caputaq. decis. 415. lib. primo
& in vna * Panormitan. beneficiorum co-
ram D. Fabio Accorambono 9. Ianuarij
1548. de qua mentionem facit Mandos. su
per regul. Cancell. in regul. de benef. va-
cant. per promot. quæst. 4. Ideo breuiter
dicendum est quę dicatur pacifica posses-
sio. Ad quod doctores respondent dici Pa
130 cificã possessionem cum post † quam quis
est illam adeptus, in ea non deturbatur in
continenti de facto & de iure mediante li
tigio vt colligitur ex gloss. in cap. commis-
sa §. annus. versic. pacificam de elect. in
6. Bellamer. decis. 597. Stafil. de liter. grat.
tit. de qualit. & stat. benef. num. 48. com-
munis * opinio teste Andr. Tiraquell. in l.
si vnquam verb. suscepit lib. num. 133. C.
de reuocan. donat. & quomodo † interpre 131
tetur illud verbum incontinenti relinqui-
tur arbitrio iudicis iuxta ea quæ scribit
Bar. in l. 3. §. cum igitur ff. de vi & vi arma-
ta. Alexand. in l. si de eo §. si forte num. 6. ff.
de acquirend. poss. Ruin. cons. 130. num. 6.
lib. primo Bertand. cons. 193. num. 3. in se-
cunda p. lib. 3. Menoch. de arbitr. iudic.
cas. 11. qui iudicabit secũdum subiectam
materiam iuxt. cons. Card. Paris. 145. nu.
24. volum. 4.

Ex quibus omnibus colligitur quod qui
promouẽtur ad incõparibilia si beneficia
priora per eos obtenta non vacant ipso iu
re possunt resignare illa cum ius habeant
vt est communis * opinio omnium doct.

Primũ exemplũ erit in obtinente vnũ
beneficium simplex residẽtiam † requirẽs, 132
si aliud simile beneficiũ simplex residentiã
requirẽs consequatur, primum non vacat
ipso iure vt tenuit Ioan. And. in addit. ad
Specul. in tit. de cler. nõ resid. Oldrad. cõs.
185. Lap. alleg. 116. Butr. Card. Abbas, &
alij in cap. vlt. de cler. non resid. * cõmunis
opinio teste Benedict. Capr. in trac. regul.
& fall. regul. 90. num. 110. & hæc opinio
seruatur in curia * vt tradit Cald. dict. cap.
vlt. quem refert & sequitur Alfons. Hoied.
dict. tract. de incompat. benef. p. 1. cap. 17.
num. 40. vers. His tamen non obstantibus,
vbi declarat aliquibus modis, quare † da- 133
tur optio obtinenti vt eligat quod volue-
rit & alterum dimittat DD. in cap. referen
te de præbend. Benedict. Capr. loco cit. nu.
114. namque vtrumque teneri non potest,
Innoc. in c. cum iam dudum & in c. cum su
per inordinata de præben. Gemin. in cap.
gratia quam num. 8. de rescrip. lib. 6. Abb.
in cap. extirpandæ §. qui vero num. 27. de
præbend. vbi num. 30. testatur hanc esse *
cõmunem sententiam Benedict. Capr. vbi
supr. num. 136. Coras. in tract. sacerd. p. 1.
cap. 5. num. 2. quæ seruatur hodie in praxi
stante decreto Conc. Trident. cap. 17. sess.
24. de reform. cũ non possit quis in varijs † 134
ecclesijs personaliter residere gloss. in cap.
non potest vbi doctores de præbend. in 6.
Rip. respõs. 14. tit. de legib. & long. cõsuet.
Ideo non faciens residentiam in beneficio
priuatur † ipso iure præcedente monitio- 135
ne, vt tenuit Innocen. in dict. cap. extirpan
dę §. qui vero de præbend. & hæc est * com
munis sententia, vt post longam disputa-
tio-

tionem resoluit & de ea attestatur Hoied. dict.tract.de incompat.benef.p.1.cap.18. num. 19.

Secundum exemplum erit in obtinente præstimonium, namque si aliud consequatur † primum non vacat ipso iure licet
136 inter se sint incompatibilia prout est in Hispania, vt tradit Alfons. Hoied. dict.tract. de incompat.p.2.cap.8.n.15.Domin. Sot. lib.10.de iustit.& iure quęst.5.art.3.quęst.
* 2.vbi dicunt quod*communiter præstimo
137 nia † dantur in titulum perpetui beneficij habentq; annexum onus spirituale, Mandos.de ann.quæst.12.

138 Tertium exemplum est † in eo qui habet beneficium simplex sufficiens ad commodam sustentationem: nā si aliud consequatur beneficium vtique est incompatibile cum primo iuxta ea quæ scribit glos. in cap.dudum el secundo de elect.Domin. Sot.lib.3.de iust.& iur.quæst.6.art.3.cócl. 3.cas. primo, Nauarr. in Apolog.de red. eccles. q. 1. monit. 76.num. 2. (quamuis
* contrariū * seruetur teste Benedict. Capr. regul.90.num.96.) tamen primum non va
* cat ipso iure vt est * communis prout colligitur ex his quę scribit Hoied.dict.p.prima cap. 19.

139 Quartum exemplum † est in eo qui habet magnā multitudinem beneficiorum: namq; hoc casu vacatio ipso iure de qua in cap. de multa de præbend.& extrauag. execrabilis non subintrat, licet sint dicta beneficia inter se incompatibilia vt probat tex. in cap.quia in tantum.de pręben. cap. dudum. 2. de elect. vbi DD. cap. 17. sess.24.Conc.Triden.Benedict.Capr.dict.
* regul.90.num.135. communis * opinio vt patet ex adductis per Alfons. Hoied. de incompat.benef.p.1. cap.21. etiam si sint
140 præstimonia quia hæc sunt † etiam ecclesiastica beneficia Gemin.cōs.109.Oldrad. cons.81.Menoch. de arbitr. iud. cas. 201. num.59.& ideo tenentur ad horas canonicas Domin.Sot. lib.10. de iust. & iur. q. 5.art.3.Nisi vnum vel duo non essent suffi-
141 cientia † ad commodam sustentationem: quia tunc liceret obtinere dicta beneficia si residentiam non requirunt Lap. alleg. 25.& alleg.116. & 117. Calder. cons. 24. de præbend. Ferrett.cons. 22.num.primo Abb.cons.96.in 2.dub.lib.2. Lambert. de iur.patr.p.1.lib. secundi quæst.7.artic.15. vbi late Domin.Sot.lib.3.de iust. & iur.q. 9.art.3.quæst.4.& hæc est * communis opi *
nio teste Nauarr. in Manual.cap.25.num. 125. cum sequen.& hanc opinionem pluribus rationibus & auctoritatibus exornat Alfons.Hoied.cap.1. 2. p. de incōpat. benef. n.1.& nu.15.& in nu. 36.dicit hanc opinionem esse receptam ac approbatā * *
a stilo etiā post publicationem sacr.Conc. Trident. nam Pius IIII. & Pius V. & Gregorius XIII. concesserunt sæpius vni beneficiato plura beneficia simplicia residentiam non requirentia, & hodie etiam per Sanctissimum Dominum Nostrum Sixtum Quintum conceduntur.

Dubiū tamen est quæ † dicatur magna 142
multitudo beneficiorum Benedict. Capr. dict.regul.90.num. 135. quando sunt decem vel octo sequitur Hoied. cap.21. primę part.de incompat. benefic.nu.16. Ego autem existimo Iudicis † arbitrio relin- 143
quendum, qui secundum qualitatem personarum & temporum hoc iudicabit iuxta ea quæ scribit Bald. in cap.cum causa colum.vlt.vers.quæro de testib.& in l.æde colum. vlt. C. locat. Bertand. consil.236. lib.2.& communiter * Doctor.sicuti Iudi- *
cis arbitrio relinquitur quando dicatur † 144
magnitudo glos.in auth. nisi breuiores.C. de sentent. ex breu.recit.gloss. in cap. vlt. de re iudic.lib.6.Lanfr.in cap.quoniam in nu.19.de probat.Ias. in l. admonendi nu. 222.ff.de iureiur. cum similib. adeo quod hæc* est communis sententia; cum Iudicis *
arbitrio relinquantur † ea quæ certa sub 145
lege diffinita non reperiuntur a iure iuxt. vulgatam & * communem l.primam ff. de *
iur.delib. Thomas Parpal. in l. prima nu. 45. ff. solut. matrimon. Dec. in cap.sedes num. 7. de rescrip. & in cáp. si pro debilitate in fin.de off.deleg.

Quintum exemplum erit in eo † qui ha 146
bet dignitatem officium personatum, nam si consequatur canonicatum priora beneficia nō vacant ipso iure Petr. de Anchar. cons. 17. Oldrad. cons. 165. Lap.allegat. 116.vbi Mandos.in addit. & est communis * opinio vt patet ex adductis per Ho- *
ied.cap.11.primæ part. de incompat. nu. 5.vers.contrarium & ex adductis per Benedict.Capr.dict.reg.90. nu. 113. quamuis hæc sint incompatibilia, vt probatur in cap.primo de consuet. lib. 6. vbi com-
muniter * doctor. Card. Paris. consil.40. *
num.15.volum.4.

Sextum

147 Sextum exemplum erit in habente † Canonicatum, nam si consequatur alium Canonicatum in alia Ecclesia, primum non vacat ipso iure c. literas de cócess. præben. vbi Abb. & alij Benedict. Capr. dict. regul.
* 90. num. 129. communis * vt patet ex adductis per Hoied. cap. 12. primę part. de incompat. num. 12. quia dispositio dict. c.
148 de multa † est pœnalis & correctoria, ideo non debet de ea fieri extensio ad aliúm casum similem l. si vero §. de viro vbi late Ro
* man. ff. solut. matrimon. communis * opinio teste Ias. in l. cum quidam num. 10. & 24. ff. de liber. & posthum. & in l. vlt. ff. de in ius vocand.

Quinto principaliter infertur quod si resignans non habeat ius ex alia ratione, vt quia fuit facta expeditio in vrbe in forma
149 dignũ, † & ordinaius numquã contulit cui literæ fuerunt commissæ, vel quia numquã cępit possessionem, aut alias resignatio nulla est, resignatario nihil acquiritur, Re-
150 buff. cons. 186. num. 10. & ratio est clara † quia ꝙ non habeo resignare non possum, nec perdere, §. seruus Institut. de cap. diminut. nã priuatio præsupponit habitum l. qui decem. ff. de verb. oblig.
151 Sexto & vltimo principaliter infertur † quod priuatus per sententiam beneficijs non potest renunciare illa post transitum in rẽ iudicatam, vt fuit resolutum in Rota
* coram Oradino in vna Roman. beneficiatus S. Petri die 16. Iunij 1561.

SECVNDAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Prouisus de parochiali tenetur se facere promoueri infra annum.*
2 *Beneficium curatum non potest permutari in vltima die anni dati ad promouendum.*
3 *Resignans non plus iuris transfert in resignatarium quam habeat.*
4 *Ius curati prope finem anni est temporale.*
5 *Prandibus obuiandum est.*
6 *Non est succurrendum ei qui in necessitate se arctauit.*
7 *Frustra speratur euentus qui non potest operari.*
8 *Beneficiatus potest resignare beneficium curatum etiam in fine anni dati ad promouendum.*
9 *Antequam annus labatur ius est penes resignantem.*
10 *Pœna imposita ex non facto intra certum tempus non committitur nisi ex toto labatur tempus.*
11 *Appellatus non potest petere executionem ante finem anni.*
12 *Ante lapsum tempus bannitus non potest offendi.*
13 *Sufficit qualitatem adesse tempore quo fit actus.*
14 *Curatis potest prorogare tempus summus Pontifex vltra annum ad se promouendum.*
15 *Iudex non solet concedere quod est malum.*
16 *Superior dicitur Iustitia.*
17 *Iudex habet sal sapientiæ & conscientiæ.*
18 *Beneficia non solent concedi ad tempus.*
19 *Nullam pœnã meretur quod fit iure permittente.*
20 *Variæ sunt hominum voluntates.*
21 *Hodie nõ admitteretur resignatio ante finem anni.*
22 *Curatus elapso tempore ad promouendum non potest resignare.*
23 *Præceptoria commendata ad tempus non potest resignari.*
24 *Priuatus beneficio illud resignans seruata pensione, pensio est nulla.*
25 *Gratia est subreptitia cum non exprimitur quod debet.*
26 *Pensio datur resignanti ne nimium dispendium patiatur.*
27 *Expresso falso gratia est nulla.*
28 *Resignatarius non potest beneficium curatum resignare ante finem anni.*

SEcundo quæro Pone, quidã cósecutus est parochialem ecclesiam seu curatam, † ex 1
quo tenetur se promoueri facere intra annũ, alias beneficium vacat ipso iure iuxt. cap. licet canon de elect. lib. 6. An iste possit resignare in fauorem beneficium prædictum in fine anni dati ad se promoueri faciendum pręsupponendo non posse ad sacros ordines promoueri, puta quia erant *
elapsi vndecim menses aut plus, &c.?

Rot. decis. 6. de rerum permut. in antiquis tenuit tale beneficium † non posse 2
permutari vltima die anni dati ad se promoueri faciẽdum, & sic fuisse * iudicatum *
in duabus causis habetur in decis. 38. de præbend. in antiq. in fin. Ad quod primo facit quia sequitur inconueniens ꝙ quis semper posset retinere beneficium absque promotione, nam in fine anni illud resignaret, & postea daretur nouus annus, & sic esset contra mentem dicti cap. licet canon. &c.

Secundo quia resignans † non plus iu- 3
ris transfert in resignatarium quam ipse habet iuxta communes * conclusiones de *
quibus suo loco & ob id beneficium transit ad resignatariũ cum pensione qua erat grauatum: sed ius huius resignantis cum esset prope finem anni erat temporale. & 4

non

non perpetuum; ergo nō valet resignatio, quia sicuti ob angustiā temporis resignās non potest ordines sacros suscipere, ita etiam neque poterit ob eandem rationem resignatarius.

Tertio quia potuit resignans in fraudē rem differre vsque ad vltimum momentū,
5 fraudibus † enim obuiandum est, l. si legatarius C. de legat. Rainer. de Forliuio in l. omnes populi sub nu. 8. ff. de Iust. & iur.

6 Quarto quia non est † succurrendum ei qui se in necessitate posuit & arctauit l. 2. §. quod dicimus ff. si quis caut. cap. cum in veteri circa fin. de elect.

Quinto quia iam est priuatus ex quo non potest promoueri, frustra enim specta
7 tur † euentus qui non potest operari l. aliquando ff. ad Vellei.

His tamen non obstantibus contrariam opinionem credo veriorem quod etiam in
8 fine † anni & vltima die possit quis resignare beneficium in fauorem alicuius, ita in facti contingentia respondit Oldrad. cons. 203. factum tale nu. 1. vers. circa primam quæstionem, sequitur Cassad. decis. 4. nu. 4. locat. & latius decis. 27. tenuit palatium num. 1. in fin. num. 2. & 3. super regul. Cancell. Archid. in cap. cum ex eo de elect. Io. And. in addict. ad Specu. in rubr. de rerum permut. Petr. de Perus. quem refert & sequitur Petr. Andr. Gamm. in cap. licet nu. 88. & 89. de rerum permut. lib. 6. loquentes in permutatione: ex quo patet
** hanc opinionem esse ** receptiorem. pro-
9 batur primo, quia † ante quam annus sit ex toto elapsus, ius est penes illū qui vult renunciare, ac perfecte, vt probatur in cap. commissa de elect. in 6. *Commissa tibi parochialis ecclesia quamquam tantum de anno transierit quod infra ipsum nequeas iuxta statutum generalis Concilij Lugdunensis ad sacerdotium promoueri non est nisi tunc demum cum ex toto fuerit ipse annus elapsus censenda vacare, nec potest alteri te nolente conferri, &c.* ex quo tex. Anchar. & Gemin. notant in primo not. quod vbi imponitur pœna ex non facto intra tempus cer
10 tum, pœna † non committitur nisi ex toto tempus labatur Bal. in cap. primo qualiter domin. pro. pr. Alex. cons. 33. lib. 2. Hinc si fuit commissa causa decidenda intra certū tempus alioquin remittatur instructa quod infra illum terminum etiam vltima die non potest remitti, Archid. in dict. cap. commissa, vbi dicit Curiā ita tenere. Hinc appellatus non potest petere
executionem † sententiæ ante finem anni, 11
si tantum est elapsum de anno quod appellans non possit prosequi Innoc. in cap. intimasse de appellat. Archid. loc. cit. Hinc stante statuto q lapso termino banni bānitus possit impune offendi vt puta po-
testas banniuit quendam si non † compa- 12
ruerit infra tres dies modo sunt elapsi duo dies & bannitus est in loco a quo infra diē vnum non potest venire ad locum destinatum vtique ante lapsum termini non potest occidi ita Bart. relatus a Petr. de Anchar. in dict. cap. commissa sub num. 4. & quod tandem iste habeat ius in beneficio
ante finem anni est * communis opinio de *
qua attestatur Rot. dict. Decis. 38. in principio de præben. in antiq. Ergo potest resignare. quia qui habet ius, potest, &c. & hæc est * communis opinio per consequentiam, vt attestatur Rota. dict. decis. 38. Namque vt ex dict. cap. commissa, non vacat antequam ex toto labatur annus licet tempus modicū superfit vt certum sit obtinentem infra annum promoueri non posse arg. l. in illa ff. de verbor. oblig. & l. insula ff. eod. nihil ergo impedit quod non possit resignare quia nō minus in eo iuris habet quam si non speretur vacare l. & post §. res quæ ff. famil. herciscun. l. si seruus ff. de condic. furt. l. si quis seruum de noxal. l. nō ideo de rei vendic. quare sufficit qualita-
tem † adesse tempore quo fit renunciatio 13
corā superiore l. in delictis §. si extraneus. ff. de noxal. Dec. in cap. post cessionem colum. 2. de probat. Hinc retineo dominium rei quam dimissurus sum, dict. l. non ideo minus ff. de rei vendic. l. si quis seruū ff. de noxal. l. & post. §. 1. ff. famil. hercisc.

Eoque magis hoc procedit quia posset
summ. Pontifex dispensare & prorogare † 14
tempus etiam vltima die ad promouendum vt tradit Gemin. in dict. cap. commissa nu. primo vers. in fine glossæ, vt practi-
camus * tota die, vel poterit dispensare *
Episcopus, vt est communis * opinio teste *
Andrea Gambar. dict. cap. licet num. 88. vers. tertium fundamentum, vnde non mirū si interea potest resignare. immo si spes esset indubitata de beneficio amittendo, tamen potest illi renunciare, & illa renunciatio dicitur inducere vacationem, cap. per tuas el 1. de simon. Gamb. loco cit. vers. quantum, &c.

Non

Non obstant contraria. Ad primum re-
spõdetur inconueniens cessare postquam
superior admisit resignationem: namque
15 si hoc damnosum † iudicasset, auctoritatẽ
suam impertitus non esset, argum. l. socie-
tate §. arbitrorum vbi Bart. & Albet. ff. pro
soc. cap. quintauallis vbi Ant. de Butr. &
Abb. de iur. iuran. Port. Imolens. cons.
76. num. 1. & cons. 152. nu. 9. in medio cũ
16 superior dicatur† iustitia cap. Deus noster
distinct. 13. Bart. in tract. inter virginem &
& Demon. ante num. 3. & habeat duos sa
les, Bal. in l. 2. C. de sentent. ex breuiloq.
17 recitand. scilicet sal † sapientiæ & sal con-
scientiæ. Idem Bal. in l. 2. in 4. not. C. de
fideicom. Marsil. in §. diligenter num. 23.
& 24. cũ sequen. Iodocus in prax. crimil.
cap. 36. num. 9.

Ad secundum respondetur quod noua
collatio summ. Pontif. facta resignatario
18 tribuit ius perpetuum: namque† beneficia
non solent concedi ad tempus regulariter
* vt * communiter volunt doctores.

19 Ad tertiũ respõdetur† q fraus excludi-
tur ex quo fit iure permittente l. Gracchus
C. ad leg. iul. de adult. l. nemo damnum ff.
de regul. iur. ita respondit Oldrad. & Cas-
sad. locis citat.

20 Accedit quia † variæ sunt hominum vo
luntates, l. quia poterat ff. ad Trebell. vel
quia id facit propter tenuitatẽ fructuum
aut aeris intemperiem vel similẽ causam:
hæ enim possunt esse in causa resignandi,
arg. l. etiam si equo ff. de leg. primo l. si cui
fundus ff. de leg. 2. l. libertus qui sol-
uendo ff. de bon. libert. l. prima §. & alias
videamus ff. si qui. in fraud. patr. l. si in
emptione ff. de minor.

Ad quartum patet responsum ex su-
pradictis.

Ad quintum Respondet Geminian.
in dict. cap. cõmissa in prima opposit. post
Ioan. Monach. quod tunc non spectatur
euentus qui nihil potest operari cum ab
initio inefficax est dolo; & ita procedit d.
l. aliquando, sed in hoc casu ab initio te-
nuit collatio, ideo &c.

Vel secundo respondetur negando ni-
hil posse operari; namque posset summ.
Pontifex vel Episcopus dispensare vt di-
ctum est supra.

* Hanc autem conclusionem * commu-
nem declaratem nisi constaret euidenter
de fraude vt tenent Oldrad. Gamm. & alij
supra citati & ita existimo procedere de-
cisionem Rot. 6. de rerum permut. in antiq.
Hodie † autem huiusmodi resignatio non 21
admitteretur, namque quoties resignatur
parochialis* stylus obtinuit vt debeat ex- *
primi per quantum tempus illam possedit
resignans, & si tempus est breue, cessio reij
citur: si autem hoc expresso Papa admit-
tit resignationem, nulli dubiũ est valere,
& Ita practicatur, vt vidi & didici a peri- **
tissimis. Elapso vero tẽpore nequaquam† 22
poterit resignare, cum omne ius amiserit,
vt cõiter * per omnes receptũ est vt supra *
dixi in prima illatione pri. quęs. huius lib.
ad quod etiam facit quod alias fuit re-
solutum in vna * Brixien. fructuum coram *
Sarn. 27. Februarij 1542. teste Put. decis.
265. lib. primo quod † non possit resigna- 23
re in fauorem ille cui commẽdata est per-
ceptoria, vt quamprimum cõpleuerit 14.
ann. teneatur emittere professionẽ, alio-
quin perceptoria vacare censeatur si fiat
resignatio post decimumquartum annum
quo tempore nõ fuerat professus: quia vbi
certa dies est statuta, aduentus illius diei
statuit & cõstituit ĩ mora obligatos absq;
aliquo interuallo temporis, & videtur in
terminis nostris respondisse Nauarr. cons.
primo de rescript.

Et si resignauit reseruata pensione, quã
uis Nauarr. in loco citato dicat pẽsionem
ei deberi, mihi tamẽ cõtraria ꝓbatur opi
nio, namque non concessisset Papa pen-
sionem † si sciuisset ius ei nõ competere, & 24
tunc gratia est subreptitia cum non expri
mitur † id q expressum retraxisset a conce 25
dendo, cap. postulasti & cap. super litteris
de rescrip. Rot. decis. 32. de rescr. in nou. &
communiter doct. Et cum pensio † detur 26
resignanti ne nimium dispendium patia- *
tur ex cessione, Oldrad. cons. 275. colu. 2.
Sarn. quæst. 60. de ann. Rebuff. in prax. tit.
de reseruat. num. 13. & ipse nullum ius ha
beat, sequitur pensionem reseruatam esse
nullam: Et cum ipse in renunciatione as-
serat ius habere, videtur† falsum exprime 27
re, & sic nulla erit gratia Fel. in cap. postu
lasti colu. 4. de rescrip. præterea si omnes
volunt resignationẽ non valere, ergo neq;
pensio reseruata, quia non entium nullæ
sunt qualitates.

Limita nisi narratum fuisset in benefi-
cio nõ habere canonicum titulum, ita Na
uarr. d. cons. 1. nu. 4.

28 An autem resignatarius† possit resignare ante finem anni, Oldrad. tenuit quod sic dict. cons. 203. quod intelligendum est si absq; fraude hoc fecerit, & si totum negotium narrauerit Papæ vt supra dictum est, & hodie vt supradixi non admitteretur.

TERTIAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *In reseruatione pensionis solet apponi pœna priuationis in casu non solutionis.*
2 *Non soluens pensionem non potest resignare, si pẽsionatius egit ad priuationem.*
3 *Frustra resignatur quod non habetur.*
4 *Non soluens pensionem potest resignare, si pensionarius non egit.*
5 *Pœna habet locum agente pensionario.*
6 *Emphiteuta cadit a iure suo ob nõ solutionem post declarationem domini.*
7 *Regressus reseruatus ob non solutionem pensionis debet canonizari per declarationem.*
8 *Pensionarius non potest agere ad priuationem cõtra resignatarium ob non solutionem factam a resignante.*
9 *Delictum debitoris non nocet successori in beneficio.*
10 *Mors ciuilis æquiparatur naturali.*
11 *Declaratio voluntatis terminatur ad vitam debitoris vel creditoris.*
12 *Ius priuandi vassallum non transit ad heredem domini.*
13 *Ius priuandi vassallum non transit ad heredem ipsius vassalli.*
14 *Domino non declarante caducitatem, eius successor non potest illam declarare.*
15 *Habens regressum si non vtatur veniente casu non poterit postea vti.*

Ertio quæro an possit resignare beneficium in fauorem alicuius ille qui non soluit pensionẽ impositã su per illo beneficio resignando, ob quod erat imposita pœna excommunicationis & priuationis beneficij, vel etiam erat concessus regres-
1 sus, vt cõiter † solet fieri in reseruatione pẽsionis de stylo. Duo casus sunt constituendi: Primus quãdo is, cui reseruata est pensio, non soluta pensione egit ad priuationem, vel ad regressum; Secundus est casus quando pensionarius tacuit.

2 In primo casu cõcludet† negatiue videlicet non posse resignare; cũ accedente voluntate, & domini declaratione, absq; dubio sit priuatus iux. ea quæ late scribit Cassador.* communiter receptus in decis. 1. loc. allegans plures doctrinas de quibus per ipsum. & in hoc nullum est dubium, nam cum per priuationem nõ habeat ius, frustra resignat quod non habet, vt † dictum est late supra in p. q. in prima limitatione seu declaratione. 3

In secundo casu quando non fuit actum contra non soluentem pensionem, †hoc casu dicas illud beneficium posse resignari ad fauorem alicuius, & successor erit tutus, ita Cassador. decis. 4. nu. 4. loc. & est* communis opinio, quam vidi sæpius seruari in* praxi. 4

Ratio est quia ante declarationem creditoris debitor potest impune resignare & valide; quia adhuc pœna non successerat; pœna enim † habet locum agente pensionario, & sic volente illo in cuius fauorem fuit illa pœna apposita; prout fuit tentum in Rot. in* vna Gebbenen. Monasterij coram Petrasanta de anno 1516. & successiue in alijs causis prout attestatur Cassad. decis. 2. nu. 3. loc. & tempore Put. ita etiã fuit tentum prout ipse attestatur decis. 34. lib. 2. Moedan. decis. 120. & decis. 338. colum. 3. &* in vna Toletan. pensionis 24. Octobris 1552. coram Reumano, teste Caputaq. decis. 8. p. 3. sicuti in simili † vt emphiteota ob non solutionem canonis cadat a iure suo declaratio domini directi requiritur, l. 2. ibi *volente* C. de iure emph. vbi Bart. Ias. & alij, Alex. cons. 22. lib. 2. & cons. 106. lib. 4. colum. 2. late Dec. consil. 146. colum. 3. vers. Capio secundum, fuit decisum in vna* Bononien. bonorum coram D. Triuultio de anno 1521. & hanc esse opinionem veriorẽ* æquiorem ac** communiorem attestatur Cassador. dicta decis. sub num. 3. loc. Ergo cum ille cui reseruata est pensio & regressus in euentum, &c. non declarauerit suam voluntatem agitando cõtra beneficiarium ad priuationẽ, videtur noluisse & per consequẽs potuit ille resignare. 5 6

Accedit quia licet in literis fiat priuatio quoties reseruatur † regressus ob non solutam pẽsionem, tamen requiritur vt canonizetur regressus per declarationem iudicis, vt scribit Pelegr. dec. 264. lib. 3. vbi ex hoc attestatur fuisse tentum in vna* Segobien. pensionis, decisiones in pluribus causis factas requirentes, vt in causa priuatio- 7

uationis citatio incipiat a principali habere locum etiam in hoc casu de quo dicetur infra.

Dubium tamen hic cadit, an cui reseruata est pensio possit idem declarare voluntatem suam contra resignatarium, & sic agere ad priuationem iuxta formam literarum ob non factam solutionem pen-
8 sionis ab eius prædecessore? Breuiter † dicendum est negatiue, &c. non posse agere, ita in terminis Cassador. decis. 4. num.
* 4. loc. & * est communis opinio doctorum.
Et hoc ex decisionibus factis in morte naturali, nam que si is cui reseruata est
9 pensio ac regressus tacuerit viuente †, debitore principaliter obligato, qui in tempore statuto a solutione defecerat, succedentem tali debitori in beneficio tutum
* esse fuit* tentum de anno 1522. coram Domino Camillo de Balionibus, & in alia
* Gebbeneu.* monasterij, vt attestatur Cassador. dict. decis. 4. vbi latissime comprobat, & decis. 2. vbi etiam latissime eod. tit.
* loc. ita etiam fuit tentum in vna * Terraconen. Parochialis 15. Octobris 1542. teste Put. decis. 341. lib. primo, & in vna Toletana teste Caputaq. decis. 8. p. 3. vt successor sit tutus. Hoc etiam procedit in
10 morte ciuili, † quæ naturali æquiparatur, l. mulier ff. ad Trebell. Rot. decis. 28. de procurat. in nou. & sic in resignatione. Ratio rationis quia declaratio facienda in similibus casibus terminatur ad vitam
11 creditoris † vel debitoris, vt est * commu-
* nis opinio de qua attestatur Ruin. consil. 35. lib. primo, vbi late.
Hinc si vassallus commisit causam pro-
12 pter quam poterat feudo priuari, † si dominus decedat ante declarationem, ius priuandi vassallum non transit ad hæredes, gloss. in cap. primo §. primo verb. concubuerit quib. mod. feud. amit. commu-
* nis* opinio de qua attestantur Curt. Iun. de feud. in 4. part. in vlt. particula in secunda dubitatione. Rip. in l. vlt. num. 237. de reuocand. donat. etiam si culpa erat talis ob quam erat vassallus ipso iure priua-
* tus, vt est cõmunis * opinio teste Iul. Clar. lib. 5. recept. sentent. §. feudum. quæst. 64. versic. sed quid si culpa. ita etiam si mo-
13 riatur † vassallus qui deliquit, antequam dominus proponat querelam non poterit illam proponere contra hæredem ipsius vassalli, Clar. lib. 5. recept. sentent. §.

feudum q. 65. communis * teste Cassador. *
dict. decis. 4. num. 11.
Hinc si dominus † non declarauerit ca- 14
ducitatem eius, successor nequit declarare, late Cuman. consil. 164. ita fuit deci-
sum* in Rot. in vna Bononien. bonorum *
de mense Maij 1522. coram Domino Paulo de Capizucchis in secunda instantia, teste Cassador. decis. 3. tit. loc. vbi adducit rationes & alias pluri & fuit idem re-
solutum, & * communiter est per doctores *
receptum. Immo alias fuit * tentum, *
quod qui resignauit † reseruato regressu 15
si fuit locus regressui, & habens regressum non velit vti, si iterum veniat casus, non potest vti, teste Moedan. decis. manuscr. 120. Sanctissimus Dominus noster, de quo vide eundem Moedan. decis. 118. & 119.
in manuscrip. & hæc est communis * opi- *
nio recepta ab omnibus.

QVARTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Habens in prouisione decretum, vt in renunciatione debeat intimare resignanti, non poterit resignare non facta huiusmodi intimatione.*
2 *Non facta prædicta intimatione si resignans non agit, valida est renunciatio.*
3 *Decretum operatur, si is ad cuius fauorem est appositum velit vti.*
4 *Constitutio Sixti annullans venditiones non factas vicinis, procedit si vicinus ea vti velit.*
5 *Quisque potest renunciare fauori suo.*

QVarto commode subnecti potest vtilis quæstio; an si quis resignauit in fauorem N. in cuius prouisione aderat decretum, vt nullatenus possit resignare, nisi prius resignationem faciendam personaliter resignanti intimaret ad effectum vt ille in cuius fauorem voluerit resignare obligaret se resignanti coram Notario & testibus de soluenda pensione dando cedulam banchariam, alias resignatio videatur facta in fauorem dicti resignatis, an iste N. possit resignare, adeo quod resignatio debeat censeri valida non facta prædicta † intimatio- 1
ne? Responde esse faciendam dictam intimationem, iuxta decretum appositum

 in pro-

* in prouisione, vt volunt doctores " com-
muniter citandi,

Verum si fuit facta resignatio absque
2 prædicta intimatione, si ille cui † facienda
erat huiusmodi intimatio non egit ad be-
neficium, resignatio est valida: quia tale
decretum non est tantæ virtutis, vt infi-
ciat resignationem factam, ita fuit conclu
* sum " in Rot. in vna Abulen. Archipresby
teratus corã Domino Fantuccio de men-
se Nouembris 1555. vt habetur in lib. di-
uers. decis. 232. in manuscr.

Ratio est quia decretũ annullatiuum,
3 quod solet apponi in prouisionibus, † ita
demum operatur si is in cuius fauorem ap
ponitur eo vti voluerit, Philipp. Prob. in
addit. ad Ioan. Monach. in cap. tibi qui
colum. 3. num. 7. de præben. lib. 6. tradit
Put. decis. 8. num. 2. lib. 2. vbi refert ex hoc
* in vna Roman. " domus 20. Aprilis 1543.
4 fuisse tentum quod bulla Sixti † annullans
venditiones factas alijs quam vicinis in-
terpretatur, vt ita demum sit nulla vendi-
tio si vicinus voluerit, namque illud de-
cretum respicit fauorem partis; ideo po
5 test † renunciari, cap. vlt. §. primo de off.
deleg. l. filio præterito, iuncta gloss. ff. de
iniust. irrit. rest. ad quod faciunt ea quæ su
pra diximus Cassador. decis. 1. 2. 3. & 4.
loc. late.

QVINTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 Impetrans beneficium per annum pacifice posses-sum tenetur seruare quod dicit regula de annali.

2 Impetrans beneficium per annum pacifice possessum potest illud resignare antequam vocet possessorem in iudicio.

3 Resignatario acquiritur ius post consensum.

4 Qui tenetur se promoueri facere post renunciatione intra annum.

5 Acceptans expectatiuam potest renunciare ante publicationem.

6 Potest quis resignare intra tempus datum ad publicandum.

7 Regula Cancellariæ de annali quid disponat.

8 Regula de annali qua ratione emanauit.

9 Causa finalis quæ ponitur in proœmio.

10 Dispositio regulatur a ratione proœmiali.

11 Dictio, Vt, causam finalem ostendit.

12 Interest reipublicæ, vt lites finiantur.

13 Extinctio litis spectat ad conseruationem congregationis humanæ.

14 Regula de annali est fauorabilis.

15 Statutum permittens bannitum posse impune offendi dicitur fauorabile.

16 Lex puniens delicta dicitur fauorabilis.

17 Regulæ Cancellariæ stricte interpretantur.

18 Fauorabilis dicitur dispositio attenta ratione principali.

19 Interest vt habeatur certitudo possessoris.

20 Regula de annali inducit formam.

21 Dispositio annullans actum inducit formam.

22 Dispositio apponens tempus faciendi actum inducit formam.

23 Regula de annali habet locum in prouisione quæ fit per resignationem.

24 Regula de annali loquitur de quocumque impetrante.

25 Ex resignatione vere vacat beneficium.

26 Resignans ante finem anni post vocatum possessorem non tenetur prosequi causam.

27 Post resignationem resignans non dicitur improbus.

28 Resignatarius non tenetur obseruare contenta in regula de annali.

29 Quis dicatur pacificus possessor ad effectum regulæ de annali.

30 Lis super possessorio est sufficiens ad interrumpendam pacificam possessionem.

31 Mortuo impetrante post vocationem possessoris non habet locum regula de annali.

32 Mors naturalis æquiparatur ciuili.

33 Regula de annali procedit in renunciante & reseruante sibi omnes fructus.

34 Reseruatarius fructuum æquiparatur titulari.

35 Regula de publican. non habebat locum in reseruatario fructuum, hodie secus.

36 An exceptio regulæ de annali competens resignanti competat resignatario.

37 Tempora prædecessoris & successoris iunguntur etiam in materia beneficiali.

38 Tempora vsucapionis ex persona defuncti & heredis iunguntur.

39 Beneficialia vltimis voluntatibus æquiparantur.

40 Tempora possessoris & successoris iunguntur ad complendam præscriptionem.

41 Emptor vtitur accessione creditoris.

42 Quando annus de quo in regula de annali non est completus tempore resignantis, resignatarius non est tutus dicta regula.

43 Vbi verba non conueniunt, neque dispositio.

44 Triennium de quo in obligatione Lapi non sufficit quod sit continuatum per secundum resignatarium.

45 Speciale fauore ecclesiæ.

46 Non ualet argumentum a materia profana ad beneficialem.

47 Extrema non coniunguntur quando media non sunt habilia.

48 Resignatio est mors ciuilis.

49 Quilibet possidens beneficium potest dare de regula de annali.

50 Regula de annali respicit odium impetrantis.

51 Quan-

51 *Quando tempus est lapsum ante resignationem, resignatarius non potest uti regula de annali.*
52 *Regula de annali est personalis.*
53 *Repetitio arguit mentem.*
54 *Possessio non transit in quempiam ipso iure.*
55 *Stylus attendendus est.*
56 *Ratio declarat dictum generale.*
57 *Regula de annali est fauorabilis.*
58 *An si resignans remanserit in possessione post resignationem sit tutus regula de annali.*
59 *Resignans si manet in detentatione retinet naturalem.*
60 *Manenti in detentatione competit restitutio.*
61 *Impetrationes certo modo abhorrentur.*
62 *Resignans manens in possessione an sit tutus regula de annali.*
63 *An resignans manens in possessione per annum possit defendi regula de annali contra tertium resignatarium.*
64 *An si tempore resignantis fuerint elapsi undecim menses, competat huiusmodi regula resignatario.*
65 *Heres repræsentat personam defuncti.*
66 *Statutum pœnale loquens de persona ad repræsentantem non trahitur.*
67 *Regula de annali defendit priuatos ipso iure.*
68 *Regula de annali non defendit hæreticum.*
69 *Regula de annali non defendit priuatũ beneficio ob non solutionem pensionis.*
70 *Regula de annali non defendit eum de cuius non titulo notorie constat.*
71 *Regula de ann. non defendit non publicantem resignationem.*
72 *Annus de quo in regula de annali incipit a die adeptæ possessionis.*
73 *Annus de quo in regula de annali debet esse continuus.*
74 *De huiusmodi anno non subducuntur dies feriati.*
75 *Quid si fuit impeditus.*

QVinto quæro, an impetrans beneficiũ per annum pacifice possessum † ab alio possit illud resignare, cum teneatur ex regula de annal. intra sex menses possessorem in iudicio euocari facere, causamque intra annum expedire? Responde posse illud benefi-
2 cium resignare, tam † antequam vocet possessorem in iudicio quam post & ante quam sit expedita causa, idest intra annum, Simonett. decis. 53. manuscrip. Crescent. decis. 227. lib. primo in fin. in manuscrip. Cassador. super regul. Cancell. decis. decimaseptima, Sarn. in regul. de annal. quæst. 62. & 63. Mandos. in eadem regul. quæst. 23. 24. & 74. & communiter * Doctores.

Ratio est † quia per collationem fa- 3
ctam ex causa resignationis post consensum ius irreuocabiliter est acquisitum resignatario, Put. decis. 106. lib. 3. * communis vt resoluit Sarn. de infirm. resign. quæst. 31. vnde potest resignare iuxta communes * conclusiones de quibus supra. Nec facit dubium, quod teneatur infra sex menses possessorem euocare, & causam infra annum terminare iuxta dispositionem regulæ, namque qui tenetur se promoueri facere infra † annum, potest 4
infra tempus datum ad suscipiendum ordines sacros resignare, prout consuluit Oldrad. consil. 203. factum tale est, & alij vt supra comprobaui, ita & etiam acceptans expectatiuam † potest resignare be- 5
neficium acceptatum ante cursum trium mensium datorum ad publicandum, vt fuit tentum in * Rot. teste Cassador. decis. 27. tenuit Palatium super regul. Cancellariæ. Ita pari ratione potest quis resignare infra tempus † datum ad publican- 6
dum, Crescent. decis. 227. & est communis * opinio.

An autem resignatarius teneatur vocare in iudicio possessorem infra sex menses, & causam terminare infra annum, dubium est: & quia materia est vtilis ac practicabilis, ideo subnectam aliquas conclusiones.

In primis est † præmittendum quod re 7
gula Cancellariæ de annal. quæ nunc inter regulas Sixti Quinti est in num. 30. statuit, vt quicumque impetrauerit beneficium ecclesiasticum tunc per annum immediate præcedentem possessum pacifice, & quod certo modo vacare prætenditur, teneatur nomen gradum & nobilitatem possessoris eiusdem, & quotannis illud ipse possederit, ac specificam, & determinatam ex qua clare poterit constare nullum in dicto beneficio ius possessori competere in impetratione exprimere, & infra sex menses eundem possessorem in iudicio euocari facere, causamq; intra annum vsque ad sententiam diffinitiuam inclusiue prosequi debeat, & teneatur; alioquin impetratio sit nulla, &c.

Ratio autem cur emanauit hæc regula ponitur † in primis verbis, vt improbi li 8
tes exquirentiũ motus reprimãtur: ex quo colligitur hanc esse causam finalẽ, nã quæ dicuntur in prooemio causam † finalẽ indu 9

* cunt iuxta cõmunem & vulg.text.in l.vlt.
ff. de hæred. instit. Bart. in l. 1. ff. de orig.
iur. Bal. in §. quibus in prima const. C.
Roman. consil. 180. In antepenul. colum.
Alex.cons.42.col.5.lib.1.Dec.in l. prima
in 2.lect.colum. prima ff. si cert. pet. Hinc
10 dicimus, quod sicut corpus † ab anima,
Ita dispositio a ratione proœmiali regu-
latur, Ias.in l.qui quadringenta colum. 2.
ff. ad trebell. quod eo magis patet cum
11 apponatur dictio vt, † quæ propric cau-
sam finalem ostendit, clement. vt hi qui.
& ibi Card. in primo not. de ætat. & qua-
lit. Cardin. Alexan. in cap. cum cessante
in primo not. de appellat. Bal. in l. cum
alijs C. de secund. nupt. & ita fuit di-
* ctum in vna causa * Taruisin. feudi coram
Rainaldo Petruccio de mẽse Nouembris
1535.teste Sarn.regul. de annal. quæst. 1.
colum. prima, quamuis ipse teneat con-
trarium, cuius opinionem confutat Man-
dos.quæst.etiam prima.& huiusmodi† ra-
12 tlo fundatur in vtilitate publica, vt lites
finiantur, vt colligitur ex dictis per Bal-
dum in l. prima in 5. not. C. de nou.
Cod.compon.Alexand.consil.190. matu-
re colum.penult.lib.2.& consil. 171. colu.
3.lib.7. egregie Bar. in l. hæc igitur Cod.
13 de nou. Cod. facien. cum † extinctio li-
tium spectet ad conseruationem congre-
gationis humanæ, vt exorditur tex.in cle-
ment. dudum de sepult. tradit Anchar. in
regul. possessor. colum. 3. de regul. iur. in
14 6. & ob id huiusmodi regula † dicitur fa-
uorabilis, vt late ibi concludit Mandos.
quæst.3.post Sarn.quæst.4. nu.4. & quæst.
15 19. post num. 2. sicuti statutum † permit-
tens bannitum impune posse occidi dici-
tur fauorabile, quia ad bonum publicum
factum est, Bart.in l.omnes populi nu. 23.
ff. de iust. & iur. Alber. de Rosat. in tract.
statut.in 4.part. quæst.20. Nellus in tract.
Bannit. in prima part. secundi temp. in
princ.Iason. consil.133. colum. penult. in
fin. lib. primo & in l. vbi pactum num. 15.
C. de transact. & regulariter ob id lex
16 puniens† delicta dicitur fauorabilis, Bart.
in l.quemadmodum C.de agric. & censit.
lib.11. Roman. consil. 105. prope fin. Ias.
in l.si is quod ff. de iurisd. omn. iud. Dec.
cons.327. viso num. 5. & in l.factum suum
§.in pœnalibus in 4.limit.ff. de regul. iur.
* ac * communiter Doctores, & hoc est sin-
gulare, nam omnes regulæ Cancell. regu-

lariter† stricte intelliguntur, Cassador.de- 17
cis.16.num.5.& decis.23.nu.6.de præben.
& decis. 35. num. 6. super regul. Sarn. in
quæst.2.proœm. regul.num.4. & in regul.
de impetr. benefic. per obit. famil. Card.
quæst.5.Cardin.Paris. cons.19. num. 3. &
sequen. volu. 4. fauorabilis igitur cense-
ri debet regula attenta † ratione princi- 18
pali, Ang.consil. 68. num.40. Anch. cons.
112.num.6.Ioan.Anan. cons.69. Crauett.
consil.118. num.10. Curt. iun. consil. 87.
num. 5. Socc. iun. consil. 10. num. 3. lib. 4.
Ber. consil. 24. num. 9. lib. 2. communis * *
opinio teste Anan. dict. consil. 69. Interest
enim vt habeatur † certitudo possessoris 19
ne laboretur in ambiguo. Oldrad. consil.
100.incip. in executione Alex.consil.7.&
110.lib.primo & consil.68. colum.3.lib.2.
& consil. 112. colum.3. lib.3. cum alijs vt
per Sarn. in hac regul. quæst. 31. Ideo † 20
regula inducit formam, vt late concludit
Sarn.quæst.6. quia † annullat, actum cap. 21
si capitulo de concess. præbend. in 6. Bal.
& alij in l.prima ff. de lib. & posth. Roman.
consil. 66. & imponit pœnam, Bart. in l.
præter §. primo ff. de oper. nou. nunciat.
Ioan.And.in cap.ex tuæ de cler. non resi-
den. Anton. de Butr. in cap. propterea de
lat. & apponit tempus faciendi † actum, 22
Bal.& Salic. in auth. quæ supplicatio C.
de precibus imp. offer. Abb. cons.92. sta-
tuto in fin.lib.1.

His præmissis attingendo quasdã quæ-
stiones, quæ ad materiam nostram confe-
rũt; Primo quæro, an regula de annal.ha
beat locum in prouisione, quæ fit ex cau-
sa resignationis, vt resignatarius teneatur
ad ea quæ requirit dicta regula? Respon
de affirmatiue, † vt fuit sententiatum in 23
Rot. * in vna Cæsaragust. coram domino *
Sibinicen. de mense Iunij 1521. teste Cas
sador. decis. 15. super regul. Cancell. vbi
dicit fuisse ita * obseruatum, idemque *
voluisse videtur idem Cassador. decis.17.
super regul. ac etiã Sarn. de annal. quæst.
56. 57. & 62. Mandos. quæst. 23. & 24.
Achill.Grass. decis. 665. & communiter * *
doctores; namque regula † loquitur de 24
quocumque impetrante, sub quo certum
est comprehendi causam resignationis ex
qua † vere vacat beneficium & confertur 25
Rot.decis. prima de rescript. in nou. num.
primo in fin.& num. secundo, vt late dedu
xi lib.primo quæst.4.

Nec obstat quod cesset ratio regulæ, cũ quando impetratur ex causa cessionis nõ est modus improbus exquirendi litem, namque data vacatione ex resignatione cessionarius videtur extra culpam & dolum tacendo possessorem: quia respondetur militare adhuc rationem, nam potest cedere in potentiorem. &c.

Secundo quæro, an regula de annali procedat quando quis impetrauit beneficium per annum ab alio pacifice possessum, & vigore regulæ vocauit possessorem
26 in iudicio, ante tamen † annum elapsum alteri resignauit? Responde non procedere hoc casu regulam, vt fuit decisum
* in * Rot. teste Crescent. decis. 227. in fin. lib. primo in manuscrip. in qua fuit resolutum resignantẽ amplius non teneri prosequi causam quia nullum ius amplius ha
* bet, adnot. per doctores * omnes in cap. quod in dubijs de renunciat. Guid. Pap. consil. 172. num. primo Card. Paris. consil. 5. colum. prima volum. 4. ita etiam ten-
* tum * fuisse attestatur Cassador. decis. 17.
27 super regul. quia amplius non † dicitur improbus, & cessat ratio regulę, tenet etiã idem Cassador. decis. 16. nu. 8. super reg.
28 nec etiam † resignatarium cum tempore impetrationis aliquem pacifice possidere nõ inuenerit, vt requirit regula, & sic cum verba non conueniant, ergo neque dispositio, l. 4. §. toties ff. de damn. infect. Quod autem non inuenerit pacificum possessorem probatur, quia ad effectum illius re-
29 gulæ dicitur pacificus possessor † cui nulla mota est lis seu controuersia iuris vel facti in iudicio vel extra super re possessa, clemenr. gratiæ, vbi gloss. Cardin. num. 8. Imol. & alij de renunciat. Archid. in cap. commissa de elect. lib. 6. Mil. in repert. in versiculo possessio, Geminian. consil. 78. colum. 2. Cassador. decis. 9. de caus. poss. & propiet. & decis. 14. nu. 11. super regul. Guid. Pap. cons. 134. Card. Paris. cons. 81. nu. 6. volum. 4. Dec. cons. 302. in fin. Idem Dec. in cap. 2. num. 2. de confirm. vtil. vel
* inutil. communis * opinio, vt late resoluit Sarn. de trienn. quæst. 53. Rebuff. de pacif. poss. num. 166. quod procedit etiam in li-
30 te super † possessorio quæ est sufficiens ad interrumpendam pacificam possessionem Cassad. dict. decis. 9. de caus. poss. & pro-
* priet. & fuit * tentum in Rot. die 17. Decembris 1519. in vna Gicnnen. Prioratus de Villa noua coram Moedan. teste Sarn. in hac regul. de annal. quæst. 43. sed possessori præsupponimus fuisse motam litem ergo, &c.

Ita etiam pari ratione si impetrans ta-
le beneficium moriatur † postquam fecit 31
vocare in iudicio possessorem pacificum, non habet locum regula, vt fuit decisum
teste * Cassador. decis. 17. super regul. er- *
go idem in renunciatione ex quo ciuiliter
moritur; cum dispositum in morte † natu- 32
rali ex identitate rationis locum habeat in morte ciuili, clemen. prima iuncta glos. in verb. mori vt lit. penden. clemen. v lt. de
procur. vbi * communiter doctores, Rot. *
decis. 28. de procur. in nou.

Tertio quæritur, an regula hęc de an-
nali † procedat in eo qui resignauit & re- 33
seruauit sibi omnes fructus, in quorũ percipiendi possessione existit, ac reseruauit sibi stallum in choro & vocem in capitulo? Responde hunc iuuari hac regula, vt fuit
resolutum in Rota * de mẽse Martij 1534. *
in vna Placentin. Decanatus coram Crescentio, quam decisionem refert & sequitur Sarn. in hac regul. de annal. quæst. 60.
Ratio quia talis † æquiparatur titulari vt 34
est * communis, prout resoluit late Sarn. *
de publican d. quæst. 2. per totam; Hinc hoc casu non habere locum dictam regu-
lam † de publican. pluries fuit * tentum in 35
Rot. scilicet in vna Placentin. in vna To-
letan. & in altera Spoletan. vt per Sarn. *
dict. quæst. 2. de publican. & in facti contingentia interrogatus respondit Cardin. Paris. cons. 39. volum. 4. vbi habes auctoritates, ac rationes, quem videre poteris:
& licet hæc sit communis * opinio tamen *
contrarium disponitur per Gregor. XIII. in constitutione 87. de publican. vt infra dicam suo loco: Si vero reseruauit sibi fructus loco pensionis, secus, vt tradit Sarn. dicta regul. de annal. quæstione 60. in fin. Mandos. quæst. 30. ex ratione per ipsum adducta.

Quarto quæritur, an exceptio † istius 36
regul. de annal. competens resignanti beneficium competat etiam resignatario? Vt melius hæc quæstio intelligatur, in duo capita est diuidẽda; quorũ primum est quando præsupponimus annum non fuisse completum tẽpore resignantis, sed postea tempore resignatarij; Secundum quando tempus lapsum est ante resignationem.

O 3 Circa

Circa primũ caput quãdo annus nõ est completus tempore resignantis, vt quia quis possedit per sex menses beneficiũ, postea illud resignauit & resignatarius possedit per alios sex mẽses an iste sit tutus hac regula de annali? Pro affirmatiua facit qa
37 tempora † prædecessoris & successoris cõiunguntur etiam in materia beneficiali, vt in quasi possessione interessendi electionibus Episcoporum & similibus, cap. placuit 16. quæst. 3. c. cum ecclesia Sutrina de caus. poss. & propriet. cap. cum de beneficio de præben. lib. 6. vbi Gemin. in 2. not. sicut in alijs materijs, nam tempora vsuca
38 pionis ex persona † defuncti & hæredis coniunguntur l. qui cum pro hęrede ff. pro empt. l. id tempus §. vult. ff. de vsucap. l. Põponius §. quæsitũ ff. de acquirend. possess.
39 & tñ beneficialia † vltimis voluntatibus comparantur, cap. auctoritate Martini de præbend. in 6. gloss. in cap. primo eod. tit. & lib. Bal. in cap. inter cęteras colum. 2. de rescrip. Dec. cons 305. nu. 2. Card. Paris. cons. 119. num. 11. volum 4. Sarn. de iur.
40 quæsit. non toll. quæst. 4. ita † etiam tempora possessoris & successoris coniunguntur ad complendam præscriptionem Bal. cons. 159. colum. penult. lib. 3. Card. Paris. cons. 1. num. 117. volum. 1.
41 Hinc emptor † vtitur accessione venditoris l. id vsucapione §. accessio ff. de diuer. & temp. præscr. & maritus vtitur accessione vxoris in dote & e contra l. Pomponius §. in dotem ff. de iur. dot.

His tamen non obstantibus contraria
42 opinio negatiua est verior † quam tenuit Cassador. decis. 16. num. 8. super regul. Cancell. Sarn. dict. regul. de annal. quæst. 62. colum. penult. vers. & ista omnia procedunt. ac colum. vlt. vbi attestatur, ita fuisse * tentum in Rot. Mandos. in eadem regul. quæst. 23. num. 6. & hæc est * communis opinio: pro qua facit quia regula loquitur semper de vno possessore annali, vt patet in duobus aut tribus locis; ergo ver
43 ba † non conueniunt duobus possessoribus l. 4. §. totius, vbi Bart. ff. de damn. infect. l. ita autem in princ. vbi etiam Bart. ff. de administr. tutor. ad quod faciunt nota. per doctores communiter in l. hoc sermone §. boues ff. de verb. signif.

Accedit quia triennium ad quod tedu
44 cta est allegatio Lap. 89. nõ † sufficit quod sit continuatum pro parte tẽpore primi, & pro parte tempore secundi resignatarij, vt fuit conclusum in Rot. * in vna canonicatus 23. Nouembris 1534. coram Crescentio teste Sarn. de triennal. quæst. 16. vbi pro hac opinione plura adducit prout etiã facit Rebuff. de pacif. possess. num. 267. cum sequent.

Non obstant contraria: qia ad illa potest responderi ex his quæ scribit gloss. pragmat. sub tit. de pacif. possess. sub verbo possedit, nam speciale est vt coniungantur tempora in materia interessendi
electionibus † fauore ecclesiæ, vt ibi adno 45
tatur, & vide responsionem per Rebuff. d. tract. num. 268. Alia vero exempla coniungendi tempora procedunt in materia
profana, a qua non est licitum † arguere 46
ad beneficiariam, vt late respõdit Rebuff. dict. tract. de pacif. poss. num. 267. cum sequent.

Accedit quia extrema non coniungun-
tur quando media nõ † sunt habilia l. duos 47
in fine ff. de duobus reis, l. cum antiquitas C. de testam. Cagnol. in rubr. ff. de regul. iur. num. 6. late Balb. in tract. præscrip. fol. mihi 23. col. 2. & est communis * opinio.

Circa secundum caput quando tempus est elapsum ante resignationem. Pro negatiua primo adducitur quia sicuti cõtra mortuum possessorem non teneretur impetrans causam infra annum terminare, etiã si alius in locũ defuncti subrogaretur, ita
etiã & quãdo possessor annalis resignat: † 48
nam resignatio est mors ciuilis, c. susceptũ de rescrip. lib. 6. Roman. consil. 374. hinc clemen. vlt. de procur. habet locum in renunciatione tamquam in morte ciuili, vt fuit tentum in vna * Oxomen. Archidiaconatus coram Sarn. 13. Decemb. 1538.

Pro affirmatiua vero allegatur regulã esse realem; quia verba sunt in rem prolata, & per consequens beneficium potius quam personã concernunt: ex quo sequi-
tur quod quilibet † possidens beneficium 49
potest de ea dare, arg. l. aut qui aliter ff. quod vi aut clam. l. 1. §. permittitur ff. de aqua quotid. & æstiu. Bart. in l. 3. §. si procurator ff. quod quisque iur.

Secundo hæc † regula respicit odium 50
impetrantis; ergo hoc tantum debet attendi nõ autem an possessor viuat vel sit mortuus, arg. l. qui exceptionem cum gloss. in princ. ff. de condic. indeb.

Tertio ex ratione procemiali fundata in

in improbitate exquirentium lites, quæ vi
detur militare siue possessor renunciet siue
non, ergo & dispositio, l. a Titio ff. de verb.
oblig. Quid dicendum ?

Breuiter existimo veriorem esse priorem
51 sententiam quam † tenuit * Rot. tempore
Leonis X. in vna Isclana coram D. Iacobo
Simonetta teste eod. Simonetta decis. 53.
in manuscrip. & Cassador. decis. 16. super
regul. Cancell. vbi hãc opinionem tuetur
ex pluribus sequutus est Mandos. hac reg.
quæst. 24. & 66. quicquid voluerit Sarn.
quęst. 62. in fin. & hanc opinionem reperio
tenuisse dominos de Rot. in vna * Came-
rinen. Canonicatus die 18. Martij 1565.
prout attestatur quidam excellentiss. ad-
uocatus in addict. manuscr. ad Cassador.
dict. decis. 16. sup. reg. Ad quod primo
52 facit quia regula † hæc personalis est secũ
dum * stylum Cancellariæ, prout annota-
runt tres excellentes abbreuiatores quos
refert Sarn. dict. quęst. 62. colum. 3. vers. po
stremo, & patet quia semper respicit ipsũ
impetrantem & possessorem, arg. l. 3. §. si
procurator vbi Bart. ff. quod quisque iur.
ergo extinguitur cum persona.

Accedit quia cum regula loquatur de
53 possessore geminatis verbis, quæ † repeti-
tio arguit mentem, l. balista ff. ad trebell.
ergo restringenda est ad ipsum possessorẽ
& intelligenda eo durante, sicuti dicimus
de qualitate verbi requisita tempore ver-
bi l. in delictis §. si extraneus ff. de noxal. l.
Titius ff. de milit. testam. & sicuti possessio
54 non † trãsit regulariter in quempiam ipso
iure, l. Pomponius §. quæsitum, & l. cum hę
redes in prin. ff. de acquir. possess. Mates.
not. 43. ita nec exceptio quæsita vigore
possessionis. Postremo qualitas annalita-
tis deficit per mortẽ, cum mors omnia sol-
uat, ita per cessionem quæ est mors, vt sæ-
pe scripsi.

Non obstãt adducta pro posteriori sen-
tentia, nam ad primum respondetur negã
do regulam esse realem: quia quamuis ali
quæ cõiecturæ adsint ad hoc, nihilominus
attendendus est stylus secundum quem vt
55 dixi est personalis, † Card. Paris. cons. 44.
nu. 17. & sequen. volum. primo, & cons. 14.
num. 8. & 9. & cons. 128. num. 4. volum. 4.
Curt. iun. cons. 95. Calder. cons. 8. num. 4.
de rescrip. Dec. consil. 699. num. 4. Rot.
decis. 2. de appell. in nou. * communis om-
nium doctorum sententia, vt per Bursat.
consil. 393. num. 15. volum. 4.

Ad secundum respondetur quod licet
regula emanauerit in odium exquirentiũ
lites, tamen emanauit etiam in fauorem
possessorum, vt illos tueatur respectu pos-
sessionis annalis nisi impetrans seruauerit
contenta in regula, Mandos. hac regul. q.
3. num. 3. Vnde cum verba dirigantur ad
possessorẽ, non poterunt verificari in alio,
Paul. de Castr. cons. 214. colum. 2. lib. 2.
Alex. in l. quod Iulianum §. constat. in 4.
nota. ff. de leg. primo, optime Crauett. cõs.
313. sub num. 3.

Ad secundum respondetur quod ratio
restringitur viuente possessore, quod † non 56
est nouum iux. not. per Bart. & alios in l. cũ
pater §. dulcissimis ff. de leg. 2. Vnde infer
tur impetrãtem beneficium, quod detine-
tur a tertio, qui infra sex menses, vel infrã
annum illud resignauit, non teneri hac re-
gula, vt fuit * tentum teste Simonett. decis.
53. ita concludit Mandos. quæst. 74. & ex
rationibus, vt ibi.

Et hanc conclusionem intelligo, si tem-
pus erat elapsum & de regula non erat da
tum, nam tunc bene procedit id quod su-
pra scripsi, secus vero erit quando erat da-
tum de regula; vt in terminis scribit Man-
dos. hoc volens in dict. quæst. 24. num. 7.
vers. quo ad tertium: & ita intelligo Sarn.
dict. quæst. 62. colu. vlt. prope fin. nam cum
ille cui exceptio competebat, iam decla-
rauisset exceptione vti velle iam incipie-
bat posse detegi malitiam & improbitatẽ
impetrantis ad quam reprimendam & re-
frenandam extendenda est regula † cum 57
sit fauorabilis Sarn. quæst. 4. num. 4. & q.
19. num. 2. communis vt resoluit Mandos.
quæst. 3. colu. penult. & vlt. Accedit quia
cum inciderit in regulam impetrãs & fue-
rit de ea datum ne ex sua malitia reportet
cõmodum, & via fraudibus præcludatur,
erit concludendum exceptionem regulæ
cessionario possessoris competere contra
impetrantem.

Quinto quæro an si resignans †. post resi 58
gnationem remanserit in pacifica posses-
sione hac regula, tutus sit & possit excipe-
re contra impetrantẽ dictum beneficium
per obitum resignatarij? Plura possent ad-
duci pro vtraque opinione vt patet ex re-
latis per Sarn. quæst. 57. d. reg. conclusiue
tamen procedendo respondetur posse ex-
cipere vt fuit tentũ * in Rot. 20. Maij 1538.

coram

coram Io.Paulo Ptolom. in vna Hispalen.
Capellaniæ sanctæ Catharinæ, & in alia
Burgen. Canonicatus coram D. Siluestro
Dacio 18. Decembris 1536. vt attestatur
Sarn.d ict.quæst.57.in principio, qui in fi-
ne hanc opinionē tenet sequitur Mandos.
quæst. 29. namque licet per renunciatio-
nē amittatur possessio ciuilis & naturalis
Io.Andr. Abb. & Imol. in cap. solicite de
restitut.spoliat.Cassad.decis.4. nu.3. eod.
* tit. Card. Paris. cons.39. num.3.vol.4.&*
communiter DD.vt dixi supra, tamen si re
59 signans † maneat in detentione videtur
retinere naturalem possessionē Cald.cons.
4. de renunc. Rot. decis.prima de renunc.
in nou. cum qui detinet, possidere videa-
tur largo modo, Alex.in l.prima in princi
pio num.8.& in §. adipiscimur nu. 9. ff. de
acquir. poss. quæ est adeo considerabilis,
60 vt detentori competat † restitutio, vt te-
* nuit Rota* coram Stafil.temp.Leon.X.de
anno 1516.in vna Segobien.Archidiaco-
natus & tempore Clemen.VII. in vna Ca-
* laguritan.* Abbatiæ 3. Nouembris 1531.
corā D. Petro Vertio aduersus tertiū qui
* eū spoliauit, vt fuit tentū in vna Teatin.*
Abbatię coram Crescentio, & in alia Ma-
ceraten.corā Aquen.& in alia Burgen. co-
rā Accorābono vt dicetur infra suo loco.
61 Accedat quia † impetrantes certo mo-
do beneficia multum abhorrentur cap. 2.
de concess.præbend.ideo, &c. Quæ conclu
sio an hodie procedat stante constitutio-
ne Greg. XIII. de publican. vbi annullat
ius ob nō publicationem, dicemus suo lib.
Sexto quæro an resignans qui post resi-
62 gnationem remansit in possessione † paci-
fica per annum tutus sit hac regula contra
* resignatarium? Ex mente Rot.* videtur
dicendū affirmatiue, vt scribit Sarn. q. 34.
licet contrarium pluribus fundamentis te
neat Mandos.quęst.28.quem vide, ego de
hoc non scribam plura cum hodie nō pro-
cedat stante constitutione prædicta de pu
blicandis, vt suo loco dicetur.
Septimo quæro an primus resignās ma-
nens in possessione per annum possit defen
63 di † hac regula contra tertium resignata-
rium habentē causam a secundo resignan
te? Pro affirmatiua cōcludit Sarn.d.regula
* q.56. quicquid obiter fuit dictū* in vna
Hispalen.beneficiorū, mēse Iunij de anno
1531.coram Iac. Simonetta & rationibus
vt per ipsum Sarn.

Octauo quæro si aliquis possedit benefi
cium per 11.mēses, & tunc illud resignat,
& antequam resignatarius consequatur
possessionem labatur mensis, & sic cōplea-
tur annus coniungendo illos 11. menses
cum illo vno † mense, an hæc regula de 64
ann.obstet impetranti? Pro negatiua cō- *
cludit Mandos.dict.regul.quæst.22.ex his
quæ diximus supra in primo capite quar-
tæ quæstionis, nam illud quod dicitur in l.
cæptam ff.de vsucap. est speciale in hære-
de qui ex fictione legis repræsentat † per- 65
sonā defuncti Auth.de iureiuran. in princ.
Specul.in tit.de feud.§.2.vers.27. Idem in *
tit. loc. §. 2. vers.18. & in tit. de iuram.ca-
lumn.§.2.vers.sed numquid, gloss.& Bald.
in l.si seruus fugitiu.ff.de cōdit.furt. Alex.
in l. in executione §. ex parte ff. de verb.
oblig. cum alijs adductis per Sarn. in §.
actiones col.1.& 2.inst.de action. Modern.
Perusin. in §.sed, el secundo, instit.de vsu-
cap.& tamen statutum pœnale † loquens 66
de persona ad repræsentatam nō trahitur
Ant. de Butr. in c.graue in 4.not. de pręb.
Dec.cons.486.num.5.& seq. ac passim do
ctores communiter late Aim. Crauett. de *
antiquit.tempor.p.4.nu.87.
Nono quæro, an hæc regula defendat
priuatos ipso iure & quemcumque alium
inhabilem? Respondetur quod † sic secun 67
dum interpretationem * longæuam Rot. vt
attestatur Sarn.d.regul. quæst.51. vbi ad-
ducit rationes.
Primo limita † non procedere in hæ- 68
retico, Cardin. Alexan. in cap. quo iure
distin. 8. faciunt late tradita per Cassad.
decis.14.super regul.Cancell.fuit tentum
in Rot. * in vna Illerden. præpositura co- *
ram D.Paulo Capizucco de anno 1519.
& 1520.teste Sarn.d. regul.quæst.52.
Secundo limita † non procedere in pri- 69
uato beneficio ob non solutionem pensio-
nis, vt fuit tentum * in Rot. coram Stafil. *
de mense Octobris 1529. teste Sarn. q.53.
d. regul.
Lim. tertio in eo † de cuius non titulo 70
notorie constat, late Sarn. dict. quæst. 51.
colu.vlt.exemplum habemus hodie in re-
signatione non publicata, † vt dicitur in 71
constitutione Gregorij XIII.de publ.
Vltimo quæro pro complemento huius
materiæ nostræ quo ad regul. de annali
quando incipiat hic annus? Responde † a 72
die adeptæ possessionis per eum cuius be-
neficium

neficium impetratur, Rebuff. quem refert, & sequitur Mandos, dict. reg. quæst. 19. &
73 annus † debet esse continuus, Sarn. quæst.
74 77. Mandos. quæst. 21. ex quo infertur nõ † subduci ab hoc anno dies feriatos, vt te-
* nuit Rota * in causa Ispalen. scolastriæ coram Aragonia de mense Octobris 1533. teste Sarn. quæst. 72. dict. regul. & late q.
75 73. nisi † illo tempore fuerit impeditus, vt late Sarn. quæst. 71.

SEXTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Promoti non possunt renunciare,*
2 *Promouendi non possunt resignare,*
3 *Regula Cancellaria 21. de vacaturis per promotionem habet duas partes, & quid disponat,*
4 *Principes solent importunitatem repellere,*
5 *Ratio dictæ regulæ de uacaturis,*
6 *Beneficia vacantia per promotionem sunt reseruata,*
7 *Regula de vacaturis est fauorabilis.*
8 *Dicta regula manauit ad obuiandam fraudibus.*
9 *Dispositio ad tollendas fraudes fauorabilis,*
10 *Leges aborrent fraudes,*
11 *Quæ differētia sit inter primam partem dictæ regulæ & secundam,*
12 *Præpositi, & decani veniunt appellatione prælatorum,*
13 *Prima pars dictæ regulæ hodie est superflua.*
14 *Expectatiuæ sunt prohibita,*
15 *In generali sermone numquam venit persona loquentis,*
16 *Verba generalia dicuntur dubia,*
17 *Ordinarij non possunt recipere resignationes conditionales,*
18 *Ex resignatione vacat beneficium.*
19 *Regula de vacaturis per promotionem habet locum atiam in beneficijs resignatis in manibus Papæ,*
20 *Vbi lex non distinguit, nec nos distinguera debemus.*
21 *Sine vtile fraus non solet committi,*
22 *Dictio Necnon resoluitur in Et.*
23 *Verbum vbicumque est valde generale.*
24 *In manibus Papæ de raro fit resignatio simpliciter,*
25 *Regula publicata præsumitur vsu recepta.*
26 *Lex præsumitur vsu recepta donec contrarium probetur,*
27 *Dicta regula de vacaturis ante Gregorium XIIJ non practicabatur,*
28 *Stylus non requiritur, vt introducatur in contradictorio.*
29 *Ad introducēdum stylum sufficit ita obseruatum fuisse.*
30 *Creditur peritis attestantibus de stylo.*
31 *Extraiudiciales probationes probant stylum.*
32 *Tempore Gregorij Decimitertij & nunc dicta Regula de uacaturis practicatur,*
33 *Cancellaria est organum Papæ.*
34 *Stylus Curiæ modo albus modo niger,*
35 *Dicta regula de uacaturis habet locum in resignationibus in fauorem,*
36 *Resignationes in fauorem, dicuntur etiam simplices.*
37 *Resignatio in fauorem sapit permutationem,*
38 *Dictio, & alias, auget,*
39 *Commenda eget particulari mentione.*
40 *Dicta Regula de uacaturis comprehendit commendas,*
41 *Verbum prouisionis latissimum,*
42 *Sub verbo dispositiones comprehēditur cōmend:*
43 *Dictio quæcumque est vniuersalis.*
44 *Dictio quæcumque tollit interpretationem restrictiuam.*
45 *Regula de verisimili notitia habet locum in commenda.*
46 *Commenda nostri temporis sunt irreuocabiles.*
47 *Commenda nihil distat a beneficio.*
48 *Regula de uacaturis comprehendit beneficia iuris patronatus,*
49 *Dicta regula non comprehendit promouendum ad episcopatum in partibus infidelium,*
50 *Nulla tenentes Episcopi differunt ab alijs.*
51 *Derogatio dictæ regulæ de vacaturis quomodo fiet,*
52 *Dicta Regula de uacaturis comprehendit beneficia familiarium Cardinalium.*
53 *Verba generalia generaliter sunt intelligenda.*
54 *Dicta regula de uacaturis non comprehendit ignorantes promouendos,*
55 *Ignorans dicitur esse in bona fide.*
56 *Cessante causa cessat dispositio,*
57 *Fraudis præsumptio de qua in dicta regula non cessat ex eo quod Papa signauit supplicationē,*
58 *In Papa præsumitur obliuio ob multitudinem negotiorum.*
59 *Ex possessione pacifica decennali insurgit præsumptio derogationis.*
60 *Tempus litis non computatur in decennio, vt requiritur,*
61 *Beneficium competens mihi ex facto alterius possum illo vti, eo inuito.*
62 *Dispensatio quo ad vnum annexum extenditur quo ad alios,*
63 *Præscriptio vnius extenditur ad annexa,*
64 *Exceptio præscriptionis competens debitori competit fideiussori.*
65 *Possidens præsumitur possidere.*
66 *Continuatio possessionis præsumitur,*
67 *Pensio pendet a beneficio.*
68 *Pensio pars beneficij reputatur.*
69 *Præsumptio dispensationis ex lapso decennij habet locum etiam in profanis.*
70 *In pensione præsumitur dispensatio ex lapso decennij.*
71 *Decennium operatur dispensationem in omni materia,*
72 *Hæres potest allegare præsumptionem continuatæ possessionis auctoris sui,*

73 Fide-

73 *Fideiussor potest opponere exceptiones competentes principali etiam eo inuito.*
74 *Pensionarius non potest allegare præsumptionem dispensationis resultantem ex possessione decennali resignatarij eo negante.*
75 *Dispensatio præsumitur si allegetur ab eo pro quo præsumitur.*
76 *Continuatio possessionis præsumitur si allegetur ab eo qui possedit.*
77 *Sollennitas extrinseca præsumitur si allegetur ab eo ad cuius fauorem præsumptio oritur.*
78 *Iussus patris præsumitur si ipse hoc allegat.*
79 *Priuilegium præsumitur si allegetur a priuilegiato.*
80 *Parua data, & paruus consensus non perficiunt resignationem.*
61 *Supplicatio dicitur probatio perfecta.*
82 *Regula de vacaturis habet locum quando resignatio est perfecta intra tempora promotionis, & vacationis.*
83 *Ante consensum gratia non dicitur perfecta.*
84 *Supplicatio antequam sit registrata potest lacerari.*
85 *Dispositio correctoria loquens de actu vero non comprehendit fictum.*
66 *verba generalia non capiunt beneficia electiua.*
87 *Regula de vacaturis venit ad declarationem extrauagantis ad regimen.*
88 *In fauorabilibus sub verbo prouisionis veniunt electiua.*
90 *Regula de vacaturis comprehendit beneficia electiua.*
91 *Episcopus electus non potest resignare.*
92 *Regula de vacaturis non derogat concordatis.*

T quia dictum est supra † q.
1 prima nu.75.promotos ad ecclesias cathedrales non posse renunciare, cum sint priuati ipso iure: non ab re nunc erit Sexto loco quærendum num promouendi ad prædictas ecclesias possint resignare eorum benefi-
2 cia quæ obtinent? Respond. † ad hoc esse regulam Cancellariæ in ordine 21. inter regulas Sanctiss.D.N. Sixti V. his verbis.
Item prædictus D.N. Papa voluit decreuit & ordinauit quod quæcumque concesiones gratiæ & mandati, etiam motu proprio & cum derogatione huius constitutionis quæ ab eo pro quibusuis personis emanauerunt de prouidendo eis de quibusuis beneficijs vacaturis per promotionem quorumcumque ad ecclesiarum & monasteriorum regimina, si huiusmodi concessiones & mandata diem promotionis ipsorum promouendorum præcesserint. Necnon quæcumque collationes prouisiones & dispositiones pro tempore facienda de præmissis & quibusuis alijs beneficijs ecclesiasticis secularibus & regularibus quæ per promouēdos vel assumendos ad quascumque prælaturas inter illarum vacationis & huiusmodi promotionis vel assumptionis tempora simpliciter vel ex causa permutationis vbicumque resignari, vel alias dimitti contigerit, cum inde sequutis pro tempore sint cassæ & irritæ, nulliusque roboris, vel momenti.

Quæ regula † vt in eius interpretatione 3
animaduertit Mandos. duas habet partes quarum prima respicit prouisiones ab ipso Papa emanādas, secūda cōcernit quæcumque modum dispositionis seu dimissionis beneficiorum vbicumque: secunda incipit Necnon. in prima parte vult vt non valeant quæcumq; gratiæ etiam cum derogatione huius constitutionis emanandæ de beneficijs vacaturis per promotiones ad ecclesias & monasteria si diem promotionis præcesserint. In secunda disponit vt quæcumque dispositiones faciendæ de his beneficijs quæ promouendi seu præficiendi prælaturis intra tempora vacationis illarum & promotionis resignauerint sint etiam nullæ.

Et quo ad primam partem intentio Papæ est tollere omnem modum concessionis gratiarum super beneficijs per huiusmodi promotionem vacaturis: quia vt tradit Glossator ibi post principium, quādo aliquis ad ecclesiā vel Monasterium promoueri debebat Papa importune vexabatur super beneficijs illius vacaturis; adeo quod Papa illa etiam indignis concedebat: quare ad istud inconueniens euitandum emanauit hæc regula in prima parte vt tradit Mandos. ibidem quæst. prima nu.
1. Principes † enim solent importunitatem 4
repellere, l. omnes fundi & l. penult. C. de fund. patrim. lib. 11. Fulgos. cons. 20. colu. 3. ante num. 5. Quo vero ad secundam partem intentio Papæ videtur fuisse, vt sibi
præseruetur † collatio libera beneficiorū 5
quæ per promotionem sunt omnino vacatura: namq; eueniebat, quod promouendi resignabant & nihil per eorum promotionem vacabat; hanc rationem deducit Rebuff. in dict. regul. & Mandos. ibidem dict. quæst. 1. sub num. 4. & sic deludebatur
reseruatio Papæ de beneficio † vacante 6
per promotionem, de qua in cap. cum in cunctis §. cum vero de elect. & extrauag. ad regimen.

Et quia huiusmodi materia videtur vtilis & parum tractata a Doctoribus, ideo aliquas quæstiones subijciam pro elucidatione totius materiæ.

Primo igitur quæro, an huiusmodi regula sit odiosa vel fauorabilis? Omissa di-

sputa-

ſputatione concludendum eſt eſſe fauo-
7 rabilem, † vt tenent Felin.in cap.de quar-
ta colum.5. ante num.16.de preſcript.Re-
buff. ſuper concordan. rubr. de mandat.
Apoſt.§.ſtatuimus ante fin. Mandoſ. dict.
* regul.quæſt.1.num.5.&*communiter alij:
8 & ratio eſt quia huiuſmodi † regula ema-
nauit ad obuiandum fraudibus, namque
ſcientes ſe ad eccleſias promouendos eſſe
faciebāt ſecretas renunciationes aut per-
mutationes,& ſic fraus fiebat, vt Rebuff.
9 locis citat. probat.& tamen diſpoſitio †
quæ emanauit ad obuiandum fraudibus
dicitur fauorabilis & amplianda,late Ca
* puteaq.deciſ.215.p.3,& fuit * pluries de-
10 ciſum in Rot. nam iura abhorrent † frau-
des & illis reſiſtunt,Card.in clement. 1. in
2.not.de rer.permut.
11 Secundo quæro† quæ differentia ſit in-
ter primam partem regulæ & ſecundam?
Reſponde magnam;quia in prima vt di-
ctum eſt loquitur Papa de gratijs & man-
datis de prouidendo ad beneficia vacatu
ra per promotionem ad eccleſias & mona
ſteria,in ſecunda de collationibus & pro-
uiſionibus faciendis de beneficijs ſecula-
ribus & regularibus,quæ per promouen-
dos & aſſumendos ad quaſcumque præla
turas inter illarū vacation.& promotion.
vel aſſumption. tempora fuerint reſigna-
ta, vel permutata,vt ſint nulla. Iſta enim
pars ſecunda eſt magis generalis quam
prima: quia in prima loquitur de bene-
ficijs vacaturis per promotionem ad ec-
cleſias vel monaſteria,in ſecūda de bene-
ficijs reſignādis aut dimittendis per pro-
mouendos, vel aſſumēdos ad quaſcumq;
prælaturas, & ſic ne dum compredendit
beneficia quæ vacant per promotionem
ad eccleſias vel monaſteria,ſed etiam per
aſſumptiones ad quaſcumq; dignitates,
puta præpoſituras decanatus & alias ha-
12 bentes iuriſdictionem † quæ veniunt ap-
pellatione prælaturæ,c.decernimus,& ibi
Abb.Felin. Dec. ſuper gloſſ. vlt. de Iudic.
& late hoc explicat Mandoſ. dict. regul.
quæſt.3.& quæſt. 6. per totam. Et vult vt
non valeant prouiſiones de dictis benefi-
cijs vacaturis ex cauſa reſignationis, vel
permutationis inter illarum eccleſiarum
vacationis & promotionis vel aſſumptio-
nis tempora. Aduertendum quia prima
13 pars † regulæ hodie eſt ſuperflua ex cap.
19. Conc.Trident. de reform.ſeſſ. 24. quo

prohibentur † expectatiuæ & quæcumq; 14
gratię ad vacatura.ponitur tamen in regu
lis editis poſt dict. Concilium,cum dica-
tur, vt non valeant etiam ſi ſint conceſſæ
motu proprio & cum derogatione regulę;
ideo ſequentes quæſtiones erunt de ſecun
da parte.
Tertio quæro, an huiuſmodi ſecunda
pars regulæ habeat locum dumtaxat in
reſignationibus factis in manibus ordina-
riorum,an vero etiam in illis quæ fiunt in
manibus Papæ? Quod non habeat locum
in reſignationibus factis in manibus Pa-
pæ probatur primo,quia ſub generali ſer-
mone † numquam venit perſona loquen- 15
tis,niſi id fuerit expreſſe dictum,l.Paulus
§.vlt.vbi gloſſ.& Bart.de pignor. l.inquiſi-
tio,vbi Bal.& Salic.C. de ſolut. Gabriell.
de verb. ſignific. concl. 9. in fin. & eſt
communis * opinio, namque regula non *
dicit reſignationes in manibus noſtris fa-
ctæ, ſed generaliter dicit vbicumq; quę † 16
verba generalia dicuntur dubia,vt aliun-
de interpretationē recipere poſſint, Are-
tin.conſ.84.num.5.Corn.conſ.30. num.7.
lib.3.& verbum vbicumque potius ſe re-
fert ad loca vbi ſunt factæ quam ad perſo
nas in cuius manibus ſunt factæ, l. prima
vbi gl.in verb.reliqua ff.ſolut.matr.Card.
Pariſ.conſ.7.num.12.volum.primo.ſecun
do quia regula dicit,ſimpliciter, vel ex
cauſa permutationis, quæ verba proprie
comprehēdunt reſignationes in manibus
ordinariorum,cum † ipſi non poſſint reci- 17
pere reſignationes conditionales, vel ad
fauorem alicuius factas,ſed ſolum ſimpli-
ces,& ex cauſa permutationis,gloſ.& Do
ctores in c.ex parte,el primo,de off.deleg.
Caſſador.deciſ. 2. de ſimon.Gig.de penſ.
quæſt.4. ſub num.3. Mil.in verb. ſimonia,
el ſecundo,& eſt communis* opinio. *
Tertio quia,vt dictum eſt ſupra,mens
Papæ fuit obuiare fraudibus, quæ fiunt
per promouendos;quæ ratio ceſſat quan-
do reſignatur ſimpliciter in manibus † Pa- 18
pæ,quia tunc vacat beneficium ex ipſa re
ſignatione,& ſic Papa habet intentum ſuū
quod beneficium vel vno vel altero modo
vacet, & de illo poteſt ad libitum diſpone
re. Accedit quia in manibus ſuis nō fiunt
reſignationes ſecretæ.
His tamen non obſtātibus contrariam
opinionem tenuit Rot.in vna*Cremonen. *
penſionis 18. Maij 1584. coram R. P. D.
Can-

19 Cantuccio, † vt huiusmodi regula habeat locum in resignationibus factis extra curiam in manibus ordinariorum, & in curia in manibus Papæ, quod etiam videntur firmare Glossator, & Rebuff. in dict. regul. nam etiam in resignationibus factis in manibus Papæ, tam verba quam ratio regulę viget: verba, quia istæ sunt resigna-
20 tiones sicut aliæ; regula non distinguit; † ergo neque nos distinguere debemus. l. de pretio de publ. ratio. quia etiam in istis potest cadere fraus, immo magis quã in resignationibus factis in manib. ordinariorũ inferiorũ collatorũ: quia resignationes in manibus inferiorũ fiunt simpliciter absq; nulla reseruatione, in manibus vero Papæ fiunt in fauorẽ, & cũ multis reseruationibus, & cõsequenter minus timendũ est ne fraudulenter quis simpliciter resignet quã
21 si resignet cum vtilitate: & tamen † sine vtilitate fraus non solet committi, Crauetr. consil. 319. num. 13. & sic nemo præsumitur committere fraudem sine commodo, Corn. cons. 217. colum. fin. lib. 4. Crauett. cons. 75. nu. 17. Tertio ponderando quod tota hæc regula regitur ab vno verbo voluit decreuit & ordinauit, ergo quemadmodum in prima parte loquitur de Papa, vt expresse dicitur, ita & in secunda pręser-
22 tim ob dictionem illam, nec non, † quæ resoluitur in Et, gloss. in clem. prima in verb. nec non, de off. deleg. Neuizan. cons. 72.
23 num. 14. Quarto quia dicit † vbicumque, Archid. in cap. vlt. de priuileg. Grat. cons. 130. num. 18. lib. 2. Quinto quia in regula de infirm. antiquo tempore fiebat mentio tantum de resignatione simplici, & tamen habebat locum in resignationibus factis in curia, Cassador. decis. 31. super regul. Sam. quæst. 26. de infirm. qui referunt,
* ita * fuisse decisum. ex quo patet responsum ad primum argumentum, quia regula de infirmis comprehendebat Papam loquentem, & patet etiam responsio ad secundum argumentum.

24 Accedit quia de raro † fit resignatio simpliciter in manibus Papæ, vnde &c. arg. l. nam ad ea ff. de legib.

Quarto dubitatur, an huiusmodi regula fuerit tẽpore Pauli IIII. Pij IIII. & Pij V. ac Greg. XIII. vsu recepta? Pro affirmatiua
25 facit quia regula † publicata habet suũ effectum, & præsumitur vsu recepta, Gozzad. cons. 16. num. 16. Dec. cons. 449. num. 9. & cons. 534. num. 9. Roland. a Vall. cons. 39. lib. 2. Nact. cons. 340. num. 11. & cons. 575. num. 33. Curt. Iun. cons. 129. num. 12. 26
donec fuerit probatum fuisse sublatã per † implicitũ contrarium vsum Gozzad. cons. 23. num. 9. Abb. cons. 53. nu. 1. lib. 2. Nact. cons. 574. num. 14. & facit quod resoluit *
Rot. in vna * Narnien. Legati 9. Octobris 1570. coram R.P.D. Seraphino decem annorum. Alex. cons. 6. num. 2. & cons. 132. num. 2. lib. 1. Felin. in cap. primo num. 13. de treug. & pac. Soccin. Iun. cons. 32. num. 46. lib. 2. Put. decis. 1. lib. primo, Pelegrin. decis. 29. lib. 2. Card. Sanctæ Crucis decis. 176. in manuscr. & ob id quando ponitur derogatio in supplicatione in literis extẽditur his verbis, si eum promoueri contigerit, &c. Pro negatiua autem in dicta causa Cremonen. quæ † in Rot. vertebat super prouisione facta de anno 1573. fuerũt plures testes examinati, inter quos Ioan. Druet reuisor supplicationum tẽpore Pauli IIII. Pij IIII. & Pij V. ac Gregorij XIII. qui deposuit suo tempore non vidisse dictam regulam vsu receptam, & consequẽter non vidisse derogatum dictæ regulæ, & quod vidit expediri quasdam resignationes per 15. dies ante promotionem absq; derogatione: & Eufrosinus Epiphanius idem deposuit, & quod expediuit plures resignationes factas per promouendos, & electos absque derogatione. Desiderius Colinus deposuit idem de toto tempore quo composuit supplicationes, & minutas bullarũ. Io. Angianus solicitator deposuit expediuisse literas 20. Episcopatuum Hispaniæ & nunquam vidisse illam vsu receptam, & subdit, quod si aliqua beneficia vacauissent propter non derogationẽ prędictam fuissent impetrata & multæ lites exortæ, prout ortæ fuerunt ob non derogationẽ regulæ de viginti, regulæ de annali, & aliarum: & quod multæ aliæ regulæ Cancellariæ non sunt in vsu, prout illæ quæ pertinent ad facultatem Vicecancellarij, & illa de moneta: & quod Datario, qui est oraculum Papæ, dicebat quando volebat expedire resignationes beneficiorum promouendorum quod ille erat promouendus, & hac causa resignabat; & hoc verbo tantum Et quod huiusmodi regula non obseruatur in curia; neque in iudicando, neque in praxi, nec tollit ius; & quod seruit tantum pro forma.

Et

Et R. P. D. Alexander Glorierius Clericus Cameræ, nunc dign. Nuntius in Regno Neapolitano, fidem fecit, quod tempore quo fuit Abbreuiator in toto pontificatu Pii V. nunquam vidit hanc regulam fuisse vsu receptam in Cancellaria Apostolica, & quod non ponebatur derogatio in supplicatione, & literis. Et ita alij. Nec
28 est necesse, quod stylus huiusmodi † fuerit introductus in cõtradictorio iudicio, Pur. decis. 1. in regul. de infir. Bart. in l. de quibus nu. 13. vbi Paul. de Cast. n. 11. testatur de communi de legib. Craue. cons. 55. n. 6.
29 Tiraq de iur. primogen. q. 51. † Sed sufficit ita obseruatũ fuisse, Alex. cõs. 8. nu. 7. lib. 6. Crauet. cons. 107. sub nu. 4. Cardi. S. Cruc. decis. 33. Dec. in l. semper in stipulationibus ad fin. ff. de regul. iur. & creditur peri-
30 tis, † ita attestantibus cum quotidie habeant ista prę manibus Bar. in l. lege Iulia in fin. de testib. Dec. cons. 447. num. 10. in fin. & cons. 654. num. 28. & extraiudicia-
31 les † informationes multum conferunt ad probandum stylum, Alex. in l. 4. §. hoc autem iudicium nu. 26. de dam. infect. Affiic. decis. 243. in fin. præsertim quando est habita a peritis, Card. Paris. consi. 12. num. 15. volu. 4. Et hæc opinio multum placet, * quia ita audiui* practicari & obseruari ab omnibus quo ad pontificatum Pauli IIII. Pij IIII. & Pij V. Tempore autem Pontificatus felic. record. Gregor. XIII. de stylo Cancellariæ erat necessaria derogatio hu-
32 iusmodi: namq; † fuit propositũ hoc dubiũ * in Cãcellaria & maior *pars Dñorum Abbreuiatorum die 17. Martij, & 26. eiusdem mẽsis fuit in voto de dicto tpe de stylo Cãcellariæ esse necessariã derogationẽ regulæ, quæ resolutio fuit subscripta per tres Abbreuiatores his verbis, ita est Io. Barengus Abbreuiator Decanus, O. Pamphilius Abbreuiator, L. de Cãpo Abbreuiator. I Cã-
33 cellaria enim † est organũ Papæ Fel. in c. in nostra coll. 28. de rescr. Cassad. decis. 3. nu. 3. & decis. 4. nu. 5. de reseru. & decis. 2. n. 7. de vnionibus. & hmõi resolutio fuit cõ- * firmata per Rot. in d. causa * Cremon. 28. Maij 1584. & 5. Februarij eiusdem anni: & * ita nũc obseruatur * tpe S. D. N. Sixti V. & vidi plures supplicationes promouendorũ cũ derogatione huius regulæ, & Cardinalis S. Stephani Prodatarius volebat poni
34 hmõi derogationem: † stylus enim in curia modo est albus, modo niger, & quotidie mutatur sm opinionem Datarij, Auditorũ Rot. & Abbreuiatorũ, Fel. in c. Rodulphus sub n. 22. de rescrip. Lap. alleg. 51. in prin. Cassad. decis. 7. nu. 4. de rescript. Ideo necesse esset hodie in resignatione promouendorum ponere derogationẽ huius regulæ, quando est certus resignans de promotione, vel habet spem; alias resignatio facta absque dicta derogatione ex vsu esset valida.

Quinto dubitatur, an hęc regula habeat locum in resignationibus, quæ fiunt in fauorem & cum aliqua reseruatione? Pro negatiua ponderantur verba regulæ dum loquitur de resignationibus factis simpliciter vel ex causa permutationis, quę verba resignationi simplici conueniunt, Rebuff. de resign. ex pr. num. 2. & 4. Secundo, quia quando Papa vult exprimere resignationes in fauorem hoc exprimit.

Contraria tñ opinio † est verior, quam 35
tenuit * Rot. in d. Cremon. 28. Maij 1584. coram Cantuccio, & fuit opinio glossatoris, & Rebuff. in hac regula. Namq; mens regulę est comprehẽdere omnem modum dimittendi beneficia, vt patet ibi, *vel alias dimitti*, quæ non possunt aliter interpretari, Bar. in l. 1. nu. 12. ff. de condit. & demonst. Secundo, quia etiam regula de infirmis antiquo tempore loquebatur de resignatione simplici, & tamen comprehendebat conditionalẽ ex rationibus positis a Sarn. & alijs, vt supra dictum est. Tertio, quia etiam resignationes in fauorem † dicuntur 36
simplices, vt patet ex decis. 37. Ptolomęi in manuscr. & dicetur infra lib. 7. Quarto, quia resignatio in fauorem † sapit permu- 37
tationem. Idem Ptolom. decis. 101. manuscr. Ergo &c. ad primũ & secundũ respondetur in regula adesse verba æquipollentia, ex quibus id colligitur: rursus hęc sententia confirmatur quia dicit regula, *vel alias*, quæ dictio † alios modos vltra ex- 38
pressos auget, Achill. decis. 1. de claus. Caputaq. decis. 273. lib. 1.

Sexto dubitatur, an hæc regula comprehendat commendas? per aliquos vidi cõsultum negatiue, quia commenda eget † particulari mentione, Gemin. in c. nemo 39
sub num. 2. Franc. sub num. 6. de elect. lib. 6. Cassad. decis. 5. sub num. 11. de priuileg. Crauett. consil. 284. sub num. 2. Pauin. de potest. cap. sed. vacan. parte 2. quæst. 1. Sarn. de triennal. quæst. 5. num. 3. & de

40 public.q.4.n.2. In contrariũ tñ est † cõis *
vt hæc regula comprehẽdat cõmendas &
hãc sñiam firmauit Rot.in d. * Cremonen.
pẽsionis 18.Maij 1584. coram Cantuccio;
namq; regula procedit vlterius annullan-
do nedum collationes, sed etiã prouisio-
41 nes † quæ dictio est latissima, & cõprehen
dit oẽm modũ prouidendi, glo.in clem.vlt.
in verb.prouisioni.de elec.Gemin, & Frãc.
in c.1.de elec.in 6.& signanter quod com-
prehendat cõmendam tradit Gemin, in c.
nemo n.7.& ibi Franc. n.5.prope finem.de
42 elec.li.6.& subdit dispositiones, † sub quo
verbo cõprehenditur commenda, Card, in
clem.1.n.2.de supplen.prælat.neglig.& di
43 ctio quæcunq; † est vniuersalis & includit
ea quæ improprie sunt, Dec.cons.599.n.2.
44 & 3.& tollit † interpretationẽ restrictiuam,
Alex.cõsi.118.n.5. cõprehenditq; ea quæ
alias nõ cõprehenderẽtur, Rui.cõs.18.n.19.
lib.2. Secũdo, accedat quia in renũciatio-
nibus cõmendarũ potest fraus cõsiderata
a regula cõsiderari; vnde idem ius statuen
dum est.ex hac etiã ratione regula de ve-
45 risimil.not.habet locũ † in cõmenda, Cas-
sad.decis.30.super regul. Sarn.q.6.de im-
petran.benef.vacan.per obit.famil.Card.
& * cõiter alij, vt per Mandos.d.regul.q.5.
46 n.4.Tertio, quia † cõmendæ nostri tẽporis
sunt irreuocabiles ex quo fiũt ad vtilitatẽ
personæ, & non ecclesiæ, Sarn.in regul.de
47 public.q.4.& parum † aut nihil distant ab
alijs beneficijs, Sarn. q. 20. de annal. Re-
buf.de pacif. possess. nu.36.cum seq. alias
rationes videre poteris per Sarn.regu. de
triennal.q.5.

Septimo dubitatur, an hæc regula ha-
beat locũ in beneficijs iuris patronatus?
cõis * opinio † est affirmatiua quã tenent
48 Fel.in c.de quarta col.5.ante n.16.de præ-
scrip.vbi refert ita iudicatũ fuisse in * Rot.
in causa sua propria Sarn.de triẽnal. q. 7.
n.3.Lãber, de iur.patr.art.11.q.11.p.1.lib.
1.n.4.Mandos.hac regul.q.5.n.2.Ad quod
facit primo, quia hæc regula est fauorabi-
lis, vt supra cõclusi, ergo debet cõprehen-
dere talia beneficia, gl.in clem.dispẽdio-
sam.de iudi.Io.Selu.de benef.p.1.q.3.n.9.
Secundo ex d.Collectan.in c.vlti. in q.21.
de sortileg.& ita * concludunt cõiter doct.

Octauo dubitatur, an hæc regula ha-
49 beat locũ in beneficijs promouẽdorũ † ad
Episcopatus in partibus infideliũ existen-
tes? Negatiue cõcludendũ, vt late Mãdos.
hic q.4.Alfons.Hoied, tract. de incõpatib.
benef.p.1.c.4.in fi.vers. sed istis nõ obstan
tibus, & est * cõis opinio, vt dixi supra q.1.
n.89.90.& 91. Hi.n.nulla tenentes † valde 50
differunt ab alijs, cum nõ possint habere
possessionẽ, Sarn.q.47.de annal.nu.4.Rip.
respõs.23.sub tit.de legib.n.25.lib.1. Bal.
in auth.licentiam C.de epis.& cler.

Nono dubitatur † quõ fiat derogatio? 51
vide tradita per Mandos.hac regul. q.2.

Decimo dubitatur, an cõprehendantur
beneficia familiariũ Cardinalium? fuit de
hoc dubitatum in Rot.coram Cantuccio
in d.Cremon, pensionis; nihil tamen fuit
resolutum, ex quo Domini voluerũt vide-
re quid obseruaretur in stylo, mihi autem
† affirmatiua opinio videtur probabilis. 52

Vndecimo dubitatur, an hæc regula ha
beat locũ in eo, qui resignauit post vaca-
tionẽ talis ecclesiæ ad quã postea ipse fuit
promotus ignorãter? & sic an cõprehẽdat
promouẽdum ignorãtem se promouendũ?
Pro affirmatiua facit, quia verba regulæ
sunt generalia, & cõsequẽter † generaliter 53
intelligẽda sunt in omni promouẽdo, l.j.§.
quod antea.ff.de aleat.l.in fraudem, & ibi
Bal.ff. de testa.mil.Soc.Sen.in l.2.§.ex his
in prin.ff.de verb. obl. Crauet.cõs.91.n.4.
& cũ non distinguat, neq; nos distinguere
debemus, l.de pretio ff.de publ.in rem act.
Craue.cõs.308.n.3.& hãc opinionẽ aliqui
ex dñis de * Rota tenebãt.cum de hoc cõ-
trouerteretur in d.Cremonen.pẽsionis 28.
Maij 1584.corã Cãtuccio, moti etiã ex eo,
quia regula est præseruatiua beneficiorũ,
quæ vacãt per promotionem, vnde debet
cõprehẽdere ignorãtem se promouẽdum.

Pro negatiua aũt, † quę mihi videtur ve 54
rior & benignior, ac quodãmodo recepta,
vt hęc regula nõ cõprehẽdat ignorãtem se
promouẽdũ, quãuis resignet post vacatio-
nẽ ecclesiæ ad quã postea fuit promotus,
primo facit, quia regula emanauit, vt ob-
uietur & occurratur fraudib. quas facie-
bãt promouẽdi, qui habẽtes notitiã futurę
suæ promotionis resignabãt, vt deludere-
tur reseruatio Papæ, de beneficio vacante
per promotionẽ, vt per glossatorẽ & Rebu.
supra alleg. Quæ rõ, vt refert glossator in
eadẽ regula, in fin.fuisse * Romæ iudicatũ,
cessat vbi promouẽdus ignorat se promouen
dũ, quia † ignorãs dicitur esse in bona fide, 55
& a fraude & dolo excusatur, l. quicunq;
ff.de seru.fug.l.2.ff.de recept. & per conse

quens

56 quẽs cessante ratione † cessat dispositio c.
cum cessante de appel. l. adigere §. quãuis
de iur. patr. late Tiraquell. in suo tract. Ces
sant. cau. in pluribus locis, & audiui, a pe-
ritissimis practicis huiusmodi resignatio-
nes factas ab ignorantibus non inualida-
ri per regulam hanc nec poni derogatio-
nem eiusdem regulæ hoc casu, & ab hac
* opinione existimo non esse * recedendum
* in iudicando * & consulẽdo: nã alias mul-
tæ prouisiones essent nullæ, & possent mul
tæ annullari. Nec obstat generalitas regu
læ; quia restringitur ex ratione, l. cũ pater
§. dulcissimis ff. de leg. 2.
Limita non procedere a tẽpore quo ip-
se procurat vel habet spẽ probabilem; nã
hoc casu requireretur derogatio, & ita vi-
di obseruari.
57 Duodecimo dubitatur † an huiusmodi
fraudis præsũptio excludatur ex eo quod
supplicatio sit manu Papę signata? pro af-
firmatiua facit quod Papa signãdo manu
propria censetur tollere obstaculum, & su
* spicionem fraudis contrarium tamen * fuit
decisum in Rot. in d. Cremonen. pensionis
28. Maij 1584. coram Cantuccio. quia Pa
58 pa † multitudine negotiorum impeditus
hæc retinere memoriæ non præsumitur, &
non potest c. ex parte, & ibi Doctores præ-
sertim Card. in 7. Anan. n. 2. Ancha. n. etiã
2. de offic. deleg. Gomes. in c. 1. nu. 135. de
constit. lib. 6.
Decimotertio dubitatur an ex possessio
ne pacifica decennali videatur insurgere
præsumptio derogationis huius regulæ, &
59 sic dispensationis? Affirmatiue † concludẽ
dum est late Couar. in regul. possessor. 2. p.
§. 1. nu. 2. Paul. de Castr. in l. siue possidetis
C. de prob. Rip. in c. cum ecclesia Surrina
* nu. 27. de caus. poss. & propiet. & alij * om-
nes; si autem per minus tempus secus c. cõ
missa. de elect. lib. 6. & in simili fuit dictum
* in vna * Oruietan. Archid. de Pineo 15. Fe
bruar. 1575. coram Caputaquen. Io. And.
& Fel. in c. illud de præsum. cũ alijs, vt per
60 Gabriel. eo. tit. concl. 1. n. 68. & tẽpus † litis
non cõputatur, Soc. Iun. cons. 56. n. 13. lib.
* 1. fuit resolutum in vna Auers. * tenimenti
corã R. P. D. Bubalo, sed dubium est, an hu
iusmodi præsumpta dispensatio possit ab
alio allegari habente interesse reseruatio
nis pensionis aut medietatis fructuũ con
tra possessorẽ contradicentẽ, & negantem?
Pro affirmatiua allegatur 1. l. ex persona,
vbi not. Bal. de fideiuss. l. si stipulatus essem
ff. de fideiuss. vbi quãdo † beneficiũ cõperit 61
mihi ex facto, & persona alterius possũ il-
lo vti etiã eo inuito & cõtradicẽte l. Bar. in *
si post mortẽ §. vl. col. vl. vers. vlterius, vt li
queat. ff. de bon. poss. cõtr. tab. & facit tex.
in l. pen. C. de tẽp. in integr. rest. Cagn. in l.
inuito n. 6. ff. de regul. iur. Secundo quia
pensio & prouisio sunt correspectiua, & an
nexa ac dependentia inseparabilia, & ta-
men in connexis & annexis dispensatio † 62
quo ad vnũ extenditur ad aliud annexum
gl. in c. quia in tantũ, & ibi Abb. de præb.
Fel. in c. translato n. 6. vbi late de const. &
† præscriptio vnius extenditur ad annexa 63
& inseparabilia Balb. de præscr. in 2. p. q. 2
n. 12. Fel. in c. auditis n. 12. de præscr. Ideo
exceptio præscriptionis quę † cõpetit debi 64
tori extẽditur etiã ad fideiuss. Bal. in l. tam
mandatori n. 10. C. de non num. pec. sequi
tur Balb. d. q. 2. n. 12. Hinc possidens longo
tẽpore si negat possedisse † præsumitur ad 65
damnũ ipsius Pau. de Castr. in l. siue posside
tis n. 9. C. de probat. Hinc præsumitur † cõ- 66
tinuatio possessionis Bart. in d. l. siue possi-
detis sub n. 5. & quod hæc sint connexa pa
tet quia pensio † pẽdet a beneficio Imol. 67
in clem. 1. §. 1. n. 4. de supplen. prælat. negli
gen. Gig. cons. 123. nu. 4. & est pensio adeo
annexa beneficio † vt pars illius reputetur 68
late Gig. de pens. q. 28. Tertio quia præsũ
ptio dispensationis & iustitiæ tituli ex lap
su decẽnij præsumitur † etiã in mere profa 69
nis l. qui in aliena ff. de acquir. hæred. l. si
filius familias C. de petit. hæred. cum alijs
vt per Tiraquel. de præscr. 2. illat. & quod
† in pensione præsumatur dispensatio ex 70
lapsu decẽnij tenuit Rot. in * vna Farfen. *
pensionis corã Ill. Card. Aldobrandino de
ann. 1581. & dispensatio in quacũq; mate
ria † ex lapsu decẽnij præsumitur, Achil. de 71
Grass. dec. 2. de disp. Anch. cõs 117. Felin.
cons. 2. n. 32. Sarn. de trien. q. 10. Idẽ Sarn.
in recoll. manuscr. dec. 21. lib. 1. Quarto qa
hæres † vel successor põt allegare præsum 72
ptionẽ cõtinuationis possessionis auctoris
sui, Abb. in c. cum ad sedem nu. 16. de rest.
spoliat. Alciat. de præsumpt. regul. 2. præ-
sump. 21. n. 5. & fuit resolutũ * coram R. P. *
D. Bubalo in vna Rom. Palatij. Quinto qa
fideiussor † potest opponere exceptiones 73
cõpetentes ex iure principalis, etiã eo in-
uito l. si stipulatus in princ. & l. ex persona
rei, & l. si testam. ff. de fideiuss. l. fideiussori

ff.de donat.l.oēs de exc.l.defensiones.C eo.6. allegatur l.1.& 2.C.de liberal.caus.

His tamen non obstantibus cōtrariam
* opinionem tenuit Rot.in vna Cremonen.* pensionis die Lunæ.5.Decembris 1583.coram R.P.D.Bubalo non posse N.pensiona
74 rium † contra hanc regulam præsumptionem dispensationis resultantem ex possessione decēnali resignatarij,eo inuito & negāte allegare:primo quia ex decennali possessione tūc præsumitur dispēsatio quā
75 do † allegatur ab eo pro quo dispensatio præsumitur at secus si ab eo negatur etiā si tunc ab alio contra eum allegetur sicuti in simili videmus in continuatione posses-
76 sionis nam continuatio præsumitur † si is qui semel possedit asserit se hodie possidere,nam tunc præsumitur possessio medio tēpore continuata secus si negat nam tunc præsumptio ista cessat gl.in l. siue possidetis in verb.constituti vers.non distinguitur & ibi Bart.nu.6.& 7. Bal.in l.1.circa med. vers.reuoco in dubium Angel.n. 4.vers.in gl.3.Alberic.nu.4.vers.Odofred. Paul.de Castr.nu.9.Cuman.col.2.circa med. vers. tu dic C.de probat.Butr.in c. cum ad sedē nu.25.Abb.nu.etiam 25.de rest.spol.Rip. in c.cum ecclesia Sutrina n.27. vbi attesta
* tur de* communi de caus.poss. & propriet. Couarr.in c.Rainutius S.11.sub n.2. de testam.vbi de communi etiam: Item solem-
77 nitas extrinseca † præsumitur quando allegatur ab eo ad cuius fauorem præsumptio oritur at secus si ab eo negatur Salic. in l. si filius q.1.vers.sed hoc non obstat C. de
78 pet.hæred. dicēs quod † iussus patris præsumitur præcessisse, si ipse hoc allegat secus si negat sequitur Alex.cōs.9.n.9. vers. potest etiam lib.3.Ruin.cons.23.n.20.lib. 5.Gabriel.de præsump.concl.1.nu.74.Ita
79 † priuilegium præsumitur invsu si talis præsumptio a priuilegiato allegetur non autē
* si negetur vt fuit decisum in vna Caurien. Iurisdictionis 29. Aprilis 1575. sec. facit consil.Anch.297.n.11. vers. ad hoc vbi quod etiā vbi constat de titu.de vno tēpore non potest illius continuatio per tertium allegari Bart. in l.gerit.nu.28. ff. de acquiren. hæred.Salic.in l.si filius num.4. C. de pet. hæred.ex quibus patet responsum ad primum argumentum,secūdum tollitur quia præsupponimus istum negare namq; si nō negaret tunc dispensatio quæ ex decēnali possessione resultat præsumeretur etiam super pensione & hic nulla adest dispensatio sed tantum præsumptio.

Ad tertium responderur verum esse in pensione præsumi dispēsationem sed hoc non potest applicari casui nostro cum ille negetur:ad quartum,& quintū respondetur procedere si Papa fecisset aliquem actum positiuum, tunc enim posset allegari præ- *
sumptio dispēsationis at in casu nostro nō cōstat de aliquo actu positiuo Papæ:ad vltimum respondetur l.1.&2.procedere vbi agitur de causa status personæ in qua causa filius potest agere inuito patre, & pater inuito filio in casu vero nostro agitur de allegandа præsumptione . Et hæc * decisio *
fuit confirmata die Lunæ 26.Ianuar.1584 in ead.causa & coram eodem cum esset de nuo proposita causa,& informatum. Limita tamen non procedere quoties ille non negaret vt patet ex adductis supra.

Decimoquarto dubitatur An hæc regula comprehendat dumtaxat resignationē perfectam intra tempora promotionis, & vacationis vel etiam comprehendat eam in qua fuit præstitus cōsensus post promotionem supplicatio vero fuit signata ante promotionē? Pro negatiua facit quia parua data,& paruus † consensus non perfi- 80
ciunt resignationē Cassad.dec.1.de renūc. Crescē.dec.310.Moe.dec.60.sed regula videtur loqui de resignatione pfecta Pau.de Castr.cōs.160.in 3.dub.lib.1.ergo&c.Pro affirmatiua facit quia regula nō distinguit neq; nos distinguere debemus l.de pratio ff.de publ. in rem act. Secūdo q a esset aperire viam fraudibus, & regula redderetur elusoria & quod dicitur de parua data nō habet fundamentum quoties supplicatio est signata manu Papæ cum data quæ cadit inter tempus vacationis,& promotionis, & supplicatio dicatur probatio perfecta † sicuti dicimus de instrumento Dec. 81
cons.36. nu.2. Quid dicendum ? Referam quid determinauit * Rot. in d.Cremonen. *
pēsionis die Lunæ 4.Iun. 1584.in qua Frāciscus Guinisius promotus fuit ad Ecclesiā Mōtis Falisci. 8. Aprilis supplicatio resignationis præceptoriæ S.Antonij facta per d. Franciscū ad fauorē D. Pauli cū reseruatione pensionis pro D.Hier. 1. April. missa d.supplicationis die 17.April. cōsēsus D. Francisci super dicta resignatione, & Pauli super reseruatione pēsionis die 18.Aprilis dubitabatur an intraret regula cū consensus

sensus fuerit præstitus post promotionem?
fuit resolutum negatiue ex duobus funda
mentis, primo quia regula intelligitur
82 quando resignatio † est perfecta intra tem
pora vacationis, & promotionis, hæc au-
tem non est talis, quia prouisio fuit die 8.
Aprilis facta, missa vero die 17. eiusdem
mensis, Put.decis.94.lib.2.Sarn.de infir.q.
18. Crescent.decis.75. Nec obstat quod si
gnata supplicatione gratia dicatur perfe-
cta, quia respondetur non esse simpliciter
83 perfectā†expectat enim præstationē cōsen
* sus, vt est *. cōmunis oīum doctorum sentē
84 tia, & antequam † sit registrata potest la-
cerari ab officialibus optime Sarn. in re-
gul.de iur.quæsi.non tollen.q.2.in fin. Nec
obstat quod consensus retrotrahatur: quia
id intelligitur per viam fictionis, & regu-
la intelligitur de resignatione vere facta in
tra tempora vacationis & promotionis nō
de resignatione quę per quandam fictionē
censetur facta: nam in materia correctoria
85 dispositio loquens de actu † vero non com
86 prehendit actum fictum, quia actus fictus†
improprie dicitur talis Ias. in l. fiis qui pro
emptore n.170.ff. de vsucap. secūdo quia
præsumitur notitia Papæ, & officialiū, qui
cum possent illam supplicationem lacera
re cum non esset registrata tempore pro-
motionis mittēdo illam ad registrum post
promotionem apparet manifeste mentem
Papæ fuisse vt resignatio effectuaretur, ex
quo non solum non contulit beneficium,
sed passus fuit resignationem iam cęptam
effectuari, & gratiam semel factam suum
sortiri effectum. Hodie autem ad cautelā
poneretur derogatio, & optimum esset ex
pediens ad tollendas lites, & ita consule-
rem faciendū quod etiā pluries vidi fieri.

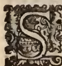
Decimoquinto quęro an hæc regula cō
prehendat beneficia electiua? pro negati-
87 ua facit quia verba † generalia nō capiūt
electiua, Felin. in c. in nostra in 32. collor.
de rescr. In contrarium tamen est veritas,
88 quia † regula venit ad declarationē extra-
uagantis Ad regimen, quæ cum loquatur
89 † etiam de electiuis ergo; & hęc regula. Ita
in simili arguit Castr. in cons.338.n. 5.lib.
1. secundo quia hæc regula est fauorabilis
cū obuiet fraudibus Rebuff. in concor. tit.
de mand. Apost. §. statuimus in fin. & quia
quando sumus in fauorabilibus sub verbo
90 collationis prouisionis † & dispositionis
veniūt beneficia electiua, Selua de benef.
in p.3.q.1.nu. 26. Mandos. de Idiom.q.2.
Felin. in c. postulastis de rescr. in 2.&3. fal.
Gemin. in c. si propter col.2. de rescr. lib.6
& † ita videtur tenuisse Rot.* in causa de 91
qua infra. vnde electus ad episcopatum † *
non poterit resignare beneficia prius obtē 92
ta Decimo sexto Dubitatur An regula dero
get † concordatis Rebuff. tenet quod nō,
& ita fuit resolutum in Rot.* in vna Pade *
bor. præpositurae die Lunæ 29. Maij 1588
coram R. P. D. Bubalo.

SEPTIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Appellatione minorum venit tam pueritia quam adolescentia.*
2 *Minor 25. annorum potest resignare beneficia.*
3 *Minor 25. annorum in beneficialibus habetur pro maiori.*
4 *Minor 25. annorum potest alienare.*
5 *In resignatione minoris 25. annorum non requiritur auctoritas curatoris.*
6 *Minor 25. annorum habet personam legitimam.*
7 *Minor 25. annorum potest acceptare beneficium absque curatore.*
8 *Minor 25. annorum potest per procuratorem resignare.*
9 *Minor 25. annorum potest constituere procuratorem ad resignandum absque causæ cognitione, cum decreto iudicis.*
10 *Decretum Iudicis non requiritur in renunciatione maioris 25. annorum.*
11 *Minor 25. annorū renuncians non est restituendus*
12 *Admissa renunciatione beneficium vacat.*
13 *Restitutio in integrum competit minoribus læsis.*
14 *In spiritualibus non datur regulariter restitutio.*
15 *Non excusatur minor in his quæ spectant ad salutem animæ.*
16 *Minor non restituitur aduersus matrimonium.*
17 *Minor non restituitur aduersus ingressū religionis*
18 *Christus diligit milites voluntarios.*
19 *An iuramentum impediat restitutionem.*
20 *Minor 25. annorum læsus in renunciatione beneficij debet restitui si non est alteri collatum.*
21 *In feudo datur restitutio minori.*
22 *Minor censetur maior vt agere possit.*
23 *Ex statuto potest persona minoris legitimari.*
24 *Minor 25. ann. potest stare in iudicio etiam absque curatore.*
25 *An ad dandam hanc restitutionem sufficiat fragilitas ætatis vel requiratur dolus aduersarij.*
26 *Læsio debet esse grauis vt detur restitutio.*
27 *Cum non est expressum quæ læsio requiratur intelligitur de magna.*
28 *Propter modicam læsionem non datur restitutio.*
29 *Qua læsio dicatur magna ad effectum restitutionis remittitur arbitrio iudicis.*
30 *Vltra dimidiam dicitur magna.*
31 *Minor læsus vltra dimidiam restituitur non obstāte iuramento.*

32 *Læsio in tertia parte dicitur magna.*
33 *Læsio in sexta parte totius etiam dicitur magna.*
34 *Minoribus incumbuit onus probandi fuisse læsos.*
35 *Debet quis probare id supra quod se fundat.*
36 *Læsio probatur præsumptione.*
37 *Læsio probatur per testes.*
38 *Læsio probatur scriptura.*
39 *An minor læsus post collatum beneficium alteri sit restituendus.*
40 *Cum collatum est beneficium res non est integra.*
41 *Quando agitur de lucro datur restitutio minori.*
42 *Priuatus beneficijs si restituatur non recuperat ea si sunt collata.*
43 *Per restitutionem quis recuperat bona penes fiscum.*
44 *Minor restituendus est, nisi contrarium reperiatur expressum.*
45 *Quod lex non dicit, neque nos dicere debemus.*
46 *Restitutio iustitiæ aufert ius alteri quæsitum.*
47 *Restitutio iustitiæ dicitur fauorabilis.*
48 *Non plus restitutio in integrum restituit quam læsio abstulit.*
49 *Per restitutionem gratiosam quis recuperat quod amiserat per delictum.*
50 *Bannitus restitutus recuperat bona quæ amiserat.*
51 *Restitutio in beneficialibus est in rescripta.*
52 *In lucrosis restituitur minor.*
53 *Restitutio gratiosa non se extendit ad recuperationem vassallorum.*
54 *Doctor restitutus non recuperat lecturam si alteri fuit data.*
55 *Bannitus restitutus non recuperat locũ ab alio occupatum.*
56 *Episcopus potest restituere in integrum.*
57 *An minor vtriusque iuris D. læsus sit restituendus.*
58 *Minor 14. annorum potest renunciare beneficia.*
59 *Renunciatio minoris 14. annorum debet fieri cum authoritate tutoris, & causæ cognitionon potest aliquid facere sine tutore.*
60 *Minor 14 annorum.*
61 *Minor 14. annorum non habet administrationem.*
62 *Minor 14. annorum non habet consensum.*
63 *Minor 14. annorum renuncians absq; tutore venit restituendus.*
64 *Habens plura beneficia incompatibilia, & vnum renuncians non videtur deceptus.*
65 *Minor 14. annorum hodie non potest habere beneficium Ecclesiasticum.*
66 *Minor ex dispensatione potest habere beneficium.*
67 *Minor læsus restituitur sine noua collatione.*
68 *Restitutio est in pristinum statum positio.*
69 *Restitutio operari debet quod nec prosit nec obsit quod euenit.*
70 *Collegio est ius in beneficium in alium translatum.*
71 *Ancharanus declaratur.*
72 *Ex sententia nulla non datur vacatio.*
73 *An minor læsus restitutus recuperet locum pristinum quem habebat in collegio.*
74 *Restitutus ad feudum dicitur habere nouum feudum. cont. nu. 78.*
75 *Reintegrato matrimonio datur nouo dus.*
76 *Restitutio fit in omnibus ei pro omnia.*
77 *Differentia inter restitutionem gratiosam & iustitiam.*
79 *Restitutus ad canonicatum censetur restitutus ad præbendam.*
80 *Restitutus ad canonicatum recuperat stallum in Choro.*
81 *Restitutus ad beneficium habens iurisdictionem censetur restitutus ad illam.*
82 *Minori læso datur quatriennium ad petendam restitutionem.*
83 *In beneficialibus etiam datur quatriennium.*
84 *Ecclesiæ datur restitutio etiam post quatriennium.*
85 *In spiritualibus non consideratur læsio enormissima.*

SEptimo quęro An minor possit resignare benefi ciũ ecclesiasticũ quod obtinet? Hic articulus distinguendus est Aut loquimur de minore 25 ann. Aut vero de minori 14. nam appellatione † minorum venit tam pueritia quã 1
adolescentia c. in præsentia de probat. §. nunc admonendi Instit. de his quib. alien. lic. vel non, Io. de Amicis consil. 40, num. 5 & ita resoluit insignis moder. Stor. Odd. in tract. de restit. in integr. par. 1. q. 2. art. 5. num. 42.

In primo casu* communiter tenent doctores minorem 25. annorum, maiorem vero 14. posse † resignare beneficium quod 2
obtinet glos. in c. ex parte verbo quamuis minor vers. sed si minor, & ibi Abb. num. 14. qui dicit hoc esse de mente Io. Vinc. Ioan. de Lignan. Ant. de Butr. de restitut. spoliat. & ibi * omnes communiter Archidiac. in c. certis num. 6. 15. quæst. 3. Card. sanctæ Crucis, decis. 83. in manuscr. Put. decis. 161. lib. 2. Crauett. consil. 90. excellentissimus Bursat. consil. 411. colum. 4. & hęc conclusio non habet dubium, vt tradit Boer. decis. 350. num. 1. & videmus quod communiter* hoc practicatur in curia, & extra. Nam minor 25. ann. † maior autem 3
14. in beneficialibus habetur pro maiori, vt infra dicam ex c. vlt. de iud. vbi potest stare in iudicio, & constituere procuratorem, ergo: & renunciare nam a pari procedunt stare in iudicio actiones intentare, & renunciare quia eo modo per viam indirectam † alienatio sequi potest l. ait prætor 4
vbi Bar. ff. de iur. de lib. Andr. de Inser. in c. 1. §. si vassallus col. 2. si de feud. fuer. contro. int. dom. & agnatum Dec. consil. 445. colu. 5.

colu.5.Calcan.cons.105.in fin. Bal. cons. 350.colum.1.lib.4.

Nec in tali resignatione requiritur con-
5 sensus & auctoritas curatoris, † vt tenet Milius quem refert Put.dict.decis. ibi nu. 2.lib.2. & hoc non * habere dubium dicit Boer.dict.decis.350.num.primo, quia talis minor 25.annorum,& maior 14. in be-
6 neficio habet † personam legitimam, tam in iudicio quam extra exercendi,& experiendi ac faciendi oes actus sine curatore sicut maior 25.ann. vt probat text. in cap. vlt.de iud.lib.6.quod incipit, *si annum quartum decimum tuæ peregisti ætatis in beneficialibus & alijs causis spiritualibus, necnon & dependentibus ab eisdem ac si maior 25. annis existeres ad agendum & defendendum per te vel per procuratorem (quem ad hoc constituendum decreueris) admitti debebis.* & ibi gloss.in verbo debebis. Gemin. Anchar. Franc.& * cōmuniter doct. Crauett. cons.90.in primo dub.& cons. 153. in fin. Gig.resp.14.num.3.Ferret.con.282. adeo vt quantum ad hoc matrimonium carnale & spirituale æquiparentur, vt probat tex. in dict. cap. vlt. iuncto cap. ex parte de restitut. spoliat. & vtrobique communiter * doctores.

7 Hinc minor 25.annorum † potest acceptare beneficium absque curatoris assensu, vt est * communis, vt resoluit Bursat. cons.411.num. 11.& 12.

Amplia vt minor 25.ann. maior autem
8 14.possit resignare beneficium,† quod obtinet tam per se quam per procuratorem Ant.August.decis. 125. lib. 1. in manuscr. Put. decisione 161. lib. 2. & communiter * doctores.

Dubium tamen est an iste maior 14.annis & minor 25.possit constituere procuratorem ad resignandum absque causæ cognitione, & sic absq; decreto iudicis Put. dict. decis. 161. lib. 2. refert propositum fuisse hoc dubium * in Rota in vna Segobien.integræ portionis coram Illust.Card. S. Crucis die 20. Octobris 1540. & fuisse tentum negatiue scilicet non posse maiorem 14.ann. cōstituere procuratorē ad resignandum nisi coram superiore, & cum causæ cognitione esto quod in supplicatione esset expressum quod renuncians esset maior 14.annorum, mouetur quia minor 25.annor.& maior. 14.potest resignare coram superiore,& cum causę cognitione, ergo & cum eadem sollēnitate debet constituere procuratorem ad resignādum namque minor & mulier quia non potest actum expedire sine certa forma, neq; poterit constituere procuratorem forma non seruata vt est communis * omnium doctorum sententia de qua dicam infra, & ita etiam fuisse * decisum attestatur Ant.August. decis. 125.lib. 3. in manuscr.

His tamen non obstantibus cōtrariam opinionem existimo veriorem quod maior 14. ann. & minor 25. possit constitue-
te procuratorem † ad resignandum benefi 9
cium absque causæ cognitione,& decreto iudicis quia tex. in dict. cap. vlt. disponit vt maiores 14.ann. & minores 25.habeantur pro maioribus 25. ann. in beneficialibus, & causis spiritualibus, & ibi communiter * docto.hoc notant si ergo in his causis parificantur maiores 25. ann. & mino-
res ergo † quemadmodum non requiritur 10
sollēnitas huiusmodi quando renunciat maior vt * cōmuniter scribunt omnes dd. ergo neque hoc casu ad vulg. l. vlt. de accept. & hoc videtur innuere Franc. in d. c. vlt.in not.6.Hinc alias in Rota * in vna Venetiarum Matrimonij coram bon. mem. Oradino die 29.Nouembris 1557. vt habetur in lib.antiq. diuer. in manuscr. dec. 293.fuit tentum,in causis spiritualibus,& dependentibus, vt est causa legitimitatis minorem 25. ann. posse constituere procuratorem absque decreto iudicis nulla alia ratione nisi quia parificatur maioribus in causis spiritualibus, & dependentibus,& in causis beneficialibus etiam parificatur maioribus vt probatur expresse in dict. c. vltim.ergo ex hac decis. videtur recessum a decis. facta tempore Put. quia posteriora derogant prioribus Bald. in l. domum colum. 1. C.de reiendic. Ias. consil. 215. colum.2.circa med. lib.2.Crauett. consil. 313. nu. 5.vers. 10.

Non obstat ratio Put. quia non est verū 11
quod maiori resignet cum sollēnitate vt * communiter volunt doctor.bene verum resignatio fit coram superiore, vt debet, ita & quando fit per procuratorem.

Sed hic quæritur an iste minor 25. ann. maior autem 14.sit restituendus aduersus resignationem beneficij ab ipso factam.In hac conclusione dd.varia scripsere ac fuerunt contrarij,adeo quod veritas elici nō possit ego autem pro resolutione omnium existimo constituenda esse duo capita

princi-

principalia.

Quorum primum erit quãdo in resignatione non est læsus, vt quia resignauit ad fauorem alicuius consanguinei vel amici aut renunciauit cum vellet matrimonium contrahere, aut religionem ingredi, aut ex alia simili causa, ita quod non possit

11 considerari metus aut dolus resignatarij † & in hoc dicas veram esse * & receptam DD. sententiam non esse restituendum ita gloss. in l. ait prætor verb. quid aliud ff. de minor. 25. ann. quam hoc casu puto procedere, Ant. de Butr. in dict. cap. ex parte de restit. spoliat. Crauett. consil. 90. vers. circa secundum dubium num. 4. Rebuff. in prax in tit. de resign. in verb. ratione personę in principio, ita post alios Couar. lib. 1. variar. resolut. cap. 5. & expresse hoc firmat Exc. D. Ludouic. Alfer. conf. 3. per totum & præcipue nu. 11.

Ratio est quia cum minores 25. annor. possint renunciare beneficia vt supradictũ est ex * communi & vera opinione, sequi-

12 tur quod † admissa renunciatione beneficium vacet, Innoc. Butr. & Hostien. in ca. quod in dubijs de renun. Io. And. in regul. ratum de reg. iur. lib. 6. Rot. decis. 3. de renunc. in antiq. Card. Paris. conf. 93. lib. 4. Rip. in c. ex parte num. 23. de rescrip. Aufrer. in dec. 266. Tholos. vnde ad ius quod amisit redire non potest nec iure restitu-

13 tionis nam restitutio in integrum † competit minoribus 25 ann. si lęsi fuerint, l. nam & postea §. minor, ff. de iureiur. l. non omnia C. de minor. l. quod si min. §. 1. ff. eod. text. ad litteram in l. minoribus C. de restit. in integr. & hanc esse * veritatem attestatur Sfor. Odd. de restit. in integ. q. 4. art. 2. sub num. 2.

Hinc ecclesia non restituitur si nõ est læsa Dec. consil. 564. nu. 18.

Eoque magis quia sumus in spiritualibus in quibus non datur † regulariter restitutio Lap. alleg. 53. Abb. Anch. & alij in d. c. ex parte de restit. spoliat. cum alijs adductis per Sfor. Odd. in tract. de restit. in integr. q. 60. art. 7. num. 37. cum seq.

14 (see above)

Hinc non excusatur minor in his quæ

15 spectant ad salutem † animæ Marian. Soc. sen. in c. ex litterarũ nu. 8. de apost. Turracrem. in c. symbolum de consec. dist. 4.

16 Hinc non † restituitur aduersus matrimonium, Bal. in l. 1. num. 1. & 3. ff. solut. matrim. & in rubr. de iud. num. 7. Alexan. consil. 80. nu. 1. & 2. lib. 7. Ferret. conf. 139. per totum, Dec. consil. 112. in princ. Couarr. lib. 1. var. resolut. cap. 5. sub num. 1. communis * opinio vt resoluunt omnes doctor. in dict. cap. ex parte de restit. spoliat. de communi omnium sententia attestatur Sfor. Odd. dict. q. 60. art. 1. sub nu. 3. etiam si dolus causam dedisset contractui * communis vt resoluit Couarr. in epit. de spons. par. 2. c. 3. §. 7. nu. 1. 2. 3. Hinc non restituitur aduersus † ingressum religionis, Innoc. 17 in c. cum dilectus de eo quod met. caus. Felin. in c. in præsentia n. 10. de prob. Ant. de Butr. in c. cum virum num. 11. & ibi Anch. nu. 8. de regul. Bart. in repet. Auth. ingress. si num. 18. C. de sacrosanct. Ecc. Socc. Iun. con. 41. num. 13. lib. 3. communis * opinio teste Sfor. Odd. dict. q. 60. art. 11. num. 23. etiam si dolo ingressus fuerit vt * est communis opinio * canonistarum teste Cyn. in dict. auth. ingressi nu. 7. quamuis Christus velit † milites voluntarios D. Thom. 2. 2. q. 18 188. art. 9. c. præsent. 3. q. 3.

Eoque magis † si interuenit iuramẽtum 19 Dec. consil. 180. & 181. nu. 4. Curt. consil. 141 num. 4. Bertan. consi. 175. num. primo lib. primo vbi attestatur de * communi.

Secundum capnt quãdo minor 25. ann. & maior 14. renunciauit beneficium, & in ipsa renunciatione est læsus facto alterius & hic casus subdistinguendus est in duas conclusiones: Prima erit quando minor resignauit, & beneficium adhuc non est collatum: Secunda erit quando beneficiũ est collatum. Circa Primã quando beneficium non est adhuc per superiorem collatum vera * & recepta est ab omnibus DD. affirmatiua opinio † vt debeat restitui quã 20 opinionem tenuit Io. & Vinc. Ant. de But. Hostien. & alij * communiter vt per Abbatem qui illos refert in cap. ex parte nu. 14. de restitut. spoliat. vbi hoc tenet Card. Zabarell. & gloss. magna, & alij omnes Archidiac. cap. certis num. 6. 15. quęst. 3. Angel. in l. vnica C. si de momen. poss. aga. Sarn. de trien. quæst. 15. cum infinitis alijs allegatis per Boer. decis. 350. a num. 4. vsque ad finem vbi refert ita fuisse * iudicatum, & attestatur hanc esse * * communiorem, & magis æquam opinionem late Couarr. dict. cap. 5. lib. 1. variar. resol. & hanc opinionem tenuit Rot. in vna Toletan. canonicatus, & præbendę teste Thoma de Tanis decis. manuscripta 46. qui in decis. 54. atte-

attestatur hanc esse* communem opinionem alias 57. vt attestatur, & tenet Ant. Bard. in tract. de tempor. vend. c. 5. nu. 1. & ita etiam tentum fuit in vna* Ciuitaten. Capellaniæ maioris die 5. Martij 1543. vbi maior resignauit beneficium valoris octuaginta ducatorum & habuit pro recō pensa beneficium 58. ducatorum, fuit tentum dandam esse restitutionem, teste Put. decis. 437. lib. 1. & hanc esse* etiam communem attestatur Rebuff. in prax. fol. mihi 354. num. 2.

Ita etiam in feudo deuoluto ad domi-
21 num competit minori restitutio † in integrum (quod beneficium dicitur c. 1. §. beneficium quib. caus. feud. amitt.) vt tenet Alberic. de Rosat. in l. si ex causa §. nunc videndum ff. de minor. Alex. cons. 69. col. penul. lib. 1.

Nec obstat quod cum minor in beneficialibus sit vt maior dic. c. vlt. de iudic. non
22 debeat restitui, quia respondetur quod † censetur maior quantum ad hoc vt agere possit in iudicio per se, & per procuratorē non autem quo ad hoc vt non possit cū est læsus restitui arg. c. ad nostrā de regul. ita expresse respondit Archid. in dict. c. certis nu. 6. 15. q. 3. Abb. in d. c. ex parte nu. 17. quod cōprobatur quia si minor habilitetur per statutum vel cōsuetudinem in certis casibus vt admittatur in aliquo actu iu
23 diciali vt legitimā habeat personā †. quod fieri potest l. vlt. qui leg. perso. gloss. in l. 2. ff. de eo quod certo loco Boer. decis. 9. plures citat, tamen ex hoc non videtur ei interdicta in integrum restitutio si lædatur ac si nō fuisset reputatus maior gl. in l. vnica C. si de moment. poss. fuerit appell. quā faciunt singularem ibi Cin. Alberic. de Rosat. Bar. Bal. Salic. & comm.* alij Bal. in auth. si captiui colu. 2. vers. sed iuxta hoc quæritur C. de episc. & cler. Bart. consil. 101. colum. 3. Roman. consil. 90. vers. propterea Afflit. in 2. lib. const. regn. rubr. 38. nu. 15. Tiraquell. in tract. de nobil. c. 20. n. 41. Borguin. de tuto. & curat. nu. 99. * commun. opin. teste Beso. d. decis. 350. col. 3. de communi etiam Sfor. Odd. q. 15. nu. 75. illud enim vt possit tanquā maior agere in iudicio inductum est ex dicto cap. vlt. in fauorem minorum: si enim non possent ex hoc petere restitutionem verteretur in odium contra vulg. & * communem regulam de qua per Tiraquell. de vtroq; retract. lib. 1. §. 32. gloss. 1. num. 7. Rip. responsi. 3. nu. 42. tit. de iure gent. ciuil. siue statut. Bellon. cons. 27. nu. 7. nam hoc casu quia habetur pro maiori etiam non cessat beneficium nullitatis, vt est ** magis com munis opinio teste Oct. Simoncel. in tract. de decret. lib. 3. tit. 8. nu. 25. & 26. ex quo patet, quod supradicta consequentia non valet: ad quod etiam facit quia minor habet † legitimam causam standi in iudicio 24
etiam absque curatore, & reputatur, vt maior quo ad iudiciū possessorium per ipsum proponendum gloss. Bart. & Doct. per illum tex. in l. vlt. C. qui legit. perso. stand. in Iud. habent Abb. in cap. cum dilectus colum. 3. de arbitr. & tamen restituitur in integrum etiam in eo possessorio si fuerit læsus Ias. in l. prima num. 10. ff. de iurisd. omn. iud. Alex. cons. 80. lib. 7. Put. decis. 58. lib. 3. Sed hic quæro de vtili casu an ad dandam huiusmodi restitutionem sufficiat, quod fuerit læsus ex negligentia sua & fragilitate ætatis an vero requiratur etiam quod fuerit læsus dolo aduersarij? videtur dicendum sufficere † fragilitatem 25
causatam respectu ætatis, vt tenent Ioan. Andr. in cap. auditis colum. 3. verb. minoribus de restit. in integr. Alber. in l. si minor. nu. 1. C. de transact. Maurit. in tract. de restit. in integr. cap. 174. Menoch. de recuper. poss. remed. 15. num. 136. * communis opinio teste Sfor. Odd. de restit. in integr. quæst. 4. artic. 2. num. 7. vers. in contrarium ex l. minoribus C. de restit. in integr. etiam si sine dolo aduersarij, tum etiā quia remedium cōcessum est propter ætatis fragilitatem l. prima ff. de minor. vbi * cōmuniter DD. & nouissime Rebuff. cons. 83. num. 2.

His non obstantibus contrariam opinionem credo veriorem: quia cum in his beneficialibus habeatur minor 25. anni p maiori dict. cap. vlt. de iudic. sequitur læsionem considerandā esse non ratione ætatis, sed ratione, & dolo aduersarij faciunt ea quæ scribit Bellamer. cons. 18. num. 19. & 20. ad contraria respond. procedere quando læditur in temporalibus in quibus non habetur pro maiori, & ita loquitur Ioan. Andr. Alber. Maurit. Menoch. & Sfor. Odd.

Rursus quæro quæ læsio requiratur? Respond. grauem læsionem † requiri, ita 26
post per ipsum cit. tradit Couarr. dict. c. 5. lib. 1.

lib.primo variar.resolut. in princ.ad quod
facit quia quoties expressum non est in iu
re quæ læsio sit sufficiens ad dandam resti-
tutionem in integrum tunc requiritur ma-
27 gna † l.suo. ff. de in integr. restit. vbi gloss.
& communiter * doctor.Innoc. in cap. co-
ram eod.tit.Coras. in l. qui liberos nu. 61.
ff.de rit. nupt.Sarn. in §. pœnales num. 4.
Inst.de actio.Gozzad.cons.44.nu.8.Nact.
28 cons.631.num.22.nec propter † modicam
datur restitutio gloss.Hostien.Collect.An-
char.in c.1.de restit. in integr.Alex.cons.
27.n.2.lib.1.Bertad.cons.109.nu.3.lib.3.
Ias.cons.63.num.2.lib.3.Rimal.cons.400.
nu.37.& seq.lib.2.Ruin.cons.119.nu.14.
lib.5.Afflict.super const.regn.rubr.70.n.7
Gabriel.lib.2.concl.commun.de restit. in
integr.concl..Grat.cons.4.nu.81.lib.1.&
hæc est ** magis communis opinio vt at-
testatur Bursar.cons.27.nu.17.cum infini-
tis alijs adductis a Sfor.Odd.dict. q.4.sub
num.105.

Verum prudens iudex inspecta qualita
te personarum alijsque coniecturis iudica
29 bit an læsio sit huiusmodi, vt per eam † in-
tret remedium hoc restitutionis in inte-
grum Abb. in cap. quintaualllis num.33.
ant.fin.de iureiur. gl.in c.cum illorum, &
ibi Felin.de sentent.excommun.Ber. in c.
in præsentia num. 179.de probat. & in c.
cum dilecti n.55.de empt.&vendit. Card.
Paris.consil.89.nu.53.lib.1.Dec.consil. 39
num.7.cum alijs vt per Menoch. de arbit.
iud.cas.73.Socc.Iunior consil.144.nu.14.
lib.1.& consil.84.nu.43.lib.2. & hanc esse
** magis communem opinionem attesta-
tur Socc.Iun.consil.48.nu.22.lib.1. a qua
non esse recedendum in iudicando & con
sulendo attestatur Sfor.Odd.dict.q.4. nu.
30 121.vt quia læsio † est vltra dimidiam:nã *
nemini est dubium esse magnam læsionem
Paul.de Castr.in l.3.nu.2.C.ex quib. cau.
maior.Alba.cons.11. nu. 23.

31 Hinc hoc casu † restituitur minor non
obstante iuramento Pau.de Castr.in auth.
sacramenta puberum n. 10. C. si aduersus
venditorem vbi Corn.num.202. Curt. nu.
50. Bert.con.227.nu.1.lib.1. & cons. 218.
num.3.lib.2.vbi attestantur de * commu-
ni.vel quod sit in dimidia vel circa dimi-
diam:nam hoc etiam casu læsio iudicatur
magna Cœpol.in tra.de simulat.contract.
num.109.Ber.consil.90.num.20.lib. 1.Me
noch.de arbitr.iud.q.70.num.27.vel quia
fuerit læsus in tertia parte † nam hæc etiã 32
est magna læsio; Abb.in cap.quintaualllis,
nu.33.de iureiur. Ber.consil. 33. num. 10.
lib.1.&in cap.1.num.85.de rest.in integr.
Vel quod sit in sexta parte † totius, Bart. 33
in l. si societatem §. arbitrorum num. 25.
ff.pro socio D. meus Card.Paris.consi. 89
num.53.volu.1.Soccin.Iun. consil.48. nu.
22.volum.1.Crot.consil.198.num.15.cõ-
munis * prout attestatur Dec.consil.39.n.
7.Socc.Iun.dict.consil.48.num.144. Hinc
in dict.decis.Put.437.lib.1.sacræ Rot.Au-
ditores die 5.Martij 1543. * existimarũt
læsionem in illo casu inducere restitutio-
nem: namque ibi minor renunciauit bene
ficium 80.ducatorum, & habuit recompẽ
sam 58.ducatorum, fuerat enim læsus in 4.
parte; quare fuit tentum dandam esse resti
tutionem. vel quia viuebat ex illo benefi-
cio,& ductus leuitate renũciauit,ita Abb.
in dict. cap. ex parte num. 16. de restitut.
spoliator.

Rursus quæro quibus incumbat onus
probandi esse in minori ætate læsos? Re-
sponde † minoribus, gloss. in c. presbyter 34
dist.78.Abb.in c. in præsentia de probat.
vbi Dec.n.166. alios citat, & testatur de *
communi idem Dec.cons. 681. num. 16.
Nact.consil.514.num.12.lib.2.Imol.cons.
23.num.16.Gozzad.consi.22.num.13.vbi
etiam attestatur de cõmuni: † ratio est quia 35
se fundat in ea, ergo, Bald.consi. 66. num.
6.lib.3.& consi.418.lib.2.Alex.cons. 149.
nu.16.lib.5.Abb.in cap.1.in fin. de regul.
& probatur † vel præsũptione vel per aspe 36
ctum, Alex.consil. 230. num. 11. Gramat.
decis.48.nu.18.cum alijs vt per Menoch.
cas.117.per totum eo modo vt scribit Bar.
in l.de ætate num.9.vbi Sebast.Sapia late
ff.de minor.Dec.consil.44.num.4.vel vere
† puta per testes, Soc.Iun.consi.3.num.12. 37
lib.2.aut † scripturis, Paul.de Castr.in l.2. 38
num.7.C.de his qui ven.ætat. impetr.late
Mascard.de probat.in verb.ætas.

Secunda conclusio quando minor 25.
ann. maior 14. resignauit beneficium, &
fuit læsus dolo tertij, verũ superior admis-
sa renunciatione contulit beneficium, an
nihilominus hoc casu sit restituendus? cõ-
munis * opinio est negatiua, scilicet non
esse restituendum, quam tenuit Ioa. Vinc.
Hostiens. Ant.de Burr. quos refert, & se-
quitur Abb.d.c.ex parte num. 14. post gl.
in verb.quamuis de restitut.spol. Archid.
in cap.

in cap. certis 15. q. 3. Alber. in l. air prætor ff. de minor. Franc. in c. dudum de præb. in 6. Ias. in l. Gallus §. & quid si tantum num. 72. ff. de lib. & posth. & cons. 192. colum. 5. lib. 2. Crauett. cons. 90. num. 4. plures cumulat pro hac opinione Boer. decis. 350. num. 4. vbi colum. penult. attestatur hanc * esse communem * opinionem, de communi etiam attestatur Thom. de Tan. dec. 54. in manuscr. Put. decisio. vlt. num. 8. & 9. lib. 1. & decisio. 9. lib. 3. Achill. de Graff. dec. 307. Cui opinioni suffragatur text. in l. quod si minor §. Scæuola ff. de minor. vbi restitutio minoribus etiam grauiter læsis negatur si post læsionem bona in alium nouo cótractu translata fuerint, Barbat. cós. 32. colum. penult. lib. 3. Galiula in dict. l. Gallus §. & quid si tantum num. 9. sed in
40 casu nostro res non est integra † cum collatum fuerit beneficium iuxta ea quæ egregie scribit Card. Paris. consil. 93. volum. 4.
41 Hinc licet etiam † detur restitutio minori quando agitur de lucro, Cuman. & Rom. in l. cum quidã ff. de acqui. hæred. in prin. gl. in c. conquæstus de vsur. Hostien. Ioan. And. & Abb. in c. auditis de in integer. restit. Tiraquel. lib. 1. de retract. §. 35. gloss. 2. nu. 9. Ias. in l. 3. §. Labeo num. 15. ff. de ac* quir. possess. & * communiter docto. tamen hæc restitutio quoties de lucro agitur minoribus non est concedenda re non integra, vt nempe cum res de cuius restitutione tractatur alteri quæsita fuerit; ita Abb. in dict. cap. ex parte relatus a Couar. diſt. cap. 5. lib. primo var. resolut. colum. 3. faciunt ea quæ scribit Bart. in l. etiam ff. de * minor. & in l. vlt. C. in quib. caus. rest. in integr. non est necess. Hinc in permutatione beneficiorum læso vltra dimidiam non datur restitutio in integrum, cum res non sit integra Bald. in l. 2. C. de rescind. vend. Anchar. in c. cum causa nu. 12. vbi Imol. num. 24. de empt. & vendit. quibus accedant ea quæ scribit Dec. consil. 210. num. 8.

Secundo comprobo quia priuatus be-
42 neficio si postea restituatur † hęc restitutio gratiosa porrigitur ad recuperationem beneficij si interim alicui collatum non est, alias secus, Bald. in c. constitutus vers. sed an restitutus de rescr. Gemin. in ca. quãuis eod. tit. Abb. in c. ex tuæ ad fin. de cler. non residen. Felin. in c. inter quatuor num. 4. de maior. & obed. latissime Selu. de be* nef. p. 3. q. 31. & hæc est * communis opinio de qua testatur Sfor. Odd. de restitut. in integr. q. 98. art. 3. num. 32. & 33.

Tertio comprobo quia restitutio regulariter operatur, vt quis recuperet bona quæ sunt † penes fiscum * communis opinio, de qua testatur Cardinal. Paris. * 43 consil. 66. num. 166. volum. 3. Roland. cósi. 45. num. 19. lib. 4. non autem ea quæ sunt alienata, Bart. in l. vlt. num. 7. C. de senten. pass. vbi Angel. n. 5. Fulgos. num. 12. Egid. decis. 743. num. 6. & 7. Gramat. decisi. 106. num. 119. Card. Paris. consil. 69. num. 165. vol. 3. ** magis communis opinio teste Cefal. cons. 395. num. 9. lib. 3. licet recuperet ** pretium, Card. Paris. cons. 3. num. 186. vol. 4. * communis opinio teste Sfor. Odd. de * restit. in inregr. q. 99. art. 5.

Contrariam tamen opinionem, minorem grauiter læsum restituendum esse, etiã quod beneficium renũciatum sit alteri collatum post renũciationem, tenuit Vinc. in c. ex litteris, & c. constitutum de restitu. in integr. Imol. in dict. cap. ex parte, Emanuel a Costa Lusita. in l. gallus §. & quid si tantum 2. p. nu. 63. Didac. Couar. lib. 1. variar. resolut. ca. 5. sub num. 3. vers. contrariam, D. Ludouic. Alfer. dict. consil. 3. num. 9. Sarn. qui indistincte loquitur, de triennali. q. 15.

Ad quod facit primo regula iuris minores grauiter læsos restituendos esse, nisi cõtrarium in iure reperiatur † expressum l. si 44 ex causa, & l. penul. ff. de minor. §. pupillus Auth. de trient. & falcid. Bal. in cap. primo colum. 2. tit. quo temp. mil. inuest. pet. deb. Alex. consil. 77. lib. 5. Corn. consil. 179. nu. 10. lib. 4. Iason cons. 78. num. 7. lib. 1. sed hic casus non reperitur exceptuatus in iure; ergo opponi † non potest, l. in præuaricationis §. vltim. ff. de præuaricat. l. dissentiẽ- 45 tem C. de diuort. l. illã C. de collat. ita arguit Oldrad. in materia irregularitatis, in cons. 202. ita etiam arguit Cœpol. cons. 26 col. 1. ad fin.

Secundo comprobat Couarr. ex c. cum vniuersorum de rerum permutat. inducendo late vt per ipsum dict. cap. quinto, col. 4. & 5.

Quid dicendum?

Existimo in puncto iuris veriorem posteriorem sententiam ex eo quia restitutio in integrum datur minori grauiter læso etiam

etiam quando res non est amplius integra vt quia in alium translata est: ita egregie probat tex. apertus in l.vlti. C. de repud. hæred.quem ad hoc dicit apertum Sfor. Odd.de restitut.in integr.q.63.art.2.& ita regulariter esse tenendum tradit Corn. ab ipso allegatus,eo magis,quia restitutio in integrum iustitiæ (vt est ista de qua nos) †
46 aufert ius alteri quæsitum etiã perfecte,& plene Paul.de Cast.in l Gallus §.& quid si tantum, num.14. ff.de liber.& posthu.vbi Fort.Garf.num.235.dicit hanc conclusionem non habere contrarietatem,cum* om
* nes concordent in illa & ibi Alciat.nu.74. dicit illam commu.

* Hinc bona alteri quæsita ex nouo contractu restituuntur, Bald. in l. vlt. num. 5. C.senten.pass.Cuma. num. 7.Ias.num.37. Crot.num.56. Fort.Garf.nu.152.in l.Gallus §.& quid si tantum ff.de liber.& posthu. Modern.Paris.in consuetud.Paris.§.21 n.
* 39.communis*opinio teste Couar.d. c.5.
47 nu.7. & ideo dicitur † hęc restitutio fauorabilis,Alberic.in l.1.C.in quib.cau.resti. in integr. non est necess. Card. in c. vlt. de rest.in integr.Bart.in l.ne quicquam §. vbi decretũ nu.6.ff.de off.procons.Egid.decis. 742.n.7. Soc.Iun.cons.128. nu.174.lib.1. Nact.cons.620. nu.14.lib.3.Cefal.cons.3.
* n.128.lib.1.*communis opinio teste Sfor. Odd.de restit.in integ. q.44.art.1.& ob id
†* vulgariter * ac communiter dicitur quod
48 non plus restitutio † in integrum restituit quam læsio abstulerit l.vlt.ff.de resti.in integr.Bar.in l.1.n.9.C.si aduers.rem iudic. Paul. de Cast. in l.cum quidam nu.2.ff.de acq.hered.Bertrand.cons.241.nu.9.lib.2. cum alijs adductis per Tiraq. de vtroque retract.§.1.glos.14. nu.74.qui dicit esse in
† prouerbio apud nostrates. immo in restitu
49 tionibus gratiosis restitutus † recuperat ea quæ amiserat ex delicto proprio. Hinc hęreticus reuersus ad fidem & propterea restitutus recuperat bona amissa, D. meus Card. Paris. qui plures citat cons. 2.num. 188.& 189.vol.4. dicens hanc opinionem
* esse æquam & * communem . Hinc banni-
50 tus restitutus recuperat † bona quæ prius habebat, l.1.& l.vlti. C. de senten.pass. &
* rest. vbi glos.Bart.& * communiter Afflic. in titu. quę sit pr.caus.amit, benef. glos.3.
* num. 99. communis * opinio de qua testantur Cardinal.Paris.cons.66.num.169. volum.3.Roland. consi.45. num. 19. lib.4.

sicuti si esset restitutus ex iustitia Nact.consil.472. num.21. quod procedit stantibus aliquibus clausulis prægnantibus, vt est
*communis opinio de qua testatur Barba. * consi.78.colum.2.lib.3.vbi latissime, Gramat.decis.65.num. 17.& 18. Card. Paris. consil.1.num.37. volum.4. Sfort. Odd. de restit.in integ.quæst. 99.artic.12.

Accedat præterea , quia restitutio de qua nos , est in rem † scripta.l. si ex causa 51 in princip. ff. de minor.l. in causæ §. interdum. ff. de restitut. in integr. (licet officio iudicis expediatur) & ob id aduersus rem possessam ab alio datur,Couarr.loco cita. Sfort.Odd.quæst.62.num.20.de * commu * ni Plot.in l.si quando num.9.& sequen.C. vnde vi.

Ad contraria respondetur & primo non obstat d.l.quod si minor §. Scęuola , quia vel primo respondetur speciale esse ibi , quia hæreditas postquam a minore fuit repudiata a substituto adita fuit; ita respondent doctor. * communiter in dict. §. * Scæuola ibi Bart.de communi,de communi etiam testatur Paul. de Cast. Fulgos. Iason in l.vlt.C.de repud.hæred.vel secundo respondetur,quod in casu dicti §.Scæuola substitutus ille proprijs laboribus & sudore proprio de hæreditate a minore repudiata tanquam damnosa & implicita litibus ac ęre alieno grauata lucrosam reddiderit puta redigendo corpora hæreditatis ad pecuniam, vel aliud simile faciendo;non mirum igitur si non restituatur : nam non est qualis ab ipso fuit repudiata cum plus restitutio restitueret quam læsio auferret contra regulam * commu- * nem de qua supra ita gloss.in dicto §.Scæuola, Fulgos.Iason in d.l. vlti. in fin. C. de repud. hæred. Couarr.loco citat. Costa d. §.& quid si tantum 2.par.num.59. cum sequen.& hanc sequitur Sfor.Odd.de restit. in integr.q.62.art.2.nu.18. aliæ responsiones dantur de quibus per glos.& doctores d.§.Scæuola.

Minus obstat, quod non restituatur minor vbi agitur de lucro &c. quia allegata procedũt de beneficio ecclesiastico,quod quis nondum obtinuit, acquirendo , nam tunc procedunt allegata;quia tunc mere de lucro tractatur:at vbi agitur de recuperando beneficio, quod semel obtinuerat & dimiserat incautus , vtique tractatur de damno vitando,Gig. consilio 135. nu.11.

num. 11, & 12. ita egregie respondet Couarr. dicto cap. 5. colum. antepenult. immo † etiam ad lucrum restitui minorem tradit Dec. in cap. maioribus, in principio, de præbend. Corn. consil. 184. columna 2. lib. 3. Ias. in l. 3. §. Labeo, num. 15. ff. de acquir. possess. Tiraquell. de vtr. retract. lib. 1. §. 35. glo. 2. num. 9.

Non obstat tertio illud quod dictum est de priuato beneficijs, vt non restituatur ad beneficia alteri collata * ex communi, quia respondetur illud procedere in restitutione gratiosa, vt tradit Sfor. Odd. dicto tract. quæst. 98. artic. 5. Nos vero sumus in restitutione iustitiæ, maxima enim differentia est inter vtranque in casu nostro cum per illam non recuperentur bona distracta in tertium, vt est * communis teste Abb. in cap. inter quatuor num. 5. de maioritate & obedien. Brun. de cess. bonor. par. 4. quæst. 16. numero 5. Menoch. consilio 103. in secundo dubio, nume. 25. vbi attestatur de communi. & * * magis communi Gomes. libro tertio variarum resolut. cap. decimotertio, numero 36. per hanc vero sic, vt est * communis de qua supra diximus.

Hinc restitutio in integrum gratiosa
3 non extenditur ad recuperationem † vassallorum, quando feudum fuit alienatum Luc. de Penn. in l. si coloni, C. de agricol. & censit. libro vndecimo, Menoch. de recuper. possess. remed. 10. numero 101. cum sequen.

Hinc si doctor legens per bannum ami-
4 sit lecturam, si fuerit † gratiose restitutus non recuperat lecturam si alter in eius locum subrogatus fuerit Luc. de Pen. in l. 1. C. de his qui in ex. dat. libro decimo, de quo late Sfor. Odd. de restitutione in integrum quæstione 97. artic. 5. numero 25. & doctor non legens qui amisit
5 locum in collegio propter † bannum restitutus non recuperat locum ab alio occupatum, Bar. in l. 2. ff. de decurion. Felin. in cap. inter quatuor numero quarto, de maioritate & obedien. Dec. in cap. at si clerici, numero decimooctauo, de iudic. Tiraquell. de vtr. retr. §. 32. numero 70. Petrus de Angusciola consilio decimo, numero 17. libro 3. Menoch. de recupera. possess. remed. 10. numero 106. * communis teste Sfor. Odd. dict. quæst. 97. artic. 2.

Accedat præterea, quia ille fuit priuatus propter delictum, vnde non mirum &c. at in casu nostro fuit læsus, ad not. per doctores * communiter, vt per Ioan. Selu. in tract. benefic. parte 3. quæstione 31. vbi late.

Eodem modo respondetur ad vltimum argumentum, quia omnes illę auctoritates procedunt in restitutione gratiosa, & sic casus diuersus est a nostro, argumen. l. Papinianus ff. de minor. In iudicando tamen non recederem a priore sententia, & ideo temperarem hanc conclusionem, vt si fuerit læsus in huiusmodi renunciatione dolo illius, qui obtinet beneficium, ab eo auferri posset, ne delictum suum ei patrocinetur; si vero metu, aut suasionibus episcopi, episcopus debet dare ei simile beneficium, ita in terminis Archid. in dicto cap. certis in fin. 15. quæstione 3. namque ius quæsitum alteri est sufficiens causa, vt non detur restitutio in integrum, Paul. de Castr. in l. gallus §. & quid si tantum ff. de liber. & posthum. Ruin. consilio 97. numero 7. libro 3. ita fuit * tentum in vna Carthaginẽ. beneficij coram Vestano 19. Februarij 1552. Nec est ambigendum
† an possit restituere in integrum episco- 56
pus, cum quilibet ordinarius possit, l. in causę §. vltim. cum l. sequen. ff. de minor. l. vlti. C. vbi & apud quem vbi * communiter doctores, Abb. consilio 87. libro 1. Feder. de Senis consilio 285. numero 2. Ber. in cap. 1. num. 162. de restitutione in integrum.

Dubium autem hic cadit, an si minor
25. annorũ maior 14. resignauit † beneficiũ 57
in qua renũciatione læsus fuerit grauiter, licet esset V.I.D. an adhuc sit restituẽdus?

Hæc quæstio pendet ab illa trita conclusione disputata toties a doctoribus, an minori iurisperito detur restitutio in integrum, de qua per Paul. de Castr. in l. 1. in fin. C. qui & aduersus quos, Sarmien. lib. 3. select. interpr. cap. 12. Boer. decis. 350. num. 6. Sfor. Odd. de restit. in integr. q. 23. artic. 7. & alias plura scripsi de hoc. lib. 1. variar. resol. fol. 9.

In secundo casu principali, an minor 14. annorum possit renunciare beneficium? In hoc constituenda est conclu-
sio † recepta * ab omnibus doctoribus 58
posse: plurimos citat Boer. decisione 350.

volunt scribentes relati per Abb. & alios
in dicto cap. ex parte, Petr. Gregor. Syn-
tag. iur. libro decimoseptimo, cap. deci-
moseptimo, Mil. in repertorio verb. minor
14. ann. Bursatus consilio 411. numero
decimotertio, volumine quarto, expresse
Cardinalis Paleott. decisione 153. alias
* 226. in manuscriptis, & communiter * do-
ctores.

Requiritur tamen vt renunciet aucto-
59 ritate tutoris, & cum † causæ cognitio-
ne, alias secus, Petr. de Mon. in cap. vlti.
de iudic. in 6. quem refert & sequitur Mil.
in verb. minor 14. ann. & fuit resolutum
* in vna * Segobien. portionis coram Card.
sanctæ Crucis 20. Octobbris 1544. teste
Put. decis. 21. de renunciat. in manuscrip.
Bursat. dicto consil. 411. num. 13. Cardin.
Paleot. expresse dict. decis. 153. alias 226.
Rebuff. in prax. fol. mihi 354. num. 3. cum
constet fragile esse & infirmum huiusmo-
di consilium, Rebuff. in terminis consil. 83.
num. 2. & 3.

Ratio, quia sine tutore non potest quic-
60 quam attentare, † cap. 2. de ætat. & qua-
* lit. cap. vltimo, vbi communiter * doctores
de iudic. lib. 6. gloss. & doctores in dicto
cap. ex parte, de restitutione spoliatorum,
ad notat. per Lap. alleg. 53. namque mi-
61 nor 14. non habet administrationem † ec-
clesiæ, nec bonorum, sine decreto superio-
ris, gloss. vlti. Card. Butr. & Anchar. Ioan.
Andr. in cap. ex ratione, de ætat. & qualit.
Felin. in cap. edoceri, de rescrip. Franc. in
cap. vlt. numero 2. de iudic. lib. 6. nec tenet
legitimam personam, nec consensum in
62 spiritualibus † ad agendum, & defenden-
dum, similiaque exercendi, Ferret. consil.
* 282. numero 1. * attestatur de communi
Ber. consilio 5. in princip. libro 1. Octau.
Simoncell. de decret. libro 3. tit. 8. inspect.
3. numero 28. & sequen. Aliter enim re-
63 nuncians † minor 14. ann. venit restituen-
dus, ita Rebuff. in prax. fol. 154. numero 4.
colligens hoc ex Mill. Bursat. dicto consil.
412. volum. 4. allegans Crot. consil. 198.
num. 11. lib. 2. Cephal. consil. 172. volum.
4. & hoc tenet Cardin. Paleott. dict. decis.
* 153. alias 226. & ita fuit decisum * in Rot.
in vna Toletan. coram Reuer. P. D. Pani-
carola, teste Sarn. decis. 95. libro primo.
Hoc enim casu dicetur læsus, quia sine tu-
tore, & sine causæ cognitione renuncia-
uit, vnde subintrat dispositio l. 1. cum se-
quen. ff. de minor. vbi communiter * do- *
ctores.

Alias enim si causæ cognitio interue-
nerit, & iudicatum fuerit expediens pu-
pillo renunciare, non debet restitui, vt ex-
presse firmat, Rebuff. dicto fol. 355. num.
4. nam tali casu non videtur circumscri-
ptus, l. vlti. C. de in integrum restitut. vt
quia cum haberet plura beneficia eccle-
siastica vno se exonerauerit: nam non vi-
detur † deceptus, Prob. in rubr. de renunc. 64
in addit. ad Ioan. Monach. in 6. nisi ex illis
viuere non possit Rebuff. in praxi. fol. 355.
numero 5.

Sed nonne hæc quæstio est inutilis cum
hodie stante Concilio Tridentino † cap. 65
6. sessione 23. de reform. non conferatur
beneficium, nisi habenti 14. annum, vt in
illis verbis colligitur ibi, *Nullus prima ton-
sura initiatus, aut etiam in minoribus ordinibus con-
stitutus ante decimumquartum annum beneficium pos
sit obtinere, &c.* Respondetur quæstionem
adhuc inutilem non esse: poterit enim ali-
quis existens minor 14. ann. obtinere be-
neficium † ex dispensatione, vt tradit 66
Boer. dicta decisione 350. numero 2. Re-
buff. in prax. de dispens. ration. ætat. licet
hodie dispensatio huiusmodi non conce-
datur.

Dubium tamen est, an in hac restitutio-
ne, quæ datur minori tam 25. ann. quam
14. requiratur noua collatio. Ioan. de Li-
gnano relatus ab Abb. in dicto cap. ex
parte, numero 14. de restitutione spolia-
torum, tenuit affirmatiuam opinionem; cu
ius opinio probatur, quia ius erat extin-
ctum, ideo ex nouo titulo debet habere
beneficium, & non ex veteri, Anchar. in
cap. ex insinuatione, numero 4. de Simon.
nam cum petatur restitutio in integrum
præsupponitur collationem valere, ita
concludit egregie Crauet. consilio 90. sub
numero 4.

His non obstantibus in contrarium † est 67
veritas, vt tenet Abbas in dicto cap. ex
parte, de restitutione spoliatorum, nume-
ro 18. nam restitutus intendit præstinum
ius restituere secunda quæstione secun-
da, in fin. ideo † restitutio est in pristi- 68
num statum repositio, Bartol. in l. quod
si minor §. restitutio, num. 1. ff. de minor.
Abb. in rubr. de restit. in integr. Roman.
consi.

consl.247.num.4.Mant. consil. 88. num. 2. Gramat.decis.92.num.11.Dec.cons. 436. num.3.

69 Vnde restitutio † operari debet, vt nec prosit, nec obsit, quod euenit, l.prima, primo respons. ff. ex quibus caus. maior. l. quod si minor. §.restitutio ff. de minor. ita optime gloss. in cap. quamuis verb. cum talis de rescrip. lib.6. Ergo non requiri-
70 tur noua collatio, cum † collatio sit ius in beneficio in alium translatio, ad notat.in cap.1.de regulis iur. lib. 6. Ita etiam datur restitutio in casibus in quibus ius non abdicatur a resignatario, & tamen tunc non requiritur noua collatio, vt est * communis omnium doctorum sententia, de qua dictum est supra in 1.lib.q.14.

71 Non obstat doctrina † Ancharani in cap. ex insinuatione: namque procedit quoties fuit priuatus ex suo delicto & postea habuit gratiosam restitutionem, vt tradit Sfor.Odd.in tract.de restitut.quæst. 98.artic.3.

Non obstat consil.Crauett.90.numero 4.quia Crauett. loquitur quando non fuit læsus minor, vt patet ex facti specie, vnde tunc cum valeat renunciatio, beneficium vere dicitur vacare, quando renunciauit in casibus permissis iuxta * communes conclusiones, de quibus supra. At in casu nostro nulliter renunciauit, vt colligitur ex Mill. dicto verb. minor 14. ann. Rebuff. loco cita. ergo beneficium non vacat, & vt voluit Paul.de Castr.consilio 271. viso tenore suprascriptæ bullæ
72 colum.2. libro 1. sicuti neque vacat † ex sententia nulla, quia nulliter priuatur beneficijs, Gemin.consilio 88. columna secunda ante medium, & consilio 141. colum.8. ante medium: nam quod nullum est, nullum præstat impedimentum, cap. illud, de iure patr.

Iuxta hoc cadit dubitatio, an recuperet † locum pristinum quē obtinebat inter
73 canonicos? videtur quod non, quia restitutus nō recuperat locum pristinum quem in collegio habebat, Bart.in l.2. ff. de decurion. Ferret. tract. de gabell. num.170. Ias. in l.Gallus, §.& quid si tantum ff. de liber.& posthum. numero 71. * communis opinio teste Sfor. Odd.de restit.in integr. q.97.art.4.nu.19.

Secundo, quia agit ex nouo titu.non ex veteri, Anchar.in cap. ex insinuatione, numero quarto, de Simon.

Tertio, quia restitutus † ad feudum 74
dicitur habere nouum feudum, & non antiquum, Andr. de Isern. in cap. primo, de vass. decrep. ætat. vbi Aluar. & alij, * communis opinio teste Sfor. Odd. dicto tract.q.94.sub nu.21.

Quarto, quia reintegrato matrimonio post dissolutionem dicitur noua dos † non 75
autem antiqua remanet, l.diuus, l.dotem, l.stipulatio, & l. cum maritus §. Titius, ff. de pact.dot.vbi doctores * communiter.

His tamen non obstantibus contraria opinio est verior, quod recuperabit locum pristinum in omnibus, & per omnia ex illa vulgar. & * communi regula, quod tantum † restitutio in integrum restituit 76
quantum læsio abstulit, l. vltim. ff. de restitutione in integr. Bartol. in l. 1. num. 9. C. si aduersus rem iudica. vt plene ponit & firmat hanc regulam Barb. consil. 9.numero 12. libro 1. Angel. consilio 355. numero 3. Tiraquell. de vtr. retract. §. 1. gloss. 14. numero 74. Et restituit in pristinum statum in omnibus, & per omnia Crot.in l.si constante, numero 113. ff.solu. matrimo. Mising.in §.1.instit. quibus modis ius patr. potest. soluit. Fulgos.in l.cum quidam, num.2. C.de fruct. & lit.expens. decis.Pedemont.9.num. vlt.Sfor. Odd.de restitut. in integr. num. 1. arti.4. attestatur * de communi.

Ad contraria ita respondetur, ad primum dicitur procedere in restitutione gratiosa, Menoch. de recupera. possess. remed.10.numero 109. & sequen. † nos 77
autem in restitutione iustitiæ; maxima est differentia inter vtrumque casum, vt diximus supra, colligitur ex his quæ scribit late in hoc argumento Sfor.Odd.quæstione 97. artic. 4. Ita etiam respondetur ad secundum.

Ad tertium respondetur, † quod re- 78
stitutio fundi reponit restitutum, ita ad locum pristinum, vt feudum dicatur antiquum Afflict.in capitulo primo, numero 22. de feud. decrepat. ætat. vbi attestatur hanc esse * communem, tam si non fuit ad dominum deuolutum ipso iure, gloss. in cap. primo, §. insuper, & ibi Bald. de prohib.alien.feud. * communis teste Sfor. Odd.dict.tract.quæst.94.num.20. quam si

fuerit ad eundem dominum deuolutum
ipso iure ob felloniam, Andr.de Isern.in
c.1.quibus modis feud.amitt.glo.in dicto
cap.1.§.insuper, Imol. in cap. 2. colum.4.
de feud.dicens hanc esse magis * commu-
nem * * sententiam, a qua in iudicando &
consulendo non est recedendum propter
æquitatem.

Ad vltimum respondetur, quod sumus
in diuersis, vt ex supradictis colligitur.

Ex quo etiam infertur, quod restitutus
† ad canonicatum intelligitur restitutus
ad præbendam Barb.consilio 43.colum.3.
79 libro 2.

Ex quo secundo infertur, quod idem
restitutus in canonicatu † recuperabit stal-
lum in choro, Card.Paris.consil.93. in fin.
80 volum. 4.

Ex quo tertio infertur, quod restitutus
ad beneficium habens iurisdictionē † cen-
setur restitutus ad iurisdictionem, Tob.
81 Nonius consil. 89. num.30. quia hæc sunt
accessoria, & vt dixi restitutio huiusmodi
est fauorabilis.

Rursus quæro quantum tempus datur
huic minori læso in casibus supradictis?
Respōde † dari quatriennium continuum
regulariter ad petendā restitutionem Bal.
82 consil.390.num.5.lib.2.Soccin.Iun.consil.
128.num.156.lib. 1.Cephal.consil.3.num.
130.lib.1. Cassad. decis.2.de in integrum
restitu. * communis,vt resoluit Sfor.Odd.
de restitur.in inregr. quæst.19.arti.3.num.
18.probatur in l.vlti.C.de temp.in inregr.
restit.vbi * communiter doctores, & in c.
1. eodem titu.

Sed an procedat hoc † in beneficiali-
bus resolutiue procedendo, concludo in
83 beneficialibus post quatriennium non da
ri restitutionem Castado. dict. decis.2.de
in integrum restitut. Anton.de But.in cap.
ad audientiam 2.colum.vlti.de rescrip.ita
fuit * decisum in Rot.die 3. Nouembris
1540. coram D.Mariscotto in vna Asto-
ricen. portionis reste Card. Pur.decis. 63.
libro 1.& habemus decis. Illustriss. Card.
sanctæ Crucis, num. 134. Namque licet
† ecclesiæ detur ex causa restitutio post
quatriennium, vt dicit gloss. in dicto cap.
84 1.de in integr.restitut.per illum tex.quan-
do est enormissima læsio, Iason consil. 54.
lib.1.quod non potest esse in his benefi-
cialibus, in quibus non potest considerari
huiusmodi enormissima † læsio ad decis. 85
8.de procur.in nou.tradit late explicando
Pur.d.decis.63.lib.1.

OCTAVAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Mentecaptus & furiosus non possunt resignare.*
2 *Furiosus non potest permutare.*
3 *Furiosus non potest alienare, vendere & donare.*
4 *Furiosus habetur pro mortuo.*
5 *Furor excusat a delicto.*
6 *Furiosus & mentecaptus a pari procedunt.*
7 *Renunciatio furiosi, & mentecapti est nulla.*
8 *Furiosus cum deuenerit ad sanitatem potest repetere beneficium resignatum in infirmitate.*
9 *Renunciatio facta per habentem dilucida interualla tenet si fuit facta in interuallo furoris.*
10 *Renunciatio facta a furioso habente dilucida interualla præsumitur facta tempore sanæ mentis. contra seq.n.*
12 *Furor præsumitur durare, & contrarium dicenti incumbit onus probandi.*
13 *Furor est infirmitas corporis & animi.*
14 *Spontanea renunciatio non præsumitur.*
15 *Resignatario incumbit onus probandi resignantem fuisse sanæ mentis.*
16 *Tunc præsumitur durare furor cum fuit probatum sufficienter de furore.*
17 *Furor probatur per testes.*
18 *Incedens per vias more stultorum est furiosus.*
19 *Quisque præsumitur sanæ mentis.*
20 *Incidens in rabiem non potest resignare.*
21 *Ad infirmandam resignationē debet probari quod tempore resignationis erat furiosus.*
22 *Ebrij non possunt resignare.*
In Curia præstatur consensus post multos dies.

Crauo quæro, an Mentecaptus & furiosus possint resignare beneficia quæ obtinent? Communis * conclusio † est negatiua, quam 1
tenuit gloss. in cap. quamuis triste in verb. triste 7. quæst. 1. gloss. in cap. Gonsaldus 17. quæst.2. Archidiac. in cap. quod autem num. 1. 7. quæst. 2. vbi Cardinal. Alexandr. num. 2. Idem Archid. in dicto cap. Gonsaldus num. 1. Roffiniac. de benef. cap. 25. numero primo, Sarn. de infir. resigna. quæst. 10. in princip. Mandos. quæst. 5. Rebuff. in prax. benefic. titu. regul. de infirm. benefic. resignant. numero

16. Ita

2 16. Ita furiosus non potest † permutare,
Bellam. decis. 501. Sebast. Med. tom. 2. fol.
214. num. 28.

Et ratio est quia hi carent iudicio, &
3 ideo non possunt alienare † vendere do-
nare, & quicquam simile facere, Cardin.
Paris. consil. 87. num. 10. volum. 3. prohibe-
tur enim eis omnis pactio & conuentio,
4 & † habentur pro mortuis, Cardin. Paris.
consil. 99. num. 15. volum. 2. & ideo furor
5 excusat furiosum a delicto perpetrato †
etiam ante furorem, Doctores in clement.
prima de homicid. l. furiosum C. qui testa-
* men. facer. poss. & ibi Bal. circa fin. * com-
munis opinio teste Ias. ibid. num. 8. Plax.
lib. delect. cap. 29. num. primo & num. 7.
6 Clar. q. 60. vers. item quæro. Et furiosus † &
mente captus a pari procedunt Card. Pa-
ris. cons. 88. num. 38. volum. 3.

7 Alias † renunciatio facta per tales est
nulla, Card. Alex. in dict. cap. quod autem
num. 2. in fin. 7. quæst. 2. & ideo si deuene-
8 rint ad sanitatem † poterunt repetere be-
neficia resignata in furore, Archid. in dict.
cap. quod autem nu. primo & in dict. cap.
Gonsaldus num. etiam primo 17. quæst. 2.
& probatur in d. cap. Gõsaldus, vbi quidã
renunciauit feruore passionis, dicit tex. q
potest repetere sanus, facit cap. super hoc
de renunc. Deueniendum tamen est hoc
casu ad remedium dict. cap. quamuis tri-
ste 7. quæst. 1. si furor est perpetuus. ibi.
*Enimuero si nullo tempore ad sanæ redit mentis offi-
cium, persona fidelis ac vita probabilis est eligenda,
quæ ad regimen ecclesiæ idonea possit existere, ac de
animarum vtilitate cogitare, inquietos sub disciplinæ
vinculo restringere ecclesiasticarum rerum curam ge-
rere & maturum, ac efficacẽ in omnibus exhibere, &c.*
& ratio est ne ex diutina vacatione eccle-
sia detrimentum patiatur.

9 Si autem † habens dilucida interualla
renunciaret, resignatio tenet si fuit facta in
interuallo furoris, gloss. in dict. cap. quam-
uis verb. triste, & in dict. cap. Gonsaldus,
Turrecrem. in dict. cap. quamuis num. 2.
Roffiniac. de benef. dict. c. 25. num. 2. Sarn.
de infirm. resignant. quæst. 10. in principio,
* & * communiter Doctor. Et probatur in
dict. cap. quamuis triste, ibi, *Sed si interualla
ægritudinis habere est solitus ipse data petitione non
se alterius ad hoc ministerium intellectum habere.*
& ea quæ sequuntur. Et ratio est quia ces-
sat impedimentum furoris, arg. cap. cum
cessante de appell. Ideo dicit Præpos. dict.
cap. quamuis num. 5. vers. quæro 7. quæst.
1. & in cap. quod autem num. 2. 7. quæst. 2.
post Archid. num primo non posse recupe-
rata valitudine in totum beneficium resi-
gnatum repetere; quod probatur in dict.
cap. quod autem, ibi, *quod autem iste valitu-
dine recepta suam possit repetere cathedram nulla au-
ctoritate ratum habetur, &c.* & ibi * omnes. *

Dubium tamen est si fuit facta resigna-
tio a furioso habente dilucida interualla,
an præsumatur facta tempore sanæ mentis
si hoc non appareat? Sarn. regul. de in-
firm. resign. quæst. 10. colum. prima tenuit
resignationem † præsumi factam tempore 10
sanæ mentis, allegat Bald. in sua margari-
ta in verb. furiosus, & in l. vlt. per illum tex.
C. de hæred. institut. Alex. in l. furiosum C.
qui testamẽta facer. poss. mihi autem con-
traria opinio † probatur, sicuti & Rebuff. 11
in prax. benefic. tit. regul. de infirm. benef.
resign. num. 20. ex gloss. in cap. dilectus in
verb. compotem de success. ab intest. quæ
tenet, quod si aliquis fuit in furore, furor
præsumitur durare, † & contrarium dicen- 12
ti incumbit onus probandi, sequitur Ge-
minian. in cap. primo §. si vero num. 4. de
cler. ægrot. lib. 6. Alexan. consil. 85. colum.
3. in principio versic. & pro tali decreto
lib. secundo, Corn. consil. 69. num. 30. vers.
item concurrit lib. primo, Dec. in l. furio-
sum num. 24. C. qui testamen. facer. poss.
vbi alios citat, Lanfranc. in cap. quoniam
in verb. testium colum. 37. de probar. &
est * communis omnium doctor. sententia, *
cum ergo constet hunc fuisse in furore, cõ-
sequentia valet præsumi furiosum Alex.
consil. 91. lib. primo Gabriell. tract. comm.
conclus. tit. de sentent. conclus. 5. num. 5. * *
communis opinio teste Roffiniac. de bene-
fic. cap. 25. num. 11. Idque probatur quia
furor cum sit infirmitas † corporis, & ani- 13
mi, Gaspar Beat. de Inop. debit. cap. 19.
num. primo, & magnus morbus, Modern.
Florent. de casib. fortuit. quæst. 5. num. 3.
præsumitur durare, argum. cap. maiores de
Baptis. & cap. qui semel de regul. iur. in 6.
cap. indicas 3. quæst. 9. Accedat † quia 14
spõtanea renunciatio nõ præsumitur, cap.
super hoc de renunc. vbi Butr. Abb. & alij * *
omnes.

Vnde incumbit † onus probandi alle- 15
ganti fuisse sanæ mentis resignantem tem-
pore resignationis, & sic resignatario, se-
cundum Rebuff. loco citat. quod & voluit

* expresse gloss. singularis * & communiter recepta in cap. Gonsaldus verbo refutauit.17.quæst.1.

Declara tamen hanc cōclusionem procedere quando fuit sufficienter probatum
16 de furore, nam tunc præsumitur durare,† nisi contrarium probetur gloss. in cap. Iudices verb. ostenderis 3. quęst. 9. Anchar. cōs. 5. colu. penul. cum alijs, vt per Alex. cons. 91. lib. 1. & plene esse furorem probandum tradit Zabarell. cons. 56. colum. 2. vt testes
17 † deponant illum vidisse furentem, Angel. per illum tex. in §. si quis de prædictis in Auth. vt cum de appellat. cognosc. Corn.
18 cons. 22. colum. penul. lib. 4. vt quia ibat † per vias more stultorum, Angel. in l. si cum dotem §. si maritus ff. solut. matrim. Dec. cons. 86. colum. 5. in fin. cum alijs cumulatis more solito per Paris. cons. 87. num. 4. & 5. volum. 3. Io. Royas de hæret. num. 579. & 580. si autē furor non fuit sufficienter pro-
19 batus tunc præsumitur† sanæ mentis, Dec. in dict. l. furiosum num. 25. nam ita in dubio quis præsumitur l. nec codicillos, C. de codicill. Bal. in l. quidam in suo 2. not. ff. de cond. instit. cum alijs, vt per D. meū Card. Paris. cons. 87. num. primo volum. 3. & est
* communis * Doctor. sententia, & ita declaro doctrinam Sarn. loco citat. vel illam intelligo quādo modico tempore quis fuit furiosus, cum illud potuit contingere ex aliquo accidenti hoc casu non præsumitur
* furiosus, sed sanæ mentis; Bart. ita concludit in l. 2. in fin. ff. de bonor. poss. in fraud. &c. Alex. cons. 91. lib. primo, & consil. 85. lib. 2. Dec. in dict. l. furiosum num. 25. ita
20 declarat, Et quando † quis doloris causa incidit in rabiem is non poterit resignare, nec alium actum facere, l. in aduersa ff. de testamen. l. in negotijs. ff. de regul. iur. Rebuff. in prax. tit. regula de infirm. benef. resign. num. 18. qui dicit tunc tria esse probanda ad infirmandam resignationem, scilicet infirmitatem, furorē, & q eo tempore fuerit furiosus, namque si probatum fuerit varia & diuersa deliria causa morbi dixis-
21 se† nisi probetur quod eo tempore resignauit, vel constituit procuratores ad resignādum, valebit resignatio sicut testamentum, l. quoniam C. de testament. Paris. cons. 15. num. 9. volum. 4. Rebuff. loco cit. Et ea quæ diximus de furioso Sarn. dict. quæst. 10. colum. 2. regul. de infirm. resign.
22 extendit ad † ebrios, vt non possint resignare, super quo non insisto cum de raro hoc eueniat, quandoquidē posset pœnitere cessante ebrietate, & sic in resignationibus quæ fiunt in Curia hoc non potest habere locum, nam † porrigitur supplicatio 23 signanda, & post multos dies præstatur cōsensus, vt dicam suo loco.

NONAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Resignatarius potest resignare.*
2 *Per resignationem resignatarius consequitur ius plenum.*
3 *Resignatarius gaudet triennali.*
4 *Resignatarius potest resignare etiam literis non confectis.*
5 *Signata supplicatione resignatio est perfecta.*
6 *Resignatarius potest resignare ante cōsensum præstitum per resignantem, & valet renunciatio si consensus postea præstetur.*
7 *Consensus superueniens perducit gratiam ad exitum.*
8 *Consensus retrotrahitur ad tempus datæ.*
9 *Resignatarius potest resignare ante consensum etiam in conditionalibus.*
10 *Consensus retrotrahitur etiam in conditionalibus.*
11 *Resignatarius potest resignare etiam ante publicationem.*
12 *Non solum primus Resignatarius potest resignare, sed etiam secundus & tertius.*
13 *Resignatio facta a resignatario non valet si nullum ius fuit translatum per resignantes.*
14 *Cessionarius non potest transferre ius quod a cedente non accepit.*
15 *Resignatio facta per resignatarium non valet non adimpleta per eum conditione.*
16 *Conditione non adimpleta resignatio est nulla & ius non abdicatur a resignante.*

Ono quæro, an resignatarius possit resignare? Responde posse, vt colligitur † ex decisione facta coram Chiroga, vt habetur in lib. diuers. decis. 120. in ma- 1
nuscr. & ex Put. decis. 152. lib. 1. Aragon. decis. 12. Moedan. decis. 42. & decis. 203. & si portionis Salamantin. & decis. 126. in manuscrip. Sarn. & Rebuff. in regul. de publicand. & * communiter doctores hoc * volunt.

Ratio est quia cum per resignationem resignatarius consequatur † ius plenum, vt 2 ex * communi pluries dixi, sequitur quod * nihil obstat quo minus resignare possit.

Hinc

3 Hinc gaudet † triennali, vt fuit resolutum
* in * Rota teste Card. sanctæ Crucis, decis.
155. in manuscr.
Primo amplia hanc conclusionem pro-
4 cedere, vt etiam litteris non † confectis
possit resignare, vt in casu Aragoniæ dict.
decis. 12. Illerden. in manuscr. & habetur
in quadam decis. firmata in Rot. die 24.
* Iunij 1551.* in vna Firmana, vt habetur in
lib. diuers. decis. 255. in manuscriptis, Pa-
leott. decis. 48. & dixi lib. 2. quæst. 24.
Et quia post signatam supplicationem re-
5 signatio est † perfecta, Paleot. decis. 48.
Put. decis. 106. lib. 3. Io. Paul. decis. 50. in
* manuscr. & * communiter alij de quo di-
cetur suo loco.
Secundo amplia hanc conclusionem
6 † procedere etiam ante consensum præsti-
tum a resignante, vt resignatarius possit
resignare, dummodo consensus postea præ-
* stetur, ita fuit * decisum alias in Rot. 13.
Maij 1558. teste Card. Paleott. decis. 48.
in vna Lamacen. Parochialis in manuscr.
nam ibi N. resignauit beneficium in fauo-
rem Titij, qui Titius signata supplicatio-
ne ante tamen consensum resignauit in fa
uorem P. postea N. præstitit consensum in
fauorem Titij & inde Titius in fauorem P.
fuit enim vt dictum est per omnes conclu-
sum resignationem esse validam; quia gra
tia signata a Papa, est perfecta, sed tamen
reuocabiliter donec præstetur consensus,
7 vnde † consensus superueniens perducit
gratiam ad exitum iam validam, vt in vna
* * Asturicen. Parochialis coram D. Anto.
August. die 27. Februarij 1548. fuit dictũ
teste Put. decis. 106. lib. 3. hoc idem fuit fir
* matum in * vna Segobien. coram Ant. Au-
gust. 29. Septembris 1548. teste Put. decis.
20. de renunc. in manuscr.
8 Accedat, quia † consensus retrotrahi-
tur ad tempus datæ, perinde ac si tunc con
sensisset formaliter resignans, Cassad. dec.
1. & 2. de renunc. Io. Paul. decis. 30. & com
* muniter * Doctores, vt alias dixi; ergo tem
pore resignationis iste habebat ius, &c. eo
magis cum consensus N. præcedat consen
sum Titij, vnde omnia videntur recte ge-
sta Moedan. decis. 85. in manuscriptis.
Et hęc ampliatio extenditur, non solum
9 in resignationibus † puris, sed etiã in con-
ditionalibus in quibus requiritur forma-
* lis consensus, iuxta communem * opinio-
nem de qua Sarn. de infir. resign. quęst. 3.
colum. 2. nam in his idem dicendum esse
tradit Card. Paleott. dic. decis. 48. in ma-
nuscrip. quia consensus ille formalis, qui
requiritur non impedit quo minus Titius
resignatarius possit resignare ratione il- *
lius iuris, quod habet spe: vnde præstito
per N. consensu omnia præsumuntur recte
gesta, iuxta allegata † superius: nam in 10
his etiam cõsensus retrotrahitur ad diem
datæ. Hinc expediuntur litteræ tam pri-
mæ resignationis, quam secundæ, sub die *
datæ, vnde tollitur omne dubium.
Declara nisi dum præstetur consensus
media non essent habilia.
Amplia tertio, procedere † etiam ante- 11
quam resignatarius publicauerit, vt fuit
tentum in Rot. * in vna Toletan. pręstimo- *
nij coram Sarn. teste Crescent. decis. 227.
lib. 1. in manuscri. quod iustificatur ex his
quæ scribunt Cassad. decis. 27. tenuit Pa-
latium super regul. Cancell. & dixi supra
lib. 2. q. 27.
Amplia quarto, † procedere non solum 12
in primo resignatario, sed etiam in secun-
do, tertio, & quarto, & alijs, vt possint re-
signare omnes successiue, Oldr. consi. 203.
factum tale in principio, & colligitur ex
Constitutione Gregorij XIII. de public.
Ratio est, quia militant ea quæ in primo
resignatario, cum omnes cõsequantur ius
perfectum; ergo idem ius, l. illud ff. ad leg.
Aquil.
Limit. non procedere † quoties nullum 13
ius esset translatum a resignante: quia hoc
casu non posset resignatarius resignare, cũ
nullum ius habeat, Ptolom. decisio. 141.
Ant. August. decis. 18. lib. 1. in manuscrip.
quia cessionarius non potest transferre in *
alium † ius, quod a cedente non accepit, 14
vt firmat Put. decis. 197. num. 19. lib. 1. vbi
late, & nemo potest dare quod non habet,
Put. decis. 266. lib. 1. quod exemplificatur
in casu dict. decis. Ant. August. 18. vbi qui-
dam resignauit in fauorem N. laici, qui
laicus resignauit in fauorem Titij: nam
iste Titius nullum ius cõsequitur cum lai-
cus illud non habuerit, & in casu d. decis. *
Ptolomæi 141. vbi Vicarius admisit renun
ciationem cũ non haberet mandatum, &
prouidit Titio qui resignauit in curia ad
fauorem N. nam iste N. nullum ius con-
sequitur.
Limit. secundo, † nõ procedere quoties 15
resignatio est conditionalis: nam nõ adim-
pleta

pleta conditione resignatarius non potest
resignare, ita in terminis Alex. post Cin. in
l. is qui hęres num. 5. ff. de acquir. hæred.
Moedan. decis. 181. Vicentin. in fin. in ma-
* nuscr. & est * communis opinio, vt dictum
est lib. 1. q. 3.
16 Ratio † est, quia non adimpletis condi-
tionibus resignatio est nulla, & non abdi-
catur ius, late Card. Paris. consil. 5. 1. col.
vol. 4. Bursat. consi. 411. lib. 4. & communi-
* ter * doctores, vt dixi in d. q. 3.

DECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Infirmus potest resignare.*
2 *Infirmis iura permittunt actus legitimos.*
3 *Infirmus potest transigere.*
4 *Infirmus potest condere testamentum.*
5 *Infirmus potest contrahere matrimonium.*
6 *Infirmus potest examinari.*
7 *Papa constitutus in mortis articulo potest actus legitimos facere.*
8 *Papa in mortis articulo potest concedere breuia.*
9 *Infirmo moriente infra 20. dies beneficium vacat per obitum, & non per resignationem.*

1 DEcimo quæro, an † infirmus
possit resignare beneficia?
Responde posse, vt colligi-
tur ex his quę scribunt Ro-
man. cons. 342. quo ad pri-
mum Ioan. Andr. in c. audiuimus not. 2. de
collus. deteg. Dec. cons. 224. Sarn. de infir.
resign. in pluribus quęstionibus, vbi etiam
Rebuff. Mandos. quæst. 4. nu. 7. & hęc con-
* clusio communiter * ab omnibus doctor.
tenetur. Et probatur in c. quamuis 7. q. 1.
cum ibi not. & in alijs cc. illius quęstionis,
Abb. in c. 1. nu. 2. & in c. late de renunc.
2 Ratio est, † quia iura permittunt infir-
mis etiam morti vicinis actus legitimos,
vt tradit Mandos. in reg. de infir. q. 1. nu. 4.
3 Hinc † infirmus potest transigere, l. sanum
mente G. de transact. vbi glos. Bart. & alij
* * communiter hoc volunt. Hinc infirmus
4 potest condere † testamentum, l. Senium
C. qui testam. facere poss. l. 2. ff. de testam.
l. iubemus, l. quoniam, vbi Bald. num. 2. C.
eod. Angel. in l. in fraudem §. 1. ff. de milit.
testam. Soccin. Sen. consil. 92. nu. 17. lib. 3.
5 Hinc infirmus † potest contrahere matri-
monium etiam in articulo mortis, Io. And.
in regul. sine culpa, de regul. iur. Abb. in c.
2. de coniugio leproso. * communis opi-
nio teste Alex. in l. si quis posthumos ff. de
liber. & posthu. Hinc infirmus † etiam con- 6
stitutus in articulo mortis potest in testem
examinari, Bal. in c. 1. In verb. vassalli no-
stri, colum. vlt. versic. quaero vtrum, de pac.
constit. cum alijs, vt per Alex. in l. hac con
sultissima, colum. 3. C. qui testamen. face.
poss. Hinc Papa constitutus in mortis ar-
ticulo † potest actus legitimos facere, Ber- 7
trand. consi. 110. non solum sane lib. 1. Dec.
consi. 586. in causa. num. 11. Curt. Iunior
consi. 26. nu. 9. Hinc etiam Papa in mortis
articulo potest † concedere breuia, vt late 8
concludit Dec. cōs. 175. in causa falsitatis
præcipue num. 7. vbi dat plures rationes,
alia vide per Crauc. cons. 6. nu. 57. Verum
resignatio infirmi non solet admitti in Cu
ria cum constat de infirmitate, & si admit-
titur necesse est vt moriatur elapso tēpore
constituto per regul. cancell. de infir. resig.
ad hoc vt teneat resignatio, vt infra latius
suo loco dicetur, alias beneficium † vacat 9
per obitum iuxta * communem opinionem *
receptam de * stylo. *

VNDECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Exemptus potest resignare.*
2 *Exemptus debet renunciare coram Papa.*
3 *Exempti sunt, qui eripiuntur de iurisdictione ordinariu.*
4 *Exempti non tenentur ad ius reuerentiale episcopo.*
5 *Concilium Tridentinum dat auctoritatem episcopis in exemptos.*
6 *Exemptio a proprio episcopo est odiosa.*
7 *Causæ iustæ ex quibus subditus potest se eximere a iurisdictione episcopi.*
8 *Casus in quibus exempti etiam regulares per Concilium Tridentinum subijciuntur episcopis.*
9 *Curati debent poplum sibi commissum pascere.*
10 *Nemo potest admittere præsentatos nisi præuio examine per episcopum facto.*
11 *Concursus in beneficijs curatis fit per episcopum.*
12 *Monasteria in quibus non viget regularis obseruantia subijciuntur episcopis.*
13 *Hospitalia etiam laicorum sunt subiecta episcopo.*
14 *Regulares sunt subiecti Episcopo quo ad collationem ordinum.*
15 *In causis matrimonialibus omnes subduntur episcopo.*
16 *Clausura monialium commendata est episcopo.*

Regu-

17 *Regulares approbantur per episcopos ad confessiones.*
18 *Regulares sunt subiecti episcopo quo ad prædicationem & processiones.*
19 *Sub verbo ordinarij comprehenduntur omnes habentes iurisdictionem.*
20 *Vbi Concil. Trid. nominat ordinarios non intelligit solum de episcopis.*
21 *Marcus Antonius Bizonus Episcopus Fulginaten. & Nuntius in Regno Neapolitano.*
22 *Vicarius comprehenditur sub verbo ordinarij.*
23 *Vicarius habet ordinariam iurisdictionem.*
24 *Canones recipiunt passiuam interpretationem a iure communi.*

Ndecimo quæro, an exemptus possit resignare beneficia quæ obtinet? Respon-
1 de posse † prout scribunt glo. in cap. si Abbatem, de elect. lib. 6. vbi Franc. nu. 1. Calder. consi. 3. de renunc. Petr. de Perus. in tract. permut. 2. par. q. vlt. & hæc conclu
* sio * communiter ab omnibus recipitur.

Declara, vt huiusmodi resignatio non
2 possit fieri coram † episcopo & alijs ordinarijs, sed coram Sum. Pontifice, glo. in d. c. si Abbatem verb. si Abbatem. & verbo
* delerendi de elect. lib. 6. vbi * communiter doctores Card. Zabarel. consi. 112. dub. 5. Calder. d. consi. 3. Pauin. de off. & potest. cap. sed. vacan. par. 2. quæst. 2. sub nu. 16. Mandos. in prax. signat. grat. titu. resignationes colum. penult. versic. exempti. Rot. decis. 4. num. 1. de renunc. in antiq.

3 Et exempti † sunt, qui eripiuntur de iurisdictione ordinarij, glo. in c. cum olim. 1. de priuil. Gemin. in c. si Papa, eod. tit. in 6. Dec. consi. 113. num. 7. & consi. 151. num. 2. Oldrad. consil. 172. Card. Paris. consil. 95. volum. 4. vbi late quomodo concedatur
4 & acquiratur; & ideo exempti † non tenentur ad ius reuerentiale episcopo Put. decis. 115. lib. 3. Sed quia exemptiones perturbationem in episcoporum iurisdictione excitant, & exemptis occasionem laxioris vitæ præbere dignoscuntur, ideo
5 Concil. Trid. c. 11. sess. 24. de reform. † non obstantibus quibuscunq; plenam tribuit auctoritatem episcopis tanquam Apostolicæ Sedis delegatis super exemptos & sic super Acolithos, Comites Palatinos, Protonotarios, Capellanos regios, ac similes, & vult quod nihil ex priuilegijs concessis eisdem intelligatur esse ordinarijs detractum; namque exemptio a proprij episcopi iurisdictione † est odiosa & stri- 6
cte accipienda, Host. in summ. de priuileg. vers. quid operetur num. 9. vers. regulariter autem, Abb. in c. cum capella num. 5. de priuileg. Bellam. cons. 20. colum. 4. Ber. consil. 24. nu. 8. cum sequen. lib. 1. Crauet. consi. 132. num. 2. not. in c. fane, de priuile. Io. Pap. in summ. tit. de execut. contr. instr. vers. alijs rationibus, Innoc. in c. ex ore, de priuileg. Bald. in margar. in verb. exempti, Card. in clem. 2. §. ab olim 2. q. de sepult. iusta tamen causa † se eximendi a iuris- 7
dictione episcopi iudicatur si est lis inter episcopum & subditum, vel constaret de sæuitia episcopi, Cassad. decis. vlti. per totum de priuil. Bal. in l. 2. ff. de his qui sunt su. vel alien. iur. vbi habes genera sæuitia- *
rum, ita censuit sacra * congregatio Conc. 7. Iulij 1575. & ob hanc causam vide pluries concedi exemptionem a sacra congregatione Episcoporum.

Sunt & alij casus in Concil. Triden. in quibus exempti etiam † regulares subij- 8
ciuntur iurisdictioni ordinariorum; primo, vt exemptione † non obstante teneantur 9
qui animarum curam exercēt quibusdam anni temporibus per se, vel per alios si legitime impediti fuerint populum sibi commissum pascere salutaribus verbis cap. 2. sess. 5. Secundo subduntur in certis casibus quo ad correptionem, non obstante priuilegio personali c. 3. sess. 6. de reform. & c. 4. sess. 14. Tertio subduntur eisdem in causis ciuilibus mercedum & miserabilium personarum, etiam si a Sede Apostolica certum iudicem deputatum habeant & in alijs casibus si certum iudicem deputatum non habeant c. 14. sess. 7. Quarto subduntur eisdem, vt nemo quātumuis priuilegiatus † admittat præsentatos, nisi 10
præuio examine per episcopū facto, c. 13. sess. 7. Quinto in approbatione ad beneficia curata † per concursum, c. 18. sess. 24. 11
de reform. Sexto subduntur eisdem monasteria etiam commendata, Prioratus, & præposituræ in quibus non viget † regula- 12
ris obseruantia, vt ab eis visitari possint per annos singulos c. 8. sess. 21. Septimo, vt data negligentia superiorum illius regulæ subijciantur post monitionem d. c. 8. in fi. sess. 21. Octauo subduntur eisdem hospitalia † etiam laicorum exempta, vt ab 13
eisdem possint visitari, c. 8. sess. 22. Nono regulares exempti subduntur quo † ad 14
colla-

collationem ordinum, cap.10.sess.22. De-
cimo subduntur, vt cogantur venire ad
Conc. cap.2. sess.24. de reform. vndecimo
ratione visitationis, & correctionis in ec-
clesijs secularibus, c.9.sess.24. Duodeci-
mo subduntur exempti in causis matrimo
15 nialibus † & criminalibus, c.20. §.ad hæc,
sess.24. de reform. nisi habeant iurisdictio-
nem priuatiue ad episcopos vel immemo-
rabilem pro se consuetudinem, vt censuit
* * sacra cõgregatio ad illum tex. Decimo-
tertio subduntur omnes exempti quo ad
16 clausuram † sanctemonialium, vbi violata
fuerit restituenda, vel vbi inuiolata fuerit
conseruanda, cap. 5. sess. 25. de regular.
17 Decimoquarto subduntur † quo ad con-
fessiones audiendas, cap.15. sess.23. Deci-
18 moquinto quo ad † prædicationem, cap.
2. sess.5. c.4. sess.24. Decimosexto quo ad
processiones publicas, cap.13. sess. 25. de
regular. Decimoseptimo quo ad festa in-
terdicta, c.12. sess.25. de regul.

19 Et sub verbo † ordinarij intelligo om-
nes habentes iurisdictionem ordinariam,
vt tradit Gemin. in c.2. in princ. de constit.
in 6. Siluestr. in verb. excom.9. nu.92. Abb.
in cap. cum ab ecclesiarum, num.1. de offi.
ord. Bellam. consi.30. Bero. consi.24. lib.1.
Dec. consi.121. colum.1. Abb. in c. vt famę,
num.6. de senten. excom. & sic non solum
episcopi, sed & alij habentes ordinariam
iurisdictionem, ad not. in cap. cum episco-
pus, de offic. ordina. lib.6. Abb. in cap. con
querente, & cap. dilectus, eod. tit. Ideo vbi
20 Concilium remittit † aliquid explicãdum
& exequendum ab ordinario, vel eius ar-
bitrio, qui habent iurisdictionem ordina-
riam possunt exequi huiusmodi decreta
indistincte, vt habetur in cap. 1. & 2.
sess. 5. in cap. 2. & 3. sess.6. in cap.5.6.7.8.
14. & 15. sess.7. in cap.1.4. & 5. sess.14. in
cap.9. sess.21. in cap.1.2.5. & 11. sess.22. in
cap.1.8.17. sess. 23. in cap.1.2.7. & 8. sess.
24. de reform. matrim. in cap.4.5. sess. 25.
de regul. in cap.9. & 16. sess.25. de reform.
21 ex quo † dicebat alias excellentissimus
dominus meus, & præceptor D. Marcus
Anto. Bizonus nunc dignissimus Episco-
pus Fulginaten. & Nuncius Sedis Apo-
stolicæ in Regno Neapol. quod in Concil.
Triden. sub verbo ordinarius comprehen-
22 ditur Vicarius † Episcopi, quia habet or-
23 dinariam iurisdictionem, ac dicitur † or-
dinarius, Bart. in l.1. §. ab eo, num.1. vers.

quod patet. ff. quis, & a quo appell. Rot.
decis. 1. de offic. vic. in nou. Bald. in cap. si
instrumenta, de fid. instru. Gemin. in cap.
Romana, num.5. in fin. vers. item officiales,
de appellar. in 6. & ibi Anch. colum.5. post
medium, Alex. in rubr. ff. de offi. eius, num.
15. vbi Ias. num.2. alios cumulat Roland.
consil.46. nu.28. lib.1. * communis opinio, *
teste Abb. in cap. siquis contra clericum,
num. 29. de foro competen. & in quæst. 11.
num.10. de offic. deleg. & tamen canones
posteriores recipiunt † passiuam interpre- 24
tationem a iure communi, l.1. §. lex Falci-
dia ff. ad leg. Falcid. l. si serui vestri C. de
noxal. l. vlti. §. in computatione C. de iure
deliberan. cap. cum dilectus, de consuetu.
Bart. in l. omnes populi, in 3. q.6. quæstio-
nis principalis, vbi * communiter doctor. *
ff. de iust. & iur. Idem Bart. in dict. l.1. §. lex
Falcidia, dominus meus Card. Paris. in
rubr. ff. de oper. nou. nunc. nu.76.

DVODECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Fæmina non potest habere beneficium ecclesiasticum.*
2 *Fæmina est incapax ordinis.*
3 *Fæmina potest habere dignitatem, & administrationem.*
4 *Fæmina fit Abbatissa & Priorissa.*
5 *Abbatissa habet dignitatem in suas moniales, & quandoque extra.*
6 *Abbates habẽt dignitatem cum administratione.*
7 *Abbas potest visitare.*
8 *Abbatissa alijs committit visitationem extra monasterium.*
9 *Abbatissa æquiparatur Abbati.*
10 *Abbatissa eligitur confirmatur & benedicitur.*
11 *Patiens defectum in natalibus non potest eligi in Abbatissam.*
12 *Dispositum in Abbate habet locum in Abbatissa.*
13 *Summus Pontifex potest facere Abbatissas.*
14 *Fæmina potest habere prælaturam.*
15 *Abbatissatus est beneficium fæminarum.*
16 *Clem. ad compescendum, de seq. poss. habet locum in Abbatissa.*
17 *De prouisione Abbatissatus non soluitur annata, sed datur rocbetum.*
18 *De raro accidit vt Abbatissa renunciet.*
19 *Fæmina potest renunciare Abbatissatum, quem obtinet etiam in fauorem.*
20 *Regula de triennali habet locum in Abbatissa.*
21 *Verbum quicunque tam masculum, quam fæminam comprehendit.*
22 *Regula de infirmis comprehendit Abbatissam cedentem.*

In

23 *In Italia Abbatissa non potest renunciare in fauorem.*
24 *Abbatissa non plus triennio potest esse in Italia.*

DVodecimo quæro, an fęmina possit resignare dignitatem ecclesiasticam quam obtinet? Pro intelligentia huius quęstionis, est scien-
1 dum quod fęmina † non potest habere beneficium ecclesiasticum: nam cum fę-
2 mina sit † incapax ordinis ecclesiastici,
* vt est omnium * approbata sententia, per consequens erit incapax beneficij ecclesiastici & hęc est catholica sententia contra hæresim Quintilianorum, & Pepusianorum, qui mulieribus sacerdotium committebant, vt tradit D. August. in lib. de hæresib. cap. 27. Rebuff. in tract. de pacif. possess. num. 312. Alfons. Hoied. de incompat. benef. par. 1. cap. vlt. num. 73. Hoc autem procedit in beneficijs simplicibus, & curatis, vt tradit Rebuff. d. tract. de pacifi.
3 num. 5. in fi. Namq; potest habere † beneficium habens in se dignitatem, & administrationem, vt probat tex. in cap. indemnitatibus §. verum, de elect. in 6. vbi hoc no-
* tant communiter * doctores, & præsertim Gemin. in 2. nota. scilicet Abbatissatum
4 † vel Priorissatum, seu quocunque alio nomine nuncupetur quæ præficitur monasterijs Monialibus habens dignitatẽ cum administratione, tradit Bart. in l. 1. nu. 43. C. de dignit. lib. 12. vbi dicit, quod Abbatissa habet dignitatem cum administra-
5 tione non solum in suas † moniales, sed etiam quandoque extra, quia habent castra, & similia, Rebuff. de pacif. poss. col. 2. glos. & Bald. in l. generali per illum tex. C. de sacrosan. eccle. Dec. in l. fęminæ, num. 10. ff. de regul. iur. sicuti Abbates habent
6 † dignitatem cum administratione, vt est tex. in cap. vt apostolicæ, de priuileg. in 6. in vers. ex propria auctoritate, & in clem. etsi principalis, de rescrip. vbi Card. in 1. quæst. Gemin. & alij in cap. vlt. de offic. deleg. lib. 6. Bal. in cap. Pastoralis, eod. tit. & hoc est clarum, vt dicit Felin. in d. cap.
7 meminimus, num. 5. in fin. Ideo † debet
* visitare, * doctores communiter in clem. attendentes, de stat. regul. non tamen per
8 ipsas: nam cum claustra † exire non possint alijs committent visitationem, vt habetur in extrauag. vas electionis, Pauin. in tract. de visitat. quæst. 33. Cuch. in instit. canon. in titu. de visit. Fusc. de visit. lib. 1. c. 2. num. 15. Hinc † Abbatissa in admini- 9
stratione æquiparatur Abbati, Bal. in c. 1. in princ. colum. 6. qui feud. dar. poss. Card. consil. 17. circa principium, colum. 2. Abb. in c. 1. de his quæ fiunt a præl. idem Abb. in cap. vlt. num. 5. de stat. regular. Fusc. de visit. lib. 2. cap. 18. num. 62. & est * commu- *
nis opinio. Hinc Abbatissa † eligitur con- 10
firmatur, & benedicitur d. cap. indemnitatibus, de elect. lib. 6. glo. Card. & alij * om- *
nes in clemen. attendentes, de stat. regul. Felin. in d. cap. meminimus, sicuti Abbas, cap. 1. de supplend. prælat. negligentia.
Hinc † patiens defectum in natalibus non 11
potest eligi in Abbatissam, gloss. in d. cap. indemnitatibus verb. canonicam, de elec. glo. in d. clemen. attendentes verb. rationabilis, vbi late Card. Zabarell. quæst. 11. in §. statuimus & tandem dispositum in
Abbate habet † locum in Abbatissa Abb. 12
per illum tex. in cap. vlt. de stat. Monach. Ias. conf. 140. colum. 2. lib. 2. Ideo scribunt *communiter doctores posse summũ Pon-
tificem concedere † fęminæ dignitatem in 13
titulum, vel administrationem faciendo illã Abbatissam, seu Priorissam, aut Præpositam, vel Præfectam perpetuam, Sarn. in regul. de trien. quęst. 3. Mandos. de infir.
quæst. 3. nu. 1. & sic possunt † habere præ- 14
laturas, Rebuff. de pacif. poss. num. 4. Ab-
batissatus igitur est beneficium † non ma- 15
sculorum, sed fęminarum Gammar. decis.
24. manuscrip. vbi refert fuisse * decisum *
coram Petra sancta, quod lata sententia
contra Abbatissam esset locus † clemen. 16
ad compescend. de sequestr. poss. & fruct. scilicet vt contra eam fiat sequestratio, die 29. Aprilis 1523. tum quia est beneficium, tum etiam quia militat ratione bo-
na dilapidentur. Hinc dicit Sarn. in 23. *
de val. q. 3. de * stylo non solui † annatam 17
de prouisione Abbatissatus, sed vnum rochetum. His præmissis deueniẽdo ad pro-
positam quęstionem quæ de raro † accidit 18
teste Sarn. de infir. quæst. 6. concludo fęminam habentem dignitatem in titulum, vel
administrationem † a Summo Pontifice 19
posse resignare illam dignitatem etiam ad fauorem alterius. Ita Sarn. de infir. resign. quęst. 6. colum. 2. Mandos. in ead. reg. q. 3.
& ita in vna * Tullen. Abbatissatus coram *
Camillo fuit resolutum, teste Crescent.
decis.

decis.173. contra lib.1. in manuscrip. vbi fœmina resignauerat coram Papa Abbatissatum in fauorem cuiusdam monialis reseruata pensione ducatorum viginti, & regressu.

Hinc hoc casu habet locum regul. de
20 trienn. vt si fœmina † possederit per triennium pacifice dignitatem ecclesiasticam non possit molestari in possessorio, neq; in petitorio, vt tradit glo. Concil. Basilien. in titu. de pacif. poss. Sarn. de trien. quæst.3. Rebuff. de pacif. possess. in 1. ampliat. nu.3.
21 nam verbum quicunque † positum in reg. de trien. tam masculum, quam fœminam comprehendit l. ait diuus, ibi, *quicunque accipere debemus, tam masculum, quam fœminam*, ff. de iur. fisc. l. quicunque & ibi Alber. & alij C. de seruis fugit. glo. in clem. 1. vers. quicunque de decimis, & in clemen. 1. de sepult. gloss. in cap. generali de elect. lib.6. Ias. in l. si quis id quod ff. de iurisdict. omn. iudic. Dec. in reg. fœminæ ff. de regul. iur. & si fœminæ possunt habere prælaturas consequens est, vt si eas possederint cum colorato titulo per triennium non molestentur, c. mulieres de iudi. lib.6.

22 Hinc etiam † hoc casu habebit locum regul. de infir. resign. vt post Sarn. quæst.6. Mandos. quæst.3. in d. regula, & ibi scripsi.

23 Hodie autem † huiusmodi resignatio ad fauorem in Italia non admitteretur, cum ex constitutione 84. Gregor. XIII. incip. exposcit debitum, sub datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 1. Ianuarij 1583. Pontif. anno XI. fit
24 statutum, vt Abbatissę, & aliæ Præfectæ monasteriorum monialium in Italia † consistentium ad triennium tantummodo eligantur cum primum Abbatissæ aut aliæ Præfectæ habentes in vitam, huiusmodi regimini & administrationi monasteriorum cesserint etiam apud Sedem Apostolicam, vel decesserint. & ratio huius constitutionis satis elicitur ex principio ibi, *Perpendentes igitur varia, & multiplicia damna quibus plerunque afficiuntur monasteria monialium quæ per Abbatissas aut alias præfectas perpetuas reguntur, e contra vero Abbatissas, & alias præfectas triennales scientes se lapso triennio suæ administrationis rationem esse redituras ac sperantes de bonis gestis laudem promereri pœnam vero si male gesserint metuentes maiori studio ac diligentia regimen & administrationem monasteriorum sibi commissorum gerere, &c.* & hæc constitutio hodie est in * viridi obseruantia. Limita tamen nisi admittatur resignatio cum derogatione.

DECIMAETERTIAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Volentes ingredi religionem possunt resignare eorum beneficia.*
2 *Ingressus religionem in anno probationis de iure communi potest resignare.*
3 *Ingressus religionis causa probationis non inducit vacationem beneficij.*
4 *Renunciatio beneficij per nouitium debet fieri ante duos menses professionis.*
5 *Decretum Concil. Trid. c.16. sess.25. de reg. habet locum etiam in renunciatione beneficij.*
6 *Multi parum religiose intrant religionem, & ideo facile egrediuntur.*
7 *Episcopus non potest conferre beneficia renunciata per nouitios obtenta nisi emissa professione.*
8 *Durante nouitiatu Vicarius deputabitur in beneficio curato.*
9 *Decretum d.c.16. Concil. Trid. habet locum in eo, qui renunciat intuitu ingressus.*
10 *Professio fit post annum completum.*
11 *Annus nouitiatus debet esse continuus.*
12 *Nouitiatus potest compleri cum licentia extra monasterium.*
13 *Emissa professione inducitur tacita vacatio beneficiorum.*
14 *Exiens monasterium cum dispensatione non potest obtinere beneficium quod antea habebat.*
15 *Episcopus ingrediens religionem nō poterit redire ad eundem episcopatum.*

Ecimotertio quæro, an volentes ingredi religionem possint resignare eorum beneficia etiam in fauorem? communis * opinio est affirmatiua, quā tenuit † Imol. 1
post alios in c. admonet num.7. de renunc. Innocen. Hostien. & Abb. num.22. in cap. post translationem, eod. tit. glo. in cap. beneficium verb. assensus de regular. lib.6. Maiol. de irregular. lib.3. c.9. col.2. & probatur in cap. Gonsaldus 17. quæst.1. in c. ex transmissa de renunc. ibi, *ad petitionem resignauit eidem*. & in d. cap. beneficium, de regular. lib.6. & hoc aliquando exprimitur in supplicatione pro causa vt dicam infra libro 7.

Dubium tamen est, an ingressus religionem possit in anno probationis indistincte resignare beneficiū? tex. in cap. beneficium † de regular. lib.6. uidetur proba- 2
re quod

re quod sic dum inquit Bonifacius VIII.
Beneficium illius qui religionem ingreditur non est
intra probationis annum alicui conferendum, nisi ad
id ipsius accedat assensus. pondero verba, *nisi ad*
id &c. ergo potest renunciare, & consenti-
re, vt alteri conferatur, & ibi Gemin. nu. 1.
3 nor. quod † ingressus religionis causa pro-
bationis non inducit vacationem benefi-
cij & nu. 3. not. quod monachus intra an-
num probationis non est priuatus velle, &
nolle. Maiol. autem de irregul. lib. 3. c. 6.
4 col. 2. tenet contrarium non posse fieri † &
mouetur ex Concil. Triden. c. 16. sess. 25.
de regul. dum dicitur ibi. *Nulla quoque re-*
nunciatio, aut obligatio antea facta etiam cum iura-
mento, vel in fauorem cuiuscunque causæ piæ valeat
nisi cum licentia episcopi vel eius vicarij fiat infra
duos menses proximos ante professionem; ac non alias
intelligatur effectum suum sortiri nisi sequuta profes-
sione, aliter vero facta etiam si cum huius fauoris ex-
pressa renunciatione etiam iurata sit irrita & nullius
5 *effectus*. quod † decretum habere locum
etiam in renunciatione beneficij sæpius
* censuit Sacra *Congregatio Concilij. Ex
quo colligitur esse faciendam de consen-
su superiorum ante duos menses profes-
sionis; idque non caret ratione, ne temere
quis renunciet dum est nouitius, & postea
contingat carere beneficio, & monachatu
si forte non admittatur ad professionē vel
ipse nolit postea professionem emittere
iuxta ea quæ scribit Abb. in c. ex transmis
6 sa num. 5. de renunc. nam aliquis † parum
religiose intrant religionem, & ideo in-
gressi facile egrediuntur ad not. per D.
Thom. 2. 2. q. fin. art. 1. Nauar. in com. 1. de
regular. in princ. nu. 7. Ex quo etiam col-
7 ligitur † episcopum non debere confer-
re illa beneficia nisi facta professione, &
* respondit pluries Sacra *Congregatio ex
quo cessat disputatio doctorum de qui-
bus per gloss. in cap. statuimus verb. quid
dare vers. sed pone de regular. per doctor.
in d. c. beneficium. Verū si beneficium est
curatum, ne interim patiatur cura anima-
8 rum detrimentum seruietur † per aliquem
vt dicitur in d. c. beneficium de regul. lib.
6. in fin. ibi. *Sed interim eidem beneficio per alium*
deseruire debebit assignata sibi congrua de ipsius pro-
uentibus pensione. qui seruiet non vsque ad
tempus determinatum in d. c. beneficium,
sed omnino vsque ad tempus emissæ pro-
fessionis, vt tradit Maiol. loc. cit. ex dicto
cap. 16. Concil. Triden. sess. 25. de regular.
quod † decretum * ex congregationis sen 9 *
tentia habet locum etiam quando quis
renunciat ante ingressum, sed intuitu in-
gressus religionis: nam videtur renuncia-
tio facta in fraudem, & hoc quando ille
non habet aliunde ex quo viuere potest,
vel est ordinatus ad titulum illius benefi-
cij, nam his casibus resignatio non debet
admitti nisi habeatur certitudo de profes-
sione & eo modo vt dictum est, & de stylo *
exprimitur in supplicatione: Emissa autē
professione quod fit † post annum comple- 10
tū, cap. 15. sessione 25. de regular. & annus
† debet esse continuus Nauar. cons. 52. de 11
regul. nu. 2. & potest † compleri cum licen 12
tia extra monasterium Nauar. d. cons. 52.
numero 4. & consil. 41. numero 3. de regul.
consilio 10. de cler. non residen. numero 3.
etiam inconsulto Pontifice inducitur ta- 13
cita renunciatio † & vacatio beneficiorum
obtentorum ab eo qui emittit professio-
nem, D. Tho. 2. 2. q. vlt. art. 7. Abb. in cap.
quod Dei de stat. monach. Siluest. verb. 4
religio. 2. q. 8. facit tex. in cap. 21. sess. 25.
de regular. ex quo potest colligi ratio.

Vnum tamen quod est notandum non 5
omittam, quod si ille qui emisit professio-
nem obtinuit a Summo Pontifice ex ali-
qua causa, vt possit exire claustra & de-
gere in habitu clerici secularis, ac habere
beneficia, non tamen potest obtinere illud
quod habebat ante professionem † & ea 14
de causa dimisit Innoc. Host. Abb. nu. 22.
in c. post translationem de renunc. sequi-
tur Maiol. d. lib. 3. c. 6. col. 2. vers. sunt au-
tem & facit tex. † loquens de episcopo in
c. hoc nequaquam 7. q. 1.

DECIMAEQVARTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Habentes vnde viuere possunt renunciare libere si non sunt constituti in sacris ordinibus.*
2 *Per contractum matrimonij fit tacita renunciatio beneficiorum.*
3 *Constitutus in sacris ordinibus non potest renunciare nisi habeat vnde viuat.*
4 *Vbi est eadem ratio ibi idem ius statuendum est.*
5 *Ordinatus ad aliquod beneficium non potest illud renunciare.*
6 *Clausula habēs aliunde &c. respicit substantiam gratiæ.*

Ecimoquarto quæro, an possit resignare beneficiũ, qui non habet aliunde ex quo possit viuere? Distingue, aut est in minoribus ordinibus constitutus, aut in sacris. Primo casu admittitur renunciatio, etiam si non
1 habeat aliunde vnde viuat, † ita de * stylo
* tradunt practici expeditores, siue renunciatio fiat coram ordinario in casibus permissis, siue coram Sum. Pontifice cum hi
2 possint tacite etiam † renunciare contra-
* hendo matrimonium, c.1. vbi * omnes de cleric. coniug. D. meus Card. Paris. consil. 40. nu. 3. vol. 4. Caput. decis. 215. nu. 2. par.
* 1. * communis opinio teste Euerar. consil. 111. circa princ. Clar. lib. 5. recept. senten. q. 73. vers. clericus. Couar. super 4. decret. par. 2. c. 6. §. 3. nu. 5. Secundo casu quando
3 est in sacris ordinibus constitutus † resi-
* gnatio * de stylo omnibus noto non admittitur, nisi resignans habeat aliunde, vnde viuat, prout dicitur in constitutione Pij V. 58. incipien. Quanta anno 3. ibi, *Sed nec horum vllus sacro ordine mancipatus, nisi religionem ingressurus valeat vllo modo beneficium, vel officium ecclesiasticum resignare nisi aliunde ei sit, quo in vita possit commode sustentari,* quæ constitutio quamuis loquatur de ordinarijs, & non de resignationibus admittendis in curia, prout verba sonant, & fuit dictum
* * in Rot. contra informãtes in vna Lucan. coram R. P. D. Orano Auditore Rotæ doctiss. 5. Decembris 1586. tamen ratio ne clerici in opprobrium ordinis mendicent militat etiam hoc casu, vnde idem erit
4 † statuendum, vulg. & communi l. illud ff. ad leg. aquil.

5 Accedit quia † aut quis est ordinatus ad illud beneficium, & hoc casu nequaquam potest fieri renunciatio, nisi habeat vnde viuat, vt disponit sacrum Concil. Triden. cap. 2. de reforma. sess. 21. & in renunciatione apponitur clausula, quia ha-
* bet aliunde vnde viuere, de stylo * quæ
6 † clausula respicit substantiam gratiæ, vt
* fuit * dictum coram Orano 5. Decembris 1586. in dicta Lucana, & late dixi lib. 2.
* q. 6. & de stylo dicitur in supplicatione habens aliunde vnde viuat, vt facilius admittatur, & dicam infra lib. 7.

DECIMAEQVINTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficiarius tenetur reficere ecclesiam vetustate collapsam.*
2 *Beneficiarius æquiparatur vsufructuario.*
3 *Vsufructuarius tenetur conseruare bona sibi concessa ad vtendum.*
4 *Non potest fieri resignatio, vt beneficiarius non teneatur ecclesiam reparare.*
5 *Non debet admitti renunciatio episcopi facta vt euitet onera.*
6 *Vassallus non potest renunciare feudum, vt non teneatur ad seruitium.*
7 *Emphiteuta non potest renunciare vt non teneatur ad onera.*
8 *Patronus non potest renunciare iuripatronatus.*
9 *Patronus non potest renunciare iuspatr. in his quæ concernunt fauorem ecclesiæ.*
10 *Hodie admittitur renunciatio illius qui debet reficere.*

Ecimoquinto quæro, quia habens beneficium tenetur
reficere ecclesiam † vetu- 1
state collapsam, & destructam, cap. 1. & c. de his, de eccles. ædific. Cæpol. de serui. vrban. præd. c. 59. num. 14. col. vlt. Paul. de Cittatin. in tract. de iurepatr. in 5. princ. art. nu. 173. &
est * communis opinio teste Io. Petr. Surd. *
cons. 62. nu. 4. vbi alios citat, cum æquipa-
retur † vsufructuario, not. in c. præsenti 2
de off. ord. lib. 6. c. requisiuisti de testam. &
† vsufructuarius tenetur in bono statu con 3
seruare bona sibi concessa ad vtendum, l. 1. §. hactenus ff. de vsufr. l. 2. C. de vsufr. An possit resignare, vt non teneatur ad re-
parandam ecclesiam † dirutam? Respon- 4
det Lambertin. negatiue tract. de iurepat.
lib. 3. in 5. art. primæ quæstionis princi- *
palis num. 2. quia hæc non videtur causa sufficiens, iuxta ea quæ scribunt Host. & Abb. in cap. nisi de renunc. & ad hoc facit tex. in c. vnio. 10. q. 3. cum ibi notat. in glo. & alijs docto. qui loquitur de episcopo vo-
lente † renunciare, vt euitet onera, vt non 5
admittatur. Ita etiam vassallus non po-
test renunciare feudum † vt non teneatur 6
ad seruitia quæ debentur domino, glo. ordinaria in cap. 1. §. similiter de capit. qui cur. vendit. Iacob. de Beluis. & Nicol. de Neap. in cap. primo, de vassall. qui contr.
const. &c. ita † etiam emphyteuta, Specul. 7

de feud.

de feud. §. quoniam vers. 28. Bald. in c. 1. §. calidis, de prohib. feud. alienat. in vsib.
8 feud. Comprobatur etiam, quia licet † patronus possit renunciare iuripatr. c. significauit de testib. c. vno de iurepatro. lib. 6. hoc tamen procedit quatenus consideratur eius præiudicium, c. ad Apostolicam de regul. non autem potest renunciare pa-
9 tronatui in eo quod † concernit fauorem ecclesiæ, scilicet quatenus tenetur ecclesiam defendere, vt tradit Card. Zabarell. cons. 123. col. 3. vers. ad tertium. Verum
10 † hodie * de stylo admittitur huiusmodi renunciatio, vt videmus tota die, & in hoc nullum fit dubium.

DECIMAESEXTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Criminosi qui non sunt priuati ipso iure possunt renunciare etiam ad fauorem alterius.*
2 *Pro graui duntaxat crimine imponitur pœna priuationis.*
3 *Priuatio non irrogatur ipso iure.*
4 *Homicida venit priuandus.*
5 *Nullum crimen regulariter inducit priuationem ipso iure.*
6 *In omni crimine requiritur declaratoria iudicis.*
7 *Priuandus facit fructus suos.*
8 *Criminosi possunt resignare etiam lite pendente.*
9 *Accusatione pendente nihil potest innouari.*
10 *Criminosi possunt permutare pendente iudicio.*
11 *Criminosi possunt renunciare etiam post receptas probationes & conclusum in causa.*
12 *Paria sunt litē esse finitā & conclusum in causa.*
13 *Valet argumentum ab æquiparatis vbi est in omnibus.*
14 *Lata sententia non possunt produci instrumenta.*
15 *Post conclusum in causa possunt instrumenta produci.*
16 *Iudex potest interrogare etiam post conclusum in causa.*
17 *Criminosus potest renunciare post sententiam a qua appellauit.*
18 *Appellatio suspendit iurisdictionem iudicis & sententiam.*
19 *Appellatione pendente nihil est innouandum.*
20 *Appellatio extinguit iudicatum.*
21 *Spoliatus post appellationem restituitur.*
22 *Collatio facta per priuationem, ante transitum sententiæ priuationis in rem iudicatā est nulla.*
23 *In renunciatione quæ fit post priuationem debet fieri mentio priuationis.*
24 *In renunciatione criminosi debet fieri mentio iudicii cœpti.*
25 *In impetratione facienda est mentio criminis, alias impetratio nulla.*
26 *Taciturnitas qualitatis ignoratæ imprimit subreptionem.*
27 *Si crimen inquisitum indignum non reddit, de eo non est facienda mentio in impetratione.*
28 *Atroci pœna condemnatus potest renunciare.*
29 *Sententia perpetui carceris non inducit priuationem beneficij.*
30 *Priuatio beneficij non fit nisi expresse dicatur.*
31 *Condemnatus de homicidio non videtur priuatus beneficijs si in sententia nihil dicatur.*
32 *Imputatus etiam de crimine parricidij potest renunciare.*
33 *Priuatus ipso iure non potest renunciare.*
34 *Resignatio facta per criminosum ignorantem illud, beneficium etiam ab alio impetratum valida est.*
35 *Resignatio facta per criminosum scientem impetrationē factam per tertium est inualida.*
36 *Decretum irritans annullat.*
37 *Renunciatio facta in præiudicium alterius videtur facta in fraudem.*
38 *Criminosus potest simpliciter renunciare etiam post præsentatas bullas impetrationis expeditas per tertium.*
39 *Condemnandus debet renunciare vt uitet infamiam.*
40 *Facilius dispensat Papa cum criminoso voluntarie cedente, quam cum priuato.*
41 *Post renunciationem huiusmodi factam a criminoso iudex ad vlteriora procedet ob interesse impetrantis.*
42 *Post mortem litigantis aliquando proceditur.*
43 *Criminosi possunt renunciare per procuratores.*
44 *Criminosi possunt renunciare coram ordinario.*
45 *Criminosi possunt renunciare etiam in fauorem.*
46 *Post iudicium cœptum & conclusum in causa criminosus non potest renunciare ad fauorem.*
47 *Renunciatio post iudicium cœptum ad fauorem censetur dolosa.*
48 *Criminosus non potest renūciare ad fauorem post scientiam impetrationis factæ a tertio.*
49 *Criminosus post scientiam impetrationis factæ a tertio non potest permutare.*
50 *Habens beneficium vnitum non potest illud permutare.*
51 *Per impetrationem videtur impetranti ius quæsitum.*
52 *Dispensatio facta lite pendente in præiudicium alterius non valet.*
53 *Limita, nisi esset concessa dispensatio, non obstante impetratione.*
54 *Criminosus non potest renunciare etiam simpliciter, cum Papa in litteris prouisionis narrat beneficium vacare.*
55 *Assertio Papæ afficit beneficium.*
56 *Papa non creditur vbi agitur de tertij præiudicio.*
57 *Beneficium criminosi potest impetrari in euentum priuationis.*
58 *In impetratione certo modo impetrans petit committi alicui vt constito de delicto priuet & conferat.*

59 *Si impetrans narrat plura delicata omnia tenetur probare.*
60 *Impetratio certo modo est frequens.*
61 *Non est necesse, vt impetrans certo modo se obliget ad pœnam talionis, sed sufficit quod se obliget ad pœnam extraordinariam.*
62 *In impetratione certo modo solet concedi clausula decreti irritantis.*
63 *In huiusmodi impetratione solet dari alia clausula.*
64 *Causa impetrationis certo modo solet committi extra curiam, & in curia, cum ibi commissum est delictum.*
65 *Causa impetrationis certo modo dicitur profana.*
66 *An mortuo criminoso beneficium debeatur impetranti.*
67 *Impetranti certo modo non obstat regula Cancellariæ de annali.*

Ecimosexto quæro an criminosi, qui non sunt priuati ipso iure, sed veniunt priuandi, & declarãdi priuati, possint resignare eorum beneficia in fauorem?

1 In hoc† constituas regulam affirmatiuam posse, vt scriptum reliquerunt Burs. cons. 43. nu. 2. & 3. Gemin. cons. 105. Rot. decis. 5. de re iudic. per Bisignett. Petr. de Anchar. in cap. de regularibus num. primo de simon. Crescent. decis. 227. regula. lib. primo in recollect. manus. Boer. decis. 205. & 206. Thom. Ferret. caut. 44. Roffiniac. de benef. cap. 21. Robert. Lãcelott. de attent. par. 1. cap. 5. colum. 2. Gabriel. consil. 196. num. 11. in fin. & num. 12. lib. 1. vbi dicit * hoc esse * certi iuris Felin. in cap. inquisitionis colum. 3. de accusat. & in cap. per tuas el primo num. 5. de simon. Sarn. in regul. de annal. quæst. 42. num. 3. & in regul. de subrogand. collitig. quæst. 7. nu. 2. Crescent. dict. decisio. 227. regula lib. 1. vbi loquitur in homicida, Put. decisio. 223. lib. 2. Gamm. de auctot. leg. a later. lib. 16. num. 321. & 338. & hanc opinio- * nem * esse receptam frequentiore Doctorum schola attestatur Roffiniac. de benef. * cap. 20. numer. 5. & ita tota die * practicatur.

2 Nam sicuti pro omni crimine non imponitur pœna depositionis† & priuationis beneficij, sed pro graui dumtaxat, cap. inuentum 16. quæst. 7. cap. tuæ de pœnis, cap. si cõstiterit, & quod ibi notat Abb. in 3. not. de accusat. gloss. vltim. in cap. 1. de capp. Monach. gloss. 1. in cap. sicut el. 2. de iureiurand. Abb. in dict. cap. tuæ de pœn. & in cap. vt famæ per illum text. de sent. excommun. Dec. post alios in c. at si clerici numer. 223. & 224. de iudic. Rebuff. in prax. benef. tit. de mod. amitt. benef. nu. 61. Ita & tunc priuatio non irrogatur ipso iure:† & sic criminosus non est priuatus ipso iure, sed venit priuandus iudiciali calculo, cap. clerici; qui cler. vel vouen. cap. dudum 1. de elect. cap. ex litteris, & cap. vlt. de excess. cap. per tuas de simon. Abb. in cap. in nostris de concess. præbend. Fel. in cap. querelam de iureiurand. Capell. Tholosa. decisio. 436. & est * communis opinio de qua attestatur Roffiniac. d. cap. 20. de benef. colum. 1. & habemus exemplũ in homicida, qui, quicquid voluerint alij, vera, & magis * * communis opinio est, vt non priuetur sed † veniat periuandus per sententiam, Innocen. in c. cum nostris de concess. præbend. Bal. in l. cum fratrem ff. de his quib. vt indig. Præposit. in c. studeat dist. 50. col. vltim. de cõmuni * attestantur Anan. in cap. inquisitionis nu. 3. Felin. num. 2. de accusat. Sarn. in cap. 1. nu. 7. de rescrip. lib. 6. & in regul. de annal. quæst. 42. Diaz in prax. Canon. c. 88. col. penult. Clar. lib. 3. recept. sentent. §. homicidium vers. de iure autem Canonico, Gabriell. consil. 196. num. 7. libro 1. Put. decisio. 133. lib. 3. & Perusium Gemin. consil. 105. colum. 2. & est * communis * opinio, & regulariter alia Innoc. in d. cap. cum nostris de concess. præben. nam communiter nullum crimen † inducit priuationem ipso iure, Ioa. Selu. de benef. part. 3. quæst. 2. nu. 9. Gabriell. d. cõsil. 196. nu. 4. lib. 1. paucis exceptis, de quibus per Rebuff. in prax. tit. de mod. amittend. benef. col. 1. 2. & 3. & nu. 65. & diximus supra, & requiri declaratoriã Iudicis in† omni crimine est * * magis communis opinio de qua attestatur Bursat. cõs. 14. nu. 18. vol. 1. facit Moedan. dec. 272. & ideo qui venit† priuandus facit fructus suos, Ant. de Burg. in c. canonũ statuta n. 265. de cõstit.

3
4
5
6
7
8

Amplia primo hanc conclusionem procedere etiam lite pendente, † vt quia pendebat iuditium super criminibus commissis, nam hoc non obstãte possunt criminosi resignare eorũ beneficia, & collatio inde sequuta valet. Rot. dict. decisio. 5. de re iudic.

indic. per Bisignet. glos. in c.2.verb. finita
vt lit. pend. lib.6. Prob.in addit.ad Ioan.
Monach. in c.ad Apostolicæ, num. 10. de
re iudi.lib.6.colligitur ex Gemin. & Boer.
ac Ferret. locis præallegatis, Ant.de Bur-
gos in cap. canonum statuta num. 310. de
constitut.Rebuff.in regul.de infir.resign.q.
12.nu.19.& in prax.titu.de mod.amitten.
benef.num.51. Ferret.consi.283.num.1.in
facti contingentia respon.Hieronym. Ga-
briell. cons. 196. maxime num. 12. lib.1.
Aufrer.in addit.ad decis. Tholos. 336. ad
med. & ita fuit decisum * in Rot. in vna
Parmen.parochial.coram domino de Ru-
beis 12.Iunij 1562.vt refert Robert. Lan-
cellot.in d.tract.de attent. pat.1.c.5.num.
7. & secundum hanc opinionem conclusit
Senatus Parisien. * teste Rossiniac. de be-
nef.c.20.nu.5.& 6.& ita Rotam obseruare
* attestatur Gondisal. quem ad hoc refert
& sequitur Petr.And. Gammar.de auctor.
leg.a lat.lib.10.nu.337.
Et hoc est mirabile, cum inquisitione
9 vel accusatione pendente † nihil possit in-
nouari, c.olim, & ibi glos.de accus.glos.in
S.1.de hæred.instit.in Institut.Roman.in l.
post contractum.ff.de donat.& est commu
nis * omnium doctor.sententia.
10 Ita accusatus de † crimine pendente li-
te potest permutare, Nauar.cons.2.de ac-
cusationibus,& * est communis opinio.
Amplia secundo, procedere vt possint
11 renunciare dicti criminosi pendente † iu-
dicio, etiam post receptas probationes, &
conclusum in causa, vt tenuit Ant.de But.
in cap.dudum el 2.num.11.vers.nota con-
silium de elect.& ibi Abb. colum.4. versic.
nota pen.& Anchar. in 22.nota. Boer. de-
cis.206.num.3. Rebuff. in prax. in titu. de
mod.amitten.benef. num.51. Ferret.cons.
283.num.1. & huic opinioni adstipulan-
tur placita * Senatus Parisien. teste Ruffi-
niac.de benef.c.26.nu.12.Idque probatur
in d. cap. dudum el 2. in fin. de elect. ibi,
*tandem cũ non restaret nisi proferenda sententia, idem
tam iuri (si quod ei competere videbatur) quam liti
cessit spontanea voluntate, cuius cessionem duximus
admittendam.* ex quibus verbis colligitur
fuisse admissam cessionem post conclusum
in causa: nam inquit tex. quod non resta-
bat aliud nisi proferenda sententia. facit
etiam tex.& quod ibi notat in cap.2.de in
integr.restit.& ob id alibi dicitur quod nõ
solum ante conclusum in causa, sed etiam
post quis soluendo non expectata senten-
tia euitat infamiam, Bar.in l.si reus, Bald.
not.3.Paul.de Castr. col.2.ff.de procurat.
Et hęc opinio tenenda est, quãuis Felin.
in c.per tuas, col.2.in fi.vers.fallit nu.5.de
Simon.tenuerit contrarium allegando In-
noc.in c.veniens de renunc. cuius opinio-
nem sequuti sunt Rossiniac.de benef.c.20.
nu.10.11.& 12.13. & 14. Robert. Lancel.
de attent.c.5.nu.13.Nec obstat argumen-
tum per eos adductum, quod paria sunt
litem † esse finitam, vel conclusum in cau- 12
sa, l.qui pene, ibi, *qui iam lege Cornelia damna-
tus esset, vel cum futurum prospiceret vt damnaretur,*
ff. de manumis. l.quãuis indubitati, C. de
adulter.Bal.in l.error in 2.q. vers.aduerte,
& in 3.q. C. de iur. & fact. ignor. Dec.in l.
edita nu.73.C.de edend.Namque respon
detur argumen.ab ęquiparatis procedere
vbi ęquiparatio † est in omnibus, & per om 13
nia, ad plene tradita per doct. in l.1.ff. de
leg.1.sed hæc non est vniuersalis, & perpe
tua quia lata sententia † non possunt in il- 14
la instantia produci instrumenta, l. impe-
ratores ff. de re iudic. post tamen conclu-
sum † in causa possunt produci, cap. cum 15
dilectus, de fid.instrum. rursus lata senten-
tia nõ dicitur amplius iudex l. iudex post-
quam ff.de re iudic.Angel.cõs.296.ad fin.
& tamen post conclusum in causa omni-
bus patet iudicem esse, alias non posset
proferre sententiam: item exceptio prope
sententiam superueniens conualidat iudi
cium, non tamen sententiã l.quod in diem
in princip.ff.de petit. hæred.superueniens
autem post conclusum in causa admitti-
tur Felin.in cap.causa quæ col.1.de testib.
secus post sententiam, l.admonendi ff.de
iureiuran.& ideo cum interpretarer cap.
1.de iudic. † defendi iudicem posse inter- 16
rogare etiam post conclusum in causa, vt
tenuerunt Anto.de Butr.Imol.Aret. & alij
vt per Dec. num. 36. 37. & 2.lectur. num.
27. in dicto cap. 1. Oldrad. consilio 327.
Alexan. in l.4.S.hoc autem iud.num. 7. ff.
de dam.infect. Neuizan.consil.5.num.25.
Ruin.consilio 30.colum.1.libro 4. ** ma-
gis communis opinio teste Dec. dicto cap.
1.numero 41. nec obstat l.qui pene, quia
eadem ratio defraudandi fiscum militat
vtroque casu, ac etiam in l.quamuis, vt
per Alex.in l.3.S.seruus ff.de acquir. poss.
& tradit eleganter Menoch. de arb. iudi.
cas.51.

Declara, vt tunc fiat renunciatio simpliciter, prout loquitur d.c.dudum. vt infra dicetur.

Amplia tertio, etiam † si lata sit senten-
17 tia priuationis contra inquisitum, vt si appellauit dicta sententia non obstante possit renunciare beneficiũ, Rossiniac. in tract. de benef. c. 20. num. 6. vbi refert ita fuisse
* indicatum * in Senatu Parisien. Rebuff. in prax. benef. titu. de mod. amit. benef. num. 52. vers. ideo resignatio bona est, vbi attestatur ita obtinuisse * episcopum Vticen. in magno consi. per resignationem cuiusdam scelest. priuari, & ita in facti contingentia respondit idem Rebuff. consil. 82. nam ibi accusatus de crimine graui post sententiam priuationis beneficij a quo appellauit resignauitque coram Summ. Pontifice, & Papa contulit Titio, & ordinarius alteri; quærebatur vter illorum præferendus esset? consultus Rebuf. respondit præferendum prouisum a Papa, quia potuit resignare appellatione pendente, &
* refert ita fuisse * iudicatum, & ratio est,
18 quia † appellatio suspẽdit iurisdictionem iudicis, & sententiam ipsius a qua prouocatum est Lap. alleg. 2. D. meus Cardinal. Paris. cons. 12. num. 216. vol. 2. & cons. 98. num. 8. volum. 3. & cons. 28. num. 23. vol. 4.
* & est * communis omnium doctorum sen-
19 tentia, & ideo † appellatione pendente nihil est innouandum, Dec. consilio 197.
* Marsil. consi. 103. num. 50. & * communiter alij. Accedit, quia æquiparantur ista, pendente accusatione renunciare, vel post appellationem intermissam, l. postquam, §. imperator, vt leg. nom. caueat. vbi Barto.
20 nam † appellatio extinguit iudicatum, l. 1.
21 ad fin. ff. ad Turpil. ideo spoliatus † post appellationem restituitur, cap. si constiterit, de accus. & sententia non priuat sine executione, c. grauem, de excess. prælat. & facit tex. in l. qui a latronibus §. vlt. ff. de test. per quam leg. hoc fuit determinatum
* * Parisijs. Hinc collatio † facta per priua-
22 tionem ante transitum in rem iudicatam, est nulla, esto quod priuatus postea nõ ap-
* pellauerit, vt fuit * resolutum 29. Octobris 1540. coram Marsican. teste Moedan. decis. 148. Papa, in vna Brachinonen. præbẽ.
* & canonicatus, Put. decis. 30. lib. 1. & * in vna Veronen. coram Anto. Augustino, de mense Decembris 1545. teste Card. S. Crucis decis. 1. manuscr.

Declara † tamen hanc ampliationem 23
dummodo fuerit facta mentio priuationis, Rebuff. in prax. titu. de mod. amitt. benef. nu. 52. in fin. contrarium tamen tenuit idem Rebuff. dicto consil. 82. num. 7. dum respondit non refragari quod non sit facta mentio Papæ de priuatione: nam Papa postquam ad resignationem istius contulit, cõtulisset melius si hoc expressum fuisset, & quæ induceunt Papam ad facilius concedendum non debẽt necessario exprimi, Felin. in cap. nostra, de rescrip. prior tamen sententia verior, & securior mihi videtur.

Amplia quarto, vt possit fieri huiusmodi resignatio etiam non facta mentione de accusatione vel inquisitione (si iudicium pendet) Rot. decis. 5. in princ. ante num. 1. de re iudic. per Bisignet. Contraria
tamen opinio mihi videtur † vera, vt de- 24
beat fieri mentio criminis, & processus incepti alias renunciatio sit nulla, quod tenet Gemin. consil. 105. col. vlt. vers. ex his potest, Rebuff. dicto tit. de mod. amit. benef. num. 52. in fin. sicuti in impetratione
† facienda per inquisitum de crimine de- 25
bet fieri mentio inquisitionis, alias impetratio est nulla, vt consuluit Gasp. Cald. consi. 20. incip. pendente inquisitione titu. de præbend. Io. Selu. de benef. 3. par. q. 11. num. 152. Fel. in cap. postulasti, colum. 4. vers. declara etiam, de rescrip. Menoch. de arbit. Iud. cas. 202. num. 37. D. meus Card. Paris. cons. 136. num. 38. vol. 4. & cons. 96. num. 18. eod. vol. Cald. cons. 4. de accusat. Lancel. de attent. cap. 5. num. 28. & 29. &
est * communis opinio: & ratio est, quia ta- *
citurnitas † qualitatis ignoratæ imprimit 26
subreptionem, quia iuri alterius præiudicatur, c. constitutus, de rescrip. ita Gemin. loco citato, quod declararem non proce-
dere quoties crimen † renunciantem indi 27
gnum non redderet: nam tunc non requiritur vt fiat mentio inquisitionis, siue accusationis, sicuti nec etiam in impetratione hoc casu debet fieri mentio, Bellam. deci. 697. num. 5. Curt. Iun. cons. 27. colum. vlt.
& * communiter doct. & hac ratione pro- *
cedit decis. 5. Bisigner. antedict. nam vt ibi dicitur fuit ille condẽnatus ad perpetuos carceres, ex quo non datur priuatio, vt dicetur infra.

Amplia quinto, posse criminosum re-
nunciare beneficia, quæ obtinet † etiam 28

post

post sententiam, si ex illa non fuit priuatus beneficijs, etiam si fuerit atroci pœna condemnatus, vt quia fuit condemnatus ad perpetuum carcerem: nam nihilominus post talem sententiam potest beneficium resignare, & collatio inde sequuta valet, Rot. dicta decis. 5. de renunciat. per Bisignett. Sarn. regula de ann. q. 42. col. 3. vers. & tamen num. 4. vbi dicit in casu decis. Rot. fuisse factam renunciationem beneficij per priuandum post inquisitionem, ac post sententiam perpetui carceris latam contra homicidam, ac etiam post acceptationem expectantis, & nihilominus concludit validam esse renunciationem, vnde inquit Sarn. dicta decisio in duobus differt a cons. Anto. de Butr. Primo quia ibi renunciatio fuit facta post sententiam, in cons. autem Anto. de Buc. ante sententiam priuationis. Secundo quia ibi nulli prouisum fuerat ante renunciationem, licet quidam expectans acceptauerit, sed in cons. Butr. fuerat facta prouisio a Papa ante renunciationē cum decreto irritanti, & nihilominus dicit But. quod valet renunciatio, si ignorauit prouisionem Papę: & ratio

29 est, quia beneficium est adhuc suum, † cum sententia perpetui carceris non inducat priuationem beneficij, quæ debet exprimi specialiter in sententia, Innoc. in c. qualiter & quando super verbo diminutionem, vers. credimus, de accusat. ita per sententiam latam super crimine non est quis pri

30 uatus † beneficio, nisi fuerit hoc expressum in sententia, cap. qualiter 2. de accus. Bal. in l. eum fratrē C. quibus vt indig. Anan. in c. vlt. colum. 1. de homic. Rebuf. in prax. de mod. amit. benef. num. 64. & est * communis opinio. Ideo in vna Fauentinen. coram D. Aquen. * fuit resolutum, quod con

31 demnatus de homicidio, † ex quo in sententia non erat apposita priuatio beneficiorum antea obtentorum non erat priuatus iure in beneficio ante homicidij condemnationem sibi competenti, & per consequens potest agere contra possessorem teste Put. decis. 233. lib. 2.

32 Amplia sexto, etiam † in crimine grauissimo: namque in crimine patricidij hoc firmat Gabriell. cons. 196. lib. 1. nisi in illo crimine priuatio beneficij ipso iure esset

33 irrogata absque † alia declaratione, c. 1. §. sacri, vbi Gemin. de homic. lib. 6. Abb. in c. inter, circa fin. de excess. prælat. Rebuff. in prax. tit. de mod. amit. benef. nu. 65.

Amplia septimo, † vt criminosus possit 34 renunciare beneficia, quæ obtinet, etiam post impetrationem suorum beneficiorum factam ab alio, & valida erit resignatio, si ignorans impetrationem renunciasset bona fide, Anto. de Butr. cons. 43. Rot. dicta decis. 5. de re iudic. per Bisignett. Sarn. de ann. q. 42. col. 3. versic. & tamen circa hoc num. 4. Boer. decis. 205. nu. 8. Roffiniac. de benef. c. 21. nu. 1. & 2. Laneel. de attent. c. 5. nu. 10. & est * communis opinio.

Si autem † sciebat impetrationem fa- 35 ctam esse ab alio, tunc renunciatio facta per ipsum in fauorem alicuius esset inualida ob clausulam decreti irritantis positam in impetratione facta † per tertium, c. 36 tibi qui de rescri. lib. 6. c. dudum, de preb. cap. 1. de concess. præben. lib. 6. Butr. dicto cons. 43. num. 1. Boer. dic. num. 8. Lancel. dicto nu. 10. Gamm. de auctor. leg. a later. lib. 10. de dispens. num. 336. & est * communis opinio, & quia tunc † videtur facta 37 in fraudem, & in præiudicium iuris illi tertio acquisiti, Ioan. Anan. in c. 3. de collus. detegen. Barbat. cons. 11. col. 15. lib. 1.

Amplia octauo, vt † criminosus possit sua 38 beneficia resignare simpliciter etiam post præsentatam impetrationem suorum beneficiorum factam ab aliquo, & iudicium ceptum etiam si ex deductis veniat priuandus, vel verisimiliter existimet esse priuandum, vt tradunt Gemin. dicto consil. 105. colum. 1. vers. quo ad primum cum alijs, vt per Ferratium caut. 44. Prob. ad Io. Monach. in c. Apostolicæ, num. 10. de re iudic. lib. 6. Boer. d. decis. 205. nu. 7. vers. quamuis; Sarn. de ann. quæst. 42. colum. 3. vers. propositione, & est * communis opinio, pro qua facit c. dudum, el 2. de elect. vbi electus cessit iuri & liti cum non restaret nisi proferenda sententia, & cap. ex litteris, de exc. præl. vbi episcopus criminosus renunciat, & cap. vlt. eod. titu. vbi episcopus qui violauit interdictum cessit, & cap. cum nostris, de concess. præb. vbi etiam episcopus criminosus renunciat præpositura m, & c. per tuas, de Simon.

Et hæc est † cautela optima ad euitan- 39 dam infamiam, quæ ex condemnatione resultat, l. athletas §. vlt. ff. de his qui not. infam. cap. cum, & c. de re iudic. lib. 6. Rot. decis. 5. de re iudic. in antiquior. per Bisignet. & hanc cautelam dant Gemin. dicto cons.

consi.105.colum.2.versic.cautela sibi esset vtilis, Ant.de Butr.in cap.dudum, colum. penult.in fin.vers.nota consilium, de elect. Felin.in cap.inquisitionis, colum.1.in fin. de accus. Io.Selu.in tract.de benef. par.3. quæst.2.cum alijs, vt per Boer.dicta decis. 205.nu.7.vers. immo, Redoan. de simon. mental. par.4.cap. 10.numero 57.& pro-
40 dest quia Papa † cum criminoso voluntarie cedente facilius dispensat, quam cum non cedente voluntarie, Abb. communiter * receptus in cap.post translationem sub num.12.vers. nota quod facilius de renūc.vbi allegat, c.si alicuius, de elect. Sed propter hanc renunciationem simpliciter factam iudex non cessabit a iudicio,
41 sed ad vlteriora procedet propter † interesse impetrantis, Io.And.post Host.in d.c. per tuas, super glos.vlt. de simon. Gemin. d.consil.105.colum.2. versic. tamen licet, Sarn.de ann.quæst.42.colum.4.versic. sed modo, facit glo. in cap.2.vt lit.pend.& in cap.si electio, de elect.lib.6.& quia non est nouum, vt in aliquibus casibus etiam post
42 mortem † litigatoris procedatur, tot.tit.C. si reus vel accusat. mort. fuer. tot.titu.C.si penden.appell.cap.ex parte, de arbit.c.1. & 2.vt lit.penden.lib.6.

Sarn.autem in regul.de ann.q.42.nu.4. vers.sed modo dicit quod Card.Simonet. olim Rotæ Auditor affirmabat hoc consilium Gemin.nō esse verū, & quod viderat sæpe in * Rota seruari decis.5. de re iudic. in antiquior.per Bisignettum, & consil.43. Anto.de Butr.qui Bisignet.& Ant.de Butr. tenent non posse fieri renunciationem post impetrationem factā ab alio quoties hoc scit possidens beneficium: ita concorda, vt consilium Geminian.procedat vt possit renunciare simpliciter, decisio Rot. & consil. Anto. de Butr. vt non possit renunciare in fauorem.

43 Amplia nono, vt † non solum hoc possit per se, sed etiam per procuratores: nam & criminosi possunt constituere procuratores ad renunciandum beneficia, Rot.dicta decis.5. de re iudic. in antiquior. per Bisignet.ante num.1. Rebuff.& Lancel.d.c.5. num.6. & est * communis opinio.

44 Amplia decimo, vt † possit fieri huiusmodi resignatio non solum coram Papa, sed etiam coram ordinario, Marian.Socc. Sen.super 2.par.decret.lib.5.decret.num. 3.fol.87.

Amplia vndecimo, vt possit fieri huiusmodi resignatio per criminosum coram Papa, etiam † ad fauorem alicuius, Ferrat. 45
d.caut.44. num.2.versic.dic quod cautela est, Rossiniac.d.c.20.de benef. num.5. vbi attestatur hanc esse * communem opinionem, quam tenent generaliter multi ex doctoribus allegatis.

Limit. primo hanc ampliationem, vt possit resignare ad fauorem † quotiescun- 46
que iudicium esset inceptum, & testes recepti, ac conclusum in causa, vt nihil restaret nisi proferēda sententia, & ita intelligo Felin.in c.per tuas, el.1.sub num.5.de renunc. Rossiniac. dicto tract. de benef. c. 20. num.8. vbi allegat Modern. Parisien. de infir.resign.& ibi Rossiniac.expresse loquitur de renunc. in fauorem, cum dicat, si quis velit renunciare coram Sum. Pontifice, amico suo, & num.14.respondit iuribus allegatis in contrarium, & hoc vult Boer. dicta decis.205. num.7.vers. quamuis, & est * communis opinio: & ratio est, † quia tunc renunciatio esset dolosa, & 47
malitiosa, argum.cap.2. de renunc.lib.6. & eluderetur iudicium, iuxta ea quæ late scribit more solito Barbat.cons.11.col.13. lib.1.vbi ex pluribus rationibus annullat quandam renūciationem factam per Petrum ad fauorem Infantis Regni Portugalliæ, quæ rationes cessant in renunciatione simplici.

Limit.secundo hanc ampliationem, vt non possit renunciare ad fauorem alicuius
† post scientiam impetrationis factæ a ter- 48
tio de suo beneficio, vel eius præsentationem, & ita intelligo Butt.d.cons.43.nu.1. Boer.d.decis.205. nu.8.Lancel.de attent. cap.5. num.10.

Ita in † simili criminosus post impetra-
tionem sui beneficij factam ab aliquo non 49
potest illud beneficium permutare, Alex. de Antilla in rep. c. licet, de rer. permut. lib.6. quam refert & sequitur Gemin. qui secundum hanc opinionem respondit d. consi.105. col.2.versic. quo ad secundum, Boer. dicta decis. 105. num. 6. Staphil. & Rebuff. quos refert & sequitur Lancel.de attent. c.5.num.14. Quamuis contrarium tenuerit Sarn.de ann.q.42.num.1. Et mouetur Gemin. quia ille debet priuari virtute mandati Apostolici, & ex dispositione iuris communis ex quo beneficium debetur impetranti, cui ius est quæsitum ad illud

illud ergo non poterit permutari cum alio
ne excludat ius istius; ita habens benefi-
50 cium vnitum † alteri non potest illud per-
mutare, Feder. de Senis in tract. de permu.
benef. q. 13. quæ ratio viget in casu nostro
cum renunciatio in fauorem habeat vim
permutationis, Ptolom. decis. 102. in ma-
nuscrip. & quia per impetrationem vide-
51 tur † impetranti ius quæsitum ad rem quo
ad beneficium inquisiti in casu in quem
constiterit eum esse dignum priuatione:
nam quando rescriptum refertur ad be-
neficia demóstrata respectu certæ personę
loci vel ecclesiæ, per tale rescriptum quæ-
ritur ius ad rem quo ad illa beneficia de
qua vacatione speratur c. si post quam, c.
quodã de præb. lib. 6. c. vlt. de cóceff. præb.
eo. lib. & quia tale beneficiũ videtur affe-
ctũ pro impetrante potest; tñ is vt dixi sim
pliciter renunciare, Gemin. d. cós. 105. col.
* 2. vers. quo ad primum, & est * cóis opinio.
52 Hinc dispensatio † facta lite pendente
in præiudicium alterius non valet id est il-
lius qui impetrauit certo modo, & instat
pro priuatione, Innoc. Io. Andr. & alij in c.
dudum el 2. de elect. Archid. in c. si quis
presbyter dist. 50. Spec. tit. de dispensa. S.
qualiter vers. sed videtur, Gamm. de auct.
leg. a later. lib. 10. de dispensat. num. 317.
cum sequen. vbi dicit nó obstante dispen-
satione beneficium deberi impetranti, &
* est * communis opinio doctorum, quam
etiam tenuit Gemin. d. consil. 105. col. vlt.
vers. ex præmissis Rebuff. in prax. de mod.
amiten. benef. num. 54. nisi Papa non ob-
53 stante tali † impetratione dispensaret, Ge-
min. dicto cons. colum. vlti. vers. & ex præ-
missis Rebuff. loc. cita. num. 53. & 54. quia
est dominus beneficiorum, vt est trita &
* communis * conclusio.

Vlterius limita, vt criminosus non pos-
sit renunciare, neque simpliciter, neque in
fauorem quoties Papa in literis prouisio-
nis beneficij factæ ad fauorem illius qui
54 † impetrat certo modo narrasset vacare
beneficium propter tale crimen, licet in ve
ritate illud crimen non inducat priuatio-
nem ipso iure, ita Sarn. de ann. q. 42. nu. 5.
versic. limitarem: quia talis assertio Papæ
55 adeo † beneficium afficit, quod renunciari
non potest, vt dicit Petr. de Anchar. consi.
293. incipien. vltra alia, quem sequitur
Felin. in cap. 2. colum. 3. & in cap. nonnulli
colum. 17. de rescrip. & in c. inquisitionis,
colum. 3. de accusat. quam conclusionem
declararem quoties Papa id faceret motu
proprio: nam alias secus, vt late per Ias.
cons. 86. incip. redemptoris, col. 5. lib. 3.
nam vbi agitur de tertij præiudicio † Pa- 56
pæ non creditur, vt notat Felin. in c. cum
a nobis de testib. Paul. de Castr. consil. 46.
lib. 2. Gemin. cons. 53. Dec. cons. 151. col. 4.

Ex quibus cóstat beneficium criminosi
posse impetrari in euentum † priuationis, 57
Rot. decis. vlti. vt lit. penden. in nou. Anto.
de Butr. d. cons. 43. Boer. d. decis. 205. col.
penult. & vlt. & decis. seq. num. 4. Gemin.
d. cons. 105. colum. 2. Gam. de auctor. leg.
a later. lib. 10. de dispens. num. 331. vbi di
cit † impetrantem petere committi alicui 58
iudici vt constito de crimine priuet, & in
euentum priuationis conferat illi Sarn. de
ann. quæst. 42. nu. 1. & de collitig. subrog.
quæst. 7. num. 6. vers. item, vbi dicit, quod
quãdo impetrans narrat plura delicta per
priuandum perpetrata, póstea in conclu-
sione petit committi probis viris, vt si eis
de præmissis, vel altero præmissorum con-
stiterit dictum N. priuent, &c. semper con-
sueuerunt illa verba altero præmissorum
cassari: namque tenetur † impetrans illa 59
omnia probare, & hæc impetratio vo-
catur certo modo, vt docet * communis *
praxis: nam quotidie hoc modo † impe- 60
trantur beneficia, vt omnibus * notum est; *
in qua impetratione solet apponi condi-
tio postquam N. suum aduersarium accu-
sauerit sese in forma iuris inscripserit, quo
casu satis est † vt impetrans * se obliget 61
ad pœnam extraordinariam arbitrio Ro- *
tæ, & sic non requiritur pœna talionis, ut
fuit resolutum in Rota in vna Ispalen. * be- *
nefic. de Carmona Lunæ 13. Februarij
1581. coram bon. mem. Cantuccio. facit
quod scribunt Cresc. decis. 161. in manu-
scrip. Præpos. in cap. 1. num. 13. & 14. 2. q.
8. Et datur clausula † decreti irritantis, vt 62
docet Ant. de Butr. dicto cons. 43. Lancel.
de attent. cap. 5. num. 10. & alij communi-
ter * supra allegati, & de stylo * commu- *
niter apponitur. In hac etiam impetratio-
ne solet obtineri clausula, quod † resigna- 63
tio N. priuandi cedat in fauorem impe-
trantis quæ solet concedi post primam pri
uationis sententiam non antea, vt tradunt
Rebuff. de infir. resig. in prax. quæst. 12. nu.
19. in fi. Lancel. dicto tract. de attent. c. 5.
num. 14. ideo dicit glossator Cancellariæ,
vt re-

vt refert Sarn. de subrogan. collitig. num. 2. quod datur subrogatio isto modo, vt si contigerit prædictum priuandum lite huiusmodi pendente mori, vel cedere, quod tali casu dignetur impetrantem ad illud subrogare. Et causa hæc non solet com-
64 mitti in curia nisi † delictum fuerit ibi perpetratum, vel priuandus resideat in curia, Sarn. de subrogan. collitig. quæst. 7. num. 6.
65 & dicitur † profana, non beneficialis gloss. in c. 2. verb. finita, vt lit. pend. lib. 6. Sarn. de subrog. collitig. quæst. 7. num. 2. & de ann. quæst. 42. colum. 1. ac impetrans tenetur probare delicta ad pœnam talionis vel saltem ad pœnam diffamationis, Sarn. d. quęst. 7. de subrog. collitig. num. 6. in fin. quod intellige eo modo, vt dictum est supra num. 61.

Dubium tamē est, si dum iudicium agitatur contra homicidam, vel alium crimi-
66 nosum, vt priuetur, ipse criminosus † moriatur, an qui impetrauit beneficium debeat illud habere. vide decis. Rotæ vlt. vt lit. penden. in nou. vbi disputat hunc articulum. Capell. Tholosan. decis. 436. Sarn. de ann. quæst. 42. col. 5. Gondisal. in tract. de legat. par. 1. q. 14. col. 15. Gamm. in eo. tract. num. 321. vsque ad nu. 351. vbi dicit quid * obseruat Rota, Rossiniae. de benef. cap. 21. num. 7.

An vero dicto impetranti in forma iuris qui petit aliquem priuari propter crimen, obstet regula Cancellarię de annal.?
67 Rot. * sæpe † tenuit negatiue, vt per Sarn. d. regul. 42. de ann. col. 2. limita in priuato ipso iure, vt tenuit Rot. die 29. Octobris 1529. coram Staphileo in vna * Placent. Capellaniæ.

DECIMAESEPTIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Senex potest resignare.*
2 *Senes possunt resignare coram Papa & ordinarijs.*
3 *Renunciatio senis plus debet iustificari, quam iuuenis.*
4 *Senectus est defectus habens in se labores & dolores.*
5 *Senectus habet plura incommoda.*
6 *Senex parum præsumitur viuere.*
7 *Renunciatio senis fraudulenta est nulla.*

Decimoseptimo quæro, an senex possit resignare beneficia? Respōde posse, † Sarn. de infir. resign. q. 7. colum. penult. in fin. gloss. Conc. Basilien. in tit. de collat. in verb. permutationi, quam ad hoc refert & sequitur Guliel. Rouill. de iustit. & iur. par. 2. c. 14. sub nu. 2. Archid. in c. nihil 7. q. 1. Mandos. in regul. de infir. q. 4. num. 7. & communiter alij. 1

Amplia vt non solum senes possint resignare coram Summ. † Pontif. sed etiam coram ordinarijs, vt colligitur ex constitutione Pij V. de qua infra dicetur, & est communis opinio. 2

Declara † vt renunciatio senis debeat plus iustificari quam iuuenis: namq; difficilius admittitur resignatio senum quam iuuenum, vt dicit glo. dicti Conc. Basilien. quam refert Guliel. Rouill. dic. par. 2. de iust. & iur. cap. 14. numer. 2. cum senectus † sit defectus habens in se labores, & dolores, Abb. in cap. magnæ colum. 2. de vot. & dicitur senex, quasi se nesciens, Archid. in cap. tanta, distinct. 86. & habet † plura incommoda, vt habetur in Sallust. in Iugurtin. in Liuio lib. 5. ab vrbe condita, & late illa enumerat satyricus Iuuenal. satyr. 10. Plin. lib. 7. cap. 10. & ideo † parum præsumitur viuere, Archid. in cap. nihil 7. quæst. 1. Catald. de Boncomp. in tract. de Conc. transl. Basilien. col. 3. 3 4 5 6

Limit. secundo, nisi renunciatio † senis esset facta fraudolenter, ita Sarn. d. q. 7. de infir. resign. col. penult. in fin. 7

DECIMAEOCTAVAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Nemo potest cogi ad renunciandum.*
2 *Nemo cogitur permutare.*
3 *Inuitus nemo transfertur de vna Ecclesia, ad aliam.*
4 *Nemini facit iniuriam qui ius suum prosequitur.*
5 *Nemo cogitur inuitus benefacere.*
6 *Nemo cogitur donare, vendere, ac emere.*
7 *Quisque rei suæ est moderator & arbiter.*
8 *Nemo cogitur recipere beneficium.*
9 *Abbas & Episcopus non possunt cogi renunciare.*
10 *Nemo cogitur acceptare Cardinalatum.*
11 *Cardinalatus aliquando fuit recusatus.*

Ex cau-

12 *Ex causa quis potest cogi ad renunciandum.*
13 *Ex causa cogitur quis permutare.*
14 *Ex causa potest quis inuitus transferri.*
15 *Ex causa quis cogitur vendere.*
16 *Causa facit recedere a regulis iuris.*
17 *Criminosus cogitur renunciare.*
18 *Episcopus ob crimina cogitur cedere Episcopatum.*
19 *An Papa simoniacus possit cogi renunciare remissiue.*
20 *Illiteratus cogitur renunciare.*
21 *Episcopus ignarus litterarum potest cogi renunciare episcopatum.*
22 *Ratione scandali quis potest cogi renunciare.*
23 *Ratione scandali quis priuatur beneficio.*
24 *Ratione scandali quis inuitus transfertur.*
25 *Ratione scandali multa fiunt quæ alias non fierent.*
26 *Episcopus ex scandalo potest priuari.*
27 *Tempore schismatis quid fiat?*
28 *Antipapa cogitur cedere.*
29 *Propter irregularitatem potest quis cogi renunciare, etiam si sit prælatus.*
30 *In casibus in quibus prælatus potest priuari potest etiam cogi renunciare.*
31 *Dictante vtilitate ecclesiæ potest cogi quis renunciare.*
32 *Propter vtilitatem ecclesiæ quis transfertur de vna ecclesia ad aliam.*
33 *Propter vtilitatem ecclesiæ cogitur quis permutare.*
34 *Ob vtilitatem ecclesiæ quis cogitur rem suam alienare.*
35 *In casibus in quibus quis cogitur renunciare, ei debet dari recompensa vt viuat.*
36 *Cogitur renunciare quis in casu c. quia diuersitatem de conces. præb.*
37 *Cedens in manibus non habentis facultatem cogitur postea renunciare.*
38 *Non licet illegitimis habere beneficia vbi eorum patres habuerunt.*
39 *Tali casu, aut pater, aut filius tenetur dimittere.*
40 *Abbatissa debet habere 40. annos.*
41 *Abbatissa non potest præfici duobus monasterijs.*
42 *Abbatissa potest habere duo monasteria annexa.*
43 *Abbas non potest præfici duobus monasterijs.*
44 *Senes & infirmi non possunt renunciare.*
45 *Remedium vt cogatur beneficiarius cedere est subsidiarium.*
46 *Prælatus infirmus irreuocabiliter non potest cogi cedere.*
47 *Episcopus cui fuit commendata parochialis non potest cogi illam cedere.*
48 *Petens licentiam cedendi potest cogi renunciare.*
49 *Superior non debet illudi.*
50 *Præsentata postulatione Papæ non potest ab ea recedi.*
51 *Pœnitentia licita est in pluribus casibus.*
52 *Post scientiam superioris pœnitentia non admittitur.*
53 *Fidem fallere graue est.*
54 *Personæ ecclesiasticæ non debent facere eorum verba irrita.*
55 *Ex pacto nudo datur actio de iure canonico.*
56 *Deus non facit differentiam inter simplicem loquelam & iuramentum.*
57 *Licet variare ante præsentatam postulationem.*
58 *Obligatus ad vendendum cogitur vendere.*
59 *Episcopus petens licentiam cedendi cogitur renunciare.*
60 *Vbi militat eadem ratio fit comprehensio.*
61 *Idem ius statuitur vbi est eadem ratio.*
62 *Simplex beneficiarius petens licentiam cedendi ab episcopo cogitur cedere.*
63 *Petens licentiam cedendi per procuratorem cogitur cedere.*
64 *Petens licentiam cogitur cedere, etiam si alteri ius non sit quæsitum.*
65 *Post quæsitum ius tertio non est licita pœnitentia.*
66 *In electione & præsentatione post ius quæsitum non licet pœnitere.*
67 *Hodie de stylo licita est pœnitentia post petitam & obtentam licentiam.*
68 *Resignans potest pœnitere ante præstitum consensum formalem in Camera, vel Cancellaria.*
69 *Dispositio c. quidam de renunc. non seruatur.*
70 *Dispositio d. cap. quidam loquitur etiam de episcopo.*
71 *Summus Pontifex vicem Dei gerit in terris.*
72 *Dignitas episcopalis magna.*
73 *Cardinalatus dignitas maxima.*
74 *Episcopus petens licentiam cedendi cogitur cedere.*
75 *Renunciatio beneficiorum inferiorum fit per supplicationem.*
76 *In stylo fit strictissima interpretatio.*
77 *Stylus contra ius commune limitate intelligitur.*
78 *Stylus non excedit terminos.*
79 *Stylus contra legem non coadiuuatur.*
80 *Consensus requiritur de forma.*
81 *Qua ratione requiritur consensus pro expeditione litterarum.*
82 *Regula de consensibus non habet locum in episcopatibus.*
83 *Episcopatus prouidentur in Consistorio.*
84 *An in renunciatione episcopatus requiratur consensus, & qui.*
85 *Promissio cedendi facta fraude non ligat.*
86 *Papa tenetur obseruare ius diuinum.*
87 *Iuramentum est de iure diuino.*
88 *Iuramentum seruandum.*
89 *Deus est promissionum obligator.*
90 *Subrogatus sapit naturam &c.*
91 *Pacta seruanda.*
92 *Papa debet habere vnum calamum, & vnam linguam.*
93 *Papa non potest se iuramento absoluere.*
94 *Inter absoluentem, & absolutum est differentia.*
95 *Episcopi non possunt se absoluere a votis.*
96 *Nemo potest imperare sibi ipsi.*
97 *Gregorius XII quid promisit in Conclaue.*
98 *Gregorius XII. fuit habitus pro periuro.*
99 *Papa non tenetur renunciare Papatui, quamuis hoc promiserit in Conclaue cum iuramento.*

Pepa

100 Papa non tenetur obſeruare capitula edita in Conclaui.
101 Factum ab aliquo vti canonico reuocatur ab eodem epiſcopo creato.
102 Promiſſiones factæ a Principe ante electionem reuocantur poſtea ſecuta electione.
103 Prælatus non conuenitur poſt prælationem de eo quod fecit ante.
104 Manumiſſus non conuenitur ratione negociorum geſtorum.
105 Propter ingreſſum religionis quis abſoluitur a iuramento & voto.
106 Mutatione perſonarum mutatur ſtatus.
107 Inter Cardinales ſede vacante prohibita ſunt pacta.
108 Innocentius Papa in nocte ſuæ creationis plures ſupplicationes ſignauit.
109 In inſtrumento ſemper intelligitur excepta auctoritas ſuperioris.
110 Iuramentum recipit interpretationem a voluntate iurantis.
111 Papa præſumitur iuſta cauſa recedere a iuramento.
112 Qui non habet ſuperiorem poteſt ſecum diſpenſare.
113 Qui non habet ſuperiorem poteſt committere alteri abſolutionem.
114 Deficiente ſuperiore poteſt quis ſibimet ius dicere.
115 Imperator legem ſibi imponit.
116 Iuramentum eſt ſeruandum quoties habet tres comites.
117 Papa habet poteſtatem a Deo.
118 Cardinales nullam habent poteſtatem in Papa.
119 Iuramentum extortum tempore prohibito non valet.
120 Iuramentum contra honeſtatem non eſt obſeruandum.
121 Electus in Epiſcopum poteſt acceptare abſque metu periurij.
122 Iuramentum non reuocandi teſtamentum eſt nullum.
123 Iuramentum intelligitur præſtitum rebus ſic ſtantibus.
124 Papa poteſt expedire etiam ardua ſine conſenſu Cardinalium.
125 Princeps tenetur ſeruare pacta licita, & honeſta.
126 Illicita reputantur quæ ſunt aduerſus dignitatem Pontificiam.
127 Princeps non poteſt tollere ius naturale.
128 Princeps ex cauſa diſpenſat ſupra ius naturale.
129 Papa diſpenſat contra iuramentum.
130 Papa poteſt ſe abſoluere ſicut abſoluit inferiores.
131 Papa poteſt abſolui a confeſſario.
132 Non requiritur abſolutio cum nullum eſt iuramentum.
133 Partis citatio requiritur in abſolutione a iuramento.
134 Papa tenetur ſeruare pacta edita in Conclaue pro ſedando ſchiſmate.
135 Papa tenetur renunciare papatum cum conſtat habere vxorem.
136 Continentia clericorum eſt de iure poſitiuo.
137 Reddere debitum eſt præceptum iuris diuini.
138 Ius naturale potius ſeruandum eſt quã poſitiuum.
139 Presbyteri Græci contrahunt matrimonium.
140 Franciſcus Romolinus fuit creatus Cardinalis ab Alexandro VI. cum haberet vxorem.
141 Reſignatio facta coacte eſt nulla.

T quia inter has perſonas aliquæ poſſunt cogi ad reſignandum beneficia quæ obtinent, ideo totam hanc materiam hoc in loco explicare decreui. Et quæro Decimooctauo, an poſſit cogi aliquis ad reſignandum beneficium, quod obtinet?
Regula* eſt negatiua† ab omnibus docto- * 1
ribus recepta, vt nemo cogatur renunciare beneficio, in quo credit ius habere, ita Innoc. in cap. licet num. 2. de elect. & alij
* omnes. *

Et nemo cogitur † ad permutandum 2
beneficium quod obtinet vt ſcribit Feder. de Sen. in tract. de permutat. benef. nu. 39. Petr. de Vbald. in eod. tract. num. 62. & eſt
communis * opinio. *

Et inuitus † nemo transfertur de vna 3
eccleſia ad aliam, vt fuit ſtatutum in Concil. Conſtantien. teſte Abbate in cap. conſtitutus, num. 14. de relig. dom. Idem Abb. in cap. vlt. de poſtulat. prælat. in fin. vbi dicit idem fuiſſe ſtatutum in Concil. Piſan. & in diſputatione incip. epiſcopus.

Et ratio eſt ſecundum Innoc. loco citato, quia nemini † facit iniuriam qui ius 4
ſuum proſequitur, c. cum eccleſia Vulter.
de elect. vbi * omnes. *

Accedit quia † nemo cogitur inuitus 5
benefacere, l. inuitus nemo in principio, ff. de regulis iuris l. tutori ff. de nego. geſt. glo. in cap. ad reprimendum, de offic. ord. Crauett. conſ. 121, nu. 11. Natt. conſi. 500.
verum num. 10. lib. 3. & communiter * alij. *

Nec etiam aliquis † poteſt cogi ad do- 6
nandum, vendendum, & alienandum, l. nec emere, C. de iure deliber. Corn. conſi.
151. nu. 1. vol. 3. & eſt communis* regula, *
quia † quiſque rei quam poſſidet eſt mo- 7
derator, & arbiter, l. in re mandata, C. *
mand. vbi * omnes.

Præterea accedat alia ratio poſita per Feder. de Sen. & Petr. de Vbald. in citatis
locis, quia † ſicut nemo cogitur recipere 8
beneficium, vel dignitatẽ eccleſiaſticam Innoc. in cap. 1. de his quæ fiunt a maior.

par.

par. capit. & in c. quam sit de electiõ. &
* cõiter * est receptum, ita neq; renunciare
acceptũ, etiam si habeat annexam digni-
tatem, vt est † Abbatia, & Episcopatus, vt
9 tradit Abb. in c. ad supplicationẽ, nu. 8. de
renunc. Roman. cons. 345. nu. 1. etiã † si sit
10 Cardinalatus, vt voluit Cald. cons. 1. de
translat. Episcop. Abb. in c. vlt. num. 13. de
postul. prælat. Barbat. de præstant. Card.
12. q. Basilica primæ partis nu. 10. ponẽtes
11 exẽplum in Episcopo † Florentin. qui nole
bat acceptare Cardinalatũ, & nouissime
tempore fel. recor. Greg. XIII. quidã Hispa
nus noluit acceptare Cardinalatum.
12 Limita vt ex causa † quis possit cogi ad
resignãdum beneficium q obtinet, Abb. in
c. quidã in 2. not. & in c. ad supplicationẽ,
de renũc. Host. quẽ refert & sequitur Petr.
Vbald. de permutat. benef. n. 63. Feder. de
Sen. in eo. tract. n. 39. Iacob. de Conc. lib. 9.
art. 3. nu. 25. vbi declarat dictum Innoc. in
d. c. licet, vt non procedat causa accedente,
Pauinus de auct. cap. sed. vacan. p. 2. q.
2. nu. 13. vbi dat exemplum quando fit in
* resignantis pœnã, & hæc est cõis * opinio.
13 Ita ex causa quis cogitur † ad permu-
tandum beneficia, vt tradit Feder. de Sen.
& Petr. de Vbald. locis citatis, & est com-
* munis * opinio omnium Doctorum.
14 Ita etiam ex causa † quis potest inuitus
* trãsferri de vna Ecclesia ad aliam, vt est *
cõis opinio, vt per Roman. cons. 345. nu. 3.
cũ seq. & pręcipue nu. 5. Fel. in c. quę in Ec-
clesiarũ, n. 43. de constit. de cõi attestatur
Hor. Mand. in add. ad dictũ cõs. Romani.
15 Ita etiam ex causa † quis cogitur vẽde-
re rem suam, vt scribit Corn. cons. 25. nu.
9. vol. 4. Florian. in l. si quis sepulchrum, ff.
de relig. & sumpt. fun. Ang. in l. 2. ff. sol.
matrim. Couar. lib. 3. var. resolut. c. 10. vbi
* refert ita * fuisse iudicatũ, & plures citat,
& habes late per Barthol. Socc. in tract.
* fallen. reg. 435. per totũ, & sequuntur * oẽs.
16 Nam causa facit † recedere a regulis iu
ris, l. si hominem ff. mand. Dec. in c. cum sit
Romana nu. 13. de appell. Menoch. de ar-
bitr. iudic. lib. 2. cent. prima cas. 52. nu. 5.
* & est * communiter ab omnibus traditum.
17 Primum † exemplũ est in criminoso qui
cogitur renunciare, gl. in c. nisi cum pridẽ,
in ver. dumtaxat in fi. & ibi Host. Abb. n. 3.
* & * cõiter alij Doctores, Card. Alex. in c.
hoc nequã nu. 2. 7. q. 1. D. Tho. 2. 2. q. 185.
art. 4. vers. respondeo, & probatur expresse

in d. c. nisi, q autẽ quomodo procedat, di-
cam infra: idq; procedit etiã † ĩ Episcopo; 18
nãq; in eo loquuntur Doct. allegati, & tex.
in d. c. nisi, ac etiã probatur in c. ex literis,
de excess. præl. vbi Innoc. III. scribit Epi-
scopo Hiponen. & Abbati de Tileso visi-
tatoribus Lumbardiæ, vt moneant Episco
pũ Albiganen. cedere Episcopatui, alio-
quin eum priuent: nã ex eo quia consensit
homicidio indignus est altaris ministerio,
& per cõsequens nõ potest pontificale offi
ciũ exercere, & ibi * oẽs Doct. hoc dicunt. *
Quod an procedat † in Papa simonia- 19
co, & notorie criminoso, ac incorrigibili,
vt possit cogi, habes per Imol. in c. propo-
suit in 11. col. de cõcess. prẹben. & per Bal.
in c. olim de rescrip. Fel. in c. ad audientiã,
de præscrip. & in c. cum venissent, de iud.
& latissime hunc articulum ad partes di-
sputantem, & plura adducẽtem per Iacob.
de Concilio lib. 9. art. 12. a principio vsq;
ad finem per 206. numeros.
Secundum exẽplum † est in illitterato 20
qui cogitur beneficium renunciare, Host.
in c. nisi cum pridẽ nu. 14. Bal. nu. 3. & alij * *
oẽs, de renunc. idẽ Host. in c. vlt. nu. 3. vers.
sed etiã de ętat. & qualit. & ibi Abb. nu. 1.
& 2. Fel. in c. si quando nu. 14. de rescript.
Alfons. Hoied. tract. de incomp. benef. p. 1.
c. 24. nu. 29. in fin. & * cõmuniter doctores. *
Idq; probatur in d. c. vlt. de ętat. & qua-
lit. & ex rationibus quas pono infra in
alio lib. vbi declaro, & hoc † procedit etiã 21
in Episcopo prout loquuntur auctoritates
citatæ, & est communis * opinio. *
Tertium exẽplum, vt ratione † scandali 22
quis possit cogi renunciare beneficium, q
obtinet, ẽt si sit Episcopus, Feder. de Sen.
tract. de perm. benef. n. 40. Host. in d. c. nisi
cum pridẽ, n. 63. Card. Iacob. de Conc. lib.
9. art. 3. n. 24. & nu. 37. Mant. in dialogo de
Concil. nu. 55. & est * cõis doct. sententia * *
in praxi quoq; rẽcepta, nãq; ratione † scan 23
dali quis priuatur Gamb. in extrauag. Iu-
lij II. de simoniaca Papę electio. nu. 256.
Stephan. Aufrer. in clem. vt clericorũ, nu.
12. de off. ordin. & * communiter alij. *
Et ratione scandali † quis transferri po 24
test de vna Ecclesia ad aliã, Archid. in c.
suggestũ 7. q. 1. Abb. in c. 1. de electio. Re-
duan. de reb. Eccl. non alien. rub. 18, n. 54.
& est * cõis opinio. Et ratione scandali † 25
multa fiunt, quę alias non permitterentur, *
Philippus Prob. de iur. regal. q. 23. num.
S 3. Ce-

3. Cepoll. de simul. contract. num. 247.
Card. Paris. consil. 68. num. 132. volum. 4.
& plura referam infra dum de causis resi-
26 gnationis tractabo, & id procedit non †
solum in Episcopo, vt dictæ auctoritates
loquuntur, sed etiam habet locum in Pa-
27 pa, nam ad se dandum † schisma datur
hic modus inter alios, vt cogatur cedere
28 tam Papa, quam † antipapa, Petr. de An-
char. in tract. schismat. in 3. q. Cardin. &
Archidiac. quos refert, & sequitur Card.
Iacobac. de Concilio lib. 9. artic. 3. num.
24. quod fuisse seruatum tempore Grego-
rij XII. legimus in Concilio Constantien.
29 Quartum exemplum erit † in irregula-
ritate personæ, nam propter hanc poterit
quis cogi renunciare, etiã si sit Prælatus,
vt voluit Host. in d. c. nisi cum pridem nu.
41. & est* cõmunis opinio, vt infra dicam.
30 Quintum † exemplum erit in omnibus
casibus in quibus beneficiarius potest pri-
uari, namque potest moneri his casibus,
& cogi ad renunciãdum, & si nolit, poterit
procedi ad priuationẽ, ꝙ colligo ex aucto-
ritatibus supra allegatis, tradunt * cõiter
Doct. in d. cap. nisi cum pridem, de renũc.
Siluestr. in ver. simonia, sub num. 10.
31 Sextum † exemplum erit quando vtili-
tas Ecclesiæ hoc suadet, vt quia imminet
periculum destructionis, Innoc. in d. c. nisi
cum pridẽ §. propter malitiã, Abb. ibidẽ n.
11. vers. quãdoq; de renunc. Feder. de Sen.
de perm. benef. n. 39. & 40. Petr. de Vbald.
in eo. tract. n. 63. verũ hoc casu solet ꝓcedi
per dationẽ coadiutoris, vt infra dicam.
32 Ita propter † vtilitatem Ecclesiæ quis
trãsfertur de vna Ecclesia ad aliam iuxta
communem * opin. de qua per Roman.
cons. 345. & per Lap. in addit. ad dictum
tract. Feder. de Sen. num. 39.
33 Ita quoq; propter † vtilitatem Ecclesiæ
quis cogitur permutare; vt voluerunt Fe-
der. de Sen. & Petr. de Vbald. locis citatis,
& communiter * doctores sequuntur.
34 Præterea propter vtilitatem † Ecclesiæ
quis cogitur rem suã alienare, vt late per
Couar. lib. 3. var. resol. c. 10. & est* cõis op.
35 Declara tamen vt his casibus † debeat
dari renuncianti recõpensa & cõtracam-
bium reddituum, vt possit viuere, vt voluit
Feder. de Sen. in tract. de permutat. benef.
nu. 40. Petrus de Vbal. in eod. tract. nu. 63.
post Innoc. quem citat Host. in d. c. nisi cũ
pridem de renunc. Iacob. de Concilio lib.
9. art. 3. nu. 25. & nu. 37. & est cõis * opinio
quam vidi seruari in facti * cõtingentia, ꝙ
etiam vult Abb. in c. vlt. nu. 13. de confir.
vtil. vel inut. volens Episcopo coacto renũ
ciare ꝓpter delictũ dandũ contracãbium.
Septimũ exemplum † erit in casu c. quia 36
diuersitatẽ de concess. præben. vbi Innoc.
III. mãdat P. Sanctæ Mariæ in via lata dia
cono Cardinali Apostolicæ sedis legato,
vt cogat ad resignandas præbendas eos,
qui tempore suspensionis Archiepiscopi
Elboracen. & postea absque eius auctori-
tate se intruserunt in illis, ibi, *Mandamus
quatenus eos, qui præbendas, vel dignitates Eccle-
siæ Elboracen. vel aliarum ad donationem eius spe-
ctantes præter auctoritatem, acceperunt ipsius, ad
eas resignandas monitione præmissa per excommuni-
cationis sententiam, & substractionem aliorum be-
neficiorum, non obstante confirmatione a Sede Apo-
stolica obtenta sub forma communi, & cæt.* & ibi
gl. Abb. & alij Doct. ex his verbis formant
plures quæstiones, quas ego resolui in in-
terpretatione cap. 1. de iudic. in notabi-
libus Abbatis.
Octauum est exemplum † in eo qui ces- 37
sit in manibus non habentis facultatem
recipiendi resignationem illam, namque
volente superiore cogitur denuo cedere,
ita Ant. de Butr. in cap. vlt. num. 5. de re-
nunciat. cuius opinio iustificatur ex his
quæ infra dicam dum tractabo corã quo
sit facienda renunciatio.
Nonum est exemplum in casu cap. 15.
sess. 25. de reform. in Conc. Trident. vbi ex
eo quia statuit Concilium, vt † non liceat 38
filijs clericorum qui non ex legitimo ma-
trimonio nati sunt in Ecclesijs vbi eorum
patres aliquod beneficium Ecclesiasticũ
habent, aut habuerunt, etiam dissimile be-
neficium obtinere, nec in dictis Ecclesijs
quoquo modo ministrare, vt arceatur me-
moria a locis Deo consecratis, subdit tex.
*Quod si in præsenti pater, & filius in eadem Ecclesia
beneficia obtinere reperiantur, cogatur filius suum be-
neficium resignare, aut cum alio permutare extra Ec-
clesiam intra trium mensium spatium; alias ipso iure
eo priuatus existat, & super his quæcunq. dispensatio
subreptitia censeatur, &c.* & est cogendus † po- 39
tius filius, quam pater, quia in eo maiorra
tio militat, vt per Abb. in cap. cum decorẽ
de fil. presbyt. & si mortuus est pater non
tenetur filius illud beneficium dimittere,
vt censuit* sacra Cõgregatio Conc. Trid.
8. Cal. Decembris 1566.
Decimum exemplum in casu cap. 7. sess.
25. de

25. de reform. Conc. Trid. vbi postquam
40 statuit † Concilium ne eligatur Abbatissa
minor 40. ann. & quæ octo annis post emis
sã professionẽ laudabiliter vixerit, subdit,
Duobus vero monasterijs nulla præficiatur, et si qua
duo, vel plura quocumque modo obtinet cogatur vno
excepto intra sex mẽses cetera resignare; post id vero
tempus, nisi resignauerit omnia, ipso iure vacant.
41 nam sicuti vnus Abbas non potest pręfici†
duob. monasterijs, vt in Cõcilio Agathen.
cap. 38. & 57. Venet. cap. 8. nisi vnum mo-
nasterium dependeat ab alio, vel inuicem
42 sint † annexa, cap. vlt. de relig. dom. cap.
cum singula de præben. in 6. gl. quã dicit*
singularem Abb. in cap. cum Ecclesia nu.
9. de elect. Fel. in cap. cum venerabilis nu.
37. de except. ita & Abbatissa non potest
43 præfici, & habere duo † monasteria, etiã si
vnum habeat in titulum, aliud vero in cõ-
mendã, vt probãt illa verba quocũq; mo-
do, & est communis * opinio om. doctorũ.

Et quia in præsenti quæstione occurrũt
aliqua dubia, ideo de illis est videndum.

44 Et primo an senes † & infirmi possunt
cogi ad resignãdum eorum beneficia, quæ
obtinent? cõis * conclusio est negatiua, vt
tradit Innoc. in cap. nisi cum pridem nu. 4.
Abb. num. 9. & alij * omnes.

Nam nullibi hoc cautum reperitur, &
nulla adest causa rationabilis, cum aliter
possit Ecclesiæ prouideri, ad not. in c. vlt.
de cler. ægrot. vbi Io. Andr. Abb. Imol. &
alij * omnes, hoc enim remedium vt cogą-
45 tur † beneficiatus cedere est extra ordinẽ,
ad ꝙ non debet deueniri, nisi in subsidium
l. in causæ la secunda ff. de minor. l. in pro-
uinciali. ff. de oper. nou. nunc.

46 Amplia etiam si beneficiatus, † vel Pręla-
tus sit infirmus incurabiliter, nã nihilo-
minus non potest cogi renunciare, Ioan.
Andr. in rubr. de renunc. num. 3. vers. item
Prælatus, & ibi Abb. in fin. ex cap. ex par-
te, de cler. ægrot.

Rursus quæro si fuit commendata paro
47 chialis Ecclesia Episcopo donec de † ea
disponat in personam benemeritã, & gra-
tam, an possit cogi ad renunciãdum? Rota
tenuit esse in facultate sua an velit resigna
re, vel non, Pelegrinus decis. 137. lib. 2. in
manuscript.

Secundo an possit cogi ad resignãdum
beneficium, qui petijt a superiore licentiã
cedendi, illamq; postea obtinuit? Respon-
48 deo cõmunem, * & receptam † esse doctorũ
sentẽtiam affirmatiuam, vt possit hoc casu
compelli, quã tenuerunt Innoc. Host. Abb.
antiquus, Bernardus in casibus, Ant. de
Butr. nu. 5. Card. Zabarell. Io. Andr. Bald.
Anchar. Egid. Anan. Collectaneus, Abb.
Panormit. cæteriq; * oẽs in c. quidam de
renunc. gl. in c. nisi in fin. in ver. licentia, &
ibi etiam Card. in fin. eod. tit. Host. in sum.
in tit. de renunc. §. quis renunciare nu. 6.
vers. nõ potest, Goffred. in sum. de renunc.
nu. 15. D. Thom. 2. 2. q. 185. art. 4. vers. sed
contra Petr. Rauen. in compendio iuris ca
nonici p. 3. tit. de renunc. col. 8. vers. & no-
ta pulchrum D. Ant. in sua sum. p. 3. tit. 19.
cap. 5. §. 1. in fi. Siluestr. in ver. renũciatio,
Tabien. in eod. verb. n. 11. Bonif. de Vitall.
in clem. vnica nu. 19. de renunc. Dec. in c.
ex parte el primo nu. 4. de rescript. Gamb.
decis. 19. in manusc. Cassad. decis. 1. nu. 3.
& decis. 2. num. 7. de renunc. Petr. Gregor.
syntag. iuris. lib. 17. cap. 17. & lib. 41. cap.
14. nu. 1. Mandos. in reg. Cancell. de infir.
resign. q. 9. nu. 4. Maiolus in tract. de irre-
gularitate lib. 3. cap. 6. Rebuff. cons. 90. n.
12. vers. 18. Fuscus in tract. de visitat. 2.
par. c. 28. nu. 1. & Abb. antiquus in d. cap.
quidam inducit illam decretalem pro eo
qui promisit comedere cum N. qui de hoc
faciebat magnam instantiã, & postea non
curauit, vt possit cogi.

Et hanc conclusionem probat tex. in
d. cap. quidam de renunc. vbi Innoc. III.
in Concilio generali hæc verba profert.
Quidam cedendi licentiam cum instantia postulan-
tes ea obtenta cedere prætermittunt: sed cum in po-
stulatione huiusmodi, aut Ecclesiarum commoda qui-
bus præsunt, aut salutem videantur propriam atten-
disse, (quorum neutrum suasionibus aliquorum quæren
tium, quæ sua sunt, seu etiam leuitate qualibet nolu-
mus impediri) eos ad cedendũ decernimus cõpellẽdos.

Ratio est vt tradit gloss. in d. cap. qui-
dam ver. compellendus, ne illudatur † su- 49
perior, illuderetur enim si locus esset pœ-
nitentiæ, hac enim ratione † præsentata 50
postulatione Papæ non potest ab ea rece-
di cap. bonæ, el secundo, §. nec obstabat,
versic. si enim postquam de postulat præ-
lat. variatio enim prohibita est, clement.
vnica de renunciatione, vbi Cardin. &
Bonifac. de Vitall. post gloss. adducunt
cõcordãtia & in hoc fundari dispositionẽ
d. c. quidam tradũt ibi Host. Egid. in prin.
Butr. num. 5. Goffred. loco cit. num. 15. in
fin. Host. in sum. d. §. quis renunciare nu. 6.
Ideo † quamuis pœnitentia licita sit in plu 51

ribus casibus, quos post alios deduxi
in l. eos ff. de fals. tamen non admittitur
52 pœnitentia in his, quæ superiori † præsen
tiam exigunt post ipsius scientiam, ne illu-
* datur, & ita omnes* concludunt.
Accedat secūda ratio quia admodum
53 † graue est fidem fallere, l. 1. in princ. ff. de
constit. pecun. l. 1. ff. de pact. c. noli existi-
mare 23. quæst. 1. Paul. de Castr. cons. 317.
num. 5. lib. 1. maxime personis Ecclesiasti-
54 cis, quæ cauere debent ne eorum † verba
faciant irrita, Card. in d. clem. vnica nu. 1.
2. & 11. in fin. Bonif. nu. 18. de renunc. Fel.
in cap. cum olim nu. 5. de re iudic.
55 Tertio quia ex simplici † promissione, &
pacto nudo de iure Canonico datur actio
* cap. 1. & ibi Doct.* omnes, vt cōgerit Fel.
nu. 5. de pact. cum alijs vt per Ias. in l. iu-
risgentium. §. sed cum nullę nu. 4. ff. eo. late
56 Card. Paris. cons. 82. lib. 1. nam † Deus in-
ter simplicem loquelam & iuramentum
non facit differentiam, vt dicit glo. in d. c.
1. in ver. pax seruetur in fin. cap. iuramenti
22. quæst. 1.
57 Quare quemadmodum † in postulatio-
ne licet postulantibus variare ante præsen
tationem postulationis, etiam inuito po-
stulato, tamē postquam postulatio præsen
tata est Papæ non possunt ab ea recedere,
ne Pap. illudere videantur, vt dicitur in
* d. cap. bone, & ibi Innoc. &* cōiter Doct. vt
de communi testatur ibi Abb. num. 10. de
postul. prælat. ita & post obtentam licen-
tiam cedendi a superiore non erit licitum
58 pœnitere: ita etiam qui se obligat † ad vē-
dendum compellitur vendere, l. si hæres ff.
de actio. empt. not. in l. fideiussor, & ibi
Bart. ff. de leg. primo, Anch. in d. cap. qui-
dam, vbi Anan. num. 2.
Et hæc cōclusio procedit nedum in sim
plici beneficiato, sed in habente dignita-
59 tem † Ecclesiasticam etiam Episcopalem,
Host. Io. And. Card. Butr. Anan. ita exépli-
* ficant, & hæc est* cōis & recepta Doctorū
sentētia, tum quia in simplici beneficiato
est casus in terminis in d. c. quidam, vnde
nulla remanet dubitatio, Corn. cons. 106.
sub nu. 4. lib. 4. Dec. cons. 484. nu. 1. Cesal.
cons. 138. n. 70. lib. 1. Socc. Iun. cons. 12. nu.
2. Roland. a Vall. cons. 77. n. 5. lib. 1. tū etiā
quia in dignitate Pontificali militant eæ-
dē rationes super quibus fundatur dispo-
sitio d. cap. quidā, vt omnibus innotescit,
60 vnde videntur sub illa dispositione † tex.

comprehendi Dec. in cap. at si clerici. §. de
adulterijs, nu. 18. de iudic. & in cap. 2. re-
quiris, n. 2. de appell. & cons. 284. col. 2. &
cons. 301. col. 2. Card. Paris. cons. 83. n. 21.
vol. 3. & cons. 66. num. 3. vol. 4. Crau. cons.
118. nu. 15. Oldr. cons. 185. in fin. vbi enim
eadem est ratio ibi idem † ius statui debet, 61
vulg. l. illud ff. ad l. Aquil. l. a Titio. ff. de
verb. oblig. & hæc conclusio nullum habet
* dubium, eo magis cum tex. in d. c. quidā *
loquatur generaliter.
Secundo hæc conclusio † procedit, siue 62
fuerit petita, & habita licentia a Papa, si-
ue etiam ab alijs inferioribus ordinarijs;
namque etiam in his militat ratio illusio-
nis, & variationis, & hoc est de mēte Host.
Io. And. Card. Ant. de Butr. Abb. in d. cap.
quidā, & est cōis* & recepta doctorū sen *
tentia, vt patet ex doctoribus allegatis su
pra, qui loquuntur pro maiori parte abso
lute: namque d. cap. quidam loquitur ge-
neraliter, ergo, &c.
Tertio hæc conclusio procedit, siue fue
rit hæc licentia petita, & obtenta per se, † 63
siue per alios, de mandato tamen & ad in-
stantiam ipsorum beneficiatorum: namq; *
quod ab alio fit de mandato meo, videtur
a me factum, & in hoc resident* cōiter om *
nes, vt dictum est supra suo loco.
Quarto hæc cōclusio procedit, siue post
obtentam huiusmodi licentiam ius non
fuerit † quæsitum tertio, siue fuerit quæsi- 64
tum, quod colligitur ex omnibus supradi *
ctis doctoribus citatis, namque non se fun
dāt quod alteri sit ius quæsitum, sed quod
prohibita est illusio, & variatio, bene verū
quod si fuerit quæsitū ius tertio, eo fortius
poterit † pœnitere, Host. Io. Andr. Egid. 3. 65
opp. Card. in opp. Butr. n. 7. in d. c. quidam
Gosfred. loco cit. nu. 15. vers. & hoc verum
est, vt videmus in † electione, postulatio- 66
ne, præsentatione, in quibus non admitti-
tur pœnitentia postquā alteri ius est quæ-
situm, Din. in reg. mutare, nu. 5. de reg. iuris
in 6. Abb. in d. c. bone el secundo nu. 11. de
post. prael. &* communiter Doct.
Sed dubium est an hodie hoc procedat,
duo capita sunt constituenda, vnum, s. in
beneficijs inferioribus, & in dignitatibus *
quæ expediuntur extra cōsistorium, aliud
vero in Episcopatibus Archiepiscopati-
bus, & alijs beneficijs consistorialibus.
In primo capite vera, &* communis est *
sententia ab omnibus fere approbata † li 67
citam

citam esse hodie pœnitentiam post peti-
tam & obtentam licentiam renunciandi;
quandoquidem licitum est pœnitere do-
nec consensus fuerit extensus in Camera
* vel Cancellaria vt late dixi supra lib. 1. &
est * communis opinio.
In secũdo capite an hoc hodie procedat
in Episcopatibus, vt si Episcopus petijt, &
obtinuit licentiam possit postea cogi resi-
gnare.
* Pro negatiua facit quia ex plurib. deci
68 sionibus in sacro Auditorio * Rotæ factis
constat † resignantem posse pœnitere an-
te præstitum consensum formalem in Ca-
mera vel Cãcellaria etiam post signatam
supplicationem, vt attestantur Put. decis.
17. & 29. in tit. de renunc. in manus. & dec.
206. lib. 2. Mohed. decis. 11. Accorãb. deci.
47. Achill. de Grass. decis. 1. de renunc.
Ant. August. decis. 186. lib. 3. Cott. decis.
16. Sarn. decis. 20. lib. 1. omnes in manusc.
cum alijs cit. supra lib. 1. adeo quod hæc
* est cõmunis * & recepta Doct. sentẽtia, &
in locis citatis dic. doctores dicũt disposi-
69 tionem † d. c. quidam recessisse ab aula, &
* ita seruari * de stylo attentis modernis re
gulis Cancellariæ attestantur.
Pro affirmatiua vero facit quia disposi
70 tio d. cap. quidam loquitur etiam de † Epi
scopis, vt ibi considerant Host. Io. Andr.
* Butr. Egid. Anan. & alij * cõiter vt sup. di-
xi, Card. in clem. vnica q. 1. & ibi Bonif. de
Vitall. nu. 29. & 30. de renunc. in quibus
magnopere prohibetur variatio ad not. in
d. clem. vnica de renunc. vnde sequitur nõ
posse pœnitere post obtentam licentiã ce-
dẽdi ex his quæ dicta sunt, eo magis quia
cum renũciatio Episcoporũ a summo Pon
tifice dumtaxat admittatur iuxta commu
* nem * opinionem de qua dicã suo loco, per
huiusmodi pœnitentiã ipse summus Põti-
fex illuderetur, vt tradit gl. in d. cap. qui-
dam in verbo compellendos, ꝙ quam gra
ue sit omnibus patet, cum summus Ponti-
71 fex † Dei vicem in terris gerat, vt late pro-
sequitur Card. Paris. cons. 68. vol. 4. & hæc
opinio mihi magis placet habito respectu
ad personam, quæ petit licẽtiam, est enim
72 Episcopus cuius dignitas † est maxima,
Burs. cons. 351. nu. 14. vol. 4. & ad personã
per quam petitur licẽtia huiusmodi, nam
vt tota die experimur hoc fit medio Illu-
73 strissimorũ Cardinalium, quorũ † dignitas
quãta sit licet videre ex his quæ scribunt
Barb. in tract. de auct. Card. & Mãfred. &
Card. Alban. alijq; in eod. tract. & tãdem
ad personã summi Pontificis concedentis
hoc: vnde maximum oriretur scãdalum si
huiusmodi personæ illuderetur. quare di-
cendum † est, & cõcludendum Episcopum 74
petentem & obtinentem licentiam renun
ciandi Episcopatui posse cogi cedere, nisi
aliud visum fuerit sanctitati D. N. PP.
Non obstant decisiones Rotæ in contra-
riũ allegatę. s. pro negatiua opinione, nãq;
respõdetur loqui * de stylo, quia præsuppo *
nunt ius cõmune esse in contrarium, s. nõ
esse licitam pœnitentiam, & loquuntur in
renunciationibus beneficiorum † inferiorũ 75
quorum renunciatio fit per supplicationẽ
porrectam R. P. D. Datario, sed hic stylus
non reperitur esse obseruatus in renuncia
tione Episcopatuum, quo fit vt nõ fiat ex-
tẽsio ad huiusmodi renunciationem, nam
in stylo † strictissima fit interpretatio, vt nõ 76
extendatur de casu ad casum, de loco ad
locum, prout habetur in l. de quibus. ff. de
legib. in c. vlt. de cõsuet. in c. auditis de re-
script. Fel. in cap. in nostra collor. 21. vers.
sed obstare videtur, de rescr. Card. Paris.
cons. 112. nu. 12. vol. 4. Hinc dicit Bellam.
decis. 65. & decis. 461. ꝙ allegantes stylum
debent deducere casus in quibus fuit ita
actum, vt possit dignosci vtrum ex illis pos
sit argui ad eum, de quo est controuersia.
Hinc scribit Dec. cons. 72. col. 2. circa me-
dium, vers. & ista conclusio, stylum contra
ius cõmune tantum † habere de potentia, 77
quantum de actu, & non plus; quare limi-
tate intelligitur ut habeat locũ dumtaxat
in casibus in quibus ita fuit obseruatum,
late Crau. de antiq. tẽp. p. 4. in prin. nu. 42.
cum seq. quo fit vt indubitata & * cõis sit *
conclusio stylum † contra ius cõmune non 78
excedere terminos, Bal. cons. 275. col. vlt.
lib. 2. & in l. vlt. col. 4. nu. 9. C. com. vtriusq;
iud. sed hic stylus est contra ius cõmune,
nempe contra d. c. quidam, vnde cum tan-
tum reperiatur introductus in renũciatio-
ne beneficiorum inferiorum, nõ debet ex-
tendi ad renunciationem Episcopatus, cũ
hæc inter se differant, diuersisq; formis &
modis fiant vt dicam suo loco, eoque ma-
gis † quia stylus contra legem certã non 79
coadiuuatur, immo interest vt annulletur
iuxta ea, quæ scribit Menoch. cons. 52. nu.
51. & cõs. 101. n. 74. lib. 1. Alciat. cons. 220.
in fin. Burs. cons. 393. num. 20. lib. 4.

Idque eo libentius erit firmandum in
caſu noſtro, cum ceſſet ratio, quare ille ſty
lus fuit introductus. Nam cum in reſigna
80 tionibus cõſenſus tacitus qui reſultabat †
ex porrectione ſupplicationis videretur
formalis ad validitatem ipſius renuncia-
tionis Caſſador. deciſ. prima de renunc.
Moedan. deciſ. 60. Creſcent. deciſ. 210.
conſenſus qui poſt ſignatã lib. primo, Put.
deciſ. 19. de renunc. in manuſcript. dum-
modo de porrectione facta per reſignan-
tes vel eorum legitimos procuratores cõ-
ſtet, Quidob. deciſ. 92. quamuis procura-
tor in manuſcr. Et in hoc erant fundatæ
conſtitutiones Alex. VI. & Leonis X. de
81 quibus per Boer. deciſ. 348. Verum cum †
ex experientia appareret multas fraudes
in hoc poſſe fieri, quia quis poſſet nominẽ
alterius porrigere ſupplicationẽ reſigna-
tionis, illumque hoc modo priuare bene-
ficijs, Sarnen. de public. reſignan. quæſt. 7.
num. 3. & 4. Put. deciſ. 3. incip. Alfonſus
lib. 3. ideo regula Cancellariæ 40. vel 43.
requirit conſenſum pro expeditione lite-
rarum, qui conſenſus præſtatur in Came-
ra, vel Cancellaria, & eſt formalis, vt late
per Sarnen. de inf. reſign. quæſt. 31. & di-
cam ſuo loco: ſuper hac enim regula Can
cellariæ fundatus eſt hic ſtylus, & per con-
ſequens deciſiones factæ in Rota quod ſit
licitum pœnitere ante præſtitum conſen-
ſum in Camera, vel Cancellaria: ſed hæc
82 regula Cancellariæ † non habet locum in
Epiſcopatibus: tum quia, vt dixi, & eſt *
communis ſententia, hæc regula facta eſt
ad obuiandum fraudi, quæ fraus non ca-
83 dit in renunciatione Epiſcopatuum † cum
huiuſmodi renunciationes fiant in Conſi-
ſtorio præſentibus Cardinalibus & ad re-
lationem vnius Cardinalis fiat diſpoſitio
Eccleſiæ, arg. cap. nobiliſſimus, & ibi Præ-
poſ. 97. diſtin. quo fit vt nullum ſit dubium
poſſe aliquem porrigere ſupplicationem,
& impetrare Epiſcopatum, cum diſpoſitio
Epiſcopatuum fiat per cedulam ad rela-
tionem Cardinalis, vt ſuo loco dicam. Tũ
etiam quia regula ſtatuit, vt præſentes in
curia debeant conſentire perſonaliter per
ſe ipſos, & tamen in reſignationibus quæ
84 fiunt † de Epiſcopatibus per præſentes in
curia ipſi non conſentiunt coram Papa,
ſed aliquis Cardinalis eorum nomine reſi
gnat in Conſiſtorio, & illi ſimplici reſigna
tioni ſtatur, abſque quo alius conſenſus
per ipſos præſtetur; vnde cum in reſigna-
tionibus Epiſcopatuũ non habeamus per
regulam Cancellariæ immutatum ius cõ-
mune, & ſtylus curiæ quod ſit locus pœni-
tentiæ fuerit introductus reſpectu regula-
rum Cancellariæ, & non reperiatur obſer-
uatus in Epiſcopatibus in quibus militat
diuerſa ratio, ſequitur argumentum in
contrarium adductum non obſtare, quod
patet eo etiam quia omnes Doct. ſupra ci-
tati in præallegatis deciſionibus dicunt li
citam eſſe pœnitentiam vſque ad conſen-
ſum præſtitum in Camera, vel Cancella-
ria, ſed in renunciatione Epiſcopatuum
non præſtatur conſenſus in his locis, vt ſu
pra dictum eſt, ergo ex mente Doctorum
colligitur hoc dumtaxat procedere in be
neficijs inferioribus in quibus præſtatur
huiuſmodi conſenſus, & non in Epiſco-
patibus.

Et hic caſus accidit anno 1585. nam
cum Reuerendiſſimus D. Epiſcopus Tro-
pien. haberet quamplures differentias
cum ciuitate Tropien. promiſit per apo-
cham manu ſua ſcriptam & ſubſcriptam
Illuſtriſſimo Cardinali Alexandrino renũ
ciare dictam Eccleſiam quando id ſit cum
licentia & gratia Sanctiſſimi D. Papæ, &
Sereniſſimi Regis Philippi, cui ius præſen
tandi ad dictam Eccleſiam ex priuilegio
Apoſtolico competit; poſtea Sanctiſſimus
D.N. dedit licentiam, ac etiam Rex Ca-
tholicus conſenſit, & nominauit ad Eccle
ſiã N. cuius perſona cum eſſet etiã a Sum.
Pontifice admiſſa, fuit mandatum forma-
ri proceſſum & deueniri ad præconizatio-
nem, Epiſcopus vero contradixit. fuit du-
bitatum an poſſit cogi? S. D. N. Sixtus V.
volens ſuper hoc habere quid eſſet de iu-
re, commiſit cauſam Illuſtriſſimis & Reue
rendiſſimis DD. Proſpero tit. S. Clemen-
tis Cardinali S. Crucis, & Hippolito tit. S.
Pancratij Cardinali Aldobrandino, qui
cum vtramque partem audiuiſſent, & om-
nia mature conſideraſſent, antequam in-
tegram facerent relationem ſuamque ſen
tentiam dicerent, ſum. Pont. iuſtis de cau
ſis mandauit imponi perpetuum ſilentiũ.

Et hic non eſt omittendum quod pro-
miſſio cedendi non ligat ſi fuit facta † ad 85
conſilium & fraudem æmuli, Abb. in cap.
lecte num. 3. de renunc. & ibi Ant. de Butr.
num. 4. & eſt * communis opinio.

Tertio ſi inter Cardinales exiſtentes in

coucla-

conclaui fuit factum pactum ac iuratum;
vt quiſq; eorum qui aſſumeretur ad ſum-
mum Pontificatum teneatur renunciare
Papatui intra tantum tempus. An ſi aſ-
ſumatur vnus illorum Cardinalium te-
neatur Cardinalis ille factus Papa renun
ciare Papatum?

Affirmatiuam opinionem, quod ex illo
pacto iurato obligetur, in terminis viden-
tur tenuiſſe Ant. de Butr. in cap. primo
colum. 2. de conſtit. Petr. de Anchar. conſ.
66. & conſil. 281. Egid. in cap. primo de
iniur. lib. 6. Dec. in cap. porrecta num. 4.
de confirm. vtil. vel inutil. & conſil. 151.

86 Ad quod primo facit quia † Papa te-
netur ad obſeruantiam illorum, quæ ſunt
de iure diuino, late Card. Pariſ. conſ. 68.
87 volum. 4. ſed iuramentum eſt † de iure di-
uino, cap. at ſi Chriſtus de iur. iur. habetur
Matth. 5. D. Thom. in prima 2. quæſt. 100.
* art. 8. & eſt communis * opinio.

88 Secundo quia iusiurandum † ſeruan-
dum eſt vbicumque ſine diſcrimine ſalu-
tis æternæ ſeruari poteſt, cap. cũ cõtingat
de iur. iur. cap. licet eodem tit. in 6. Iaſ. in
auth. ſacramenta puberum C. ſi aduerſ.
* vend. & ibi * omnes.

89 Tertio quia etiam † Deus ex promiſ-
ſione propria obligatur, vt ſcriptum reli-
quit Bal. in l. 1. in princ. ff. de pact. vbi re-
fert Magiſtrum ſententiarum, ita dicen-
tem, ac Ariſtotelem hoc dicere ſolitum
Alexãdro Magno, & probatur in cap. 22.
Geneſis, vt tradit Ferr. in cap. primo de
probat. num. primo poſt Dec. colum. pri-
ma. Ergo & ille qui vices illius gerit in
90 terris † ad not. in §. fuerat inſt. de actio. la-
te Crot. conſ. 184. lib. 2. nu. 51. Dec. conſil.
286. num. 5. & conſ. 689. nu. 17. Deus enim
91 poſuit in ore principis † pacta ſeruabo, ad
92 not. in l. 1. ff. de pact. ideo Papa debet † eſ-
ſe immobilis, vt lapis angularis, & habe-
re vnum calamum, vnamq; linguã, Mart.
Lauden. in tract. de Princip. quæſt. 258.
Burſ. conſ. 76. lib. 1.

93 Quarto accedat, quia † Papa non po-
teſt ſe a iuramento antea facto abſoluere
ſeu alteri cedere vices ſuas ad ſe abſol-
uendum, Ant. de Butr. Abb. Imol. Dec. nu.
2. in cap. primo de conſtit. gl. in cap. quan
to de iur. iur. vbi Felin. num. 12. Anchar. in
reg. acceſſorium de regul. iur. in 6. vt ſit di-
94 ſtinctio perſonarum † inter abſoluentem,
& abſolutum, cap. auctoritatem 15. quæſt.
6. cap. nullus 4. quæſt. 4. cap. vlt. de inſtit.
Io. Andr. in cap. ſignificaſti de foro cõpet.
Felin. in cap. conſtitutus nu. 18. de reſcrip.
Archiepiſc. Florent. in ſũm. in 2. part. tit.
10. cap. 5. colum. 2. Hinc Epiſcopi & alij
inferiores † a votis per eos emiſſis ſe abſol 95
uere nequeũt, Abb. in cap. magnæ de vot.
quia non poteſt quis authorizare in facto
proprio, l. 1. ff. de auth. tut. clem. 2. de reb.
Eccl. non alien. Abb. in cap. at ſi clerici. §.
de adulterijs, de iudic. Io. Andr. in cap. 2.
de conſtit. in 6. Hinc † ſibi ipſi imperare 96
nemo poteſt l. penul. ff. de arbitr. & eſt com *
muniter per * omnes receptum.

Quinto, & vltimo omiſſis alijs auctori-
tatibus quæ colliguntur per doctores ſu-
perius citatos, vt per Card. Iacob. in tract.
de Concilio lib. 7. art. 5. vbi per 5. vel ſex
colum. comprobat hanc ſententiam, facit
quia ita euenit † Gregorio XII. quia ante- 97
quam ad Pontificatum aſſumeretur pro-
miſit renunciare Papatui, & non creare
Cardinales, & cum poſtea creaſſet qua-
tuor Cardinales, plures Cardinales ab eo
receſſerunt de ciuitate Lucana, & Piſas ſe
contulerunt, ac fuit † habitus pro periuro, 98
& ideo tandem renunciauit, vt referunt
Egid. in dict. cap. primo de iniur. lib. 6.
Ant. de Butr. in dict. cap. primo colu. 2. de
præben. & in cap. quo ad conſultationem
in princ. de re iudic. Anchar. conſil. 66. &
281. Dec. in cap. porrecta num. 3. verſic.
priuſquam deueniamus de confirm. vtil.
vel inutil. Card. Iacob. in d. tract. de Conc.
lib. 7. art. 5. colum. 1. Card. Alb. de Card.
q. 36. Mandoſ. in cap. primo de præbend.
num. 22.

His tamen non obſtantibus contraria
opinio eſt verior, & communis, vt Papa ta
li caſu † non teneatur renunciare Papatui, 99
& per conſequens vt non valeat huiuſmo-
di promiſſio, & iuramentum, Bal. in cap. ve
nerabilem de electio. quem ad hoc refert
& ſequitur Berthac. in tract. de Epiſc. pri-
ma part. ſecundi libri nu. 52. quod etiam
voluerũt expreſſe Martin. Lauden. in trac.
de Card. quæſt. 36. latiſſime Barbat. addu
cendo plures auctoritates conſ. primo lib.
primo, Card. Iacobac. de Conc. lib. 7. art.
5. per totum vbi pluribus medijs compro
bat hanc ſententiam, Petr. de Anchar. d.
conſ. 66. & 281. Corrad. in templ. omn.
iudic. lib. 2. cap. primo §. 2. verſic. 3. in fin.
Franc. de March. deciſ. 1069. nu. 5. prima
part.

part. quem ad hoc refert Burs. cons. 342.
num.20. & 24.lib.4.

100 Ad quod primo facit † quia Papa non
tenetur ad obseruationem capitulorum
factorum, & iuratorum in Conclaui inter
Cardinales dum etiam ipse esset Cardi-
nalis, vt in terminis tenet Abb. in cap. si-
cut nostris num. primo de iur. iur. Cald.
cons.3.de iure iur.Felin.in cap. primo nu.
7.Dec.ibidem de probat.vbi ego compro
baui hanc sententiam legendo hoc anno
ex pluribus medijs, Alex. cons.224. lib.6.
& in facti contingentia interrogatus respō
dit Excell.Bursat.adducens plura d.cons.
342.per totum, & secūdum hanc opinio-
nem ab omnibus fere receptam, vt licet
colligere ex d.5.art.Iacobac. conclusit Ro
* ta die 14.Iunij 1560.* in vna Paduana co
rā Illustrissimo & Reuerendissimo D. Car-
dinali S. Crucis tunc Auditore Rotæ, vt
attestatur Illustriss. Cardinalis Paleottus
in recollectis manuscript.decis.407.incip.
vacante sede, & capitula conclauis non
* ligate fuerat resolutum in vna Vulteran:
teste Simonett. decis. 10. in manuscr. non
obstante distinctione Card.Alba. in tract.
Card. quæst.36.cuius cōtrarium tenet Ia-
cobac.d.art.5.num.204.

101 Secūdo facit quia † factū ab aliquo vti
Canonico reuocatur ab eodem Episcopo
creato, vt probat tex.in terminis in cap.
sicut nostris de iur. iur. vbi Abb. in primo
* not.num.3.hoc sentit, & Bald.nu.3. Felin.
num.7.& * communiter Doct.ita & etiam
promissiones factæ a Principe seculari an-
102 te electionem reuocantur † postea sequu-
ta electione, Felin.in d. cap. 1.num.7. de
103 prob.Hinc Prælatus† non conuenitur post
translationē de eo quod fecit ante transla
tionem cap.si quis iam translatus 20.q.2.
quia aliud fingitur hodie quam heri fue-
rit, cap.ferrum distin.50.ita seruus qui po
104 terat conueniri actione † negotiorum ge-
storū in seruitute manumissus propter sta-
tus mutationem non potest conueniri, l.
cum actum.ff.de neg.gest.l.1. C. an ser. ex
105 su.fact. Hinc † propter ingressum religio-
nis quis absoluitur a iuramento, & voto,
cap.scripturę de vot.Inn.in cap.debitores
106 de iur.iur.ratio supradictorum, quia † mu
tatione personarum mutatur status rei, l.
vnica, C.de impos.lucr.descr.lib.10.Spec.
in tit.de cler.cōiug. vers. ad huius autem.
quia mutatione conditionis & status va-
riatur dispositio, l.si quis, & l. si cum Cor-
nelius.ff.de solut.cap.quemadmodum de
iur. iuran. quare mutatione status ciuita-
tis tollitur effectus sententiæ prius latæ,
Bal. in l. cum ex oratione in 3. not. ff. de
exc.tut.

Tertio accedat quia prohibita sunt pa
cta, & conuentiones inter Cardinales † se- 107
de vacāte: debent enim attendere solum-
modo, vt quamprimum Papa eligatur, vt
probat tex.in cap.vbi periculum. §. cæte-
rum, de election.lib.6.& ratio est quod ibi
annullantur pacta, & conuentiones, quia
Cardinales non habent hanc iurisdictio-
nem paciscendi super potestate eligendi,
clem.ne Romani §.irritum, de elect. gl. in
d.§.cæterū, & in cap.1.de schism.lib.6. la
te Manfr.d.Card. cap.19. & 22. Accedit
quia in pactis firmatis in conclaui inest
suspicio, vt per Corrad. in templ.omn. iu-
dic. lib. 2. cap. primo de Pontifice maxi- *
mo §.2.quæst.6.nu.18.gloss.in cap. si quis
pecunia distinct.29.late per Gamb. in ex-
trauag. Iulij II. de sim. elect. Pontif. per
totum. Hinc gratiæ factæ a Papa ante-
quam exeat de conclaui etiam post legi-
timam adorationem non valent, sed inua *
lidæ cēsentur, Gem.in cap.vlt. de concess.
præb. lib. 6. vbi docet † Innocentium Pa- 108
pam in nocte suæ creationis plures suppli
cationes signasse, ac beneficia contulisse,
quod facere nō debebat, quia præ nimio
gaudio, vt ita dicā, extra se positus erat,
Neuiz. in Silu. nupt. lib.6. quomodo iudi
candum sit num. 55. Card. Iacoba. d.art.
5.Arnulf. Ruz. ī trac.de iure reg.priuileg.
14.num.4.

Quarto accedat quia in iuramēto† sem 109
per intelligitur excepta auctoritas supe-
rioris, 25.quęst.1.§.his ita, cap.venientes
de iur.iur.Doct. in cap. constitutus de re-
script.Io.Andr.in cap. non est, de uoto, est
tex.in cap.& si clericus de iur. iur. cap. sic
§.pen.22.quæst.1. Mil. in ver. Papa nu.3.
ac recipit † interpretationem secundum
voluntatem iurātis, cap. primo de iur. iur.
in 6.Innoc.in cap.veniens eo.tit. Vnde iu
rans aliquid facere dum est Cardinalis fa
ctus Papa potest contrauenire, & præsu-
mitur iusta causa recedere † a iuramento, 110
Butr. in cap.cum inter de renun. Cin. in l.
rescripta, C.de precib. imp.offer.Alexan.
cons.1.colu.vlt.lib.primo, Bero.cons.50.
num.72. lib. primo, & consil.247. num.5.
lib.3.

lib.3. Arius Pinellus in par. prima rubr.
C.de resc.vend.l.2.Gamm.de potest.leg.a
lat.lib.5.num.33.Vasques controuer. illu-
strium cap.2.num.3.& cap.25. num.17. q.
* 28.* cõmuniter,vt per Gabr.de iur. quæsi
to non toll.conclus.3.num.primo & 4.
Quinto comprobatur ex dicto Anchar.
in cap. venerabilem de electio. vbi vult ꝙ
si ille qui iurauit in materia dispensabili
112 non habet superiorem,potest† ipsemet se-
cum dispensare,quod dictum refert,& se-
quitur Card.Iacob.d.lib.7. art.5. vbi etiã
113 dicit hoc † casu posse committere alteri
absolutionem,gloss.in cap.sane, el secun-
do de offic.deleg.& in cap.nemo 9. quæst.
114 3.nam deficiente † superiore quis potest
sibimet ius dicere,Innocen.in cap.olim el
primo de restit.spol. Hinc Imp.sibimet le
115 gem † imponere non potest a qua ei rece-
dere non liceat Paul.de Castr.in l.huma-
num,C.de leg. Nõ obstãt contraria.ad pri
mum & secundum respondetur quod li-
cet iuramentum sit de iure diuino, & pro-
pterea seruandum quando sine discrimi-
ne salutis æternæ seruari potest, tamẽ hoc
procedit quoties est licitum, & habet
116 tres† comites veritatem,iudicium,& iusti
tiam,cap.animaduertendum 22. quæst.2.
* cap.& iurabunt 22. quæst. 1.* commune
dictum teste Curt. Iun.cons.14. num. 9. D.
Thom.2.2. q.89. art. 3. at hoc non habet
tres comites,quia deficit iustitia,cũ Papa
117 habeat potestatem † a Deo tantum, cap.
quamuis,dist.21. Turrecrem.lib. de Eccl.
secũdo cap.44. deficit iudicium quia Car
118 dinales cum nullam † habeãt potestatem
in Papã ab eo iuramentũ recipere nõ pos
sunt, arg. l.2.ff.de iur.iur. deficit & tertiũ
cum deficiat propositum, arg. cap. litera-
rum, de vot. hoc enim verisimile est, arg.
not.per D.Thom. 4. sent. distin.38. quæst.
prima art.primo 2.2. quæst.88. vnde illici
tum est iuramentum ex allegatis ac etiam
119 quia videtur extortum † tempore prohibi
to,iuxta ea quæ scribit Roman.sing. 307.
Felin.in cap.si vero num.8.de iur.iuran. cũ
etiam quia videtur contra honestum,ex
120 quo sequitur non† esse seruandum,Card.
Alex.in cap.summa num.6. 8. quæst. 3. &
* communiter doct. vbique,alias iurans il-
licitũ teneretur illud obseruare contra ea
quæ habentur in cap. in malis 22. quæst.
4.ita respond.Iacob.d.art.5.nu.219. Bur-
sat.d.cons. Hinc iurans,quod quoties eli-
gatur † in Episcopum,toties recusabit,ele 121
ctus potest acceptare absque metu periu-
rij, cum iuramentum illud non videatur
habere honestatem,gloss.in cap.Archidia
conum,alias Florẽtinum dist. 85. Archid.
in cap.innocens 22.quæst.4.Felin.in cap.
si vero num.5.de iur.iur. communis * opi- *
nio teste Sarnen.in §.item si quis postulan
te,nu.37.instit. de actio. Hinc scribit Ge-
min.in cap.1.de iur.iur. lib. 6. quod si mi-
nister Prouincialis ordinis Minorũ iuret
renunciare intra triennium in manibus ca
pituli Prouincialis cum ex constitutione
ordinis debuisset renunciare coram capi-
tulo generali aut in manib. Generalis, ta-
le iuramentum eum non ligat. Hinc iu-
rans non † reuocare testamẽtum,quia hoc 122
est cõtra bonos mores, nullum iudicatur,
Emanuel Suarez. recept. sentent. versic.
iusiurandum, num. 334. communis teste *
Sarnen.loco citato num.36.talia enim iu-
ramenta,& similia sunt irrita,& licita est
contrauentio,Oldr.cons.87.factum, Alex.
d. cons. 224. lib. 6.& * communiter doct. *
Ferd.Vasques controuer. illustr. c.26. nu.
17. Accedit quia iuramentũ semper præ-
stitum † esse censetur rebus sic stantibus, 123
Rota decis.prima de iur.iuran. Dec. cons.
335.& 408.communiter in cap. quemad- *
modum de iur.iuran.vnde factus Papa nõ
tenebitur.ad quod facit,quia tunc potest
omnia expedire sine † Cardinalibus etiam 124
ardua,vt volunt doct.** magis communi- **
ter,vt per Illustrissimum Card. Alban. in
tract.de Cardi.c.39. per Vasq. controuer.
illust.cap.23. per totum Franc.Marc.dec.
456.num.61.1122.num.28.1297.num.5.
prima parte. Ad tertium argumentum,
ommissa illa propositione de obligatio-
ne Dei, de cuius veritate me remitto ad
dispositionem Sanctæ Matris Ecclesiæ;
Respondeo quod Princeps illa pacta † de- 125
bet seruare quæ sũt licita, & honesta & fa
cta tẽpore permisso, at in casu nostro sunt
prohibita & facta tempore prohibito,d.
cap.vbi periculum §.cæterum, de electio.
in 6.ita respondet Card.Iacob.d. artic. 5.
num.248. omnia vero quæ sunt aduersus
Pontificiã dignitatẽ † sũt illicita, Turre- 126
crem.in lib.2.de Eccl.cap.104.& 105. Ac
cedit quia numquam Pontifici Maximo
videtur sublata facultas reuocandi quæ
antea fecit,vt colligitur ex Ioan. Andr. in
cap.dilecto de præben.& in reg. quod se-
mel

mel,de reg.iur.in 6.Ias.in §. si quis nu. 68.
instit.de actio.& maxime cum causa,arg.
eorum quæ scribunt Card.Paris. cons.11.
num.4.cum seq.vol.primo,Ber.cons.147.
127 num.27.volum.3.& ob id licet † regulari-
ter non possit tollere ius naturale,Corn.
cons.90.num.4.& cons.313.nu. 3. volum.
128 4. tamen † ex causa dispensat, Alex.cons.
101.nu.15.lib. primo, Nat.cons.33.lib.1.
latissime Card.Paris.cons.68. num. 28. &
seq.volum.4.Ber.cons.50.num.73.lib.pri-
mo,Vasq. controuer.Illustr.cap.5. nu. 15.
& cap.15.num.16. Corrad. in templ. om.
iud.de Imp.lib.1.cap.primo.§.4.vers.4. &
vers. 28. Hinc ob causam dispensat con-
tra iuramentum,† Rom.cons.12. nu. 3. ac
129 contra votum,Nauar.in cap. sacerdos nu.
* 133.distin.6.& communiter * practicatur
tota die. Non obstat quartum argumen-
tum quod Papa non possit se a iuramento
præstito absoluere,neque alteri mandare,
&c. Primo respondetur ex d. Archid. in
cap. venerabilem de electio. de quo in 5.
fundamento conclusionis nostrę:quod di-
* ctum mihi videtur communiter * a Docto-
ribus receptum. Secundo respódeo quod
posset ipse Pontifex † se absoluere, prout
130 absoluit alios inferiores ex causa (quæ
adest hoc casu,vt dictum est supra) Abb.
in cap.proposuit n.13.de concess.præben.
Felin.in cap.constitutus nu.18.de rescrip.
Crot.cons.184.num.44.lib.2. Dec.in cap.
primo secunda lect.num.7.post Felin.Ber.
* num.108.de constitut. communis * teste
Corrad.in templ.om.iud.lib.primo cap.1.
§.3.vers.8.num.2.& lib.2.cap.1.§. 4. vers.
* 8.num.6.& communiter. Tertio respon-
131 detur posse absolui † a suo confessario cui
sese submittere potest, Palud.in 4. distin.
17.quæst.3.colum.2. Socc. Sen.in cap. di-
lectum,nu.7.de excess. prel.& in cap. om-
nis num.22.de pœn.& remiss. Ferr. consil.
32.num.38. Nauarr. in cap. placuit num.
15.& sequen.de pœnit.dist.6.Quarto me-
lius respondetur,vt respondet excel. Bur-
sat d. cons.342. num. 38. quod cum iura-
mentum sit illicitum, & sic nullum, nulla
132 requiritur absolutio† in foro conscientiæ,
tãquam animus obligandi dicto casu defi
ciat,& tamen Deus recipit iuramentum,
vt ex corde procedit, cap. humanæ aures
22.quęst.4.Abb.in cap.si vero circa fin.de
iur.iuran.vnde etsi parte citata absolutio
133 a iuramento nõ sit facienda † quoties re-
dundaret huiusmodi absolutio in præiudi
cium tertij,tamen non requiritur talis mo
nitio partis quoties est nullum iuramen-
tum,Crot.cons.104. num.97.lib.2. Io.de
Amic. cons.34.num.6. Ber.cons.50.lib.1.
per totum,decis. Pedemont.125.num.7.
vbi attestatur * de communi. vnde sequi- *
tur non esse veram illam conclusionem nõ
posse se absoluere,quia contrarium tenẽt
Doct.magis ** communiter, vt sup.dixi. **
Non obstat quintũ,quia exemplum alla-
tum a Doctoribus de Gregorio XII. pro-
cedit ob sedandum schisma, vt infra di-
cam. Limita hanc conclusionem * com- *
munẽ firmatam supra nõ procedere quo-
ties pro sedãdo schismate Cardinales in
Conclaui iurarent,†vt quicũq; eorum as- 134
sumetur ad sum.Pontificem renunciet ob
sedãdum schisma,nam hoc casu illa pro-
missio iuramento firmata est seruanda a
Põtifice creato, ita Petr. de Anchar.cons.
66.& 281. Iacobac. in tract. de Conc. lib.
7.cap.5.num.149. Barb.d. cons.1. num.5.
& 7.Card.Alb. d.tract. de Cardin. quæst.
36. colum.2.Burs.cons.342.num. 37.vers.
tertio, dicentes ita procedere exemplum
allatum de Gregorio XII. qui cum postea
creasset Cardinales contra iuramentum
validum fuit effectus periurus, Dec. in c.
porrecta num.4.de confirm.vtil.vel inutil.
Ratio est ratione scandali vitandi, & ob
publicam vniuersalis Ecclesiæ vtilitatem,
ob quã causam permissum est,quod alias
est illicitum.

Quarto pone quod eligatur aliquis cõ-
iugatus in Papã,cuius vxor creditur mor-
tua & non est, an si vxor petat debitum
Papa teneatur hoc casu † dimittere Pa-
patum, & ad vxorem redire? Responde 135
teneri redire ad vxorem si non potest in-
duci ad continentiam seruandam, ita in
terminis scripsit August. de Ancon. de
præst.Eccl.quæst.2.artic.5. colum.2. vers.
ad primum,vbi dat hanc rationem; quia
continentia † clericorum est de iure posi- 136
tiuo, reddere autem debitum vxori est † 137
præceptum iuris naturalis & diuini, D.
Thom.2.2.quæst.88.art.11.Turr.Crem.in
cap.sacerdotibus dist.31.August.Triũph.
d.tract.quæst.92. artic. 3. & * communiter *
doct. At vbi ius positiuum contradicit iu
ri naturali tunc seruandum † est ius natu- 138
rale,vt * communiter doct. in cap. primo *
de constit. gloss. autem in cap. si quis pe-

cunia

cunia in verb. non Apostolicus vers. sed quid inquit quod si eligitur Papa N. qui credebat vxorem suam esse mortuam, si non constat de matrimonio non est cogendus stare iudicio alicuius, si aūt constat de matrimonio tenetur ei reddere debitū, nisi mulier induci possit ad cōtinentiā obseruādam abrenuntiabit Papatui, & satisfaciet vxori. Hoc idem videtur firmare Abb. in c. licet de vitanda, n. 4. vers. qualiter de elect. qui etiā dicit quod si mulier non potest induci ad continentiam, debet Papa reddere debitum, & poterit stare in Papatu, nam continentia praecessit ex constitutione ecclesiae: vnde videmus presbyteros
139 † Graecos sine peccato habere vxorē, c. Nicena, dist. 21. not. in c. cum olim de cler. cōiug. Innoc. in c. palcet de cler. cōiug. quod tamen non placet: nam non posset fieri sine magno scandalo Ecclesiae. vnde melior est opinio prior, vt si non possit vxor induci ad ingrediendū monasteriū, vt renūtiet ex ratione superius allegata, & hic casus nūquā contigit, & Deus optimus maximus efficiet, vt non eueniat: tempore tamen Alex. vj. fuit ab eodem Pontifice ad Cardinalatus dignitatem promotus † Franc. Remolinus Valentin. cum eius vxor in Hispania
140 esset viua, quare effecta est monialis, & vixit per plures annos, auctor est Hieronymus Garimbert. in lib. 5. de vit. Cardinal. capitulo nono, quod etiam legi in Onufrio Panuino in Epitom. Pont. Rom. qui refert fuisse creatum Cardinalem in vndecima promotione Cardinalium anno Dominicae natiuitatis 1503. Pontificatus anno vndecimo die Mercurij pridie Cal. Iunij cum alijs octo.

Vltimo quęro an aliter facta resignatio sit nulla? respondeo affirmatiuam opinio-
141 nem † esse ab omnibus * doctoribus receptam & coactus resignare absque causa legitima, vt approbata possit beneficium resignatum repetere, & sic annullare dictā resignationem, vt colligitur ex Anton. de Butr. Card. Zabarell. Abb. & Imol. in c. 2. 3. & cap. ad audientiā de his quae vi met. caus. Geminian. in c. Ordinarij §. in conferendis num. 3. de off. ordin. lib. 6. Rot. decis. 5. nu. 2. de renunc. in nou. Petr. Gregor. Syntag. iur. lib. 17. c. 18. nu. 2. Corasi. de benef. §. 1. c. 8. nu. 11. Fr. Crat. in c. ex ratione num. 17. de appellat. Late Dom. meus Card. Paris. consil. 66. nu. 1. vol. 4. & consil. 135. nu. 4. eodem vol. Barbat. consil. 30. lib. 3. Ruin. consil. 121. lib. 4. Dec. cons. 209. Calderin. cons. 1. de renunc. & ita cōmuniter * practicatur aduersus quosdam Episcopos & Vicarios parum seruātes canones & cogentes renunciare, vt conferāt beneficia personis gratis & familiaribus: namque inter alia requisita quae requiruntur ad bonam & validam renunciationem illud obtinet principalem locū, vt debeat fieri libere, & voluntarie, Hostien. in sum in tit. de renunciat. §. qualiter, Rot. decisi. 5. num. 2. de ren. in nou. Moedan. decis. 32. manuscript.

Et regulare est, vt actus coactus sit nullus, & non noceat, vt habetur in toto tit. ff. & C. de his quae vi met. caus. Neuizan. consil. 52. num. 46. Menoch. consil. 1. num. 271. lib. 1. Bursat. consil. 72. num. 30. lib. 1. & omnes casus pertinentes ad hanc materiam particulari titulo infra pertractabo. non autem omittam quod si aliquis vult renunciare in Curia ad fauorem alicuius idonei, non possit cogi ad renunciandū in fauorē alterius iuxta ea quae scribit Corn. consil. 151. num. 1. volum. 1. & qui vult renunciare reseruata pensione, non potest cogi renunciare simpliciter, nam alias esset nulla resignatio, vt ex supradictis liquet, idemq; procedit si fuit deceptus dolo resignatarij in expeditione litterarū, nā que hoc casu vidi annullari illam * resignationem, & haec in praxi sunt trita & recepta * ab omnibus, prout latius attingam infra particulari libro.

Finis Libri tertij.

FLAMINII PARISII DIVINI HVMANIQ. IVRIS CONSVLTISSIMI AC IN ALMO VRBIS GYMNASIO IVRIS PONTIFICII PROFESSORIS

DE RESIGNATIONE BENEFICIORVM LIBER QVARTVS.

PRIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Omnibus possunt beneficia resignari.*
2 *Nulla est resignatio facta in fauorem non idonei.*
3 *Beneficium Ecclesiasticum non potest conferri, ni si idoneo.*
4 *In potestate data conferendi intelligitur dũmodo digne.*
5 *Idoneus dicitur præditus maturitate ætatis, morum grauitate, & litterarum scientia.*
6 *Resignatarius debet habere qualitates quas beneficium sibi resignatum exposcit.*
7 *Ante 14. an. quis non potest obtinere beneficium etiam simplex.*
8 *Curatum beneficium & dignitas requirit 25. an.*
9 *Decretum Concilij Tridentini de Archidiaconis c. 12. sess. 24. habet locum in Archidiaconis habentibus iurisdictionem.*
10 *Capacitas resignatarij debet adesse à principio.*
11 *Tempus datæ inspiciendum.*
12 *Collatio facta minori nulla est.*
13 *Resignatio nulla ob defectum ætatis non conualidatur per superuenientem ætatem.*
14 *Quoties à principio requiritur habilitas, non sufficit quod postea interueniat.*
15 *Excommunicatus si constituatur procurator, quãuis postea absoluatur non potest agere.*
16 *Si detur iudex excommunicatus, non potest iudicare etiam post absolutionem.*
17 *Qualitas canonicatus aut dignitatis debet adesse tempore commissionis.*
18 *Bannitus habilitatus non potest extrahi de prioribus, si tempore imbussulationis erat bannitus.*
19 *Resignatarius post habilitationem non potest cõsequi beneficium resignatum.*

PRimo quæro quibus possint resignari beneficia? Communis * responsio, & * regula est affirmatiua omni-
1 bus † posse beneficia resi-
2 gnari, idoneis † tamen, alioquin esset nulla resignatio, Achilles de Graff. decis. 57. in vna sub titulo de renunciatione, Pelegrin. decis. 69. lib. 1. alias 57. Ant. Augustin. decis. 18. lib. 1. Cardin. Paleott. decis. 112. alias 163. Pelegrin. decis. 50. libro 1. omnes in manuscri. Gabriell. cõs. 186. nu. 3. cum sequentibus lib. 1. & est * communis & recepta * omniũ Doctorũ sententia.

Et ratio est, quia † beneficium Ecclesiasticum non potest conferri nisi idoneo, c. 3
cum in cunctis, vbi Abb. Imol. Dec. & alij * omnes de elect. Rebuff. in praxi, tit. requi sita ad collationem nu. 23. cum sequenti, & in tit. form. vica. nu. 87. & nu. 144. & regulare est, vt in commissione † potestatis 4
conferendi, & recipiendi resignationem semper intelligatur dummodo digne & digno. Ang. de Butr. * communiter receptus in cap. constitutus nu. 2. de concess. præb. Idoneus autem dicitur qui † est præditus 5
maturitate ætatis, morum grauitate, & litterarum scientia, d. c. cum in cunctis, & ibi * omnes DD. hoc notant, Card. Paris. cõs. 40. num. 13. volum. 4. late Alber. Scot. in tract. de vero & perfecto clerico, Alfons. Hoied. in tract. de incomp. benef. par. 1. c. 23. num. 130. Rebuff. de pacifi. poss. num. 172. secundum paruam impressionẽ. Ideo communis * opinio † in praxi * recepta est, 6
resignatarium debere habere illas qualitates quas beneficium ipsum desiderat secundum canones, & Conci. Trid. debet enim habere † decimumquartum annum 7
si beneficium est simplex, c. 6. sess. 23. de re form. Conc. Trid. vigesimum quintum, si est curatum † vel dignitas, vt Archidiaco 8
natus. c. 12. sess. 24. de reform. Conc. Trid. quod decretum loquens de Archidiaconatu circa † magisterium declarauit Con 9
gregatio Conc. procedere in Archidiaconis qui habent curam animarum, & iurisdictionem, teste excllentiss. Germon. de in

dult. §. quibus vis nu. 4. & hæc capacitas
10 siue idoneitas resignatarij necesse † est vt adsit a principio. Achill. de Graff. decis. 57. in vna sub tit. de renū. Pelegrin. decis. 69. lib. 1. alias 57. in manuscr. Et est com
* munis * opinio, quæ probatur in c. si eo tēpore de rescri. lib. 6. vbi mandatū de prouidendo existenti in minori ætate vigintiquinque annorum non cōprehendit beneficium curatum: dat rationem tex. cum tempore datæ ipsius adhuc non esset idoneus. Et ibi Glos. in ver. effectus dicit spectandum esse initium, & allegat cap. dudum primo de elect. & in verb. tēpore eadem Glo. notat inspiciendum esse tempus
11 † datæ, quod etiam probatur in cap. eam te de elect. in 6. c. tibi qui de præb. eo. lib. Gemin. in d. c. si eo tempore in 3. not. & ibi
* alij DD. * omnes, alioquin † nulla est col-
12 latio facta, vt communiter ab omnibus *
* est receptum.

13 Quod ampliatur procedere etiam † si resignatarius postea efficiatur idoneus, nā si a principio, tempore datæ, & consen-
* sus extēsi à tergo supplicationis erat incapax, resignatio nulla nō conualidatur per superuenientem habilitatem Ita Petr. de Anchar. in d. c. si eo tempore nu. 2. vers. itē nota, post Glos. in verbo effectum de rescr.
* in 6. quam opinionem tenuit * Rota in vna Glasquen. præceptoriæ coram D. Pelegrino, die 23. Martij 1547. teste eod. Pelegrino d. decis. 69. lib. 1. alias 57. in manuscr. quod etiam placitum refert Achilles de Graff. decis. 57. in titu. de renun. in manu-
14 scri. & ratio est, quia † quoties a principio requiritur habilitas, non sufficit quod postea interueniat; namque illo tempore debet adesse, l. fratres. ff. de pœn. Bart. in l. vsufructus in fin. ff. de stipul. seru. Glo. in Clemen. vt hi, verbo constitutis, de ętar. &
* quali. Gemin. in c. ei cui, de præb. in 6. & * cōmuniter DD. vt post alios resoluit Decius in c. post cessionem de prob.

15 Hinc si constituatur † procurator excōmunicatus, licet postea absoluatur, non tamē habilitatur, vt possit agere, quia attēditur inhabilitas, quæ a principio erat, c. post cessionem, & ibi Glos. in verbo excōmunicatus de prob.

16 Hinc si excommunicatus detur † iudex, quamuis postea absoluatur, non potest iudicare, Glos. in c. dilectus el 2. de pręb. Specul. de iudi. deleg. §. 1. in principio. Ideo qualitas canonicatus vel dignitatis, † quę 17
in delegato summi Ponti. requiritur, debet a principio adesse tempore commissionis, Glos. in c. statutum in verbo canonicis de rescri. in 6. Bald. in l. præcipimus §. vlt. C. de appell. Card. & Imol. in clem. vlt. col. pen. de rescri. Paul. de Castr. cōs. 425. ad primum col. 4. Ideo stante statuto vt bannitus nō possit esse de prioribus, & in principio tempore imbussulationis † 18
quis erat bannitus, quamuis postea fuerit habilitatus, & sic tempore quo extrahitur, reperiatur habilis, nō sufficit, Bald. in rub. C. de cond. ob turp. caus. circa fin. post Iacob. de Aret. Ideo † resignatarius 19
post habilitatem non poterit consequi illud beneficium resignatum, nisi ex nouo consensu, & noua Papæ prouisione, vt censuit * Rot. teste Achill. de Graff. d. decis. *
57. & hęc opinio seruatur * in praxi. *

SECVNDAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Resignatio facta in fauorem laici est nulla.*
2 *Beneficium Ecclesiasticum non potest conferri omnino laico.*
3 *Laicus est incapax spiritualium.*
4 *Beneficium est res Ecclesiastica, quæ datur clerico ob sacrum ministerium.*
5 *Laicus non potest præsentari ad beneficium iurispatronatus.*
6 *Præsentatio non est nulla de proxime clericando.*
7 *Pensio non potest reseruari laico.*
8 *Pensio reseruata laico, quamuis postea fiat clericus, est nulla.*
9 *In impetratione narratur de stylo impetrantem esse clericum.*
10 *Impetratio obreptitia ob falsi narrationem.*
11 *Prouisio obreptitia est nulla.*
12 *Nullitas ob obreptionem ipso iure irrogatur.*
13 *Vna hora laicus non potest habere beneficium Ecclesiasticum.*
14 *Petens beneficium debet probare se clericum.*
15 *Resignatio facta in fauorem laici, qui postea fecit se insigniri clericali charactere, est nulla.*
16 *Pensio reseruata laico est nulla, quamuis postea fuit effectus clericus.*
17 *Quoties habilitas requiritur ab initio, non sufficit quod postea interueniat.*
18 *Gratia ipso iure nulla non conualidatur per superuenientem habilitatem.*
19 *Resignatio facta in fauorem eius qui reputabatur clericus, cum esset laicus, est nulla.*
20 *Pensio reseruata ei qui reputabatur clericus, cōstito de contrario est inualida.*

Com-

21 *Communis reputatio facit ius.*
22 *Sufficit quem esse habilem communi hominum reputatione.*
23 *Communis error non facit aliquem habilem, sed validat gestu per ipsum.*
24 *Probatio ortu ex cōmuni errore est præsumptiua.*
25 *Vera probatio præfertur præsumptiuæ.*
26 *Communis reputatio prodest resignanti, vt non amittat ius.*
27 *Clericus coniugatus habetur pro laico.*
28 *Clericus coniugatus non potest habere beneficiū etiam simplex.*
29 *Episcopus non potest dispensare cum clerico coniugato, vt possit habere beneficium.*
30 *Laicus regularis conuersus gaudet priuilegio c. si quis suadente.*
31 *Conuerso non potest resignari beneficium.*
32 *Laicus potest habere beneficia ex dispensatione.*
33 *Impossibile dispensatione fit possibile.*
34 *Lex non tollitur per dispensationem, sed declaratur.*
35 *Resignatio admissa in fauorem illius qui fecit se illu die insigniri clericali charactere est valida.*
36 *Præsumitur in dubio præcessisse, quod debebat præcedere.*
37 *Si mors & collatio eadem die interuenerit præsumitur quod mors præcessit collationem.*
38 *Erectio præsumitur præcessisse vnionem.*
39 *Appellatio præsumitur præcessisse cōmissionem.*
40 *Præsumptio capitur, vt actus valeat.*
41 *Hospitale potest resignari in fauorem laici.*
42 *Resignatio hospitalis facta in fauorem illius qui narrauit se esse clericū, cum esset laicus, est nulla.*
43 *Resignatio est nulla ob falsum expressum.*
44 *Gratia est verificanda.*
45 *Laico potest a Papa concedi beneficium in sustentationem.*
46 *Laico potest cōcedi beneficium cum clausula quā primum clericali charactere fuerit insignitus.*
47 *Potest summus Pontifex conferre beneficia & pensiones ad tempus.*
48 *Potest summus Pontifex conferre beneficia in tēpus clericatus.*
49 *Translatio pensionis facta in laicum cum clausula quam primum clericali charactere fuerit insignitus valida est.*
50 *Resignatio facta cum dicta clausula quam primū &c. non statim abdicat ius cū sit conditionalis.*
51 *In gratia conditionali non censetur consensus præstitus ante conditionis euentum.*
52 *Clausula, & non alias, non facit ius abdicari a resignante.*
53 *Resignans cum dicta clausula, quamprimum &c. potest percipere fructus donec resignatarius suscipiat ordines.*
54 *Fructus spectant ad dominum.*
55 *Transferens pensionem cum dicta clausula quam primum &c. potest percipere terminos donec ille suscipiat ordines.*
56 *Prima tonsura est ordo, & per eam imprimitur character.*
57 *Prima tonsura data a non suo Episcopo imprimit characterem.*
58 *Resignatarius non potest consequi beneficium sibi resignatū cum dicta clausula quamprimū &c. si suscipiat primam tonsuram a nō suo Episcopo.*
59 *Ordinatus a non suo Episcopo non habet executionem ordinum.*
60 *Collutio facta suspenso irrita est.*
61 *Resignatio conditionalis non purificabitur per existentiam conditionis nullæ.*
62 *Dispositio intelligitur de actu valido.*
63 *Aduerbium, rite, requiris vt in actu adhibeatur ordo.*
64 *Paria sunt non habere characterem ad effectum beneficia consequendi, vel habere absque executione.*
65 *Nemo debet reportare commodum ex facto quod meretur pœnam.*
66 *Ordinatus a non suo Episcopo habet executionem ordinum, si probet licentiam sui Episcopi ante actum, vel consensum post.*
67 *Creditur Episcopo ordinanti alienum subditum, si attestetur de licentia proprij Episcopi.*
68 *Licentia ordinandi alienum subditum non probatur assertione Notarij.*
69 *Quando agitur de validitate ordinis, dicitur agi de modico præiudicio.*
70 *Clericatus probatur communi opinione.*
71 *Actus est nullus quoties res deuenit ad casum a quo incipere non potest.*
72 *Mortuus non potest resignare.*
73 *In rescriptis & vltimis voluntatibus cōditio etiā casualis non retrotrahitur.*
74 *Papa in beneficialibus habet omnimodam potestatem.*
75 *Conditio etiam casualis retrotrahitur cum de mente constat.*
76 *Conditio si clericus fiat potest impleri etiam post mortem resignantis.*
77 *Resignatio facta in fauorem N. quamprimum clericali charactere fuerit insignitus, sortitur effectum etiam mortuo resignante.*
78 *Translatio pensionis potest sortiri effectum etiam post mortem transferentis.*
79 *Conditione purificata resignatarius consequitur beneficium.*
80 *Mors Papæ non impedit gratiam factum.*
81 *Hodie non conceditur beneficium cum clausula quam primum &c. nisi in quibusdam casibus, & quomodo.*
82 *Non potest resignari beneficium in fauorem ordinati a non suo Episcopo.*
83 *Ordinati a non suo Episcopo sunt suspensi.*
84 *Ordinatus a non suo Episcopo an sit deponendus.*
85 *Ordinati a nō suo Episcopo non gaudent priuilegio clericali.*
86 *Asserens esse ordinatum debet ostendere scripturam vel litteras testimoniales sui Episcopi.*
87 *Ratihabitio proprij Episcopi super ordine suscepto videtur inducere dispensationem.*
88 *Cardinales possunt conferre ordines minores in proprijs titulis.*
89 *Episcopus potest ordinare familiarem suum qui secum fuit per triennium commoratus, si ei beneficium ecclesiasticum conferat.*

90 *Episcopus, qui potest ordinare familiarem suum, potest illum remittere ad alium, vt ordinetur.*
91 *Episcopus potest ordinare familiarem suum, & ei dare sufficientem patrimonium.*
92 *Episcopus non potest ordinare familiarem, & post vndecim menses dare ei beneficium.*
93 *Familiaris ratione beneficij efficitur subditus Episcopo.*
94 *Collatio beneficij facta per Episcopum est causa validitatis ordinis.*
95 *Dictio, statim significat, absque interuallo.*
96 *Ordinato ab Episcopo hæretico non potest beneficium resignari.*
97 *Ordinato ab Episcopo schismatico nō potest beneficium resignari.*
98 *Ordinato ab Episcopo suspenso & excommunicato, non potest beneficium resignari.*
99 *Clericus cōiugatus non potest habere beneficium.*
100 *Clericus coniugatus vt laicus reputatur prater quam in priuilegio canonis.*
101 *Per contractum matrimonij inducitur tacita renunciatio benefic.*
102 *Ordinatis per saltum non possunt beneficia resignari.*
103 *Ordinatis extra tempora non possunt beneficia resignari.*
104 *Ordinatis ante legitimam ætatem non possunt beneficia resignari.*
105 *Ordinati ante legitimam ætatem sunt suspensi ad tempus de iure communi.*
106 *Ordinati ante ætatē, hodie sunt perpetuo suspensi.*
107 *Verba ipso iure perpetuitatem ostendunt.*
108 *Sententia iuris imponens pœnam absque temporis præfinitione, eam perpetuo imponere censetur.*
109 *Constitutio publicata & impressa præsumitur vsu recepta.*

SEcundo quæro an resignatio
beneficij facta in fauorē nō
tonsurati, idest laici sit nul
la? Communis * opinio,
& vera conclusio in * praxi
1 etiam † obseruata, est esse nullam, & nihil
consequi resignatarium, Ant. Aug. decis.
18. lib. 1. in manuscri. Card. Paleott. decis.
112. alias 163. Pelegrin. decis. 50. lib. 1.
in manuscri. & colligitur ex Nauar. cons.
2 1. de præb. & est ratio, quia † beneficium
Ecclesiasticum non potest conferri omnino
laico, cap. cum adeo, & ibi Abb. & Decius
nu. 3. de rescri. cap. ex litteris de trāsact.
c. 2. de inst. cap. Ecclesia sanctæ Mariæ
de constit. Abb. in c. maiores de præb.
Archi. in c. si quis hoc gesserit 1. q. 3. Host.
in sum. de instit. §. si quis, Archid. Gemin.
& Præpos. in cap. placuit distin. 32. idem
Præpos. in d. c. si quis hoc gesserit, Benedict.
Capra tract. regularum reg. 97. num.
39. Ioannes Selua in tract. de benefi. 2. p.
q. 23. nu. 14. Lamberti. de iur. patro. lib.
2. in 1. par. q. 7. art. 7. nu. 2. cum alijs allegatis
per Alfon. Hoied. tract. de incompa.
benefi. par. 1. cap. vlt. nu. 71. quibus addo
Rebuff. in tract. de pacif. poss. nu. 324. Ber.
in cap. super litteris nu. 72. de rescri. Menochi.
de Arbitr. Iud. cap. 201. nu. 33. Nauar.
in cons. 1. de præb. & est communis
* omnium DD. sententia, quia laicus est
incapax † spiritualium, cap. si quis deinceps 3
16. q. 7. cap. Messana, cap. sacrosancta,
de elect. cap. causam quę de prescri. c.
quamuis, & ibi Abb. 2. not. de decim. & tamen
beneficium est ius spirituale, cap. dilecto,
vbi * omnes DD. de præb. Card. in
clem. si iusta in 2. q. de præb. Idem Card. in
cons. 131. ad finem.

Nam beneficium † Ecclesiasticū est res 4
Ecclesiastica, quæ sacerdoti vel clerico
datur ob sacrum ministerium vtendū, in
perpetuū concessa mediante canonica institutione,
vt colligitur ex Coras. de benefic.
p. 1. cap. 2. ex Selua. de benef. par. 1.
quæst. 1. Rebuff. in praxi in princ. Hoied.
in tracta. de incompati. benef. in par. 1. in
præfat. num. 2.

Hinc † est quod laicus non potest præ- 5
sentari ad beneficium iuris patronatus,
vt resoluit Lamberti. de iure patro. in vlt.
par. 2. lib. q. 2. art. 3. & est * communis opinio
DD. præsentationem factam de laico,
esse factam de indigno, quam conclusionem
Rota in vna * Imolen. iurispatronatus
coram R. D. P. Orano 19. Nouembris
1584. limitauit non † procedere quoties 6
fuit præsentatus proxime clericandus, nā
hoc casu præsentatus non est penitus indignus,
cum ante institutionem sit tonsuratus.

Hinc etiam pensio † non potest reserua- 7
ri laico, vt est * communiter ab omnibus
receptum, & reseruatā laico quamuis po-
stea fecerit se insigniri clericali † characte- 8
re, nihilominus esse nullam dictam pēsionem
fuit ab omnibus resolutum * in Rot.
die 13. Decembris 1547. teste Pelegrin.
dict. decis. 50. lib. 1.

Accedat & secunda ratio, quia in
impetratione beneficij, quæ fit in Curia,
* communiter inter alia † narratur, 9
& exprimitur in supplicatione impetrantem
esse clericum, prout de hoc stylo post
alios quos citat attestatur Menoch.

de

de Arbi.iud.caf.201.nu.33. alioquin non signatur supplicatio per S. D. N. nec relaxatur a reuisotibus & alijs peritissimis officialibus: si ergo exprimitur esse clericũ
10 cum esset laicus, impetratio † est obreptitia, ob falsi narrationem, Abb. in c. cum dilecta nu.15. de rescri. Gemin. cons. 128. in
* fin. Alex. cons. 60. in fine lib. 2. * Communis opinio teste Bero. in cap. super litteris lect. 1. in fin. clare lect. 2. n. 1. de rescri. Menoch. d.c. 201. nu. 9. & per consequẽs pro
11 uisio est nulla tãquam obreptitia † vt fuit
* resolutũ per* Rot. in vna Britororien. Hospitalis coram Paleotto 17. Aprilis 1557. teste eodem decis. 112. alias 163. quæ nul
12 litas † irrogatur ipso iure, vt late multorũ auctoritatibus firmant Soecin. Sen. cons. 13. col. 3. lib. 1. & cons. 164. col. 2. & 169. in principio lib. 1. Socc. Iun. cons. 77. nu. 83. lib. 1. Felin. in c. ad audientiam el 2. nu. 22. de rescrip. & ita fuit resolutum in
* vna * Tullen. canonicatus & præbendę coram Vestano 11. Martij 1552. teste Caputaq. decis. 225. par. 3. nam absurdum est dicere esse annullandam, cum vna hora lai-
13 cus non † possit beneficium Ecclesiasticum habere, Ioann. Sel. de benefic. p. 2. quæst. 23. Bero. in d.c. super litteris num. 72. de rescrip.
* Vnde praxis * est † vt petens beneficiũ
14 probet se clericũ, Archid. & Ioan. And. in c. si iudex laicus de sen. excom. lib. 6. quod quomodo procedat declarat Rebuff. dict. tract. de pacif. posse. nu. 225. vers. igitur petens.

Amplia 1. hanc cõclusionem ab omni-
* bus * receptam procedere etiam si post receptam supplicationem, & expeditionem
15 litterarũ superueniret habilitas, † vt quia tũc fecisset se clericali charactere insigniri, nã nihilominus resignatio abinitio nulla non conualidatur, Petr. de Anchar. in c. si eo tempore nu. 2. vers. itẽ not. post Glos.
* in ver. effectum de rescri. lib. 6. & ita * Rot.
16 resoluit 23. Martij 1547. in pensione † vt pẽsio reseruata laico sit nulla, quãuis post reseruationem fuerit effectus tonsuratus
* teste Pelegr. d. decis. 50. lib. 1. & hæc * est communis opinio omnium DD. quæ pro-
* batur ex illa communi * regula, quod quoties habilitas requiritur ab initio, non †
17 sufficit quod postea interueniat, late Deci. in c. post cessionem de probat.

Ad quod etiam accedat, quia si gratia erat † nulla ipso iure, vt fuit * pluries tentum in Rota teste Caputaq. decis. 325. p. * 18
2. ergo per superuenientem habilitatem nihil potest haberi absque alio facto superioris, not. in c. 1. de reg. iur. lib. 6.

Secundo amplia procedere etiam si tunc temporis resignatarius reputabatur clericus, † vt quia incedebat in habitu, & 19
tonsura, & pro tali habebatur: namq; cõstito in rei veritate non esse clericum tempore gratię, resignatio est nulla, vt fuit resolutum * in Rot. 13. Decembris 1547. teste Pelegr. d. decis. 50. libro 1. in eo qui reputabatur clericus, & hac † ratione fuit 20
ei reseruata pensio, nam constito de non clericatu fuit dictum pensionem esse nullam. & hæc conclusio communiter * ab *
omnibus est recepta, ac nullum dubium habet: nam licet * communis † reputatio *
faciat ius iuxta vulgarem & communem 21
* regulam deductam ex l. Barbarius. ff. de offi. præs. l. 1. C. de testamen. cum alijs, vt per Soec. Sen. cons. 32. colum. 8. & seq. lib. 1. & ob id dicamus † sufficere quẽ 22
esse habilem communi hominum reputatione, Alex. cons. 138. colum. 1. & sequ. lib. 1. late Gabriellius lib. comm. opi. tit. de prob. conclus. 8. per totum, tamen hoc procedit quo ad validitatem gestorum per illum, qui ita communiter reputabatur, non autem hic communis error † facit illum habilem, ita Bart. in d. 23
l. Barbarius colu. 3. Bal. in l. 2. col. vlt. C. de fetu & aqua, Soce. Sen. cons. 59. col. 3. lib. 3. & reg. 227. fall. 3. * communis opinio teste Alberi. in d. l. Barbarius, Gabriell. d. concl. 8. nu. 39. Accedit quia huiusmodi probatio † orta ex cõmuni errore, est præsumptiua, vt colligitur ex Fely. 24
in cap. dilecta col. 2. de rescrip. ergo vera † probatio ex qua constat illum non esse 25
clericum præfertur, l. qui ait. §. qui simpliciter, vbi Angel. si quis ommiss. caus. testamen. Bald. in l. siue possidetis, circa fin. C. de probat. Crauett. cons. 313. sub nu. 5. vers. 11.

Hæc tamen communis reputatio prodest † resignanti, vt non amittat ius 26
quod habebat in beneficio resignato, quia si sciret inhabilitatem hoc ei nõ prodesset ad dictum effectum, Socci. Sen. d. regu. 227. fall. vlt. Barb. in cap. dilectus filius de præb. Cald. in cap. ad probandam de re iudi. Abbas in cap. exceptio-

nem, & ibi Felin. de exceptio. Ant. de
Butr. in cap. nostra de cohabitatione cle-
ricorum, & muli. Gemin. in cap. sacerdo-
tes 2. quæst. 7. Aufer. decis. Tholos. 143.
Bertand. cons. 84. lib. primo, Card. Paris.
cons. primo, num. 60. cum seq. volum. pri-
mo, & est * communis conclusio DD.

Tertio ampliatur hæc conclusio proce-
dere etiam in clerico coniugato, qui vt
27 laicus † ex dispositione iuris habetur, &
ideo prohibetur habere beneficium Eccle
28 siasticum † etiam simplex, Host. in sum. de
cleric. coniug. sub num. primo vers. vtrum
possit habere cum alijs adductis per Be-
nedict. Capr. dict. reg. 97. nu. 33. cum seq.
Alfons. Hoied. dic. tract. de incomp. benef.
p. prima cap. vlt. num. 76. & est * commu-
nis opinio, in tantum quod episcopus non
29 † potest dispẽsare, Io. Selua de benef. par.
prima quæst. 7. nu. 17. & 18. magis ** com-
munis opinio, teste Benedict. Capr. vbi su
pra, num. 47.

30 Quarto amplia etiam si laicus, † sit
regularis conuersus vel religiosus, nam
quãuis gaudeat priuilegio cap. si quis sua
dente, 17. quæst. 4. nihilominus ei non po-
31 test † resignari beneficium ante tonsuram,
Antonius de Butr. in cap. secundo de in-
stitut. Rebuff. de pacif. poss. num. 224.
vers. etiam.

Limita primo, nisi fuisset a summo Pon
tif. dispensatum, nam stante dispensatio-
32 ne † laicus est capax, quamuis non sit ton-
suratus; communis opinio * teste Bened.
Capr. d. reg. num. 34. namque impossibile,
33 dispensatione † fit possibile, gloss. in cap.
gratia in ver. non potest de rescript. lib. 6.
Abbas in cap. quod Dei timore colum. 2.
de statu monach. Barb. consil. 57. colum.
penul. lib. primo, Decius cons. 43. num. 21.
34 & lex † non tollitur per dispensationem,
sed declaratur, D. Tho. 2. 2. quæst. 54. art.
5. & in quolib. 4. art. 13. & quolib. 9. art.
15. & 1. 2. quæst. 97. art. 4. Ioannes Mai. in
4. sent. distin. 24. quæst. 12. Ioannes Alma
in tract. de potest. Ecclesiæ cap. 13. Ture
recrem. in summa de Ecclesia lib. 2. cap.
107. Cardin. Paris. cons. 68. numero 199.
volum. 4.

35 Secundo limito nisi resignatio † fuisset
tali die admissa, qua resignatarius fuerat
effectus clericus, nam hoc casu tenet resi-
gnatio, ita Crescent. decis. 167. in manus.
& est ratio, quia vbi ad essentiam substan-
tialem actus aliquid debet esse prius al-
tero, si vtrumque reperiatur factum † eo- 36
dem die, præsumitur in dubio præcessisse
id quod debebat præcedere pro validita-
te actus: ita post alios, quos citat, tradit
Felin. in cap. pastoralis num. 5. versic. ad
identitatem de rescrip. Rot. decis. prima
de præsumpt. in antiquior. per Bisignet. &
ideo si mors, † & collatio eodem die inter- 37
uenerit, præsumitur quod mors præcessit
collationem, vt fuit * resolutum in Rot. te-
ste Simonet. decis. 23. lib. 2. & decis. 39.
Crescent. decis. 216. lib. primo in manusc.
Hinc alias fuit tentum * erectionẽ † præ- 38
cessisse vnionem, quia prius fit erectio, &
postea vnio, teste Crescent. decis. 138. lib.
primo. Hinc si apparet † vna hora fuisse 39
appellatum, & eadem impetratam com-
missionem, præsumitur ꝙ præcessit appel-
latio, Rot. decis. 2. de excep. in nou. Bella-
mer. decis. 299. & plura alia huius generis
deducit Felin. d. cap. pastoralis sub nu. 5.
& ea est ratio, quia semper est capienda
præsumptio, † ut actus valeat. l. quoties de 40
reb. dub. l. quoties ff. de reg. iur. DD. in l. 1.
solut. matrim. ob quam rem solent verba
impropriari iuxta * communem opinionẽ.

Tertio limit. in resignatione Hospitalis,
† quæ potest fieri in fauorem etiam laici, 41
cui potest dari in administrationem, Cle-
ment. quia contingit de relig. dom. & ibi
communiter * DD. hoc tamen non habet
locum quoties quis resignat Hospitale in
fauorem laici, qui narrauit esse clericum
cum esset laicus, quia † huiusmodi resi- 42
gnatio est nulla, vt fuit * resolutum in Rot.
in vna Brittorien. Hospitalis 17. Aprilis
1559. coram Paleott. teste eodem decis.
112. alias 163. in manusc. & ratio est quia
quamuis dentur Hospitalia in administra
tionem laicis, tamen quia ille narrauit fal
sum dicendo esse clericum, ex hoc † Papa 43
fuit deceptus, cum facilius concedat be-
neficium clericis quam laicis, vnde nulla
erit resignatio, Felin. in cap. in nostra de
rescrip. communis * opinio teste Menoch.
de Arbitr. iudic. Cas. 201. secũdum quam
sæpius fuit resolutum * in Rot. teste Capu-
taquen. decis. 223. p. 3. omnia enim ex-
pressa † debent esse uera cum sint uerifican 44
da; & est * communis opinio, & de Docto-
ratu est decis. Rotæ corã Oradino die 21.
Maij 1554. teste Caputaquen. decis. 277.
parte prima.

Quar-

45 Quarto limit. nisi fuisset† concessum be
neficium laico in sustentationem, & non
in titulum, concurrente vtilitate Ecclesię,
* & seruitijs communis* opinio teste Be-
ned. Capr. d. reg. num. 35. Alfons. Hoied.
dicto tract. de incomp. benef. p. prima cap.
vlt. num. 76.

46 Quinto limit. nisi apponatur † clausula,
quamprimum clericali charactere fuerit
insignitus: namque potest resignari benefi
cium in fauorem N. laici, si prouisio facta
eidem resignatario habet clausulam, Etsi
non sit clericus, sed tantũ scholaris quam-
primum clericali charactere fuerit insigni
tus: & valida est resignatio, quamuis esset
laicus tempore Datæ, & consensus præsti-
* ti, vt sæpe firmauit, & * conclusit Rot. teste
Hieronymo Gabriell. cons. 186. nu. 3. cum
sequenti lib. primo, vbi dicit hanc opinio-
nem veram claram ex omnimoda potesta
te quã habet Papa in beneficialibus, c. 2.
de præb. clem. prima in fin. eod. tit. Cassad.
decis. 3. num. 24. eodem tit. Cardin. Parisi
cons. 5. num. 85. volum. 4. namque potest
47 sum. Pont. conferre beneficia, † & pensio-
nes reseruare sub conditione, ad tempus,
& prout ei placuerit, cap. pastoralis 7. q.
1. cap. veniens de fil. presb. Franc. in cap.
in electionibus num. 4. de elect. lib. 6. &
48 per † consequens conferre in tempus cle-
ricatus, l. in tempus ff. de her. instit. not. in
l. Gallus §. instituens. ff. de lib. & post. vbi
Socc. Sen. num. 2. Curt. Iun. cons. 84. & est
* communis * opinio. Ita quoque transla-
49 tio † pensionis facta in N. laicum cum di-
cta clausula quamprimum clericali chara
ctere fuerit insignitus, est valida, Cardin.
Paleott. decis. 301. in manuscript. & fuit
* * sæpius resolutum in Rot. vt supra scripsi,
& tradit Gabriell. cons. 189. num. 7. lib. 2.
& est decisio Rotæ 260. lib. miscell. & fa-
ciunt quæ scribit Paris. cons. 125. an col-
latio, col. 3, volum. 4.

Sed iuxta hanc conclusionem primo du-
bitatur an ius statim præstito consensu fue
50 rit a resignante abdicatum? Respondeo †
gratiã esse conditionalẽ, vt tradit Paleott.
d. decis. 301. Gabriell. dict. cons. 189. num.
7. lib. 2. Idem Gabriell. cons. 186. colum.
2. lib. primo, & consensus itidem est con-
51 ditionalis, vnde † ante cõditionis vel diei
euentum non censetur præstitus cap. si pro
ctivb noc. de rescri. in 6. Gemin. cons. 107.
in fin. Cassad. decis. 3. de præb. nu. 6. & 14.
& per consequens ius non abdicatur a re-
signante, † stante clausula, & non aliter, 52
Bald. in l. si quidem C. de excep. Alex. cõs.
3. num. 5. lib. primo, Socc. cons. 251. col. 4.
lib. 2. Sarnen. de trien. quæst. 27. & 33. &
est * communis, & recepta omnium DD. *
sententia comprobata sæpe sæpius a Ro-
ta, * vt dixi lib. 1. q. 3. *

Ex quo infertur posse † resignãtem per- 53
cipere fructus donec N. resignatarius cle-
ricali charactere fuerit insignitus, nam
conditio facit & operatur vt ius interim
maneat cedenti, & fructus † ad eum spe- 54
ctent. l. necessario. §. quod si pendente, de
peric. & comm. rei vendit. l. vbi autem de
in diem adiect. Alex. cons. 121. num. 7. lib.
4. Cassad. decis. 3. nu. 27. de præben. Hinc
pẽsione translata in scholarem cũ † primũ 55
clericali charactere fuerit insignitus, po-
test qui transtulit pensionem illius termini
exigere ante clericatũ idest donec ille fiat
clericus decis. 260. lib. miscell. in manusc.
& consuluit ample Hieron. Gabriell. cons.
185. lib. 1. & dixi supra.

Secundo dubitatur, an si resignatarius
prædictus suscipiat primam tonsuram a
non suo Episcopo absque consensu pro-
prij Episcopi possit beneficium resignatũ
consequi propter existentiam cõditionis?
Pro affirmatiua adducitur quia prima tõ
sura secundum † canonistas est ordo, & 56
penes imprimitur character, DD. in cap.
cum contingat de ætat. & qual. & in cap.
psalmista 23. dist. Abb. in cap. cum in cun
ctis. §. cum vero de elect. gloss. & DD. in
procemio sexti, Lamb. de iur. patr. in secũ-
do art. 2. quæst. prima in 2. par. nu. 3. com-
munis * opinio teste Gabriell. consil. 181. *
num. 3. lib. 1. etiam si detur ab Episcopo
non suo sine † consensu proprij Episcopi, 57
seruata tamen forma Ecclesiæ, nam valet,
& imprimit characterẽ, c. vlt. vbi Archid.
Gomin. & Præpos. 9. quæst. 2. cap. eos qui
de temp. ordinan. lib. 6. Probus in cap. pri
mo de temp. ord. lib. 6. colum. 3. & 4. Guid.
Pap. decis. 449. vnde videtur purificata
conditio, quia ille clericali charactere in-
signitus est, quamuis non a suo Episcopo.

His tamen non † obstantibus contraria 58
opinio est verior, quam in facti contingen
tia consulendo tenuit Gabriel. cons. 189.
colum. prima & 2. lib. 2. Primo quia or-
dinatus a non suo Episcopo, licet in eo im *
primatur character, vt ex * communi di- *
ctum

59 ctum est,tamen non† habet executionem,
* & est suspensus quoad se,communis * opi
nio teste Gabriell. d. cons. 181.nu.5. & 8.
60 lib. 2. quia irrita † est collatio clericatus,
quoad executionẽ,cap. si quis ausus dist.
71.cap.nullus ca. Episcopi 9. quæst.2.ca.
cũ nullus de temp.ord. lib.6. & ita sæpius
* fuit * decisum per Rotam,vt per Guidob.
decis.131.Cott.decis.69. Caputaqu. de-
cis.106.lib.1. & nouissime in vna Cremo-
* nen. * pẽsionis Veneris 3. Decẽbris 1582.
Et per consequens ei non potest conferri
beneficium,neque reseruari pẽsio, DD.in
cap. quod translationẽ de elect. Gemin.
* cons.133.communiter * DD. in cap.vlt.9.
* quæst.2.de * cõmuni attestatur Gabriell.
d. cons. 161. nu. 8. & collatio ei facta est
nulla,Glos.in cap.ei cui de præb.in 6.Re-
buff.de pacifi.poss.num. 191. & in tracta.
de nomin. quæst.14. nu.42. vnde resigna-
61 tio conditionalis non † purificabitur per
existentiam conditionis nullæ, quia gra-
tia est conditionalis,& in diem characte-
ris rite suscepti prolata arg. l.si vno.ff.loc.
nam cum Papa contulit in tempore, quo
esset clericali charactere rite insignitus,
intellexit ita eum insigniri debere,vt esset
62 capax † gratiæ,l.in tempus.ff. de her.inst.
Glos. in d.cap.ei cui de præb. in 6. in ver.
sed hodie,Card.in clemen. vt ij qui n.21.
quæst.17. de ætat. & quali. & aduerbium
63 † rite requirit,vt in actu adhibeatur ordo
& sollẽnitas iuris. Glos. & DD. in l. inste
possidet,vbi Ias.nu.7.ff.de acqu.poss.Bar.
& alij in l.lecta,vbi Ias.nu.16.ff.si cer.pet.
64 & paria sunt † nõ habere characterem ad
effectum beneficia consequendi,vel habe
* re tali modo,vt careat exequutione, nam
hoc casu perinde est, ac si non haberet,
Card.in d.clem.vt ij qui n.21.& clem.vlt.
nu.3.de ætat.& qual. ne scilicet quis sen-
tiat lucrum, & commodum ex facto pro
65 quo † potius pęnam meretur,ca. cum qui
de prę̨b.in 6.ex quibus satis cessant in cõ-
trarium adducta & allegata.

Limita,vt ad effectum exequutionis sa
tis sit ordinatum probare, vel licentiam
66 proprij † Episcopi ante actum, vel consen
sum post actum, Inno.in cap.omnes de eo
qui furt. ord. susce. Gabriel.cons.181.nu.
52.lib.2.quæ licentia probatur sola asser-
tione ordinantis, Oldr. cons. 15. nu. 9. &
* ita fuit * decisum in Rot.teste Pellegr.de-
cis.124. lib.2. Accoramb. decis.21. lib. 1.
Put. decis. 363. lib. 1. & decis. 406. lib. 2.
vel quia Episcopus † in litteris clericatus 67
attestetur de licentia proprij Episcopi, c.
Albericus de test. vbi Card.col.1.& 2. Fe
lin.col.3. Ptolom. decis.120.Accoramb.
decis.21. lib. 1. Pelegri. decis. 124. lib.2.
Put.decis.363.lib.1. & 406. lib. 2. quam-
uis non probetur † assertione Notarij,Ca- 68
putaq.decis.274.lib.2. Vel quia proprius
Episcopus postea ei contulit beneficium,
vt clerico,Prob.in c.1.col.3.de temp.ord.
namque quando agitur de validitate or-
dinis alicui collati dicitur agi † de modi- 69
co præiudicio, quia inspicitur initiũ,& tẽ
pus ordinis collati, non beneficium aut
pensio,de qua postea litigatur, Inno.in c.
innotuit de eo qui fur.ord.sus. Card.in c. *
Albericus de test.col. 1.& 2. vbi Feli. col.
3. Ias.in l. Barbarius nu.47. de off. præ. &
ita Rota * sæpius conclusit, vt per Anton. *
August.decis. 5.lib.2. Put.decis.406. lib.
2. ideo clericatus † probatur cõmuni opi 70
nione,& reputatione,Gemin. cons. 91. &
ita obseruat * Rota in possessorio,& peti- *
torio, Accoramb.decis.21.lib.1. Guidob.
decis.133. Ptolom. decis.25.

Tertio quæro, quid si dictus resignata-
rius, cui fuit resignatum beneficium & ad
missa resignatio cum clausula quam pri-
mum clericali charactere, &c.a suo Epis-
copo ordinetur prima tonsura mortuo
resignante?

Pro negatiua quam tenet Gabriell.cõs.
186.à nu.14. vsque ad fi.lib. 1. adducitur, *
quia quoties res deuenit ad casum,a quo
incipere nõ potest, † actus est nullus,l.plu 71
ribus.§.& si placeat.ff.de verb.obli. Bart.
in l. quoties de nouat. Oldrad. cons. 58.
Cassad. decis.3. nu. 14. de prę̨b. late Ti- *
raq. in tract. cess.caus. p.2. lim.12. nu.15.
sed si fiat clericus resignatarius mortuo
resignante, tunc res deuenit ad casum,a
quo incipere non potest, ergo prouisio est
nulla, Paul.de Cast.cons.436.col.1. lib.2.
cum mortuus non possit † amplius resigna 72
re,& in rescriptis & gratijs, quæ imitantur
naturam vltimarum voluntatum, condi-
tio etiam casualis non † retrotrahitur, 73
sed tempus conditionis inspicitur; & per
inde est sicut si tempore conditionis fuis-
set gratia facta,cap. si pro te de rescri. in
6.Oldrad. cons.229. nu.4. quod procedit
etiam cum gratia est super certo benefi-
cio,Card.in clem.1.n.17.de cõcess. præbi

Card.

Card. Parif. conf. 12. nu. 36. 76. & 77. vol. 1. Caff. decif. 3. de præb.

Refpondetur quod ifte nõ refignat mortuus, cum hoc dicere effet abfurdum & falfum, fed refignatio eft admiffa eo viuente & effectus fufpenfus vfque ad clericatum refignatarij auctoritate Papæ, qui habet
74 in his omnimodam † difpofitionem, & poteftatem, Card. Parif. conf. 5. nu. 85. volu. 4. namque conditio concernit folum habilitatem recipientis, qui tempore actus erat inhabilis fatis eft vt voluntate Papæ etiam eo mortuo fiat habilis, Socc. fen. in l. Gallus. §. inftituens. ff. de lib. & pofth.

75 Secundo quia quamuis † conditio etiã cafualis retrotrahatur cum de mente conftat, Caff. decif. 3. nu. 15. de præb. tamen hoc non poteft fieri hoc cafu defectu extremorum; quia tempore actus, is cui acquifitio deftinabatur erat inhabilis, Bar. in l. fi is qui pro emptore num. 4. & 8. ff. de vfucap. Brunus conf. 72. nu. 10. vol. 2. & conf. 2. nu. 6. eod. lib. & fic mortuo refignãte extrema non videntur habilia.

Refpon. quod cum refignans propofitum mutare non poffit, nulla ipfius ratio haberi debet, fed folum Papæ, & refignatarij, Parif. conf. 11. nu. 49. volum. 1. ergo ceffat argumentum.

Pro affirmatiua opinione quod operetur effectum fuum refignatio, fi mortuo refignante refignatarius recipiat ordines, & fic valeat.

76 Primo adducitur, quia illa † conditio, fi clericus fiat, cũ refignantis commodum non refpiciat, potuit etiam eo mortuo impleri, & poft implementum acquiri ius refignatario, l. 2. §. fi pecunia, vbi Bart. ff. de donat. l. neceffario. §. quod fi pendente ff. de peric. com. rei vend.

Refpond. illud quod dicitur in l. 2. §. fi pecuniam de donat. accidere per fictionem, & retrotrahitionẽ d. l. neceff. §. quod fi pendente, quæ non poteft fieri in cafu noftro.

Secundo quia mortuo refignante ante conditionem non poteft dici illud ius extinctũ, & beneficium morte vacare, quia quãdiu refignatio poteft effectum fortiri, non poteft interim beneficium per mortẽ vacare, l. quamdiu de acquir. hæred. l. antequam C. de fucc. Sarn. de imp. benefic. per obitum Card. q. 10.

Refpondet Gabriell. d. conf. nu. 23. quod mortuo refignante nõ potuit amplius effe locus refignationi defectu perfonæ, & extremi, Bar. in l. fi is qui pro empt. nu. 55. ff. de vfucap.

Quid dicendum?

Placet mihi pofterior † fententia vt refignatio facta in fauorem N. quam primum clericali charactere fuerit infignitus, fi efficiatur clericus mortuo refignãte refignatio fortiatur effectum, & refignatarius cõfequatur beneficium refignatum, fecundũ quam opinionem iudicauit * Rota tefte Gabriell. d. cõf. 186. nu. 3. ficuti etiam per eandem Rotam * fuit conclufum † tranflationem penfionis factam ab habente facultatem transferendi, nullo tempore limitatã, & eius caffationẽ in fauorem Titij, vt ei fimilis penfio referuaretur, & referuationem fubfequutam, pofteaquam clericus effet factus fortiri effectum, quamuis Titius mortuo transferente clericus fiat. 77 78

Quod primo probatur, quia fit huiufmodi referuatio auctoritate Papæ, qui referuat in euentum † conditionis; ergo conditione purificata refignatarius cõfequitur beneficium refignarum, cap. fi pro te. vbi not. de referi. in 6. §. ex conditionali Infti. de verb. obli. Caffa. decif. 3. de præb. late Gabriell. conf. 185. lib. 1. & mors vel vita refignantis nihil ad rem, cum Papa fit qui ius transferentis, vel refignantis extinguat, & nouum ius creet, Ioan. Andr. in c. fi tibi abfenti nu. 2. de præb. in 6. Rot. decif. 13. de procu. & decif. 1. loc. in nouis Gig. de penfio. q. 39. nu. 5. Sarn. de trien. q. 11. nu. 15. & q. 14. nu. 11. & mors Papæ † qui fecit gratiam fub conditione nõ impedit, quia conditione exiftente ius acquiritur, cap. fi cui vbi Gemin. nu. 2. de præb. in 6. ergo multo minus morte refignantis, vel transferentis, & fecundum hanc opinionem audio alias * fuiffe refolutum per doctiffimos viros. 79 80

Hodie autem vt † audiui difficiliter cõcedũtur huiufmodi gratiæ, & quando conceduntur fi eft in curia ille qui debet clericali charactere infigniri, retinetur fupplicatio fignata donec ordinetur, fi eft abfens committitur ordinario vt illum ordinet, & poftea conferat. 81

Et ea quæ diximus de laico, vt in eius fauorem non poffit fieri refignatio beneficij, extẽdimus ad ordinatos à nõ fuo Epifcopo

82 scopo, qui sunt † inhabiles ad consequendum beneficium, Rebuff. in tract. de pacif. poss. nu. 227. Gemin. cons. 133. Doct. in ca. * vlt. 9. q. 2. cōmunis * opinio teste Gabriel. cons. 181. num. 6. volum. 2. nāque taliter
83 ordinati † sunt suspensi, vt fuit pluries * de * cisum in Rot. vt per Guidob. decis. 131. Cott. decis. 69. Caputaq. decis. 106. lib. 1. * communis * opinio teste Gabriell. d. cons. nu. 5. & 8. & est tex. Con. Trid. c. 8. sess. 23. * de refor. & secūdum opinionem DD. * an-
84 tiquorum † erat deponendus, vt late per Maiol. tract. de irreg. lib. 4. c. 20. col. 1. &
85 hos † nō gaudere clericali priuilegio fuit * * alias iudicatum teste Cassan. in consuetu. Burg. rub. 1. §. 6. incipit messiers & sequens sub nu. 13. quem ad hoc refert, & sequitur Mascard. de probat. conclu. 1140.
86 nu. 2. Ideo † asserēs esse ordinatum debet ostendere scripturam vel litteras testimoniales sui Episcopi, alias ei non creditur. Inn. in c. super litteris sub nu. 10. de accus. Abb. in c. 1. nu. 3. de lit. contest. Guid. Pap. decis. 582. sub nu. 2. Alex. cons. 117. in fin. lib. 7. Specul. tit. de prob. §. 1. sub nu. 8. Rebuff. in prax. benef. tit. de form. litt. tons. nu. 22. & in forma dimiss. lit. num. 34. Fe- * lyn. in d. c. super litteris sub nu. 18. & est * communis opinio omnium DD. vt per Alciat. tract. præsumpt. reg. 2. præsump. 4. nu. 2. quod declaratur per Mascardum d. conclu. 1140. limita tamen hanc conclusionē
87 nisi accesserit ratihabitio † proprij Episcopi, namque videtur inducere dispensationem super illo ordine sic suscepto, c. lugdunensis 9. q. 3. arg. Con. Trid. c. 3. sess. 14. de refor. & hoc firmat Maiol. d. lib. 4. cap. 20. sub num. 1.
88 Secundo limita in Cardinalibus, qui † possunt conferre omnes ordines minores in proprijs titulis & suis subditis, ac familiaribus, Host. & Io. Andr. in c. 1. de supplē. prel. negl. Mart. Land. in tract. de Card. q. 20. Card. Iacobac. de Conc. lib. 1. art. 12. vers. item Cardinalibus, Mai. d. c. 20. nu. 8.
89 Tertio limit. in Episcopo † qui potest familiarem suum non subditum ordinare si per triennium secum fuerit commoratus, & beneficium quacumque fraude cessante statim ei conferat, vt disponit decretum Conc. Trid. d. c. 9. sess. 23. de refor. qui * tex, die 5. Martij 1573. * per sacrā Cōgregationem Concilij Trid. fuit extentus, vt
90 possit illum † familiarem dimittere, vt ab alio ordinetur; nam qui potest ordinare, multo magis potest dimittere, per rationē c. 3. & c. 8. ead. sess. 23. de refor. & die 14. * Aprilis 1575. per eandem sacram Cō- * gregationem fuit ampliatus † procedere, 91 si ei dederit sufficiēs patrimonium, & die 22. * Maij 1586. eadem Congregatio Cō * cilij censuit non satis fecisse † d. decreto 92 qui ordinauit, & post elapsos vndecim mē ses contulit beneficium; namque mouetur Conc. vt familiaris ratione † beneficij ef- 93 ficiatur subditus, ex quo tenet collatio ordinis, Rebuff. in prax. in tit. de cler. qui nu. 25. & collatio beneficij est causa validitatis † ordinis, Franc. in c. cum nullus nu. 3. 94 in fin. de temp. ordi. lib. 6. ergo eodem tēpore debet cōcurrere cū validitate actus, Bald. in l. 1. nu. 45. C. qui admitti. & hoc ostendit tex. cum dicit, statim, quæ † dictio 95 de sui natura intelligitur absque interuallo, Imol. in l. diuortio nu. 6. & ibi Ias. num. 13. ff. sol. matrim.

Secundo extendo † ad ordinatos ab 96 Episcopo hæretico, si hoc sciebat, Siluest. in verbo irregularitas quest. 7. Maiolus de irreg. lib. 4. c. 22. & ab † Episcopo schisma- 97 tico, Maiol. eod. lib. c. 23. & ab Episcopo † 98 suspenso, & excommunicato, Maiol. c. 24. & 25. & ab Episcopo non baptizato, Maiol. in loco cit. in cap. sequentibus.

Tertio extendo † ad clericos coniuga- 99 tos, quibus nō poterūt beneficia resignari; quandoquidem clerici coniugati non possunt illa habere etiam si sint simplicia, vt late probat Benedi. Capra. reg. 97. nu. 34. Rebuff. in tract. de pacif. possess. num. 222. Hoied. in tract. de incomp. benef. p. 1. c. vlt. nu. 76. & communiter * DD. & pro * batur in ca. 2. & c. cum decorem de cleri. coniug. c. deuenimus, & ibi Glo. dist. 28. & dixi supra nu. 27. & quia clericus † cō- 100 iugatus vt laicus reputatur præterquam in priuilegio canonis si quis suadente 17. q. 4. & in priuilegio fori Ecclesiastici in criminalibus, vt probatur in c. vlt. de cleri. coniug. lib. 6. & ibi Glo. Gemin. & alij Capr. in d. reg. 97. num. 13. Couar. q. 31. post nu. 7. practi. 9. * communis, vt per Clar. * q. 36. vers. quæro, vbi declarat. Hinc per contractum matrimonij inducitur tacita † 101 renūciatio beneficij, Abb. & alij in c. 1. de cleri. coniug. Aufre. decis. 299. Rom. cons. 483. & * cōmuniter DD. Limita tamē, vt p * Hoied. d. c. vlt. n. 76. & 77. & dixi li. 1. q. 1.

Quar-

102 Quarto extendo † ad ordinatos per sal
tum; nam hi non possunt habere benefi-
cium, Rebuff. de paci. poss, nu. 230. & facit
tot. tit. de cleri. per saltum promo. & fir-
mat Præposit. in c. solicitudo col. 2. dist.
103 52. & extra † tempora, vt per Rebuff. loco
cit. num. 231.
104 Et ad ordinatos † ante legitimam æta-
tem, qui quamuis de iure communi sint
suspensi suspensione temporali, idest do-
105 nec promoti † ad legitimam deuenerint
ætatem, c. vel non est compos de temp. or-
din. c. ex ratione de ætate & qualit. Doct.
* per illum tex. in clem. generalem eo. titu.
* communis opinio teste Beat. Antonin.
tract. de irregular. c. 1. nu. 13. in fine. Ho-
106 die autem † perpetuo sunt suspensi ex con
stitutione bo. mem. Pij II. incip. cum ex sa
crorum ordine, in qua promotos ante legi
timam ętatē ipso iure suspendit, & sic per-
107 petuo, quādoquidē verba † ipso iure per-
petuitatem indicant, cum vim canonis la
tę sententiæ habeant, Tiraq. qui alios con
gerit in l. si vnquam in verbo reuertatur, n.
144. C. de reuoc. donat. & hoc pacto esse
intelligenda huiusmodi verba ad hunc ef
fectum ostendit excellentiss. doctor Nea-
politanus Stephan. Gaeta in c. ad limina
108 §. 3. nu. 111. 30. q. 1. regulare enim est † vt
sententia iuris imponens pœnam absque
temporis præfinitione, eam perpetuo im-
ponere censeatur, l. seruus C. de pęn. Glo.
in c. cupientes. §. cæterum verbo perpetuo
de elect. lib. 6. Abb. in c. ex litteris nu. 10.
de constit. & ita etiam hanc constitutio-
nem in suspensione perpetua intelligit Re
buff. in prax. tit. de mal. promot. Glo. 10.
nu. 3. & Nauarr. cons. 30. in fin. & 35. nu. 1.
de temp. ordin. vt taliter suspensus egeat
Apostolica dispensatione. & ratione pro-
batur; nam dicta constitutio promotis ex-
tra tempora, vel ante legitimam ætatem,
eandem pęnam imponit, sed in primo ca-
su suspensio est perpetua, ea. cum quidam
de temp. ordin. ergo & in alio, & ita fuit re
* solutū in * Rota in vna Melitē. Abb. Mercu
rij 24. Ianuarij 1590. corā R.P.D. Giptio
Auditore Rotæ integerrimo. Nec obstat
quod huiusmodi constitutio nō sit in vsu;
quia hoc fundamentum tanquam falsum
fuit reiectum à Rota, nam dicta consti-
109 tutio fuit † sollēniter publicata, & in quin
terno Cancellariæ registrata, ac in bulla-
rio impressa; vnde præsumitur vsu recepta

Gozzadin. cons. 16. nu. 16. Put. decis. 181. nu. 1. lib. 1. & decisio Moedan. 6. non seruatur in Rota. Et verba huiusmodi constitutionis habes per Rebuff. super reg. Cancell. reg. 23. fol. mihi 505.

TERTIAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *In supplicatione exprimitur qualitas resignatarij.*
2 *Nulla est resignatio facta ad fauorem criminosi, si crimen eum indignum reddit beneficio.*
3 *Valida est impetratio facta per criminosum, si crimen eum indignum non reddit.*
4 *Delicta, quæ inducunt priuationem excommunicationem & infamiam, reddunt indignum aliquē ad beneficium.*
5 *Facilius quis prohibetur à beneficio acquirendo, quam ab acquisito.*
6 *Excommunicati non debent admitti ad res Ecclesiæ.*
7 *Infames debent priuari.*
8 *Homicidæ non potest beneficium resignari.*
9 *Homicida est priuandus beneficio.*
10 *Periuro non potest beneficium resignari.*
11 *Institutio beneficij facta in personam periuri est nulla.*
12 *Periurus est priuandus beneficio.*
13 *Periurus est infamis.*
14 *Hæretico non potest beneficium resignari.*
15 *Filijs Hæreticorū non possunt beneficia resignari.*
16 *Pius V. annullat resignationes beneficiorum vacantium per hæresim.*
17 *Constitutio dicta Pij V. non habet locum in abiurante hæresim.*
18 *Schismatico non potest beneficium resignari.*
19 *Schismaticus dicitur hæreticus.*
20 *Simoniaco non potest beneficium resignari.*
21 *Sortilego non potest beneficium resignari.*
22 *Sortilegus hæretico comparatur.*
23 *Sacrilego non potest beneficium resignari.*
24 *Falsario litterarum Papæ non potest beneficium resignari.*
25 *Propter falsum in litteris Apostolicis clericus deponitur.*
26 *Vsurario publico & manifesto non potest beneficium resignari.*
27 *Vsurarij sunt infames.*
28 *Infamia irrogatur vsurarijs ipso iure.*
29 *Lesæ maiestatis reis nō possunt beneficia resignari*
30 *Apostatis non potest beneficium resignari.*
31 *Apostata qui sit.*
32 *Irregulari non potest beneficium resignari.*
33 *Collatio facta irregulari est nulla.*
34 *Irregularis non potest sine peccato retinere beneficia.*
35 *Beneficium non vacat ipso iure ex superueniente irregularitate.*
36 *Irregularis non potest promoueri.*

Irre-

37 *Irregularis non potest habere pensiones.*
38 *In irregularitatem non incurritur nisi in casibus a iure expressis.*
39 *Ex contemptu aliquis fit irregularis.*
40 *Collatio facta excommunicato non valet, etiam si sit posita in litteris, teque absoluentes &c.*
41 *Papa non videtur absoluere ab irregularitate, nisi si exprimat.*
42 *Bannito non potest beneficium resignari.*
43 *Notarie infami non potest beneficium resignari.*
44 *Excommunicatis non possunt beneficia resignari.*
45 *Permutatio facta cum excommunicato est nulla.*
46 *Collatio facta excõmunicato est ipso iure nulla.*
47 *Excommunicatus non potest eligi neque praesentari ad beneficium.*
48 *Excommunicato non potest reseruari pensio.*
49 *Absolutio subsequuta non conualidat pensionem reseruatam excommunicato.*
50 *Beneficium datur propter officia.*
51 *Suspensus ab executione non potest dicere officium.*
52 *Excommunicatus si habeat beneficium, non facit fructus suos.*
53 *Clausula teque absoluentes &c. posita in litteris facit valere collationem factam excommunicato.*
54 *Insordescenti per annum non potest beneficiũ cõferri.*
55 *Insordescens similis est haeretico.*
56 *Insordescens potest priuari beneficio.*
57 *Clausula teque absoluentes posita in litteris non facit valere collationem factam insordescenti.*
58 *Dicta clausula ex regula Cancellariae non suffragatur ei qui sustinuit excommunicationem vltra quatuor menses.*
59 *Suspenso non potest beneficium resignari.*
60 *Suspensus indignus est beneficio.*
61 *Suspensus aequiparatur excommunicato.*
62 *Clausula teque absoluentes &c. facit valere collationem factam suspenso.*
63 *Papa admittendo renunciationes ad fauorem inhabilium etiam scienter non videtur cum eis dispensare.*
64 *Imperator promouendo inhabilem videtur cum eo dispensare.*
65 *Lusori ad primeram & alios ludos prohibitos nõ potest beneficium resignari.*
66 *Aleator indignus est beneficio.*
67 *Nulla est collatio facta publico aleatori.*
68 *Ludens recreationis gratia non est indignus beneficio.*

Tertio quaero an possit beneficium criminoso resignari, & facta resignatio an valeat? Cõmuniter * de stylo * in Curia † si exprimitur resignatariũ esse criminosũ ex re digna depositione nõ signatur supplicatio; si autem hoc nõ narratur destinguẽdum est, quod si crimen cum indignũ reddit nulla † est resignatio, Fely. in c. postula sti colũ. 4. vers. declara etiam de rescript. Io. Selu. in tract. de benef. p. 3. q. 11. num. 157. Menochi. in tract. de arbitr. iudi. cas. 202. nu. 37. Cald. cons. 20. tit. de praeb. Lancellott. de attent. c. 5. nu. 27. cum sequẽti, Fely. in c. ex parte nu. 5. de rescrip. & communiter * DD. vt per Bero. in c. super litteris nu. 72. de rescri. Si vero crimen † resignatarium indignum nõ reddit valida est impetratio, Bellamer. decis. 697. n. 5. Curt. Iun. cons. 27. col. vlt. Menochi. loco cit. & est * communis opinio DD. & ratio differentiae traditur in c. graue nimis de praeb. & per Roc. de Curt. in tract. de iure patron. in verb. honorificum in q. princ. col. 3. vers. quis autem dicatur indignus. Et hanc distinctionem firmauit Rot. * in vna Detursen. Sacrestiae coram D. Pelegrino 10. Febr. 1547. teste Put. decis. 514. lib. 2. Dubium tamen est quae crimina quem inhabilem & indignum redãt ad beneficia? regula est, vt ea delicta quae inducunt † priuationem, excommunicationem, & infamiam iuris, vel facti, reddant indignum, vt late hanc regulam assignat Lambertin. tract. iuris patro. in 1. p. 2. lib. q. 9. art. 23. & ibi per omnes articulos d. q. Hoied. d. c. vlt. n. 79. & in priuãdis beneficio est ratio quã ponit Abb. in c. super eo de elect. col. 2. quia facilius † prohibetur quis a beneficio acquirendo quam priuatur acquisito iunta regulam vulgarem. in excommunicatis est ratio, quia non debent † admitti ad res Ecclesiae, cum sint extra Ecclesiã, c. dilectus de rescri. Berous in d. c. super litteris nu. 72. Lambertin. d. q. 9. art. 1. 2. & 3. In infamibus vero † est ratio, quia sunt priuandi, vt per Lambertin. d. q. 9. art. 15.

Ex quo primo infertur homicidae † nõ posse beneficium resignari, nam homicida non potest habere beneficium, Abb. & alij in c. 2. de rescr. Aufrer. decis. 207. cũ alijs vt per Rebuff. de pacif. possess. nu. 358. & ob id priuatur obtento † iuxta * communem opinionem de qua per Anan. & Fely. in c. inquisitionis de accusat. per Clar. lib. 5. recept. sent. §. homicidium.

Secundo infertur † periuro non posse beneficium resignari; nam collatio facta periuro est nulla, c. querelam ibi *non merentur Ecclesias regere qui in crimine periurij sunt irretiti*, de iur. iur. cap. constitutus 2. de app. cap. cum nostris de cõcess. praeb. Mil.

in ver.

in ver.periurus,Dec.in c.dilectus col.1.de
11 excep.& illius institutionem † esse nullam
ipso iure est cōis *opinio,teste Villalob.in
sua coll.comm.opin.in littera p.nu.75.&
12 ideo † periurus est priuandus,Gemi.cons.
** 105.col.2.** magis communis opinio te-
ste Sarn. in §.item si quis nu.28.insti.de a-
ctio.Dec.in c.cū nō ab homine,n.5.de iud.
13 nam est infamis,†Calder.cōs.5. an periu-
rus de iur.iur. quod quomodo ꝓcedat vi-
de Clar.lib.5. recept.sen.§. periuriū col.1.
14 Tertio infertur †hæretico nō posse bene
ficiū resignari,cū illud habere nō possit,cū
sit extra ecclesiā,c.excommunicamus,& ꝑ
tot.de hæret.Pau.de Cittad.in tract.iuris
patr.in 3.p.q.5.in 1.cau.acquirēdi.Rebu.
* de pacif.poss.n.236.&*est cōis opi.omniū
15 DD.Idq; extēditur in eorū†filijs. Alf.Ho-
ied.in trac.de incōp.benef.p.1.c.vl.n.6.ad
ꝗ faciūt ea quæ idē scribit ea. p.1. c.23.n.
96.97.& 100. cū seq.Hinc Pius V. per suā
constitutionem annullat resig.benef.vacā-
16 tium † ob hæresim,Nauar.cons.6.de hæret.
17 vbi respondit non habere locum† in abiu-
rante hæresim per viam purgationis.
18 Quarto infertur † schismatico non posse
beneficiū resignari,namque iste non potest
consequi beneficium ecclesiasticum,c.nos
consuetudinē dist.12.Rebuff.de pacif.pos
19 sess.n.236.† quia dicitur hæreticus Abb.
in rub.de scismati.DD. in c.ad abolēdam
de hæret. & late hoc comprobat Hoied.
tract.de incomp. benef. 1.p.c.vlt.nu. 125.
20 Quinto infer.simoniaco nō posse†benefi
ciū resignari,cū illud nō possit habere,c.cū
clerici,& ibi Abb.de pac.c.nob.& seq.de
simo.Aufre.decis.438.Inn.in c. cū vniuer-
sorū de rerū ꝑmu.Card.Paris.cōs.12.& 29.
vol.4.Rebuff.d.tract.de pacif. poss.n.239.
21 Sexto infertur † sortilego nō posse bene
ficium ecclesiasticum resignari, cum illud
22 non possit consequi:† nam hæretico com-
paratur,ca. 1. & per tot. de sortil.late Re-
buff.d. tract.nu.247.
Septimo infertur†sacrilego nō posse be
23 neficium ecclesiasticum resignari, cum be
neficia is non possit consequi,c. venerabi-
lem de elect. Abb.& alij in ca.conquestus
in fin. de foro compet.quod quomodo pro-
cedat vide Rebuff. d.tract. nu.248.
24 Octauo infertur † falsario litterarū Pa-
pæ nō posse beneficiū resignari,c.ad falsa-
riorū de crim.fal.Rebuff.d.tract.de pacif.
poss.n.250.nā ꝓpter falsū †in litteris Apo
25 stolicis clericus deponitur,& degradatur

cōis* opinio teste Gulief.de Bened.post 3. *
p. repet.c.Raynut. in quæst. de homicidio
nu.3.& seq. de * communi etiam Clar.lib. *
5.attestatur §. vlt. q.36. vers. scias etiam.
Nono infertur † vsurario publico & ma 26
nifesto non posse beneficiū resignari,cū il-
lud habere nō possit,c.de Petro dist.47.cū
alijs,vt per Rebuff.d.tract.de pacif.poss.n.
281.vbi dat rationē,quia † sunt infames, 27
c.quāquā de vsur.in 6.l.improbū C. ex q-
bus cau.infam.irrog.quæ infamia†irroga- 28
tur ipso iure,vt est * cōis opinio teste Co- *
uar.lib. 3.var.resolur.c.3.nu.2. de cōmuni
etiā attestatur Clar.in §. vsura vers. puni-
tur etiam vsurarius.
Decimo infertur †;nō posse beneficiū re 29
signari irretitis crimine lesæ maiestatis,cū
illud consequi nō possint,c.felicis,vbi DD.
de pœn.lib.6.c.satis peruersū dist.56.Re- *
buff.de paci.poss.n.246.& est cōis*opinio. *
Vndecimo infertur † beneficium eccle- 30
siasticū resignari,nō posse apostata,qa illo
indignus reputatur, Bal.in c.vl.col.vlt.de *
præsumpt.Felyn.in c.sciscitatus col.2.de
rescri. Paul. de Cittatid.in tract.iuris pa-
tro.in 3.p.q.5. in 1.causa acquirendi,Re-
buff.dict.tract.n.255. & facit tex. in c.pe-
nul.& vlt.dist.50.& qui sint † apostatæ de- 31
clarat Nauarr. cons. 1. de apostat. circa
Bullam Pauli IV. & Pii V.
Duodecimo infertur † irregulari non 32
posse beneficiū ecclesiasticū resignari,cum
collatio facta ei sit † nulla,c. cū in cūctis §. 33
vlt.de elec.Abb.in c.cū nostris,& ibi Imo.
de cōcess.præb.Fely.in c.2.col.2.& seq.de
rescr.& in c.inquisitionis 2. not. de accus.
& cōiter DD.*vt per Rebuff.in tract.de pa *
cif.poss.n.280. Couar. in c. alma mater,p.
1.§.7.sub n.1.& * est cōis opinio irregula- *
rē nō posse † retinere sine peccato benefi- 34
ciū quæsitū post irregularitatē ante dispē-
sationē obtētā,Nauar.cōs.2.de homi. quā
uis beneficiū ex supueniēte irregularitate
nō vacet † ipso iure, Nauar.cōs.3.de hom. 35
& irregularis non potest ꝓmoueri;† cōis * 36
opinio,Nauar.cōs.34.de homi. & sicuti est *
inhabilis ad beneficia; ita &†ad pēsiones, 37
vt idē Nauar.in d.cōs.34.n.3.tradit,& at-
testatur * de stylo Curiæ,& in irregularita *
tē nō incurritur † nisi in casibus à iure ex- 38
pressis,c.is qui de sen.excom. in 6. Nauar.
cōs.35.n.37.de homic.& est * cōis opinio *
omniū Canonistarū,& Theologorum,& in
curritur † cū contēptu,Nau.conf.3.n.4. de 39
cler.excom.minist. & collatio † facta irre- 40

gulari nõ valet, etiã si fuerit posita clausu-
la illa, absoluẽtes te à cẽsuris, & quibuscũ
que excõmunicationibus, vt respõdit Na-
uar. cõs. 66. nu. 1. de sen. excom. quia Papa
41 nõ videtur absoluere ab irregularitate† ni
si exprimat, idẽ Nau. in manu. c. 27. n. 254.
42 Decimotertio infertur bannito nõ † pos
se beneficiũ ecclesiasticũ resignari, nã col-
latio facta bãnito nõ tenet, Abb. p illũ tex.
in c. 2. not. 4. de arbitr. & ita fuisse iudicatũ
* * in senatu Tholosano de anno 1539. at-
testatur Rebuff. d. tract. nu. 249.
43 Decimoquarto infertur notorie † infa-
mi nõ posse beneficiũ ecclesiasticũ resigna
ri, cũ eo reputetur indignus, Abb. in c. sup
eo in fin. de elect. & in c. inter dilectos de
excess. præla. Rebuff. d. trac. n. 281. Hoied.
in d. trac. de incõp. benef. p. 1. c. vlt. n. 79. &
* est * communis DD. sententia, quæ satis
probatur in c. cum in cunctis de elect.
44 Decimoquinto Infertur † excõmunica-
to nõ posse beneficiũ ecclesiasticũ resigna-
* ri, vt fuit resolutum in * vna Guesnen. præ-
ceptoriç corã Card. sanctç Cru. 23. Martij
1547. teste Put. decis. 11. de ren. in manu-
45 scri. ita pmutatio beneficij † facta excõmu
nicato, vel cum excõmunicato, est nulla,
Card. in clem. 1. §. ipsius de pœn. Cosm. in
prag. sanct. tit. de collat. §. insup vers. dis-
ponere, Couar. in c. alma mater p. 1. c. 7. n.
46 2. vers. 5. hoc cõstat, nã collatio facta † ex-
cõmunicato est ipso iure nulla: tex. insignis
in c. postulastis de cler. excom. minist. cõis
* * opinio, teste Stafileo relato per Cou. sub
n. 1. d. c. 7. de communi etiã attestatur Na-
uar. cõs. 3. n. 4. de cler. exco. minist. vnde nõ
47 potest † eligi neq; præsentari ad benef. Ar-
chid. in c. nullus dist. 63. Bertachi. in tract.
48 de episc. p. 1. 2. lib. q. 4. n. 19. neq; pensio †
potest dari excõmunicato, Gig. de pens. q.
49 14. etiã si postea sequuta sit legitima † ab-
solutio, Archid. in d. c. postulastis de cleri.
50 excom. nã † beneficiũ datur ppter officiũ,
c. cũ secũdum de præb. c. vlt. de rescri. in 6.
* glo. in c. vlt. de offi. vic. & * cõmuniter DD.
quod ipse dicere nõ potest, cũ sit à iure su-
51 spẽsus ab executione † officij, vt late per
Couar. d. c. alma mater in 1. p. c. 6. ppe fi-
nẽ. Immo si excõmunicatus habet benefi-
52 ciũ, nõ facit fructus † suos, vt fuit resolutũ
* in vna * Brixien. 6. Maii 1542. Put. decis.
280. lib. 1. Limita tũ, nisi in puisione facta
in fauorẽ excõmunicati, aut suspẽsi appo-
natur clausula apponi solita in litteris A-
postolicis, Teque à quibusuis, &c. ad effe-
ctũ præsentiũ assequẽdũ dũtaxat, &c. nãq;
huiusmodi † clausula tollit impedimẽtum 53
proueniens ex cẽsuris, vt tradit Rebuff. in
prax. benef. 1. p. Rub. declar. bull. nouæ p-
uis. §. teque absoluẽtes, n. 15. & in facti cõ-
tingentia respõdit Nauar. cõs. 28. n. 18. in
fin. & n. 21. vers. ad septimam quęst. de sen.
excomm. & est * communis opinio sæpius *
practicata, * & decisa. *
Multo minus poterit fieri resignatio in
fauorẽ illius excõmunicati, qui insordue-
rat † p annũ sustinendo excõmunicationẽ 54
obdurato animo, nãque iste † similis est hę 55
retico iuxta dispositionẽ c. 3. sess. 25. de re-
for. Cõc. Trid. & potest beneficio † obten- 56
to priuari iuxta * communem opinionem *
quam late comprobaui in cap. 1. de iudi.
Nec valet resignatio admissa cũ absolu
tione, quæ solet in litteris apponi, vt pau-
lo ante diximus si fuit facta in fauorem il-
lius, qui sustinuerat † excõmunicationẽ vl 57
tra annũ, vt fuit * resolutũ in Rot. in vna *
Segũtin. canonicatus coram Aquen. teste
Ptolomęo decis. 94. in manuscri. in odium
ipsius qui videtur parui pendere cẽsuras:
& ob id regula Cancell. 61. Rub. de insor-
descẽtibus sanctiss. D. N. Sixti V. statutum
est, ne præstetur occasio censuras ipsas vi-
lipendendi, & insordescendi in illis, ne ge
nerales absolutiones appositæ in litteris
suffragentur his qui scienter excõmunica
nis sẽtẽtiã p quatuor mẽses sustinuerit; ex
qua regu. satis colligitur, quod excõmuni
cato ita demũ suffragatur illa absolutio,
quæ cõsueuit in litteris Apostolicis de sty
lo apponi, si nõ sustinuit † excõmunicationẽ 58
vltra quatuor mẽses, nã illis elapsis huius-
modi absolutio nõ prodest, & litteræ sunt
nullæ iuxta * cõmunem * & vulgarẽ stylũ. * *
Decimosexto infertur † suspẽso ab offi- 59
cio & beneficio nõ posse beneficiũ eccle-
siasticũ resignari; nãque † suspensus indi- 60
gnius est beneficio, glo. in c. cũ bonæ de æ-
tat. & qual. & in c. propterea de vsur. pro-
pter prohibitã executionẽ ordinis; glo. &
DD. in clem. generalẽ de ætat. & quali. Ge
min. cõs. 33. ea autem quæ diximus † in ex 61
cõmunicato vendicãt sibi locũ in suspẽso,
Ant. de Butr. & Card. eod. c. cum bonæ, Io.
Anan. in rub. de cler. excom. mini. Rebuff.
de pacif. poss. n. 254. late Maiol. de irregu.
lib. 3. c. 19. Limita tamen, nisi in prouisione
apponatur clausula † Teq; absoluẽtes, &c. 62
vt in specie respõdit Nau. cõs. 28. n. 21. de
sẽ. excõ. & est * cõis opi. vt s dixi de exco. *

Et

Et esto quod Papa admittendo renun-
ciationem in fauorem prædictorum inha-
63 biliũ sciat inhabilitatẽ † nihilhominus nõ
videtur cũ eis dispensare, stãte regula Cã-
cell. in ord. 46. vbi hæc verba habentur. *Itẽ
per quamuis signaturam in quauis gratia nullatenus
dispensatio veniat, nisi dicta gratia totaliter effectum
huiusmodi dispensationis concernat, vel aliâs nihil con
ferat aut operetur.* Et est valde notandum, nã-
que contrarium volũt * communiter DD.
dum scribunt Papã † vel Imperatorẽ pro-
64 mouendo inhabilẽ censeri cũ eo dispen-
sare: Cald. cons. 8. de rescri. Fely. in c. cũ in-
ter col. 1. & 2. de except. & ibi Dec. n. 19. &
20. Card. Paris. n. 9. Alex. in l. quidã cõsule
bãt ff. de re iud. late Gabriel. de præsumpt.
cõclu. 7. & fuit resolutũ in Rot. in vna * Sa
lamantin. corã D. Moeda. anno 1543. da-
tõ quod nõ vtatur Papa verbo dispẽsatio-
nis, teste Put. decis. 448. lib. 1. sed cũ fuisset
opposita dicta regula Cance. fuit recessũ.
Vltimo infertur, lusori † ad primerã, &
65 alios ludos prohibitos, nõ posse resignari
beneficiũ curatũ, vt fuit resolutũ * in vna
Pãpilonen. parochialis corã Illustriss. &
Reuerendiss. D. Card. Aldobrandino Ve-
66 neris 21. Maij 1574. nã † aleator indignus
est cui beneficium conferri debeat & si est
67 publicus, est ipso iure nulla † collatio, si oc
cultus irritanda c. inter dilectos, vbi Abb.
68 & alij de excess. præl. Limita nisi in cõui-
uio † recreationis causa hoc fecisset, Na-
uarr. in Enchir. cap. 19.

QVARTAE QVAESTIONIS
SVMMARIVM.

1 *Furioso non potest resignari beneficium.*
2 *Illiterato non potest beneficium resignari.*
3 *Collatio facta illiterato non tenet.*
4 *Illiteratus penitus est qui prima grãmatices rudimenta nescit.*
5 *Penitus illiterati promoueri non possunt.*
6 *Defectus illiteraturæ est indispensabilis.*
7 *Literatura requiritur de iure diuino.*
8 *Illegitimo non potest beneficium resignari.*
9 *Nulla est resignatio facta in fauorem illegitimi etiam in curia.*
10 *Illegitimus non potest habere beneficium.*
11 *Illegitimus non potest eligi ad beneficia.*
12 *Papæ mandatum de prouidendo intelligitur si ille est legitimus.*
13 *Collatio facta illegitimo est ipso iure nulla.*
14 *Illegitimus non potest ordinari.*
15 *Illegitimus non est restituendus.*
16 *Illegitimus mediante dispensatione potest habere (beneficia.*
17 *Bigamo non potest beneficium resignari.*
18 *Bigamus reputatur mere laicus.*
19 *Bigamus mediante dispensatione potest habere be (neficia.*
20 *Neophyto non potest beneficium resignari.*
21 *Neophytus non potest ordinari.*
22 *Neophytus qui sit.*
23 *Conuersus ad fidem potest beneficia habere & (quando.*
24 *Filij Iudæorum possunt beneficia resignari.*
25 *Filij Iudæorum non possunt promoueri ad sacros ordines.*
26 *Descendentes ex Mauris non possunt promoueri ad sacros ordines.*

Varto quæro an beneficiũ ec-
clesiasticũ possit resignari
furioso, illiterato, illegiti-
mo, bigamo, neophyto & fi-
lio Iudæi?

In furioso cõmuniter * est receptũ † nõ
posse ei resignari beneficiũ cũ sit eo indi- 1
gnus, & ob id collatio ei facta habetur p
non facta Bonif. de Vitell. in clem. vna nu.
58. de homic. Rebuff. de pacif. poss. n. 221.
& alij * omnes.

In illiterato * cõmunis est † cõclusio be-
neficiũ nõ posse resignari penitus illitera- 2
to, & ignorãti; nãque hi beneficiis sunt in-
digni, glo. in c. de his dist. 28. & fuit dictũ
in * Rota in vna Calaguritan. portionis
die Veneris 27. Ianuarii 1576 corã Cãtuc
cio: & collatio eis † facta nõ tenet, Abb. in 3
c. cũ nostris de concess. præb. Fely. in c. per
tuas col. 1. de sim. & * cõmuniter DD. vt p
Alfonsũ Hoied. trac. de incõp. benef. par.
1. c. vlt. n. 28. idque intelligitur de eo † qui 4
analphabetus est, & de eo qui prima grã-
matices rudimẽta nõ didicit, vt Donatũ, c.
vlt. & ibi Abb. & alii de ætat. & qual. hic. n.
† promoueri nõ potest, Spec. tit. de dispen. 5
§. iuxta, in vers. scias quod est. Vnde hic
defectus est omnino † indispẽsabilis, Inno. 6
in c. dilectus de tẽp. ordinat. Fely. in c. in-
quisitionis de sen. excom. Bernar. Dia. in
praxi crim. canoni. c. 18. vers. illiterati, Ma
iol. de irreg. lib. 1. c. 32. nã † literatura requi 7
ritur de iure diuino Card. Turrecrem. in
c. si in laicis dist. 38.

In illegitimo aũt cõclusio * recepta est
resignationẽ beneficij nõ posse fieri in fa-
uorẽ † illegitimi, & admissam per Summũ 8
Põt. hunc defectũ † ignorãtẽ esse nullã, vt 9
fuit decisũ * per Senatũ Tholosanũ anno
1534. in vigilia Pentecostes pro D. Ioannẽ
de Nuptijs diœcesis Alben. contra Roge-
riũ magistri, teste Rebuff. de pacif. pos. nu.
276. vers. & per hoc. namq; † illegitimus 10
non potest habere beneficiũ ecclesiasticũ.
glo. in c. ad extirpãdas de fili. presb. vbi
Abb. & alii. & patet p cõstitutionẽ Clem.
vij. prolatã anno 1533. Põtif. anno 7. neq;
ad † illud eligi, c. innotuit, & c. cũ in cũctis 11

de elect.& mandatum Papę de prouidēdo
12 † aliquem de beneficio intelligitur dummodo sit legitimus, Bald. in l. neque natales. C. de probat. Card. Paleotr. de noth.&
13 spur. c. 57. nu. 5.& collatio ei facta † est ipso iure nulla, Nauar. cons. 3. nu. 4. de ætat.
14 & qualit. & ideo illegitimus non potest † ordinari, c. 1.& ca. ad præsentiā,& ibi Card. per tot. de filijs presb. Innoc. in c. constitutus el 2. col. 2. de appell. late Maiolus de ir
15 regu. lib. 1. c. 4. per totū. Hinc illegitimus †
* nō est restituēdus, vt fuit * resolutū in vna Imolen. 18. Ianuarij 1541. & 2. Ianuarij 1542. teste Put. decis. 247. lib. 1. quod limi
16 ratur † nisi fuisset p Papā dispēsatus, Put. d. decis. 247. lib. 1. late Maiol. d. lib. 1. c. 9.
17 In bigamo † constituenda erit conclusio non posse ei beneficium ecclesiasticum resignari, cum sit inhabilis, etiam si esset tonsuratus, c. vnico de big. in 6. nāque re-
18 putatur † mere laicus, late Rebuff. de pacif. possess. n. 232. Aufrer. decis. 64. & 234. & 251. Alfōs. Hoied. de incōp. benef. c. 23. n. 116. Nauar. cōs. 1. de biga. & cōs. 3. in eo.
19 tit. quod limita, nisi † habuerit dispēsationē à Sum. Pōtif. D. Tho. d. 37. ar. 4.& quoli. 4. art. 13. Maiol. de irregu. lib. 1. c. 35. n. 14.

In neophyto dicendū est ei non posse resignari beneficiū ecclesiasticū, cū eo indi-
20 gnus † reputetur, D. Paul. in 1. epist. ad Timoth. c. 3. Grat. in sum. 48. dist. D. Gregor. lib. 2. epist. 111. c. quoniā. & ca. vlt. dist. 48. late Hoied. tract. de incōp. benef. par. 1. c.
21 vlt. nu. 1. nāque nō † potest etiā ad ordines promoueri, Io. in summa cōfessorū in lib. 3. tit. 14. Couar. in clem. si furiosus in 1. par. relect. §. 2. n. 7. vers. 1. conclusio. idq; intelligitur dū recenter legē Christi professus
22 est, nāq; † is dicitur proprie neophytus, vt tradit Couar. loco cit. nā postquā moribus
23 & Christiana † disciplina instructus est, potest promoueri c. 1. dist. 57. Rom. sing. 416. Fely. in c. cum sit de iud. & habere beneficia Dec. in c. eam te col. 3. de rescr. & ibi. Ripa n. 31. late Hoied. lo. cit. col. 1. 2. & 3.

In filio vero Iudæi cōclusio est affirmati
24 ua, vt ei possit beneficiū ecclesiasticū † resignari, ac etiā dignitas, si Christianus est, nā que iste potest habere beneficiū, c. eā te de rescr. c. si quis ęgritudine dist. 57. Io. Anan. & Fely. n. 2. in c. cū sit de Iud. Card. Paris. cōs. 2. vol. 4. col. vlt. Couar. in clem. si furiosus in 1. p. §. 2. n. 7. de hom. Nauar. in sum.
* c. 27. n. 205. & * cōmuniter DD. vt p Alfons. Hoie. trac. de incōp. benef. p. 2. c. 23. n. 54. Hos autē nō posse ad sacros ordines † pmo- 25
ueri statuit Paulus iiij. & cōfirmauit tel. rec. Gregorius xiij. extēdēs † hoc ad descē- 26
dētes ex Mauris, vt p Nauar. cō. 1. de Iud.

QVINTAE QVAESTIONIS
SVMMARIVM.

1 *Beneficium sæculare non potest resignari regulari, nec contra.*
2 *Collatio facta sæculari de beneficio regulari absq; dispensatione est nulla.*
3 *An verba Conc. Trid. c. 21. sess. 25. de regul. sint consultiua, vel præcisa.*
4 *Monachus est inhabilis ad beneficium.*
5 *Canonico regulari potest prouideri de beneficio curato cum dispensatione Episcopi.*
6 *Monachi diuersarū monasteriorū an possint permutare.*

QVinto quæro an † beneficiū 1
sęculare possit resignari regulari, vel e contra? * Com- *
munis conclusio est negatiua, nāque regularis est inhabilis ad beneficiū sæculare,& e contra, c. placuit 2. 16. q. 1. Bald. in c. cum causā de elect. Director. elect. c. 7. in 2. par. & col-
latio facta † absque dispensatione est nulla, Bellam. decis. 171. collatio, & 714. Rot. 2
decis. 28. de præb. in nou. & decis. 5. de iur. patr. eod. lib. Rebuff. de pacif. poss. n. 31. Guliel. Bened. in repetitio. ca. Raynutius in ver. & vxorē, n. 218. & seq. de testa. Stafil. de litteris gratiæ & iust. in tit. de quali. & stat. benefic. Mil. in rep. in verbo beneficia consueta dari clericis. Dec. cōs. 169. incipit, & diligēter ad finē, Cassad. decis. 4. de præb. Fely. in c. in nostrā n. 41. de rescri. & est cōmunis * opinio, Pro qua facit *
c. nullus de elect. lib. 6. & e. cum singula de præb. eo. lib. & ca. cū de beneficio, eo. tit. & lib. & rex. Conc. Trid. in c. 10. sess. 14. de reformat. vbi hæc sunt verba, *Regularia beneficia in titulum regularibus professis prouideri consueta cum per obitum aut resignationem vel aliās illa in tit. obtinentes vacare contigerit, religiosis tamen illius ordinis, vel ijs qui habitu omnino suscipere & professionem emittere tenentur, & non alijs, ne vestem lino lanaque contextam induāt conferantur.* Pōderadū dicit, *aut resignationem*, ergo clarissime hic probatur conclusio nostra. ad idem facit tex. eiusdem Concil. Trid. c. 21. sess. 25. de regular. ibi. *Quæ vero inposterum vacabunt, nō nisi regularibus spectatæ virtutis & sanctitatis conferātur, &c.* quę verba sīn Rot. sūt † præceptiua 3
* nō cōsultiua, iux. doc. Succ. lu. in cōs. 144. nu. 19.

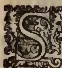
* nu. 19. vol. 3. Sacra autem * congregatio Concilij censuit esse consultiua, vt descendat ab illo verbo *confidit* posito in eod. tex. supra. Idemque statutum fuerat in Concilio Lateranense sub Leon. X. sess. 9. c. 3. vt habetur in Bulla incipit superne, quod declara nisi Sum. Pontif. dispensaret Quint. Mandos. in praxi sig. gratiæ in tit. de dispensationi. monacho. pro obtinen. benef. Hoied. d. c. vlt. nu. 96. Deci. cons. 169. ad fin. quod procedit etiam stante constitutione Pauli iiij. quæ fuit redacta ad termi nos iuris per Pium iiij. nam perinde est ac si non emanasset, Card. Paleott. decis. 348. incip. dubitatũ fuit. Hinc fuit resolutũ
* in * Rot. Monachum esse inhabilem ad † be
4 neficia sine dispensatione & collationẽ nõ tenere etiã si fuerit facta motu proprio, teste Car. San. Cru. decis. 170. in recoll. manuscri. & Canonico regulari potest prouideri de beneficio curato sæculari cum dis-
5 pensatione Episcopi, † vt fuit resolutum in
* vna * Meten. parochialis coram Guidobon. 16. Nouembris 1552. teste Caput. de
* cis. 85. par. 1. vbi etiam attestatur * de cõmuni.

6 An autem monachi diuersorũ † monasteriorum possint inuicem permutare, vide Bellam de perm. par. 2. q. 3. nu. 6.

SEXTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Fœmine non potest beneficiũ resignari à masculo.*
2 *Fœmina potest renunciare Abbatissatum in fauorem alterius fœminæ.*

Sexto quæro an fœminę † possit beneficium Ecclesiasticum resignari? Respõde negatiue, namque fœmina est inhabilis ad obtinenda beneficia Ecclesiastica, Inn. & alij in c. eum nostris de concess. præb. D. August. in lib. de hæresib. c. 27. Rebuff. de pacif. possess. nu. 312. Hoied. de incompa. benef. par. 1. c. vlt. nu. 73. & * communiter DD. 1

Et hoc procedit quando masculus vellet renunciare in fauorem fœminæ, secus vero si † fœmina habens prælaturam vellet renunciare illam prælaturam vel Ab-
2 batissatum in fauorem alterius fœminæ, nam posset, Sarnẽ. de infirm. resig. q. 6. col. 2. Mandos. in ead. reg. q. 3. Crescent. decis. 173. contra lib. 1. Pelegrin. decis. 142. in manuscri. vbi dicit ita * fuisse resolutum *
in Rot. quod quomodo procedat dixi lib. 2.

SEPTIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficia non possunt resignari exteris à regno, vbi viget consuetudo illa nõ conferẽdi exteris.*
2 *In Gallia & Hispania beneficia conferũtur regnicolis.*
3 *Exterus non potest impetrare beneficium, vbi adest huiusmodi consuetudo.*
4 *Beneficia patrimonialia non possunt resignari ijs, qui non sunt de ciuitate.*
5 *Beneficia curata non possunt resignari ijs, qui nesciunt idioma loci.*
6 *Filius illegitimus non potest obtinere beneficia in ecclesia, in qua pater obtinet, aut obtinuit.*
7 *Pater non poterit resignare alteri beneficiũ, vt renunciet filio illegitimo.*

Septimo quæro quid in quibusdam casibus particularibus, nam aliquæ personæ habiles ad beneficia propter causas particulares excluduntur ab illis, pariter in eorum fauorem non possunt illa beneficia resignari & primo loco dicendum † est beneficiũ 1
non posse resignari extero à regno, vbi viget consuetudo immemorabilis, vel priuilegiũ S. Pont. vt non possint beneficia conferri exteris à regno, prout in Hispania, vt dicitur in lib. 1. ordinamenti Hispaniæ titu. 3. l. 18. 19. & 20. & constat ex multis pragmaticis editis à Carolo V. Hispaniarum † rege, prout refert Couar. c. 35. pract. 2
quæst. nu. 5. & in Gallia, vt tradit Guliel. Bened. in rep. c. Raynutius in ver. & vxorem nomine il 5. n. 482. de testam. Rebuff. de pacif. possess. nu. 265. & in praxi benef. in tit. de rescri. mixt. num. 7. & ratio † est 3
quia exterus non potest impetrare beneficium in regno, vbi adest huiusmodi priuilegium, Abb. in c. bonæ 2. nu. 16. de post. præl. Rocc. de Cur. in tract. de iur. patr. in verbo honorificum q. 18. cum alijs adductis per Rebuff. d. tract. de pacif. possess. nu. 266. & vtinam vbique esset huiusmodi concessio, scilicet in omnibus regnis pro-

pter quamplures causas, quas breuiter explicat Couar.d.c.35.prac.q.n.5.& de hac re fuit consultatũ in sacro Conc. Trid.teste Dom. Sor.lib.3. de iust. & iur.q.7. c.2. namq; iustificarur in c. bonæ el 2. de post. præl.in c.vlt.de cler.peregr.in c.nullus inuitus dist.61.c.neminẽ dist.70.Sarnen.de Idio .q.1. Selua de benef. p.2.q.vlt.Caro. de Grass. in lib. 2. regaliũ Franciæ iure 8.

4 Secundo loco dicendum † est beneficia patrimonialia non posse resignari iis, qui non sunt de ciuitate vel oppido, Alfon.Hoied.tract.de incõp.benef.par. 1.c.vlt.n.86. faciunt quæ scribit Cassad. decis. 18. de præb. Mãdos. reg.19. Cãcell. de infir.resig.

5 Tertio loco † affirmandum est beneficia curata non posse resignari iis, qui non intelligunt, & nesciũt intelligibiliter loqui idioma loci, vbi sunt beneficia, vt exprimitur in regula de idiomate, vbi Sarnen. & Mandos. plura adducunt ad materiæ declarationẽ, Bellenc. in tract. de charit. subsid.q.66.col.5.Card. Paris.cons.88.vol.4. Hoied.d.c.vlt. n.43.vbi vsq; ad n.71. ampliat & limitat plurib⁹ modis dictã regulã.

Quarto loco dicendum est beneficium non posse resignari illegirimo dispensato ad beneficia, cuius pater obtinet vel obtinuit etiam dissimile beneficiũ in eadem
6 ecclesia: † nam filius illegirimus non potest obtinere beneficiũ in ecclesia, in qua pater eius obtinet aut obtinuit tam si sit simile: quam si sit dissimile, tex. est Conc. Triden.in cap.15.sess.25. de reform.cuius tex. rationẽ habes per Alfon.Hoied.trac. de incõp.benef.p.1.c.vlt.n.7.Neq; etiã pa
7 ter poterit, qui † nõ solũ nõ potest resignare filio, sed nec etiã extraneo, qui postea resignet filio, ita Rebuff. de pacif. possess. nu. 277. & ad hoc est cõstitutio Clemẽtis vij. quę est in viridi* obseruãtia, vt per Mandos. in tract. de signat. gratię tit. de disp. ad beneficia in ecclesiis in quibus pater &c.

OCTAVAE QVAESTIONIS
SVMMARIVM.

1 *Infirmis possunt beneficia resignari.*
2 *Non potest beneficium curatum resignari infirmo infirmitate longo tempore duratura.*
3 *Senibus possunt beneficia resignari.*
4 *Habentibus dignitatẽ possunt beneficia resignari.*
5 *Proprio Episcopo potest beneficium resignari.*
6 *Consanguineis possunt beneficia resignare.*
7 *Renũciatio facta animo occidendi aliquẽ est nulla.*

Ctauo quæro quid in qbusdam alijs casibus? Et primo an infirmis possit beneficiũ resignari? † Responde affir- 1
matiue, cum nihil obstet. limita tamen nisi infirmitas
sit longo tẽpore duratura, & beneficiũ † re- 2
quirat eã curã, vt ille nõ possit satisfacere, iuxta ea, quæ scribunt DD. in c. nisi de ren.
Secũdo an senibus?* cõis regula † est af- 3
firmatiua posse beneficiũ resignari senib⁹.
Tertio an possit beneficiũ resignari ha-
bentibus dignitatem; responde † affirmati- 4
ue, etiã si sit Episcopus, Archiepiscopus, Patriarcha, Cardinalis, & etiam proprio
† Episcopo in manibus summi Pontif. po- 5
test beneficium resignari, & etiam vicario.
Quarto an possit † beneficium resignari 6
affinibus seu consanguineis? responde posse, & nihil obstare Nauar.in manua.c. 23. nu. 107. dũmodo non fuerit fraudulenta,
namque resignario facta in fauorem † fra- 7
tris animo aliquem occidẽdi, si postea resignans commisit homicidium, resignatio est nulla, vt fuit * resolutũ per Rot, in vna Romana coram Rauellen.teste Ant. Aug. decis.266. lib. 3. & huiusmodi fraus colligitur, si infra mẽsem renũciauit & cõmisit homicidiũ, vt fuit resolutum * in ead. corã Rauell. teste Ant. August. decis.273.lib.3.

NONAE QVAESTIONIS
SVMMARIVM.

1 *Appellatione minorum tam pueritia quam adolescentia venit.*
2 *De iure communi habens septem annos potest habere beneficia.*
3 *Hodie requiritur ætas 14.an. ad obtinendũ beneficiũ, & minori 14.an. non põt beneficiũ resignari.*
4 *Minor 14.an. non potest in causis spiritualibus in iudicio per se stare.*
5 *Minor 14.an. nõ admittitur ad honores & officia.*
6 *Decretum Concilij requirens ætatem in collatione habet locum in resignatione.*
7 *De iure cõmuni minor põt obtinere Canonicatum.*
8 *De iure communi Canonicatus non requirit ordinem clericalem.*
9 *Septem anni sufficiunt ad primam tonsuram.*
10 *Canonicatus tam in cathedrali quam collegiata non potest renunciari hodie minori 14.an.*
11 *Hodie canonicatus habet annexũ ordinem sacrũ.*
12 *Minor est capax pensionis.*
13 *Minori 25.an. potest resignari beneficiũ simplex.*
14 *Ad obtinendum beneficium curatum requiritur ætas 25.an.*
15 *Nulla est collatio facta de beneficio curato minori 25.an.*

16 Di.

16 *Dignitas ecclesiastica nõ datur, nisi habẽti 25. an.*

17 *Minori 25. an. nõ potest resignari beneficiũ curatũ*

18 *Beneficium curatum potest conferri & resignari ei qui habet ætatem, vt infra annum possit promoueri ad ordines sacros.*

19 *Coadiutoria in beneficio curato potest concedi ei, qui potest capere ordines sacros infra annum.*

20 *Ex sola inhibitione non inducitur nullitas.*

21 *Instrumentum confectum à Notario non matriculato prohibito per statutum, valet.*

22 *Clerico prohibetur officium tabellionatus.*

23 *Resignatio facta in fauorem illius, qui non habet ætatem requisitam, est nulla.*

24 *Collatio facta non habenti ætatem legitimam est nulla.*

25 *Permutatio facta cum eo, qui non habet ætatem requisitam est nulla.*

26 *Expectans apostolicus, si non est legitimæ ætatis, non potest acceptare beneficium.*

27 *Quicquid fit contra legem, est nullum.*

28 *Concilium Tridentinum habet decretum irritans.*

29 *Decretum irritans anullat actum.*

30 *Decretum irritans inficit titulum & possessionẽ.*

31 *Prouisio facta Cardinali de beneficio ducentorum duc. est nulla.*

32 *Verba, viribus carere &c. denotant annullationẽ actus.*

33 *Huiusmodi verba sunt latæ sententiæ.*

34 *Per clausulas generales quãdo detur dispensatio.*

35 *Quando duo requiruntur, vnum non sufficit.*

36 *Beneficium sacerdotale potest resignari maiori 25. an. licet non sit sacerdos.*

37 *Maior 25. an. potest impetrare beneficium sacerdotale, licet non sit sacerdos.*

38 *Resignatarius debet se facere promoueri intra annum, quando beneficium id requirit.*

39 *Statutum prohibens aliquid, non se extendit ad factum ex causa necessitatis.*

40 *Statutum quod alienans debeat requirere cõsortẽ, non habet locum in alienatione necessaria.*

41 *Statutum loquẽs in donatione non habet locum in donatione ob causam.*

42 *Statutum disponens, vt obtinentes beneficia de clero sint in sacerdotio, & teneãtur missas celebrare, habet locum in resignatione.*

43 *In renunciatione requiritur vera collatio.*

44 *Maior 14. an. & minor 25. potest acceptare beneficium absque curatore.*

45 *Resignatarius agit de lucro captando.*

46 *Certans de beneficio, de lucro tractare videtur.*

47 *Minor potest reddere meliorem suã conditionem sine curatore.*

48 *Minor sine curatore potest adire hæreditatem.*

49 *Maior 14. an. & minor 25. habet legitimam personam standi in iudicio.*

50 *Minor in rebus sibi vtilibus non potest consentire sine curatore, si cum illis adiunctum est onus.*

51 *Minor non habet legitimũ consensum ad faciendũ.*

52 *Minor, cui resignatum est beneficium, potest consentire pensioni absque curatore.*

53 *Resignationes quo ad resignatarium sunt fauorabiles.*

54 *Papa potest derogare consensui.*

Ono quæro an minori possit be-
neficiũ resignari? distingue: aut
loquimur de minori quatuor-
decim annorum, aut de minori
25. annorũ, cũ † appellatione minorum, tã 1
pueritia, quã adolescentia veniat, vt colli
gitur ex Io. de Amico cõs. 40. n. 5. & s̃ dixi.
Primo casu attẽto iure cõi esset dicẽdũ
minori 14. ann. & maiori 7. ann. † posse re 2
signari beneficiũ simplex, nãque cõstitutis
in hac ætate põt tale beneficiũ cõferri iu-
xta ea, quę scribũt DD. * cõmuniter in c. su *
per inordinata de præb. & in c. si eo tẽpore
de rescr. li. 6. Siluest. in ver. benef. 3. q. 1. &
hãc esse cõmunẽ opinionẽ attestatur Alf.
Hoie. in tract. de incõp. benef. p. 1. c. vlt. n.
23. sed qa hodie iure nouissimo ex decre-
to Cõc. Trid. c. 6. sess. 23. de refor. † *nullus pri* 3
*ma tõsura initiatus, aut etiã in minoribus ordinibus cõ
stitutus ante decimum quartum annum beneficiũ pos-
sit obtinere &c.* dicendum est non posse etiã
beneficiũ simplex resignari minori 14. an.
idq; optima ratione cõstitutũ fuit, ne indi
gni ad ecclesiastica beneficia assumãtur.
adnot. in c. ne pro defectu de elect. ex quo
sequitur scãdalũ, ad not. per Boeriũ decis.
350. col. 1. Hinc in causis spiritualibus &
beneficialibus minor 14. ann. † nõ potest p̱ 4
se in iudicio stare, sed debet procuratorẽ
cõstituere, c. vlt. de iud. lib. 6. * vbi cõmuni *
ter DD. hoc notãt Milin. in rep. ver. minor
25. ann. Cra. cõs. 153. in fin. Gig. respõ. 14.
n. 3. Ferrett. cõs. 282. Hinc nõ admittitur † 5
ad honores & officia pub. l. 2. §. impuberes
ff. de iur. immun. l. 2. §. itẽ impuberes ff. de
reg. iur. & sic decretum Conc. requirens † 6
ętatem in collatione habet locũ in resigna
tione in fauorẽ, prout alias fuit resolutum
in Rot. * in vna Gerunden. teste Put. decis. *
331. lib. 1. quia militat ratio finalis, &c.
Ex quo infertur quod q̃uis plures DD.
scripserint de iure cõi minorẽ † posse obti 7
nere canonicatũ in cathedrali, seu colle-
giata, vt p̱ Mil. in ver. minor 14. an. põt esse
canonicus, Franc. in c. si eo tẽpore col. vlt.
vers. de canonicatibus vero, de rescr. lib. 6.
vbi attestatur * hãc esse cõmunẽ opinionẽ *
(quãuis Hostiẽ. in c. sup inordinata col. 3.
de pręb. & Abb. ibi. n. 4. tenuerit cõtrariũ,
Bellam. decis. 728.) nã canonicatus nõ re-
qrit aliquẽ † ordinẽ clericalẽ præter primã 8
tõsurã, Abb. in c. 2. in vlt. not. de inst. Cald.
cõs. 14. de cõst. Boer. decis. 171. ad quã pri
mã tonsurã † obtinẽdã sufficiũt septẽ anni; 9

c. vlt.

c.vlt.de tempor.ord. lib.6.c. eum adeo de
rescri.Rebuff.in prax.in tit.de dispens. ra-
tione ætatis in princ. hodie autem non po
10 terit † resignari canonicatus minori 14.an
norum, non solum si sit in cathedrali, sed
etiam si sit in collegiata, prout disponit sa
crum Concilium Trid.c.12.sess.24. de re-
for. ibi; *Neminem etiam deinceps ad dignitatem ca-
nonicatum aut portionem recipiant, nisi qui ordine sa-
cro aut sit initiatus, quem illa dignitas, prebenda, aut
portio requirit, aut in tali ætate, vt infra tempus à iu-
re, & ab hac sancta synodo statutum initiari valeat.*
Subdit, *in omnibus vero ecclesiis Cathedralibus, om
11 nes canonicatus aut portiones habeant annexum † or-
dinem Presbyteratus, Diaconatus, vel Subdiacona-
tus, &c.* Vnde canonicatus, cui annexus est
ordo subdiaconatus, requirit ætatem vi-
ginti vnius annorũ, canonicatus verò cui
est annexus ordo diaconatus requirit æta
tem viginti duorum annorum, canonica-
tus autem cui est annexus ordo presbyte-
rij requirit ætatem 25. annorũ, vt probat
tex.eiusdem Concilij Trid.in c.12.sess.23.
de reformatione.

12 Et minor ex iuris communis † dispositione capax est pensionis, vt tenuit Rota
in vna Venet. pẽsionis coram R.P.D.Ro-
busterio tunc Auditore Rotæ doctiss. ne-
cesse tamẽ est in reseruatione exprimere in
fantilem ætatem, vt fuit resolutum in vna
* * Catanien. pensionis Mercurij 4. Maij
1583. coram R.P.D. Gipsio.

13 Secundo casu, scilicet minori † 25.ann.
potest resignari beneficium simplex, cum
* illud possit obtinere, vt * ex communi di-
ctum est supra, ac etiam canonicatus re-
quirens ordinem subdiaconatus, vel dia-
conatus, vt etiam supra scripsi: & hæc est
* * * communis opinio quæ in praxi * est re-
cepta.

Dubium autem est an huic minori 25.
ann. possit resignari beneficium curã ani-
marum habens, aut dignitas habens curã
animarum, vel canonicatus requirens or-
dinem sacerdotalem; quandoquidem ne-
14 mini concedatur beneficium † curatum ni
si habenti ætatem 25.annorũ, c. cũ in cun-
ctis S. inferiora de elect. c. licet canon eo.
tit. in 6. Glos. in c. si eo tempore de rescri.
eo.lib. Abb.in c.super inordinata col.2.de
preb. Feder.de Sen.con.132.col.vlt. Rom.
conf.325.in princ. Deci.cons.542. Rolãd.
* cons.47.nu.58.59.64.lib.1. & communi-
15 ter * DD. alias † nulla collatio d.c.licet ca-
non, vbi omnes, nec etiam dignitas † ec- 16
clesiastica, nisi existenti in eadem ætate, d.
c.cum in cunctis S. inferiora, vbi * omnes *
not. de elect. & est decretum Conc. Trid.
sess.24. de refor. c.12. *Nemo igitur deinceps ad
dignitates quascunque, quibus animarum cura subest,
promoueatur, nisi qui saltem 25. ætatis suæ annum at-
tigerit &c.* Responde neque, vt ex supradi
ctis † apparet, nam est incapax, nisi atti- 17
gerit 25.annum, vt possit ad sacerdotium
infra tempus statutum à iure promoueri,
nam hoc casu † possunt ei resignari huius- 18
modi beneficia, sicuti conferri, vt proba-
tur in d. c. licet canon, vbi * communiter *
DD. de elect. lib.6. *ibi, qui non attigerit 25. an
num:* in d.c.12.sess.25.de refor. *ibi, nisi qui sal
tem 25. ætatis suæ annum attigerit, &c.* Et etiã, *ibi,
aut in tali ætate, vt infra tempus à iure, & ab hac san
cta synodo statutum initiari valeat &c.* tradit Al-
fons.Hoied.in tract.de incomp.benef.par.
1.c.vlt.nu.19. Ita etiam in beneficijs cura
tis & dignitatibus habentibus curam ani
marum † coadiutoria potest concedi non 19
sacerdoti, dummodo sit in ea ætate, in qua
possit intra annum ascendere ad sacerdo-
tium. Ita fuit tentum in Rot. * coram Gui- *
dob. 10. Maij 1551. in vna Oxomen. Archi.
teste Caputaq. decis.127.lib.1.

Sed quæro an resignatio facta in fauo-
rem N. non habentis ætatem requisitam
in illo beneficio sit nulla? Videtur dicen-
dum quod nõ, quia ex sola inhabilitatio-
ne non inducitur † nullitas, vt scribit Cas- 20
sad. decis.2.nu.3.de præb. Anchar.cõs.20.
Bella. decis.754. nã licet Notarius nõ ma
triculatus prohibeatur † facere instrumen 21
tum à statuto, si tamen fecerit valet, Bart.
in l.vniuersos per illum tex.C.de decurio.
lib. x. ita clerico officium tabellionatus † 22
prohibetur, si tamen instrumẽta cõfecerit
valeret, cap.sicut, vbi Io. Andr. ne cler.vel
mon.cũ alijs, vt per Dec.cõs.17. His tamẽ
non obstantibus † existimo esse nullam, vt 23
fuit tentum in Rot. in vna * Astoricen. Ar- *
chidiaconatus die Lunæ 9. Iulij 1568. teste
Oradino in lib.2.decis. manuscri. per ipsũ
collectarum in decis.147. Put. decis. 331.
in fin.lib. 1. & probatur ex eo, quia colla-
tio facta non habenti ætatem legitimam
in beneficio requisitam † est nulla, ita pro- 24
bat tex.in c.licet canon de elect. lib.6. ibi,
viribus omnino carere, & ibi Glos. Archid. Ge-
minia. Ancharan. & * communiter DD. ita *
in simili permutatio facta cum eo qui nõ † 25
habet

habet ætatem requisitam in beneficio per
* mutato, est nulla, vt fuit * alias tentum in
Rot. teste Thom. de Tan. decis. 58. & voluit
* * communiter DD. in tract. de permutat.
benef. Gam. in cap. vnico eod. titu. lib. 6.
Hinc expectans Apostolicus, si non est le-
26 gitimæ ætatis, non potest † acceptare bene-
* ficium sacerdotale, vt fuit * alias resolutũ
in Rot. vt habetur decis. 1. de prob. in nou.

Et ratio est, quia quicquid fit contra le-
27 gem † est nullum, vulgata l. nõ dubium C.
de legib.

28 Eoque magis quia Conc. Trid. † habet
decretum irritans, vt patet ex constitutio
29 ne Pij IV. & tamen decretum irritans † an-
nullat actum, Oldrad. cons. 319. col. vlti.
Abb. in c. dilectus nu. 14. de præb. Cassad.
decis. 12. n. 4. & seq. super reg. Cãc. Prob.
in c. tibi qui n. 9. de prẹb. in 6. & inficit tit.
30 & † possessionem, vt per Gabriell. de clau-
su. conclu. 3. nu. 50. cum seq. ex hac ratio-
* ne * coram D. Paulo de Capisucchis fuit
31 tẽtum in Rot. quod prouisio † facta Card.
de beneficio minoris valoris ducentorum
ducatorum contra prohibitionem Conci.
Lateran. sess. 9. sub Leone x. sit nulla. Idem
* que tenuit * Rot. in vna causa coram D.
Sibinicen. de mense Aprilis 1521. vt atte-
statur Cassad. d. decis. 2. in princ. de præb.
Hinc prouisio facta contra statutum requi
rens certam ętatem est nulla, Moed. decis.
* 135. statutum, vbi refert ita * fuisse tentũ,
Put. decis. 131. in fin. lib. 1.

Non obstant superius allegata, nam ne
gatur quod canones vlterius non proce-
dant, cum d. c. licet canon dicat *viribus om-
* nino carere*, quod communiter * ibi à DD.
32 interpretatur † vt annulletur actus immo
33 dicta verba sunt † latæ sententiæ iuxta glo.
in l. amissionem §. qui deficiunt in fin. ff.
de capi. dim. Hostien. in c. 1. in fin. ne præl.
vic. suas, Abb. in c. cum in cũctis. §. vltimo
col. vltim. & in c. in quibusdam ante fin. de
poen. And. Tiraq. in l. si vnquam in ver. re-
uertatur in princ. C. de reuo. donat.

Nec Papa admittẽdo renunciationem,
34 & conferendo per clausulas solitas † posi-
tas in prouisione videtur dispensare, Ioa.
Monach. in c. cum aliquibus de rescr. in 6.
& in c. 1. de filijs presb. eo. lib. Io. Andr. in
c. si motu proprio de præb. Rot. decis. 1. n.
3. de præb. in nou. allegans tex. in cap. non
potest eod. tit. lib. 6. de quo est videndus
Calderinus cons. 8. de rescri.

Quæro an in casib. in quibus requiritur
ætas 25. annorum, & sacerdotium, possit re
signari beneficium existenti in d. ætate, vt
quia sit maior 25. annorum, licet non sit sa-
cerdos? Videtur dicendum quod non, ex
c. nemo deinceps de elect. lib. 6. *Nemo dein-
ceps parochialem ecclesiam alicui non constituto in
ætate legitima & sacerdotio cõmẽdare præsumat, &c.*

Ex quo satis euidenter colligitur non
sufficere, vt sit in ætate legitima: nam quã
do † duo requiruntur, non prodest, si vnum 35
interueniat iuxta vulgarem & * commu- *
nem regulam, ad quod facit id quod scri-
bit Archid. in c. cum aliquibus de rescri.

Hoc non obstante † in contrariũ est ve- 36
ritas, vt tenẽt Glo. Archi. Gemin. ac Frãc.
& omnes * in cap. licet canon de elect. in 6. *
Glo. Card. Bonif. de Vitallin. & alij in cle.
1. de off. vicarij Ioãnes Andr. in c. ei, cui de
prẹb. lib. 6. Io. Monachus in c. si pro paupe-
ribus eo. tit. & lib. quod probat tex. in d. c.
licet canon, ibi, *Et infra annum à sibi commissi re
giminis tempore numerandum se faciat ad sacerdotiũ
promoueri, &c.* Idque etiam probatur in c. ei
cui de præb. in 6. *ei cui mandatur prouideri sim-
pliciter de præbenda proxime vacatura, sacerdotalis
præbenda conferri non potest, si nondum in ætate tali
existat quod possit ad sacerdotium promoueri, &c.*
Hoc etiam probat expresse Conc. Trid. d.
c. 12. sess. 24. de refor. Hinc alias fuit tentũ
* in Rot. coadiutoriam concessam super *
Archidiaconatu maiori 25. annorum esse
validam, non obstante quod tempore con
cessionis non esset ad sacros ordines pro- *
motus in vna Oximen. archidiaconatus de
Villa vitiosa coram D. Guidobon. 10. Maij
1551. teste Caput. decis. 127. par. 1.

Hinc alias fuit * tentum, quod si statu- *
tum disponat de certa præbenda † non cõ 37
ferenda, nisi actualiter in sacerdotio con-
stituto quod impetrans posset huiusmodi
præbendam acceptare, & sibi facere pro-
uideri de eadem, licet non sit sacerdos, dũ
modo dictus acceptans & impetrans tem-
pore prouisionis & acceptationis fuerit
in tali ætate quod infra annum possit pro-
moueri in sacerdotio, vt habetur in decis.
1. Rotæ de præben. in nouis.

Non obstat c. nemo deinceps, quia res-
pondetur illud c. loqui in commẽda: & ibi
glo. in ver. sacerdotio inquit hoc esse noui
ter introductũ, vnde cum sit noui iuris, nõ
debet extendi ad alios casus iuxta not. in
l. si vero §. de viro ff. solut. matr. propterea

illud

illud c.loquitur in commenda, quæ durat per sex menses: non mirum si id ibi statuitur, cum annus ad promouendum expectari non possit.

Ex quo colligendum est resignatarium, teneri se facere promoueri intra annum,
38 † quando beneficium curatum est sibi resignatum: ita Thom. de Tanis decis. 58. in manuscri.

Rursus quæro an si statutũ alicuius ecclesiæ requirat, vt omnes detinentes beneficia de clero teneãtur ad sacerdotiũ promoueri, & semel, aut ter in septimana missam celebrare, an hæc constitutio requirẽs sacerdotium in eo cui cõfertur, habeat locum in collatione, quæ fit ex causa resignationis, vt sit sacerdos, vel sit in ea ætate, vt possit se promoueri facere intra tẽpus statutum iuxta ea quæ supra dixi? Videtur dicendum negatiue. Primo quia statutum
39 prohibens † aliquid non se extendit quoties illud fit ex causa necessaria, Caccialup. in l. omnes populi nu. 97. vers. 4. infertur. ff. de iust. & iur. Deci. in c. cognoscentes, n. 11. de const. Paul. de Cast. post Cin. in l. dominus. ff. de pet. hæred. Ideo scribit Roman. cons. 107. circa, Crau. cons. 215.
40 col. 1. quod statutum disponens † quod volens alienare teneatur consortem requirere, non habet locum in alienatione necessaria, sed quoties fit resignatio conditionalis debet conferri illi in cuius fauorem est resignatum beneficium, & non alteri, iuxta communes * conclusiones ab omnibus receptas, de quibus in prima quæstione & 3. q. 1. lib. ergo &c.
41 Secundo quia statutum † loquẽs in donatione non habet locum in donatione ob causam, DD. in l. 1. & in l. filiusfamilias ff. de donat.
42 His tamen non † obstantibus contraria opinio est verior, quam tenent omnes ferè DD. allegati in superioribus quæstionibus, & ita tenuit * Rota in vna Geneben. 9. Octobris 1542. teste Put. decis. 331. lib. 1. & cum iterum esset proposita hæc causa 17. Octobris, Domini steterunt in decisis teste eod. decis. 335. tum quia ratio dictæ constitutionis est, vt cultus diuinus magis augeatur, quæ ratio militat tam in collatione quæ fit simpliciter, quam in ea, quæ fit ex causa resignationis: tum quia etiam onus est infixũ rei, vnde necessario requiritur sequi rẽ, Rebuff. in prax. in tit. de coll.

Accedat quia vera † collatio requiritur in renũciatione, cũm vacet beneficium, vt supra late dixi lib. 1. q. 4. 43

Accedant not. in c. si eo tempore de rescri. in 6. c. cui de pręb. eo. lib. vbi doctores.

Non obstant contraria: quia respondetur nõ procedere cum adest eadem ratio, vt in casu nostro iux. ea quæ scribit Card. Paris. cons. 83. num. 21. col. 3. & cons. 69. num. 3. col. 9. Crau. cons. 118. nu. 15.

Præterea quæro an maior 14. annorum & minor 25. possit acceptare beneficium sibi resignatum † absque curatore? Respõdetur * ab omnibus teneri, posse, vt in specie respondit Bursat. cons. 411. nu. 11. lib. 4. Mandos. de ætat. minor. q. 30. 44

Et probatur, tum quia † resignatarius agit de lucro captãdo, vt in specie scribit Gig. cons. 135. nu. 11. & 12. cum de lucro tunc tractetur, vt omnibus innotescit: nã certans de beneficio quærendo, de lucro † simpliciter tractare videtur cã. dudum de pręb. in 6. quẽ tex. Frãc. ibi not. 10. dicit singularem post Gemin. nu. 2. Tiraq. de vtroque retract. §. 1. glo. 10. num. 122. & tamen potest reddere meliorem suam † conditionem sine curatore, §. 1. instit. de auct. tut. l. prima C. de aucto. præst. l. neque C. de contrahe. & committ. stip. Palæot. decis. 153. alias 226. Soc. sen. cõs. 80. lib. 4. Tiraq. de leg. connub. glo. 8. num. 56. cum alijs, quæ passim ad hanc vulgarem * & cõmunem regulam afferuntur. Hinc sine curatore adit hæreditatem, quasi de lucro † tractetur, & vtile sibi negotium gerens. l. impuberibus. ff. de acqui. hæred. * cõmunis opinio, teste Ias. in l. prima. §. fuit quæsitũ, nu. 41. ff. ad Trebell. de quo Antonius Pingius de tutor. & curat. q. 15. nu. 82. Gozzad. d. con. 16. num. 8. 45 46 47 48

Tum etiam quia maior 14. annorum & minor 25. habet legitimam personam stãdi † in iudicio tam per se, quam per procuratorẽ in spiritualibus, & beneficialibus, c. vltimo de iud. lib. 6. vbi Archid. Gemini. Frãc. & cõmuniter * DD. c. ex parte, vbi Abb. num. 14. & 15. & alij de restit. spol. Crau. cons. 153. in fin. Gig. con. 14. n. 3. Ferret. cons. 282. Et hæc conclusio nullam * habet dubitationem attento * stylo moderno. 49

Rursus quæro: quidam resignat beneficium minori 25. annorum, & maiori 14. reseruatis fructibus, aut pensione valida

lida, &c. an minor qui potest acceptare beneficium sibi resignatū sine curatore, vt supra dictum est, possit constituere procuratorem ad acceptandum beneficium & cōsentiendum reseruationi, quam resignans apponit, absque curatore, & perconsequēs an resignatio sit valida, si non consentit cū curatore?

Videbatur dicendum requiri consensū curatoris, aliàs esse nullam resignationem: primo quia minor etiam in rebus vtilibus
50 ipsi non potest consentire † si cum illis est adiunctum onus, Gozzad. cons. 16. n. 8. cū seq. ad quod faciunt ea quæ scribunt Iasō in l. contra iuris in fin. ff. de pact. Ripa in l. is cui binis n. 47. ff. de verb. oblig. Natt. cō. 631. n. 35. lib. 3. Roland. a Valle cons. 99. n. 38. lib. 1. cum alijs, vt per Octau. Simoncell. de decret. lib. 3. tit. 8. in spect. 17. num. 125. ex quo sequitur nullam renunciationem, cum resignans uideatur resignare reseruatis valide pensione, & alijs, vt supra, &c. aliàs non, Abb. num. 11. in c. cū pridem de pact. Moedan. decis. 80. Palæot. decis. 326. Moedan. 326. & 341. minor autē non potuit valide consentire, cum non ha
51 beat legitimum consensum adj faciendū, * & est* communis, de qua Ferret. cons. 282. n. 1. Ber. con. 5. in prin. lib. 1

His tamen non obstantibus contraria
52 opinio vera est, quam tenuit Rota in vna * Cartaginen. * Archidiaconatus coram Illustrissimo Card. Palæot. vt ipse refert decis. 153. aliàs 226. vel 418. de anno 1560. * & aliàs hoc tenuit * Rot. coram Oradino 4. Maij 1554. & in facti contingentia ita respondit excellētissimus Burs. cō. 411. lib. 4. tenet Mādos. de ętate minor. q. 30.

Ratio quæ mouit Rot. quia minor sine * curatore potest facere meliorem suam cōditionē, vt dictum est supra ex* communi: & tamē hic agitur de lucro, cū resignatio-
53 nes † quoad resignatarium sint fauorabiles, cū ipse agat de lucro, Gig. d. cons. 135. n. 11. cum sequenti, & late ratione solius spei dicitur agere de lucro, licet omnes fructus sint reseruati resignāti; nemo enim est qui non desideraret habere tale beneficiū, vt omnibus innotescit, &c.

Non obstāt in contrariū allegata, quod * minor non potest consentire in rebus sibi vtilibus, vbi onus est adiunctum: namque hoc procedit, vbi ante consensum minori esset ius acquisitum, nam tunc diceretur fere distractio iuris, seu obligatio ad onus ita procedit con. Gozzad. 16. nu. 8. vt declarat Bursat. d. cons. 411. nu. 11. at in casu nostro ante consensum nullum ius acquisitum est, vt patet; ergo.

Ad ea quæ scribunt Ias. Ripa Natt. Rolan. & moderni, respondetur vel procedere in minoribus, vel in diuerso casu, &c.

Tamen cum consensus sit valide præstitus, cessat id, quod in consequentiā dicebatur resignationem esse nullam, & ius nō esse abdicatum à resignante: nam cum sint verificatæ conditiones iuxta eius mētem, cessant in contrariū adducta, Card. Paris. cons. 31. nu. 17. & late cons. 5. & cons. 18. nu. 11. & cons. 41. nu. 14. vol. 4.

Et hæc conclusio eo magis procedit, si Papa derogaret reg. de præstan. consensu, attento quod resignatio fit in fauorem minoris: nam quando Papa vult † non esse 54
necessarium consensum, tunc resignatio non potest annullari ob causam non præstiti legitimi consensus, prout aliàs fuit decisum in Rot. * in vna Acherontin. coram Oradino 4. Maij 1554. teste Mandos. d. q. 30. de ætat. min. n. 3.

DECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Potest resignari beneficium in fauorem conuentus siue Capituli.*
2 *Huiusmodi resignatio æquipollet vnioni.*
3 *Capitulum siue conuentus non moritur.*
4 *Quindemia soluuntur officialibus Cancellariæ.*

Decimo quæro an possit resignari beneficium in fauorē Capituli, seu†cōuentus? Cōmunis respōsio* est affirmatiua: verum talis resignatio 1
vnioni † æquipollet, ita Mādos. in trac. de sign. gra. verbo vniones col. 2. vers. idem fit. 2

Et ratio est, quia beneficij sic resignati vlterior vacatio contingere non solet, nāque † Capitulum siue conuentus nō moritur, arg. l. sicut §. vlt. ff. quod cuiusq; vniuersi. nom. l. proponebatur ff. de iud. bonus tex. in c. si gratiose de rescri. lib. 6. 3

Et hac ratione, quia beneficia vnita seu incorporata collegio, Capitulo, seu conuetui, aut in illorum fauorem cessa, seu resignata non vacant amplius, ne fraudetur Cancellaria introductus fuit* stylus in Cā *
cella-

cellarla quod lapsis quindecim annis à tẽpore vnionis seu resignationis huiusmodi
4 factæ soluatur denuo annata † talis beneficij sic vniti vel cessi, & appellantur quindemia, quia per decursum quindecim annorum noua solutio fieri debet, idque fuit statutum à Paulo ij. vt patet in cõstitutione 8.incip.Decet,& per Inno.viij.in constitutione 1. Apostolica,per Iul. ij. in constitutione 3.ex debito per Iul.iij. constitutione 38.cupiẽtes,& cõstitutione 41. cũ nos.

VNDECIMAE ET VLTIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Non peccat procurans sibi resignari beneficium si est idoneus.*
2 *Non debet quis quærere beneficium, quod quæsitũ nequit retinere.*
3 *Turpius eiicitur quam non admittitur hospes.*
4 *Facilius res conseruatur quam fiat.*
5 *Excommunicatio impedit acquisitionem beneficij, non tamen tollit acquisitum.*
6 *Furor impedit acquisitionem beneficij,non autem tollit collatum.*
7 *An liceat desiderare Episcopatum.*
8 *Renunciãs beneficiũ ad fauorẽ idonei non peccat.*
9 *Actus renunciationis licitus est.*
10 *Per idoneum beneficiarium beneficium non patitur detrimentum.*
11 *Idoneus ad beneficium quis dicatur.*
12 *Aetas requisita beneficio resignato requiritur in resignatario.*
13 *Beneficium simplex requirit 14.an.*
14 *Beneficium curatum,& dignitas requirit 25.an.*
15 *Boni mores sunt maxime necessarij sacerdotibus.*
16 *Bona fama est thesaurus inæstimabilis.*
17 *Ecclesia Dei eget viris literatis.*
18 *Ecclesia odit illiteratos.*
19 *Collatio facta illiteratis est ipso iure nulla.*
20 *Illiteratus est magis odiosus quam homicida.*
21 *Illiteratus est nullus in ecclesia Dei.*
22 *Illiteratus comparatur cæco.*
23 *Scientia debet esse sufficiens secundum qualitatẽ beneficij.*
24 *Scientia alia eminens, alia mediocris, alia sufficiens.*
25 *Quæ scientia requiritur in Episcopo.*
26 *Episcopus debet esse Doctor.*
27 *Archidiaconi quæ debeant scire.*
28 *Presbyteri quæ debeant scire.*
29 *Curati quam scientiam debeant habere.*
30 *Obtinentes beneficia simplicia debent scire recitare horas.*
31 *Mors Nauarri quando.*
32 *Renunciatio fit in manibus superiorum, ad quos spectat collatio.*
33 *Collator non peccat promouens aliquem minus dignum,contra,n.35.*
34 *Renuncians in fauorem indigni peccat.*
35 *Peccat qui est causa peccati,& qui ei consentit.*
36 *Prælatus tenetur conferre dignioribus.*
37 *Peccat procurans beneficium pro indigno.*
38 *Prælati non sunt domini,sed dispensatores.*
39 *Renuncians in fauorem minus digni peccat.*
40 *Valet collatio facta digno,etiam si fuerit omissus dignior.*
41 *Peccat clericus accipiẽdo beneficium animo illud renunciandi.*
42 *Peccat clericus accipiẽdo beneficium cum animo recipiendi vxorem.*
43 *Non peccat clericus renũcians in fauorem æque digni.*
44 *Satisfacit quis legendo per substitutum æque peritum.*
45 *Peccant prælati admittendo renunciationem in fauorem indigni.*
46 *Resignans in fauorem indigni beneficium simplex excusatur.*
47 *Resignatarius indignus non peccat.*

Ndecimo & vltimo quæro, an bona conscientia possit aliquis procurare, vt sibi aliquod beneficiũ vel aliqua beneficia resignẽtur ? Communis *opinio est † nõ
peccare si est idoneus & procurat prodesse, Collecta.in c.episcopus de probat. summa Angel.in ver. beneficium §.32.Abb.& alij in c.cum M.de constit.Rebuff. in concord. rubr. de collation.§. teneantur vers. an possit quis sine peccato fol. 408. Præposit.in c.qui episcopatum & c. sunt ecclesia 8.q.1.Diu.Tho.2.2.q.185.art.1.Gig. de residen.episcop.c.1.col.vlt.Nam † quis non debet quærere beneficium,quod quæsitum nequit retinere, vt late explicat Nauar.in relect.c.si quando in 14.except. de rescript.Nam turpius eiicitur quam † non admittitur hospes,c. quemadmodum de iur. iurãd.& facilius res producta conseruatur quam fiat † l. si vnus §. pactus ne peteret ff.de pact.& excommunicatio † impedit acquisitionem beneficij,c. postulastis de cler.excom.minist.non tamen tollit acquisitum,not.in c.pastoralis §.verum de appellat. & furor impedit acquisitionem † sacerdotii, non tamen deiicit ab acquisito,c.1.de cleric.ægrot.lib.6.c.indicas 3.q. 9. Et in N. † procurante habere episcopatum per viam cessionis seruanda est distinctio Diu.Thom.*communiter approbata dict.2.2.q.185.art.1.quam refert Gig. loco cit. Nauarr. in 44. miscell. de oration. num.82.

Margin: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, *

An autem peccent resignantes in fauorem,quinque casus constituam ex quibus tota materia elucidabitur.

Primus casus est in renunciante in fauorem N. qui est idoneus ad tale beneficium.

Secundus erit in renunciante in fauorem N.indigni illo beneficio.

Tertius in renunciante ad fauorem N. minus digni.

Quartus in renunciante ad fauorem N. vt ecclesiæ non seruiat, puta quia à principio erat huius mẽtis,& sic habebat in mẽte illud renunciare.

Quintus in renunciante in æque dignũ.

Circa primum casum breuiter conclu-
8 do renunciantem ad fauorem † idonei & digni illo beneficio non peccare,dummodo pactum non intercedat ita in terminis Archid.in cap. quicunque 1. q. 1. Sequitur Guliel. Redoan.in tract. de simon.p.2. c.10.nu.6.& in c.12.ead.par.n.10.allegat
* alios doctores, & hæc opinio * communiter à doctoribus est recepta.

9 Ratio est, quia † actus renunciationis licitus est,cũ sit approbatus à canonibus in tit. de renunc. extra in 6. & in clemen. ex quo sequitur,quod si renuncians suppo
10 nat in eius locum † idoneum,beneficium non patitur detrimentum.arg. not. per D. Thom.2.2. q.63. art.8.& q. 185. art.3. & quolib.6.q.9.quamuis Turrecrem. in c.in scripturis nu. 3. 8.q.1. dicat quod renuncians pascere gregem Domini,cum possit & sit dignus,peccat.

Idoneus autem in hac materia dicetur,
11 vt supra dictum est,† præditus maturitate ætatis,morum grauitate & litterarum sciẽ
* tia,vt probat tex.vbi * communiter docto-
* res hoc notant in c. cum in cũctis de elect. Card.Paris.cons.40. nu.13. vol.4. Rebuff. in prax.tit.form.vicar.num.87.& in tit.requis. ad collat.nu.23. vers.idoneus.

12 Primo ætas,vt sit † in ea ætate requisita ad beneficium resignandum; nam si bene-
13 ficium sit simplex resignatarius † debet esse in 14. anno suæ ætatis ex decret. Conc. Tridẽt.c.6.sess.23.de reform. quamuis de iure communi sufficerent septem anni cõpleti,vt in c.de his distinct.28.c.2.de ætat. & qualit.c. si eo tempore de rescript. in 6. cum alijs, vt per Io. Selu. de benef.p.3.q. 5.nu.34.35.& 36.Si sit curatum vel digni-
14 tas ecclesiastica,† requiritur vt resignatarius sit in 25.ann.ætatis suæ ex decret.Cõcil.Trident.c.2.in princ.sess.24.de reform. quod in dignitatibus maioribus, vt est archidiaconatus,&c. ac in curatis concordat cum iure communi, Card. in clement. generalem de elect.Archid.Floren.in summa 3.par.tit.15.c.1.§.3. Angelic. in verb. ætas,Card. Alex.& Gemin. in d. c. de his distinct.28.Rebuff.de pacif.poss. à n. 209. vsque ad n.221. in alijs vero dignitatibus discordat,vt colligitur ex Bella.deci.727. & ex Selu.dict.q.5.2 nu.22.vsque ad n.40.

Secundo morum † grauitas, nam boni 15
mores sunt maxime necessarij beneficiarijs,vt tradit Innoc.quem omnes sequuntur in d.c.cum in cunctis, Rebuff. in prax. tit.requisita ad coll. n.44. Ideo in clericis præsertim bona fama est thesaurus † in- 16
æstimabilis & iucundus, & sicut liliũ dat suauitatem Bald.in l.1.col.4.C.de confess. Brn.de indic.par.1.q.5.sub nu.2. namque grauitas morum plus valet quam cætera, Felyn.in c.in nostra circa fin.de testib.Siluan.cons.2.nu.22.

Tertio litterarum scientia, nam † eccle 17
sia Dei eget viris literatis,c. cum ex eo de elect.in 6.c.omnes in fin.distinct. 38. Dec. in dict.c.cum in cunctis sub nu.12. & ideo eis multum fauet,c. de multa & ibi Abb. *
col.2.vbi * communiter de præb.idem in c. licet col.2. eod. & e contra † odit illitera- 18
tos,nam illos repellit ab ordinibus,c.præcipimus distinct.34. c.vlt. de tẽpor.ordin. in 6.Inno.in c. cum dilectus de tẽp. ordin.

Et annullat ipso † iure collationem eis 19
factam,Inno. in c. cum nostris de concess. præben.Fely.in c.per tuas coll. 1.de simo. Abb. in dic.c. cum nostris,Inno.in c. dilectus de tempor.ordin. Archid. in c. nullus eo.tit.in 6.nec absque ratione,† cum illite 20
ratus sit magis odiosus quam homicida, Inno.in dic.c.cum nostris, cum alijs vt per Dec.in c.sciscitatus de rescript. & † illite- 21
ratus est nullus in ecclesia Dei,teste Bald. in c.congregato col.vlt.de elect.cum † cõ- 22
paretur cæco,c.post translationem §.item si quis de renunc. ac animali irrationali,c. vlt.dist.49.

Hæc enim scientia requisita in beneficijs debet esse sufficiens † secundum qua- 23
litatem beneficij; nam alia scientia requiritur in episcopatu,alia in curato, alia in beneficio simplici,Inn.in dict.c.cum in cũctis n.1.Abb.n.4.vers.quia vt dixi,Dec.n. 34.&

* 34.&* cōmuniter doctores de elect. Imol. post alios in clement. 1. de ætat. & qualit. Selu. 3. p. de benef. q. 5. n. 1. Rebuff. in prax. tit. requisit. ad collat. nu. 42. scientia enim
24 vel est † eminēs, vel mediocris, vel sufficiēs Inno. in dict. c. cum in cunctis n. 1. vers. sciē tiam, Abb. ibi n. 4. in princ. Eminens est illa per quam quis scit difficillimas quæstiones explicare & diffinire ex tempore sine reuolutione librorū, quod vix in hac professione nostra potest contingere.

Mediocris est illa per quā quis scit difficiles quæstiones decidere, cum reuolutione tamen librorum. Sufficiens est illa per quam quis scit facere ea quæ sibi imminent & incumbunt suo officio: quæ sufficientia consideratur arbitrio boni viri, In noc. dict. c. cum in cunctis num. 1. vers. hæc
* autem, Abb. n. 4. vers. & hæc, &* communiter doctores sequuntur ex regulis tamen doctorum colliguntur hæ conclusiones in
25 arbitrio considerandæ, in eo qui † assumitur ad episcopatum requiritur scientia noui & veteris testamenti, cum sit iudex animarum, cap. qui episcopus distinct. 33. c. 1. & 2. distinct. 62. & scientia iuris, cum ius dicere debeat, cap. cum de persona 11. quæst. 1. & præcipue iuris canonici secundum quod debent iudicare, vt habetur in
26 c. 1. de consang. & affin. Hodie† autem sufficit quod sit doctor in theologia vel canon. vt statutum est in Conc. Triden. ca. 2. sess. 22. de refor. late Nauar. tract. de orat. miscell. 33. nu. 5. cum sequen. Archidiaco-
27 ni vero debent scire iura: † nam secundum illa debent iudicare & visitare, Innoc. & Abb. locis cit. & ideo ex decreto Cōc. Trident. c. 12. sess. 24. de reform. debent esse magistri in Theologia vel doctores, aut licentiati in iure canonico.

28 Presbyteri † debent scire canones pœnitētiales, c. quæ ipsis distinct. 38. Dec. post alios in dict. cap. cum in cunctis num. 40.

29 Curati † debent habere scientiam, vt satisfaciant muneri iniuncto. c. 2. sess. 5. Cōcil. Triden.

30 Obtinentes † vero simplicia sufficit vt sciant & possint recitare horas canonicas ad quæ tenentur, c. vlt. distinct. 92. cap. quod à te, & c. diuersis fallacijs, de cleric. coniug. cum alijs adductis per Nauar. (cu
31 ius mortem tota curia desict † hodie 21. Iunij 1586.) in tract. de hor. canon. c. 7. n. 3.

Circa secundum casum in renunciante ad fauorem indigni, quidam tenuerunt hos renunciantes in fauorem talium non peccare: quorum sententia primo probatur, quia renunciantes non conferunt beneficia, quæ resignant: namque abdicant à se ius, quod in eis habent † in manibus 32
superiorum ad quos spectat ea conferre, vel renunciationem admittere, arg. c. admoneret, & ca. quod in dubijs de renunc. glo. in clemen. 1. eod. Vnde si summus Pontifex in cuius manibus fit hæc renunciatio in fauorem, conferat illi, nullum videtur peccatum ex parte renunciantis, cum eius non sit conferre.

Secundo quia si collator promouens aliquem minus dignum non peccat † omisso 33
digniori, vt tenuit gloss. in c. licet 8. q. 1. & in c. monasterium 16. q. 7. ergo tanto magis renunciantes minus dignis, omissis dignioribus, non peccabunt. arg. auth. multo magis C. de sacr. sanct. eccles.

Tertio confirmo ex eo quia sum. Pont. admittendo hanc renunciationem in fauorem N. indigni videtur tollere peccatum, quod potest esse in renunciante, sicuti * de *
stylo videmus & tolerantia in his renunciationibus ad fauorem tollere simoniam Cassad. communiter * receptus in decis. *
2. n. 3. de simon. cum alijs aliàs à me allegatis.

Quarto confirmo: quia summus Pontifex prouidendo de illo beneficio huic resignatario videtur secum dispensare, ad notata per Calderin. cons. 8. de rescriptis.

Accedit quia non est iuridicum, vt resignans ex hoc peccet, cū resignatarius exponat se examinibus, vt de * stylo obserua *
tur: vnde potius imputandum est examinatoribus, &c.

His tamen nō obstātibus contraria opinio est verior & communis * quod † resi- *
gnans in fauorem indigni peccet quā opi- 34
nionem tenuit Archid. in dict. c. quicunque 1. quæst. 1. Rebuff. in l. 36. ff. de verb. signific. Redoan. dict. tract. de simon. ment. p. 2. c. 10. n. 6. & ca. 12. n. 10. Dominic. Sot. in lib. de iust. & iur. q. 6. art. 2. in fin. & hāc opinionem egregie tuetur Nauarr. in miscell. orat. miscell. 38. num. 7. hanc etiam opinionem tenet Dec. cons. 141. ad secundum, quem refert & sequitur idem Nauar. in manual. c. 23. sub num. 107. vers. ad decimum, Rebuff. in praxi regul. de infir. glos. 14. nu. 3. vbi dicit teneri in conscientiam

tia ac ad interesse illi ecclesiæ.

Probatur primo, quia licet resignantes non sint collatores, neque conferant illa beneficia, tamen sunt causa illa conferendi suis cognatis vel amicis: & qui causam damni, dat, damnum ipsum dare videtur ff. qui occidit ff. ad leg. aquil. regula damnũ
35 de regul. iur. Immo non solum† qui est causa peccati, sed etiam qui consentit in illo, peccat secundum Diu. Paul. c. 1. ad Romanos, ex qua ratione satis patet responsio ad primum argumen.

Secundum enim, quod non peccat promouẽs minus dignum omisso digniori ex glos. citata diluitur de facili, nãque quod * immo peccet iste est * communis sententia quam tenuit D. Thom. 2. 2. q. 63. art. 8. & q. 185. art. 3. & in quolibet. 6. q. 6. quem sequitur Sot. lib. 3. de iust. & iur. q. 6. art. 2. Abb. Dec. & alii in cap. constitutis el. 2. de appell. & est cõmunis opinio tam Theologorum quam Canonistarum teste Nauar. dict. miscell. 38. n. 1. in fin. namque huiusmodi collatio fit contra iustitiam distribu-
36 tiuam,† qua prælatus tenetur illa conferre dignioribus, c. Mettopolitano distinct. 63. & peccat mortaliter, Caiet. in summ. verb. beneficium, ita intelligẽs D. Thom. Sot. lib. 10. de iust. & iur. q. 2. art. 3. Accedit, quia nos loquimur, quando non minus digno, sed indigno: & hoc casu quoties quis confert indigno, vel procurat, vt
37 promoueatur indignus † ad beneficiũ ecclesiasticum, absque dubio peccat mortifere, c. graue de præben. Caietan. in 2. 2. q. 63. art. 2. extendens etiam in Põtifice maximo, sequitur Dominic. Sot. lib. 3. de iust. & iur. q. 6. art. 2. Nauarr. in dict. tract. de
38 orat. miscell. 35. namque prælati † nõ sunt domini, sed dispensatores beneficiorum ecclesiasticorum, Diu. Tho. 2. 2. q. 63. art. 2. ex verbis Diu. Paul. ad Corinth. 1. c. 4. late Nauar. in cõment. de spol. super c. non liceat 12. q. 2. §. 3. n. 4. 5. & 6.

Non obstat tertium argumentum, namque illud speciale est in pactis redolentibus simoniam ex antiquo vsu curiæ, vt tradit Nauar. in manual. c. 23. nu. 107.

* Illud quod dicitur in 4. argum. negatur ex his quæ late scripsi aliàs * ex commun.

Ad vltimum respondetur, quod ille resignans dat causam damni & cõsentit malo, ergo, vt dixi supra.

In tertio casu videtur dicendum peccare, qui renunciat in fauorem minus digni omisso digniori, sicuti peccat is qui dignũ elegit, aut præsentauit, aut ei beneficium * contulit omisso digniori, & perpensa qualitate mortaliter quidem, namque † tenebatur digniorem præficere, Abb. in c. constitutis de appell. Rocch. de Cur. de iur. patron. ver. honorificũ q. 15. Sarn. in c. 2. nu. 22. de constit. lib. 6. Diu. Thom. 2. 2. q. 63. art. 1. & quæst. 185. art. 3. Florentin. in 2. p. tit. 1. c. 20. §. 1. Io. Maior. in 4. senten. dist. 24. q. 8. & 9. Caietan. in summ. in verb. acceptio & in ientaculo 12. q. 4. & in 2. 2. q. 62. art. 2. Dominic. Sot. lib. 3. de iust. & iur. q. 6. art. 1. conclus. 9. Siluest. verb. electio. q. 16. & hæc est communis * omnium sententia teste Couarr. in regul. peccatum, p. 2. §. 7. num. 4. 39 *

Quamuis valeat electio digni & præsentatio digni ac † collatio facta digno, omisso digniori, nam satis est quod dignus eligatur, aut præficiatur, c. monasterium 16. q. 7. c. cum nobis de elect. glo. in c. constitutis verb. magis de appell. & in c. licet ergo 8. q. 1. Diu. Thom. 2. 2. q. 63. art. 2. ad tertiũ, idem quolibet. 8. art. 6. & quolibet. 6. art. 9. Siluestrin. verb. electio. 1. q. 16. latissime Lambert. de iur. patr. lib. 2. p. 1. q. 10. art. 3. Abb. Philipp. Franc. Dec. & alij * communiter in dict. constitutis, Dominic. Sot. dict. lib. 3. de iust. & iur. q. 9. art. 1. conclus. 8. & hæc est ** magis communis opinio vt colligitur ex his quæ scribit Couar. dicta regula peccatum par. 2. §. 7. num. 3. 40 * **

In quarto casu concludo peccare, namque clericus accipiendo beneficium † etiã simplex animo nunquam inseruiendi ecclesiæ, sed tantum fructibus eius fruendi, peccat, vt concludit Nauar. in dict. tract. de oration. miscell. 44. nu. 1. idem Nauarr. cons. 16. de præbend. & cons. 24. eo. tit. vbi firmat peccare accipientẽ beneficium curatum animo non inseruiendi ei, sed permutandi cum alio simplici vel renunciandi reseruata pensione, tum quia tenetur in seruire ecclesię saltem recitando horas canonicas, vt dixi supra, tum etiam quia tenetur habere animum inseruiendi in his ad quæ de præcepto obligatur ratione illius beneficij, qualis est recitatio horarum canonicarum, residentia, quæ de iure communi in omni beneficio requiritur, licet ex consuetudine secus, Abb. * communiter 41 *

receptus in cap.extirpandæ §. qui vero de prębend.

* Item scientia construendi,glos.* communiter recepta in clemen.1.verb. reputamus de concess.præbend. & animus actualis,vel virtualis recipiẽdo ordines sacros, Nauar.dict.miscell.44. in fin.

42 Ita † etiam peccat, qui capit beneficium animo postea relinquendi illud, vel vt recipiat pensionem, vel vt possit accipere vxorem &c.Ita Dominic.Sot. lib.10. de iust. & iur.ar.6. Nauarr.in Enchiridion de orat. c. 21. nu.52. quod confirmat in dict. miscell.44.de orat.vers.ad quod,declarãdo quod dixit in dict.Enchiridion.

Ita qui vult renũciare,vt capiat beneficia maioris redditus,Diu. Thom. 2. 2. q. 188.Alfons.Hoied.de incompatib.benef. p.1. c. 19. nu.4. licet contrarium communiter * seruetur.

In 5.casu quoties quis renunciat in fauorem æque digni † vt est ipse,omissis di-
43 gnioribus, hoc casu teneo nõ peccare,ita Nauar.dict.miscell.37.de orat.n.7. in fin. Ratio quia ipse poterat retinere illud beneficium, ergo non peccat, si procuret vt conferatur ei qui est æque dignus,vt ipse:
44 nam doctor qui potest legere † per substitutum satisfacit substituendo æque peritum,Bart.in l.nemo ff.de duob.reis, communis * opinio teste Nauar.dict.miscc.38. nu.7.in fin.

Et hoc absque dubio procedit,quando ipse erat dignus,&c. Sicuti non bene procederet,quando ipse erat indignus,nã renunciando indigno peccaret per supradicta,quibus accedat:quia imperiti ecclesiarum rectores debent remoueri ex decreto Conc.Trident.

In casibus in quibus peccant hi renunciãtes grauius peccãt prelati admittentes resignationes & cõferentes beneficia † re 45
signata indignis,Ita Naua.ex ratione Sot. dict.miscell.38.sub n.7. ex quibus verbis notãdus est lapsus ipsius Nauar.dum videtur inferre renũciationes in fauorem posse fieri corã ordinarijs,quod falsum est,tũ attento iure communi,de quo suo loco dixi, tum etiam attenta constitutione Pij V.58.

Excusatur tamen resignans à peccato mortali,quoties resignaret † beneficium 46
simplex in fauorem N. indigni, vt tenuit Caietan. ientac. 12. ad quartum,Sot. de iust.& iur.lib.10.q.7. ad finem, quia promotio ad simplicia male facta non est ita damnosa,vt est promotio ad curata, quãuis Nauar.dict.miscell.38. sub nu.4. contrariam opinionem nitatur probare solidissimis argumentis.

Excusatur secũdo resignans,quoties in minus digno cõcurrerent aliqua pietatis, misericordię, vel vtilitatis publicę signa, quæ arbitrio boni viri cõficiũt iustã causã, vt præferatur digniori;ita Nauar.dict.miscell.38.num.8.ex multis exemplis,vt ibi.

Excusatur tertio,quando dignitas siue idoneitas maior dignioris parum excederet dignitatem minus digni, ita Nauarr. dict.miscell.38.n.5. Ratio quia exiguitas damni efficit, vt iniustitia non sit mortifera,Diu.Thom.2.2.q.59.art.4.

E contrario † resignatarius indignus nõ 47
peccat,vt late concludit Nauar.dict.trac. de orat.miscell.39.

Finis Quarti Libri.

FLA-

FLAMINII PARISII IVRIS CONSVLTI DE RESIGNATIONE BENEFICIORVM LIBER QVINTVS.

PRIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *In vnaquaque re causa est consideranda.*
2 *In resignatione beneficij requiritur causa.*
3 *Renunciatio in dubio præsumitur admissa & facta cum causa.*
4 *In dubio quis non præsumitur iactare suum.*
5 *Donatio non præsumitur.*
6 *Renunciatio non præsumitur.*
7 *Beneficiũ ecclesiasticũ quæritur multis laboribus.*
8 *Superior præsumitur facere quod potest.*
9 *Papa iustis de causis præsumitur aliquid facere.*
10 *In Papa semper præsumitur causa.*
11 *Princeps præsumitur esse qualis de iure esse debet*
12 *Princeps dicitur loqui per os Dei.*
13 *Papa potest renunciare absque causa.*
14 *Verbum libere excludit causam.*
15 *Papa præsumitur renunciare Papatũ cum causa.*
16 *Pontifices ob quam causam renunciarunt.*
17 *An Papa possit cogi renunciare ob aliquã causã.*

1 ET quia in vnaquaque re † causa in primis est consideranda, Corn. conf. 116. nu. 17. lib. 2. Socci. Iun. cõs. 73. nu. 30. vol. 1. Cefal. cõs. 80. nu. 13. vol. 1. Menochius de præsumpt. lib. 5. q. 17. nu. 2.

Ideo videndum erit breuissime ex quibus causis fiant resignationes beneficiorum, & ex quibus admittantur, cum in eis
2 requiri causam † scripserit Imol. in c. 1. n. 7.
* de rer. permut. & est * communis omnium doctorum opinio.

Et in primis illud præfari oportebit, re-
3 nunciationem in dubio præsumi † factam & admissam cum causa, vt scriptum reliquit Anto. de Butr. in c. super hoc n. 5. de
* renuncia. & * communiter doct. sequũtur.

Et ex parte illius qui renunciauit est ra-
4 tio, quia in dubio non præsumitur † iactatio proprij, l. cum de indebito ff. de probat. cap. quia verisimile de præsump. Bar. in l. quæ dotis ff. sol. matr. & in l. cum quid ff. si certum pet. Purpurat. in l. rogasti §. si tibi ff. eo. titu. Dec. conf. 177. n. 1. & conf. 350. nu. 4. Ruin. conf. 127. n. 19. vol. 3. & ob id
donatio non † præsumitur, vt * est commu- 5
nis opinio, de qua per Mascar. de probat. concl. 554. neque renunciatio, vt est etiam *
communis * opinio, † de qua late per Ma-
scar. de probat. concl. 1263. quod eo ma- 6
gis procedit in renunciatione beneficij ec-
clesiastici dati, vt viuat beneficiatus, † & 7
quæsiti multis laboribus, vt dicit tex. in c. super hoc de renunc. vbi considerat hanc causam, vt in dubio nõ præsumatur renunciatio beneficij, & ibi Abb. antiq. n. 3. & reliqui doct. hoc notant. & si reperiatur facta renũciatio, præsumendũ est ex iusta causa.

Ex parte vero superioris, qui admisit re- 8
nunciationem, est ratio, quia non † admisisset, si iusta causa admittendi nõ adesset, iuxta ea quæ scribit Inno. in c. innotuit de eo qui furt. ord. rece. Lucas de Penna in l. 3. col. 4. C. de apoch. pub. lib. 10. Paul. de Cast. conf. 270. lib. 2. Bal. in l. iubemus. §. sane col. vlt. C. de sacr. san. eccl, idem Bal. in l. vnica in fine C. ne quis in su. ca. iud. & in l. 2. ff. vbi pup. educ. deb. Paris. cõs. 115. nu. 1. lib. 1. Alcia. de præsump. reg. 3. præsump. 9. Eoque magis si is qui admisit re-
nunciationem est summus Pontifex, † qui 9
iustis de causis præsumitur aliquid fecisse vel concessisse, Docto. in c. cum à nobis de testi. & in clemen. vnica de probat. glo. in l. relegati C. de poen. Cinus in l. rescripta C. de prec. Imp. offeren. Roman. conf. 369. n. 28. & 436. n. 19. Grammati. conf. 100. n. 17. in ciuil. Alexan, conf. 1. conf. 2. & 107. lib. 2. Barbat. conf. 16. lib. 4. Ferret. cõs. 37.
& in eo † semper præsumitur causa, etiam 10
si adsit præiudicium tertij, Alex. conf. 2. nu. 20. vol. 1. & conf. 1. nu. 36. lib. 5. & cõs. 155. **
n. 18. lib. 6. magis ** communis opinio, teste Bursat. conf. 54. num. 19. vol. 1. & ratio
est † quia talis præsumitur Princeps, qualis 11
de iure esse debet, Calcan. conf. 120. nu. 9. Ias. conf. 57. col. penul. lib. 3. Cassan. conf.

 64. nu.

64.nu.26. & quod non velit id quod lex prohibet, Dec. conf.580.num.2. Gozzad. conf.101.num.10.namque dicitur † loqui per os Dei, à quo delegatus est iudex in terris; vt habetur in auth.de hære. & falc. in princ. Barba. conf. 24. col. 1. lib. 2. & conf.1. col.3. lib.5. Dec. conf. 463. in fin. Bellon.conf.63.num.7. Crauet.conf.318. col.4. Gramm.decif.62.nu.36.

PRimo quæro quæ causa requiratur in summo Pontifice volente renunciare Papatui? Respondenullam re-
13 quiri † causam, cum ei sit cõcessum vt possit libere resignare, vt dicit tex.in c.1.de renunc.lib.6.verbum enim li-
14 bere ibi positum † remittit hoc voluntati suæ, & excludit causam, glo. in ca. dudum verbo libere de sepult. Crau. cõs.122.n.5. & hoc videtur velle ibi Gemin.sub nu.10.
15 Causa tamen † præsumitur, quia non videtur verisimile quẽ velle renunciare Põtificatui absque causa, Ruin.conf.127.nu. 19.vol.3. Decianus respons.43.nu.42.vol. 3.& infinitos congerit Mascard.de proba. concl.1263.n.6.& 7. cum sequen. & ideo videmus Pontifices maximos qui renun-
16 ciauerunt, id fecisse ob aliquam causam: † Clemens enim id fecit ob mali exempli vitationem, Cyriacus vt martyrli coronam consequeretur, Marcellinus propter idolatriam, Cælestinus vero propter suæ imperfectionis recognitionem, vt tradit August. Triumph.tract.de potest.eccles. q.4.art.8. & diximus supra lib.2. q.1. & sat erit hæc dixisse, cum huiusmodi renunciatio recesserit ab Vrbe & ab Orbe, Bonif. de Vit. in clemen.ne Romani §.fane nu. 39. de elect. Sam.in reg.de infir.resig.q.1.in princ.
17 An autem † summus Pontifex possit cogi ad renunciãdum propter aliquam causam, vide quæstionem disputatam per Iacoba.in tract.de conc. lib.9. artic.3. & latissime art.12.per totum.

SECVNDAE QVAESTIONIS
SVMMARIVM.

1 *Cardinales de raro renunciant Cardinalatui.*
2 *Quæ causa sit sufficiens ad renunciandum Cardinalatui, remittitur arbitrio Papæ.*
3 *Cardinalis Valentinus renunciauit, vt matrimonium contraheret.*
4 *Cardinalis de Medices ob eandem causam renunciauit.*

SEcundo quæro quæ causa requiratur in renunciatione Cardinalatus S.R.E? In hac quæstione doct. nihil scripse- 1
runt, quia † de raro accidit, vt tradit Bertachi. in tract. de episcop. lib. 2.q. 29.nu.52. Ideo existimarem hoc remitti † arbitrio summi Põ- 2
tificis, quæ causa dicatur iusta & sufficiẽs vt Cardinalis possit renunciare, iuxta ea quæ scribunt Marsil.in l.quæstionis modũ nu.6.ff.de quæst. Franc. de March. q.472. nu.2. Gramm.decis.88.nu.3. Ias. in l. properandum §.fin autem n.8.C.de iud.Cag. in l.qui in alterius in fin.ff.de reg.iur.& ita vidimus factum fuisse tempore Alexandri 3
vi. Cardinalis enim † Valentinus, occiso fratre, in consistorio renunciauit, vt habitum sæculare susciperet, ac matrimonium contraheret, idque admissum fuit per dictum Alex.vi. auctor est Franciscus Guicciardinus lib.4.historiarum fol.103. & no- 4
uissime hoc anno 1587. Ferdinandus † Cardinalis de Medices postquam successit & obtinuit magnum Ducatum Hetruriæ renunciauit, vt matrimonium contraheret, idq; factũ fuisse vidimus, & omnes sciũt.

TERTIAE QVAESTIONIS
SVMMARIVM.

1 *Multæ causæ sunt, ex quibus episcopus potest renunciare.*
2 *Ex quibus causis episcopus potest cogi ad renunciandum episcopatui.*
3 *Ex causa potest Papa cogere episcopum ad renunciandum.*
4 *Innocentius declaratur.*
5 *Episcopi renunciatio non est de facili admittenda.*
6 *Inter episcopum, & ecclesiam contrahitur matrimonium.*
7 *Episcopus non potest redire ad episcopatum renunciatum.*
8 *Episcopus potest & cogitur renunciare ex crimine, quod post peractam pœnitentiam impedit ordinis executionem.*
9 *Nullus est sine peccato.*
10 *Clericus non deponitur nisi ob graue crimen.*
11 *Crimina ex quibus episcopus potest & cogitur renunciare.*

12 Episcopus non cogitur renunciare ob crimen quod non impedit executionem officij post pœnitētiam.
13 Episcopus ob corporis debilitatem potest renunciare.
14 Debilitas, quæ ex infirmitate aut senectute procedit, præstat causam licitam renunciandi.
15 Episcopus potest renunciare ex infirmitate.
16 Infirmitas quid sit.
17 Infirmus quis sit.
18 Non ex omni infirmitate episcopus potest renūciare, sed ex illa, ex qua redditur inhabilis.
19 Exempla infirmitatis.
20 Leproso datur coadiutor.
21 Cæcus non potest exequi munus pastorale.
22 Cæcus non potest esse tutor nec curator.
23 Cæcus excusatur a muneribus personalibus.
24 Cæcus non potest esse iudex.
25 Muti, & surdi non possunt esse executores testamenti.
26 Muti, & surdi non possunt contrahere matrimoniū.
27 Infirmitas magna æquiparatur morti.
28 Factum in infirmitate magna præsumitur dispositū causa mortis.
29 Infirmus excusatur a muneribus personalibus.
30 Infirmus citatus non tenetur comparere, etiam in causa criminali.
31 Infirmus excusatur a contumacia.
32 Quæ infirmitas præbeat causam renunciādi, remittitur arbitrio iudicis.
33 Quæ infirmitas excuset, relinquitur arbitrio iudicis.
34 Infirmitas est probanda.
35 Ex aspectu probatur infirmitas.
36 Infirmitas probatur per medicos.
37 Infirmitas probatur per iuramentum.
38 Infirmitas probatur per familiares.
39 Infirmitas in dubio præsumitur longum impedimētum.
40 Podagra impedit officium membrorum.
41 Ex podagra quis non cogitur renunciare.
42 Podagrosus tenetur ad munera patrimonialia.
43 Podagra non præbet impedimentum perpetuum.
44 Infirmi non sunt cogendi ad resignandum.
45 Papa in beneficialibus liberam habet potestatem.
46 Episcopus ex senectute potest renunciare.
47 Infirmitas, & senectus a pari procedunt.
48 Senectus dicitur morbus.
49 Senectus dicitur defectus.
50 Multa sunt priuilegia senum.
51 Senectus, quæ reddit inhabilem, præbet causam episcopo renunciandi.
52 Senex vtilis non est remouendus.
53 Senex inhabilis habetur pro infirmo.
54 Regula de infirmo habet locum in sene.
55 Seni inhabili dandus est coadiutor.
56 Senectus inhabilis quæ dicatur remittitur arbitrio iudicis.
57 Regulariter plus potest proficere senex quam iuuenis.
58 Senes plus sapiunt.
59 Senectuti iura plura deferunt.
60 Senes sunt prudentiores.
61 Senum maxima auctoritas.
62 Senes præferuntur.
63 Qui dicit iuuenem esse prudentiorem sene, per 15. testes id probare debet.
64 Ex senectute regulariter non est concedenda licētia cedendi.
65 Frater Gaspar de Fosso Archiepiscopus Rheginus laudatur.
66 Senes etiam decrepiti non sunt cogendi ad resignandum.
67 Ex defectu scientiæ potest peti licentia resignādi episcopatum.
68 Ignorantia est maior omnium malorum.
69 Nullus in ecclesia Dei debet esse illiteratus.
70 Illiteratus æquiparatur cæco.
71 Illiteratus æquiparatur animali.
72 Illiteratus æquiparatur mortuo.
73 Illiterati non possunt ordinari.
74 Illiteratus ordinatus recipit characterem.
75 Illiteratus non potest habere beneficia.
76 Collatio facta illiterato est nulla
77 Illiterati sunt exosi magis, quam homicida.
78 Ecclesia fauet literatis.
79 Literati illuminant mundum.
80 Episcopus debet omnes docere.
81 Ignorantia proueniens ex defectu non est peccatum.
82 Ignorantia proueniens ex negligentia est peccatum.
83 Episcopus illiteratus potest cogi ad renunciandum episcopatui.
84 Verbum potest interpretatur, idest, debet.
85 Ex defectu scientiæ potest quis deponi ab episcopatu.
86 Illiteratura quomodo probatur.
87 Scientia non acquiritur nisi cum labore.
88 Insufficiens debet deponi ab ecclesia.
89 Illiteratus est irregularis.
90 Homicida potest cogi ad renunciandum.
91 Episcopus debet esse 30. annorum
92 Bona fama est thesaurus.
93 Scientia requiritur in episcopo.
94 Episcopus debet habere scientiam noui, & veteris testamenti, ac legum.
95 Episcopus est iudex animarum.
96 Episcopus debet esse doctor.
97 Quæ dicatur scientia sufficiens remittitur arbitrio iudicis.
98 Episcopus potest cogi renunciare ob defectum sciētiæ, quoties impedit executionem officij.
99 Penitus illiteratus quis dicatur.
100 Defectus illiteraturæ est indispensabilis.
101 Omnino indoctus non est tolerandus.
102 Martini Nauarri mors.
103 Episcopus competentis literaturæ est tollerandus.
104 Promittens præstare cocum satisfacit præstando mediocrem.
105 Episcopus ignarus spiritualium tenetur ediscere ea, quæ spectant ad suum officium.
106 Nemo tenetur ad sciendum, sed ad operandum.
107 Ratione officij quis tenetur scire.
108 Negligere ea quæ spectant ad suum officiū, est peccatum.

109

109 *Ex longa experientia deficiente in episcopo litteratura, toleratur.*
110 *Sanctolus fuit presbyter, quamuis nesciret prima elementa.*
111 *In diœcesi absque cura tolerantur episcopi illiterati.*
112 *Minus idonei admittuntur causa necessitatis.*
113 *Charitas est bonum notabile.*
114 *Charitas maxima est omnium virtutum.*
115 *Ex charitate omne bonum opus descendit.*
116 *Sanctus Augustinus habuit coepiscum non multæ litteraturæ.*
117 *Propter malitiam plebis episcopus potest resignare episcopatum.*
118 *Episcopus fit, vt operetur bonum.*
119 *Episcopi successerunt in locum Apostolorum.*
120 *Episcopus dicitur pastor.*
121 *Episcopus vocatur Dux, Præco, & Medicus.*
122 *Ob malitiam plebis potest episcopus cogi ad renunciandum.*
123 *Renunciat ob malitiam plebis, quoties nullus de populo proficeret.*
124 *Persecutio quædam extrinseca, quædam intrinseca.*
125 *Intrinseca persecutio quæ.*
126 *Extrinseca persecutio quæ.*
127 *Quando omnes sunt mali, potest episcopus deserere episcopatum.*
128 *Quoties sunt boni, & mali, episcopus non potest deserere episcopatum.*
129 *Maius bonum est præferendum.*
130 *Episcopus non potest deserere episcopatum propter personale periculum.*
131 *Quis sit mercenarius.*
132 *Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam.*
133 *Aduersitas est probatio virtutis.*
134 *Aduersitas est medicamentum vitiorum.*
135 *Si subditorum salus non exigit præsentiam pastoris, tunc potest pastor deserere gregem.*
136 *Propter scandalum non potest episcopus se absentare.*
137 *Episcopus potest deserere ecclesiam ob periculũ, quoties præsentia nullam affert vtilitatem populo.*
138 *Fieri non debet quod factum non releuat.*
139 *Episcopus & clerus non possunt deserere ecclesiam ob persecutionem.*
140 *Limita nisi laici non vellent defendere.*
141 *Episcopus, clerus & populus non debent deserere patriam ob persecutionem, & n. 148.*
142 *Patria est defendenda.*
143 *Quis tenetur tueri mores patriæ.*
144 *Quisque laudat patriam.*
145 *Nobilitas loci confert.*
146 *Talis præsumitur, qualis patria.*
147 *Patria cuilibet dulcissima est.*
148 *Potest deseri patria cum non adest spes illam defendendi.*
149 *Fides non debet dimitti.*
150 *Clerici non debent eijci.*
151 *Episcopus debet se opponere, quando fit persecutio contra bona ecclesiastica.*
152 *Bona sunt necessaria clericis.*
153 *Episcopus potest deserere ecclesiam ob graue scandalum.*
154 *Prælatus debet appetere æternam salutem.*
155 *Scandalum est vitandum.*
156 *Factum prælatorum de facili trahitur in exemplum.*
157 *Prælati positi sunt tamquam signum ad sagittam*
158 *Prælati plus peccant exemplo quam culpa.*
159 *Subditorum errata prælatis imputantur.*
160 *Negligentia nouerca eruditionis.*
161 *Episcopus potest cogi renunciare ob scandalum.*
162 *Episcopus inuitus transfertur ratione scandali.*
163 *Beneficio quis priuatur ratione scandali.*
164 *Cum causa quis cogitur renunciare.*
165 *Ius relaxatur ob bonum pacis.*
166 *Vt vitentur scandala, multa permittuntur.*
167 *Scandalum inducit iustam causam dispensandi.*
168 *Propter scandalum potest resisti Papæ.*
169 *Papa an possit cogi ad renunciandum Pontificatui ratione scandali.*
170 *Episcopus censetur irregularis ob scandalum.*
171 *Vtilitas publica præfertur priuatæ.*
172 *Scandalum quid sit.*
173 *Scandalum triplex, vitæ, iustitiæ, &, doctrinæ.*
174 *Quid scandalum vitæ.*
175 *Scandalum non debet vitari, quoties non potest fieri sine peccato.*
176 *Episcopo renuncianti ob scandalum, danda est recompensa.*
177 *Episcopus potest renunciare ob irregularitatem.*
178 *Irregularitas quæ.*
179 *Episcopus ob irregularitatem potest cogi renunciare.*
180 *Irregulari non potest conferri beneficium.*
181 *Collatio facta irregulari non valet.*
182 *Irregularitas superueniens non inducit priuationem beneficij ipso iure.*
183 *Irregularis potest priuari.*
184 *Homicida est irregularis, & potest priuari.*
185 *Notorius facinorosus est irregularis.*
186 *Bigamus est irregularis.*
187 *Bigamus triplex.*
188 *Bigamus dicitur contrahens secundas nuptias.*
189 *Bigamus dicitur accipiens viduam in vxorem.*
190 *Bigamus dicitur ordinatus accipiens vxitam.*
191 *Bigamus qui habuit corruptam.*
192 *Bigamus non est admittendus ad ordines & beneficia.*
193 *Episcopus bigamus potest cogi renunciare.*
194 *Religionis professio non tollit bigamiam.*
195 *Ingressus religionis non tollit irregularitatem.*
196 *Episcopus non potest super bigamia dispensare.*
197 *Papa dispensat super bigamia.*
198 *Irregularitas est de iure positiuo.*
199 *Io. de Lignano nocuit bigamia.*
200 *Non omnis irregularitas præbet causam dispensandi.*
201 *Quot modis fiat aliquis irregularis.*
202 *Inclusio vnius est exclusio alterius.*
203 *Episcopus potest renunciare ex alijs causis præter sex relatas in cap. nisi de renun.*
204 *Ex causa receditur à regulis iuris.*

205 *Sequentia declarant praecedentia.*
206 *Quoties casus exclusus includitur alia via vnius exclusio non est alterius inclusio.*
207 *Vnius inclusio non est alterius exclusio, quoties aliqui casus exprimuntur ob maiorem frequentiam.*
208 *Quae alia causa sit sufficiens, vt episcopus possit renunciare remittitur arbitrio iudicis.*
209 *Arbitrio iudicis remittitur, quae sit iusta causa litigandi.*
210 *Tria requiruntur, vt causa sit iusta.*
211 *Episcopus non potest renunciare ratione otij.*
212 *Otium est malum.*
213 *Christianus non debet stare otiosus.*
214 *Nullum ens est otiosum.*
215 *Episcopus renuncians ob otium peccat.*
216 *Episcopus non potest renunciare ob labores.*
217 *Labor res laudabilis est.*
218 *Labor est gloriae pater.*
219 *Lex Draconis otiosos capite plectebat.*
220 *Alendus tenetur operas praestare.*
221 *Militia non est fugienda.*
222 *Praemium datur laboranti.*
223 *Qui non laborat, non manducat.*
224 *Resignans episcopatum ob labores peccat.*
225 *Diu laborans eget requie.*
226 *Veteranis militibus datur immunitas.*
227 *Episcopus nō potest cedere ratione inspirationis, vel humilitatis.*
228 *Humilitas quae non probatur.*
229 *Humilitas commendatur in ministris Dei.*
230 *Humilitas est praecipua virtus.*
231 *Humilitas quid, & eius gradus.*
232 *Humilitatis meritum.*
233 *Episcopus non potest renunciare, vt ingrediatur monasterium.*
234 *Status episcopalis perfectior est statu monachorum.*
235 *Episcopus tenetur visitare suam diaecesim.*
236 *Episcopus est nomen oneris.*
237 *Episcopus debet docere.*
238 *Vita monachorum non est docendi.*
239 *Non est licitum ex statu perfecto ad minus perfectum transire.*
240 *Episcopus potest fieri monachus, cum non potest proficere ecclesiae.*
241 *Episcopus potest fieri monachus ob delictum.*
242 *Episcopus factus monachus non potest redire ad episcopatum.*
243 *Episcopus rediens ad monasterium, à quo exiuit, ibi non potest habere dignitates.*
244 *Episcopus potest cedere ob intemperiem aeris.*
245 *Propter intemperiem aeris fit translatio de loco ad locum.*
246 *Aeris intemperies est iusta causa non morandi in aliquo loco.*
247 *Aeris intemperies excusat à residentia.*
248 *Aeris intemperies excusat à periurio.*
249 *Aeris intemperies excusat citatum.*
250 *Aeris intemperies excusat à cursu praescriptionis.*
251 *Pestis est iustissima causa absentiae.*
252 *Fundus ratione boni aeris plus aestimatur.*
253 *Episcopus potest renunciare ob inimicitiam.*
254 *Opinio vltimo loco posita videtur firmata.*
255 *Inimicitia est iusta causa non manendi in aliquo loco.*
256 *Inimicitia capitalis excusat à residentia.*
257 *Inimicitia excusat citatum.*
258 *Inimicitia capitalis quae remittitur arbitrio iudicis.*
259 *Inimicitia non praesumitur.*
260 *Inimicitia est contra ius naturale.*
261 *Inimicitia probatur per coniecturas.*
262 *Modi probandi inimicitiam.*
263 *Episcopus potest cedere, si non potest ad episcopatum accedere sine mortis periculo.*
264 *Episcopus potest renunciare, quando premitur tyrannorum tyrannide.*
265 *Inimicitia potentiorum praebet iustam causam absentiae.*
266 *Episcopus potest renunciare, si non tenet episcopatum iusta conscientia.*

Ertio quaero quae causae requirantur in renunciatione Archiepiscopatus & Episcopatus? Plures esse † causas legimus in c. nisi de renuntia. vbi Alexāder iij. 1
scribens Archiepiscopo Caluritano inquit: *Intueri te itaque volumus, quod hae sunt illae* „
per quas cedendi episcopus licentiam potest postulare: „
conscientia criminis, debilitas corporis, defectus scientiae, malitia plebis, graue scandalum, irregularitasque „
persona, &c. & ibi tradunt Inn. Ant. de Butr. Hostiens. nu. 3. Abb. & alij * communiter hinc prodiere vers. Debilis, ignarus, male conscius, irregularis, Quem mala plebs odit, dans scandala cedere possit. & has esse sufficientes causas tradunt doct. in ci tat. c. & Hostiens. in summa tit. de renunc. sub n. 8. Redoan. in tract. de simon. par. 2. ca. 13. nu. 11. Fusc. in tract. de visita. par. 2. cap. 28. nu. 1.

Immo quod est plus ex causis praedictis positis in dicto c. nisi, episcopus † potest co gi ad resignandum episcopatum, vt ex illo tex. ibi colligit Hostiens. qui hoc expresse vult sub nu. 3. & nu. 14. vbi dicit quod ver bum potest interpretatur idest debet, idque communiter * receptum esse videmus nāque Papa potest ex causa cogere † episcopū ad renūciandum, Abb. in c. ad supplicationem nu. 8. de renunc. vbi allegat glo. in c. per principalem 9. q. 3. Card. Iacob. in tract. de conc. lib. 9. art. 3. n. 25. vbi 2 3

decla-

* declarat dictum Inn. * communiter † recce-
4 ptum in c.licet de præben. (quod non co-
gitur quis renunciare) vt nõ procedat cau
sa existente: causa enim facit recedere à re
gulis iuris, vulgata l.si hominem ff. mand.
5 Idque notandum † est, nam episcopi re-
nunciatio non est de facili admittenda, &
ideo difficilis reputatur, vt scriptum reli-
quit Host.in summ.de renunc. sub num.8.
verbo cui, sequitur Maiol.in tract. de irre-
gulari.lib.3.c.6.n.3. & facit tex.in c.quã-
uis 7.quæst.1.
6 Et hoc ob matrimonium † quod inter
ecclesiam & episcopum contrahitur, ca.2.
de translat.prælato.
Et quia episcopalis cura non debet au-
ferri, ne episcopus postea vilescat sub pri
uata fide, c.ad supplicationem de renunc.
7 nam ad episcopatum renunciatum † diffi-
cilis est reditus, c.hoc nequaquam, c. quã
periculosum, & cap. sicut 7.quæst.1.
Et ne ex mutatione personæ ecclesia de
trimentum patiatur iuxta ea quæ haben-
tur in c.1.de renun. in vers. scito & in ver.
monemus.
Et quia nimis breuiter de his causis lo-
cuti fuimus, ideo non erit inutile de illis
sigillatim aliqua scribere.
Prima causa, ex qua episcopus potest
& cogitur renunciare, est conscientia cri-
minis: idque accidit, quando episcopus
8 committit crimen † quod post peractam
pœnitentiam impedit ordinis executio-
nem, vt voluit glo. in dict. c. nisi cum pri-
dem insi. Abb. nu. 3. Hosti. & alii doctor.
omnes. * Præpositus in ca. hoc nequaquã
nu.2.7. quæst.1. Diuus Thom.2.2. q.185.
art.4.vers.respondeo Gig. in tract.de resi-
den.episcop.c.17.nu.12. Redoan.& Fusc.
locis citatis.
Et probatur in dict.c. nisi ver. *Propter con
scientiam.n. criminis cedendi potest licentia postulari
& forsitan non cuiuslibet, sed dumtaxat illius propter
quod ipsius offitij executio, post peractam pœnitentiam
impeditur, &c.* Et sic non omnia delicta, sed
ea quæ post peractam pœnitentiam impe-
diunt executionem ordinis, vt dicitur in
dicto cap.nisi, vbi Hosti.nu.9. verbo impe-
ditur. Inno.n.2.& 3.glo.in verbo sed dum-
taxat, ver.quę ergo, Abb.nu.7. Specul. de
dispensat. §. iuxta vers. sunt quoque, Ar-
chid.in c.de his vero dist.50. Abb. in cap.
post translationem col.2.vers.nota de tẽ-
por.ord. & in c.fi.de cleri. excom. Siluest.
in verb.irregularitas quæst.14.& ratio po
nitur in d.c.nisi ver.propter, ibi; *cum si om-
nes, quos arguit conscientia cuiuslibet culpæ, cederent,
pauci vel nulli in illo ministerio remanerent, &c.* Nul-
lus enim † est sine peccato; c.fraternitatis 9
34.dist.§.nunc autem dist. 25.c. penult.de
præben. & dicimus, Septies in die peccat
iustus. & ideo Apostolus cũ eligit ordinã-
dos, non dicit: *Si quis sine peccato &c.* nam
nullus ordinaretur ca. Apostolus dist. 81.
Hinc clericus non est † deponendus, nisi 10
propter graue crimen; vt est communis*
opinio, teste Iul.Clar.lib.5. recept. sent.§.
vlt.q.74.vers. regulariter, qualia sunt † si- 11
monia, ca.erga simoniacos 1.quæst.1.cap.
tanta de simon.extrauag. cum detestabile
eo.tit. constit.Pij V. incipit, cum primum
Apostolatus, Conc.Trid.c.4.sess.14. Boer.
decis.117.Diu.Thom.2.2.quæst.185. art.
4.omicidium, capit.miror dist.50.c.vlt.de
tempo.ord.c.vlt. de cler. pugn.in due. Au-
frer. decis.207.Diu.Tho. dict.2.2. quæst.
185.art.4.
Hæresis, c.nos inter de purgat.canon.&
toto tit.de hæret. Assassinium, ca. vnico de
hære.lib.6.Schismaticus c.1.de schismati.
Falsum in litteris Apostolicis, c. ad fal-
sariorum de falsis, & omne crimen quod
ipso iure irrogat infamiam, ca. infames §.
porro 3.q.7.& omne crimen graue noto-
rium, c.vlt.de tempo.ordi.
Quæ omnia aliàs extendi in repetitio-
ne c.at si clerici de iudi.cum publice illud
capitulum in Vrbe interpretarer; & hic
omitto; quia summistæ omnes hoc expli-
cant, ac tractantes de irregularitate.
Vnde in criminibus † in quibus potest 12
pœnitere episcopus remanendo in officio
suo, non tenetur petere cessionem, arg. ca.
vlt.de tempor.ord.c.vlt. de simon. c. ferrũ
dist.50.tradunt Hostiens.dict.c. nisi, n. 10.
glo.magna in fin.& colligitur ex verbis di
cti capituli.
Secunda causa ex qua episcopus po-
test renunciare † est corporis debilitas, vt 13
dicitur in dicto c.nisi in vers. *alia vero causa
est debilitas corporis*, & ibi * communiter hoc
notant Abb.Ant.de Butr. Hostiens. & cæ-
teri.nec omnis debilitas præbet iustã cau
sam, sed ea dumtaxat, † quæ ex infirmita- 14
te, aut senectute procedit, vt dicitur in d.
c.nisi, vers.alia, ibi, *quæ vel ex infirmitate, vel ex
senectute procedit.*
Ex quibus verbis duæ colliguntur con
clusio-

15 clusiones, quarũ prima est infirmitatem †
corporis esse iustam causam cedendi, vt
ibi glo.in ver.impotens,Hostiens.num.13.
* Abb.nu.9. & * communiter doct. hoc tra-
dunt,Præposit.in c.nequaquam nu.2.7.q.
1. vbi Turrecrem.& alij,Diu. Thom. 2.2.
quæst.185. art.4. vers. respondeo,Gig. de
resid.episco.c.17.nu.12. In fine,Rebuff.in
praxi de resig. exp. nu.1. & facit tex. in c.
quamuis triste.vers.& ideo 7.q.1.
16 Quia infirmitas † est habitus cuiuscun-
que corporis cõtra naturam, vt tradit Ho
stiens.in sum.de cler.ęgrot.n.1.& infirmus
17 dicitur qui † morbo aliquo ex humorum
excessu causato laborat, Sarn.de infir. re-
sig.q.7.Ripa de peste in princ. doct. in ca.
quoniam frequenter, vt lite contesta.in to
to corpore,prout accidit in febre;in parte
vt est cæcitas,vel pedum,aut manuum de
bilitas,l.1.§.sciendũ ff.de ędil.edic. Gell.
lib.4.noct.att.c.2.Menoch.de arbitr. iud.
cas.60. n.17. ideo dubitari cõtigit de qua
infirmitate loquatur tex.in dict.c. nisi, ad
quod respondendum est non omnem infir
mitatem iustam præbere causam resignã-
18 di,sed illam ex qua † episcopus impotẽs
redderetur ad exequẽdum officium suum,
vt tradit Hostiens.nu.13.glo. in verbo im-
potens in dicto cap.nisi,per illum tex. illis
» verbis. *Nec tamen omnis, sed illa solummodo per*
» *quam impotens redditur ad exequendum officium pa*
» *storale* dat rationem, *nam si pro qualibet corpora*
» *li debilitate susceptæ seruitutis officio posset deseri, fru*
» *stra se fateretur Apostolus suis infirmitatibus gloriari.*
* & * communiter docto. ponentes exem-
19 plum in morbo sontico, nam † talis mor-
bus vnicuique rei agendæ impedimento
est,l. quæsitum ff. de re iud. l. morbus de
verb.sign.
Idem pariter dicendum, si lepra labo-
rat.c.de rectoribus de cleri. ægro. cum ibi
20 not.ideo † leproso datur coadiutor,Alber.
in verb.vitiatus,Maiol.de irregular.lib.2.
cap.18.col.3.
Idemque erit si effectus fuisset cæcus,
21 nam tunc non posset exequi munus † pa-
storale, vt omnibus patet: & ob id cæcus
22 non potest † esse curator,l. luminibus C.
qui dar. tuto. poss. neque tutor,l. mona-
chos,l.frater C.de admini.tuto. & excusa-
tur à tutela suscepta l.1.§.1.ff.de tut. Al-
23 dobran.in §.interdum n.11.de curat. † ac
excusatur à muneribus personalibus,Ab-
bas in c.licet n.4. de cens.Guid.Papæ de-
cis.100.n.1.& tandem † cæcus non potest 24
esse iudex, neque arbiter Blanch. de com
promiss. quæst.2.n.3.
Idque etiam procedit, si fuisset effectus
surdus.aut mutus: namque muti † & surdi 25
nõ possunt esse executores testamẽti,Car.
in clem.1.de testam.non † possunt contra- 26
here matrimonium,Abb.in c.cum apud,n.
6.de sponsal.Barb.cons.59.num.10.lib.2.
Card.Paris.cons.63.nu.4. vol.4.
Vel esset debilis alia infirmitate, quæ
illius muneris executionem impediret,
iuxta ea quæ ponit Iason in l.1.n.83.Pur-
purat.nu.540.Riminal.nu.26.ff.de officio
eius cui man. est iurisd. Gasp. Valasch. in
l. imperium n.14.ff.de iurisd.om. iud. Fe-
lyn.in c.si pro debilitate de officio deleg.
vbi late plura cumulaui cum illud capitu
lum interpretarer.
Et ratio est, quia huiusmodi infirmita-
tes cum magnæ sint æquiparantur † morti, 27
vt tradunt moderni, Floren. in tract. mors
omnia soluit,p.1.nu.132. & factũ illo tẽpo
re præsumitur † dispositũ causa mortis,Ant. 28
de Butr.in c.2.de consuet.glo. in l.1.C.de
fals.caus.& excusant † à muneribus perso 29
nalibus,Ias.in l. age nu.2. C. de transact.
Orian.in c. quoniam contra num. 132.de
prob. & citati † non tenentur comparere, 30
c.si ægrotans 5.quæst.3.c. si episco pus di-
stinct. 18. etiam coram arbitro,Card. Pa-
ris.cons.102.nu.13. vol.4. etiam in causa
criminali, Gratus cons. 98. n. 2. lib. 2. &
excusant à † contumacia, Necusan. cons. 31
51.nu.15.
Et tandem quæ infirmitas sit sufficiens
quæ præbeat episcopis iustam causam re-
nunciandi,& ex qua possunt cõgi,remitti
tur arbitrio iudicis, † vt in terminis egre- 32
gie scriptum reliquit Bal.in dict. cap. nisi
ver.sed nunquid.
Ita & etiam † quæ infirmitas excuset re 33
linquitur arbitrio iudicis, vt in terminis
egregie scriptum est per eundem Bald. in
auth.sed si quis n.15.C.de testam.Soccin.
Sen.cons.244.lib.1.Marsil.in l.quæstionis
nu. 19. ff. de quæstio. moderni Florent. in
tract.de fort.casib.p.2.quæst.6.nu.5. Luc.
de Penn.in l.vnica col.2.C.de men.valid.
lib.11. cum alijs, vt per Menoch. de ar-
bitr.iud.cas.60.Alfons.Hoied.de incomp.
benef.p.1.c.17.nu.16.& Menoch. dat exẽ
plum, quando malo corporis habitu &
effectu frequenter ægrotat Geminia. in
c.1.

c.1.de cler.ægroto.lib.6.Maria. Socc.sen.
in c. quoniam frequenter col. 4. vers. fre-
quenter, vt lite contestata. etiam si infir-
mitas ex peccato procedat c.cum infirmi-
tas de pœnis,Hostiens.dict.c.nisi sub n. 13.
dummodo pateat, inquit Hostiens. nā in-
34 firmitas † est probanda vel ostendenda,vt
voluit Bertrand.cons.164.n.2.lib.8. & cōs.
16.nu.5.lib.6.Rebuff.in praxi de infir. re-
sig.glo.2.nu.4.Barbat.cōs.31.nu.13.lib.3.
35 ex aspectu, † vt tradit Barbat.loco citato,
36 Abb. in c. tenor num.2.de re iud. vel per †
medicos, vt voluit Bar. in l. contumaciam
§.pœnam ff.de re iud.& in l.1.ff. de ventre
37 inspiciendo. ac per † iuramentum ipsius,
38 Card.in clemen.sicut,q.4.de appellat.& †
per familiares,Bart. in l. quæsitum ff. de re
iudicata & testes domesticos,Card.Alexā
drin.in cap.placuit 18.distin.Henric.Boc.
de sinod.episcop. p.2.nu.59.& de his om-
nibus tradit Mascard. de probationibus
concl.896.vol.2.vbi etiam post alios n. 2.
dicit quod infirmitas in dubio prǽsumitur
39 longum † impedimentum,Deci.in c.prudē
tiam,sub n.45. de officio deleg. Purpurat.
in l.1.n.539.ff.de offi.eius,Card. in c. cum
inter canonicos de electione.

Et aliàs vidi dubitare,an podagra præ-
beat iustam causam,Bal.in dict.c. nisi.n.3.
vers.sed nunquid,proponit hanc quæstio-
nem,& illam non resoluit, sed remittit ar-
40 bitrio iudicis;aliqui dicebant † quod sic,
quia podagra impedit officium membro-
rum,& per consequens ille redditur debi
litatus,Bar.in l.2.in fin.ff.de pub.iud. Bal.
in l.3.in fin.C. de seru.fugi. vbi Dec. nu.3.
41 Mihi tamen † contraria sententia vide-
tur vera; quia quamuis podagrosus non
teneatur ad corporalia munera, tamen ad
42 patrimonialia tenetur † & consilio potest
opē ferre, l.vlt.cū ibi not.C.qui morb. lib.
10.Petr.Antib.de munerib. §.2. de prima
diuisione munerum,n. 31. Iulius Ferrettus
de gabel. & collectis nu. 499. Egid. Tho-
matus de collectis verb. pauperes n.6. Ac
cedit, quia si hæc esset iusta causa ceden-
di,pauci remanerent in episcopatu; nam-
que multi ex episcopis sunt podagrosi.Id-
43 que comprobatur: quia podagra † nō prę
bet impedimentum perpetuum, vt sunt in
firmitates de quibus supra fecimus men-
tionem,Alex.in l. furiosum sub n.3.C. qui
test.facer.poss.Abb.in c.cum inter canoni
cos num. 7.de elect. Sarn. de infir. resi-
gnan. quæst. 9. num. 5. in fin.

Inficiari tamen minime potest,quin re-
mittendum sit totum negotium arbitrio
summ.Pontificis, etiam in hoc capite, vt
scripsit Bald. loco citato.

Non omittam id quod signanter scri-
ptum reliquit Inno. in dict. c. nisi num.4. † 44
quod infirmi non sunt cogendi ad resignā
dum episcopatum, etiam si illa infirmitas
redderet eum inhabilem circa spiritualia,
siue tēporalia; nam tex. loquitur de cede-
re volente, non tamen arctat nolentem. &
hanc opinionem sequitur Abb.in dict.ca.
nisi nu. 9. & * communiter est receptum in
praxi, cum limitatione tamen, nisi aliud
Papæ videbitur, qui in his beneficialibus
† liberam habet & absolutam potestatem, 45
Sarn.de liter.grati.in principio, & * com-
muniter doct. aliàs allegati.

Secunda conclusio † senectutem præbe- 46
re iustam causam cedendi episcopatum,
glo.in dict.c.nisi, Host. n.3. Abb. sub nu.8.
& communiter * doct. tenent, Abb. & Ho-
stiens. in c. 1. de renunc. Diu. Thom.2.2.q.
185. art.4. vers. respondeo, Oldrad. cons.
324. Præposit.in c. hoc nequaquam nu. 2.
7.quæst.1.Gig.de resid.episcop.c.17.n.12.
Paul.Roman. de pens.c.8. num.27. & alij
doct. in superiore cōclusione citati. Primo
probatur in dicto c.nisi,vers.alia ibi, *qua vel*
ex infirmitate aut senectute procedit. ergo senec-
ctus inducit iustam causam.

Secundo probatur in cap. petisti 7.q.1.
vbi Zaccharias Papa concedit Bonifacio
Maguntino archiepiscopo licentiam eli-
gendi archiepiscopum stante senectute &
corporis imbecillitate,& ibi doct. hoc no-
tant.

Tertio comprobatur † ratione, quia in- 47
firmitas, & senectus à pari procedūt, Car.
Paris.cons.29.nu.68. vol.2. nam senectus
numeratur inter species infirmitatis, Abb.
in c. magnæ nu. 8. de uot. Ipsa enim senec-
ctus † dicitur morbus, Archid. in c. tanta 48
nu.5.dist.86.Abb.in c.quamuis num.2.de
sent.excom.Card.Paris. cons.67. num.63.
vol.3.Hinc senectus † dicitur defectus ha- 49
bens in se labores & dolores, Guil.Rouill.
de iust.& iur. c.14. nu.1. & multa senibus
ob hanc causam dari priuilegia tradit illa
que enumerat † Cæpoll.in tract.de Impe- 50
rat.in verbo Bartholomæus per totum.

Declara tamen hanc conclusionem pro
cedere in senectute quæ redderet † episco- 51
pum

pum inhabilem ad executionẽ & administrationem episcopatus, vt dicitur in dict. c. nisi, ibi, *nec tamen omnis, sed illa solummodo per quam impotens redditur ad exequendum officium pastorale, &c.* & ibi Hostiens. Abb. & * omnes tradunt.

Alia autem senectus, quæ non impediret in totum exequutionem officij pastoralis, non præbet iustam causam, quod satis probatur in allegatis verbis positis in dicto cap. nisi, & in verbis sequẽtibus ibi, *cum interdum non plus hortetur senilis debilitas aliquem cedere, quam moralis maturitas, quæ in senibus esse solet, ipsum suadet in suo officio permanere, pro talibus enim de se dicit Apostolus cum infirmor tunc fortior sum, quia non numquam corporis infirmitas fortitudinem cordis augmentat, &c.*

Idque etiam probatur in c. 1. de renun. vbi ab Alex. iij. summ. Pontif. denegatur licentia cedendi episcopo Londonen. propter senectutem, vt patet ibi, *maxime quia in se viget vigor deuotionis & fidei etiam corpore senescente non deficit, &c.* & ibi Hostiens. & ideo Abb. in primo notab. sub nu. 1. dicit quod
52 si senex † est vtilis & necessarius ecclesiæ, & adest periculum in mutatione, senectus non est sufficiens causa cedendi; si autem senectus reddit penitus inhabilem ad regimen episcopale est sufficiens causa, & * ita etiam declarat Anto. de Butr. ibidem 1. notab. sub num. 7. & * communiter do-
53 cto. sequuntur. quoties enim senex est † in-
54 habilis, tunc habetur pro infirmo, & regula loquens † de infirmo habet locum in sene Menoch. de arbitr. iudi. cas. 60. num. 10. Alfons. Hoied. in tract. de incompatib. benef. par. 1. cap. 17. num. 17. vbi conciliat opiniones contrarias, & tunc ei dandus
55 est coadiutor † c. ex parte de cler. ægrot. & ibi not. Ioan. Andr. Abb. Imo. & * communiter doct. Oldrad. cons. 44. Redoan. de simon. p. 2. cap. 13. num. 27. Caputaq. * decis. 168. lib. 1. & 170. in manuscr. & decis. 311. p. 1. in impress. vbi refert * fuisse decisum in Rota die 28. Maii 1552. in vna Toletana sufficere ætatem 60. annorum cum infirmitate, vel 70. annorum sine, ad obtinendam coadiutoriam.

56 Quę autem dicatur huiusmodi senectus quæ reddit inhabilem ad regimen † episcopatus, remittendum erit arbitrio iudicis, siue summ. Pontificis, Barbat. cons. 21. col. penul. & cons. 80. in fin. lib. 2. & cons. 22. col. 3. lib. 3. & cons. 45. colum. penul. lib. 4. Ioan. And. in cap. quoniam frequenter, vt lit. contesta. cum alijs adductis per Alfon. Hoied. tract. de incomp. benef. par. 1. cap. 17. num. 18. per Menoch. de arb. iud. cas. 53. nu. 3. Maschard. de proba. concl. 1295. nu. 8. & * communiter doct. *

Regulariter enim cæteris paribus magis crescit deuotio in sene quã in iuuene, † & plus potest proficere senex, ita Abb. 57 in dict. c. 1. in notab. 6. de renunc.

Et senes † regulariter plus sapiunt, & 58 ideo vocantur fortiores in dict. cap. nisi, in verbis citatis: quo fit, vt senectuti iura † 59 nostra plurimum deferant, vt habetur in 20. distinct. cap. domino sancto, vbi Archid. distinct. 50. c. quamuis de sent. excomm. cap. fraternitatis distinct. 24. cum * alijs, vt latissime per Tiraquellum in præfat. de iur. primogen.

Namque senes præsumuntur † pruden- 60 tiores iuuenibus & virtutibus excellentiores, vtpote qui vsu rerum docti prudentiam sibi comparare potuerunt l. si, vt certum §. custodiam, & ibi glos. ff. commod. §. cogitandum auth. de monach. Bal. in c. cum in iuuentute de præsup. Archid. in c. diffinimus 18. quæst. 2. Luc. de Pen. in l. 1. C. de consuli. lib. 10. Imol. & Alex. in l. gallus in princ. ff. de libe. & posth. Felyn. in rub. de maio. & obedi. col. 1. hinc dicebat Aristoteles vires pollere in iuuenibus, prudentiam in senibus, prout refert Bald. in repet. l. 1. colu. 4. vers. sed robustus C. vnde ui. Hinc dicitur in cap. sciendum 26. quæst. 4. quo seniores eo plus habent experientiæ & vsus, ideo † senum maior 61 est auctoritas, §. illud etiam in principio auth. de appella. & intr. quæ temp. & ibi glos. in verbo auctoritatis cap. domino sancto distinct. 50. & in dicendis † sen- 62 tentijs præferũtur l. 1. §. in sententijs ff. de alb. scrib. l. 2. C. de præfec. præto. lib. 12. glo. in l. 1. verb. anteire C. de consulib. eo. libr. 12. Innocen. & Abb. in capit. 1. de maio. & obedi. Roman. singul. 81. Iason in l. cum quid in secunda lectura col. vlt. ff. si cert. peta. ac cæteris sunt honoratiores, l. semper ff. de vir. immunit. cum aliis quæ more solito latissime deducit Tiraquel. in præfa. de iure primog. a n. 79. vsq; ad 150.

Immo qui dicit iuuenem aliquem esse prudentiorem sene per 15. testes † id pro- 63 bare debebit, l. vnicuique C. de prox. sacr. scrin. quem tex. ad hoc singularem dixit Roman. in l. si vero §. de viro fall. 53. vers.

quarto probatur, Alex. in l. cum quid col.
2.ff.si cert.petat.cum alijs, vt per Mascar.
de probat.concl.1295.n.3.

64 Vnde ex his crederem † propter senectutem non esse passim concedendam licentiam, nisi aliud videbitur summo Pontifici: quandoquidem videmus senes decrepitos habiles in regimine episcopatus inter alios enim nostris temporibus frater
65 † Gaspar de Fosso Consentin. ord. sancti Francisci de Paula archiepiscopus Rheginensis 93. annum agit, & prudenter omnia quæ incumbunt officio pastorali exercet, ac semper fuit reputatus doctissimus & prudentissimus, & est memoriæ profundissimæ, vt ex pluribus mihi compertum est.

66 Declara secundo, vt senes † etiam decrepiti non sint cogendi ad resignandum episcopatum, ita Inno. in dict. cap. nisi nu. 4. sequitur Abb. num. 9. in fin. & communiter * doct. hoc volunt, & probatur ex supradictis. Quod intelligendũ est, nisi aliud voluerit ac placuerit Papæ propter supremam eius auctoritatem in his beneficialibus, vt tradunt doct. allegati per Stafil. de literis gratiæ in exordio, & scripsi aliàs late.

67 Tertia causa est defectus † scientiæ, vt tradunt Inno. in dicto cap. nisi num. 4. vers. defectus Hostiens. n. 14. Glo. Anto. de Butr. Abb. num. 10. & alii doct. * omnes de renunc. Hostiens. in summ. titu. de renunc. sub num. 8. Anto. de Butr. Abb. in cap. 1. notab. 1. de renun. Diu. Thom. 2. 2. quæst. 185. art. 4. vers. respondeo, Præposit. in cap. hoc nequaquam nu. 2. 7. quæst. 1. Gig. de resid. episcop. cap. 17. num. 13. Rebuff. in praxi. de expr. resignat. in principio, Fusc. de visit. p. 2. cap. 28. num. 4. & communiter * doct.

Probatur in dict. c. ibi: nisi, *pro defectu quoque scientiæ plerumque potest quis petere cessionem, &c.* dat rationem, *quia cum ipsa circa spiritualiũ administrationem sit potissimum necessaria, & circa curam temporalium opportuna: præsul, qui commissam sibi debet ecclesiam regere, in vtrisque salubriter ei renunciat, si scientiam (in qua ipsam regat) ignorat. Tu enim (inquit dominus) scientiam repulisti, & ego repellam te, ne sacerdotio fungaris mihi, &c.* Idéque traditur circa scientiam requisitam in ca. Petrus distinct. 39. in c. in causis §. vlti. de elect. c. excõmunicamus §. adijcimus de hæret. c. præcipimus 12. quæst. 2. c. regenda 10. quæst. 1. sequitur esse concedendam licentiam renunciandi propter defectum scientiæ; ne ecclesia patiatur detrimentum in spiritualibus & temporalibus, cum ignorantia sit maior cunctorum † ma- 68
lorum, cap. ignorantia distinct. 38. & ideo Deo dicatis est vitanda, Dec. in c. cum in cunctis sub nu. 11. in fin. de elect. nullus enim in ecclesia Dei † debet esse illitera- 69
tus, Rebuff. in cap. postulastis nu. 180. de cleric. excom. ministr. Bald. in cap. congregato col. vlt. de elect.

Illiterati † enim æquiparantur cæcis, c. 70
post translationem, §. item si quis de renunc. Rebuff. in tract. de pacif. possess. nu. 261. ac animalibus † cap. vlt. distinct. 49. 71
& corpore diminutis, Barb. de præsta. Car. quæst. 10. num. 2. & mortuis † Rebuff. de 72
priuileg. scholar. priuil. 27. num. 2. dicens hanc esse differentiam inter illiteratos & literatos, sicuti inter mortuum & viuum: & ob id illiterati † non possunt ordinari, c. 73
vlt. de tempo. ordin. lib. 6. distinct. 36. 37. & 38. Innoc. in c. cum in cunctis de elect. vbi Hostiens. nu. 13. Dec. etiam nu. 13. & licet recipiãt characterem † si ordinantur, vt 74
voluit Stepha. Caieta in cap. ad limina §. 3. num. 80. 30. quæst. 1. Gul. de Laud. in clemen. cum ecclesiæ nu. 2. de ætat. & qualit. tamen monstrum & opprobrium in ecclesia Dei reputabitur, Gamb. de aucto. lega. à late. lib. 5. nu. 147. & ob id sunt incapaces beneficiorum, † cap. illiteratos dist. 75
36. c. pœnitentes dist. 55. Rebuff. in tract. de pacif. poss. num. 261. Alfons. Hoied. in tract. de incomp. benef. p. 1. c. 24. num. 28. Archid. in cap. si qui. nu. 1. 1. quæst. 7. & collatio ei facta † est nulla ipso iure, Inno. in 76
cap. cum nostris de concess. præben. vbi Abb. Felyn. in cap. per tuas num. 1. de simon. & hac ratione illiterati sunt exosi magis † quam homicidæ, Inn. in dict. ca. cum 77
nostris, Dec. in c. scissitatur de rescr. & in c. prudentiam in principio eod. titu. & in cap. in cunctis n. 4. de elect. Thom. Actius de ludo schaccor. quęst. 8. nu. 29. Cornel. Benincas. in tract. de pauper. quæst. 4. nu. 15. Ioan. Anto. Niger in extrau. vnica nu. 373. de vita & honest. cleri. & e contrario † ecclesia fauet literatis, c. de multa, vbi 78
Abb. col. 2. de præben. & * communiter doct. namque literati † illuminant mun- 79
dum, Bonus de Curt. de nobilita. 3. par. num. 15. Accedat ad comprobationem, quia satis ignominiosum est, vt episcopus quærat ab alijs edoceri, † cum ipse 80
debeat

debeat omnes docere. §. damus authen. de sanct. episco. cap. conuenientibus 1. quæst. 7. ca. vilissimus 1. quæst. 1. glo. in cap. vlt. verb. defectum de ætat.& qualit.
81 vnde quamuis † ignorantia proueniens ex defectu non sit peccatum, sed pœna peccati, 15. quæst. 1. §. 1. tamen quando
82 prouenit † ex negligentia est peccatum,
* vt in ijs qui negligunt ea quæ ad eorum officium spectant, cap. 1. & 2. distinct. 38. Innoc. in dict. cap. nisi num. 4. Hostiens.
* num. 14. 11. quæst. 10. & * communiter doct.

Amplia vt propter defectum scientiæ non solum sit concedenda licentia episco
83 pot petenti & volenti renunciare, sed etiã si non petat poterit compelli vt renũciet, ita ampliant Hostiens. dicto cap. nisi nu. 14: Bald. num. 3. idem Hostiens. in cap. vlt. num. 3. vers. sed etiam de ætat. & qualit. glos. ibi in verbo defectum, Abb. num. 1.
* & 2. & * communiter alii doct. sequũtur Felyn. in cap. si quando num. 15. de rescr. Alfon. Hoied. de incompat. benef. p. 1. c. 34. nu. 29. in fin.

Idque primo deducit Hostiens. ex dict. cap. nisi dum dicit, *pro defectu quoque scientiæ*
84 *plerumque potest, &c.* Interpretatur † enim verbum, potest, idest debet, vt tradit Bar. in l. in pecuniariis num. 7. ff. de feriis, & in l. de his num. 4. de transact. Secundo põdero dictum cap. nisi illis verbis, *tu enim inquit Dominus scientiam repulisti, & ego repellam te, ne sacerdotio fungaris mihi, &c.* & habetur in c. omnes distinct. 38. & ita ponderat Felyn. in c. si quando n. 15. de rescrit.

Secundo apertius probatur in cap. vlt. de ætat. & qualit. vbi Honorius iii. scribit capitulo Bremen. *Quamuis multa proposita fuerint contra episcopum Calinen. quia tamen confessus est coram nobis se numquam de Grãmatica didicisse, nec etiam legisse Donatum, & per euidentiam facti vsque adeo de illiteratura, & insufficientia sua constat, quod contra Deum esset, & canonicas sanctiones tantum in episcopo tolerare defectum: ipsum à Pontificalis officij executione & ab administratione Calinen. ecclesiæ penitus duximus amouendum.* & ibi Abb. num. 1. colligit defectum scientiæ
85 præstare legitimam causam deponendi † quem ab episcopatu, & docet practicam
86 probandi quem † illiteratum, vt quia nũquam legit librum, non intrauit scholas, nec alium doctorem audiuit: quandoqui-
87 dem scientia non acquiritur † nisi cum labore, Card. Iacobat. de conc. lib. 5. art. 8. num. 35.

Tertio comprobatur ratione, quia satis ostendimus illiteratum esse insufficientem regimini ecclesiæ cathedralis, sed insufficiens † debet deponi, glo. in c. 1. verb. suffi- 88
cientem de renunc. in 6. communis * opinio teste Alcia. de præsump. reg. 3. præsũp. 19. nu. 5. tradit Clar. lib. 5. recept. senten. §. vlt. quæst. 73. vers. prælati: ne si cæcus cæco dux, ambo in foueam cadant, ca. si ideo distinct. 37. c. quæ ipsis distinct. 38. c. cum sit de ætat. & qualit. igitur, &c.

Quarto accedat, quia talis illiteratus † 89
est irregularis, vt tradit Speculat. in titu. de dispens. §. & iusta vers. & scias, quẽ refert & sequitur Maiol. in tractatu de irregularitate lib. 1. c. 32. nu. 1. & collatio ei facta est ipso iura nulla, Inn. cap. cum nostris de concess. præben. Felyn. in c. per tuas nu. 5. de simo. idem Felyn. in ca. si quando nu. 13. de rescrip. Vnde potest cogi, sicuti homicida † vt est * communis opinio teste 90
Anan. in c. inquisitionis n. 3. de accusa. nã illiteratus est magis exosus quam homicida, Rebuff. in tract. de priuileg. scholar. n. 5. Gamb. de auctoritate leg. à late. lib. 5. nu. 148. cum alijs adductis supra.

Sed hic quæritur quæ illiteratura præbeat causam, vt episcopus possit cogi renũciare? Antequam ad resolutionem huius quæstionis veniamus, prefari in primis opportet, in promotione episcopi considerandam esse ætatem † vt sit 30. annorum, 91
c. cum in cunctis de elect. c. 1. sess. 7. de refor. in Conc. Triden. spectandam maturitatem morum, Inn. & alij in dict. c. cum in cũctis de elect. bona † enim fama est thesau- 92
rus inæstimabilis, Bal. in l. 1. col. 4. C. de cõfess. & inquirendum esse etiam de litteratura quæ requiritur in episcopo † dict. ca. 93
cum in cunctis dict. c. 1. sess. 7. Conc. Trid. & cap. 2. sess. 22. de refor. eiusdem Concil. Triden. & habetur in epistola prima Pauli ad Timotheũ ca. 4. *opportet enim episcopum irreprehensibilem esse, vnius vxoris virum, sobrium, ornatum, prudentem, pudicum, hospitalem, doctorem, nõ violentũ, non percussorem, &c.* cuius verba referuntur in c. si rector distin. 43. & plurima huius generis referuntur à Gratiano in c. qui ecclesiasticis §. 1. distin. 36. vnde episcopus debet habere scientiam † noui & 94
veteris testamenti ac legum, Inno. in c. vlt. de ætat. & qual. Io. à Capistrano in specu

lo conscientiæ tit. de ignoran. iuris num.
153. Redoan. de spol. quæst. 9. §. fiet ergo
nu. 25. cum aliis, vt per Hoied. de incom-
patib. benef. par. prima cap. 24. num. 36.
95 cum sit † iudex animarum, cap. qui epi-
scopus distinct. 33. cap. 1. & 2. distin. 61.
& quia ius dicere debet, c. de persona 11.
96 quæst. 1. & sic doctor † aut licentiatus in
theologia vel iure canonico dict. cap. 2.
sess. 22. de refor. Conc. Triden. & sciat fa-
cere ea quæ sibi incumbunt, Inn. in c. cum
in cunctis nu. 1. vers. scientiam, Abb. nu.
4. in principio de elect. & Io. Selu. de be-
nef. par. 3. quæst. 5. nu. 1. aliàs autem, quæ
97 dicatur scientia sufficiens † in beneficijs,
remittitur arbitrio iudicis, Inno. & Abb.
in dict. c. cum in cunctis, Dec. n. 16. idem
Abb. in c. qualiter in 4. not. de elect. Imol.
in clemen. prima de ætat. & qualit. Bar-
bat. cons. 34. lib. 2.

Nunc autem redeundo ad propositum,
respondeo, tunc episcopum posse cogi re-
98 nunciare † ob defectum scientiæ, quoties
ille defectus impedit executionem pasto-
ralis officij; nam hæc est mens dict. cap. ni-
si, quæ colligitur, dum dicit; *pro defectu quo-
que scientia plerumque, &c.* verbum enim ple-
rumque satis hoc aperte ostendit. idque
potest accidere, quando episcopus num-
quam de gramatica didicit, prout in ca-
su dict. cap. vlt. de ætat. & qualit. vbi hac
ratione Honorius iij. amouit episcopum
Calinen. à pontificalis officij executione
& administratione ecclesiæ: tunc enim di-
99 citur † penitus illiteratus, vt tradit Rebuff.
de pacif. poss. num. 263. Hoied. de incom-
pat. benef. par. 1. cap. 24. num. 29. Maiol.
de irregula. lib. 1. cap. 32. in principio, &
hic defectus est † indispensabilis, cum sit
100 de iure diuino requisita litteratura, Turre
crem. in cap. si in laicis dist. 38. Inn. in cap.
dilectus de temp. ord. Felyn. in cap. inqui-
sitionis de senten. excom. Diaz. in prax.
crimi. cap. 18. Felyn. in dict. cap. si quando
nu. 13. Rebuff. in tract. de pacif. possess. nu.
264. vbi dicit super hoc numquam vidisse
101 dispensationem, & iste omnino † indoctus
non est tolerandus, Gig. de resid. episco.
c. 17. nu. 15. nam Pius ij. teste Platina dice
bat asino æquiparandum, quod etiam tra
dit Io. Monac. in cap. ex eo de elect. in 6.
vel si didicit de gramatica, numquam
tamen habuit cognitionem legum aut ca-
nonum noui & veteris testamenti, & est
ignarus administrationis spiritualium &
temporalium: nam hoc casu potest com-
pelli ad renunciandum episcopatum, vt
tradit Fusc. de visitat. p. 2. cap. 28. num. 4.
ad quod pondero dictum Abb. in cap. vlt.
in 1. not. de renunc. propter insufficientiā
fieri renunciationem: & ratio est quia quā-
uis iste posset consequi beneficia sim-
plicia, non tamen curata, vt decisum fuit
in Rota, teste Stafil. de litteris gra. in ver-
bo nona forma num. 35. & tradit doctissi-
mus Nauarr. qui cum dolore † omnium 102
mortuus est hodie 11. Iunij 1586. in tract.
de hor. canon. cap. 7. nu. 3.

Ex quo deduco primam conclusionem,
quod si episcopus non est ignarus, sed est
† competentis literaturę, est tolerandus in 103
episcopatu, vt voluerunt Host. in dict. cap.
nisi num. 14. vers. quamquā, Ant. de Butr.
Bald. sub num. 3. & communiter doct.
Abb. in cap. vlt. num. 4. de ætat. & qualit.
glos. in cap. cum nobis olim verbo litera-
turæ de elect. & in cap. venerabilis verb.
eminentes de præben. & est communis
omnium doct. sententia: probatur in dicto
cap. nisi, pro defectu vers. quamquam, vbi
habetur: *Quamquam etsi desideranda sit eminens
scientia in pastore, in eo tamen sit competens toleran-
da: quia secundum Apostolum scientia inflat, chari-
tas autem ædificat, & ideo imperfectum scientiæ po-
test supplere perfectio charitatis, &c.*

Secundo comprobatur ex cap. cum no-
bis olim de elect. ibi illius quoque litera-
turæ licet non eminentis tamen conuenie-
tis electus existit, vt pro defectu scien-
tiæ, &c.

Tertiò accedat tex. in cap. venerabilis
de præben. ibi & vix ad culmina dignita-
tum, nedum præbendas, viri eminentis
scientiæ valeant reperiri, &c.

Et ideo qui promisit † præstare coquū, 104
satisfacit si mediocrem præstat. l. si quid
venditor §. venditor ff. de ędil. edict. & qui
artificem promisit sufficit si præbet eum ad
aliquem modum perfectum l. sciendum §.
illud ff. de ędil. edict.

Aliàs enim pauci remanerent episco-
pi; nam pauci sunt qui habeant eminen-
tem literaturam.

Secundo deduco aliam conclusionem,
vt episcopus competentis literaturæ sit
tolerandus in episcopatu, etiam si sit igna-
rus administrare temporalia, & spiritua-
lia † verum tenetur addiscere ea, quę spe- 105
ctant

etant ad suum officium, Inn. in dict. cap. nisi n.4. Host. n.15. in fi. glos. in verbo plerũque nu.10. in fin. & * communiter alii: ad quod faciunt c. vlt. dist. 38. c.4. dist. 22. & ideo qui non excusatur prætextu ignorantiæ, quando addiscere potuit quod ignorat, ca. vlt. dist. 27. l. in bonorum ff. de bon. poss. idque ampliat Host. in d.c. nisi, n. 18. & glo. in verb. plerunque, Abb. n.10. in fin. etiam si episcopus esset senex: ad quod facit dictum celebre I.C. si vnũ pedem in foueam haberem, semper addiscere vellem, l. apud Iulianum ff. de fideicom. liber. ex quo infert Inno. dicto cap. nisi sub num.4.

106 quod quamuis † nemo teneatur ad sciendum, sed ad operandum secundum conscientiam, & ad credendum, &c. vt habetur in principio de summ. trini. & fid. cath.

107 tamen speciale est hoc casu ratione † officij. Secũdo infert idẽ Inn. in loco cit. quod quamuis ignorantia non sit peccatum, S. 1.15. quæst. 1. tamen in ijs qui sunt in ali-

108 quo officio, & negligunt discere † ea quæ pertinent ad illud officium, est peccatum, c.1. cum sequen. distinct. 38. sequitur Hostien. n.14. Abb. nu.10. vers. quæro & * communiter doct. interim autem supplebunt vicarij iuxta ea quæ scribit Abb. in c. vlt. sub nu.4. de ætat. & qualit.

Tertio deduco aliam conclusionem, vt tolerandi sint episcopi, qui non habent

109 competentem litteraturam. Primo si ex † lõgo vsu & rerum experientia sciunt facere ea quæ ad officium spectãt, vt dicebat Io. de Deo, quem refert & sequitur Abb. in c. vlt. nu.4. in principio de ætat. & quali. Alfons. Hoied. de incomp. benef. 1. par. c.24. num.32. & * communiter doct. Sanctulus

110 enim presbyter fuit, & † tamen nesciebat prima elementa, Grego. Dialog. lib.3. cap. 37. & plura exempla huius generis affert Hoied. dict. c.24. nu.32. cuius verba tacito auctore transcripsit Maiol. de irregula. lib. 1. c.31. nu. 10. Secundo si sunt in ciuitate parua, & absque territorio, vel absq; diœ-

111 cesi † & cura animarum, vt est archiepiscopatus Nazareth, & simil. namque ratione loci vel curæ admittuntur minus idonei & admissi dispensatione tolerantur, Alfons. Hoied. dict. p.1. de incomp. benef. c.24. n. 34. Maiol. de irregu. lib.1. c.32. n.9. & communiter * practicatur: nam qui multas litteras scit ad talia loca non accedit: qualis grex, talis pastor; qualis populus, talis sacerdos, Isa. cap.24. & alias diximus, quod causa necessitatis minus † idonei admittuntur, vbi idonei requiruntur, c. priscis, & ibi 112
glo. dist.55. c.1. & dist. 57. & ibi etiam glo. Tertio si perfectio charitatis supplet defectum scientiæ, vt probatur in dict. c. nisi ibi, *scientia inflat Charitas ædificat, & ideo imperfectũ scientiæ potest supplere perfectio charitatis, &c.* & * communiter doct. hoc colligunt, tradit Alfons. Hoied. in dict. tract. de incomp. benef. p.1. c.24. n.33. Maiol. de irregu. dic. lib.1. c.32. nu.4. & 5.

Et ratio est, quia † charitas est bonum 113
notabile, recta voluntas ab omnibus terrenis & præsentibus prorsus auersa, inseparabiliter Deo coniuncta: c. charitas est, de pœnit. distin.2. Scot. in lib. 2. sentent. dist.26. D. Thom. p.2. q.110. art.3. Nauar. in suo manu. prælud.7. nu.2. idem Nauar. in dict. c. charitas, n.1.2. cum seq. & charitas maxima † est omnium virtutum Apost. 114
1. Corint. c.12. & cap.13. Diu. Tho. 2.2. q. 23. art.6. qui in hoc * communiter recipitur teste Nauar. loco citato, & ex † charita- 115
te omne bonum opus descẽdit, dict. c. charitas de pœnit. dist.2. & ibi Nauarr. n.19. reddit rationem.

Idque comprobatur exemplis, nam sanctus Augustinus coepiscopum † habuit 116
quem Possidonius in vita ipsius Augustini dicit in villa natum, in villa enutritum, & non multæ lectionis eruditum scientia, sed Deo amicum.

Spiridon vir rusticus Cypri episcopus ouium custos fuit, Cassiod. Histori. tripar. lib.1. cap.10.

Flauianus episcopus Macedonicũ Anachoretam ad sacerdotium promouit, quãuis esset illiteratus: quia in eo vigebat sũma charitas, vt scribit Theodoret. in vita Macedonici.

S. Antonius Anachoreta fuit indoctus, vt tradit Augustin. lib.1. de doctrina Christiana in prologo, Cassiod. Histori. tripar. lib.1. c.11.

Quibus autem non concurrentibus, vel altero ipsorum, repellendus erit. August. in c. omnes distinct. 35. quem refert Maiol. dict. c.32. nu.9. in fin. & tradit signanter Bal. in dict. c. nisi nu.3.

Quarta causa est malitia plebis, propter quam non potest prælatus dare † do- 117
ctrinam plebi & gregi sibi subiectis, nam tunc admittitur resignatio episcopatus, vt scri-

vt scribunt Inno.in dict. c.nisi num.4.Hostiens.n.20.& 21.glo.in verbo plebis, Abb. sub nu.10.& * communiter doct.de renun. Præposit.in c. hoc nequaquã,n.27.quæst. 1.Gig.de resid.episcop.c.17.n.18.Rebuff. de resig. ex pres. num.1.in prax. benef. & est * communis omnium doct. sententia etiam Theologorum, Diu. Tho.2.2.quæst. 185.art.4.& 5.& probatur in dict.c. nisi, in §. *Propter malitiam autem plebis cogitur interdum prælatus ab ipsius regimine declinare, quando plebs adeo dura ceruicis existit, vt proficere nequeat apud ipsam, sed propter eius duritiam, quo magis satagit, eo magis iusto iudicio deficere permittatur: dicente Domino per prophetam, linguam tuam adhærere faciam palato tuo, quia domus exasperans est & Apostoli leguntur dixisse Iudæis: ecce cõuertimur ad gentes quia verbo Dei vos indignos fecistis, &c.* quæ vltima verba colliguntur ex Ezechiel. 3. & ex actis Aposto.13.

Et ratio est, quia cum fiat episcopus, vt operetur bonum circa oues sibi commis-
118 sas, † vt habetur Eccles.c.32.& ca.34.& Ierem. c.12. & Io.10. & vltimo c. Petr. in 1. c.5.& Paul.act.20.Damas. episto.4. Gregor.in pastor.& lib.5.episto. 23.c. suggestũ & cap. aduersitas 7.q.1.c. si quis in clero ibidem 7.q.1.c.1.sess.6.de refor.Conc. Trid.Io.Cop.in tract.de fruct.tit.3. c.4.n. 7.Petrus de Baisio in direct. elect.1. parte
119 c.50.nu.2.cum successerint † in locũ Apostolorum, c.videntes 12.quæst.1.c.in nouo 2.distinct.c.quorum distin. 68. Archid. in c.Apostolicis nu.1. 17. quæst.1. Hostiens. in c.1.nu.5.de maio.& obed.Præposi.in c. si quis nu.3.6.quæst.4.Archiep.Florent.in sua summ.par.3.tit.20.c.1. & ipse non possit aliquid operari, sequitur quod cessante causa cessat effectus, c. cum cessante de
120 appell. nam episcopus † dicitur pastor, ca. ne pro defectu de elect. Hostiens.in c.post translationem nu.19. de renun. & in c. cũ
121 in cunctis de elect.& vocatur † dux, c.cum sit de ætat.& qualit.& præco, cap. sit rector distinct.43.medicus, cap.omnis gladiator de pœniten.c.visis 16. quæst.2. miles §. 1. 23.quæst.8.nutrix, c.Deus de pœniten. & doctor c.transmissam de elect. Speculator c.cum in cunctis de elect.cætera huius generis scripsi in tract. de resid. Benef. quẽ præ manibus habeo.
122 Amplia vt ob † malitiam plebis possit cogi episcopus renunciare episcopatui. Hostiens.in d.c.nisi nu.20.in fin. de renun. & * communiter doct. hoc recipiunt.

Declara procedere quoties nullus pro-
ficeret, puta quia totus populus esset du- 123
ræ ceruicis, nam † hoc casu potest, & cogitur episcopus renunciare, & trãsfertur ad aliam ecclesiam, vbi potest proficere, vel ei datur recompensa, Host.dict. ca.nisi nu. 20.in fin. secus vero si boni proficerent, nã tunc non cogeretur, prout * communiter doct.dict.c.nisi tradunt.

Idq; primo deducitur ex d.c.nisi ibi: *cogitur renunciare propter malitiã plebis, quando plebs adeo duræ ceruicis existit, vt proficere nequeat ad ipsam, &c.*

Secũdo probatur in c.aduersitas §. hoc 7.quæst.1.nam cum supra dixisset, Aduersitas quæ bonis votis obijcitur, probatio virtutis est, non iudiciũ reprobationis; subdit, hoc tunc seruandum intelligitur, quãdo inter subditos aliqui inueniantur quibus prælatorum vita proficiat, &c. & ibi doct.& facit tex.in c.vlt.7.quæst.1.ibi adunari, &c.

Hinc Diuus Paulus de Damasco venit Romam, vt magis proficere posset, vt dicitur in c.vlt.7.quæst.1.

Quare vbi prælatus videt laborẽ suum sine fructu, potest, &c. vt dicitur in dict. ca. vlt. ibi, *quia cum laborem suum sine fructu esse considerent in locum alium ad laborem cum fructu migrant, &c.*

Sed sumpta hac occasione quæro, quando liceat episcopo propter persecutionẽ ecclesiam deserere? cui quæsito videtur satisfacere tex.in dict.c.nisi, ibi. *Non autem pro qualibet culpa pastor debet gregem deserere, ne mercenario comparetur, qui videt lupum venientem & dimitit oues, & fugit; sed de superioris licentia, tunc demum potest, non tam timide fugere, quam prouide declinare, cum oues conuertuntur in lupos, & qui debuerant humiliter obedire iam irreuocabiliter contradicunt, cum etsi tales sint grauiter pro crimine puniendi, sunt tamen pro tempore vtiliter tolerandi, quia sanguinem elicit, qui nimis emungit, &c.* melius tamẽ erit pro materiæ dilucidatione distingue-
re.nam † quædam est persecutio intrinse- 124
ca, quædam vero extrinseca, vt volunt Inno.in d.c.nisi, Hostiens.n.23.Abb.n.11.de renunc.Præpos.in c.penul.§. hoc, sub n.1. 7.quæst.1.Diu.Tho.2.2. quæst.185.art.5. Io.à Capistr.in spec. conscient.vers.restat vltimum, nu.203.

Intrinseca † persecutio est quam patiũ- 125
tur episcopi à subditis incorrigibilibus.7. quæst. 1. §. hoc etiam cum §. cum autem.

Extrinseca † est illa quã patiũtur præla- 126
ti à

ti à paganis, Sarracenis, schismaticis, Lu-
theranis, & alijs persecutoribus ecclesiæ.

De intrinseca persecutione, de qua lo-
quitur dict. c. nisi constituenda est conclu-
sio. Potest episcopus deserere episcopatũ,
127 quando omnes sunt † mali, vt quia oues
conuertuntur in lupos, vt expresse dicitur
in dict. c. nisi, & ibi tradunt Inno. sub nu. 5.
Hostiens. sub n. 31. vers. si autem, Abb. sub
nu. 11. & * communiter doct. & ratio colli-
gitur ex his, quæ supra diximus. Declara
si nulla est spes; nam quamuis omnes sint
mali, si tamen est spes correctionis, expe-
ctare debet Inn. in dict. c. nisi sub nu. 5. Ho-
stiens. sub nu. 31. Abb. n. 11. vers. si vero.

128 Limi. nõ procedere † quoties boni sunt
admisti malis; nam hoc casu nõ debet de-
serere bonos propter malos, cum in illis
possit proficere, ita Inno. in dict. c. nisi sub
nu. 5. Hostiens. n. 30. Abb. nu. 11. in princ.
ad quod facit tex. in ca. tu bonus 23. q. 4.
& ca. aduersitas §. hoc tũc 7. quæst. 1. & est
tex. optimus in c. vlt. 7. quæst. 1. nisi Papa
vellet eum transferre, vt quia alibi magis
proficere posset, vt volunt Inn. sub num. 5.
Hostiens. nu. 30. Abb. nu. 11. vers. nisi in di-
129 cto c. nisi; namque malus bonum † præfe-
rendum est, arg. c. oues 6. quæst. 1. c. si quis
11. quæst. 1.

In extrinseca vero persecutione qua-
tuor capita constituenda esse censeo, Pri-
mum cum persecutio est cõtra prælatum,
Secundum quando est persecutio contra
totum clerum, Tertium quãdo est persecu
tio contra totam ecclesiam, Quartum quã
do persecutio est contra bona.

In primo capite prima cõstituẽda est cõ
130 clusio, episcopum non posse deserere † ec-
clesiam suam propter personale periculũ
sibi imminens, quando salus subditorum
exigit præsentiam pastorum, ita Inno. in
dict. c. nisi sub nu. 4. prope principium sub
verbo malitiam, Hostiẽs. ibidem n. 24. ver-
si solum, Abb. & * communiter doct. de re
nũc. Archidiac. in c. suggestum n. 1. & in c.
aduersitas nu. 3. 7. quæst. 1. Turrecremat.
in c. sciscitaris 7. quæst. 1. vbi Præpos. n. 1.
idem Præpos. in dict. ca. aduersitas §. hoc
etiam, n. 1. Diu. Thom. 2. 2. quæst. 185. art.
5. Gig. in tract. de resid. episco. c. 17. sub n.
2. Campeg. in eo. tract. nu. 20. Io. à Capistr.
in spec. conscien. verbo præstat nu. 201. &
est * communis opinio omnium doct. quæ
conclusio probatur in dict. c. suggestũ, vbi

Liberius Papa scribit omnibus episcopis
epistolam 2. *Suggestum est nobis quod pro præteri-
tis laboribus & infestationibus nonnulli vestrum assi-
gnatas sibimet, & à Deo commissas relinquant ple-
bes, & in futuro plures relinquere velint eas quas tue-
ri debent ecclesias, & pro omnibus sibi commissis labo-
rare negligant, &c.* subdit, *attendite itaque vobis
& omni gregi, &c.*

Secundo comprobatur ex c. sciscitaris
7. quæst. 1. sciscitaris, itaque & ea quæ se-
quuntur, & ibi *si perniciosum est procellam in trã-
quillitate nauim deserere, quanto magis in flucti-
bus, &c.*

Tertio facit, quia † qui videt lupum ve- 131
nientem, & dimittit oues, nõ est pastor, sed
mercenarius Io. 10. & Christus multa pas-
sus est pro nobis, Matth. 24. Marc. 13. ergo
& episcopi debent: namque alibi dicitur
quod † beati sunt qui persecutionem pa- 132
tiuntur propter iustitiam c. si ecclesia 23.
quæst. 4. & habetur Matth. Beati eritis cũ
vos oderint homines, & persecutiones fe-
cerint, iuxta illud. Ibant Apost. gaudentes
à conspectu concilij, &c. & Paul. 2. Tim. 3.
dicit, Omnes qui volũt in Christo piè viue
re persecutionem patiuntur. aduersitas † 133
enim est probatio virtutis, c. si enim de pœ
niten. dist. 2. c. quid ergo de pœniten. dist.
3. & medicamentum † vitiorum, c. non om 134
nis 5. quæst. 4. & affert multum vtilitatis,
c. & qui emendat dist. 45.

Quarto & vltimo accedat, quia cum ad
perfectionem episcopalis status pertineat
quod episcopus proximis curam impen-
dat & non sit licitum ei, qui est statum per-
fectionis professus, vt omnino deserat ea,
quæ sunt perfectionis: ergo videtur non li
cere episcopo se corporaliter subtrahere
ab executione officij, ita arguit D. Thom.
dict. 2. 2. quæst. 185. art. 5. vers. 3. præterea.

Declara primo hanc conclusionem pro
cedere quoties subditorum salus exigit
sui pastoris præsentiam; nam tunc non de-
bet pastor personaliter suum gregem dese-
rere, cum sit obligatus ad exequendum of
ficium pastorale propter subditorum salu
tem: si vero † subditorum salus eo receden 135
te esset tuta, vt quia illi saluti posset suffi-
cienter in absentia pastoris per aliũ pro-
uidere, tunc licitum est pastori gregem
deserere propter personæ periculum, vt
scribit Diu. Thom. communiter * receptus
2. 2. dict. quæst. 185. art. 5. vers. respondeo
dicendum. & hanc opinionem tenent Inn.

& alij

& alij doct. supra relati, adeo quod hæc est * communis * opinio.

Quæ communis conclusio probatur in dic. c. aduersitas §. hoc tantum 7. q. prima, ibi: » *Cum vero specialiter quæritur, fugiat exemplo Christi, » qui a facie Herodis fugit in Aegyptum; fugiat exem- » plo Pauli, qui a fratribus per murum submissus est in » sporta. Unde Augustinus ait, fugiat minister Chri- » sti, sicut ipse Christus in Aegyptum fugit: fugiat qui spe- » cialiter quæritur, dum per alios firma est ecclesiæ salus. » Hinc etiam ait Dominus discipulis, si vos persecuti » fuerint in vna ciuitate, fugite in aliam, etc.* Auctoritas igitur est August. ad Honoratum episcopum epist. 180. quæ ita intelligitur per Diu. Thom. loco citat. Hinc Helias fugit a facie Achab, & se in torrentem abscondit, 3. Reg. 19. & Dauid fugit a facie Saul 1. Reg. 24. Hieremias in Aegyptum fugit, vt ipse dicit 43. & Petrus fugit Herodem, vt habetur act. apost. 12. Et ratio est, quia tunc saluti subditorum prouidetur quamuis per alium, & vitatur periculum. Innoc. in d. c. Nisi sub n. 4.

Sublimita non procedere quoties ex absentia ipsius Episcopi imminet scandalum:
136 † ex parte populi: nam etsi saluti ipsius populi sit per alium prouisum, non potest episcopus se absentare. Ita Innoc. in d. ca. nisi, sub n. 4. ver. & ideo quod diximus, Host. n. 26. ver. sed quid. & ratio est, quia potius vitandum est scandalum eiusdem populi, quod iuste mouetur de iure positiuo, quam scandalum persecutorum, quod iniuste mouetur.

Declara secundo non procedere quoties ex præsentia ipsius episcopi subditis nulla afferretur vtilitas; immo appareret contrarium, puta, quia ex dicta fuga posset fieri aliquod vtile ecclesiæ, & ex ipsius præsentia non † habetur nisi occisio ipsius, & mini-
137 strorum ecclesiæ: hoc enim casu potest deserere ita declarat optime D. Thom. 2. 2. q. 185. ar. 5. vers. ad primum in fi. dum his verbis scribit, Ille autem qui ad euitandum periculum recedit absque detrimento gregis, non tanquam mercenarius fugit. & hanc opinionem etiam tenet Nicolaus de Lir. super Matth. 10. Io. a Capist. in specu. consci. verbo præstat, n. 292. Card. Alex. in d. c. suscitaris, n. primo, vers. si autem, Gig. loc. cit. & hæc est * communis opinio canonistarum, & theologorum, quæ probatur in d. c. sciscitaris ibi vbi, &c.

138 Et ratio est quia fieri non † debet quod factum releuat l. hæc stipulatio §. diuus. ff. vt leg. nomi. cauc. Card. Paris. cons. 5. nu. 44. vol. 4.

In secundo capite, quando totus clerus quæritur, constituenda est conclusio similis, episcopum & clerum non posse deserere ecclesiam: † quam tenent Inn. in dicto c. 139
nisi, n. 4. vers. si totus clerus, Abb. n. 11. vers. quando persecutio, & communiter * doctores ibi sequuntur de renunc. Diu. Thom. hanc opinionem videtur firmare 2. 2. dict. quæst. 185. art. 5. vers. respondeo dicendum prope fin.

Et ratio est, quia non possent ministrare sacramenta ecclesiæ, & sic non prouideretur saluti animarum, & per consequens dicendum est non posse deserere, faciunt relata in superiori capite.

Declara primo hanc conclusionem procedere quoties laici vellent eos defendere; aliàs † autem si nollent vel non possent, 140
potest clerus recedere & tranquillitatem temporis expectare, ita Abb. dict. c. nisi n. 11. vers. quandoque persecutio dirigitur, vbi etiam dicit hoc casu debere ducere, quos possent, ne in tanto discrimine laici remaneant sine sacramentis, vel forte aliquem ex clero relinquere ob hanc necessitatem, c. fors. 20. quæst. 7. quod etiam tradit Inno. loco cita. sub nu. 4. & valde commendandi essent, qui inspirati martyrium sustinere vellent, 7. quæst. §. cum vero, Host. dict. c. nisi sub nu. 20. Inno. & Abb. & * communiter.

Declara secundo hanc conclusionem procedere quoties aliàs populo nõ potest consuli, secus si alia via occurri potest, ita Inn. Abb. & alij in locis cita. id deducẽtes ex adductis in superiori capite.

In tertio capite, quando persecutio est contra totam ecclesiam, scilicet cõtra episcopum clerum & † populum, siue ab infi- 141
delibus, siue fidelibus, siue quæratur vt fidem dimittant, siue non, sed vt infidelibus subijciantur, vt eis seruiant, constituenda est cõclusio, episcopum, clerum & plebem non debere deserere patriam, ita Inno. & Hostiens. in dict. c. nisi ille col. 4. prope fin. iste nu. 26. sequitur Abbas n. 11. vers. si fit contra totum, & est * communis conclusio * omnium doct. ad quod facit d. ca. si rector 43. distin. c. igitur, & ca. scire, & ca. seq. 33. q. 7. & ratio vulgaris est, quia tenentur † 142
defendere patriam, l. 1. §. vlt. l. 2. & 3. ff. de iust. & iur. Barba. cons. 34. col. 18. lib. 2. &

cons.

cons. 10. col. 3. eo. lib. 2. Franc. Curt. Seni.
cons. 45. statuto col. 4. Hinc naturaliter
143 quis mouetur ad tuendos mores patriæ, †
l. veluti ff. de iust. & iur. & ob id natus ex
partialibus præsumitur partialis, Ang. in
l. si fugitiui C. de seru. fugit. Barbat. in ca.
in præsentia n. 30. de proba. & in c. 2. n. 47.
144 de constit. & ob id quisque † laudat pa-
triam suam prædicat & extollit; sicuti fa-
cit Vlpianus in l. 1. ff. de cens. vbi gloriatur
se nobili ortum esse patria, Bart. in l. excu-
santur §. vlt. ff. de excusa. tuto. quandoqui-
145 dem nobilitas † loci multum confert sple-
doris & gloriæ, l. si quis C. de natura. libe.
& late deducit Tiraq. in tract. de nobilit.
c. 12. nu. 1. cum seq. nam talis præsumitur,
146 qualis est eius patria, † Bart. in tracta. de
Guelf. & Gibel. quem ad hoc refert & se-
quitur Barb. in repet. cap. Rainutius in 4.
col. de testam. nam ex patria mores assu-
muntur, Plat. lib. 8. de repub. & lib. 5. de
legib. Aristo. lib. 7. Poli. c. 7. Alex. ab Alex.
lib. 4. dier. genial. c. 13. Cælius Rodig. lib.
lectio. antiq. 18. c. 18.
147 Accedit quia patria † cuilibet dulcissi-
ma est, l. qui habebat, & ibi glo. ff. de leg.
3. Io. Andr. in c. quod alicui in 5. colum. de
reg. iur. in mercur. late Bolognin. in authe.
habita col. 1. C. ne fil. pro patr. Dec. cons.
284. nu. 9. Card. Paris. cons. 12. nu. 18. col.
3. & cons. 16. nu. 47. eo. vol. 3. Cassan. in ca
talogo glos. mundi, in 12. par. 17. consi-
deratione, late Tiraq. de legib. connubia.
l. 7. nu. 65. 66. & sequen.

Declara hanc conclusionem procede-
re, quando adest spes defensionis, nam
tunc est defendenda; si vero nulla adest
148 spes, tunc possunt omnes † deserere & fu-
gere, vt tradit Inn. in d. c. nisi col. 4. in fin.
vers. dixerunt, Hostien. nu. 26. Abb. nu. 11.
Et si non possunt fugere, conueniant, vt
149 fiant serui persecutorum, dummodo † fidē
non dimittant, Inn. Hostiens. Abb. in locis
citatis: & videmus ita factum fuisse in plu
ribus locis occupatis à Turcis, alias mar-
tyrium suscipiant, vt factum fuisse in ali-
quibus locis Angliæ legimus.

Et si persecutores, siue fideles, siue infi-
deles obsidentes muros dicant, Parcemus
vobis, eijcite tamen clericos: populus eos
150 non eijciet, † Inno. dict. ca. nisi col. 5. vers.
immo, Hostiens. n. 26. vers. quid, &c.

In quarto capite, quando persecutio est
contra bona ecclesiastica, tunc episcopus
† debet se opponere, ita Inn. dict. cap. nisi 151
nu. 5. in princ. Hostiens. nu. 28. vers. quid
si non quæratur, Abb. nu. 11. vers. quando
de renunc. & * communiter doct. Ad quod *
facit c. dilecto de senten. excomm. lib. 6.
cap. signum de homicid. Hac etiam ratio-
ne Beat. Tho. Cantuarien. martyrium sub
stinuit, vt per Capistran. in cap. manifesta
nu. 33. de pœnit. & remiss. Accedit quia bo
na † sunt necessaria clericis, c. si quis obie- 152
cerit 1. quæst. 3.

Quinta causa est graue † scandalum, vt 153
scribunt Inn. in c. nisi, nu. 6. Hostiens. n. 63.
Abb. nu. 12. & * communiter doct. de re- *
nunc. Hostiens. in c. cum tua de corpo. vi-
tia. Feder. de Sen. de permutatio. benef. n.
40. glo. vlt. in c. scias 7. quæst. 1. Diu. Tho.
2. 2. quæst. 185. art. 4. vers. respondeo, cum
alijs allegatis per Iacoba. in tract. de côc.
lib. 9. art. 3. nu. 24. & num. 37. Gig. in tract.
de resid. episco. nu. 19. Rebuff. in prax. be-
nef. in tit. de resign. expr. num. 1. Maiol. in
tract. de irregular. lib. 1. ca. 2. nu. 4. & cap.
13. num. 7.

Et probatur in dict. c. nisi, §, *Pro graui quo-* »
que scandalo euitando (cum aliter sedari non potest) »
licet episcopo petere cessionem, ne plus temporalem ho »
norem, quam æternam videatur aff. Et are salutem me »
mor illius quod dicit Apostolus, si scandalizauerit fra- »
trem meum nō manducabo carnem in æternum, &c. »

Ex quibus verbis satis colligitur ratio
huius conclusionis; quia prælatus plus de
bet † appetere æternam salutem, quam 154
commodum temporale, quandoquidem
finis optimus sit respicere bonum æternū.
& hac ratione & alijs scandalum † esse vi- 155
tandum scripsere Ioannes à Capistr. de
auctor. Papæ tit. per quos Papa potest ex
tra, n. 181. Io. Lup. de confed. c. princ. mem-
bro, 1. nu. 4. Restaur. Castald. de Impet. q.
52. n. 19. quod eo magis scādalum est cui-
tandum in prælatis, cum factum ipsorum
de facili trahatur † in exemplum à subdi- 156
tis, c. magnæ de vot. Stepha. Aufrer. in cle-
men. vt clericorum n. 17. vers. idem de offi.
ordin. iuxta illud Ecclesiast. 10. secundum
iudicem populi, sic & ministri eius; & qua-
lis rector ciuitatis est, tales inhabitantes
in ea, c. præcipue 11. q. 3. iuxta illud Clau-
diani Cōponitur orbis regis ad exemplū.
Prælati enim positi sunt tamquam signum
ad † sagittam, c. qualiter & quādo el 2. de 157
accusa. Corda enim infirmorum ex scan-
dalo prælatorum percutiuntur, & ministe-
rium

rium ecclesiæ vituperatur, ca. presbyter si
à plebe 2.q.5. Ideo dicit Grego. in suo pa-
storali, quod plures occidimus exemplo,
quã gladio. Pauin. de visitat. 2. par. quæst.
9.nu.29.vers.& dicit.& plus peccant† præ
158 lati exemplo, quam culpa, vt tradit Patri-
tius in tract. de institu. reip. quem refert &
sequitur Io. Lecirier in tract. de primoge-
ni. lib. 1.q.9.nu.9. ideo dicitur in c. præci-
pue 11. quæst. 3. quod prælati tot mortibus
sunt digni, quot ad suos subditos mala
transmittunt exempla, Petrus de Bais. in
direct. electio. 3. par. c. 33. n. 3. & per conse
159 quens subditorum errata † prælatis impu
tantur, c. quicquid 1.q.1. ca. irrefragabili
de offic. ordin. sicuti ẽ cõtra integritas præ
sidentium salus est subditorum, & sicut di
ligentia, in opere mater est, ita nouerca
160 eruditionis † negligentia, c. nihil dist. 83.
Hinc dicitur in c. 1. Conc. Trid. de refor.
sess. 22. *Nihil est, quod magis ad pietatem, & Dei
cultum assidue instruat, quam superiorum vita, &
exemplum, &c.* & in c. 1. sess. 25. de refor. *Nec
enim dubitandum est, &c.*

161 Amplia vt ratione scandali episcopus
possit † cogi renũciare episcopatui, vt
scriptum reliquerunt Federic. de Sen.
in tracta. de permuta. benefic. nu. 40. Ho-
stiens. in dict. c. nisi nu. 63. Card. Iacobat.
de conci. lib. 9. art. 3. nu. 37. Marc. Mant. In
dialogo de conc. nu. 55. & est communis
opinio doct. & ita vidi seruari in praxi, ad
quod facit c. nihil de præscri. c. cum tenea
mur de præben. c. 1. 2. & 3. de iur. patron. c.
inter solicitudines §. 1. de purg. canon. c.
hæc quippe 2. quæst. 6.

Ratione etiã scandali † episcopus etiã
162 inuitus transfertur de loco ad locum. not.
in c. quæsitum de rerum permuta. Archid.
in c. suggestum 7.q.1. Abb. in c. 1. de elect.
late Roma. cons. 332. col. penul. & vlt. Re-
doan. de reb. eccles. non alienan. rub. 18.
nu. 54. & est communis opinio doct.

Et ratione scandali quis † priuatur be-
163 neficio, c. non est de reg. iur. per quem tex.
hoc vlut Gamb. in extrauag. Iulii ij. de si-
mo. Papæ electione n. 256. cap. tua de cle
rico ægrotante, per quem tex. hoc vult Ste
fan. Aufrer. in clem. vt elerieorum nu. 12.
de offic. ordin.

Vnde illud quod dicit Inn. in c. licet de
164 elect. quod nullus compellitur † renuncia
re, intelligitur sine causa, secus autem cau
sa accedente: ita declarat Iacobat. de cõc.
dict. lib. 9. art. 3. nu. 25.

Et ratio prædictorum est, quia pro bo-
no pacis inducendæ, & scandali extinguẽ
di, iuris præcepta † relaxantur. §. iam no- 165
stris 28.q.1.c. si forte vbi glo. distinct. 63.
c. necessariæ 1.q.7. c. sane de temp. ordin.
c. latores de cleri. excom. ministra. c. nihil
de præscript. c. ex iniũcto de oper. no. nũt.
c. quod dilectio, de consanguin. & affin.
cum alijs adductis à Roman. dict. cõs. 332.
nu. 16. & tradit Io. à Capistrano in c. mani
festa nu. 43. de pœniten. & remiss. Barbat.
cons. 1. magnus col. antepen. & penul. lib.
3. Felyn. in c. 2. col. 1. & 2. de præscip. Ideo
multa † permittuntur, vt euitentur scanda 166
la, quæ aliàs non permitterentur, Philip.
Prob. de iur. regal. q. 23. n. 3. Andr. Barba.
de præstant. Card. 1. q. Basil. 1. p. nu. 37. &
38. Petr. Albin. de pontific. potesta. nu. 10.
Grego. Magal. de securit. & salu. conduct.
c. 2. nu. 13. Lancellot. de attenta. 2. par. c. 4.
Amplia. 21. Rebuff. de priuileg. scholariũ
priuileg. 110. n. 2. & receditur à regulis iu
ris, vt vitetur scandalum, Iacobat. de cõc.
lib. 9. art. 12. nu. 114. & eo. lib. art. 3. nu. 28.
Redoan. de simon. c. 3. n. 16. Cæpol. de si-
mul. contract. nu. 247. & scandalum indu-
cit † iustam causam dispensandi in omni 167
casu etiam prohibito Card. Paris. cõs. 68.
nu. 131. vol. 4. Sarn. in tract. breuium nu.
24. Mantua cons. 121. nu. 64. Ancharan.
cons. 339. Barba. late dict. cons. 1. lib. 3. &
propter scandalum, eligendus non debet
eligi, neque confirmari Petrus de Bais. in
direct. electio. c. 4. p. 2. nu. 1. & propter scã-
dalum potest resisti Papæ, Iacobat. dict.
lib. nono art. 12. num. 44. & dict. art. 12. &
art. 3. disputat, an Papa possit cogi † ad re 169
nunciandum Pontificatum ratione scan-
dali.

Accedit quia propter † scandalum epi 170
scopus censetur irregularis, c. ex litteris 2.
& ibi Glo. de homic. c. cum olim de cleri.
coniug. Ioan. de Capistr. in ca. manifesta
nu. 43. de renunc. sed irregularis cogitur,
vt dicetur in sequenti causa, ergo & hoc
casu.

Comprobatur, quia si episcopus non re
nunciaret & non cogeretur ad hoc, rema-
neret contemptibilis, & odibilis, Iacoba.
dict. art. 3. num. 28. & ideo † vtilitas publi 171
ca debet præferri priuatæ, c. scias 7.q.1.c.
in scripturis 8. q. 1. hinc Clemens 1. cessit
Pontificatui ob vitandum scandalum, ne

Pon-

pontificatus transiret per succesfsionem, c.
primo, vbi glos. & Præpos. 8. q. 1. de qua re
dixi supra. & ratione scandali vidi cogi
quendam episcopum resignare, non sunt
multi anni.

Exemplificatur huiusmodi conclusio in
scãdalo vitæ, doctrinæ, & iustitiæ, namque
172 scandalum † est dictum, vel factum, vel si-
gnum quo offenditur proximus, vel cuius
occasione trahitur quis in consensum pec-
cati mortalis, & sic in ruinam. Hostiens. in
sum. de renun. n. 9. Diu. Tho. 2. 2. q. 43. ar. 1.
& 9. Stephan. Aufre. in Clem. vt clericorũ
n. 17. de offic. ord. Tho. Act. de ludo. schac-
cor q. 12. princ. n. 14. Alfons. Hoied. in trac.
de incompati. benef. p. prima ca. 21. nu. 6.
173 Hieron. sup. c. 15. Matth. & est † triplex, vt
* dictum est, & fuit opinio Hostien.* commu
niter recepta in loco citato.

174 Vitæ, vt quia † episcopus sit publicus cõ
cubinarius, aut quid simile faciat, doctrinę
quia falsum doceat, prædice: iustitiæ quia
vendat beneficia, vendat iustitiam, aliaq;
similia faciat, iux. notat. per Alfons. de Ca
str. de iusta punit. hæretico. lib. 1. c. 20. Ale.
de Alex. in 2. p. q. 189. memb. 7. Adrian. in
quolibet primo art. 2. & 3. Gem. in ca. iicce
distin. 45. Card. in Clem. 1. de off. ord. Fel.
in c. nihil de præscrip.

Ex his enim satis colligitur scandalum
esse vitandum. declara tamen hoc procede
re, quando potest uitari fine peccato, & sic
175 absque periculo vitæ æternæ: si vero † non
potest sine peccato vitari, tunc eligendum
est potius sandalum, quam peccatum mor
tale, vt tradunt Innoc. Host. glos. & Abb. &
alij omnes in d. ca. nisi de renunt. Durand.
de Conc. rub. 4. n. 73. Conrad. Brunus de
hæreti. c. 16. n. 26. optime Coua. in reg. pec
catum in 1. par. n. 4. de reg. iur. in 6. Io. Lup.
de confed. princi. §. ista quæstio, n. 4.

Idq; deducitnr ex d. c. nisi in §. pro graui
ibi. *Sed inter scãdalũ & scandalum est subtiliter distin-*
» *guendum: sicut dominus ipse distinxit, cui cum di-*
» *xissent Apostoli, Scis, quia Pharisæi andito hoc verbo*
» *scandalizantur? respondit, Sinite illos, cæci sunt, & du-*
» *ces cæcorum. Alibi vero dixit: qui scandalizauerit vnũ*
» *de pusillis istis, qui in me credunt, expedit ei, vt su-*
» *spendatur mola asinaria in collo eius, & demergatur*
» *in profundum maris, &c.* Et sic dominus noster
Iesus Christus cum animaduertisset scan-
dalum, non posse vitari sine peccato, di-
xit Apostolis, Sinite. Matth. 15. nam po-
tius peccatum vitari debet, quam scanda
lũ. c. qui scandalizauerit de reg. iur. c. ma-

gnæ §. penul. de vot. cum autem potest vi-
tari sine peccato, dñs noster Iesus Christus
dixit vitandum, Matth. c. 18. Qui scanda-
lizauerit, &c. c. cum ex iniuncto §. super eo
de ope. nou. nũcia. Tho. act. de lud. schacc.
q. 5. princip. n. 23.

Declara conclusionem principalem, vt
quoties cogitur episcopus renunciare † ob 176
scandalum, ei sit danda recompensa, aut
contracambium redituum, vt possit viue-
re, & non habeat mendicare. Ita Feder. de
Sen. communiter* receptus in tractat. de *
permut. benef. n. 40. vt tradit Card. quem
refert, & sequitur Card. Iacobac. in tract.
de conc. lib. 9. art. 2. n. 25. & n. 37. Idque in
facti contingentia fuit obseruatum per sã
ctissimum dominum nostrum Sixtum V.

Sexta causa, propter quã episcopus po-
test petere cessionẽ est irregulariras † per- 177
sonæ, vt tradunt Inno. in d. c. nisi de rennu.
n. 8. Hostien. n. 67. Abb. n. 14. & *communi *
ter alij, Hostiens. in sum. tit. de renunc. n. 9.
vers. irregularitas. Gig. de resid. episco. c.
17. n. 20. Diu. Thom. 2. 2. q. 185. art. 4. vers.
respondeo, & est* communis opinio doct. *
quæ probatur in dicto c. nisi §. *Personæ vero* »
irregularitas, vt si forte sit bigamus, vel viduæ mari- »
tus, est causa, propter quam petere potest licentiam »
aliquis resignandi, attestante Apostolo, qui dicit, Opor- »
tet episcopum esse vnius vxoris virum. &c. »

Et ratio est, quia episcopus irregularis »
non potest exercere ea, quæ incumbunt
suo officio; nam † irregularitas est nota seu 178
impedimentum canonicum ex facto, vel
defectu proueniens, quo quis prohibetur
ad ecclesiasticos ordines promoueri, & in
eisdem ministrare, Specula. in tit. de dispẽ
sat. §. iuxta in principio Ioan. Andr. & Ar-
chid. in c. 1. de re iud. lib. 6. Lap. in clem. si
furiosus de homic. Maria. Socc. Sen. in ca.
sententiã col. 2. ne cler. vel mona. Villa dieg.
de irregular. c. 1. Diu. Antoni. in sua sum.
par. 3. tit. 28. c. 1. Aluar. de planctu eccles.
lib. 1. c. 46. Siluester & Tabien. in verbo ir-
regularitas, Nauar. in Manual. c. 27. n. 191.
Maiol. de irregul. lib. 1. c. 1. nu. 2.

Amplia vt stante huiusmodi irregulari
tate episcopus possit cogi renunciare † 179
episcopatui: idque colligo tum ex dicto §.
personæ, interpretando verbum potest, id
est debet, vt facit Hostiens. ibidem nu. 14.
& diximus supra, tum etiam ex ijs, quæ
tradunt Abb. in c. ad supplicationem, n. 8.
de renunc. Iacobat. in tract. de conc. lib. 9.
art. 3. num. 25.

Acce-

180 Accedat,quia quamuis irregulari † non
possit conferri beneficium ca. is qui in 2.
respon.de senten.excom.lib.6.Abb.in ca.
vlt.de excess.prælat.Felyn.in cap.2.de re-
181 scrip. col.3.in fin.& collatio ei facta non †
valeat,vt per Card. Paris. late cons. 136.
num.41.vol.4.Anchar.cons.48.Rebuff.de
nominat. quæst. vlt. vers.4. idque ipso iu-
* re, vt est * communis opinio,de qua per
Nauar.in manual. cap.27.num.251.
Tamen si fuerit collatum, & postea su-
peruenerit irregularitas,illa irregularitas
quocunque modo sit, non inducit priua-
182 tionem † illius beneficij quæsiti ipso iure,
* vt tenuit Inno. communiter * receptus in
c.cum nostris de conces. prẹb. Felyn. in c.
inquisitionis de accusa. de communi atte
statur Nauar. qui tenet hanc opini. in ca.
si quando,except.10.num.12.vers. tertio
puto maius dubium, de rescriptis fol. mi-
hi 10.idem Nauar.in manua.c.27.n. 259.
vers. sexto principaliter dico,ex ca.cleri-
cis,ne cler.vel mona.& arg.ca. minor dist.
50.potest tamen ob dictam irregularita-
183 tem priuari † vt voluerunt Inn. Ioa. Andr.
Card.in c.cum nostris in princ. de conces.
præben.Mil. in verb. irregularis vers. irre-
184 gularis vt homicida † Card. Paris. cons.
136. num.40. vol.4. namque est irregula-
ris, qui notorio crimine enormi & digno
depositione notatur, cap. vlt. de tempo.
ordinan. Diu. Antoninus in summa p. 3.
185 tit. 28.c.6.§.7. nec sufficit † enormitas de-
licti sine notorietate,Inno.in ca. ex tenore
de tempo.ordinan.Arer. in c. cum non ab
homine col.13.cum sequen.de iudici.Bar.
Brixien.in addit.glo. in c. vlt. distinct.25.
Nauarr.in manua.dict.c.27.nu. 248.vers.
tertio dico.Vnde cum iste episcopus irre-
gularis possit priuari, sequitur eum posse
cogi ad resigñadum episcopatum, Et exẽ
plificatur in d. ca. nisi eum pridem verbis
iam citatis,*quãdo est bigamus vel viduæ maritus*,
Diu.Thom.2.2.quæst. 185.art.4.vers. re-
186 spondeo. Bigamia autem est † irregulari-
tas ex defectu sacramenti procedens, vt
tradit Hostiens.in summ.in tit.de bigamis
Io.Montaignia in tract.de irregul.bigam.
in princ.Couar.in clemen. si furiosus in 1.
187 par.§.2. num. 1.& est † triplex,vera, inter-
* pretatiua, & similitudinaria,glo. * com-
muniter recepta in cap.2.de biga.Rota in
decis. 1.eodem tit.in nou.Specul.de dispẽ
sat.§. iuxta num.6.de communi Nauar.in
manua. cap. 27. num. 195. vers. secundo.
Primo dicitur † vere bigamus qui se- 188 *
cundas contraxit nuptias, glo. * commu-
niter recepta in c.2.de bigam.Diu.Thom.
4.distinct.27.quæst. 1.art.4.Maiol. de irre
gularit.lib.1.c.32.col.3. sub nu.3.Nauar.
dict.c.27.in manual.nu.195.
Secundo interpretatiue † bigamus di- 189
citur, qui viduam in vxorem adhuc pri-
mam acceperit,& cognouerit carnali cõ-
mistione,c. si quis viduam 34.distinct. ca. *
maritum distinct. 33. glo. * communiter
recepta in c. vlt.de bigam.Siluestr.in ver.
bigamus,& hæc dicitur bigamia interpre
tatiua,quia fungitur duas vxores habuis-
se,Nauar.dict.c.27.nu.195.vers. interpre-
tatiua. Idemque erit si cum virgine quam
post commissum adulterium ab ea,cogno *
uit,c.si cuius distin.24.& ibi glo. & * com-
muniter doct.Abb.in c. si vir. de adult. de
communi attestatur Couar. dict.§. secun-
dus nu.3.ver.quarto,etiam si ex præcepto
ecclesię adulteram vxorem inuitus cogno
uerit Hostiens.in summ.tit. de bigamis q.
9.S. Thom. Palud. & alij in 4. sententia-
rum distinct.27.quæst.4. Aufrer.in clem.1.
de offic.ordina.Capell.Tholos.decis.255.
Siluest.in ver.bigamia quæst.1. & est ma- * *
gis * * communis opinio teste Couar.dict.
§.secundus nu.3.ver.4.Anchar.cons. 124.
Anan.in c.3.de adulter.
Tertia est bigamia † similitudinaria, 190
quam incurrit ordine sacro insignitus,vel
voto solenni adstrictus,cum aliqua etiam
vnica contrahens & consummans c.quot
quot 27.quæst.1.ca.vlt.de bigam.licet il-
la sit virgo, Ang.verb.bigamia §.9.Siluest.
in eodem verbo in princip.sanct. Anto. in
sua summ.3.par.tit.21.cap.1. Nauar.dict.
num.195. Ita etiam bigamus est qui † etiã 191
vnicam vxorem habuit corruptam,non ta
men virginem,cap.debitum, vbi Card. de
bigam.cap.1. de cler.coniug.in 6.cap.cu-
randum,c.si quis de laicis 34.dist. late Co
uarr.dict.§.secundus col.3. ante nu.3. cæ-
tera,quæ de bigamia possunt dici, requi-
re pænes Couarr. Nauarr. & Maiol. locis
citatis,vbi late.illud autem sciendum est,
quia cum Diuus Paul.1.ad Timot.cap. 3.
iubeat,ne quis ad Dei ministeriũ accedat,
nisi fuerit vnius tantũ vxoris vir,idest, vel
vnius vxoris,vel nullius,vt declarat Inno.
I.in epist.3. cap.1. & habetur in cap. pro-
posuisti dist.82.& cap.1.dist.26. cum glo.
Diu.

Diu. Ambros. de off. lib. 1. c. 50. D. August.
lib. de dogma. eccl. c. 73. D. Tho. 4. dist. 27
192 q. 1. a. 4. & ideo non est bigamus † admittẽ
dus ad ordines, & beneficia, c. subdiacon
dist. 34. c. 17. sess. 23. Conc. Trid. & admis-
sus debet eiici, c. si quis viduam dist. 50. c.
1. de biga. lib. 6. Io. And. in add. ad Spe. ti.
de disp. §. iuxta vers. & scias Maiol. de irre.
lib. 1. c. 32. sub n. 4. vers. & quia Rot. dec. 1.
de biga. Specu. in titu. de dispens. §. iuxta
vers. defectus, archid. in c. lector. dist. 34. &
* communiter doct. Ideo episcopus biga-
193 mus † & viduæ maritus potest compelli ad
renunciandum, cum etiam possit priuari iu
xta * cōes conclusiones receptas a docto.
194 Immo religionis professio bigamiã † non
tollit, vt est * cōis opinio, de qua per Cou.
in d. clem. si furiosus 1. p. §. secundus. nu. 6.
195 quia ingressus † religionis eam tollit irre
gularitatẽ, quæ non procedit a culpa, vel
actu ipsius monachi, nempe nataliũ defe-
ctu, non tamen ea, quæ ab actu proprio de
ducitur gl. in c. 2. de apost. & ibi Abb. Mar.
Soci. seni. in c. ad audientiã col. vlt. de ho
mici. Hinc est quod episcopus non potest
196 super bigamia † dispensare, Præpos. in ca.
lector dist. 50. Ang. in verb. bigamus, Ioan.
Montagn. in tract. de big. q. 7. & hãc * esse
cōmunem opi. doctor. attestãtur post alios
Cou. d. §. secũdus n. 4. & doct. in c. at si cle-
rici §. de adulte. de iud. nisi in casu de quo
per Tur. crem. in d. c. lector dist. 50. & Diu.
Thom. 4. sent. dist. 27. q. 3.
197 Sũmus † aũt Pontifex (quicquid alij vo-
luerint) poterit dispẽsare cũ bigamis ad or
dines Inn. in c. 2. de bigamis, & in c. ad au-
diẽtiã de homic. D. Th. in quolibet 4. ar. 8.
Rot. dec. 1. de big. in nou. D. Ant. 3. p. ti. 28.
c. 3. Io. Mont. d. q. 7. Cou. d. §. secũdus n. 4.
Naua. d. c. 27. n. 197. vers. 5. & cōmuniter *
doct. de cōmuni ẽt attestatur Hoied. de in
compat. benef. p. 1. c. 23. n. 117. ver. sed bre
198 uiter. & ratio est, † quia oĩs irregularitas
solo iure humano inducta est, c. lector cum
glo. dist. 34. Inn. in c. ad audiẽtiã de homi.
idẽ Inn. col. 3. Ant. de Butr. n. 19. in d. c. nisi
cũ pridem, & esse * cōmunem fatentur Sil.
vers. irregularitas in fi. Palu. in 4. sentẽtia.
dist. 25. q. 3. Flor. 3. p. tit. 28. c. 2. §. 6. de cō-
muni etiã attestatur Cou. in initio primæ
partis d. clem. si furiosus n. 2. vbi alios ci-
tat; & ideo Lucius Papa dispensauit cum
archiepiscopo Panormitano bigamo d. c.
lector dist. 34. & Io. de Lignano refert in

c. postulasti de renuncia. † quod ipse pro 199
motus fuisset ad cardinalatum, nisi biga-
mia obstitisset.

Ex quo sequitur conclusio * communi-
ter a doct. recepta non omnem irregulari-
tatem præbere † legitimã causam resignã 200
di episcopatum, quia potest dispensari, vt
tradunt Inn. Ant. de Butr. Abb. & * commu
niter doct. in d. c. nisi Gig. de residen. episc.
c. 17. n. 20. & 21.

Et probatur expresse in d. c. nisi cũ pri-
dem, §. personæ illis verbis. *Non tamẽ propter
quamlibet irregularitatem personæ debet ei, qui irre-
gulariter ministrauit cedendi licentiam indulgere, vt
pote si de legitimo matrimonio non sit natus, quia li-
cet irregularitatem huiusmodi nõ potuerit subiicere,
si tamen & culpa latet, & causa, cum eo, qui laudabi-
liter suum impleuit officium (iniuncta sibi pœnitentia
competente) potest non minus vtiliter, quam miseri-
corditer dispensari.*

Ex quibus colligitur quod multis † mo 201
dis fit aliquis irregularis, vt late per Spe.
de dispensat. §. iuste, & per Nauar. in Ma-
nual. an. 191. vsque ad n. 240. per Burg. in
tract. de irreg. per Maiol. in eo. tract. lib. 3.
cap. 1. Silu. in verbo irregularitas.

Secundo colligitur quod iniuncta pœ-
nitentia dispensatur, cum omnis irregula
ritas sit de iure positiuo, * communis opi-
nio teste Couar. d. clem. si furiosi in initio
primæ par. n. 2.

Tertio colligitur, quod non omnis irre
gularitas præbet causã iustã cedẽ di, & ita
* cōmuniter recipitur, ac etiã * practicatur.
Et hæc quantum ad causas relatas. Nũc
autem quæro an aliæ sint causæ præter re-
latas sex, ex quibus episcopus possit resi-
gnare episcopatum?

Host. in d. c. nisi cum pridẽ, sub nu. 78.
videtur tenere negatiuã opinionẽ: nam di
cit, sex esse causas: idemq; affirmat Anto.
de Butr. sub n. 5. Fusc. de visi. p. 2. c. 28. n. 1
Redan. de sim. p. 2. c. 13. n. 11. Gig. de resi.
Episcop. c. 17. n. 12.

Quæ opinio probatur in d. cap. nisi cum
pridem in vers. verũ, dum inquit summus
Põtifex relatis prædictis sex causis: *Verum
si propter alias causas cessionem affectes, nõ est in hoc
tibi postulanti fauenda: cum huiusmodi postulatio vi
deatur non esse discreta, &c.* si ergo postulatio
ex alijs causis nõ est discreta, ergo reijciẽ
da est, namque summus Pontifex annuit
iustis petitionibus.

Secundo comprobatur, quia cum † re- 202
ferat sex causas, videtur excludere alias

ex vulgari & * cõmuniter recep.l.cum præ
tot ff.de iud.late Felyn.in c.nonne de præ
ſumſ.namque ſi voluiſſet illas expreſſiſſet
arg.l.vnica §.ſin autem C.de caducis tol-
lend. Non expreſſit, ergo noluit c. ad au-
dientiam de decimis.

His tamẽ non obſtãtibus contrariũ opi-
nionem exiſtimo veriorem, vt epiſcopus
203 ex aliis cauſis poſſit † reſignare epiſcopa-
tum,dummodo cauſa ſit vtilis,& honeſta.
quam opinionem expreſſe probat tex. in
dict.c.niſi cum pridẽ, in finalibus verbis.
» *Quia vero in poſtulando cedendi licentiam institisti,*
» *tibi te duximus relinquendum, vt diſtinctis cauſis pro*
» *pter quas cedere oporteat,ſi propter aliquam cauſam*
» *vtilem, & honeſtam in huiuſmodi propoſito perſeue-*
» *res,de licentia noſtra cedas, alioquin cedendi licentiã*
» *auctoritate apoſtolica tibi ſcias eſſe penitus interdi-*
» *ctam,&c.* & ratio quia ex cauſa iuſta rece-
204 ditur à regulis † iuris,l.ſi hominem ff.mãd.
Deci.in c.cum ſit Romana,n.13.de appel.
Menoch.de arbitr.iud.lib.2. caſ.52. nu.5.

Secundo probatur hæc cõcluſio ex exẽ
plis & doctrinis adducendis in ſequenti-
bus concluſionibus,adeo quod apparebit
* hanc * eſſe communem & receptam opi-
nionem etiam in praxi.

Nõ obſtãt in cõtrariũ allegata,& P.tex.
in d.c.niſi cũ pridẽ in §.ſiue verſ.verũ: quia
reſpõdetur verba illius §. eſſe intelligẽda
de cauſis nõ iuſtis, nõ honeſtis, ſed indiſ-
cretis, idque deducitur ex verbis relatis
poſitis in fin. illius ca. vbi excipitur cauſa
205 iuſta, & honeſta;& tamẽ ſequẽtia † decla
rãt præcedẽtia,l.ſi ſeruus plurium §. vlt.ff.
de leg.1.l.qui filiabus ff.eo.tit. & lib. Bal.
in l.domũ col.1.in fin.C.de rei vend. Iaſo.
cõſ.215.col.2.lib.2.& vt vna pars legis nõ
ſit contraria alteri, ſed vt potius declaret
iuxta l.verũ ff.de petit.hæred.d.l. qui filia
bus ff.de leg.1.l.nõ eſt nouũ ff. de legibus.

Ad ſecundũ argumẽtũ reſpõdeo vnius
206 incluſionẽ nõ eſſe excluſionẽ alterius † quo
ties caſus excluſus includitur alia via, Sa
licet.in l. quod de crimine in 2. oppoſit.C.
qui accuſat.Deci.cõſ.11.n.18. Riminald.
Seni.cõſ.529.n.26. Ruin.157.nu.19.lib.1.
vel alia ratione,glo.in d.l. cũ prætor ff. de
iudic.Felyn.in c. nonne in 4.limit. de præ-
ſumſ. Riminal. Senior cõſ.251.n.44.Deci.
in l.1.in 3.lectura nu.84.ff.ſi cert.petat,Pa
riſ.cõſ.111.nu.39.vol.1.ſed in caſu noſtro
includitur alia via & ratione, vt dictũ eſt;
ergo. Sicuti neqne etiã procedit illa regu-
207 la l.cũ prætor, † quoties aliqui caſus expri
mũtur ob maiorẽ frequẽtiã: nã tũc expreſ-
ſio eorũ nõ excludit alios,l.1.C.de his qui
ad eccl.cõfu.l.1.C. de raptor.virg.Iaſo.in
l.1.§.huius ſtudii ff.de iuſt. & iur. cũ aliis,
vt p Rebuff.in c.1. col. quinta in princ. de
cauſ.& poſ.& proprieta.Menoch. in tract.
de arbitr.iudic.caſ.64.n.18.Butr. Imol.&
Iaſo.in l.1.nu.33.ff.ſol.matr.Bellon. conſ.
52.num.10.Felyn.in dict. c. nonne in lim. *
5.& communiter * doct.

Sed dubiũ erit quæ ſit hæc cauſa vtilis
& honeſta? remittẽdũ erit arbitrio † iudi- 208
cis,vt colligitur ex Bal.in d.c.niſi ſub n.3.
pro varietate circunſtãtiarũ,perſonarũ,&
loci,ita Nauar. in cõmenta.4. de regular.
n.36,ſicuti arbitrio iudicis remittitur quæ
ſit iuſta cauſa † litigãdi, Affli. in c.1. n.21. 209
verſ.itẽ habet ex quibus cauſis feud.amit.
in vſibus feudorũ,Iaſo.in l. properandũ §.
ſin autẽ n.8. C.de iudic.Ruin.cõſ.1.nu.24.
lib.3.& cõmuniter doct.vt per Menoch.de
arbitr. iudic.c.177.nu.2. & alibi. Idẽ Me-
noch.conſ.75. n.35. lib.1. ſcribit † tria re- 210
quiri,vt ſit iuſta & honeſta cauſa, ſcilicet
vt ſecundum æquitatẽ ſit licita, vt conue-
niẽs ſit honeſtati, vt expediens ſit ſecũdũ
vtilitatẽ.& hac ſumpta occaſione aliqua
ſubiiciã dubia,vt nihil remaneat intactũ.

Primũ erit an liceat epiſcopo reſignare
epiſcopatũ ratione otij? Reſpõdendũ † eſt 211
negatiue, vt tradũt glo. in verb. otioſitas,
Hoſt.ſub n.78.Abb.n.20.verſ. verũ in d.c. *
niſi de renũc.vbi * cõmuniter omnes doct.
ſequũtur.& ſecundũ hanc opinionẽ reſpõ
dit Nauar.cõſ.4.de renunc.& probatur tũ
auctoritate,tũ ratione,auctoritate d.c.niſi
§.perſonæ ibi, *cum huiuſmodi poſtulatio videatur*
non eſſe diſcreta (*vt id tamquam notiſſimum omitta-*
mus quam otioſitas & voluptas arma ſunt hoſtis anti-
qui ad miſeras animas captiuandũ)&c. vnde ratio
ne otij & quietis non licebit, quod etiam
probatur in c.ſuggeſtũ 7.q.1.in fi. Ratione
probatur,quia vt ibidem dicitur,otioſitas
connumeratur inter arma diaboli, ideo
otium appellatur † incenſiuum omnium 212
cogitationum & tẽtationum malarum, vt
tradit Marq.de iui.de ſacerd.c.9.n.7. vn-
de carmen,otia ſi tollas periere cupidinis
arcus, de quo facit mẽtionem Glo. in dic.
verb. otioſitas, ergo Chriſtianus ſemper
debet aliquid facere, ne diabolus † eum 213
inueniat otioſum,c.nunquam,de conſecr.
diſt.5.hinc otioſitas appellatur contra na
turam cum nullũ ens ſit otioſum † ſecundũ 214

Ari-

Aristot.lib.Ethic.Corrad.Bru.de sedit.lib.
2.c.14.n.10. dicit ex otio milites corrũpi.
Ex quo infero, quod si episcopus hac
ratione principaliter petat admitti ad re-
nunciationem episcopatus, illamq; obti-
215 neat ob magnum fauorẽ † peccat; nam qui
vtitur licentia, sciens illã non esse iustam,
peccat, Diu.Tho. 1.2.q.96.art.5. ad 3. &
est communis * opinio teste Nauar.in com.
* 4.de reg.n.36.& hãc conclusionẽ decẽ fun
damẽtis probat Nauar. d.cõs.4.de renũc.
Secundum dubium, an liceat episcopo
resignare episcopatum ob labores, qui ne
cessario sustinentur in cura pastorali? Re
216 spondendum est quoque † negatiue, vt tra
dit Hostien.in.d.c. nisi, sub n.78. & ibi om
* nes * sequuntur.
Et probatur tum auctoritate, tum etiã
ratione, auctoritate tex.in d.c.nisi, §. verũ
ibi, *propter laboris angustias, aut persecutionis incur
sus non debes deserere sponsam tuam, &c.* Et sic de-
negatur licentia propter laboris angustiã:
ad quod etiam est text.in c. suggestum, 7.
217 q.1. Ratione, quia labor res † laudabilis
est, vt tradit Gaspar Beatius in tract. de
inop. debit. c.2.n.44. namq; ferocientem
carnẽ domat, vt voluit Steph. de lud. art.
218 2.n.36.Hinc labor est † Gloriæ pater, & om
nis laus in actione consistit, & Deus otio-
sis nõ adest, vt dicebat Xenophõ in lib.de
repub. Lacedemon. & tradit Cic. de nat.
Deor.li.2.& ad hoc adest Euripidis & He
siodi pulchra sententia, vt per Gasp.Beat.
loc.cit.& tandem labor anteponendus est
otio, vt scriptum reliquit Plato ille diui-
nus, prout attestatur Marc.Man.in tra.de
conc.n.12.cum homo natus sit ad laborẽ,
sicuti auis ad volatum. Quint.lib.1.Instit.
orat.c.1.Montan. in l.secundũ naturam in
princ.ff.de reg. iur. & lex Draconis † otio-
219 sos capite plectebat, vt scribit Diodorus,
quem refert Cassan.in catal.glo.mund.in
princ. p.11.& non mirum est si leges ple-
runque cogunt & compellunt homines ad
exercendas artes quas nouerint, Lucas de
Pen.in l.mecanicos, C.de excus.art. liber.
220 lib.10.immo etiã ille qui ab aliquo † alen-
dus est, tenetur operas ei præstare, glos.
vlt.in l.sicut ff.de ope. lib. quod declara-
tur à Tobia cõs. 85.n.6.Si ergo labor pro-
ducit tot & sit anteponendus otio, sequi-
tur non licere episcopo renunciare ratio-
ne laboris.
221 Quod comprobatur quia † graue est mi
litiam subterfugere ac detrectare, c. pla-
cuit, dist.57.c.honoratus, c.quæris, de æta
te & qualit. Et peccatũ est egentibus opẽ
non dare, c.sicut 11.q.1.c.placuit 33.q.2.
c.clericus, distin.91. ex quo sequitur soli-
da & * cõmunis conclusio episcopum de- *
bere labores patienter sustinere, namq;
magnis pręmijs afficietur in hac & in æ-
terna vita; quandoquidẽ magnis pręmijs
afficitur, qui magnũ laborem † sustinet, vt 222
habetur in fine procœmij Institut. Thom.
act.de lud.schac.q.1.col.1.Pet.de Vbald.
de can.episc. vers. quo ad secundã quæst.
n.27. Card. Alban. de potestate Papæ in
præf. Gugliel. Redoan.de spol.eccl. q.7.§.
occurrit, n.4.Horat. Lutius de priuil.scol.
in præfat.n.11.& econtrario qui nõ labo-
rat † non mãducat, vt scripsit Paul.Apost. 223
2. ad Thessalon. c.3.& hac ratione D. N.
Iesus Christus misit operarios in vineã, vt
per Mant.de conc.n.13.cũ seq.vnde, &c.
Illud aũt quod in verbis citatis dict. c.
nisi cũ pridẽ, dicitur de persecutione, in-
telligendũ est de proueniẽte ratione otio-
sitatis & voluptatis, vt declarat ibi Ho-
stien.sub num.78.
Ex quo infertur quod si quis motus fuit
ad renunciandũ episcopatũ ratione labo-
ris principaliter, & resignatio fuit admissa
ad instant. alicuius Cardinalis vel Princi
pis, resignans † peccat, arg.c.sicut.11.q.1. 224
c.placuit, 33.q.2.c.clericus, dist.91. nãq;
vtens licentia iniusta peccat. Diu. Thom.
1.2.q.96.art.5.ad 3.qui ad hoc * cõmuni- *
ter recipitur, teste Nauarr. in comment.4.
de Reg.n.36.& tradidimus supra.
Quod limitatur non procedere quoties
per multos annos sustinuisset laudabiliter
illos labores annexos curæ episcopali: nã
si postea esset admissa à superiore resigna-
tio episcopatus, crederem resignantẽ non
peccare, & excusandum, cũ diu laborans
† egeat requie, vt scriptum reliquit Arist. 225
8.Politic.& 4.Ethic. Cic.lib.1.de offic. &
habetur in c.quod ait.22.q.2.facit l.ciui-
tatibus, ff.de leg.1.l. annuã pecuniã, ff.de
ann. leg. cum alijs, vt per Steph. Cost. in
trac.de lud.§.1.n.4. & 5. Hinc dicebat D.
Tho.2.2. q. 168. hominem refocillatione
indigere, quia nõ potest cõtinue laborare
nam nimi labores corrumpunt vires, Ari-
stot.lib.2.Ethic.tract. 1.ca.2.Idque etiam
comprobatur ex eo quia videmus in iure
ciuili veteranis militibus dari † immuni- 226

tatem, l.vlt.C.de mancip.& col.lib. 11.l. 1.ff.de milit.test.cum ibi notat. & volunt cõmuniter * scribentes passim, ac senibus §.item maior, ff.de excusat.tuto.cum simi. genus enim humanũ ideo militat, vt peractis laboribus quiescat l.4. C. de appa. magi. milit.lib.12.

Tertio dubitatur, an liceat episcopo resignare episcopatum ratione inspirationis vel humilitatis? negatiue respondendum,
227 † vtrumq; enim probatur in dict. c. nisi de renunt.in §. porro, vbi hoc dicit expresse summ. Pontifex, & reddit rationem ibi. *Tu quomodo scis, quod talis inspiratio sit cælestis?* & in §. *quod si forsan humilitatis causa de culmine quæris pontificali descendere, eo ipso humilitatis videris erigere male verticem, quod te nimis in resignãdi proposito exhibes pertinacem, quia tunc interverã humilitatem custodies, cum & per eam locum sublimẽ fugies, & per obedientiam non dimittes, &c.* & ibi, *nulla maior poterit esse charitas, quam, vt animam suam ponat quis pro amicis suis, &c.* Ad quod facit illud, quod ex sententia aliorum scribit Nauar.in c.inter verba in 5.conclus. 11. q.3.
228 nullam † esse humilitatem, quæ dulcedine gloriæ non tangatur, & hoc scriptum reliquit Valer.Max.lib.8.c.5.& tradit S.Ant. in sua sum.p.2.tit.4.c.1.in princ.D. Th.2. 2.q.131.ar.1.ad 3.commendatur † tamen
229 humilitas in ministris Dei, Car.Alb.de potest.Papæ p.3.n. 43.namque præcipuam
230 esse virtutem † tradit Foller. in tracta. de
231 contract.cens.n.19.& quid sit humilitas † & qui sint eius gradus tradit Io.a Capist. in spec.cõsc.n.243.& n.285.& 286.in quibus cõsistat tradit Rebuff. de priu.scho.requisit.2.n.6. & meritum eius † refertur a
232 Petro a Mont.de potest.põti.n.25.Pauin. de visit.2.p.q.10.n.34.

Quarto dubitatur an sit iusta cã resignãdi episcopatũ, si episcopus velit ingredi religionẽ approbatã causa mutãdi statũ, &
233 vitã? negatiue † respondẽdũ est.s.episcopũ nõ posse deserere episcopatũ vt fiat monachus.Ab.in d.c.nisi cũ pridẽ n.30. ver.nota 3.& ver.nota 4.in fi.n.20.Albe.in verb. episcopalis ordo Car.Alc.in c.suggestũ n. 2.7.q.1.D.Tho.2.2.q.vlt.ar.3.Maiol.de irregulari.lib.3.c.6.n.31. in fine, & est communis * opinio doctorum.

Quod primo probatur in d.c.nisi, primo põderãdo principiũ, dũ Inn.iij.scribens archiepiscopo Calaritano dicit. *Si in huiusmodi cessione frugẽ melioris vitæ tibi promittis, scire te debes non esse sanctificato in vtero sanctiorẽ, &c.*

Secũdo dum dicit in §.nec putet, qđ ideo *Martha malã partẽ elegerit.&c.*& ibi hoc notat Abb.n.20.tertio ponderatur cũ paulo post dicit. *Quapropter facilius indulgetur vt ascẽdat monachus ad præsulatũ, quam præsul ad monachatũ, &c.* Ex quibus omnibus satis colligitur, quod ille archiepiscop⁹ volebat fieri monachus & scripsit pro licentia, & Inn.3.illam denegat & rescribit iniustam esse petitionem vt patet in ver. *cum huiusmodi postulatio videatur non esse discreta, &c.*

Secundo adstipulatur c.suggestũ 7.q.1 *Suggestum est & pro ouibus sibi commissis laborare negligant, & monasteriorum se quieti cum tradere festi. ẽs, & vacationẽ ab episcopatus laboribus eligere* subdit postea, *attendite itaq; vobis, & oĩ gregi, &c.*

Tertio adducitur tex.in c.sciscitaris 7. q.5 *sciscitaris itaque per N. presbyterum vtrum cũ a Normannis de episcopatu expellaris debeas de cætero in monasterio conuersari? in quo scias carissime frater, quod si perniciosum est prorsus in tranquillitate nauim deserere, quanto magis in fluctibus.*

Quarto cõprobatur, quia status † episco 234
porũ perfectior est statu monachorũ, cum status episcoporũ consistat, vt sit obligatus ad insistendum saluti proximorum, & subditorũ sibi cõmissorũ, D.Th.2.2.q.185 a.4.& ob id † tenetur visitare suã diœcesim, 235
c.decernimus, c.relata.9.q.1.c.cũ venera. §.quia ergo de cẽs.c.3.sess.24.de ref.Cõc. Trid.& ideo latine episcopus dicitur supintẽdens, c.qui episcopatũ 8.q.1.Aug. de ciui.Dei c.19.D.Tho.2.2.q.18.ar.1.Nicola.de lira super 1.Pau.ad Phi.& 1.ad Tim. c.3.& 1.Pet.c.2.in fi.Hier.sup 1.ad Timo. c.3.Isid.lib.7.ethymolo.c.12. Archie.Flo. in sum.p.3.tit.19.c.1.Turrec.in c.1.col.1. dist.84.& est nomen † oneris, non aũt ho- 236
noris, d.ca. qui episcopatũ 8.q.1.Azzo in sum. C.de episco.& cler. Spec.in tit.de instit. edit.§.14.ver.de Episcopo in fi. Host. in c.post translationem n.8.de renunc.nã tenetur residere in sua diœcesi, D.Tho. 2.2 q.185.a.5.& ibi Caie.Turrecrem.in c.peruenit in prin.7.q.1.& ibi archi.Dom.Sot. lib.10.de iust.& iur.q.3.p totũ, Card.Alb. de pot.Pap.2.p.n.36.Tho.Cãpeg. de resi. episcop.n.1.& 2.& * communiter doctor. cum episcopatus vocetur parochia. cap. ad Apostolicæ de donat.Hostiens. in cap. super eo.nu.6.de parochia. & in cap. plerique num.2.de pact. & in cap. cum in cunctis num.9.de elect. Specul.de modo congreg.gener.conc.rub.4.num.5. & ideo episcopo-

237 scoporum † vita dicitur docendi, Esai. ca.
58. clama, ne cesses quasi tuba exalta vocẽ
tuam. c. si rector 43. distin. cap. placuit 10.
quæst. 1. c. inter cætera de offi. ordin. clem.
dudum §. verum de sepultu. Conc. Cartha
gin. 4. cap. 20. Conc. Magunt. cap. 25. Cõc.
Remen. cap. 4. & 15. Conc. Lateran. sub Inno.
iij. ca. 15. Conc. Arelaten. c. 10. Conc.
Trident. sub Paulo iij. c. 2. sess. 5. de refor.
& sub Pio 4. c. 4. sess. 24. de refor. & fuit tra
ditũ à DD. Paulo, Hieronymo, Gregorio,
& alijs sanctis Patribus quos refert Pe-
trus de Bais. in direct. elect. 3. par. c. 49. col.
1. & 2. Marc. Ant. Marsil. de redd. eccl. ca.
20. num. 3.

238 Et vita monachorum† est vita subiectio
nis & disciplinatus, non autem docendi.
Præpos. in cap. hoc nequaquam col. 1. 7.
quæst. 1. per illum textum in verbo mona-
chorum. ergo non erit licitum † ex statu
239 perfecto ad minus perfectum trãsire. Diu.
Thom. 2. 2. quæst. 185. art. 4.

Limit. hanc conclusionem non proce-
dere quoties episcopus non posset profice
240 re populo sibi commisso:† nam tunc potest
fieri monachus, ita Diu. Thom. 2. 2. quæst.
185. art. 4. vers. ad primum in fi. Præpos. in
dict. c. hoc nequaquã nu. 2. vers. pro cuius
euidentia 7. quæst. 1. Gig. de resid. episco.
dict. ca. 17. num. 10. vers. dicendum, & est
* communis* doct. opinio. Et ratio est secun
dum Diu. Thom. quia si non potest salutẽ
aliorum procurare, conueniens est quod
suæ saluti intendat, & hoc est quod dici-
tur in dict. cap. nisi cum pridem §. quippe
de renunc. ibi, *dummodo proficere illis possis, & si*
» *non omnibus tamen multis, &c.*

» Ita etiã poterit quis ex episcopatu trãs-
ire ad vitam monachalem propter deli-
ctum,† irregularitatẽ, &c. vt scribunt Præ-
241 posit. & Gig. locis citatis, Archid. in c. tem
poris §. item 7. quæst. 1. ibi interpretatur
verbum positum in illo tex. causa humili-
tatis, scilicet quoties concurrit delictum,
sequitur Præpos. loco citato.

Illud autem nequaquam est omitten-
dum, quod si quis ex episcopali statu ad
monachatum transierit propter delictum,
vt quia fuit episcopatu depositus, & in mo
nasterio detrusus ad pęnitentiam peragẽ
dam, non potest iterum † ad episcopatum
242 reuocari, vt dicitur 7. q. 1. cap. *hoc nequaquam
apud nos habetur, vt quicunque de pontificali ordine
ad monachorum idest pænitentiam descenderit vitam
vlterius posset ad pontificatũ reuerti, &c.* & ibi, *qui-
cunque, &c.* hoc etiam dicitur in c. temporis
§. itẽ 7. q. 1. & ibi Archid. ita iterpretatur,
& hoc expresse firmat Diu. Thom. 2. 2. q.
185. art. 4. vers. ad secundum in fin. Præpo.
in dict. c. hoc nequaquam num. 3. Albe. in
verbo episcopalis ordo, Maiol. de Irregul.
lib. 3. c. 6. nu. 4. & est communis * omnium *
doct. sententia, quę etiam expresse proba-
tur in c. post translationem de renun. & ibi
Abb. n. 9. & cõmuniter alij scribentes: Im-
mo si episcopus † ante episcopatum erat 243
monachus, & postea relicto aut deposito
ab episcopatu redeat ad monasterium, in
ea religione non potest habere dignitates
neque officia, vt censuit Paulus iiij. sanct.
mem. in constitutio. 45. incipien. in sacra
beati Petri an. 5.

Hodie autem cõcederetur episcopo li-
centia ob hãc causam cedẽdi simpliciter.

Quinto dubitatur an liceat episcopo re
signare propter intemperiem aeris, puta
quia cæli locique grauitas est contraria
suæ naturæ? Hanc esse causam † iustam & 244
honestam scribit Hostiens. in c. 1. n. 3. de re
nun. & in terminis quoque hoc vult glo. in
c. ad supplicationẽ eo. tit. vbi Host. in prin.
in verbo morari, Felyn. in c. accedens il 2.
n. 11. vt lite non contestata, Redoan. de si-
mon. p. 2. c. 13. nu. 11. ver. item propter. &
facit quod scribit Rebuff. in prax. benef.
in tit. de resign. expr. sub nu. 2. & credo es-
se* communem opinionem doct. Ad quod *
facit dict. c. ad supplicationem, ibi, *eum à cu
ra qua tenebatur ecclesia Ragusinen. duximus absol-
uendum, eo quod ibi non poterat secure morari, &c.*
& ibi glos. in verb. morari inquit, propter
periculum mortis forsitan propter intem-
periem aeris. accedat tex. in ca. quorundã
distin. 74. propter intemperiem † aeris fit 245
translatio de vno loco ad alium.

Comprobatur ex ratione optima † quia 246
aeris intemperies est iusta causa non mo-
rãdi in aliquo loco, vt egregie scripsit Bar.
quem ad hoc refert & sequitur Sfort. Odd.
de restitut. in integr. p. 1. q. 7. num. 95.

Hinc intemperies † aeris excusat à resi- 247
dentia, glo. in clem. ne in agro §. ad finem
in verbo rationabili de stat. monachorum
Felyn. in c. accedens el 2. nu. 11. in vers. 6.
concl. Fusc. de visitat. lib. 2. c. 28. nu. 9.

Hinc intemperies † aeris excusat quem 248
a periurio, nam si quis ultramontanus iu-
rauit stare in mense Augusti Romæ non te

netur ad obseruantiã illius iuramẽti, quia vergit in dispendium salutis propriæ, ita
* glo* communiter recepta in ca. si vero in verb. salutis æternæ de iureiuran. ita interpretans illum tex. ex cap. innocens §. vlt. 22. quæst. 4. sequitur Abb. adducens plura num. 2.

249 Hinc etiam † intemperies aeris excusat citatum, tamquam locus non sit securus, glos. in cap. communis filius distinct. 23. Bar. in l. recusare §. si quis alio ff. ad Trebell. Marian. Socc. Sen. in rub. de dilatio. doct. in l. de ærare ff. ad Trebell. Felyn. in dict. cap. accedens num. 2. vers. vt lite non
* contestata, & * communiter doct.

250 Hinc intemperies † aeris excusat à cursu præscriptionis, Bart. in l. ab hostibus §. sed quod simpliciter ff. ex quibus causis maio. Felyn. in c. cum non liceat col. 6. de præscript.

251 Ideo pestis † est iustissima causa timoris & absentiæ à loco contagioso, Roman. cons. 263. nu. 2. Card. Paris. cons. 28. col. 1. vol. 4. Roland. à Valle cons. 81. nu. 33. lib. 1. Neuizzan. cons. 51. nu. 13. Francis. Mar. decis. 883. num. 4. Ripa in tract. de pest. de priuileg. in dicta ca. pest. nu. 36. Vallascus in l. imperium num. 188. ff. de iurisd. omnium iudic. aeris enim boni plura sunt cõmoda, & mali plura incommoda, vt per Tiraquell. in tract. de nobilit. cap. 31. n. 582. Ideo salubritas aeris conseruanda est, & omnia inducentia eius corruptionem sunt prohibita, vt scribit Card. Paris. cons. 110.
252 num. 12. vol. 4. & ideo fundus † ratione boni aeris magis æstimatur, vt tradit Cœpol. in tract. de seruitu. rusti. prędi. c. 43. num. 4.

Declararem tamen hanc cõclusionem, si huiusmodi intemperies æris est in tota diœcesi.

Sexto dubitatur an iusta causa resignãdi episcopatum sit, quando episcopus non potest in diœcesi morari ob inimicitias,
253 quas ibi habet. Hanc esse iustam † rationẽ tradit Host. in c. ad supplicationẽ in principio, & ibi glo. in verb. morari de renunc.
* Anto. de Butr. num. 2. Abb. num. 1. & * communiter doct. Fusc. de visitat. lib. 2. cap. 28. num. 8.

Quod potest probari auctoritate tex. in dict. cap. ad supplicationem, vbi refertur fuisse concessam facultatẽ resignandi archiepiscopo Ragusinẽ: quia ibi propter periculũ vitæ nõ poterat morari. Hostiẽs. & glos. dicũt nõ poterat morari, vel propter aeris intemperiẽ, vt supra dictũ est in præcedenti conclusione, vel quia habebat inimicos capitales; & hæc interpretatio ad illum tex. est verior ac verisimilior, & vide
tur ab eis firmari, † cum referatur vltimo 254
loco glos. in l. qui filium §. Sabinus ff. ad Trebell. Alex. cons. 51. col. 2. lib. 4. Iason in l. si idem cum eodem §. 1. per illum tex. ff. de iurisd. om. iud. Sarmient. lib. 3. selec. interpret. cap. 4. num. 2. vers. 3. in fin. cum alijs, vt per Beninc. in princip. institu. de action. num. 25.

Et ratio est, quia inimicitia † est iusta 255
causa non manendi in aliquo loco, vt probat egregie tex. in cap. accedens el 2. vt lite non contest. Fusc. de visitat. lib. 2. dict. cap. 28. num. 8.

Hinc inimicitiæ capitales † excusant à 256 *
residentia, glo.* communiter recepta in ca. vlt. verb. excusationem de cleri. non resid. quæ ad hoc allegat ca. bonæ el 2. de elect. Fusc. dict. cap. 28. num. 8. & ideo congregatio episcoporũ indulget aliquot mẽses ci-
tatis ob hãc causã, vt vidi pluries* seruari. *

Hinc inimicitia † capitalis excusat ci- 257
tatum, Felyn. in d. ca. accedens num. 4. vt
lit. nõ cõtest. & ibi* omnes doct. hoc volũt. *

Quæ autem † dicatur inimicitia capi- 258
talis,* communis opinio est remitti arbi- *
trio iudicis, Barba. cons. 21. col. penult. lib. 2. Gramm. cõs. 57. num. 9. cum alijs, vt per Menoch. de arbitrio iudicis cas. 210. nu.
2. & 3. illud autem non omittam, quod † 259
inimicitia non præsumitur, §. si quis vero auth. de testi. l. in ratione §. cum quidem ff. ad leg. falcid. cum sit facti, & facta non præsumuntur, nisi probentur l. vnica C. de mand. princi. c. cum in iure de offi. deleg. cap. Raynutius de testam. Crauett. cons. 8. num. 8. & quia omnis inimicitia est con
tra † ius naturale, Bald. in cap. constitutus 260
in fin. de rescrip. probatur tamen inimici-
tia † per coniecturas, Bald. cons. 41. præ- 261
mittendum est nu. 5. lib. 5. Abb. in ca. repellantur num. 2. in penul. notab. de accusat.
& modos omnes † probandi inimicitiam 262
deducit Mascard. de probat. conclu. 868. per totum.

Ampliatur primo huiusmodi conclusio, vt idem sit dicendum, si episcopus non po
test † tute sine mortis periculo ad episco- 263
patum accedere; nam hanc esse iustã causam cedendi affirmauit Abb. in cap. ad

suppli-

supplicationem num. 1. in 1. notab. per il-
lum tex. de renunc. & ibi Anto. de Butr. in
princip. nam etiam hæc est iusta causa nõ
residendi.

Ampliatur secundo, vt iusta causa resi-
gnandi episcopatum sit, quando episco-
264 pus premitur Tyrannorum † tyrannide, ita
Hostiens. in cap. 1. num. 3. de renunc. & pro
batur in dict. c. 1. ibi, *si tuam aut senectutem,*
aut insufficientiam fortè considerans, te tamquam eme
ritum postulas relaxari, &c. Insufficientiam in-
terpretatur Hostiens. quia inimicorum ty-
rannide opprimebatur, c. officii de electio.
& carebat potentia amicorum, cap. consti
tutis §. 2. in fin. de appell.

265 Idque comprobatur ratione: nam † ini-
micitia potentiorum siue partialitates, &
factiones iustam causam timoris & absen
tiæ præbent ca. ad supplicationem de re-
nunc. Bart. in l. sciendum §. accusatio ff. de
lega. Franc. Marc. decis. 883. nu. 4. Afflic.
decis. 29. per totum, Felyn. in cap. accedẽs
el 2. nu. 4. vt lite non contest. & communi-
ter* doct. vt per Sfort. Odd. in tract. de re-
stit. in integ. p. 1. quæst. 7. nu. 90. & 91.

Limita tamen hanc conclusionem, quo
ties per alium possit saluti subditorũ pro-
uideri, aliàs secus, ita Diu. Thom. 2. 2. q.
185. art. 5. vers. respondeo dicendum, vt
dixi supra.

Septimum dubium, si episcopus non te
tineat iusta conscientia episcopatum, an
hoc præbeat iustam causam resignandi?
Reperio Abb. in cap. quidam in 2. notab.
de renunc. colligentem ex illo tex. & fir-
266 mantem affirmatiuam opinionem, † dum
notat duplicem causam quem impellen-
tem ad cessionem, scilicet vtilitas ecclesiæ
vel quia forte non tenet beneficium cum
bona conscientia, & hæc est communis*
opinio, quam exemplificabimus loco suo.

QVARTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Dignitas ecclesiastica & beneficium curatum re signatur ex causis ex quibus episcopatus.*
2 *Episcopi successerunt in locum Apostolorum.*
3 *Episcopi habent culmen dignitatis.*
4 *Petrus fuit par Apostolis.*
5 *Argumentum à maiori est fortissimum.*
6 *Argumentũ à maiori procedit in materia odiosa.*
7 *Argumentum à maiori habet locum in materia correctoria.*
8 *Argumentum á maiori habet locum in materia statutaria.*
9 *Cap. nisi de ren. habet locum in inferioribus.*
10 *Vbi subest eadem ratio, dicitur comprehensio.*
11 *Ratio disponit sicut lex.*
12 *Ratio ampliat dictum particulare.*
13 *Curato ignoranti datur coadiutor.*
14 *Ex quibus episcopus cogitur renunciare, ex eisdẽ inferiores coguntur.*
15 *Difficilior renunciatio episcopi.*

Varto principaliter quæro,
quæ causa requiratur in re
signatione aliarum digni-
tatum ecclesiasticarum, &
beneficiorum curatorum?
Omissis ijs quæ possent dici pro vtraque
parte, conclusiue procedendo respondeo
ex causis, ex quibus resignatur † episcopa 1
tus, (de quibus supra late diximus) ex eis-
dem potest resignari quælibet dignitas ec
clesiastica, & quodcunque beneficium cu
ratum. & hanc opinionem videntur firma
re Redoan. in tract. de simon. p. 2. c. 13. n.
11. Rebuff. in praxi benefic. in tit. de re-
sign. expre. in princ. & probatur aperte in
constit. 58. Pij V. incipien. quanta, vbi re-
feruntur causæ, ex quibus possunt ordina
rij recipere resignationes beneficiorum: &
post relatas multas causas, inquit, *denique*
ex causis positis in constitutione Innocentij iij. in d. c.
nisi cum pridem.

Et si possunt renunciare ex prædictis
causis, qui sunt principes terræ ob locum
† Apostolorum quem obtinent, c. quorum 2
vnius dist. 68. c. in nouo distin. 21. & habẽt
† culmen dignitatum, glo. in c. 2. de præb. 3
in 6. Card. Paris. cons. 141. num. 26. col. 4.
& sunt in dignitate & potestate pares Pa-
pæ, sicut Petrus † fuit par cæteris Aposto- 4
lis honore & potestate, cap. loquitur 24.
q. 1. c. perlectis distin. 25. ergo & alij infe-
riores, auth. multo magis C. de sacrosa. ec
cles. l. quanto magis C. de iureiur. & hoc
argumentum † esse fortissimum docet Cra 5
uett. cons. 290. sub nu. 2. & cons. 326. num.
10. & procedit etiam † in materia odiosa, 6
l. in suis ff. de libe. & posth. l. qui indignus
ff. de senat. l. cui pacto ff. de seru. exposit. &
in materia † correctoria Imol. in l. si vero 7
§. de viro ff. solut. matrim. col. 5. Dec. cons.
333. col. 3. in princ. Curt. Sen. cons. 34. col. 8
5. & in materia † statutaria, Crauet. dict.
cons. 290. sub nu. 2. & dict. cons. 326. n. 10.

Secundo quia ratio, quæ militat in epi-
scopis, vt possint renunciare propter con-
scien-

scientiam criminis, propter debilitatem corporis, propter defectum scientię, & malitiam plebis, ac graue scandalum, irregularitatemque personæ, vt disponitur in d. c. nisi cum pridem de renunc. militat etiã in habentibus curam animarum; ergo idẽ ius statuendum est, l. illud ff. ad legẽ aquiliã, l. à Titio ff. de verb. oblig. Vnde infero
9 quod licet dict. c. nisi, loquatur † in episcopis, habebit tamen locum in inferioribus habentibus dignitatem, & curam animarum: quia quoties subest eadem ratio, di-
10 citur † magis comprensio & dispositio legis immediata quam extensio, l. his solis C. de reuocan. donat. Card. Paris. cõs. 83. nu. 21. uol. 4. Deci. cons. 284. col. 2. & 30t. col. 2. Crauett. cons. 3 t8. nu. 15. Hinc alibi dicitur quod si ratio comprehendit plures casus, licet in lege fiat mentio de uno uidetur fieri tamen exemplariter, non autẽ restrictiue, Oldrad. conl. 185. in fin. late Tiraquell. in l. si unquam in uerb. liberis nu. 3. C. de reuocan. dona. Rimin. Iun. in prin. instit. de donat. nu. 273. quia ratio dispo-
11 nit sicut † lex disponit in ijs, de quibus expresse loquitur, Bald. in cap. dilectus filius col. t. de rescript. Crauet. cons. 283. col. 2.
12 & ampliat dictum † particulare Bart. in l. cum pater §. dulcissimis ff. de lega. 2. Car. Paris. in l. is potest nu. 12. ff. de acquir. hæred. & breuiter discurrendo circa causas relatas in d. c. nisi cum pridem, ob conscietiam criminis licitũ erit resignare, ac etiã ob senectutem, & infirmitatem, idemque erit dicendum propter defectum scientiæ, quoties quis nõ habet doctrinam requisitam illi dignitati aut beneficio curato, ob hanc etiam causam dantur coadiutores
13 per † Conc. Trident. c. 6. sess. 21. de reform. propter autem malitiam plebis, dicunt In no. dict. c. nisi cum pridem col. 5. vers. licet Hostien. col. 6. in princ. Abb. num. 11. vers. hæc procedunt, quod propter persecutores & inimicos capitales in minoribus prę latis ab episcopo vtile est non admittendam statim cessionem, sed debet superior ecclesiam interdicere, claudere, item excommunicare, & tandem ad bracchium seculare recurrere, c. 2. in fi. de cleri. ægrotan. minist. Si autem hoc non fit sufficiens remedium, admittetur cessio, & dari licentiã ad tẽpus non residendi propter inimicitias vidi seruari de * stylo. Propter graue scandalum etiam cessio istorum erit ad mittẽda, ac propter irregularitatem, quia militat eadem ratio; quod extẽndo etiam ad intemperiem aeris, vel quia ibi non potest morari tute, Abb. in c. ad supplicationem nu. 1. & ibi Anto. de Butr. de renunc.

Et sic concludendum est quod eadem causa quæ episcopo præbet iustã causam, eadem uero præbet legitimam causam habẽtibus dignitatem uel beneficia curata, ut supra dictum est.

Ampliatur huiusmodi conclusio, ut ex quibus causis episcopus cogitur resignare episcopatum, ex eisdem † cogatur habens 14
dignitatem, aut beneficium curatũ: quia non solum adest eadem ratio, sed maior, nam difficilius cogitur † episcopus renun- 15
ciare quam non episcopus, arg. ca. quam periculosum 7. q. t. quæ autẽ sit iusta causa in episcopo relatum est supra.

Hodie autem dignitatum ecclesiarum & beneficiorum curatorum resignationes passim in Romana curia admittũtur, si fiãt simpliciter, quando autem fiunt in fauorẽ cum reseruatione pensionis, vel absque, solent admitti, si curatus seruierit ecclesiæ per aliquot annos, nec alia solet requiri causa, si autem adest & exprimatur, eo libentius, & ita * stylus notorius curiæ se habet, ut dicam infra.

QVINTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficia omnia requirunt residentiam.*
2 *Secus de consuetudine.*
3 *Resignatio beneficiorũ simplicium fit sine causa.*
4 *Resignatio admittitur ad vota resignantis.*
5 *Potest quis resignare, vt fiat monachus.*
6 *Resignans resignat in fauorem ob affectionem.*
7 *Resignans peccat, si resignatarius est indignus.*

QVinto quæro quæ causa requiratur in resignatione beneficiorum simplicium non requirentium residentiam? nã quamuis omnia beneficia de mũdo † requi 1
rant residentiam, cuiuscunque generis & qualitatis sint, ut scriptum reliquit Inno.* cõmuniter* receptus in cap. ex tuæ de cler. nõ resid. cum aliis allegatis à Gig. de pẽs. q. 31. tamen ex recepta* consuetudine totius † orbis simplicia non ãrctant ad resi- 2
den-

* dentiam,vt eſt* communis opinio omniũ.
doct.vt per Io.Selu.de benef.p.4.q.1. Na-
uarr. in ſuo manua. c.25. nu.121. vnde in
his beneficijs quæ de conſuetudine non
rçquirũt reſidentiam,quæritur quæ cauſa
requiratur in reſignatione ipſorum?Quic-
* quid poſſet dici de iure, de ſtylo* & con-
ſuetudine recepta nulla requiritur cauſa:
nam coram ſummo Pontifice reſignatio
ſimpliciter recipitur etiã abſque cauſa,ac
3 † etiam reſignatio in fauorem alicuius, &
dicitur in ſupplicatione, *cum ex certis & ra-
tionalibus cauſis animum ſuum mouentibus intendat*
4 *reſignare*, & ſic ad vota reſignantium † ad-
mittuntur,Caſſad.deciſ.32.nu.9.in fin.ſu-
per reg.cancell.& hic ſtylus pro lege ſcri-
pta erit habendus. Quod etiam procedit
5 ſi vellent fieri † monachi,Diu.Thom. 2. 2.
q.vlt.Siluestr.in verb.religio 2.q.8.vt etiã
aliàs dixi.

Hodie autem de ſtylo nouiſſimo expri-
mitur in ſupplicatione cauſa, vt dicetur
infra lib.8. exponitur habens aliunde vn-
de viuere, quia vult ingredi religionem,
matrimoniũ cõtrahere,& ſic de ſimilibus.
6 Ex parte vero reſignantis † cauſa ſolet
eſſe affectio,vt tradit Rebuff.in prax. titu.
de reſignat.expr.Redoan.de ſimon. dict.c.
13. nu.12. namque volunt præficere con-
ſanguineos & familiares eccleſijs,quibus
ipſi præfuerunt: quo caſu ſi conſanguinei
7 vel familiares ſunt indigni † peccant, vt
ſcribit Redoan.loco citato nu.13.& dice-
mus infra late.

Et hæc circa cauſas requiſitas in reſi-
gnationibus beneficiorum, quæ fiunt in
Romana curia;de cauſis vero requiſitis in
reſignationibus quæ fiunt coram ordina-
rijs in ſequenti quæſtione particulariter
dicetur.

SEXTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Reſignatio in fauorem non fit coram ordinarijs.*
2 *Proemium oſtendit cauſam finalem.*
3 *Epiſcopus poteſt admittere renunciationem ob ſenectutem.*
4 *Senectus facit recedere à regulis iuris.*
5 *Septuagenarius dicitur ſenex.*
6 *Quinquagenarius dicitur ſenex.*
7 *Senex quis dicatur, remittitur arbitrio iudicis.*
8 *Aetas quæ requiratur in coadiutoria.*
9 *Epiſcopus poteſt admittere renunciationẽ valetudinarij.*
10 *Valetudinarij multa ſunt priuilegia.*
11 *Valetudinarius eſt infirmus.*
12 *Valetudinarij qui dicantur, remittitur arbitrio iudicis.*
13 *Infirmus æquiparatur mortuo.*
14 *Epiſcopus poteſt recipere renunciationem corpore impediti.*
15 *Coadiutor ſolet dari corpore impeditis.*
16 *Leproſi reijciuntur ab eccleſia & ab hominum cõmercio.*
17 *Leproſus remouetur ab adminiſtratione.*
18 *Leproſus priuatur beneficio curato reſeruata penſione.*
19 *Scabies herculea lepra ſimilatur.*
20 *Paralitici non poſſunt promoueri.*
21 *Paralitico datur coadiutor.*
22 *Paralitici qui ſint.*
23 *Apopletici non poſſunt promoueri.*
24 *Apopletia quæ.*
25 *Morbum comitialem habentes non poſſunt adminiſtrare.*
26 *Morbus comitialis inſanabilis iudicatur.*
27 *Lunatici non poſſunt promoti miniſtrare.*
28 *Morbus gallicus cum lepra ſimilitudinem habet.*
29 *Vxor non tenetur habitare cum viro ratione contagionis.*
30 *Habentes manus tremulas nõ poſſunt promoueri.*
31 *De impedimento debet conſtare.*
32 *Impedimentum probandum.*
33 *Epiſcopus poteſt recipere renunciationem corpore vitiati.*
34 *Corpore vitiati non debent ſeruire in eccleſia.*
35 *Corporis deformitas malam animi mentem denotat.*
36 *Cæcus non poteſt promoueri, & promotus non miniſtrat.*
37 *Cæco datur coadiutor.*
38 *Oculi inter membra computantur.*
39 *Beda fuit cæcus.*
40 *Didymus Alexandrinus fuit cæcus.*
41 *Io. Palæſtinus memoriæ profundiſsimæ, cum eſſet cæcus.*
42 *Marius de Curte laudatur.*
43 *Papa poteſt diſpenſare cum cæco prædicationis cauſa.*
44 *Robertus Scotus cæcus factus Archiepiſcopus & Nuntius.*
45 *Cæcus electus Papa ſuſtinetur.*
46 *Claudus dicitur corpore vitiatus.*
47 *Corpore vitiatus eſt habens fractum pedem.*
48 *Manum mutilatam habens dicitur corpore vitiatus.*
49 *Manus articulatas habens dicitur corpore vitiatus.*
50 *Habens manus articulatas amittit executionem ordinis.*
51 *Vtens pede ligneo dicitur corpore vitiatus.*
52 *Giboſus eſt corpore vitiatus.*
53 *Diminutus qualibet parte corporis dicitur corpore vitiatus.*
54 *Corpore vitiatus non poteſt promoueri, & promotus miniſtrare.*
55 *Beneficium non datur laico.*

56 Eccle.

56 *Ecclesia debet seruiri per optimos.*
57 *Episcopus potest recipere renunciationem crimine obnoxij.*
58 *Priuatio non fit, nisi ob graue crimen.*
59 *Homicida venit priuandus.*
60 *Simoniacus priuatur beneficio.*
61 *Adulteri priuantur beneficijs.*
62 *Adulteri puniuntur pœna mortis.*
63 *Concubinarii priuantur post admonitionem.*
64 *Sustinens excommunicationem per annum priuatur.*
65 *Periurus priuatur beneficio.*
66 *Blasphemus priuatur beneficio.*
67 *Episcopus potest admittere renunciationem, quoties clericus est criminosus.*
68 *Censura quæ sit.*
69 *Censura continet excommunicationem, suspensionem, & interdictum.*
70 *Excommunicatio quid.*
71 *Excommunicatio maior priuat participatione sacramentorum.*
72 *Communio triplex.*
73 *Excommunicatio est maior pœna quæ sit in Ecclesia.*
74 *Excommunicatis interdicta est cũ hominibus participatio.*
75 *Excommunicati ministrando efficiantur irregulares.*
76 *Excommunicatus priuatur fructibus beneficij.*
77 *Beneficia non possunt conferri excommunicatis.*
78 *Collatio facta excommunicato est ipso iure nulla.*
79 *Collatio facta irregulari est nulla.*
80 *Excommunicati non possunt eligi.*
81 *Excommunicati non possunt præsentari ad beneficia.*
82 *Suspensio quid sit.*
83 *Suspensi ministrando fiunt irregulares.*
84 *Suspensis beneficia conferri nequeunt.*
85 *Interdictum quid.*
86 *Canonici non possunt seruire ecclesiæ cum est interdictum capitulum.*
87 *Canonici sunt de capitulo.*
88 *Canonici faciunt vnum corpus cum episcopo.*
89 *Canonici sunt fratres episcopi.*
90 *Cardinales sunt fratres Papæ.*
91 *Ordinarius potest recipere renunciationem illius qui non potest vel non debet ecclesiæ seruire.*
92 *Bannitus non potest beneficio seruire.*
93 *Bannitus potest priuari beneficio.*
94 *Dæmoniaci non possunt promoueri.*
95 *Dæmoniacus promotus non potest ministrare.*
96 *Dæmonia cur vexent corpora humana.*
97 *Mutus non potest ministrare.*
98 *Irregulares non possunt ministrare.*
99 *Irregulares sunt inhabiles ad beneficia.*
100 *Irregulares possunt cogi ad obtinendam dispensationem.*
101 *Clerici prohibentur seruire ecclesiæ ratione scandali.*
102 *Irregularitas inducitur ex scandalo.*
103 *Clerici qui dant scandalum seruitio ecclesiæ prohibentur seruire.*
104 *Illiteratis curatis datur coadiutor.*
105 *Laborantes morbo caduco non possunt promoueri, & promoti non possunt ministrare.*
106 *Collatio facta habẽti morbum caducũ est nulla.*
107 *Morbus caducus non inducit inhabilitatem ipso iure quo ad beneficia simplicia.*
108 *Ordinarij possunt recipere renunciationem illorum qui obtinent plura beneficia.*
109 *Clericus vno debet esse contentus beneficio.*
110 *Duæ ecclesiæ curatæ non possunt teneri.*
111 *Abbatiæ duæ non possunt teneri.*
112 *Duo prioratus sunt incompatibiles.*
113 *Duo decanatus vel archidiaconatus sunt incompatibiles.*
114 *Duo beneficia requirentia residentiam non possunt teneri.*
115. *Duo beneficia simplicia sunt incompatibilia, si vnum sufficit ad sustentationem.*
116 *Pluralitas prohibetur de iure communi etiam in beneficijs non requirentibus residentiam.*
117 *Beneficiarij debent orare Deum pro populo.*
118 *Tenens plura beneficia peccat mortaliter, & num. seq.*
119 *De stylo tenentur plura beneficia.*
120 *Consuetudo rationabilis non excusat.*
121 *Consuetudo excusat à pœna temporali, non autẽ æterna.*
122 *Consuetudo est obseruanda contra communem opinionem.*
123 *Consuetudo immemorabilis irrationabilis non excusat.*
124 *Consuetudo irrationabilis immemorabilis non est obseruanda.*
125 *Potest quis tenere plura beneficia cum dispensatione.*
126 *Beneficia sunt ordinata de iure positiuo.*
127 *Papa potest dispensare in his quę sunt iuris positiui etiam sine causa.*
128 *Papa in beneficialibus habet plenissimam potestatem.*
129 *Dispensatus non est tutus, si dispensatio est sine causa.*
130 *Causa præsumitur in dispensatione.*
131 *Quod dicatur beneficium sufficiens.*
132 *Iudicis arbitrio remittitur quod beneficium dicatur sufficiens.*
133 *Iudicis arbitrio relinquitur quæ non sunt diffinita à iure.*
134 *Iudicis arbitrio relinquitur quod dicatur tenue beneficium.*
135 *Iudicis arbitrio relinquitur quæ alimenta debentur clerico.*
136 *Iudicis arbitrio relinquitur qui dicatur pauper, & qui diues.*
137 *Iudicis arbitrio relinquitur qui dicatur inops.*
138 *Iudicis arbitrio relinquitur quæ dicatur honesta persona.*
139 *Iudicis arbitrio relinquitur qui dicatur miserabilis.*
140 *Iudicis arbitrio relinquitur, qui dicatur nobilis.*
141 *Iudicis arbitrio relinquitur, quæ dicatur persona grauis.*
142 *Iudicis arbitrio relinquitur quæ dicatur vulgaris persona.*

143 *Iudicis arbitrio relinquitur quæ dicantur eccle siæ pauperes.*

144 *Iudicis arbitrio relinquitur quæ dicatur causa magna.*

145 *Iudicis arbitrio relinquitur quæ dicatur grauis inimicitia.*

146 *Quod dicatur sufficiens beneficium circa omnes personas.*

147 *No"'citur beneficium sufficiens, si beneficiatus non potest tenere equum.*

148 *Quod dicitur magnum ratione vnius, dicitur par uum ratione alterius.*

149 *Alimenta constituenda sunt secundum qualitatem personarum.*

150 *Ecclesia Dei eget viris literatis.*

151 *Nobiles debent pretiosioribus vestibus indui.*

152 *Consuetudo patriæ spectanda.*

153 *Regio spectanda.*

154 *Beneficiatus potest viuere de fructibus beneficij, & bona patrimonialia conseruare.*

155 *Cap. 2. sess. 21. de refor. Conc. Trid. declaratur.*

156 *30. vel 40. scuta red. sufficiunt, vt quis possit ordinari ad titulum patrimonij.*

157 *Ordinarij possunt renunciationem illorum qui aliud beneficium consequuntur recipere.*

158 *Per assecutionem incompatibilis vacat primum.*

159 *Causa necessitatis plura permittuntur.*

160 *Magis succurritur facienti actum ex necessitate.*

161 *Ex necessitate forma adimpletur in æquipollenti.*

162 *Prohibita alienatione, non videtur prohibita necessaria.*

163 *Ordinarij possunt recipere renunciationem illorum qui volunt ingredi religionem, aut contrahere matrimonium.*

164 *Per ingressum religionis vacat beneficium.*

165 *Per contractum matrimonij vacat beneficium.*

166 *Ordinarius potest conferre contracto matrimonio per beneficiarium.*

167 *Beneficium ingressi religionem non dicitur vacare nisi elapso anno.*

168 *Ordinarius potest recipere renunciationem ex sex causis relatis in c. nisi de renune.*

169 *Ordinarius potest recipere renunciationem illorum qui non debent aut non possunt residere.*

170 *Inimicitia est iusta causa non morandi in aliquo loco.*

171 *Inimicitia capitalis quæ, remittitur arbitrio iudicis.*

172 *Coniectura inimicitiæ grauis.*

173 *Ordinarij non possunt admittere renunciationem illorũ qui nõ habẽt vnde viuere, si sunt in sacris*

174 *Beneficium ad quod quis ordinatus est non potest renunciari.*

175 *Renunciatio facta absque mentione, quod beneficiatus erat ad illud beneficium ordinatus, est nulla.*

176 *Constitutio Pij V. 58. in quo casu cõprehendat renunciantes in curia.*

177 *Sacris mancipati non debent quæstum sordidum exercere.*

178 *Constitutus in minoribus ordinibus potest renunciare, etiam si non habeat aliunde quo viuat.*

179 *Ordines secundum canonistas sunt nouem.*

180 *Ordines secundum theologos sunt septem.*

181 *Quare dicantur ordines sacri tres.*

182 *Ordinarij possunt admittere renunciationem ingressuri religionem, absque quo videãt an ei supersit vt viuat.*

183 *Dictio nisi est limitatiua.*

184 *Habentes ordines sacros non possunt contrahere matrimonium.*

185 *Exceptio fit de regula.*

186 *Exceptio firmat regulam in casibus nõ exceptuatis.*

187 *Allegans exceptionem debet illam probare.*

188 *Ordinarij admittentes renunciationes non debent conferre suis, aut resignantium consanguineis & familiaribus.*

189 *Renunciatio in fauorem non potest fieri coram ordinarijs.*

190 *Quod prohibetur directe, prohibetur indirecte.*

191 *Quod prohibetur immediate, prohibetur mediate.*

192 *Trebellianica nõ detrahitur de relicto piæ causæ*

193 *Beneficia non debent dari per successionem.*

194 *Casus omissus relinquitur dispositioni iuris communis.*

195 *Familiares qui sint.*

196 *Commensales qui sint.*

197 *Ordinarii conferentes beneficia resignata coram ipsis consanguineis vel familiaribus suspenduntur.*

198 *Suspensi non possunt se ingerere beneficiis.*

199 *Ordinarii contrafacientes constitutioni Pii V. excommunicantur.*

200 *Contemptus est peccatum mortale.*

201 *Excommunicatio potest ferri ratione peccati mortalis.*

202 *Episcopus contrafaciens suspensioni ab ingressu ecclesiæ, fit irregularis.*

203 *Suspensus contrafaciens fit irregularis.*

204 *Celebrare qui dicatur in contemptum clauium.*

205 *Ignoranter contrafaciens suspensioni non est excommunicatus.*

206 *Ignorantia excludit contemptum.*

207 *Contemnere quid.*

208 *Ratione contemptus quid efficitur delictum.*

209 *Scientia includit dolum.*

210 *Capitulum interdicitur.*

211 *Si contraueniatur interdicto, personæ particulares fiunt irregulares.*

212 *Interdictum æquiparatur suspensioni.*

213 *Ordinarij suspensi ob constitutionem 58. Pij V. debent absolui à Papa.*

214 *Absoluentes alios extra iurisdictionem sunt excommunicati.*

215 *In mortis articulo nulla est reseruatio.*

216 *In claris non est opus coniecturis.*

217 *Suspensus à Pontificalibus potest administrare iurisdictionalia.*

218 *In pœnalibus fit stricta interpretatio.*

219 *Quisque debet puniri in eo quo deliquit.*

220 *Decretum irritans ligat ignorantes.*

221 *In decreto irritanti respectu pœnæ non ligantur ignorantes.*

222 *Publicatio facta Romæ sufficit, vt constitutio liget extra curiam.*
223 *Pœna constitutionis Pij V. 58. non ligat ordinarios recipientes resignationes absque causa.*
224 *Verba referuntur ad proxime dicta.*
225 *Resignatio facta coram ordinario præter causas relatas in constitutione Pij V. 58. est nulla.*
226 *Decretum irritans inducit formam.*
227 *Forma ad vnguem est obseruanda.*
228 *Actus est nullus non seruata forma.*
229 *Factum contra decretum irritans habetur pro infecto.*
230 *Decretum irritans ligat ignorantes respectu nullitatis actus.*
231 *Ordinarij an possint admittere permutationes beneficiorum.*
232 *Sedes Apostolica nunquam moritur.*

SExto principaliter, quæro quæ causa requiratur in renũciationibus beneficiorũ, quę fiũt extra Romã. curiã, scilicet coram ordinarijs locorum? De iure cõmuni cõ-
1 ram † ordinarijs resignatio in fauorem nõ
* potest fieri, vt * est communis & recepta omnium doctorum sententia, de qua dixi suo loco, sed tamen possunt renunciari beneficia simpliciter. & hæc simplex renunciatio ad hoc, vt possit fieri coram ordinarijs, requirit causam; causa autẽ exprimitur in constitutione Pij V. 58. incip. Quanta ecclesiæ, sub datum Romæ apud sanctũ Petrũ anno incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo octauo Cal. Aprilis Pontificatus anno 3. quæ constitutio emanauit, vt obuietur fraudibus, vt colligitur ex proœmio quod solet cau-
2 sam † finalem ostendere, Corn. cons. 311. nu. 4. vol. 2. Bursat, cons. 345. nu. 6. vol. 4. & ex constitutione eiusdem Pij V. 42. officiũ ann. 2. vbi hac ratione suspendit facultates ordinariorum admittẽdi resignationẽ beneficiorum vsque quo fuerit data forma; quapropter nõ inutile erit causas omnes expressas in dicta constitutione 58. Pij V. referre & examinare, idque vt melius fiat, subijcicmus verba dictæ constitutionis.

PIus Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Quanta ecclesiæ Dei incommoda omni tempore attulerit, & nunc quotidie magis afferat ministrorum in eam ingressio vitiosa, iam late perspiciant, & cũ mœrore expendant Præsules omnes & pastores, quando hæc pernicies cæterarum omnium maxima tam multas orbis ecclesias impie violarit. Quia vero hoc malum cum in cæteris frequens, tum maxime in beneficiorum, & officiorum ecclesiasticorum dimissione admittitur, nemini molestum esse debet, quod perinde de reprimendis quotidianis fraudibus quæ hac in re frequentiores internoscuntur, certam aliquã rationem tandem inituri, officij nostri partes in prohibenda omnibus interim resignationum huiusmodi receptione paulo seuerius interposuerimus, omnesque beneficiorum interim resignandorum dispositiones quæ fierent, in irritum reuocauerimus, ac etiam decreuerimus nullum per eas in illis ius, neque titulum, vel coloratum tam in petitorio, quam in possessorio ipsis prouisis tribuere, quin etiam eos ad illa deinceps obtinenda perpetuo inhabiles fore: Collatores vero aliàs in illorum dispositione etiam tamquam deuolutionis iure sese interponere non posse, sed de eis, vt vere vacantibus, siue per Romanos Pontifices siue alios collatorum eorundẽ superiores, vel præuentum esset, libere prouideri. Nunc autem intendentes institutũ hoc nostrum, quo sanctuarium Domini cupimus illibatum auctore Domino persequi, ac simul quantum in nobis est cauere, ne resignationes ipsæ dehinc pro cuiusque arbitrio, nullisque vel certe leuibus causis passim, & temere admittantur, prohibitionem, & alia prædicta ac cætera omnia nostris super his litteris contenta eatenus relaxamus, vt post hac episcopi, & alij facultatem habentes eorum dumtaxat resignationes recipere & admittere possint, qui aut senio confecti, aut valetudinarij, aut corpore impediti, vel vitiati, aut crimini obnoxij, censurisque ecclesiasticis irretiti, aut nequeunt, aut non debent ecclesiæ, vel beneficio inseruire, seu qui vnum aliud vel plura beneficia obtinuerint, vel quos ad aliud contigerit promoueri; religionem quoque ingressuri, vel matrimonium contracturi, si statim postea id re ipsa exequantur, denique cum quis ex alijs casibus acciderit, qui constitutione fælicis recordationis Innocentij Papæ iij. de dimittẽdis cathedralibus ecclesijs, edita continentur.

Qui etiam ob capitales inimicitias nequeunt vel non audent in loco beneficij residere securi. Sed nec horum vllus sacro

ordini mancipatus,nisi religionem ingressurus,valeat vllo modo beneficium,vel officium ecclesiasticum resignare, nisi aliunde ei sit quo in vita possit commode sustentari. Adhæc beneficiorum, & officiorum permutationes admittere, quæ canonicis sanctionibus, & apostolicis constitutionibus permittuntur. Caueant autem episcopi,& alij prædicti, itemque omnes electores,præsentatores,& patroni tam ecclesiastici, quàm laici quicunque sint, ne verbo quidem aut nutu,vel signo futuri in huiusmodi beneficijs,& officijs successores, ab ipsis resignantibus,aut alijs eorum significatione vel hortatu designẽtur, aut de his assumendis promissio inter eos, vel etiam intentio qualiscunque intercedat. Cæterum præcipimus, atque interdicimus, ne ipsi episcopi, aut alij collatores de beneficijs, & officijs resignandis prædictis, aut suis,aut admittentium consanguineis, affinibus, vel familiaribus, etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationũ audeant prouidere:quod si secus,ac etiam quicquid præter vel contra formam prædictorum fuerit à quocunque temere attentatum,id totum ex nunc vires, & effectum decernimus non habere.Qui vero cõtrafecerint,vt in eo quo deliquerint puniantur, à beneficiorũ, & officiorum collatione,necnon electione, præsentatione,confirmatione, & institutione, prout cuique competierit, tandiu suspensi remaneant,donec remissionem à Romano Pontifice meruerint obtinere, & qui talia beneficia seu officia receperint,eos prędictis pœnis volumus subiacere.Et nihilominus in eos, qui sic suspensi conferre, eligere,præsentare, confirmare, vel instituere ausi fuerint, excõmunicationis quo ad personas,quo vero ad capitula, & conuentus à diuinis suspensionis sententias ipso facto promulgamus: quibus etiam nullus alius quam ipse Romanus Pontifex siue absolutionis,siue relaxationis gratiam (excepto mortis articulo) valeat impertire.Prohibitione & literis nostris prædictis nihilominus in cęteris omnibus perpetuo valituris. Non obstantibus quibuscunque priuilegijs,indulgentijs, & literis apostolicis generalibus, & specialibus quibuscunque,episcopis,& alijs superioribus, ac inferioribus ecclesiarum prælatis,necnon ecclesijs,monasterijs, & capitulis,conuentibus,collegijs,& vniuersitatibus, eorumque, & alijs personis etiam Regia & Imperiali maiestate prędictis,sub quacunque verborum forma, & cõceptione concessis,per quæ effectus præsentium impediri posset quomodocunque,vel differri, etiam si de eis ipsorumque totis tenoribus ad verbum, ac de proprijs nominibus eorum, necnon ecclesiis, monasterijs, locis, ordinibus, & dignitatibus,de quibus, necnon causis propter quas illa concessa sunt,specialem & expressam præsentibus fieri oporteret mentionem. Cæterum iubemus easdem præsẽtes ad valuas basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ publicari, & earũ exempla affigi. Volumusque eas sic publicatas omnes & singulos perinde afficere, & obligare,ac si illis ipsis fuissent singulariter intimatæ, exemplis quoque prædictis etiam impressis, manuque Notarij publici,& sigillo prelati ecclesiastici,vel eius curiæ obsignatis, eandem prorsus fidem adhiberi quæ ipsis præsentibus si forent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ relaxationis, præcepti, interdicti, decreti, promulgationis,iussionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit,indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorũ eius se nouerit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo octauo Cal. Aprilis, Pontificatus nostri Anno Tertio.

Prima causa,ex qua ordinarij possunt admittere resignationem beneficiorũ,est,
quando beneficiatus volens † resignare 1
est senex, vt probatur in dicta Const. 58. Pij V.ibi, *Senio confecti*, & hanc causam approbat ius commune, vt habetur in c. nisi cum pridem de renunc.& ibi Hostiens.sub
nu.13.Abb.nu.8. & communiter * doct. vt *
dixi supra,& est tex.in cap.1.eo. tit. & ibi
etiam doct.& ratio est quia senectus † fa- 2
cit recedere à regulis iuris, vt habetur in c.quoniam frequenter, vt lite contest. latissime Cæpoll.in tract. de imper. in verb. Bartholomæus per totũ, Card. Paris. cõs. 102.nu.13.vol.4.Grat.cons.98.nu.2. lib.1. Neuizan.cons.51.nu.15.Orian.in l.1. nu.

133.ff.de offi.eius.quibus accedũt ea quę
ſupra ſcripſi.
Dubium tamen eſt qui dicantur ſenes.
Abb.in c.quoniam frequenter num.18.Vt
5 lit.non conteſtat. ſcriptum relliquit † ſenẽ
dici ſeptuagenarium, Io.And.vero & glo.
in ca.1. de celebrat.miſſarum, Io. Anan.in
rubr.de delict. puero. col.1. tenuerunt ſe-
6 nem dici qui annum † 50.attigit vſque ad
ſeptuageſimum, Gramm.deciſ.34.num.4.
Coraſ.in l. precibus num.29.C. de imp.&
* alijs ſubſtitu. Vera tamen & communis *
7 doct.ſententia eſt † hoc remitti iudicis ar
bitrio, Barba.conſ.21.col. penul. lib.2. &
conſ.27.col.3.lib.3.& conſ.45.col. penul.
lib.4. cum aliis, vt per Menoch. de arbitr.
iudi. caſ. 59.nu.3. qui iudex arbitrabitur
iuxta qualitatem perſonarum.& alias Ro
* ta *cenſuit in materia coadiutoriæ ſuffice
8 re † 60.annum cum infirmitate in vna To-
letan. die 28. Martii 1552. vel 70. ſine,
teſte Caput.deciſ.168.& 176.lib.1.in ma-
nuſcrip.& in impreſſis deciſ.311.par.1.
Secũda eſt cauſa ex qua ordinarii poſ-
ſunt admittere reſignationem beneficio-
9 rum, ſi volens reſignare † eſt infirmus, vt di
citur in dicta Conſt.58.Pii V.ibi, *aut valetu
dinarii.* concordat tex. iuris communis lo-
quẽs in ceſſione epiſcopatus in c. niſi cum
pridem, ibi *Alia vero cauſa eſt corporis debilitas,
&c.*& ibi glo.in verbo impotens, Hoſtienſ.
* n.13. Abb. num.9. & * communiter doct.
Card.Alex.in ca.hoc nequaquam num.2.
7.q.1.& ratio eſt quia multa ſunt priuile-
10 gia † iſtorum, vt per Iaſo. in l. age. num.2.
C.de tranſact.Pariſ.conſ. 102.nu.13.vol.
4.Neuiz.conſ.51.nu.15.Gig.de reſid.epi-
ſco.c.17.nu.12.in fin.
Dubium tamen eſt qui dicantur vale-
tudinarii. Inno.tenuit valetudinarium eſ-
11 ſe qui propter † corporis debilitatem eſt
infirmus & laborat aliqua febre acuta, Io.
And.dicebat valetudinarios eſſe infirmos
ſimpliciter, vt per Abb.in c. quoniam fre-
* quenter nu.19.vt lit.conteſt.
Vera tamen & communis * doct. † ſen-
12 tẽtia eſt hoc relinqui arbitrio iudicis, Bal.
in auth. ſed ſi quis ab alieno nu. 13. C. de
teſtib. Lucas de Penn. in l. vnica col.2.C.
de mend.valet.lib.11. Soccin. Senior cõſ.
244.vol.4.lib.2.Menoch.de arbitrar.iudi-
cis caſ.60.nu.5.Marſil.in l. quæſtionis mo
dum nu.19.ff.de quæſtio.Alfonſ.Hoied.in
tract.de incomp. benef.p.1.c.17.num.16.
Moder.Floren.in tract.de fortuit. caſ.2.p.
q.6.nu.5.Prudens ergo ordinarius conie-
cturam ſumet, quod beneficiatus aliquo
malo corporis habitu & affectu male va-
let & ſępe aut ſemper ægrotat, Gemin. in
c.1.de cleri.ægrotan. adeo quod non poſ-
ſit muneri ſibi iniuncto ſatisfacere, Mar.
Soccin.Senior in dict.ca.quoniam frequẽ
ter col. 4. verſ. tertio, cum † æquiparetur 13
mortuo, Couar.lib.3.variar.reſolutio.cap.
13.nu.18.Moderni Floren.in tractat. mor.
omn.ſolui.p.1.nu.182.
Tertia cauſa ob quam licitum eſt ordi-
nariis recipere reſignationem beneficio-
rum, quando beneficiatus † eſt corpore im 14
peditus, vt patet in dict. conſti. 58. Pii V.
ibi, *aut corpore impediti, &c.* ad quod facit
tex. loquens de epiſcopo in dict.c. niſi cũ
pridẽ de renunc. & ibi doct. * omnes poſt *
Hoſtienſ.Inn. & Abb.c.1.eod. tit. & ratio
eſt quia tunc non poteſt ſatisfacere oneri
iniuncto, & ideo his ſolet † dari coadiutor 15
ca. ex parte de cler. ægrot. cum ibi notat.
per Io.Andr.& Abb.Oldrad. conſ.44. Re-
doan.de ſimo.p.2.c.13.nu.27.
Exemplum primum erit quãdo aliquis
eſt impeditus corpore propter lepram: nã
laborantes hoc morbo non ſolum † ab ec- 16
cleſia, ſed ab hominum cœtu excluduntur
Leuit.c.13.14.22. Num.12. Deuteron.c.
24. Diuus Thom.4. ſentent.diſtinct.9.art.
4.& ſi promotus, à lepra inuadatur † eſt re- 17
mouendus ab adminiſtratione, c. tua nos
de clerico ægrotan.Specul.in titu. de diſ-
penſ. §. iuxta verſ. item percuſſor, Aug.in
c. hinc etenim diſtinct. 49. Tabien. verbo
corpore, Alberi.in verbo leproſ.Diu.Tho.
3.q.82.art.vlt.& ſi eſt conſequutus eccle-
ſiam parochialem, interdicẽda ei erit ad-
miniſtratio, & eccleſia ſeruienda per vica
rium, vel erit priuandus reſeruata † ei por 18
tione fructuum pro victu, Roſell. in uerbo
leproſus, Maiol.de irregular. lib.2. ca.18.
col.2.& 3.
Secũdum exemplum erit in illo ſcabi-
ei genere quod pſoram phyſici dicunt, &
alio vocabulo ſcabies herculea nomina-
tur, hæc enim lepræ affinis eſt, nam † ex a- 19
tra bile, ſicut & lepra, originem ducit, Hie-
ronym.Gabbu.de morb.comit. lib.2. Ma-
iol.dict.lib.2.c.18. col.vlt. & hæc quoque
impedit executionem ordinis, Diu. Tho.
4.ſenten.9.diſtin.artic.4.
Tertium exemplum erit in paralyticis,
† qui

20 † qui non possunt promoueri nec promoti ministrant, c. vlt. & ibi doct. de cleri. ægrotan. Diu. Thom. 3. p. q. 82. articulo vlt. Tabien. in verbo corpore, & est * communis opin. teste Maiol. dict. lib. 2. c. 24. vbi dicit hanc esse iustam causam dandi coadiuto
21 tem † idque deducitur ex nomine quia pa
22 ralitici sunt quorum membra † corporea ita dissoluuntur, vt illorum vsu careant, Diu. Thom. dict. quæst. 82. art. vlt.

23 Quartum exemplum † erit in apopleticis, qui ob idem impedimentum non possunt promoueri, neque promoti ministrare, Maiol. dict. lib. 2. de irregular. c. 24. sub num. 2. col. 1. namque per apoplesiam ita membra corripiuntur, vt vel inutilia red-
24 dantur † vel mors subsequatur, prout de Costãtino Imperat. tradit Cassiad. histor. tripar. lib. 5. c. 50. & de Stephano ij. Platina in eius uita.

Quintum exemplum erit in habentibus
25 † morbum comitialem, hi enim non possunt administrare, vt dicitur in cap. 13. ii Concilii Toletan. c. communiter, vbi Archid. 33. distinct. Maiol. de irregu. lib. 2. c. 16. col. 3. namque huius morbi tanta est capitis & membrorum contractio, vt insa-
26 nabilis morbus † iudicentur, vt late explicat Gabutius de comit. morb. & videntibus timorem infert, Plin. lib. 10. c. 23.

Sextum exẽplum erit in lunaticis, qui
27 † promoti nõ possunt administrare, vt late tradit Maiol. de irregulari. lib. 2. c. 15.

Septimum exemplũ in habẽtibus morbum gallicum, cum hic morbus magnam
28 † cum lepra similitudinem habeat, vt tradit Bart. Spina in opusculis suis in quæst. matrimoniali, & hoc intelligo in eo morbo gallico, qui habet vlcera per corpus diffusa & ostendit extrinsecam deformitatẽ vt late explicat Maiol. de irregular. lib. 2. c. 19. & id erit ratione contagionis, ob
29 quam causam mulier non † tenetur reddere debitum viro & cum eo habitare, Diu. Thom. 4. senten. disti. 36. art. 1. Archiep. Floren. 3. par. tit. 1. c. 21. Tabien. in verb. matrimonium 3. n. 6. ita quoque non poterit ministrare, ne alios inficiat.

Octauum quando beneficiatus habet manus tremulas, habet chiragram nam-
30 que hi nõ possunt promoueri, neque † promoti administrare, Maiol. de irregu. lib. 2. c. 21. & 24. in fin. Intellige tamẽ, si illa podagra vel chiragra est continua, vel adeo frequens, vt non possit beneficiatus satisfacere oneri iniũcto, vt quia beneficiatus habet curam animarum, uel requirit residentiam. Et tandem ex omnibus alijs impedimentis perpetuis corporis in quibus militat eadem ratio, idem dicendum erit l. illud ff. ad leg. Aquil. Bonum autem esset vt debeat de huiusmodi impedimento cõ
stare prius penes acta per † testes iuxta ea 31
quæ scribunt Io. And. in c. 1. de dolo & cõtumac. Corne. cons. 56. col. 1. lib. 1. Card. Paris. cons. 67. num. 90. vol. 3. qui dicunt
dicentem impedimentum † esse tale, vt nõ 32
possit beneficiatus præstare id ad quod tenetur debere probare iux. tradita per Craueтт. cons. 151. num. 22. & cons. 179. nu. 6. Deci. cons. 454. nu. 6. & cons. 552. nu. 7. Gozad. cons. 38. num. 11. Soec. Iun. cons. 76. nu. 79. lib. 1. aut aliàs prout ordinario videbitur impedimentum esse sufficiens, Gemin. in c. 1. de dol. & contumac. lib. 7. Guido Papæ q. 64. Curt. Seni. in l. admonendi nu. 280. ff. de iur. iur.

Quarta causa ex qua ordinarii possunt recipere resignationem beneficiorũ, quãdo beneficiatus est † corpore vitiatus, vt
probatur in dict. constit. Pii V. 58. ibi, *vel uitiati, &c.* namque lege diuina cautum est 33
ne † in ecclesia seruiant corpore viriati & 34
deformati, vt habetur Leuitic. c. 21. vbi hæc habentur verba. *Homo de semine tuo per familias qui habuerit maculas non offerat panes Deo suo, nec accedat ad ministerium eius, si cæcus fuerit, si claudus, si uel paruo, uel grandi, uel torto naso, si fracto pede, si manu, si gibbus, & lippus, si albuginem habens in oculo, si ingens scabiem, si impetiginem in corpore, uel herniosus.* quæ verba explicantur à Gregorio in suo pastorali, & habẽtur in c. hinc etenim distinct. 49. & recte quidem ac magna ratione fuisse constitutum tradit Menoch. de arbitr. iud. cas. 226. in principip. vel quia aliquando hi diuinis ministeriis tractandis impotentes sunt, vel quia corporis deformitas malam † animi men-
tem & deformitatem declarat Abb. in ca. 35
quia diuersitatem 1. notab. de concess. præbend. sicuti de Thersite traditur apud Homer. lib. 2. Iliados, & hoc infinitis auctoritatibus comprobat Tiraquel. de legib. cõnub. l. 2. nu. 47. 48. & 49. Petrus Plaxa lib. 1. delic. c. 25. n. 4. Coral. in tract. de benefi. p. 3. c. 6. Hieronymus Maggius l. 4. Miscellan. c. 4. Afferemus aliqua exẽpla, quę conclusioni nostræ congruunt.

Primum erit exẽplum in cæco ex vtro-

que oculo, qui dicitur corpore vitiatus, &
36 propterea hic defectus impedit † non solum vt quis non promoueatur, sed etiam vt promotus non ministret, cũ amittat executionem propter impossibilitatem, Diu. Thom. 3. q. 82. art. vlt. ad fin. & satis probatur in c. hinc etenim §. cœcus distin. 49. cũ
37 ibi not. & hæc est iusta † causa dãdi coadiutorem, Rosell. in verbo vitiatus. oculi
38 enim † inter membra computantur, glo. in c. fingula distin. 86.

39 Non omittam multos reperiri † cœcos doctissimos viros: nam Beda fuit concionator excellentissimus, idemque doctissimus sacræ scripturæ interpres (licet cœcus) vt tradit Naucher. anno Domini 700
40 Didymus † etiam Alexandrinus fuit cœcus, & sciebat vetus & nouum testamẽtũ, Cassiado. tripart. histo. lib. 8. cap. 8. Hieronym. in catalogo scriptorum ecclesiast. Io.
41 Palæstinus † fuit quoque cœcus, & referebat omnia verba sacræ scripturæ ac si ex libro ipso legeret, Euseb. historiar. lib. 8. c. 22. Nunc etiam in vrbe adest R. P. D. Ma-
42 rius † de Curte Neapolit. concionator disertissimus ac omniũ sciẽtiarũ & virtutum genere præditus (quamuis cœcus) & alij etiam adsunt. Prædicationis igitur causa
43 poterit Papa dispensare cũ cœco † vt possit promoueri ad sacerdotium, & vt episcopus fiat, vt scribit Maiol. de irregul. lib. 1. c. 20. col. 3. nam etsi sacramentis & sacrificijs incumbere non possit oculorum defectu, confessiones tamen, & prædicationem exercebit ac iurisdictionalia, quod eue-
44 nit Roberto † Scoto cœco à pueritia ætate, qui Parisijs theologiam ita didicit, vt Romæ fuerit creatus sacerdos ac Archiepiscopus Armacan. in Hibernia, & postea legatione pro Iulio iij. perfunctus est: auctores sunt Surius an. Domini 1551. Maiol. loco citato col. 3. Hinc est quod si cœ-
45 cus sit electus Papa † sustinetur, Anton. de Butr. in c. licet de electio. Iacobac. de cõc. lib. 3. art. 1.

46 Secundum exemplum est in claudo, qui dicitur † corpore vitiatus, Tabien. in vers. corpore, Maiol. de irregular. lib. 1. ca. 18. vbi late.

47 Tertium exemplum est † in eo qui habet fractum pedem cum magna deformitate, Archid. in cap. hinc etenim col. 2. distinct. 49. Spec. in tit. de dispensat. §. iuxta.
48 Quartum exemplum est † in habente manum mutilatam, vt dicatur corpore vitiatus, vt habetur in c. penult. & ibi doct. de corpore vitiat. vel articulatas manus † ad 49
vtendum inefficaces, namque hi impossibile est vt administrent, Diu. Thom. 4. dist. 25. & ideo † amittunt executionẽ 50
ordinũ, D. Thom. 3. q. 82. art. vlt. ad tertiũ.

Quintum exemplum est † in crure penitus abscisso, aut ita contracto, vt ligneo pede sit opus, Rosell. in verb. vitiatus, Tabien. in ver. corpore, Siluest. in eodẽ verbo. 51

Sextum in gibbosis: nam † ij sunt etiam corpore vitiati, Albert. in verb. vitiatus, Archiepiscop. Floren. 3. tit. 29. c. 5. Rosell. in verb. vitiatus. 52

Et tandem † diminuti qualibet parte corporis notabili, vt per Maiol. lib. 1. c. 14. & eo. lib. 1. ca. 21. loquitur de turpitudine faciei, & c. 22. de defectibus nasi, & c. 24. de defectu dentium, & cap. 25. de defectibus auriculæ, & ca. 26. de linguæ defectibus. Iudex enim iudicabit secundum qualitates personarum, & loci, vt per Archid. dist. 55. in prin. Abb. in c. 2. de cler. cõiug. 53

Ratio istorum est, quia † corpore vitiati cùm non possint promoueri, & promoti non possint ministrare, vt habetur in tit. de corpor. vitia. Couar. in elem. si furiosus p. 1. nu. 5. de homic. non poterunt per consequens habere beneficium, quod datur promoto & non laico † Dec. in ea. cũ adeo nu. 3. de rescrip. Ber. in c. super litteris nu. 72. eo. tit. ergo superueniente hac deformitate habenti beneficium admittenda erit cessio ad remouendum aliorum scandalũ, & vt Dei ecclesiæ per optimos † seruiatur: hanc esse rationem huius constitutionis in hac parte dicit Paul. Fusc. in tract. de visitat. lib. 2. c. 28. nu. 15. 54 55 56

Quinta causa, ex qua ordinarij possunt admittere resignationem beneficiorũ, est, si beneficiatus est † crimine obnoxius, vt patet in dicta constitutione 58. Pij V. ibi, *crimine obnoxij, &c.* Concordat tex. loquens in renunciatione episcopatus in dict. c. nisi cum pridem, §. propter conscientiam, de renunc. & ibi tradunt glo. Abb. num. 3. & * communiter doct. Card. Alex. in c. hoc nequaquam nu. 2. 7. q. 1. cum aliis adductis supra, dũ locutus sum de renũciatione episcopatus. & ratio huius constitutionis in hac parte erit, quia qui crimina cõmiserũt, facilius ad renũciãda beneficia admittũtur, cũ ad eorũ priuationẽ iura cõueniãt: hanc ratio- 57

rationem assignare videtur Fusc. de visitat.lib.2.c.28.nu.25.

Et hoc poterit exemplificari in casibus in quibus ob crimen commissum clericus veniret priuandus,arg.not.in d.c.nisi cum pridem §. propter conscientiam; quæ pri-
58 uatio non fit nisi † ob graue crimen secun
* dum * communem opinionem,de qua attestatur Clar. lib. 5. receptar. sentent. §. vlt.q.74.& plures casus congerit Calic.in margar.fisc.fol. 110.& seq. relatus à Claro loco citato q.73. in princ.

59 Primum exemplum erit in homicida † qui amittit beneficium, & venit priuan-
* dus,vt est * communis opinio teste Anan. in c.inquisitionis nu.3.vbi Felyn. nu.2.de accusat.Aleia.in c.cum non ab homine,n. 16.de iudic. Nauarr. in manual. c.27. nu. 239.& habetur in 50.distin. & in c.7. sess. 24.de reforma.Conc.Trident.

Secundum exemplum ponit Fusc. dict.
60 c.28. nu.25. † in simoniacis, qui ob graue crimen commissum priuantur beneficijs, vt habetur in extrauag.Paul.ij. cum detestabile,& in constitutione Pij V. incipien. cum primum,anno primo, Cass.decis.1.n. 2.de simon.& decis.5.de constit.Card.Paris.cons.29.vol.4. Sam.de trien. q.12.

Tertium exemplum secundum Fusc. lo
61 co citato est † in adulteris, qui priuantur beneficiis,c.si quis clericus distin.81.glo. in c.lator 2.q.7.Dia.in praxi criminali canonica c.79.Duen.reg.110.lim.2.hi enim
62 secundum legem canonicam puniuntur † pęna mortis,Exod.c.20. Deutero.cap.22. quod hodie est innouatũ per cõsti.S.D.N. Sixti V. 47.incip. ad cõpescẽdam,anno 2.

62 Quartum exemplum ponit Fuscus † in concubinatiis : hi enim si post admonitionem non resipiscant priuantur,vt colligitur ex const.Leonis X.incipien.supernæ edita in Conc. Lateran.& tradit late Bermo.in cõmenta.ad ipsam constitutionem, & probatur in cap.6.sess.21. de reformat. Conc.Triden.

63 Quintum exemplum addo, in clerico † sustinente excommunicationem per annũ
* namque priuatur beneficio, communis * opinio teste Felyn.in c.1.num.8. de iudic. Clar. q. 73. vers. item clericus: de quo est tex.optimus in c.3.sess.25. de reform.

64 Sextum exemplum in clerico † periuro qui potest priuari beneficio, communis * opinio teste Felyn.in c.ex parte el 1.nu.1. & seq.de rescript.Dec. in c.cũ non ab homine post n.5. de iudiciis, magis * cõmunis opinio teste Gomes.in §.item si quis,n. 28.de actio.Clar.in lib.5.receptar.sentẽt. §.periurium vers.item clericus. * *

Septimum exemplum in † clerico blasphemo qui ex hoc venit priuãdus beneficijs,ca. si quis per capillum 22.q.1. Alex. cons.72.col.4.lib.1.quod constitutio Leonis X. edita in Conc. Lateran. declarauit procedere tertia vice. 65

Alia exempla collige per Maiolum lib. 3.cap.32.cum sequent.

Sexta est causa ex qua potest ordinarius admittere resignationes beneficiorũ, quoties beneficiati sunt † censuris ecclesiasticis irretiti,vt dicitur in constit. Pii V. ibi, *censuris ecclesiasticis irretiti, &c.* quæ verba interpretãtur à Paulo Fusc. de visitat.p.2. c.28.nu.14.ex quibus nequeunt, aut non debent beneficio fetuite:namque censura ecclesiastica † est spiritualis pœna, quam ecclesia propter inobedientiam infligit locis & vniuersitatibus ac singularibus personis interdicendo sacramentalia, cõmuniones,& alios actus spirituales, vt tradit Io. de Lignano de censur. ecclesiasticis in princ.& hæc censura diuiditur in excommunicationem, † suspensionem,& interdictum,c.quærenti de verb.signif. Card.Zabarel.in clem.1.de sent.excommu.Nauar. in Manual.c.27.nu.1. Fusc. de visitat. lib. 1.cap.31.nu.3. 67 68 69

Excommunicatio † est censura ecclesiastica à canone vel iudice ecclesiastico prolata priuans Christianum legitima cõmunione sacramentorum, & quandoque hominum,ita diffinit Abb.in rubr. de sententia excom.quam diffinitionem late defendi cum interpretarer cap. 1. de iudic. intelligendo eam loqui de excommunicatione maiori, quæ priuat † participatione sacramentorum & hominum, vt est * communis opinio,teste Nauar.d.c.27. in prin. nam communio † triplex est, vt colligitur ex Diu.Thom.2.2.q.23.art. 5.& in 4.senten.distin. 18.q. 2. sanct. August. lib. de doctrina Christiana c.22.Turrecremat.in c.si inimicus 11.q.3. art.1. Siluestr. verbo excommunicatio 1. & ob id excommunicatio est maior pœna † quæ sit in ecclesia, vt est * communis opinio teste Ber. in c. si quis presbyterorum n.7.de reb.eccle.non alien. Clar.q.76. in princ. 70 71 * 72 73

74 His enim cũ interdicta sit† cum homini
bus partici patio, vt habetur 11.q.3.& ibi
* doct.* omnes, nõ poterũt ministrare in ec-
75 clesia, & sic seruire beneficiis ne † efficiã-
tur irregulares, vt late explicat Maiol.de
irregu.lib.3.c.21.& ob hãc causã priuatur
* fructibus beneficii ipso iure, vt est * com-
76 munis opin. † teste Ripa in c. 1. nu.27. de
iudi. Clar. lib.5.§. vlt. q. 73. ver. pariter.
77 ideo eis conferri † beneficium non potest,
c.postulastis de cler.excom.ministr. & col
78 latio facta est ipso iure nulla, † communis
* * opinio teste Couarru.in c.alma mater p.
79 1.§.7.n.1.sicuti collatio facta † irregulari,
Din.in reg.1.de reg.iuris in 6. Inno. in ca.
* cum nostis de concess. præben. & de * com
muni, vt per Couar.in reg.peccatũ, secũda
par.§.8.n.6.de reg.iur.in 6.Nec excõmuni
80 cati possunt eligi, † & si eligantur nulla est
electio ipso iure c.cũ inter de elect.c.cõsti-
* tutis de appellat.de * communi attestatur
Couarr.in dict.c. alma mater p.1. c.7. sub
81 nu.1.vers. primum, nec præsentari † ad be-
neficium glo.in c.vlt. per illũ tex.de elect.
in 6.Lap.allegat.8.Rocch.de Curt.ver.ho
norificum nu.19.tract.de iure patro. Lãb.
in eod.tract.1.p.2.lib.6.q.princi.articu.1.
* * communis, vt per Card. in clemen. 1.§.
1.q.4.de religio.domib.

82 Suspensio est † censura qua alicui per-
sonæ ecclesiasticæ prohibetur exercitium
sui officij vel beneficij ecclesiastici in to-
tum vel in partem, & in certum tẽpus, vel
in perpetuum; quo ad partẽ ob suam cul-
pam, glo. & doct. in clem. cupientes de
pœn.Nauarr.in manual.d.c.27.nu.51.

83 Hi enim cum non possint seruire † & mi
nistrare, nam administrando fiunt irregu-
lares, Spec.in tit. de dispen.§. iuxta, Ge-
min.in c. is cui de sent. excom. lib. 6. Fe-
der.de Senis cons.120.Ang.in verb. suspẽ
sio, Siluest.in eod.verbo, sequitur quod fa
cilius admittuntur ad cessionem quã alij,
84 quandoquidem eis beneficia conferri † ne
queunt, glo.in c.tanta de exc. prælat. glo.
in c. cũ bonæ de ætate & qualit. vbi Abb.
colum.3.

85 Interdictum † vero est diuinorum suspẽ
sio tam actiue quã passiue, vt tradit Cald.
* * communiter receptus in tract. de inter-
dict.n.2. & potest poni exemplum si fuerit
interdictum capitulum, nam canonici nõ
86 poterunt † exercere & seruire ecclesiæ, Ni
col.Plou.in tract.de interd.in princ. nam-
que † canonici sunt de capitulo, vt patet 87
in tit.de his quæ fiu.à maio.par.cap.vt tra
dit Card.Paris.cons.31.nu.12.vol.4.& ob
id faciunt † vnum corpus cum episcopo, 88
Abb. in c. nouit per illum tex. de his quæ
fiunt à præla.& † appellantur fratres episco 89
pi sicut Cardinales † fratres Papæ, c.2. de 90
off.lega.lib.6. Fusc. de visitat. lib.1. c.15.
num.2.

Septima ponitur causa in dict. constit.
vt ordinarii possint recipere resignationes
beneficiorum † obtentorũ per eos qui ne- 91
queunt, aut non debent ecclesiæ, aut bene
ficio inseruire, vt dicitur in d.Const.Pii V.
ibi, *aut nequeunt, aut non debent ecclesiæ vel benefi-
cio inseruire, &c.* & sic duo sunt capita: primũ
eorũ qui nõ possunt, secundũ eorũ qui non
debent. Primi capitis exempla plura pos-
sunt assignari, quæ repetere non curabo,
cum colligantur ex præcedentibus; qua-
tuor autem alia subiiciam exempla, & pri
mum erit in clerico bannito: † nam iste ne- 92
quit beneficio seruire, Abb.& alii * omnes *
in c.cum non ab homine de iudiciis, & in
c.2.de arbitr.Rebuff.in prax.de mod.amit
ten.benef.nu.57.& ideo potest priuari † be- 93
neficio, vt iudicauit * parlamentum Tolo- *
sanum teste Clar.q.73.vers. pariter in fin.
Secundum exemplum erit in dæmoniacis,
qui † perpetuo ab ordinum susceptione 94
excluduntur, c.communiter, vbi glo. Ar-
chid.& alii * omnes, dist.33. & habetur in *
Conc.Toletano 11.c.13.Tabien. in verbo
corpore, Siluest.in eod.verb. Agust.lib.de
dogmat. eccle. c.72. & promotus † susce- 95
ptos ordines administrare non potest pro
pter mentis alienationem, Diu. Thom. 3.
q.82.art.vlt.ad tertium, Maiol.de irregul.
lib.2.c.17. col.4. & hoc euenit ex dæmo-
num fraude, quibus datum est † quando- 96
que à Deo potestas vexandi corpora hu-
mana, Iob c.1.& 2.Matth.8.vbi Chrysost.
propter vindictam furoris & iram Dei, ca.
non solum 23.q.5.Tertullian. apolog. ca.
22. Diu. Thom. 2.sentent. dist.7. & 8. Hi
enim dæmoniaci cum non possint seruire
ecclesiis, cum mens sit alienata, & ad furõ
rem coacta, Matth.8.Chrisosto. de prouiden.
Dei c.1. de facili admittentur ad re-
nunciandum.

Tertium exemplum erit in eo qui effe-
ctus est mutus, nam hi quoque nõ possunt
seruire, † cũ non possint administrare, Diu. 97
Tho.3.q.82.art.vlt.ad tertium, Tabien. in
verb.

verb. corpore, cum aliis, vt per Maiol. de
irregul. lib. 1. c. 26. per totum.
Quartum exemplum erit, vt vno tantũ
verbo concludam, in omnibus irregulari-
98 bus, namque irregulares nequeunt † ec-
clesiæ & benefi cio seruire, vt omnibus no
tisimũ est, & late explicat Burgas. in tract.
de irregul. in prin. & alij doct. hanc mate
riã tractantes ideo irregulares inhabiles
99 sunt ad † beneficia. Caput. decis. 229. nu.
100 4. part. 2. Hi etiam irregulares possunt †
cogi ad obtinendam dispensationem, vt
in casu, de quo per Maiol. tract. de irre-
gul. lib. 4. c. 16.
Nunc autem secũdi capitis aliqua exẽ-
pla subijciam. Primum erit in clericis qui
turpiter & scandalose viuunt, nam hi li-
cet possint ecclesiæ seruire, tamen propter
101 eorum † scandalosam vitam seruire non
debent mali exempli causa, prout dicitur
in c. 6. §. eos uero. sess. 21. de refor. conc.
Triden. vbi etiam cautum est posse priuari
beneficijs, si in eorum perseuerauerint, ne
102 quitiã, inducitur enim † Ex scandalo irre-
gularitas. Hostien. & Abb. in c. cum de tua
de corp. viti. Maiol. de irregula. lib. 5. c.
13. & late de scandalo locutus sum supra
loquens de episcopo scandaloso.
Secundo potest exemplificari in cleri-
cis, qui & si non uiuant scandalose, tamen
103 in ipso seruitio ecclesiæ, † ad qđ sunt obli-
gati, dant scandalum: quales sunt luna-
tici, D. Thomas 3. q. 82. art. vlt. ad tertiũ,
patientes stomachi languorem, & sic vo-
mitum, vt per Maiol. dic. tract. de irregul.
lib. 2. c. 26. illiterati, & imperiti ecclesia
rum rectores, quibus etiam ex decreto
Conc. Trident. c. 6. sess. 21. de reform. sunt
104 deputandi † coadiutores, & dat rationẽ
concilium illis verbis: *Quia sacris minus apti,
sunt* officijs, &c. *& potius destruunt quam ædi-
ficant.*
Tertio potest exemplificari in haben-
te morbum caducum: nam huiusmodi
105 morbus impedit † promoueri ad ordines,
& promotum suspendit, c. communiter, &
ibi Archid. distin. 33. & ob id collatio ei
106 facta † est nulla ipso iure, Hostien. Io. And.
Card. Abb. & Imol. col. 2. in c. cum inter
canonicos de electio. Io. de Silu. in tracta.
de benefic. in 3. part. q. 5. col. vlt. quamuis
Rota tenuerit die 4. & 9. nouẽbris 1551.
* coram Vestano, in vna * Tolet. Canoni-
catus, præbendæ, & die. 9. decembris eius
dem anni, morbum caducum non induce
re † inhabilitatem ipso iure quo ad bene 107
ficia simplicia, teste Caput. decis. 236.
part. 2.
Octaua subsequitur causa in dict. consti.
58. Pij V. ex qua possunt ordinarij reci- 108
pere resignationem † beneficiorum, quan
do beneficiatus vnum aliud aut plura
obtinuerit beneficia, vt dicitur ibi, *Seu qui
vnum aliud vel plura beneficia obtinuerit.* Nãque
vnus vno debet esse contentus beneficio,
† vt disponit Decretum Conc. Trident. 109
c. 17. sess. 24. de reform. dicens *Cum Ec-
clesiasticus ordo peruertatur, quando vnus plurium
officia occupat clericorum, sancte sacris canonibus
cautum fuit, neminem oportere in duabus ecclesiis
conscribi: verum &c. statuit, vt in posterum vnum
tantum beneficium Ecclesiasticum, singulis confera-
tur, quod quidem si ad vitam eius, cui confertur hone-
ste sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus
aliud simplex sufficiens, dummodo vtrumque perso-
nalem residentiam non requirat, eidem conferri, &c.*
Ex quibus verbis notandum est, quod
non solum quis non potest habere duas 110
ecclesias curatas, † vt dicitur. in c. 4. eius-
dem Conc. Trident. sess. 7. de reform. nam
sunt inter se incompatibiles, c. de multa, *
vbi * omnes de præben. c. ordinarij, de
off. ord. lib. 6. c. cum singula de præben. eo.
libro, clemen. gratiæ de rescript. Card.
Paris. in c. cum ecclesiæ, num. 1. de excep.
sicut neque habere duas abbatias, † ca. 111
vnum 21. q. 1. c. monachum 20. q. 4. c. vlt.
de religio. domi. vbi gloss. Abb. num. 1. & *
seq. & * communiter doct. teste Alfon.
Hoied. in tract. de incompat. benefic. 1. 112
part. c. 6. num. 4. aut duos † prioratus, Io.
Selu. in tract. benefi. q. 2. num. 53. & duos 113
† Decanatus vel Archidiaconatus, aut
alias similes dignitates, c. sicut de excep.
prælato. ca. quia non nulli de cleric. resi-
den. Clemen. quia regulares, de suppl.
prælat. negli. Lapus alleg. 116. num. 2. Fe-
der. de Senis cons. 120. cons. 135. & cons.
155. Imol. in dicta clem. gratiæ num. 12. *
vbi * communiter docto. de rescript. ac 114
etiam duo beneficia † simplicia residen-
tiam requirentia, Inno. in ca. cum iam du-
dum, & in c. sicut inordinatæ de præben.
Abb. in c. extirpandæ §. qui vero num. 27.
cum seq. num. 30. de pręben. Gemin. in c. *
gratiæ nu. 8. de rescript. in 6. communis *
opinio, vt patet ex adductis per Alfons.
Hoied. in tract. de incompat. benef. 1. p.
c. 17. num. 30. cum sequen.

Sed

7.Grat.conf.111.n.51.lib. 2.* communis
opi.teste Neuiz.in sil.nup.lib.5.limit. 1. n.
64.vbi plures allegat,procedit in consue-
tudine rationabili,doct. * communiter in
c.vlt.de consuet.non autem in irrationabi
li.Card.Paris.cons.27.n.50.cum mul.seq.
vo.1.idem Pari.in c.cum nobis,n.9.de ex-
cept.Ruin.cons.116.n.13.vol.4. Et non so
lum consuetudo simplex non excusaret re
tinentes dicta beneficia a peccato morta
123 li,sed etiam consuetudo immemorabilis †
Hoied.d.c.19.n.9.quia consuetudo imme
morabilis, quæ est irrationabilis, minime
excusat a peccato,& ideo non est obseruã
124 da † gloss.in c.1.per illum tex.de consuet.
li.6.vbi Fran.in prin.Car. in cle.in plerisq.
in 3.no.de elect.Rui.cõs.156.col.pen.lib.4
Car. Pari.dict.cons.27.n.50.cũ seq.vol.1.

Limita tamen nisi summ. Pontifex di-
spensasset,nam hoc casu licite quis posset
125 † retinere plura beneficia simplicia,quorũ
vnum esset sufficiens,glo.in c.dudum el 2.
de elect.Innoc.in c.cum ad monasterium,
n.3.de stat.Monach.Abb.in c.fraternitati
de schismat.Felin.in c.1.in 4.fallen.de con
stit.vbi communiter * docto.Idem Feli.in
c.ad audiẽtiam col.2.n.4.de rescrip. quia
126 beneficia sunt instituta † & ordinata a iu
re positiuo,vt probatur in c.primo, iuncta
gloss.13.q.1.Abb.in c.constitutus n.13.de
relig.domib.& in c.extirpandæ. §. qui ve-
ro n.2.de præb.Io.Sel.de bene. 1.par.q.4.
n.22.& 23.& hęc est*communis opinio te
ste Card.Iacob.de Conc.lib.4.art. 4. Alf.
Hoied.de incomp.benef.1.par. in præfat.
n.5.attestatur etiam hanc communem, &
tamen Papa potest dispensare in his, quæ
sunt iuris positiui,etiam sine † causa,vt est
127 communis * opinio,teste Curt. Iunio. cõs.
75.quem refert & sequitur Io.Baptista Vil
lal.tract.com.op.lit.D. n.74.eo magis cũ
simus in beneficialibus in quibus Papa ha
128 bet plenissimam † potestatem,Card. in cle
ment.1.in 10.not. vt lit. pend. & cons. 84.
Felyn.in c.quæ in ecclesiarum nu.40.Dec.
n.26.de const.& hanc esse communem*at
testatur Bertrad.cons.153.lib.1.Em. Sua-
rez in thes.recep.sent.lit.B.n.20.illamque
dicit receptissimam.Rip.lib.2.resp.c.19.n.
3.vide Pinel. de rescind.vend.1.p.c.2.nu.
29.quãuis ille cum quo fuit dispensatũ nõ
129 sit tutus† quo ad Deum si dispensatio fit si
ne causa,D.Tho.1.2.q.97.Caie.in 1. 2.q.
66.ar.5.Dom.Sot.lib.1.de iust.& iur. q.7.
ar.3.cõis*opinio,teste Cou.lib.4.de spons.
2.p.§.6.n.8.Em.Suarez. d. thes.recep.sen.
lit.D.n.81.causa tñ† semper pręsumitur in 130
dispẽsatione sum.Põt.Fel.in c.quę in eccle
siarũ,n.60.Dec.n.29.de cõst.Ias.cons.105.
n.4.lib.1.Marsil.singul.8.cum alijs, vt per
Ferd. Loazes in tracta. de matrimon.in 4.
dub. c.13.

Nunc autem ad intelligentiam dicti de
creti Conc.Trid.c.17. sess. 24. de refor. &
ad intelligentiam dictæ constit.Pij V.vidẽ 131
dum est quod dicatur beneficium † eccle-
siasticũ sufficiens.& quãuis Dom.Sot.quẽ
refert Naua.in apologia libri de reditibus
ecclesiast.q.2.monit.18.dicat non posse re
cte existimari quanto egeat beneficiarius
pro sua honesta sustẽtatione , quod intel-
ligendum est punctualiter,nam paulo plus
vel minus potest iudicari ,vt dicit egregie
D.Tho.2.2.q.185.ar.7.Io.Maio.in 4.sent.
dist.24.q.r.& hoc esse explicatũ difficile
dicit Nauar.in Miscel.62.de orat. in prin.
ob rationes ab ipso allegatas,Capnt.dec.
65.p.1.dicit beneficium sufficiens debere
dici,ex quo qs potest seipsũ sustẽtare, &
iura episcopalia psoluere, c.de monachis
de præb. c. is cui de præb.in 6. vnde dicit
fuisse*iudicatũ in vna Maior.bene.12.De
cemb.1552.beneficiũ 25.ducatorũ cõpu-
taris distributionibus quotidianis nõ dici
sufficiẽs:quia distributiones quotidianæ
nõ cõputantur in fructibus.Ego aũt resolu
tiue procedendo dico verã &*receptã esse 132
hanc opin.vt hoc relinquatur† arbitrio iu
dicis:quã opinionẽ videtur firmare Naua.
d.Misc.62.de orat.n.5.Alf.in tract. de in-
com.benef.p.1.c.19.22.Gem.relatus a Me
noch.cas.216.de arb.iudic.Rip.in c.ad au
tes n.2.de rescr.Tiraq.in l. si vnquam ver.
omnia,n.31.C.de reuocan.donatio. 133

Nã iudicis † arbitrio relinquũtur ea quę
non sunt diffinita a iure & certa sub regu-
la comprehendi non possunt,l.1.ff. de iur.
delibe.Parpalia. post Bald. in l. 1.nu. 45.
ff.sol.matr.Dec.in cap.sedes num. 7.de re-
scri. & in c.si pro debilitate in fi. de off. de
leg.vbi dixi,& cõmuniter*doc. Ideo iudi-
cis arbitrio relinquitur ꝙ dicatur tenue† & 134
ꝙ magnũ beneficiũ,vt ex pluribus quos ci
tat, cõcludit Men.de arbit.iud.d.cas.216.
Hinc quæ alimenta præstãda sint † clerico 135
ordinato nõ habẽti vnde se alat relinquitẽ
arbitrio iud.cõsiderata qualitate psonarũ
glo.Ab.in c.Episcopus de præb.Rip.lib.1.
re-

responſ.c.14.nu.7.Menoch.de arbitr.iud.
136 caſ. 169. nu. 14. ita qui dicatur † pauper
& qui diues relinquitur arbitrio iudicis,
Bart.in l. ſi conſtante nu. 14. Alex. nu. 17.
* Iaſ.nu. 144.& * communiter ff.ſol. matri-
monio,Socc.Sen.conſ.121.num.27.lib.4.
Ruin.conſ.55.n.45.lib.1.cum aliis, vt per
* Couar.lib.2.var.reſol.c.6.nu. 8. * commu
nis teſte Nicolao Ant. Grauatio Calabro
in annotat.ad praxim Veſtrii lib.4. c.4.n.
137 30. & qui ſit inops remittitur † arbitrio iu
dicis,Afflic.deciſ.179. ita quę ſit honeſta
138 † perſona,Deci.conſ.163.num.4.& qui ſit
139 miſerabilis etiam relinquitur † arbitrio iu
dicis,Calcan.conſ.57. nu. 12. Mantua in
c.nonnulli num.12.de reſcrip.Couarr.lib.
* practica. quæſt.c.6.nu.3. communis * te-
ſte Menoch. de arbitrio iudic. caſ. 66. in
140 princ. ita qui dicatur † nobilis,Tiraquell.
de nobilit. c.10. nu. 10. & quæ ſit perſona
141 grauis † Bal.in c.ſi pro debilitate in fin. de
offi.deleg.Marſ.in l. quæſtionis modum ff.
de quæſtion.nu.40. ſicuti quæ vlgaris per
142 ſona † dicatur,Marſi. in dict. l. quæſtionis
nu.22.Menoch.de arbitr.iudi. caſ.71. Ita
quæ dicantur eccleſiæ pauperes relinqui-
143 tur † arbitrio iudicijs,Rebuff. in prax.be-
nefic.rit. de vnion. nu. 39. Mantua in d.c.
ad aures nu.13.Menoch. de arbitr. iudic.
144 caſ.65.num.8.ita quæ dicatur † magna &
parua cauſa relinquitur arbitrio iudicis,
Decius poſt alios in auth.propterea n.15.
C.vnd.vir & vx.& in ca.ſedes nu.7. de re-
* ſcrip.Orian.in c. quoniam con. nu. 19. de
probat.Abb.in c.1.n.7.de dilat. & * com-
145 muniter, & quæ grauis † iniuria, Iacobus
Cuiacius in c. 1. qui. mod. feud. amitt. &
ſic de ſimilibus, vt licet colligere ex dict.
tract. de arbitr. iud. Menoch.

Prudens igitur iudex arbitrabitur con
ſiderata qualitate perſonarum circa nobi
litatem,circa merita doctrinæ ac probita
tis,itē ad qualitatē loci & temporis,vt tra
dit Nauar.dict.miſcell.62.nu.5. & colligi
tur ex Anchar.c.1.col.1.de præb.vbi Ge-
mini.idem Gemin.in c.ſicut de ſupple.prę
laro.neglig.n.7.Caput.deciſ.65. par. 1. &
146 hāc tradit normā † Nauar.dict.Miſcel.62.
nu. 7. Primo beneficiū dicitur ſufficiēs ſim
plici clerico & ſano,ſi valet ad minus, vt
ſufficiat reditus ad alendum mediocri-
ter ſe & vnum miniſtrum, & vnum coquū
focarium, & ad conducendam habitatio-
nem ſibi neceſſariam.

Secundo beneficium dicitur ſufficiens *
nobili etiā inferioris gradus, & magiſtro
theologiæ ac doctori iurium mediocris li *
teraturæ,vt ſufficiant reditus ad alendum
ſe & duos miniſtros, & vnam equitaturā,
& vnum coquum focarium, & ad condu-
cendam habitationem digniorem ea qua
eget clericus, hinc dicit Compoſtella. in
c. cum adeo de reſcrip. quod non dicitur
beneficium † ſimplex ſufficiens nobili,ſi 147
non poteſt nutrire equum.

Tertio dicitur beneficium ſufficiens no
bili mediocris ordinis,puta filio vel fratri
baronum vel vicecomitum,&c. vel magi-
ſtro & doctori præcellenti, vt ſufficiant
reditus ad alendum ſe,quatuor miniſtros
vnum coquum, & vnam equitaturam, &
ad conducendam habitationem dignio-
rem qua egent ſupradicti.

Quarto dicitur beneficium ſufficiens
nobili,puta filio vel fratri Ducis,Marchio
nis,vel Comitis, &c. vt fructus ſufficiant
ad alendum ſe,octo miniſtros, duas equi-
taturas, & vnum coquum,& habitationē
ſplendidiorem prædictis.

Ex quibus primo colligitur quod ha-
betur ratio perſonæ;nam illud quod reſpe
ctu vnius dicitur magnum † reſpectu alte- 148
rius dicitur paruum, vt licet colligere ex
Caſſad.deci.2.de præben. tradit Menoch.
dict. caſ. 216. ita alimenta conſtituenda
ſunt † ſecundum qualitatem perſonæ,l. 1. 149
§.mulier,& l.habitatio §.ſeruus ff.de vētr.
in poſſ.mittend.glo.in c.nobis,& ibi Butr.
de iure patro.Paul.de Cirad. in tracta.de
iur.patro.in 6.par.q.7. art.4. Bald.in c.ad
aures de reſcriptis,& * communiter doct. *

Secundo colligitur habendam eſſe ra-
tionem literaturæ, quia eccleſia Dei eget
viris † literatis,vt habetur per doct. * com 150
muniter in c. cum in cunctis de electione,
& inter illos ſunt gradus, vt tradit Inno.
in dict.c.cum in cunctis ad not.per doct.in
l.cum quid ff.ſi cert.petat.

Tertio colligitur eſſe habendam ratio
nem nobilitatis in terminis Abb.in c.cum
adeo de reſcrip.glo.in ca. conquerenti de
cleri.non reſiden.And.Tiraquell.de nobi-
lit.c.20.nu.142.nam nobiles debent † pre- 151
tioſioribus veſtibus indui Alber. in l. 2.
C. quę res vend. non poſſ. Gerar. à Petr.
ſant.ſing. 82. Tiraq. dict. tract. de nobili.
c.37.nu.10.per plura. Nobiles enim ſunt
maioribus beneficiis cohoneſtandi, c. dę

multa de præben.Cassan.in catalogo glo.
mund.in 8.par.cōsiderat.39.vers.hinc est.

Quarto colligitur esse habendam ratio
nem habitationis argu.l. legatis ff. de ali
men.& cib.legat.& tandem omnium qui-
bus beneficiatius eget pro victu & vesti-
tu ac habitatione iuxta tradita per Alex.
cons.178.col.vlt.lib.5.Io.Anan.cons.37.

Quinto etiam habenda est ratio, si per-
sona beneficiata augeatur dignitate:nam
si augetur persona,debent alimenta quo-
que augeri,Gozad.cons.95.nu.4.

Sexto consideranda est etiam consuetu
do familiæ,Card.Paris.cōs.98.in fi. vol.2.

Septimo habenda est ratio † consuetu-
152 dinis patriæ,Anch.in c.1.col.1.de præben.
in 6. Menoch. d. arbitr. iudicis cas. 216.
num.14.

153 Octauo habenda ratio est † regionis,nā
in vna regione beneficium debet esse ma-
ioris valoris,vt sit sufficiens,quam in alte-
ra in qua alimenta non sunt ita cara, ita
Nauar.egregie dict.miscell. 62. de oratio.
* in fin. quod quotidie experimur * in vr-
be. ex his igitur qualitatibus iudex pru-
dens,&c.

Nec in hac inspectione habēda erit ra-
tio bonorum patrimonialium,vt iudican-
dum sit beneficium sufficiens, si simul cum
reditibus bonorum patrimonialium suffi-
ciat ad sustentationem, nam patrimonij
non est habenda hoc casu ratio, vt in ter-
minis firmat Alfons.Hoied.de incomp.be
nef.dict.c.19.1.par.nu.42. Ratio quia po-
154 test beneficiarius patrimonium habens †
in proprios vsus reditus beneficij impen-
dere, & licite propria bona conseruare,
Inno. in c. episcopus de præben. quem se-
quitur ibi Abb.Socc.cons.91.lib.3.Caiet.
in 2.2.q.185.art.7. ad responsionē 3. arg.
Dominic.Sot.lib.4.de iust.& iur.q.10.art.
2.Franc. Sarment. in tract. de reditib. ec-
* cles.p.1. c.1. nu.28. * communem dicunt,
Felyn.in c.postulasti de rescrip. Couar. in
c.1.nu.2.de testam.Nauar. in apolog. lib.
de rediti.eccle.p.1.c.1.num.1. & hæc quæ
diximus intelliguntur, vt iuxta has regu-
las possit decenter beneficiatus viuere.

Quare ad effectum, vt clericus non co-
gatur mendicare,aliud statuendum sit,nā
differūt hæc vt possit quis viuere,& vt pos
sit viuere decenter,iuxta glo.in ca.1.verb.
penuria de stat.regul.lib.6. vbi Gemini.
Franc. & alij.

Ex quo infertur quod vbi Concilium
Tridentinum † statuit cap.2.sess.21.de re- 155
form. ne quis ratione beneficii ad sacros
ordines promoueatur,nisi illud sibi ad vi-
ctum honeste sufficiat, non est intelligen-
dum de beneficio cuius reditus sufficiant
ad viuendum decenter,iuxta ea quæ dixi
mus, sed de beneficio cuius reditus suffi-
cientes sunt ad viuendum: ita intelligit il
lud c.Nauarr.dict.miscell.62.sub nu.3.vbi
dicit sufficere ad illud effectum beneficiū
triginta,vel quadraginta scutorum aureo
rum,& sub nu.7.vers.contra,vbi dicit * cō *
muniter obseruari sufficiens esse benefi-
cium quinquaginta aureorum.

Nona causa ex qua ordinarij possunt
recipere resignationes beneficiorum, scili
cet eorum qui aliud beneficium † conse- 157
quuntur,vt patet in dicta cōstitutione Pij
V.58. ibi, *vel quos ad aliud contigerit promoueri,
&c.* & ratio est,quia huiusmodi renuncia-
tio non fit propria voluntate,quo casu pos
sunt occurrere fraudes consideratæ à Pio
V.in dict.const.in princ.sed ex necessitate:
namque per assecutionem † incompatibi- 158
lis vacat primum,ca.de multa,de præben. *
& * ibi communiter doct. de commun. at-
testatur Bursat.cons.353.nu.1.vol.4. non
mirum igitur, si horum beneficiorum po-
test fieri resignatio penes ordinarios, nam
causa necessitatis multa permittūtur quæ
aliàs non permitterentur † vt plene cumu- 159
lat Romanus in l. si vero §. de viro in 40.
fallen.ff.sol.matrim. cū alijs, vt per Card.
Paris.cons.32.nu.12.& cons.33.n.23.vol.
2.magis enim succurritur facienti actum
ex necessitate quam † voluntarie,l.cum po 160
stulasse in fin.& ibi not.ff.de damn. infect.
l.quod si minor §.restitutio,& ibi Bar.ff.de
minor.l.si fideiussor §.si necessaria ff.qui sa
tis dar.cogan.cum alijs, vt per Tiraquell.
de retract. §.1. glo.10.nu.25. Hinc ex ne-
cessitate forma † adimpletur in æquipollē 161
ti,Iaso.in l.1.n.13.ff.de lib.& posth. Alex.
cons.96.lib.4. * cōmunis opin.teste Card. *
Paris.cons.33.nu.26. vol.2.Hinc prohibi-
ta alienatione intelligitur de † voluntaria, 162
non autem de necessaria,l.1.ff.de fund.do
ta.l.alienationem ff.fam.hercis. Alberi.in
2.par.stat.q.11.Roman.per illum textum
in l.si tibi pecuniam ff.si cert.peta. Barba.
in rubri.extra de rebus eccle. non alien.n.
33.Alex.cōs.215.col.2.lib.6. Crauet.cōs.
6.nu.91.& cons.215.col.1.

Deci-

Decima cauſa ponitur in dict. conſtitu
tione Pij V.ex qua poſſunt ordinarij reci-
pere reſignationem beneficiorum obten-
163 torum per eos qui volunt † ingredi reli-
gionem,aut contrahere marrimonium, vt
» patet ibi, *religionem quoque ingreſſuri, vel matri-*
» *monium contracturi*.Et ratio eſt,quia huiuſmo
di renunciatio ob cauſã religionis,& ma-
trimonij ſit ex neceſſitare, quia per ingreſ
164 ſum † religionis vacat beneficium, c.bene
ficium de regul.lib.6.cum ibi nota.ac etiã
165 per contractum matrimonij,glo. Abb. & †
* alij *omnes in c.1. de clerico coniugato,
* * communis opi.teſte Menchi. in lib.3.de
teſtam.§.22.n.45.in fin.vnde cum non poſ
ſint poſſidere illa beneficia,poterunt renũ
ciare ẽt corã ordinarijs,requiritur tamen
vt vtrumque ſtatim re ipſa exequantur,vt
dicitur in eadem conſtitutione Pij V.vt pa
» tet ibi, *ſi ſtatim re ipſa id exequantur,&c.* quæ
verba referri ad vtrumque caſum ſcribit
Fuſc.de viſitat.lib.2.c.28.n. 18. matrimo-
nium ſpirituale,& temporale æquiparan-
tur, vna tamẽ eſt differẽtia hoc caſu inter
vtrumque, quia ſi ordinarius admiſit re-
nunciationem illius,qui vult matrimoniũ
contrahere,illo contracto poteſt conferre
† illud beneficium, & non ſufficere ſponſa-
166 lia tradit Fuſc.d.c.28. ſub n. 18. ſi vero ad
mittat renunciationem illius, qui vult in-
gredi religionem, eo ingreſſo religionem
ſtatim non poteſt conferre illud beneficiũ,
167 ſed debet expectare per annum † intra
quem poteſt exire, quare prius non dici-
tur vacare beneficium,glo. in c.ſtatuimus
verb. qui dari de regul. doct. in c. benefi-
cium de regular.lib.6.Fuſc.de viſita.lib.1.
c.15.n.84.& lib.2.c.28. n. 18. & ratio eſt,
vt videatur ſi eſt conſtans,ad hoc vt ſi exie
rit habeat vnde viuat.

Vndecima ſubſequitur cauſa propoſi-
ta in d.conſtitutione Pij V. 58. ex qua or-
168 dinarij poſſunt admittere† renunciationẽ
beneficiorum, ſcilicet in caſibus in qui-
bus expreſſum eſt,in c.niſi cumpridẽ de re
nunciat.Epiſcopos poſſe reſignare epiſco
patus,nam ex eiſdem poteſt fieri renuncia
tio beneficiorum coram ordinarijs,vt dici
» tur ibi, *denique cum quis ex alijs caſibus acciderit,*
» *qui conſtitutione felicis recordationis Innocentij Papæ*
» *iij.de dimittendis cathedralibus eccleſijs continentur.*
Cauſæ autem ibi expreſſæ ſunt ſex, ſcili-
cet prima conſcientia criminis, ſecunda
debilitas corporis,tertia defectus ſciẽtiæ,
quarta malitia plebis,quinta ſcandalum,
ſexta perſonæ irregularitas, & ibi late tra
dunt Innoc.Hoſt.Abb.& alij,Hoſt.in ſum.
de renuncia.n.8.Redoan.de ſim.par. 2. c.
13.n.11.& late illas explicaui ſupra.

Er ratio,quod huiuſmodi decretalis de
dimittendis cathedralibus extẽdatur ad
renuncianda beneficia minora extra Cu-
riã,deducitur ex maioritate rationis,Aut.
multo magis,C.de Sacroſanct.eccle. cum
alijs,quæ ad hoc adduxi ſupra in 4. quæ-
ſtione principali,& aliquæ harum cauſa-
rum ſunt explicatæ, prout eſt ob crimen,
ob infirmitatem,ob ſenectutem,ob irregu
laritatem,& ſcandalum: Sequuntur duæ
vt ordinarij poſſint admittere renunciatio
nes eorum,qui ſunt ignari,& non habent
doctrinam requiſiram beneficio, quod ob
tinuerunt,vt late explicaui, dum de epi-
ſcopo cedente ob hanc cauſam locutus
ſum,ac etiam ob malitiam plebis,iuxta ea
etiam,quæ ſupra dixi.

Duodecima eſt cauſa,vt ordinarij poſ-
ſint admittere renunciationes beneficio-
rum † obtentorum per eos, qui nequeunt, 169
aut non audent in loco beneficij reſidere
propter capitales inimicitias,vt dicitur in
dict.conſtitutione Pij V.ibi, *qui etiam ob ca-* »
pitales inimicitias nequeunt, vel non audent in loco »
beneficij reſidere ſecuri,&c. Hanc eſſe iuſtã cau »
ſam docent Hoſtien. in c.ad ſupplicationẽ
in principio,& ibi glo. in verb.morari per
illum tex.de renunciat. Ant.de Butr.nu.2.
Abb.n.1.& * communiter doct.Fuſc.de vi *
ſit.lib.2.c.28.n.8.

Er ratio eſt,quia huiuſmodi renuncia-
tio facta per iſtos non ſit ob fraudem con
ſideraram à Pio V.in dict.conſt.ſed ex cau
ſa neceſſitatis,cum† inimicitia ſit iuſta cau 170
ſa non morandi in aliquo loco, vt proba-
tur in c. accedens 2. vt lite non conteſt. &
non reſidendi glo. * communiter recepta *
in c. vlt. uerb. excuſationem de cleri. non
reſid.Fuſc.de viſit.lib.2.c.28. num.8. cum
alijs,ut per Felyn.dict.ca.accedens nu.4.
& per conſequens ordinarij poterunt ad-
mittere renunciationes iſtorum iuxta ea,
quæ ſupra ſcripſimus.Non autem propter
omnem inimicitiam admittent ordinarij
renunciationes, ſed dumtaxat ob capita-
les, ut expreſſe in dicta conſt. exprimitur.
Quæ autem dicatur † inimicitia capitalis 171
remittitur arbitrio iudicis,Grammat.cõſ.
57.nu.9.cum alijs,ut per Menoch.de arb.
iud.

iud.cas.t 1o.nũ.2. & 3.cõiecturæ tamẽ su-
172 mũtur,si fuit insidiatũ† vitæ beneficiati ex
aliqua causa magna præcedẽte,vel de vni
uersa substãtia cõtrouertatur,Anchar.cõs.
26.Barb.cõs.3.col.2.& cõs.16.col.4.in fin.
li.2.cũ alijs,vt p Crau.cõs.31.n.3.& cons.
75.n.1.Bal.in l.parẽtes C.de testi.& aliàs,
ꝑut iudici videbitur,Barb.cõs.80.ĩ fi.li.3.
Ex relatis igitur causis possũt ordinarij
admittere resignationes beneficiorũ. Duo
tamẽ debẽt obseruare,quorũ primũ est,vt
173 si volẽtes renũciare corã eis sint † in sacris
ordinibus cõstituti,videãt an habeãt aliũ
de,vnde viuere, & vitã cõmode sustẽtare,
aliàs nõ pñt admittere renũciationes,ꝑut
exprimitur in eadẽ constitutione Pij V.58.
» ibi, *Sed nec horũ vllus sacro ordine mãcipatus,nisi re*
» *ligionẽ ingressurus,valeat vllo modo beneficium, vel*
» *officium ecclesiasticum resignare, nisi aliunde ei sit,*
» *quo in vita possit commode sustentari, &c.*
Et ratio est,quia cũ hi sint sacris ordini
bus mãcipati,vtique ad illos sacros ordi-
nes fuerunt ꝓmoti,vel ad titulũ beneficij,
174 & hoc casu absque dubio illud beneficiũ†
nõ põt renũciari etiã corã sum.Põtifice,ni
si cõstito quod aliũde cõmode viuere pos
* sit,ꝑut est * cõis opinio omniũ doct.& no-
uissime statutũ est p Cõc. Tridẽtinũ c.2.§.
id vero sess.21.de reform.& tradit Sebast.
Medices in l.vlt. glo.3.n.312.C. de legib.
Nauar.in manual.c.22.n.18.lit.b.& ideo
renũciatio facta absque mẽtione quod re-
175 signãs erat ordinatus ad † titulũ illius be-
* neficij est nulla,vt cẽsuit * sacra cõgr.Cõc.
* anno Dñi 1588. & fuit resolutũ * in Rota
in vna Ispalẽ.17.Iunij 1578.coram Plato;
176 Aud.Rot.doctiss.& quãuis d.constitutio †
Pij V.loquatur de renunciatione extra cu
riã, tñ in hac parte hẽt locum ẽt in curia,
vt beneficiũ,ad quod quis ordinatus est,
non possit renunciari,nisi ille habeat aliũ-
* de,vnde viuat, vt fuit dictum in vna * Lu-
canen.5.Decembris 1586. coram R.P.D.
Orano: & ratio rationis est, ne clerici in
opprobrium ordinis sacri mendicent.
Aut vero fuerũt ordinati ad titulũ patri
monij,& hoc casu etiam in renunciatione
beneficij inspiciẽdũ est,an resignans possit
cõmode viuere ex eo, quod superest,cum
nõ deceat eos qui diuino ministerio ascri
177 pti sunt,cũ ordinis † dedecore mẽdicare,
aut sordidũ aliquẽ quęstũ exercere,c.dia-
coni sunt circa mediũ distin.93. c.ad sup-
plicationẽ de renũt. & dicitur in princip.
c.2.sess.21.de refor.in Conc.Trid.Ex quo
colligitur dictã cõstitutionẽ non loqui de
constitutis in minoribus ordinibus, † qui 178
possunt resignare etiã si nõ habeãt aliũde
quo viuere possint; nãque in eis cessat ra-
tio dedecoris ordinis, & hi ideo possũt re
nũciare tacite,Caputaq.decis.215.n.2.p.
1.* communis opinio teste Euerard. cons. *
111.Couar.in 4.decr.p.2.c.6.§.3.n.5.Car.
Paris.cõs.40.n.3.vol.3.& sic cũ cesset ra-
tio,cessat quoque cõstitutio:ita in simili in
quadã cõst.Pii ij. arg. & late probat Man-
dos.in regula de male ꝓmot. q.1.col.vlt.
ordines enim secũdũ † canonistas sunt no 179
uẽ, scilicet tõsuratus, ostiarius, exorcista,
lector,accolitus, subdiaconus, diaconus,
presbyter,& episcopus; doct.in c.cũ cõtin
gat de ætа.& qualit.per illũ tex.& per ca.
cleros dist.21.& c.perlectis dist.25.secun-
dũ vero * cõmunẽ theologorũ † sunt septẽ *
in 4.sentẽtiarũ dist.24. dicẽtiũ primã tõsu 180
rã & episcopatũ non esse ordines, sed offi-
cia.subdiaconatus,diaconatus,& presby
teratus dicũtur ordines sacri,non quidem
quod omnes † non sint sacri, sed quia eis 181
est annexũ votũ solemne castitatis, non vt
essẽtiale,sed accidẽtariũ ex statuto eccle
siæ, c.nullũ dist.38.c. decernimus dist.23.
c.1.de vot.lib.6.ita egregie Nauar.in ma
nual.c.22.n.18.vers. quorũ quatuor,& in
hoc residet*cõmunis omniũ doct.sentẽtia. *
Dubiũ tamẽ est, quomodo intelligãtur
verba dictæ cõstitutionis Pij V.*Nisi aliunde*
ei sit quo possit in vita commode sustentari.Respon-
deo hoc remittẽdũ esse arbitrio ordinarij,
qui cõsiderata qualitate personarũ loco-
rũ & tẽporũ iudicabũt, sicut in simili scri-
bũt Gemi.cõs.35.col.penul.& in ca. sicut
de supplẽ.prælat.negligent. & in ca.1. de
præbẽdis lib.6.vbi Anchar.col.1.Menoc.
de arbi.iud.cas.216.col.2.latissime Alfõs.
Hoied.in trac.de incompatib. benef.p.1.
c.19.à nu.23.vsque ad finẽ, & dixi supra.
Excipitur tamẽ ab hac cõclusione vnus
casus,scilicet in volẽtibus ingredi religio
nem, nãque horũ renunciationes poterũt
ordinarij admittere absque † quo inspiciãt 182
an eis supersit tantũ,vt possint cõmode su-
stẽtari,vt dicitur in dict.cõstit.in verbis al
legatis,& signatis,inter quæ hæc sunt: *Nisi*
religionem ingressuri. dictio enim,nisi,est † ex- 183
ceptiua,& præcedentiũ limitatiua,Alber.
de Rosa.in diction.in verbo nisi,Card.Pa-
ris.cõs.96.n.109.vol.1.& ratio est quia in
his cessat ratio supra cõsiderata,ne mẽdi-
cẽt cum ordinis dedecore; quia intra reli-

gionem nihil eis deest ex regulę instituto,
cum cessante ratione iuris cesset pariter
dispositio, c. cum cessante de appel. l. adi-
gere §. quamuis ff. de iur. patron.

Et quamuis Fusc. de visit. lib. 2. c. 28. nu.
19. loquendo de hac constitutione, ac in
his terminis excipiat alium casum, scili-
licet. in volente cõtrahere matrimonium,
vt ordinarij possint admittere renuncia-
tiones istorum absque quo inspiciant, an
habeãt aliunde ex quo possint viuere, re-
ferendo illa verba, *In vita possit commode su-
stentari,* ad ingressuros religionem, & ma-
trimonium contracturos, tamen iudicio
meo hallucinatur, quia Pius V. excepit
vnum dumtaxat casum de ingressuro re-
184 ligionem, nam habentes † ordines sacros
possunt etiam ingredi religionem, non ta-
men cõtrahere matrimonium, vt est * cõ-
munis opinio teste Euerard. cõs. 3. in prin.
& omnibus notum est, sed cum constitu-
tio loquatur de mancipatis sacris ordini-
bus, scilicet de subdiaconis, diaconis, &
presbyteris, vt supra ostẽdi, & est recepta
* doctorum sententia, sequitur quod hæc
exceptio de volente contrahere non po-
185 test applicari, quia † exceptio fit de regu-
la, & contentis in ea. l. quæsitum §. deniq;
ff. de fund. instru. & l. Lutius §. pluribus
ff. ad Trebell. Geminia. in c. qui ad agen-
dum de procura. lib. 6. Roman. cons. 197.
Card. Paris. consi. 96. num. 110. volum. 1.
Laurent. Siluan. cons. 52. num. 17.

Et per consequens hæc vnica exceptio
posita in dicta constitutione firmabit re-
186 gulam † in cæteris casibus non exceptua-
tis. l. nam quod liquide in fi. ff. de pen. le-
ga. Dec. in l. vlti. num. 45. C. de edict. Diu.
Adria. tol. Craue. cons. 294. col. 8. ver. 10.
187 ad fi. & qui aliam † exceptionem allega-
bit debebit illã sufficiẽter probare, Curt.
Sen. cons. 11. col. 1. Card. Paris. cõs. 11. n.
17. vol. 2. Rolan. à Vall. cõsi. 81. n. 6. vol. 1.

Secundũ est, quod debẽt ordinarij ob-
seruare, vt admittentes beneficiorum re-
nunciationes † ex his causis non debeant
188 illa beneficia conferre suis aut admitten-
tium consanguineis, & affinibus, vel fami-
liaribus, etiam per circuitum, vt dicitur
in eadem Pij V. constitutione ibi. *Cæterum
præcipimus, atque interdicimus ne ipsi Episcopi, aut
alij collatores de beneficijs, & officijs resignandis præ-
dictis, aut suis, aut admittentium consanguineis, affi-
nibus, vel familiaribus, etiam per fallacem circui-
tum multiplicatarum in extraneos collationũ audeant
prouidere &c.* & ratio est, quia resignatio in
fauorẽ nõ põt fieri corã ordinarijs, † Fusc. 189
de visita. lib. 2. c. 28. nu. 20. & est cõis * om
nium docto. snia, vt alias late scripsi: si igi-
tur posset ordinarius conferre consangui-
neis resignantis, aut suis, videretur tacite
& indirecte facta in fauorẽ, & tamẽ quod
† prohibetur directe, videtur prohibitũ ẽt
indirecte, c. cũ quid vna via de reg. iu. lib. 190
6. & cũ quid prohibetur immediate, vide-
tur † ẽt prohibitũ mediate. l. auia §. Titio.
ff. de cond. & demõ. Ias. in l. 2. col. 6. ver. & 191
tenendo istã partẽ. ff. de vulg. & pup. Hinc
dixit Rom. relatus à Crau. cõs. 301. & cõs.
137. n. 1. quod sicut † de relicto ad pias cãs
non detrahitur Trebellianica, ita neq; de 192
relicto facto alicui, vt restituat piæ causæ.
Accedit alia rõ tradita à Fusco d. c. 28. n.
23. ad prohibendũ vt d. renũciationes fiãt
ob carnis affectum, & ne cõsanguinei, vel
familiares † fiant hæredes bonorũ eccle-
siæ, quod est prohibitũ, vt patet in c. 1. de 193
præben. vbi plura adduxi, & in c. 15. sess.
25. de refor. cõc. Triden. Adijcio ẽt aliam
rõnem, vt tollãtur fraudes, & cõfidentia-
les renunciationes, ad quod adduco ver-
ba, quæ ponuntur in eadem constitutione.
*§. Caueant aũt Episcopi, & alij presbiterati, itemque
oẽs electores, præsentatores, & patroni, tã ecclesiastici
quã laici, quicunq; sint, ne verbo quidem, aut nutu, vel
signo futuri in hmõi beneficijs, et officijs successores ab
ipsis resignantibus, aut alijs eorum significatione, vel
hortatu designentur, aut de his assumendis promissio
inter eos, vel ẽt intentio qualiscumq; intercedat, &c.*
Idq; procedere etiam per inanem circui-
tum multiplicatarum in extraneos colla-
tionum, ibidem dicitur, & ratio est, quia
quod prohibetur directe, prohibetur etiã
indirecte. c. cum quid vna via. cum ibi no-
ta. de reg. iur. in 6. Crauet. cons. 137. nu. 1.
Ex quo deduco, quòd si ordinarius ex cau
sis prædictis admisit resignationem bene-
ficij, & contulit beneficium extrãneo, qui
postea resignauit in Romana Curia cõsan
guineo suo, aut resignantis, præsumitur
fraus, & inciditur in pęnam dictæ cõstitu-
tionis, vt colligitur in illis verbis, *et per fal-
lacẽ circuitũ multiplicatarũ in extraneos collationũ.*

Et quia dicta constitutio non exprimit
qui sint consanguinei, & affines, hic ca-
sus † videtur relictus sub dispositione iuris 194
cõis iux. l. cõmodissime. ff. de lib. & posth.
Idemq; dicẽdum est circa familiares, qui
de iure communi sunt omnes † qui sub- 195

sunt

sunt alicui ratione potestatis, & cum eo
cohabitant, c. vlt. de verb. sign. lib. 6. & ibi
Gemin. in vlt. not. Specul. in tit. de test. §.
1. vers. item, Bal. in l. 2. C. de test. commu-
* nis * opinio, vt late per Gabriel. de testib.
* conclus. 10. nu. 2. & Rota * solet interpreta
ri familiaritatem in casu regul. de impetra
tio. benefic. vaca. per olim famil. Cardin.
196 vt † actu deseruiat & continuet commen-
salitatem, in domo, vt attestatur Sarn. qui
hoc late probat d. reg. quæstio. 13. colu-
mna 1. & 2.

Sed hic primo occurrit dubitare, qua
pœna puniantur episcopi, & alii ordinarij
contrafacientes, scilicet, conferentes be-
neficia coram ipsis resignata consangui-
neis resignātium aut suis, & familiaribus?
197 Respōdeo suspendi † à collatione, electio-
ne, & institutione beneficiorum, donec à
summo Pontifice absolutionem obtinue-
rint, vt dicitur in eadem constitutione Pii
V. 58. illis verbis, *Qui vero contrafecerint, vt in eo quo deliquerint puniatur, à beneficiorum, & officiorum collatione, nec non electione, præsentatione, cōfirmatione, & institutione, prout cuique competierit, tamdiu suspensi remaneāt, donec remissionem à Romano Pontifice meruerint obtinere: & qui talia beneficia seu officia receperint, eos prædictis pœnis volumus subiacere; &c.* Ex quibus verbis apertissime
colligitur, qđ pœna hæc respicit ordina-
rios conferentes & etiam eos quibus con
feruntur talia beneficia, nam vtrique sunt
suspensi, Quapropter isti quibus fuerunt
198 dicta beneficia collata non poterunt † se
in illis beneficiis ingerere stante suspēsio-
ne, gl. & doct. in clem. cupiētes de pœnis.
Illi scilicet collatores episcopi, aut alii
post dictam collationem non poterunt cō-
ferre, eligere, præsentare, confirmare, pro-
ut cuique competierit, nam si hac suspen-
199 sione † non obstante istorum aliquid fece-
rint excommunicantur, vt in eadem con-
stitutione 58. Pii V. dicitur ibi: *Et nihilominus in eos, qui sic suspensi conferre, eligere, præsentare, cōfirmare, vel instituere, aut si fuerint excommunicationis, quo ad personas, quo vero ad capitula & conuētus à diuinis suspensionis sententias ipso facto promulgamus, &c.* Nam cum scirent suspensionem,
& ausi fuerint contraire, non mirum si tam
grauis pœna imponitur, quia contemptus
200 est † peccatum mortale, vt probat Couar.
in cap. alma mater par. prima §. 7. numer.
6. de sentent. excommunicatio. lib. 6. & ra
201 tione peccati mortalis † potest ferri excō-
municatio, cap. centum cum sequent. 11.

quæst. 3. & est communis * opinio quam *
late probaui in c. 1. de iudic.

Hinc episcopus suspensus ab ingressu
ecclesiæ cōtrafaciens est † irregularis Fe- 203
dericus de Sen. quæst. 120. Geminian.
in cap. is cui de senten. excom. lib. 6. Sylue
stri. in verbo suspensio nu. 3. & * communi- *
ter doctores; & regulare est, vt suspensus † 203
contrafaciens in contemptum clauium sit
irregularis, Specul. in tit. de dispensat. §.
iuxta, Syluestr. in verbo irregularis cum
aliis, vt per Maiol. in tract. de irregul. lib.
3. cap. 19. per totum. Ex quo infero dicta
verba comprehendere scientem se esse su-
spensum, & contrafacientem, quod colli-
go ex verbo *ausi fuerint*, iuxta ea quæ scribit
Speculat. in tit. de dispensat. §. iuxta, &
in simili ille dicitur † celebrare in contem- 204
ptum clauium, qui sciens se esse excom-
municatū dolose celebrat, prout respon-
dit Cald. * communiter receptus in cons. *
11. in princ. de verbo signifi. Felin. in c. 1.
nu. 7. de maio. & obedien. Vnde sequitur
vtilis conclusio; quod si aliquis ignoran-
ter suspensioni contrauenerit † non esset 205
excommunicatus ipso iure, Archid. in c.
nullus distin. 55. vbi Gemin. Nam igno-
rantia † excludit contemptum, vt tradit 206
Cald. dicto cons. 11. Butr. in c. si celebrat
col. 4. de cleri. excōmu. ministr. Gemin. in
c. de libellis ad fin. distin. 20. quia conte-
mnere † est voluntarie contradicere, Ge- 207
min. post Hugo. in c. metropolitanum 2.
quæst. 7. Archid. in c. quicumque distin.
56. Felin. in c. cum quidam num. 7. de iure
iuran. in c. 1. num. 22. de constit. & ob id
ratione † contemptus quid efficitur deli- 208
ctū, D. Thom. 2. 2. q. 186. art. vlt. circa me-
dium, nam † scientia includit dolū, Cald. 209
cons. 4. de senten. excom. Felin. in c. exce-
ptionem num. 48. de exceptio. & ita con-
cludendum erit.

Respectu autem capituli, & conuentus
imponitur pœna suspensionis à diuinis
ipso iure, quæ est † species interdicti, vt 210
scribit Maiol. de irregul. lib. 3. c. 20. col. 3.
& vlt. namque clerus, collegium, & capi-
tulum non excommunicantur, sed inter-
dicuntur, Tabien. Armil. Angel. Siluest. in
verbo interdictum, Cald. in tract. de in-
terdict. & est * communis opinio docto.
quo casu abstinendum est à celebratio-
ne diuinorum, aliàs personæ † particula- 211
res efficiuntur irregulares à solo Papa

dispensandi, c. is qui & c. is cui de senten.
* excommu. lib. 6. vbi communiter * doct.
312 quãdoquidem † interdictum æquiparatur suspensioni, Armil. in verb. interdictũ.
in prin. Per. de Palu. 4. distin. 18. q. 8. ar. 5.
* concl. 6. & est * communis opinio.

Colligitur præterea quod in his casibus absolutio reseruata est Romano Pon-
313 tifici respectu † excommunicationis, & interdicti, ac suspensionis, vt dicitur expresse in eadem constitutione Pij V. ibi. *Quibus etiam nullus alius, quam ipse Romanus Pontifex, siue absolutionis, siue relaxationis gratiam, excepto mortis articulo, valeat impartiri.* & ibi. *tamdiu suspensi remaneant, donec remissionem à Romano Pontifice meruerint obtinere. &c.* ex quo infertur ab alijs absolui non posse, & si alij illos absoluant, non sunt bene absoluti ex defectu iurisdictionis, & absoluentes sunt
314 † excommunicati, Maiol. de irreg. lib. 5. c. 8. sub num. 5. vers. ad hæc; excipitur tamẽ
315 mortis articulus: nam tunc nulla est † reseruatio casuũ, vt habetur in sess. 14. Côc. Trident. c. 7. de casuum reseruatione, & habetur in c. filius de pœnis. in 6. c. pastoralis de offic. ordi. c. cupientes de pœn. in
* clemen. Nauar. in manu. c. 26. nu. 26. & *
communiter doct. hoc tradunt.

Secũdo occurrit dubitare circa dictam constitutionem Pij V. an loquatur de alia suspẽsione, quam de ea, quæ circa beneficia vertitur? A pluribus peritis vidi respõsum affirmatiue, cæterum contrarium ego teneo, vt ordinarij conferentes beneficia resignata coram ipsis, familiaribus resignantium, aut suis vel consanguineis sint suspensi dũtaxat suspensione, quæ pertinet circa collationem, & speciem eius, vt patet ibi, *à beneficiorum officiorum collatione, nec non electione, &c.* verba enim constitutio-
316 nis † sunt clara: vnde nullum remanet dubium, Rolan. à Valle consi. 77. num. 5. lib. primo. ex quo infero, qđ talis episcopus vel alter ordinarius non poterit conferre, eligere, præsentare, confirmare, &c. poterit tamen alia iurisdictionalia, & pontificalia exercere, glo. & doct. in clemen. cu-
317 pientes de pœnis. nam suspensus † à pontificalibus põt administrare iurisdictionalia, & econtra. Abb. in c. cum dilectus de consue. Siluest. in verbo suspensio q. 5.
318 in pœnalibus enim, & odiosis † fit stricta interpretatio, regula odia cum ibi notat, de regu. iuris in 6.

Posset tamẽ aliquis dubitare cur Pius V. imposuerit hanc pęnam potius, quam aliam? Facilis est respõsio, cum colligatur ex ipsa constitutione ibi *vt in eo quo deliquerint puniantur. &c.* nãque Reipublicæ interest, † vt quisque puniatur in eo quo deli- 319
querit iux. no. per Bal. & alios in l. ita vulneratus. ff. ad l. Aquil. & in l. capitaliũ. ff. de pęnis. Mar. Soc. Sen. in c. veniens. nu. 257. de accusatio.

Tertio occurrit dubitare, an episcopi, & alij ordinarii ignorantes dictam constitutionem, & recipientes resignationes, ac conferentes personis prohibitis vt supra incidant in pœnam suspensionis? Omissis his, quæ ad vtraque partem possent adduci, conclusiue procedendo existimo respõdendum esse negatiue: quod probo, quia quãuis in d. constitutione ponatur decretum irritans, vt patet ibi, *Quod si secus, &c.* cuius natura † sit vt liget ignorantes; c. 1. 320
de concess. præben. c. dudum eo. tit. in 6. c. si eo tempore de electione eo. lib. 6. glo. in clemen. 1. de concess. præben. vbi Card. Zabarel. in 6. notab. idem Card. in clem. 1. in 18. q. vbi Barba. nu. 25. de elect. Abb. in c. audiamus. nu. 52. de restit. spol. Oldr. cons. 319. in prin. Butr. cons. 43. Card. cõs.
33. * communis opinio, vt patet ex relatis per Gabr. de clausu. conclu. 3. nu. 1. ta- *
men respectu pęnæ † ignorantes non ligã- 321
tur, c. si beneficia, & ibi Archi. in 2. notab. de præben. in 6. Barb. in clem. 1. nu. 25. de
elect. communis, * vt per Gabr. d. conclu. *
3. nu. 8. qui nu. 13. dicit, quod contrauentio facta decreto irritanti ab ignorãte est
excusabilior; in praxi * tamen vidi con- *
trariam opinionem seruari, vt habeatur à S.D.N. absolutio etiam in casu, quando Episcopus contrauenerit, quia ignorabat cõstitutionem hanc Pij V. & quidem hæc opinio est tutior, & secundum illam consulerem, ac iudicarem: quod comproba-
tur ex eo, quia præsumitur scientia † le- 322
gum, & constitutionum; namque sola publicatio facta Romæ sufficit, vt constitutiones ligent extra curiam, Io. Monac. in c. in generali de reg. iur. lib. 6. Io. And. super data 6. Pau. de Eleaza. in prooem. cle. Sarn. in prooem. regu. cancel. col. 13.

Quarto occurrit dubitare an dicta pęna suspensionis sit imposita dumtaxat ordinarijs cõferentibus beneficia resignata personis prohibitis in dicta constitutio-

ne, an

ne, an vero sit imposita quoque admittentibus resignationes non ex causis relatis?
223 vera est opinio † vt hmôi suspensio sit imposita contra conferentes dumtaxat beneficia resignata coram eis personis prohibitis. quam opinionē primo probo quia Pius V. post relatas causas ex quibus ordinarij possunt admittere resignationes, inquit: *Cæterum præcipimus ac interdicimus ne, &c.* & sic statuit ne conferant consanguineis aut familiaribus. postea immediate sequitur, *qui vero contrafecerint à beneficiorum tandiu suspensi remaneant, &c.* vnde clarissime ex vi sermonis recti dicta pœna refertur ad
224 proxime dicta, & non ad remota † iuxta ea quæ scribit Card. Paris. cons. 85. col. 3. vol. 2. & cons. 45. nu. 22. vol. 4. secundo pōdero verbum positum in dicta constitutione, dum imponit pœnam contrafacienti, vt *in eo quo deliquerint puniantur, &c.* ergo ibi punitur delictum in conferendo, cum suspendantur à collatione, & per consequēs huiusmodi suspensio ad alia non debet referri.

Tertio quia in pęnalibus stricta debet fieri interpretatio, ad not. in regula odia. de regul. iur. in 6.

Quinto dubitatur, si ordinarii admittāt renunciationes beneficiorum absque quo adsit aliqua ex dictis causis positis in dicta constitutione (cum vt supra dictum est non suspendantur) qua pœna puniuntur,
225 Respondeo † renunciationes factas absq; dictis causis esse nullas, & hæc pœna sufficiet: quod firmare videtur Fusc. de visit. c. 28. nu. 26. & deducitur apertissime ex dicta constitutione Pii V. in decreto irritante ibi. *Quod si secus ac etiam quicquid præter vel cōtra formam prædictarum fuerit à quocumque temere attentatū, id totum ex tunc vires, & effectum decernimus non valere.*

226 Decretum enim † irritans inducit formam, Bal. in l. 1. ver. quæro ergo ff. de libe. & posth. Bar. in l. de his C. de transac. Iason in l. 1. nu. 7. ff. de lib. & posth. Dec. cōs. 528. nu. 11. Socci. Iun. cons. 71. nu. 23. lib. 1. Grat. cons. 16. nu. 4. lib. 1. & tamen forma † ad vnguem est obseruanda, Dec. cōs. 227
90. nu. 6. & cons. 262. nu. 4. & cons. 439. nu. 5. Card. Paris. cons. 12. nu. 47. & cons. 15. nu. 23. vol. 2. aliàs actus † est nullus, l. cum 228
hi §. præter ff. de transact. Bal. cons. 11. col. vlt. lib. 1. & cons. 434. lib. 2. & quicquid fit contra decretum † irritans habetur pro infecto, Oldr. cōs. 319. col. vlt. Abb. 229
in c. dictus nu. 14. de præben. Cassad. decis. 12. nu. 4. & sequen. super regulas cancellariæ, quæ nullitas infertur ipso iure, c. penul. de præb. lib. 6. Ruin. cons. 70. col. 3. lib. 3. communis * opinio, vt per Gabriel. *
de clausul. conclus. 6. nu. 58.

Amplia etiam procedere, si episcopus ignorabat constitutionem prædictā, † quia 230
decretum irritans ligat ignorantes respectu nullitatis actus * communis, vt pet Gabriel. dict. concl. 3. de claus. *

Non omittam quod dicta constitutio Pii V. est in viridi obseruantia, & ita quotidie * practicatur. *

An autem † ordinarii possint admittere permutationes beneficiorum? Fusc. de 231
visitat. lib. 2. c. 28. nu. 22. tenet affirmatiue, ego autem dubito, & vidi dubitare, quia Pius V. in constitutione 42. suspendit facultates ordinariorum recipiendi resignationes, & permutationes beneficiorum do nec detur modus, in dict. constitutione 58. dat modum in resignationibus; ergo suspēsio durat in permutationibus. nec dicas, quod mortuus est Papa † quia durat sedes 232
Apostolica ca. si gratiose de rescrip. lib. 6.

An autem pœna huius constitutionis Pii V. comprehēdat Cardinales recipientes resignationem, & conferentes beneficia resignata familiaribus, dubium est, & pro vtraque parte aliàs extendi rationes, quas hic non ponam cū resolutione, quia plures tangeret casus, & personas, quibus magnopere debeo, & à quibus sum rogatus, ne hic scribam quid sentio.

Finis Quinti libri.

[illegible] fit [illegible] postea nouoque admit en [illegible] dum ij poſſet [illegible] ſignatione, [illegible] & ſic [illegible] [illegible] quitur [illegible] ex [illegible] poena [illegible] ad [illegible] [illegible] vol. [illegible] in dicta [illegible] dum in [illegible] poenam contra [illegible] ergo [illegible] punitur [illegible] cum ſuſpendantur [illegible] perſona [illegible] huiuſmodi ſuſpenſio ad [illegible] tenti.

Tertio quia [illegible] ſtricta debet fieri interpretatio, [illegible] de regul. iur. in 6.

Quinto dubito [illegible] ordinarij ad [illegible] renunciationes beneficiorum, [illegible] quo ad [illegible] aliqua ex dictis cauſis poſitis in dicta conſtitutione, [illegible] poena dictum eſt non ſuſpendantur, qua poena puniuntur. Reſpondeo [illegible] factas aliq; dictis cauſis [illegible] & [illegible] poena ſuſficere quod [illegible] de [illegible] 38. nu. 26. & [illegible] apertiſſime ex dicta conſtitutione [illegible] ibi. Quodſi [illegible] quid [illegible] prædictarum [illegible] decerni [illegible].

Decretum enim [illegible] inducit formam. Bal. in l. 1. ver. quarto ergo ff. de lib. & poſth. Bar. in l. [illegible] C. de [illegible] fac. Iaſon in l. 1. nu. 7. ff. de lib. & poſth. Dec. conſ.

[illegible] 58.

[illegible] tatis actus [illegible]

[illegible] uio [illegible] V. [illegible]

[illegible] autem [illegible] ordinarij poſſint admitte- [illegible] de [illegible] lib. 3. c. [illegible] 22. [illegible] affirm[illegible], autem dubito & vidi dubitare quia [illegible] V. in conſtitutione 42. ſuſp[illegible] fa- [illegible] ordina[illegible] recipi[illegible] [illegible] & p[illegible] beneficio [illegible] 58. [illegible] modo [illegible] ipſe [illegible] bus. [illegible] quod mortuus eſt [illegible] atq; [illegible] Apoſtolica ca. [illegible] de [illegible] b. 6.

An autem poena [illegible] conſtitutionis Pij V. comprehendat Cardinales recipientes reſignationem, [illegible] conferentes beneficia reſignata familiaribus, [illegible] & pro vtraque parte alias extent [illegible] rationes, quas hic non ponam cum reſolutione quia plures tangeret [illegible] & perſonas, quibus magnopere debeo, & a quibus ſum rogatus, ne hic ſcribam qui id ſentio.

Finis Quinti libri.

FLAMINII PARISII IVRIS CONSVLTI EXCELLENTISSIMI

DE RESIGNATIONE BENEFICIORVM LIBER SEXTVS.

PRIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Resignanti aliquando reseruatur pensio, vel fructus.*
2 *Resignanti solent aliquando reseruari omnes fructus.*
3 *Fructus reseruantur à Papa tantum.*
4 *Beneficia diuidere est probibitum.*
5 *Reseruatio fructuum ex qua causa concedatur.*
6 *Fructus pro pensione dantur resignanti,*
7 *Fructus reseruantur ob causam.*
8 *Clemens vij. concessit Cardinali de Medices dispositionem fructuum omnium beneficiorum per sex menses.*
9 *Causa facit recedere à regulis iuris.*
10 *Resignatio iustam prabet causam reseruandi fructus.*
11 *Resignanti aliquando conceditur administratio.*
12 *Resignanti aliquando reseruatur iurisdictio.*
13 *Resignanti aliquando reseruatur denominatio.*
14 *Resignanti aliquando reseruatur collatio beneficij.*
15 *Fructus reseruantur cum clausula illos percipiendi propria auctoritate.*
16 *Dictus reseruatarius capit fructus, tamquam à re qua debet seruitutem.*
17 *Reseruatarius fructuum cum clausula capiendi propria auctoritate potest cõtinuare possessionẽ.*
18 *Continuatio possessionis, consistit in perceptione fructuum.*
19 *Resignanti reseruatis fructibus datur mandatum de manutenendo.*
20 *Regula de publ. non babet locum in reseruatario fructuum, & nu. 45.*
21 *Reseruatarius debet percipere fructus de manu resignatarij.*
22 *In reseruatione fructuum requiritur consensus resignatarij.*
23 *Onus sine fructu quis subire non cogitur.*
24 *Volenti non fit iniuria.*
25 *Pactio de reseruando fructu non est licita sine cõsensu Papa.*
26 *Reseruatio fructuum facta absque mentione pensionis est valida.*
27 *Reseruatio pensionis non facta mentione alterius pensionis est nulla.*
28 *Pensio est portio.*
29 *Papa non præsumitur grauare duplici onere.*
30 *Non valet facultas transferendi fructus non facta mentione pensionis.*
31 *Resignans habens reseruatos fructus, vel pensionem centum si per aliquot annos exegit pensionem, non potest postea fructus petere pro sequentibus annis.*
32 *Variatio probibetur in clericis.*
33 *Senibus conceditur reseruatio fructuum.*
34 *Papa non reseruat fructus, nisi ex magna causa.*
35 *Cardinalibus dandam reseruationem fructuum dumtaxat statuit Alex. VI.*
36 *Episcopo mille, & curato cẽtum debẽt remanere.*
37 *Altari seruiens de altari viuere debet.*
38 *Beneficia conferenda absque diminutione.*
39 *Reditus ecclesiastici constituti sunt propter spiritualia.*
40 *Militi datur stipendiũ propter militare exercitiũ.*
41 *Beneficium datur propter officium.*
42 *Reseruatio fructuum in regno Francia est probibita.*
43 *Reseruatarius omnium fructuum aequiparatur titulari, si habet denominationem & stallum, alias loco pensionarij.*
44 *Reseruatarius fructuum quando iuuetur regula de annali.*
46 *Effectus attendi debet.*
47 *Priuatis personis ob causam resignationis conceditur reseruatio mediæ partis fructuum.*
48 *Reseruatio dimidia partis. fructuum dicitur congrua.*
49 *Medietas fructuum qua causa reseruetur.*
50 *Ecclesia non debet grauari.*
51 *Reseruatarius medietatis fructuum, non debet habere secundum valorem expressum: sed secundum verum.*
52 *Canonicatus sancti Petri & Toletan. exprimuntur 24. licet valeant 600.*
53 *Reseruatario medietatis fructuum nõ datur clausula illos percipiendi propria auctoritate.*
54 *Pensionarius percipit pensionem de manu beneficiarij.*
55 *Reseruatio medietatis fructuum dicitur iusta, si ex alia medietate beneficiatus potest viuere.*

56 Re-

T quia vt plurimum in resi-
gnatione quę fit in curia re
signanti aliquid † reseruatur,
1 tur,scilicet fructus, medie-
tas ipsorum fructuum, pen-
sio, regressus ad beneficiū
resignatum ob non solutionem pensionis,
facultas transferendi pensionem, regres-
sus & accessus,vt ex formulis positis lib.8.
q.7.patebit,& super reseruatione contin-
git dubitari,ideo non solum vtile, sed ne-
cessariū existimaui particulari libro per
quinque quæstiones principales totā hu-
iusmodi materiam pertractare.

Rimo quæro an fiat resigna-
tio reseruatis omnibus fru-
ctibus pro resignante,quan
do fiat,& quomodo, & quā
do reseructur medietas?

2 Responde quod fit † resignatio aliquā-
do reseruatis omnibus fructibus, vt per
Card.Paris.cons.39.nu.7.vol.4.Corn.cōs.
138.col.vlt.lib.3. Federic. Scot. cons.26.
nu.6.cum alijs,vt per Ferrett. cons.93.nu.
vltimo,Roman.cons.482.num.2. Sarn. de
annal.q.60.Mandos.q.30. Sarn.de publi-
can.q.2.Staphil.super signat.fol.154.ver.
hinc est,Put.decis.347. lib.2. & decis.35.
sub titu. de præben. in manuscrip. & decis.
3.titu.de pens.& decis.9.sub titu. de caus.
poss.& propriet.Crescent. decis.37. & 64.
lib.1.& decis.229.eod.lib.in manuscr. Pa-
leott. decis. 48. Caccialup. de pension. q.
19.late Mandos.in tract. de signat.grat.ti-
tu.fructuum reseruationes. Quæ reserua-
3 tio fructuum † nō potest fieri nisi à solo Pa
pa, Rebuff. de reseruat. tam generali quā
4 speciali nu.16. quia est diuidere † benefi-
cia, quod fuit prohibitū in concilio Turo
nen.c. maioribus de præbendis. Anan. in
c.audiuimus de collus.detegen.

Fitque huiusmodi † reseruatio,ne resi- 5
gnans nimio dispendio ex ipsa resignatio
ne grauetur,vt exprimitur in litteris resi-
gnationis, & sic vt possit de illis se susten-
tare,sua vita durante, Oldrad. cons. 275.
col.2.Ideo dicit Rebuff.in prax. tit. de re-
seruat.tam generali,&c.nu.13.quod † pro 6
pensione fructus resignanti reseruantur, &
haberi loco pensionis, Sarn. de ann.q.60.
& ponitur in supplicatione fructus loco
pensionis annuæ reseruare, constituere, &
assignare dignemini,&c.vt attestatur Mā-
dos.reg.de anna.q.30.nu.1.Et ob causam
reseruari fructus habemus † tex. in c. si ti- 7
bi de præben. lib.6. vbi pro soluendis de-
bitis fuit concessum cuidam episcopo, vt
per certum tempus possit percipere fru-
ctus omnium beneficiorum vacantium in
sua diœcesi, & Clemens vij. ex causa ipsi
bene visa concessit † Hippolyto Cardinali 8
de Medices nepoti suo facultatem dispo-
nendi de omnibus fructibus omnium be-
neficiorum vacātium in toto orbe per sex
menses, de qua re meminit Mandos.cons.
4. in princip. namque causa facit recede-
re † à regulis iuris l.si hominem ff. mādat. 9
& resignatio † iustam præbet causam, Præ 10
pos.in c.2.sub nu.5.1.q.3.Gig.de pension.
q.4.nu.2.& q.56.Ptolom.decis.13.in ma-
nuscr.Put.decis.389.lib.1.

Et hāc reseruationem omnium fructuū
licitam esse ostendit Thom. Campeg. de
omn.fruct.reseru.nu.1.& 2.

Et ob id conceditur etiam quandoque
resignanti reseruatio administrationis,† vt 11
habes in decis.Put.35.sub tit. de præben.
in manuscr.Mādos.in dict. trac. de signat.
grat.tit.fructuum reseruationes col.2. ver.
concessus alias,&c.& col.3. vers. nunc re-
seruatio.

Et reseruatio † iurisdictionis, Mandos. 12
loco citato in princ.

Quandoque † reseruatio nominis seu 13
denominationis,ac stalli in choro, & loci
in capitulo,habitationis, seu aliquorum
membrorum & distributionum quotidia-
narum iuxta tex. in c. cum inter de renūc.
vbi Abb.nu.1. & sequen. & in c. cum illo-
rum in fin.de præben.Bald.in l.2.num.56.
vers.super 2.C.de seruit.& aqua. Roman.
cons.482.nu.2.Lambertin.de iur. patron.
lib.2.p.3.q.11.art.8.nu.3.Sarn. de publi-
can.

can.resign.dict.q.2.& de annal.q.60.Mã-
dos.q.30.& habes per Put. dict. decis.35.
sub tit.de præb.in manuscr.
14 Quandoque cõsueuit†reseruari resignã
ti collatio omnium beneficiorum pro tem-
pore vacantium,vt tradunt Rebuff. super
concordan.rubr.de mãd.apostol.§.1.vers.
quid si collationes pag.471.& 477.Man
dos.dict.tit. fructuũ reseruationes in tract.
de signat.grat.col.2.vers.concedi.
Et quoties reseruantur resignanti fru-
15 ctus,solet,apponi clausula per† signaturã
* *illos propria auctoritate percipiendi*, vt de stylo *
fieri attestatur Mandos.in tract. de signat.
gratiæ tit.fructuũ reseruatione col.5.vers.
resignanti, seu cedenti beneficio: & hoc
casu resignans licite illos per seipsum, &
absque alicuius licentia percipere potest;
namque id importat facultas sibi conces-
sa:quia resignãs,cui fructus sunt reserua-
ti cum clausula illos percipiendi propria
16 auctoritate,fructus † capiens,non dicitur
capere vt possessor,sed veluti quod bene-
ficium & illius bona sint sibi obligata, &
tãquam à re quæ debeat seruitutem per-
sonæ,ita Mandos. de annal.q.30.nu.1.Et
17 ex hoc poterit remanere in possessionem †
illamque cõtinuare, Card.Paris.cons.39.
nu.7.volu.4. quia ex hoc ei permissa per-
18 seueratio in possessione, † in qua consistit
perceptio fructuum,l. qui scit §. in alieno
ff.de vsur. ad tradita in l.3.§. ex contrario
ff.de acquiren. possess. cũ alijs rationibus
* adductis per Paris. loco citat. & ita fuit *
resolutum in Rota in vna Paduan. die 5.
Februarij 1546.vbi fuit tentum, quod re-
signans reseruatis fructibus percipiendis
propria auctoritate, ac si non resignasset
non amittit possessionem,immo illam con
tinuat,attestatur Mandos.dict.tit. fructuũ
reseruationes col.vlt. vers. resignanti, &
* aliàs fuit resolutum * in Rot. teste eodem
19 Mandos. resignanti reseruatis fructibus †
& dubitanti de spolio dari mandatum de
manutenendo,ideo consuluit Paris. regu-
20 lam cancellariæ de publican. † resignat.
non habere locum in eo qui resignauit re-
seruatis fructibus percipiendis propria
auctoritate, dict. cons.39.vol.4. ex pluri-
bus rationibus quas egregie deducit,
quod consilium fuit pluries * in Rota ca-
nonizatũ, vt dixi suo loco, licet hodie se-
cus seruetur ex constitutione Gregoriana
de publicandis resign.

Sed si huiusmodi clausula non apponã 21
tur,tunc debet percipere fructus † de ma-
nu resignatarij,Rebuff.in prax.benefic.tit.
de reseruat.tam general.quam,&c.nu.13.
vbi dicit quod reseruatio omniũ fructuũ
fit à Papa vel cum clausula illos percipiẽ-
di propria auctoritate,vel per manus alte-
rius.
Requiritur tamen in huiusmodi reser-
uatione omnium fructuum resignatarij ex
pressus†consensus,vt in specie tradit Cã- 22
peg. in suo breuissimo tractatu de omn.
fruct. reseruat. nu. 2. & hoc passim * stylus *
Romanæ curiæ admittit, namque dictus
consensus præstatur eo modo,vt in pensio
ne,vt dicemus loco suo.
Et ratio est,quia cum regulariter habẽs
titulum,onus sine fructu † subire non coga 23
tur iuxta illud quod habetur 1. Corinth.
c.9. *nos plantauimus vineam,&c.* quia qui alta
ri seruit,&c.c.ecclesias §. quia ergo 13.q.
1.ideo reseruatio eo renitente fieri non de
bet,sed volente; nam volenti non † fit iniu 24
ria; nam à nullo prohibebitur,si quis gra-
tis velit seruire,& voluerit propriis expen
sis militare,& maxime quia datur benefi-
cium cum reseruatione omniũ fructuum,
habenti aliàs vnde viuere,vt fieri * quoti- *
die videmus,quando conceduntur huius-
modi reseruationes.
Et si inter resignantem † & resignatariũ 25
fuerit conuentum de reseruatione fructuũ
est illicita pactio,donec à summo Pontifi-
ce comprobetur, & ideo eo vsque cẽsetur
honestum quousque indulgentia Papæ se
extendit,& non ultra,c.quam pio. ibi,*dum
tamen omnis absit pactio,&c.* 1.q.2.c. cum pri-
dem de pact.c.quæsitum,& c.cum vniuer-
sorum de rer.permut.Felyn. cons.11. Ro-
man.cons.358.Dec.cons.141. & alibi di-
cemus.
Et nõ requiritur, vt in omnium fructuũ
reseruatione fiat mentio pensionis iam im
positæ,& ideo reseruatio facta absque†di- 26
cta mentione valida est,& subsistit, vt fuit
conclusum * in Rot.2. Maij coram domi- *
no Ferrentin, teste Guid. Bono, decis.89.
incip,coram,&c.
Et hoc est admodum singulare,namque
contrarium statuitur in pensione,vt reser-
uatio pensionis super fructibus beneficij
† alia pensione onerati non valeat, prout 27
fuisse * decisum licet videre per Cassad. *
decis.3.sub tit.de pens.habes per Boer.de
cis.

cis.161. Gig. de pension.q.29. & q.vlt.nu.
28 12.00 quia † pensio est quædã portio super
fructibus beneficij assignata, Card. in cle-
men. 1.§.1.q.3.& Imol. col.3. de supplen.
prælat.neglig.& Papa non præsumitur vo-
luisse grauare ecclesiam, seu illius fructus
29 † duplici onere, arg. tex. in c. mandatum,
1. cum duobus sequentib. de rescri. quod
cessat in reseruatione omnium fructuum,
cum constet de omnibus fructibus graua-
re ecclesiam, vnde nulla remanet dubita-
tio, l. continuus §. cum ita ff. de verb. oblig.
Quare concludendum est soluta pensione
antiqua reliquos fructus deberi reserua-
tario, ita Mandos. in tract. de signat. grat.
dict. tit. fructuum reseruationes col.4. ver.
clausula, qui dicit pro hac opinione con-
suluisse, hortatur tamen, vt apponatur, &
in principio col.5. refert in Rota* fuisse de-
cisum non valere facultatem transferendi
30 † illos fructus reseruatos uel partem nõ fa
cta mẽtione pẽsionis primo loco super be-
neficio assignatæ. Sed iuxta hoc dubitari
contigit, Fuerunt resignanti reseruati om-
nes fructus cum clausula, vel si maluerit
pensionem annuam, puta centum ducato-
rum, &c. An si exigat pensionem hanc plu
ribus annis, possit postea variare, & velle
fructus, & e contra? Cum hic casus acci-
disset, & fuisset propositum dubium in Rot.
in vna* Corduben. dimidiæ portionis inter
Valerium Ruiz, & Alfonsum de Medina,
coram D. Fabio. 11. Ianuarij 1547. & 9.
31 Martij 1548. † fuit conclusum non posse,
teste Put. decis. 114. in vna Corduben. lib.
tertio, ex l. si quis stipulatus sit stichum ff.
de verbor. obligatio. l. serui electione ff. de
legat. 1. l. nemo potest mutare ff. de regul.
iur. c. publicatio de electio. regul. quod se
32 mel de regul. iur. in 6. variatio † enim ma-
xime in clericis prohibetur, clemen. vnica
de renunc. c. cum autem iũcta glos. de iur.
patr. & fuit allegatus bonus tex. in l. apud
Aurelium ff. de opt. leg. quam decis. sequi-
tur Mandos. cit. tit. fructuum reseruat. col.
3. vers. reseruationem, & ad l. si sterilis §. si
domum ff. de act. emp. vbi dicitur, quod re
seruata habitatione ad uitam, aut decem
in singulos annos, quod primo anno pos-
sunt præstari decem, secundo vero habita-
tio, fuit responsum loqui in debitore, qui à
lege tacite habet electionẽ, vti sentit glos.
in l. eum qui cætera §. 1. de verbor. oblig.
Et huiusmodi reseruatio omnium fru-
ctuum de iure communi de facili concedi
tur his qui multo tempore in beneficio ser
uierunt, † vt contingit senibus ad hoc, vt 33
senectutem sustentare valeant, vt egregie
explicat Oldrad. cons. 275. col. 2.
Huiusmodi reseruatio † à Sede Aposto- 34
lica indistincte, & passim non concedeba-
tur, sed ex aliqua causa & magna, vt tra-
dit Rebuff. in prax. dict. tit. de reseruatio-
nib. tam generalib. &c. nu. 14. in fin. postea
Alex. VI. Pontifex Max. † statuit, vt nemi- 35
ni detur reseruatio omnium fructuum, nisi
Cardinalibus, vt patet in tit. de reseruat.
iur. patr. & testatur Rebuff. in prax. benefi.
tit. de regressib. in fina. verb. fol. 336. Idque
per aliquod tempus fuit obseruatum, sed
postmodum concedebãtur resignantibus,
& iudicabatur sufficiens causa ipsa renun-
ciatio iuxta ea quæ late scripsimus. Nunc
autem raro conceditur talis reseruatio
omnium fructuum administrationis iuris-
dictionis, &c. inquit Mandos. in tracta.
de signat. grat. tit. fructuum reseruationes
col. 3. vers. nunc reseruatio, stante decreto
Conc. Trident. c. 13. §. ad hæc sess. 24. de
reform. *Ad hæc † in posterum omnes hæ cathedra-* 36
les ecclesiæ, quarum redditus summam ducatorum mil
le, & parrochiales, quæ summam ducatorum centum
secundum verum annuum valorem non excedunt, nul-
lis pensionibus, aut reseruationibus fructuum grauen-
tur. & sic debent mille episcopo, & centum
curato remanere, vnde non cadit reserua-
tio omnium fructuum nisi eo modo.
Hodie autem de stylo* vidi seruari, vt
in episcopatibus non dentur reseruatio-
nes omnium fructuum nisi remaneant il-
le pro Episcopo in abbatijs, priorati-
bus, præposituris, & alijs beneficijs sim-
plicibus datur dumtaxat Cardinalibus
iuxta decretum Alexandri VI. quibus re-
signantibus reseruantur etiam vltra fru-
ctus administratio, iurisdictio, & colla-
tio, vt quotidie videmus, & Cardinales
id petunt à summo Pontifice cum instan-
tia, namque passim hoc non conceditur,
vt dictum est, & ea ratione id quod pas-
sim omnibus denegat sum. Pont. Cardina-
libus cõcedit; quia hi sunt pars corporis.
Et optima quidem ratione denegan-
tur huiusmodi reseruationes omnium fru
ctuum; namque qui altari seruit de altari
† viuere debet, c. cum secundum de præbẽ. 37
& beneficia non debent diuidi c. vlt. prope
fi. ibi, *Sed libere absque † diminutione aliqua collata,* 38
1. q. 3.

1.q.3.c.maioribus,c.vacante,& cap.cum
cauſam in fin.de præben. & in rubr. & ni-
gr.vt eccleſiaſt. benef. ſin.diminut.confe.
c.piæ mentis in fin.16.q.7. Dec.conſ.341.
nu.3.in 3.quæſito. & fructus, ſeu redditus
39 eccleſiaſtici inſtituti ſunt † propter ſpiri-
tualia,& illa tractantes,c.2.& 3.c. ſecun-
dum Apoſtolum de præben. ſicuti propter
40 militare † miniſterium datur militi ſtipen
dium,l.vlt.C.qui non ob long. temp. præ-
ſcri.l.qui ſub prætextu C. de ſacroſan.ec-
cle.Petr. de Ancharan. conſ.233.nu.2. &
ſic ſequeretur abſurdum,quod habens be
neficium non viueret de fructibus illius,vt
* *communiter canones diſponunt, ac for-
ſan omitteret recitare diuinum officium,
41 propter † quod beneficium eccleſiaſticum
datur, c.vlt.de reſcr.lib.6.

Et ob id in regno Franciæ ſimilis reſer-
42 uatio omnium fructuum † eſt prohibita, vt
habetur in concordant.de reſeruat.benef.
ſiue omnium fructuum illorum, & ibi tra-
* dit Rebuff. & fuit * latum arreſtum à Sena
tu Pariſien.die 19.Aprilis 1496.ex quo re
ſeruationes prohibentur, de quo facit mē
tionem Rebuff.ſuper concordant. dict.tit.
de reſeruat.col.1.verſ.immo per arreſtum
& verſ.item eodem arreſto, idem Rebuff.
in prax.dict.tit.de reſeruationibus nu.14.
Boer.deciſ.2.nu.56. Pap.lib.2.tit.8. a reſt.
* 3.&die 3.* Martij 1512.fuit reſolutum re-
ſignationem factam cū reſeruatione om-
nium fructuum eſſe nullam, & beneficium
vacare per obitum reſignantis, quamuis
reſignatarius fuerit in poſſeſſione p duos
annos.

Et non eſt omittendum, quod quoties
reſignās reſeruauit ſibi omnes fructus,de-
nominationem, ſtallum in choro, & vocē
in capitulo,poſt reſignationem habetur lo
43 co titularis,& † æquiparatur titulari. Quo
ties vero ſibi reſeruauit fructus dumtaxat,
habetur loco pēſionarij, quia illi habētur
loco penſionis, ita egregie Sarn. in regul.
* de annal. q.60. vbi dicit * fuiſſe deciſum
in Rota de menſe Martij 1534.corā Mar-
cello in vna Placentin.canonicatus,quod
44 primo caſu † quando habet reſeruationē
fructuum,denominationem, & ſtallum in
choro, ac vocē in capitulo iuuatur regu-
la illa,cum loquatur de titulo.Secūdo ve-
ro caſu,quando reſeruauit ſibi ſolum fru-
ctus,non habet locum regula illa, cum lo-
quatur de tit. & iſte habeatur penſionarij,
& ibi Mandoſ. confirmat ſecundam con-
cluſionem, confutátque primam.

Et quando ſunt reſeruati fructus cum
denominatione non habet locum regula
† cancellariæ de publican.fuit deciſum in 45
Rota *in vna Spoletan. canonicatus & *
præbendæ coram D. Ioan. cleric. die 19.
Martij 1540.& aliàs,vt refert Sarn. de pu
blican.q.2.nu.3.dat rationem; quia talis
reſignans in effectu videtur beneficiatus
poſt reſignationem,ſicut antea, & effectus
† attendi debet iuxta c.relatum de cler. 46
non reſiden.hodie autem ex conſtitutione
Gregorij XIII. habet locum regula,vt ſuo
loco dicetur.

Quamuis autē reſignanti non reſeruen-
tur omnes fructus beneficij reſignati, niſi
ſit Cardinalis,vt ſupra late cōcluſum fuit,
ei tamen ſolet concedi reſeruatio mediæ
partis fructuum loco penſionis annuæ, † 47
vt tradit Rebuff.in ſua prax.dict.tit.de re-
ſeruat.generalib.nu.15.Mādoſ.dict.tract.
de ſignat.grat.verb. fructuum reſeruatio-
nes col. 1. verſic. frequentius & facilius,
Boer. deciſ.2. in fin. Staphil. ſuper ſignat.
fol.154. verſ. & quandocunque vſque ad
medietatem,Aragon. deciſ. 38. manuſcr.
Caputaq.deciſ.86.lib.3.libro diuerſ.167.
Quæ dimidiæ partis fructuum reſeruatio
non poteſt dici exceſſiua, vel exorbitans,
immo congrua, † vt dicitur in extrauag. 48
ſuſceptæ Io. 22. de election. vbi dicitur,
quod quoties titulari non relinquuntur
fructus, tunc de facili deſeret eccleſiam,
& ſic non reſidebit, & illi non ſeruiet; po-
teſt tamen ei relinqui medietas fructuū,&
alia medietas reſeruari pro alio, &c. & ſic
vides,quod hoc caſu ceſſat abſurdum, &
inconueniens, namque etiam remanent
fructus pro titulari,ex quibus poſſit viue-
re,& ſeruire eccleſiæ. Et alia medietas re
ſeruatur reſignanti, ne nimium diſpendiū
ex ipſa reſignatione patiatur, vt ſupra di-
ctum eſt, & intuitu ſeruitij præſtiti in ſup-
plicatione ac † litteris apponuntur hæc 49
verba, *vt commodius ſe ſuſtentare valeat medieta-
tem dictorum fructuum, &c.* Ita Mādoſ.in tract.
de ſignat.grat.tit.reſeruationes fructuum
col.4. in principio. & nota caſum ſignan-
dum, in quo licitum eſt diuidere benefi-
cium,ideſt fructus,nam regulariter eſt il-
licitum, vt fuit ſtatutum in Concil.Turo-
nen.cap.maioribus de præbend. Ioan. de
Anan.in c.audiuimus de colluſ. detegen.

Sed

Sed hic quæritur: Quidã resignauit canonicatum, & præbendam in fauorem N.
in supplicatione erat clausula, cuius fructus 24. ducatorũ sũmã nõ excedunt, &c.
fructus autẽ cõsistebãt in quibusdam redditibus, quos massam grossam vocãt, quæ
massa grossa excedebat redditum 400. ducatorum, & resignanti fuit reseruata medietas fructuum loco pensionis per hæc
verba N. vt commodius sustentari valeat medietatem dictorum fructuum, &c. Quæritur an resignans debeat habere duodecim ducatos, an vero ducentos? In puncto
iuris posset sustentari opinio, quod debeat habere 12. ducatos, & sic medietatẽ
secundum verum valorem expressum cum id suadeat natura dictionis dictorum, l. 1.
§. cum qui, vbi Bar. nu. 2. ff. de postul. idem Barr. in l. talis scriptura §. vlt. num. 4. ff. de
leg. 1. Aretin. cõs. 21. col. 1. vers. ex quibus,
50 & vt minus grauetur † ecclesia, arg. c. vlt.
1. q. 3. intelligendo de minori summa iuxta l. nummis ff. de leg. 3. l. si ita stipulatus
fuero ff. de verb. oblig. l. semper in obscuris ff. de regul. iur. veritas tamen aliter se
51 habet, vt † debeat habere 200. & sic medietatem veri valoris, & ita fuit * pronunciatũ in Rot. teste Prolom. decis. 9. in vna
Calaguritan. medietatis fructuum coram Sarnen. mense Nouembris 1537. teste Aragon. decis. 38. Calaguritan. quia mẽs summi Pontificis est reseruare medietatẽ fructuum, & nõ valorem medietatis fructuũ,
quam decisionem refert Mandos. dict. tit. fructuum reseruationes col. 3. vers. quæro,
& col. 4. in princ. dict. tract. de signat. grat.
* Namq; de * stylo curiæ fructus canonicatus exprimuntur 24. licet reseruentur pẽsiones longe maioris valoris, prout de stylo attestatur Aragon. dict. decis. 38. Hinc
52 canonicatus † Toletan. exprimuntur 24.
& in eis imponitur pensio 300. & 400. & plus, vt habetur decis. 294. lib. diuers. ita
canonicatus sancti Petri in Vrbe.

Et hoc casu non datur clausula dictam
53 medietatem fructuum percipiendi † propria auctoritate, ita Rebuff. in prax. dict.
tit. de reseruat. tam general. quam, &c. nu. 18. Gig. de pens. qõ. 8. & 9. & ea est ratio,
vt considerat Rebuff. loco citato ne sint duo titulares, vnde illos debebit percipere de manibus titularis, sicuti in pensiona-
54 rio † est etiam communis * opinio omniũ doctorum, de qua per Gig. loco citato.

Et huiusmodi reseruatio medietatis fructuũ dicitur iusta, † si beneficiatus ex alia 55
medietate potest commode viuere, & iura episcopalia soluere, ac supportare onera
beneficij, c. de monachis, c. vacãte, c. cum causam de præbend. cap. 1. de censib. hac
etiam ratione dicitur iusta pensio, Rebuff. dict. tit. de reseru. tam general. nu. 19. & huiusmodi † resignatio cum reseruatione me- 56
dietatis fructuum recipitur in Gallia, ita per senatum * Burdegalenensem mense *
Aprilis 1534. teste Boer. decis. 2. nu. 56. teste Papo. tit. 8. arrest. 4. quia vterque viuere potest.

Ideo Rebuff. dict. tit. de reseruat. tam general. nu. 17. dicit quod in patria reformari solet reseruatio medietatis fructuum, si
beneficiatus non potest viuere, quæ reformatio fieri solet vsque ad tertiam partem,
quam obtinebit pensionarius, reliquas vero duas partes beneficiatus, idem Rebuff.
de pacif. possess. ampliat. 18. ita in simili quando priuilegium solet esse damnosum
reduci solet ad debitum † statum, c. sugge- 57
stum de decim. quod in Italia, & Hispania non conceditur, namque * de stylo curiæ *
hæc non est sufficiens causa reducendi pẽsionem. & in hac reseruatione medietatis
fructuum necessario est facienda mentio † 58
pensionis aliàs impositæ super illo beneficio resignato, prout fuit decisum * in Rot. *
die 5. Iunij 1551. coram domino Capizucco in vna Florentina sanctæ Felicitæ, corã
Capizucco nãq; nõ præsumitur quod Papa voluerit grauare beneficium duplici
onere, Cassador. decis. 3. de pension. & sic cum non fuerit adimpleta conditio, non
videtur ius abdicatum à resignante, Cassador. decis. 3. de renunc. namque ex hoc
quia non fuit facta mentio pensionis iam impositæ medietas fructuum fuit nulliter
reseruata, ita Caput. attestatur fuisse * tẽtũ, vt late per ipsum habes decis. 86. p. 3. *

Quandoque reseruatur resignãti tertia
pars omniũ fructuũ, & hæc dicitur † iusta 59
reseruatio, ita Rebuff. in prax. benefic. tit. de reseruat. tam general. quam, &c. nu.
17. Ita in simili pensio, quæ non excedit
tertiam partem fructuum, solet dici † iusta 60
& ob id in literis solet apponi, quod pensio tertiam partem fructuum non excedit,
& seruat stylus * curię Roma. teste Gig. de pens. quæst. 9. ita quando Cardinalis proponit in consistorio cathedralem, vel Metropo-

tropolitanam ecclesiam cum pensione so-
let dicere cum reseruatione centum du-
61 catorum † quæ cum antiqua non excedit
tertiam partem,&c.

Titulus & denominatio solet hodie de
* * stylo reseruari resignanti † ecclesiam ca-
62 thedralem, aut Metropolitanam, prout
attestatur Mandos. dict. tracta. de signat.
gratiæ, veib. fructuum reseruationes
colum. 1. vers. titulus & denominatio,
vbi dicit, quod huiusmodi reseruationes
non multum deuiant à regulis iuris, im-
mo ego dico esse secundum regulam, cum
tales retineant ordinem, † & dignitatem
63 episcopalem, cap. 1. de ordin. ab episco.
qui renunc. episcopatui, Socin. Senior
consil. 260. in causa numero quinto lib.
* secundo, & ita communiter * seruatur.

Ita mulier † ingrediens monasterium
64 retinet titulum & denominationem ma-
riti, Lap. alleg. 129. num. 6. 19. & 26. &
argumentum valet de matrimonio carna
li ad spirituale.

Vnde etiam postquam renunciauit po-
test appellari episcopus, sed ad hoc vt
possit dici episcopus loci renunciati † ne-
65 cesse est, vt specialiter reseruetur deno-
minatio in concistorio, & ita vidi reserua-
ri, vt dicam infra suo loco.

Et non omittam, Quod resignans reser
uatis fructibus propria auctoritate perci-
66 piendis † potest dare de attentatis post
resignationem ratione sui interesse, Cott.
decis. 137. in manuscr.

SECVNDAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *In resignatione beneficij, vt plurimum reseruatur pensio.*
2 *Pensio ex causa potest imponi beneficijs.*
3 *Cap. primum, vt eccl. benef. &c. declaratur.*
4 *Tres sunt licitæ pensiones.*
5 *Pensio odiosa est.*
6 *Pensio imponit seruitutem beneficio.*
7 *Pensio datur ex causa lucratiua, vel onerosa.*
8 *Pensio quando apponatur ex causa alimentorum.*
9 *Causa alimentorum dicitur pia.*
10 *Pensio ex causa onerosa quæ.*
11 *Resignatio iustā præbet causam imponendæ pensionis.*
12 *Pensio reseruata ne ex cessione nimium dispēdium resignans patiatur succedit loco beneficij.*
13 *De pensione facienda est men. in impetratione beneficij.*
14 *Priuato reseruatur pensio, vt viuat.*
15 *Pensio reseruata resignanti sapit vim permutationis.*
16 *Pensio soluitur anno quolibet.*
17 *Pensio apposita pro concordia iustam habet causam.*
18 *Pensio potest imponi ratione permutationis.*
19 *Super commenda pensio imponi potest.*
20 *Pensio imponitur super beneficio tertij, & etiam pro tertio.*
21 *Parochiali non excedenti c. ducatos non imponitur pensio.*
22 *Rector tenetur iura episcopalia soluere.*
23 *Pensio super beneficio tertij non passim conceditur.*
24 *Pensio vsque ad quam quantitatem.*
25 *Probatio quod centum remanent pro rectore debet esse concludens.*
26 *Beneficio simplici quæ pensio imponatur.*
27 *Super beneficio non excedente 24. duc. non solet imponi pensio.*
28 *Super canonicatu non excedente centum, non imponitur pensio.*
29 *Pensio quandoque ponitur super distributionibus quotidianis, licet secus regulariter.*
30 *Distributiones quotidianæ non sunt fructus.*
31 *Decima Papalis non soluitur de distributionibus quotidianis.*
32 *Pensio imponitur super massa grassa.*
33 *Pensio an censeatur imposita super fructibus ordinarijs.*
34 *Sub verbo iuribus &c. comprenduntur omnes redditus.*
35 *Episcopatus antiquo tempore non grauabantur pensionibus.*
36 *Episcopatus non grauantur pensione nisi ex causa.*
37 *Derogatio Concilij Lateranen. debet fieri expresse.*
38 *Clausula non obstantib. non tollit constitutionem conciliarem.*
39 *Rex Catholicus grauat episcopatus vsque ad tertiam partem.*
40 *In reseruatione pensionis debet fieri mentio de alia pensione.*
41 *Pensio reseruata non facta mentione primæ est nulla.*
42 *Resignans non tenetur ad pensionem.*
43 *Papa non præsumitur grauare ecclesias duplici onere.*
44 *Testator non præsumitur grauare hæredem duplici onere.*
45 *Subreptio vitiat.*
46 *In secunda impositione pedagij facienda est mentio de prima.*
47 *In impositione etiam pensionis temporalis facienda est mentio primæ perpetuæ.*
48 *Pensio reseruata absque mentione primæ est nulla, etiam si reseruatarius id ignoraret.*
49 *Annullata pensione, quia non fuit facta mentio de prima, non datur regressus.*

50 *De prima pensione nulla non est facienda mentio in reseruatione secundæ.*
51 *Nulla non præstans impedimentum.*
52 *De pensione non acceptata non est facienda mentio.*
53 *Cogitatio Papæ in genere sufficit & n.59.*
54 *Expresse dicitur quod continetur sub generalitate.*
55 *Expressum dicitur quod colligitur ex vi verborum.*
56 *Dictio alia refertur ad similes.*
57 *Actus debet sustineri.*
58 *Nulla est pensio excedens medietatem cõtra clausulam.*
59 *Volens annullare pensionem debet probare excessum vltra medietatem.*
60 *De pensione prima extincta non est facienda mentio.*
61 *Pensio est nulla ope exceptionis.*
62 *Nullitas ipso iure non datur nisi imponatur.*
63 *Pœna ipso iure non inducitur nisi exprimatur.*
64 *Resignatis duobus beneficijs impositaque pensione super illis videtur pro rata constituta.*
65 *Pensionarius tenetur in primo semestri gratiam verificare.*
66 *Dicens pensionem excedere medietatem debet hoc probare.*
67 *Iusta conscientia potest quis renunciare & obtinere reseruationem pensionis.*
68 *Renunciatio debet esse libera.*
69 *Papa tollit vitium simoniæ.*
70 *Tractatus de renunciando cum pensione non est simoniacus.*
71 *Quotidie fiunt renunciationes cum condictionibus.*
72 *Pactio firma prohibetur in beneficialibus.*
73 *In tractatu renunciandi bonum est remittere omnia Sanctissimo, &c.*
74 *Resignatio cum pacto nulla, nisi Papa approbet.*
75 *Pecunia non potest dari pro beneficio.*
76 *Cum resignatio est nulla, pensio quomodo est inualida.*
77 *Pensio reseruata ex falsa causa est nulla.*
78 *Collatio non recipit condictionem.*
79 *Condictio nihil ponit in esse.*
80 *Papa & non partes possunt validare pensionem nullam.*
81 *Super pensione litteræ sunt expediendæ.*
82 *Pensio reseruata inhabili absque dispensatione est nulla.*
83 *Pensio reseruata minori non facta mentione ætatis est nulla.*
84 *Pensionis materia odiosa est.*
85 *Beneficiarius debet consentire pensioni.*
86 *Subreptio in casibus à iure expressis.*
87 *Prouisio beneficij familiaris facta absque consensu Cardinalis valida est.*
88 *Pensio annullatur reseruata absque consensu habentis regressum, cum locus sit regressui.*
89 *Papa non censetur velle derogare tertio.*
90 *Pater in feudalibus non potest præiudicare masculis.*
91 *Alienatio rei subiectæ restitutioni est nulla adueniente casu restitutionis.*
92 *Motus proprius non operatur in præiudicium tertij.*
93 *Pensio reseruatur de consensu habentis regressum.*
94 *Successor tenetur ad pẽsionem impositam ex causa resignationis.*
95 *Acceptans beneficium, obligatur ad onera ipsius.*
96 *Pro pensione datur personalis & hypothecaria actio.*
97 *Successori sunt intimandæ litteræ pensionis.*
98 *Pensio est onus reale vt decima.*
99 *Successor tenetur ad pensionem etiam si nihil fuerit de eo expressum.*
100 *Pensio ex fructibus.*
101 *Non percipiens fructus ex incursione hostili non tenetur ad pensiones.*
102 *Hæres defuncti an teneatur pro pensione decursa.*
103 *Pensio quando incipiat currere contra successorem.*
104 *Verba clara non egent interpretatione.*
105 *Cedens reseruatarius pensionis docere debet de iure certo.*
106 *Cedens non tenetur docere de iure cesso respectu resignatarij.*
107 *Existens in quasi possessione exigendi non tenetur verificare narrata.*
108 *Filius prohibetur habere beneficium patris.*
109 *Fraus legi non debet fieri.*
110 *Pater potest resignare beneficium, & reseruare pensionem pro filio, & nu.112.*
111 *Argumentum de toto ad partem non procedit cum adest diuersa ratio.*
113 *Pensio extinguitur morte.*
114 *Pensio est onus temporale.*
115 *Pensio extinguitur per contractum matrimonij.*
116 *Reseruatio pensionis datur ingredienti monasterium quandoque.*
117 *Nemo admittitur ad professionem nisi elapso anno probationis.*
118 *Regulares proprie sunt qui emittunt tria vota.*
119 *In militaribus religionibus non fit vera professio.*
120 *Hierosolymitani comprẽduntur sub cap.15.sess.25.de regul.*
121 *Ex promotione ad ecclesiam cathedralem extinguitur pensio.*
122 *Promotis quandoque datur retentio pensionis.*
123 *Pensio cassatur sola voluntate pensionarij.*
124 *Pensio extinguitur per supplicationem quando fit anticipatis solutionibus, & nu.128.*
125 *Pensio extinguitur translatione.*
126 *Pensio minuitur ob contributiones.*
127 *Resignatarius non tenetur ad pensionem resignato beneficio.*
128 *Pensio non potest redimi sine auctoritate superioris.*
129 *Pensio non potest reduci ad minorem summam*

dato

dato aliquid inscio Papa.
130 *Causæ quatuor ex quibus imponatur pensio.*
131 *Papa potest sine causa, & sine consensu beneficiati pensiones reseruare.*
132 *Pensio in Gallia ex tribus causis admittitur.*
133 *Habens pensionem sine causa in foro conscientiæ non est tutus.*
134 *Ordinarius an possit imponere pensionem cum causa.*
135 *Pensio datur libera, &c.*
136 *Pensio soluitur in Natiuitate Domini Nostri, & Sancti Io. Baptistæ.*
137 *Pensio soluenda est in loco destinato.*
138 *Beneficiatus non soluens pensionem excommunicatur & priuatur.*
139 *Excommunicationi beneficiati, est locus, volente pensionario.*
140 *Regressus reseruatus ex non solutione pensionis debet per iudicem canonizari.*
141 *Iudex non potest canonizare regressum nisi principali fuerit facta intimatio.*
142 *Laico potest reseruari pensio cum clausula quam primum clericali charactere, &c.*
143 *Pensio quando reducenda.*
144 *Pensio pro parte qua excedit, reducitur, & non annullatur.*
145 *Pensio an soluenda possessione habita, vel non habita.*
146 *Beneficiatus debet soluere pensionem, etiam si fructus non percipiat, quando fuit reseruata possessione habita, vel non habita.*
147 *Non habens possessionem liberam, non tenetur ad decimas Papales.*
148 *Non percipiens fructus per duos vel tres annos, non tenetur ad pensionem.*
149 *Resignans quando teneatur ad cautionem banchariam.*
150 *Cautio bancharia quid.*
151 *Obligatio in forma Cameræ, ad quid.*
152 *Pensio reseruata ex triplici resignatione an sit nulla.*
153 *Mota lite super pensione ponitur clausula sine retardatione.*
154 *Porrectio supplicationis non perficit gratiam.*
155 *Resignatarius debet consentire pensioni.*

SEcundo quæro, an fiat resi-
gnatio reseruata pensione,
& qua quantitate, & cum
quibus clausulis, ac quan-
do extinguatur? Respond.
Quandoque & vt plurimum in resignatio-
1 ne beneficij reseruari † pensionem, vt in ca
sibus, Crescent. decis. 105. & 173. lib. 1. &
decis. 234. lib. 2. in recollect. manuscr. Pe-
regrin. decis. 170. lib. 1. Moedan. decis.
164. & 234. lib. diuers. decis. 54. 112. &
279. in manuscr. Caputaq. decis. 300. 305.
& 313. par. 2. Put. decis. 97. lib. 2. Gambar.
deci. 12. pẽsio in manuscr. & * coĩter doct. *
Quamuis enim beneficia ecclesiastica
sine diminutione non sint conferenda cap.
primo vt ecclesiastica benef. sine dimin. *
tamen ex causa licita † & honesta, potest 2
imponi pensio soluenda ex redditibus be-
neficij c. ad audientiam 2. vbi Abb. & Fe-
lin. num. 2. vers. secunda conclusio & alij
omnes de rescrip. c. quamuis de præbend.
in 6. cap. nisi eod. tit. extr. c. conquerente *
de cleric. non resident. nam illud decre-
tum † Innocentij III. de quo in dic. cap. 1. 3
loquitur ne collator reddituum partem
quasi paciscendo sibi reseruet, & ea ratio-
ne beneficia cũ diminutione conferantur,
ita Campeg. de pens. nu. 2. interpretatur.
Et ideo tres † esse species licitarum pẽ- 4
sionum tradit Gig. de pens. q. 3. num. 1.
Inficiari tamen non potest, quin pensio † 5
odiosa non sit, Sarn. de infir. resign. q. 16.
nam dare pensionem est † imponere serui- 6
tutem beneficio, Caccialup. de pens. q. 8.
Paul. Roman. & Gig. eod. tract. ille in 8.
& vlt. quæsit. num. 22. iste q. 96. num. 1.
cum seq. Caputaq. decis. 303. nu. 10.
In curia autem hodie duobus modis
datur pensio, vel ex causa † lucratiua, vel 7
ex causa onerosa. ex causa lucratiua da-
tur, cũ vacãte beneficio, vni illud cõfertur,
& alteri datur pensio soluenda de fructi-
bus eiusdem beneficij, vt commodius
ille, in cuius fauorem reseruatur, susten-
tari valeat, & ita * practicari tota die vi- *
demus, & attestatur Gig. dict. quæst. 3.
num. 4. cum hac clausula: N. vero, vt me-
lius sustentari valeat, de alicuius subuen-
tionis auxilio prouidere, & specialem
gratiam facere volentes, pensionem, &c.
vt attestatur Mandos. tract. de signat. grat.
tit. pensiones col. 2. vers. pensio aut conce-
ditur, &c. & hanc eandem clausulam * pas *
sim apponi attestatur Horati. Mandol. in
addit. ad Roman. cõs. 388. in lit. c. & dicta
clausula operatur, vt pensio † cẽseatur ap- 8
posita ex causa alimentorum pro alimen-
tis prouisi de illa, Roman. dict. cons. 388. in
causa nu. 3. & 5. Gabriel. cons. 191. nu. 4.
vol. 2. Gig. de pens. q. 51. & sequen. Man-
dos. de infir. q. 11. n. 6. & sic pro causa pia,
cum causa alimentorum dicatur † pia, 9
Dec. cons. 72. sub nu. 2. & cons. 120. num.
4. Gig. dict. tract. de pens. q. 96. & * com- *
muniter DD.

10 Ex causa † onerosa datur pẽsio, vel propter extinctionem litis, vel propter resignationem beneficij factam in fauorẽ alicuius, & ita * fieri tota die experimur, & tradit Gamb. de auct. legat. à later. tit. de pens. nu. 308. & ad cognoscẽdam causam onerosam inspiciendum est an renuncians dimiserit possessionem beneficij resignati, nã tunc est onerosa; ita solet iudicare Rot. * teste Gamb. dict. tit. nu. 152. Quæ pensio assignata resignanti licita & iusta iudicatur; cum † resignatio iustam inducat
11 causam imponendæ pensionis, vt tradit Gãb. dict. tract. & tit. de pens. nu. 98. 99. & num. 146. cum sequen. & nu. 194. Gig. de pens. quæst. 4. nu. 2. & quæst. 19. Marius Anguissola cons. 20. nu. 15. Namque datur causa existente, ne ex resignatione nimium dispendiũ patiatur, Anchar. cons. 226. Card. Alex. in c. 2. sub nu. 5. 1. q. 3. Felyn. in c. ad audientiam el 2. nu. 2. vers. exemplifica, de rescrip. Gamb. & Gig. locis citat. Caccialup. tract. de pẽs. q. 19. Put. decis. 342. 343. & 389. lib. 1. quæ ratio colligitur ex c. super hoc de renunc. vt tradit Mandos. dict. tract. signat. tit. pensiones col. 3. in princip. & ideo passim solet apponi in supplicatione & litteris clausula Ne N. ex resignatione seu cessione huiusmodi nimium dispendium patiatur, &c. vt tradit Gamb. dict. titu. de pens. num. 308. & Mandos. loco citat. col. 4. vers. in supplicatione; & ita etiam hodie obseruatur; nam hæc sunt verba, quæ communiter solent apponi in supplicatione N. vero oratori præfato, ne ex resignatione sua huiusmodi nimium dispendium patiatur, de alicuius subuentionis auxilio prouidentes pensionem annuam ab omni decima papali charitatiuoque subsidio ordinario, & extraordinario, & quocunque alio onere, qua uis etiã Apostolica auctoritate, & ex quacunque quamuis vrgentissima, & hic necessario exprimenda causa, etiam pro fabrica basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe Cruciata sancta & tam offensiua quam defensiua expeditione contra Turchos, & alios infideles sanctæ catholicæ fidei etiam ad Imperatoris, Regum, Ducum & aliorum quorumcumque instantiam canonice, & de facto nunc & pro tempore impositis & imponendis, etiam si impositionibus huiusmodi pro tempore caueatur expresse, quod pensionarij pro rata pensionum suarum quantumuis exemptarum contribuere teneantur, ac etiam belli, pestis, grandinis, incendij, siccitatis, tempestatis, innundationis, depredationis, ac cuiusuis alterius ammissionis fructuum, & ab omni incursu militum, & à quibusuis alijs inexcogitabilibus, & insolitis casibus & euentibus pro tempore cõtingentibus liberam immunem & exemptam centum ducatorum super dictæ ecclesiæ fructibus & redditibus & prouentibus, &c.

Et ideo * receptum est, huiusmodi pensionem reseruatam, ne ex cessione nimium dispendium patiatur, succedere loco † beneficij, Gig. de pension. quæst. 12
56. Alfons. Hoied. de incompatib. beneficior. par. 1. cap. 4. num. 4. namque hoc casu vere est extracta, & dependet à beneficio iuxta ea quæ scribit Caccialup. de pens. quæst. 1. Card. in clement. 1. §. 1. quæst. 3. & Imol. col. 3. de supplend. prælat. neglig. Mandos. de signat. grat. titu. fructuum reseruationes col. 4. vers. clausulæ; ideo de ea facienda † est mentio in 13
impetratione beneficij, Cald. cons. 30. in fin. de præbend. Compost. & Innoc. in c. postulasti de rescript. Oldrad. cõs. 81. col. 1. Gig. de pension. quæst. 67. num. 4. Socc. Sen. cons. 260. col. 1. lib. 2. Ber. in cap. super litteris num. 72. vers. decimoquarto de rescr. Menoch. de arbitr. iudic. cas. 201. num. 51. Ita etiam & priuato beneficijs † ob demerita reseruatur pensio, vt de illa viuat; quæ succedit loco benefi- 14
cij, vt tradunt Specul. in titu. de dispens. §. nunc sequitur vers. 54. Berth. quem refert & sequitur Gamb. dict. titu. de pension. num. 148. Campeg. in suo tract. pension. num. 3. & damnato in conc. 77. episcoporum Policronio episcopo Hierosolymitan. propter nonnullos perpetratos excessus, patres concilij constituerunt ei tria prædia, quorum fructus essent ad sui sustentationem, vt habetur in primo tomo concil. fol. 325. & hac sumpta occasione Campeg. loco citato ostendit ex pluribus auctoritatibus assignationẽ pensionis fuisse obseruatam etiam ab antiquis patribus, dummodo ex causa, &c.

Hinc etiam scribit Ptolom. decis. 13. in manuscript. quod huiusmodi pensiones reserua-

reseruatæ resignantibus sapiunt quodam
15 modo† speciem permutationis, cum detur
beneficium, & recipiatur pẽsio, Put. decis.
346. lib. 1. ex cuius fructibus resignans po
16 terit viuere, cum anno quolibet† soluatur,
l. sed, §. 1. §. sed si dominus, §. si quis cum
alijs ff. locat. Rebuff. de pacif. possess. num.
91. facit l. prædiorum ff. de vsur. c. consti-
tutus de religios. domib. Ita & etiam iu-
stam habet causam impositio pẽsionis ex
17 causa† concordiæ: nam fit pro bono pacis,
c. nisi essent, circa medium ibi *probatio pacis*
de præbend. Felyn. in cap. ad audientiam
col. 2. de rescr.

18 Ita & illa quæ † assignatur in permuta-
tione ratione inæqualitatis, quia tunc po
test imponi pensio super maiori, aut pin-
guiori, c. quæstiones de rer. permut. Anch.
cons. 176. Dec. cons. 141. ad plura col. 2.
in princip.

Et hæc procedunt tam in resignatione
19 beneficij quàm commendæ, † cui etiam
pensio imponi potest, Præposit. in c. 2. nu.
4. & 5. 1. q. 3. Anan. in c. non satis col. 2. de
simon. Gamb. de auctor. legat. tit. de pen-
sion. nu. 154.

Et resignanti aliquando reseruatur pen
sio super eodem beneficio: quod habet lo
cum quando beneficium potest recipere
onus; quando vero nõ, vt in casibus sequẽ
tibus, tunc vel volens resignare permutat
20 vel resignat † in fauorem N. imposita pen
sione super alio beneficio N. vel super be-
* neficio tertij, vt fuit cõsideratum in * Rot.
in vna Archidiaconatus 4. Iulij 1564. vt
habetur lib. 1. recollect. per Orad. titu. de
de pension. in manuscr. & quandoque im-
ponitur pensio pro tertio, vel partim in fa-
uorem resignantis, & partim in fauorem
tertij, vt tradit Mandos. dict. titu. de pens.
col. 3.

Quando autem resignatur parochialis,
21 si valor illius non excedit † centum duca-
tos, non imponitur pensio, vt statutum
est in Conc. Trid. c. 13. sess. 24. de reform.
* & de stylo * attestatur Ant. August. decis.
1. lib. 2. de procur. in manuscr. & ratio est,
quia parochialis non debet ita grauari,
vt illius rector non possit ex eius redditi-
22 bus viuere, & iura † episcopalia persolue-
re, c. vacãte, c. cum causam, & c. de mona-
chis, & ibi Abb. in 3. & 4. not. de præben.
Idem Abb. in c. conquerẽte col. 2. de cler.
non resid. vnde vel solet resignanti reser-
uari pensio super alio beneficio resignata-
rij, vel super beneficio tertij: ita de stylo * *
fieri videmus: pensio autem † super bene- 23
ficio tertij non de facili cõceditur ob frau
des quæ fieri possent.

Si vero parochialis valet vltra centum
ducatos, pensio solet constitui pro quan-
titate qua excedit dictam summam. & † 24
hoc menti tenendum est, quia antiquo tẽ-
pore non habebatur hæc ratio, sed impo-
nebatur pensio vsque ad tertiam partem
reddituum in omnibus beneficijs, & iudi-
cabatur iusta pensio, Paul. Roman. de pen
sion. c. 1. n. 6. Caccialup. & Gig. eod. tract.
ille q. 7. iste q. 9. & apponebatur clausula,
dummodo tertiam partem non excedat,
vt tradit Rebuff. in prax. in tit. de reseru.
tam general. quam, &c. nu. 31. & iam nu.
19. dixerat hanc esse iustam. & probatio,
quod † centum remaneant pro rectore li- 25
beri, debet esse concludens, vt fuit resolu
tum in Rota * in vna Clusina pensionis co- *
ram Illustrissimo Cardinale Lancellotto
die 9. Nouembris 1573. Si vero resigna-
tur beneficium simplex, solet concedi resi-
gnanti pensio, quæ non excedat medieta-
tem, † & quę non excedat tertiam partem, 26
Paul. Roman. c. 1. nu. 6. de pens.

Hodie autem de * stylo datur in his re- *
gulariter vsque ad medietatem.

Et si beneficium † non excedat redditũ 27
24. duca. non solet imponi pensio, vt tra-
dit Mandos. dic. tit. pensiones. col. 4. vers.
super parochiali, vbi hoc etiam scribit in
dignitate: verum ego vidi contrarium ser-
uari tempore Sixti V. nam fuit super be-
neficio data pensio, quamuis fructus non
excederent 24. Si autem resignatur Ca-
nonicatus aut similis dignitas, non con-
ceditur † pensio, nisi redditus sint vltra cen 28
tum ducatorum, & pro quantitate, qua
excedit dictam summam, & ita mihi retu-
lit Illustriss. Card. Cosentinus proData-
rius sibi ordinatum fuisse a Sanctissimo
D. N. Six. V.

Et hic est aduertendum, quod aliquan
do exprimitur præbenda valere trigin-
ta, distributiones quotidianæ centum, &
solet tunc concedi pensio 30. aut 50. † & sic 29
distributiones quotidianæ computantur,
cum clausula, etiã si in solis distributioni-
bus quotidianis, & nõ nisi præsentibus, &
diuinis officijs interessentibus dari p eos
lucrari solitis, & consuetis: & ita vidi * a- *

liàs seruari, ficuti etiam tradit Mandos. dict.titu. pensiones col. 8. vers. pensiones: quod etiam valde notandum, & quia regulariter pēsio super distributionibus quotidianis nō constituitur, Oldrad.cons. 117. Io.Andr.in rubri. de concess. præben. Felyn.in c.ad aures vers. 13.cōcl. de rescrip. Rot.decis.134.in nou. & 766. in antiq nā
30 pensio soluitur de fructibus, & † distributiones quotidianæ non sunt fructus, not. in c. vnico de cleric.non residen. lib.6. Lap.alleg.43. Dec. cons. 280. in casu col. 1. ita Gamb. de aucto. leg. lib. 6. de pension. num.17.
31 Hinc de distributionibus † quotidianis non soluitur decima Papalis, Gemin. cons.85.Mar.Mant.cons.1.& ita regulariter fieri * hodie attestatur Mādos. loc. cit.

Et quando conceditur pensio super distributionibus quotidianis, apponit clausula supra relata, etiam si in solis distributionibus, &c. quæ clausula includit etiam distributiones, quæ dantur illis, qui horis interfunt, vt late concludit Mandos. dict. tract. fignat.grat.tit.pensiones col.9. vers. clausula præmissa. Hinc fructus canonicatus Toletan.exprimuntur 24.& imponitur pēsio 500.ducat.vt tradit Arago.decis.38.
32 Imponitur † etiam pensio super massa grossa, ac alijs redditibus cōmunibus, qui diuiduntur inter eos, qui interfunt certis tēporibus, vt de stylo * fieri & cōcedi quādoque videmus de gratia. Et hoc etiā est notādū; nā neque potest imponi pensio super his redditibus, vt tradit Gamb. dict. tract.de pension.nu.24.vbi refert fuisse decisum * per Rot. in vna canonicatus sancti Petri, quod vbicunque requiritur certum seruitium ad consequendum fructus, super illis non possit constitui pensio, &c.

Hinc aliàs fuit resignata præpositura, imposita pensione, puta centum, super redditibus prouētibus iuribus obuētionibus
33 † vniuersis dictæ præposituræ, cum clausula, quæ medietatem non excedat, &c. Sed quia fructus ordinarij sunt tanti valoris, vt pensio excedat medietatem ipsorum, ideo fuit dubitatum, an hæc pensio esset nulla, vel reducibilis, tamquam non censeatur imposita, nisi super fructibus ordinarijs? Fuit tentum * coram Oradiuo die 3.Ianuarij 1559. in vna August. præpositura, vt habetur in lib.diuers.decis.294.pro
34 validitate pensionis propter illa † verba Iuribus obuentionibus vniuersis, de quorum natura est comprehēdere omnes redditus cuiuscunque qualitatis sint, Abb.in c.ad audientiam il 2. nu. 2. de rescript.

Si vero renunciatur ecclesia cathedralis, vel metropolitana, imponitur pensio super illius mensæ fructibus, si illorum valor excedat ducatos mille, vt statuitur in Conc. Trident. c.13. sess.24. de reform. S. *Ad hæc in posterum omnes hæ cathedrales ecclesiæ, quarum redditus summam ducatorum mille, & parochiales quæ summam ducatorum centum, secundum verum annuum valorem non excedunt, nullis pensionibus, aut reseruationibus fructuum grauentur.* idque est in * viridi obseruantia, aliàs requireretur derogatio specifica iuxta ea, quæ scribit Put.decis.494.lib.2. sed optimum erit non aperire viam hanc, vt episcopatus in quantum fieri potest minus grauentur, & vt episcopi viuere possint iuxta conditionem suam.

Hinc antiquo tempore non nisi ex magna & rationabili causa episcopatus † mē- 35
sæ grauabārur pēsionibus, vt tradunt Pau. Roman.& Gig.de pēsion.iste q.7.in princ. ille c.1.nu.1.in 1.caus.

Hinc etiam bene fuit statutum in Cōc. Lateranen.sub Leone X. vt mensæ episcopales non grauentur pensionibus, nisi ex causa † resignationis, vel etiam alia quæ 36
in cōsistorio secreto licita, honesta & probabilis habita fuerit. Vnde Papa, quando imponit pensionem super episcopatibus vacantibus per obitū solet derogare Cōc. Lateranen.& quidem specifica requiritur † derogatio, Crescent.decis.237.in manu- 37
scr.namque non sufficeret clausula generalis, *non obstantibus constitutionibus, &c.* Illa enim non tolleret † constitutionem Cōciliarem, ca.ex parte de capell. monach. c. 38
nonnulli, & ibi * omnes, & c.eam te de rescrip. Archid.in c.1.de cōstit.lib.6. Dec.in c.1.in 1.lect.nu.2.de iudic.Io.Selua de benef.p.3.q.1 1.nu.31.nisi vltra dictam clausulam generalem appareat de certa scientia Papæ ex alijs, vt fuit per maiorem partem * resolutum in Rot. in vna Maioricen. parochialis de sua decima die 3. Octobris 1546.coram Illustrissimo Card.sanctæ Crucis, teste Put. decis. 494. lib.2. Magis consultum est derogare in specie, nam vidi quandoque ex hoc annullari dictas pēsiones reseruatas super mensa episcopatuum sine causa.

Rex

Rex vero Catholicus in episcopatibus,
39 in quibus habet ius patronatus,† ex priuilegio, vel alia causa solet illos grauare vsque ad tertiam partẽ,& ideo in schedulis consistorialibus Cardinalis, qui proponit ecclesiam,dicit,Supplicatur pro expeditione cum reseruatione pensionis annuę in fauorem personæ N. vel nominãdi, &c. quæ vnà cum antiquis non excedit tertiã partem.

Et licet verba,& ratio dicti Conc. Lateranen. prohibentis super ecclesijs cathedralibus pensiones imponi,videantur cõprehendere etiã non consistorialia, tamen
* * stylus & consuetudo curiæ contrarium seruat, vt refert Caputaq. decis.177.p.1.
* qui dicit secundum hunc stylum fuisse * iudicatum in vna Breuaren. pensionis 5. Decembris 1551.ex quibus collige,quod pensio moderate debet imponi, & semper debet etiam haberi ratio,an beneficia sint alijs pensionibus grauata, vt tradit Cam-
* peg.dict.tract.de pens.& fieri notissimus * stylus ostendit.

* Ideo * inoleuit vsus,vt debeat fieri mẽtio de prima pensione, & de alio onere in reseruatione secundæ etiam ex causa resi-
40 gnationis † Gamb.de auct.leg.a lat.tit.de pension.nu. 226. cum sequent. Caputaq. decis.47.lib.1.in manuscr. & decis.311.n. 4.& 312.nu.1.p.2.Mandos. de signat.tit. pensiones col.7. vers. supposuimus, Crescent.decis.237. in manuscr. Card. Paris. conf.5.nu.134.vol.4.

Hinc est,quod pensio secundo loco reseruata, si non fiat mentio de prima pen-
41 sione † valide reseruata,est nulla, Cassad. decis.3.de pension. Gig. de pension.q.29. Moedan.259.Caputaq.decis.77. lib.2. & decis.301.in principio,& decis.312. nu.2.
* p.2.Fab.decis.36.lib.2.& hoc seruat * Rot. vt attestatur Aragon.decis.41.Toletan.in
* manuscr. & ita fuit * resolutum etiam in pẽsione reseruata ex causa resignationis, vt sit nulla non facta mentione de prima, in vna Ispalẽ.beneficij die 10. Iunij 1542. teste Moedan.decis.214. pensio,in manu-
* scrip.in qua etiã dicta die fuit tentum,* vt attestatur idem Moedan. quod iste qui re
42 signauit † nulliter non tenetur ad pensionem,sed resignatarius possidens,licet non bene,ad not. per Bart.in l.quæro ff.de vsufru.leg.Bart.in l.1.C.de ann. & tribut.lib.
* 10.nam possessor tenetur, & resignans cũ desierit possidere non habetur pro possessore.

Papa enim non intendit,nec velle præsumitur ecclesiam duplici † onere graua- 43
re,c.mandatũ,& cap.litteris de rescript.c. duobus eo.tit.lib.6.sicuti testator non præ
sumitur † grauare hæredem duplici onere 44
l.Titio testamẽtum S. in vitam ff.de leg.2. l.vxorem S. in testamento ff. de leg.3. & si sciret,difficilius imponeret,vel non imponeret,& sic ratione subreptionis est nulla, nam illa qualitas potuisset mouere Papã
ad non concedendum,†ideo non expressa 45
vitiat litteras, c.super litteris,c. in nostra, ca.postulasti de rescrip. Oldrad. cons.22. vlt.q.Abb.in c.ad audientiam, el 2.de rescript.

Hinc in secunda impositione † pedagij 46
facienda est mentio de prima, aliàs annullaretur,Oldrad.cons.22.Aim.cons.32.nu. 4.& cons.140.nu.8.

Amplia primo hoc procedere,etiam si
prima,& sic antiqua pẽsio erat† perpetua; 47
& secunda,& sic noua sit temporalis;nam nihilominus facienda est mentio de prima in reseruatione huius secundæ, aliàs
nulla reseruatur,vt fuit * resolutum in Rot. * in vna Valentin. pensionis coram D. Prospero de sancta Cruce tunc auditore Rot. die 27. Nouemb. 1551. quæ decisio fuit etiam confirmata die 14.Decembr.1551. teste Caputaq. decis. 312. p.2. quia licet ratio illa,ne videatur Papa ecclesiam duplici onere grauare, videatur procedere in pensione temporali, tamen militat etiã in pensione & onere perpetuo, eo magis in dicto casu;quia tam temporalis, quam perpetua fuit imposita sub omnibus fructibus archidiaconatus.

Amplia secundo, etiam si renuncians
ignoret beneficium, quod resignat, † esse 48
grauatum alia pensione: namque si in resignatione reseruet sibi pensionem,habetur pensio reseruata absque mentione primæ, & est nulla,ita Gamb.de auctor.leg. à lat. lib.6.tit.de pension.nu.231.vers. sed quid dicemus.

Quod quidã intelligũt,si beneficiũ erat incapax huius secundæ pensionis, stante valida reseruatione primæ; aliàs si est capax vtriusque,secus;quia ignorantia resignantis faciet valere actum,l. annis ff. de calumn.Crauett.cons.201.nu.36.

Amplia tertio,vt annullata ex hoc dicta pen-

49 pẽsione nõ detur regressus † iuxta c. si beneficia de præben.in 6.vt tradit Gamb.de auct.leg.a later.titu.de pension.num.232. vers.ad hæc, quod quomodo ꝓcedat declarabitur alibi.

50 Limita primo,nisi prima pensio reserua
ta esset nulla,quia tũc † de ea non requiri
tur, vt fiat mentio in reseruatione secũdæ
pensionis,arg.l.non putauit.§. nõ quæuis.
ff.de bono.poss.cont.tabu.& ita fuit * reso
lutum in Rot.in vna Florent.S.Felicitæ co
ram D. Capizucco die 25. Maij 1551.te-
51 ste Caputaq.decis.301. par.2. nulla enim
nullum † præstant impedimentum, regul.
non præstat.ff.de regul.iur. c. illud de iure
pat.l.4.§. condemnatus. ff. de re iudic.

52 Limita secundo,quod† si non probatur primã pensionẽ acceptatã fuisse,illa nõ obstabit si de ea non fuit facta mentio in reseruatione secundæ ita * tentum, vt tradit Io.Paul. Ptolom. decis.173. incip.12.cadem aliàs 48.lib.2.quã decis.refert Mandos.dict.tit.pẽsiones.col.7.vers.in 2.in fin.

Limita tertio,nisi esset cõcessa clausula in reseruatione secũdæ pẽsionis, Præsens, & aliæ desuper assignatæ pensiones non excedunt medietatem fructuum. nam hoc casu etsi non sit facta specifica mentio primæ pensionis reseruatæ, tamen sustinetur reseruatio huius secundę,stante hac clausula:ita fuit decisum* in Rot.in vna Valẽtin. pensionis centum ducatorum die 15. Ianuar.1552.coram Domino Prospero de S. Cruce tunc Auditore Rot. teste Caputaq. decis.296.p.2.

Et ratio est,quia Papa saltem in genere
53 hoc cogitauit,quod † sufficit,l.qui iure mi
litari.ff.de testam.milita.Ang.in l.qui Ro-
mæ.§.fratres duo,super prima quæst.Bart.
ff.de verbo.oblig. Aret. cons.23. col.pen.
Felyn.in c.venerabilis. col. penult.versic.
non obstant adducta,de except. Et satis
expressum dicitur,quod comprehenditur,
54 & † continetur sub generalitate,Barto.&
doct.in l. 1. ff.de vulg. & pupil.Bar.& Ias.
in l.prætor.ff.de ope.nou.nun. Crau.cons.
162.nu.2.Barb. fere in terminis consi. 34.
col.5.vol.2. Socc.Sen.cons.127.col.ante-
pen. vers.sed hic insurgit lib.3. Tiraquel.
in tract.de legib.connub.glo.7. num. 103.
Menoch. de arbit. Iud. cas.235. num.48.
cum seq.Curt.Senior cons.50.col.43.ver.
8.Corn. cons.33.num.14. lib.2. sicuti ex-
55 pressum dicitur,quod ex † vi verborũ colligitur,Bart.in l.vxorem.§.agri plagam.ff. de lega.3. Idem Bart.in l.fideiussor.§.meminisse.ff.de lega.1.Cephal.cons.133.nu. 8.& 135.nu.20.lib.1.Crau.cons.290.n.5.

Et maxime si in reseruatione dictæ pensionis aderat clausula, in qua datur facultas, quod necessariorum omnium maior & verior specificatio fieri possit, quæ clausula multũ operatur, & releuat,Sarn. in regul. de an. q. 11. num. 5. et si aderat alia clausula,videlicet,non obstante quacunque dictæ sedis indulgentia generali, vel speciali,per quam pręsentibus non expressam,vel totaliter nõ insertam effectus gratiæ dictæ pensionis impedire valeat, vel quomodolibet differre: quæ clausula tollit omne impedimentum, Federic. de Sen.cons.47. col.1. Alex. cons.134. col.2. lib.1.Cassad.super regul.cãcell. decis.38.

Quæ limitatio ampliatur,etiam si pen-
siones essent perpetuæ, Caputaq.dict.de-
cis.296.nu.3.ponderando dictam clausu-
lam,præsens,& aliæ, &c. quia dictio aliæ
non solum refertur ad similes pensiones†& 56
sic ad tẽporales, sed etiam ad perpetuas,
Glos.in l. si fugitiui C.de seru.fugit.& po-
test verificari in similitudine,in specie, &
in genere, glos. & Alberic. in l. non solum
§.quæritur ff.de procurat. Bart. in l. pater
filium ff.de leg.3.Afflic. decis.294.num.4.
Curt.Iun.cons.38.in fin.quæ interpretatio
eo magis facienda est in casu nostro,† cũ 57
agatur pro actus validitate,Bart.in l.stipu
latio ista §.si quoque ff. de verb. oblig. Et
hac sumpta occasione est referenda * pra
xis,quam deducit Mandos.dict.tit.pensio
nes col. 7. vers. clausula dicta, dummodo
præsens,& aliæ forsan pensiones medieta
tem non excedant communiter consueuit
apponi: & si supplicatio, dicat etiam si
medietatem excedat; signatura cancel-
lat,& apponit,dummodo medietatem nõ
excedat;& si excedit,non solum pensio po
test reduci ad debitam† quantitatem,sed 58
erit nulla,& inualida,Gig.de pension.q.9.
& q.35.num.2. & quando conceditur, vt etiam si excedat medietatem, soluitur cõpositio; ita Mandos. nunc autem obserua tur vt supra.

Et si rector beneficij vult pensionem re-
seruatam super dicto beneficio infringe-
re ex eo quia excedit medietatem fru-
ctuũ debet probare illum excessum, quia
† ei incumbit, & in reseruatione valo- 59

ris expressio non est necessaria nec ex di-
* spositione iuris, nec regularum: * ita fuit
resolutum in vna Valentin. pensionis co-
ram D. de Sancta cruce 11. Maij 1552. te-
ste Caputaq. decis. 299. p. 2.

Quarto limitatur non procedere, quan-
do mentio pensionis in genere facta fuit;
quia sufficit quod Papa saltem in genere
potuerit cogitare, Felyn. in c. sedes, vers.
sexta declaratio, de rescr. Caputaq. decis.
* 297. vbi dicit ita fuisse decisum * in vna
Valentin. coram D. de Sancta cruce 12.
Februarij 1552. exemplum est in clausula
superius relata, omnium & singularũ qua
litatum &c. namque vigore dictæ clausu-
læ generalis potest cessionarius qualita-
tes pensionum impositarum exprimere in
litteris quas de nouo expedire potest; &
quia in fine ponitur, ideo potest ad omnia
referri, c. inquisitioni in fin. de appell. l. ta-
lis scriptura S. vlt. ff. de leg. 3. cap. solite de
maior. & obedien.

Limita quinto in casu decis. Caputaq.
311. p. 2.

Limita sexto non procedere, quando
prima pensio esset extincta, & sic ecclesia
60 esset † liberata grauamine; nam hoc casu
* non requiritur vt de ea fiat mentio: ita *
conclusum & dictũ in Rot. in vna Florent.
coram Moedan. teste Crescent. decis. 249.
tradit Mandos. de signat. grat. in tit. extin
ctiones col. penul. vers. dubitatum.

61 Declara vt † non sit nulla ipso iure, sed
ope exceptionis, vt tradit Gamb. de au-
ctor. leg. à later. tit. de pens. num. 233. tum
quia æquitas nõ patitur, vt qui spoliauit se
beneficio amittat etiam pensionem, tum
etiam quia nullitas ipso iure non induci-
62 tur† nisi exprimatur, quia talis annullatio
est poena, Franc. in c. vlt. col. 2. de elect. in
63 6. & poena ipso iure nõ inducitur,† nisi ex-
primatur, S. cum igitur auth. de nõ eligen.
2. nub. Bal. in auth. ex testamento C. de se-
cund. nupt. cum alijs, vt per Menoch. de at
bitr. iudic. cas. 271. nu. 1. Et ideo aliàs fuit
* tentum, quod prouisione facta cum reser
uatione pensionis, quatenus medietatem
non excedat, si resignatarius dicet excede
re, resignãs poterit reuerti ad beneficium;
sin minus, pensio est reducibilis, Crescent.
decis. 234. lib. 1. in manuscr.

Si vero beneficium, quod renunciatur,
non est capax pensionis propter tenues re
ditus, tunc imponitur pensio super alijs
beneficijs resignatarij simpliciter, vel su-
per resignato, & alijs beneficijs vnitim:
quod fieri ad faciliorem solutionem, &
maiorem validitatem pensionis, attesta-
tur Caputaq. decis. 313. nu. 1. p. 2.

Hic occurrit dubium valde vtile: si ali-
quis renunciat duo beneficia in fauo-
rem Titij, reseruata pensione centum du-
catorum, postea Titius resignatarius re-
nunciauit† vnum illorum beneficiorum in 64
fauorem alterius, vel aliter dimisit, quæri-
tur à quo debeat solui pensio? Respondet
Gamb. in tract. de auct. leg. lib. 6. de pens.
nu. 667. & 668. quod si illa duo beneficia
erant æqualis valoris, æqualiter onus di-
uidi debet, l. reus S. cum in talibus ff. de
duobus reis: si inæqualis, diuisio fiet pro
ratâ fructuum per c. constitutus, vbi Abb.
& Anchar. de religios. domib. vnde &c. li-
cet dicat Gamb. quod hodie exprimitur
quantum vnumquodque beneficium gra
uetur. quod si plures essent pensiones, vi-
de Gamb. loc. cit.

Et si resignatarius non habet beneficiũ,
solet imponi super beneficio tertij, quod
non absque difficultate obtinetur: sed si
pensio imponatur super tali beneficio ter-
tij ex causa resignationis, est valida, etiam
si excedat medietatem fructuum: ita vo-
luerunt Domini in vna * Archidiaconatus *
die 4. Iulij 1561. vt habetur in recollectis
per Oradin. sub tit. de pens. incip. die Ve-
neris lib. 1.

Et ideo receptum fuit in * praxi pensio *
narium teneri in primo semestri † verifica 65
re gratiam scilicet fructus expressos &c.
alioquin non datur exequutio contra re-
ctorem, Peregr. decis. 149. lib. 2. vt sæpesæ-
pius vidi obseruare, & de hac materia di-
cam infra.

Et qui dicit pensionem excedere me-
dietatem fructuum vel omnes † fructus, de 66
bet illud probare: ita resolutũ fuit in vna * *
Tolentin. pensionis corã D. Prospero San-
ctæ Crucis tunc Auditore Rotæ 11. Maij
1552. teste Caputaq. decis. 299. p. 2.

Et adeo licita est pensio imposita à Pa-
pa beneficio resignato in fauorem resignã
tis, vt communiter * receptum sit licita cõ *
scientia posse quem renunciare beneficio
in manibus Papæ † ab illo obtinendo im- 67
positionem annuæ pensionis sibi soluẽdæ:
ita Abb. Anan. Felyn. in c. non satis de si-
mon. nam quamuis renunciatio debeat

esse

68 esse pura † & libera cap. ex parte el 1. cum glos. in verb. omnino de off. deleg. vbi * communiter doct. Iacob. de Rimin. cons. 91. nu. 1. Crauett. cons. 222. num. 2. tamen hoc intelligitur nisi Papa aliud disposuerit, quandoquidem factum ipsius Papæ
69 tollit omne vitium simoniæ, prout de † iure & * stylo inueterato attestatur Nauarr. in Manual. c. 23. nu. 107. vers. ad secundũ, facit decis. 316. Caputaq. p. 2.

Quod ampliatur procedere etiam præcedente tractatu ante renunciationem de soluenda pensione annuatim prõpte, nam sequuta renunciatione, & recepta à Papa
70 nullum simoniæ vitium etiam † mentalem remanere scribit Felin. post alios quos citat in c. ad audientiam el 2. nu. 3. de rescr. & in c. non satis in fin. de simon. & ibi Marian. Soc. Sen. Archiep. Florent. in 2. par. suæ summ. tit. 1. cap. 5. vers. de renunc. Gamb. de auct. leg. a lat. lib. de pẽs. n. 116. Gig. de pẽs. q. 4. n. 2. Caccialup. eod. tract. q. 19. nu. 1. & 2. cum sequen. vbi attestatur de * communi ex ratione superius allegata ac recepta de iure & * stylo teste Nauar. loc. cit. vt Papæ auctoritas tollat omne vitium simoniæ glos. in c. cum pridem verb. illicitæ pactiones de pact. quæ ad hoc * communiter approbatur teste Caccialup. dict. q. 19. nu. 3.

Alias si huiusmodi auctoritas illos non redderet tutos, immineret laqueus valde vniuersalis, vt tradit Redoan. de simon. p. 2. c. 13. nu. 7. nam * quotidie fiunt resigna
71 tiones in manibus Papæ, † & conceduntur pensiones resignantibus sciente saltẽ in genere Papa, quod ambæ partes inter se ita tractauerunt, Redoan. dict. c. 13. nu. 4. p. 2. vbi attestatur de * stylo.

Tractatus enim de renunciando certo modo non est prohibitus, sed pactio firma
72 † est prohibita dict. c. cum pridem de pact. vbi * communiter doct. Caccialup. dict. q. 19. nu. 16. sicuti spes, vt alteri detur, Archid. in c. quicunque 1. q. 1. Inn. in ca. tua nos in fin. de simon. eo magis si apponatur clausula si Sanctissimo D. N. placuerit, &
73 ab eo approbatum fuerit, & sic bonum † esset remittere omnia in eius arbitrio, vt tradit Felin. in dict. cap. ad audientiam 2. col. 3. vers. si autem Anan. in c. audiuimus col. 2. de collus. detegen. Butr. in c. cum pridem de pact. Gig. dict. q. 4. num. 2. prope fin. Caccialup. dict. q. 19. nu. 6. arg. c. 1. de rer. permut. in 6. & hanc cautelam dat Præpos. in c. 2. 1. q. 3. nu. 5. vbi dicit quod in hoc tractatu nihil est concludendum, vel si concludatur, remittere Sanctissimo D. N. Hinc pactio de soluendo plus quam Papa ordinauerit est simonia, Felin. in d. c. ad audientiam 2. sub nu. 3. col. 3. vers. si autem præcederet, & si exprimitur Papæ, quod ita partes tractarunt tollitur vitium ita tentum * in Rot. vt tradit Gamb. de pens. nu. 618. dict. tract. de auct. leg. nam alioquin renuncians Titio cum † pacto, 74
quod ei soluatur certa pensio est simonia glos. in d. c. ex parte de off. deleg. Abb. in c. non satis nu. 8. de simon. Calder. cons. 1. de vsur. Paris. cons. 143. nu. 12. cum sequ. vol. 4.

Cautela tamen est, vt fiat renunciatio libera, & postea Papa ex officio apponat onus pensionis, Abb. in dict. c. non sat. s. sed cautela, Dec. in dict. c. ex parte nu. 15. & licet soleat quandoque in litteris apponi, dummodo non præcedat prius pactio priuata, tamen intelligitur vt † non detur 75
pecunia, ita Præpos. in c. 2. nu. 5. in princ. 1. q. 3.

Et quicquid sit de iure, vel dicant doctores antiqui, hodie de stylo * est permissus tractatus, adeo vt in mãdato, & in supplicatione dicatur, quod renunciant reseruata pensione, & hoc toleratur à summo Pontifice, vnde, &c.

Et si resignatio † est nulla regulariter 76
pensio etiam est nulla quando fuit imposita ex causa resignationis, nam pensio reseruata † ex falsa causa est nulla prout fuit 77
* decisum in Rot. * in vna Marianen. pensionis coram domino Prospero de Sancta cruce tunc auditore Rot. 9. Martij 1552. teste Caputaq. decis. 298. p. 2. nam Cardinalis Cybo Archiepiscopus Taurinen. cõstituit procuratorem ad cedendum in manibus Papæ reseruatis sibi fructibus, & facultate transferendi, fuit facta cessio in Cõcistorio reseruatis fructibus absque tamẽ facultate transferendi 12. Iunij 1548. & Papa prouidit de ea domino Cæsari Cybo tunc episcopo Marianen. & quia dictus episcopatus Marianen. prætendebatur vacare per translationem factam de dicto domino Cæsare ad Archiepiscopatũ Taurinen. ideo Papa prouidit domino Octauio de ecclesia Marianen. tanquam vacãte per dictam translationem reseruata pẽ

sione

sione 400. ducatorum super dicto episcopatu ipsi domino Cęsari, sed quia Archiepiscopatus Taurin. non vacabat per illam cessionem, cum omnes conditiones contentæ in mandato non essent adimpletæ, ideo Cæsar in illo concistorio non fuit valide solutus ab Ecclesia Marianen. cum valide non fuerit translatus ad Ecclesiam Taurinen. stante ergo nullitate translationis, & non liberatione ipsius ab ecclesia Marianen. sequitur, vt pensio assignata super ecclesia Marianen. tamquam ex falsa causa assignata nulla sit. Et cum non fuerit de nouo reualidata tempore reualidationis translationis Cæsaris ad ecclesiam Taurinen. pensio est nulla, quia quod ab initio nullum est tractu temporis non reconualescit, vulg. regul. quod ab initio ff. de reg. iur. & collatio † regulariter non recipit conditionem sicut actus legitimi c. actus legitimi de regul. iur. in 6. & ante purificationem conditionis Cæsar non fuerat solutus ab ecclesia Marianen.
79 quia conditio nihil ponit in esse † antequam purificetur c. 1. in fin. de spōsal. in 6. cum alijs rationibus, vt per Caputaq. decis. 298. p. 2. nu. 3. & 4. cum sequen.

Ex quo colligitur quod validare pen-
80 sionem inualidam non † dependet à facto partium, sed à potestate Papæ, Sarn. in cōpend. signat. nu. 87. Moedan. decis. 309. n. 2. p. 2. & expresse requiritur, vt pensio per
81 litteras † reseruetur; namque non sufficit, quod resignās volebat tali modo resignare, Rebuff. cons. 4. sub nu. 5. & 6.

Quandoque etiam (vt dixi) pensio ex causa resignationis non assignatur resignanti, sed in fauorem tertij, vt in casu Moedan. decis. 164. & tradunt plures ex doctorib. supra allegatis, & id non patitur difficultatem, cum tota die * practicetur. Quandoque reseruatur pensio in fauorem tertij super beneficio tertij, vt in casu, Put. decis. 343. lib. 1.

Requiritur tamen, vt tertius sit habilis,
82 alioquin pensio est † nulla sine dispensatione, Caputaq. decis. 318. p. 2. vbi refert pensionem reseruatam denuo infanti sine dispēsatione esse nullam propter subreptionem quando assignatur cum narratiua, sicut si assignaretur maiori, cum narratiua vitæ, & morum honestas, &c. & ita fuit resolutum * in vna Adrien. nullitatis pensionis die 29. Aprilis 1552. teste Guid. Bon. decis. 138. in manuscr. Et inquit notabiliter Redoan. de simon. p. 3. c. 10. nu. 8. quod non absque scrupulo conscientiæ episcopus nepoti reseruat pensionem resignādo alteri beneficium, cuius, nepos nō est capax.

Et pensio † reseruata minori 4. anno- 83
rum non facta mentione de ætate fuit * resolutum esse nullam, Guid. Bon. decis. 139. nāque pensionis materia stricta est † odio- 84
sa & pœnalis, Crescent. decis. 50. lib. 2.

Requiritur consensus illius qui habebat beneficium, vt ab omnibus est * receptum, & ideo fuit alias resolutum, * quod si pensio † imponatur super fructibus ab- 85
batiæ valet solo cōsentiente Abbate, Crescent. decis. 153. lib. 1. Gomes. decis. 49. lib. 2. in manuscr.

Et quia hæc materia pensionis est vtilis, & parum à doctoribus tractatur, ideo non ab re erit aliquas subijcere quæstiones.

Ideo quæro primo an pensio sit nulla reseruata sine consensu habentis regressum super beneficio cui imponitur onus soluēda dictæ annuæ pensionis? Responde, validam esse; quia subreptio non dicitur, nisi in casibus à iure † expressis ad glos. in 86
clem. de præben. Felin. in c. in nostra in 3. corrol. de rescript.

Secundo, quia causæ de præsenti, aut de præterito existentes alias tales, quæ retraherent, aut difficiliorem redderēt Principem, sunt in consideratione quo ad subreptionem, obreptionem, & intētionis defectum inducendum, non autem de futuro, quæ possent, & non possent contingere, vt in omnibus iuribus in hac materia disponentibus patet, Rot. decis. 25. de rescr. in nou. Cassad. decis. 16. tit. de præben. vbi ex hoc dicit fuisse * tētum de anno 1514. prouisionem beneficij familiaris factam sine consensu † Cardinalis esse validam. 87

Tertio, quia de futuris habētibus se ad esse, & non esse, non est in impetratione necessario facienda mentio, Rot. decis. 25. de rescr. in nou. Felin. in c. in nostra eod. titu. corrol. 7. Cassad. dict. decis. 16. nu. 3. sed regressus dependet à futuro euentu, & illi potest esse locus, vel non esse, ergo non probat hoc esse, quod ab hoc contingit abesse, l. nam hoc C. vnde legit. Eo magis si narretur in supplicatione super illo beneficio esse reseruatum regressum.

Et hãc opinionem firmat expresse,Gig.
* de pens. q.79. col.1.vbi dicit ita * tentum
in Rot.Put.decis.97.lib.2.
Venit tamen huiusmodi pensio annul-
88 landa cum erit locus regressui † vel acces
sui ,ita Gig. dict. q.79. Accoramb. decis.
42.incip.locatio facta in fin.& ita bis ten-
* tum fuisse * attestatur Put. dict. decis. 97.
lib.2.die 4.& 8.Februarij 1544. in vna To
letan.pensionis,Put.decis.421.nu.7.lib.1.
idem Put.decis.25.tit. de renũc. manuscr.
& est decis.Cassad. vt refert Gig. loco cit.
& ita intelligo,Put.dict.decis.97.quia di-
cta reseruatio non debet valere, quo ad
præiudicium eius,qui regressum habebat,
cui non consentienti Papa non censetur
89 velle † præiudicare l.2.§.merito ff.ne quid
in loc.publ.l.nec auus C. de mancip. c. cũ
olim de consuet.c.super eo de off.deleg.c.
cũ teneamur de præben. & res inter alios
acta alteri non præiudicat, adnot. in l. 2.
C.de eden.
Hinc est in simili,quod si feudatarius
non habens filios det feudum in dotem fi
90 liæ suæ,illa concessio valet in vita † ipsius
patris,& non vltra,cum successori præiudi
care nõ possit,c.nuper de donat. inter vir.
& vxor. doctores in ca. 1.§. donare autem
tit.qual.por.feud.alien.
Hinc res subiecta restitutioni,si aliene-
tur,alienatio valet in vitam alienantis tã-
tum,& ad eius præiudicium,sed aduenié-
91 te † casu restitutionis alienatio fingitur re
tro nulla,l. si duobus §. sin autem sub con-
dictione C.com.delegat.ita in casu nostro
adueniente casu regressus,pẽsio erit nulla.
Amplia etiam,si motu proprio esset as-
signata talis pensio, Gig. dict.q.79. nu.3.
92 ratio est,quia motus proprius non † opera
tur in præiudicium tertij,Card. cons.137.
in fin. Dec.cons.410.vol.4. Imol.in c.man
datum col. penul. de rescr. Ideo inoleuit
praxis,* quod si in supplicatione narraba
tur , quod alicui erat reseruatus regressus
super tali beneficio, ponitur qui etiam cõ
sentit huic reseruationi , & si hoc non ap-
ponatur signatura solet hoc addere,de cõ
sensu eius,qui regressum habet,ita obser-
* uatum * fuisse dum concedebantur regres
sus,attestatur Mandos. de signat. grat.tit.
93 pensiones col.5.vers. pensio , & tunc † ne-
cesse est, vt det consensum regressum ha-
bens vt expeditum est apud omnes,& stã-
te consensu illius pensio absque dubio va
lida est, Gig.dict.q.79. nu.3.vers.1. sicuti
esset etiam valida,si Papa facta mentione
regressus nihilominus imponeret pensio-
nem absque alio consensu, Cassad. quem
refert,& sequitur Gig.dic.q.79.in fin.hoc
tradit,& non habet dubium,* cũ in bene- *
ficialibus sit dominus absolutus.
Secundo quæro an successor in benefi-
cio resignato teneatur soluere pensionem
impositam ex causa resignationis? Respõ
de † affirmatiue,prout est * communis & 94
recepta doctorum omnium sententia, vt *
per Gig.q.43.tract.de pension. & de ea at
testatur Ferret.cons.70.nu.2.Moedan.de-
cis. 287.& fuit * resolutum in Rot.die 10.
Februarij 1552.in vna Mediolanen. pen-
sionis coram D.Reomano teste Caputaq.
decis.302. p.2. idemque fuit resolutum in
vna Prænestina pensionis coram Quiroga
10.Ianuarij 1558.teste Paleot. decis.167.
incip. Proponebatur, Put.decis. 97.nu.5.
lib. 2. ita consuluit Bursat. cons. 361. per
totum vol.4. Gomes. decis. 43. lib.2. Na-
uarr.cons.49.de præben.
Ratio quia acceptans beneficium pen
sione grauatum videtur † quasi contrahe- 95
re,& obligare se ad onera posita in illo be
neficio,& actio personalis oritur ex quasi
contractu,§.omnium inst. de actio. Guid.
Pap.q.577. qui decidit idem in alimentis
l.Lucius ff.de alim.& cibar.legat.Accedit
quia pro † pensione datur personalis & 96
hypothecaria actio contra quemcumque
possessorem,Roman.cons.388.incip.In ca
su propositi thematis,Paul.de Castr.cons.
338. incip.Quia exceptiones lib.1. Felin.
in c. ad audientiam il 2. de rescript. Cac-
cialup.de pens.q.9.Negusant. de pignor.
& hypoth. in 4.membr.2. par. princ. vers. *
vigesimus tertius , & est * cõmunis opinio
vt per Gig.de pensio.q.51.col.1.quod col
ligitur ex tenore litterarum in quibus di-
citur quod pensio imponitur super fructi-
bus beneficij, dictio enim Super iuncta in
oratione,certæ rei eique cui adiungitur
hypothecam inducit,l.codicillis §.institu
to ff.de leg.2. Bar. in l. fundum ff. de ann.
leg.Rip.super rubr.ff.de pignor.n.5. Frãc.
Cremen.singul.45.Bertrand. cons. 186.n.
3.lib.1.Sarn.de triennn.q.11.n.6. Mandos.
de signat. per fiat q. 9. nũ. 6. Bellom.cons.
44.in fin. Tiraquell. de vtro.retr. tit.1.§.1.
glos.12.nu.78.
Et pensiones sunt † onera realia, sicut 97
sunt

sunt decimæ census collectæ, & similia, gloss. in cap. nisi essent de præben. Franc. Gemin. & alij in cap. vlt. de off. ordin. lib. 6. Felin. in cap. ad audientiam el 2. nu. 5. de rescrip. de * communi Burs. cons. 361. num. 15. & ideo in litteris apponitur de stylo * pensionem annuam per N. illius modernum successorem, & eius in eadem successorem persoluendam, Paris. cons. 82. nu. 2. vol. 4. Bursat. dicto consil.
98 361. Et successori † sunt intimandæ litteræ pensionis, Anto. Augustin. decis. 90. lib. 3.

99 Immo successor † tenebitur etiam si de eo nil fuisset expressum in bullis Caccialup. de pens. quæst. 9. Gig. eo. tract. quæst. 43. num. 2. & quæst. 44. & 47. Paris. dict. cons. 82. num. 2. vol. 4. Ferret. cons. 319. num. 4. & 338. num. 8. Ratio rationis est
100 quia causa habendæ pensionis † est perceptio fructuum, Rom. cons. 417. num. 3. Gig. cons. 19. num. 4. & sequen. & ideo
101 ille qui non percipit fructus † ob incursionem hostilem non tenetur ad pensionem, vt censuit * Rot. in vna Nouarien. die 12. Decembris 1544. teste Put. decis. 15. de cens. in manuscrip.

102 An vero pro pensione † decursa successor vel hæres defuncti teneatur; non est præsentis disceptationis, sed vide Gig. late de pension. quæst. 43. & quan-
103 do incipiat currere contra successorem † vide notabilem decision. Put. 189. lib. 2. Caccialup. de pension. quæst. 11. Gig. eod. tract. quæst. 39. num. 13. Bursat. cons. 361. num. 23. & num. 20. vbi attestatur * * communiorem esse, vt successor teneatur * Rot. numquam condemnat successorem in pensionibus non solutis per prædecessorem, teste Crescentio decis. 6. vel 66. lib. 2. Anto. Augustin. decis. 12. lib. 3. Put. decis. 6. de off. ord. in manuscrip.

Tertio quæro an pensio reseruata resignanti ad effectum, vt sit valida teneatur resignans ius cessũ verificare; In hac quæstione scias quod quandoque in litteris pensionis reseruatæ resignanti conceditur clausula (& quod pensio debeatur etiam si nullum ius ipsi cedenti competeret, vt tradit Mandos. dict. tract. signat. grat. titu. pensiones col. 9. vers. clausula) & huiusmodi concessio fit ad tollendas lites, quæ inter pensionarium, & resignatarium oriri possent, illo asserente bonũ ius cessisse, hoc negante, item hoc asserente ex alio iure si bi ab alio cesso ius habere, vel quod molestari poterit in futurum, vt igitur tollantur lites potest huiusmodi clausula concedi, l. quidam existimauerunt ff. si cert. pet. l. minoribus 25. ann. ff. de minor. instit. de vsucap. in princ. l. item si res §. vlt. de alie. iud. mutan. caus. fact. c. finẽ litibus de dol. & contum. c. dispendia de rescript. lib. 6. c. sicut sacerdotes in fin. 2. q. 7. & hoc casu resignans ad effectum pensionis reseruatæ non tenetur ius suum iustificare, quia vbi
habemus † verba concessionis clara, nullũ 104
cadit dubiũ, Corn. cons. 13. col. 2. lib. 2. & cons. 106. sub nu. 1. lib. 4. Socin. Iun. cons. 12. n. 2. lib. 2. Cæphal. cons. 138. n. 70. lib. 1. & hæc conclusio procedit etiam si huiusmodi clausula apposita fuerit cancellata in corpore supplicationis: nam si altera similis quæ erat in clausulis non fuerit deleta, hæc sufficit, & suffragatur, vt fuit * cõclusum in Rot. in vna Valentin. pensionis inter Vincentium & Ferdinandum coram Put. die 19. Ianuarij 1549. teste eod. Put. decis. 21. de fid. instrumen. pro quo facit cons. Ang. 346. incip. Titius, vt hæres, vt tradit Mandos. dict. tit. pensiones col. 10. in princ. vbi etiam adducit, quæ faciunt contra.

Si vero dicta clausula non fuit concessa, neque in corpore supplicationis, neque in clausulis, tunc enim regula est
affirmatiua, † vt cedens docere debeat 105
de iure cesso, quæ in praxi * obtinet locum, namque si pensio constituitur ex causa cessionis, si nullum aut inualidum ius fuit cessum pensio, debet euanescere, tamquam cessante causa, &c. l. adigere §. quamuis de iur. patro. l. quæsitum ff. de testam. & paria sunt non cedere, vel cedere, sed inualide argu. l. duo sunt Titij ff. de testament. tut. l. si se non obtulit §. condẽnatum ff. de re iud. & cum cõstituatur pensio, ne nimium dispendium patiatur, constare debet, &c.

Declara primo, vt, quatenus attinet ad resignatarios qui se cõtẽtarũt de iure cesso, & ex cessione fuerũt satisfacti, & voluerũt cõsẽtire pẽsioni, & sic acceptarũt cẽssionẽ, vt resignãs tali casu nõ teneatur doce-
re † de iure cesso, neq; illud iustificare, Put. 106
decis. 342. li. 1. n. 4. & ita fuit * resolutũ in Rot. die 20. Iunij 1541. corã Episcopo Rauel. teste Moe. dec. 164. in c. Aeneas de Vil

lalobos tit. de pẽſ.namque d. Aeneas prætendens habere ius ad parochialem ſancti Ioannis Coquen. diœceſis ceſſit iuri ſibi competenti in dicta patochiali in fauorem Franciſci cum reſeruatione duarũ penſionum in fauorem duorum, cum clauſula poſſeſſione habita, vel nõ habita, fuerunt ſolutæ penſiones per plures annos tã per Franciſcum dictum, quam per Alfonſum ſucceſſorem ipſius Franciſci, ſed poſt modum fuit cauſa commiſſa contra penſionarios ſub prætextu nullum ius habuiſſe cedentem, fuit * tentum per omnes penſionem eſſe bonam, quia fuerunt ſatisfacti ex tali ceſſione, & non fuerunt in iudicio experti cum iure ſibi ceſſo contra illum, qui prætendebat melius ius habere, vnde nil poterat penſionarijs imputari, & hanc deciſ. refert Mandoſ. dict. deciſion. col. 10. verſ. quæro: nam ſi reſignans non haberet ius, reſignatarius non acceptaſſet, & nõ conueniſſet de penſione. hanc rationẽ mouit Rot. die 9. Decembris 1542. teſte Put. deciſ. 343. lib. 1. idemque fuit reſolutum primo Aprilis 1552. corã * Cardinali Sanctæ crucis in vna Calaguritana penſionis, teſte Caputaq. deciſ. 305. p. 2.

Declara ſecundo, vt contra ſucceſſorẽ in beneficio reſignato teneatur de aliquo iure docere, non autem, vt teneatur illud iuſtificare, ne de facili grauentur beneficia penſionibus contra ſucceſſores, ita fuiſ
106 ſe reſolutum * atteſtatur Pur. dict. deciſ. 342. lib. 1.

Declara tertio, vt qui eſt in quaſi poſſeſ
107 ſione exigendi penſionem, non † teneatur probare narrata in gratia, neque habilitates & alia, vt ſæpius * concluſit Rot. teſtibus Caſſad. deciſ. 10. de reſcr. Mocdan. deciſ. 128. Put. deciſ. 246. lib. 1. Hieron. Gabriell. conſ. 181. nu. 2. lib. 2.

Quarto quæro, an pater poſſit in aliquẽ reſignare ſuum beneficium reſeruata penſione ſuper illius fructibus in fauorẽ filij, Videtur quod non, quia filius excluditur à dicto beneficio: nam prohibetur habere
108 beneficium patris, ne filius miniſtret † vbi pater miniſtrauit tamquam patris hæres, c. ex tranſmiſſa in fin. & c. ad extirpandas de fil. presb. c. 15. ſeſſ. 25. de reform. Cõc. Trid. ergo & in penſione ſuper illis fructibus arguendo de toto ad partem, l. quæ de toto ff. de rei vendic.
109 Secundo, quia videtur fieri fraus † legi l. hæres meus §. vlt. ff. de condic. & demõſtr. l. quod in condictionib. iuncta gloſ. ff. de donat. cauſ. mort.

His tamen non obſtantibus, contraria opinio eſt verior, vt pater poſſit reſignare quodcunque beneficium reſeruata penſione † in fauorem filij, quam opinionem 110
in indiuiduo tenet Gig. quem refert, & ſequitur Mãdoſ. in trac. ſignat. grat. tit. diſpẽſatio ad beneficia in eccleſia in qua pater col. vlt. verſ. quæro an conſtitutio.

Ratio quia in penſione ceſſat ratio legis de qua ſupra, vt in ſpecie tradit Gig. dict. tract. q. 86. col. 2. nu. 8. verſ. tertio moueor, ergo debet ceſſare diſpoſitio c. cum ceſſante de appellatio. & cum adſit diuerſa ratio argum. de toto † ad partem non 111
procedit, Dec. in l. ſeruus nom. 13. C. de pact. idem Dec. in l. ſecundum naturam ff. de reg. iur. Soc. Iun. conſ. 187. nu. 22. lib. 2. Accedit quia cum in iure communi, & in conſtitutione Clementis VII. de penſione, nullum in hoc apponatur verbum, ergo nulla poterit fraus conſiderari; quia in eam quis non committit Oldrad. cõſ. 202. Cæpoll. conſ. 16. col. 2. ex quibus ceſſant contraria.

Hodie aũt ſecus in filijs illegittimis ex decreto Cõc. Trid. d. c. 15. ſeſſ. 25. de ref. † 112
vt paternæ incontinentiæ à locis Deo conſecratis memoria longiſſime arceatur, ſtatutum vt non liceat filijs clericorum, qui non ex legitimo nati ſunt matrimonio in eccleſiis, vbi eorum patres beneficium aliquod eccleſiaſticum habent, aut habuerunt, quodcunque etiam diſſimile beneficium obtinere, nec in dictis eccleſiis quoquomodo miniſtrare, nec penſiones ſuper fructibus beneficiorum, quæ parentes obtinent, aut alias obtinuerunt, habere, &c.

Quinto contigit dubitare quomodo extinguatur penſio? reſponde, penſionem reſeruatam reſignanti ex cauſa reſignationis ex pluribus modis extingui.

Primo † morte, Rebuff. de pacific. poſſ. 113
nu. 157. Gig. de penſ. q. 1. nu. 5. & communiter * doctores, ratio quia penſio eſt onus temporale †, vt tradit Put. deciſ. 202. lib. 3. 114
in fin. vbi ex hoc reſpondet ad auctoritates Gig. tract. penſio. q. 80. & concludit, quod penſio non deducitur de fructibus, vt quis excuſetur à mala expreſſione valoris, & ita fuit reſolutum * in Rot. in vna Panormitan. beneficiorum coram D. Peregrino die 23. Ianuarij 1549. ita etſi beneficium valeret 200. non eſſet excuſan dus ille qui expreſſit 120. licet probaret quod

ſuper

super fructibus illius beneficij esset reser-
uata pensio centum, secundum ea, quæ di-
cit Bellenzi. post Io. Andr. in tract. de cha-
rit. subsid. q. 37. in fin. & quia mors omnia
soluit, &c.
115 Secundo extinguitur per † contractum
matrimonij, Gig. tract. pens. q. 54. nu. 5. vbi
inquit pensionem reseruatam resignanti
ex causa cessionis per contractum matri-
monij extingui, & dicit, quod hanc partē
* amplectitur curia* Romana, & ipse expet
tus est, quia post quam contraxit matri-
monium amisit quasdam pensiones, & te-
net Iul. Clar. lib. 5. receptar. senten. q. 74.
* vers. clericus in fin. & ita fuit* resolutum
in Rot. in vna Zamoren. pensionis coram
* Io. Paul. die 4. Iunij 1546. prout est decis.
Ptolom. 460. lib. 2. Et ratio est quia dicta
pensio reseruatur loco beneficij, ergo, ar-
gum. c. quod à te de cleric. coniug. Cac-
* cialup. q. 35. & hæc est* communis & re-
cepta doctorum sententia, ita etiam Put.
* decis. 459. lib. 2. & fuit alias * tētū in Rot.
vt per Ant. Aug. decis. 627. lib. 3. Io. Paul.
decis. 188. lib. 2. Put. decis. 3. tit. de pēsion.
Limita, nisi fuerit data retentio, quæ ali
116 quando datur si pensionarius † ingredia-
tur aliquam religionem militarem, hinc
* alias in Rot. in vna * Tirasonen. decana-
tus coram R.P.D. Seraphino fuit magna
dubitatio: nam quidam resignauerat de-
canatum cuiusdam ecclesiæ collegiatæ in
fauorem N. reseruata sibi pensione mille
ducatorum largorum, cum decreto, quod
si dominus resignans ingrederetur aliquā
religionem militarem, & iuxta ipsius reli-
gionis priuilegium vxorem duceret, pen-
sionem nihilominus ipsam exigere, & per
cipere posset, iuxta supplicationem, cui ac
cessit obligatio in forma Cameræ, inte-
rim publicatum fuit Concilium Tridenti-
num, post cuius resignationem resignans
suscepit habitum militare sancti Stepha-
ni, & incontinenti professionem emisit, &
vxorem duxit, fuit dubitatum an pensio
esset extincta, ex eo quod in emittēda pro
fessione non fuit seruata per resignantem
forma tradita à Conc. Trident. c. 15. sess.
25. de regul. in quo cauetur ne quis, qui in
quacunque religione tā virorū quam mu
117 lierum minori tempore † quam per annū
post susceptum habitum in probatione ste
terit, ad professionem admittatur, & die
* Lunæ 11. Decembris 1570. * fuit resolu-
tum hoc modo, resignantem non compre-
hendi sub dicto decreto Cōc. tum quia in
dicta militia vno & eodem tempore emit-
titur professio. & datur habitus, vt habe-
tur in statutis dictæ militię lib. 2. c. 1. quod
est in vsu, tum etiam quia Concilium, vbi
voluit comprehendi hos milites dixit c.
16. sess. 23. accedit quia intentio principa
lis Cōcilij est occurrere apostasiæ, et quia
non sunt proprie religiosi, & regulares, cū
ducant vxores, & non profiteantur † tria 118
vota, Abb. in rubr. de regular. & idem Ab-
bas in c. ecclesia sanctæ Mariæ num. 3. de
const. Socin. cons. 13. nu. 36. lib. 1. & in di-
cta † militia non sit vera professio, Specul. 119
tit. de stat. monach. §. 1. nu. 42. Lap. alleg.
129. num. 4. Calder. cons. 30. de stat. regul.
Gemin. cons. 41. col. 1. Domin. Sot. de iust.
& iur. lib. 2. q. 5. art. 3. col. penul. & cum
Concilium in c. sequenti loquatur conti-
nuatiue de renunciatione bonorum, & sic
de voto paupertatis, clarum est quod non
habet locum in istis militibus, qui retinēt
proprium, D. Thom. 2. 2. q. 186. art. 4. & ita
etiam firmauit maior pars Illustrissimorū
Cardinalium * congregationis Conc. Tri *
dent. 19. Iunij 1576. quamuis eadem * sa- *
cra congregatio de mense Iulij 1582. con
trarium voluerit in militibus † Hierosoly- 120
mitanis, vt cōprehendantur sub dicto de-
creto, ex nouo ipsorum statuto huic decre
to adhærenti.
Tertio, extinguitur huiusmodi pensio
reseruata resignanti ex causa cessionis † 121
per promotionem ad ecclesiam cathedra-
lem, vel Metropolitanam, ita Gig. de pēs.
q. 56. nu. 2. Caputaq. decis. 304. p. 2. & est
* communis opinio teste Hoied. de incom *
pat. benef. p. 1. c. 3. n. 4.
Limita, nisi fuerit concessa † retentio, 122
Caputaq. decis. 303. nu. 1. p. 2. & 319. nu.
1. eadem par.
Quarto, extinguitur, quando cessatur,
quod fit † sola voluntate ipsius pensiona- 123
rij, c. Agatosa dist. 63. Redoan. de simon. p.
2. cap. 14. num. 15. Caputaq. decis. 305.
par. 2. & ita sæpe sæpius Rota * tenuit, vt *
tradit Sarn. de infirm. resign. quæst. 16.
Gig. de pens. q. 35. post num. 6. Achill. de
Grass. decis. 7. sed quando fit † anticipa- 124
tis solutionibus iuxta ea, quę tradit Paul.
Roman. de pension. q. 6. num. 1. Gig. q. 87.
tunc extinguitur per supplicationem, ita
Mandos. de signat. grat. titu. extinctiones

* col. 2. vers. an super, & * practicatur tota
die, vt dicetur infra num. 128.
125 Quinto, extinguitur † translatione pen
sionis, de qua re infra dicetur.
126 Sexto, aliquando minuitur † ob contri
butiones, de qua re vide Put. decis. 5. lib.
1. & 386. lib. 2. & quomodo hoc procedat,
nam aliquando pensio reseruatur libera,
* aliquando simpliciter, vt habetur in de-
cis. 115. lib. diuers. manuscr. licet * de sty
lo soleat reseruari libera.
127 Septimo, extinguitur † quo ad resigna-
tarium, si illud beneficium resignauerit,
Moedan. decis. 2. incip. fuit facta resolu-
tio, & decis. 277. Oxomen. Mandos. dict.
titu. pensiones col. 12. vers. quia, de qua
te dixi alias, &c. lib. 1. 9.
Et regulariter non potest pensio consti-
tuta super beneficio ecclesiastico redimi
128 sine auctoritate superioris, vt late † conclu
dit Nauarr. cons. 52. de præben. quamuis
Caietan. tom. 1. opusc. tract. 17. & tract.
31. quæst. 10. tenuerit contrarium, neque
129 potest † reduci ad minorem summam da-
to aliquo, inscio Papa, Nauarr. cons. 53.
de præben. pactio omnis sine beneplaci-
to Papæ in spiritualibus vitanda est, vt
concludit idem Nauarr. cons. 58. de præ-
bend.
Nunc autem quam breuissime discur-
rendum est de clausulis, quæ solent appo-
ni in litteris pensionis.
Et primo est sciendum, quod solet po-
ni causa, cur constituatur. Causæ enim
130 quatuor † referuntur à Paul. Roman. tract.
pens. quæst. 1. num. 12. scilicet litteratura,
hospitalitas, præmium, & amor, de sty-
lo sunt in vsu hæ, vitæ, & morum honestas,
aliaque laudabilia, vt per Caputaq. de-
cis. 318. p. 2.
Et hæc, quæ imponitur ex causa resigna
tionis, ne nimium dispendium patiatur,
* vt * communiter tradunt doctor. superius
* citati, & de stylo * videmus receptum es-
se, & hoc communiter: nam quandoque
& sine causa, & sine consensu beneficiati
131 † Papa reseruat pensionem, idque fieri
posse tradunt Caputaq. decis. 316. p. 2.
Put. decis. 193. num. 2. lib. 3. Dec. cons. 141.
col. 2. & cons. 436. num. 13. Rebuff. de pa-
* cis. poss. num. 110. vbi etiam * scribit ex ar
132 resto prolato 1535. ex tribus tantum † cau
sis admitti in Gallia: nam imponere pen-
sionem est iuris positiui, & in istis Papa
omnia potest, vt sæpe sæpius est dictum,
quamuis scribat Gamb. de potest. leg. lib.
10. num. 387. in foro † conscientię pensio- 133
narium non esse tutum. An vero † possit 134
ordinarius imponere pensionem, cum cau
sa, vide Gig. de pens. q. 27. num. vnico, &
q. 85. num. 11.
Secundo, exprimuntur fructus, super qui
bus imponitur pensio, ad hoc vt possit vi-
deri, an illud beneficium sit capax pensio-
nis, iuxta ea, quæ supra diximus.
Tertio, vt sit † libera ab omni decima, 135
quarta, media, & quauis alia fructuum
parte, etiam pro sustentatione classis trire-
mium, & quocunque alio ordinario & ex-
traordinario onere, nec nō subsidio & cha
ritatiuo, & quauis alia impositione, etiam
pro reparatione, & fabrica basilicæ Prin-
cipis Apostolorum de Vrbe, Cruciata san
cta, & expeditione contra Turcas, aut
alios infideles, seu ex quacunque vrgenti
vrgentissima, ac de necessitate exprimen-
da causa, etiam ad Imperatoris, Regum,
Reginarum, Ducum, & aliorum Principū
instātiam, vel alias etiam de facto imposi
tis, & imponendis, etiam si in impositioni-
bus huiusmodi caueatur expresse quod
pensionarij quicunque pro rata pensionū
suarum quantumuis exemptarum promis
sis contribuere teneantur ita * de stylo, *
de qua clausula vide Put. decis. 385. lib.
2. Paul. Roman. de pens. q. vlt. Caccialup.
eod. tract. q. 17. Gig. q. 38. 59. & 90. Dec.
cons. 156. Moedan. decis. 234. Put. decis.
20. tit. de pens. Anton. August. decis. 345.
lib. 3. Card. Sanct. crucis decis. 113.
Quarto, vt soluatur pensio à resignata-
rio, & illius successore in beneficio.
Quinto, vt soluatur † in natiuitate D. N. 136
Iesu Christi, & in natiuitate sancti Ioan.
Baptistę, & hic est notorius, & vulgaris sty
lus, * vt videmus tota die, & tradit Gig. *
de pens. q. 93. nu. 4. Put. decis. 14. lib. 3. R.
P. D. Seraphin. decis. 32. visum fuit, & hic
quandoque conceditur clausula ex qua
consueuit destinari † locus pensioni, Gig. 137
de pens. q. 82. Mādos. tract. de signat. grat.
col. 10. vers. concedi passim, Cassad. decis.
2. tract. de pens. quo casu in loco, vbi de-
bet fieri solutio terminorū pensionis, si nō
adest principalis, vel procurator ipse resi-
gnatarius, qui debet soluere, non incurrit
pœnā priuationis ob nō solutionē, ita fuit
cōclusum * in vna Cremonen. corā domino *
Pani-

Panciarola de anno 1529. & in vna Roman. de anno 1535. & in vna Barchinonen. teste Ptolomeo decis. 65. in manuscr. vt tradit etiam Mandos. dict. tit. de pens. col. 1 t. vers. quæro, vbi etiam fuit dictum, quod non tenetur neque ad aliquod depositum, Alex. cons. 92. nu. 6. lib. 1. Ruin. cons. 32. nu. 5. cũ seq. lib. 5. Dec. cons. 566. nu. 5. Gig. de pens. q. 77. nu. 11. Afflict. decis. 316. post nu. 2.

138 Sexto, imponitur pœna † excommunicationis ac priuationis per hæc verba: Ac volentes & eadem auctoritate statuentes, quod ille ex N. & successoribus prædictis, qui in dictis festiuitatibus, vel saltem infra 30. dies illarum singulas immediate sequentes pensionẽ prædictam per eũ tunc debitam non persoluerit, eum effectu lapsis diebus eisdem sententiam excõmunicationis incurrat, à qua donec tibi, vel eidem procuratori de pensione huiusmodi tunc debita integre satisfactum, aut alias tecum, vel cum dicto procuratore su per hoc amicabiliter concordatum fuerit præterquam in mortis articulo constitutus, absolutionis beneficium nequeat obtinere. Si vero per sex menses dictos triginta dies immediate sequentes sententiam ipsam animo, quod absit, sustinuerit indurato, ex tunc, effluxis mensibus ipsis dicto beneficio perpetuo priuatus existat eaque va care censeatur eo ipso. Et huiusmodi clausula excommunicationis & priuationis quotidie de stylo apponitur iuxta ea quæ scribit Gig. de pens. q. 78. Cassad. decis. 4. loc. & ad hoc, vt dictæ clausu-
139 læ excommunicationis sit locus † requiritur voluntas & factum ipsius pensionarij, Cassad. decis. vnic. loc. & vide late Gig. q. 77. & à censuris latis in curia ob non solutionem pensionis, & ad effectum agendi etiam vigore commissionis non datur absolutio, nisi patito Io. Paul. decis. 32. & 129. lib. 1. Aduertendum tamen est, quod licet per dictam clausulam fiat priuatio, quando reseruatur regressus ob non solutionem pensionis, tamen per iudicem ca-
140 nonizatio regressus † venit declaranda, Peregr. decis. 264. lib. 3. vbi etiam refert fuisse * decisum in vna Segobien. pensionis, decisiones in pluribus * causis factas requirentes, vt in causa priuationis prima citatio incipiat à principali habere locũ hoc casu, & iudex non debet canonizare hunc regressum reseruatum ob non solutionem † pensionis, nisi principali sit facta litterarum intimatio. nam non sufficit 141
notitia, vel quod procurator, &c. prout fuit * resolutum in Rot. in vna Cremen. pensionis die 10. Decembris 1529. coram Panclarola, teste Sarn. decis. 124. lib. 1. ex traditis per Felin. in cap. quomodo S. porro colum. antepenul. vt lite non contest. & in cap. contingit colum. penult. de rescript. & quia priuatio est odiosa.

Septimo, solet apponi clausula, etiam si super illis, scilicet fructibus aliæ pensiones annuæ, quas illarumque summas, &c. habere placeat pro expressis, & quæ exprimi possint in litteris aliis forsan assignatæ existant, &c. sed hæc nõ consueuit concedi, quia signatura addit, dũmodo omnes insimul illorum medietatem non excedant, vel dummodo præsens & aliæ, &c. ita Mandos. dict. titu. de pension. colum. 7. vers. clausula. & colum. 11. vers. clausula etiam: nam alias pensio secundo loco reseruata esset nulla, vt ample supra dictum est. quibus addo, ita etiam fuisse * conclusum in Rota in vna Tarraconen. coram Aquen. teste Accorambono decis. 16. in manuscr. & ideo egemus hac clausula, cum aliæ pensiones sunt antea reseruatæ.

Octauo, solet apponi clausula etiam si in solis distributionibus quotidianis, &c. vt dictum est supra, & hac clausula egemus, cum fructus non sunt sufficientes ad sustinendum onus pensionis imponendæ, vt tradit Mandos. dict. titu. de pension. col. 8. vers. pensiones.

Nono, solet apponi clausula, & quod pensio debeatur etiam si nullum ius cedenti competit, quæ clausula apponitur ad tollendas lites, vt tradit Mandos. loc. cit. col. 5. vers. clausula, & dixi supra, hodie autem de raro datur.

Decimo, solet apponi clausula quam primũ clericali charactere insignitus fuerit, hac clausula egemus quoties laico reseruanda sit pensio, † aut in laicum transferenda, ita Mãdos. loco alleg. col. 6. vers. pensio. 142

Vndecimo, solet apponi clausula quod annullari, reduci, aut minui nõ possit, Mãdos. dict. trac. signat. grat. tit. de pẽs. col. pe nul. vers. pẽsio, quæ clausula multũ pdest,

 nam-

namque ea non obtenta decrescentibus fructibus seu redditibus,& in alijs quibus
143 dã prouentibus pensio inualida † redderetur, vel saltem ad minorem summam reduceretur, Paul.Roma.de pens.q.vlt.nu.5.& sequent.Caccialup.& Gig. eod. tract. ille q.7.& 24.iste q.35.col.2. Rebuff.de pacif. possess. ante nu. 117. ad fin. Roman.cons. 360.in 5.dub. post nu.5.

Hinc alias fuit * resolutum, quod pensio reseruata quatenus medietatem fructuũ non excedat, si constet excedere dictam medietatẽ,reducitur, & debetur pro
144 ea parte,quæ non excedit, † & sic non annullatur,decisum in Rot.in vna * Tiburtin. pẽsionis,teste Crescent. decis.231. in manuscr.

Duodecimo, solet apponi clausula in qua datur facultas, quod necessariorum omnium maior & verior specificatio fieri possit,vt tradit Caputaq. decis.296.nu.7. p.2.vbi post Sarn.regul.de Valor.q.11.nu. 5.dicit multum operari, vel omnium,& singulorum qualitatũ, Caputaq. decis.297. num.2.

Decimotertio, clausula solet concedi, non obstante quacunque dictæ Sedis indulgentia generali,vel speciali,per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus gratiæ dictæ pensionis impediri possit, vel quomodolibet differri,hanc ponit Caputaq. decis.296.nu. 8.& 9. p.2.

Et huiusmodi clausula multum operatur,nam tollit omne impedimentũ, Alex. cons.134.col.2.vol.1.Cassad. super regul. Cancell.decis.38.quę septem clausulæ vltimo loco relatæ, quandoque conceduntur, quandoque denegantur.

145 Decimoquarto,solet apponi † clausula vt pensio soluatur possessione habita, vel non habita,vt in casu Moedan.decis.164. fuit obseruatum,vt si in supplicatione apponantur hæc verba,possessione habita, vel non habita,signatura deleat non habita,vt tradit Mandos. de signat. grar. dict. tit.pensiones col.12.vers.si ponatur,vbi dicit, quod vltra montes solet apponi præsertim in Hispania, vt soluatur pensio etiã possessione non habita, & hoc propter difficultatem probandi,an possessio sit capta vel non, & quis sit verus possessor, seu intrusus,vnde stante dicta clausula etiam si
146 beneficiatus fructus non percipiat,† super quibus imposita est pensio,illam tamẽ soluere debet,vt in simili,Dec.cons.312.prope fin.& semper vltra montes huiusmodi clausula necessaria est, alioquin numquã solueretur, In Italia vero inquit Mandos. loco cit.de raro datur,& ratio est,quia de facili pensionarius certior reddi potest an beneficium possideat, qui pensionem soluere tenetur. Hodie autem tempore Sixti V. audio in Dataria dari etiã in Italia pẽsiones cum huiusmodi clausula, vt solutio sit facilior etiam in beneficiis impetratis certo modo,quæ clausula multũ prodest, nam non habens possessionem liberam & exemptam non tenetur ad onera, vt fuit *
resolutum in oneribus, † & etiam in decima Papali per Rot. in vna Cremonen. * 147
Prioratus coram Rubeo, vt habetur libro diuers. decis. 213. & alias fuit resolutum coram Cardinali Sanctæ cruc. quod obligatus soluere pensionem possessione habita,vel non habita,si nũquam illam habuerit, potest de iuris rigore compelli ad solutionem de ann. 1555. teste Caputaq. decis.364.lib.1.verum Rota * sequuta † æqui
tatem semper interpretata est huiusmodi 148
clausulam, vt non extendatur vltra duos, vel tres annos, vt fuit resolutum coram Oradino in vna pẽsionis de Cordellas de mense Iunij 1565.& in vna Placentin.pẽsionis die Veneris 19. Nouembris 1569. coram R.P.D. Seraphino,& in vna Valentin.pensionis Mercurij 10.Maij 1581. coram R.P. D.Hippolyto Aldobrãdino,nũc Cardinali amplissimo, Ant.August.decis. 705. lib.3. & in vna Gerundin. teste Ant. August. loco cit. Rot.n.sequitur æquitatẽ Sarn.decis.134.lib.1.

Et quandoque solet apponi clausula, de qua in casu sequenti, quod si per resignatarium staret quominus haberet possessionem beneficij resignati,pensio censeretur apposita super Abbatia,quam possidebat resignatarius,modo euenit, quod antequam ipse resignatarius caperet possessionem beneficij resignati,illud resignauit,& per 20.ann.soluit pensionem postea cum mortuus fuisset, pensionarius petijt pensionem à successore in Abbatia,quærebatur in Rota,an pensio esset valide posita,* Rot.tenuit affirmatiue,quia stetit per ipsum,& verba litterarum sunt clara,teste Gamb.de auct.leg.tit. de pension.nu.668. vers. 35. quæ decisio fuit firmata die 26. Iunij

Iunij 1522. teste cod. Gamb. decis. 12. Pensio in manuscr.

Decimoquinto, quandoque solet obtineri clausula scilicet, vt is qui pensionis impositioni consensit, non possit in fauorem alicuius beneficium pensione grauatum resignare, nisi prius facta sibi intimatione, ac facta obligatione per resignatarium, sicut fecerat is, qui tunc resignare intendit de soluenda pensione cum omnibus & singulis clausulis & cautelis, &c. & hanc clausulam semper concedi attestatur Mandos. tract. de signat. grat. tit. pensiones col. 12. vers. quia, & hoc ex eo, quia post resignationem nō tenetur, Moedan. decis. 2. & 237. quia abdicat à se omne ius, & possessionem naturalem, & ciuilem, Cassad. decis. 4. num. 3. de restit.
149 spoliat. vnde resignans non tenebitur † ad cautionem banchariam promissam, Moedan. decis. 195.

Et hæc clausula datur ob cautelam ipsius pensionarij, ob quā resignatarius qui debet soluere pensionem & cautionem da
150 re banchariam, † illamque renouare de triennio in triennium, & ita solet fieri. cautio bancharia datur per aliquem mercatorem de soluendo pensionem, quæ solet durare per triennium; obligatur tamen illā renouare, ad quod tenetur, nisi resignet. nam tunc cum non teneatur ad solutionē pensionis, nec ad præstationem, & renouationem bancharia cautionis tenebitur, ita * conclusum fuit in vna Gratianopolitan. pensionis coram Rauellen. die 2. Ianuarij 1539. teste Moedan. decis. 295. incip. Gratianopolitan. teste etiam Mandos. dict. tit. pensiones col. 12. vers. resignans.

151 Et huiusmodi obligatio † in forma Cameræ datur ad efficaciorem cautionem, & faciliorem solutionem, Bursat. cōs. 361. lib. 4. Galles. in tract. de form. cam. 1. par. q. 1. & q. 2. nu. 8. & pensionarij interest plures habere obligatos, Put. decis. 11. num. 11. lib. 1.

Solet de stylo apponi clausula non obstantibus quibuscunque, &c. Put. decis. 263. lib. 2.

Et pensio reseruata, quia Thomas resignauit in fauorem Michaelis in manibus Papæ, & Michael in fauorē Hieronymi, &
152 Hieronymus † in fauorem Gregorij, non dicitur nulla, vt fuit resolutum * in Rot. die 4. Decembris 1551. in vna Oxomen. Parochialis de Cauallis coram Guido Bono, teste Caputaq. decis. 314. lib. 2.

Et quoties mouetur lis super pensione
solet in commissione apponi † clausula si- 153
ne retardatione pensionis, & tunc durante lite soluitur pensio, ac si lis non esset, Put. decis. 35. lib. 1. in manuscr. Guido Bon. decis. 138. Peregr. decis. 182. lib. 2. Put. decis. 8. & 21. tit. de pension. Staphil. in tract. de litteris gratiæ, & iustit. fol. 154. vers. quando vero vtraque, Cassador. decis. 10. de rescript. & ita fieri solitum esse attestatur Gig. de pens. q. 35. & q. 85. in princip.

Et hoc est commune * & vulgare in curia, adeo quod aliquando vidi proponere commissiones in signatura gratiæ, in quibus petebatur, vt durante lite non solueretur pensio, & bo. me. Gregorius XIII. nunquam concedere voluit.

Et qui consensit resignationi reseruatā pensione aut fructibus, potest rursus consentire antequam resignatarius cōsentiat, simpliciter absque pensione, & fructibus, & ex hoc consensu simplici videtur recessum à primo, vt fuit resolutum in vna * Salamantin. canonicatus coram Thoma de Tanis 29. Ianuarij 1543. teste Put. decis. 19. de renūc. in manuscr. & coram Rubeo 4. Martij 1560. vt habetur lib. diuersarum
decis. 279. in manuscr. nam † porrectio sup 154
plicationis non perficit gratiam irreuocabiliter, vt fuit * resolutum in vna Salamātin. decanatus coram Put. teste cod. decis. 17. de renunciat. in manuscr. 16. Ianuarij 1548. & ideo potest alia porrigi, & super ea præstari consensus, vt fuit decisum * in vna Placentin. canonicatus 19. Octobris 1543. & 23. Ianuarij 1544.

Et in reseruatione † pensionis ex causa 155
resignationis requiritur consensus resignatarij, vt communiter omnes dicunt, & ita seruat stylus notorius, vt supra scripsi, alias nulla est, vt fuit resolutum in vna * Compostellan. 16. Nouembris 1551. teste Caputaq. decis. 35. lib. 3. Potest tamen Papa sine consensu dare pensiones, vt fuit pluries * resolutum in Rota, & 2. Maij 1586. coram R.P.D. Blanchetto, & dictū est supra.

TERTIAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Resignatarius non soluens pensionem perdit beneficium.*
2 *Regressus ob non solutionem quare inuentus.*
3 *Regressus ob non solutionem fuit inductus ob fauorem pensionarij.*
4 *Regressus ob non solutionem pensionis hodie dantur.*
5 *Resignatario recusante soluere intrat regressus.*
6 *Regressus an detur extra causam resignationis.*
7 *Petente beneficiario annullari pensionem, datur regressus pensionario.*
8 *Quando pensionarius possit dicere de nullitate, nõ obstante clausula, quod non, &c.*
9 *Clausula, quod non possit dici de nullitate, quomodo intelligatur.*
10 *Prouisione existente nulla, resignans potest redire ad beneficium.*
11 *Cum locus est regressus, potest apprehẽdi possessio prima auctoritate.*
12 *Requiritur sententia declaratoria, vt possit apprehendere possessionẽ, cum locus est regressus.*
13 *In regressu ob non solutionem, non requiritur consensus beneficiarij.*
14 *Procurator non dicitur egredi fines mandati, cum facit contigua.*
15 *Elapsis septem mensibus intrat regressus ob non solutionem.*
16 *Priuatio hominis equipollet priuationi iuris.*
17 *In Francia non admittuntur etiam regressus ob non solutionem.*
18 *Regressus ob non solutionem, habet locum etiam contra successorem.*
19 *Ex facto mortis successor in beneficio non tenetur.*
20 *Volente pensionario cessat regressus, & num.22.*
21 *Donans, qui non reuocauerit donationem ob ingratitudinem viuente donatario, non potest postea hoc facere.*
23 *Regressus pendet à futuro euentu.*
24 *Pœna caducitatis non habet locum, nisi volente domino.*
25 *Facta declaratione domini, cadit emphiteuta ipso iure.*
26 *Dominus non potest declarare pœnam contra emphiteutam secundum, ex facto primi.*
27 *De declaratione constare debet expresse.*
28 *Propositum in mente retentum nihil operatur.*
29 *Pœna ad hæredes non transit.*
30 *Regressus renunciatur per receptionem pensionis decursæ.*
31 *Caducitas censetur remissa domino recipiente canonem decursum.*
32 *Dominus recipiens canonem non videtur remittere caducitatem, si protestatus fuerit.*
33 *Protestatio contraria facta non releuat.*
34 *Accepta parte pensionis, si beneficiatus cesset soluere aliam partem, intret regressus.*
35 *Pensio imposita super pluribus beneficijs, an sit locus regressus contra omnia.*
36 *Vt intret regressus, requiritur iudicis canonizatio.*
37 *Principalis debet insinuari in canonizatione regressus.*

Væro tertio, in quam pœnã incurrit resignatarius, si nõ soluat resignanti pensionẽ? communis * opinio est, vt † perdat beneficium. nam 1
ex stylo * reseruatur regressus ad beneficium resignatum ob non solutionem pensionis, qui regressus non fuit inductus a iure, sed ab homine † repertus, vt facilius 2
pensiones soluerentur, ita Sam. de non tol len. iur. quæsit. col. antepenult. vers. octauo modo, Redoan. de simon. p. 2. c. 18. num. 21 cum sequen. & c. 19 in princ. Gig. de pens. q. 99. nu. 18. & respons. 46. Gamb. de auct. leg. a latet. lib. 6. de pens. num. 481. & 495. Put. decis. 293. lib. 1. Crescent. decis. 229. lib. 1. Paleott. decis. 28. alias 18. Peregr. decis. 26. lib. 3. Bursat. cons. 395. num. 42. vol. 4. qui omnes & alij * communiter fatentur † inductum ob fauorem pensionarij, in- 3
quit Gamb. nu. 459. quod inoleuit * practica moderna, vt constituantur pensiones cum regressu, & hæc praxis moderna fundatur in ratione c. si beneficia de præben. in 6. & totius tit. de condit. ob caus.

Qui regressus † ob non solutionem pen- 4
sionis etiam hodie dantur, teste Mandos. tract. signat. grat. tit. regressus col. 8. vers. regressus in princ. & tota die * practicamur. namque in litteris, in quibus reseruatur pensio dicitur. *Nec non dicto N. vel aliquo ex successoribus in dicto beneficio in solutione dictæ pensionis deficiente, seu illam ad minorem summã reduci, vel inualidari petente, &c. liceat eidem N. liberam habere regressum, accessum, & ingressum, illiusque corporalem possessionem posse, vel alium seu alios propria auctoritate libere apprehendere.* hunc esse stylum attestatur * Mandos. loco proxime cit. & esse bonum hunc regressum attestatur Peregrin. decis. 26. li. 3. in manuscr.

Ex quo colligitur primo, quod huiusmodi regressus reseruatur ex causa resignationis, in euentum quod resignatarius recuset vel differat † soluere pensionem 5
annuam impositam super beneficio resignato, Redoan. dict. c. 18. nu. 7. & dict. c. 19. nu. 1. Gamb. dict. lib. 6. num. 481. Gig. dict. q. 99. num. 22. tract. de pens. Ratio, ne nimium dispendium, &c. ita Gig. dict. q. 99. num. 22.

Sed

Sed hic cadit dubium, an detur huius-
modi regressus ob non solutionem pensio
nis vltra causam resignationis, vt quia va
cet beneficium per obitum, & à Papa im-
ponatur pensio annua super illo beneficio
an concedatur huiusmodi regressus hoc
casu in fauorem talis pensionarij? Gig.
dict.tract.de pens.q.99.nu.22.scriptum re
6 liquit hoc casu non † dari regressus, sed
apponi pœnam priuationis beneficii, &
ita esse * stylum & praxim Romanæ curiæ
attestatur.

Sed aduertendum est, quod in contra-
rium est * stylus, vt nouissime attestatur
Mandos.dict.tit. regressus de signat. grat.
col. 7. vt etiam hoc casu passim conceda-
tur regressus & accessus, & hunc esse ho-
diernum stylum tradit Redoan.dict.c.19.
num.1. Quare concludendum, omnibus pē
sionarijs ad sui fauorem dari huiusmodi
regressum.

Secundo, collige quod intrat huiusmo-
di regressus non solum si pensionarius nō
soluat pensionem, sed etiam si illam petat
7 annullari: nam datur † regressus etiam in
hoc casu, vt tradit Mandos. loco citat. &
colligitur ex decis. 169. lib. diuers. in ma-
nuscr. namque etiam propter hanc causā
reseruatur regressus quando etiam petat
reduci ad minorem summam, vt habetur
in decis. 252. lib. diuers. in manuscr.

Vnde iuxta hoc alias fuit propositum
pulchrum dubium in Rot. coram* R.P.D.
Prospero Sanctę crucis tunc Auditore die
16. Iunii in vna Roman. regressus & acces
sus, quod quidam resignauit canonicatū
& præbendam sancti Io. Lateran. Ecclesiæ
reseruatis 24. ducat. pensionis annuæ cum
clausula, quorum medietatem non exce-
debatur, &c.

Et, cum clausula, non seruante, vel ex
quacunque causa etiam rationabili defi-
ciente, seu pensionem dictam inualidam
effici, aut ad minorem summam reduci pe
ten. liceat eidem resignanti ad canonica-
tum habere regressum, & accessum, euenit
quod resignatarius dicebat pensionē nul-
lam, quia excedebat non solum medieta-
tem fructuum, sed omnes absorbebat, quā
doquidem canonicatus sancti Ioannis nō
habent fructus, sed omnes consistunt in di
stributionibus quotidianis, &, cum esset
hac ratione per duas sententias annulla-
ta pensio, fuit dubitatum an esset locus re
gressui per illas clausulas? & prima facie
videbatur dicendum quod sic, quia verba
sunt clara, vt non liceat dicere de nullita-
te, & in claris non est opus coniecturis, cō
trarium tamen fuit † decisum per omnes 8
* de Rot. namque a principio possessio nō
subsistebat, cum pensio excederet medie-
tatem fructuum, nec obstant verba clara
posita in illa clausula, quod non liceat al-
legare nullitatem, quia intelliguntur, dū-
modo nullitas non sit expresse Papæ: nam
si secus, &c. Papa vult non esse locum pro-
uisioni, & tandem clausula illa intelligi-
tur de alijs nullitatibus, præterquā de ex-
pressis † & quæ sunt extrinsecæ, Felin. in 9
c.significasti nu.9. de off. deleg. Alex. cōs.
77. vers.6. lib. 1. Socin. cons. 65. num.14.
lib.1. Dec. cons.242. nu.23. Paris. cons.86.
num.25. vol.3. Rursus illa verba posita in
dicta clausula intelliguntur de exceptio-
ne nulla & inualida de facto, non autem
de iure, ita Ias. in l. vbi pactum, col. vlt. ff.
de transact. Hinc fuit resolutum in Rot. in
vna Romana * accessus, quod clausula, vt
non possit dici de nullitate, intelligitur de
facto non de iure, teste Oradin. in recol-
lectis decis. 5. titu. de clausul. lib.1. sed in
hac causa fuit rursus dubitatum, an possit
repetere suum beneficium, & agere spo-
lio? fuit conclusum affirmatiue, † nam cū 10
prouisio sit nulla, potest repetere beneficiū,
& agere spolio, Crescent. decis.233. in ma
nuscr. & has decis. relatas habes in libro
diuers. decis.169. in manuscr. Ex quo nota
quod nullitas, quæ colligitur, vt pura per
expressionem veri valoris, aut aliam simi-
lem causam non excluditur per dictā clau
sulam, sicuti neque excluditur nullitas de
iure ex supradictis, &c.

Tertio, colligitur, quod si petat reduci
ad minorē summam pensionem, intrat re-
gressus, & circa hoc dicūt secundo, &c.

Quarto, colligitur quod quoties locus
est regressui ob non solutionem pensionis
potest qui habet regressum apprehēdere† 11
possessionem per se, vel per alium propria
auctoritate, vt colligitur ex verbis claris
apponi solitis in Bulla.

Aduertendū tamē est notabiliter, quia
non sufficit lapsum esse tempus, sed requi
ritur sententia declaratoria, † quæ id de- 12
claret, ita in terminis Gamb. de auct. leg.
à later. lib.6. de pens. nu.472. per ea, quæ
tradit Abb. in c. cum Bertoldus de re iud.
& per

& per ea quæ dicũtur in c. potuit loc. Hinc alias fuit resolutum * in Rot. quod clausu la irritans in regressu ob non solutionem non inficit possessionem, nisi post sententiã teste Ant. August. decis. 692. lib. 3.

Primo quæritur an requiratur consensus beneficiati in impositione huiusmodi regressus concessi ob non solutionem pen sionis, & quãuis multa scribi possent iuxta ea quæ supra scripsimus de pẽsione q. præ cedẽti: tamen vera est in hoc opinio, &* cõ-
13 muniter recepta, † vt nullus requiratur cõ sensus beneficiati, secundum quam senten tiam fuit resolutum in Rot. * in vna conchen. coram Io. Paulo 20. Martij 1542. teste Put. decis. 293. lib. 1. idem Put. decis. 223. lib. 2. & tradit Ptolem. decis. 13. in manuscr. Ratio duplex assignatur, quarũ prima erit, quia huiusmodi regressus accessorie datur in pœnam ad fauorem pensionarij, vt solutio facilitetur, vt tradit Gig. dict. tract. de pens. q. 99. nu. 18. & 22. Gamb. de auct. leg. à later. lib. 6. tit. de pẽs. nu. 481. vnde, &c.

Secunda ratio est, & efficax, quia regressus concessus ob non solutionem datur eo tempore, quo quis beneficio priuatur: nam capit vires post priuationem legalem, quo tempore iam sua non intereſt, & ideo eius consensus non requiritur, sicuti non requiritur consensus nõ cõsangui nei, si statutum requirat, &c.

Sola enim auctoritas superioris sufficit, Redoan. p. 2. de simon. c. 18. nu. 4. Et ita * fuisse decisum in tali reseruatione regressus non requiri consensum, attestatur Ptolom. decis. 13. manuscr. & ita * practicatur.

Et ideo procurator generaliter constitutus ad acceptandum beneficia cum reseruatione pensionis, valide illa acceptat, & regressus reseruatus est bonus: quia cũ faciat id quod de natura actus est, & con-
14 tigua † non dicitur egredi fines mandati, glos. in c. licet ergo 8. q. 1. l. vlt. in fin. ff. mã dat. vbi Bart. Alex. cons. 15. in fin. lib. 2. Ber. cons. 74. no. 2. lib. 1. modo substantialiter seruetur intentio mandantis, Ferrett. cons. 208. nu. 22. Ruin. cons. 93. nu. 2. lib. 5. Riminal. Iun. cons. 67. num. 40. Menoch. cons. 37. num. 65.

Secundo quæro, quando intret talis regressus? communis * respõsio est intrare ela pso termino posito in litteris, Gig. tract. pens. q. 99. nu. 4. vers. 9. vbi dicit, vt plurimum de stylo * curiæ habenti pensionem dari regressum ad beneficium oneratũ pẽsione ob illius non solutionem, si debitor pensionis illam non soluit infra 30. dies, &
lapsis mensibus sex † post dies 30. steterit 15
in censuris pertinaciter iuxta formam litterarum, &c. & hũc esse stylum * attestatur etiam Redoan. de simon. p. 2. c. 19. nu. 2. & hic stylus * notissimus est omnibus. Apponitur enim pœna excommunicationis, & successiue priuationis beneficij eo ipso, si infra mensem, & sex menses non soluatur pensio, vt tradit Cassad. decis. 2. nu. 3. loc. & ex his collige quod non soluta pensione acquiritur ius ad beneficiũ vigore clausularum appositarum in litteris ex hodierno * stylo, ita Sarn. regul. 1. de non toll. iur. quęs. col. antepenul. vers. octauo modo vbi
etiam dicit, quod hæc priuatio hominis † 16
æquipollet priuationi iuris, Felin. in c. in nostra in 2. coroll. de rescript.

Tertio quæro, an huiusmodi regressus vbique admittantur? Responde, in Fran-
cia nõ admitti † etiã regressus ob nõ solu- 17
tionem pensionis, vt attestatur Gig. resp. 46. Rebuff. de pacif. possess. nu. 129. Bursat. cons. 395. sub nu. 43. Petr. Gregor. Syntag. iur. lib. 17. c. 17. nu. 30.

Quarto quæro, an huiusmodi pœna habeat locum contra successorem? distingue, aut quæris, an possit agi contra successorem in beneficio onerato, si ipse non soluat pensionem, & hoc casu responde affirmatiue, Caputaq. decis. 8. p. 3. quia ea-
dem † ratio reseruandi regressus quo ad 18
mortuum militat, quo ad ipsum, namque subrogatus sapit naturam, &c. Sarn. in §. fuerat, institut. de act. quia beneficium transit cum suo onere, & eo magis quia de stylo * solet hoc exprimi, &c.

Aut vero quæris an teneatur, & possit
successor conueniri ex tertijs decursis † tẽ- 19
pore antecessoris, & in hoc dic regulam esse negatiuam, vt tradit Gamb. de auct. leg. lib. 6. de pens. nu. 462. vbi dicit * regulam esse, vt successor in beneficio, neque directe, neque indirecte cogi possit ad soluendum pẽsiones præteriti temporis, quã regulam ipse Gamb. limitat pluribus modis, ex quibus poteris colligere fallentias ad hanc conclusionem.

Eoque maxime non poterit agere contra successorem in beneficio, si pensionarius tacuit viuente illo, qui debebat soluere,

uete:nam tunc cessat regressus quasi volē
20 te,& consentiente † pensionario ille non soluerit,ita Gamb.dict.lib.de pens.n.197. vnde contra successorem non poterit iuuā ti nisi constituatur in mora l.si ita legatum §.illi si volet ff. de leg. 1. & faciunt ea quæ scribunt doctores de eo qui cecidit ab emphyteusi, Cuman.cōs.164.Hinc si donans
21 non reuocauit donationem † propter ingratitudinem donatarij viuente eo,non potest amplius eam reuocare, glos. in l. vlt.C.de reuocan.donat.& in l.omnimodo C.de inoff.testam. expresse in c.vlt. de donat.his solis C.de reuocan.donat.

Quinto quæro,& c.respondeo,quod executio denegatur si non probatur narratiua litterarū pensionis,Moedan.decis.304.

Pro complimento sciendum est, quod
22 regressus intrat quatenus pensionarius † declaret vti velle regressui, Cassad & post eum Put.decis.34.lib.2. Caputaq.decis.
* 8.& 10.p.3.& communiter * doctores hoc volunt.

Hinc dicit Moedan.decis.338.quod re
23 gressus pendet à futuro euentu,† scilicet si illum habens voluerit eo vti,arg. not. in l. 2.C.de iur.emphyt.

Ita in simili pœna caducitatis non ha-
24 bet locum,nisi domino volente,† vt est * cō
* munis opinio teste Curt.Iun.cons.109.nu. 21.& cons.110.nu.23.nam quamuis iura velint quod si non soluat emphyteuta cadat ipso iure,hoc intelligitur,& ex magis
** communi ** & recepta interpretatur ac obseruatur de stylo,si dominus directus declarauerit velle esse locū caducitati,Bart.
* in l.2.nu.2.C.de iure emphyt.communis opinio teste Card.Paris.cons.108.nu.13. vol.1.Cæpoll.cons.ciuil.25.num.2.Curt. Iun.cons.139.post nu.3.Ias.in dict.l.2.nu. 50.& facta huiusmodi declaratione domi
25 ni directi cadit ipso iure † absque alia sententia declaratoria,Ruin.cons.153.nu.6. lib.1.& cons.57.nu.2.lib.4.Alex.cons.8. post n.22.lib.3.Curt.cons.165.nu.10.lib. 2.Dec.cōs.146.n.7.in fine,& hæc est cōmu
* nis * opinio teste Clar.§.emphyteusis q.9.

Ex quo primo infertur,quod si habens beneficium oneratum pensione, non soluerit pensionem infra mensem,& sex mēses, vt supra,non priuatur, nec est locus regressui,non declarante pensionario intentio-
* nem suam,ita fuit tentum * in Rota in vna Gebbenen. Monasterij 1516. teste Cassad.decis.2.loc.num.3.

Ex prædictis namque adest tacita conditio,si pensionatius declarauerit voluntatem suam, vt optime deducit Gamb. dict.tract.de auct.leg.tit.6.nu.460.

Secundo infertur,quod si habens beneficium oneratum pensione, & illam non soluerit infra mensem, vel sex, aut per annum, & postea moriatur pensionarius, non poterit vti regressu, & agere ad beneficium contra successorem in illo, quia cū non egerit aduersus mortuum dum viuebat,videtur remisisse, ita fuit tentum in
Rot. * in dicta Gebbenen. Monasterij co *
ram D. Bartholomæo de Petra sancta de anno 1516.teste Cassad.decis.2.nu.3.loc. hoc idem etiam fuit resolutum in vna To
letan.pensionis die 24.Octobris 1552.co- *
ram Reumano,teste Caputaq.decis. 8.p. 3.Ant.August.decis.2.nu.22.lib.3.

Ita emphyteuta nō cadit à iure suo propter alienationem factam irrequisito domino,vel non solutionem canonis, nisi dominus declarauerit, Alex.cons.22.lib.2.&
cōs.106.col.2.lib.4. * communis teste Ias. *
in dict.l.2.n.10.C.de iur.emphyt.si en † vi 26
uente dominus non declarauerit,non potetit contra eius hæredes declarare, ita
fuit * resolutum in vna Bononien. bonorū *
coram D. Triuultio 1521. teste Cassad. dict.decis.2.loc.nam videtur remisisse, &
de declaratione constare debet † explici- 27
te,Dec.cons.146.col.3.vers.capio secun-
dum, nam voluntas in mente † retenta ni- 28
hil operatur,l.si repetendi C.de cond. ob
caus.& regulariter pœnæ ad hæredes † nō 29
transeunt,l.vnica C.ne ex delict.defun. late Ber.in c.potuit n.70.cum mult.sequen. loc.& cum reuocatio.& declaratio. pœnæ fiat propter demerita, & ingratitudinem, non debent transire ad successores,l.quia tale ff.sol.matrim.

Tertio infertur,quod recipiendo pen-
sionem decursam videtur renunciatum † 30
regressui,ita Cassad. dict. decis.2.num.3. vers.patet locat.Gamb.de auct. legat. tit. de pens.nu.488.Ratio,quia ex hoc colligitur voluisse pœnam remittere, quia non cadit debitor nisi volente creditore,iuxta
ea quæ * communiter volunt scribentes *
in dict.l.2.C.de iur. emphyt.ita in simili si dominus recepit canonem temporis præ-
teriti,censetur remissa caducitas,ita vult 31
communis * opinio, teste Gig. de pens. q. *
73.nu.

* 73.nu.3.à qua * nō esse recedendū in praxi tamquam æquiori & humaniori attestatur Clar.lib.5.recep.sent.§.emphyteusis q.10.vers.sed hic occurrit in fin.quod procedit tam in emphyteusi priuati,quam ecclesiæ Ruin.cōs.70.nu.14.lib.5.Alex.cōs.105.nu.15.lib.3.Dec.cons.329.nu.3.

Amplia,vt per Peregr.decis.349. in manuscr.

Declara primo, nisi pensionarius recipiendo pensionem decursam protestatus fuerit,ita Cassad.decis.2. sub nu.3.loc.

Ita in simili si dominus recipiat canonē
32 temporis præteriti cum protestatione,† nō censetur remittere caducitatem, & est cōmunis * opinio, testibus Corn.cons.40.in lit.1.lib.4.& Clar.q.10.col.2.d.§.

Ego autem in praxi * vidi obseruari cōtrarium,idque posset de iure sustineri,nā-
33 que huiusmodi protestatio est contraria † facto,vnde non debet releuare, iuxta ea quæ scribit Clar.dic.§.emphyteusis q.13. vers.item quæro,& ita etiam in emphyteusi esse attestatur Ruin. cons.110. nu.4.lib.1.& cons.151.nu.12.eod.lib.Clar.d.q.10.

Vltima superest quæstio notabilis, pone quod ex causa resignationis fuit reseruata pensio centum ducatorum cum reseruatione regressus in euentum non solutionis, euenit quod fuit postmodum cassata ex consensu vtriusque partis medietas, ita quod supersunt 50.scuta euenit, quod habens beneficium tali pensione oneratū non soluit,quæritur an intret regressus?

Pro affirmatiua facit, quia ille tenebatur soluere illam partem pensionis, quæ non erat cassata,Paul.de Castr. in l.qui solidum ff.de leg.2.præsertim in princ.Abb. in c.1.de mut.petit.

Pro negatiua facit,quia regressus erat reseruatus in euentum non solutionis pensionis centum ducatorum,sed nunc est medietas,ergo,&c.nam in pœnalibus, &c.

Quid dicendum?

Hoc dubium fuit propositum in Rot.coram Reoman.in vna * Abulen.& Toletan. pensionis,in qua fuit resolutum, quod de rigore pensionarius poterat regredi ad beneficium, quando partem pensionis non soluit, nam pro illa parte non annullata, regressus potest habere locum,† de æqui-
33 tate tamen fuit dictum,vt soluatur pensio, & remittatur caducitas,ita Caputaq. decis.9.p.3.

Aliud etiam notabile dubium fuit disputatum in Rot. coram * Prospero de Sancta Cruce tunc Auditore Rot. in vna Calaguritan. Canonicatus & præbend. die 4. Decembris 1551. teste Caputaq. decis.313. p.2. Fuerat reseruata pensio, cuidam Gregorio 20. ducatorum,13. super Canonicatu,& prębenda, & septem super quodam beneficio de iure patronatus, cum clausula quod deficiente Rectore,aut renuente in solutione dictæ pensionis in totum, vel in partem,liceret eidē Gregorio liberum habere regressum respectiue & eorundem realem, & corporalem possessionem ingredi. Euenit quod dicebatur alterum beneficium esse de iure patronatus, & per consequens quod pensio super illo reseruata esset nulla, fuit dubitatum an Gregorio liceret regredi ad omnia beneficia,vel illa verba importent regressum in parte,cum in parte fuerit dictū
de nullitate;fuit resolutum esse locum † re- 35
gressui, & accessui in omnibus beneficiis, quia pensio prædicta erat de vna re,licet sit imposita super duobus beneficijs ad faciliorem solutionem,& ad maiorem illius validitatem, & facit doctrina Bart. in l.1. ff.de euictio. vt per Caputaq. dict. decis. Vnde potuit Gregorius ad Canonicatum redire.

Et non est omittendum,quod in regressu hoc reseruato ob non solutionem pensionis ad hoc vt intret effectualiter,requi-
ritur iudicis canonizatio,† Peregrin. de- 36
cis.264.lib.3. Sarn. decis. 124.lib.1.& * communiter alii, & prima citatio debet incipere a principali,ita fuit decisum * in vna Segobien. pensionis teste Peregrin. dict. decis. 264. & iudex non debet cano-
nizare hūc regressum,nisi † principali fue- 37
rit facta intimatio litterarum, esto quod habuerit notitiam, vel quod procurator fuerit intimatus, vt fuit * resolutū in vna Cremen. pensionis 10. Decembris 1529. teste Sarn. d.decis.124. lib.1. in manuscr.

QVARTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Pensionarius potest transferre pensionem si hoc habet in facultate.*

2 *Pensionarijs solet quandoque dari facultas trāsferendi pensionem.*

3 *Pensio est onus temporale.*

Translatio

4 *Translatio pensionis quid sit.*
5 *Translatio fit de una Ecclesia ad aliam.*
6 *Pensionarius post translationem nihil habet in pensione.*
7 *Dupliciter fiunt translationes pensionis.*
8 *Milites S. Petri habent facultatem transferendi pensionem.*
9 *Milites S. Pauli habent eandem facultatem.*
10 *Milites Pij habent idem priuilegium.*
11 *Milites Lauretani fruuntur eodem priuilegio.*
12 *Conclauistæ habent priuilegium transferendi pensionem.*
13 *Papa concedit facultatem transferendi pensionē.*
14 *Papa in beneficialibus dominus.*
15 *Legati etiam à latere non possūt concedere facultatem transferendi pensionem.*
16 *Translatio pensionis odiosissima.*
17 *Pensio potest transferri in plures.*
18 *Filius presbyteri non potest succedere in benef. patris.*
19 *Pensio largo modo dicitur beneficium.*
20 *Legitimatus ad beneficia an ad feuda quoque.*
21 *Pater potest transferre pensionem in filium etiam illegitimum, lim. nu. 23.*
22 *Prohibitio de benef. non habet locum in pensione.*
24 *Concessio translationis pensionis an facilis.*
25 *Translatio pensionis potest concedi sine consensu habentis beneficium.*
26 *Procurator post obitum quando præstat consensum.*
27 *Litteræ requiruntur in translationis concessione.*
28 *Concessio translationis pensionis per clausulas generales non censetur concessa.*
29 *Ex facultate retentionis non venit translatio.*
30 *Dispensatio odiosa.*
31 *Facultas transferendi non est de iure.*
32 *In odiosis omissum habetur pro omisso.*
33 *Mandatum ad consentiendum pensioni non sufficit ad translationem.*
34 *Regula de infir. non habet locum in translatione pensionis.*
35 *Habens facultatem transferendi, potest quocumque tempore transferre.*
36 *Habens facultatem alienandi, potest alienare etiam in vltima voluntate.*
37 *Translatio pensionis an coram executore, & nu. 38.*
39 *Translatio pensionis duobus modis.*
40 *Translatio pensionis potest fieri coram constituto in dignitate.*
41 *Milites supradicti possunt transferre, etiam non ostensis priuilegijs.*
42 *Translatio facta cum schedula lacerata, nulla.*
43 *In translatione pensionis non requiritur mentio aliarum pensionum.*
44 *Narratiua posita in translatione pensionis est verificanda.*
45 *Clericatus probatur per delationem habitus, & communem reputationem.*
46 *Translatio pensionis debet fieri secundum formam datam.*
47 *Translatio pensionis est intimanda habenti soluere pensionem.*
48 *Inter transferentem & translatarium non fit diuisio, sed integer terminus spectat ad translatarium.*
49 *Pensio diuiditur pro rata inter hæredes, & Rectorem.*
50 *Translatio pensionis non censetur remissa, nisi expresse dicatur.*
51 *Habens pensionem cum regressu potest transferre cum eodem regressu.*
52 *Translatio pensionis est res profana, contra nu. 53.*
53 *Potest dari pecunia pro translatione pensionis.*
54 *Constitutio Pij V. de Confidentia non habet locum in translatione pensionis.*
55 *Transferens pensionem in N. quam primum clericali charactere etc. potest percipere fructus donec fiat clericus N.*
56 *Consensus conditionalis ante conditionis euentum non censetur datus.*
57 *Ius non abdicatur à resignante ante conditionis euentum.*
58 *Dies incertus facit conditionem.*
59 *Clausula, ex tunc, in actu conditionali, quid efficiat.*
60 *Conditio causalis non retrotrahitur.*
61 *Ius pensionis an resideat penes eū, qui habet vtilitatem, vt fit in pensionibus Hispaniæ pro Italis, vel penes eum, qui habet nomen.*
62 *Pensio extinguitur per mortem N. penes quem est titulus pensionis, & nō per mortem illius, penes quem est commodum.*
63 *Pensio potest transferri sine scientia Papæ.*

QVAESTIO QVARTA.

VARTO Quæro, An Pensionarius possit pensionem transferre in alium? cōmunis distinctio ita se habet, vt, si reseruata est facultas † 1 illam transferendi, possit, alias non: nam

quandoque in resignatione beneficij vltra
2 pensionem † reseruatur facultas transferendi illam pensionem, vt in casu Caputaq. decis. 298. p. 2.

3 Pensio enim † cum sit onus temporale, vt post alios tradit Put. decis. 202. num. 3. lib. 3. morte pensionarij extinguitur, Gig. de pens. q. 1. nu. 5. & ideo de vna ad aliam personam, non potest transferri, vt ab
* omnibus est * receptum. Quoties autem summ. Pontifex pensionario concessit facultatem illam pensionem transferendi, in resignatione beneficij absque dubio potest tunc transferre, vt tradit Gig. de
* pens. quæst. 12. num. 2. & est * communis opinio omnium Docto.

Et quia materia hæc est vtilis, & parũ tractata à Doctoribus, non ab re aliqua sunt examinãda ex quibus tota materia in compendium dilucidabitur. Videndũ est igitur primo, Quid sit trãslatio pensionis: 2. quotuplex: 3. quis eam concedat: 4. ex qua causa concedatur: 5. quibus: 6. an indistincte cõcedatur: 7. an requiratur consensus: 8. an requiratur expeditio literarum: 9. quando possit transferri: 10. coram quo possit transferri: 11. quid facere debeat translatatius: 12. fructus ad quem spectent.

Ad primum respondeo, translationem
4 esse mutationem obligationis † soluendi eandem pensionem de vna persona ad aliam, factam auctoritate Papæ: Namque translatio in materia beneficiali proprie
5 est de vna Ecclesia ad aliam, † & de vno beneficio ad aliud, cap. mutationes in princip. 7. quæst. 1. vbi pro eodem accipitur translatio, & mutatio, cap. siquis iam translatus 21. q. 2. cap. post translationem de renunc. & habemus titulum de translatione Episcoporum, & ibi Hostien. declarat: vnde dicit Mandos. de infir. resign. quæst. 11. nu. 3. quod verbum istud, translatio pensionis, secundum subiectam materiam nihil aliud est, quam renunciatio pensionis in alterius fauorẽ, & sicut ille qui translatus est à Canonibus nihil habet commune cum priori beneficio; ita pensionarius post translatio-
6 nem † nihil habet in pensione translata, Put. decis. 14. lib. 3. Paris. cons. 46. in princip. vol. 4. & sic per translationem pensionis mutatur obligatio soluẽdi pensionem de vna persona ad aliam, requiritur tamen auctoritas superioris, vt infra dicam.

Ad secundum, dupliciter fieri † trans- 7
lationes pensionum tradit Mãdos. in tract. de signat. grat. tit. translationes pensionum in princip. ego autem tripliciter fieri existimo, idque verissimũ est, primo, obtenta clausula transferendi in assignatione ipsius pensionis, vt tradit Gig. de pension. quæst. 12. nu. 2. & q. 88. nu. 8. vt in casu, in quo consuluit Card. Paris. cons. 46. in princ. vol. 4.

Secundo quoties fuit imposita pensio absque illa clausula, sed ipsæ partes postea supplicant, quod pensio in fauorem N. per A. soluenda extinguatur ad effectum, vt B. reseruetur, & non aliter, vt in casu in quo consuluit Io. Baptista Ferrett. consil. 53.

Hoc enim casu accedente consensu illius, qui habet pensionem, & illius qui soluit, extinguitur prima pensio, & noua creatur, Ferrett. dict. consil. 53. nu. 5. Stylus autem * docet, quod de forma prius *
extinguatur prima, & postea de nouo similis reseruetur, Ferrett. dict. consil. nu. 10. Gig. de pens. dict. q. 88. nu. 8. de stylo attestatur Mandos. dict. tit. translationes in princip. & hoc casu, si secunda pensio non assignatur valide, cassatio non tenet, Moedan. decis. 81. & 83. nam solent apponi verba, & non aliter &c. Mandos. loc. cit. col. 1. quæ conditionem faciunt, & sic ante modum impletum pensio prima extincta dici non potest, neque a trãsferente ius abdicatum, Alex. cons. 73. nu. 7. lib. 2. Gozad. cons. 3. ita resolutum in Rot. * coram Put. 4. Februarij 1540. teste *
Moedan. dict. decis. 81.

Tertio transfertur in vim priuilegiorum concessorum per summ. Pontifices, vt tradit Put. decis. 4. de pẽs. Ant. August. decis. 164. lib. 3. in manuscrip. Mandos. in tract. signat. grat. tit. translationes &c. col. 3. vers. non omittam.

Quales primo sunt Milites S. Petri, quibus concessa est facultas † transferẽdi 8
pensionẽ vsque ad summam cẽtum quinquaginta ducatorũ de Camera, inter alia plura priuilegia, quæ eis concessit Leo X. in erectione huius Collegij militũ S. Petri, vt habetur in constitutione 36. incip. Sicut prudens ann. 8. & omnia huiusmodi priuilegia confirmauit Clemens VII. in con-

in constitutione 16. Ministerio anno 3. & huius priuilegij mentionem facit Mandos. in regul. de infir. resignan. q. 11. nu. 9. Put. decis. 344. lib. 2.

9 Secundo Milites † Sancti Pauli habent etiam hanc facultatem transferendi pensionem ducentorum Ducatorum de Camera, & hoc inter alia priuilegia quæ eis concessit Paul. III. in erectione, & institutione talis Collegij militum Sancti Pauli, vt habetur in constitutione 23. incip. Romanus Pontifex ad onera, ann. sexto, quam constitutionem confirmauit Iul. III. vt habetur in constitutione 4. incip. circumspecta anno 1.

10 Tertio Milites † Pij habent facultatem transferendi pensionem vsque ad summam centum quinquaginta Ducatorum de Camera inter alia priuilegia, quæ eis concessit Pius IIII. in erectione huius collegij militum Piorum, vt licet videre in constitutione 5. eiusdem Pij IIII. incip. Pij patris ann. 3. & in constitutione 16. incip. cum nos anno etiam 1.

11 Quarto Militibus † Lauretanis fuit à S. D. N. Sixto V. cum alijs amplissimis priuilegijs data facultas transferendi ducentos Ducatos de Camera, vt habetur in erectione huius collegij militum Lauretanorum in constitutione eiusdem Sixti V. 35. incip. postquam anno 2.

12 Quinto Conclauistę † qui Conclaui in quo assumptus est ad apicem apostolatus Sixtus V. ab eodem Sixto V. habuerunt facultatem transferendi pensiones vsque ad summam centum Ducatorum, vt habetur in constitutione 32. Circumspecta anno 1. quod priuilegiũ fuit etiam ab alijs summis Pontificibus Conclauistis
38 concessum, & concedi nunc à S. D. N. Gregorio XIIII. his qui huic proximo Cõclaui interfuerũt, in quo sãctitas suas post
* controuersiam duorũ fere mensium assumpta fuit ad summum Pontificatum, compertum habeo, cui Conclaui interfui cum Illustrissimo & Reuerendissimo Domino meo Cardinali Montis Regalis.

Ad tertium respondeo, solum summ.
13 Pontificem posse hanc facultatem † transferendi pensionem concedere, vt omni-
* bus compertum * est: nam vidimus tota die ab ipso dumtaxat concedi.

Nec contingit dubitari, an summ. Pontifex possit concedere dictam facultatem, vt in specie tradit Card. Paris. consil. 46. num. 1. Quandoquidem † in benefi- 14
cialibus sit absolute Dominus, & habeat liberam, & plenam dispositionem ad sui libitum, cap. proposuit §. licet de concess. præben. Dec. consil. 137. num. 2. & consil. 141. col. 2. & cons. 624. ante nu. 20. & in cap. quæ in Ecclesiarum num. 32. post Felin. num. 60. de constitut. ex quo infertur, quod neque Ordinarij neque Legati etiam à latere † poterunt hu- 15
iusmodi facultatem iure suo concedere, vt communiter * ab omnibus & de stylo re- *
ceptum est.

Ad quartum respondeo huiusmodi facultatem transferendi pensionem concedi ex causa bene visa summo Pontifici, namque translatio † est odiosissima, Caputaq. decisio. 303. num. 10. par. 2. cum per eam prorogetur seruitus beneficij, Sarn. de infir. resign. q. 16.

Ad quintum respondeo, quod causa subsistente & bene visa conceditur quibuscumque, inficiari tamen non potest, quod vt plurimum solet dari huiusmodi facultas Cardinalibus, & alijs personis benemeritis.

Et qui habent huiusmodi facultatem possunt trãsfere in omnes dummodo idoneos, & non solum in vnam personam, sed etiam † in plures, vt de * stylo tradit 17
Gig. de pens. q. 86. ante nu. 1. *

Sed hic quæritur, an habens huiusmodi facultatem transferendi possit transferre in filium etiam illegitimum? Mandos. tract. signat. grat. dict. tit. translationes col. vlt. in fin. tenet, quod non, quia Clem. VII. in constitutione 36. incip. ad Canonũ ann. 7. statuit vt filius presbyteri non possit succedere in beneficio † per 18
patrem obtento nec immediate, & huius constitutionis verba ponit Gig. de pens. quæst. 86. circa princip. sub verbo enim beneficio comprehenditur pensio Ecclesiastica, quæ largo modo † beneficium di- 19
ci potest, Clem. 2. §. penul. de vit. & honest. cleric. Felin. in cap. postulasti nu. 8. in 4. declaratione de rescr. & in c. de quarta n. 16. de præscr. late Caccialup. de pens. q. 30. eo magis quia in dicta constitutione apponitur dictio, quodcumque, quæ importat omnimodam generalitatem. Hinc dicit Dec. cons. 77. col. 2. quod legitimatus ad omnia † beneficia curata, 20

& non curata censetur etiam legitimatus ad feudum, cum feudum largo modo sit beneficium, ita,&c.

His non obstan. contraria opinio est verior, vt habens facultatem transferendi possit transferre etiam in filium,
21 non † obstante dicta constitutione Clemen. VII. quam opinionem in terminis tenet Gig. de pens. quæst. 86. nu. 5. vers. prædictis tamen non obstant. quia ratio prohibitionis huiusmodi de qua in dicta, constitutione fuit, ne notetur successio in beneficijs, & ne filius ministret vbi pater ministrauit vti patris hæres, cap. ex transmissa in fin. & cap. ad extirpandas vbi Ant. de Butr. de fil. presbyt. & late habetur in cap. 15. Concil. Trident. sess. 25. de reformat. quæ ratio cessat. in pensione, vt satis clarum est: er-
22 go prohibitio de beneficio † non vendicabit sibi locum in pensione, vt late explicat Gig. de pens. quæst. 28. & eo magis, vbi non adest eadem ratio, & in exorbitantibus cap. quæ a iure communi de regul. iur. in 6. cap. is, qui in fin. de fili. presbyt. lib. 6. Bal. in cap. primo §. porro tit. quæ fu. prima caus. amitt. benef. in vsib. feud. ex quibus satis colligitur responsio ad argumenta in contrarium adducta.

Et hoc etiam stante decreto Concil. Trident. cap. 15. sess. 25. de reformat. quo cauetur, vt incontinentiæ paternæ memoria longissime arceatur à locis Deo consecratis, vt filius non possit habere beneficium in Ecclesia, in qua pater illud habuit, vel habet, etiam si sit dissimile, atque etiam pensionem super fructibus illius beneficij, namque ibi illud statuitur ob memoriam beneficij, quod habuit pater, in casu nostro secus, nam potuit iste habere pensionem ex causa, vt melius sustentari valeat, vnde hæc conclusio esset limitanda, quando pater ha-
23 buisset pensionem † ex causa resignationis, ne nimium dispendium patiatur cum facultate transferendi, nam tali casu non posset postea transferre pensionem in filium ex causa supra relata & comprehensa in decreto.

An possit trāsferri pensio in Hæreticos? dicas negatiue, pro vt est communis * & recepta Doctorum omnium sententia, sed quid in filios? Doctores distinguūt; ego autem non insistam, alias enim fuit resolutū *, quod pensio translata ab Episcopo filio Hæretici, sed qui erat valide reputatus habilis ad pensiones, & beneficia per 30. annos valet, Ant. August. decis. 358. lib. 3.

Et si quis transtulit pensionem in scholarem, cum primum clericali ordine fuerit insignitus, potest exigere ante clericatum, decision. lib. miscell. 260. manuscrip.

Et huiusmodi translatio facta in scholarem, cum primum clericali charactere fuerit insignitus non est nulla, sed conditionalis, Palæott. decis. 351. in manuscrip. & tradit Hieronym. Gabriell. cons. 189. num. 7. lib. 2. vbi appellat gratiam conditionalem, vnde respondit, quod hæc gratia refertur ad diem characteris suscepti, & proprerea ante existentiam & aduentum diei, non potest dici reseruata, c. si pro te vbi not. de rescr. in 6. Gemin. cons. 107. in fin. Cassador. decis. 3. n. 6. & 14. de præben. & clausula ex nunc pro vt ex tunc refertur tantum ad diem conditionis, Card. & Imol. in c. primo de concess. præben. num. 10. Cardin. Paris. cons. 82. nu. 17. vol. 4. & per consequens si ille fuit ordinatus prima tonsura a non suo Episcopo, quamuis prima tonsura nō sit ordo per illam imprimatur character, vt est communis * opinio teste Gabriell. cons. 181. num. 3. vol. 2. etiam si non a suo Episcopo recipiatur seruata forma Ecclesiæ Guid. Pap. decis. 449. * communis opinio Doctorum, verum non habet executionem, Guid. Bon. decis. 99. Cott. decis. 66. Hostiens. in summ. de tempor. ordinan. n. 5. Ideo ei non potest reseruari pensio, cōmunis * opinio teste Gabriell. dict. cons. 181. nu. 6. Rebuff. de pacific. possess. num. 191. ita concludit Gabriell. dict. cons. 189. col. 1. & 2.

Ad sextum respondeo antiquo tempore de facili concessam fuisse huiusmodi † facultatem transferendi pensiones, Leo enim X. passim hoc concedebat, vt tradunt Gig. de pens. quæst. 12. nu. 2. in fin. Mandos. q. 11. regul. de infi. resign. nu. 9. Clemens vero VII. & Paul. III. & alij successores difficilius id concedebant: tempore felicis recordationis Gregorij XIII. & S. D. N. Sixti V. vidi obser- 24

uari, vt nemini concedatur huiusmodi facultas transferendi pensionem nisi Cardinalibus, aut alijs personis benemeritis de sede Apostolica, & ex causa, & vt plurimum datur dicta facultas in resignatione, nam, si Cardinales resignant Episcopatum & reseruatur pensio mille ducatorum, solet summus Pontifex concedere, & cum maxima difficultate, facultatem transferendi 500. Ducatos, & ita obseruatur: namque non solet concedi vt possit trásferre totam pensionem, sed tertiam partem, vel medietatem, & hoc fit cum consensu resignatarij, & extra Italiam facilius conceditur, ita Mandos. tract. de signat. grat. tit. translationes col. 2. vbi etiam vers. clausula, dicit quod clausula, cum facultate transferendi denegatur in Italia, extra vero Italiam conceditur, id est intelligendum eo modo, vt supra dixi: cum hodie summi Pontifices se reddant difficiles etiam extra Italiam, & id solet peti, vt possint remunerare familiares in articulo mortis.

Ad septimum potest summ. Pontifex
25 absque dubio sine cõsensu habentis † beneficium oneratum pensione concedere pensionario facultatem transferendi, cum hoc sit iuris positiui, & in istis Papa omnia potest, sicuti etiam dicimus quod potest imponere pensionem sine consensu, Gig. de pens. quæstio. 6. Caputaq. decis. 316. p. 2. Gamb. de auct. leg. a later.
* lib. 10. nu. 387. & hoc tota die * communiter practicatur, namque priuilegium concessum à Leone X. militibus S. Petri, & priuilegium concessum à Paulo III. militibus S. Pauli, & à Pio IIII. militibus pijs, & quod concessum est à Sixto V. militibus Lauretanis, & Conclauistis circa translationem pensionis, procedit absque vllo consensu, immo in allegatis constitutionibus exprimitur, vt possint pensiones dicti milites transferre etiam sine consensu easdem pensiones soluere debentium, & ob id etiam derogatur regulæ Cancellariæ de consensu in pensionibus requisito præstando, ac stylo in similibus reseruationibus hactenus obseruato.

Sed in alijs duobus translationibus solet dari consensus: namque si concedit summus Pontifex resignanti facultatem transferendi pensionem, vtique tunc præstatur ad hoc consensus resignatarij. Ita etiam in concessione alterius facultatis transferendi, pro vt de stylo * esse omnes *
Curiales sciunt. Ideo translatio sine consensu habentis beneficium iudicatur inualida, Ant. August. decis. 90. lib. 3. in manuscr.

Qui consensus præstatur sicuti in pensionibus & resignationibus, vt dicam suo loco.

Et potest præstari etiam per procuratorẽ, vt omnibus est cõpertum, immo † pro- 26
curator post obitum constituentis potest præstare huiusmodi consensum, iuxta ea, quæ tradit Cassad. decis. 1. de renunc. namque semper volũtas durare censetur, donec de mutatione appareat l. cum qui ff. de probat. l. fideicomissa §. si rem. ff. de leg. 3. c. maiores §. vult. de bapt. Capr. cons. 115. immo alias fuit * resolutum in *
Rot. potuisse procuratorem præstare hunc consensum post lapsum quadriennij post obitum principalis, vt per Moedan. decis. 219. incip. pensionem habens alias ex 12. sub tit. de renunc. Mandos. in dict. tit. traslationes col. 2. vers. quærebatur.

Limita nisi translatio fuisset nulla, nam translatio nulla facit vt non possit procurator consentire post mortem in vim supplicationis in vita, Moedanus dict. decisio. 219.

Ad octauum respondeo, † requiri litteras, & ita seruat * stylus nouissimus. 27 *

Facultas enim transferendi non censetur concessa per quascumque † clausulas, 28
Mandos. dict. tit. translationes in princ. nisi expresse dicatur, Sarnen. quem refert, & sequitur Capu[taq]. decis. 303. num. 2. p. 2. ideo subdit num. 3. quod requiritur specifica mentio. Ex quo infertur primo, quod nisi concedatur facultas transferendi non censetur data: secundo infertur non censeri datam per verba prægnantia, quia cum translatio sit odiosissima, vt in specie, inquit Caputaqu. dict. decis. 303. nu. 10. p. 2. quia per eam prorogatur seruitus beneficij. Sam. de infir. resignan. quæst. 16. ideo stricta fieri debet interpratio, sicut in odiosis fieri debet, Din. in reg. odia de reg. iur. in 6.

Tertio infertur, quod si quis habuit facultatem transferendi pensionem sibi reseruatam, & postea fuit promotus ad Cathedralem vel Metropolitanam. Ec-

29 clesiam, ac ne pensio vacet, fuit † ei con-
cessa facultas retinendi pensionem, si etiã
* specifice non fuit ei concessa illa facultas
transferendi, quãuis sit concessa facultas
retinẽdi, nõ videtur tamen concessa huius
* modi facultas transferendi, ita fuit * reso
lutum in vna Aretin. siue Senen. pensionis
inter Cardinalem Mignanellum, & Epi-
piscopum Sarnen. coram Decano die 3.
Iunii 1552. quæ decisio fuit confirmata
die 16. Decembris 1552. teste Caputaq.
* decis. 319. p. 2. ita etiam * fuit resolutum
in vna Mediolanen. pensionis 2. Decem-
bris 1552. coram D. Reomano, teste Ca-
putaq. decis. 313. p. 2. Ratio est, quia fa-
cultas transferendi non est quid accesso-
rium ad pensionem, sed est quid extrinse-
cum, nec est de esse & natura pensionis,
ideo erat speciali nota digna, & hãc Rot.
sententiam docte tuetur Anast. Germon.
in tract. de indult. §. si vero illa. num. 52.
& 53. Accedit, quia translatio est odio-
sissima Caputaq. dict. decis. 303. num. 10.
cum per eam prorogetur seruitus Eccle-
siæ, Sarn. de infir. resign. q. 16. Et in odio-
sis non fit ampliatio, sed restrictio regul.
odia de reg. iur. Et quia retẽtio est dispen
satio c. cum in cunctis. §. cum vero. de ele
30 ctio. & † dispensatio est odiosa. cap. 1. de
fil. presb. Ideo verba stricte erunt intelli-
genda. Gemin. cons. 33. col. 4. vers. cum
verba, dixi late in cap. at si clerici. §. de
adulterijs. de iud. Accedit quia facultas
31 transferendi † pensionem non est de iure,
neque de natura pensionis, immo contra
naturam, vt dicit Caputaq. decis. 303.
num. 11. & 12. p. 2. cum pensio sit ad tem
pus, & extinguatur morte pensionarij, si-
cut vsusfructus. cap. vlt. de pignor. §. fini-
tur, inst. de vsufruct. & tamen dicta facul
tas operatur perpetuitatẽ pensionis post
mortem pensionarij. Sarn. dict. q. 16. de
de infir. resign. Ideo requirit specialem
notam.

Et hoc ampliatur procedere etiam si in
facultate retẽtionis pensionis data in pro
motione, adsit clausula pro express. ha-
ben. &c. nanq. sub hac facultate & clau
sula nõ intelligitur data facultas transfe-
* rendi: ita inclinarunt Domini de Rot. * in
vna Mediolanen. pensionis coram Domi-
no Reomano die 16. Maij 1552. teste Ca
putaq. decis. 303. ex rationibus supra ad-
ductis.

Quarto infertur, q in facultate trans-
ferendi pensionem, sunt exprimendæ qua
litates & clausulæ, quæ tertio possunt præ-
iudicare, quia facultas transferendi est
digna speciali nota cum omnibus quali-
tatibus, cum sit odiosa, & in odiosis quic-
quid † est omissum habetur pro omisso. l. 32
commodissime. ff. de lib. & posthu. c. odia
de reg. iur. in 6. Bellam. decis. 752. Aretin.
cons. 7. col. 2. Soci. sen. cons. 9. p. 1. Rot.
decis. 331. in nou. qui omnes loquuntur
de hac re, vt tradit Caputaq. qui hæc vult
in specie decis. 313. p. 2.

Quinto infertur, quòd mandatum ad
consentiendum pensioni in fauorem N.
cum quibusdam † clausulis non sufficit 33
ad clausulam transferendi pensionem: ita
tenet * Rot. & habemus decis. Peregr. 55. *
lib. 1. in manuscr.

Ad nonum respondetur, habentem fa-
cultatem transferendi posse quocunque † 34
tempore transferre, prout voluerit, etiam
in mortis articulo, namque facultas trans
ferendi solet dari rite his verbis cum fa-
cultate pensionem ipsam in totum vel in
partem simul vel successiue in vnam vel
plures personas ecclesiasticas, & quæcum
que beneficia ecclesiastica obtinẽtes per
eundem N. quandocumque sibi placuerit
nominare etiam in manibus cuiuscunque
personæ etiam in dignitate ecclesiastica
constituti, seu canonici cuiuscunq. cathe
dralis seu Metropolitanę ecclesiæ, aut Or
dinarij loci etiam in mortis articulo in Ro
mana Curia, vel extra eam, & alias in for
ma solita latissime extenden. absque alio
dicti A. qui ad hoc expresse consentit, &
successorum præfatorum desuper adhi-
bendo consensu transferendi, &c. Huius-
modi verba ponit Mãdos. tract. de signat.
grat. dict. tit. translationes pensionũ col.
vers. clausula potestatis, & ita * vidi ob- *
seruari, immo etiam si non fuisset expres-
sum, vt possit trãsferri in articulo mortis,
poterit dicto tempore fieri trãslatio, quia
non reperiebatur prohibitum, dato quod
de stylo soleret talis clausula apponi: ita
fuit resolutum in vna * Gerunden. pensio *
nis corã D. Thoma de Tanis die 13. Maij
1541. teste Put. decis. 6. tit. de pension.
aliàs 138. lib. 1. in impressis, Sarn. in de-
cis. 8. in addict. ad suas regulas in manu-
script. vbi per hoc dicit regulam de in-
firmis non habere † locum in transla- 35
tione

tione pensionis quod voluit idem Sarn.
dic, regul. de infir. regn. q. 16. num. 2. vbi
refert fuisse * decisum in Rot. tẽpore Leo-
nis X. valuisse translationem factam in
articulo mortis nutu magis quam verbis,
non obstat. regul. per plura. Idem conclu-
dit Mandos. ibid. q. 11. Ita etiam data fa
cultate alienandi potest ille alienare non
solum inter viuos sed etiam in vltima vo-
36 luntate † l. si quis prioris §. si certum ff. si
certum petatur, Soccin. cons. 43. n. 2. col.
4. & per hanc & alias multas rationes,
posse fieri translationem in articulo mor-
tis firmant Paris. cons. 46. vol. 4. Gamb.
de auct. leg. lib. 6. tit. de pens. num. 635.

Solet etiam dari clausula quod litteris
non confectis possit fieri translatio, vt tra
dit Mandos. dict. tit. translationes col. 3.
quæ clausula multum prodest, quia non
requiritur expeditio literarum, & hinc
est quod dicta clausula non obtenta trãs-
latio facta coram executore ante expedi
37 tionem & præsentationem † litterarum est
inualida Rot. decis. 459. in nou. Put. de-
cisio. 246. num. 2. lib. 3. Gamb. de auct.
leg. a later. tit. de pens. num. 638. Man-
dos. loco citat. vers. non nunquam, Ro-
man. cons. 353. ante nu. 7. Cassan. cons.
16. num. 16. executor enim Apostolicus
non potest iurisdictionem exercere ante
expeditionem litterarum & illarum rece
ptionem, Cassad. decis. vlt. num. 12. de
restit. spoliat. Bellam. decis. 10. Card. Pa
ris. cons. 12. nu. 18. vol. 4. Mil. in repert.
in verb. gratia Apostolica Crauett. cons.
134. nu. 22. Ideo translatio facta per pro
curatorem litteris non expeditis neque
præsentatis non valet, Crescent. dec. 298.
lib. 1. in manuscr. Put. decis. 8. de pro-
bationibus.

38 Limita nisi fuisset † facta translatio co-
ram executore vigore processus fulmi-
nati, nam hoc sufficit, si postea constabit
de litteris originalibus: * ita fuit conclu-
sum in Rot. teste Achill. decis. 2. de off.
deleg. in manuscr. in vna Zamoren. pen-
sionis die 11. Aprilis 1549. teste etiam
Put. decis. 246. lib. 3. quia per productio-
nem inserti Iudex erat certus de iurisdi-
ctione, & Iudex potest dare fidem inserto
parte non opponente, vt late explicat
Put. dict. decis.

39 Ad decimum respondeo † duobus mo-
dis posse fieri translationem, vel coram sũ
mo Pontifice via supplicationis, in qua
petitur, quod pensio absque facultate
transferendi assignata cassetur, extingua
tur, & annulletur ad effectum vt similis pẽ
sio in fauorem alterius constituatur seu re
seruetur, supplicat ille N. tertius vt sibi pẽ
sio huiusmodi assignetur, seu reseruetur
cum clausulis & decretis in prima pensio
ne contentis, ita Mandos. dict. tit. transla
tiones colum. 2. vers. rursus, qui notabili-
ter dicit quod sub illis verbis, cum clausu
lis in prima pensione contentis, non venit
facultas transferendi, quia huiusmodi fa
cultas erat personalis & quia nõ poterat
extendi vltra primam vicem, arg. l. boues
§. hoc sermone ff. de verb. signifi.

Et sub hac forma fit quoties non adest
facultas transferendi, & hoc difficiliter
concedi obseruaui, & non nisi pro perso-
nis valde benemeritis; & si pensio est reser
uata super cathedrali quando proponi-
tur ecclesia in Concistorio per Cardina-
lem, optimum esset dicere, quæ est graua
ta pensione annua mille ducatorum, quæ
extinguitur & cassatur ad effectum vt &c.
ita fuit factũ in ecclesia Rossanen. vacan-
te per cessionem hoc anno.

Secundo modo † coram aliquo in di- 40
gnitate constituto. Nauarr. cons. 45. nu. 1.
de præben. per viam contractus, vel per
viam vltimæ voluntatis, vt late per Paris.
dict. cons. 46. vol. 4. Et vt plurimum fit
coram Notario & testibus, nam hoc solet
exprimi in facultate concessa transferen-
di per hæc verba, in eadẽ Curia, vel extra
etiam in mortis articulo in clericum seu
clericos non coniugatos, per eos eligẽdos
etiam quemcunque, quodcunque & qua-
liacumque beneficia ecclesiastica & pen-
siones obtinentes in totum vel in partem
etiam corã solis Notario & testibus, etiã
laicis, etiam sine consensu easdem pensio
nes soluere debentium.

Ita Milites sancti Petri, sancti Pauli,
Pij, & Lauretani possunt transferre & co-
ram persona in dignitate ecclesiastica
constituta & coram Notario & testibus,
& sic coram superiore & non superiore
expresse habetur in constitutionibus Leo
nis X. circa milites sancti Petri, Pauli III.
circa milites sancti Pauli, Pii IV. circa
milites pios, Sixti V. circa Lauretanos, &
tradunt Put. decis. 344. in princ. lib. 2.
Ant. August. decis. 3. & decis. 164. lib. 3.

Idem

Idem Put. decis. 3. 10. & 16. tit. de pensio. Mandos. in locis citatis, Chisan. decis. 111.

41 Amplia † vt possint hoc facere etiã non ostensis priuilegijs militum & literis pensionis, ita fuit conclusum * in vna Senen. pensionis die 2. Decembris 1545. coram Cardin. de S. cruce, teste Put. decis. prædicta 344. lib. 2. ex rationibus ibi allegatis, Ant. August. loc. cit. Mandos. dict. tit. translationes col. vlt.

Vnde alias fuit dubitatum quia quidã à Notario fieri fecit instrumentum translationis pensionis, pro vt in isto memoriali, etiam memoriali in totum non lecto an subsistat translatio, fuit resolutum affirmatiue in vna Ispalen. pensionis 13. Octobris, 1545. coram Put. vt ipse testatur decis. 6. de fid. instrum. quia tranferens fuit confisus de fide Notarij.

42 E contrario, † translatio facta cũ schedulá postea lacerata est inualida, Ant. August. decis. 33. lib. 3. nisi constet de ea, Put. dict. decis. 6. de fid. instrum. in manuscr. & censetur valide translata, si sit in translatione dictum iuxta formam memorialis, Caputaq. decis. 410. lib. primo in manuscr.

43 Et in translatione pensionis non requiritur mentio aliarũ † pensionum, Crescét. decis. 240. lib. primo

44 Narratiua autem posita in translatione est verificanda de † iure, Peregr. decis. 146. lib. 1. in manuscr.

Et si translatarius existat in possessione, exigendi pensionem, non tenetur verificare literas suas, Moedan. dec. 158. Put. decis. 8. de probat. eo magis si habeat clausulam sine retardatione etiam in Iudicio possessorio non tenebitur, Put. decis. 247. lib. 1.

45 Et si clericus vxoratus transfert pensionem, translatarius sufficit quod probet clericatum ipsius per delationem † habitus, & communem reputationem, Put. decis. 14. de probat. in manuscr.

46 Et tandem dicendum est quod translatio debet fieri secũdum formam † datam, Caputaq. decis. 132. lib. 2. in manuscr.

47 Ad vndecimũ respondeo, † translationem esse intimandam habenti soluere pensionem, & ita * practicatur: vnde habens facultatem transferendi pensionem, dummodo intimet trãslationem infra tres mẽses, debet intimare, & hoc procedit quamuis non transferat absenti, nã nihilominus tenetur intimare infra dictos tres menses, Put. decis. 72. de pens. in manuscr. Cassad. decis. 10. de rescr. Gig. de pens. q. 85. num. 9. Et si pensio fuit traslata super pluribus beneficiis translatarius debet petere pensionẽ trãslatam pro rata, ita Palæott. decis. 304. in manuscriptis.

Ad duodecimũ, dum quæritur an trãslata pensione terminus proximus sit diuidendus pro rata inter transferentẽ & hæredem ipsius ac translatarium? multa possunt allegari pro vtraque parte, quæ omitto, cum habeamus in hoc notabilem decisionem Rotæ factam sub die 17. Februarii 1547. in vna * Granaten. pẽsionis coram D. Prospero de sancta cruce Cardinali amplissimo tunc Auditore Rot. nãque Episcopus Veronen. habuit facultaté trãsferendi pensionem 2000. ducatorum super fructibus dictæ Ecclesiæ Granaten. die 4. Decembris 1543. illam transtulit in fauorem Cardinalis Poli: fuit dubitatũ in Rot. an terminus Natiuitatis D. N. qui postea per paucos dies cessit & venit pro rata deberet diuidi inter hęredes dicti Episcopi & ipsum Cardinalem Polũ iuxta terminos l. diuortio in principio ff. solut. matr. & iuxta ea quæ scribunt Caccial. sup. de pens. q. 23. & Gig. q. 53. Hoc tamen non obstante contrarium fuit conclusum, quod dicta diuisio fieri non deberet † sed ille terminus integre ad Cardinalem spectaret, vt attestatur ipse Cardinalis sanctæ crucis decis. 126. in manuscr. 48
Pelegr. decis. 48. in vna Granaten. lib. 2. in manuscr. Put. decis. 14. lib. 3. & ita sæpe fuisse * resolutum à Rota, attestatur Gabriell. cons. 191. num. 3. vol. 2. quia allegata in contrarium loquuntur in actu necessario, nos autem sumus in actu voluntario vt per Barr. in l. vlt. ff. de iure fisci, Roman. cons. 10. & ante diem Natiuitatis non cesserat neque venerat dies, & sic actio non erat orta, cum ergo actionem orituram extinguat, & casset, & hoc vltra in alium transferat non reseruato iure quo ad fructus prȩteritos censetur illud ius donasse.

Ex quo concludendum quod quandocunque fuerit facta translatio integer terminus proximus spectat ad translatarium

rium, Put. decis. 3. & 7. tit. de pens. Pelegrin. decis. 48. lib. 2. in manuscr.

Limit. nisi sibi reseruasset fructus prçteritos, Puteus decis. 14. prope fin. lib. 3.

In necessaria extinctione quando scilicet moritur pensionarius alias Rot. * tenuit esse faciendam distinctionem iuxta terminos l. defuncta vbi Doctores. ff. de vsufr. Put. dic. decis. 14. lib. 3. Pelegr. decis. 48. lib. 2. Alex. cons. 82. num. 1. lib. 2. Sed mutatis Auditoribus in hoc articulo Rota mutauit opinionẽ, & firmauit vt numeratione temporis facta a die reseruationis pro rata temporis quo intra illum
49 † annum vixit pensionarius detur hçredibus, & residuum remaneat rectori beneficij, ita vt diuisio fiat secundum formam l. diuortio ff. solut. matrim. vbi Alberic. nu. 13. late Couarr. lib. 1. variar. resolut. cap. 15. nu. 13. vt attestatur Hieron. Gabriell. cons. 191. nu. 9. vol. 2.

Et sicuti nõ censetur data facultas trãsferendi pensionem nisi expresse dicatur, vt supra dictum est, & est communis * resolutio Doctorum quod clausulæ generales non suffragantur; Ita non cen-
50 setur remissa nisi etiam † dicatur, Caputaq. decis. 308. vbi refert notabilem casum * decisũ in Rota in vna Toletan. die 8. Iunij 1554. vel quod quis non velit vti ea, vt omnibus clarum est.

51 Et qui habet pensionem cum regressu ob non solutionem, & facultatem † transferendi similes pensiones, potest transferre cum eodem regressu ob non solutionẽ, & trãslatio facta intelligitur hoc modo, ita fuit * resolutum in Rot. teste Guid. Bono decis. 142.

52 Et translatio pensionis † est omnino res profana, ita * sæpius iudicauit Rot. vt attestatur Gamb. de auct. leg. tit. de pẽs. num. 633. idque potest probari ex rationibus deductis per Gig. de pẽs. q. 99. vbi quærit an possit dari pecunia pro transla-
53 tione pensionis & per multa concludit † affirmatiue absque simonia, & faciũt quæ scribit Sam. de infir. resign. q. 16. nu. 4. & alias ego consului constitutionem Pij V. de confidentia non habere locum in
54 trãslatione † pensionis, vt suo loco latius dicam. Hodie autem Rot. tenet quod pensio non sit profana sed annexa spirituali, ita dictum * in vna Britorien. coram Gypsio die 12. Decẽbris 1588. & die 3. Martij 1589. Gabriell. cons. 191. n. 7. vol. 2.

Sed dubium est notabile quod pluries cõtingit. Titius consensit extinctioni pensionis ad effectum illius translationis in N. cum primum clericali charactere fuerit insignitus & non aliter nec alio modo, N. non erat laicus, postea effectus clericus & per consequens capax translationis pensionis; Quçritur an potuerit Titius terminos pensionis exigere pendente conditione, scilicet vsque quo fuerit effectus habilis N. & sic, an, si perceperit, teneatur restituere?

Pro negatiua opinione, quod post extinctionem non potuerit exigere.

Primo quia summus Pontifex admisit extinctionem simpliciter licet ad effectũ vt reseruetur N. & post extinctionem nullum habet ius, ideo non poterit exigere.

Secundo quia Titius consensit ex tunc pensioni, ideo ab illa die fuit extinctum omne ius illius, Paris. cons. 82. num. 17. vol. 4.

Tertio eo magis quia iam venit dies conditionis, quia N. effectus fuit clericus.

His tamen † non obstantibus contra- 55
riam opinionem in indiuiduo in facti contingentia interrogatus cum lis penderet tenuit Gabriell. cons. 185. & cons. 186. n. 11. lib. 1. cuius opinio mihi videtur in puncto iuris posse sustentari; quia non cõsensit simpliciter extinctioni pẽsionis, sed ad effectum translationis in N. & non aliter, vnde consensus est conditionalis, &
ante conditionis euentum † perinde est 56
ac si non fuisset datus stante clausula nõ aliter, Bal. in l. si quidem C. de except. & in Auth. ingressi num. 7. C. de sacrosan. eccles. Alex. cons. 3. nu. 5. vol. 1. Ias. cons. 186. nu. 16. volum. 3. Socc. sen. cons. 251. vol. 4. lib. 2. vnde ante conditionis euentum pensio extincta dici non potest, nec ius recessisse a Titio, §. ex conditionali Instit. de verbor. oblig. Gozzad. cons. 3. sicuti ante cõditionem impletam beneficium
manet resignãtis † & ius nõ abdicatur ab 57
eo, Butr. & Abb. in c. cum pridem de pact. & cõmuniter * Doctores, vt scrip. supra: ex * quo sequitur potuisse ante modum impletum fructus percipere cum cõditio faciat vt ius maneat cedentis & fructus ad eundem spectent, l. necessario §. quod si pendente. ff. de peric. & comm. rei vend. L.

vbi

vbi autem de in diem adiect. Alex. conf. 73. num. 7. libr. 2. Tiraquell. de retr. conuent. in fin. in 63. & sic cum reseruatio fuerit conditionalis, nam fuit facta cum primũ clericali charactere fuerit insignitus,
58 & dies incertus cõditionem † facit, l. dies incertus de condic. & demostr. sequitur ante conditionis euentum non censeri factã c. si pro. vbi notat. de rescr. Gemin. conf. 107. in fin. Cassad. decis. 3. & 14. de præbend.

Non obstant contraria: ad primum respondetur, quod non dicitur pensio extincta, nisi quatenus cõsensus id patitur, sed consensus fuit conditionalis, nec potest dici ante præstitus, quã fuerit in N. translata pensio, Gemin. in c. 2. nu. 11. de elect. lib. 6.

Ad secundum respondetur in actu con-
59 ditionali clausulam, ex tunc, † semper referri ad conditionem, & nihil antea efficere, Card. & Imol. in Clemen. vnica de cõcess. præben. num. 10. Cassad. decis. 3. nu. 10. de præben. Paris. dict. cons. 82. nu. 17. volum. 4.

Ad tertium respondetur, conditionem
60 etiam † causalem non retrotrahi, sed tempus tantum conditionis inspici, Oldrad. cons. 229. Cassad. decis. 3. num. 17. de præben. Anchar. late in Clemen. prima num. 21. de concess. præben.

Amplia hanc conclusionem procedere etiam si Titius habens pensionem consensisset simpliciter extinctioni pensionis ad effectum vt reseruetur N. & non aliter, nã si pensio non potest ex aliqua causa acquiri N. ius non abdicatur à Titio & poterit fructus percipere, Gabriell. cons. 185. nu. 10. ex rationibus supra adductis & tradit idem Gabriell. cons. 186. num. 11. Ideo idem Gabriell. dict. cons. num. 12. infert, quod si quis habens facultatem transferẽdi pensionem infra 30. menses, & consentit extinctioni ad effectum vt reseruetur N. quum primum charactere clericali fuerit insignitus, si N. elapsis triginta mensibus fuit effectus clericus, pensio nũquam fuit à Titio abdicata & potest exigere terminos, vt etiam idem consuluit & probauit pluribus argument. idem Gabriell. cons. 186. per totum eodem lib. 1.

Et quia de translatione pensionis agi cœptũ est, ne aliquid omittatur, quęritur, si Papa concedit alicui pensionem super aliquibus beneficijs cum facultate trãsferendi, & vult cõmodum & vtilitatem illius pensionis ad alium spectare, vt quotidie fit in beneficiis Hispaniæ propter eius Regni † ordinationem; an ipsa pensio 61
& ius ipsius resideat penes eum in persona cuius gratia pensionis facta est, aut penes eum in cuius cõmodum & vtilitatem tendit pensio? Hoc dubium fuit propositum in Rot.* die 13. Februarii 1573. corã *
R. P. D. Grasso in vna Ipsalen. pensionis, & Domini constituerunt tres casus, quorũ primus est, quoties sumus in claris, vt quia Papa dixit, concedimus tibi pensionem centum ducatorum super fructibus talis beneficij, reperias Hispanum, qui teneat illam in persona sua, & hoc casu ius residet penes eũ, donec aliquis Hispanus nominetur, & in eius personam ius & titulus pensionis conferatur penes quem erit nudũ nomen. Secũdus casus in Curia frequẽtior, quando gratia facta fuit alicui Hispano, & dixit Papa, assignamus pẽsionem hanc N. Hispano propter pragmaticam, & volumus quod illam exigat ad cõmodum B. & hoc casu ius residet penes N. nominatum & non penes B. excepta vtilitate seu commodo pẽsionis ex l. quidam cum filium & ibi Bal. Ang. & Imol. de hæred. instit. ad quam poterit agere actione mandati, nõ autem ad ius aliquod ipsius pensionis, Bal. in d. l. quidam cum filium, vbi Imol. nu. 1. & tenuit Rota 3. Martii 1573. Tertius quando sumus in dubio, & tunc non est recedendum à verbis supplicationum & litterarũ, & hãc Rot. sent. refert Anast. Germon. de indult. S. si vero illa nu. 56. & habetur in decis. Rot. diuers. impress. Venet. in par. 1. decis. 399.

Et in secundo casu pensio extinguitur per mortem N. penes quem est titulus pensionis, & non per mortem B. penes quem † est cõmodum, vt fuit * resolutum in eadẽ 62
Ispalen. die veneris 13. Nouembris 1573. *
& ita vidi sæpius * practicari. Dubium tamen est, an cõmoditas pensionis possit in *
alium † transferri sine alia solemnitate & 63
sine scientia & consensu pensionarii, & affirmatiuam opinionem tenuit * Rot. in eadem causa coram eodem Lunç 18. Maii 1573. *

Et si post translationẽ moriatur transferens, pensio non extinguitur, vt in eadẽ causa fuit dictũ, & habetur dec. 400. p. 1.

QVINTAE

QVINTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Resignanti aliquando reseruatur regressus.*
2 *Antiquitus ignorabatur vsus regressus.*
3 *Regressus ex quo textu suscepti.*
4 *Rrgressus quid faciat.*
5 *Reseruatio beneficij quid faciat.*
6 Regressus quid?
7 Renunciantibus non datur regressus ad beneficiũ renunciatum.
8 Regressus habet causam etiam de præterito.
9 *Regressus facit gratiam conditionalem.*
10 Per regressum acquiritur ius ad rem.
11 *Regressus ex qua causa dentur.*
12 *Regressus qui fauorabiles.*
13 Post renunciationem regressus non datur.
14 *Regressus tantum à Papa conceduntur.*
15 Coadiutorias solus Papa concedit.
16 *Legati à latere non possunt concedere regressus.*
17 *In regressu forma tradita consideratur.*
18 *Regressus intrat cedente resignatario.*
19 Cedente resignatario in fauorem non est locus regressui.
20 *Conditio debet purificari.*
21 *Indultum conferendi beneficia vacantia per cessum non habet locum in renunciatione ad fauorem.*
22 *Resignatario moriente intrat regressus.*
23 *Decedere quid?*
24 *Resignatario priuato intrat regressus.*
25 *Priuatio feudi intelligitur domino volente.*
26 *Adueniente casu regressus, si resignans non vtatur, non potest postea.*
27 *Priuilegium strictè interpretatur.*
28 *Odiosa strictè interpretanda.*
29 *Habens regressum potest vti sua facultate secunda vice, si prima erat excommunicatus.*
30 *Excommunicatus absolutus omnia iura pristina recuperat.*
31 *Habens regressum cum illi locus est potest apprehendere possessionem propria auctoritate.*
32 *Possessio canonicatus debet capi capitulariter.*
33 *Facultas capiendi possessionem propria auctoritate cessat cum lis est super beneficio.*
34 *Quæ clausulæ prægnantes possint obtineri in reseruatione regressus.*
35 *Canonicus rediens ad canonicatum vigore regressus, quem locum debeat habere.*
36 *Regrediens quos fructus debeat habere.*
37 *Priuatus an recuperet locum suum si restituatur.*
38 *Regrediens tenetur ad pensionem.*
39 *Statutum Ecclesiæ Hispalen. quid disponat circa beneficiatos.*
40 *Statutum exorbitans non extenditur.*
41 *Regrediens dicitur continuare.*
42 *In regressu Ius nouum.*
43 *Prouisio ordinarij de beneficio, super quo erat reseruatus regressus, est valida.*
44 Regressus tribuit ius ad rem.
45 *In reseruatione regressus requiritur consensus beneficiati.*
46 *Regressus sine consensu valet.*
47 *Consensus sufficit vt interueniat quandocunq.*
48 Expressum dicitur quod colligitur.
49 Mors omnia soluit.
50 *Ingratitudo reprobatur.*
51 *Ingratitudo vitium enorme.*
52 *Consensus suppletur per non contradictionem.*
53 *Argumentum non valet de casu expresso ad non expressum.*
54 *Regressus subreptitius est nullus.*
55 *Primus regressus etiam absque consensu præualet secundo.*
56 *Rrgressus secundus est inualidus.*
57 *Decretum irritans inficit titulum & possessionẽ.*
58 *Spoliatus quando non sit restituendus.*
59 *In literis regressus non exprimitur valor beneficij.*
60 *Probare debet qui opponit.*
61 *Regressus est nullus expresso malo valore.*
62 *Ius non abdicatur à resignante non expresso vero valore.*
63 *Verba non alias &c. reddunt actũ conditionalem.*
64 *Habẽs regressũ nõ tenetur de aliquo iure docere.*
65 Regressus concessus ex causa cessionis sustinetur, quamuis cedens bonum ius non habeat.
66 *Super regressu litera expedienda.*
67 *Supplicatio sola sufficit pro absolutoria.*
68 *Rrgressui per decessum est locus in casu reg. de In.*
69 *Regressus non continetur sub concordatis Germaniæ, & sub indultis* Cardinalium.
70 *Coadiutoriæ cõprehenduntur sub indultis* Cardinalium.
71 *Rrgressus & Coadiutoria æquiparantur.*
72 *Differentia inter regressum & coadiutoriam.*
73 *Regressus ex causa cessionis dicitur ex causa onerosa.*
74 *Regressus ex causa onerosa non dicitur propriè gratia.*
75 *In regressu narrata debent iustificari.*
76 *Gratia probanda est.*
77 *Quæ sint narranda in regressu.*
78 *Regressus concessus habenti morbum comitialem est nullus.*
79 *An in reformatione facienda mentio regressus.*
80 *In regressu reseruato ratione litis, docendum est de lite.*
81 Lis incœpta per procuratorẽ non habentẽ mandatum, non dicitur lis.
82 Regressus cessat quãdo illũ habens non vult vti.
83 *Regressus cessat cum ille patitur beneficium ab alio possideri.*
84 *Ignorantia præsumitur.*
85 *Ignorans dicitur iustè impeditus.*
86 *Rrgressus cessat per assecutionem incompatibilis.*
87 *Rrgressus cessat per extinctionem.*
88 *Regressus cassatur sola voluntate.*
89 *Extinctio regressus est actus fauorabilis.*
90 Debet extendi consensus in cassatione pensionis.

91 *Regressus*

91 *Regressus cassatur per instrumentum, & coram Notario & testibus, & per litteras.*
92 *Tractatus cassationis non cassat regressum.*
93 *Quādo sit licita pænitētia in cassatione regressus.*
94 *Reuocans procuratorē datum ad cassandum regressum non est periurus.*
95 *Leo X. & Paul. iij. quos regressus reuocarint.*
96 *Regressus sunt reuocati à Concilio Tridentino.*
97 *Regressus hodie non conceduntur.*
98 *Regressus qua ratione damnentur.*
99 *Hæreditariæ successiones in beneficijs repelluntur.*
100 *Ratio finalis quæ.*
101 *Ecclesia est grauanda minus quā fieri potest.*
102 *Res de facili reuertitur ad naturam suam.*
103 *Beneficia debent conferri idoneis.*
104 *Votum captandæ mortis probibetur.*
105 *Pactiones de futura hæreditate odiosæ.*
106 *Spes ambitiosa ad beneficia probibetur.*
107 *Renunciātibus nō datur regressus ad ius cessum.*
108 *Papa potest etiam hodie regressus concedere.*
109 *Papa potest conferre beneficia ad tempus.*
110 *Regressus ob non solutionem pensionis non sunt sublati.*
111 *Accessus quid sit.*
112 *Accessus non babet causam de præterito.*
113 *Accessus sunt sublati hodie.*
114 *Ingressus quid, & quid supponat.*

QVAESTIO QVINTA.

VINTO Quæro, An resignanti vltra pensionem &
fructus possit reseruari regressus,
& quando, & quid
requiratur? cōmunis opinio est affirmatiua, nā aliquando resignan
1 ti reseruatur † regressus, vt in casibus de
quibus per Aragon. decis. 41. Crescent.
decis. 105. & 229. lib. 1. Achill. de Grass.
decis. 323. Pelegr. decis. 208. lib. 3. Tho.
de Tan. decis. 35. Caputaq. decis. 13. p. 3.
lib. diuers. decis. 169. 180. & 275. Palæot.
decis. 28. alias 18. 13. Octobris in manu
scr. cum aliis quos congerit Mandos. in
tract. de signat. grat. tit. regressus & accessus.
2 Maiores nostros † regressuū vsum igno
rasse attestatur Thom. Campeg. de reseru.
regress. vbi tamen dicit ex antiquorum
Canonū ratione susceptos fuisse, sci-
3 licet ex c. cum † pridē de pact. vbi Alex.
iij. mandat quibusdam restitui ecclesiam
& cappellam, quibus cesserant &c. quod
erat regredi ad beneficia quæ renunciauerant:
moderna igitur inuētio est, & nouus
4 modus † acquirendi ius ad beneficia non
dum vacantia, vt tradit Redoan. in tract.
de simon. c. 18. nu. 30. p. 2. sicuti contin
git per † reseruationem beneficiorum, Io. 5
Andr. in addit. ad Specul. in tit. de concess.
præben. in prin. Staphil. de liter. grat.
in initio, Sarn. in eodem tract. in præfat.
modus quidem nouus inuentus ab homine,
Redoan. p. 2. c. 18. nu. 3.

Regressus est quando Papa concedit
vt si resignatarius præmoriatur † benefi- 6
cium resignatum reuertatur ad resignantem,
ita Rebuff. in tit. de regress. in princ.
in sua prax. Vnde regressus nihil aliud
erit, quam reuersio ad beneficium cessum
seu dimissum, ita Card. Paris. cons. 5. nu.
8. vol. 4. sequitur Mandos. dict. tit. regressus
in tract. signat. grat. in principio, colligitur
ex Oldrad. cons. 275. & col. 2. vers.
circa quintum & ex l. quæritur §. si vendi
tor ff. de ædilit. edict. † ibi: *remittentibus enim* 7
actiones suas non est regressus dandus. Idem in l. si
lius & l. si vnquam C. de reuocan. donat.
c. monachum 20. q. 1. ibi: *& omnes ad sæculum*
interdicimus regressus, c. ex litteris de dispēs.
impub. ibi: *ad domum propriam est regressa*, c. vt
qui duas in fi. de elect. in 6. c. si beneficia
de præben. lib. 6. primo Regum c. 25. ibi:
regressi sunt itaque pueri David per viam suam, & 1.
Maccab. c. 27. & in Psalm. 7. Cæsar lib.
3. bell. ciuil. & lib. 5. l. properandum §.
sin autem C. de Iudic. l. multo §. vlt. ff. de
tut. l. negotiorum. ff. de appell. Oldrad.
cons. 175. quæstio est colu. 2. Alex. cons.
83. visa num. 4. lib. 3. Crauett. cons. 511.
num. 3. & cons. 856. nu. 12. & cons. 959.
n. 1. Gig. cons. 20. num. 10. Iacob. Aemilian.
cons. 92. nu. 1. cum sequen. & cons.
100. n. 4. & cons. 121. nu. 9. cum sequen.
Iacob. Menoch. cons. 197. nu. 87. vol. 2.
Redoan. de simon. p. 2. c. 12. nu. 2. Staphil.
super commis. & litteris iustit. vers. in hac
parte num. 96. Ideo dicimus quod re-
gressus † habet causam iuris de præterito 8
non simpliciter iuris de futuro, cum suppo
nat ius pristinum, sicuti priuatio habitū,
ita Cassad. egregie decis. 1. nu. 1. & 2. de
pact. Redoan. de simon. p. 2. c. 17. Caput.
decis. 313. nu. 2. p. 2.

Hinc regressus facit † gratiam condi- 9
tionalem, sicut accessus, Card. Paris. cons.
82. volum. 4. Redoan. de simon. p. 2. c. 17.
num. 19. & c. 20. n. 9. & † acquiritur ius 10
ad rem, Sarn. de non tollen. iur. quæs. col.
penult. vers. decimus & vltimus casus, Re
doan.

doan. dict. cap. 17. num. 10. & 18. ideo dicit Gamb. de auct. Leg. a later lib. 6. de pens. num. 496. quod regrediens reducitur ad eum statum, in quo erat ante renunciationem.

Et huiusmodi regressus passim, nec
11 omnibus dantur, sed tunc † demum, cum adest ecclesiarum vtilitas, aut necessitas nulla personarum habita acceptione, ita Campeg. dict. opusc. de reseru. regress. num. 4. vt quia resignans multo tempore seruierit ecclesiæ, adeo vt in illa senuerit, vel vt idoneus semel admissus fuit ad beneficium: nam si postea ob aliquam causam vtilem, & honestam renunciat, ei datur regressus, vt si prius decesserit resignatarius possit redire, & sic de nouo præfici beneficio cesso, ita Campeg. loc. cit. Ideo Rebuff. in prax. in tit. de regress. dicit: non improbarem regressus quando fieret ex causa, videlicet, quod destinatus successor est valde dignus, & is qui resignat iam lõgo tempore ecclesiæ deseruierit, & nullũ aliud habet beneficium quo senectuti cõsulat & viuere possit. Quare improbat Rebuff. regressus qui fiunt tantum ratione sanguinis, & dicit esse damnabiles scilicet resignanti, resignatario, ac cõcedenti, Redoan. de simon. p. 3. cap. 10. num. 9. & idem Rebuff. dic. tit. col. 2. dicit, quod isti regressus si fiunt ex causa publicæ vtilitatis vt melius ecclesiæ de-
12 seruiatur sunt † fauorabiles, & ampliãdi, sin minus damnabiles, & reprobandi, de quibus Papa Deo optimo maximo rationem redditurus est.

Et conceduntur regressus in actu renunciationis, & pro resignante ex causis vt dictum est supra, & ideo post renun-
13 ciationem † admissam regressus non datur, vt tradit Bartol. spina in tract. de potest. Pap. num. 118. & hac ratione dicuntur concedi ob causam, vt scribit Put. decis. 267. num. 5. ex notat. in l. 1. ff. de donat.

14 Regressus conceduntur † dumtaxat a Papa, & sunt introducti ex eius plenaria potestate, quam in beneficialibus habet, ita Rebuff. in prax. dict. tit. de regressibus col. 2. in fin. vers. verum vt ad rem veniamus, &cet. sicuti pensiones, & alia beneficialia, Redoan. de simon. part. 3. cap. 8. num. 1. & ideo solius Papæ videntur esse, sicuti concedere coadiutorias cum futura † suc- 15
cessione, vt explicat Redoan. dict. tract. de Simon. p. 2. cap. 19. num. 5. & ideo Legatis a latere non de facili permittitur † 16
concessio regressuum, vt tradit Gamb. in tract. de auct. Legat. a lat. lib. de pens. num. 195. Vnde in his regressibus, iudicari debet pro vt ex litteris Apostolicis concedentibus regressum apparet, & ex verbis signaturæ, ita quod † nihil adda 17
tur, sed forma præscripta obseruetur, ita Rebuff. dict. titu. de regress. colum. 2. in fin.

Forma autem qua annis elapsis concedebatur regressus passim resignantibus, hæc erat, vt tradit Mandos. tract. de signat. grat. tit. regressus, col. 2. N. vero oratori ne ex resignatione huiusmodi nimium dispendium patiatur quod dicto P. resignatario cedente vel decedente, aut beneficium huiusmodi dimittente, & alias quouis modo etiam apud sedem Apostolicam vacante, liceat sibi ad dictum beneficium quam primum illud per cessum seu quãuis dimissionem, vel amissionem, &c. aut alias quomodocunque etiam apud sedem Apostolicam præfatã vacare contigerit liberum habere regressum, & ingressum illiusque corporalem possessionem per se, vel per alium seu alios eius nomine propria auctoritate, libere apprehendere, &c.

Ex qua forma primo colligitur, quod regressus conceditur ex causa resignationis, namque vt dixi hæc est sufficiens causa, & idonea, vt dictum est de reseruatione fructuum, & pensione, ne resignans nimium dispendium patiatur ex ipsa cessione, Oldrad. cons. 275. col. 2. Præpos. in c. 2. sub num. 5. 1. q. 3. Gig. de pens. q. 4. num. 2. & q. 56. Thom. Campeg. in dict. opusc. de regress. reseruat. per totum illũ discursum.

Secundo colligitur, † quod cedente 18
resignatario intrat regressus: nam illa verba per cessum interpretantur per resignationem, vt tradit Mandos. de signat. grat. dict. titul. regressus, colum. 2. vers. illa verba, idq. cõmuniter * apud omnes * est receptum.

Hoc tamen intellige si resignatarius cedat simpliciter, & pure corã Papa vel ordinario, ita Moedan. decis. 338. sub tit. de renunc. incip. licet regressus sit impositus,

Put. decis. 314. num. 1. lib. 1. sequitur Mandos. in tract. signat. grat. verb. regressus col. 3. ante mediū. Vnde infertur quod resignatarius potest resignare beneficium super quo reseruatus est regressus in fauorem certæ personæ, & tunc non erit
19 locus regressui, † quia aut in supplicatione fuit apposita clausula in fauorem N. & non aliter, nec alio modo, &c. & tunc excluditur regressus per hanc clausulam, ex quo non resignat aliter nisi in fauorem N. & hoc agit vt resignatario beneficium quæratur, alias ius a se abdicare non intendit, & inest conditio quatenus ius resignatario acquiratur, qua conditione non impleta resignatio non potest effectum sortiri, Rot. decis. 7. de renunc. in fin. Castad. decis. 3. eod. tit. Caputaq. decis. 83. p. 3. & cōmuniter * Doctores, vt supra dixi, quia si non acquiritur ius resignatario non potest dici purificata resi-
20 gnatio, cuius † purificatio requiritur ad not. in l. si pecuniam ff. si cert. pet. & sic ius remanet penes resignantem, sicut quādo renunciatur beneficium iurispatr. sine consensu patroni, ius remanet penes resignantem, * vt fuit decisum alias in Rot. coram Rauellen. Aut vero resignatio fit in fauorem N. absque dicta clausula, & non alias, &c. & tunc etiam conditio præmissa subintelligitur vt fuit alias in Rot. * decisum teste Put. decis. 6. de renunc. quia resignans intendit vt resignatario beneficium acquiratur, vnde illa tacita conditio vera reddi debet, l. qui pecuniā cum ibi not. ff. si cert. petat, l. qui balneum, & l. potior ff. qui poti. in pign. habean. Cefal. cons. 22. num. 40. & cons. 56. num. 23. vol. primo, & secundum hāc opinionem iudicauit * Rot. die 28. Aprilis 1542. in vna Cæsenaten. parochialis S. Domitij coram Domino Sarnen. teste Moedan. decis. 338. alias. 341. licet regressus sit impositus, dū qua etiam attestatur Put. decis. 314. lib. 1. & ita etiam fuit conclusum in vna * Bononien. Monasterij die 28. Februarij 1558. coram Illustrissimo Palæotto, teste Caputaq. decis. 82. lib. 1. in manuscr. Card. Palæott. decis. 48. in Bononien. Monasterij vers. regressus: Ita etiam si quis habet indultum conferendi beneficia per cessum,
21 vel decessum † etiam in Curia, indultum intrat quando vacant per cessionē simplicem in manibus Papæ, quia tunc vacant beneficia secus per cessionem in fauorem: nam hoc casu non dicitur vacare nisi in fauorem illius admittatur, vt fuit * resolutum in vna Tranen. & Firman. prioratuū coram Illustrissimo Card. Sanctæ Crucis 28. Ianuarij 1548. in Indulto, Cardinalis Rodulphi, teste Put. decis. 523. lib. 2. & dixi late lib. 1. q. 3.

Vnde ex mente Rot. vt habeat locum regressus per cessum, requiritur, quod resignatio fiat in manibus ordinarij, nam tunc intrat regressus, nam coram ordinario non potest fieri resignatio nisi simpliciter, vel si fiat corā Papa simpliciter, quod de raro accidit, Ideo inquit Mandos. loc. cit. quod regressus per cessum patum operatur, nisi fiat renunciatio in manibus ordinarii. Cauti autem in regressu per cessum faciunt apponere clausulam per cessum etiam in fauorem certæ personæ: ita admonet Moedan. dic. decis. in fin. & dari huiusmodi clausulā attestatur Mandos. loc. cit.

Tertio colligitur, quod moriente re- 22
signatario potest ad illud beneficium regredi stante concessione regressus, quia illa verba per decessum interpretantur per
mortem, cum decedere † capiatur pro mo- 23
ri l. Papinianus §. meminisse ff. de inoff. testam. l. prima §. seu vers. Idem Scæuola ait ff. ad Sillan. l. lege Cornelia ff. de testamen.

Quarto colligitur, quod si resignatarius consequatur beneficium incompati-
bile † vel priuetur, quod intrat regres- 24
sus, & resignans consequitur beneficium iam resignatum, quia illa verba, seu quamuis dimissionem aut amissionem, hoc importantia Mandos. dict. tract. de signat. grat. tit. regressus, col. 5. vers. vltra illa verba Moedan. decis. 129. Sanctissimus Dominus Noster Paulus in manuscr. colligitur ex Put. decis. 314. num. 7. lib. 1.

Ex quo infertur, quod regressus intrat ex quatuor capitibus, scilicet, per cessum, per decessum, per assecutionem incompatibilis, & per priuationem. Ampliatur procedere etiam si his quatuor modis beneficiū vacet in Curia: namque solet exprimi etiam si apud Sedem Apostolicam, &c. quod nullum habet dubiū, quoties exprimitur.

Dubita-

Dubitatur tamen, quid ſi beneficium
reſignatum, ſuper quo reſeruatus eſt re-
greſſus, vacet vno modo ex quatuor ſupe
rius relatis, ſi ille qui habebat regreſſum
non ingreditur poſſeſſionem beneficij, an
ſi poſtea alio modo vacet, poſſit vti regreſ
ſu? hoc dubium accidit in Rot. & fuit iudi
catum valde difficile, nam bis fuit propo-
ſitum D. Ioa. Paulo cauſam proponente.
Namq. N. habebat regreſſum per ceſſum,
vel deceſſum, vel aliam quamcunq. amiſ-
ſionem, fuit locus iuri regrediēdi per aſſe
cutionem alterius incompatibilis, & hoc
ſciuit N. ac dimiſit regreſſum. Dubitaba-
tur an poſſit expectare, vt iterum fiat lo-
cus regreſſui per deceſſum, & ſi fuerit lo-
cus an poſſit regredi ad beneficiū? Pro af-
firmatiua allegabatur, quia illa clauſula
apponitur ad fauorem & commodum il-
lius, pro quo regreſſus reſeruatus eſt; vn-
de videtur etiam electio ſibi reſeruata, vt
eligat regreſſum ex qua cauſa malit, arg.
l. vbi autem §. qui illud, aut illud ff. de
verb. oblig. l. illud. a contrario ſenſu ff. de
conſt. pecun. & potuit vnum ex illis mo-
dis regrediendi propria auctoritate, & ſi-
ne ſuperioris iniuria remittere, vt dicitur
in penſione Prępoſ. in c. Agathuſa diſt. 63.
& practicatur communiter in feudo, vt
25 priuatus feudo propter felloniam † intel-
ligatur, ſi Dominus voluerit, ad not. per
Bald. in l. vlt. n. 4. de reuocan. donat. l. 2. &
ibi Glo. C. de iur. emphyt. late Caſſad. de-
ciſ. 2. locat.

Contrarium tamen concluſit Rot. die
5. Decembris 1539. quod regreſſus fue-
26 rit verificatus in primo euentu † & per
conſequens conſumptus taliter, vt non
poſſit habens regreſſum amplius illo vti,
teſte Moedan. deciſ. 120. in tit. de præ-
ben. incip. S. D. N. Paulus, Ptolom. de-
ciſ. 62. alias 90. Quia verbum, quod po-
teſt referri ad plures actus tunc refertur
ad primum actum, quando primus actus
conſumit effectum ſecundum intentio-
nem loquentis, vt in caſu noſtro, ita
egregie Bal. in l. inuitus ad fin. verſ. tu
dic. C. de procur. quam doctrinam ſe-
quitur Iaſ. in l. diuortio §. quod in anno
nu. 12. & ſeq. ff. ſol. matrim. & facit tex.
in c. non poteſt §. illud autem de præben.
lib. 9. l. boue §. hoc autem ſermone, vbi
late Tiraquell. de communi ff. de verb.
oblig. Felin. in cap. 1. de treg. & pac. Vnde
beneficium illud ſemel vacans, per aſ-
ſecutionē alterius, non poterit amplius va-
care per deceſſum eiuſdem perſonæ ſaltē
illud ius, quod ante beneficiatus habe-
bat. Ideo dicendum in prima vacatione
eſſe conſumptum regreſſum, c. mandato,
& ibi Gemin. & Franc. num. 1. & ſequen.
lib. 6. de præben. & quia illa facultate
vſus non eſt ſuo tempore, illam videtur
remittere, quod poteſt abſque ſuperiore
ſicuti dictū eſt, & ita remouentur cōtraria.

Ad quod accedat, quia priuilegium
continens præiudicium tertij ſtricte † eſt 27
interpretandum, Card. Pariſ. conſ. 72. nu.
25. & 38. vol. 4. Idem conſ. 101. nu. 59. vol.
1. optime conſ. 9. nu. 3. vol. 4. eo magis,
cum ſimus in odioſis in quibus ſtrictiſſima
fit interpretatio, † regul. odia cum ibi not. 28
per Din. & addentes de regul. iur. in 6.
Hinc ſcribit egregie Gāb. de Legat. a lat.
lib. 6. de penſ. nu. 498. quod poſtquam
regreſſus eſt ſemel ſuſpenſus, perinde eſt,
ac ſi beneficium tempore reſignationis
fuiſſet liberum, &c.

Rurſus quæritur, an ſi habēs regreſſum
reperiatur excōmunicatus, quādo illi lo-
cus factus eſt, puta quia moriatur reſi-
gnatarius, qui obtinet beneficium, ſuper
quo eſt reſeruatus regreſſus, & beneficiū
conferatur alteri, an habens † regreſſum, 29
ſi erat excōmunicatus tempore quo mor-
tuus eſt reſignatarius, ſi poſtea abſoluitur
poſſit petere beneficiū vigore regreſſus?
in Rot. die 21. Ianuarij 1521. fuit conclu-
ſum affirmatiue, vt refert Andr. Gamb.
deciſ. 44. incip. corā Paulo. in manuſcr. &
hanc concluſionem firmat Mandoſ. in
tract. de ſignat. grat. tit. regreſſus col. 8.
verſ. quæro an, &c. quia quamuis tempo-
re aduenientis caſus regreſſus erat inha-
bilis, arg. c. paſtoralis de cler. excom. & in
hac materia cōſideretur habitus tempore
vacationis beneficij, c. ei cui de præben.
lib. 6. Felin. in c. cū te col. ante penul. verſ.
tempus datæ de reſcrip. tamen, quia ex-
communicatus abſolutus, † qui non ne- 30
glexit abſolutionem, omnia iura priſtina
recuperat, c. maximum 1. q. 7. Abb. in c.
1. per quos fiat inueſt. in vſib. feud. vbi di-
cit, quod recuperat ius fidelitatis, late Fe-
lin. in c. cum inter col. 9. de except. Idem
Felin. in c. ſignificauerūt, nu. 14. eod. tit. &
communiter Doctores faciūt, quæ ſcribūt
Moderni Peruſ. de reſt. in integr. q. 7. ar. 1.

31 Quinto colligitur † quod habens regressum, cum illi locus est, potest apprehendere possessionem beneficij libere propria auctoritate, vt ostendunt verba illa apponi solitá in concessione: *illiusque corporalem possessionem per se, vel alium seu alios eius nomine propria auctoritate libere apprehendere, &c.* quæ verba operantur, vt quis non teneatur apprehendere possessionem cum suo executore, argum. l. sed si hac lege post princip. ff. de in ius vocan. l. creditores, & ibi Bart. C. de pignor. Paris. consil. primo num. 176. vol. 1. & cons. 45 num. 3. vol 3. in regressu tamen canonicatus, hæc verba posita, vt qui habet regressum possit propria auctoritate apprehendere possessionem, non excludunt consensum Capituli, nam non obstanti-
32 bus talibus verbis possessio debet † capi capitulariter, important tamen, vt non teneatur capere possessionem, cum executore: Ideo requiritur consensus capituli; ne Papa videatur præiudicare tertio, ita fuit conclusum * die 11. Maij 1543. teste Put. decis. 20. lib. 2. attestatur etiam Thom. de Tan. decis. 35. in manuscript. vbi dicit, quod illa verba propria auctoritate operantur, vt possit sine ministerio iudicis & executoris, sed non excludunt solemnitatē seu formalitatem apprehensionis, vt requiritur, Innoc. in c. in litteris de restit. spoliat, nam canonicis possessio capitulariter est danda, vt fuit resolutum * in vna Columbrien. canonicatus die 5. Octobris coram Pelegr. teste eod. decis. 3. lib. 3. etiam per procuratorem debet capi possessio capitulariter, vt fuit * resolutum in vna Brixien. Canonicatus coram Cardinali Palæott. die 17. Maij 1559. teste Caputaq. decis. 12. lib. 1.

Secūdo limitatur non procedere si fuisset desuper lis introducta, nam quamuis ex forma rescripti videatur habere facultatem regrediendi, & possessionem
33 capiendi † propria auctoritate, si tamen lis fuit desuper introducta, non potest vti dicta facultate lite pendente, alias videtur attentasse, vt fuit conclusum in Rot. * in vna Roman. beneficij sancti Petri primo coram Cotta 10. Iulij 1568. & 31. Decembris eodem anno, deinde idem firmatum fuit die 2. Maij 1569. R. P. D. Seraphino proponente, vt refert. Robert. Lancelott. de attent. cap. 4. ampl. 1. nu. 14. Amplia hanc limitationem procedere, etiamsi in illo regressu adsit decretum irritans, vt fuit * decisum in Rot. teste eod. Lancelott. c. 14. q. 1. nu. 73. cum sequent.

Sexto colligitur, quod potest possessionem capere per se, & per procuratorem, quod non habet dubium: Ideo alias fuit * resolutum in Rot. coram R. P. D. Rubeo in vna Ispalen. canonicatus die 22. Iunij. 1561. quod si quis resignauit in fauorem N. reseruato regressu contra quem N. obtinuit postea duas sententias, & sequestrum, quod fuit exequutū, si moriatur N. & resignans capiat possessionem vigore regressus, non violat sequestrum, & non incidit in pœnas Clem. ad compescendum de sequestr. possess. vt habetur lib. diuers. decision. 196. in vna, &c.

Septimo & vltimo colligitur, quod non requiritur alia expeditio litterarum, &c.

Solet etiam quandoque obtineri alia clausula, quod liceat regredi ad ius perinde, ac si numquam resignasset seu cessisset, tam vigore † prioris tituli, quam 34
etiam præsentium, vt tradit Simonett. decis. manuscrip. 74. incip. bulla regressus plerumque habet clausulam, quæ sequitur Mandos. de signat. grat. dict. tit. regressus col. 5. vers. in regressu, idem Mandos. in eod. tract. tit. fructuum reseruationes col. 2. vers. concessus, quæ clausula operatur plures effectus, quorū primus erit notabilis, vt qui agit ex regressu non teneatur aliquo modo docere de iure cesso, vt obtinere possit, ita conclusum * fuit in duabus causis, teste dict. Simonett. dict. decis. manuscr. 74.

Secundus effectus erit valde memoria cōmendādus, vt si quis resignauit canonicatū & præbēdā reseruato sibi regressu, cū dicta clausula, in omnibus, & per omnia ac si numquam resignasset, si moriatur resignatarius qui residebat in loco inferiori post omnes canonicos, resignās redit ad canonicatum † & cōsequitur locum, quē 35
ante resignationem habebat, tam in choro quam in capitulo, ita iudicatum fuit per maiorem partem dominorum de Rot. coram * Maceraten. vt attestatur Put. decision. 35. tit. de præbend. in manuscript. Mandos. de signat. grat. tit.

tit. fructuum reseruationes, col. 2. vers. concessus alias fuerat, pro qua facit tex. & quod ibi norant * communiter Doctor. in l. p. ff. de leg. 1. nec obstat, si dixeris, quod resignans amittit possessionem ciuilem, & naturalem in fauorem resignatarij, Ioan. And. Imol. Abb. & alii in c. sollicite de restit. spoliat. ergo illam amisit etiam quo ad locum in choro, & quo ad capitulum; quia respondetur quod hæc retinuit ex concessione Papæ dum esset locus regressui, & vbi habemus verba expressa principis frustra dubitamus l. Ancillæ C. de furt. Dec. cons. 484. num. 1. Socc. sen. consil. 12. num. 2. lib. 2. Roland. consil. 77. num. 5. lib. 1.

Tertius effectus deducitur ex præcedenti, vt si nouus canonicus debeat percipere fructus pauciores, & soluere aliquid, vel aliud quid facere, hoc non ha-
36 bebit locum in isto, qui per viam † regressus cum dicta clausula consequitur canonicatum: nam iura & statuta loquentia de acquisitione possessionis, vt detur nouus, & vltimus locus, vt non habeat tot honores quot habēt antiqui, &c. non procedunt in regrediente, seu retinente c. si beneficia ibi, *libere reuertantur.* de præben. lib. 6. & inter retentionem seu regressum, ac ingressum ad immissionem seu acquisitionem possessionis magna est differentia, vt tradit Alex. consil. 83. num. 4. & sequent. lib. 2. Hinc egregie dicit Felin. in c. ex insinuatione ad fin. de Simon. vbi ponit regulam,
37 quod priuatus † non recuperat primum locum: limitat primo hanc regulam non habere locum quando non fuit priuatus, sed simpliciter amotus: at in casu nostro non potest dici priuatus, cum nullū commiserit delictum.

Quartus effectus, quia regredientem ad eum statum reducit, in quo erat ante renunciationem, Rot. decis. 101. in antiq. quam ad hoc citat Gamb. de auctor. Legat. a lat. lib. 6. tit. de pens. num. 497.

Sed iuxta hoc quæritur, quid si tibi resignaui beneficium, cum reseruatione regressus per cessum, vel decessum, reseruata etiam tertio pensione centum ducatorum, an si postea moriatur resignatarius, & sit locus regressui, ego tenear ad dictam pensionem? & quamuis prima facie videatur respondendum non teneri, cum regressus reducat regredientem ad statum, in quo erat ante renunciationem, vt supra dictum est; contrarium tamen est verius, quia Papa iam certus de regressu reseruat † pensio- 38
nem: quare eadem ratione idem erit in casu, quando resignaui tibi reseruato regressu, tu postea resignasti N. suspenso regressu, & reseruata pensione pro nepote aut alio consanguineo, nam si postea moriatur N. ego teneor ad pensionem, ita Petr. Andr. Gamb. in tract. de Leg. a later. lib. 6. de pens. num. 498. vers. contrarium est verum.

Quintus effectus † est, quia statutum 39
Ecclesiæ Ispalen. quo cauetur, quod filij, & descendentes per lineam paternam, vel maternam vsque ad secundum gradum ex hæreticis seu reconciliaris, non possint de cetero obtinere canonicatus & præbendas, aut assequi, aut aliquod ius in eis acquirere, non comprehendat illum, qui post dictum statutum ex causa resignationis cuiusdam portionis illius Ecclesiæ de dicta portione obtinuerat sibi reseruari regressum, pro vt fuit * decisum in Rot. coram D. Marsicano de mense Februarij 1542. in vna Ispalen. portionis inter. Episcopum Solis, & Ioan. Morigliam, teste Put. decis. 267. lib. primo quia dictum statutum quamuis sit factum in fauorem fidei, vt Ecclesia Ispalen. purgaretur à viris suspectis, & infectis huiusmodi labe, tamen in quantum comprehendit discedentes ex linea materna vsque ad secundum gradum est exorbitans a iure, vt patet in cap. statutum de Hæret. lib. 6. Item odiosum, quia in damnum alterius, Bart. in l. prima col. 2. circa princ. ff. de verb. signif. ergo, cum statutum sit odiosum & exorbitans, cum loquatur in acquirentibus ius in beneficio, † non debet 40
extendi ad continuationem iuris, Glos. in cap. ea quæ de reg. iur. in 6. Rip. in l. si constante num. 78. ff. solut. matr. Menoch. primo remed. recupera. poss. num. 20. Doctores * cōmuniter in regul. odia. de regul. iur. in 6. Sed habens regressum dicitur ius suum quod habebat continuare arg. l. qui sic. ff. sol. matrim.

Et sic infertur, quod qui regréditur ad
41 beneficiũ, dicitur continuare † ius suum, quod habet, ita Put. decis. 267. nu. 4. lib. 1. & alibi idem Put. decis. 226. n. 11. lib. 3. dicit, quod regressus est continuatio primæui iuris, & fingitur, quod nulla intervenerit vacatio.

Et ideo regressus dicitur habere causam de præterito, non de futuro, Cassad. decis. 1. nu. 1. & 3. de pact. Redoan. de simon. p. 2. cap. 17. & cap. 18. num. 26. Mandos. tract. de signat. grat. tit. regressus col. 4. vers. regressus, Put. decis. 197. nu. 13 lib. 1. ex ratione superius allata.

42 Et quamuis † causa sit de præterito, ius tamen nouum est, ita Put. decis. 146. num. 5. lib. 2. Ideo fuit * resolutum in Rot. coram D. Paulo die 30. Maij 1544. in vna Palentina præstimonij, in qua Rodericus ratione familiaritatis Cardinalis sanctorũ quatuor Coronatorum Præstimoniũ ipsum habuerat: sed post mortem ipsius Cardinalis, illud resignauit reseruato regressu, postea facto loco regressui, ipse Rodericus resignans obierat, & Ordinarius de illo
43 prouidit, fuit dubitatum † an prouisio valeret? quidam dicebant negatiuè, quia beneficia semel affecta, &c. & quia regressus habet causam de præterito, tamen fuit affirmatiue conclusum, teste Put. dict. decis. 146. lib. 2. quod valebat, quia per prouisionem factam resignatario affectio expirauit, Rot. decis. 282. & 881. in antiq. & decis. 181. & 270. in nou. & ideo per resignationem expirauit illa affectio, & fuit locus regressui, licet ex causa de præterito, tamen nouum ius fuit.

Et ideo scribunt * communiter doctores regressum tribuere † ius ad rẽ, Aeneas
44 de Falcon. de reseruat. in 47. effect. num. 11. vers. nouus modus, Gig. de pens. q. 99. num. 5. Sarn. in prima quæstione de non tollen. iur. quæst. num. 4. in vlt. casu, Cassad. dict. decis. 1. num. 1. de pact. & decis. 4. de priuileg. Mandos. loc. cit. & alij quam plures, & qui eum habet dicitur habere spem, ita Redoan. de simon. p. 2. c. 17. nu. 14.

An autem in reseruatione regressus requiratur consensus habentis beneficium?
45 affirmatiuam † opinionem tenuit Thom. Campeg. in opusc. de reseruatione regress. num. 3. & hanc opinionem videtur * tenuisse Rot. in vna Roman. clericatus S. Petri die 12. Decembris 1541. Corã Episcopo Rauellen. vt tradit Moedan. decis. 112. manuscr. Ambrosius de Resta, Ioan. Paul. decis. 14. lib. 1. Moedan. decis. 96. Crescen. decis. 173. in fin. lib. primo in manuscr. Pelegrin. decis. 135.

Ratio quia cum fiat præiudicium resignatario: nam non potest renunciare, ergo requiritur consensus.

Secundo quia requiritur in pensione, vt est * communis opinio. *

Tertio sicuti pactiones de ventura hæreditate odiosæ sint antequam hæreditas deferatur, & contra bonos mores, & pleni pessimi euentus viuente eo, & ignorante de cuius rebus paciscentes conueniunt, & propterea detestandæ, & legibus vetitæ, si tamen ipse de cuius hæreditate tractatur consenserit, licebit ipso sciente huiusmodi pactiones seruare, l. vltima. cum ibi tradit. C. de pactis. Ita, &c.

Negatiuam opinionem videtur firmare Put. decis. 147. num. 7. lib. 1. vbi dicit, quod regressus sine consensu potest per Papam concedi, idem vult Caputaq. decis. 11. num. 2. & 3. p. 3. in impress. & hanc opinionem tenuit Rot. * quod regressus † valeat sine cõsensu, teste Ptolem. 46
decis. 13. in manuscrip. & hanc etiam opinionem firmauit Rot. in vna Acherontin. Monasterij coram Oradino 4. Maij 1554. teste Caputaq. decis. 11. p. 3. hoc idem tenet Cassad. decis. 1. num. 4. de pact.

Primo quia iure cautum non reperitur quod in regressu per resignatariũ debeat præstari consensus, vnde cum non sit lege cautum, requiri de necessitate non debet l. 3. §. vltim. de procur. cap. 2. ne sed vacan. Oldr. consil. 202. in regressu enim hoc non est præscriptum, sicuti in pensione per regul. de præstan. consens. Ideo, &c.

Quid tenendum?

Placet posterior sententia ex plurimorum opinione comprobata, * ac recepta in Rot. & de * stylo, cum Papa regressum ad sui libitum concedat, vt inferius dicetur, & si esset necessarius consensus resignatarij vtique fuisset hoc expressum in regulis, prout de pensione exprimitur.

Oldrad.

Oldrad. conſ. 202. Quidã Monachus Cœ
poll. conſ. 16. colu. 2. ad fin. verſ. ſexto.
Crauett. conſ. 90. Rector nu. 2. verſ. ſecun
do valet, & reſignatarius acceptando ip-
ſam reſignationem in qua reſeruatus eſt
regreſſus ſatis dicitur conſentire iuxta
ea, quę fuerũt notabiliter dicta per Rot.*
in vna Cæſaraugustan. Archipresbytera-
tus de Darrocea coram Marſican. de
qua per Ptolom. deciſ. 16. taciti enim &
expreſſi eadẽ eſt virtus ad tradita in l. cũ
quid. ff. ſi cert. pet. & ſufficit vt talis cõ-
47 ſenſus † colligatur vel interueniat quan-
docunque, ad not. per Bart. & Iaſ. in l. ſi
quis mihi bona §. iuſſum ff. de acquiren.
hæred. egregie Moedan. deciſ. 89. incip.
In eadem Parochiali in manuſcrip. &
48 expreſſum ſatis dicitur † quod colligitur,
Bart. in l. vxorẽ §. agri plagam ff. de leg.
3. Bal. in l. fideiuſſor §. meminiſſe ff. de leg.
primo Curt. Iun. conſ. 160. nu. 9. cum
aliis, vt per Ceſal. conſ. 133. nu. 8. & 135.
nu. 20. lib. 1. Crauett. conſ. 162. num. 2.
in fin. Hinc dicit Moedan. deciſ. 97. Incip.
reperiebantur tit. de regreſſ. colum. 2. in
manuſcrip. Quod ad validitatem regreſ
ſus, nec de iure nec ex regulis Cãcellarię,
aut ex ſtylo requiritur conſenſus.

Nec obſtãt in contrariũ allegata, quia
primum tollitur, cum nullum præiudiciũ
generetur reſignatario, quandoquidem
poteſt ipſe renunciare in fauorẽ, Moedã.
deciſ. 338. alias 341. Caputaq. deciſ. 83.
lib. 1. in manuſcr. Palæott. deciſ. 48. &*
communiter eſt receptũ, vt ſcripſi ſupra,
& nihil ipſius intereſt an poſt mortem ſuã
beneficium ſuum deueniat ad reſignan-
49 tem vel ad alium, cum mors † omnia ſol-
uat, §. deinceps Auth. de nupti. Guliel.
Benedict. in c. Rainutius, verbo, ſi abſque
liberis moreretur fol. 24. num. 11. immo
potius debet deſiderare vt deueniat ad re
ſignantem ratione gratitudinis, Imol. in c.
vlt. in 5. not. de donat. fortun. Garſ.
in lege ius naturale num. 40. ff. de iuſt. &
50 iur. nam ingratitudo † legum & Canonũ
auctoritate reprobatur, c. octaua diſcuſſio
12. q. 2. Dec. conſ. 686. num. 13. nam vi-
51 tium † enorme & deteſtabile nuncupatur,
Io. Andr. Abb. & alij in c. vlt. de donat.
Angel. Aret. tract. maleficiorũ verbo & ad
querelã verſ. nono repellitur num. 26. Af-
flic. deciſ. 282. ſecũdo dubio, Card. Pariſ.
conſ. 1. nu. 10. vol. 1. Marſ. ſingul. 413. Co-
raſ. in l. qui liberatus. ff. de adopt.

Et quatenus per reſeruationem regreſ-
ſus ei afferatur præiudicium per tacitum
conſenſum ſatis dicient approbare, Pariſ.
conſ. 16. nu. 96. vol. 2. & conſ. 51. nu. 4.
vol. 4. & conſ. 112. nu. 24. eod. vol. 4.

Et conſenſus ſuppletur † per non con- 52
tradictionẽ, Card. Pari. cõſ. 41. n. 27. vol. 4

Nec obſtat illud de pẽſione, quia in ea
expreſſum eſt per regulam de pręſtan. con
ſenſ. vt tradit Caputaq. dict. deciſ. 11. n.
4. p. 3. ergo non valet argumentum de
caſu expreſſo ad nõ † expreſſum, iuxta ea, 53
quæ ſcribit Curt. Iun. conſ. 49. num. 8.
& conſ. 134. nu. 4. Grat. conſ. 44. num. 61
lib. 2.

Nec obſtat tertium argumentum, quia
eſt a remotis, vnde l. Papinianus ff. de mi
nor.

Nec obſtat deciſio Rot. relata, quia ex
alia cauſa fuit ita deciſum ibi: namque
Ambroſius de Reſta habebat clericatum
ſancti Petri de vrbe, & Iacobus de Bruſco
prioratũ ſancti Spiritus: tempore Leonis
fuit ſignata vna ſupplicatio in qua dictus
Ambroſius reſignauit clericatũ ſancti Pe-
tri in fauorem Iacobi, & idẽ Iacobus reſi-
gnauit prioratum in fauorem Ambroſii
cum reſeruatione annuæ penſionis duca-
torum 24. fuit præſtitus ab vtroque conſẽ
ſus ſuper hoc. Poſtmodum idem Iacobus
poſt primam ſupplicationẽ ſignare fecit
aliam ſupplicationẽ ceſſionis, in qua idẽ
Ambroſius cedebat dictum clericatum, &
Iacobus prioratum cum reſeruatione pẽ-
ſionis dictæ, hoc tamen addito in dicta ſe
cũda ſupplicatione, quod per ceſſum vel
deceſſum a dicto Ambroſio eidem Iacobo
reſeruaretur regreſſus: literę fuerunt expe
ditæ ſecundum formam primæ ſupplica-
tionis: poſt plurimos annos idem Ambro-
ſius mortuus eſt, & fuit facta prouiſio prio
ratus per mortem Ambroſij Iacobus acce
pit poſſeſſionem vigore regreſſus: Ideo du
bium fuit, an regreſſus eſſet validus ex eo
quia erat ſine cõſenſu, fuit per omnes die
12. Decembris 1542.* concluſum, eſſe in-
ualidũ, quia regreſſus erat ſubreptitius,
† & doloſus: nãque dicebatur quod vtra- 54
que pars ſupplicabat, quod non erat verũ
& ex aliis ad hoc tendentibus, vt per Moe
dan. dic. deciſ. 112. Ambroſius, vnde hæc
deciſio non obſtat, & per conſequẽs Do-
mini de Rota in hac quæſtione non ſunt

uarij, sed concordes, quamuis contrariũ
affirmauerit Mandos. dic. tit. regressus
col. 5. in principio vers. an autem regres
sus. Potest igitur reseruari regressus sine
consensu, reseruatur tamen aliquando
cum consensu, & sic vtroque modo, vt vo-
luit Cassad. relatus à Mandos. tract. de
signat. grat. tit. regressus col. 4. versiculo
accessus.

Quapropter si duo sint reseruati regres
sus, quorum primus sit absque consensu,
secundus autem cum cõsensu, fuit dubiũ
* quis præferatur, die 27. Octobris 1547. *
cotam Fabio Accorambono fuit decisum
per omnes de Rot. primum regressum eti-
55 am absque consensu† præualere secundo,
etiam cum consensu reseruato, namque
regulariter regressus secundus stante pri-
56 mo est inualidus, pro † vt fuit decisum *
* in Rot. teste Ptolom. decis. 44. in manu-
scr. hoc idem fuisse tentum per omnes at-
testatur Moedan. decis. 62. alias 66. incip.
de mense Aprilis sub tit. de renunc. in ma
nuscr. Fab. decis. 4. lib. 1. Put. decis. 11.
tit. de regress. Nam Papa non concedit
secundum regressum nisi is, qui primum
habet, illum suspendat, vel illius cassatio-
ni consentiat, ne beneficium sit duobus re
* gressibus inuolutum: hunc esse * stylũ testi
ficatus est Episcopus Vasionen. Datarius,
& in Curia Romana valde versatus, teste
Mandos. dic. tit. regressus col. 6. vers. re-
gressus duo in medio: non est enim ex Pa-
pæ intentione Ecclesiã dupliciter graua-
re, Cassad. decis. 34. num. 3. super regul.
Cancell. & de defectu intentionis Papæ
dari potest Bellam. decis. 475. Card. Pa-
ris. cons. 1. num. 74. vol. primo, & alias
* post lõgam disputationẽ in vna * Toletan.
parochialis fuit resolutũ quod resignans
reseruato regressu per cessum vel deces-
sum non facta mentione de regressu reser
uato antea, reseruatio est nulla, vnde ius
non fuit abdicatum a resignante & per
eius obitũ vacat beneficiũ teste Aragon.
decis. 410. & vbi est cessio & reseruatio re-
* gress * dicitur in supplicatione supplicãt.
Datarius tamẽ solet apponere quo ad re-
gressum de cõsensu, Crescent. decis. 173.
in fin. lib. 1. in manuscr. Regressus de con
sensu operatur, vt subrogatus per obi-
tum illius per quem est factus locus re-
gressui non possit immitti in possessionẽ
vigore subrogationis, quia obstat decretũ
irritans appositum in regressu † quod infi 57
cit titulum & possessionem, vt fuit tentum
in Rot. in vna Reginen. * Abbatiæ coram *
D. Capizuecha di 7. Nouembris 1552. te
ste Caput. decis. 15. p. 3. nam possessio ta
lis dicitur infecta, & spoliatus † non est 58
restituendus, Bellam. decis. 536. vers. ra-
tio est, Cassad. decis. 3. nu. 7. super regul.
& decis. 1. de caus. possess. & propriet.
Soccin. sen. cons. 67. colum. vlt. vers. dici
posset col. 3. Sarn. de trienn. q. 49. num.
2. & 3.

Et aduerte † quia in litteris regressus 59
non exprimitur valor beneficij, sufficit
enim illum in bullis prouisionis exprime-
re, vt fuit alias * cõclusum, vt per Io. Paul. *
Ptolom. decis. 324. incip. in eadem sequi
tur Mandos. dict. tit. regressus col. 5. vers.
An autem.

Et si apponatur ab aliquo nõ fuisse ex-
pressum in prouisione debet hoc probare
vt tradit Ptolom. dict. decis. cum ex rece
pta Doctorum * sententia opponenti & in *
negatiua se fundãti † incumbat onus pro- 60
bandi, Innoc. in c. proposuit ad fin. de cle
ric. excom. ministr. & in c. super his col.
4. & Hostiens. col. 2. Felin. num. 16. de
accusat. cũ alijs vt per Mandos. in c. quo-
niam contra num. 21. de probat. Hinc
fuit alias * tentum in vna Oxomen. paro
chialis coram Guido Bono die 22. Iunij
1551. quod regressus est bonus si mala
expressio valoris nõ probatur, quia cessat
dolus & fraus impetrãtis & ex aliis, vt per
Caputaq. decis. 13. p. 3.

Si autem vere in prouisione † nõ fuit ex 61
pressus verus valor, & hoc probatur, re-
gressus est nullus, vt tradit Put. in termi-
nis decis. 410. num. 2. lib. 3. & ius non † 62
abdicatur à resignante vt fuit dictum in
vna * Pamphilonen. prioratus die 28. Iu- *
nij 1551. coram Put. teste eodẽ dicta de-
cis. 410. lib. 3. namque resignans non in-
tendebat resignare nisi reseruato dicto re
gressu, & non alias † nec alio modo, quæ 63
verba reddunt actum cõditionalẽ, Abb.
in cap. vlt. ne cleric. vel vou. Felin. in cap.
quæ in Ecclesiarum num. 85. de const. in 8
terminis, Caputaq. decis. 13. nu. 2. p. 3. &
hoc est, quod dictum est supra, regressum
facere gratiam conditionalem.

Vlterius quæro an ille, qui habet reser-
uatum regressum ex causa † cessionis per 64
ipsum factæ, teneatur docere de aliquo
iure

iure, Put. decis. 152. lib. 1. refert. die 16.
Maij. 1541. in vna Ispalen. beneficii de
Carmona coram D. Marsicano fuisse * de-
cisum quod quis non tenetur iustificare
ius cessum ad effectum regressus reseruati:
quare vigore regressus, cum illi locus est
poterit capere beneficium, quæ causa cũ
bis esset denuo proposita die 16. No-
uembris. 1541. * fuit idem confirmatum
teste eod. Put. decis. 197. lib. 1. in fine vbi
diffuse de hac re disserit.
Quando enim regressus concessus est
65 ex causa cessionis sustinetur † quamuis ce
dens bonum ius non habeat, ita fuisse de
cisum * attestatur Put. dict. decis. & etiam
si cõstet illum non habuisse ius, Put. dict.
decis. Et absque dubio sufficit quod ce-
dens de aliquo titulo doceat quomodo-
cumque ille titulus sit, vt * fuit pluries in
Rot. iudicatum tempore Simonett. & plu
ries in vna Cæsaraugustan. Archidiaco-
natus, pro vt attestatur Put. di. decis. 197.
num. 9. & 10. lib. 1. limita tamen in casu
Put. decis. 389. lib. 1. vbi refert fuisse *
decisum in Rot. 23. Decembris. 1542. in
casu esse aliquid iustificandum, & alias
fuit resolutum quod ad effectum validitã
tis regressus non est necessarium vt cedẽs
habeat bonum ius, maxime quando acce
ptans resignationem & consentiẽs regres-
sui habet bonum ius, puta quia resignans
resignauit in fauorem N. qui prius in eius
fauorẽ resignauerat, licet nulliter, cũ pro
curator excesserit fines mandati in vna *
Lucana beneficiorũ die veneris 30. Ianua
rii 1578. coram R. P. D. Seraphino, teste
eodem decis. 275. requiritur tamen quod
66 ille qui habet regressum vltra † supplica-
tionem signatam super regressu habeat
etiam litteras expeditas, nam regul. can-
cell. de non iudican. iuxta form. supplic.
&c. & alia regula quod acceptationes su-
per gratiis nisi litteris expeditis non va-
leant habent locum etiam in reseruatio-
ne regressus & accessus etiam ex causa
onerosa, vt * fuit iudicatum in Rot. die 14.
Martii 1537. in vna Ispalen. Canonicatus
prout refert Sarn. in dict. regul. de non iu
dican. q. 4. num. 1. idem refert Mandos.
in regul. de impetran. benefic. vac. per
obit. &c. q. 16. num. 2. Pius V. in consti-
tutione 136. reuocauit regressus conces-
sos, si litteræ non erant expeditæ. Quod
declaratur procedere quando in iudicio
petitur canonizari gratia accessus vel re-
gressus vel vigore dictæ gratiæ beneficiũ
adiudicari petatur, nam hoc casu suppli-
catio non sufficit, sed literæ expeditæ re-
quirũtur: si vero non agitur ad canoniza-
toriam vel ad iudicatoriam sententiã sed
ad absolutoriam, hoc casu sola supplica 67
tio regressus vel accessus sufficit, vt fuit
tentum in vna * Redonen. parochialis san
cti Hilarij coram D. Triuultio & in dua-
bus aliis causis: idẽ tenuit Rot. teste Sarn.
dic. q. 4. num. 2. & vnum notabile non est
omittendum, quod regressui per decessũ
† est locus in casu regul. de infir. resign. vt 68
fuit decisum * in Rot. die 17. Martii 1550.
in vna Bononien. regressus, teste Put. dec.
297. lib. 3. & ideo si resignans moriatur in-
fra 20. dies habens regressum per deces-
sum, illud capit vigore regressus, & ibi
Put. respondit ad contraria, & præsertim
ad ea, quę dicit Sarn. in contrarium q 30.
Et regressus & accessus non continen
tur sub concordatis † Germaniæ ac sub in 69
dultis Cardinalium, vt tradit Cassad. de-
cis. prima in principio, & num. 1. de pact.
Put. decis. 226. num. 11. lib. 3. licet secus
sit in coadiutoriis cũ futura successione, † 70
quæ comprehenduntur, vt fuit * decisum
in Rot. in vna Batislauien. corã D. Ioan.
Ant. de Triuultijs de ann. 1544. teste Cas
sad. dict. decis. prima & in vna Germana
Concordatorum die 11. Martij 1549. te-
ste Put. dict. decis. 226. nisi fuerit data de-
rogatio indulti, vt fuit * tentum in vna To
letan. Canonicatus die 25. Octobris 1546.
Et sic quamuis scribant Doctores regres-
sus & † coadiutorias cum futura successio 71
ne æquiparari, vt per Mandos. regul. de
impetran. benef. per obit. q. 30. num. 7. ta-
men in hoc casu, vt supra dictum est, diffe-
rentia est: ratio est, † quia Regressus habẽt 72
causam iuris de præterito, non simpliciter
de futuro, coadiutoriæ vero nihil habent
de præterito, coadiutoriæ dantur de con
sensu, regressus etiam absque consensu
in regressibus est consideratio primæui iu
ris, in coadiutoriis causa & compositio:
quia si gratis aliquibus dantur, habentur
respectus ad labores & merita talium, qui
maiora merentur in recompensam laborũ
pro sede Apostolica, ita Cassad. dict. de-
cis. 1. de pact. nu. 4. & ideo etiam regres-
sus non comprehenduntur sub concorda-
tis & sub indultis, quia fuit ex voluntate
resi-

resignantis non aliter volentis resignare
nisi reseruato sibi regressu, ita Put. dict. de-
cis. 226. num. 10. lib. 3. vbi num. 16. dicit
quod præsumitur quia habet causam de
præterito, idem Put. dec. 197. n. 13. libr. 1.
73 Ex quibus etiam † colligitur, quod re-
gressus talis ex causa cessionis dicitur ex
causa onerosa, vt colligitur ex his, quæ no
tabiliter scribit Put. decis. 374. lib. 1. vbi
etiam quærit de pulchro casu, tradit Sarn.
de non iudican. iuxt. form. suppl. q. 4. &
alii Doctores * cōmuniter superius citati.
Et ideo inquit Sarn. dic. q. 4. num. 2.
74 quod huiusmodi regressus † ex causa one
rosa proprie gratia nō dicitur, ex quo po-
tius in quādam compensationē exhibiti
beneficii concedi videtur, sicuti dicit Ias.
in l. ex hoc iure. ff. de iust. & iur. de dona-
tione remuneratoria.
75 Requiritur † etiam vt iustificentur &
probentur omnia narrata in regressu, vt
tradit Mandos. dict. tit. Regressus tract.
de signat. grat. colum. vlt. vers. aduerten
dum & fuit alias * tentum, vt per Put. de-
cis. 1. tit. de Regress. & ratio est quia om-
nia narrata in quauis gratia per impe-
76 trantem † probanda sunt, Io. Andr. in c. 1.
vtilit. contest. lib. 6. Dec. cons. 403. nu. 17.
& cons. 541. num. 16. Card. Paris. cons.
138. post princ. vol. 4. Gozad. cons. 6. nu.
6. Card. cons. 96. Curt. iun. cōs. 27. in fin.
* Crauett. cons. 296. colum. 4. in fin. & * cō
muniter est receptum.
Limita nisi concessus esset regressus cū
clausula, Quod liceat regrodi ad ius perin
de ac si nunquam resignasset, seu cessisset
tam vigore prioris tituli, quam præsentiū,
nam hoc casu habens regressum non tene
tur docere aliquo modo de iure cesso vt
* obtinere possit; ita fuit iudicatum * in
duabus causis teste Simonett. decis. 74. in-
cip. Bulla regressus plerunque habet clau
sulam, vt attestatur etiam Mandos. dict.
tit. regressus colum. 5. vers. in Regressu, &
hoc propter illa verba supra relata.
Et sicuti requiritur vt iustificentur nar-
rata ita debent † narrari ea, quæ Papam
77 redderent difficiliorem ad concedendum
gratiam, Card. cons. 96. Ias. in l. 1. nu. 3.
C. si cōtr. ius vel vtil. publ. Dec. cons. 541.
num. 20. Curt. Iun. cons. 32. in fin. cum
aliis, vt per Menoch. de arbitr. iud. cas.
201. num. 24. Calder. cons. 11. de præben.
Et ideo si fuit regressus cōcessus epilepti-
co seu morbum comitialem habenti, nul-
lus † est, vt fuit * iudicatum in Rot. teste 78
Guid. Bono decis. 49. incip. voluerunt *
Domini in manuscr. quia si hoc expressis-
set, Papa non concessisset, c. ad audientiā
& c. super litteris, c. in vestræ & c. postula-
sti de rescript. cap. si motu proprio & ibi
Doct. * communiter de præbend. Et ita *
fuisse iudicatum * in vna Tullen. canoni- *
catus & præbēdæ corā Vestano 11. Mar-
tij 1552. teste Caputaq. decis. 7. p. 1.
Et ea quæ dicta sunt procedunt in re-
gressu reseruato in actu resignationis. Idē
erit si fuerit reseruatus in reformatione
pone quod quidam renunciauit in fauo-
rem, fuit signata supplicatio, postea dedit
reformationem, in qua dicebat non velle
resignare, nisi reseruato regressu & non
aliter nec alio modo, & huiusmodi refor-
matio re integra fuit signata & data præ-
cedit præstationem consensus † fuit ten- 79
tum * regressum valide esse reseruatū die *
22. Iunii 1551. coram Guido Bono in vna
Oxomen. parochialis teste Caputaq. de-
cis. 13. p. 3.
Solet etiam reseruari regressus ex cau-
sa cessionis iuris, litis, & causæ, vt tradit
Caputaq. decis. 14. p. 3. & hoc casu ad ef-
fectum, vt dicatur regressus iustificatus,
docēdum est de † lite saltem de facto, ni- 80
si aliter constet de mente Papæ, vt fuit ten
tum in vna * Segobien. integræ portionis *
die 19. Februarii 1552. coram D. Guido
Bono & ideo si constat de lite commissa
per assertos procuratores de quorum mā
dato non constat, non dicitur † litem exi- 81
stere neque de iure nec de facto, Rot. dec.
2. de rer. permut. in antiquior. Cassad. de-
cis. 7. de dol. & contumac. & decis. 5. vt
lit. pend. & ita fuit * tentū in vna Segun- *
tin. integræ portionis coram D. Guido Bo
no 26. Maij 1552. teste Caputaq. dic. de-
cis. 14. p. 3.
Et alias fuit tentum * quod sufficiat, si *
fiat cessio iuris & litis quātum in eo fuit,
si Papa hoc intellexit, vt late attestatur
Moedan. decis. 80. alias 109. decisiū, Mā-
dos. dict. tract. de signat. grat. tit. regres-
sus colum. 6. vers. regressus.

Cessat regressus ex multiplici Capite.

Primo † quando habens regressum illo 82
non vult vti, quia tūc est locus regressui,

quando ille, ad cuius fauorem fuit reseruatus vult eo vti, alias non, vt tradit Cassiad. decisio 2. loc. vbi late habes similia de hac materia & ita fuisse * tentum anno 1540. attestatur Put. decis. 34. lib. 2. & hoc est expeditũ & receptum * ab omnibus, vt latius dicetur suo loco. Hinc qui non egit de regressu propter pensionẽ non solutam non potest agere contra successorem: ita fuit * resolutũ in vna Tarraconen. parochialis. 15. Octobris 1542. teste Put. decis. 341. lib. 1.

Secundo cessat quoties habens regressum sciuit fuisse locum regressui, & passus
83 † est beneficium ab alio possideri vltra triennium: nam hoc casu repellitur exceptione regulæ de triennali, Sarn. de trien. q. 49. & videtur renunciare huiusmodi regressus, Cassad. decis. 5. de caus. poss. & propriet. & ita fuit decisum * in vna Coloniẽ. canonicatus & præbendæ corã D. Augustino die 9. Maii 1551. teste Caputaq. decis. 10. p. 3. qui nu. 4. etiã dicit quod sciẽtia huiusmodi debet probari, quia regula
84 riter præsumitur † ignorãtia, Crauet. cõs.
85 203. num. 5. & ignorans dicitur iuste † impeditus l. annis. ff. de calumn. Bart. in l. Genero ff. de infam. Crauett. cons. 168. n. 4. & cons. 201. num. 36. & Rot. in vna * Placentin. dimidiæ portionis coram Fabio de mense Nouembris 1545. illud extendit ad biẽnium, vt si quis patiatur possideri ab alio beneficium regressui obligatum, censeatur renunciare regressui, vt attestatur Cardinalis sanctæ Crucis decis. 138. per doctrin. Innocent. in c. ex ore de his quæ fi. à maior. par. cap. quod est verum inquit dict. Card. in alleg. decis. manuscr. 138. si tacens posset impedire per ea quæ habentur in l. alienam. ff. de contrahen. empt. Rot. decis. 6. in fin. de rer. permut. Gemin. cons. 39.

Tertio cessat si habẽs regressum ad Canonicatum & præbendam in tali Ecclesia cathedrali vel Metropolitana adipisca-
86 tur possessionẽ † alterius canonicatus: nã per huiusmodi adeptionem videtur renũciasse regressui: ita fuit tẽtum in vna Calaguritana * canonicatus & præbendæ die 4. Octobris 1545. coram D. Thoma de Tanis teste Put. decis. 308. lib. 2. Ant. Aug. decis. 14. 23. lib. 3. per tex. in c. gratia de rescript. quem tex. aliqui ex dominis intelligebant habere locum dumtaxat in gratiis omnino incertis, vt puta in expectatiuis & reseruationibus, quæ sunt gratiæ generales & non in regressu, nam cum regressus sit gratia super certo corpore beneficii ille tex. non habet locum, eo magis cũ talis gratia dicatur habere causã de præterito & dependere a prima gratia, ideo fuit dictum quod melius informaretur pro alia Rota super puncto dato, sed quia pars non informauit, Auditor dixit quod procuraret dispensationem retinendi regressum vna cum canonicatu.

Quarto cessat regressus † per extinctio- 87
nem, potest enim extingui regressus absque auctoritate superioris, vt quia habẽs regressum coram Notario, & testibus consentiat extinctioni, ita tentum in vna * Salamantin. Parochialis coram Crescent. teste eodem decis. 160. habens in manuscr. ita fuit iudicatũ in vna Valẽtin. decanatus coram Put. die 6. Iulii 1541. vt idẽ Put. attestatur decis. 144. lib. primo vbi refert Marsicanum Auditorẽ dixisse quod bis viderat casũ decisum in Rot. hoc modo, Miscell. 158. Achil. decis. 2. tit. de regress. & sic sola voluntate habentis regres
sum † cassatur c. Agathosa 63. dist. Dec. 88
cons. 290. Soccin. cons. 115. colum. vlt. vers. sed ad hoc respondeo lib. 3. Caputaq. decis. 16. p. 3. fit & renunciatio iuris ad rem, Gemin. cons. 127. etiã ex consensu tacito, vt supra dictum est, & tradit Caputaq. decis. 12. nu. 2. p. 3. vbi allegat ad hoc c. ex ore, & ibi Glos. in verb. renunciasse de his quæ fiunt à mai. part. cap. Pa
ris. cons. 76. vol. 4. quia est actus † fauora 89
bilis Ecclesiæ, Mandos. de signat. grat. tit. extinctiones colum. 4. vers. idem.

Ideo quãdoque regressus cassatur per supplicationem, & hoc casu non attenditur prima data super illius cassatione, nisi fuerit extensus consensus, quia per par uam datam non tollitur, quin possit esse locus pœnitentiæ, vt est notissimus * in Curia stylus: vnde si non apparet extensum
consensum † super cassatione, regressus 90
non potest dici cassatus: ita fuit * iudicatum in vna Reginen. Abbatiæ coram D. Capizuccho die 2. Nouembris 1552. teste Caputaq. decis. 17. p. 3.

Quandoque cassatur † regressus per in- 91
strumentum, quandoque corã Notario, & testibus, Crescent. decis. 162. libr. 1. Achill. decis. 287. quandoque per literas, ita

ita Caputaq. notabiliter enumerat hos
modos decis. 16.p.3.in princ. Literæ autē
debent concludere cassationem, namque
92 si sunt solum † super tractatu cassationis,
* nō sufficiunt vt fuit tentum * in vna Regi-
nen. Abbatiæ coram D. Capizuccho, die
7. Nouembris 1552. teste Caputaq. dict.
decis. 16. p. 3. namque tunc non concer-
nunt tempus perfectum.

Et tandem cassatur regressus sola volū
* tate habentis illud, vt communiter * con
cludunt Doctores supra citati:

Limita nisi partes elegerint viam bene
placiti sedis Apostolicæ, nam hoc casu
non censetur cassatus regressus nisi post
quam manus Papæ esset apposita, vt fuit
* * tentum in vna Reginen. Abbatię coram
D. Fabio die 22. Maii 1552. teste Ca-
putaq. decis. 12. p. 3. qui etiam dicit quod
quousque manus Papæ apposita non fue-
rit partes à conuentione cassationis rece-
93 dere † possunt, vt tenuit * alias Rot. corā
* Mocdano. Debet ergo de cassatione con-
stare, quando dicitur cassatus, Crescent.
decis. 161. & 215. lib. 1.

Et si quis constituit procuratorem cum
iuramento ad extinguendum regressum
94 quem postmodum reuocauit, nō † est per-
* iurus, ita resolutum * in Rota teste Achill.
de Grass. decis. 3. de regress.

95 Leo X. per † suam regulam 5. reuocauit
omnes regressus præter quam ex causa o-
nerosa, vt attestatur Put. decis. 374. nu. 2.
lib. primo,

Paul. iiij. per suam constitutionem in
ordine 36. incip. ad Romani Pontificis an
no 3. reuocauit regressus, & accessus Car-
dinalibus cōcessos ad plures ecclesias ca
thedrales, & Metropolitanas, & statuit vt
regressus ad vnicam tantum ecclesiam ha
bere possint & habentes ad plures vnum
tantum retineant, & alios dimittant.

Superuenit Conc. Trident. sub Pio. 4.
cap. 7. sess. 25. de refor. in quo his ver-
96 bis † statutum fuit in materia regressuū.
Cum in beneficijs ecclesiasticis ea quæ hereditariæ successionis imaginem referunt sacris constitutionibus sint odiosa, & Patrum decretis contraria, nemini in posterum accessus aut regressus etiam de consensu ad beneficium ecclesiasticum cuiuscumque qualitatis concedatur, nec hactenus concessi suspendantur, extendātur, aut transferantur. Hocque decretum in quibuscumque beneficijs ecclesiasticis ac etiam cathedralibus ecclesiis ac in quibuscumque personis etiam Cardinalatus honore fulgentibus locum habeat. Et sic vult vt in posterum denegentur regressus etiā in cathedralibus, & etiam Cardinalibus: circa vero concessos nihil disponit, nisi q non suspendantur, extendantur, aut transferantur.

Pius tamen V. in Constitutione 136. Incip. Romani Pontificis prouidentia an no 6. reuocat omnes regressus, accessus, & ingressus sub quibuscumq. formis, & quibuscumque personis, & quomodocumq. concessis per hęc verba, Romani &c. Hinc est quod nos volentes omnem hæreditariam beneficiorum ecclesiasticorum successionem de ecclesia Dei tollere, ac libertati beneficiorum huiusmodi prouidere, & vt de persona magis vtili, & idonea pro vt requiritur facilius prouideri valeat omnes, & singulos regressus, accessus, & ingressus etiam cuētuales aut pœnales, ac coadiutorias etiam de consensu, aut alias quomodolibet sub quibuscumque tenoribus, & formis ac cum quibusuis efficacissimis, etiam motu proprio, & ex certa sciētia ac de Apostolicę potestatis plenitudine clausulis irritantibus, & aliis decretis quomodolibet per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros ad beneficia ecclesiastica cum cura, & sine cura secularia, & quorumuis ordinum regularia, etiā si secularia canonicatus, & præbendæ, dignitates, personatus, administrationes vel officia in cathedralibus etiam Metropolitanis post Pōtificales maiores, seu collegiatas ecclesias huiusmodi principales: Regularia vero beneficia huiusmodi, Monasteria etiā concistorialia, prioratus, Præpositurae, dignitates, etiam conuentuales, personatus, Administrationes, vel officia etiā claustralia, ac Hospitalia, & Perceptorias etiam Hospitalis sancti Io. Hierosolymitani, etiā quarumuis aliarum militiarum quibusuis personis cuiuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, & Episcopali Archiepiscopali Patriarchali dignitate aut Cardinalatus honore pollentibus concessos, super quibus litteræ Apostolicæ integraliter hactenus expeditę non fuerunt, etiā si plubaria nostra aut penes summatorem nostrum reperiantur motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine auctoritate Apostolica tenore pręsentiū reuocamus, cassamus, & abo-

„ & abolemus: Mandantes, &c. ne in futu-
„ rum super dictis gratijs regressus, accessus
„ & ingressus, nec non coadiutoriarum lit-
„ teras expediant, aut relaxent, &c.

Et sic reuocat cōcessos, quatenus litteræ nō sint expeditæ, & sic regressus, accessus & ingressus hodie exulant a Curia Romana: nemini enim cōceduntur. Idq. summa
97 ratione † factū fuisse tradit Mandos. regul. Cancell. de impetrant. benefi. vacant. per obit. quæst. 31. num. 13. & in tract. de signat. grat. tit. regressus, col. 7. vers. regressus, &c.

98 Prima ratio † est, quia cum huiusmodi regressus a nullo iure sint introducti sed tantum ad commodum, & cautelam resignantium, vel aliorum inuenti, & a longo vsu approbati, vt tradit Cassad. decis. vnica de pact. & progressu temporis perniciosi videbantur, ideo optima ratione sublati fuerūt: nam ideo damnati fuerūt, in parlamento Curiæ * Parisiensis per arrestum latum, de anno 1496. vt per Rebuff. super concordant. sub tit. de reseruat. gloss. 1. versic. item per arrestum Curiæ.

99 Secūda ratio est, † vt tollantur hæreditariæ successiones: namque in beneficijs Ecclesiasticis ea, quæ hæreditariæ successionis imaginem referunt, sunt odiosa, & contraria Canonibus, ca. ex transmissa c. extirpandæ de fil. presbyt. c. decorem de Inst. ideo beneficia non debent dari per successionem, vt dicitur in c. 1. de præben. vbi concordantes adduxi, & hanc dumtaxat rationem considerarunt Patres Cōcil. Trident. cum regressus accessus prohibuerunt, vt patet in dicto decreto. 7. sess.
100 25. de reform. quæ ratio consideratur, † vt finalis, iuxta ea, quę scribit Bald. in l. generaliter col. 3. C. de epis. & cleric. Ias. in l. quas actiones num. 18. C. de sacrosanct. Eccles. Corn. cons. 177. nu. 5. vol. 4. Card. Paris. cons. 69. num. 179. vol. 3. Salice. in l. 1. ad fin. C. de fals. caus. adim. leg. & hæc est causa quam memorat Pius V. in dict. costitutione ad reuocandos regressus concessos, & non expeditos, vt patet in princ.

Tertia erit ratio, vt libertati beneficio
101 rum prouideatur, namque minus † in quātum fieri potest Ecclesia est grauāda, cap. mandatum in fin. & cap. sequent. de rescrip. ibi. *Quod non est intentionis Papæ, ecclesiā dupliciter grauare, &c.* Cassad. decis. 34 nu. 3. super regul. facit l. nauis §. cum autem ff. ad leg. Rhodiam, de iact. l. Incola, & l. vlt. §. item rescrip. seruat. ff. ad municip. l. si cum dotem §. si pater ff. solut. matrim. & quæ per hæc iura scribit Crauett. cons. 293. col. 9. vers. 7. considero, & hanc rationem ad hoc considerauit Pius V. in allegata const. 136. vt patet in principio ibi. *Ac libertati beneficiorum, &c.* non enim stante regressu, potest dici in libertate beneficium cum moriente beneficiato, aut cedente intret regressus, ideo &c. quia
res de facili reuertitur ad † naturam 102
suam l. si vnus §. pactus ne peteret ff. de pact.

Quarta est ratio, cur prohibeantur re-
gressus, vt beneficia conferantur † perso 103
nis idoneis, prout de iure requiritur, cap. cum in cunctis de elect. cum simil. namque stante regressu beneficium datur habenti regressum, non habita ratione an sit idoneus, & vtilis Ecclesiæ, & an reperiatur magis idoneus, & vtilior pro illo beneficio, & hanc rationem posuit Pius V. in dict. costit. 136. ibi. *Et vt de persona magis vtili, & idonea pro vt requiritur facilius prouidere valeat, & cet.* & huiusmodi consideratio est valde vtilis, vt omnibus notum est.

Quinta insuper consideratur ratio, quia per regressus, & accessus datur
votum † captandæ mortis naturalis, 104
per separationem animæ a corpore, & ciuilis per priuationem, vt tradunt Campeg. in dict. tract. de reseruat. regress. num. 22. Mandos. dict. tract. de signat. grat. titul. Regressus, & Accessus colum. 7. versic. non solum in fin. & in Concilio Lateranen. sub Innocen. iii. statutum fuit, nulla Ecclesiastica beneficia aut Ministeria cuiquam danda ante quam vacent, ne desiderare quis mortem proximi videatur, in cuius locum, & beneficium se putat successurum, vt habetur in cap. 2. de concess. præbend. & ibi Doctores * communiter late, quod etiam Imperialibus legibus prohibitum fuit leg. ex testamento Cod. de inutilit. stipulat. l. vltim. C. de pact. vbi prohibetur, pactio de futura hæreditate namque huiusmodi pactiones † (subijcitur) sunt odiosæ, & plenæ tristissimi, & periculosissimi euentus, &

105 propterea contra bonos mores, l. hæreditatem ff. de acquir. hæred. l. quidem ff. de donat. de qua re scribentes multa dicunt in l. stipulatio hoc modo concepta ff. de verb. obligat.

Sexto addo rationem, quia ligantur manus superiorum, quia vacarent beneficia per mortem obtinentium, & ipsi non possent conferre, namque intraret regressus, & accessus, &cet. & sic regressus videtur inducere existentiam beneficij in pluribus personis, quod est prohibitum, cap. nisi essent de præbend.

106 Septimo addo rationem, † quia prohibita est spes ambitiosa ad beneficia, cap. per laicos 16. q. 7. cap. cum ad nostram de elect. & cap. cum officijs eod. titul. de elect. & habens regressus dicitur habere spem ad beneficium, Aeneas de Falcon. tract. reseruat. effect. 47. num. 2. Gig. de pensio. quæstio. 94. colum. 2.

Ideo non solum, vt dixi regressibus ius non assistit immo resistit ex prædictis,
107 & quia iure cauetur renunciantibus † non dari regressum ad ius renunciatum, l. quæritur ff. de ædilit. edict. ibi. *remittentibus enim actiones non est regressus dandus.* l. si quis in conscribendo vbi Doctores Cod. de episcopis, & cleric. cap. quam periculosum iuncta gloss. 7. quæst. 1. cap. sic illis 23. quæst. 4. Cardin. Paris. cons. 5. num. 165. vol. 4. cum alijs allegatis supra. Et ideo in Francia resignatio facta cum reseruatione regressus illicita, & nulla est, ac ideo vacare beneficium resignatum fuit pronuntiatum per * arrestum Parlamenti Parisien. 16. mensis April. 1416. teste Boerio decis. 2. num. 56. teste Pap. lib. 2. titul. 8. Arresf. 3. & 6. vt etiam retuli supra hoc lib. quæst. 1. num. 42. Inficiari tamen non potest quin
108 possit † Papa regressus, accessus, & ingressus ad sui libitum concedere, & sic hanc viam de nouo aperire, vt tradit Mandos. dict. titul. regressus colum. 7. vers. non tamen tract. de singat. grat. propter omnim odam potestatem, quam habet in beneficialibus, in quibus est dominus absolutus, vt ad hoc propositum deducit Redoan. de simon. par. 2. cap. 18. num. 3. vbi late de hac re: nam-
109 que hac † ratione potest conferre beneficia ad tempus, cap. si gratiose de rescriptis lib. 6. & in titulum ac in commendam & vni plures ecclesias, ac beneficia, glos. in cap. cam te de ætat. & qualit. gloss. in cap. per laicos 16. quæst. 7. verum melius erit seruare decretum concil. Trid. ob rationes supra expressas.

Et hi regressus, vt dixi sublati sunt, non tamen hi qui ob non solutionem † 110 pensionis conceduntur, & hi qui inuenti sunt a iure: nam hi subsistunt, de quibus in cap. si beneficia ibi. *Ad beneficia sua propria libere reuertantur.* de præbend. lib. 6. & per Rot. decis. 100. in nou. ita Mandos. in regul. de impetran. benefi. vacan. per obit. quæst. 31. num. 13. de quibus dicetur infra in discursu materiæ & Conc. Tridentinum non sustulit regressus ante Conc. concessos, licet post Concilium sit locus regressui, vt alias fuit resolutum: * * facit decis. 4. Cassador. de priuileg: Redoan. de simon. cap. 28. num. 29.

Et quia satis loquuti fuimus de regressu, nunc pauca subijciemus de accessu, & ingressu. Accessus est ius intrandi † seu adipiscendi beneficium vel 111 illius possessionem, quam numquam antea habuerat, ita Mandos. in tract. signat. grat. titul. regress. & acces. colum. 4. vers. contra vero, id sumens ex proprio significatu verbi accedo, vt apud Cæsarem lib. 5. belli Gallici parum post princip. Accessum est ad Britanniam omnibus nauibus meridiano fere tempore, & sic ad locum ad quem prius itum non erat &c. Vnde dicimus, quod accessus nullam habet causam præambulam iuris de † præterito, vti regressus, Cassad. decis. 112 vnica num. 3. de pact. Redoan. de simon. par. 2. cap. 17. num. 6. & * cõmuniter Doctores hoc supponunt. *

Ideo dicit Redoan. d. c. 17. n. 6. quod practici Curiales petunt regresũ, accesũ & ingressum vt si non sit locus regressui intret accessus, & ita de stylo audiui concedi regressus. &cet. & fere omnia quæ diximus supra de regressu vendicant sibi locum in accessu, & ita loquuntur Doctores citati: non repetam studendo breuitati, & quia non sunt in vsu: illud scire dumtaxat sufficiat, quod sunt sublati † accessus, sicut regressus ex dict. 113 cap. 7. sess. 25. de reformat. ex rationibus supra relatis, licet differant, vt supra

dixi, quia vnum habet causam de præterito, alterum vero non: & ideo fuit resolutum in Rot. in vna * Mutinen. monasterij coram Sarnen. quod regula Leonis reuocatoria accessus non habet locum in regressibus, teste Put. decis. 399. lib. 1.

Exemplum accessus quoties Papa vult dare alicui episcopatum, vel aliud beneficium, & ille propter ætatis immaturitatẽ non est capax, tunc Papa confert alteri donec ille efficiatur habilis perueniendo ad legitimam ætatem, qua adueniente poterit propria auctoritate accedere ad illud beneficium, vt colligitur ex docto responso Card. Paris. cons. 76. Capitula vol. 4. Redoan. dic. cap. 17. Rebuff. dic. tit. regressus in praxi. Ideo dicit Caputaq. decis. 313. nu. 2. p. 2. quod regressus imponitur respectu beneficij alias ab eo possessi ingressus & accessus respectu beneficiorum non possessorum.

Ingressus † pariter non supponit aliquẽ præcedentem aditum, idem Cæs. cod. lib. 5. belli Gall. Mandos. vbi supra colum. 4. vers. ingressus. Ingressus est vt si Papa contulerit mihi beneficium, & antequam capiam possessionem illud resignem Papa cõcedit, quod si resignatarius moriatur, vt ego ingrediar meum beneficium, quod nunc resigno, Rebuff. dic. titu. de regress. vers. idem in ingressu in prax. & quis præferatur habens regressum, vel habens accessum vide not. decis. Put. 35. lib. 2. 11

Et de regrediente ad accessum habendum, an teneatur ius primæuum iustificare. Idem Put. decis. 19. in princ. lib. 1.

Et si in Curia est alicui reseruatus regressus, vel accessus, & antequam de hoc certioretur, moriatur resignatarius, & vnus imperrat, fuit tentum esse in suspenso donec ille acceptet: ita * fuit decisum die vltima Maij 1538. teste Ptolom. decis. 14.

Finis libri Sexti.

FLAMINII PARISII IVRIS CONSVLTI EXCELLENTISSIMI

DE RESIGNATIONE BENEFICIORVM LIBER SEPTIMVS.

PRIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Resignatio benef. debet fieri coram superiore.*
2 *Assensus pro consensu.*
3 *Superioris interest ne dimittatur beneficium sine eius licentia.*
4 *Defensor non debet ciuitatem deserere.*
5 *Beneficiatus per adeptionem possessionis se alligat ecclesiæ.*
6 *Beneficium non potest sine superiore haberi.*
7 *Contrariorum eadem est disciplina.*
8 *Profana possunt renunciari absque superiore.*
9 *Renunciatio facta sine superiore est nulla.*
10 *Actus contra legem est nullus.*
11 *Alienatio absque decreto Iudicis, cum requiritur, est nulla.*
12 *Renunciatia facta absque superiore tenet in præiudicium resignantis.*
13 *Sponsa potest repetere sponsum, & è contra.*
14 *Renunciatio simoniaca est nulla.*
15 *Renunciatio simoniaca valet in præiudicium resignantis.*
16 *Iurans tenetur seruare etiam iuramentum quod non præstitit in manibus sui superioris.*
17 *Primogenitus renuncians ius primogenituræ tertio genito non præiudicat secundo genito.*
18 *Renunciatio iuris prothomiseos facta à consanguineo tenet in sui præiudicium.*
19 *Clericus contrahens etiam matrimonium nullum perdit beneficia.*
20 *Clericus qui amisit priuilegium per dimissionem habitus, per eius receptionem illud recuperat.*
21 *Quæ obtinent vim pacti taciti tenent.*
22 *Renunciatio nocet renuncianti.*
23 *Contractus contra legem validus est quoad incommodum contrahentium.*
24 *Faciens actum nullum punitur.*
25 *Alteri per alterum non debet iniqua conditio inferri.*
26 *Nullum non producit effectum.*
27 *Cap. quod in dubijs de renunciatione declaratur.*
28 *Renunciantes nulliter debent priuari.*
29 *Homicida debet declarari priuatus.*
30 *Clericus priuatur propter desertionem.*
31 *Ante declarationem priuatus potest ministrare.*
32 *Officium publicum non abdicatur ex priuata renunciatione.*
33 *Renunciatio facta corā laico est nulla quo ad superiorem; valida quo ad renunciantem.*
34 *Renunciatio coram laico an sit nulla ipso iure, & num. 36.*
35 *Renunciatio facta coram laico an teneat in præiudicium renunciantis.*
36 *Verbum Denuo quid significet.*
37 *Suscipiēs beneficium de manu laici est suspensus.*
38 *Renuncians in manibus non superioris amittit possessionem, retinet tamen propietatem.*
39 *Facilius perditur possessio quam propietas.*
40 *Titulus beneficij non amittitur absque superiore.*
41 *Ex inutili contractu perditur possessio.*
42 *Renuncians in manibus non superiori e debet priuari.*
43 *Impetrās beneficium illius qui renunciauit coram non suo superiore non facta declaratione est intrusus.*
44 *Facienda est mentio in impetratione de beneficio renunciato coram non superiore.*
45 *Ex renunciatione facta coram laico retinetur Dominium*
46 *Possessio non habet quid spiritualitatis.*
47 *Beneficiarius gaudet priuilegio fori ante adeptam possessionem.*
48 *Renunciatio facta coram non superiore valet, si superior postea ratificauit.*
49 *Abbas renuncians quando possit petere à monachis denuo obedientiam.*
50 *Quis potest renunciare suam iniuriam.*
51 *Renuncians absque superiore non potest sine superiore redire ad beneficium renunciatum.*
52 *Superior potius ratam habet renunciationem corā clerico, quam coram laico.*
53 *Ratum haberi an possit quod nullum est.*
54 *Sententia lata ab excommunicato ratificari non potest.*
55 *Superior debet infra sex menses conferre, aut ratificare.*
56 *Episcopo currit tempus a die renunciationis.*
57 *Renunciatio facta in manibus Notarij vel N. recipientis nomine superioris est valida.*
58 *Qui per alium facit, per se ipsum facere videtur.*
59 *Notarius stipulans donationem pro absente, concurrente consensu est donatio.*
60 *Notarij Cameræ & Cancellariæ recipiunt resignationem.*

QVAESTIO PRIMA.

PRIMO Quæro, An benefi. renuntiatio debeat in manibus alicuius fieri, & coram quo? Doctores cõmuniter * respondent Benefitij resignationem esse faciendam coram † superiore, vt tradunt Ant. de Butr. in c. admonet in 3. not. n. 4. & in c. quod in dubiis nu. 10. de renun. & in c. significauerunt num. 3. de præben. & in cap. quod Dei num. 18. de stat. monacho. Card. Zabarel. in dic. c. quod in dubiis num. 1. Abb. in dic. c. Admonet num. 8. 13. & sequent. vbi Bal. cæterique Docto. Idem Abb. in c. Audita num. 3. de restit. spoliat. Bonifa. de vitall. in clem. gratiæ num. 43. de rescrip. Gloss. in cap. Abbas. 18. qu. 2. & in cap. ex ore de his quæ fiu. à maio. part. cap. Io. à Capestra. de authori. Pap. part. 3. prin. num. 66. Coras. de. benefic. cap. 5. num. 56. & cap. 8. num. 14. Sarn. de infir. resignat. quæst. 18. colum. 3. Restaud. Castald. de Impe. quæst. 103. num. 10. & 16. Vincent. Carot. in regul. concess. amplia 4. 1

num. 5. de reg. iur. lib. 6. Menoch. de re-
cuper. poss. 1. remed. num. 177. Cassad.
decis. 2. num. 7. de appellat. Christopho.
Roffinia. de benefi. cap. 14. in princip.
* vbi * attestatur in iure moreque cōmuni
esse receptum Crauet. cons. 513. num. 16.
Idque probatur expresse, in c. denique 6.
q. 3. & in c. Abbas 28. q. 2. vbi gloss. plura
allegat, & in c. admonet de renunc. vbi
Alexan. iij. scribit episcopo Pomacan.
his verbis: *Vniuersis personis tui Episcopatus prohibeas ne ecclesiæ tuæ diœcesis ad ordinationem tuam pertinentes absque assensu tuo, intrare audeant aut desinere, aut te dimittere inconsulto.* Et ibi
2 Abb. num. 6. exponit assensum † pro
consensu, ac in cap. vlt. eo tit. & ratio est
quia superiori interest, ne dimittatur be-
3 neficium † sine eius licentia, vt scribit
Geminian. in cap. si electio sub num. 5
col. 2. de elect. lib. 6. cum ei præiudice-
tur c. significasti, de for. competen. cap.
clericum 11. q. 1. c. non liceat 3. q. 6. arg.
c. si quis suadente 17. q. 4. c. cum desideres
§. vlt de sent. ex commu. ob hanc rationē
4 non licet † defensioni ciuitatis illam de-
serere, sine licentia l. vlt. C. de defens. Ci-
uit. l. legatus ff. de off. præsid. neque mi-
* liti militiam, vt omnibus notum * ac com
pertum est. Accedat & alia ratio quia
Beneficiatus per adeptionem possessionis
5 se † alligat, & deuincit ecclesiæ, c. Nisi
vers. vetum de renunc. Hostien. eod. tit.
in summa n. 8. & sicuti quis, non potest be-
6 neficia † adipisci sine auctoritate superio
ris, c. 1. de reg. iuri. lib. 6. ita neque di-
7 mittere arg. l. vlt. ff. de offi. præsid. nam †
contrariorum eadem est disciplina, not. in
rubr. ff. de acquir. poss. Ideo admissio præ
lati nihil aliud est, quam absolutio quæ-
dam nam beneficiarius, per illam libera-
tur ab onere inseruiendi, vt est signanda
decis. Rot. quam refert Nauar. in cap.
accepta in 7. oppos. sol. num. 31. de resti
tut. spoliat. quomodo enim poterit eximi
sine superiore? ex quo colligitur, notabi-
lis differentia inter profana, & spiritua-
8 lia: nam † illa possunt renuntiari absque
licentia superioris, hæc vero nequaquam,
vt tradit Rot. decis. 3. num. 2. de renunc. in
nou. vbi notatur, huiusmodi discrimen
inter vtramque renuntiationem, & ratio
differentiæ est, quia in renunciatione re-
rum profanarum cessant rationes su-
pra allegatæ, vt euidentissime ex eius le-
ctura patet, vnde non mirum si aliter di-
sponitur l. Illud ff. ad leg. Aquil. cū. cum
cessante de appella.

Aliter facta renuntiatio † sine superio- 9
ris auctoritate, nulla est, vt scriptum re-
liquerunt * omnes Doct. in specie, Innoc. *
in dict. c. quod in dubijs num. 1. vbi gloss.
in verb. manum Abb. num. 13. & alij de re
nunc. Idem Abb. in c. cum pridem n. 3. de
pact. & in c. quod Dei, num. 4. de stat. mo-
nach. Ant. de Butr. in c. 3. num. 14. de his
quæ fi. a mai. par. cap. Turrecremat. in ca.
denique num. 2. 6. q. 3. Card. Alexan. in c.
quod restitutio num. 44. 3. q. 1. Capr. in
clem. gratiæ num. 5. de rescript. Put. De-
cis. 94. num. 2. lib. 1. Franc. in c. delibera-
tione §. prohibemus, num. 2. de offi. Legat.
lib. 6. & est communis * opinio, teste Ber. *
in c. solicita num. 6. de resti. spolia. & pro-
batur in c. Gonsaldus 17. q. 2. vbi declara
tur nulla renunciatio Guisaldi presbyte-
ri facta in manu cuiusdam aduocati ac
in dict. c. quod in dubiis ibi. *Licet resignatio talium facta laico nullam obtineat firmitatem.* Et
expresse hoc dicitur in cap. denique 6.
quæst. 3.

Et ratio est quia tunc fit actus, contra
legem, cum iura velint vt renunciatio fiat
coram superiore, vnde non mirum si resi-
gnatio est † nulla arg. l. vlt. C. de legib. Ita 10
in simili Tutores, & Curatores qui non
possunt alienare bona immobilia, & quæ
seruando seruari possunt absque decreto
Iudicis, si dicta bona fuerunt distracta †, 11
absque prædicto decreto alienatio nulla
est, vt magis puto §. non passim ff. de re-
bus eorum l. prædia C. de prædiis, & alijs
rebus min. Barr. in l. nulli num. 7. ff. quod
cuiusque vniuers. nom. Bald. in l. nulla
in fi. C. de iur. Dot. Cuma. cons. 109. col.
2. Alex. cons. 117. in princ. lib. 5. Imol.
cons. 98. & cons. 99. Signor. de Homed.
cons. 214. num. 5. Dec. cons. 39. Card.
Paris. cons. 98. & cons. 99. & cons. 100.
vol. 1. Roland. a vall. cons. 33. & 99. lib.
4. Bertand. cons. 22. num. 2. vol. 2. Go-
zadin. cons. 78. num. 11. Rub. Alexan.
consil. 138. ita etiam in similibus casi-
bus ex ratione dictæ l. vlt. C. de legib.

Declara primo hanc conclusionem, vt
renunciatio facta in manibus non su-
perioris sit nulla quo ad præiudicium
ipsius superioris, qui poterit illum re-
petere ad beneficium resignatum, si vult,
vel

vel ratificare resignationem, illumque
declarare priuatum, & conferre benefi-
cium, nam in præiudicium illius, qui tali
12 ter resignauit renunciatio † tenet & est va
lida, vt ei noceat, vt scripserunt. Inno. in c.
quod in dubiis sub num. 1. Glo. in verbo
in manum laicam, Ant. de Butr. num. 5. &
9. Abb. num. 3. & 8. vbi refert Goffred.
Phil. Aegid. ac Guil. Nas. hoc idem affir-
mantes de renunc. idem Abb. in c. vlt. in
3. notab. de renunc. glos. in c. denique
verb. restituantur 6. q. 3. vbi Card. Alex.
nu. 4. & alii omnes Abb. in c. q Dei, n. 4.
de stat. monach. & in c. super hoc. num. 4.
de renunc. Gemin. cons. 125. in medio
colum. 2. Bonifac. de vitall. in clem. 1.
num. 42. de rer. permut. Bened. Capr.
in clem. Gratiæ num. 5. de rescrip. Ant. de
Burg. in cap. ex parte num. 69. eod. tit.
Tiraq. de retract. §. 26. gloss. 2. num. 10.
Resta. Castald. de Imperat. q. 103. n. 16.
Roffiniac. de benef. c. 14. nu. 29. Cassad.
decis. 2. num. 3. de renunc. Put. decis. 16.
num. 3. lib. 2. post Imol. cons. 149. num.
17. Bisignet. decis. 30. de renunc. in anti
qu. Moedan. decis. 133. fuit per.
Et hæc est * communis, & recepta do-
cto. sententia: pro qua potest ponderari
tex. in c. non opportet. 7. q. prima. *Non
oportet episcopum vel reliquos de ciuitate ad ciuita-
tem migrare non episcopus non presbyter non Diaco-
nus transeat, siquis autem post diffinitionem sancti, &
magni consilij tale quid agere tentauerit, & se hu-
iusmodi negotio mancipauerit hoc factum prorsus in
irritum ducatur, & ecclesiæ restituatur cuius fuit epi
scopus aut presbyter aut diaconus ordinatus.* Et sic
renuncians absque superiore restituitur si
ecclesia eum repetat, & ibi declarat glos.
in verbo restituatur arg. c. siquis episco-
pus 7. quæst. 1. & c. siquis vero 7. qu. 1.
namque secundum Anchar. ibi hoc est in-
13 troductum in fauorem Ecclesiarum sicut
sponsa potest repetere sponsum, & mari-
tus vxorem & è contra c. mulier 33. q. 5.
& ad hoc faciunt notata in c. vlt. 49. di-
stin. & in c. cum appellationibus de ap-
pell. in 6.
Ita in simili, licet renuntiatio facta si-
14 moniace † sit nulla, Inno. in c. cum vni-
uersorum de rer. permut. Archid. in c. or-
dinationes 5. q. 1. valet tamen in præiu-
15 ditium † renunciantis, Glo. in c. super hoc
in verb. pecuniæ de renunc. cum aliis, vt
per Aufrer. decis. Tholos. 438. Item fuit
quæsitum; Præterea quamuis præstetur
iuramentum in manibus non sui superio
ris † iurans tamen tenetur illud seruare c. 16
venerabile, de elect. Ita etiam si primoge
nitus renunciat iuri primogenituræ tertio *
genito † non præiudicat secundo genito 17
licet sibi præiudicet, Bal. cons. 389. con
suetudo colu. penul. vers. hic incidit lib.
2. Tira que. late in tract. primogenituræ q.
27. Hinc etiam consanguineus cedendo † 18
iure prothomiseos inutiliter se facit a re
cessa alienum, arg. l. cum Dominus §. vlt.
ff. de pec. leg. per quem tex. hoc vult Bal.
cons. 9. factum tale colu. 3. vers. & si quæ
ratur lib. primo Tiraquell. de retract. §.
26. glo. 2. nu. 8. Ita quoque clericus † in 19
minoribus constitutus obtinens benefi.
si contrahat matrimonium per quod vaca
uit beneficium iux. * communem cõclusio
nem de qua dictum est supra, quamuis
postea comperta consanguinitate nullum
sit matrimonium non tamen potest redire
ad suum beneficium cum ab illo se reddi-
dit per renunciationem exclusum, Ioãnes
And. & alij in c. primo de cleric. coniug.
Petr. de Anchar. in cap. 1. eod. tit. in 6. &
cons. 34. colum. 3. Bart. Brix. in quæst. 10.
dominicali incip. quidam clericus, & est
* communis opinio docto. quæ etiam
vult per receptionem habitus † recupe- 20
rare priuilegiũ, vt tradit Anto. de Butr.
in c. clericos de cleric. coniug. Franc. in
c. 1. §. & cum num. 6. eo. tit. lib. 6. Bonif.
de vitall. in clemen. 1. num. 55. de vit. &
honest. clerico. quod priuilegium habebit
etiam hodie iux. dispositionẽ Conc. Trid.
c. 6. sess. 23. de refor. si aliud beneficium
ecclesiasticum recuperet vt fuit * decisum
in sacra congreg. conc. die 12. Iunii 1587.
Et ratio est quia est nulla huiusmodi re
nunciatio quo ad superiorem, cum fiat cõ
tra legem, quo tamen ad præiudicium re-
nunciantis erit valida, nam obtinet vim
pacti † taciti, vt de acceptilatione dici- 21
tur in l. si vnus §. penul. ff. de pact. l. si acce
ptilatum ff. de acceptila. c. cos 7. q. 1. & ob
id dicimus esse regulare vt † renunciatio 22
noceat renũcianti l. prima C. com. re. alie.
l. si post mortem ff. de bon. poss. contra
tab. Bar. in l. si quis in conscribendo col.
2. vers. 2. casu C. de pactis ne quis veniat
contra pactum suum, Bart. & Bal. in l. post
mortem. ff. de adop. Bart. in l. Facta §. si
hæres, vbi Paul. Castrens. ff. ad Trebell.

Guid.

Guid. pap. decis. 530. & cons. 118. in 3. dub. late Tiraquel. de legibus connubia. glo. vlt. in 10. quæst.

Accedat ad comprobationem communis * Docto. sententia, quæ se habet, vt contractus factus contra legem, sit nullus quoad commodum contrahentium, vali-
33 dus autem quo ad eorum † incommodum l. peto §. fratre ff. de leg. 2. leg. pater §. Fili, & §. sequen. ff. de leg. 3. Corn. cons. 243. circa princ. col. 1. in fin. lib. 3. Bart. in l. non dubium col. 3. vers. oppo.
34 quod secundum C. de leg. Ideo punitur † faciens talem actum, c. si religiosus in princ. de elect. lib. 6. Aret. cons. 18. in 1. dub. Mars. in l. prima §. præterea cum multis sequentibus ff. de sic. Tiraq. de retract. §. 1. glo. 9. num. 42. & æquitati consonum est, vt damnum quod quis sua culpa sentit, sibi imputetur iuxta vulgarẽ, & communem * regulam, & vt alteri non præiudicet, cum alteri per alterum non de
35 beat † iniqua conditio inferri, l. non debet ff. de reg. iur.

Et ab hac conclusione non est * recedendum in iudicando, & consulendo, quamuis Hostiens. in dic. c. quod in dubijs ante num. 1. vers. vnde, dicat renuntiationem factam in manibus non sui superioris esse nullam, & inualidam, etiam quoad præiudicium ipsius renunciantis, quam etiam sententiam, firmauit Io. And, vt refert Ferrett. cons. 133. num. 5. & illã dicit communem * Ber. in c. sollicite, num. 16. de restitut. spoliat. quia vt ex supradictis apparet, in contrarium est ** magis communis opinio, & illa damnatur communiter, teste Ant. de Burg. in dict. c. ex parte num. 69. de rescrip. Nec obstat tex. super quo se fundant in dict. c. quod in dubijs ibi. *Licet resignatio talium facta, laico nullam obtineat firmitatem, & ibi eodem sunt beneficio spoliandi, &c.* ergo non est nulla, quia
36 quod nullum † est nullum producit effectum, l. 4. §. condemnatum, ff. de re iud. l. non putauit §. non quo uis ff. de bono. poss. c. illud de iur. patron. & nullum præstat impedimentum, c. ad dissoluendum de dispens. impub. & paria sunt non esse vel esse nullum, l. duo sunt Titij ff. de testam. tut. Card. Par. cons. 109. num. 5. vol. 3. nam omissa responsione de qua Abb. in dict. c. quod in dubiis nu. 8. quod loquatur de renunciante in manu laici,

quia de ea dicetur paulo inferius. Respondetur † illa verba *nullam obtineat firmitatem*, 27
esse intelligenda respectu superioris iuxta rationes superius citatas, nam non est inconueniens, vt dictum legis generale restrictionem recipiat, & reguletur secundũ rationem, l. cum pater §. dulcissimis ff. de legat. 2. & ita hæc verba esse intelligenda tradit Restal. Castal. de Imper. q. 103. num. 16. illa vero verba, *sunt beneficio spoliandi*, hoc important, quia ex quo est nulla renunciatio debent declarari priuati ob delictum, & hæc fuit mens Host. vt patet in num. 1. & voluit hoc Abb. in c. quod dei num. 4. in fin. de stat. monach. Card. in clem. 1. num. 17. de renunc. & in † 28
specie requiri priuationem scriptum reliquit Ant. de Burg. in dict. c. ex parte nu. 64. vers. secunda conclusio, & num. 68. Ideo inquit optime Abb. in dict. c. quod in dubiis num. 8. quod beneficiũ ex hoc non vacat, sed interim est in pendenti ad iudicium superioris, Zabarella in clem. 1. nu. 17. de renunc. expresse, Nauarr. in c. accepta in 7. solutione oppositionis num. 32. in fin. ita in simili homicida debet declarari priuatus † vt est * communis opi- 29
nio teste Anan. in c. inquisitionis nu. 3. de accus. Gomes. in cap. 1. num. 2. de rescript. Ferrat. caut. 44. Plax. lib. 1. delictor. c. 11. num. 2. & ob crimen † desertionis dari pri 30
uationem habetur in clem. 2. de pœn. Rosfiniac. de benef. c. 14. num. 33. & ex quo requiritur declaratio. Sequitur posse interim taliter renũciãtes beneficia possidere & ministrare sine nouo consensu † supe- 31
rioris, & alia noua collatione, vt scriptum in terminis reliquit Ant. de Butr. in c. 2. num. 6. de renunc. lib. 6. & ibi Ioan. Andr. num. 3. Hostien. in dict. c. ex ore Io. And. in in c. quanto de transl. præl. quos sequitur Abb. in dict. c. quod Dei. num. 4. de stat. monach. vbi attestatur ita tenere omnes * Docto. & esse veram sententiam Ferrett. cons. 133. num. 5. qui etiam dicit, quod subditi ei parere tenentur, nã in officio clericorum versatur vtilitas publica c. dudũ 2. de elect. c. nisi §. verũ de renunc. sed officium publicum non abdicatur † ex priua- 32
ta renunciatione l. legatus ff. de officio præsidis ad not. in cap. si diligenti de foro competenti. Accedit quia hoc casu videtur sufficere patientia prælati, qui illum potest priuare, arg. l. voluntatis ff. quibus mod.

mod. pig. vel hip. c. dilecti de renunc. & glo. in c. quod dei verb. ministrare de stat. monach. quæ contrarium vult quamuis & illam sequatur Restal. Castald. de imper. q. 103. num. 18. * communiter damnatur
33 vt tradit ibi Abb. num. 4. dicens tex. illum habere aliam intelligentiam.

Et hæc extendo procedere† etiam in renunciatione facta coram laicis vt sit nulla quoad præiudicium superioris, valida tamen, quoad præiudicium renuncianris, nam verba tex. in dict. c. quod in dubijs, ibi. *Licet resignatio talium facta laico nullam obtineat firmitatem*, intelliguntur, vt supra dixi, respectu superioris, vt tradit Restal. Castal. de imper. quæst. 103. num. 16. & patet ex rationibus supra allegatis, quibus accedat, quia inquit tex. *Sunt eodem beneficio spoliandi, &c.* ex quo primo infertur non esse veram distinctionem Hostiens. quam refert, & sequitur Abbas in dict. c. quod in dubijs num. 8. inter renunciantem in
34 manibus laici, vt illa renunciatio † sit nulla ipso iure, & inter renunciantem in manibus clerici, vt hæc sit nulla quo ad superiorem, quam opin. dixit * communem Berous in dic. c. sollicite sub num. 16. vers. potest & num. 19. quia nullo iure probatur arg. l. illam C. de collat.

Secundo infertur non esse verum intellectum ad dic. c. quod in dubijs datum per Petrum Rebuff. in tractatu de pacifi.
35 possess. num. 149. secundum quã † probat renunciationem beneficij in manibus laici verbo simul, & re factam dimittendo etiam beneficium resignatum valere etiã quo ad præiudicium resignantis ponderando verba tex. ibi; *Hi præterea qui beneficiũ ecclesiasticum sibi collatum sponte in manum laicam resignantes, illud denuo a laico susceperunt eodem sunt beneficio spoliandi licet resignatio talium facta laico nullam obtineat firmitatem, &c.* Si ob eam dimiserit beneficium, & sic tam facto quã verbis cessit valet ex quo dicit denuo susceperunt a simili l. 3. C. de fid. Instrum. l. si vt proponis 1. C. quo. & quãdo iud. quia neutra valet scilicet illa quæ fit verbis, & re, & verbis tantũ si non probatur a superiore, & vtraque valet si ab ipso probatur scilicet eo modo quo supra. Accedit quia ex nullo verbo illius c. hoc colligitur nam verbum denuo, quod Rebuff. ponderat ad significandum priorem partem illius c. agere de renunciatione re ac verbis facta nihil facit, quoniam optime verificatur in eo, qui solis verbis renunciat in manu laicorũ & ab eis iterum verbo accipit, nã verbum † denuo hoc sonat. l. denuo, rursus, & de nouo l. cum prior ff. de dist. pign. 36
l. 1. C. de erro. calc. & ita hunc intellectum Rebuff. reijcit Nauarr. in c. accepta in op. 7. sol. num. 35. de restit. spoliat.

Tertio infertur non bene scripsisse Ber. in dict. c. sollicite ac Maiol. de Irreg. lib. 3. c. 6. vers. ille, dum volunt renunc. in manibus laici esse priuatos beneficiis, quia hoc est contra tex. in d. c. quod in dubijs illis verbis: *Eodem sunt beneficio spoliandi.* Ergo non sunt priuati, & tex. in d. c. quod in dubijs loquitur in fortiorib⁹ terminis, vt animaduertit Ferrett. cons. 133. n. 5. vers. propterea, nã loquitur de eo qui renunciauit sponte 2. de eo qui renunciauit in manibus laici, tertio de eo qui recepit idem beneficia a laico, & tamen inquit tex. quod venit spoliandus quamuis delictum sit maximi momenti, cum suscipiens beneficium de manu laici sit suspensus† ipso iure ca. si 37
quis deinceps 16. q. vlt. & ineligibilis c. propterea de iur. pat. c. quisquis de elect. Ergo &c. Limita hanc primam declarationem vt dicam infr. in 3. limit. principali num. 16.

Secundo declaratur huiusmodi conclusio, vt renunciatio facta in manibus nõ superioris præiudicet renuncianti quo ad possessionem, nam illam amittit, † retinet tamen proprietatem, qua debet declarari priuatus, Inno. in c. veniens de renunc. in in verb. fatemur, idem Inno. in d. c. quod in dubijs, vbi Abb. n. 8. vers. licet eod. tit. Card. Zabarella, in clem. 1. sub nu. 17. eo tit. Abb. in c. vlt. n. 4. eod. tit. Iaso. in l. 1. §. sicut n. 27. ff. de acquir. poss. Rot. decis. 3. n. 1. de renunc. per Bisignet, Alciat. resp. 9. Roffiniac. de benef. c. 14. n. 36. Rest. Castald. de Imper. q. 103. nu. 16. cum sequen. Menoch. de arb. Iud. cas. 201. n. 47. Nauar. in c. accepta iu 7. solut. oppos. n. 25. & nu. 34. Rot. decis. 3. n. 2. de renunc. per Bisign. & decis. 4. eod. tit. in antiq. Ratio est, quia possessio non habet quid spiritualitatis seu vinculi indissolubilis, ideo potest amitti absque superiore, secus in proprietate, & hoc est, quod dicitur, quod facilius perditur † possessio quam proprietas l. 1. ff. de 38
acquir. hæred. l. 1. §. si uir. vxori ff. de acq. poss. Rot. decis. 6. num. 4. de rerum permutat.

mutat. tex. optimus in l.si quis vi §. dif-
ferentia ff. de acquir. poss. vbi Bart. di-
cit quod qui non potest renunciare, iu-
risdictioni, & iuri suo quoad proprietatẽ
absque superiore, potest tamen possessio-
ni renunciare, quoniam cessat ratio præiu
dicii, & hoc est quod communiter* volunt
40 Docto. titulum beneficii † non amitti abs
que superioris consensu, Abb. in cap. ad
aures num. 7. de eo quod met. cau. Felin.
in cap. in nostra corol. 34. de rescrip. Id-
que comprobatur quia ex inutili contra-
41 ctu † perditur possessio, Bart. per illũ tex.
in l. prima §. si vir vxori ff. de acquir. poss.
& sequũtur * cõmuniter Docto. vt ibi tra-
didit Ias. num. 11. & num. 15. Vnde con-
cludẽdum est non priuari proprietate ex
hoc, ipso iure, sed requiri sententiam de-
42 claratoriam priuationis † ob delictum cõ
missum renunciando in manibus non sui
superioris, ita Card. Zabarell. in clemen.
prima sub num. 17. in fin. de renunciatio.
& probatur expresse in dict. cap. quod in
dubiis ibi, *beneficio spoliandi*, & ad hoc illum
tex. ponderant Inno. sub nu. 1. Hostiens.
etiam nu. 1. & * communiter.
Hinc fuit decisũ in * Rot. vt tradit Bisi-
gnet. decis. 3. de renunc. quod si renun-
cians coram non suo superiore non fuerit
43 priuatus † à suo superiore, licet medio tẽ-
pore alter impetrauerit illud beneficium,
quod prefertur primus qui poterit agere
& beneficium repetere ab intruso. Hinc
etiam Felin. in cap. in nostra colum. 34. n.
31. de rescrip. scribit necesse esse facere
44 mentionem † de beneficio taliter renun-
ciato in impetratione alterius, sequitur
Selua de benef. q. 11. num. 100. Card. Pa
ris. cons. 74. num. 5. vol. 4. Menoch. de
arb. iud. cas. 201. num. 47. ex ratione quia
sola possessio amittitur, & proprietas reti-
netur, Lap. alleg. 84. col. 4. Rot. decis. 1. de
renunc. per Bisign.
Et hæc intelligo etiam de renunciatio-
ne in manibus laici vt per huiusmodi etiã
renunciationẽ amittatur possessio, & reti-
45 neatur dominium, † idque colligitur ex
Docto. superius allegãtis, & ex rationibus
adductis, idque communiter * recipitur;
quamuis Ant. de Butr. in cap. 2. num. 6.
de renunc. lib. 6. & Bald. in dic. c. quod
in dubiis num. 4. tenuerint contrariam,
quos sequitur Ber. in c. solicitæ num. 16.
in fin. num. 19. & num. 33. in fin. de restit.
spoliat. & ad tex. in dic. c. quod in dubiis
qui dicit talem esse beneficio spoliãdum
& sic possessione, quia hæc verba ad posses
sionẽ inferunt l. prima ff. de vi, & vi arm.
ac ad aliam ponderationem dum dicit *nul
lam obtineat firmitatem*, ergo neque quo ad
priuationem possessionis. Respondetur q
verba huius tex. *sunt beneficio spoliandi* intel-
ligũtur respectu proprietatis, vt tradit Re-
stal. Castald. de imper. qu. 103. num. 16.
& communiter* Docto. hoc volunt in dict.
c. & aliter non possunt intelligi quia iam
possessionem amiserunt per renunciatio-
nem. sunt ergo proprietate spoliandi. i. de
clarandi priuati, Card. Zabarel. in clem.
1. num. 17. de renunciatione, & ample di
ctum est supra. Nam in proprietate sunt
intitulati clerici & possessio nihil habet † 46
spiritualitatis, Abb. dic. cap. num. 8. & re
gulare est vt in beneficialibus attendatur
titulus & nõ possessio, Boer. late decis. 24.
num. 8. Ideo fuit * resolutum in sacra cõ-
gregatione Conc. die 16. Iulii 1587. Bene
ficiarium gaudere † priuilegio fori ante 47
adeptam possessionem ex his, quæ scribit
Card. Zabarell. in clemen. vt hi qui §. illi
vero num. 10. & 11. de ætat. & qualit.
nec obstant illa verba *nullam obtineant firmi-
tatem*, quia vt dictum est supra * communis
opinio illa intelligit respectu superioris,
vt dictum est supra; minus obstat aliud ar
gumentum. Bal. quod hoc sit introductum
in fauorem vtriusq. scilicet beneficiarii &
ecclesiæ, nam respondetur concludere re-
spectu proprietatis.
Et quia huiusmodi conclusio commu-
nis fallit in pluribus casibus, ideo ponen-
dæ sunt limitationes quomodo & quibus
casibus renunciatio substinetur quamuis
non fuerit facta in manibus superioris.
Prima limitatio est quando renuntia-
tio facta coram non superiore fuit dein-
de per superiorem † ratificata nam tunc 48
subsistit, ita Card. Zabarella in clemen.
prima sub num. 17. de renunt. Hostiens.
in cap. ex transmissa. num. 3. eo. Ant. de
Butr. in c. admonet num. 9. in fi. post Glos.
in verb. consulto, Abb. colu. 2. vers. Glos-
sa quærit. eo tit. Idem Ant. de Butr. in c.
quod in dubijs sub num. 5. eod. tit. idem
Abb. in c. vlt. num. 4. eo. tit. de renun.
Ant. de Burg. in c. ex parte num. 68. de
rescrip. Card. Alex. in c. denique nu. 6.
6. q. 3. Rot. decis. 3. in fin. de renunc. in
antiq.

antiq. per Bisignet. Ber. in c. sollicitæ nu. 34. de restit. spoliat. Roffiniac. de benefi. c. 14. num. 27. & num. 52. communis * igitur est opinio ab omnibus approbata posse superiorem ex post facto habere ratam cessionem factam coram alio.

Idque deducitur ex dic. c. vlt. de renunc. per quem tex. dicit Archid. vt ibi refert Abb. sub num. 4. quod si Abbas cesֹ
49 sit non in manibus † superioris, si postea superior cessionem ratam non habeat potest petere a monachis vt obedientiam de nouo promittant, & sic possessionem recuperat, quam perdidisse videbatur.

Et ratio est quia annullatur resignatio facta coram non superiore ob præiudi-
50 cium, & iniuriam, quæ fit ipsi superiori, † quam ipse remittere poterit l. penul. C. de pact. & cessante ratione cessat, &c. cap. cum cessante de Appellat.

Superior itaque potest ratificare cessionem: nanque nulla est illa renunciatio quo ad ipsum superiorem, & à renunciante abdicatur ius, Bisignet. decis. 30. de renunc. in antiquior. vel repetere aut conferre iux. ea quæ scripta sunt superius in principio.

Vera tamen conclusio est, vt taliter renunciantes absque superiore non possint
51 absque superioris † cōsensu redire ad beneficia ita resignata, Glo. in c. quod Dei quā dicit * singularem, Nauarr. in c. accepta oppo. 7. num. 25. 28. & 31. an autem requiratur noua collatio vide Io. And. in cap. si te præbendam de renunc. num. 3. & dixi lib. 1.

Vnum tamē sciendum, quod potius ra-
52 tificatur renunciatio facta corā clerico, † quam coram laico, Ber. in dict. c. sollicite num. 34. de rest. spoliat. quia in eo minus spernitur authoritas superioris.

53 Nec obstat † quod ratū haberi non possit quod nullum est ipso iure l. qui aliena ff. de acquirend. hæred. l. 2. Cod. communia Iud. Bart. in l. obseruare num. 6. & 7. ff. de officio præt. Io. And. in c. Aduersus
54 de immun. eccles. vbi dicit † quod sententia lata ab excommunicato ratificari nō potest, quia respondetur primo, hanc renunciationem non esse ipso iure nullam: secūdo respondetur non esse in totum nullam, sed quatenus attinet ad superiorem, vt ample dictum est supra.

Declara tamen vt huiusmodi ratificatio fiat infra sex menses: nam si infra id tē-
pus † superior non conferat beneficium, 55
vel resignantem ad beneficium redire nō compellat, deuoluitur potestas cōferendi ad proxime superiorem: ita singulariter dicitur in decis. 8. Rot. de renunc. nu. vlt. in antiq. & Bisignet. decis. 1. de elect. dicit † tempus currere episcopo à die renun 56
ciationis: faciūt nor. in c. 2. de cōcess. præben. & in Rub. de suppl. prælat. neglig.

Secundo limitatur non procedere quoties fuit facta resignatio in manibus alicuius † qui recipiat nomine ipsius supe- 57
rioris, puta in manibus Notarii vel alterius, Bellam. in c. 2. num. 2. de rest. Guido Pap. cons. 172. quos refert, & sequitur, Menoch. de recup. poss. remed. 1. nu. 277. in fi. Boer. decis. 348. vers. quia Notarius. & habetur in summario decis. 3. Rot. de renun. in nou. & est *: communis opinio Doctor. quæ ex eo probatur, quia illa receptio videtur fieri ab ipso superiore: nāque præsupponimus de mandato superioris illum recipere nomine ipsius superioris & qui † per alium facit per seipsum fa 58
cere videtur, reg. qui per alium. de reg. iur. in 6. §. 2. ff. rem pupill. sal. for. l. eum ff. de in ius vocan. Boer. dict. decis. 348. sub num. 3.

Si vero non adest mandatum, requiritur ratificatio superioris vel quod consensus concurrat, ita si Notarius absenti donationem stipuletur † adhuc ex parte ab- 59
sentis non est donatio, nec ei quæritur nisi ratificatione sequuta, & sic eius consensu concurrente, Alberic. in l. non enim col. 1. ff. de adopt. Bald. cons. 200. verba. lib. 2. Paulus de Castro. cons. 195. visis col. 3. lib. 2. Decius cons. 226. col. 2. & cons. 147. col. penult. & cons. 586. nu. 13. Curt. iuni. cons. 52. num. 12. Card. Paris. cons. 52. n. 110. vol. 5. Soccin. Iun. cons. 126. num. 12. vol. 2. Grat. cons. 12. colum. prima & cons. 25. num. 37. cum alijs vt per Tiraquell. tract. de consti. part. 3. num. 12. lim. 3. communis * teste Alciat. in cap. cum contingat num. 234. de iureiur. & hac ratione antiquitus Viceccancellarii, & Referendarii recipiebant resignationes nomine Papæ decis. Rot. 3. sub nu. 3. de renunc. in nou. de quibus dicetur infra, & hodie Notarij † Cameræ, & Cancellarię recipiunt iux. const. Clement. vij. 19. Sanctissimus anno 3. Et hi proprie consensum requisitum in

resigna-

resignationẽ recipisit, vt dicetur infra lib.
8. quæst. 8. ex quo abdicatur ius median
te receptione resignationis facta per supe
riorem, iuxta ea quæ dicta sunt supra.
Tertio limit. nisi in resignatione facta
61 coram non superiore fuerit dictum, † renũ
cio hoc beneficium, si ordinario meo, cu-
ius consensus requiritur, placuerit: nam
hoc casu valere resignationem scripsit Fe
lin. in c. cum contingat nu. 16. de off. de-
leg. vbi allegat ad hoc quandam decis.
Rotæ.
62 Ratio est, quia † hæc clausula, si, habet
mirabiles effectus; Bar. in l. est conditio-
nalis ff. de author. tuto. ideo huiusmodi
clausula, si, operatur in decreto iudicis,
Bal. in l. 1. colum. vlt. C. qui admi. &
in satisdatione l. prætor ait ff. de dãn.
infec. & in absolutione, Bald. in cap. 1.
colum. 3. de iureiuran. & in prorogatio-
ne iurisdictionis, Abb. ant. in c. significa
sti in 3. not. de for. compet. & in dispen-
satione, Anto. de Butr. in cap. dudum 2.
colum. 2. de elect. ac tandem excusat à
simonia, quando ponitur clausula in pa-
ctis illicitis, si summo Pontifici placuerit,
vt infra dicetur lib. xiiij.
Hinc dicit Bisignet. decis. vlt. de renun.
in antiquio. quod siquis renunciauit ex
63 causa permutationis † sub conditione, si
patruo suo placuerit, quod nõ teneat resi
gnatio, si patruo displiceat, & allegat Io.
Andre. in cap. in electionibus de elect.
lib. 6. quamuis contrarium mihi videatur
in casu dictæ Dec. per rationes ibi in prin
cipio relatas.
Eoque magis hoc procedit, si dictum
fuerit vlterius, & nõ aliter, nec alio modo;
quia talis protestatio verbis geminatis
64 concepta multum operatur, † nam huius-
modi clausula habet naturam præcisam
l. non aliter ff. de leg. 3. l. qui hæred. §. vlt.
ff. de cond. & demost. Ioan. Sur. cons.
65 143. num. 43. & formam † inducit Dec.
cons. 528. num. 21. & ob id licet emphy
66 teota † alienans rem contra formam l. vlt.
C. de iur. emphyt. cadat à iure suo, vt di-
* citur in d. l. vlt. & ibi * communiter docto.
adeo quod non requiratur sententia ali-
qua, Glo. in dict. l. vlt. verb. cadat circa
princip. quam dicit a nemine esse re-
* probatam, * Ant. de Butr. cons. 22. num.
primo, Iaso. dict. l. vlt. num. 103. tamen
67 si alienauerit † cum hac clausula, saluo iu
re dominii directi, nec aliter, nec alio mo
do non cadit à iure suo, vt est * communis *
opinio, teste Ripa in c. cum M. sub nu. 80.
de const. & lib. 3. respons. cap. primo nu.
3. à qua opinione Iul. clar. lib. 5. recep.
sententiarum §. emphyteusis q. 13. vers. Itẽ
quærò, dicit non esse recedendum * in iu- *
dicando, secundum quam alias consului
in facti contingentia.
Sublimita primo, vt valeat huiusmodi
resignatio, si fuit postea per superiorem
ratificata, & recepta iux. ea quæ dicta
sunt supra num. 48. alioquin nulla erit
cum non abdicetur ius à beneficio absq;
superiore vt late dictum est supra num. 1.
cum sequent. Et ideo antequam resigna-
tarius capiat possessionem beneficii resi-
gnati vel in eo aliquid faciat aut se inge-
rat debet interuenire consensus superio-
ris, ex quo præcedens factum inualidum
† & nudum conualidetur, alias secus si re 68
signatarius ceperit possessionem, vel se
ingesserit in beneficio resignato, hoc enim
casu erit nulla resignatio, scilicet quo ad
præiudicium superioris, & valida quoad
renunciantem, ita colligitur ex Felin. in
dic. cap. cũ contingat. n. 14. de off. deleg.
quia claus. non alias nõ aliter nec † alio 69
modo nõ operatur, quãdo quis offendit in
facto superiorem, Bal. in c. 1. §. hoc quoq;
verbo singularia de succ. feud. in vsib.
feud. vbi ponit exemplum in vaxallo, qui
alienauit irrequisito domino, cum dicta
clausula nõ alias &c. nam si alter adeptus
fuit possessionem poterit mulctari in amis
sione Castri: ita etiam erit in emphyteota
alienante absque consensu Domini, cum
dicta clausula † nec aliter &c. nam si po- 70
stea tradit possessionem cadit à iure suo,
vt est magis ** cõmunis opinio, & in pra- **
xi recepta * de qua per Bursat. cons. 26. *
lib. primo, & cons. 257. nu. 17. & sequent.
vol. 3. nam his casibus verba illa bene so
nant, & male raspant, Felin. in c. quæ in ec
clesiarum. num. 85. de const. & protesta-
tio est contrat ria † facto, vnde non mirum 71
si non releuat, Bal. in l. voluntas C. de fi-
deicom. nam in re facta non prosunt artes
verborum & simulatæ protestationes, Bal.
in l. prima colum. 14. vers. demum quæ-
ro, C. de confessis, sicut dicitur de eo, qui
dixit, tu mentiris saluo honore tuo. Card.
Zabarell. & Abb. in c. eam te de iureiura.
Bart. in l. siquis extraneus ff. de acqui. hæ
red.

72 red. Guid. Pap. decis. 465. factum † enim
subsequens declarat malam voluntatem
ab initio interuenisse, vt in simili tradit
Dec. cōs. 686. n. 11. Paris de Put. de Synd.
in verb. etsi contra de iniur. fol. 180. &
male ius seruat, qui totum eneruat, Io.
And. in c. eam te de iureiu. Et facit in simi
* li decis. Rot. facta. 11. Martij 1538. * co-
ram Oradino, qua die fuit annullata quæ
dam permutatio facta coram ordinario
73 tanquam simoniaca, propter pacta † illici
ta, licet adesset clausula, saluo beneplaci
to Sedis Apostolicæ, quia ante permuta-
tionē non impetrarūt dic. Beneplacitū Se
dis Apostolicæ, vt refert Sarn. de trien. q.
12. vers. quid dicendū. immo ita possessio
nē erit capiēs intrusus, cū id faciat absq.
Canonico tit. Io. And. & Hen. Boic. in c.
in literis de rest. spo. & ibi Ber. n. 2. Coras.
de benef. c. 4. & 13. Abb. in c. cū iamdudū
col. vlt. de præb. tit. a nemine dari pōt nisi
à superiore, adnot. in c. 1. de reg. iur. lib. 6.
Quarto limita, & declara requiri aucto
ritatem superioris in renunciatione bene
74 ficiorum acquisitorum, nō aūt † acquiren-
dorū, vt scriptū reliquerunt Inn. in c. ꝙ in
dubijs, n. 1. Host. n. etiam 1. Ant. de But. n.
5. Abb. n. 4. & alij oēs de renun. Gem. in c.
si electio sub n.... de elect. lib. 6. Capra in
clem. gratiæ n. 6. de rescr. Card. Alex. in c.
deniq. sub n. 4. 6. q. 3. Sar. de infirmis resig.
q. 18. col. 3. vers. nec obstat Restal. Ca-
stal. de impe. q. 103. n. 15. & est cōis * opin.
* omniū Doct. & ratio est, quia in beneficiis
acquirēdis cessat ratio vinculi quæ viget
in beneficijs acquisitis, arg. c. nisi §. verum
de renunc. & in illorū renun. nō adest illud
interesse superioris, Rot. decis. 8. de iur. pa
tro. in nou. vnde cessante causa cessat di-
spositio c. cum cessante de appell. & ob id
75 dicimus † ꝙ facilius tollitur ius quærēdū
quam quęsitum l. si sponsus §. si maritus ff.
de don. inter vir. & vxo. l. q aūt in prin. ff.
de his quę in fr. cred. Crau. con. 114. n. 14.
Quinto limit. ex ead. ratione vt habētes
76 ius ad rē in benef. possint renun. dict. † ius
absq. auctoritate superioris, Rot. dec. 7. n.
3. de iur. patr. in antiq. & dec. 8. nu. 2. eod.
tit. in nou. & dec. 17. n. 7. de præb. & dec. 8.
de renun. in antiq. & decis. 14. quidā Car.
n. 3. eo tit. & li. 6. Gem. cō. 127. Car. Zaba.
in clem. 1. sub n. 16. de renun. Inn. in d. c. ꝙ
in dubijs, Arch. in c. de liberatione de off.
* leg. in 6. Boer. dec. 308. sub n. 1. & est * cōis
77 Doct. sñtia, nā ius ad rē † facilius perditur
Rot. d. dec. 8. de renun. in antiq. & facilius
renunciatur, Rot. dec. 14. n. 3. eod. tit. & li.
Ex qua limit. pri. infertur electū ad ali
quod benefi. ecclesiast. seu dignitatē † pos 78
se renunc. absq. auctor. superioris ante cō
firmationē habitā, vt scriptum reliquerūt
Io. Bern. Inn. Petrus, & Abb. in c. inter cor
poralia de transl. præl. quos refert & seq-
tur gl. in c. si electio verb. renūciāt de elec.
li. 6. vbi Arch. in eod. verb. sub nu. 2. dicit
hāc opin. esse cōem * & æquiorem, & ibi
Ant. de But. n. 7. alleg. Io. Monach. qui hoc *
tenet in c. 1. vt lit. pe. li. 6. Gem. in d. c. si ele
ctio col. 2. sub n. 5. Alex. in l. his q hæredes
n. 6. ff. de acqren. hæred. gl. in c. 2. verb. re-
nūciauit & ibi Abb. n. 11. de rest. in integ.
quā gl. dicit. * singularē, Rot. dec. 6. de ele. *
in nouis, Io. And. quem refert, & sequitur
Ab. in c. ad aures n. 7. de his qui met. cau.
Rest. Castald. de imper. q. 103. n. 15. & est
cōis * omnium Doct. sñtia vt tali casu suf *
ficiat † renun. in manibus eligentiū, Butr. 79
in c. 2. n. 33. de rest. in integ. Coras. de be-
nef. p. 1. c. 8. n. 15. vers. eademq. Dec. in c.
postq̄ col. 2. de elect. Rot. decis. 8. nu. 3. de
iur. patr. in no. Selu. de benef. p. 3. q. 1. n. 9.
& electū in Episc. posse renūciare post eius
cōsensū, & ante cōfirmationē † sine licen- 80
tia Papæ, videtur tenere gl. in c. 2. verb. cō
firmatus de transl. ep. & gl. in c. cū inter
de elect. verb. quasi, Capr. in clem. Gra-
tiæ n. 13. de rescr. & * oēs Docto. vt dicit *
Rot. d. decis. 8. nu. 3. de iur. pat. in no. Quæ
cōclusio recte pbatur in d. c. si electio. ibi,
*Si electio ex eo nō sortiatur effectū qa electus cōsenti-
re recusat vel post cōsensū renūciat iuri suo, &c.* Et
sic videtur dicere, ꝙ renunc. absq. auctor.
supioris: nā alias hoc expressisset arg. l. v-
nica C. de cadu. tol. & ita esse intelligēdū
hūc tex. dicit Archid. ibi, ex quo ēt tex. col
ligitur, ꝙ † electus anteq̄ acceptet nō pōt 81
renunciare, qa nullum ius habet, ad ꝙ fa
ciunt not. in c. cū inter &c. publicato de
elect. gl. in c. vlt. verb. cōtraxit de procur.
li. 6. Bert. de episc. li. 2. n. 53. sed sufficit nō
cōsētire electioni: post vero acceptationē
pōt renunciare absq. superiore: post con-
firmationem cum superioris auctoritate.
Secundo confirmatur ex c. 2. de transl.
epi. in §. sicut. vbi loqtur post cōfirmationē.
Tertio accedat, quia ratio cur requira
tur auctoritas supioris est, quia adest in-
teresse superioris, ꝙ nō adest nisi postquā
benefi. est effectū clerici, vt loqtur c. admo
net, & c. ꝙ in dubiis, de renū. secūdū Gem.

d.c.si electio,col.2.vers.crederẽ,& tamẽ p
82 solã electionẽ beneficiũ nõ est suũ,† immo-
dicitur vacare vsque ad cõfirmationẽ, gl.
in clem.1.vt lit.pen.Selu.de ben.p.3.q.to
col.2.& per cõsequẽs,cessante d.interesse
cessat ẽt dispositio,c.cũ cessante de appel.
Quarto facit regula 1.extr.de reg.iur.
Oĩs res per quascũq.causas nascitur per easdẽ dissoluitur,facit l.nihil tã naturale ff.de reg.iu.hĩc
83 dicĩm⁹,ꝙ id ꝙ cõsẽsu cõtrahitur,cõsẽsu †
dissoluitur l.1.C.li.ab em.disced.sicut.C.de
act.& ob.sed fuit ele.sine supiore,ergo,&c.
* Quinto,& vlt.qa vt sup.dict.est,* cõis om
niũ sñtia est vt habẽs ius ad rẽ possit illud
renunc.absq.supioris auctoritate sed per
electionẽ ẽt post cõsensũ acqritur tñ ius
84 ad rẽ † reuocabile,vel cõfirmabile per su-
periorẽ,Inn.in c.Nosti de elec.gl.in eod.c.
Nosti,& in c.qualiter,& c.trãsmissã,eod.
tit.Arch.in d.c.si elect.eo tit.li.6.Idẽ Inn.
in c.cũ venissent,de in integ.rest.gl.in c.1.
* vt lit.pen.& ita fuit * decisũ in Rot.vt ha
betur dec.6.cũ ad capitulũ de elec.in no.
Ab.in c.cũ Bertoldus de re iud.Bellamer.
dec.167.Sar.in te.de iur.quæs.q.p.col.13
* vers.primus,& est cõis * & recepta opinio
scribentiũ.Ideo dicebat Lapus,ꝙ si taliter
85 electus † moriatur in Curia Rom.p eius
obitũ d.benef.nõ vacat in Curia nec extra
sed p obitũ primi Archid.d.c.si elec.Gam.
de aucto.leg.a lat.li.9.tit.de facu.legat.le
gatio.finita n.163.Petrus in direc.electio
p.1.c.8.n.3.Alber.de stat.q.199.n.3.Staf.
de grat.expect.for.3.n.13.vnde opin.Ar-
chid.in c.is cui elec.li.6.& in c.in nomine
23.dis.dicẽtis per electionẽ acquiri ius in
* re ac gl.in c.quãto 63.dis.* cõiter est re-
probata,Io.And.Selu.de benef.p.3.q.2.n.
86 3.declarat opinionẽ Archid.vel vt † acq-
ratur ius in re.s.ius persequẽdi electionẽ
& non tale ius quale acquiritur post cõfir
mationẽ,c.qui duos de elec.li.6.Rot.dic.
dec.6.n.3.vers.nec obstat,vel vt acqratur
ius in re saltem habitu,& ideo dicitur per
confirmationẽ nullũ ius acquiri sed tantũ
87 † exercitiũ administrationis,Old.con.146
factũ est,circa mediũ,Io.And.in additio.
ad spec.tit.de actio.& pet.§.sup actionib.
* Et hæc illatio vera est & * cõiter recepta
quãuis cõtrariũ tenuerint Goffred.Host.
Archi.d.c.si electio sub n.2.verb.renũciat
de elect.lib.6.Præpos.c.si quis,n.1.7.q.1.
vt electus postq̃ acceptauerit,ante vero
confirmationẽ nõ possit renũciare absque
auctoritate supioris:nã vt dixi opinio isto
rũ * cõiter est damnata: nec obstat,ꝙ post *
quã electus acceptat,contrahitur matri-
moniũ † inter ipsum,& ecclesiã,c.cũ inter 88
Canonicos.3.de elect.in vers.discretioni,
nam respõdetur nõ esse verũ matrimoniũ
ante cõfirmationẽ c.cũ inter 3.de elec.ibi
Quasi cõiugale vinculũ,dictio † enim quasi stat 89
improprie l.in suis ff.de lib.& posth.sicuti
dicitur de sponsa l.si spõsa ff.de iur.Doct.
§.lex Iulia ff.de fund.dota.l.nõ fine,C.de
bon.qu.liber.c.quemadmodũ de iureiur.
Sequuta vero confirmatione vtiq.electus
non põt renũciare absq.† auctoritate su- 90
perioris,gl.Gem.& alii oẽs in d.c.si electio
Put.in d.c.1.n.3.de rest.in integ.Dec.in c.
1.n.41.de confir.vtil.vel inutil.Coras.de
benef.1.p.c.8.n.15.vers.ead.& oẽs Doct.
superius citati hoc cõiter volunt,quia tũc
† acqritur ius in rẽ,* cõis opinio,vt per Io. 91
Selu.d.p.3.q.1.col.2.Idemq.erit post cõ
secrationẽ,quandoquidem † consecratio 92
fiat post electionem,c.prouida de elect.
lib.6.intra tres menses † cõnumerandos à 93
confirmatione c.cũ quidã dist.100.c.quã-
tũ,d.75.glo.in c.cũ in cũctis & in c.ne p-
defectu,de elect.Bert.de Episc.in 3.p.6.li.
Secundo infertur præsentatum † ad ali 94
quod beneficium antequam instituatur
a superiore posse renunciare præsentatio
ni in manibus patroni,absq.auctoritate
superioris,pro vt fuit decisum * in Rot.vt *
habetur decis.8.si aliquis de iur.patro.in
nou.Coras.de benef.1.p.c.8.n.15.in fi.Ca
stald.de imp.q.103.n.15.Roch.de Curt.
tract.de iur.patro.verb.honorificum col.
30.& communiter * Docto.sequuntur. *
Errario est,quia ante institutionẽ ces-
sat interesse superioris,& ideo per præsen
tationẽ † etiã acceptã tam ante institutio- 95
nem acquiritur dũtaxat ius ad rem,c.dile
ctus de off.leg.Bellam.dec.167.Cal.cons.
17.de iur.pat.Ab.in c.cũ Bertol.col.3.de
re iudic.Aeneas de Falcon.de refer.ef-
fect.46.& 47.& communiter * Docto. *
Idque ampliatur procedere etiam si
præsentatio fuit recepta a superiore,non
tamen adhuc facta institutio,nã ẽt hoc ca
su præsentatus potest renunciare absq.au
ctoritate superioris,& sic in manibus pa-
troni,in his enim terminis fuit * decisũ in *
Rot.vt habetur,in decis.7.nota ꝙ de iur.
patr.in antiq.nã etiã adhuc aliud ius non
fuit quæsitũ,quam ad rẽ c.dilectus de off. 96
leg.cum ibi.not.per Inn.et sic cessat inter-
esse superioris,quod est causa,vt requira
tur,

tur eius consensus, Io.And.& Gemin.d.c.
si electio de elect.lib.6.

Tertio infertur, habentes litteras expe
ctatiuas ad beneficia vacaturá, posse il-
97 lis renunciare † absq. auctoritate superio
ris, vt fuit * decisum in Rot. vt habetur in
decis. 8. nota quod licet de renũ. in antiq.
Abb. in c. ad audientiã el 2. n. 3. de rescri.
Gem. cons. 127. in fi. Boer. dec. 308. nu. 1.
Coras. de benef. 1. p. c. 5. n. 15 & 16. & est
cõmunis Doct. sentẽtia, & probatur quia
98 cessat interesse superioris, cũ ius nõ sit †
quæsitũ in re sed ad rem duntaxat, Card.
Zabarel. in clem. Auditor, & clem. seque.
not. 2. de rescr. & cõiter alij, & facit tex.
in d. c. ad audientiã 2. de rescr. & c. veniẽs
& c. sane eod. tit. & allegatæ doctrinæ pro
cedũt in his terminis, nõ autẽ prout vidi
intelligi vt quis possit renunc. litteris ob-
tẽtis ad beneficia quæ vacãt absq. aucto-
99 ritate superioris, cũ per expeditionẽ lit-
terarum, & sic acceptationẽ videatur quæ
sitũ ius in re beneficij iam vacãtis Pute.
decis. 90. n. 4. li. 1. cõiter Doct. in c. si tibi
absenti de præben. lib. 6. & iuri in re non
potest renunciari absq. superiore, Rot. de
cis. 8. de iur. Patr. in nou. & late supra dixi
ex cõni, & recepta * per omnes: verũ põt
quis tacite renũciare litteris beneficiorũ
vacantiũ non capiendo possessionẽ illorũ:
100 nã per impetrationẽ non obligatur quis †
benefi. nisi ceperit posses. Abb. in d. c. ad
audientiã 2. n. 3. de resc. ex c. nisi eũ pridẽ
101 vers. verũ de renun. possessio enim † in be-
neficialibus corroborat titulũ, Rot. decis.
10. n. 1. de prẹb. in antiq. & hoc videtur fir
mare Rossinia c. de benef. c. 12. n. 20. quia
102 licet ex collatione ius in benef. † acquira
tur, Lap. alleg. 8. Cal. cõs. 9. de iur. pat. Ro.
decis. 15. de præb. tamẽ quasi possessio be-
nef. nõ acquiritur nisi ex inuestitura facta
103 a persona ecclesiastica † ad hoc deputata
c. ex frequentibus c. ad hęc §. in quadã de
off. Arch. c. 1. de eo qui mitt. in poss. Rebu.
in prax. tit. de immiss. in poss. nu. 11. & 12.

Sexto limitatur, vt benefi. litigiosũ pos
104 sit renunc. absq. auctoritate † superioris
Ant. de Butr. in c. q in dubijs n. 5. vers. hoc
verũ de renunc. vbi Abb. n. 4. dicit eiusdẽ
sententiæ esse Io. And. in c. cõstitutus 1. de
appel. & alios, idẽ Ant. de Butr. in d. c. cõ-
stitutus. n. 15. & * cõiter Doct. Ber. in c. sol
licitæ n. 16. vers. saluari tamẽ de rest. spol.
Coras. de benefi. 1. p. c. 8. nu. 13.

Ad q facit c. 2. de in integr. restit. & ibi
gl. in verb. renunc. quã gl. dixit * singularẽ
Rot. dec. 6. de elec. in nou. & est ratio quia
cessat præiudicium superioris, cum nõ cõ
stet possidentem habere ius in re, nam du-
bius est euentus litium.

Declara hoc procedere quãdo ius est
ita anceps, & ambiguũ vt probabile sit du
biũ an habeat ius, nã tali casu põt fieri re
nunciatio absq. auctoritate supioris, ita
declarãt Ant. de Butr. Abb. d. c. q in dubiis
n. 4. vers. sed primus idẽ Ant. de Butr. d. c.
cõstitutus n. 15. Coras. præallegato c. 8. n.
16. vnde sec[9] erit si certũ est q habeat ius:
nã licet litẽ patiatur nõ tamẽ potest † renũ 105
ciare absq. auctoritate supioris, Ant. de
Butr. d. c. quod in dubiis n. 5. Abb. n. 4. vbi
declarat ita procedere quãdam dec. Rot.
311. & sequũtur * cõiter Doct. vt per Ros-
sini. de benef. c. 14. n. 443. & 444.

Amplia, vt hmõi renunciat. valeat etiã
si fuerit facta absẽte † parte Inn. in c. cũ pri 106
dẽ de pact. sup verb. renũciauit, Rot. deci.
3. si actor de renunc. in nou. vbi alleg. iura.

Septimo limita † vt intrusus ad aliquod 107
beneficiũ possit illud renunc. absq. supio
ris auctoritate, Inn. in c. Nisi, n. 1. vers. qui-
dã tamẽ gl. in verb. sed dũtaxat vers. Pan.
& Io. dicit, Host. n. 7. Abb. n. 5. vers. quidã
sunt carentes titulo vero, & n. 6. vers. infer
tur tertio de renunc. & * cõiter Docto. se-
quũtur dum ita intelligunt cap. secũdum
de in integ. restit. & ibi glo. in verb. renun
ciauit & alij.

Idq. probatur nã si non habentes ad be
neficia tit. & ius in re sed tantũ ad rẽ pos-
sunt renũciare absq. auctoritate supioris,
Rot. decis. 8. de iur. patr. in nou. & * cõi-
ter Doct. vt supra dictũ est, eo magis intru
si, † qui nullũ ius habẽt nec titulũ, Petrus 108
Bais. in d. tract. elect. par. 2. c. 8. n. 2. Card.
Paris. cons. 47. nu. 32. vol. 4. & sunt † tam 109
odiosi Lancelot. de actent. p. 1. c. 3. n. 74.
& p. 3. c. 26. n. 41. eo magis quia stant cũ
peccato † in benefi. cũ nõ sint canonice in 110
stituti arg. c. 1. de reg. iur. in 6. Rot. dec. 5.
de rest. spol. in nou. vbi dicit, quod † tenẽ 111
tur ad fructus perceptos, Virgin. de Bocc.
de cingul. Iuris. cons. Rom. c. 19. num. 30.
& ideo qui retinent rem furtiuam quan-
to magis retinent, tanto † magis peccant, 112
c. si res 14. q. 6. l. si pro fure ff. de cond. fur.
& † intrusus dicitur pluribus modis, vt 113
per Gemin. in c. propter col. vlt. dist. 19.
Felin. in c. veniens n. 2. & 3. de accusat. Io.
Selu. de benef. 1. c. q. 11. nu. 9. q. & 10. Re

buff.in reg. 29. Cancell.col.3. Sarn.reg.de
114 trien.q.47. vt quando quis † intrat possessionem beneficij propria auctoritate absque tit. Io. And. & Henr. Boic. in c. In litteris de rest. spol. & ibi Bern. n. 2. Coras. de benefi. c. 4. n. 53. Abb. in c. cum iam dudũ col. vlt. de præbend. Rebuff. in sua prax. benef. fol. 152. col. 1. Hercul. de attent. c. 26. n. 44. Lancelott. in eod. tract. c. 3. n. 83.
115 vel habet titulum sed † non canonicum; Rot. decis. 13. de causis poss. & propriet. in antiq. Dec. cons. 111. Card. Parisi. cons. 47. n. 40. vol. 4. & alijs modis, vt per dict. Doct. & late cumulaui in addict. ad Cald. cons. 13. de verb. sign.
116 Octauo limitatur, † nisi fiat ex legitima causa, in alterius manibus, quam superioris, vt colligitur ex Ant. de Butr. in c. significatum n. 3. & n. vlt. de præben. Idẽ Butr. in c. constitutus n. 15. de appell. & ratio est, quia causa facit recedere a regulis iuris. l. si hominem ff. mand. Hæc tamen limitatio in † praxi non recipitur: nam licet exemplificetur primo quando nõ potest haberi copia superioris, ita Maiol. tract. de irreg. lib. 3. c. 6. n. 12. in fi. Allegans Io. And. in c. non firmatur de regu. iur. in 6. in nou. Alber. in dictio. in verb. renũtio, & in
117 l. quod in initio ff. de reg. iur. nam rigor † relaxatur propter impossibilitatẽ c. licet, de vitanda in fi. de elect. in 6. l. proxime ff. de his quæ in test. delen. l. & hoc Tiberius ff. de hæred. inst. ac etiã forma Abb. cons. 25. col. 2. ad fin. & cons. 65. in 2. dub. lib. 2. tamen hoc non potest accidere, quamuis secundo exemplificetur quando huiusmodi renunciatio fuit facta in mani-
118 bus inferioris, nam † tunc renuncians nihil perdit Inn. in c. quod in dubiis, sub n. 1. Host. Ant. de Butr. Abb. etiã in princ. & ibid. Hoc etiã nõ est verũ, vt patet ex supradictis: verum tamen est, posse fieri ex causa coram iudice. Abb. in c. 2. no. 10. de rest. spol. quod declara, vt per Rot. decis. 3. de renunc. in nou. & dixi supra.

QVAESTIONIS SECVNDAE SVMMARIVM.

1 *An criminosi possint renunciare sine superiore.*
2 *Criminosi non habentes titulum.*
3 *Episcopus simoniacus non potest renunciare absque auctoritate Papæ.*
4 *Episcopus criminosus non potest renunciare sine auctoritate Papæ.*
5 *Simonia crimen inter grauissima reputatur.*
6 *Simonia accedit hæresi.*
7 *Episcopus criminosus non potest renunciare sine Papa etiam in mortis articulo.*
8 *Criminosi non habentes titulum verum possunt renunciare sine superiore.*
9 *Nullum crimen inducit priuationem ipso iure.*
10 *Criminosi priuandi an possint renun. absq. superiore.*
11 *Irregulares nõ possunt renunciare sine superiore.*
12 *Simoniacus an priuetur ipso iure.*
13 *Simoniacus nullum beneficium acquirit.*
14 *Simoniacus non potest renunciare sine superiore.*
15 *Simoniacus debet dimittere beneficiũ aut habere dispensationem.*
16 *Extrauag. cum Detestabile an habeat locum in simonia reali.*
17 *Opinio habetur pro veritate.*
18 *Papa facilius dispensat cum simoniaco reali.*

QVæro secundo, quid in criminosis, & irregularibus, an isti possint renunciare absque auctoritate superioris? Abb. in c. Nisi num. 5. de renunc. tenuit posse † cedere absque auctoritate superioris, nam cum isti tales † non habeant titulum, argum. c. ordinationes 1. q. 1. & sint licentiati a Canone, c. si quis neque 1. q. 1. quod est c. 115. nullum viget interesse superioris. 1
2
Contrariam tamen opinionem tenuit, requiri superioris auctoritatem, Inno. in dict. c. Nisi num. 1. de renunc. ex eo quia isti saltem detinent aliquem colorem, & possessionem facti vnde adhuc durat interesse superioris.

Pro resolutione, & concordia distinguendum est, quod aut loquimur in episcopo criminoso, aut in alio.

Primo casu constituenda est conclusio, † episcopum non posse renunciare absque auctoritate Papæ, pro nullo crimine quantocunque graui, & ita procedit opinio Inno. supra citat. & est communis omnium Docto. sententia, ex stylo corroborata, & probatur in dict. c. Nisi cum pridem vers. propter conscientiam enim criminis, de renunc. *Propter conscientiam enim criminis cedendi licentia potest postulari, &c.* Et sic requiritur etiam hoc casu licentia, secundo probatur expresse in c. denique suffredus 6. q. 3. 3

Amplia etiam in † Episcopo simoniaco, nam neque iste poterit renunciare sine auctoritate Papæ, Inno. dict. c. Nisi nu. 1. gloss. in vers. seu gloss. in c. post translationem verb. non valebat de renunc. & ibi Abb. num. 23. Ant. de Butr. in c. de regu- 4

laribus

laribus de simo. Siluestr. in verb. simonia sub nu. 10. vers. octauum, & probatur in dicto c. post translationem in vers. Rursus *Rursus si quis per cupiditatem parentum, (eo tamen penitus ignorante) fuerit Episcopatum adeptus, & hoc comperto Episcopatum ipsum de licentia superioris dimittens, &c.* Et sic requiritur licentia. & in vers. Vnde, ibi. *Vel cum aliquis propter graue crimen pro quo Episcopatum retinens, pœnitentiam digne agere non valebat, cedendi obtenta licentia, vitam monachalem elegit, &c.* Et ibi gl. in verb. *non valebat* hoc notat: & ratio est, quia licet de iure per simoniam sit ammissus titulus, tamen* communiter reputatur illum habere, & ideo requiritur auctoritas, ita gloss. in dict. cap. Nisi verb. sed. vers. sed littera, & subest causa, nam si bene administrat, Papa dispensabit cum eo, arg. dict. c. post translationem. Vnde idem erit in alijs criminibus quandoqui-
5 dem simoniæ Crimen inter † grauissima reputetur ca. præsentium 7. quæst. 1. Diu.
6 Thom. 4. dist. 25. art. 2. †. & accedat hæresi gloss. in cap. quicunque 7. quæst. 1. Dec. consl. 151. num. 8.

Amplia etiam si Episcopus Criminosus sit constitutus in mortis articulo, nam nihilominus non potest renunciare Epi-
7 scopatum sine licentia † Papæ, quamuis Abb. & glo. in dict. c. Nisi, tenuerint contrariũ: nam pro exoneratione suæ cõscientiæ, sufficit promittere confessario velle dimittere quam primum possit.

Secũdo casu loquẽdo de alijs criminosis, & irregularib' nõ Episcopis distinguendũ est, prout distinguit Abb. d. c. Ni-
8 si sub n. 5. quod † aut carent titulo vero & putatiuo puta quia nullũ habent colorẽ detinendi beneficia, vt quia est declaratũ hoc per sententiam, & hoc casu possunt dimittere absque auctoritate superioris, Abb. dict. num. 5. vers. quidam sunt ca-
9 rentes, nam regulariter nullum crimen † inducit priuationem ipso iure, absque declaratione, Gabriel. consil. 196. lib. 1.

Aut non carent titulo vero, puta quia sunt criminibus irretiti: carẽt enim hi titulo quo ad rei veritatem, licet illum habeant, cum ex criminibus nõ sint priuati,
10 sed † priuãdi per declarationem, vt in homicida voluntario tradit Anan. in c. Inquisitionis de accusat. cõmuniter * alii vt per Clarum lib. 5. recep. sent. §. Homicidium. Hi enim non possunt renunciare absque superioris auctoritate, Abb. dict. c. Nisi, ver. quidam sunt habẽtes titulum, & est * communis opinio omnium Docto. & ita seruatur * in stylo, nam isti retinent titulũ putatiuum, donec fuerit declaratum. Gabriel. dict. consl. 196. lib. 1. Feli. c. inquisitionis de accusat.

Vnde irregulares cum non sint priuati sed priuandi non possunt renunciare † absque auctoritate superioris, Abb. d. c. Nisi 11
num. 6.

Vnde priuati ipso iure propter crimẽ, ex quo requiritur declaratio iuxta cõmunem opinio. vt dictum est, non possunt renunciare absque superioris auctoritate. Ex quo sequitur falsam esse opinionem, Abb. d. c. Nisi, n. 6. vers. si autem cõmisit simoniam, dum vult simoniacum posse renunciare absque auctoritate superioris, cum sit priuatus ipso iure beneficio; nam quamuis iure communi simoniacus † non 12
priuetur ipso iure sed per sententiam c. insinuatum de simo. c. 2. de cens. Card. Pari. consl. 29. vel. 4. Hodie tamẽ per extrauag. Paul. 2. cũ detestabile est inducta priuatio ipso iure, Cassad. dec. 5. de constit. & dec. 1. de simon.* cõis, vt per Sarn. de trien. q. 12. & nullũ titulum † acquirat simoniacus, c. nobis fuit, & c. consulere de simo. in 13
c. cum vniuersorũ de rerum permut. Arch. in c. ordinationes 1. q. 1. Paris. d. consl. 29. n. 1. & consl. 30. n. 2. vol. 4. Tamen habent titulum putatiuum, ratione † cuius viget 14
interesse superioris ideo eius requiritur auctoritas, vt dictum est supra.

Verum tenẽtur † quam primum dimit- 15
tere: Et si per alium eo ignorante simonia commissa fuit, quam primum sciuerit debet renunciare de licentia superioris, aut habere dispensationem. Abb. d. c. Nisi nu. 6. vers. si autem, Mil. in rep. verbo simoniacus vers. secus si per alium, Felin. in c. insinuatum n. 5. vers. 2. infertur de simo. Siluverb. simonia §. 12. n. 12. vers. octauũ. Sarn. de trien. q. 12. col. 4. Abb. in c. post translationem nu. 23. de renunc. vbi loquitur in Episcopo, & dicit, quod quamprimũ sciuit simoniam fuisse commissam in adeptione episcopatus, debet vocare personas idoneas, & coram eis exponere factum, & debet protestari, quod ipse Episcopatum tenet inuitus, & coram illis facere procuratorem, quẽ remittat ad Curiam ad petendam renunciationem.

Et hæc eo magis procedũt in simoniaco conuentionali, nam pœna priuationis ipso iure posita per dict. Extrauag. cum
16 detestabile † nõ habet locum in simoniaco reali, vt fuit * pluries per Rot. resolutũ, teste Cassad. dict. decis. 5. in princip. de constit. & teste Sarn. dict. q. 12. de trien. & per consequens in renunciatione istius requiri auctoritatem superioris * omnes Docto. concludunt.

Et in reali simoniaco occulto, nam iste debet renunciare cum licentia superioris, Abb. dict. cap. Nisi. num. 5. & 6. Felin. in c. insinuarum num. 5. de simon. nam creditur hominum opinione habere titulum,
17 quæ † opinio habetur pro ueritate, Innoc. dict. c. Nisi sub num 1. Abb. num. 6. in fin. vbi dicit hoc casu ob duo requiri huiusmodi licentiã, primo quia titulus putatiuus habetur pro uero, secundo quia de fa
18 cili dispensat, † Papa, si bene administrãt, dict. cap. post translationem S. Personæ vero de renunc.

Quid autem in committente confidentiã, dicã particulariter suo loco, & titulo.

QVAESTIONIS TERTIAE SVMMARIVM.

1 *An renunciatio tacita, quæ fit per adeptionẽ secundi curati, requirat auctoritatem superioris.*
2 *Renunciatio tacita plus valet quam expressa.*
3 *Per adeptionem secundi, vacat primum.*
4 *Taciti, & expressi eadem est virtus.*
5 *Actus censetur factus, vt ius disponit.*
6 *Actus præsumitur factus omni meliori modo.*
7 *Consensus expressus fortior.*

TErtio Quæro, An Renunciatio tacita, quæ fit per adep
1 tionẽ secũdi † Curati possit fieri absque auctoritate superioris? affirmatiuam opini. tenuit Hostien. in cap. ex ore sedentis num. 9. vers. nota etiam de his quæ fi. a maio. par. cap. & ibi gloss. hoc etiam vult in verbo renunciasse vers. propterea.

Quæ probatur, primo auctoritate tex. in dict. cap. ex ore ibi. *Iuri suo renunciasse videtur:* nam tacita erat illa renunciatio per obedientiæ exhibitionem, & tamen nulla fit mentio de superiore: secundo quia va
2 let plus tacita renunciatio, quam † expressa, c. si diligenti de for. comp. c. vlt. de vit. & honest. clericor. sicuti plus valet tacita prohibitio, quam expressa, l. si quis stipulatus ff. de solut. l. nouo procuratori S. vlt. ff. eo. tit.

His tamen non obstantibus, contraria opinio est verior, & * communis, quod etiam tacite hoc casu non possit renunciari beneficium sine auctoritate superioris, vt tenuit Abb. in dict. c. ex ore num. 10. & 11. de his quę fiunt a maio. part. cap. & in cap. quod in dubijs, num. 9. de renunciat. Imol. in dict. cap. ex ore, & clemen. gratiæ num. 27. de rescrip. & in c. de multa num. 14. de præbend. Capr. di. c. clemen. Gratiæ num. 5. Coras. de benefi. part. 1. c. 8. nu. 13. vers. hæc autem vera sunt, Roffiniac. de benefi. c. 14. num. 36. cũ sequen. Burs. cons. 353. col. vlt. ver. 3. lib. 4. cõmunis * opinio, teste Put. decis. 94. num. 1. lib. 1.

Cui communi sententiæ adstipulatur tex. in extrauag. execrabilis Io. 22. S. qui vero, de præbend. *Qui vero deinceps receperint, dignitatem vel personatum seu officium, aut aliud beneficium animarum habens curam annexam, si antea simile beneficium obtinebant, illud quo ipso iure post quam secundi possessionem habuerint vel per eos omni dolo, & fraude cessantibus, quominus habeant, steterint priuati noscuntur, absque moræ dispendio in ordinariorum manibus dimittere debeant pari modo, &c.* Et sic licet per adeptionem secundi beneficij † curati primum vacet ipso iure, 3
vt hic dicitur, & in cap. de multa de præbend. c. quia in tantum, c. ad hæc c. propterea, eo. & c. 1. & 2. t. q. 1. c. sanctorum distin. 70. cum alijs, vt per Duenam reg. iur. 71. & plures adducit Bursat. cons. 353 num. 1. lib. 4. tamen illud debent dimittere coram superiore, & hodie ex decreto & stylo * Datariæ coram Papa, & per consequens in renunciatione tacita requiritur auctoritas superioris, nam alias posset superior primi eum reuocare ad beneficium, quod absque eo non potuit dimittere, Abb. dict. c. ex ore num. 10. ad quod accedat † quia expressi, & taciti eadem 4
est virtus l. cum quid ff. si cert. petat.

Non obstant contraria, & primo d. c. ex ore, nam omissis duabus responsionibus ibi positis per Abb. quod loquatur de iure ad rem, & quod interuenit tacitus consensus superioris, respondetur, ibi non dici, quod non interuenit auctoritas

ritas superioris quare termini habiles
sunt præsupponendi vulgatis iuribus, nã
5 actus in dubio † censetur factus secun-
dum ius disponit generaliter cap. ex litte
ris de constit. cap. sedes de rescrip. c. ve
nientes de iur. iura. Cald. conf. 11. in fin.
tit. de feud. Crauet. conf. 186. sub. nu. 9. &
6 omni meliori † modo, Bar. in l. gerit. n. 21.
ff. de acqui. hæred. cum aliis, vt per Tira-
quell. de retrac. cõsang. §. 30. glo. 1. n. 32.
Socc. sen. conf. 113. nu. 3. lib. 4. Menoch.
de arbit. iud. caf. 126. nu. 8.

Ad secundum respondetur retorquen-
do in contrarium, quia regulariter plus
7 operatur consensus expressus † quam ta-
citus, cum sit fortior, ad not. in reg. is qui
tacet de regu. iur. in 6. cap. dilecti de
for. compet. & quamuis tacite quis pos-
sit renunciare beneficium absque superio
re habendo illud pro derelicto, tamen vin
culum non est adhuc dissolutum nisi con
sentiat ipse superior, not.* communiter in
dic. cap. admonet de renunc. & potest
cogi vt redeat ad beneficium quod potest
contingere in quibusdam beneficijs cura
tis, in quibus tenues sunt fructus, nam si
essent absque cura & sic simplices, quis il
la non renũciaret? & si eueniret casus mul
ti reperirentur impetrantes vt omnibus *
notum, & compertum extat.

QVAESTIONIS QVARTAE

SVMMARIVM.

1 *An ingredientes monasteria possint absque superiore renunciare.*

QVarto quæro, An ingredientes Mo
nasteria debeant renunciare corã
1 superiore, † vide Abb. in c. admo-
net. in 2. lect. col. vlt. vers. oppono quod. de
renũc. & Ant. de Butr. n. 9. ibidẽ post Io.
And. qui dicunt tutius esse, vt hi expresse
renuncient coram superiore quam tacite
per professionem c. beneficium de regu.
iur. in 6.

QVAESTIONIS QVINTAE.

SVMMARIVM

1 *Papa nullum habet superiorem.*
2 *Papa gerit vices Dei in terris.*
3 *Papa potest renunciare Papatum.*
4 *Renunciatio Papatus debet fieri in manibus Cardinalium contra num. 6.*
5 *Electio Papæ spectat ad Cardinales.*
7 *Papa renunciat Papatum in suis manibus.*
8 *Verbum libere excludit alterius requisitionem.*
9 *Qui potest expedire actum libere, potest sine consensu &c.*
10 *Renunciatio Papatus videtur facta ipsi Deo.*
11 *Deus vbique est.*
12 *Cyriacus & Cælestinus renunciarũt coram Cradinalibus.*
13 *Cardinales repræsentant Ecclesiam.*
14 *Summus Pontif. ardua cõmunicat Cardinalibus.*
15 *Electio Papæ spectat ad Cardinales.*
16 *De renunciatione Papæ debet per scripturam constare.*
17 *Iuris rigor relaxatur propter impossibilitatem.*
18 *Forma seruanda.*
19 *Omissio formæ non vitiat vbi seruari non potest.*
20 *Vbi non adest synodus non est nulla institutio facta absque examine à deputatis.*
21 *Non examinati iterum debent se subijcere examini.*

VINTO Quæro, cũ Papa
† nullum habeat superiorẽ 1
Io. Capistr. de authorita-
te Pap. 3. part. princ. nu.
66. Restal. Castald. de Im-
per. q. 103. num. 2. & alii
* communiter, præter Deum, † cuius vices *
in terris fungitur, Archid. in cap. quoties 2
num. primo 1. q. 2. Hostiens. in c. quod
super num. 14. de vot. & in c. litteris nu.
3. de rescrip. & permissa sit renunciatio
Papatus † cap. primo de renunc. lib. 6. cũ 3
aliis, vt scripsi lib. 2. Coram quo possit &
debeat fieri renunciatio Papatus? Hugo
in c. non autem 7. qu. 1. quem ad hoc re-
fert Ant. de Butr. in cap. primo num. 5. de
renunc. in 6. tenuit esse faciendam † in ma 4
nibus Cardinalium, namque cum ad Car
dinales spectet † electio, vt latissime post 5
alios per Cardinalem Albanum in tract.
de Card. quæst. 11. coram eisdem debet
fieri &c.

Hoc tamen non obstante contraria opi
nio est verior in puncto iuris, vt non re-
quiratur de necessitate, vt Papa renũciet
põtificatum corã Cardinalibus, aut aliis,
sed sufficiat simplex declaratio volũtatis
ex qua † constet ipsum velle esse priuatũ 6
administratione ac dignitate vt voluerũt
expresse

expresse Vinc. in c. ꝙ in dubiis de renūc. sequitur Ant. de Butr. in dic. cap. primo num. 5. Archid. nu. etiam. 5 Gemini. nu. 10. vers. sed, Vinc. & alij Docto. vt ibi tradit Franc. num. 3. de renunc. in 6. & hæc videtur sentire Crot. in Rub. 6. de constit. n. 5. vers. 2. arguitur. Hinc scribit Card. Lacoba c. in tract. de cóc. lib. 7. ar. 5. n. 179. ꝙ
7 Papa renūciat Papatū in suis † manibus, Bursat. sequitur consil. 342. nu. 20. Tum quia tex. in dic. c. 1. de renun. lib. 6. inquit: *Is decreuit Romanum Pontificem posse libere resignare, &c.* verbum enim libere excludit alte-
8 rius † requisitionem, Io. And. in cap. licet episcopus de præben. lib. 6. Archid. cōs. 408. col. 2. ac importat totalitatem, Crauett. cons. 122. num. 5. Ille enim qui habet potestatem libere actum expediendi
9 potest illum † expedire sine consensu alterius, Glo. in c. dudum verb. libere de sepult. Glo. in cap. cum plures verb. libere de off. deleg. in 6. non enim potest dici liber consensus qui alterius arbitrium exposcit, cap. super eo de cond. appos.

Tum etiam quia, vt dicit Archid. in fi. dic. cap. primi, renunciatio Papatus vi-
10 detur † facta ipsi Deo, facit quod dicit Gamb. in extrauag. Iulii 2. de simo. elect.
11 Pap. num. 96. & tamen Deus † est vbique, glo. not. in c. quoties 1. q. 7. quo fit vt vbique fieri possit eo magis cum nō habeat cuius ratificatio requiratur, vt scribit Io. And. in nou. in dic. c. ex quo patet respōsio ad argumenta in contrarium adducta, quia illa consequentia non semper est necessaria.

Fateor tamen Romanum Pontificem volentem renunciare sum. Pontificatum debere saltem ex ciuilitate in Cōcistorio coram Cardinalibus hoc dicere & face-
12 re, tum quia ita factum fuisse legimus † a Cyriaco, cuius renunciatio facta fuit corā Cardinalibus immo illis renitentibus, vt scriptum reliquit Geminian. dic. cap. 1. sub num. 10. & à Cælestino, cuius etiam renunciatio fuit facta in Cōcistorio in manibus Cardinalium, vt scriptum reliquit Archid. in dic. cap. primo late Augu. Triumph. in tract. de potestat. eccles. q. 4. tum etiam quia Cardinales repræsentant
13 Ecclesiam, † Host. in cap. dilectus nu. 2. de præben. & in cap. ex gestis nu. 3. de cleri non resid. & in c. antiqua de priu. Card. Alex. in cap. quanquam num. 12. 2. q. 7. Archid. in c. cum redemptor, & c. Abbatibus 12. qu. 2. Accedit quia † in arduis 14
sum. Pontifex debet communicare cum Cardinalibus, Ioan. And. in cap. super eo. de electio. & communiter * Doctores vbique.

Et cum* electio Rōm. Pont. dumtaxat 15
ad Cardinales spectet, vt late Card. Alb. dic. qu. 11. rationi consonum est, vt ipsis constet per scripturam † de huiusmodi 16
renunciatione, vt possint procedere ad alterius electionem, vt in specie notabiliter scribit Antonius de Butrio in dict. cap. primo num. 4. vers. tutum de renunciatione lib. 6.

Et hoc valde notandum est, quia regulariter renunciatio debet fieri coram superiore, vt est communis * omnium Docto. sentētia, de qua abūde dictum est supra, quo fit vt speciale sit in summo Pontifice vt possit renunciare, licet non habeat superiorem, cap. primo de renunc. in 6. late August. Ancon. dict. tract. de potestate Eccles. quæst. 4. Glo. magna in dic. cap. primo, Io. Monach. Anch. num. 5. vers. ex hac decis. & * communiter Docto. nāque rigor † iuris relaxatur, vbi propter impossibilitatem seruari non potest, arg. c. 17
indemnitatibus §. penult. & cap. licet de vitanda in fi. de elect. in 6. l. proxime. ff. de his quæ in test. dele. l. & hoc Tiberius ff. de hæred. instit. Hinc licet † forma sit 18
seruanda, Bal. in l. comparationes in 3. op pos. C. de fid. instr. Docto. in cap. 1. de constit. Dec. consil. 90. num. 6. & consil. 262. num. 4. Card. Paris. cons. 12. num. 47. & cons. 15. num. 23. volum. 2. tamen vbi seruari non potest, sufficit actū facere quoquomodo fieri potest, & per consequens eius omissio † non viciat, Io. And. in reg. 19
in toto de reg. iur. in 6. Abb. cons. 25. col. 3. ad fi. vers. 25. modus & cons. 65. in 2. dub. lib. 2. Alex. cons. 206. in vlt. dubio lib. 6. Crauett. cons. 177. nu. 5.

Hinc fuit * tentum in Rota die. 6. Iunii 1582. coram Blanchetto quod institutio † facta absque examine confecto à 20
deputatis in Synodo iux. decretum sacr. Conc. Trid. valeat vbi Synodus non fuit celebr. dūmodo taliter instituti iterum † 21
se subiiciant examini, vt censuit sacra congregatio Conc. & fuit tentum in Rot. * die 30. Iunii 1587. coram eodem Blanchetto.

QVAE-

QVAESTIONIS SEXTAE.

SVMMARIVM.

1 *Hospitalia non possunt renunciari sine auctoritate superioris.*

2 *Hospitalia sunt sub dispositione Episcopi.*

3 *Hospitalia quæ per laicos administrantur subijciuntur Episcopo.*

1 QVAERO Sexto, An Hospitalia possint renunciari † absq; superioris auctoritate ? cõmunis * opinio est negatiua, Io. And. quem refert & sequitur Abb. in cap. Admonet colum. 1. vers. quæro quid in hospitalibus de renũ. & ibi Imol. num. 2. & Ant. de Butr. & * cõmuniter omnes, nam & illa sunt † sub dispositione episcopi cap. de xenodochiis de religiosi domib. etiam † si per laicos administrentur c. quidam 18. q. 2. clem. quia contingit de relig. dom.

QVAESTIONIS SEPTIMAE

SVMMARIVM.

1 *Conclauistæ non possũt renunciare beneficia absque auctoritate.*

2 *Pius iiij. reuocauit priuilegium conclauistis.*

3 *Malitijs est obuiandum.*

4 *Conclauistæ non possunt obtinere pensiones absq. tonsura.*

5 *Reuocatio conclauistæ coram non suo superiore est nulla.*

6 *Lex potest annullare factum præteritum.*

7 *Reuocatio prædicta nõ comprehendit prouisionem obtentam &c.*

8 *Noua prouisio est quid separatum.*

9 *Noua prouisio dat titulum.*

10 *Decretum irritans non se extendit ad nouam prouisionem.*

11 *Sixtus V. concessit conclauistis plura priuilegia.*

QVAERO Septimo an cõclauistæ possint renunciare in alterius manibus quam superioris ? * communis opinio est negatiua † nam quamuis conclauistæ inter alia priuilegia eis concedi solita hoc etiam habeant, vt possint beneficia per eos pro tempore obtenta resignare, & cedere etiam possessione non habita simpliciter vel in fauorem in ordinariorum locorum siue aliquorũ officialium aut vicariorum seu personarũ in dignitate ecclesiastica constitutarum vel canonicorum metropolitan. aut aliarum Cathedraliũ ecclesiarum per eos eligendorum manibus extra Roman. Curiam vt habetur in extrauag. Pij iiij. 143. incipi. Sanctissimus in Christo pater; tamen hoc † priuilegium fuit reuocatum per Clem. vij. per Iulium iij. & Pium iiij. vt patet in dict. constit. 143. 2 ibi: *Omnes, & singulas facultates tam cõclauistis quã quibuscumque alijs etiam in ipsarum conclauistarum loco subrogatis cuiuscumque dignitatis status vel conditionis existentibus ac etiam sanctæ Rom. ecclesiæ Cardinalibus Beneficia per eos obtenta resignandi & iuri sibi quomodolibet in illis aut ad illa competenti cedendi ac resignationes seu cessiones huiusmodi admitti & de beneficiis sic resignatis seu cessis sibi vel* * *alijs per eos nominatis vel suum compermutantibus prouideri faciendi per quoscumque Roman. Pontif. prædecessores suos & sanctitatem suam etiam in conclaui prædicto sub quibuscunque tenoribus, & formis hactenus cõcessis quorum tenores huiusmodi sanctitas sua haberi voluit pro expressis etiam si quasuis clausulas aduersus illarum reuocationem contineant, reuocauit cassauit & irritauit omniaque & singula coram eadem facultatum prætextu de cætero facienda nulla, & inualida nulliusque roboris &c.* & de reuocatione huius facultatis mentionem facit Pelegrin. decis. 242. lib. 2. & 292. eo. lib. in manuscrip. Aragon. decis. manus. 42. Moeda. decis. 298. Priuilegium, Pur. decis. 49. lib. primo. dicentes hodie conclauistas non posse renunciare eorum beneficia nisi coram superioribus, & * ita practicatur : ratio enim reuocationis fuit vt * fraudes tollãtur, vt dicitur in allegata cõstitutione Pij iiij. ibi, *volens periculo animarũ & huiusmodi abusibus & fraudibus obuiare.* nãque resignabant prætextu dictæ facultatis in mortis articulo non obstante regula Cancellariæ de infir. resign. & personis non idoneis & præmia exigebãtur & aliæ fraudes cõmittebantur; malitijs † enim & frau 3 dibus est obuiãdum l. cum hi §. si cum his de dolo ff. de transact. l. magis §. si pupillus. ff. de rebus cor. l. si legatarius ff. de legatis, l. quoties in fin. Cod. de fideicom. Rain. de Furli. in l. omnes populi sub. n. 8. ff. de iust. & iur. simili ratione Pius V. in const. 71. incipien. Sacrosanctum; reuocauit

uit aliud priuilegium conclauistarum ob
4 tinendi pensiones † absque tonsura & il-
las transferẽdi &c. ob id fuit resolutum
in Rot. in vna Carthaginen. benefic. corã
Domino Hieronymo 19. Nouẽbris 1540.
quod regula Clemen. vij. reuocatoria fa-
cultatum resignandi, & permutandi non
solum procedat in conclauistis, & eorum
loco subrogatis, sed etiam in aliis quibus
cumque, non obstan. quod fit de concla
uistis tantum mentio vt per Put. decis. 49.
lib. primo, & ob id etiam alias fuit reso
lutum in Rot. in vna Abulen. Beneficio-
rum coram Sarnen. X. Martii 1539. quod
5 annullantur non solum resignationes † fa
ctæ post regulam reuocatoriam Clemẽtis
& aliorum Pontificum, sed etiam & resi-
gnationes antea receptæ vigore dictæ fa-
cultatis, teste Moedan. decis. 298. priuile
gium in manuscript. vt colligitur ex vi
verborum, & quia non est inconueniens
vt ius quæsitum per regulã cassetur, & sic
6 lex potest facere resignationes † esse nul-
las ac si minime factæ fuissent, ad not. per
Bart. in l. si maritus S. legis Iuliæ ff. ad
leg. Iul. de adult.

Vnum tamen nõ est omittendum quod
dicta reuocatio facultatum concessarum
7 conclauistis † & inde sequutorum quorũ-
cumque non comprehendit nouam proui
sionem obtentam super resignatione fa-
cta vigore dictarum facultatum, ita ten-
tũ in vna Abulen. de mẽse Octobris 1538.
teste Aragon. decis. 42. in manuscript.
8 quia noua prouisio est quid separatum †
vt late per Rebuff. in prax. in tit. de noua
prouis. & in causa sanctæ Agathæ benefi-
ciorum coram Peregrino teste eodem de-
cis. 242. sub tit. de præben. & renunc. lib.
2. in manuscript. nec obstat quod quo ad
ordinariũ dicatur abdicare ius à se, & sic
dicatur vacare, & per consequens noua
prouisio non suffragetur: nam ex quo Pa-
pa intellexit resignationem factam & de
illius iuribus dubitari, & confert benefi-
cium, facit illud vacare, & admittit resi-
gnationem, qua admissa beneficium va-
9 cat, & noua prouisio † dat titulum vt vult
Bisignet. decis. 1. de renunc. Nec obstat
quod in reuocatione adsit decretum irri-
tans, nam respondetur decretum irritans
10 non se posse extendere ad nouam † proui
sionem, vt Late prosequitur idẽ Pelegrin.
decis. manuscript. 292. incip. in causa
sanctæ Agathæ lib. 2. dicens dictam de-
cis. fuisse confirmatam. Et quamuis hoc
priuilegium sit reuocatum, tamẽ ob labo-
res & incõmoda Sixtus V. concessit † plu- 11
ra priuilegia præsentibus conclaui, quo
Sãctitas sua fuit assũpta ad Apostolatus
apicem, vt habetur in cõstitutione 32. In-
cip. Circumspecta ann. primo: nam eis cõ
cessit priuilegium nobilitatis, ciuilitatis,
& familiaritatis, & vt sint exempti à solu-
tione decimarum & impositionum, & sint
eis remissi fructus beneficiorum indebite
percepti propter omissionem horarum ca
nonicarum, vt illegitimi sint habilitati
ad successionem, ordines, dignitates, & of
ficia, vt literæ expediãtur gratis, vt pre-
sbyteri possint audire iura ciuilia & do-
ctoratus gradus suscipiãt, vt possint trans
ferre pensiones reseruatas & eis tandẽ do
nauit decem millia scutorum auri in au-
ro: Sanctissimus autem D. N. Gregorius
xiiij. donauit 12. millia, cui conclaui ego
interfui cum Illustrissimo & Reuerendissi-
mo D. meo Cardinali Montis Regalis, &
per duos fere menses haud concludi po-
tuit electio pontificis, tandem 5. Decem-
bris 1590. electus fuit Illustrissimus, &
Reuerendissimus D. Nicolaus Sfondratus
Cardinalis Cremonen. qui voluit voca-
ri Gregorius.

QVAESTIONIS OCTAVAE

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio non potest fieri in nullius manibus.*
2 *Renuncians in nullius manibus sibi præiudicat.*

VAERO Octauo an possit
fieri renunciatio beneficij
in nullius manibus? Cõm.
opinio est negatiua † I- 1
mol. in Clemen. prima nu.
7. de renunc. Anchar. in
cap. susceptum de rescrip. lib. 6. nam vt
inquit Anchar. colligendo ex illo tex. de
bet fieri renunciatio aliquo recipiente, fa
ciunt not. per Doct. in cap. quod in du-
biis de renunc. tamen † taliter renuncias 2
sibi præiudicat vt tradit Petr. de An-
char. dic. cap. susceptum num. 1. de re-
scrip. lib. 6.

QVAESTIONIS NONAE

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio facienda est coram superiore ecclesiastico.*
2 *Superiores ecclesiastici qui sint.*
3 *Secularis non potest dici superior respectu clericorum.*
4 *Iudex secularis non dicitur competens clericus.*
5 *Clerici à iure diuino habent priuilegium vt non possint conuenire coram laico.*
6 *Consuetudo, vt Iudex secularis sit competens clerico, non valet.*
7 *Beneficiarius non potest renunciare coram quocumque laico.*
8 *Fieri non debet quod factum non releuat.*
9 *Clericus non potest renunciare etiam coram laicis probis.*
10 *Clericus non potest renunciare etiam coram Notario laico.*
11 *Notarij Cameræ, & Cancellariæ possunt recipere consensus, non tamen renunciationem.*
12 *Clericus non potest renunciare coram laico etiã Rege & Imperatore.*
13 *Reges possũt habere ius cõferendi ex priuilegio.*
14 *Clericus non potest renunciare etiam coram laico patrono.*

NONO Quæro coram quo superiore est faciẽda resigna
tio beneficij? Respondetur
1 corã superiore † ecclesiasti
co, Fuscus de visit. lib. 2. c.
28. nu. 12. Rossiniac. de be
2 nefi. cap. 14. nu. 41. qualis † est Papa, c.
denique 6. quæst. 3. Episcopus, c. cum ex
in iuncto §. vlt. de hæretic. c. nullus 16. q.
2. Legatus, cap. si Abbatem de electio lib.
6. Abbas & alij inferiores, glo. in cap. ad-
monet de renunc. in verb. incõsulto Glo.
in cap. episcopus de loco 7. q. 1. quod cla
rissima ratione demostratur, quia secula-
ris nequaquam potest dici superior respe
3 ctu clericorum † & beneficiorum, vt est
* * communis opin. de qua per Conarr. qu.
31. pract. quæst. num. 1. & ob id iudex sæ-
cularis occasione cuiusuis delicti proce-
dere contra clericum non potest: namque
non dicitur Iudex competens ratione ori
4 ginis, † neque ratione domicilii, neque ra
tione delicti, vt habetur in cap. cum non
ab homine de Iudic. vbi Doct. communi-
ter * hoc notant, & ibi Alc. num. 2. dicit à *
iure † diuino habere hoc priuilegium, & 5
attestatur hanc * communem: & ideo nõ *
† valet consuetudo in contrarium, vt est * 6
* communis, de qua attestatur Clar. lib. 5. *
recep. sent. §. vlt. quæst. 36. vers. sed ea
retenta.

Ex quo infertur † beneficiarium non 7
posse renũciare coram quocunque laico,
vt est tex. optimus in cap. quod in dubiis
de renunc. vbi dicit renunciationem fa-
ctam in manu laici nullam obtinere firmi
tatem, ergo non potest fieri, † quia fieri 8
non debet quod factum nõ releuat, l. hæc
stipulatio §. Diuus ff. de leg. nom. cau.
Bart. in l. 2. ff. qui pet. tut. Felin. in cap.
ex trasmissa nu. 10. de præscr. Card. Pa-
ris. cons. 5. num. 94. vol. 4. & ibi Gloss.
in verbo in manum laicam, Innoc. Host.
num. 1. Ant. de Butr. Abb. & Doct. * cõ- *
muniter hoc volunt, Ferret. cons. 133. n.
10. Maiol. de Irreg. lib. 3. cap. 6. prope
fin. & ratio euidens est, quia non sunt su-
periores vt requiritur.

Ampl. primo, hoc procedere etiam si
laici sint probati viri, nam nihilominus
non potest coram † eis fieri renunciatio, 9
vt tradit Ant. de Butr. in cap. 2. num. 6.
de renunc. lib. 6. namque adest eadem
ratio.

Ampl. secundo, hoc procedere † etiam 10
si laicus sit Notarius. Ant. de Burg. in cap.
ex parte num. 68. de rescrip. Guid. Pap.
cons. 172. num. 1. vers. dico. colum. 4. Re-
buff. in Prax. benef. in tit: declaratio no-
uæ prouisionis In verb. siue vt permittitur
in vers. ista clausula, quod procedit etiam
si sit Notarius Cameræ † vel Cancellariæ, 11
Nauarr. in cap. accepta in septimæ oppo-
sitionis solutione nu. 34. namque hi quã-
uis habeant potestatem recipiendi cõsen
sus, non tamen admittendi renunciatio-
nes vt amplius suo loco tractabitur.

Ampl. tertio, vt renunciatio non possit
fieri etiam coram laico cõstituto in digni
tate quamuis † maxima, scilicet Ducali 12
vel Regali aut Imperiali, ita Bald. in d. ca.
quod in dubiis in princ. de renunc. Idque
probatur quia Dux, Rex, & Imperator nõ
sunt superiores cum sint laici. Fusc. de vi-
sit. d. lib. 2. cap. 28. num. 12. Limita nisi
Reges habeant ius conferendi, & recipiẽ
di † resignationem ex priuilegio, quod 13
possunt

posſunt habere, Abb. in c. ad ſupplicatio nem num. 4. de renunc. Oldrad. conſ. 209. & conſ. primo, & exemplum habemus in quibuſdam beneficiis exiſtentibus in Regno Neapolitano, quæ ex priuilegio dato in fundatione, & dotatione, conferuntur per Proreges qui recipiunt reſignatio nem eorundem, ſimpliciter tamen: nam ſi renũciantur dicta beneficia in fauorẽ, fit Romæ reſignatio cum beneplacito Proregis.

Quarto ampl. ſi dicti laici habeant ius patronatus in illis beneficijs, nam nihilo
14 minus † coram eis non poteſt fieri renunciatio dictorum beneficiorũ, ſed eſt faciẽda coram ſuperiore eccleſiaſtico cum conſenſu eorum Ant. de Butr. in cap. vlt. nu. 5. Abb. num. 3. de renunc. Idem Abb. in d. cap. quod in dubijs num. 6. Anan. in c. ex inſinuatione de ſimo. Zabar. in clem. prima num. 18. de renunc. Bonif. de Vitall. ibid. n. 37. Franc. in c. 1. de rer. per-
* mur. in 6. Put. deciſ. 412. n. 2. lib. 1. & * cõ muniter Doct. & probatur in cap. in Lateran. de præbend. cap. ad hæc §. vlt. de offic. Archid. Turr. crem. in cap. denique n. 2. 6. q. 3. Hoſtien. in ſumm. de renunc.
* n. 8. & ita * communiter practicatur, nam videmus quotidie fieri renunciationes beneficiorum iuris patronatus coram ſuperiore eccleſiaſtico de conſenſu patronorũ etiam ſi ſint Regum, & etiam ſi ſint Epiſcopatus, & alia huiuſmodi, & hoc nullum dubium habet, nã ſuperior eccleſiaſticus eſt ille qui vinculum diſſoluit admitrendo reſignationes.

QVAESTIONIS DECIMAE

SVMMARIVM.

1 *Reſignatio debet fieri coram ſuperiore reſignantis*
2 *Poteſt recipere reſignationes qui poteſt inſtituere.*
3 *Inferior Epiſcopo poteſt recipere reſignationem.*
4 *Simplex clericus poteſt recipere reſignationem ſi &c.*
5 *Simplici clerico poteſt competere ex priuilegio ius conferendi.*
6 *Poteſt recipere reſignationẽ qui poteſt deſtituere.*
7 *Renunciatio habet vim deſtitutionis.*
8 *Eiuſdem eſt poteſtas ligandi & ſoluendi.*
9 *Habens ex præſcriptione ius inſtituendi nõ poteſt recipere reſignationes beneficiorum.*
10 *Præſcribens inſtitutionem, non præſcribit deſtitutionem.*
11 *Regulariter qui poteſt inſtituere poteſt deſtituere.*
12 *Præſcriptum quantum poſſeſſum.*
13 *Præſcripta viſitatione non cenſetur præſcripta procuratio.*
14 *Præſcripta viſitatione nõ cenſetur præſcripta correctio ad iuriſdictionem.*
15 *Præſcribens inſtitutionem non poteſt conferre iure deuoluto.*
16 *Præſcribens decimas non poteſt exigere noualia.*
17 *Præſcribens ius ſuccedendi vacante ſede Epiſcopali non ſuccedit ſede quaſi vacante.*
18 *Renunciatio debet fieri coram Epiſcopo in cuius diœceſi ſitum eſt beneficium.*
19 *Habens ius conferendi ex conſuetudine, non poteſt ceſſionem admittere.*
20 *Cum præſcripta eſt cum inſtitutione deſtitutio poſſunt admitti renunciationes.*
21 *Habens ius inſtituendi ex priuilegio non poteſt recipere reſignationem benef.*
22 *Habens ius inſtituendi ex priuilegio non poteſt priuare.*
23 *Qui poteſt conferre de iure ſpeciali, non poteſt commendare.*
24 *Priuilegium ſtricte interpetratur.*
25 *Electores imperij non poſſunt renunciationem Imperatoris recipere.*
26 *In quo priuilegio inſtituendi veniat facultas deſtituendi.*
27 *In facultate data ab Epiſcopo Archiepiſcopo conferendi parrochialem, venit facultas recipiendi renunciationem.*
28 *Priuilegium in præiudicium concedentis latiſſime interpetratur.*
29 *Quando conceſſio iuriſdictionis extendatur.*
30 *Communio eſt inter inſtitutionẽ & deſtitutionẽ.*
31 *Ratione connexionis ſit extenſio de caſu ad caſũ.*
32 *Habens ex priuilegio ius inſtituendi & deſtituendi poteſt renunciationem admittere.*
33 *Data facultate conferendi, non venit facultas admittendi renunciationes.*
34 *Ex reſignatione poteſt damnificari collator.*
35 *Facultate data conferendi beneficia vacantia per reſignationem, non extenditur vt poſſit recipi renunciatio.*
36 *Executores deputati ad conferendum nõ poſſunt recipere reſignationem.*
37 *Executores non poſſunt deſtituere.*
38 *Vicarius Epiſcopi qui poteſt conferre non poteſt reſignationes recipere.*

DECIMO rurſus quæro coram quo ſuperiore eccleſiaſtico? aliquas regulas dabim⁹, ex quibus tota materia declarabitur & elucidabitur. Quarum prima erit, vt fiat corã Papa qui eſt omniũ ſuperior, cap. cuncta per mundum 9. qu. 3. ſecundo vt fiat coram † ſuperiore re- 1
nunciantis, & non reſignatarii, Ant. de Butr. in cap. quod Dei num. 18. de ſtat. monach. & eſt * communis opinio omniũ *
doctorum.

doct. Tertia vt fiat coram eo in cuius diœ-
cesi situm est beneficium, simpliciter resi-
* gnãdum, vt quotidie praxis * vulgaris do
cet. Rot. decis.6.de renun. in nou.
Quarta regula valens conferre bñficiũ,
& sic habens ius instituẽdi, poterit recipe
2 re † resignationẽ illorũ beneficiorum, quæ
potest conferre, Paul.quẽ refert, & sequi-
tur Bonif.de Vital.in cle. multorũ.n.59.de
pęn.Cõpostella.in c.qđ in dubijs de renũ.
Petr.de Anch.in c.1.n.1.de rer.permu.lib.
6.Ant.de But.in c.2.n.3.de test.ĩ inte.& in
c.ad audiẽtiã.n.6.de his quæ vi met.ca.&
in d.c.qđ in dubijs.n.11.Imol.in c.signifi-
catum.de præb.& in d.c.ad audientiam.n.
* 4.de his, quæ vi. & * communiter docto.
Primo amplia procedere ẽt si sit inferior
3 Episc.nam nihilominus põt recipere † resi
gnationẽ illorũ bñficiorum, quæ põt con-
ferre.gl.in cle.1.verb. manibus de renun.
Petr.de Ancha.in c.1.num.1.de rer. perm.
lib.6.Imol.in c.admonet.nu.2. de renun.
4 Amplia.2.pcedere ẽt si sit † simplex cler.
Bonif.de Vital.in cle.multorũ.n.6.de pęn.
Et ratio istarum Ampliationum est, quia
5 id potest competere priuilegio † consue-
tudine, vt explicat Card.Zabarel.in clem.
1.sub num.16.de renunc.
Declara primo hanc conclusionẽ proce
6 dere, si ad illũ, ad quẽ spectat collatio† seu
institutio, spectat quoq. destitutio benefi-
cij,& sic si ille collator erat talis, q ex iusta
cã poterat illum inuitũ destituere,& priua
re, alias nõ poterit resignationes bñficio-
rum recipere, ita Inno.in c.quod in dubijs
sub nu.3.prope finẽ de renun.Archid.in c.
deliberatione.gl.pen.n.3.de off.leg.lib.6.
Zabar.cons.112.in 5.dub.Bonif.de Vitall.
in cle.1.n.37.de renun. post gl.in verb.ma
nibus, Lapus.alle.14.n.7.Pręposi.in c.de-
niq. n.46.q.3.Abb.in d.c.qđ in dubijs nu.
6.& in c.cũ ex iniuncto.n.6.de hæret.Rot.
decis.6.ppe.med.de renũ.in nou.& decis.
ẽt 6.n.2.de rer.permu.eo.lib. & decis.7.n.
1.de iud.in antiq.& decis.5. & 14.nu.2. &
13.de renun.in antiq.& decis.8.eo.tit.per
* Bisignet. & hoc * pluries tenuit Rot. teste
Gabr.cõs.187.n.4.lib.1. Roffiniac. de be-
nef.c.14.n.52.& 54. vbi dicit moribus re-
* cipi * & obseruari, Sarn.in reg.de infec.re
* sig.q.18.& hæc est cõis * opin. teste Card.
Zaba.in d.cle.1.nu.16.de renun. Ratio est
sm Cald.teste Lap.d.alleg.14.n.7.quia re
7 nunciatio hẽt † vim destitutionis, nam per

eã renũciãs desinit esse intitulatus & præ-
latus Io.in c.cũ ex iniuncto super gl. vlt.de
hęret.iõ non mirum, si non poterit fieri, nisi
coram eo qui põt destituere,& ita * refert *
obtinuisse, & iõ Bonif.de Vital. loco cita.
dat rõnem, vt eiusdem sit potestas † ligan- 8
di,& soluendi c.verbum de pęnit.distin.1.
condendi, & destruendi l.vlt.C.de legib.
vnde non valet consequentia; potest insti-
tuere: ergo destituere, cum primum fiat
iudicialiter, secundum extraiudicialiter,
Card.Zabarel.in d.clem.1.nu.16.in fin.
Ex quo primo infertur,† quod, qui prę- 9
scripsit facultatẽ conferendi talia benefi-
cia, non poterit eorundem beneficiorũ resi
gnationes recipere, vt voluerũt Card.Za-
ba.d.cle.1.sub n.16.vers.aliqũ.de renunc.
Io.And. in c.cũ ex iniuncto §.vlt.de hæret.
Ant.de But. in c.quod in dubijs nu.7.vers.
per hæc. de renunc. Zasius cons.16.lib.2.
fuit * decisum in Rot. vt hẽtur decis.6.de *
renun. in nou. & decis.5.eo.tit.per Bisign.
Gabr.in trac.com.concl.de præscr. concl.
2.n.9. Rebuf.in prax.tit. form.visit.n.108.
Craue.de antiq.temp.p.4.n.30. Roffiniac.
de benef.c.14.nu.55.communis * opi.teste *
Abb.in d.c. cũ exiuncto §.vlt.n.3.de hæret.
Ratio est, quia præscribens potestatem
conferendi aliqua beneficia, nõ † videtur 10
præscribere facultatẽ remouendi, vel desti
tuẽdi illos, quos ipse instituit; Fed.de Sen.
cons.134. incip. Casus talis est quidã &c.
vbi scribit, quod si conuentus præscripsit
cum Abbate collationem prioratus, non
dicitur præscripsisse destitutionem a prio-
ratu; sequitur Abb.d.cap.cum ex iniuncto
nu.4.Felyn.nu.etiam 4.dicentes, quod li-
cet regulariter † qui potest instituere, po- 11
test destituere c.1.& 2. de Cap. monach.c.
cum plantare.§.& in Ecclesiis de priuileg.
hoc tamen non habet locum in præscri-
ptione, qua odiosa est, & quia alias seque
retur, plus esse præscriptum, quam posses-
sum, & tñ regula * cõis est † tantum præ- *
scriptũ, quãtum possessum.gl.in c. auditis 12
in verb. interruptione.de præscr. vbi Inno.
col.vlt.idẽ Inn.in c.dilecto.col.pe.& vlt.de
off.Archid. Archid.in c.1.col.1.de iur.pat.
lib.6.Rom.cons.368.col.pe.Alex.cõs.120.
in fin.lib.4.Bellam.decis.599. Card.Paris.
cõs.114.col.pen.vol.1. Comprobatur, qa
in materia præscrip. fit stricta interpreta-
tio iux.cões cõclusiones * receptas a doct. *
Et iõ præscripta visitatione nõ cẽsetur † p- 13

scripta procuratio, gl.in c.odia de reg.iur.in
6.Host.in c.cũ ex officij.col.2.de presc.Car.
Imol.in c.pastoralis.de off.deleg.Ioã.Andr.
in addi.ad Spec.tit.de his,quæ fiunt à maio.
par.Cap.in apostil. magna circa fi.Ro.cons.
* 368.col.pen.& cõiter * doc.neq. correctio †
14 ad iurisdictionem,Abb.in c.cum cõtingat in
3.col.in fi.de foro compe.Card.in c.pasto.in
1.no.de off.deleg.Fel.in c.auditis de præscr.
* com.* opin.teste Gabr. de præscrip.concl.2.
num.6.& 7.

Hinc ēt, qui præscripsit institutionem nõ
15 põt † conferre iure deuoluto Card. Zaba.in
cle.1.sub n.9.de suppl.prælneglig. Ias.cons.
16 16.li.2.Hinc ēt,qui præscripsit decimas nõ †
põt exigere noualia c.cum cõtingat in fi. de
decim. Car.Paris.cons.73.n.15.vol.4.Ruy.
* cons.163.n.13.vol.4.com. * opi.teste Gabr.
d.concl.2.nu.11.

Hinc,qui põt per præscriptionẽ succedere
vacante sede Epis.excluso Capitulo non suc
17 cedit † sede quasi vacãte, Gemi.in c.si Epis.
col.2.de suppl. prælnegli. Hinc ēt si Episco-
pus habeat collationem alicuius beneficij si-
ti in diœcesi alterius Episcopi ex præscri-
ptione,si tenens tale beneficium velit renun
ciare,aut permutare cum alio,resignatio de-
18 bet fieri, corã Episcopo,in cuius † territorio
situm est tale beneficium, vt fuit decisum in
* Rot.* vt habetur decis.6. de ren.in nou. Re-
buff.in prax. form. Vic.nu.108. Hinc scribit
Ant.de Butr.in d.c.quod in dubijs.n.7.vers.
per hoc:quod si Episcopus habens potestatẽ
conferendi in alia diœcesi de consuetudine,
19 non potest † cessionem admittere, quia con-
suetudo est stricti iuris.

Quod limita, nisi cum institutione fuisset
20 præscripta destitutio:nã hoc casu† posset re-
cipere resignationes Card. Zaba.d. clem.1.
n.16. dicens hoc esse clarum Rot.decis.5.de
renun. per Bisigner.

21 Secundo infertur habentẽ † ius instituen-
di ad talia beneficia ex iure speciali, puta ex
priuilegio non posse recipere resignationem
d.beneficiorum Card.Zaba.in cle.1.nu.16.
vers.aliqñ de renun. vbi etiam Imol.Abb.in
c.cũ ex iniuncto.nu.16.de hæret.& ibi Fely.
sub nu.3.citans Host. Rot.decis.5.de renun.
per Bisign.Coras.de benef.par.1.c.8.nu.18.
Roffiniac.de benef.c.14.num.55. Rebuff.in
prax.form.Vic.nu.108.vbi citat gl. & Fede.
* de Sen.& hæc est cõis * docto. sententia.

Et ratio est,quia habens facultatem insti-
22 tuendi de iure speciali, non potest † destitue
re,seu priuare,nã iurisdictio voluntaria non
includit contẽtiosam Abb.in c.accepta pro-
pe fi.de rest.spol.& est tex.in c.ea,quæ S.præ
cipimus, vbi Abb.de stat.monac.† & cõmen 23
dare in tit.Gemin.in c.nemo in fi.de elect.in
6.priuilegium †.n. stricte interpretatur. Inn. 24
in c.cum dilecti.de dona.Rot.decis.2.n.2.de
renun.per Bisign.hęc inter se differũt.c.cum
illis de præb.in 6.vbi tex.ponit differentiam
inter collationem,præsentationem.institutio
nem,& electionem, ex quo tex.colligit Rot.
decis.6.de renunc.in nou.vers.pro quo, hæc
oĩa,posse ex priuilegio, vel consuetudine di-
uersis personis competere; ergo non poterit
renunciationem recipere:sicut electores Im-
perij † non possunt renunciationem Impera- 25
toris recipere, quia illum destituere nõ pos-
sunt;Bal.in l.Barbarius ad fi. ff.de off.præto.
Ex quo patet responsio ad regulam illam su-
perius allegatam, vt ad quem pertinet insti-
tutio,spectet destitutio,vt probãt iura allega
ta per glo.vlt. in c.cum ex iniuncto.de hære.
vt procedat in eo, ad quem de iure commu-
ni spectat institutio, prout est episcopus, de
quo loquitur d.c.cum ex iniuncto.& alia iu-
ra,secus vero si competat institutio ex priui-
legio, vel consuetudine, nam hoc casu non
procedit illa regula,ita limi.& declarat Rot.
decis.6.de renun.in no.Abb.in c.quõd in du
bijs sub num.6. de renunc. & communiter * *
doct. sequuntur.

Ampliatur hæc illatio procedere in priui-
legio, & quocumque alio modo surgente
præter ius commune Card Zabarel.in clem.
1.sub num.16. in fin.de renunc. quia est ea-
dem ratio.

Primo limitatur procedere,qñ priuilegiũ
concessum est a Papa inferiori,vt possit con-
ferre certa beneficia,nam hoc casu cum hu-
iusmodi priuilegium sit in præiudicium ordi
dinariorum stricte interpretatur,vt non com
prehendat facultatem destituendi,& per cõ-
sequens recipiendi renunciationes.Si autem
priuilegium concessum fuerit ab eo, cui iuri
dumtaxat detrahitur, hoc casu venit facul-
tas † destituendi, & per consequens recipiẽ- 26
di renunciationem,ita Abb.signanter in d.c.
cum ex iniuncto.nu.5.vers. quod ego fateor
de hæret. Put.decis.76.num.1.& 2.lib.3.vbi
refert fuisse decisum * in Rot.13. Decemb. *
1547. facultatem datam ab Episcopo, Ar-
chiepiscopo † conferendi duas parrochiales 27
extendi, vt Archiepiscopus possit recipere
resignatioem dictarum parrochialium.

Et

28 Et ratio est,quia † priuilegium in præiudi
cium concedentis latissimæ interpretatur c.
cum dilectus de consue.c.olim de verb.sign.
l.vlt.ff. de const. princ.reg. decet de reg.iur.
Rot.decis.3.de off.leg.nu.2.in nou.& decis.
4.nu.1.de præben.eo.lib.& decis.9.nu.1. de
præben.in antiq.

29 Hinc cōcessio † facta à superiore de iuris-
dictione in vna parte,tribuit vsum in alia, &
sic extenditur;Bar.in l.j.§.si quis hoc interdi
cto.ff.de itine.act.priu.Ant.de Butr. in c.vlt.
col.3.de cau.poss.& prop. Abb.in c.cum o-
lim col.pen.de præscr. Ang. in l.1. ff.de ser-
uit.rust.præd.communis * opin.vt per Gabr.
de præscr.concl.2.nu. 20.

Eo maxime in casu nostro pp connexita-
30 tem,& cōionem,quæ est inter institutionē,†
& destitutionē d.c.cū ex in iniuncto in fi. de
hæret.c.1.& 2.de cap.monac.c.cū & planta
re.§.in Ecclesijs de priuil.nā connexitas ope
31 ratur, † vt concessio extēdatur de vno casu
ad aliū;Ias.in l.4.col.vlt.ff.de acq. poss.Ant.
de But.in c.cū dilectus.col.4.& seq.de capp.
monaco.Zab.cons.19.lib.2.Rom.cons.243.
Ias.cons.185.col.3.lib.2.

Secundo limitatur, nisi in priuilegio quis
habuisset facultatē instituendi, & destituēdi
32 in talibus beneficijs, † nā hoc casū posset re-
nunciationem dictorum beneficiorū recipe-
re,ita Card.Zaba.in d.cle.1.sub nu.16.vers.
aliqñ de renun.Rot.decis.5. de renun.per Bi
sign. quia cessar rō,de qua supra,& per con-
sequens dispositio.c.cum cessante de appell.

Tertio limita,nisi cū priuilegio instituen-
di esset specifice concessa facultas recipiēdi
resignationes: nā hoc casu nihil obstaret, &
essemus in claris Rot.decis.13.versic.& dic,
quod nō de renun.in antiq.Gabr.cons.187.
n.5.vers.iccirco.lib.1. vbi allegat ad hoc Ar
chid.in c.sicut de verb.sig.lib.6. super verbo
cedentium,& facit tex.in c.dudum de præb.
in 6.& quia in claris non est opus coniectu-
ris l.continuus.§.cum ita.ff.de verb.oblig.

Tertio infertur,quod data potestate con-
ferendi beneficia vacantia in tali loco, vel ge
33 neraliter † non videtur data facultas eorun-
dē resignationes recipiendi;Ita fuit decisum
* in Rot. vt habetur in decis.5.not.qđ de re-
nun.in antiq.& cōiter * doc.hoc passim affir
māt,vt dicetur inf.dū de Vicario scribemus.
Et rō colligitur ex supradictis; Cui accedat,
quia ſm Rot. in d.decis. in resignationibus
possunt euenire multa,in quibus pp factū re
signantis † posset damnificari,ille ad quem
pertinet collatio arg.c.dudū de præb.lib.6.

Immo facultas data † conferendi talia be- 35
neficia vacantia per resignationē, non exten
ditur, vt ille,cui est data talis facultas possit
recipere resignationem dictorum beneficio-
rū,vt fuit decisum * in Rot.teste Bisig.decis.
2.vtrum si Episc.de renun.in antiquio.a qua
decis.fuit recessum, & contrarium firmauit
Rota * in vna Zamoren.parrochiali de Val-
ladar.13. Decembris 1547.teste Put.decis.
76.lib.3.per renunciationes , vt ibi.

Quarto infertur,quod executores gratia-
rū deputati ad prouidendū de beneficijs † va 36
cantib.vel vacaturis,nō pñt recipere resigna
tiones a volentib. renunciare in eorū manl-
bus , vt ea recepta prouideant;Rot. decis.2.
vtrū si Episc.n.3.de renun.per Bisign.in anti
quio.Rot.decis.13.quæritur de renun.in an-
tiq. Coras.de benef.par.1.c.8.num.17.vers.
qui vero.

Ratio,quia tales executores † nō possunt 37
inuitū destituere:ergo neq.recipere resigna-
tiones;Inn.in c.qđ in dubijs prope fin.de re-
nun.& iō necesse est , vt expresse cōmittatur
facultas recipiendi resignationes c.Dudum,
circa prin. & ibi cōiter * doct. de præb.lib.6.

Limita tñ nisi in mandato esset data ēt fa-
cultas recipiendi resignationes : nā hoc casu
posset;ita Coras.d.c.8.nu.17.vers. qui vero.
Rot.d.decis.13. & hoc nullum hēt dubium.

Quinto infertur Vicarium † Episcopi ha- 38
bentem facultatem conferendi beneficia nō
posse recipere resignationes eorundem;Cal-
der.cons.3.de renun.communis * opinio,de
qua attestatur Rebuff.in praxi.form.Vic.nu.
106.& dicetur infra latius.

QVAESTIONIS XL.

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio potest fieri coram Papa omnium beneficiorum.*
2 *Sum. Pont. potest quemque priuare.*
3 *Papa est rector vniuersalis Ecclesiæ.*
4 *Papa in beneficialibus est dominus.*
5 *Papa pōt recipere resignationē in omnib. mensib.*
6 *Facultas concessa per Papam Ordinarijs videtur data cumulatione , non priuatiue.*
7 *Papa potest conferre , etiam beneficia vacantia in mensibus Ordinariorum.*
8 *Papæ collatio præfertur.*
9 *In collatione Papæ beneficij spectantis ad Ordinarium non requiritur derogatio.*
10 *Collatio Papæ habet vim reseruationis.*
11 *Appositio manus Papæ habet uim decreti annullatiui , & derogationis.*
12 *Cardinalatus non pōt renunciari nisi corā Papa.*

13 *Papa solus priuat Cardinales.*
14 *Ardua expediuntur in Conciflorio.*
15 *Cardinales priuantur in Conciftorio.*
16 *Cardinales multi fuerunt priuati.*
17 *Patriarcha, Archiepiscopi, Episcopi renunciant curam Papa.*
18 *Papa solus dispensat super voto perpetuo.*
19 *Matrimonium contrahitur inter Episcopum, & Ecclesiam.*
20 *Deus dissoluit matrimonium.*
21 *Episcopus dicitur habere alas ligatas.*
22 *Papa solus facit Patriarchas, & Episcopos.*
23 *C. denique 6. q. 3. declaratur.*
24 *Cõciliũ prouinciale, alias poterat deponere epos.*
25 *Papa solus deponit Episcopos.*
26 *Episcopi non possunt renuntiare in manibus Regis & Imperatoris.*
27 *Maxima beneficia coram Papa renunciantur.*
28 *Episcopatus ex Abbatia aequiparantur.*
29 *Primae dignitates in cathedrali renunciantur coram Papa.*
30 *Primae dignitates in cathedrali conferuntur per Papam.*
31 *Maiora beneficia quae.*
32 *Ordinarij possunt recipere renunciationem beneficiorum reseruatorũ, non tamen illa conferre.*
33 *Reseruationes sunt odiosae, & restringendae.*
34 *Papa solus confert reseruata.*
35 *Exempta beneficia debent renũciari corã Papa.*
36 *Papa est superior exemptorum.*
37 *Legatus de latere potest conferre reseruata.*

Vaero 11. an coram Sum. Pontifice possit fieri resignatio beneficiorum? cõis * opi. per omnes recepta, etiam de stylo est affirmatiua, qđ iustificatur tum, quia in beneficialibus Summus Põt. omnia potest Sarn. de expec. in prin. tũ etiam, quia recipere resignationes est iurisdic. Oldr. cõs. 324. nu. 4. & ipse est Dominus, & ordinarius cunctorum. Host. in c. dilecti filij. n. 5. de for. compet. Caputaq. decis. 282. nu. 3. par. 1.

1 Amplia. primo vt † coram Sum. Pontifice possit fieri renunciatio quorumcumque beneficiorum, vt * communiter ab omnibus doct. scribitur, & * quotidie practicamur tradit Petr. Greg. lib. 17. Synta. iur. c. 17. num. 18. & scripsi late lib. 8. q. 7. nu. 1. cum seq.

Idque probatur primo, quia Sũmus Pontifex potest quemcumque beneficiatum pri-
2 uare etiam constitutum † in dignitate quantumuis maxima. c. ex gestis cum ibi notatis de cler. non resid. c. vlt. dist. 22. c. cum non ab homine. de iud. ca. proposuit de conces. praeben. text. optimus in c. cuncta per mũdum 9. q. 3. namque Papa † est rector vniuersalis Ec- 3
clesiae, & Episcopus vniuersalis; Archid. & Ioã. And. in c. 1. de const. lib. 6. Gemin. cons. 93. ergo, & cuiuscumq. beneficij recipere resignationẽ iux. * cõem cõclusionẽ de qua s. *

Secundo cõprobatur: quia Papa in beneficialibus † est Dominus absolutus, & supra 4
ius c. proposuit de concess. praeben. c. 1. & ibi doct. de transac. c. inter dilectos de fid. instrum. Dec. cons. 624. ante nu. 5. Idem Dec. in c. quae in Ecclesiarũ. n. 32. de const. * cõis *
opi. vt per Mandos. reg. 9. Cancel. q. 1. nu. 3.

Amplia secundo, vt Papa possit † recipere resignationes beneficiorum non solum in 5
mensibus sibi reseruatis, sed ẽt in alijs mensibus concessis Ordinarijs locorum, vt * communiter practicatur quotidie in curia, & est *
receptum * per omnes. *

Namq. facultas cõcessa per Papam Ordinarijs videtur data cumulatiue non aũt † pri 6
uatiue Sarn. de grat. expe. col. 1. Stafil. in eo. trac. col. ẽt 1. Io. Selua de benef. par. 3. q. 60. in fi. & est * cõis omnium sñia, & ob id põt † *
Papa conferre ẽt beneficia vacantia in mẽsi 7
bus cõcessis Ordinarijs; Io. Selu. de benef. p. 3. q. 67. Fran. de March. q. 196. n. 3. cõis * o- *
pin. sm quam late consuluit Iac. Menoc. cõs. 83. nu. 9. cũ seq. vol. 1. & praeueniendo praeiudicat Ordinarijs in collatione: qa tenet † col 8
latio facta per ipsum Papã, & ipsorũ ordinariorũ manus sunt ligatę prout fuit decisum * *
in Rot. vt habetur decis. 1. & decis. 17. de prę ben. in nou. Franc. de March. q. 1199. nu. 2. par. 1. Rot. decis. 33. de praeben. in antiq. late Menoch. d. cons. 83. nu. 12. & 13. Immo non requiritur alia derogatio, nã ita conferendo videtur satis derogare facultati Ordinarij † 9
cõcessae; Cald. cons. 7. vers. & ad prędicta de praeb. Dec. cons. 224. nu. 6. Franc. de March. q. 980. p. 5. Io. Selu. de benef. p. 3. q. vlt. nu. 3. consuluit Menoc. d. cons. 83. n. 27. vsq. ad fi. lib. 1. & probatur in c. dudũ S. nos igitur, &c. & in c. quamuis de praeb. in 6. & rõ est quia † 10
collatio Papae hẽt vim reseruationis; Rot. de cis. 10. de praeb. in nou. Bisignet. decis. 6. n. 6. de praeb. in antiquio. Mãd. reg. 3. Cancel. de reser. q. 13. & sola appositio † manus Papae 11
habet vim decreti annullatiui, & derogationis Rot. decis. 14. num. 1. vt lite pendente in nou. Rebuff. in prax. titu. de reseruat. nu. 40. & cõmuniter * doct. Et quia adest decretum *
irritans iuxta ea quae scribit Rebuff. in prax. titu.

tit.declaratio nouæ ꝓuis. in verbo nos.n.
Potest igitur Papa quorumcumq. beneficiorum,etiam maximorum, & quocũque tempore.i.omnibus mensibus recipere resignationem volentium corã ipso renunciare,& illa conferre, vt cõclusum est.
Sũt tñ quædã beneficia,quæ nõ possunt renunciari nisi corã ipso sum. Pont.& quæ sint ista ? quam breuissime explicandũ est.
12 Primo Cardinalatus † dignitas nõ nisi
coram Papa potest renunciari, vt in termi
nis scriptum reliquit Franc.c.1. sub nu.3.
de renun.lib.6.ex nota. in c.2. de concess.
præben. & hoc videtur sentire Bursat.cõs.
342.n.20.vol.4.& hæc conclusio ab omni-
* bus.* cõiter tenetur:quia penes Sum.Põt.
13 residet facultas † priuandi Cardinales, vt
* * cõiter volunt doc.ergo ad eundẽ spectat
facultas recipiẽdi resignationes Rot. decis.5. de renun. in antiq. & decis.13.nu.2.
eo.tit.& lib.& ita factũ fuisse legimus tpe
Alex.vj.& nouissime tpe Sãctiss.D.N.Sixti V. vt dixi lib.8.q.4.& hmõi renunciatio
dẽt fieri in concistorio, quia hoc est de ar-
14 duis:ardua.n.debent in concistorio† expe
diri Franc.de March.decis.delf.456.n.61.
& 1122.nu.28.& 1297.n.5.in t. par.& ita
factum fuisse in renunciatione Cardinala
tus per Cæsarẽ Borgiam ; refert Guicciardinus lib.4.histo.fol.103.& in renũciatione Cardinalatus per Sereniss.Ferdinandũ
magnum Ducẽ Hetruriæ, vidimus. Accedit:quia priuatio Cardinalis fit in cõcisto
15 rio † per Sum.Pont.vt * cõiter volunt doc.
* & factum fuisse legimus tpe Iulij II.in pri-
natione illorũ Cardinalium , qui adhære-
16 bãt † Conciliabulo Pisano , & tpe Leonis
X. in priuatione Cardinalis Petrucci , &
aliorum qui consenserant coniurationi factæ contra personam Sum. Pont.& tpe Pij
IIII.in priuatione Caroli Cardinalis Carafæ.ergo & admissio renunciationis pariformiter debet fieri in concistorio , & hoc
* non habet dubium cum ita * cõiter practicetur,et si renunciatio Episcopatus fiat in
concistorio, vt dicitur ergo,& Cardinalatus Auth. multo magis.C.de sacros.eccle.
Secundo Patriarcha , Primas , Archiepiis.& Episc.debent renunciare Patriarchatum, Primatum Archiepiscop. & Epi-
17 scopatum in manibus † summi Põt. dum-
taxat.gl.in cle.1.verb. manibus de renun.
& ibi Doct. Archid.in c. si electio verb.renunciat de elec.lib.6.Tur.Cre.in c.deniq.
nu.1.6.q.3.& ibi Card. Alex.n.5. Hostiẽ.
in sum. de renun. sub nu.8. vers. si vero renuncietur,idẽ Host. in c.2.nu.8.de traslat.
Episc.& ibi Abb.n.7.& alij * cõiter, idem *
Abb.in c.1.nu.8.post gl. & alios eo.tit. de
transla.Episc.Imol.in c.non licet.nu.4.de
cleric.non resid.Idem Hostien.in c.admonet.nu.6.de renun.Capra in clem. gratiæ.
nu.13.de rescript.& videtur firmare Inno.
in c.quod in dubijs nu.3.de renunc. & ibi
Hostien.nu.3.Iacob.de Franc.in tit.de his
qui feud.dar.poss.nu.168. inter decis.Do.
Vinc.de Franch. D.Tho.2.2.q.185. art.4.
vers.respondeo.dans rationem,quia solus
† Roma. Pontifex potest super voto perpe 18
tuo dispẽsare;& hæc est * cõis , & recepta *
doct.snĩa. Quæ primo probatur ex c.1. de
eo.tit.de translat.Epis.ibi *Ac per hoc translationes Episcoporum, & sedium mutationes , ad summũ Apostolicæ sedis Antistitem de iure pertineãt, nec super his quicquã præter eius assẽsum dẽat immutari.*
Secũdo probatur in c.inter corporalia ,
eod. tit. de translat. Episc. ibi *non enim humana,sed potius diuina potestate coniugium spirituale dissoluitur cum per translationem , depositionem , aut cessionem auctoritate Romani Pontificis , quem constat esse Vicarium Iesu Christi Episcopus ab Ecclesia remouetur,& ideo tria hæc quæ præmisimus nõ tam constitutione Canonica , quam institutione diuina soli sunt Romano Pontifici reseruata .*
Tertio facit text.in c.nisi de renunc. ibi
de licentia nostra cedas. & in aliis multis locis.
Quarto comprobatur † ratione,quia in- 19
ter Episcopum,& Ecclesiã est contractum
matrimonium d.ca.post translationem in
vers.cum ergo fortius,quod vinculũ † non 20
põt solui sine Deo vel Papa c.quod Deus
33.q.2.& ob id Episcopus dicitur habere
alas ligatas † quæ non possunt solui sine 21
Papa d.c.nisi in fi.de renun. ibi *Quoniam, & si pennas habeas,quibus satagas in solitudinem aduolare,ita tamen astrictæ sunt nexibus præceptorum,vt liberũ non habeas,absq. nostra permissione volatũ &c.*
Quinto comprobatur alia ratione,quia
solus sum.Pontifex facit Patriarchas, Ar
chiepiscopos,& † Episcopos,& solus illos 22
priuare põt ex cã d.c.post translationẽ de
transla. Episc. & est * cõis oĩum doct.snĩa *
ergo , & ad illũ spectare dẽt resignationis
admissio Bonif. de Vitall.in clem. multorum.nu.59.de pen.Imol.in c. significatum
de præben. Idque eo magis ob reuerentiam sacri officij,Innoc.in c.graue de probat.Abb.in c.non potest.de re iudic.

23 Nec obstat † tex. in ca. denique. 6. q. 3. vbi Suffredus Episcopus debebat in renun. requirere licentiam primatis: nam primo rñdetur, quod ibi Episcopus renunciabat ob crimen quo casu licet renunciare absque superiore secundum opin. aliquorum, iux. ea quæ scribit Abb. dic. c. nisi sub nu. 5. de renun. vel secundo, & melius respondetur, quod antiquis temporibus hoc licebat primatibus, Archiepiscopis, & concilio prouinciali ex consuetudine, & speciali licentia summi Pontif. arg. no. per gl. in c. Episcopus presbyter. 11.
24 q. 3. sicuti illo tempore † licebat cōcilio prouinciali deponere Episcopos. c. si quis a proprio 21. q. 6. c. si Episcopum 16. q. 6. cap. 1. & 2. 6. q. 4. c. si quis Episcopus 11. q. 3. ca. hæc quippe 6. q. 6. c. fœlix. 6. q. 3. c. fœlix 15. q. 7. c. primates 2. q. 5. & ita procedere hæc iura tradit Dec. in c. 1. nu. 30. lec. 2. de iud. Hodie
25 autē depositio Episcoporum † spectat dumtaxat ad summum Pontificem dic. cap. inter corporalia de translat. Episc. c. duodecim. 5. q. 4. c. ideo 2. q. 6. c. decreta. 2. q. 6. ca. discutere c. dudum cū seq. 3. q. 6. glo. in c. Episcopus verb. hodie 11. q. 3. Card. Iacob. de cōc. lib. 5. art. 8. nu. 59. Lęli. Iordan. de orig. Roman. sed ca. 5. per totum vbi citat plures auctoritates veteris, & noui testamenti, & plura dicta patrum, ac conciliorum, & est communis * opin. quā comprobaui pluribus rationibus bis in interpretatione c. 1. de iudic. respondendo sigillatim ad contraria, & comprobatur nouissime per Conc. Trid. c. 6. sess. 13. & c. 5. sess. 24.

Vnde concludendum est renunciationem faciendam esse coram summo Pōtifice dum-
26 taxat, nec posse † hos in aliorum manibus renūciare, nec etiam in manibus Imperatoris, Regis, Ducis, Marchionis, vel in manibus subditorum, aut aliorum, Inno. in c. quod in dubijs n. 3. de renun. Host. ibid. nu. 3. & hæc concl. nullam habet difficultatē, nam per * omnes tenetur.

27 Tertio beneficia maxima debent † corā summo Pontifice dumtaxat renunciari, vt tradit Host. in sum. de renunc. sub nu. 6. vers. si vero idque colligitur ex eodem Host. dic. c. quod in dubijs nu. 3. de renunc. Inno. ibid. nu. 3. Qualiter est Abbatia c. si quis deinceps 17. q. 4 Lap. alleg. 84. col. pen. vers. item Ab-
28 batia, Episcopatus enim, † & abbatia æquipa rantur, Pet. Rebuff. super cōcordan. rubr. de mand. Apost. §. statuimus, verbo. Monasteria. & iura adducit Alfons. Hoied. de incopat. benef. p. 1. c. 5. nu. 5. & c. 6. nu. 3. eadem parte. Itē † Decanatus, Archidiaconatus, Archi 29
presbyteratus, vel similes, quando sunt primæ dignitates, c. cum in cunctis. S. inferiora de elect. Horum enim beneficiorum † dispo- 30
sitio ad summum Pontificem spectat, vt habetur in regula prima Cancella. Sanctissimi D. N. Greg. XIIII. ibi, *Item reseruauit generaliter omnes Ecclesias Patriarchales, Archiepiscopales, & Episcopales, nec non omnia monasteria virorum*, & habetur in reg. 3. Cancel. eiusdem Pōtificis. *Item reseruauit generaliter dispensationi suæ omnes dignitates maiores post Pontificales in Cathedralibus & Metropolitanis, & Patriarchalibus, nec non principales in collegiatis, ac etiam vnicas, & quæ monoculares appellantur in eisdem cathedralibus, &c.* Cum igitur huiusmodi dignitates sint reseruatæ Sum. Pontifici, vt expresse probatur in dic. reg. Cancell. & tradit Oldr. plura adducens consil. 75. quis possit creare Notarium circa medium, Roman. in l. imperium. col. 2. vers. item collationum. ff. de iurisd. omn. iud. cum alijs, vt per Mandos. in reg. 1. reseruat. in prelud. num. 1. sequitur, quod coram eod. summo Pontifice renun. debet fieri, & alij inferiores nequaquam possunt se intromittere cum non possint conferre, Bonif. de Vital. in clem. multorum. num. 59. de pœn. Ant. de Butr. in c. 2. nu. 33. de restit. in integ. Imol. in c. ad audientiā. nu. 4. de his quæ vi met. cau. & communiter * doct. & ita commu. * practicatur, nam habentes talia beneficia renunciant coram summo Pōtifice, & si accedant ad ordinarios ordinarij illos reijciunt, & remittunt ad sedem apostolicam, ex eo, quia ipsi conferre postea non possunt beneficia resignata, & huiusmodi beneficia maiora dicuntur respectu inferiorum beneficiorum: nam respectu † Episcopatus non dicuntur 31
maiora, Rip. in ca. ad aures nu. 2. de rescrip. Oldrad. conf. 14. col. 1. Sarn. de ann. poss. q. 11. col. 2. & communiter * docto. vt per Menoch. de arbit. iud. cas. 206. nu. 4. cum seq. & nu. 12. scribit post alios iudicis arbitrio remitti, quæ sint maiora, & quæ minora, Gemi. consil. 35. col. pen. vers. de habentibus. Rip. in d. c. ad aures. num. 2. Tiraq. in l. si vnquam in verb. omnia vel partem. nu. 31. C. de reuoc. donat.

Alia autem beneficia summo Pontifici reseruata per reseruationes generales inclusas † in corpore iuris, vel per particulares, vt late 32
de his, & lucidissime locutus sum lib. 2. possunt renunciari coram locorum ordinarijs, qui

qui poterunt admittere renunciationes, illa autem nequaquam cõferre: ita Lap.in adit. ad tract. de permut.benef. Feder.de Sen.q. 36.in fi.sub nu.62.& tenuit Rot. decis.4.nu. 4.versic. sed secundum de renunc. in antiq. Cassad.decis.8.nu.9.de præbẽ.Gabriel.cõs. 189.nu.6.li.1. Caput.decis.45.par.1.in impressis, & decis. 357. 1. lib. in manuscrip. Per. Greg. Synt.iur.lib.17.ca.17. & ita fuit resolutum * corã Caput.die 20. Maij 1562. in vna Caurien. Archidiaconatus teste Rober. Lancel.in tract.de attẽta. par.1.c.3.nu. * 145.vbi alios citat,& hæc est * cõis opin.

Et ratio est, quia licet illa reseruatio afficiat beneficium, quo ad potestatẽ conferendi,non autem quo ad potestatem renuncian
33 di seu renunciationis admittendæ,quia † reseruationes sunt odiosæ,& restringendæ Calder. cons.10.in fin.de præben. Gemin.cons. 94. in fin. & consi.136. super 1. in principio Bellam. cõs.34. supposito statuto.col.antep. * sup.resp.6.num.5.& resp.37.nu.4.& * communiter docto.

34 Collatio igitur † quomodocumque fuerit facta renun. spectat ad Papam dumtaxat, * Rot. decis.30.de præben.in no.& est * communiter per docto. receptum.

35 Quarto exemptus † & beneficia exempta sunt renuncianda coram summo Pontifice dumtaxat,glo.in c. si Abbatem in verb. si Abbatem,& verb.deferendi.de elec.lib.6. * & ibi * cõmuniter doct.hoc volunt, & in specie Franc.nu.5.Card.Zabar.cons.112.dub. 5.Cald.cons.3.sub num.1.in fin. de renunc. Pauin. de potest.capi.sed.vac.par.2.q.2. sub nu.16.Rot.decis.4.sub nu.4.de renun.in antiquior. per Bisignet.

Idque probatur auctoritate tex.in c.si abbatẽ de elect.lib.6.& ratione, quia superior
36 exemptorum † est Papa c.auctoritate.de priuileg.lib.6. & ad ipsum cum spectet institutio,& destitutio(ordinarius enim non potest se intromittere) ad ipsum quoque spectabit admissio resignationis, ita arguit Bisignet. dic.decis.4.sub nu.2. & 4. quia ordinarij nõ possunt destituere:ergo neque admittere resignationem, iuxta communem conclusionem, de qua sæpius supra dictum est.

37 Limita tamẽ † vt legatus de latere possit * hoc etiam facere, vt volunt communiter * docto.in d.c.si Abbatem de elec.in 6.& probatur ibi, *Et tamen ab alio quam a nobis, vel ab Apostolicæ sedis legato,si sis in prouincia de latere nostro missus dari non potest licentia suum deserendi monasterium, & ad vestram Ecclesiam transeundi.*

Secundum exemplum est generaliter in Consistorialibus, quæ coram Papa dumtaxat in Consistorio renunciantur, vt dixi lib.8.quæst.6.

QVAESTIONIS DVODECIMAE

SVMMARIVM.

mensibus spectantibus ad Cardinalem, ex in-
dulto, spectat ad tuendum Cardinalem.
29 *Collatio spectat ad Papam beneficij reseruati re-*
signati coram Ordinario.
30 *Potest conferre, ergo recipere resignationem, non*
valet consequentia.
31 *In facultate conferendi veniunt vacantia per*
resignationem.

Væro 12. principal. an co-
ram S.Ecclesiæ Roma. Car-
dinalibus posint beneficia
resignari? antequã quæstio-
ni satisfaciam præmitto tri-
1 plicem esse † ordinẽ S.Rom.
Ecclesiæ Cardinalium, vt tradidit Gondisal.
Villadiego in tract.de orig. Card.q.3.nu.3.
Manfred.de card.c.4.& concl.8.Pauin.de vi
* sit.p.1.q.2.col.2.& * cõiter doct. Nam qui-
dam sunt Episcopi, quidam Presbyteri, qui-
2 dam vero Diaconi; Episcopi † autẽ sunt sex:
scilicet Hostien. & Velitrẽ. qui est Decanus
Cardinalium, Portuen. Tuscula. Sabinen. &
Prænestin. Albanen. Martinus Lauden. de
Card.q.88.Pauin. vbi supra nu.15.
3 Presbyterorum † autem numerus, ac Dia
conorum fuit diuersus retroactis tẽporibus,
vt per Manfr.dic.trac.c.4.hodie vero ex cõ-
stit.50.Sixti V.Postquã ex anno 2.præscrip-
tus est numerus, vt presbyteri sint 50.Diaco
4 ni † vero 14. quibus omnibus asignati sunt
certi tituli, vt patet ex alia constit. eiusdem
Papæ 56. incip. religiosa sanctorum. anno
etiam 2. His breuiter præfatis distinguo, &
constituo tria capita.

Quorum primũ erit in sex Cardinalibus
Episcopis qui possunt recipere resignationes
beneficiorum existẽtium in suis diœcesibus,
5 nãq. in dictis † diœcesibus habẽt ius confe-
* rendi beneficia ibi vacantia, vt * cõiter tota
die seruari videmus in vrbe; tum vigore fa-
cultatis ordinarie, tum etiam ratione cõces-
sionis factæ per Papã in adeptione illius Ec-
* * clesiæ, vt * quotidie seruatur, & est cõis * opi
nio, vt per Cardin. Alban. in tract. de Card.
6 q.46. Ac ibidem habent ius † destituendi, vt
late tradidit Mandos. in reg.7. Cancel.q.1.
* nu.5.& est * cõis opin. omnium doct. ergo, &
7 pariter ad ipsos spectat † ius admittendi seu
recipiẽdi resignationes illorũ beneficiorum
cum regula communis sit ad illum spectare
admisionem resignationis ad quem spectat
ius instituendi, & destituendi, vt supra late
probaui: & hæc conclusio nullam habet dif-
ficultatẽ: nam ita communiter tenetur, * ac * *
practicatur, nam si alij Episcopi habeat hanc
facultatem, vt infra dicetur tanto magis isti.

Secundũ caput erit in Cardinalibus pres-
byteris, & Diaconis in quibus constituenda
est conclusio, posse recipere resignationes be
neficiorum † existentium in suo titulo, & ra- 8
tio est: quia possunt conferre illa beneficia,
& possunt destituere beneficiatos, quod ius
† eis competit ratione titulorum, vt tradit 9
Mandos. in regula 7. Cancell. quæst.1.num.
5. vbi allegat Innoc. in c. dilectus num.4.de
Cappel.Monach.Ioan.And.& Abb. in c. his
quæ de maior. & obed. Zabarel. in clemen.
ne Romani. num.4.de elect. Sarn. regula de
trien. quæst.31.nu.16. cum seq. nam Cardi-
nales in suis titulis habent correctionem † & 10
iura Episcopalia dic.cap.his quæ de maior.
& obed. Abb. in cap. dilectus sub nume.12.
vers. nec obstat de Capp. Monach. vbi dicit
hanc opin. esse * quasi communem Iacobac. *
de conc.lib.2.art.2.nu.11.Gundis. Villadie.
de orig. Card.num.7. Manfred.de Cardin.
decis.106. Eneas de Falcon. de reseru. be-
nef.quæst.2. princ.num.10. Director. elect.
par.2. cap.35.num.8. siue sint diaconi, siue
presbyteri Arnul. Rux. de iur. regal. priui-
leg.13.num.14. & ideo Cardinales possunt
visitare personas subiectas † ratione titulo- 11
rum; vt voluit Pauin. de visit.part.1.quæst.
2.num.16. & ideo Vicarius vrbis non co-
gnoscit de causis sub titulis † Cardina- 12
lium Manfred. de Card. quæst.106. & hac
ratione Cardinales tenentur † residere in vr 13
be. Abb. in c.2.nu.2.vers.not.13.& c.de cler.
non resid.Card.Alex.in ca.filiũ vestrum nu.
2.1.q.5. Hostien. in c.bonæ memoriæ nu.1.
de postul.prælat. Gambar. de author.lega.a
Later.lib.5.tit.an legatus poss.plura benef.
vni conferre, num.227. & etiam quia † asi- 14
stunt Papæ illum coadiuuando in officio, vt
per Ioan.Hug.de off.præla.1.par.tit.de pap.
super nu.3.& ob id dicuntur pars † corporis 15
Papæ Coras.de benef.par.4.c.2.nu.13.Bel-
lencin.tit.de chari.subsid.q.66.n.5.Iacoba.
de conc.lib.7.art.5.nu.55.Gig.de pẽs.q.59.
nu.12.& cardines orbis, Manfr.de Card.de-
cis.45.columnæ † Ecclesiæ Mãr.de conc.nu. 16
69.fratres Papæ.Ioã.Hug.loco cit. Membra
Papæ.Barbat. de præstan. Card.2.q.Basil.1.
part.nu.25. Senatores † Ecclesiæ. Marsil.de 17
eccles.redd.c.13.nu.17.& ideo dicuntur re-
ges † Iacob.de conc.lib.1.art.1.n.1. Redoã. 18
de spol.Ecclesiæ.q.3.S.& in hac materia nu.

11.ac Diui Manfred.dic.tract. deciſ.70.lu-
cernæ ardentes;Manfr.deciſ.69.lumina Ec-
19 cleſiæ;Manfred.deciſ.54.† Maximi;Manfr.
deciſ.53.Patres Spirituales; Manfred.deciſ.
43. Principes;Manfred.deciſ.49.&c.

Tertium caput erit in Cardinalibus ha-
bentibus Archiepiſc.Epiſc.ac Abbatias, vel
20 Prioratus † in cõmendã ex diſpenſatione Pa
pæ,& conſuetudine,vt decentius viuant;iux
ta ea quæ tradunt Martin.Laud.de Card.q.
5.Barbar.de præſt.Card.q.12.Gundiſ.de o-
rig.Card.q.5.Gamb.de auth. lega.à Later.
lib.5.nu.230. Alfon.Hoied. de Incomp.be-
nef.par.1.c.17.nu.29.

In his enim conſtituẽda eſt concluſio poſ-
21 ſe recipere reſignationes beneficiorũ,† vt vi-
detur firmare Gabr. conſ.187.num.2.lib.1.
22 nã poſſunt † conferre beneficia vacantia ra-
tione Archiepiſcopatus,Epiſcopatus,Abba-
tię,Prioratus,vt eſt cõis oĩum doc.ſnĩa.ergo
* & recipere reſignationes;iux. * cões regulas
ſup.traditas. Accedit quia, ſi hmõi facultas
competit Epiſcopis,vt infra dicetur; ergo,&
his qui non minorẽ poteſtatẽ habẽt, & hinc
poſſunt,vt alij viſitare,vt voluit Io.And.quẽ
refert, & ſequitur Pauin.de viſit.par.1.q.2.
* nu.17. immo maiorem:nam * cõiter omnes
23 Card.expediunt † indulta conferendi bene-
ficia,ibi vacantia non ſolum in ſex menſibus
ipſis competentibus auctoritate ordinaria:
ſed etiã in omnibus, nam Papa eis concedit
* menſes ſuos, & ita * quotidie fieri practica-
mur,& adſunt multæ deciſiones Rotę,vt per
Put. & Caputaq. licet videre,& egregie to-
tã proſequitur materiã D.Anaſta.de indult.

Et ſi tales Card. qui habent Epiſcopatus
24 in commendam renũciãt † dictos Epiſcopa-
tus,ſolet eis concedi indultũ conferendi be-
neficia in menſibus ſpectantibus ad Papam,
namq. in alijs menſibus Epiſc. conferunt, &
* ita fieri, * & practicari tota die videmus.

Dubium tñ eſt, an d. Cardinales qui ha-
bent indulta in eorũ Epiſcopatibus renũcia
tis poſſint recipere reſignationes beneficio-
25 rum ibi exiſtẽtium, & quidem † in menſibus
Epiſcopi clara, & cõis eſt * ſnĩa non poſſe,
quia nullam habẽt in his auctoritatem:nam
per renunciationem fuit ab eis abdicata;iux
* ta cões * regulas de quib.ſupra: In menſibus
autem ſuis,in quibus poteſt cõſette dubium
eſt? ſed vera concluſio eſt non poſſe,etiã hoc
caſu recipere reſignationem,ſed hoc ſpecta-
re ad Epiſcopum, vt in terminis conſuluit
Gabr.conſ.187. ſub num.5.verſ. cum igitur
Cardinali, & num.6.verſ.itaque lib.1.

Et ratio eſt, quia ad Epiſcopũ ſpectat de-
ſtitutio:ergo ad ipſum receptio reſignationis
Card.Zaba.in clem.1.q.7.de rerum permu.
Eoq. magis hoc procedit in his,qui habent
indulta in Eccleſijs Metropolitanis, vel ca-
thedralibus abſq. cauſa,vt quia.ſ.illa habue
runt nõ ex cauſa ceſsionis, exemplum in in-
dultis conceſsis triẽnio elapſo pluribus Car-
dinalibus à Sixto V.Nam talia indulta † ſunt 26
minoris authoritatis;Put. deciſ.93.lib.3.vbi
refert derogationem indultorũ intelligi de
indulto extraord. non aũt † de ordinario,ita 27
fuiſſe * deciſũ in vna Tole. Canonicatus, & *
præbendæ corã Peregrino 26.Martij.1548.
Limitatur tamen hęc non procedere,ſi in in-
dulto conceſſa fuerit huiuſmodi facultas:
namque eſſemus in claris &c.

Dubium tñ eſt notabile, quia vt dictũ eſt
ex cõi * opi. reſignatio eſt facienda corã Epi *
ſcopo,& non corã Card.habẽte indultũ, nõ
ſolum in menſibus,in quibus Epiſc.põt con-
ferre,ſed ẽt in alijs ſpectantibus ad Cardina
lem. Si reſignatio beneficij fuerit facta corã
Epiſc.in mẽſibus,in quib. habebat conferẽ-
di poteſtatem Cardinalis, an debeat confer-
re illud beneficium reſignatũ,Epiſcopus, re-
cipiens reſignationẽ, an Cardinalis? omiſsis
quæ hinc inde adduci poſſent,vera eſt cõclu
ſio collationẽ † ſpectare ad Card.quam opi. 28
tenuit conſulendo Gabr.d.conſ.187. lib.1.
in qõne,quæ erat inter Cardinalem Vrbin.
habentem indultum ſuper Archiepiſcopatu
Vrbinatẽ. & inter Archiepiſ. & fulcitur Pri-
mo,quia * cõis doct.ſnĩa eſt,quod ſi renũcia *
tio fiat corã Ordinarijs in mẽſibus reſeruatis
Papæ † collatio ſpectat ad Papam, & non ad 29
Epiſcopum recipiẽtem ipſam reſignationẽ;
ergo & pariformiter dẽt ſpectare ad Cardi-
nalem,qui ſuccedit in iure ipſius Sum.Ponti
ficis per indultum ab eo conceſſum, qui ha-
bet amplisſimã; & abſolutam in beneficiali-
bus auctoritatẽ.c.2.de præb.li.6.cle.1.vt lit.
pen.in fi.Guil.Laud.in cle.ſi Roma.de pręb.

Secundo quia diuerſa ſunt receptio reſi-
gnationis,& collatio beneficiorum reſigna-
torum, cum collatio poſsit pertinere ad eũ,
qui non poteſt deſtituere, reſignatio autem
ad eum dumtaxat, qui habet auctoritatem
inſtituendi,& deſtituendi, vt ſupra latiſsime
eſt comprobatum,ergo non valet conſequẽ-
tia,poteſt recipere † reſignationem ergo po- 30
teſt conferre beneficia reſignata;Rot. deciſ.
1. de renun. vbi ponit exemplum in Vicario
Epiſco-

Episcopi;Bellam.decis.4.Zaba.in clem.1 q.7.de rerum permut.

Tertio quia si pôt Papa ob maximã, & absolutam potestatem,quã in beneficialibus,hẽt auferre facultatem conferendi cõ petẽtem Episcopo,& alteri illi dare;Sarn. de Grat.expec.nu.12.Ergo multo facilius pôt prouidere,ne Episc.facultatem conferendi adipiscatur eamq.alteri, antequam Episcopus fiat reseruare arg.l.patre furio so.ff.de his, qui sunt sui vel.al.iuris.

Nec obstat, qđ facultas cõferendi non comprehendat vacantia per resignationẽ; nam respondetur,quod huic non datur de nouo facultas,sed indulgetur,vt possit retinere illam, quam prius habebat.

Secundo rñdetur in facultate conferen
31 di contineri vacantia per resignationẽ † c. ex parte de off.deleg.Collec.in c.pro illorũ col.1.de præb.glo.in c.si pp,verb.vocarũt de rescr.li.6.Bellam.decis.611.Cassad. decis.5.de pręb.eo magis:quia in indultis solet apponi clausula, quomodocumq.vacauerint, vnde omnis modus vacationis venit; Felyn.in cap.in nostro corol.37.de rescript.

Et hoc esse verum patet,quia excipitur in indultis vacantia per resignationem in curia:ergo aliter vacantia includuntur,vt late per Gabr.d.consi.187.col.vlt.

QVAESTIONIS XIII.

SVMMARIVM.

1 *Legatorum triplex est species.*
2 *Legati nati qui.*
3 *Archiepiscopus Eboracen. & Cantuarien. sunt legati res.*
4 *Legati missi sunt Nuntij.*
5 *Legati de latere sunt Cardinales.*
6 *Legati de latere vtuntur insignijs Apostolicæ potestatis.*
7 *Legati de latere, quando vtuntur his insignijs.*
8 *Cardinalis monachus Legatus,an vtatur his insignijs.*
9 *Renunciatio beneficij non potest fieri coram legatis natis, & missis.*
10 *Legati nati,& missi non possunt instituere, & destituere.*
11 *Nuntijs Hispanis aliquando conceditur facultas conferendi vsque &c.*
12 *Attestatio Nuntij de actu renunciationis, quando faciat fidem.*
13 *Facultas data Nuntio conferendi, non includit Canonicatus.*
14 *Facultas data Nuntio reseruandi pensionem, non includit recipiendi renunciationem in fauorem.*
15 *Legati de latere possunt recipere renunciationem.*
16 *Legati de latere recipiunt permutationes.*
17 *Legati de latere non possunt recipere resignationem in fauorem.*
18 *Legatus de latere non potest committere receptionem resignationis,& collationis.*

Vaero 13.principaliter an legati possint recipere resignationem beneficiorũ?præmittendum est triplicem † esse speciem legatorum,vt scribit gl. cõmuniter recepta in c.1.de off.legat.in c. 1.eo.tit.lib.6.Spec.eo.tit.§.sequitur;Gãb. in tract.de aucto.leg.a later.in exordio.n. 7.& 8.Gundis.in eod.trac.q.3.Nã quidam dñr legati † nati,quibus est annexus perpetuus legationis honor,cum inhæreat dignitati,quę perpetua est c.quoniã Abbas, & ibi communiter doc.de off.deleg.exẽplum in Archiepisc.Cantuarien.† & Eboracen.qui cum primum Archiepiscopi facti sunt, Legati esse dicũtur,ca.1.de offic. leg.& ideo morte Papæ eorum potestas, & honor non expirat c.præsenti.§.finitur hoc tit.lib.6. 2 3

Quidam vero sunt † qui appellantur missi; nam a Sede Apostolica mittuntur specialiter, Cardinalatus tamen honore non fulgent; sunt tamen prælati, & viri experti, exemplum in Nuntijs Hispaniarum,Franciæ,Poloniæ,Venetiarum, Neapolit.Sabaudiæ,& Florentiæ.Quidam autem dicuntur Legati de Latere, & hi sunt Cardinales † constituti Legati a Sede Apostolica, & a Sũmo Põtifice,qui similiter dicũtur missi, sed specialiter de latere, cũ sint pars corporis Papę c.Ecclesia Sena tum habet 16.q.1.& hi vtuntur insignijs † Apostolicæ dignitatis. c. antiqua. de priuileg.quæ sunt Palafrenus albus,frenum, & calcaria deaurata, vt tradunt docto.in dic.c.antiqua; Hostien.nu.12. Abb.nu.4. Ant. de Butr. num. 10. qui dicit hæc esse insignia Papalia. Card.Iacob.de cõc.lib. 1.art.1.num.184.Barba.de Card.leg.q.1. nu.4.Gamb.in eod.tract.lib.2.§.illud.nu. 21.Gundisal.in eod.tract.c.5.num.1.vbi addit,quod processionaliter intrant ciuitates, & oppida sub palio.& quamuis † Hostien.& Abb. locis citatis dicant vti his insignijs,cum transeunt mare Iacob.d. art.1.nu.238. tamen hodie vtuntur etiam 4 5 6 7

si non

si non transeant mare, Gamb. dic. trac. lib. 1.
* nu. 4. vbi attestatur, ita vidisse seruari * plu-
ries: verum si Cardinalis Monachus mitta-
8 tur † trans mare poterit vti his insignijs, Car
dina. in dict. c. antiqua, sequitur Gamb. dic.
tracta. lib. 2. §. illud. num. 24. His præmissis
duæ conclusiones sunt constituendæ.

Prima conclusio coram legatis natis, vel
missis non posse fieri renunciationem bene-
9 ficiorum † vt est communis * opin. omnium
* docto. quam tenent omnes citandi in se-
quenti conclusione, & probatur, quia hi non
10 habent facultatē instituendi, † & destituendi
vt egregie videtur probare tex. in c. 1. de off.
leg. lib. 6. ibi. *Proinde præsenti decreto statuimus, vt Ecclesiæ Romanæ legati, quandocumque plenam legationem obtineant, siue a nobis missi fuerint, siue suarum prætextu Ecclesiarum legationis, sibi vendicent dignitatem ex ipsius legationis munere conferendi beneficia, nullam habeant potestatem, nisi hoc alicui specialiter duxerimus indulgendum*. ergo minus
habebunt facultatem recipiendi resignatio-
nes ex regulis communibus supra positis,
* & ita * practicari videmus.

Limita tamen, nisi habuerint specialem
facultatem, nam legati missi solent habere
huiusmodi facultatem in beneficijs, vsque
11 ad certam summam, vel alias, † nam hoc ca-
su possent recipere resignationes, & confer-
re: vti in Nuncio Hispaniarum habemus de-
cis. Rot. Moedan. 178. vacante. vt lit. pendē.
* & alias fuit * resolutum in Rota in vna Leo-
dicen. Corā Quiroga 6. Martij prouisionem
Nuntij, in qua dicebatur per resignationem
12 in manibus nostris factam † cum fide Nota-
rij a tergo prouisionis, quod N. consensit per
procuratorem, & quod constet de mandato,
facere fidem, & esse Canonizandam, vt ha-
betur lib. diuers. decis. 118. vbi attestatur es-
* * se * de stilo Rotæ, & alias in Rot. in vna * V-
lisbonen. beneficij 12. Aprilis. 1562. coram
Capizucco fuit tentum credi litteris Nuntij
de prouisione facta in præiudicium prouisi
Apostolici teste Caput. decis. 151. lib. 1. Et
13 alias † coram Ptolom. vt habetur decis. 49.
* in * manuscr. fuit resolutum facultatem da-
tam Legato conferendi, & recipiendi resi-
gnationem non includere Canonicatus in
Cathedrali, limita nisi facultas hōmi fuis-
set data per verba quæcumque, & qualia-
cumque, nam hoc casu veniunt dignitates,
* vt fuit * resolutum in vna Barchinon. præce-
14 ptoriæ teste Crescent. decis. 32. incip. an fa-
* cultas in manuscr. vt alias † fuit * resolutum,
quod facultas Nunciorum, vt possint reser-
uare pensiones ex causa resignationis ceden
tibus, vel alijs personis non includit, vt pos-
sint admittere resignationes in fauorem te-
ste Put. decis. 24. de resign. in manu scr.

Secunda cōclusio coram Legatis † de la- 15
tere posse fieri renuntiationem vt scribūt Io.
Andr. in c. deliberatione num. 1. de off. lega.
lib. 6. Abb. in c. vlt. nu. 4. de renunc. vbi dam-
nat opin. Hostien. Petri de Anchar. in c. dile-
cti num. 2. de præben. Boer. de lega. q. 2. Re-
buff. in sua prax. tit. de resignat. condit. nu. 5.
Gamb. de aucto. leg. a late. lib. 6. de pens. nu.
163. cum seq. Anchar. Gemin. Franc. & alij
* communiter in c. si Abbatem de elec. lib. 6. *

Idque probatur in d. c. si Abbatem vbi lo-
quitur de Abbate exempto electo in Episco
pum, & quæritur, a quo ei debeat dari licen-
tia trāseundi in Episcopatum. Resp. *& tamen ab alio quam à nobis, vel ab Apostolicæ sedis Legato, si sit in prouincia de latere nostro missus, dari non potest licentia suum deserendi monasterium, et ad vestrā Ecclesiam transeundi &c.* Legati ergo a latere re
cipere possunt resignationes beneficiorum.

Secūdo probatur ex d. c. 1. de off. leg. lib.
6. vbi postquam dixit legatos natos, & mis-
sos non posse conferre subdit, quod *confratribus nostris legatione fungentibus nolumus obseruari: quia sicut honoris prærogatiua lætantur, sic eos auctoritate volumus fungi ampliori*, & tradit Io. Bru. a.
de potesta. lega. c. 14.

Tertio, quia huiusmodi facultas solet eis
dari, vt * practicari videmus in quibusdam *
beneficijs certæ quantitatis.

Hinc est, quod possunt † auctoritatē præ- 16
stare permutationibus beneficiorū, Bellam.
tract. de permut. par. 2. q. 6. Federi. quem re-
fert, & sequitur Gamb. lib. 5. de aucto. lega. a
lat. tit. de permut. nu. 2. cum sequen.

Declara primo, vt possint recipere resi-
gnationem beneficiorum simpliciter, non au
tem possunt † in fauorem, vel cum pensione 17
Rebuff. de resign. cond. nu. 5. Gamb. loco cit.
& communiter * docto. Dicit etiam Rebuff. *
quod si fiat in fauorem, coram legato potest
legatus reijcere conditionem, & admittere
simpliciter, de qua re suo loco dicetur.

Declara † secundo, vt legatus non possit 18
committere receptionē resignationis, & col-
lationem ipsius, Io. And. in rub. de renun. nu.
7. per c. penul. de offic. deleg. de qua re vide
Imol. in clem. 1. nu. 4. de probat. & dicam in
vlt. quæst. limitatur etiam alijs modis, vt per
Gundisal. de leg. q. 11. per Gamb. loco cita.
QVAE-

QVAESTIONIS XIIII.
SVMMARIVM.

1 *Coram Episcopis, Archiepisc. potest fieri renun.*
2 *Episcopus est Ordinarius collator.*
3 *Episcopus instituit non obstante &c.*
4 *Episcopus potest destituere.*
5 *Clerici sunt subiecti Episcopo.*
6 *Bñficia reseruata possunt resignari coram Episc.*
7 *Bñficia reseruata possunt permutari corã Episc.*
8 *Beneficia iurispatronatus possunt coram Episcopis renunciari.*
9 *Renunciatio beneficij iurispat. debet fieri cum consensu patroni.*
10 *Beneficia electiua possunt renunciari corã Episc.*
11 *In renunciatione beneficij electiui requiritur consensus eligentium.*
12 *Renunciatio fit coram confirmante.*
13 *Episcopus potest recipere renunciationem, etiam beneficij spectantis ad collationem Cardinalis ratione indulti.*
14 *Episc. non potest conferre, nisi in mensibus suis.*
15 *Renunciatio debet fieri coram Episcopo, quamuis institutio spectet ad inferiorem.*
16 *Sub facultate instituendi non includitur facultas destituendi.*
17 *Inferior habens ius instituẽdi confert beneficium renunciatum coram Episcopo.*
18 *Inferior potest conferre, non autem recipere renunciationem.*
19 *Inferior potest recipere renunciationem cum habet ius destituendi.*
20 *Destitutio competit Episcopis. (statu.*
21 *Ius instituẽdi, & destituẽdi colligitur ex vltimo*
22 *Habẽtes iura Episc. possunt facere, quæ Episc. pōt.*
23 *Episc. pōt recipere renunciationẽ bñfi. ẽt in curia.*
24 *Bñficia, quæ vacant in Curia, cōferuntur p Papã.*
25 *Episcopus non potest conferre beneficium renunciatum coram ipso in Curia.*
26 *Episcopus pōt conferre beneficia etiam in Curia.*
27 *Episc. pōt cōferre bñfi. uolentiũ intrare religionẽ.*
28 *Professio inducit renunciationem benefic.*
29 *Episcopus potest recipere renunciationem sibi subiectis absque capitulo.*
30 *Episcopus potest recipere renunciationem beneficij obtenti per alium Episcopum.*

QVæro 14. An corã Episc. vel Archiep.
* possit fieri resignatio bñficiorũ? cōis
1 *oĩum doc. sñia est† affirmatiua, quã
tenuit Card. Zabar. in c. dilecti n. 1. de præb.
Abb. Imol. n. 2. Ant. de Butr. n. 9. vers. opp. in
c. admonet de renun. Idem Imol. in c. significatũ. nu. 5. de præb. Rebuff. de pacif. poss. nu.
104. Fusc. de visit. lib. 2. c. 10. nu. 19. & c. 28.
n. 11. Lamber. de iur. patr. 5. art. 5. q. princ. 3.
lib. n. 3. & in 2. ar. q. 9. prin. 1. p. 1. lib. n. 40. &
passim alij scribentes. Idque probatur in d. c.
admonet de renun. ibi. *Absq. assensu tuo intrare audeant, detinere, aut te dimittere, incolsulto &c.* &
in cle. multorum de pœn. ibi. *sane resignationes beneficiorũ modo suprascripto extortæ, licet a resignãtiũ ipsorum prælatis receptæ &c.* & in c. 1. de rer.
permut. lib. 6. ibi. *libere sine fraude in manibus suis, ipsa resignent.* & alibi in infinitis locis.

Et rō est, † quia eo ipso, qđ quis est Episc. 2
est ẽt ordinarius collator c. oẽs basilicæ, & c.
nullus 16. q. 7. c. cum olim de præscr. Card.
Zaba. in cle. 1. q. 14. in fi. vt lit. pen. oĩum beneficiorũ in tota sua diœcesi, & vniuersa spiritualia exercet, atq. in his dicitur hẽre fundatã intentionem de iure cōi c. cum ex iniuncto in fi. de hære. Feder. de Sen. cons. 234. super 1. col. vlt. versi. sed casu pñti, Dec. cons.
117. & pro tenui n. 1. & cons. 152. in prin. cũ
alijs, vt per Mand. reg. 14. Cancel. q. 5. nu. 2.
Achil. de Grass. decis. 85. Accorambo. decis.
44. & cōiter * doc. quod procedit ẽt si funda *
tor ordinaret, qđ institutio † non spectet ad 3
Episc. c. sic quidã, & c. nouerit 10. q. 1. Inn. in
c. in Lateran. in fi. de præb. Abb. in c. requisiuisti. col. pẽn. n. 27. de testa. Feli. in c. cum venerab. n. 33. de except. vbi alia adducit, Dec.
cōs. 135. col. 2. in prin. ac ẽt Episcopus in sua
diœcesi non solum habet facultatẽ instituendi, vt probatum † est; sed ẽt destituendi. c. 1. 4
vers. vt ex solius Episcopi. de Cap. monach.
c. cum ex iniuncto in fi. de hæret. c. multis distin. 16. c. decretum cum seq. 10. q. 1. c. ex frequentibus de instit. Christoph. Rossiniac. de
benef. c. 14. nu. 43. Mand, reg. 13. Canc. q. 4.
nu. 3. vers. est etiam Episc. cons. 121. in causa
in prin. & ita * cōiter tenetur. Quandoquidẽ *
receptũ sit oẽs clericos † esse subiectos Epis. 5
c. cum venerab. & ibi oẽs de except. ca. 1. de
off. ord. c. cum Episc. eo. tit. lib. 6. ergo Episcopi poterunt recipere resignationes beneficiorum, cum possint instituere, & destituere;
Inno. in c. cum in dubijs sub nu. 3. de renun.
Zabarell. cons. 112. in 5. dub. Card. Alex. in
c. denique. nu. 4. 6. q. 3. & * communiter do- *
cto. vt supra dictum est.

Amplia primo, vt bñficia reseruata † pos- 6
sint resignari coram Episc. qui poterunt resignationes dictorum beneficiorum recipere,
non autem illa conferre, Lap. in add. ad trac.
Feder. de Sen. de rer. permut. q. 38. sub num.
62. in fin. Rot. decis. 4. de renun. per Bisigner.
Rota decis. 1. de rer. permuta. in nou. Cassad. decis. 4. nu. 9. de præben. ex dicta autem
resi-

resignatione vacat beneficium,& debet p summum Pontificem conferri;ita si permu
7 tatio † beneficiorũ reseruatorũ fiat corã or dinariis pmutantes debent recurrere ad Papã p pfectione resignationis Ro.dec. 1 drerũ permu.in nouis,Caputaq.dec.78.p. 3.ð qua re vide dec.45.p.1.eiusdẽCapur.
8 Secũdo Amplia, vt ẽt beneficia iurispa tronatus possint corã Episc. resignari acce dẽte cõsensu patronorũ;Ant. de But. in c. ꝙ in dubiis n.7.ver.sed nũquid & in c. vlt. n.5.de ren.Abb.sub n.3.Idẽ Ab.in c.ꝙ. in dubiis.n.6.de renun.Anan.in c. ex inquisi tione de sim.Zabarel.in clem.1.n.18.de re nun.Bonif.Vital.ibid.n.37. Fran.in c.1.n. 7.ð rer.perm.li.6.Put.dec.412.n.2.li.1.&
* communiter* omn. Docto. vt supra dixi.

Quod probatur in c.in Lateran.de præ. & in c. ad hæc §. vlt. de off. Archid. Turr. Cremat.in c.deniq.n.2.6.q.3.Host.in sum. de renunc.num. 8.

Ex quo infertur,quod si ad Abbatẽ aliquem, vel alium in maiori dignitate con-
9 stitutum † spectet præsentatio in tali bene ficio, & ad episcopum loci confirmatio,& institutio;renunciatio debet fieri corã epi scopo accedente consensu Abbatis,vt in terminis voluerunt Inno. in c.vlt.sub nu.2. vers.Abbas de renunc.Card. Zabarell. in clem.1.n.18.vers.vnde,eo. tit.& ibi Anch. Ant.de Butr. in dict. c. vlt.n.5.Abb. nu.3. vers.quæro de presbytero.de renun. Car.
* Alexan.in c.denique sub num.5.6. quæst. 3.& communiter * Docto.

Amplia tertio in beneficiis electiuis, in quibus proceditur per viam electionis,
10 quæ exigunt confirmationem † superioris Zabarell.in clem. quia contigit §. ut autẽ n.2.de relig.dom. horum autem beneficio
11 rum Episcopus resignationem † recipit cũ consensu eligentium,Paul.quem refert,& sequitur Card.Zabarell.in dic. clem. 1.n. 18.vers.dicit etiam & ibi Bonif. de Vitall.
* n.37.de ren.Ant.de Butr.in dic.c.quod in dubiis.n.6.Franc.in c.1.n.7. de renun. per mut.lib.6.Præpos.dic.c.denique n. 5.6.q.
12 3.nam regulariter † renunciatio fit coram confirmante gl.in clem. 1. verb. manibus,
* de renunc.Host.in c.vlt.n.1.eod.tit. extr.* & est communis Doct.sententia.

Amplia quarto etiamsi ad Cardinalẽ ratione indulti concessi a summo Põtifice spectet Institutio,nam nihilominus potẽst
13 recipere resignationem†Gabriel.con.187 lib. 1. Episcopus enim in mẽsibus suis po test recipere resignationes,& conferre, in mensibus vero,in quibus collatio spectat ad Cardinalem ratione indulti, episcopus potest etiam recipere resignationem, non tamen conferre,sed Cardinalis habe bit collationem;Gabriel.d.cons.187.& di xi supra,& est* cõis opinio; vt episcopus habens alternatiuam † ad sex menses, vt 14
in aliis non possit coferre,vt fuit resolutũ * *
in vna Corduben.10.Decemb.1546.corã Ant.August.teste Put.decis. 107.lib.2.

Amplia quinto pari ratione etiã si ad inferiorem spectet institutio;nã nihilominus † resignatio beneficiorũ debet fieri co 15
ram episcopo Fed.de Sen. & Inn.quos refert & sequitur Fran.in c.1.n.8.& n.11.de rer. perm.Card.Zabarell.in clem.1.n.18. de ren.vbi allegat. Arch.in c. deliberatio ne de off.leg.li.6. Ab.in c.ꝙ in dubiis sub n.6.de renunc.& est* cõis Doct.sententia. *

Nã episcopus, vt supra dictũ est, habet fundatã intẽtionem, & ille inferior habet dumtaxat facultatem instituendi,sub qua nõ includitur † facultas destituendi; cum 16
hæc sint diuersa;Rot.dec.5.de renun.in an tiq.Gabr.d.con.187.col.2.li.1. sed est penes episcopũ,qua rõe corã ipso debet fieri renunc. Rot. decis. 8. de renunc. in antiq.

Collatio autem † debet fieri ab ipso in 17
feriore habente ius instituendi,vel ab epi scopo cũ illius consensu Card.Zabarel.in clem vnica n. 18.de rer.perm.Fran.in.c. 1.n.11.eo tit.li.6.arg.c.ad hęc §.vlt.de of. Arch.cum aliis allegatis p Zabarel.Ad ꝙ accedat ꝙ dictũ est in supiore ampliatione ex con.Gab.187.li.1. Vlterius compro batur, qa permutatio quoq. beneficiorũ spectantium ad collationem inferioris fit corã episcopo cũ consensu ipsorũ habentium conferre;Hostien.in c.quæsitum,quẽ refert,& sequitur Franc.d.c.1.sub n.8.Feder. de Sen.de permut.benefi.q.22.

Vnde constituenda † est conclusio infe 18
riorẽ episcopo posse conferre.nõ aũt recipere resignationes,& auctorizare permutationem;nã hæc spectãt ad episcopũ; Host. in sum. de rer. permut. vers. sed nũquid & vers.seq.Archid.Io.And.Io.Monac.Gem. n.18.Fran.n.8.& alii* cõitcr in d.c.1.de re *
rum permut.gl. penult.in clemen.1.eo tit. Cald. cons.7.eod.tit.Abb. in c. quæsitũ n. 4.eod.tit.vbi attestatur * de cõi, vt episco *
pus habeat dũtaxat facultatẽ destituẽdi Fed.de Sen.in trac.de perm.benef.q.22.q &si dicat esse mirabile vt hoc casu cõferat

Kk epilco-

episcopus,cum vacent beneficia per resignationem,licet ad ipsum non spectet collatio, tamē hoc dictum debet intelligi de consensu inferioris,p ea,quæ sup.dic.sūt.

19 Limita primo nisi † iste inferiori cū facultate instituendi habeat quoq.ius destituendi;nā hoc casu posset recipere resignationes illorū beneficiorum ita in terminis Inn.in d.c.q.in dubiis n.3.vers. nisi de re-
* nunc.Abb.n.6.vers.sed est dubiū, &* est cōis opinio iux. ea, quæ supra dicta sunt
20 abunde.Nā licet destitutio cōpetat † dum taxat episcopis,vt est* cōis opin. teste Ab. in d.quęsitum n.4.de rerum permut. tamē
21 potest aliis competere.& ius instituendi †
* colligi ex vlt.statu tenuit * Rota in vna Segobien.benef.corā Cotta 30.martii 1576
* & in alia* placentin.Archid.de Medellin. coram R. P. D. Blanchetto die veneris 4. Maii 1576.ita & ius destituendi.

Limita secundo,nisi inferior prælatus haberet ius episcopale in resignādis beneficiis,seu permutandis,vt colligitur ex his, quæ scribit Abb. d.c. quæsitū n.5.vers.idē tamē intelligas de rerū permut. Franc.in d.c.1.n. 8. vers. hoc tamē limitat & nu. 9. ver. q intellige eod.tit.li.6.Fed.de Sen.de
* permu.benef.q.23.& q.26.& *cōiter doct.

Et ratio est,quia tales habent ius episcopale & iurisditionē episcopalē,ac ideo
22 exercent†omnia iura episcopalia,quæ sūt iurisditionis,Inn.in c.2. de transact.Abb. c.quæsitum num.4.

Tertio,limita nisi inferior acquisiuisset hāc facultatē recipiēdi resignationes ex priuilegio,seu cōsuetudine;nā tunc posset etiā,si ad illū nō spectaret destitutio vt scribit Io.And.in c.significatū in verb. dimittere de præb. q̃ ad hoc refert, & sequitur Abb.in d.c.q in dubiis sub n.6.ppe fi.ver. de cōsuetudine,Bonif. de vital.in cle.mul
* torū n.60.đ pœ.vbi dicit:q ita* practicas.

Amplia 6.vt episcopus possit recipere
23 resignationē benefi.existentiū †in sua diœcesi ēt in Curia,Gabriel. con.187. nu.4.li. 1.alseg.dec.Rot.23.col. 2. in nou. quæ est prima. de rerū permut. quāuis contrariū voluerit Gam.in c.1.nu. 131. de rerū permut.li. 6. adducit rōm;qa id est volūtariæ iurisdictionis. Sed tunc beneficia dicūtur vacare in Curia per resignationem,vt est† cōis opinio,de qua dicetur suo loco, & p consequens collatio spectat ad Papā,cui
24 sunt specialiter reseruata beneficia† vacātia in Curia c.2.de præb.lib.6. vbi omnes Doct.Sarn.de trien.q.31.n. 19.cū seq. eū aliis,vt p Mandos.reg.5.Canc.q.1.vel ad Card. habentē indultū, in quo solet dari facultas conferēdi omnia beneficia vacātia præterq̃ per resignationē in Curia corā summ. Pontifice:ergo videtur concessa facultas cōferendi vacantia p resignationē in Curia corā episcopo, ita arguit, & concludit Gabriel. dic.cons.187. col. vlt. lib.1.Ex quo patet† episcopū tali casu nō 25
posse cōferre beneficiū resignatū corā ipso,vnde melius esset admittere resignationē,extra curiā in sua dioecesi, vel in alterius,nā tunc posset cōferre beneficia corā eo resignata, † etiam in Curia ipso episco 26
po degente,vt fuit * resolutū in Rot. corā *
Put. teste eod.decis. 167.lib.1.

Septimo Amplia† pcedere ēt in benef. 27
volētiū intrare religionē,Imol. in c.admonet n.7.de renun.Maiol.de irreg.li.3.c. 6. vbi ēt dicit n.4.q eorū pfessio † ēt incosul 28
to supiore inducit renunc. & vacationem beneficii;Sylu.verb.religio 2.q.8.Abb. in c.q Dei de stat.monac.D.Th.2.2.q.vlt.ar. 7.Abb.in c. Admonet 2.lectu.col.vlt.vers. oppono,q de renunc.& est cōis opinio.

Octauo amplia.vt possit episcopus solus recipere renunc. inferioris prælati sibi subiecti † & honorabilis mēbri absq. con 29
sensu capituli,vt notat Abb.ex illo tex. in c.lecte n.3.not.etiā 3.de renun.& ibi Ant. de Butr. * & est communis opinio. *

Nono amplia vt possit episcopus, recipere renunciationes beneficiorū obtento rū † p aliū episcopum Abb. in c.ad suppli 30
cationē n.5.de renun.vbi notat casū singularē q ppter beneficiū receptū par in parē habet potestatē cōtra l.nā & magistratus ff.de arbitris, c.innotuit de elec.Ripa in l.si costāte n.78.ff.sol.mat. q pōt vendicare sibi locū,vel qa Episcopus habeat retentionē beneficiorū in adeptione episcopatus,quæ datur quandoq. a sum. Ponr. in Cōcistorio* vt tota die videmus,vel qa *
relicto episcopatu habeat beneficium, vt viuat,vt tradit Abb.in dict.c.ad supplicationem n.6.& n.9.de renunc.

QVAESTIONIS XV.

SVMMARIVM.

1 *Abbas nō exēptus nō pōt recipere renūciationē.*
2 *Instituti ab Abbate non administrant nisi de licentia dioecesani.*
3 *Abbas exemptus potest renunciationē beneficij recipere*

recipere.
4 *Abbas exemptus habet ecclesiam pleno iure sibi subiectam.*
5 *Abbas exemptus habet magnã Iurisdictionem.*
6 *Abbatia, & Episcopatus æquiparantur.*
7 *Abbatia quæ.*
8 *Abbas exemptus potest destituere.*
9 *Abbas exemptus potest visitare.*
10 *Abbas exemptus habet correctionem.*
11 *Abbas exẽptus maiorem potestatem habet in monachos, quam Episcopus in clericos.*
12 *Episcopi sunt Ordinarij.*
13 *Abbas est, prælatus, & Ordinariuis.*
14 *Episcopus nõ potest se intromittere in ecclesiis subiectis Abbati.*
15 *Habere ecclesiam pleno iure quid importet.*
16 *Abbas potest præstare consensum alienationi.*
17 *Abbas potest recipere permutationes.*
18 *Renuncio facta coram Abbate habente temporalia est nulla.*
19 *Abbas non põt renunciare in manibus subditorũ*

VAERO 15. principaliter
an coram Abbatibus pos-
sit fieri resignatio benefi-
ciorum? distinguendũ est,
& duo capita constituẽda
quorum primũ erit in Ab-
1 bate non exempto † nam iste non poterit
recipere resignationes, neq. auctoritatẽ p
mutationibus præstare; ita Collect. quem
refert & seqtur Bellam. de permut. benefi.
1.p.q.9. & Colle. dicit hoc audiuisse a plu
ribus, qa recipere resignationes episcopa
le est, & vt supra dictũ fuit, nõ valet cõse-
quentia, potest instituere; ergo & cõferre.
Hinc scribit Hugo de off. quat. prælat. tit.
de off. episc. vers. simpliciter. n. 4. q. Abba-
tes possunt instituere in ecclesiis sibi sub-
2 iectis, † instituti tamen nõ administrãt, nisi
de licẽtia dioecesani; qa dict. Abbates sub
sũt Episcopis; vt late deducit Durand. de
mod. cong. gene. Conc. rubr. 4. num. 35. &
rubr. 23. num. 1. & 3.
Et huc tẽdit illud q inferiores episcopo
quãuis possunt conferre, nõ possunt recipe
re resignationes beneficiorũ; Zabarell. in
clem. 1. nu. 18. de renunc. & communiter
Docto. vt supra dictum est, & hæc conclu-
* sio nullum videtur habere dubium* nã cõ
muniter ita ab omnibus tenetur.
Secundũ Caput est in Abbate exẽpto;
3 nã iste poterit resignationes Beneficiorũ†
recipere (præsupponẽdo habere ius cõfe-
rẽdi) vt fuit resolutũ *in Rot. in vna Legio
nen. parrochialis S. Laurẽtii 16. Februarii
1562. prout attestatur Otad. in recoll. ma
nusc. titul. de resig. lib. 1. incip. len. in vna
Legione. & videtur Firmare Ab. in c. quæ
sitũ. n. 4. de rer. permut. Fran. in c. 1. n. 8. de
rerũ permut. & est cõis * Opin. Do. Ratio *
est; qa Abbates † exẽpti habent ecclesias 4
pleno iure sibi subiectas, & per hoc habẽt
ius episcopale, & iurisdictionẽ quasi epi-
scopalẽ Inn. in c. 2. vers. de Abbatibus de
trans. & pbatur in c. Abbates in fin. de pri
uil. li. 6. gl. in clem. 1. ver. pprii prope fi. de
reb. eccl. nõ alien. Inn. in c. cũ & plantare
S. in ecclesiis de priuil. Abbates n. exẽpti,
omnimodã habent † iurisdictionẽ in suos 5
monacos, & in locis pleno iure sibi subie-
ctis iurisdit. episcopalẽ, vel quasi c. 1. & c.
in singulis de stat. Monac. c. sicut tuis de si
mo. c. significasti de for. cõpet. gl. & Do. in
c. cũ ecclesiarũ de off. ord: Arc. con. 63. col.
3. n. 4. Dec. in c. cã te in 1. not. de resc. Cat.
Paris. con. 22. n. 14. vol. 4. & ob id abbatia
† & episcopatus equiparãtur c. ne p defe- 6
ctu S. statuimus iũta gl. in ver. regularis c.
dilectus filius iuncta gl. vlt. in fi. de cõcess.
præb. Mandos. reg. 26. Cancel. q. 3. n. 8. nã
Abbatia † est Caput omniũ ecclesiarũ re- 7
gulariũ totaq. potestas monasteriorũ ab
Abbatibus depẽdet. c. nullã potestatẽ 18.
q. 2. c. cũ ad monasteriũ de stat. monac. Se
lu. de benef. 1. p. q. 2. nu. 49. sed inferiores
episcopo habentes iurisdict. quasi episco
palẽ possũt recipere resignationes Franc.
in c. 1. n. 8. ver. hoc tñ limit. & n. 9. vers. & q
intellige de rerum permut. in 6. Feder. de
Sen. de permut. benefi. q. 23. & q. 26. ego
& tales Abbates exempti.
Secundo accedat; qa qui possunt desti
tuere, possũt recipere resignat. vt est* cõis *
opinio de qua supra locuti fuim', sed Ab-
bates exẽpti possũt destituere † vt scribit 8
Car. Par. con. 22. n. 14. vol. 4. Gig. de crim.
les. maies. q. 19. n. 9. & * cõiter Doct. quiq. *
hoc importat Iurisdictio, episcopals vel
quasi, q̃ habẽt c. sicut tuis de simo. c. signi-
ficasti de for. compet. & quia possunt visi-
tare ex qua visitatione seqtur† iurisdictio 9
pcludẽdi, & destituẽdi sm Fed. de sen. con.
55. per visitationes cum aliis, vt per Feli.
in cap. dilectus il 1. colu. 2. de rescrip.
correctio enim, quam habent supponit
potestatem † puniendi, & castigandi iux- 10
ta not. in c. olim de accusat. & in c. Nemo

85.dist.Immo maiorem potestatem habet
11 Abbas in Monacos, quam †Episcopus in clericos Abb. in c. ad nostram n.2.& in c. reprehensibilis,& vtrobiq.Philip. Franc. de appel.Fe.in c.super litteris col.1.in 10 reg.de rescr.cum aliis vt per Mandos.reg.
12 24.Cancel, q. 2.n. 4. in fi. Hinc † est quod non solū Episcopi, sunt proprie ordinarii vt dicitur in c.omnes basilicæ,& c.seq.16, q.7.c.de persona 11.q.1.c.1.de off.ord.ex traua.Io.xxii. Execrabilis §.cæterum sub tit.de præb.Card.in clem.1.n.14.in fin.vt lit.pen. sed etiam Abbates dicuntur vere
13 Prælati † & ordinarii c.nullus monacus.& c.nullam potestatem 18.q.2. c. quanto & ibi Inn.& Car.de off.ordin.Accedit quia. vt supra dictum est hi Abbates exempti habēt ecclesias pleno iure sibi subiectas
14 adeo q̄.in illis episcopus nō † potest se intromittere; Coras. de benef. c. 9.n. 5.& tñ
15 habere† pleno iure subiectos nil aliud importat signāter quā institutio, destitutio, visitatio;& correctio; Car.Paris.con.22.n. 14.vol.4.Idē Paris.con.35.n.9.eod. vol.4. post alios quos citat, quib⁹ in spectis satis pōt recipere resignationes beneficiorum.
16 Et ob id hi † Abbates possunt præstare censensū & auctoritatem alienationibus ita cōiter* seruatur teste gl.in clem.1. ver. proprii de reb.eccl.non alien.Redoan.in tract.de reb.eccle.nō alien.rub. 26.n.8.& rub.30.cas.1.n.64.& * cōiter Doct.acetiā
17 pōterunt præstare auctoritatem † permutare volentibus Abb.*communiter recep tus in dict. c.quæsitum num.4.

Dubiū tamē est; si aliqua ecclesia circa temporalia recognoscat N. Abbatē.circa vero spiritualia N.Episc.loci si beneficiatus illius ecclesiæ velit renunciare an debeat hoc facere in manibus episcopi, vel
18 in manibus Abbatis? respondet † Inn.in c. vl.in n̄.de renun.q̄ fit facienda Corā episcopo,nā inquit si fuerit facta renun.Corā Abb. illa nō tenet.Hoc quoq. tenēt Paul. & Host,quos refert & sequitur Car.Zabarel.in clem.vnica n.17.de ren.Abb.in d.c. vlt.sub num.3.verb,quæro de presbytero, & communiter * Docto,

Quod ego probo,nā aut dicitur q̄ renun. tēporali. Corā Abbate, & hoc nō pōt fa cere quia dicto casu tēporalia, & spiritua lia sunt ita coniuncta,q̄ vnū nō potest esse sine alio c.l quis obiecerit 1,q.3.& ratione etiā connexionis c.quanto de iud,cum ibi not.aut vere dicit.quod renunciat beneficiū,& hoc neq.etiā pōt facere Coram Abbate, sed Corā episcopo dumtaxat;nā Coram superiore ecclesiastico beneficia sūt resignāda,vt scribit Fus.de visit.li. 2.c. 28.n. 12. Rossiniac. de benef. c.14.nu.41.

Ipsi vero Abbates † debent renunciare 19
in manibus superioris, nō autem poterūt in manibus subditorum vt nor. Abba.in c. vlt.2.not.de renunc. Ant. de Butr.num.3.

QVAESTIONIS XVI.

SVMMARIVM.

1 *Beneficiū nō pōt renūciari in manibus Præpositi*
2 *Beneficium nō potest renunciari in manibus Archipræsbyteri Prioris, Thesaurarij.*
3 *Beneficiū nō debet renūciari in manibus Canoc.*
4 *Beneficiū non pōt renunciari in manibus Clerici.*
5 *Renunciatio non potest fieri Coram Inferiore.*
6 *Nō habēs destitutionē nō pōt recipere renūciat.*

Væro 16. principaliter an renun. beneficii possit fieri in manibus infrascriptorū? cōis opinio * est negatiua, & primo nō posse in manibus
1 Præpositi† tradit Inn. in c.q̄ in dubiis n.3. Abb.n.6.ver.sed ē dubiū de renu. Neq.in manibus, Archipræ, Archid. Prioris, Thesaurarii,aut alterius Do.in d. c.q̄ i dubiis
2 Neq. ēt in manibus † Canonici Inn.in d. c.quod in dubiis n.3.Abb.n.6.vers.sed est dubiū Card.in clem. vnica n. 8.de renun.
3 Neq.ēt in manibus†clerici, aut presbyt. Host.in c. Dudum n.2.de conuers.coniug. Maiol.de irregul.lib.3.c. 6. n. 12.in fin.
4 Idemq. erit, vt coram † alio inferiore nō possit fieri resignatio; Card. Zabarell. in clem.1.nu.18.de renunc.
5 Et rō est q.a,cū hi non possint instituere, & destituere,nā hoc ptinet ad episcopū.vt supra plene conclusū est, sequtur corā eis non posse renunciari beneficia, ac etiam corā laicis, etiam Imperatoribus,& Regibus; Bald. in dic.c. q̄ in dubiis in princp.
6 Ampliā ēt si possit † instituere nā nisi habeant destitutionē,non poterunt recipere resignationes; Feder.* de sen.& Inn. quē refert,& sequitur Franc. in c.1.n.8.de rerum permut.& dictum fuit supra.

Quod limita nisi ex priuil. vel alias habeāt ius episcopale,iuxta ea, quæ scribit Mandos.reg.26.Canc.96.n.4.nā hoc casu possent recipere resignationē cū habeant

facul-

facultatẽ cõstituendi, & destituendi, Car. Paris. cons. 22. num. 14. vol. 4. & supra de hac re locuti fuimus.

QVAESTIONIS XVII.
SVMMARIVM.

1 *Renunciatio potest fieri coram Vicecancellario, contra num. 5.*
2 *Vicecancellarius maior est post Papam.*
3 *Vicecancellarius habet administrationem Iustitiæ.*
4 *Vicecancellarius quas gratias signet.*
5 *Hodie Vicecãcellarius nõ recipit resignationes.*

Q VAERO 17. an resignatio beneficij possit fieri coram Vicecancellario Sanctæ Romanæ Ecclesiæ? Rot. decis. 5. si actor. num. 3. vers. facil-
1 lime, de renunc. in no. tenet † affirmatiue Sarna. in Compen. vtr. sign. num. 38.
2 namq. in Romana Curia post † Papam, omnibus aliis officialibus maior est, Petrus And. Gam. de auctor. leg. a late. lib. 9. n. 76. Sarn. in prohem. reg. Canc. q. 1. n. 27 vbi etiam dicit ipsum Vicecancellarium
3 habere administrationem † iustitiæ regularum A postolicarum, ac constitutionum tutelam, & custodiam, Gundis. Villadieg. de orig. ac dig. Car. q. 13. n. 71. & prouisio-
4 nes † gratiosas signat in casibus, in quibus sibi per regulas Cancellariæ conceduntur, vt sunt gratiæ si neutri vsq. ad certã summam, & cum quadam limitatione, vt per Roman. cons. 379. col. vlt. Sarn. in comp. signat. n. 11. Pauin. de off. & potest. p. 1. sed. vaca. a p. q. 1. n. 12. & qua ratione non dicatur Cancellarius, vide Gam. dic. tract. lib. 9. num. 75.
* Hodie autem hoc recessit * ab aula, &*
* communiter seruatur, vt receptio resigna-
5 tionis † nullo casu spectet ad Vicecancellariũ, teste Ant. Mar. Papazano in addie.
* ad dic. tertiã dec. n. 5. & ita practicari* tota die videmus.

QVAESTIONIS XVIII.
SVMMARIVM.

1 *Auditor Rotæ potest recipere cesionẽ litis corã eo pendente, nõ autem resignationem beneficij.*
2 *Auditores Rotæ habere strictam potestatem.*
3 *Aliud est renunciare iuri, aliud liti.*
4 *Auditor Rotæ de speciali mandato potest renunciationem beneficij adimittere.*

Q VAERO 18. an Auditores Rotæ possint recipere resignationes *
beneficiorum? cõmunis* respõsio
est posse recipere cessionẽ † litis, & causæ 1
coram ipsis pendentis super beneficio, nõ autem resignationem beneficij, Rot. deci. 15. no. quod Auditor de renũ. in antiquis vbi attestatur ita seruari* in Rot. & dec. *
3. si actor nu. 3. vers. sed quicquid sit de facto seruatur de renunc. in nou. vbi etiam refert ita fuisse* decisum Cassad. decis. 2. nu. 7. de appel. Stafil. de lit. expect. tit. de variis mod. vacat. n. 37. &* cõmuniter Do.

Et sic corã eis non potest fieri renun. beneficii, quia † Auditores Rotæ habent stri- 2
ctissimã potestatẽ, & multa facere recusãrũt sine speciali mãdato, Vanti. de nullit. Rubr. de null. defect. iurisd. de leg. n. 19. porest tñ, vt dixi, fieri cessio litis Coram proprio Auditore; nam aliud est renunc. iuri
† aliud liti c. cum inter de elect. c. sane & 3
c. veniens de renunc. Inn. in c. in nostra super verb. receptæ in fin. de rescrip. cũ aliis, vt per Rot. dic. decis. 3. nu. 1. de renunc.

Limitatur tamẽ † nisi de speciali Papæ 4
mãdato reciperẽt resignationes beneficiorũ † nã hoc casu possunt Rot. Auditores d. decis. 15. in antiq. & 3. in nou. de renun.

QVAESTIONIS XIX.
SVMMARIVM

1 *Referendarij possint recipere renunciationes beneficiorum contra num. 2.*
2 *Referendarij quare constituti.*
3 *Referendariorum numerus.*

Q Væro 19. principaliter An Referendarii vtriusq. signaturæ possint recipere resignationes beneficiorũ? Ro. dec. 3. si actor vers. tum etiã quia facillime de renunc. in nou. † tenet 1
quod sic, Sarn. in Comp. sign. n. 38. vbi dicit hoc esse intelligẽdum de Referẽdariis vtriusq. sign. Sed hoc hodie * abiit in desuetudinẽ † & * recessit ab aula, vt tradit 2
Ant. M. Papazõ. in addit. ad d. dec. 3. Rot. *
nu. 5. & omnibus * notũ est hodie Referẽ- *
darios ẽt gratiæ nõ habere hãc facultatẽ immo cõcludo nũquã habuisse; nã Referẽdarii, vt rem Principi commode exponãt; & pauperum † ac in eloquentiũ desideria 3
insi-

insinuēt, fuerunt cōstituti Gam. de aucto. leg. a la. tit. qualiter legatus n.33. nā Princeps non poterat ob negotia innumera, Sedis Apostolicæ, & propter multitudinē supplicationū, examinare omnes supplicationes, deputauit igitur, aliquos, vt hūc laborem subirēt, examinarentq. prius, & discuterent, num quæ in supplicationibus petuntur, ab ipso Principe sine alicuius iniuria concedi possint, in quorum signum visas supplicationes suprascriptione nominis sui, propria manu, signarēt, vt sic princeps cautior, reddatur. Sarn. in cōpend. vtriusq. signa. n.26. Alex. VI. voluit † vt Referendarij, gratiæ essent decem, & totidem referendarij, iustitiæ, vt dicit Sarn. loc. cit. n.27. postea vero, numerus fuit, mirum in modum auctus, Hodie autem ex cōstitutione Sanctissimi Domini Sixti V. 39. incip. quemadmodum ann.2. præscriptus est numerus, vt sint centum; septuaginta signaturæ gratię, & triginta signaturæ Iustitiæ, & ibi ponit priuilegia.

QVAESTIONIS XX.

SVMMARIVM.

1 *Coadiutorum origo antiquissima est.*
2 *Qui coadiutores deligerunt,*
3 *Augustinus fuit coepiscopus.*
4 *Coadiutoriæ prohibitæ in quo Conc.*
5 *Coadiutor dandus cum causa.*
6 *Senectus est causa dandi coadiutorem.*
7 *Aegritudo Episcopi est causa dandi coadiutorē.*
8 *Leproso datur coadiutor,*
9 *Dementi datur coadiutor.*
10 *Suspecto de dilapidatione, datur coadiutor.*
11 *Coadiutor datur contemplatione ecceclesiæ, & prælati.*
12 *Propter impedimentum personæ Episcopus non priuatur Episcopatu.*
13 *Coadiutor datur ad tempus, & in perpetuum,*
14 *Solus Papa dat coadiutorem.*
15 *Papa examinat, causam dandi coadiutorem in Concistorio.*
16 *Coadiutor ad quid datur, & quid debeat, facere,*
17 *Coadiutor dicitur prælatus.*
18 *Curæ exercitium est penes coadiutorem.*
19 *Coadiutor potest recipere resignationes, si hoc ei fuit concessum.*
20 *Coadiutoris potestas a forma procedit.*
21 *Coadiutor datus propter temporalia non potest, recipere resignationes.*
22 *Coadiutor datus propter temporalia non potest conferre.*
23 *Coadiutor datus ad spiritualia potest cōferre de sensu Episcopi.*
24 *Coadiutor datus ad spiritualia potest recipere renunciationem.*
25 *Coadiutor datus dementi habet liberam potestatē in spirtualibus, & temporalibus.*
26 *Coadiutor datus dementi, potest conferre omnia beneficia.*
27 *Coadiutor datus dementi potest recipere renunciationem.*

QVAERO xx. an coadiutor, datus episcopo possit recipere resignationes beneficiorum? Antequam quæstioni satisfaciam, præmittendum est, Coadiurorum originem † antiquam esse, vt colligitur ex lib. 11. historiarum ecclesi. auctore Ruffinio c.3. vbi fertur Athanasium iam senio confectum delegisse † coadiutorem, & successorem, & eadem ratione motus hoc idem fecit Narcissus Episcopus, vt scriptum reliquit Eusebius, lib.6. c.9. ac etiam Gregorius Naziazenus, vt habetur in dict. lib. 11. histo. eccles. & Augustinus fuit datus coepiscopus Valerio † senio confecto c. non autem 7. q. 1. Zabarel. cons. 70. incipit dico, in principio, & Zaccharia Papa cōcessit Bonifacio Archiepiscopo Maguntino, vt successorem sibi designaret, c. petisti. 7. q. 1. 9 tamen † fuit prohibitum in conc. Niceno, vt refert. S. Aug. epist. 40. & 110. & in con. Antiocheno c. episcopo. 8. q. 1. & ab Hilario Papa c. pleriq. & ab Inno. 2. c. Apostolica 8. q. 1. ac ab alijs, & postremo cū quadam modificatione a Conc. Trid. c.7. sess. 25. scilicet vt detur dumtaxat ob urgentē † necessitatem & vtilitatem ecclesiæ examinandam, & approbandā a summo Pontifice late Nauarr. consil. 1. de clericis ægrot. causæ enim sunt plures, prima est, propter † senectutem episcopi c. vnico de cler. egrot. li.6. vbi Arch. Gem. n.5. & alii cōiter Arch. in c. Nihil §. ecce n. 4. 7. q. 1. vbi Car. Ale. n.1. Rebuf. in sua prax. bene fit tit. de reprob. benef. viu. imp. num. 50. Sec. pp̄ter † ęgritudinē episc. c. 1. 7. q. 1. d. c. vnico Card. Ale. in c. quod aūt n.1. & c. scripsit n. etiā p. 7. q. 1. Car. Paris. cons. 49. num. 38. vol. 4. vt quia maiori parte temporis

potis sit infirmus, vt non possit exercere, ea quæ muneri suo incumbunt iux. not. in cap. Nisi de renunc. vel quia sit cæcus Archid. in cap. super num. 3. .quæst. 1. aut
8 lepram habeat † Card. Alex. indic. cap. scripsit num. 3. & 5. Abb. in cap. ex parte & in cap. de rectoribus de clerico egrot.
9 Tertia propter † dementiam episcopi dic.
* cap. vnico & ibi * communiter doct. de cler. egrot. lib. 6. Bertach. de episcopo, secunda par. 4. lib. num. 24.
10 Quarta causa si prælatus † sit suspectus de dilapidatione bonorũ ecclesiæ Specul. in tit. de inquis. §. Nunc videndum nu. 4. & 5. Abb. in cap. venerabili in 4. not. de off. deleg. & in cap. licet heli num. 8. de simon.

Quinta causa si alias est inhabilis vt nõ possit muneri sibi iniuncto incumbere vt per Io. And. & Imol. in cap. vlt. de cler. egrot. Card. Zabarell. dic. cons. 70. facit tex. in cap. quoniam de off. ord. in vers. sed si propter, & ibi Host. num. 1. Abb. nu. 2. vers. item Namque coadiutor datur tũ
11 contemplatione † ecclesiæ tum contemplatione prælati, contemplatione ecclesiæ vt exerceat officium illius qui non potest. &c. ne pro defectu pastoris gregem dominicum inuadat lupus rapax, aut in facultatibus suis ecclesia quasi viduata graue patiatur detrimentum cap. ne pro defectu de elect. contemplatione vero episcopi vt non remoueatur ab episcopatu Card. Alex. in cap. scripsit num. 2. vers. 2. 7. qu. 1. Abb. in cap. ex parte num. 3. vers. vlt. nor.
12 de cleri. ægrot. nam licite † non potest priuari Anchar. dic. cap. vnico num. 4. eod. tit. lib. 6. hac igitur via prouisum est vtrisque quod sit, & ad tempus & in per-
13 petuum † cum futura successione Card. Alex. in cap. pastoralis. num. 4. 7. qu. 1.
14 & datur coadiutor † dũtaxat à Papa dic. cap. vnico de cler. egro lib. 6. Archid. in dic. cap. scripsit num. 1. vbi Alex. num. 2. Abb. in cap. venerabili num. 4. de off. de-
* leg. communis * opin. de qua testatur Abb. in cap. vlt. nu. 5. de cler. egro. Card. Iacob de conc. lib. 4. art. 3. nu. 16. Gamb. de auctor. leg. tit. de coadiut. num. 5. qui solet priuatim per Cardinales, & in conci
15 storio † examinate causam iux. tex. cap. 7. sess. 25. de refor. conc. Trid. & dare coadiutorem sufficientem habentem qualitates requisitas illi officio Card. Alex in c. Quia num. 1. 7. quæst. 1. vt possit coadiuuare † & subleuare officium illius cui da 16
tur & idoneum vita sciẽtia & etate Card. Alex. in cap. petisti num. 2. vers. & nota 7. quæstio. 1. Nam si datur circa temporalia propter dilapidationem debet esse prouidus & scire ea bene dispensare cap. venerabile de off. deleg. ac fidelis & modestus Imol. in dic. cap. vlt. colum. 4. de cler. ægrot. si vero circa spiritualia vt sciat prouidere saluti animarum dic. cap. petisti & sit etatis. 30. annorum vt est * cõmu- *
nis opin. teste Abb. in dic. cap. vlt num. 1. vers. 3. de cler. egrota, & talis † coadiu- 17
tor ita deputatus satis dicitur prælatus Archid. in cap. quamuis num. 6. vers. sed 7. quæst. 1. Glo. in cap. 1. 7. quæst. 1. Inno. in cap. de rectoribus & * communiter *
docto. & omnibus notum est * stilus vulga- *
ris curiæ, nam quando datur coadiutor alicui episcopo, ille coadiutor sit episcopus in partibus infidelium. 1. nulla tenentium cum onere vt coadiuuet. N. & ideo exercitiũ † curæ est penes ipsum Archid. 18
in dic. cap. vnico nu. 7. vers. titulus Abb. dic. cap. de rectoribus nu. 6. His præmissis dum quæris an coadiutor † possit reci- 19
pere resignationes beneficiorum videnda est forma dationis coadiutoriæ, num hoc sit expressum, & sit data huiusmodi facultas nam hoc casu poterit absque aliquo dubio ita Io. And. & Imol. dic. cap. vlt. de cler. egrot. lib. 6. Card. Alex. in dic. c. quia & dic. cap. scripsit num. 2. vers. sed quæro 7. quæst. 1. Oldrad. cons. 44. nu. 2. vers. adhoc colliguntur hę conclusiones, Bellencin. de clarit. subsid. quæst. 8. Pauin. de visit. par. 1. quæst. 2. num. 32. vbi dicit quod coadiutoris, potestas † à forma 20
pendet & est * cõmunis & recepta docto. *
sententia; si vero in datione non sit data talis facultas recipiendi resignationes, tũc inspiciẽdum erit ex qua causa fuit datus, nam si fuit datus coadiutor ob tẽporalia. 1. propter timorem dilapidationis puta quia bene administrat spiritualia sed timetur de dilapidatione tunc videtur datus † propter certam causam & exercitiũ 21
illius causæ, & per consequens officium coadiutoris vertitur circa temporalia c. venerabili de off. delega. vnde in temporalibus liberam habebit administrationẽ Anch. in dic. cap. vnico in primis verbis & nu. 9. vers. nã debet, & beneficia † non

poterit

poterit conferre;Io. And. Arch. Anch. nu. 9. in dic. c. vnico de cler. ægrot. Oldrad. conf. 44. nu. 3. Pauin. de off. & poteſt. cap. ſed. vac. par. 2. quæſt. 1. num. 8. & per conſequens non poterit recipere reſignationes illorum beneficiorum iux. * communem concluſ. de qua. ſupra.

Quando vero datur ad ſpiritualia, vt quia datur infirmo, ſeni, tunc poterit con
23 ferre de † cōſenſu ipſius epiſcopi; Lap. Gemin. dic. cap. vnico §. vlt. num. 4. Card. Alex. in cap. quia num. 4. 2. quæſt. 1. & in dic. cap. ſcripſit num. 3. Oldrad. conſ. 44. num. 4. verſ. ſi vero, Pauin. vbi ſupra & per conſequens recipere reſignationes
24 † cum conſenſu ipſius epiſcopi Coraſ. de benef. cap. 4. num. 9.

Quando vero datur dementi tunc habet in ſpiritualibus & temporalibus ge-
25 neralem † & liberam poteſtatem cap. primo, cap. quamuis, cap. petiſti, cap. quia frater 7. quæſt. 1. c. grande. de ſupplen. prælat. neglig. lib. 6. cap. conqnerente, & cap. dilectus de off. Ord. cap. accedentibus de priuileg. Ancha. in dic. cap. vnico num. 5. verſ. 8. nota Marſil. de eccleſ. redd. cap. 26. num. 33. & poteſt confer-
26 re † omnia beneficia in illa diœceſi vacantia Card. Alex. in dic. cap. ſcripſit. nu. 3. poſt Cald. Gemin. dic. cap. vnico §. vlti. num. 4. Anch. num. 8. Oldrad. dic. conſ. 44. num. 3. verſ. propterea, & communiter * docto. ac deſtituere, & per conſequēs
27 poterit recipere † reſignationes beneficiorum ex his quæ ſupra ſunt deducta.

QVAESTIONIS XXI.

SVMMARIVM.

1 *Oeconomus ad quid detur.*
2 *Oeconomus quid.*
3 *Oeconomus non poteſt dare.*
4 *Oeconomus non poteſt conferre, & recipere renunciationem.*
5 *Oeconomus non poteſt res eccleſiaſticas alienare.*
6 *Conferre eſt donare.*
7 *Collatio Epiſcoporum inter bona computatur.*
8 *Facultas conferendi beneficia dicitur extraordinaria, & odioſa.*
9 *Facultas conferendi beneficia non venit ex verbis generalibus.*
10 *Oeconomus habens facultatem inſtituendi, & deſtituendi poteſt recipere renunciationes beneficiorum.*
11 *Oeconomus cum facultate conferendi, an poſſit conferre litteris non expeditis ex ſola ſignatura ſupplicationis & nu. 18.*
12 *Conferre beneficia eſt iuriſdictionis.*
13 *Iuriſdictio non datur in actu ante expeditionem.*
14 *Epiſcopi non debent accedere ad eccleſias ſine promotionis litteris.*
15 *Collatio fieri non poteſt vigore alternatiuæ litteris non expeditis.*
16 *Executor litteris non præſentatis non habet iuriſdictionem.*
17 *Legatus litteris non præſentatis non habet Iuriſdictionem.*
19 *Sola ſignatura gratiam perficit.*
20 *Extrauag. Iniunctæ de elect. non habet locum in commendatario ad tempus.*
21 *Oeconomus non dicitur titularis.*
22 *Cardinalis non poteſt conferre vigore indulti, illo non expedito.*
23 *Epiſcopus poteſt conferre vigore alternatiuæ ex ſola ſupplicatione.*

QVAERO 21. an Oeconomus poſſit recipere reſignationes beneficiorum? Reſpondeo negatiue, quia Oeconomus datur & conſtituitur auctoritate ſuperioris ad gubernandas res eccleſiæ, dum prælatus nō poteſt adminiſtrare, vel in eccleſia † vacante vt in l. iubemus in prin. Cod. de 1
ſacr. ſan. eccl. l. omnes §. hoc nihilum C. de epiſ. & cler. cap. quia in quibuſdam. diſt. 89. cap. cum nobis de off. ord. c. volumus, & c. vlt. d. diſt. 89. vbi appellatur vicedominus Specul. in tit. de his qui alie. non §. primo verſ. Oeconomus; Ioan. de Graſſ. de ſubſt. procur. verb. Oeconomus num. 1. & 2. & ideo Sebaſt. Medic. de diffinit. diff. 29. num. 6. diffinit † Oe- 2
conomus eſt diſpenſator eccleſiæ, ſeu defenſor, cui res eccleſiæ gubernandæ mandatur, & ſic non poterit † donare cum hu- 3
iuſmodi poteſtas ex his nō ſit data, vt per Maſcard. de probat. concl. 554. & per cōſequens neque cōferre † & recipere reſi- 4
gnationes iuxta ea, quæ late ſupra ſcripſimus. Hinc non poteſt res † eccleſiæ aliena 5
re; Alciat. de præſump. præſum. 29. num. 5. Redoan. de reb. eccle. non alien. quæſt. 21. num. 2. & quæſt. 22. num. 3. tum quia conferre † eſt donare Glo. in cap. relatum 6
de præ-

de præben. & alienare vt ibi docto.dicunt
&ob id collatio beneficiorum inter bona
7 † epiſcopalia computatur Glo. in c. cum
olim. de maio. & obed. Stafil. de expect.
verb. inter formas num. 50.fol.265.& ob
8 id poteſtas conferendi beneficia dicitur †
extraordinaria, & odioſa vt ſignãter ſcri
bit Dec. conſ. 128. colum. prima verſ.
tertio,facit, & perconſequens talis pote
9 ſtas non venit in verbis † generalibus,niſi
expreſſe dicatur,cap.vlt. de off.vic.lib.6.
Rot. deciſ. prima eo. tit. in antiq. Card.
Pariſ. conſ. 80.num. 17. & 18. vol.4. Ro-
land. à vall. conſ. 47. num. 19. lib.primo,

Limita tamen non procedere quoties
Oeconomus datus per ſummum Pontifi-
cem,& ſedem Apoſtolicam ad adminiſtrã
dum aliquam eccleſiam cathedralem ha
beret facultatem inſtituendi, & deſtituen
10 di,& vt poſſit exercere † omnia quæ ſunt
iuriſdictionis epiſcopalis,vt in caſu; Pele
gr. deciſ. 272. lib. 3. in manuſcrip. Pute.
deciſ. 275. lib. 5. vt euenit eccleſiæ Mon-
tisfaliſci teſte Mandoſ. reg. 27. Cancell.
quæſt. 17. in principio: quia hoc caſu poſ
ſet recipere reſignationem beneficiorum,
iuxta ea;quæ ſcribit Inno. in cap. quód in
dubiis ſub num. 3. de renun. Card. Za-
barell. conſ. 112. in quinto dubio. Rot.
deciſ. 6. de renun. in nou. Gabriel. conſ.
* 187. num. 4. lib. primo & communiter *
docto. vt ſupra dictum eſt.

11 Dubium tamen † eſt an talis Oecono-
mus cum huiuſmodi facultate inſtituẽdi
deputatus poſſit conferre beneficia litte-
ris non expeditis ſtãte ſola ſignatura ſup-
plicationis? Partem negatiuam videtur
tenere Mandoſ. dic.reg.27.de non Iudic.
iux. form. ſuppl. quæſt. 17. num. 1. cum
12 ſeq. primo quia † conferre beneficia eſt
quid iuriſdictionis cap. noſti & cap. trãſ-
miſſæ de elect. ſed iuriſdictio in habitu
13 tantum, traditur non in actu † ante expe
ditionem & præſentationem litterarum
c. paſtoralis in fi. de reſcr. c. ſuper eo.2.
de appell. c. audita & ibi Abb. in 6. not.
de reſt. ſpol. Bellam. deciſ. 110. colum. 5.
Io.And.in cap.eam te in fin.de reſcr.Lap.
alleg. 81. num. 6. Crauett. conſ. 124.nu.
4.Pariſ.conſ. 12.num.18.volum. 4. com-
* munis * opinio teſte Romano in l. abſenti
in principio ff. de donat. & requiritur ex-
peditio litterarũ reſpectu exercitii adeo
quod ante gratia non dicitur facta ad
hunc effectum Ioannes And.& Gemin. in
proh. 6.

Secundo ex extrauag.Iniũctæ de elect.
in cõmun. vbi Bonif. viii.multis argumen
tis probat † promotos in curia nõ debere 14
ad proprias eccl.redire ſine litteris ſuę p-
motionis,qui ſi ſecus fecerint,pro præla-
tis non ſunt habendi, pœnasq. incurrunt
ibi expreſſas & non poſſunt adminiſtrare,
nec debent recipi & alia vt ibi dicitur.

Tertio quia collatio † fieri non poteſt 15
vigore alternatiuæ litteris non expeditis
vt fuit reſolutum * in Rot. 25.Iunii.1546. *
coram epiſcopo Ranellen.

Quarto quia executor litteris † nõ pre- 16
ſentatis non habet iuriſdictionem vt plu-
ries cenſuit * Rot. & tradit Caſſad.deciſ. *
vlt. num.12.de reſtit. ſpoliat. Bellam.de-
ciſ. 2. colum. 2. Card. Pariſ. conſ. 12,nu.
18.vol. 4.Crauett. conſ. 134. nu.22.Caſ-
ſan. conſ. 10.colum. 4. Sarn. de mand. de
proui. n.138. Ita † & legatus, Aret.conſ. 17
68.num.2.Roman.conſ. 253.* communis *
opinio teſte Soccin.in l.multum ante,n.6.
de cond. & demoſt.

His tamen † non obſtantibus contraria 18
opinio eſt vera, & * recepta vt Oecono- *
mus poſſit conferre beneficia ex ſola
ſupplicatione ante expeditionem lit-
terarum:quam opinionẽ tenuit Rot. * co- *
ram Pelegr. die 25. Octobris 1549. teſte
Put.deciſ. 275. dubitauit lib. 3. nam ille
erat depurarus Oeconomus in ſupplica-
tione,ideo ſola ſignatura gratiã perficit † 19
vt eſt * cõmunis opinio,de qua per Felin. *
in rubr. de conſt. & ex reſolutione cõtra-
riorum apparebit de veritate huius con-
cluſionis.

Non obſtat primum argumentum quia
reſpondetur exercitium eſſe ſatis conceſ-
ſum per ſolam Signaturam. Non obſtat 2.
loco dic. extrau. ininnctæ quia reſponde
tur † illam loqui de titulari & ideo non ha 20
bere locum in commẽdatario ad tempus
fuit * reſolutũ in Rot.9.Decembris 1542. *
ſed Oeconomus † nõ dicitur titularis ſed 21
potius quidam commẽdatarius Put. dic.
deciſ. 275. num. primo ergo dic. extrau.
non habet locum in Oeconomo.

Ad tertium reſpondetur illam deciſ.
procedere quando alicui prælato in diœ-
ceſi aliena conceſſum eſt indultum confe
rendi beneficia in menſibus Papæ vt con-
tigit Cardinalibus, nam iſti non poterunt
confer-

22 conferre litteris † non confectis,& ita procedit decis. supra alleg. nam huiusmodi facultas est extraordinaria collatoribus præiudicans,& restringenda.clé.2.de off. ord. Cassad. decis. 8. num. 6. de præben. si vero proprio episcopo in sua diœcesi,&
23 ciuitate fuerit † concessa alternatiua,sufficit sola supplicatio,vt fuit resolutum* in vna Portugallen.coram Put.19. Octobris 1546. teste eod. decis. 5. sub. tit. de off. vic. in manu scriptis,de quà re late Mandos.reg.26.Cancell.col.1.& 2.

Ad quartum respondetur decisiones illas loqui in illis executoribus,qui non sunt in gratia nominati,sed eorum nominatio dependet a Cãcellaria:ita declarat Put. dic. decis. 275.num.5.Mandos.dic. quæst.27.in fine:quod secus erat hic cum Oeconomus expresse in supplicatione esset deputatus.

QVAESTIONIS XXII.

SVMMARIVM.

1 *Executores gratiarum non possunt resignationes recipere,& beneficia conferre.*
2 *Resignationis receptio debet expresse committi.*
3 *Executoris officium quale.*
4 *Executoris potestas pendet à mandato.*
5 *Executor non potest conferre.*
6 *Executor non potest priuare beneficijs.*
7 *Executor potest recipere resignationes, si hoc ei fuit concessum.*

QVAERO xxij. An executores gratiarum deputati à sede Apostolica ad prouidẽdum de beneficiis vacãtibus, vel vacaturis possint recipere resignationẽ alicuius volentis in eorum manibus resignare,vt ea recepta prouideant? negati-
1 ue† est respõdendum, vt tenet Rot.decis. 2. verum si episcopus num. 3. de resig. per Bisig. in antiquior.Rot.decis.13.quæritur de renunc.in antiq.Coras.de benef. parte 1. cap. 8. num. 17. vers. qui vero,& est cõ
* munis * opinio docto.

Quod probatur primo quia necesse est,
2 vt expresse cõmittatur receptio † resignationis,cap.dudum circa princ. cũ ibi not. de præben. in 6. sed his non videtur commissa,namque officium ipsorum est,vt prouideant † nominato de beneficio vacãte, 3
vel vacaturo,Bellam. de benefi. permnt. part.5. quæst. 2. nu.7. Selu. de benef.p.3. quæst. 11.num.109.& ipsius † potestas pẽ 4
det à mandato,&forma data,& ob id executor datus ad executionem mandati de prouidendo non potest † conferre benefi- 5
cia,nisi ad hoc fuerit specialiter nominatus;Abb. per illum tex.in cap.super eo de off. deleg. & in cap. vlti.de præsump.com munis * opin. vt per Io. Selu. de benef. p. *
2. quæst. 18.num.1.cum sequen.

Secundo Accedat,quia executores 6
non possunt inuitum destituere ergo neque recipere resignationes,Inno. in cap. quod in dubiis prope fin. de renun.

Limita nisi in mãdato facultas recipiẽdi resignationes esset data:nam † tunc 7
absque dubio posset;Coras. dic.c.8.n.17. vers.qui vero,& habetur in dic. decis.13. & * communiter à docto.est receptũ:quia *
in claris non est opus coniecturis.l.continuus.§.cum ita ff.de verb. oblig.

QVAESTIONIS XXIII.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum plena sede non potest recipere renunciationem beneficij.*
2 *Collatio & destitutio spectat ad Episcopum, & non ad Capitulum.*
3 *Capitulum cum Episcopo recipit renunciationẽ, cum collatio, & destitutio spectat ad vtrũque.*
4 *In rebus communibus Capitulum non potest agere sine prælato.*
5 *Capitulum habens facultatem instituendi,& destituendi potest recipere renunciationem beneficij.*
6 *In renunciatione recipienda per Episcopum nõ requiritur consensus Capituli.*
7 *Magna dignitas an possit renunciari sine Capitulo.*
8 *In arduis requiritur consensus Capituli.*
9 *In renunciatione prælati non requiritur consensus Capituli.*
10 *Stylus seruandus.*
11 *An Capitulum sede vacante possit recipere resignationem beneficiorum & nu. 10.*
12 *Capitulum sede vacante non potest aliquem licentiare ab ecclesia.*
13 *Capitulum non succedit in Iurisdictione volun-* taria

taria mortuo prælato, limita, vt num. 25.
14 *Resignationis receptio est Iurisdictionis voluntariæ.*
15 *Capitulum sede vacante non potest alienare.*
16 *Resignare est alienare.*
17 *Capitulum sede vacante non dat licentiam transeundi de loco ad locum, contra nu. 29.*
18 *Capitulo sede vacante non competit Iurisdictio, nisi quatenus expressum reperiatur.*
19 *Capitulum sede vacante non potest conferre beneficia, quæ vacant per renunciationem.*
21 *Renunciatio faciẽda est in manibus illius qui potest destituere.*
22 *Capitulum sede uacante potest destituere.*
23 *Capitulum sede vacante potest corrigere.*
24 *Capitulum sede vacante dicitur Ordiniaria.*
26 *Capitulum sede vacante succedit Episcopo in spiritualibus & temporalibus.*
27 *Capitulum sede vacante succedit in his, quæ sunt ordinis & Iurisdictionis.*
58 *Capitulum sede vacãte potest omnia facere, quæ pertinent ad iurisdictionem.*
30 *Conferre, & recipere renunciationem sunt separata.*
31 *Capitulum sede vacante potest præstare auctoritatem permutationibus.*
32 *Beneficium Iuris patronatus posest resignari coram Capitulo sede vacante.*
33 *Capitulum sede vacante potest instituere præsentatum.*
34 *Capitulum sede vacante potest committere alteri renunciationem beneficij.*
35 *Capitulum sede uacante potest recipere renunciationem quando fit in resignantis pœnam.*
36 *Capitulum sede vacãte succedit in his, que sunt iustitiæ.*
37 *Capitulum, sede vacante potest recipere renunciationem beneficiorum spectantium ad collationem ipsius, & Episcopi.*
38 *Capitulum sede vacante nõ potest recipere permutationem beneficiorum spectantium ad collationem Episcopi tantum.*
39 *Capitulum, & Episcopus considerantur, vt duo corpora quoties collatio spectat ad vtrumque.*
40 *Capitulum sede vacante habens ex consuetudine ius conferendi, potest etiam spectantia ad solum Episcopum.*
41 *Ex vnica collatione sortia effectum acquiritur possessio &c.*
42 *Pertinentia collationis probatur per Famam.*
43 *Clericatus probatur per cõmunem reputationẽ.*
44 *Capitulum sede vacante non potest præscribere facultatem recipiendi resignationes.*
45 *Sede vacante nõ potest currere præscriptio &c.*
46 *Capitulum in casibus, in quibus potest recipere renunciationem, & conferre, debet hoc facere ante propositionem faciendam in Concistorio.*
47 *Facta propositione in Concistorio de Episcopo, Capitulum, eo ipso non potest conferre.*
48 *Vacatio durat vsque ad confirmationem.*
49 *Prouisio Apostolica habet vim electionis, & confirmationis.*

VAERO xxiij. An Capitulũ cathedralis ecclesię, aut Metropolitanę, vel collegiatæ insignis possit recipere resignationes beneficiorum? distinguendum est: Aut loquimur in Capitulo plena sede, aut in Capitulo sede vacante.

Primo casu constituenda est conclusio
Capitulum plena sede non posse recipere † resignationes beneficiorũ etiam ipso 1
rum canonicorum, vt in terminis voluit Inno. in c. quod in dubiis num. 3. & ibi Abb. num. 6. vers. sed est dubium de renun. Card. Zabarell. in clem. vnica nu. 8. eo. tit. docto. in c. vlt. eo. tit. extr. & * cõmuniter alii.

Ratio quia † collatio, & destitutio regu 2
lariter spectat ad prelatum, vt est * communis doct. sententia; ergo & receptio resignationis; Franc. in cap. primo num. 8. de rer. permut. lib. 6.

Amplia etiam, si Collatio & destitutio spectaret ex priuilegio cõmuniter ad episcopum & Capitulum, nam hoc casu nõ
posset Capitulũ recipere resignationem † 3
nisi cum episcopo; Put. decis. 414. num. 3.
lib. 2. in rebus † enim communibus Capi 4
tulum sine prælato agere non potest Abb. in c. primo de rescr.

Lim. nisi ex priuilegio, & consuetudine haberet Capitulum facultatem instituendi, & destituẽdi ad quędam beneficia nã
hoc casu posset † recipere resignationes 5
illorum beneficiorum; Inn. communiter * receptus in dic. c. quod in dubiis num. 3. vers. Nisi, Abb. nu. 6. vers. est dubium, & alii omnes, & ita * practicari attestatur Bonifac. de Vitall. in clem. multorum nu. 60. de pœn.

Dubium tamen est, an consensus Capituli debeat interuenire in renunciatione, vltra auctoritatem Prælati recipientis re
signationem? regula est † negatiua; Inn. 6
in dic. cap. quod in dubiis num. 2. Card.

Zaba-

Zabarel. alios cit. in clem. vnica sub n.8.
de ren. & * communiter doct. a qua exci-
piunt duos casus, quorum primus est, quã
7 do renunciaretur † magna dignitas; Inn.
dic. c. quod in dubiis nu.2.vers.nisi Abb.
num.5.Aug.cap.statuimus 19. quæst. 3.c.
si quod dist.58.Secũdus 51.esset persona,
de qua magnus honor, vel periculum ec-
clesiæ immineret; Inn. & Abb. locis cit.
Compostell. Hostien. quos refert, & sequi
tur Zabarel. in clem. vnica sub num.8.de
renunc. nam tunc esset magnum negotiũ
8 & arduum † in quo requiritur consensus
Capituli cap. quanto. de his quæ fiunt à
præl. Abb. in cap. at si clerici §. de adulte
riis nu.16.de iudi. sed quicquid sit de iu-
re, huiusmodi consensus non requiritur
* hodie, vt communiter * in praxi obserua-
tur ab omnibus. Ideo dicit Card. Zaba-
rell. dic. clem. prima sub. num. 8. quod
satis est quod Capitulum non contra-
dicat.

* Immo quod est plus * communiter etiã
practicatur, vt consensus Capituli non re
9 quiratur † quando renunciat ipse præla-
* tus; quicquid alij voluerint; ita seruat * cõ
10 munis stilus † à quo non est recedendũ c.
quam graui de crimin.fals. Marsil. singul.
118. Curt. Iun. cons. 178. num.13.& cõ-
muniter doct.

11 Secundo casu, an † Capitulum sede va
cante possit admittere resignationes bene
ficiorum? Negatiuam opini. videtur tene-
re Glo. in cap. fraternitatem in verb. licẽ
tiam distin. 71. dum scribit Capitulum,
12 dum sedes vacat non posse aliquem † li-
centiare ab ecclesia, & ibi Archid. in vers.
in glo. sed numquid Vinc. in c. cum olim
de maior. & obedi. Rebuff. in prax. benef.
tit. de deuolut. nu. 94.

Pro qua opinione primo adducitur,
quia Capitulum non succedit in iurisdi-
13 ctione voluntaria † mortuo prælato; Ioan.
Monach. in cap. vlt. de supplen. prælat.
neglig. Archid. in cap. episcopus eo. tit.
Glos. in clem. prima de hæret. sed rece-
14 ptio † resignationis est iurisdictionis volũ
tarię; quia Capitulum potest admittere, &
non admittere ex causa ad not. in c. admo
net de renun. ergo &c.

15 Secundo, quia alienatio omnis† est in-
terdicta Capitulo sede vacante c. si qua
12. q.2. Ioan. Monach. in c. vnico de ma
ior. & obed. lib.6. sed receptio resigna-
tionis est quædam alienatio † Cald. cons. 16
3. in fi. de renun. aut maior est, quam alie
natio rei cap. præcipimus 12. quæst. pri-
ma, & ideo non datur sede vacante licen-
tia trãseundi † de loco ad locum dist.cap. 17
fraternitatem Calder. cons. 3. in fi. de
renunc.

Tertio quia Capitulo sede vacante nõ
competit iurisdictio, nisi quatenus expres
sum † reperiatur, cap. ex indulgentia spe 18
tiali, cap. ex parte de rescr. latæ Archid.
dic. c. fratetnitatem; sed hoc non reperi-
tur expressum; ergo.

Quarto, quia Capitulum sede vacante
non potest conferre beneficia, quæ vacant
† per resignationem Io. Andr. in clem. vlt. 19
in glo. penult. de rer. permut. ergo minus
recipere resignationes; nam alias capitu-
lum posset donare, posset alienare, & alia
facere, quæ ei interdicuntur, iux. ea, quæ
supra dicta sunt, & hæc opinio in puncto
iuris est verior.

His tamen non obstantibus contraria
† opinio est * cõmunis, & ab ea non rece- 20
dendum in iudicando, vt capitulum sede *
vacante possit recipere resignationes be-
neficiorum spectantium ad collationem
episcopi; ita * fuit resolutum in Rota a ma *
iori, parte vt habetur decis.6. fuit dubita-
tum de rer. permut. in nou. Federi. de Sen.
in tract. de permut. benef. quæst.36.num.
61. vers. sed contrarium videtur; Ant. de
Butr. in cap. quod in dubiis 3. colum vers.
numquid autem Capitulum; Abb. nu. 7.
de ren. idem Abb. in cap. cum olim nu.2.
vers. sexto dubitatur de maior. & obed.
Gemin. in cap. 1. sub. num.5. vers. vige-
simo secundo, an possit eo. tit. lib. 6. Fran.
in cap. 1. sub num. 9. de rer. perm. lib. 6.
Pauin. de potes. cap. sed vac. secunda par.
quæst. 2. num. 11. cum aliis vt per Felin.
in dic. cap. cum olim, num. 4.

Primo, quia resignatio † debet fieri in 21
manibus illius, qui potest inuitum desti-
tuere, vt supra conclusum est, & non in ma
nibus collatoris; Inno. in dic. cap. quod
in dubiis Abb. & alii * omnes, sed Capi-
tulum sede vacante potest † inuitum de- 22
stituere priuando aliquem beneficio pro-
pter crimẽ, cum in iurisdictione succedat
dict. cap. cum olim de maior. & obed. vbi
Abb. & alii Io. Andr. in c. primo de postul.
prælat. in nouell. & est * cõmunis opinio *
teste eod. Io And. dic. cap. cum olim rela

to a Pauin. trac. de sede vacā. 9. p. r. par. sub.
23 nu. 4. ac † corrigere, punire, Io. And. in c. vno de maio. & obe. in 6. in nou. Hinc est, q̄d Ca-
34 pitulū sede vacā. dicitur ordinarius † extrauag. execrabilis. §. cæterū. de præb. vbi postquā dixisset, q̄d recipientes sm̄ curatū, debēt dimittere primū in manibus ordinariorum subdit cæterum *ordinarios intelligimus &c. vel Ecclesiis cathedralibus vacantibus Capitula eorundē.*
35 Non obstāt † incontrariū adducta, ad primū r̄ndetur ex mēte Fede. de Sen. loco cita. q̄d plurima pōt Cap. Sede vacan. de pertinē tib. ad Episc. quæ sunt iurisdōnis volūtariæ. Io. And. in d. c. vno de maio. & obe. li. 6. ī nou.

Ad 2. r̄ndetur, q̄d Cap. succedit episcopo
26 gn̄aliter in sp̄ualibus † & tēporalibus. c. pen. & vlt. in glo. 1. de suppl. negl. præla. & in his,
27 quæ † sunt ordinis, & iurisdic. Butr. Zabarel.
* Abb. in d. c. cū olim cōis * opin. teste Pauin. d. 2. par. q. 1. sub n. 4. vers. item rō, & pōt om-
28 nia facere, quę pertinent ad iurisdōnem † gl. in c. 2. ne præla. vic. suas. Cum Cap. sit vnum corpus, cuius Caput est Epis. c. nouit de his, quæ fiunt a prēl. c. cū non deceat de elec. lib. 6. Pauin. d. par. 5. q. 2. n. 1. & 2. ideo pōt maxima crimina punire c. ad abolendā de hære. & alia facere, de quib. Abb. & Fely. in d. c. cū olim. Accedat, quia admittere resignationes nō est proprie alienatio, cū non cōferat, eoq. magis, quia falsa est opin. docto. antiquorū, quod Capitulum Sede vacan. nō possit dare
29 licentiā † transeundi de vna Ecclesia ad aliā Rot. d. decis. 6. n. 3. de rerum permut. in nou.

Ad 3. respondetur, quod immo succedit in iurisdictione, cum succedat in omnibus Feder. de Sen. cons. 30. in fin.

Ad 4. r̄ndetur, quod hæc sunt separata inter se. s. conferre, & recipere resignationem, quādoquidem potest ad vnum spectare col-
30 latio, & ad aliū receptio † resignationis, Gabriel. cons. 187. lib. 1. & plura adduxi supra.

Vnde concludendum est posse recipere resignationes beneficiorū Capit. Sede vacan.
31 pōt etiam auctoritatem † præstare permutationibus beneficiorum, Feder. de Sen. cons. 30. col. 2. vers. propterea facere. Franc. in c. vnico. n. 5. vers. 2. dubitatur de maio. & obe.

Amplia primo, hanc conclusionē procedere in quibuscumq. beneficijs ēt iurispa. nam si beneficium est iurispatro. & possidens illud
32 beneficiū † renunciet coram Cap. si patroni sciant, & non contradicant videntur factum Cap. & resignationem approbare, Host. in c. ex ore de his, quæ fiunt a maio. par. Archid. in c. si seruus dist. 54. cum alijs adductis per Paui. de potest. Cap. Sede vacan. par. 2. q. 2. n. 15. Si aūt post admissionem resignationis beneficij iurispa. factam a capitulo patronus † præsentet aliquem, & Capitulum instituit 33
præsentatū, institutio valet, vt habetur in decis. 6. de rer. permu. ver. ponamus in nou. sequitur Pauin. d. q. 2. sub num. 12. vers. subdit etiam, & est communis * opinio: ratio, quia *
præsentando, videtur tacite renunciationem admittere, arg. eorum, quæ habentur in c. ex ore de his quæ fiunt a maio. par. capit.

Sc̄do Amplia posse Cap. † committere al- 34
teri resignationē benef. Paui. de potest. Cap. Sede vacan. 2. par. q. 2. num. 15. vers. & licet.

Declara primo conclusionem procedere, q̄n sit resignatio in resignantis pęnā, nā † hoc 35
casu potest Cap. recipere resignationem. Ita Lap. in add. ad tract. de permu. bn̄f. Fede. de Sen. q. 36. n. 62. in fi. Paui. d. p. 2. q. 2. n. 12. & *cōiter doc. arg. c. quidā de rer. permu. & extrauag. execrabilis §. q vero, & §. cęterum de præb. & rō est, quia admissio d. resignationis pertinet ad iustitiā, & in his quæ sunt iustitiæ succedit Cap. Sede vac. † non aūt in his, quæ 36
sunt gratiæ; Io. And. in d. c. vno. de maior. & obed. in nou. Ideo inquit Lap. resignationē gratiosam nō posse admitti a Cap. Sede vac.

Sc̄do declara cōclusionē procedere in his benefi. in quib. collatio ad Episc. & Cap. pertinet simul, namq. horū beneficioru mortuo Episc. † Cap. potest resignationem admitte- 37
re, ita declarat * Rota d. decis. 6. nu. 2. prope *
fi. de rer. perm. in nou. vbi ad hoc allegat Io. And. in cle. vnica de rerū permu. Pau. in cle. 1. de hæret. & quamuis Pauin. d. part. 2. q. 2. sub n. 13. teneat Cap. Sede vac. posse recipere resignationem beneficiorū, etiam spectantium ad collationem solius Episcopi, tamen contraria opi. est verior, & * cōis quā etiam *
tenuit Rot. * in vna Illerden. die 6. Nouem *
bris 1545. cor. Reum. dū firmauit capitulū Sede vacante † nō posse recipere permuta- 38
tionē, ac resignationē beneficiorū spectantium ad collationē episcopi dūtaxat, sed solū spectantiū ad collationē vtriusq. vt attestatur Car. S. Crucis, deci. 11. alias 12. in manuscr. & Put. dec. 229. p. 2. nā quoties † 39
collatio spectat ad episcopū & capitulū, simul cōsideratur vt duo corpora, vt fuit * d̄- *
cisū in vna Tol. Canonicatus, & præben. die 27. Aprilis 1548. teste Put. decis. 117. p. 3. vn̄ cū cesset vnū & alterū succedat in locū alteri * Abb. d. c. cū olim sequitur, &c.

Excipe tn̄ ab hac declaratione, quādo capitulū sede vacante est in possessione cō

Ll feren-

ferēdi,& recipiendi resignationes omniū
beneficiorū ēt spectatiū ad collationē soli
us episcopi, nā tūc posset recipere resigna
40 tionē,& conferre † oīa beneficia,vt colligi
tur ex dec.237.Serafini.Incip.dñi dixerūt
li.1.in manusc.nā in istis attēditur posses-
sio c.consultationibus de iur.patr.Abb.in
c.bene el. 2. nu.9.de postul.præl.Immo ex
41 vnica †collatione sortita effectum acquiri
tur possessio conferendi. gl.in c.cū ecclesia
verb.Triū decays.poss.Dec.cons.126.col.
* 1.cōis * opinio teste Ferret.cons.2.n.3.
42 Pertinentia aūt † collationis probatur
ꝑ famā,& cōem reputationē Mil.in reper.
ver.probatio,Lap.alleg.89.sub n.8. Dec.
in c.1.col.4.de appel. Car.S. crucis decis.
* 27.in manuscr.*cōiso piniō,vt late ꝑ Ma-
scar. de probat. cōclus. 173.per totā. Ita
43 clericatus † probatur per cōem reputatio
nē,Card. S. crucis dec. 23. ac legitimatio
Idē Car.S.crucis dec.76. hinc die veneris
* 27.Ianuarii 1584.coram* R.P.D.Hippoli
to Aldobrandino,nunc Card. Amplissimo
fuit tentū ad substinendā collationē factā
ab Abbate sufficere famā, & quasi possess.
cōferēdi,in vna Eluen.prioratus,& suffice
* re cōem reputationē;fuerat*tētū in vna le
gion. parrochialis S. Lautētii 16. Februa
rii 1562.vt habetur in recollectis manus.ꝑ
Orad.li.1.tit.de resig.incip. in vna legion.
* Alias aūt fuit resolutū * in Rot.Capitu
44 lū Sede vacante nō posse præscribere†hāc
facultatē recipiendi resignationem,vt ha-
betur dec.7.de rer.perm.in nou.de qua fa
cit mētionē Ab.in d.c.cū olim n.2.sub ver.
sexto dubitatur , qa Sede vacāte incho
45 ari,nec†currere,nec ēt finiri pōt pręscrip-
tio,cū careat ecclesia legitimo defensore,
& sit pupil.c.1.& c. ď quarta ď præsc. Ab.
in c.extrāsmis.2.co.ver.terti⁹ Casus.
Tertio declara,vt in casibus in qbus Ca
pitulū Sede vacante pōt recipere resigna
tiones benef.& illa cōferre, debeat hoc fa
46 cere ante prouisionē faciendā† in Cōcisto
rio ď prælato;qa tūc vacat sedes,facta aūt
huiusmodi prouisione nequaq̃ pōt,& hæc
47 est*cōis opinio ab omnibus recepta,ēt an
* tequā capiat possessionē†vt fuit* resolutū
in similibus terminis in Rot. in vna Burg.
Canonicat⁹die veneris 28.Ian.1583.corā
R.P.D. Scipione Lācelotto tūc Auditore
48 Rotæ nūc Car.Ampliss. nā vacatio† durat
usq.ad confirmationem,gl.in clem.1.ver-
bo collato,vt lite pend.Fel.in c.cū Bertol-
49 dus n.3.de re iudic.& prouisio† Apost. ha
bet vim electionis, & cōfirmationis , Cal.
con.4.de elec.Fel.in c.2.col.de rescrip.

QVAESTIONIS XXIIII

SVMMARIVM.

1 *Vicarius Episcopi non potest recipere resignationes benefi.*
2 *Facultas admittendi renunciationem debet specialiter committi.*
3 *Episcopus pōt dare vic.facultatē recipiēdi renn.*
4 *Vic.non potest virtute generalis mandati recipere renunciationes.*
5 *Vicarius non pōt uigore generalis mādati cōferre*
6 *Vicarius habēs facultatē administrādi spiritualia & temporalia non potest recipere resignationē.*
7 *Vicarius ex facultate omnia faciēdi, vt episcopus non potest conferre.*
8 *Conferre plus est, quā admittere renunciationes.*
9 *Commissio vic. interpretanda , quatenus sonat.*
10 *Vicarius ex facultate generali non pōt priuare.*
11 *Qui non potest destituere non pōt recipere renunc,*
12 *mādatū habere cū libera, et in specie æquiparatur*
13 *Vicaris receptio resignationis sustinetur, si prædecessor id fecit cum simili mandato.*
14 *Interpretatio, vt actus sustineatur.*
15 *Vicario data facultate conferendi , non venit recipiendi renunciationes beneficiorum.*
16 *Conferre, & recipere renunciationes differunt.*
17 *Habens ius instituendi de iure speciali non potest destituere.*
18 *Iuris dictio voluntaria non includit contentiosā.*
19 *In facultate data vic. etiam destituendi, non uenit facultas recipiendi renunciationes.*
20 *Destituere, & recipere renunciationes, differunt.*
21 *Habēs ius destituendi de iure speciali, non potest recipere renunciationes.*
22 *Episcopus potest dare vic. facultatem recipiendi renunciationes.*
23 *Papa dat administratoribus Ecclesiarum facultatem recipiendi resignationes.*
24 *Papa dat vic. Apost. facultatē recipiendi renunc.*
25 *Vicarius dicitur Ordinarius.*
26 *Administrator habet Ordinariū iurisdictionem.*
27 *Iurisdictio simpliciter data facit quem delegatum*
28 *Vicarius potest recipere resignationes beneficiorum electiuorum, & iurispatr.*
29 *Vicarius sine speciali mādato instituit præsētatos*
30 *Vicarius cum speciali mandato potest recipere renunciationes benefi. reseruatorum.*
31 *Reseruata non spectant ad Episcopum.*
32 *Vicarius extra dioecesim potest conferre.*
33 *Resignatio recepta per vicarium valet ēt mortuo Episcopo, eo tamen inscio.*
34 *Valent gesta legati post reuocationem, ante quam fuerit certioratus.*
35 *Episcopo mortuo expirat Iurisdictio Vicarij.*
36 *Reuocatio per mortem operatur effectum absque intimatione.*
37 *Episcopo mortuo in longinquis valet prouisio vicarij.*

Resignatio

38 *Resignatio recepta per vicarium valet et postre nunc. aut translationem Episcopi eo inscio.*
39 *Sententia lata à reuocatis valet ante scientiam reuocationis.*
40 *An sententia vicarij post renunc. Episcopi valeat.*
41 *Resignatio recepta per vicariũ tenet ante scientiã.*
42 *l. si forte. ff. de off. pref. an procedat in beneficialibus.*
43 *Reuocationis ignorantia in dubio præsumitur.*
44 *Resignatio recepta per vicarium tenet, etiam si ipse esset irregularis aut alias inhabilis.*
45 *Sufficit q'lem reputari habilem communi hominum reprobatione.*
46 *Instrumenta facta per Notarium inhabilem valent, si reputabatur habilis.*
47 *Cõmunis reputatio an sufficiat quoad spiritualia.*
48 *Renũciãs sciẽter corã inhabili, nulliter renunciat.*
49 *Spoliato restitutio danda.*
50 *Vicarius non potest conferre beneficia resignata coram ipso nisi habuerit hanc facultatem.*
51 *Vbi requruntur verba specialia, non sufficiunt generalia.*
52 *Collatio requirit speciale mandatum.*
53 *plus conferre quam recipere resignationes.*
54 *Receptio resignationis est præparatorium ad resignationem.*
55 *Ex præparatorijs infertur ad præparatum.*
56 *Mulier amittit dotem propter adulterium.*
57 *Mulier amittit dotẽ propter osculum impudicum.*
58 *In materia strictissima ex præparationis non infertur ad præparata.*
59 *Mandatum ad renunciandum non extenditur ad petendam translationem.*
60 *Mandatum ad locandum, non se extendit ad exigendum pensionem.*
61 *Mandatum ad petendum in licem, non est sufficiens ad persequendam litem.*
62 *Vicarius potest conferre ex causa permutationis.*
63 *Vicarius, habens facultatem conferendi, non potest conferre reseruata.*
64 *Vicarius, habẽs facultatẽ cõferendi, nõ põt conferre ea, quæ episcopus confert auctoritate Apost.*
65 *Vicarius, habens facultatem conferendi, potest cõferre beneficia, vacãtia ante datã cõmissionis.*
66 *Vicarius non potest recipere resignationem beneficiorum obtentorum per Episcopum &c.*
67 *Episcopi, & Vicarij idem est tribunal.*
68 *Nemo potest renunciare in manibus inferioris.*
69 *Episcopus in cuius manibus debeat renũciare beneficia, quæ obtinet:*
70 *Vicarius Generalis nõ potest aliũ vicariũ facere.*
71 *Ius prohibet infinitatem.*
72 *Vicarius põt aliũ deputare ad recipiẽdũ renunc.*
73 *Vicarius põt cõmittere uices suas ad vnã causã.*
74 *Administrator põt cõstituere vicarium generalẽ.*
75 *Locum tenẽs an aliũ locum tenẽtẽ deputare possit.*
76 *Facultas recipiendi resignationem data vicario non transit ad eius successorem.*
77 *Delegatio non transit ad successiorem.*
78 *Causa commissa vicario nõ transit ad successorẽ.*
79 *Vicarius etiã in choro præcedit Archidiaconum.*

QVAERO xxiiij. An Vicarius episcopi possit beneficiorũ resignatio-

pta cõiter à docto. est negatiua nõ posse vicariũ recipere resignationẽ beneficiorũ, 1
nisi fuerit ei data ab episcopo huiusmodi facultas; Cal. cons. 3. de renun. Fran. in c. vnico n. 9. de rer. perm. Rebuff. in prax. benef. tit. Form. vic. n. 104. cum seq. Io. Paul. Ptolom. dec. 141. alias 233. in manuscrip.

Et ratio est, quia necesse est, vt specialiter committatur facultas admittendi † 2
resignationem, cap. dudum de præbe. lib 6. cap. quæsitum de rer. permut. Calder. dic. cons. 3. Rot. decis. 13. vers. & dic. de renun. in antiq. vbi dicit requiri speciale mandatũ ad hoc, & posse episcopũ cõmittere, & dare † generali suo vicario hãc fa- 3
cultatẽ recipiẽdi resignationẽ; fuit decisũ *
in rota, vt habetur dec. prima de off. vic. in antiq. arg. c. vlt. eo. tit. lib. 6. Rot. ẽt dec. 5. eo. tit. in nou. & est cõis * docto. sententia. *

Amplia primo, vt non possit vicarius ẽt virtute generalis mãdati admittere † resi- 4
gnationes beneficiorũ vt * cõiter doct. su- *
pra allegati, volũt & probatur, quia ex ui mãdati generalis vicarius nõ põt cõferre 5
beneficia c. vlt. de off. vic. li. 6. vbi Archid. Io. Mon. Io. An. Gem. Frãc. & alij * oẽs Ant. *
de Butr. in c. 2. eo. tit. li. 6. Abb. in c. cõstitutus sub n. 5. de concess. præb. Decius con. 127. sub. n. 3. Card. Paris. cons. 80. n. 17. & 18. vol. 4. Roland. à vall. cõs. 47. n. 19. lib. 1.

Amplia secũdo procedere etiã si episcopus constituit vicariũ generalẽ cũ potestate † administrãdi in spiritualibus, & tẽpo 6
ralibus, & cũ stipendiis, honoribus, & præheminentiis datis aliis vicariis, & cũ plena & oĩmoda potestate de oĩbus cognoscẽdi, nã nihilominus iste Vicarius nõ poterit admittere resignationes, ẽt si adsint in mãdato alia verba generalia & pregnãtia, namq; debet fieri specifica mentio de hoc, quã ampliationẽ primo probo; quia vicarius nõ põt cõferre beneficia ex commissione † amplissima ei data ab episc. ẽt 7
si in cõmissione dictũ fuerit, vt possit oĩa facere, quæ ipse põt, vt late probat Ant. de Butr. cons. 19. col. 2. 3. 4. Pauin. de off. & põt c. sede vacan. 2. part. 9. 10. in termi nis egregie, Dec. cons. 128. col. 1. & tamẽ nemini dubiũ est plus esse conferre † quã 8
admittere resignationes, arg. Glo. in c. relatũ de præb. ex quo satis colligimus & ex aliis exẽplis allatis a Rebuff. in prax. tit. form. vic. cõmissionẽ vicarii strictẽ, & † 9

co . Accedit quia ex dicta facultate nō ve
10 nit potestas † priuandi aliquē* cōis opin. vt
* resoluit Rebuff. dic. prax. in tit. for. vic. &
11 tñ qui nō pōt destituere nō pōt † admittere
resignationes Inn. in c. ꝙ in dubiis in fi. de
renun. Card. in clem. prima n. 16. eod. tit.
* Nec obstat decisio * Rotæ facta in qua-
dam causa corā Io. Paulo. 22. maii. 1538.
teste eod. Io. Paulo decis. 233. Moedan.
decis. 320. episcopus sub tit. de off. Vic. in
manuscr. dum conclusit subsistere resigna
tionem receptam a Vicario Sibien. vigore
facultatis sibi datæ, vt supra, nam respon
detur, quod Rota nō se mouit ex eo, quia
12 habere mandatum † cum libera, & in spe-
cie æquiparantur l. procurator cum libe-
ra l. mandato vbi gloss. & Bart. ff. de pro-
cur. Dec. cons. 493. nu. 2. Curt. iunior cons.
178. nu. 20. Grat. cons. 159. num. 7. lib. 2.
Afflict. decis. 305. n. 5. sed quia probatum
fuerat plenissime per plures testes præ-
decessores illius Vicarij per similia man-
13 data solitos fuisse admittere † resignatio-
nes, & conferre beneficia resignata Vn-
de ne tot resignationes controuerteren-
tur, & ne tot lites oriantur ob publicam
vtilitatē fuit ita conclusum, vt dicit Moe-
dan. dict. dec. 320. episcopus col. vlt. ad ꝙ
14 † accedat, quia semper fit interpetratio ꝑ
validitate actus l. quoties ff. de regul. iur.
Amplia tertio etiam si, Vicario fuerit
data in commissione facultas conferendi
15 omnia † & singula beneficia vacantia,
nam nihilominus vigore huius facultatis
non potest recipere resignationes benefi-
ciorum sine speciali mandato, Rot. decis.
1. de renun. in antiq. & decis. 5. & 13. eod.
tit. & lib. Card. Zabarell. in clem. vnica n.
14. de rer. perm. Bell. & Rebuf. quos refert
& sequitur Roffiniac. trac. benef. c. 14. in fi.
Ratio, quia hæc duo scilicet cōferre, & re
16 cipere resignationem inter se differunt †
vt per Archid. in c. sicut sub verbo ceden-
tium de verbo sign. lib. 6. & late per Gabr.
cons. 187. col. 2. lib. 1. & diximus supra la-
te, vnde ex concessione vnius, non venit al
ter. arg. l. Papinianus ff. de minor.
Accedit, quia ex huiusmodi facultate
conferendi nō potest destituere Vicarius,
cum habeat ius instituendi de iure specia
li dict. c. vlt. de offi. Vic. lib. 6. & qui ha-
bet ius instituendi de iure speciali non po
17 test † destituere Hostien. in c. cum ex iniū-
18 cto de hæret. nam voluntaria Iurisdictio †
non includit contentiosam; Felin. in c. au-
ditis n. 12. de procur. Comprobatur, quia
in resignatione possunt euenire multa, in
quibus propter factum resignantis posset
damnificari ille, ad quem pertinet colla-
tio, Rot. dict. decis. 5. de renunc. in antiq.
& hęc opinio mihi videtur verior, quāuis
Put. dec. 76. n. 4. li. 3. teneat contrarium.
Amplia quarto procedere etiam, si in
commissione Vicarii adsit facultas desti-
tuendi † omnes, & singulos beneficiatos 19
iuxta Cons. Anchar. duplici, nā nihilomi-
nus nō poterit recipere resignationes, nisi
fuerit expresse dictū, nā hęc duo priuare &
† recipere resignationes differūt, vt tradit 20
Rebuf. in prax. benef. tit. deuolutiuæ n. 96.
Nec obstat regula * communis, vt qui *
potest distituere potest cōferre, de qua su-
pra sæpe locuti fuimus, nam procedit in
eo, qui habet ius destituendi de iure cōmu
ni † & non de eo, qui habet ius destituēdi 21
de iure speciali, vt in casu nostro, ita decla
rant communiter* Docto. quia iurisdictio *
contentiosa non includit, voluntariam
Abb. in c. accepta col. vlt. de rest. spoliat.
Si autem in cōmissione fuerit data hu-
iusmodi facultas recipiēdi resignationes
quæ datur † vel ab episcopo, Archiepisco 22
po, Patriarcha, vel Primate, q possunt hoc
facere vt fuit decisum * in Rot. vt habetur *
decis. 1. & decis. 4. de off. Vic. in antiq. dec.
5. eod. tit. in nou. Abb. in c. constitutus sub
nu. 5 vers. in genere de Concessione præb.
Io. Selu. de benef. 2. p. q. 21. & cōiter*
Docto. vel a Papa, qui solet quandoq. de-
putare administratorem, quem mittit ad
regendas ecclesias cathedrales, & Metro
politanas † donec episcopi perueniant ad 23
ætatem legitimam, vt in casu Put. decis.
223. lib. 2. & quandoq. Vicarium Aposto-
licum, quem mittit cum Breui † de Consi- 24
lio Illustrissimorū Cardinaliū super nego-
tiis episcoporū ad gubernādā ecclesiam,
donec causa episcopi inquisiti cognosca-
tur & decidatur, vel suspensio tollatur, vt
tota die * experimur & dicitur habere *
ordinariam iurisdictionem, & ipsi dicun-
tur † ordinarii, iuxta ea, quæ scribunt 25
Bartol. in l. 1. §. ab eo num. 1. versicul.
quod potest ff. quis, & a quo appell. Rot.
decis. 1. de offic. Vicar. in nou. Roland.
cons. 46. num. 26. lib. 1. cum aliis, vt per
Alexan. in rubr. ff. de offic. eius num.
15. Ias. num. 2. communis * teste Abb. in *
c. si quis contra nu. 29. de for. compet. Ita
& † etiam administrator; nam & si aliqui 26
volue-

voluerint habere delegatam iurisdictio-
nem;ex his,que dicit Bald.in l.prima q.1.
ff.de off. conf. dum vult quod iurisdictio
27 simpliciter data, faciat † quem delegatū
Docto. in l. more ff. de iurisdic. omn.iud.
tamen in contrarium est veritas,vt sit ordi
* narius talis administrator,vt conclusit *
Rota in vna Astoricen.24.Ianuarii.1545.
coram domino Aquen. teste Put. decis.
223.lib.2.

Vicarius enim Apostolicus & Admini-
strator possunt recipere resignationes be-
neficiorum inspectis verbis,quæ solent ap
* poni in concessionibus, & ita practicari *
in vicario Apostolico videmus, nāque da
tur huiusmodi facultas.

Vnde regula est constituēda vicarium
habentem facultatem recipiendi resigna-
tiones beneficiorum, posse illas recipere,
vt supra dictum est.

Amplia primo,vt possit recipere resigna
tiones omnium beneficiorū,sicuti poterat
28 † episcopus,qui ei concessit huiusmodi fa
cultatem etiā si beneficia sint iuris patro-
natus, & electiua;nā in his quoque requi
ri speciale mandatū scribit Calder. cons.
3.nu. 2. derenun.cum adsit eadem ratio;
quod est notandum,cum vicarius sine spe
29 ciali mandato instituat † præsentatos Ar-
chid. in c. vlt. de off. vic.lib.6.Rot.dec.1.
de renun. in antiq. Abb. in cap.ex frequē
ti num. 7. de instit. Roman. singul. 601.
Bellam. decis. 93.Duaren. in tract.benef.
lib.3. c.7.Roland.a Vall. cons. 47.nu.47.
* lib. primo vbi attestatur * de communi.
30 Amplia secundo, vt Vicarius cum spe-
ciali mādato dato possit resignationes be
neficiorum etiam reseruatorū admittere
Lap. in addic.ad tract.Feder. de Sen. de
permut. benef. q. 36. in fin,sub n.62.Rot.
decis. 4. de renū. per Bisignet. & decis.10
eo.tit.in antiq. Cassad.decis.8.n.9.de prę
ben. Hieron.Gabriel. cons. 189.n.6.lib.1.
*. & * communiter docto. vt supra scripsi.

Limita nō procedere,quoties facultas
concessa vicario esset restricta ad benefi-
cia spectantia ad collationem episcopi

scopi pro vt loquitur concessio, Cassado.
decis. 8.n.9.de preben.& cōmun. *docto. *

Amplia tertio,vt Vicarius habens talē
facultatem possit recipere resignationes
beneficiorum etiam extra diœcesim, nā-
que etiā extra dięcesim,& sic vbiq; potest
vicarius conferre † quoties habet specia- 32
le mandatum cōferendi;vt resoluit * Rot. *
vt habetur in dec. vlt. incip. nūquid vica
rius de off. Arch. in antiquior. per Bisign.
Gemin. in cap. vlt.nu.10.de off.vic.lib.6.
secundum quam opinionem fuit alias * iu *
dicatum teste Boerio decis. 30.per tot am
quamuis Bal. in l. 2. num. primo.ff.de off.
procons. tenuerit contrarium.

Amplia quarto vt resignatio recepta
per vicarium habentem ad hoc speciale
mandatum valeat,& subsistat,etiam si epi
scopus,qui ei dedit hāc facultatem † erat 33
mortuus ante receptionem resignationis,
si obitus episcopi non peruenit ad ipsius
notitiam,vt tenuit * Rot.die 27. Ianuarii *
1546. in vna Iacen. seu Offcen. Canoni-
catus & præbendæ coram Antonio Augu
stino teste Put. decis. 370.lib. 2. & Moe-
dan. decis. 313. fuit dubitatum in tit. de
renun.Sant. Cruc. decis. 132.in manuscr.
propter communem errorem & publicā
vtilitatem l. Barbarius ff. de off. præto.
l. prima Cod. de testi. Alex. cons. 138.
colum. prima & seq. lib. 1. Cuman.cons.
62. Card. Paris. cons. 136. colum. 2. vol.
4. Hinc valent gesta legati reuocati † ex- 34
presse in concistorio,antequam certiore-
tur Calder. cons. 4.de off. leg. ex quo nō
obstat,quod mortuo episcopo † expirat 35
omnis Iurisdictio vicarii Abb. in c.penul.
de off. vicar. Rebuff. in prax. form. vic.&
* communiter docto. *

Immo reuocatio † per mortem opera- 36
tur effectum etiam non intimata; Felin.*
communiter receptus in c. ex parte decani.
ni. nu. 19.vers. fallit octauo de rescr. quia
respondetur valere gesta ob communem,
vtilitatem, vt dictum est supra.

Et hæc conclusio ampliatur procede-
re etiam si vicarius potuit scire obitum

Amplia quinto,vt resignatio recepta per Vicarium habentem ad hoc facultatẽ
38 subsistat† si ante renunciationẽ episcopus renũciauerat in vrbe, vel fuerat trãslatus ad alium episcopatũ, si hoc ad notitiã vicarii non peruenit prout fuit * resolutum
* in Rot. in vna * Oueten Canonicatus, & præbendæ coram Pelegrino, teste eod. Pe leg. decis. 157. lib. 2. alias 33. lib. 2. alias 158. ex eo, q̃ dicitur delegato reuocato ante sciẽtiam reuocationis valere gesta per eum Cald. cons. 4. de off. leg. Put. dec. 370. num. 1. lib. 2. & valida est etiam sententia
39 lata à Iudicibus reuocatis † ante sciẽtiam reuocationis ad not. in c. audita de rest. spol. Bal. in l. prima in fin. C. vt lite pend. & in l. mandatum. num. 17. Cod. mãd. nec obstat cons. Cald. vlt. de re iud.
40 vt non valeat sententia † vicarii post renunciationem episcopi, etiam si ignoret
* quia * communiter reprobatur ex relatis supra.

Amplia sexto, validam esse resignationem receptam à vicario, etiam post reuo-
41 cationem † expresse factã, si ignoret illã, vt colligitur ex his quæ scribit Roman. sing. 57. & sing. 566. Ias. in l. more maiorum n. 8. ff. de iurisd. omn. Iud. Rebuff. in
* prax. * tit. de simo. in resig. n. 34. in terminis Put. decis. 370. n. 1. lib. 2. nãque dispositio legis. l. si forte ff. de off. præsid. pro-
42 cedit † etiã in beneficialibus, Glo. in l. tribunus ff. de tes. milit. quã ad hoc allegat Roman. & Rebuff. loc. citat. Boer. late decis. 347. n. 17. & communiter sequuntur omnes doctores.

43 Et in dubio præsumitur † reuocationis ignorantia, Felin. in c. cæterum col. 8. vers. valet processus de rescrip. quẽ refert, & sequitur Rebuff. loc. cit. n. 37. Rot. decis. 21. de concess. præben. in nou. Crauett. cons. 203. num. 5.

Amplia septimo, vt resignatio recepta per vicarium habẽtem hanc facultatẽ va-
44 leat † & subsistat etiã, si ipse vicarius tẽpore receptionis esset irregularis aut alias inhabilis, si communiter reputabatur ha-
* bilis, vt fuit resolutũ * in Rot. Corã card. de Sancta Cruce de anno 1555. teste Caputaq. decis. 356. lib. 1. in manusc. & ratio est, quia sufficit quem reputari habilẽ
45 cõmuni hominũ † reputatione, licet sit inhabilis l. Barbarius Philippus ff. de off. pret. vbi Bart. & alii Socc. late cons. 32. n. 29. lib. 1. cum aliis, vt per Gabriell. com. concl. tit. de probat. concl. 8. n. 1. cũ seq. Felin. plura adducens in c. ad probandũ col. 1. 2. & 3. de re iud. & sicuti valet resignatio recepta per episcopũ inhabilẽ, qui cõmuniter reputabatur habilis, Felin. in dic. c. ad probandum, ita & resignatio facta coram vicario cum eadem præsũptio, quæ oritur pro episcopo, oriatur pro vicario; nã habet iurisdictionem ordinariã, & idem tribunal. & per hanc rationem Rot. resoluit * notabilem casum die veneris *
22. Martii 1585. in vna Reginen. Hospitalis coram Bubalo. Hinc valet instrumenta factum per Notarium † inhabilem si re 46
putabatur communiter habilis Spec. in tit. de instrum. edit. §. restat col. ante penul. vers. ex præmissis Inno. in cap. veniẽs de verb. signif. Ant. de Butr. in cap. significauit de testib. magis ** cõmunis opinio **
teste Gabr. dic. concl. 8. num. 25. & de nũtio scribit Card. Paris. cons. 17. colu. 2. volum. 4.

Nec obstat, quod † communis reputa- 47
tio nõ sufficit quo ad spiritualia, Bal. in l. mutat C. de lib. caus. Abb. in c. si vero circa fin. de sent. excõ. Felin. in c. Rodulfus col. 2. de rescr. Socc. senior regul. 227. in fall. 5. Sarn. de pub. q. 3. Card. Paris. cõs. 136. col. 2. vol. 4. nam respondeo hoc nõ esse verum; quia nulla est differentia quo ad hoc inter spiritualia & temporalia Innoc. in cap. primo. col. 1. de scismat. & in cap. veritatis de dol. & contum. Glo. in cap. Dudum el. 2. de elect. cum aliis vt per Gabriell. dic. concl. 8. num. 36. procedit tantum quod dicunt dicti docto. in sacramentalibus, Felin. in dic. cap. Rodulfus & dic. c. probandum. Requiritur tamen † vt ipse resignãs ignoret inhabilita- 48
tem Socc. de reg. 277. fall. vlt. Butr. in c. suscitatus de rescr. Gemin. in cap. si sacerdotes 2. q. 7. cum aliis vt per Gabriell. d. cõcl. 8. n. 32. nã tũc subsistit resignatio.

Et hinc alias † fuit pulchrũ dubium re- 49
solutum in Rot. 16. Iunii 1542. coram Ptolomeo in vna Imolen. parrochialis, nã vicarius qui receperat resignationẽ, erat inhabilis ex capite iurisdictionis; quia non habebat mandatũ, contulit tamẽ illud beneficiũ Titio qui Titius illud resignauit in curia ad fauorem N. qui N. fuit spoliatus quærebatur, an esset restituendus? & dubium faciebat; quia resignans habuit

bene-

49 beneficium † ab eo qui non habebat ius; contrarium tamen firmauit Rot. teste eod. Ptolomeo decis. 141. in manuscr. quia id sufficit pro titulo colorato.

Limita primo, vt non possit Vicarius beneficia resignata coram ipso conferre, nisi
50 habuerit etiam † vltra facultatem recipiendi resignationes conferendi itidem Rot. decis. prima de renunc. in antiq. vbi dicit;
* ita * communiter teneri in Rota Cal. cons. 3. eod. tit. Roman. cons. 330. circa primum col. 2. in fin. Io. Selu. de benef. p. 3. q. 14. nu. 9. vers. contrarium Felin. in c. auditis n. 13 ver. sicut de præscr. Rebuff. in prax. tit. for. Vic. n. 105. & in reg. 13. Cancel. vers. item Vicarius, Roland. à vall. cons. 47. n. 20. lib. 1. Bellam. decis. 94. in fi. Mantua cons. 38. nu. 10. lib. 1. Bursat. cons. 395. nu. 20. vol. 4.
* & communiter * Doct.

Et probatur, quia quoties requiruntur, verba specialia ad concedendum aliquod,
51 non sufficiunt † alia quocumque nomine sint prolata l. si quando §. & generaliter C. de non numer. pecu. c. 1. de præbe. in 6. gl. in c. inquisitores verb. expresse de hæret. in 6. gl. in clem. dudum verb. pacta de sepult. & in clem. prima verbo specialiter de iudic. Io. And. in c. 1. de rescr. in 6. Alexa. con. 122. n. 13. lib. 4. Card. Paris. in addic. ad Bart. in l. vlt. §. omnem ff. de admini. tu
52 to; sed collatio † requirit speciale mandatum, alias non potest fieri a Vicario; Rot. decis. 1. de off. Vicar. in antiq. & decis. 4. eod. tit. & lib. & decis. 7. eod. tit. in nou. Io. Monac. Anchar. Gem. & alii omnes per illum tex. in c. vlt. de off. Vic. lib. 6. Dec. con. 128. n. 3. Car. Pari. con. 89. n. 17. & 18. vol. 4. Roland. cons. 47. nu. 19. lib. primo; ergo ex verbis generalibus non videtur data huiusmodi facultas.

Secundo accedat, quia aliud est recipere resignationem, & aliud conferre immo
53 plus est † vltimum nam primum consistit in acquisitione hoc in amissione glo. in c. relatum de præben. & tamen in commissio-
54 ne quantumuis generali † non veniunt maiora expressis c. qui ad agendū de pro-

† infertur ad preparatū l. 2. C. de do. prom. 56
l. quisquis C. de agric. & cens. li. 11. l. qui procurator. ff. de proc. Et ob id mulier sicut
† amittit dotē propter adulteriū. c. plerūq. 57
de don. int. vir. & vxo. cōmunis * opinio te- *
ste Vice. li. com. opin. verb. vxor. perd it Clar. lib. 5. recep. sent. §. Adulterium vers. scias, Menoch. de arbit. Iud. cas. 287. Ita
propter osculum † impudicum Bald. in c. 58
tuæ de procur. cōmunis * opin. teste Co- *
uar. lib. 4. decret. 2. part. c. 7. §. 6. nu. 3. &
Iudex in causa proparatoria est iudex in *
causa preparata Cald. cons. 2. de Iud. cō-
munis * opinio teste Felin. in c. 1. n. 34. de *
* sponsal. & late scripsi in rubr. de rud. Nāque respondetur hoc sibi non vendicare locum in hac materia, in qua strictissima
fit † interpretatio Bursat. cons. 406. n. 5. cū 59
seq. lib. 4. & ideo mandatum ad petendā absolutionem a vinculo, quo quis tenetur alicui ecclesię, non extenditur, vt possit eū
dem † transferre ad aliam ecclesiam; Ro- 60
man. cons. 330. nu. 5. col. 2. Hinc habens 61
mandatum ad locandum, q̄ est exigendæ possessionis, præparatorium, non censetur habere mandatum ad pensionem ex locatione debitam exigendam, quæ est ipsius, locationis exequutio l. 1. §. igitur ff. de exerc. act. Hinc habens mandatam ad iu-
dicem impetrandum † quod est inchoan- 62
dæ litis præparatorium, nō censetur habere mandatum ad prosequendū in c. Nicolao de appel. & plura huius generis exempla adducit Roman. dict. cons. 330. col. 2.

Limita primo nisi fieret † collatio ex 63
causa permutationis, Bellam. dec. 94. col. 2. Gem. dict. c. vlt. n. 10. de off. vic. lib. 6. Io. Selu. de benef. p. 3. q. 14. sub n. 9. & est ratio, quia huiusmodi collatio necesse debet fieri permutantibus clemen. vnica de rer. permutat.

Et quoties Vicarius habuit facultatē conferendi resignata beneficia coram † ip
so, non potest conferre reseruata; Cassad. 64
decis. 8. n. 9. de præben. & diximus supra, secundo, non potest conferre ea, quæ epi-
scopus † confert auctoritate Apostolica 65

vt Vicarius habens facultatem conferendi,possit cōferre beneficia, quæ vacabant
65 † ante datam cōmissionis, vt fuit resolutū
* in Rot.in vna Mediola.* præpositurę corā Cardinali sanctæ Cruc. de anno 1555. teste Caputaq.decis.363.lib. 1.in manuscr. ex gloss.in clemen.1.verbo notitia de con cess.præbend.

Secundo Limita,vt Vicarius habens facultatem recipiendi resignationem quorumcunque
66 † beneficiorum, non possit recipere resignationem beneficiorum obten torum per episcopum,qui ei dedit huiusmodi facultatem,& sic episcopus non potest resignare beneficium in manibus sui*
* Vicarij;prout * fuit resolutū in Rot.in vna Salamantin. de mense martij 1541. teste Put.decis.94.fuit tentum.lib.1.

Idque probatur,tū quia cedere in manibus Vicarij,esset cedet in manibus † sui re ipsius cū sui& Vicarii idē sit tribu. & Cōsistorium c. Rom. de appell. in 6. c. 2. de
67 consuet.eod.lib.tum etiam quia† quis nō potest renunciare in manibus inferioris, & maxime sibi subditi, Inno. in c.quod in dubijs n.3.Host.nu. etiam 3. & alij omnes de renunc.

Debet igitur episcopus renunciare in manibus superioris,Put.d.decis. 94.lib. 1. vbi ampliat etiam si fuerit data facultas,
68 prouidendi beneficia † quæ tenebat ipse episcopus,& sic debebit renunciare in manibus Papę,vel in manibus episcopi in,cu ius diocesi situm est beneficium,Abb. in c. ad supplicationem de renunc. num. 5. vbi notat casum specialem, quod propter beneficium receptum par in parem habebit potestatem.

Tertio limita vt Vicarius Generalis habens facultatem recipiendi resignationes
69 non possit alium†Vicarium generalem deputare Host.in c. clericos de off. Vic. Inn. in c.Romana in fin.eod.tit. lib. 6.& illum refert & sequitur Card.in clemen. 1.n. 1. eo.tit.de off.Vic.& in clem.2.n.4.de rescr. glo.in clem. 1. verbo locum aliorum de re gul.Bal.in l.aliquando n. 3. ff.de off. pro-
* con.*cōis† opinio,de qua attestatur Car.
70 Paris.cons.80.n.15.vol.4. quod satis probatur in d.c.clericos,vt ibi Doct.commu-
71 niter ponderant,& ad vitandam † etiam infinitatem a iure prohibitā c.cum in mul tis de rescr. lib.6.c.quoniā 11.q. 3. l.fidei cōmissa §. si quis alicui ff.de leg. 3.l.inter socerū §.vlt.ff.de pact dot. cum aliis, vt p Card.Paris.cons. 92. nu. 4.vol.3.per Port. Imol.cons. 110.nu.3.& hæc conclusio nullam habet difficultatem; facit quod scribit Put.decis.224. n. 9.lib.2.& per consequens deputatus non poterit recipere resignationes.

Potest tamen † talis Vicarius deputare 72
alium Vicarium ad recipiendum resignarionem omnium beneficiorum Rot.dec.7. de off.Vic.in nou. Put.dec.224.lib.2.& cō suluit Rebuff. con.86.n.2.nā quāuis Vicarius non possit alium ex toto deputare;tamen bene poterit committere vices suas
ad vnum † articulum,seu vnam causam; 73
Abb.d.c.clericos n.2.vers.sed obstat prædictis Bald.in l.aliquando n.3.de off. pro cons.glo. in c. Romana verb. ipsius de off. Vic.in 6.Car.in clem.1. n.1. in princ.eod.
tit. Hinc fuit resolutū in Rot.in* vna .Asto *
ricen.coram D.Aquen.4.Februarii 1545.
quod † administrator,de quo supra potest 74
constituere Vicarium generalem cum potestate conferendi beneficia,& recipiendi resignationes Beneficiorum,vt attestatur Put.d.dec. 224.lib.2. Nec obstat,quod lo
cum tenens † alium locum tenentem de- 75
putare non possit Bald.in l.1.§.a præfectis ff.de leg.3.quia Respōdetur hoc procedere ei dando totā iurisdictionem, & sic illam a se in omnibus abdicando, & illum ordinarium faciendo.Ita Alex.in l.a Iudice col.2.vers.recipit,& ibi Ias.col.3.ver.7
fallit C.de iud.&* communiter Doct. sed *
hoc casu non abdicat a se totam potestatem cum penes illum remanear cognitio causarum ciuilium, & criminalium,ac collatio beneficiorum; ergo cessat argumentum c.cum cessante de appell.

Quarto declara, vt huiusmodi facultas recipiendi resignationes beneficiorum nō
transeat † ad Vicarium successorem ipso 76
mortuo ciuiliter,vel naturaliter & ita* cō- *
muniter practicatur ac tenetur sicuti dicimus de delegatione † vt habetur in c. 77
quoniam Abbas de off.deleg. nam causa
commissa Vicario † simpliciter non trāsit 78
ad successorem; Simon.de Rosano,qui legit in studio Patauino,Bart.in l.quod prin cipi in fin.ff.de leg. 2. Gem. in c.statutum in princ.col.2.vers.& per hoc de rescr.lib.
6.cōis * opin.teste Dec.in d. c. quoniā Ab *
bas n.61.& hanc esse communem legistarum,& Canonistarū attestatur Bero.n.100 polita-

* & ita reperio * fuisse resolutũ in vna Neapolitan.teste Caput.decis.389.lib.1. in manuscri.vide tamen Put.limitantẽ decis.487. lib.2.& late scripsi in d.c.quoniam Abbas.

Vicarius enim habet dignitatẽ, seu prae-
79 heminẽtiam, dum est Vicarius, † & ideo tũc etiam in choro si incedat, vt Vicarius praecedit Archidiaconum, seu Archipresbyterum habentem primam dignitatem post Pontificalem, secus si ibi incedat, vt Canonicus, vt
* fuit decisum * in Rot. 9. Mai. 1557. coram Oradino, vt habetur lib. diuersarum decis. 280.in manuscrip.

QVAESTIONIS XXV.

SVMMARIVM.

1 *Notarius non potest recipere resignationes benefi.*
2 *Renunciatio facta coram Natario est nulla.*
3 *Renunciatio facta coram Notario tenet quoad praeiudicium renunciantis.*
4 *Notarius potest recipere renunciationes nomine superioris.*
5 *Notarij Camerae, vel Cancel. recipiũt consensus.*
6 *Renunciatio iusta coram Notario ratificatur in Bullis.*
7 *Cessio litis potest fieri coram Notario causae.*

QVaero 25.an Notarius possit recipere resignationẽ beneficiorũ?regula est
1 † negatiua,quã fimant * cõiter doct.
* tam si sit Notarius Imperialis,quã si sit Notarius Apost. Rot.decis.8.n.1. de renun.in an-
2 tiq.& facta coram eo est nulla † vt rñdit Nauar.consi.1.n.2.de renun.Amplia 2. tã in Romana curia, quam extra, Et facta renunciatione corã Notario vacat beneficiũ, quo ad
3 praeiudiciũ † resignantis,non autem superioris,Rebuf.in prax.form.sign.col.13.fo.100.

Declara primo, nisi recipiat nomine superioris. Boer.decis.348.versic.quia Notarius Menoch.de recup.pos.primo remed.n.277. Guid.Papa cons.172. Cresent.decis.64.lib. 1.in manuscr.

4 Declara 2. vt † in curia Notarij Camerae vel Cancellariae recipiant consensus; iuxta ea,quae scripsi supra.

Declara tertio,vt renunciatio facta extra
* curiam in manibus Notarij ratificetur, ita * cta corã Notario cãe in absentia iudicis extinguat litẽ vt fuit * decisum coram Thom. *
de Tanis in vna Palenti.15.Nouemb.1546. teste Put.decis.16. de renun. in manuscr.

QVAESTIONIS XXVI.

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio beneficij,non potest fieri coram iudice, limi.in cessione.*

QVaero 26.an possit fieri corã iudice? responde negatiue, vt supra dixi de Auditore † Rotae,limita,vt possit fie 1
ri renunciatio litis, & causae,prout superius deductum est.

QVAESTIONIS XXVII.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium Principis latissime interpetratur in sui praeiudicium.*
2 *In facultate recipiendi renunciationes beneficiorum,non veniunt reseruata.*
3 *Data facultate conferendi non veniunt reseruata.*
4 *In facultate conferendi non veniunt vacantia in curia.*
5 *Resignatio debet exprimi.*

QVero 27.an data facultate recipiẽdi resignationes beneficiorum,possit ille recipere resignationem beneficiorum reseruatorum?quidam Rober. tenebat, quod sic pp generalitatem concessionis, &
quia priuilegium Principis est latissime † in- 1
terpretandum in sui praeiudicium c.olim de verb.sign.c.cum dilecti de donat.In contrarium se habet veritas, vt tenet Fede.de Sen.
quem refert, & sequitur † Gemin. in c.si cui 2
nulla.nu.8.de praeben.in 6.Rot.de off. legat. in 6.& decis.4.eo.tit.in antiq.

Hinc data facultate conferendi beneficia
† non includuntur reseruata;Fran.in c.2.sub 3
nu.3.col.2.de praeb.in 6.Gemi.loc.cit. & est
cõis* opin.sicuti † neq. vacãtia in curia,Lap. *
alleg.84.Eneas de Falcon.de reserua. eff.6. 4
nu.1. & fuit * resolutum in vna Valenti.16. *
Martij.1543. coram Io.Paulo teste Put.decis.344.nu.3.lib.1.Reseruatio enim, † regu- 5

QVAESTIONIS XXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Renuncians habetur pro mortuo.*
2 *Clem. vlt. de procu. habet locum, et in morte ciuili.*
3 *Iura loquentia de morte naturali, habent locum in ciuili.*
4 *Regula de impetr. benef. uac. per obit. famil. Card. non habet locum in beneficijs vacantibus per renunciationem familiaris Card.*
5 *Expreßio vno modo vacandi non venit alter.*
6 *Renuncians habetur pro mortuo ficte.*
6 *Cardinales, ex qua causa habent priuilegia.*

QVæro 28. an in resignatione beneficij, quę fit in vrbe habeat locũ regula de impetr. benef. vacantia per obitum familiaris Cardinalium, vt impetrans beneficium vacans per obitum familiaris Cardinalis teneatur exprimere nomen, & titulum ipsius Cardinalis, & si ille in curia fuerit, eius ad id accedat consensus, alias gratia sit nulla? affirmatiua opinio probatur: quia
1 renuncians † beneficium, quoad illud habeatur pro mortuo Doct. omnes in c. susceptum
2 de rescr. lib. 6. facit clem. vlt. de procu. quæ †
* ex snia * Rotæ habet locum etiam in morte ciuili, & sic in renunciatione; Cassad. decis. 2.
3 num. 2. de appell. & quia iura † loquentia de morte naturali habẽt locum in morte ciuili. l. Gallus §. & quid si tantum. ff. de lib. & post.

His tñ non obstan. contraria opin. est ve-
* rior, & * cõis, vt dicta regula Cancellarię nõ
4 habeat † locũ, si beneficium vacet per renunciationem familiaris Card. quã opinionem tenuit Glosator ibi, & Sarn. ibid. q. 4. vbi re-
* fert ita tenuisse * curiam tempore Sixti IIII. & pro expedito fuisse dictũ in vna* Segobiẽ. Archidiaconatus, idem Sarn. in regu. de infirm. q. 4. Cassad. decis. 16. vnus familiaris, & decis. vlt. verum reseruatio. nu. 6. & 8. de præben. Mandos. in ea. regu. de impetran. benef. vacan. per obit. famil. Card. q. 5. nu. 4. versi. contraria opin. Namq. dicta regula exprimit vacationem per obitum, quæ diuersa est ab ea, quæ fit per resignationem, ergo per ex-
5 pressionem vnius † modi excluditur alius di-
* uersus c. susceptum, vbi cõiter * doctores, de rescri. lib. 6. eo magis, cum regula sit exorbitans, & odiosa, Bellam. decis. 626. suppposita. col. 2. circa med. Barb. cons. 82. col. 5. vol. 4. Sarn. q. 1. nu. 2. & q. 3. nu. 3. & q. 11. ante fin. & q. 15. nu. 3. late Mand. q. 1. nu. 5. vers. contrarium, cum sit cõtra libertatem publicam implicans, etiam speciem reseruationis, seu seruitutis Petr. de Anch. cons. 297. in princ. Cald. cons. 10. in fin. tit. de præben. Bellam. cõs. 34. col. ante pe. Ene. de Falcon. de reseruat. q. 4. ant. fin. eff. 17. Nec obstat, quod cedens habetur pro mortuo: nam illud nõ procedit vere, † sed ficte; Calca. cõs. 78. dubium 6
n. 6. Accedit, quia † Card. habent hanc præ- 7
rogatiuam, primo propter pondus, quod sustinent; Bellam. decis. 632. in princ. secundo propter onera, quę subeunt in alendis suis familiaribus, tertio vt spes bene seruientium tali priuilegio sustineatur; Rom. cons. 498. & late prosequitur Anasta. de indul. §. tibi quoad vixeris. col. 1. vt habeat hoc solatium, cum eo priuetur, Mand. late d. q. 5. nu. 6. quæ vltima ratio cessat, quia cum resign. familiaris remanet in domo ipsius Cardin. ideo &c.

Limita nisi Papa contrarium concedat, vt idem Sarn. d. q. 4. tradit, ad quod facit in simili, quod dicit Rebuff. cons. 4. in prin. & nu. 20. Quod si fuit datum priuilegium, quod de beneficijs talis loci non prouideatur, nisi de consensu talis, vt dicta beneficia non possint resignari sine dicto consensu.

QVAESTIONIS XXIX.

SVMMARIVM.

1 *Habens facultatem recipiendi resignationes non potest hoc alteri committere, & collationem.*
2 *Habens facultatem recipiendi resignationes, potest committere hoc tantum.*
3 *Episcopus potest committere receptionem resignationis.*
4 *Collatio probatur per famam.*
5 *Clericatus probatur per communem reputationem.*
6 *Legitimatio probatur per communem reputationem.*
7 *Prouisus ab habente facultatem conferendi præfertur alteri.*
8 *Præsentatus ab eo qui est in quasi possessione præfertur.*
9 *Quasi possessio ex vnico actu acquiritur.*
10 *Pertinentia collationis potest per priuilegium probari.*
11 *Ordinarius potest prorogare tempus concessum patrono ad præsentandum.*

QVæro 29. an inferiores a Papa habẽtes facultatẽ conferendi, & recipiendi resignationes beneficiorum, possint committere receptionem resignationis, & collationem? gl. in clem. literis verb. commisisse

1 misisse de probat. tenet † negatiuam opinionem, & ibi Card. Zabarell. num.8. ad quod facit c. deliberatione §. prohibemus de off. legat. lib. 6. vbi dicitur legatum non posse committere N. quod recipiat resignationem beneficii, & postea illud conferat, ne aperiatur via contra cõc. Lateranen. ad beneficia vacatura, & ibi Gemin. nu. 4. vers. quæro asserit illũ tex. habere locum in aliis collatoribus.

2 Declara tamen primo, vt † prædicti possint committere receptionem resignationis dumtaxat, qua recepta, cum beneficiũ vacat possũt committere collationem, ita
* Gloss. communiter * recepta in dic. cap. deliberatione §. prohibemus verb. cuicunque vers. puto tamen de off. legat. lib. 6. & ibi Io. Andr. Gemin. col. vlt. sub n.
* 6. Franc. sub nu. 2. & est communis * omnium Doctorum sententia.

3 Declara secundo nõ † procedere in episcopis, qui possunt cõmittere vicario, aut officiali generali potestatem conferendi beneficia vacatura, & recipiendi resignationes c. vlt. vbi omnes DD. de off. vic. lib. 6. non tamẽ committere singulari personæ, & de singulari beneficio, ne aperiatur via ad vacatura contra dict. §. prohi-
* bemus, ita fuit * decisum in Rot. vt habetur decis. prima, & 4. de off. vic. in antiq. Io. Andr. Io. Monac. Archid. Hostiens. Innoc. quos refert, & sequitur Oldrad. cons. 77. Quod episcopus, vbi attestatur
* de * communi, Glos. dict. §. prohibemus verb. cuicunque in fine, Franc. nu. 2.

Et huic materiæ non est omittendum,
4 quod per famam probatur collationem † talis beneficii pertinere ad aliquem, Mil. in repert. in verb. probatio Lap. alleg. 89. Rot. decis. 4. 47. & 123. in nou. & 449. in antiq. cum aliis allegatis a Mascard. de probat. conclus. 173. num. primo vol.
* primo & fuit pluries decisum in * Rota vt tradit Card. sanctæ Cruc. decis. 27. & nouissime in vna Eluen. * prioratus die vene *
ris 27. Ianuarii 1584. coram R. P. D. Hippolito Aldobrandino nunc S.R.E. Cardinali meritissimo, in qua ad sustinendum collationem factã ab Abbate N. cum dubitaretur, an haberet facultatem conferẽdi, vel ne, fuit conclusum sufficere famam, & quasi possessionem cõferendi, Dec. in c. primo colum. 4. de appell. & est communis opinio * omnium DD. à qua in iudicã *
do non erit recedendum. Ita clericatus † 5
probatur per communem reputationem Card. sanct. Cruc. decis. 23. manuscr. &
legitimatio † etiam probatur per commu- 6
nem reputationem, vt idem Card. sanctæ Crucis scribit decis. 76. & ob id prouisus
ab habente possessionem cõferendi † præ- 7
fertur ei, cui ille, ad quem de iure pertinet contulisset, Abb. in c. cum olim in 3. not. nu. 4. quem refert & sequitur Mascard. dict. conclus. 183. num. 7. Dec. cons. 134.
num. primo, & communiter * alii; Ita † præ *
sentatus ab illo, qui est in quasi possessio 8
ne præfertur omnibus aliis c. consultationibus de iur. patron. c. querelã de elect. Oldrad. cons. 312. Federic. de Sen. cons. 394. Calde. cons. 23. de præben. & cons.
vlt. de iur. patron. Rot. * decis. 4. de iur. *
patron. in antiquis, & est communis * opi *
nio. Et huiusmodi † quasi possessionem ex 9
vnico actu acquiri respondit Oldrad. cons. 312. Thema quæstionis circa fin. Dec. dict. cons. 134. in princ. Mascard. dict. conclus. 173. n. 8. Abb. cons. 14. lib. 1. Calde. cons. 12. de iur. patron.

Potest etiã pertinentia collationis pro-
bari † per priuilegiũ, & per testes, vt fuit de- 10
cisũ * in Rota teste Mascard. loc. cit. n. 10. *

Et scias, quod ordinarius in sui præiudi-
tium potest prorogare † tempus conces- 11
sum patronis ad præsentandum, ad quatuor menses, vel sex menses, vt fuit deci-
sum in Rota * teste Crescent. decis. 148. *
in manuscr.

Finis Septimi Libri, & Primi Voluminis.

REGESTVM

† A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z
Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll

Omnes sunt Terniones, † & G duerniones.

R O M AE,
Ex Typographia Ascanij, & Hieronymi Donangeli.
M. D. X C I.